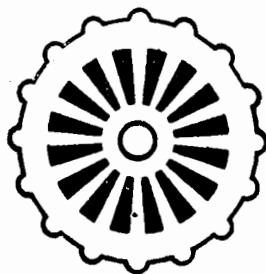

බුද්ධචර්යානිත්‍රීපිටකග්‍රන්ථමාලා: 3.

විනයපිටකයෙහි

03 වන ග්‍රන්ථය

මහාවග්ගපාලී

ප්‍රථම භාගය

ලඞ්කා බෞද්ධ මණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්

අම්බලම්ගොඩ ශාසනාදිය- පරිච්ඡේදිකාධිපති

පණ්ඩිත

අම්බලම්ගොඩ ධම්මකුසල ආචාර්යන් වහන්සේ

විසින් කරන ලද

සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්තයි.

බු. ව. 2550

ක්‍රි. ව. 2006

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 3

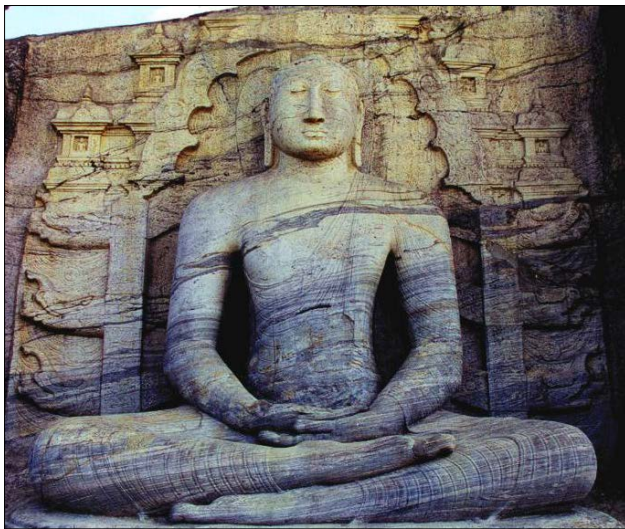
The Third Book in the
Vinaya-Pitaka

3

MAHĀVAGGAPĀLI (I)

With the Sinhala translation by

The Venerable Pandita
Ambalamgoda Dhammakusala Thera
Principal of Sāstrodaya Pirivena, Ambalamgoda

නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !
නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !!
නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !!!

මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව,
 නිවනේ සැනසීම සොයන සෑම ලොවසියෙකුටම
 පරිහරණය කළහැකි ලෙස සැකසීමට නන් අයුරින් දායකත්වය දැක්වූ
 සෑම උතුමන්ටම පළමුව ස්තූතිය පුදකරන අතරම
 යමෙක් මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව පරිහරණයෙන්,
 යම් සත් කටයුත්තක් කරන්නේනම් එහි ද,
 නිවනේ සැනසීම ලාබනම් එහි ද
 සියලු ආනිසංසයෝ මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව
 මේ අයුරින් සැකසීමට දායකත්වය දැක්වූ
 ඔවුන් සෑම දෙනාටම අනුමෝදන් වෙත්වා!!!
 නිවන් දකින තුරු අභිචුර්ධියක්ම වෙත්වා!!!
 පතනා බෝධියකින් වහා වහා නිවනේ සැනසීම ම අත්වේවා!!!

ඔබ සැමට යහපතක්ම වෙත්වා!!!

සැලකිය යුතුය :

මෙම පොතේ පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත. එහි පිටු මත ඇති මාතෘකා මත click කිරීම මගින් ඊට අදාළ පිටුව වෙතට යොමුවේ. නැවත පිටු වෙතට යොමු වීමට Table of Contents හෝ පිටු අංකය (07) සටහන් කර යොමු වන්න.

විනයපිටකේ
මහාවග්ගපාලී

විනයපිටකයෙහි
මහවග්ග

පටුන

CONTENTS

පිටුව

සංඥාපනය.	I
ප්‍රස්තාවතාව.	VII
බුද්ධිජයනත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලා.	LXIII
ත්‍රිපිටකපරිවර්තනය පිළිබඳ කාරකසභාව	LXVII
ත්‍රිපිටකපරිවර්තනය (ග්‍රන්ථ හා පරිවර්තකසභාව)	LXVIII
ත්‍රිපිටකපරිවර්තනසංස්කාරකමණ්ඩලය	LXX
ලඞ්කාවෛශ්වමණ්ඩලයේ මධ්‍යවිධායකසභාව	LXXI
Corrigenda to the English Notes	LXXII
සංශෝධනානිරූපණය.	LXXIII
පාලි තෝරිය	LXXIV

මහාවග්ගපාලියා පඨමො භාගො

1. මහාබ්බකං 2 - 246

බොධිකථා 1. අප්පාලකථා 6. මුවලිඤ්ඤකථා 6. රාජායතනකථා 8. බ්‍රහ්මායාවනකථා 10. පඤ්චවග්ගියකථා 14. පබ්බජ්‍යාකථා 30. මාරකථා 42. නීති සරණගමනෙහි පබ්බජ්‍යා-උපසම්පදකථා 44. දුතියමාරකථා 46. හද්දවග්ගියවන්දු 48. උරුමෙලපාටිභාරියකථා 50. බිම්බිසාරසමාගමකථා 74. සාරිපුත්තමොග්ගලානපබ්බජ්‍යා 84. උපජ්ඣායවත්තං 92. සද්ධිවිහාරිකවත්තං 106. පනාමිතකථා 114. ආවරියවත්තං 126. අනෙතවාසිකවත්තං 142. පනාමිතා-බමාපනා 52. බාලඅබ්‍යන්තවන්දු 154. නිසංයපටිපස්සද්ධි 156. උපසම්පා-දෙනබ්බපඤ්ඤා 162. උපසම්පාදෙනබ්බජ්ජකං 164. අඤ්ඤාදිත්තිය-පුබ්බකථා 172. පඤ්චආබාධවන්දු 178. රුජනවන්දු 182. අබ්බුලිමාල-වොරවන්දු 184. කාරහෙදකවොරවන්දු 184. ලිඛිතකවොරවන්දු 186. කසාහනවන්දු 186. ලක්ඛණාහනවන්දු 186. ඉණාසිකවන්දු 186. දසවන්දු 188. කම්මාරහණ්ඩුවන්දු 188. උපාලිදරකවන්දු 190. අභිවාතකරොගවන්දු 192. කණ්ටකවන්දු 194. ආනුඤ්ඤිකවන්දු 194. නිසංයකථා 196. රාහුලවන්දු 204. සික්කාපදකථා 208. දණ්ඩකම්ම-වන්දු 208. අනාපුච්ඡාවරණවන්දු 212. අපලාලනවන්දු 212. කණ්ටක-සාමණෙරවන්දු 212. පණ්ඩකවන්දු 212. ථෙය්‍යසංවාසකවන්දු 214. තීරව්ජානගතවන්දු 214. මාතුසාතකවන්දු 218. පිතුසාතකවන්දු 218. අරහන්තසාතකවන්දු 218. භික්ඛුණීදුසකවන්දු 220. උභයො-බ්‍යඤ්ඤනකවන්දු 220. අනුපජ්ඣායකාදිවන්දු 222. අපත්තකාදි-වන්දු 222. නඋපසම්පාදෙනබ්බජ්ජනි 222. හත්ථව්ජන්තකාදි-නපබ්බාජෙනබ්බචන්තියං 226. අලජ්ජනිසංයවන්දු 228. ගමිකාදි වත්තාරි අභිසංඝිතවන්දු 228. ගොතෙතන අනුසාවණානුජාතනා 230. ඥා උපසම්පදපෙකකා 230. ගම්බවිසුපසම්පද 230. උපසම්පදය අන්තරාසිකම්මපුච්ඡා 232. වත්තාරො නිසංයා 238. වත්තාරි අකරණීයානි 240. ආපත්තියා අදස්සනාදිසු උකම්මතකා 242. උද්දනගාථා 244-246.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

උපොසථසන්නිපාතකථා 248. පාතිමොක්ඛවුද්දෙසො 250. මහා-
 කප්පිතවිසුද්ධිකථා 256. සීමාසමුත්ති 258. උපොසථාගාරසමුත්ති
 260. උපොසථාගාරසමුත්තනං 260. උපොසථස්මූලසමුත්ති. 262.
 අවිසාවාසසීමාසමුත්ති 264. සීමාසමුත්තනං 266. ගාමාදිසීමාකථා
 268. දො උපොසථා 268. චත්තාරි උපොසථකමොති 270.
 පඤ්චපාතිමොක්ඛවුද්දෙසා 270. සබ්බිනේතන පාතිමොක්ඛවුද්දෙසො
 272. පාතිමොක්ඛවුද්දෙසස්සන්තරායා 272. චිත්තයප්පච්ඡා 272. චිත්තය-
 විස්සජ්ජනා 274. වෛදනා 274. අධම්මකම්මපටිකේකාසනා 276.
 සග්ගච්ඡාපටිසාය පාතිමොක්ඛවුද්දෙසපටිකේකපො 278. පාති-
 මොක්ඛවුද්දෙසකආරේඛසනා 280. පක්ඛගණනාදිඋග්ගහණං 282.
 උපොසථාරොචනා 282. පුබ්බකරණාති 284. දිසඞ්ගමිකාදිවජ්ඣ
 286. පාරිසුද්ධිදුතං 288. ඡන්දදුතං 290. ඤාතකාදිග්ගහණං 294.
 උමග්ගකසමුත්ති 294. සම්මුඛපොසථාදි උපොසථපභෙදා 298.
 ආපතතිපටිකම්මං 304. සන්තාපතතිපටිකම්මං 306. අනාපතති-
 පණණරසකං 306. වග්ගාවග්ගසඤ්ඤිපණණරසකං 316. වෙමතික-
 පණණරසකං 318. කුක්කුළුවපකතපණණරසකං 320. හෙද-
 පුරෙකාරපණණරසකං 322. සීමොක්කනතිකපෙය්‍යාලං 330.
 ආවාසිකාකාරලිඞ්ගාදිදස්සනං 332. නානාසංවාසකාදිති උපොසථ-
 කරණං 334. නගන්තබ්බවාරා 336. ගන්තබ්බවාරා 338. චජ්ජනිය-
 ප්‍රග්ගලදස්සනාදි 340. උද්දනගාථා 342 - 344.

දො වස්සුපනාසිකා 346. වස්සානේ වාරිකාපටිකේකපො 348.
 වස්සුකකසිත්තං 348. සත්තාහකරණීයකථා 350. අත්තරාසේ
 අනාපතතිවස්සවේජ්දස්ස 372. සම්බන්ධතෙදෙ අනාපතති වස්සවේජ්දස්ස
 376. චජාදිසු වස්සුපගමනං 380. වස්සං අනුපගන්තබ්බධානාති
 380. අකත්තබ්බකතිකා 382. පටිස්සවේ දුක්ඛවාපතති 382.
 උද්දනගාථා 392.

ථාසුක-අථාසුකවිහාරාදිකථා 394. පචාරණවිධිඅනුජානනා 398.
 දොපචාරණා 402. චත්තාරි පචාරණකමොති 402. පචාරණදුතං
 402. ඡන්දදුතං 406. ඤාතකාදිග්ගහණං 406. සම්බසපචාරණාදි-
 පචාරණභෙදා 408. ආපතතිපටිකම්මං 412. ආපතතිආචිකරණං
 414. සන්තාපතතිපටිකම්මං 414. අනාපතතිපණණරසකං 418.
 වග්ගාවග්ගසඤ්ඤිපණණරසකං 424. වෙමතිකපණණරසකං 426.
 කුක්කුළුවපකතපණණරසකං 428. හෙදපුරෙකාරපණණරසකං
 430. සීමොක්කනතිකපෙය්‍යාලං 436. වාසුද්දසිකාදිදිවසනානන්තං
 436. ආවාසිකාකාරලිඞ්ගාදිදස්සනං 438. නානාසංවාසකාදිති
 පචාරණා 440. නගන්තබ්බවාරා 440. ගන්තබ්බවාරා 444.
 චජ්ජනියප්‍රග්ගලදස්සනං 444. දොවාසිකාදිපචාරණා 448. පචා-
 රණස්ස අත්තරායා 450. පචාරණච්ඡාපනං 450. ථුල්ලච්ඡාපවජ්ඣ 454.
 වජ්ඣථපනං 462. හණ්ඩනකාරකවජ්ඣ 464. ථාසුචිතාරාධිගමො 468
 පචාරණසම්මතා 470. උද්දනගාථා 472.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සොණකොළිච්ඡවච්ඡ 474. දිගුණාදිඋපාහනපටිකෙකපො 486.
සබ්බනිලිකාදිඋපාහනපටිකෙකපො 486. ගණඛණ්ණපාහනනු-
ජානනා 490. අජ්ඣාරුමෙ උපාහනපටිකෙකපො 492. පාදුකාදි-
පටිකෙකපො 492. සාහපටිකෙකපො 500. උච්චාසයන-මහාසයන-
පටිකෙකපො 500. සබ්බවමපටිකෙකපො 502. ගිහිවිකවානුජානනා
504. සොණකුටිකණ්ණවච්ඡ 506. පච්චනතිමජ්ඣපදෙසු විනයබර-
පඤ්ඤමෙන උපසම්පදානුජානනා 512. උද්දනගාථා 516.

සංඥාපනය

සමබ්බුද්ධජයනතිය

ශ්‍රීශාක්‍යමුනීඥ වූ තථාගත සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේගේ සකකි-
පරිනිශාණයෙන් දැන් අවුරුදු දෙදහස් පන්සියයක් සම්පූර්ණ ය. මේ තරම්
දීඝිකාලයක් උන්වහන්සේගේ තෛය්‍යාණිකශාසනය සදෙවකලොකයා
හට නිතවැඩ සලසමින් අබණ්ඩ ව පැවැත්මේ ආශ්වායීසිද්ධිය නිමිත්ත
කොට ගෙන සමුද්ධමඛහලමහොත්සව පැවැත්වීමට හා සමුද්ධශාසන-
යාගේ චිරසීතියට නිත වූ කායඝිංවිධානය සඳහා බෞද්ධමහාජනයා විසින්
දෙදහස්පන්සියවන සමුද්ධපරිනිශාණවර්ෂීය බුද්ධජයනතිවර්ෂීය වශයෙන්
සමවත කර ගත්තාලදී.

සිංහලජාතිය

සමුද්ධපරිනිශාණදිනයෙහි ලක්දිව පැමිණි විජයකුමාරයාගෙන්
ආරම්භ වූ සිංහලජාතියට ද අවුරුදු දෙදහස්පන්සියයක් පිරුණේ ය.
එතෙසින් සිංහලජාතියට මේ ජයනතිවර්ෂීය ජාතික වශයෙන් ද අති-
ශයින් වැදගත් වන්නේ ය. බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් ම තමන්
වහන්සේගේ තෛය්‍යාණිකශාසනය පන්දහසක් හවුරුදු ආරක්‍ෂා කිරීමට
සුදුසු ජාතිය වශයෙන් තෝරා ගනු ලැබූ සිංහලජාතිය ඒ ශ්‍රේෂ්ඨමය
සවකියශිෂ්ටාවාරය හා ආගම ද වශයෙන් වැළඳ ගෙන මෙතුමන් කල්
ආරක්‍ෂා කිරීමෙන් දෙවියන් සහිත ලොකයාගේ සමාවනයට පාත්‍ර වී ය.

ලඛිකාබෞද්ධමණ්ඩලය

මේ බව සැලකීමෙන් මහත් ප්‍රමෝදයට පැමිණි වර්තමාන සිංහල
බෞද්ධයන් විසින් බුද්ධශාසනයේ චිරසීතිය සඳහා මින් පෙර නුවු විරූ
අවශ්‍යක්‍රියා සංවිධාන කළ යුතු බව සලකා මෙහි දැක්වෙන ප්‍රසන්නාවතාවෙහි
විස්තර වත පරිදි ලඛිකාබෞද්ධමණ්ඩලය පිහිටුවන ලදී.

ලඛිකාරජයේ අනුග්‍රහය

බුද්ධජයනතිය පිළිබඳ කටයුතු නො පිරිහෙලා සිදු කරණු පිණිස
එකල අග්‍රාමාත්‍ය ව සිටි ලඛිකාබෞද්ධමණ්ඩලයේ සභාපති වූ ශ්‍රීමත්
ජෝන් කොතලාවල මැතිතුමන්ගේ හා සාදේශකායාඝී භාර ව සිටි ඒ.
රත්නායක ඇමැතිතුමන්ගේ ද ඉල්ලීම පරිදි ගතරජයේ අමාත්‍යමණ්ඩලය
විසින් ප්‍රථමවරට රුපියල් පණස්ලක්‍ෂයක ආධාරමුදලක් ලඛිකාබෞද්ධ-
මණ්ඩලයට පවරා දෙන ලද්දේ ය.

ත්‍රිපිටකය සිංහලභාෂාවට නැගීම

ලඛිකාබෞද්ධමණ්ඩලය මගින් සමුද්ධජයනතිඅනුසමරණය සඳහා
කළ යුතු ය සි සමවත කරගත් කටයුතු අතර ත්‍රිපිටකපාලිය සිංහලයට
නැගීම ප්‍රධාන වේ. එසේ කියන්නේ ස්ථවිරවෘද්ධ බුද්ධබ්‍රහ්මයෙහි ආරක්‍ෂාව
හා ව්‍යාප්තිය ද සලසාලීමට වරම් ලබා සිටිනා අප රටෙහි සියබසින් ලියැවුනු
ත්‍රිපිටකයක් මෙතෙක් ඇති නො දීම මහත් පාඩුවක් ව තුබූ බැවිනි. දැන් ඒ
කායඝීය සිද්ධි කිරීමෙන් ඒ පාඩුව පිරිමැසෙන්නේ ය. අනාගතසාමාන්‍ය
මහාජනයාට ද ධර්මඥනය ලැබෙන්නේ ය. රත්නත්‍රය විෂයයෙහි ඔවුන්ගේ
ශ්‍රද්ධාව වැඩෙන්නේ ය. දෙවියන් සහිතලොකයාගේ යහපත සිද්ධි වන්නේ ය.
ඉතිරි අවුරුදු දෙදහස්පන්සියය තුළ බුද්ධශාසනයාගේ ආරක්‍ෂාව ද
සැලසෙන්නේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ත්‍රිපිටකපරිවර්තකාරකසභාව

සමුද්ධර්මයනතිඋත්තමය පිළිබඳ කටයුතු සඳහා තෝරා පත් කරණ ලද කාරකසභා අතුරෙහි ත්‍රිපිටකපරිවර්තකාරකසභාව ද එකෙහි. මේ කාරකවර්ගය සම්භාවනීය වූ ධර්මසාක්‍යධර ස්ථිරයන් වහන්සේලා සතළිස් සතරනමකගෙන් හා ගිහි මහතුන් සදෙනෙකුගෙන් ද යුක්ත වේ. එහි සභාපති ධුරය කොළඹ විද්‍යාදායමහා විද්‍යාලයයෙහි උපප්‍රධානවරයා වූත්, එහි අධ්‍යාපනාධිකාරී වූත්, අතිගරු පණ්ඩිතවරයා වැලිවිටියේ ශ්‍රී සෝරතාභිධාන නායක සාමාජිකයන් වහන්සේ උසුලති. සමපාදකධුරය උසුලන්නෝ කොළඹ දෙමළගොඩ ධර්මදායාග්‍රමවිද්‍යාලයාධිපති වූ අතිගරු දර්ශනවිශාරද (පී එම්. ඩී.) පරවාහර ශ්‍රී චක්‍රඥානාභිධාන නායක සාමාජිකයන් වහන්සේ ය. මේ සභාපතිධුරය හා සමපාදකධුරය ත්‍රිපිටක පරිවර්තකාරකසභාව කෙරෙහි බෞද්ධමහාජනයාගේ ගෞරවය හා විශ්වාසය තහවුරු වීමට කරුණු වේ. එසේ ම එය ත්‍රිපිටකපරිවර්තකායතීය ශිෂ්ට ච පරිසමානා වීමට අසහය හේතුව වශයෙන් ද සැලකිය යුත්තේ ය. මුත්වහන්සේලාගේ පාලනයෙන් හා සංවිධානයෙන් ත්‍රිපිටකපරිවර්ත කාරකසභාව ද ඒ කායතීයෙහි උනන්දුවෙන් ක්‍රියා කරන්නී ය. එහෙයින් කල් නො යවා මෙතෙක් නො ලැබූ සිංහලත්‍රිපිටකයක් සිංහලබෞද්ධ- මහාජනයා අතට පත් වන්නේ ය.

සිංහලත්‍රිපිටකය

ත්‍රිපිටකපාලියෙහි සමහර කොටස් හා අභිකථා පෙර සිංහලභාෂාවෙන් පැවති බව ඉතිහාසයෙන් පෙනේ. දැනුණු සිංහලයෙන් ලියූ සිංහලසාහි- ත්‍රයයට නැගෙනු සමභාවනීය වූ සිංහලගුණපද්‍ය දහම් පොත් රාශියක් තිබේ. එහෙත් මෙයට කලින් සමුද්‍රැණත්‍රිපිටකපාලිය සිංහලයට නැතිමෙන් කවදා වත් නො වූයේ ය යි සිතමු. එසේ සලකනවිට දෙදහස් පන්සියයේ බුද්ධර්මයනති නිමිත්තෙන් ඉතිහාසයේ ප්‍රථම වරට සිංහලයට සිංහලත්‍රිපිටකයක් ලැබීම භාග්‍යය උද වූයේ ය.

සංඝකාරකමණ්ඩලය

ත්‍රිපිටකපරිවර්තකරණධිනස්ථිරයන් වහන්සේලා විසින් කරණු ලබන සිංහලපරිවර්තන ඒ ඒ ආවායතීපරමපරා අනු ව යෑමෙන් එකකට එකක් වෙනස් විය හැක්කේ ය. එහෙයින් ඒ හැම පරිවර්තන ම සංශෝධනය කොට පදයෝජනා, වාක්‍යයෝජනා, අභිවාචනාදිය හැකි පමණින් සමාන කොට ප්‍රචචනයාගේ යථාචාර්යබෝධයට සරිලන සේ සකස් කිරීම සඳහා මේ මණ්ඩලය පිහිටුවන ලද්දේ ය.

පරිවර්තනය සඳහා පොත් පිළිගැනීම

ලඞ්කාබෞද්ධමණ්ඩලයේ මෙතෙයිම පරිදි එක්දහස් නවසියපණස් පස්වන ක්‍රිස්තු වර්ෂයෙහි මාර්තු මස දහනවවන දින කොළඹ රාජකීය විද්‍යාලයයෙහි මුළු දෙවුනු ගිහිපැවිදි මහාසභාවේ දී එකල අග්‍රාමාත්‍ය වූ ජෝන් කොකලාවල මහතා විසින් බෞද්ධමණ්ඩලය වෙනුවෙන් ත්‍රිපිටක- පරිවර්තකාරකසභාවේ මහාස්ථිරයන් වහන්සේලා සුසාග්‍රිස් නමකට ත්‍රිපිටකය සිංහලභාෂාවට නගන්නට ආරාධනා කොට ඒ ඒ පොත් ඒ ඒ ස්ථිරයන් වහන්සේලාට පිළිගන්වන ලදී. මේ වනාහි චලනමාර්ග ද්වය මාතලේ අලුලෙන දී ත්‍රිපිටකය ග්‍රන්ථාරූප කිරීමෙන් පසු ඇති වූ ශ්‍රේෂ්ඨසිද්ධිය සේ පිළිගනු යුතු ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මා වෙත පිරිණැමු මහවග

විනයපිටකයට අයත් මහාවග්ගපාලිය සිංහලභාෂාවට නැගීම සඳහා මා වෙත පිරිණැමුනේ ය. එය ඉතා සතුටින් පිළිගත් මම පෙළපොත හා එහි පරිවර්තනයන් ලියා අවමසකින් අවසන් කෙළෙමි.

මහාවග්ගපාලිය විනයපිටකයෙහි තෙවන පොත ය. බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් ප්‍රඥප්ති වශයෙන් ඒ ඒ තැන ඒ ඒ කරුණෙහි වදාළ විනය ශික්ෂාපද සංඛ්‍යායනා කළ ප්‍රථම සංඛ්‍යානිකාරකමහාසම්මානසමුපයෝ එය මානිකා සුත්තවිනඛ්‍ය ඛණ්ඩක පරිවාර සි කොටස් සතරකට බෙදූහ. එහි මානිකා නම් වූ භික්ෂුභික්ෂුණී වශයෙන් බෙදුනු ප්‍රාතිමොක්ෂ දෙකෙහි සංඛ්‍යානිත වූ ශික්ෂාපද නිදන පුද්ගල වසතු ආදි විසාර වශයෙන් විනාග කොට දැක්වීම විනඛ්‍ය නම් වී ය. ඛණ්ඩක වසයෙන් වදාළ දෙවිසි කඳුවත් ඛණ්ඩක නම් වේ. ඒ ශික්ෂාපද හා ඛණ්ඩක පිළිබඳ සොළොස් පරිවාරය පරිවාර නම්. මානිකා විනඛ්‍ය ඛණ්ඩක පරිවාර යන මේ කොටස් සතර ඇතුළත් විනයපිටකය ද නවාඛ්‍ය ශාස්තෘශාසනයෙහි සුත්ත නාමයෙන් ගන්නා ලදී.

ඒ විනයපිටකය පාශ්ඤ්ඤාපාලි පාවිතනියපාලි මහාවග්ගපාලි චුල්ල-වග්ගපාලි පරිවාරපාලි සි ග්‍රන්ථ පසෙකින් සුක්ත වේ. යට කියූ උභය-විභංගය පරාජිකපාලි පාවිතනියපාලි ය සි ග්‍රන්ථ දෙකෙක් වී ය. මහාවග්ග-පාලිය හා චුල්ලවග්ගපාලිය වෙන වෙනම කඳුවත් දසසකින් හා දෙලසකින් බැඳුනේ ය. පරිවාරපාලියෙහි බැඳී සිටියෝ පඤ්ඤාතතිවාරාදී වූ සොළොස් පරිවාරයෝ ය.

එහි මහාවග්ගපාලිය මහාඛණ්ඩක, උපොසථකඛණ්ඩක, වස්සපනාසික-කඛණ්ඩක, පචාරණකඛණ්ඩක, වමමකඛණ්ඩක, තෙසජ්ජකඛණ්ඩක, භාසින-කඛණ්ඩක, විවරකඛණ්ඩක, වමෙපසාකඛණ්ඩක, කොසමඛකකඛණ්ඩක, යන ඛණ්ඩක දසයෙන් යුක්ත ය. මෙහි ඇතුළත් කරුණු විසයසූචියෙහි දක්වා ඇත. චුල්ලවග්ගපාලියෙහි එන ඛණ්ඩකයන්ට වඩා මෙහි එන ඛණ්ඩක විෂයමහතඛණ්ඩකයෙන් මහත්බවට ගිය හෙයින් මහාවග්ග නම් වී ය.

විනය නම් ප්‍රධාන වශයෙන් කය වචන දෙක හික්මවීම ය. මේ සඳහා බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් විශේෂ වශයෙන් ශික්ෂාපද පණවන ලද්දේ බුද්ධිකයට පැමිණීමෙන් අවුරුදු විස්සක් ගිය තැනේ දී ය. බුද්ධිකයේ සිට අවුරුදු විස්සක් ගත වන තුරු භික්ෂූන් වහන්සේලා අතර අමුමණික වූ වරදෙක් නො වී ය. එහෙයින් ඒ කාලයෙහි කායවාක්සංවරය සඳහා අමුතු පැණවීමක් වුව මනා නො වී ය. කල් යත් යත් ශාසනානුලෝමික නො වූ පැවතුම් භික්ෂූන් අතර පහළ වන්නට වූ බැවින් භික්ෂුසංඝයාගේ සංවරය හා වත් පිළිවෙත් සම්මතයෙන් ශික්ෂාපද පැණවූහ. ඒ ශික්ෂාපදසමුත්ත ප්‍රථමසංඛ්‍යායනාවේ දී නිදන වසතු පුද්ගලාදිය දක්වමින් විනයපිටකය නමින් සංග්‍රහ කරණ ලදී.

මහවග සිංහලයට නැගීම

මහාවග්ගපාලිය සිංහලයට නගන්නට පෙරාතුව බෙන්තර සද්ධානියා ස්ථිරයන් වහන්සේ විසින් මුද්‍රණය කරවා පළ කරණ ලද මහාවග්ගපාලිය පිටපත් කරවීම. ඒ පිටපත මහනුවර පන්තිපිළිපුවෙන්, තොටගමුවේ රාජමහා විහාරයෙන්, අම්බලමිගොඩ සුනාසුරාමමහා විහාරයෙන්, ගික්කඩුවේ ජනනාසුරාමමහා විහාරයෙන්, පොල්වත්තේ අගගායාමමහා

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

විහාරයෙන්, චේතනාධිකෘතියෙන් දැනගත් පැරණි පුස්තකවලටත් බුරුම - සියම් - ඉංග්‍රීසි අකුරින් මුද්‍රණය කරන ලද පොත් සමග සසඳා බැලීම. මාගේ පිටපත ඒ පොත් හා සම කොට බැලීමේ දී එකිනෙක වෙනස් වූ පාඨානතරාශියක් දක්නා ලදී. එහි දී අභිකථා හා විකාශන වූ සුදුසු ය සි පෙණෙනු පද - පාඨ පෙළට ඇතුළත් කොට විසම පද - පාඨ අඩොලිපි වශයෙන් යෙදවෙමි. සමහර පොතක ඇතැම් වාක්‍ය වාක්‍යාංශ හා පද මුළුමනින් ගිලිහී ඇති බව දක්නට ලැබින. එසේ ගිලිහී ගිය අවශ්‍යයෙන් ඇතුළත් විය යුතු ය සි පෙණෙනු වාක්‍ය හා වාක්‍යාංශ ද පද ද අපගේ සනාථිත - සම්පාදකතායකසාමාජිකයන් වහන්සේලාගේ උපදෙස් අනුව අභිකථා, විකාශන, විනයප්‍රකරණ හා මහාවස්තු - විනයවස්තු ආදී බෞද්ධසංස්කෘතාග්‍රන්ථ ද සමග සසඳා බලා ත්‍රිපිටකපරිවර්තනසංස්කාරක-මණ්ඩලයේ අතින් ප්‍රවීණමහාසථවිරයන් වහන්සේලාගේ සමග සාකච්ඡා කොට පෙළට ඇතුළත් කරන ලදී. ඒ වාක්‍ය, වාක්‍යාංශ, පද '[]' මේ ලකුණෙන් ද, අඩොලිපි වශයෙන් ද දක්වා ඇත.

පෙළපොත හැකිපමණින් ශුද්ධ කොට එහි පරිවර්තනය ද විනයාභිකථා විකාශන සිංහලයෙන් ලියැවී ඇති සිංහලද්විතීය, සිංහලද්විතීය ගැටපදය, කුසුසික, මුද්‍රසික, සද්ධම්මරතනාවලිය, කඛ්ඛාචිතරණ පිට පොත, අමාවතුර, පූජාවලිය, දම්පියාවුචා ගැටපදය යන පොත් ද අභිකථා ග්‍රන්ථ ද ඇසුරු කිරීමෙන් ශුද්ධ කරන ලදී. පාළිය සිංහලයට නැගීමේ දී ඒ වෙනුවට යොදන සිංහලය පොතේ වම්පස පිටුවේ සිටුවන පද වාක්‍ය හා ගැළපෙන සේ ලියන්නට උත්සාහ දැරිමි. වාග්විකිත් විසින් පාළිවිකිත හා සිංහලවිකිත සම නොවේ. සිංහල පරිවර්තන සිංහලවිකිතට අනුරූප විය යුතු බැවින් සමහර පාළිවාක්‍යයන්ගේ අභිධාන සිංහලවාක්‍ය-විකිතට අනුකූල ව ලියන ලදී.

සංස්කරණය

ත්‍රිපිටකපරිවර්තනකාරකසභාවේ හා එම සංස්කාරකමණ්ඩලයේ සනාථන වූ වැලිවිටියේ නායකසාමාජිකයන් වහන්සේ හා ඒ සනාදෙකති සම්පාදක වූ පරවාහාර නායකසාමාජිකයන් වහන්සේගේ මේ සංස්කරණයෙහි ලාදක්වූ උනන්දුව ඉමහත් ය. උන්වහන්සේලාගේ මෙහි මා ශුද්ධ කළ සමහර තැන් ද මා ලියූ සමහර අරුත් ද එලෙසින් ම නොගෙන සංස්කාරක මණ්ඩලයේ ද අදහස් විමසමින් ඒ තැන්හි ඒ අරුත්හි වඩාත් පරීක්ෂාකාරී වූහ.

උපග්‍රන්ථය

මෙම පරිවර්තනයෙහි ද අභිව්‍යාකෘතිය සඳහා බොහෝ පද හා වාක්‍යයන් විස්තර කටයුතු බව පෙනී ගියේ ය. එහෙයින් මෙයට ද ඉතාකෙටියෙන් මුත් උපග්‍රන්ථයක් ලිය යුතු ය සි සංස්කාරකමණ්ඩලයේ සමචනය වී ය. එහෙයින් මෙහි ද්විතීය භාගය අගට යොදා ඇති උපග්‍රන්ථය ත්‍රිපිටකපරිවර්තන කාරක සභාවේ හා සංස්කාරකමණ්ඩලයේ ද සම්පාදක වූ අතිගරු පරවාහාර ශ්‍රී චන්ද්‍රසූරිය නායකසාමාජිකයන් වහන්සේ අතින් ලියවුනේ ය.

මුද්‍රණය

මෙසේ සිංහලයට නගා සංස්කරණයට පමුණුවා පළමු ව අවසන් කළ මේ ග්‍රන්ථය පළමු කොට මුද්‍රණය කළ යුතු ය සි සංස්කාරකමණ්ඩලයෙන් සමචන වූ බැවින් ලඛ්‍යාබෞද්ධමණ්ඩලය විසින් මෙය මුද්‍රණය කිරීමට

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහාබෝධි යනුපාලයයට පවරණ ලදී. මෙහි අවසාන ශෝඛාසපත්‍ර බැලීම, ඡේද - වාසය - පද වෙන් කිරීම, මුද්‍රණය පිළියෙල කිරීම ආදිය ත්‍රිපිටක-පරිවර්තකාරකසභාවේ සභාපති සමපාදක නායක සවාමීන්‍යයන් වහන්සේලා දෙනම විසින් කරණ ලදී. එහි දී දක්නට ලැබුනු සැක සහිත යයි සිතූ පදවාසයන් ගැණ ද සංස්කාරකමණ්ඩලයේ මහා සථවිරයන් වහන්සේලා හා සාකච්ඡා කොට අවසානකීරණය වසයෙන් ගන්නා ලද්දේ ගරු සභාපති නායකසවාමීන්‍යයන් වහන්සේගේ තීරණය යි.

මහජනරජය

ගත රාජ්‍ය පාලක මණ්ඩලය විසින් සංවිධානය කරණ ලද සමුදායයන්හි උත්සවය පිළිබඳ කටයුතු වර්තමානමහාජනරාජ්‍යයේ අග්‍රාමාත්‍ය වූ ගරු ඇස්. ඩබ්ලිව්. ආර්. ඩී. බණ්ඩාරනායක මැතිතුමන් විසින් අමාත්‍යමණ්ඩලයේ සහයෝගයෙන් සිදු කරලීම මහත් ප්‍රීතියකි. මේ සමබන්ධයෙන් පළාත් පාලන හා සාංස්කෘතිකආමාන්‍යාංශයේ ගරු අමාත්‍ය වූ ජයවීර කුරුප්පු මැතිතුමන් හා එහි අධ්‍යක්ෂක වූ සිවිල් නිලධර ඇන්. කුමාර. ඩයස් මැතිතුමන් ද එහි සෙසු නිලධාරීන් ද ත්‍රිපිටකපරිවර්තනය පිළිබඳ කටයුතු නිතර සොයා බැලීමෙන් කරණු ලබන උපකාර හා දෙනු ලබන බෙදෙයියන් ඒ ශ්‍රේෂ්ඨ කච්චයය ඉක්මනින් නිම කිරීමට විශේෂ හෙතුවක් විය හැකි බව ප්‍රශංසාසුචික ව පවසමු.

උපකාරානුසංහිතිය.

ත්‍රිපිටකපරිවර්තකාරකසභාවේ සභාපති සමපාදක නායකසවාමීන්‍යයන් වහන්සේලා මෙහි ලා උපදෙස් දීමෙන් හා අවසානශෝඛාසපත්‍ර බැලීමෙන් ද උපග්‍රන්ථ ලිවීමෙන් ද කළ උපකාර ඉමහත් ය. සංස්කාරක මහාසථවිරයන් වහන්සේලා සංස්කාරණයට සහභාගී වීමෙන් ද, පරිවර්තනයේ දී අපගේ ධර්මානන්‍යවාසී වූ කුඩාගල ගුණසිරි, වැලිපිටන්විල විජිතවංස හික්කුණුලෙඛන සකස් කිරීමෙන් ද, අප පිරිවෙණෙහි ආවායඝී වූ පණ්ණින බුස්සේ රෙවත, අම්බලම්ගොඩ සුමිඛල සථවිර දෙනම හා ප්‍රාචීනගාමාවිෂයයෙහි අපගේ ශිෂ්‍ය වූ ශාසත්‍රාවාසඝී ඇස්. කේ. නෙත්තානායක, ශාසත්‍රාවාසඝී ඒ. ජේ. ද සිල්වා යන මහත්වරු එම පෙළපොත අත් පෙළපොත් හා සසඳා බැලීමෙන් ද, අම්බලම්ගොඩ සොරනසිරි, අම්බලම්ගොඩ කවිඛස්, වරදිවෙල වතුරතන, ඉලක්කුල්ලේ විමලවංස, යන අසමදී ධර්මානන්‍යවාසිකයෝ ශෝඛාසපත්‍ර කියවීමෙන් ද, යට කිසි විහාරයන්හි අධිපති නායකසථවිරයන් වහන්සේලා පාඨශෝධනය සඳහා පුස්තකාලපොත් හා මුද්‍රා - සියම් - ඉංග්‍රිසිපොත් දීමෙන් ද, ලබ්‍යාබෝධිමණ්ඩලයේ ප්‍රධාන සමපාදක ව සිටි සිවිල් නිලධාරී ආවායඝී ආනන්ද ඩබ්ලිව්. පී. ගුරුගේ මහතා හා වර්තමාන ප්‍රධාන සමපාදක ලේඛක සිවිල් නිලධාරී වින්සන්ට් පණ්ණින මහතා ද සහකාර සමපාදක ඇම්. ඇන්. පිටිස් මුද්‍රිතුවන් හා ලෙඛක ඩී. ඒ. කේ. ඩබ්ලිව්. ගුණවර්ධන මහතා ද, මෙහි කෙළවර වහා දකිනු කැමැත්තෙන් මට උපකාර කළහ. මෙසේ මේ කැම දෙනකුන් කළ ඒ නො මද උපකාර මේ පොත ත්‍රිපිටකපරිවර්තකාරකසභාවෙන් නිකුත් වන සිංහල ත්‍රිපිටක-ග්‍රන්ථමාලාවේ ප්‍රථමප්‍රස්තය වශයෙන් බෝධිමහාජනයා අතට පමුණුවා-ලීමට උපමග්‍ගක වූ බව කතාවෙදී ව මෙහි සඳහන් කරමු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ආශීෂාදය

මහවග පිළිබඳ පරිවර්තනකායායෙන් නිසාරණයට මෙසේ අපට උපකාර කළ නායකස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේලා ප්‍රධාන කොට ඇති හැමදෙනකුත් කෙරෙහි අපගේ හෘදයවිහමගුහාශීෂාදය පිරිණමන අතර ලබිකාබෞද්ධ-මණ්ඩලයේ බුද්ධිජයනතිඋත්සව කටයුතු සඳහා නොයෙක් ලෙසින් උපකාර කළ සියලු පින්වතුනට ද මේ මහාධර්මදානයෙහි පින් ලැබේවා.

තවද ලබිකාබෞද්ධමණ්ඩලයේ මධ්‍යවිධායකසභාවේ මහතුන් හා අකුරල ශ්‍රී විජයාරාමවිහාරවාසී අකුරල විමලදසසී ස්ථිරතැනගේ මෙහෙසීමෙන් මේ පරිවර්තන කායායෙහි ලා අප කෙරෙහි ගෞරවාදර හා සැලකුම් දැක්වූ අකුරල ගම්කායාසී සභාවේ මහතුන් ද අම්බලම්ගොඩ සුනන්ද්‍රාමමහා විහාරකායාසී සාධකසභාවේ මහතුන් ද කුළුණු සිතින් සිහිපත් කරමු.

අයැදුම

මෙහි අපගේ අනවධානයෙන් යෙදුනු සාවද්‍යස්ථාන ඇති විය හැක්කේ ය. ඒ අරුතයක් නො වේ. සාවද්‍යස්ථාන නො වෙත් නම් එය අරුම ය. එ හෙයින් එබඳු තැන් දක්නා ධර්මිනියාභීවෙදීහු සමාධානයෙන් යථාභී ග්‍රහණය කෙරෙත්වා යනු අපගේ ආයාචනය යි.

සතුනිය

මෙසේ අපට උපකාර කළ හැම කෙනකුන්ට හා මෙහි මුද්‍රණකායාය සිත් ගන්නා පරිදි මැනවින් අවසන් කළ කොළඹ මහාබෝධි මුද්‍රණාලයේ පරික්ෂක මහතුන්ට ද අක්ෂර යොජක මණ්ඩලයට හා මහාබෝධි සමාගමේ පාලකමණ්ඩලයට ද අපගේ හෘදනතප්‍රිතසතුනිය ප්‍රකාශ කරණ අතර ලබිකා මහාබෝධිසමාගම පිහිටු වූ ශ්‍රීමත් අනුගාමික ධර්මපාලතුමා ද මෙහි දි ගෞරවයෙන් හා ආදරයෙන් සිහිපත් කරමු.

මීට:

අම්බලම්ගොඩ ධර්මකුසල.

ශ්‍රී බුද්ධවංශී: 2501 }
(ක්‍රි: වංශී: 1957). } අම්බලම්ගොඩ ශාසත්‍රාදය පිරිවෙන්නි දී ය.

ප්‍රසංගාවතා

බුද්ධශාසනය

දැඩිව මධ්‍යයෙහි (උත්තරානන්තරයට අයත්) හිමාලයපරිත ප්‍රාන්තයෙහි සාමුද්‍රික නිකේතනයක් වූ ශාක්‍යජනපදයෙහි කපිලාදි මහර්-
ෂින්ගේ වාසභූමි වූ කපිලවාසතුනගරයෙහි උතයකුලපරිශුද්ධ ශුද්ධාදන
ශාක්‍යරාජයාගේ අගමෙහෙසි වූ මහාමායා දේවිය කුස පිළිසද ගත් අප
මහබෝසතානෝ වික්‍රමසූරී 566 වන වර්ෂයෙහි¹ වෙසක්සුන්දරාභෝදන
ද්‍රම්බිනි නම් සාලවනෝද්ඝනයෙහි දී මවුකුසින් බිහි වූහ.

උපන් කෙණෙහි “මම ලොවට අග්‍රයෙමි. ජ්‍යෙෂ්ඨයෙමි. ශ්‍රේෂ්ඨයෙමි.
මේ අතරිම ජාතිය සි. මතු පුනර්භවයෙන් නැතැ”යි බුදු ව නිවන් පසක්
කරණ බව හඟවා පැවැත්වූ අභිනන්දයෙන් දෙවිමිනිසුන් විස්මයට පැමිණවූ
පාරමිශුභවිභූතියෙන් හා මහාපුරුෂලක්ෂණයන්ගෙන් ද නොනාසම්පන්න වූ
ලදරු බුදුකුරු මහතානෝ අසිතර්ෂි ආදී මහනිසසත්තයන්ගෙන් අභිවාදන
ලබමින් සමාජීයදායකර හෙයින් සිද්ධාභි නම් ව රාජකුලොපග විශ්වා-
මත්‍රා දි බ්‍රාහ්මණගුරුන්ගේ ආශ්‍රයයෙන් කුලවංශානුරූප ව ශිල්පභාෂ්‍යයන්
ප්‍රගුණ කරමින් සොළොස් හැටිදි වයසට පැමිණියෝ ය.

අභිනිසාරසම්පන්න වූ මහතානෝ කුලසන්නාතය සදහා දරපරිග්‍රහ-
ණය මනුබමියක් බැවින් දෙමිදහනුවර සුප්‍රබුද්ධශාක්‍යරාජ්‍යනිතා වූ
බිම්බා යන අපරනාමයක් ද ඇති යශෝබරාදේවිය අගබිසෝවුන් කොට
ගෙන තුන් සතුටට යොග්‍ය වූ රමය, සුරමය, ශුභ නම් වූ ප්‍රාසාදයන්හි
සුබොපහොගසම්පන්නයෙන් ආසීය ව වුසු නමුදු කාමාදිනව දක එහි
කලකිරී පි. පු. 537 වන වර්ෂයෙහි ඇසලපුන්දරාභෝද රාහුලපුත්‍රයා
උපන් බව අසා පුත්‍රප්‍රමයෙහි කීදී නොගොස් “මෙ ද මහත් බකිනසෙක.
වැඩි හිසොත් බාධාවෙක. පුතනුවන්ගේ හා දේවියගේ සුබජීවනයට නො මද
රාජසම්පත් ඇත. නැති මොක්කසම්පත් ලබා ගෙණ වුත් දෙමැ” යි සිතමින්
එදින ම රාත්‍රියෙහි මහාතිනිෂ්ක්‍රමණය කළහ.

නිරුත්තරශාන්තපදය සොයමින් ගිහිගෙන් නික්ම තාපසප්‍රව්‍රජ්‍යාවෙන්
පැවිදි වූ ආදිත්‍යබක්‍රු වූ මහාසහනියෝ ධර්මණ්‍යාදී තපොවනයන්හි විසූ
භාගීවාදී තවුසන් වෙත එළඹ ඔවුන්ගේ ආගමසමය හා ශරීරතාපනාදි
පිළිවෙත් ද දැන එය තමන් සොයන මග² නොවන බැවින් අත්තැර ලා
ක්‍රමයෙන් රජභනනුවරට පැමිණ පාණ්ඩව පරීක්ෂකයෙහි නැවතී බිම්බිසාර
රජු විසින් පැවරූ රාජ්‍යසම්පත් ප්‍රතික්ෂේප කොට මොක්කමාගීය ම සොයමින්
මගධයෙහි හැසුරුණෝ ය.

1. වික්‍රමවර්ෂ ආරම්භ වූයේ ක්‍රියතු සූරී 58 වැන්නෙහි ය. වි. සු. 566 වන වර්ෂය ක්‍රි. පූ. 624
වන වර්ෂය වේ. මෙය වර්ෂාන ක්‍රියතු වර්ෂයට එකතු වීමෙන් 2581 ක් වෙයි. මෙය ලක්දිව
ව්‍යවහාර වන බුද්ධවර්ෂයට සරිලයි. ඒ අනුව මීට වර්ෂ 2580 කට පෙර බුදුරජානන්
වහන්සේ උපන් සේක. බුද්ධචන්ද්‍රවර්ෂය ක්‍රි. පූ. 563 වන වර්ෂය යි යුරෝපීය පවුලෝ
කියති.

2. “යතු සමා න හවතො, යතු සමා නිරුද්ධානො, යත්‍රොපශාමසනො සමා, තහපදා
ප්‍රාචීයාමානා” = යම් තැනක කිසිවක් නො වේ ද, යම් තැනක සියල්ල නිරුද්ධ වේ ද,
යම් තැනක සියල්ල සන්තිදේ ද, මම ඒ ශාන්තපදය සොයමි” යි කියමින් මහසතානෝ
ඒ තවුසන් හැර ගියහ. මහාවසතු ii, 197.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

එකල මගධයෙහි නානාලබ්ධි, නානාදර්ශීන උගන්වන ශාස්ත්‍රාසම්මත ගණාවාදී වූ බ්‍රාහ්මණ - තාපස - පරිව්‍රාජකයෝ බොහෝ වූහ. අට්ටක (අට්ඨක), වාමක, වාමදෙව, ගගු ආදී¹ පුරාණ වෙදකතෘ වූ දශමතාසාසිත්තෝ පරමාර්ථයෙන් පැවත ඇති ඇතැම් බ්‍රාහ්මණයෝ ඒ පෞරාණික ත්‍රිවේදය පෙරලා සාසිත්වනයට විරුද්ධ වූ, සත්ත්වභාවයෙන් යුක්ත වූ, යාගනොමාදිය සාහිත්‍යාය සි ඉගැන්වූහ.

පෙර රජුන් අතර - අසුමෙධය (ශසාසම්පාදනයෙහි නුවණැති බව), පුරිසමෙධය (රාජපුරුෂයන්ට සමසක වැටුප් එක් වර දෙමින් සංග්‍රහ කිරීම), සමාපාසය (දිළිඳු මිනිසුන්ට පොළී නැති ව දහස දෙදහස බැගින් ධනය නයට දීම), වාචපෙය්‍යය (ප්‍රියවචනයෙන් ජනයා සතුටු කිරීම), නිරහලය (මෙකී සිවු සඟරාවකින් රටවැසියා සතුටු කොට එයින් ම සුරසිත වූ අගුල් - ආරක්ෂාවිධාන නැති රට පාලනය කිරීම) යන ධර්ම පසෙක් පැවැත්තේ ය.² ඇතැම් අධාර්මික බ්‍රාහ්මණයෝ මේ ධර්ම “අසුමෙධ, පුරිසමෙධ, සමාපාස, වාචපෙය්‍ය (වාචපෙය්‍ය), නිරහල” යන නමින් යාගකම් ලෙස දක්වමින් අශ්වපුරුෂ ආදී දහස් ගණන් සතුන් යාගකණුවල බැද මරමින් එය මෙලොව පරලොව සැප ලැබීමට කළ යුතු මහාපුණ්‍යකමය සි මිනිසුන්ට ඉගැන්වූහ.

සත්පුරුෂ බ්‍රාහ්මණයෝ-

“වෘක්ෂාන් ඡිත්තවා පගුන් හවා කාඛා රුධිරකදීමම්,
යඤ්ඤෙයෙවද් ගම්‍යතෙ සාමෝ ‘නරකා කෙන ගම්‍යතෙ’.”³

ගස් කපා තිරිසනුන් මරා බිම ලෙසින් මඩ කොට කරණ යාග-යන්ගෙන් සාමයට යන්නේ නම්, නරකයට යන්නේ කුමකින්ද?” යන අදින් දක්වනලද පරිදි යාගනිග්‍රහ කෙරෙමින් දූෂිතවෘත්තිය සඳහා නාවනා තපස්ආදී සාධුයොගයෙහි යෙදෙනාහ.

මහාකාරුණික වූ බොධිසත්ත්වයෝ මගධයෙහි පැවති අගුණධර්මයන් කෙරෙහි කළකිරෙමින් පෞරාණික සිද්ධිමුනි වූ කාපිලර්මින් විසින් ප්‍රණීත ප්‍රකෘතිපුරුෂාදී පඤ්චවංශත්තත්තපද්ධියෙන් බැඳුනු සාබ්‍යාප්‍රවචනයෙහි ප්‍රවීණයෙකු සි කියනු ලබන පඤ්චාභිඤ්ඤාසමාපත්තිලාභී ආලාර (ආරාධ) කාලාම⁴ නම් වූ තවුසානන් වෙත ගොස් ඔහුගේ සමය විචාරා ඔහු විසින් අධිගත ආකිඤ්ඤාසමාපත්තිය තමනුත් උපදවා තදනුගතධර්ම විමසීමෙන් එහි බාහිරලෝකය පිළිබඳ විඤ්ඤානිතය වූ අරමුණු ගැටුමක්.

1. සුමඛනලම්පාසිකී, අමබ්බසුත්තවංශය. 2. අභිතුත්තරධසකපා, 8. 1. 1.

3. සාබ්‍යාසාරිකා, මායාර්ථසාහිතියා.

4. බුදුරජානන් වහන්සේ කිඹුල්වතට වැඩි දවසක හරණ්ණිකාලාමයේ අසපුවති රූප ගත කළ සේක. හරණ්ණිකාලාම බුදුරජානන් වහන්සේගේ සබ්බසංඝාදී වසයෙන් අද්‍රැක්ඛන ලද්දේ ය. ආලාරකාලාමයේ අසපුවති බෝසතානන් විසූ කල හරණ්ණි එස් ටීසී ය. එහෙයින් සබ්බසංඝාදී යයි කියන ලදී. අභිතුත්තර නි. නිසා - හරණ්ණිවග්ග. ආලාර කාලාමයේ ශ්‍රාවකයෙක් වූ පුකාකුසමල නෙමේ ආලාරකාලාමයන් කුසිනාරා - පාවා නගර අතර වූ මහමග අසල සමාපත්තියෙන් සිව් කල ලකින් හිය ගැල් පන්සියය නො දුටු බවත් ශබ්දය හෝ නො ඇසූ බවත් කියමින් ඔහුගේ සමාපත්තිලාභය බුදුරජානන් වහන්සේට වර්ණනා කොට කියයි. දීඝනි, මහාපරිනිබ්බාණ සුත්ත. ආලාරකාලාම වෙලොඳි නගරයෙහි වූ බව මහාවස්තුව කියයි. ලලිතවිසාරය ද එසේ කියයි. පිටුව 233.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

නැතත් විශේෂයෙන් අසම්පන්න (විෂම වෙමින් සිටින) ආකාරයට දැක්වෙන භාවනාකාරණා - යෙන් බැඳුණු පෙයින් ද, ආසාව සහිත වීමෙන් ගුණානුකූල වූ තද්විභූතය කායාසිකාරණසමබ්ධියෙන් නැවත පෙරළෙන බව දැන එය මොක්කයට මාගීය නො වේ ය යි අනුගාර බැහැර ගියහ.

ඉක්බිති කියාගැනීමට වූ මහසාගාරීන් සාකිකාදර්ශනයෙහි හා වෛශේෂිකදර්ශනයෙහි ද පාරප්‍රාප්ත වූවෙකු යි කියනු ලබන උද්දක (රුද්‍රක) ග්‍රන්ථය¹ නම් වූ තවුසා වෙත පැමිණ ඔහු විසින් අධිගතඅභිම සමාපත්තිය වූ නොවසංඥානාසංඥායතනය තුළින් උපදවා ගත්ත. එහි කායාසිකම වූ පටුසංඥාවක් නැතත් අනුභූතවශයෙන් පවත්නා මන්දසංඥ ඇති හෙයින් තද්විභූතවිභාගවේදනසික ආසාව සහිත බවත්, ඒ සමාපත්තිය (සොගනිෂ්ඨාව වූ මොක්කය යි බාහිරයෙකින් විසින් සලකනු ලබන) හවාග්‍රයෙහි ඉපැදීමට හෙතු වන හවපසාපනනාධර්මයක් බැවින් කාලාන්තර-යෙහි නැවත භවයට ම ඇතුළත් වන බවත් සලකා එය මොක්කමාගීය නො වේ ය යි එද අත්හැර ගසා පෙදෙසේ සෙත්තානි නම් නියමිතම නෙරසුනා (නෙරසුනා) ගතබඩ පිහිටි පෞරාණික තපොවනයක් වූ උරුවෙලාවට (උරුබිල්වා වනයට) ගොස් තපස් කරණුවන්ට මේ සුදුසු නැතැ යි සිතා එහි නැවතුනහ.

එහි දී - “අමු නො වූ තෙත සිදුහු දිඹුල්දරකඩ ගිනි ගානා දඹුවෙන් මැදීමෙන් හෝ අත් වියලී ලිකඩක ගැටීමෙන් හෝ ගිනි ඉපදවිය හෙත්තාක් මෙන් වස්තුකාමකෙලයකාමයෙන් තොර වූවෝ ම ආත්මාපනාදී උපක්‍රම-යෙන් දුක් විදීමෙන් හෝ නො විදීමෙන් සම්බෝධියට පැමිණිය හෙත්තෝ ය. මම කාමයෙන් ද කාමාශාවෙන් ද තොර වූයෙමි. ආත්මාපනය බෝධියට මාගීය වේ නම් ඊට මම සුදුසු වෙමි. වැලි, ‘දුකෙබන බො සුබං අගිගනබ්බං - දුකෙන් සැප ලැබිය යුතු ය’ යි සිතන ලොකයාට පිළිතුරු දෙමි. සෙසු කවරකුටත් කරණු තබා සිතන්නට ද නො හැකි ප්‍රදහන වීයාසී කිරීමෙන් දෙව්මිත්තන් සතුටු කරමි. ප්‍රදහනවීයාසී කරණුවන්ගෙන් අග්‍ර වෙමි” යි මෙසේ සිතූ ශාක්‍යසිංහ වූ මහබෝසතානෝ ආත්මකලමථුයෙහි යෙදුනාහ.

අසල්ගම්හි සිටීමෙන් හා ගම්වැසියන්ගෙන් ලද දෙයකින් යැපෙමින් තමන් සමග වුසු පස්වගනවුසන්² සිය කැමත්තෙන් කරණ උච්චාත් ඉවසමින් පිරිවෙන්නි ද, රුක්මුල් වනලාගබ් සොහොන් එලිමහන්නි ද, අව් වැසි පිහිසුලා නො සලකා වෙසෙමින් කුසල් සිතින් අකුශලවිතර්ක මතිනු සදහා වැයම් කළ මහතානන්ට දරුණු වූ කාසික වෙදනා උපත. එහෙත් වීයාසී නො සැහැවුනේ ය. බෝසත්හු වඩවඩා බෙධයාවන් වූහ ම ය. සිහිය මුලා නො වූයේ ඉදිරියෙහි ම එළෙඹ සිටියේ ය. කය මුත් සිත නො පෙළුනේ ය.

1. උද්දක නෙමේ සවකීය පියා වූ රාමයෝ ශිෂ්‍යයා වේ. නෙතෙමේ “පසං න පසන්ති” යි කියමින් මහාජනයාට තමන් සියල්ල දන්නා බව අභවයි. පාසාදිකසුත්ත, දීඝ නි. එළෙය්‍ය රජු හා රජුගේ යහළු යමක, මොගගල ආදීහුත් ශ්‍රමණ ග්‍රන්ථපුත් (උද්දක) කෙරෙහි අතිශයින් පැහැදී සිටි බවත් ඔහු පණ්ඩිතයෙකු බවත් කියමින් වස්සකාර බ්‍රාහ්මණ නෙමේ රාමපුත්‍රයාගට ප්‍රසංසා කෙරෙයි. අ. නි. වතුකක-සොධාජීවවග්ග, සුත්‍රය 7. උද්දක නෙමේ ධ්‍යානලාභි තාපසයෙකි. මහිගගබ්ධ ව්‍යාග්‍රමයක දී සි ය. විභවාකි.

2. බෝසතානන් රුද්‍රකාග්‍රමයෙන් පිටත් වෙද්දී එහි විසු පස්වග නවුසන් උත්වහන්සේ සමග ගයාසිම්මියට ගොස් එයින් උරුවෙලාවට ගොස් බෝසතානන් සමග තපස් කළ බව ලලිතවිසාරය කියයි. පිටුව 245. එහි “හදවනිසිය” යි සඳහන් වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මෙසේ කල් යැවූ මුනිත්තු වූ මහනානෝ කිසිවකු විසින් නොකළ විරූ ආශාසප්‍රයෝජනීයත්වය වූ අප්‍රාණක (අප්‍රාණක) ධ්‍යානයෙහි¹ යෙදුනේ ය. තැනැත්තෙක් තෝ මුඛින් හුස්ම ගැනීම හෙළිම වැළකීමෙන් ඇතුළෙහි වූ වාතය කන්සිදුරින් නික්මෙනුයේ කමුරුතමිතලයකින් නික්මෙන්නාක් මෙන් ශබ්දසහිත වී ය. කන්සිදුරුද වැසූ කළ අධිකවාතයෝ උලෙකින් විදින්නාක් මෙන් හිස පෙළුන. වරපට බැලුමකින් වෙළෙන කල්හි මෙන් හිස්වේදනාව දරුණු වී ය. නියුණුසැතකින් කපන කලෙක මෙන් කුස-වේදනා කටුක වී ය. දිලියෙන හිනිඅතුරුවලක හෙළි කලෙක මෙන් අධිකදහස සිරුර දූවී ය. එයින් නොයෙක් වර මුසපත් වූ ද මහනානෝ ඒ අප්‍රාණකධ්‍යානයෙහි නැවත නැවතත් යෙදුනේ ය.

ඉක්බිති මහාපුරුෂතෙමේ ශරීරභාවනය සදහා අලාභාරතායෙහි යෙදුනේ රුක්පල, ඇට, උදුමුසුස, තණසහල් ආදියෙන් අලාභාත්‍රයක් ම අහර කොට ගනිමින් එද දිනගණන් නොගනිමින් උග්‍රතපස් කරන්නේ අතිශයින් වැරැණු සිරුරු ඇත්තේ වී ය.

මෙසේ උරුවෙල්දනවිවෙහි සාවුරුද්දක් නොයෙක් ක්‍රමයෙන් දුෂ්කර ක්‍රියා කළ බෝසතානන්ගේ සිත එක් ක්‍රමයෙකිනුදු කෙලෙසුන්ගෙන් නොමිදුනේ ය. ඉක්බිති මහනානෝ සතානුසාරී ව ගත වූ කාලය බලමින් තමන් ලදරුකල පිතෘශාසනයන්ගේ වජ්‍රමුලද, දඹරුක්සෙවණෙහි පලභ බැද හිද ආනාපාතසමානිභාවනාවෙන් උපදවා ගත් ප්‍රථමධ්‍යානය සිහිපත් කොට එය ම සමෝධිමාගීය සිහිතා එහි යෙදීමට ශරීරික දුෂ්ලභය බාධා හෙයින් පිණිබවරියාවෙන් ලත් ප්‍රණීතභොජනයෙන් සිරුර සතපමින් මධ්‍යමප්‍රතිපදාවෙහි යෙදුනේ ය. ඒ බව දුටු පස්වගනවුසෝ 'ශ්‍රමණගෞතමයෝ ප්‍රබන්ධීයභීය තැර ප්‍රබන්ධනයට හැරුණෝ ය' සි වරදවා ගෙන කළකිරී බරණැසට ගොස් ඉසිපතනිකපොචනයෙහි විසූහ.

ධර්මතාවෙන් ම යෙදුනු මේ විවේකයෙන් හුදකලා වූ බොධිසත්තයෝ අභිමතාච්ඡිද්ධිය ලං වීමෙන් ලද නිරාමිෂ්ටත්වයෙන් ද සිරුර පිණිවමින් කීපදවසක් විවේක ගෙන වෙසක්පුණ්‍යපොහෝද, පෙරවරු සුජාතා දේවිය දුන් කමීරපායාසය වළද, තෙරඤ්ජරා ගංතෙර හදුසාලවනයෙහි දිවාචිහරණය කොට පස්වරු සොන්දිය නම් බමුණා - සමසන්ත නම් තණවෙළෙඳ² දුන් කුසතණ පිළිගෙන බොධිමණ්ඩයට පැමිණ බෝරුක්-මුල කුසතණ සලා ඒ කුසතණවජ්ජාසනයෙහි පයභික්කයෙන් වැඩහිඳ සියලු බුදුවරුන්ගේ මූලකමිසානනය වූ ආනාපාතසමානිභාවනාවෙන් උපදවා ගත් චතුර්ඛධ්‍යානය පාදක කොට අනිතාංශඥනය වූ ප්‍රචේතිවාසානුසමානි-ඥනය හා වචීමාන-අනාගතාංශඥනය වූ දිව්‍යවක්ඛුර්ඥනය ද ලැබූහ.

ඒ ධ්‍යානාභිඥාන වින්‍යාවෙහි සකසංස්කාරයන් උදයවය විසින් සමමගීතය කරමින් අනිත්‍යදශීනාදි සියලු විදශීනාඥන මුහුකුරුවා මහා-බොධිසංඛ්‍යාත ආශ්‍රවක්ඛකරඥනය සමග පහළ වූ සියලු බුදුගුණයෙන්

1. මජ්ඣිම නි. අරියපරියෙසන - මහාසම්මසා සූත්‍ර. "ආධ්‍යායම - ආසානාකදධ්‍යානය." උලිතවිසාර (පිටුව 250.)

2. "යාවසික" = තණසහල්. මහාවංශ, පිටුව 264.

කුසතණ ශබ්දය විසින් දුන් බව - අවදානකලපලනා, I. පිටුව 725.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

බමමවිනය නාමයෙහි - බමම නම් සවිභාවයි. විනය නම් නික්මිය යුතු මග යි. මේ අර්ථ දෙකින් “බමමවිනය” යි දත යුතු. මෙහි “බමම” ශබ්දයෙන් සතිපට්ඨානාදී බෝධිපාක්ෂික බමී ද, සච්චපට්චසම්මුභාදී සවිභාව බමී ද ගැණෙයි. බෝධිපාක්ෂිකබමී වැඩිමෙන් සවිභාවබමී ඇති සැටි දැනීමෙන් පිළිපත් පුද්ගලයා අපායාදියෙන් වළකා දරණ හෙයින් බමම වූයේත් ඔහුගේ රාගාදී කෙලයෙන් නැසීමෙන් විනය වූයේත් ඒ මැයි යන අර්ථයෙන් “බමමවිනය” නම් වේ. තවද, කුශලබමියෙන් අකුශලබමී නැසීම, දණ්ඩාදියෙන් නො ව බමියෙන් නික්මවීම, ලාභාදිය සඳහා නො ව බමිය (නිවරදබව) සඳහා නික්මවීම, සංකෙලය බමියෙන් විශුද්ධියට පැමිණීම, “බමමතුන” වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ විනය, සභ්‍යවපුද්ගලාදියෙන් තොර වූ සකකිබාතුආයතනාදිබමීයන්හි තත්ත්වබෝධයට පැමිණීම, ජාත්‍යාදිසංසාරදුෂ්ඨබමියෙන් නිවීමට පැමිණීම - යන මේ ආදී අර්ථයෙන් තථාගතසාසනය “බමමවිනය” යි කියනු ලැබේ. මෙහි බමම-විනය දෙකක් නො ව කායඝිකාරණ සමබ්බියෙන් එකක් බව සැලකිය යුතු.

බුහමවර්ග ශබ්දයෙන් බුහම (ශ්‍රේෂ්ඨ - උතුම්) වූ ප්‍රතිපද්මාභීය, බුහම වූ බුදුරජානන් වහන්සේගේ මාභීය, බුහම වූ නිවීමට පමුණුවන මාභීය යන අර්ථ ප්‍රකාශ වෙයි. එය මූල - මැද - අග යනපත් වූ සිලපමාසි පඤ්ඤා යන ත්‍රිවිධශික්ෂාවෙන් යුක්ත වූ පුජිතාගප්‍රතිපදා ය යි ද, සිලවිපුද්ධි, විතතිපුද්ධි, දිට්ඨිවිපුද්ධි ආදී සප්තවිශුද්ධියෙන් සෑදුම් ලත් අනුසුචිප්‍රතිපදා-සංඛ්‍යාත ශාසනමාභීබුහමවර්ග ය යි ද දත යුතු.

සාසන නම් ශිලාදිත්‍රිවිධශික්ෂාවන් ප්‍රතිපත්ති වශයෙන් ඉගැන්වීම හා ප්‍රතිපත්ති වශයෙන් පුහුණු කරවීම යි. “මේ කුසල් ය. මේ අකුසල් ය. මේ අර්ථ ය. මේ අනර්ථ ය. මේ කට යුතු. මේ නො කට යුතු” යන ආදියෙන් යථාබමීයෙහි යථා කාලයෙහි අනුශාසනා කිරීම, අවවාද දීම ආදී අර්ථයෙන් සාසන නම් වේ. දෙගතා වශයෙන් දියුණු වූ සුත්තගෙයයාදී තවාසිකය විෂය කොට ඇති සාසනය දෙවිමිනිසුන්ට ශාසනා වූ තථාගතයන් වහන්සේගේ අනුසාසනය යන අර්ථයෙන් සන්ද්‍රිසාසන ය යි ද කියනු ලැබේ. සාසන නාමය ව්‍යවහාරයෙහි බහුලවසයෙන් පවත්නා සමීපංග්‍රාහකතාමය වේ.

පාචවන යනු ප්‍රධාන වූ උතුම් වූ වචනය යි. බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් අර්ථයට යොග්‍ය පදයෙන් පදයට යොග්‍ය ව්‍යාකෘතියෙන් ශ්‍රෝතෘ-ජනයාට යථාචාරවබෝධය වන පරිදි සිහින් සිතා දෙශනා කරණ ලද පද්‍යාපනි නම් වූ පාලිබමිය එයින් ප්‍රකාශ වේ. එය දෙශනා විෂය වූ බමිතිරුකතිය යි. එයින් ත්‍රිවිධ ශාසනය ම ප්‍රකාශ වේ. එය ශාසනයන් වහන්සේගේ බමිවචනය* යන අර්ථයෙන් සන්ද්‍රුපාවචනය යි දත යුතු.

මෙසේ එකිනෙකට සමබ්බි වූ විවිධනාමයෙන් අද්වත්ත ලද ශාසනය ප්‍රථමබෝධියෙන් (බුද්ධිභාවයෙන්) විසි වසකට පසු භික්ෂුභික්ෂුණීන්ගේ කායවාක්සංවරය හා ආචාරසම්පත්තිය සඳහා විනයශික්ෂාපද පැණවූ තැන් පටන් “බමිය”, “විනය” ය යි විනාශවශයෙන් දෙකෙක් විය.

* ‘පාචවන’ යන තනහි ආදියෙහි යෙදුනු ‘පා’ ශබ්දය “පාලනාමම භුමිබමී: පාලබ්දන නිශ්ඤාතො” යනු හෙයින් මූල දී වෙදග්‍රසංඛිතාචාරී විය. දැන් ‘පාචවන’ යන්නෙහි අර්ථය නම් “බමිවචනය” යනු යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

එහෙයින් වදාළහ: “යො බො ආනන්ද, මයා ධම්මො ව චිත්තයො ව දෙසිතො පඤ්ඤානෙතා, සො වො මම්මවසෙන සත්තා” - “ආනන්දය, මවිසින් යම් ධර්මයක් දෙසන ලද ද, පණවන ලද ද, යම් චිත්තයක් දෙසන ලද ද, පණවන ලද ද, ඒ ධර්මිත්තය මා ඇවෑමෙන් තොපට ශාසනා වන්නේ ය”.

පරිනිවෘත්තියෙහි ශාසනාධර්මයෙන් වැළඳෙන ශ්‍රාවකයන් සනහමින් වදාළ මේ වචනයෙන් “මා එක ශාසනාවරයෙකු පිරිනිවිසත් මා විසින් පන්සාලිස්වසක් තුළ දෙනා කොට තැබූ ධර්මිත්තය දෙකට අයත් අසුසාරදහසක් වූ ධර්මසංකල්පය මා ඇවෑමෙන් ජීවමාන වූ බුදුවරුන් අසුසාරදහසක් මෙන් පන්දහසක් අවුරුදු දෙවියන් සහිත ලොකයාට අනුශාසනා කරන්නේ ය” යි අභවා වදාළ සේක. එබැවින් ධර්මිත්තය දෙක නිරූපදාන ව පවත්නා තෙක් ශාසනාශාසනය ද නිරූපදාන ව පවත්නේ ය.

ධර්මිත්තය බෙදීම

ශාසනාධර්ම ගෞරවය නිසා සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ අති-සමෙබ්බියෙහි පවත්නා තොයෙක් තැනැති තොයෙක් ජනයන්ගේ වර්තාධර්මය බලා ඒ ඒ වර්තයන්ට අනුලෝම වන සේ නිවෘත්තිය සමාදානය කරමින් අනුශාසනා - ප්‍රත්‍යාවේක්ෂා වශයෙන් දෙනා කරණ ලද ධර්මිත්තය සම්මාන ශාසනය බුද්ධකාලයෙහි ම මහානන්ද සංකල්පනයෙන් තොර ව පිරිසමාසි වන පරිදි කොටස් වශයෙන් බෙදා සංග්‍රහ කොට මේ තෙයෙහි ශාසන බුද්ධවචනය යි නම්කළාය. එයින් සමමත කරණලදී.

බුදුරජානන්වහන්සේ ධර්මානුකූලයෙහි ම උන්වහන්සේ වෙත පැවිදි ව සිටි දෙවදත්ත, සුභකංක, අරිට්ඨ, සානි¹ ආදී භික්ෂූන් විසින් ධර්මිත්තය පිළිබඳ මතභේද ඇති කොට විවාදාත්මක වූ අවස්ථාවන්හි උන්වහන්සේ විසින් ද ශාරීපුත්‍රාදී මහාශ්‍රාවකයන් විසින් ද භික්ෂූ සමාසය ඉදිරියෙහි ඒ විවිධමත නිරාකරණය කරමින් සමාධිමය සමාපත්තිය වශයෙන් ශාසනය පිරිසිදු කොට එහි පාලිය ද ධර්මය ද සුදුසු පරිදි සංග්‍රහ කරණ ලද බව ඒ ඒ සුත්‍රයන්හි දක්නා ලැබේ.

බුදුරජානන්වහන්සේ විසින් ම ධර්මිත්තය පාලිධර්ම වශයෙන් “ඉධ පන භික්ඛවෙ එකවෙව ඤාපුත්තා, බම්බං පරිසාපුත්තනි: සුත්තං, ගෙයං, වෙය්‍යාකරණං, ගාථා, උද්දනං, ඉතිවුත්තකං, ජාතකං, අබ්බුතබමමං, වෙදලා”² යි දෙවදත්තවරුපවශයෙන් හා විමසාවශයෙන් ද අභ්‍ය (කොටස්) නවයකට බෙදා තිබේ. එහි සුත්‍රයට පාවචන වශයෙන් අතිධර්ම සහිත සියලු බුද්ධවචන, වෙය්‍යාකරණයට දෙවදත්තවරු පවශයෙන් අතිධර්මයන් ඇතුළත් වන බව අප්‍රකාශවන්නී දක්වේ. ධර්මයෙහි අතිධර්මයන් විනයයෙහි අතිවිනයයන් ධර්මානුකූල-විනයානුකූල වශයෙන් ඇතුළත් වන බව පහත දැක්වෙන නිදර්ශනයන්ගෙන් පැහැදිලි වේ.

1 දෙවදත්ත ගුණ - පාච්ඡන්දියාචකපා, මුලලක්ඛනපාලි, සම්මනෙදකකාසිකා; සුභකංක ගුණ - දීඝ නි. පාටිසාසුත්ත; මජ්ඣිම නි. මහාසිහනාදසුත්ත; අරිට්ඨ ගුණ - අලලද්දපමසුත්ත; සානි ගුණ - මහානිකායාසංකල්පන - යන සුත්‍රයන් බැලිය යුතු.

2. ම. නි. අලලද්දපමසුත්ත; අබ්බු. නි. වතුකක - නිකායානුකූල, සුත්‍රය 6.

මහානිකායාසංකල්පන “සුත්තං, ගෙයං, වෙය්‍යාකරණං, ගාථා, උද්දනං, නිදනං, අවදනං, ඉතිවුත්තකං, ජාතකං, පච්ඡදානං, අද්දනධර්ම, උපදෙසා” යි අභ්‍ය දෙළසක් ගණිති. මහාවස්තුවෙහි පිටුව 21, පෙරෙය 62. විස්තර සඳහා History of Buddhist Thought by Dr. W. J. Thomas (p p. 276-280) බලන්න.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

“සෙ වො මයා ධම්මා දෙසිතා, සෙය්‍යපීදං? වතතාරො සතිපට්ඨානා... අරියො අට්ඨබ්බිකො මහෙයා” යන ආදීන් ධර්මය නම් බොධිපාක්ෂික ධර්මය යි ද, “තත්ථ සිද්ධං ඥො භික්ඛු අභිධම්මෙ නානාචාරාද්”¹ යන ආදීන් ඒ බොධිපාක්ෂික ධර්මයෙහි අභිධර්මය ඇතුළත් බව ද, “පට්ඨලො හොති... අභිධම්මෙ විනෙතුං. අභිචිතයෙ විනෙතුං...”² යන ආදීන් (අභිකථා අනු ව) නාමරූපපරිවේෂදය අභිධර්මය යි ද, සියලු විනය අභිවිනය ය යි ද, “පුත ව පරං භික්ඛුවෙ, භික්ඛු ධම්මකාමො හොති...” අභිධම්මෙ අභිචිතයෙ උළාර පාමොජ්ජො හොති”³ ආදීන් සුත්‍රය ධර්මය යි ද, (අභිකථා අනු ව) සභාප්‍රකාරණය අභිධර්මය යි ද, උභතොවිභවය අභිවිනය ය යි ද දෙගතා කරණ ලදී.

තවද, බුදුරජානන්වහන්සේ විසින් “ඉධ භික්ඛුවෙ භික්ඛු නිස්සය-සමපන්නා තොනති... ආගතාගමා, ධම්මධරා, විනයධරා, මානිකාධරා”⁴ යන ආදීන් ධම්මවිනය ආගම - ධම්ම - විනය - මානිකා වසයෙන් වෙදන ලදී. අභිකථාවෙහි ‘ආගම’ නමින් පංචනිකායය ද, ‘ධම්ම’ නමින් සුත්තනනා-පිටකය ද, ‘විනය’ නමින් විනයපිටකය ද, ‘මානිකා’ නමින් අභිකථාවෙහි එක් තැනක (ඥො මානිකා) උභයමානාකා ද, තවත් තැනක (ඥො පානිමොක්ඛා) උභය පානිමොක්ඛය ද දැක්වේ. ‘විනයධරා’ යන නැත විනය ශබ්දයෙන් විනයපිටකය ගැණෙන බැවින් ‘මානිකාධරා’ යන මෙහි ‘මානිකා’ යනුවෙන් අභිධර්මමානාකා⁵ ද ගත යුතු සේ හැනේ. එහෙත් පානිමොක්ඛය සංගීති තුණට ආරාඪ වූ විනයපිටකයට වෙන් වශයෙන් අයත් ග්‍රන්ථයක් සේ සඳහන් නැති බැවින් මානිකා නමින් (එනම් වූ) පානිමොක්ඛය ගතයුතු බව අවුච්ඡේද අදහස ය යි සිතිය යුතු.

අග්‍රග්‍රාමක ශාරිපුත්‍ර මහරහතුන් වහන්සේ විසින් “ආරඤ්ඤකෙනාටුසො භික්ඛුනා අභිධම්මෙ අභිචිතයෙ යොගො කරණීයො”⁶ යන ආදීන් අභිධර්මය හා විනයය පළි - අභිකථා සතිත ව උගත යුතු බව කියන ලදී. “පුත ව පරං ආටුසො භික්ඛු පියසමුද්දතාරො අභිධම්මෙ අභිචිතයෙ උළාරපාමොජ්ජො”⁷ යන මෙයින් අභිධර්මයෙහි අභිවිනයයෙහි ප්‍රියභාවය බුදුන් වහන්සේ නාමකරණ ධර්මයෙකැයි දක්වන ලදී.

ද්විතීය අග්‍රග්‍රාමක මහාමොද්ගලායන මහරහතුන් වහන්සේ විසින් මහාමොග්ගසාල සුත්‍රයෙහි “ඉධාටුසො ශාරිපුත්ත, ඥො භික්ඛු අභිධම්මකථං කථෙන්නි - තෙ අඤ්ඤාමඤ්ඤා පඤ්ඤං පුච්ඡන්ති”⁸ යන ආදීන් අභිධර්මකථා කරණ භික්ෂුහු මොග්ගසාලවනය හොබවන බව ප්‍රකාශ කරණ ලදී.

ශාරිපුත්‍ර මහරහතුන් වහන්සේ විසින් පයඝීපති, ප්‍රතිපතති, ප්‍රතිවෙධි වශයෙන් ත්‍රිවිධ වූ තථාගතධර්මය පිළිබඳ මානාකා පද සංග්‍රහ කොට එක ද්විකත්‍රිකාදී වශයෙන් දසකය තෙක් එක් එක් රාශිය “එකො ආටුසො ධම්මො බහුකාරො, එකො ධම්මො භාවෙතඤ්ඤා, එකො ධම්මො

1. ම. නි. උපරිපණ්ණාස, නිත්තිසුත්ත 2. මහාපක්‍යපාදි - මහාකාමකාය
3. අභිභූතාර නි. දසක-නාමකරණ වග්ග, සුත්‍ර 7.
4. අභිභූ. නි නික - රජකාරවග්ග, සුත්‍ර 10; ඡකක - 5 වග්ග, සුත්‍ර 9.
5. “මානාකා” නම් අභිධර්මය යි විනා - විචාරි බෞද්ධ ග්‍රන්ථයන්හි සඳහන් වේ. Rockhill's Life of the Buddha, (Translation from Dulva - Tibetan Vinaya), p p. 148, 160. ආර්යාස් වී. ජේ. චන්ද්‍රමස් මහතා ද මානිකා අභිධර්මපද්‍යාය බව කියයි. History of Buddhist Thought, I. 266. විසුද්ධිමහෝත්සව, 117 පිටුව ද බලන්න.
6. ම. නි. භූමිසාසනි සුත්ත 7. දීඝ නි. සංගීති සුත්ත. 8. ම. නි
* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පරිඤ්ඤායෝ” යන ආදීන් දසආකාරයකින් තෙල මාතෘකාපද පන්සිය-
පණසක් ඇතුළත් වන දසුනාර සූත්‍රය¹ හිඤ්ඤාත් පන්සියයක් ඉදිරියෙහි
වදාරණ ලදී. හිඤ්ඤා එය එකමතික ව පිළිගන්නා සූත්‍රාගතමිමිනසකාර-
යෙන් රහන්වූය.

එහි සමයක බුදුරජානන්වහන්සේ ශාරිපුත්‍ර තෙරුන් ප්‍රමුඛ හිඤ්ඤාත්
පන්සියයක් සමග පාවා නුවර මලලරජුන්ගේ සන්ඝාගාරයෙහි වැඩවසන
සේක. ඒ ජෛනගාණා වූ නිද්දුශ්ඤාන පුත්‍රයන් පාවා නුවර දී කාලගත වූ
ලන දී ය. ඔහුගේ මරණින් පසු ශ්‍රාවකයෝ සංඛ්‍යා ගාණාවරයාගේ ධර්මය
අනෙකෙකුණක් වූ බැවින් ඔවුන් අතර ගටගන් මතහෙද නිසා කලහ
කරමින් අසරණ ව බිඳී ගියහ. මේ කරුණ නිදහ කොට ගෙන ශාරිපුත්‍ර
මහරහතුන් වහන්සේ හිඤ්ඤාත් අමතා “අය ජො ආට්ඨසො, අමතාං
ගගවතා ධම්මො සාකතානො සුප්පවෙදිතො නිසානිකො උපසම්-
සංවත්තතිකො සමමාසමුද්ධිප්පවෙදිතො තත් සබ්බෙගෙව සම්මාසිතබ්බං,
න විවදිතබ්බං, යථසිද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අද්ධනියං අස්ස චිරංචිතිකා. තදස්ස
බ්‍රහ්මචරිකාය බ්‍රහ්මචරිකාය ලොකානුකම්පාය අත්ථාය භිතාය සුඛාය
දෙවමනුස්සාතා.” - “ඇවැත්නි, මේ අපගේ සමයක් සමුද්ධි වූ ගාග්‍යවතුන්
වහන්සේ විසින් සමාකතා වූ සුප්පවෙදිත වූ ධර්මය නෙකෙකුණක්ය. නිසාණ
ශාන්තිය පිණිස පටන්පෝ ය. එහි හැම දෙනා විසින් ම එකමතික ව
එකතු ව ගැසිය යුතු ය. විවාද නො නට යුතු ය. එයින් බ්‍රහ්මචරියාසනය
හල් පටන්ගේ ය. චිරසාමී වන්නේ ය” යි මොස් වදාරමින් ත්‍රිපිටකය
අලලා ගෙන සියලු ධර්මයන් එකදවකතිකාදී රාසි වසයෙන් දසකය තෙක්
සංග්‍රහ කොට ඉහත කී මාත්‍රය හා සමබක කරමින් සංගීති සූත්‍රය දෙගනා
කළහ. ප්‍රශ්න එක්දහසකුදුසකින් සංගාහිත වූ මේ සංගීති පඨය (සාමග්‍රි
රස) දෙගනාව “සාධු, සාධු, සාරිපුත්ත, සාධු බො චං සාරිපුත්ත, හික්කුනං
සංගීතිපරියායං අනාසි” යි වදාරා බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් සාධු-
වාදයෙන් අනුමත කරණ ලදී. එයින් සූත්‍රය බුද්ධගාසිත ව ය. ප්‍රමුදිත වූ
ඒ හිඤ්ඤා ද සූත්‍රාගතමිමිනසකාරයෙන් රහන් වූය.

මල්අස්තෙක විසිරි පැවැති නානාවගිසට අයන් මල් රැසක් ගොතා
සංග්‍රහ කරන්නාක් මෙන් ඒ ඒ ශ්‍රාවකයන්ගේ විත්තසන්නාතයෙහි
පැවැති සූත්‍රාතිමිමිනසට අයත් බ්‍රහ්මචරියා චිරස්ථාමී වන සේ සංග්‍රහ
කරණලද මේ ත්‍රිගාණසංගීති වූ සංගීති - දසුනාර සූත්‍ර දෙක ද, යටති
පාලිප්‍රදේශ ද සමුද්ධිපරිනිමාණයෙන් පසු පවිත්ත ලද ධර්මිනස
සම්මායනාවන්ට හුමී වූ බව සැලකිය යුතු.

මේ කරුණු සිත නතා ගෙන සංගීතිකවා නියවන්නකුට සංගීති
හා ත්‍රිපිටකධර්මය - විගෙහයෙන් අනිධර්මය ගැණ විවේචන කරන්නා වූ ඇතැම්
සුරෝපිප්පණිකයන් හා ඔවුන් අනුගමනය කරමින් බුද්ධධර්මය විෂය
කොට ගෙන සංඛ්‍යා විමසීන බුද්ධිප්‍රභා ප්‍රකට කරගණු කැමැති ඇතැම්
නවත පණ්ඩිතයන් විසින් ද නගන ප්‍රශ්නයන්ට ඔවුන්ගේ අවධානය
යොමු වීමට තරම් වූ ද පිළිතුරක් ලැබේ ය යි සිතමු.

සමබුද්ධපරිනිව්‍යාණය

අංගීරස ගෞතම සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ ස්වකීය ජීවිතයෙහි අසුවැන්න වූ පරිනිව්‍යාණවෘත්තියෙහි බේලුමගමෙහි වස් ඵලඹි සේක. එහි දී ලොකිතපක්කඤ්ඤාකාරොගය වැළඳීමෙන් හටගත් මහත් වූ වෙදනාව දසමසකට නො නගින ලෙස සමාපත්තිබලයෙන් මැඩගෙණ දසමසෙකින් පිරිනිවීමට ඉටුගත් සේක. වස්අවසන්හි සැවැත්නුවරට වැඩ එහි වෙසෙමින්, සැවිසුන්මහරහතුන් වහන්සේ පිරිනිවි කල්හි උන්වහන්සේගේ ගුණ වදාරා බාහු නිදන් කොට වෛත්‍යයක් කරවා, රජගහනුවරට වැඩ මුගලන් මහරහතුන් වහන්සේ පිරිනිවි පසු උන්වහන්සේගේ ද බාහු නිදන් කොට වෛත්‍යයක් කරවා වාරිකා කරණ සේක් උක්කවෙලා-නියමිතව වැඩ සැරිසුන් මුගලන් දෙනමගේ පිරිනිවීම නිමිති කොට හික්කුන්තට දහම් දෙසා විසාලාපුරයට වැඩ පිටු පිණිස හැසිර පස්වරු ආපාලවෙතියට පැමිණ සේක.

එහි රුක්මුලෙක වැඩහිඳ අතදතෙරැන් අමතා “සෘණිපාද වැඩුවහට කැමැති නම් කල්පයක් (නියතපරමායුෂය) හෝ වැඩියක් ද ජීවත් විය හැකිය” යි තෙවරක් ම වදාළ සේක. වසවන්මරු බිහිසුණු අරමුණක් දක්වා අතදතෙරැන්ගේ සිත් මැඩගත් හෙයින් බුදුරජුන්ට “දීඝිකාලයක් ජීවත් වන සේක්වා” යි ආයාචනා කිරීමට උන්වහන්සේට සිහි නැති විය. අතද තෙරැන් බුදුරජුන් වැඳ විවේකය සඳහා නික්ම ගිය කල්හි පවුටු මාරයා පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “දැන් කට යුතු සියල්ල සම්පූර්ණ බැවින් පිරිනිවීමට කාලය” යි දැන්විය. බුදුරජානන් වහන්සේ තුන්මසකින් පිරිනිවන් පානා බව මරුට වදාරා සංඝකාරධම්මසභාවය ප්‍රකට කෙරෙමින් ආයුස්සංඝකාරය හළ සේක. පිරිනිවීමට ඉටුගත් සේක. ඉන් පසු අතද තෙරැණුවෝ පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ “බොහෝ ජනයාට භික්ෂුසංඝාතය පිණිස (ආයු) කපක් ජීවත් වන සේක්වා” යි තෙවරක් ම ආයාචනා කළහ. “පිරිනිවන් පානා බැව් අභවද්දීන් ඒ ගැණ සිහි නො කොට මා පිරිනිවීමට ඉටුගත් පසු කරණ ආයාචනාව දැන් පිළිගත නො හැකිය” යි වදාරා තුන්මසකින් පිරිනිවන් පානාබැව් අතදතෙරැන්ට ද දැන්වූ සේක. ශොකාවතීර්ණ වූ තෙරැණුවෝ නිශ්ශබ්ද වූහ. බුදුරජානන් වහන්සේ අතද-තෙරැන් සහනමින් “මින් පෙරත් රජගහනුවර ගිජුකුළුවව්වෙහි ද, ගෞතමනිශ්‍රෝමයෙහි ද, වොරපපාතයෙහි ද, සප්තපර්ණි ගුහාවෙහි ද, ඉසිගිලිපව්වෙහි ද, සිතවනයෙහි ද, තපොදුරාමයෙහි ද, වෙළුමනයෙහි ද, ජීවකම්බවනයෙහි ද, මදුකුළුමිහඳුයෙහි ද මේ විසල්පුරයෙහි උදෙන, ගොතමන, සහනම්බ, බහුපුතන, සාරඤ්ඤ යන වෛත්‍යයන්හි ද වෙසෙමින් තොප අමතා “සෘණිපාද වැඩූ තථාගතයන්ට කැමැති නම් කපක් හෝ වැඩියක් ජීවත් විය හැකිය” යි අභවද්දීන් එය දන නො හැකි වීම තොපගේ ම දෙය ස (උක්කටය)” යි වදාරා “සියලු ප්‍රියමතාප දෙයින් වෙන් වන බවත්, එහි වෙන් නො වීමත් නො වන බවත්, උපන් සියල්ල වැනසෙන බවත්, එහි නො වැනසීමක් නො වන බවත් මා විසින් පළමුවෙන් ම ප්‍රකාශ කරණ ලද්දේ නො වේ ද” යි ධර්මදෙශනා කළ සේක.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අතදතෙරැන් සමග කුටාගාරසාලාවට වැඩ බණ වදාරා හණ්ඩගාම, හත්ථිගාම, අම්බගාම, පමුබුගාම යන තැන්හි ද බොහෝ සෙයින් සීල-සමාධි-පඤ්ඤා යන ධර්මයන් වදාරා භාග්‍ය නගරයෙහි ආනාඤ්චෙතියට වැඩි සේක.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මේ ධර්මය, මේ චිත්තය, මේ ශාස්තෘ-ශාසනය' යි යථාචාර්යයන් අවබෝධ කරගැනීම සඳහා බුද්ධාපදෙස, සංඝා-පදෙස, සම්බුද්ධචර්යාපදෙස, එකචර්යාපදෙස යන සතර මහාපදෙස (ප්‍රමාණයන්) වදාළහ. "මේ කරුණ මම බුදුන්ගෙන් ම දැන ගතිමි" යි යමෙක් කියා නම්, එය සුත්‍ර චිත්තය හා සැසඳූ කල ගැලපේ නම්, බුද්ධවචන වශයෙන් ඒ කරුණෙහි බුදුරජුන් ප්‍රමාණ කොට ගැනීම 'බුද්ධාපදෙස' නම්. එසේ ම "සංඝයාගෙන් දැන ගතිමි. බොහෝ තෙරුන්ගෙන් දැන ගතිමි. එක් තෙරනමකගෙන් දැන ගතිමි" යි යන ආදීන් කියන කරුණ සුත්‍ර චිත්තය හා ගැලපේ නම්, ගැනීම ඒ ඒ අපදෙස නමින් දත යුතු.*

හොඟනගරයෙන් සාමානුවරට වැඩි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මුඤ්ඤ නම් කමාරපුත්‍රයාගේ අභිජයනෙහි¹ නැවතුනු සේක. මුඤ්ඤකමාරපුත්‍රයා ඒ බව දැන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹ වැද දනම් අසා පැහැදී කරුණ ලද ආරාධනාව පිළිගත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔහු විසින් පිළියෙල කල 'සුකරමඥව'² නම් මෘදු වූ රසායනවෛර්ණ්‍යාභාරය වැළැඳු ඉක්බිති කලින් වැළඳී තුබුනු රොගාබාධය නැවත උත්සන්න වීමෙන් උපන් බලවත් වෙදනාව සතිසමපජ්ඣාදයෙන් ඉවසා ගෙන මුඤ්ඤකමාරපුත්‍රයා දුන් ඒ ප්‍රණීතභෞජනයෙන් ලබන ලද පහසු ඇති ව කුසිනාරානුවර බලා වැඩි සේක.

මග දී කලාත්ත වූ බුදුරජානන් වහන්සේ එක් රැක්මුලෙක වැඩ හිඳ පිපාසා ඇති බව දන්වා අනුරෝධයට පැත්තෙයා ගෙනෙන්නට වදාළහ. එහි කුඩා ඔයක තුබූ ජලය කැලඹී මඩ සහිත වූ බැවින් "නුදරෙහි වූ කකුඩා"³ නදියෙහි ජලය පිරිසිදු ය. එහි වැඩියෙන් පැත්ත පිය හැකිය" යි තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකළහ. එහෙත් බුදුහු "ආනන්දය, පැත්ත ගෙනෙව" යි තුන්වර තෙත් වදාළහ. තෙරණුවෝ මැනවැයි පාත්‍රය ගෙන ඒ කුඩා ඔයට නැවත ගොස් බැළී විට ජලය පිරිසිදු ව තිබෙන බව දැන බුද්ධානුභාවය ගැණ පුදුම වී එයින් පාත්‍රය පුරා පැත්ත ගෙනවුත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් කියා පිළිගැන්වූහ.

* මෙහි විනය පිළිබඳ කරුණක් නිශ්චය කිරීමේ දී විනයානුලෝම වශයෙන් සුත්‍ර ය යි ගත යුත්තේ විනයදෙශනාවයි. විනය යි ගත යුත්තේ එය රහස්‍ය විනයට ගැලපේ ද නැද්ද යන කරුණය යි. ධර්ම පිළිබඳ කරුණෙහි ධර්මානුලෝම වන පරිදි සුත්‍රය ත්‍රිපිටකය වශයෙන් විනය රාශාදි විනයට හේතු වශයෙන් ගත යුතු. විස්තර සඳහා දීක්‍ෂි. මහා-පරිනිබ්බාණසුත්ත, නෙහතිඅධ්‍යායා-සුත්තභාරවණ්ණනා ද බැලිය යුතු.

සුත්ත, සුත්තානුලෝම, ආචර්යාවාද, අත්තනාමිති යන නමින් මෙහි විස්තර සමහර-පාසාදිකා-චතුර්විධවිනයකාරාවෙහි දක්වේ. පිටු, 161-168.

1. "ජලකාමභාවන" විබැව් විනය.

2. "සුකරමඥව" යනු විනිශ්චිත තුබූ (පවත්නාමය) තරුණ උරුමසහිත් තැනූ ආහාරයක් බව සමහරු කියති. පස්ගෝරසයුගින් පිසූ ආහාරයකැයි ද කියති. "සුකර මඥව" නම් රසායනයකි. එය පිළියෙල කොට මුඤ්ඤ විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පිරිනිවීම නොවේවා යි බෙහෙත් වශයෙන් දුන් බව කියති. (සුමිහලවිලාසිනී, පිටුව. 395.) සුකරමඥව නම් උරුමස් නොවේ. එය උරුම මැඩු උණකිළිල් හෝ උරුම මැඩු බිම හටගත් හතු හෝ ගෙණ තැනූ රසායනයකැයි ද කියති. (උද්ධවධකාරා, පිටුව. 279.) මෙය ප්‍රණීතආහාරයකැයි විබැව්විනයයෙහි සඳහන් බව රොක්හිල් මහතා කියයි.

3. "කුකුණා", ආනන්ද චෙත්‍යය බුබුරින, පිටුව 323; Spence Hardy, p. 356.

මේ නදිය විබැව් පොත්වල "කකුණා" නම් වේ. එය ගණිනී (ගුන්දක්) නදියේ ශාඛාවක් වූ "කකුණ" නදිය ය යි ද, ගත දූතට අභාවයට ගිය නමුත් ගත ගිය පාර දූත ගැණීමට ලකුණු වීම යි ද කියති. Rockhill's Life of the Buddha, p. 134; note. 1.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඉක්බිති එහි පැමිණි ප්‍රකාශය මෙලපුත්‍රයාට දහම් දෙසා ඔහු විසින් පිදුරන්වත් සිතිදු සළ දෙක පිළිගෙන කකුඩා නදිය වෙත පැමිණ ඇත සෝදා එ සම්පයෙහි වූ අඹවනයෙහි මදක් සැතපුනු සේක. එහි දී අනදතෙරුන් අමතා වුඤ්ඤාමාරපුත්‍රයා දුන් අනනිමදානය බුදු වන දා සුඡාතාම දුන් දානයට සමාන අනුසස් ඇතැයි වදාරා වුඤ්ඤා දුන් දානයෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ආබාධය වැඩි වූවා දෙයක සැකය හා විපිළිසර දුරු කිරීම සඳහා දානානිසංසධිමදෙයනා කොට මෙලපුරායන්ගේ (ගණනනත්‍ර රුජ්ඣානිය වූ) කුසිනාපානුවර නිරන්තරවනදියෙහි පාරිමතීරයෙහි වූ උපවත්තන නම් සල්වනයට වැඩි සේක. එහි උතුරුදෙසට හිස ලා සුත්මලාලානතරයෙහි පණවනලද පරිනිවෘත්තමඤ්ඤායෙහි තොත් බුදුරජා-නත් වහන්සේ “අපගේ ශාස්තෘන් වහන්සේ අද පිරිනිවන් පානාසේකැ”යි එහි රැස් ව වැලපෙන දෙවිමිනිසුන් සහිත ශ්‍රාවකයන්ට ධර්මානුශාසනා කරමින් තමන් වහන්සේ වෙත පැමිණි සුභද්‍ර නම් පරිව්‍රාජකයාට දහම් දෙසා පැවිද්ද දෙවා ඔහු රහත්වටට පැමිණවූ සේක. හෙතෙම තථාගතයන් වහන්සේගේ අනනිමශ්‍රාවකයා විය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රු පැසුළුසමයෙහි “යො බො ආනන්ද, මයා ධම්මො ව චිතයො ව දෙසිතො පඤ්ඤානො, සො වො මමච්චයෙන සන්ධා” - “ආනන්ද, මා විසින් දෙසූ පැණවූ ධර්මය හා චිතය මා ඇවැමෙන් තොපගේ ශාස්තෘ වන්නේය” යි ද, “ආකඛමානො ආනන්ද, සබ්බො මමච්චයෙන බුද්දානුබුද්දකානි සික්ඛාසදානි සමුහනතු” - “ආනන්ද, ඉදින් සබ්බසා කැමැත්තේ නම්, මා ඇවැමෙන් ඤාදානුඤාදශික්ඛාපද වැහැර යෙරේවා” යි ද, “ඡත්තස්ස ආනන්ද, භික්ඛුනො මමච්චයෙන බ්‍රහ්ම-දණ්ඩා දාතබ්බො” - “ආනන්ද, මාගේ ඇවැමෙන් ඡන්ත භික්ඛුනමට බ්‍රහ්මදණ්ඩය දිය යුතු ය” යි ද වදාළහ.

ඉක්බිති භුවනප්‍රදීප වූ සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ “නන්දොති භික්ඛවෙ, ආමනනායාමි වො. වයධම්මො සබ්බාරා. අසාමාදෙන සමපාදෙථ” - “මහණෙනි, සංසාරයෝ නැසෙන ස්වභාව ඇත්තෝ ය. අප්‍රමාදයෙන් (සිහියෙන්) යෙදී තොපගේ කටයුතු සම්පාදනය කරගනිවු” යි - “අනෙක ජාතිසංසාරං සක්ඛාවිස්සං අතිබ්බිසං” යන ආදී ප්‍රථමබ්‍රහ්මචරිතයෙහි පටන් පන්සාලිස් වසන් දෙසූ සියලු ධර්ම “අසාමාද” පදයෙහි ඇතුළත් කොට අනනිම බ්‍රහ්මචරිතය වදාරා වි. පූ. 486 වන වර්ෂයෙහි වෙසක්පුත්තොගෝදා අලුයම නිරුපධිකෙහිනිවෘත්තයෙන් පිරිනිවි සේක.

ධර්මචිතාසංඛ්‍යා

සම්බ්‍රහ්මචරිනිවෘත්තයෙන් පසු ධර්මචිතය පිටක-නිකාය-ග්‍රන්ථවශයෙන් සකස් වූයේ මහාකාශ්‍යපාදි මහරහතුන් වහන්සේ විසින් පවත්වන ලද සංගීතිමාගීයෙනි. එහි මහාකාශ්‍යපචෝදකංගීති, යසචෝදකංගීති මොග්ගලීපුත්තනිකාචෝදකංගීති ය යි දඹදිව පැවැති තුණෙක, පොඤ්ඤා සංගීති, කුමාරධාතුසෙනාසංගීති ය යි¹ ලක්දිව පැවැති දෙකෙකැයි ථෙර-වාදබුද්ධාසනඉතිහාසයෙහි දැක්වෙන සංගීති පඤ්ඤා වේ.

එසින් ප්‍රථමද්විතීයසංගීති වුලලවග්ගපාලියෙහි සංකෂ්පයෙන් ද එහි විස්තර සමග සෙසු සංගීති සිංහලඅරිකථාවෙන් හා ආවායඝීවාදයෙන් ගෙන සමූහ කරණ ලද පරිද්දෙන් දීපවංස, මහාවංස, බොධිවංස ආදී

වංසකථාවන්ති ද සුමංගලවිලාසිනී, සමන්තපාසාදිකා, අත්සාලිනී ආදී සුත්‍ර විනයාභිධම්මආදීකථාවන්ති ද, නිකායසංග්‍රහ, සඤ්ඡරත්නාකර, පූජාවලී ආදී සිංහලග්‍රන්ථයන්ති ද දක්නා ලැබේ.

1. ප්‍රථමසංඛිතීනිදානය

මහාකාශ්‍යප මහරහතුන් වහන්සේගේ ප්‍රධානකයෙන් පන්සියක් රහතුන් විසින් පවත්වන ලද ප්‍රථමසංඛිතීය විනයග්‍රන්ථයක් වූ චූළවග්ග-පාළියෙහි පඤ්චසතිකකඛකයෙහි “පඤ්චසතිකා විනයසංඛිතී” නමින් දක්නා ලැබේ. මේ සංඛිතියෙහි නිදානය හා විෂයය මහාපරිනිඝ්ණ සූත්‍රය හා සම්පූර්ණයෙන් සමකොට වේ. සංඛිතිය පිළිබඳ ඓතිහාසික සත්‍ය-තාව පිළිගැනීමටත් ඒ සමකයෙන් ඇතැම් විතර්කවාදී රක්‍ෂිතවේෂ-කයන් විසින් නගන ප්‍රශ්නයන්ට පිළිතුරු දීමටත් මේ සමකය තීරා-කූල සේ දැන ගැනීම ප්‍රයෝජන වෙති යි සිතමු. එබැවින් මහාපරිනිඝ්ණ සූත්‍රය හා සමකය මත කරුණු චූළවග්ගපාළියෙහි එන පිළිවෙළින් යොදා සංඛිතීකථාව අභිකථා ද අනුගමනය කෙරෙමින් මතභේද ද සඳහන් කෙරෙමින් මෙහි සංකෞපයෙන් දක්වමු.

චූළවග්ගපාළියෙහි “අථ බො ආයසමා මහාකසසපො භික්ඛු ආමනෙතසි-එකල්හි ආයුෂමත් මහකසුප්තෙරණුවෝ භික්ඛූන් ඇමතුහ.” යන ආදීන් සංඛිතීනිදානය ආරම්භ වේ. විනයකථා ආරම්භ වන “තෙන බො ජන සමයෙන” යන සාමාන්‍යවිධියෙන් තො ව “අථ බො” යනුවෙන් දක්වෙන මේ ආරම්භයෙන් ඉන් පෙර වූ සිද්ධියක් පරාමශීනය කරණු ලැබේ. පරිනිඝ්ණ-කථාවෙහි දක්වෙන මේ සිද්ධිය වූයේ භූසිනාග් නුවර දී බුද්ධපරිනිඝ්ණයෙන් සත්වනදා ය.

සංඛිතීනිදානපාළියෙහි දක්වෙන පරිදි, මහකසුප් මහරහතුන් වහන්සේ පාචානුවර සිට කුසිනාරානුවරට වඩිද්දී උත්වහන්සේ සමග පැමිණි පිරිසෙහි සිටි සුභද්ද² නම් මහපු පැවිද්දා සමුදායපරිනිඝ්ණය අසා ශාස්තෘවිශේෂයෙන් වැලපෙන භික්ඛූන් අමතා “අලං ආවුසො, මා සොචිත්ථ. මා පරිදෙවිත්ථ. සුමුත්තා මයං තෙන මහාසමණෙන. උපද්දානා ව තොම: ‘ඉදං වො කප්පති. ඉදං වො න කප්පති’ති. ඉදාති මයං යං ඉච්ඡිස්සාම, තං කරිස්සාම. යං න ඉච්ඡිස්සාම, තං තං කරිස්සාම” යන ආදීන් “ඇවැත්නි, සොක තො කරවු. තො වැලපෙවු. ඒ මහාශ්‍රමණයාගෙන් අපි හොඳින් ම මිදුනෙමු. ‘මේ තොපට කැප ය. මේ තො කැප ය’ යි ඔහුගේ නීති පැණවීමෙන් අපි පීඩා වින්දෙමු. දැන් අපි යමක් කැමැත්තෙමු නම්, එය කරන්නෙමු. යමක් තො කැමැත්තෙමු නම්, එය තො කරන්නෙමු” යි කී ය.

අභිකථාවෙහි දක්වෙන පරිදි, මේ වචන ඇසීමෙන් සංවේගයට පත්, එකල සත්ලක්ඛයක් භික්ඛූන් අතුරෙහි සඛ්‍යසථවිර වූ මහකසුප්මහ-තෙරණුවෝ “මෙබඳු නිලීඡ්ශ්‍රමණයන්ගේ පක්‍ෂබලය වැඩිමෙන් ශාසනය

1. විතර්කවාදීහු නම් පිළිගැන්වීමට තරම් වූ ප්‍රමාණයක් හෝ සාධකයක් තමනට නැති ව අනුක් වෙනෙහිමට බොරුවාද කරන්නෝ ය.

2. පරිනිඝ්ණකථාවෙහි එන මේ දෙවැනි සුභද්ද එහි පළමුවෙන් සඳහන් අන්‍යම-තථාගතශ්‍රාවක වූ පරිව්‍රාජක සුභද්ද නො වේ. කරනැවැතියෙන් ව සිට මහපුකල පැවිදි වූ හෙයින් බ්‍රහ්මපඤ්චන වූ මේ මහපු සුභද්ද ආතුමාගමෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩවිසූ දවසක අකැප් සේ පිළියෙලකළ හොඳ්පයාගුවක් (කමින් පිය යුතු තලප කැදක්) පිළිගැන්වූ කල එදා අකැපය යි ප්‍රතික්‍ෂේප කොට “මහණෙනි, මහණින් තො කැප දෙයෙහි සමාදන් නො කරවිය යුතු ය. පෙර කරනැවැතී ව සිට පැවිදි වූවහු විසින් කරබවූ පරිහරණය නො කළ යුතු ය” යි ශික්‍ෂාපද පැණවීමෙන් තමන්ට වූයේ අලාභයෙක, නිත්‍යවෙකැයි සිතා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි බැදගත් ජෛව ඇත්තේ මේ දුෂ්ටචිත කීය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඉක්මනින් ම අතුරුදන් විය හැකිය. මනානතරසංකලනයෙන් දූෂිත වන්නට පෙර ධම්මිනිය සඛායානා කොට නැඹිම මා විසින් කට යුතු ය”යි සිතා සළුපරිනිමාණයෙන් එක්විසිවනද - සළුපරිනිමාණයෙන් වූ දින - එහි සිටි භික්ෂූන්ට මෙවන් දන්වා ධම්මිනියසඛායානාවෙහි භික්ෂූන් උත්සාහවත් කළහ. එහෙයින් කිහිප සංගීතිපාලියෙහි: “හඳු මයං ආවුසො ධම්මඤ්ච විනයඤ්ච සඛායාම, පුරෙ අධම්මො දිප්පති, ධම්මො පටිබාහියති. පුරෙ අවිනයො දිප්පති, විනයො පටිබාහියති” යි.

එකල්හි “තෙන හි භනෙන, පෙරො භික්ෂු උච්චිනාතු - එසේ නම් සාමිනි, තෙරුන් වහන්සේ භික්ෂූන් තෝරණ සේක්වා” යි සංඝසමමතය ලැබූ මහකපුප්තෙරණුවෝ එහි පැමිණ සිටි භික්ෂූන් රැස් කරවා¹ සංගීතිය සඳහා එක් තමක් අඩු පන්සියක් රහතුන් තෝරා ගත්හ. අනදතෙරුන් එකල රහත් නො වූ බැවින් තමන් විසින් ම උන්වහන්සේ තෝරා ගැනීම පක්ෂපාතයකැ යි නැගිය හැකි වෛදනාවෙන් මිදී සංඝයාගේ සමමතයෙන් අනදතෙරුන් ද ඇතුළත් කර ගැනීමට ඉඩ තබා එක් තමක් අඩු පන්සියක් තෝරාගත් බව සැලකිය යුතු. ධම්මාණන්ධාරක වූ අනදතෙරුන් නැති ව ධම්මසංඝායනා නො කට යුතු බැවින් උන්වහන්සේ ගැනීම අවශ්‍ය ය යි සඛසා විසින් සමමත විය. ඉක්බිති මහකපුප්තෙරහු අනදතෙරුන්ට² රහත් වීමට යුතුයුලු විය යුතු ය යි අවවාද දී කල් නො යවා වස්කාලයෙහි ම සංගීතිය පැවැත්විය යුතු ය යි ද, ඊට මතභේදයකි රජගහනුවර³ සුදුසු ය යි ද නියම කරගත්හ. එහිදී ම සංගීතියට තෝරාගත් පන්සියක් හැර සෙසු භික්ෂූන් රජගහනුවර වස් නො විසිය යුතු ය යි කම්මානායකින් සමමත කොට ගත් ස්ථවිරභික්ෂූහු සංගීතිය සඳහා රජගහනුවරට පැමිණියහ. “අප බො පෙරා භික්ෂු රාජගහං අගමංසු ධම්මඤ්ච විනයඤ්ච සඛායිතුං”යි එහෙයින් කිහි.

2. ධම්මිනියසඛායනා

රජගහනුවරට පැමිණි ඒ පන්සියක් දෙනා වහන්සේ ඇසල මස අව පැලවියද වස් එලඹ ප්‍රථමමාසයෙහි විහාරාරාම පිළිසකර කරවා⁴ නිකිණි මස අවදියවක්ද (තථාගතපරිනිමාණයෙන් සිවුවන මස දෙවනද)⁵ රජගහනුවර වෛහාරපථිතප්‍රාන්තයෙහි සප්තපර්ණි⁶ගුහාදාරයෙහි අජාසත් මහරජු විසින් කරවන ලද මණ්ඩපයට රැස් ව අනදතෙරුන්ට අසුනක්

1. මහකපුප්තෙරුන්ගේ නියමයෙන් පූර්ණ නම් තෙරහු ගෙඩිය ගසා භික්ෂූන් රැස් කරවූහ. මහකපුප්තෙරුන් ‘මෙහි නො පැමිණියෙක් ඇද්ද’යි ඇසුකල ගවමුනිතෙරුන් නැතැයි ද ඒ තෙරහු ශිරීෂවෘක්කාරාමයෙහි වෛසති යි ද පුණීතෙරහු කීහ. ගවමුනිතෙරුන් කැඳවා ගෙණ ඊමට පුණීතෙරහු ගියහ. එකල ගවමුනිතෙරහු මරණාසන්න ව සිටියහ. සංගීතියට යා නො හැකි බැවින් සඛසාට දෙවසි පාත්‍රය හා තුන්සිවුරු දී තෙරහු පිරිනිවියහ. පුණීතෙරහු කපුප්තෙරුන්ට එවන් දෑත්වූහ. විබැව් විනය - Rockhill's Life of the Buddha, pp. 149-150.

2. පළමුවර තෝරා නො ගත් හෙයින් “ශාසනාන්වහන්සේ වැඩසිටිය දී ධම්මිනියට පිළිබඳ සියලු රැස්විම්වලට පැමිණියෙමි. ශාසනාදනාවයෙන් පසු පවත්වනු ලබන ධම්මසාමන්තරාම මා බැහැර කළහ” යි ශෝකී වූ අනදතෙරහු කපුප්තෙරුන් විසින් රහත් වීමට උත්සාහවත් වනු මැනවැ යි අවවාද දීමෙන් සන්සන් ලදහ. Beal's Record of Western World, Vol. 11. p. 163. Cf. Rockhill's Life... pp. 154-155.

3. සම්භර තෙරහු බුදුන් බුදුබන්ධයට පැමිණි බොධිමූලයෙහි සංගීතිය පැවැත්විය යුතු ය”යි කීහ. අජාසත් රජුගේ ආරක්ෂාව ලැබෙන නිසා රජගහනුවර සුදුසු ය යි කපුප්තෙරහු කීහ. Rockhill's Life of the Buddha, p. 150.

4. මේ ලැබුම් ගෙවල් පිළියෙල කිරීම ය යි ධම්මපරිකයෝ කියති. Buddhist Council at Rajagaha - by Otto Franke, J P T S. 1908, p. 35, Note 1.

5. පඤ්චමියං පඤ්ඤාසං - පඤ්ඤාසං පස්වනද, සුමභගලවිලාසිනී, පිටුව 8; සාරස්ථිපති, පිටුව 50.

6. “නාසත්‍යොධගුහාව” යයි කියති. විබැව් විනය. Rockhill's Life... p. 156.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තබා සුදුසු පරිදි වැඩ හුන්හ. “අපි බො ආයුෂ්‍යා ආනන්දෙ අරහා සමානෝ සනතිපාතං අගමාසි” සි දුක්ඛු සේ අනදතෙරණුවෝ ද එදින අලුයම රහත් වී රැස් වීමට පැමිණි* තෙරුන් වැද සිය අස්තෙහි හුන්හ.

ඉක්බිති මහකසුප් මහතෙරහු “සුණාකු මෙ ආට්‍රිසො, සඤ්ඤා, යදි සංඝස්ස ථත්තකල්ලං, අහං උපාලිං චිතයං පුච්චෙය්‍යං” යන ආදීන් සඬ්ඝයාට දන්වා පළමු ව චිතයසංඛ්‍යායනාව ආරම්භ කරමින් උපාලි තෙරුන්ගෙන් විනය විචාර්‍ය. “අච්ඡන්ති, උපාලි, ප්‍රථම පාරාජිකය කොතැන්හි දී පණවන ලද ද?” (උපාලි) “සාමිනි, වෙසාලියෙහි දී ය. “කවරකු අරහයා ද?” “සුද්ධන නම් කලාදුපුත්‍රයා අරහයා ය”. “කවර වස්තුවෙක්හි ද?” “මෙවුන සෙවනවස්තුවෙහි ය” - මෙසේ කසුප්තෙරණුවෝ ප්‍රථමපාරාජිකසිත්තාපදය පිළිබඳ නිදන, පුද්ගල, වස්තු, ප්‍රඥාපනි, අනුප්‍රඥාපනි, ආපතනි, අනාපතනි විචාර්‍ය. උපාලිතෙරණුවෝ විචාර සියල්ල ම විසඳූහ. මේ ක්‍රමයෙන් උභතො-විභංගය (නික්කුතික්කුණිප්‍රාතිමොක්‍ෂශික්‍ෂාපද සියල්ල) පුච්ඡාපිස්සාජ්ජනයෙන් විනයය සංගීත වී ය.

අනතුරුව ධර්මසංඛ්‍යායනාව ආරම්භ කළ මහකසුප්තෙරණුවෝ සඬ්ඝ-සමමතය පරිදි අනදතෙරණුවන්ගෙන් “අච්ඡන්ති, ආනන්දය, බ්‍රහ්මජාල සුත්‍රය කොතැන්හි දී දේශනා කරණ ලද ද” සි විචාර්‍ය. “සාමිනි, රජශභ නුවරටත් නාලන්දාවටත් අතර අම්බලට්ඨිකාඋයන්හි රාජාගාරයෙහි දී ය”. “කවරකුනට, දේශනා කරණ ලද ද?” “සුප්පිය නම් පිරිවැජ්ඣාවත් බ්‍රහ්මදාන නම් මාණවකයාටත් ය”. මෙසේ කසුප්තෙරණුවෝ සියලු සුත්‍රයන් පිළිබඳ නිදනපුද්ගලාදිය විචාර්‍ය. අනදතෙරණුවෝ විචාර සියල්ල විසඳූහ. මේ ක්‍රමයෙන් සක්ඛනිකාය පුච්ඡාපිස්සාජ්ජනයෙන් ධර්ම සංගීත වී ය. මේ සංගීතිපාලියෙහි ධර්මවිනයසංඛ්‍යායනා සංක්‍ෂේපයෙන් සඳහන් වන සැටිය².

3. බ්‍රහ්මනුබ්‍රහ්මසිත්තාපදකථා

ධර්මවිනයසංගීතියෙන් පසු අනදතෙරණුවෝ සථවිරිකික්කුන් අමතා “සාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පරිනිර්වාණකාලයෙහි “ආකඛ්ඛමානෝ ආනන්ද, සඤ්ඤා මමච්චයෙන බ්‍රහ්මනුබ්‍රහ්මකානි සිත්තාපදානි සමුත්තනතු-

1. අනදතෙරුන්ගේ ශිෂ්‍යයකු වූ බුජ්ජසොතින තෙරුන් සංඛ්‍යාඥාවෙන් සංගීතිය සඳහා අනදතෙරුන් කැඳවීමට ගිය බව පෙරගාථාඅට්ඨකථාවෙහි සඳහන් වේ. 351 පිටුව, අනද-තෙරුන් රහත්බව හඟවමින් පොළෝ කිමිද පැමිණීමට සමහරු කියති. සමහරු තෙරුන් අහසින් ආ බව කියති. සමහරහාසාදිකා, 7. පිටුව.

* ආපොකසිණසමාපත්තබලයෙන් පොළොව කිමිද යා හැකි වේ. වායොකසිණසමා-පත්තසෙන් අහසින් යා හැකි වේ.

“අනදතෙරහු සංගීතිකාලාව වෙත පැමිණ දෙරට තව්‍රිපු කොට ආ බව ඇඟවුන. මහ-කසුප්තෙරහු දෙර වෙත පැමිණ රහත් වූයේ නම් දෙර නො ඇර ඇතුල් වනු මැනවැයි අනදතෙරුන්ට කීහ. අනදතෙරහු සෘණිබලයෙන් යතුරු සිදුරෙන් ඇතුල් වූහ.” චිනාචාර්යා. Beal's Buddhist Records of the Western World, Vol 11. p. 163.

2. විබැවිචිතයයෙහි සඳහන් පරිදි මහකසුප්තෙරහු “අනාගතකාලයෙහි නික්කුන්ගේ ධාරණශක්තිය දුර්වල වන හෙයින් මාතෘකාගාථා නැති ව සුත්තානන්‍ය, විනය, අනිට්‍යම ඉගෙනීම අපහසු වෙනවා ඇත. ඔවුන්ට පහසු වන පරිදි පෙරවැරැවේ පළමු කොට ගාථා (උද්දන) සංඛ්‍යායනා කොට පස්වැරැ ධර්ම සංඛ්‍යායනා කරමු සි තෙරුන්ට දුන්වූහ. එසේ ගීතික ගෙණ පස්වැරැ සංඛ්‍යායනාව ආරම්භ කරමින් පළමු කොට අනදතෙරුන් වූර කොට ගෙණ ධර්මකුසුත්‍රය පටන් දෙශනා පිළිවෙලින් පුච්ඡාපිස්සාජ්ජනයෙන් සුත්‍රපිටකය ද, උපාලිතෙරුන් වූර කොට ගෙණ පඤ්ඤාඅනුප්‍රානනය පටන් විනයය ද සංඛ්‍යායනා කොට අවසන් වූ පසු මහාකාශ්‍යපසථවිරයන් වහන්සේ තමන් විසින් ම සමානුපස්ථාන (සතිපට්ඨාන) ආදී මාතෘකා (අනිට්‍යම) සංඛ්‍යායනා කළහ. R. Life of the Buddha, p p, 156-159. Cf, Indian Philosophy by S. Radhakrishnan, Vol. 1. p. 343.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ආනන්දය, ඉදින් සමස තෙමේ කැමැති නම් බුද්ධානුබුද්ධක (කුඩා - අනුකුඩා) සිකිකාපද බැහැර කෙරේවා”¹ යි වදාලබව දන්වූහ. (අනද තෙරහු මේ සිකිකාපදයෝ කවරහු දැයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් නො විචාලහ.)

තෙරවරු සමහරෙක් පාරාජික හැර සෙසු සිකිකාපද බුද්ධානුබුද්ධක ය යි කීහ. මෙසේ පාරාජික - සමසාදිසෙස - අනියත - නිසංගතිය - පාවිතතිය - පාවිදෙසනිය යන පාතිමොක්කයට අයත් සිකිකාපද අනුරෙන් මුළු මුළු සිකිකාපද හැර අග අග සිකිකාපද ක්‍රමයෙන් බුද්ධානුබුද්ධක ය යි ඒ ඒ තෙරවරු කීහ. (ඒ සිකිකාපදයන් ඉක්මවීමෙන් වන වරදේ පමණ වසයෙන් මුත් හල යුතු වසයෙන් නො වේ.) කිසිවෙකුටත් අසුවල් ශික්‍ෂා - පදය කුඩා ය, අසුවල් ශික්‍ෂාපදය ඉතා කුඩා ය යි (හලයුතු වසයෙන්) නිශ්චය කළ හැකි නො වීය.

මහකප්පමහතෙරුන් විසින් “සමසා අපඤ්ඤානං න පඤ්ඤාපෙනි. පඤ්ඤානං න සමුච්ඡින්නි. යථා පඤ්ඤානො සිකිකාපදෙ සමාදය වතතති - සමසතෙමෙ නො පැණවුවක් නො පණවයි. පැණවුවක් නො සිදියි. පැණවූ තාක් ශික්‍ෂාපදයෙහි සමාදන් ව පවති” යි කමිවාක්‍යයෙන් ශික්‍ෂාපද සමුහනනයක් නො කට යුතු බව සමමත කරණ ලදී².

4. අනදතෙරුන්ට දෙස් පැවරීම

ඉක්බිති ස්ථවිර භික්‍ෂූහු අනදතෙරුන්ට කරුණු පසකින් දෙස් (දුක්කට) පැවරූහ:

1. “ආනන්දය, ඔබ බුද්ධානුබුද්ධකසිකිකාපදයෝ කවරහු දැයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් නො විචාලු ය. (එහෙයින් සියලු ශික්‍ෂාපද මුළු සිට විමසන්නට වී ය.) මෙය තොපගේ ද්‍රෝසයකි. එය දෙසවු (ප්‍රතිඥා කරවු)” යි කීහ. අනදතෙරහු “මම බුද්ධානුබුද්ධකසිකිකාපදයෙහි දුෂිත වූයෙමි නො සිතියෙන් එය නො විචාලෙමි. එහි දෙසක් නො දකිමි. එහෙත් ආයුෂමතුන්ගේ කීම අනු ව (කීමට ගරු කරමින්) එය දෙසමි” යි කීහ.

2. “ආනන්දය, තෙපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වැසිසඵව පාගාගෙණ මසන ලදී. මේ තොපගේ ද්‍රෝසයකි. එය දෙසවු” යි කීහ. අනදතෙරහු මම අගෞරවයකින් එය නො පැහුවෙමි. (ඒ සිවුර මසද්දී සභාය වීමට කිසිවකු නුමු බැවින් එසේ කෙළෙමි.) එහි දෙසක් නො දකිමි. එහෙත් ආයුෂමතුන්ගේ කීම අනු ව එය දෙසමි” යි කීහ.

3. “ආනන්දය, තෙපි මාගමුන් ලවා පළමු කොට බුද්ධානුබුද්ධක වැද - වුහ ය. ඔවුන් ඇඹූ කඳුලෙන් බුද්ධානුබුද්ධක කිලිටු විය. මේ තොපගේ ද්‍රෝසයකි. එය දෙසවු” යි තෙරහු කීහ. අනද තෙරහු “මා එසේ කෙළේ ඔවුන්ට කල් ගත වී අවේලා වන හෙයිනි. (පරිනිවෘත්තයෙහි රැස් වූ මලලප්තකාය විසාල වූ බැවින් ඔවුන් සමුහවශයෙන් යොදා සහිත්ව පළමු කොට බුද්ධානුබුද්ධක දක්වන ලදී.) එහි දෙසක් නො දකිමි. එහෙත්... එය ද දෙසමි” යි කීහ.

1. මෙය පාතිමොක්කය උදෙසීමේ දී බුද්ධානුබුද්ධක සිකිකාපද දෙසීමෙන් වැඩෙක් නැතැයි ස්වමග්ගභික්‍ෂූන් කීහු කරුණෙහි පණවන ලද පතිත දුක්ඛවාන ශික්‍ෂාපදය හා සමබක ය යි සිතිය හැකි ය. “යො පන භික්‍ෂු පාතිමොක්ක උද්දිසමානො එවා වදෙයා ‘කිං පතිතෙහි බුද්ධානුබුද්ධකෙහි සිකිකාපදෙහි උද්දිසෙහි? යාවදෙව කුකාකුච්චාය විහෙසාය විලොභාය සංවත්තනන්ති සිකිකාපදවිලොභො පාවිතස් යනති” පාවිතනිසංග්‍රහ - විලොභනසිකිකාපද.

2. මෙය “යාව ජීව්‍යාභි සිකිකාපද සිකිකා අපඤ්ඤානං න පඤ්ඤාපෙනා න, පඤ්ඤානං න සමුච්ඡින්නාහති, යථා පඤ්ඤානො සිකිකාපදෙසු සමාදය සිකිකාසාහති, වුද්ධිසෙව ජානදානං පාටිකාඛානං පරිහානං” යි පරිනිවෘත්තසූත්‍රයෙහි වදාල අනුසංඝාය හා සම්මනි වේ.
* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. “ආනන්දය, තෙපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවිමේ ලකුණු (වාපාලවේනියාදියෙහි දී පිරිනිවන් පාතා බව) අභවද්දී “සාමිනි, බොහෝ ජනයාට භීත පිණිස කල්පයක් ජීවත් වන සේක්වා” යි නො ඉල්ලුනු ය. මේ නොපගේ දෙසකි. එය දෙසවු” යි තෙරහු කීහ. අනදතෙරණුවෝ “එවේලෙහි මාගේ සිත මරාට වසඟ වී තුබුනු බැවින් එසේ නො ඉල්විමි. එබැවින් එහි දෙසක් නො දකිමි. එහෙත් ... එය දෙසම” යි කීහ.

5. “ආනන්දය, තෙපි තථාගතශාසනයෙහි පැවිද්දට සහිත් උත්සාහවත් කලහු ය. එය දෙසකි. එය දෙසවු” යි තෙරහු කීහ. අනදතෙරහු තථාගතයන් වහන්සේගේ කිරිමව වූ මහාපජාපනීගොතමය කෙරෙහි සැලකීමෙන් එසේ කෙලෙමි. එහි දෙසක් මම නො දකිමි. එහෙත් ... එය දෙසම” යි කීහ¹.

6. ජනනතෙරුන්ට බ්‍රහ්මදණ්ඩය පැණවිම

ඉක්බිති අනදතෙරහු “ආනන්දය මාගේ ඇවැමෙන් ජනන හිඤ්ඤාවට බ්‍රහ්මදණ්ඩය පැණවිය යුතු ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පරිනිව්‍යාණකාලයෙහි දී වදාළසේකැ” යි තෙරුන්ට දන්වූහ. බ්‍රහ්මදණ්ඩය නම් ජනනතෙරුන් සමග කිසිවෙකු කථා නො කිරීමයි. අවවාද අනුශාසනා නො කිරීමයි කීහ. තෙරහු ජනනතෙරුන්ට බ්‍රහ්මදණ්ඩය පැණවිමට අනදතෙරුන්ට ම පැවරූහ. එකල කොසඹැනුවර සොසිතාරාමයෙහි වීසු ජනනතෙරුන් වෙත ගිය අනදතෙරහු ජනනතෙරුන්ට “ඇවැත්නි, තොපට සමිසයා විසින් බ්‍රහ්මදණ්ඩය පණවන ලද” යි කීහ. බ්‍රහ්මදණ්ඩ නම් කුමක් දැයි විචාළ ජනනතෙරුන්ට “ඔබ සමග කිසිවෙක් කථා නො කෙරෙයි. ඔබට අවවාද නො දෙයි. මේ බ්‍රහ්මදණ්ඩය” යි අනදතෙරහු කීහ. ජනනතෙරහු ඒ උසස් ම (බ්‍රහ්ම) වූ දඬුවම අසා මුසපත් වී නැවත සිහි ලැබ එයින් කළකිරී කමටහන් වඩා රහත් වූහ. (මෙහි ධර්මිකයසඝ්‍යායනාව හැර සෙසු කරුණු මහාපරිනිව්‍යාණසූත්‍රය හා සබැඳි වෙයි.)

6. පුරාණතෙරුන්ගේ කථාව

ප්‍රථමසංගීතිපාලියට අගත් විශේෂ කරුණක් නම් පුරාණ තෙරුන්ගේ කථාවයි. ඒ කාලයෙහි පුරාණතෙරණුවෝ දක්ෂිණාගිරියෙහි පිරිවර පන්-සියක් හිඤ්ඤා සමග වාරිකා කළහ. සථවිරහිඤ්ඤා විසින් ධර්මිකය සඛා-යනා කළ පසු රජගහනුවර වෙළුමාරාමයට වැඩියහ. සථවිරහිඤ්ඤා

“අනදතෙරුන්ට දෙස් පාවරාවෝ මහකසුප් තෙරහු ය. දෙස් පාවරාණේ අනදතෙරුන් රහත් වීමට පෙර ය. (1) භ්‍රිත් සාසනයට ඇතුල් කිරීම, (2) කල්පයක් ජීවත්වීමට භාග්‍යවතුන්වහන්සේගෙන් නො ඉල්වීම, (3) භාග්‍යවතුන්වහන්සේගේ රත්වත්සිවුර දවසක් ම පාශාගෙණ සිටීම, (4) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැත් ඉල්ලුවීම ම නො දීම- පිරිසිදු පැත් නැත්නම් අහසට පාත්‍රය අල්ලා දෙවියන්ගෙන් පැත් ලබා නො ගැනීම, (5) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පක්ෂයකට වරක් පාමොක් දෙසීමට හියම කොට බුදුහුඹුදා සිසුබාපද කාමැති නම් සඝ්‍යතෙමේ නො දෙසන්නේ ය යි වදාළ විට ඒ සිසුබාපදයෝ කවරහු දැයි නො විචාරීම, (6) භීතගති ඇති භ්‍රිපුරුෂයන්ට තථාගතශරීරයෙහි පිළිසන් කොටස් දක්වීම, (7) දුෂ්ඨ වූ මාග්‍රිත්ව රත්වත් බුදුබද පෙත්වා ඔවුන්ගේ කඳුලෙන් කිළිරි කරවීම යන දෙස් සහක් පවරණ ලදී. අනදතෙරණුවෝ එකක් පාශා කරුණු කියා නිදෙස් වූහ. මෙහි 4, 6 දෙසයෝ දුලාවග්‍යයෙහි සදහන් නො වෙති. 6, 7 වන දෙසයන්ගෙන් නිදෙස්වීමට පිළිවෙලින් - ප්‍රකාශයෙන් රාගී වූ භ්‍රිත් බුදුන් දැක එසේ රාගීන් නො වෙති යි ද, දුෂ්ඨභ්‍රිත් බුදුන් දැක උත්වහන්සේ මෙන් පිරිසිදු වෙති යි ද අදහස් කළ බව කීහ. මෙහි දී ශාසනාචාර්යයෙකු සිහිකොට වැඩියක් ම දුක්පත් වූ අනදතෙරහු කසුප්තෙරුන් හා අනුරාද්තෙරුන් දුන් අවවාදයෙන් භාහනි රහත්වීමට උත්සුක වූහ.” විචාරි විනය. Rockhill's Life of the Buddha, pp. 152-154.

* වෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

උන්වහන්සේට “ඇවත, පුරාණයෙහි, අප විසින් ධර්මවිනය සංගීත ය. එය අනුගමනය කරවු” යි කීහ. “සුසංගීතාධුසො ථෙරෙහි ධර්මො ච විනයො ච” යන ආදීන් “ඇවැත්නි, තෙරුන් විසින් ධර්මවිනය මනා කොට සඛ්‍යායනා කරණ ලද්ද” යි සංගීතිය පසසා, “තව ද (අපිව), මා විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුවෙහි යම් සේ අසන ලද ද, පිළිගන්නා ලද ද, එසේ ම මම එය ධරන්තෙමි” යි පුරාණතෙරහු කීහ¹. මෙතෙකින් ප්‍රථමසංගීතිකථාවට ඇතුළත් කරුණු අවසන් වේ.

සංගීති පිළිබඳ මතභේද

ප්‍රථමසංගීතිය පන්සියක් රහතුන් විසින් කප්පියාකප්පියවිනය-සිකඛාපද පැණවීම සමබකයෙන් මහලු සුහදද කී වචන හා බුද්ධබුද්ධ-සිකඛාපද විනිවජ්‍ය ද නිදන කොට ගෙන පවත්වන ලද හෙයින් “සසමුසනිකා විනයසංගීති” නම් වේ. ත්‍රිපිටකපාලිය ග්‍රන්ථාරූඪ කිරීමේ දී විනයධර ආචාර්යවරයන් විසින් එය විනයග්‍රන්ථයක් වූ වුලලවග්ගපාලියෙහි බකිකයක් වසයෙන් ඇතුළත් කරණ ලදී. එය (ද්විතීයසංගීතිකථාවත් සමග) ‘සංගීතිපාලි’ නමින් ද දන්නා ලදී.

සමුද්ධපරිනිථිණයෙන් පසු ධර්මවිනය විරසථාසී වනු සඳහා සමුඛ්‍ය ශ්‍රාවක වූ ධර්මවිනයධර අනුබුද්ධ මහාකාශ්‍යප, ධම්මනාණකාගාරික ආනන්ද, අග්‍රවිනයධර උපාලී ආදී සිවුපිළිසිඹියා පත් මහරහතුන් විසින් පවත්වන ලද මේ ප්‍රථමධර්මසඛ්‍යායනාව සෙසු සියලු සඛ්‍යායනාවන්ට භූමි වූ බවත්, සියලු බෞද්ධනිකාසිකයන් විසින් පිළිගන්නා ලද බවත්, ත්‍රිපිටකධර්ම විනිශ්චය පිළිබඳ සතර මහාඅපදේශ(ප්‍රමාණ)යන් අතුරෙහි “ආචාර්යවාදය” වශයෙන් ගන්නා ලද බවත් අභිකථාගතවිස්තරයන්ගෙන් පැහැදිලි වේ.

පුරාණයෙහි පවත් ත්‍රිපිටකසංගීති හා එහි ග්‍රන්ථවිනය දෙය කාල නිදන පුද්ගලාදිය පිළිබඳ මතභේද ඒ ඒ ආචාර්ය පරමපරාවන්හි පැවැති බවත්, ඒ ධර්මවිනයපිරොඩි නො වූ ආචාර්යවශයෙන් හා ශ්‍රැති වශයෙන් පැවැති විකල්පයන් බව දක්වමින් අභිකථාචාර්යයන් විසින් සුදුසු පරිදි විනිශ්චය කරණ ලද බවත් අභිකථාවන්හි දක්වෙයි. අභුතපුථි වූ සමීඥනාඥනවිෂය වූ ධර්මයක් ලොව පහල වූ කල ලෞකිකජනයා අතර ඒ පිළිබඳ මතභේද ඇති වීම පුද්ගලයෙක් නො වේ. බුද්ධකාලයෙහි ද ධර්මවිනය සමබකයෙන් නොයෙක් මතයෝ ඇති වූහ. ඒ මත නිරාකරණය කරණ ලද්දේ ධර්ම පිළිබඳ න්‍යායක්‍රම දත් ධර්මාකියඥනය ඇති ශාරිපුත්‍රාදී මහරහතුන් විසින් ය. පාලිඅභිකථාවන්හි දක්වෙන්නේ ආචාර්යපරමපරාවෙන් පැවැති ඒ බුද්ධශ්‍රාවකයන්ගේ ම බුද්ධවචනානුගත වාචනාමාභිය යි. ශතවර්ෂ ගණනකින් පසු ග්‍රන්ථාරූඪ වූ ධර්මවිනය පිළිබඳ කවර විවේචනයක දී වුවත් පූජ්‍යචාර්යයන් විසින් අනුගමනය කරණ ලද ආඥාවචනය හා නදභිකථා ද ප්‍රමාණ වශයෙන් ගත යුතු ය. ඒ ප්‍රමාණයන් නො දැන හෝ නො ගෙන තර්කයෙන් හෝ ‘මෙය මෙසේ වන්නට ඇත’ යන ‘ඉති - කිරා’වෙන් හෝ ධර්මවිනය විනිශ්චය කිරීමෙන් නැගෙන වාදයෝ අනෙකුකවිවාද වනු මස සහෙකුක වාදයෝ නො වෙති.

1. ධර්මවිනයසංගීති අවසානයෙහි එන මේ කථාව මෙතැන අනතුරුව දැක්වූයේ සංගීති කථාවෙහි සඳහන් මහාපරිනිථිණසූත්‍රය හා සමබක වන කරුණු මෙයින් වෙන් කොට පිළිවෙලින් දැක්වීම සඳහා ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ප්‍රථම සංගීතිය හා එයින් සංගීත වූ ත්‍රිපිටකය ගැන මෑත කාලයෙහි පෙර - අපර දෙදිග නොයෙක් පමුචන් විසින් නගා තිබෙන විවාදයෝ බොහෝ වෙති. ඒ සියල්ල එක් කොට ගත් කල-

(1) “ප්‍රථමසංගීතිකථාව ඡිත්‍යාප්‍රබන්ධයකි.

(2) “එහි ධර්මවිනයයෙහි කොටසක් ඡිස සම්පූර්ණත්‍රිපිටකය සංගීත නො වී ය.

(3) “අභිධර්මය ගැන කිසිවක් එහි සඳහන් නැත. එහෙයින් අභිධර්ම බුද්ධාසිත්‍යයක් නො වේ. එය පසු කාලයක සංග්‍රහකරණ ලද්දකි” යි -

මෙසේ ප්‍රධාන වශයෙන් කොටස් තුනකට බෙදිය හැකි වේ. මෙතැන් පටන් මේ සියල්ලට හා එයට සම්බන්ධ අන්‍ය මතයන්ට ද යථා විධියෙන් පිළිතුරු ලැබෙනු ඇත.

ප්‍රථමසංගීතිකථාවෙහි ඉහත (xx - xxv පිටුවල) දැක්වූ කරුණු අතුරෙන් ධර්මසංඛ්‍යායනාව හා පුරාණ තෙරුන්ගේ කථාව ද හැර සෙසු කරුණු සියල්ල මහාපරිනිශ්ශසුත්‍රයෙහි ඇතුළත් වේ. එහි “හඤ මයං ආට්‍රියො, ධම්මඤ්ච විනයඤ්ච සංඛ්‍යායාම” යි මහකසුප්තෙරුන් විසින් කරණ ලද සංගීතියෝජනාව හා ධර්මසංඛ්‍යායනාව මහාපරිනිශ්ශසුත්‍රයෙහි නො දැක්වීම කරුණු කොට ගෙන වුල්ලවග්ගපාලියෙහි දැක්වෙන ප්‍රථමසංගීතිකථාව ඵෙතිහාසික වූ සත්‍යසිද්ධියක් නො ව කලකට පසු අමුතුවෙන් ගොතා එකතු කරණ ලද ඡිත්‍යාප්‍රබන්ධකායි¹ ප්‍රකාශ කරමින් ආචාර්ය ඔල්ඩන්බර්ග් (Dr. Oldenberg) මහතා තමා විසින් සකස් කොට ඉංග්ලිෂ් අතුරෙන් මුද්‍රිත මහාවග්ග සංඥපනයෙහි මෙසේ කියයි:

“මේ සංගීතිය පිළිබඳ ලෙසමාත්‍ර වූ ද සටහනක් එහි (මහාපරිනිශ්ශසුත්‍රයෙහි) නැත. මේ නිශ්චයයට මහාපරිනිශ්ශසුත්‍රකථා ප්‍රථමසංගීතිය ගැන කිසිවක් නොදන් බව පෙන්වීමට වැදගත් වූ ප්‍රබල සාධකයක් වේ.”²

මහාපරිනිශ්ශසුත්‍රකථා සංගීතිය ගැන කිසිවක් නො දන් බැවින් එය එහි ඇතුළත් නො කෙළේ ය යි ද එහෙයින් වුල්ලවග්ගපාලියෙහි දැක්වෙන සංගීතිකථාව අසත්‍ය වූ ප්‍රබන්ධකායි ද මෙයින් අහවයි.

පරිනිශ්ශසුත්‍රයෙහි කථායයි කිය යුත්තක් නැත. එහි ධර්ම බුදුරජානන් වහන්සේ වදාළහ. සුත්‍රය ආනන්දසම්පරයන් වහන්සේ විසින් සංගීත ය.

“විනයසංගීති” නම් වූ මේ සංගීතිය පිළිබඳ කථාව සුත්‍රපිටකයට අයත් මහාපරිනිශ්ශසුත්‍රයට නො ව විනයපිටකයට ඇතුළත් කිරීම යුක්තිය වේ. එහෙයින් එය වුල්ලවග්ගපාලියෙහි අග අතිරෙකබන්ධකයක් වශයෙන් යොදන ලදී. පශ්චාත්සිද්ධියක් වූ ධර්මවිනයසංඛ්‍යායනාව

1. Vi nayapitaka, vol 1. p. xxvii.

2. There is not a slightest trace of any such allusion to this council. This silence is as valuable as the most direct testimony: it shows that the author of the Mahāparinibbāna Sutta did not know anything of the first Council” Vinayapitaka, Vol. 1. p. xxviii.

ඔල්ඩන්බර්ග් මහතා අනුගමනය කරමින් ඔටෝ ෆ්‍රාන්ක (Prof. Otto Franke) මහතා මෙසේ කියයි. “It is to Oldenberg’s credit that... he declared the first Council to be fictitious” එහි ගෞරවය ඔල්ඩන්බර්ග් මහතාටයි. හෙතෙමේ ප්‍රථමසංගීතිය ඡිත්‍යාප්‍රබන්ධයකායි ප්‍රකාශ කෙළේ ය. J P T S, 1908, p. 83.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පුඤ්ඤාදියක් වූ මහාපරිනිශ්චයසූත්‍රයට ඇතුළත් වීම ද නො සෙදෙන්තේ ය. සංගීතිකාරක වූ මහරතතුන් වහන්සේ ඉදිරි පිට සිදු වූ මහාපරිනිශ්චය සූත්‍රාගත සිද්ධීන් එලෙසින්ම සංගීතිකථාවෙහි සංගීතිකෙතු වසයෙන් ඇතුළත් වීම ද, සංගීතිය නො පිළිගත්තේ ය යි සමහරුන් කියන පුරාණ තෙරුන්ගේ කථාව ඇතුළත් වීම ද සංගීතිකථාව සත්‍ය වූ ඓතිහාසික සිද්ධියක් බවට සාධක වේ.

සංගීතිනිදනයෙහි පෙනෙන දුෂ්ටවචන කී මහලු සුභද්ද මහණ තථාගත පරිනිශ්චයයට පැය කීපයකට පෙර රහත්බවට පැමිණ තථාගතයන් වහන්සේගේ අනතිමුත්‍රාචකයා වූ පටිබ්බාජක සුභද්ද ය යි ඔල්බන්බර්ග් මහතා කියයි.¹ මේ සුභද්ද දෙනම වෙන් කොට අද්‍රනා ගැණීමට තරම් වූ විවේකයක් නැති ව ඒ මහතා විසින් තගන සංගීතිවාදය මතදෙමුමක් පමණෙකි. (ඔල්බන්බර්ග් මහතාගේ සංගීතිවිවේචන ගැණ පිළිතුරක් ශ්‍රී සුමංගල-සිංහලමහාවංශසංඥාපනයෙහි ද සඳහන් වේ. පිටු xxv - xxvi.)

ඔල්බන්බර්ග් මහතා සාධක කොට ගත් වෙනත් සුරෝපිය පඬුවෝ සංගීති පිළිබඳ නොයෙක් අනුතමන පලකලක:

“වුල්ලවග්ගයෙහි එන ප්‍රථමසංගීතිනිදනය මහාපරිනිශ්චයසූත්‍රයෙහි පමණක් නො ව දීපවංසයෙහි ද සඳහන් වී තැන. එයින් සූත්‍රයෙහි පෞරාණිකත්වය පිළිබඳ වාදය බිඳ වැටෙයි. දීපවංසය වුල්ලවග්ගයට වඩා පැරණි වූවක් නො විය හැකි බැවිනි. මේ කීම වුල්ලවග්ගයෙහි සිද්ධාන්තයක් සේ දැක්වෙන සංගීතිකථාව අනුමත වශයෙන් අළුත් ය යන නිගමනය කිසිසේත් දුෂීල නො කෙරෙයි.”² මේ ආවායඝී එම්. කාන් (Dr. H. Kern) මහතා කියන සැටියි.

1 “After the death of the Master so it is related in the Chullavagga - Subhadda, the last disciple converted by the Buddha shortly before his death, proclaimed views which threatened the dissolution of the community. “Do not grieve, do not lament,...” Vinayapitaka Vol. 1. p. xxvi.

මෙය ස්වර කිරීමට මෙන් ආවායඝී ඔබෝ ප්‍රාන්ත මහතා මෙසේ කියයි: “It is conceivable that in some more original form of traditional narrative, the two Subhaddas were one and the same...” - පැරණි වූ ඇතැම් මූලිකවාක්‍යාන්ත අනු ව මේ සුභද්ද දෙදෙන එකම කෙනෙකු වන්නට ඇතැයි සිතිය හැකි වේ.” J P T S. 1908, P. 26.
* foot-note.

පරිව්‍රාජක සුභද්ද 120 වයස් ඇත්තේ බුද්ධපරිනිශ්චයයට පෙර ඒ රාත්‍රියෙහි ම බුදුන්ගෙන් අවසර ගෙන පිරිනිව්‍යේ ය. විබුට් විනය. Rockhill's Life... p 138.

ඒ අළුත් සුභද්ද පිරිනිව්‍ය තැන පෞරාණිකයක් ද ගොඩ නගා තුබුණු බව (Beal's Records of the Western World, Vol. 11. pp. 35-36.) සඳහන් වේ.

“අජේචද්දති පබ්බජ්ජා අජේච උපසම්පදා,
අජේච පරිනිබ්බාණං සමුඛා දිපදන්නමෙ.”

දීපවංශනමයත් වහන්සේ හමුවෙහි අද ම පැවිදි ද ද අද ම උපසම්පදාව ද අද ම පිරිනිව්‍ය ද විය යි සුභද්දසම්මුත්තත් වහන්සේ පැවසූහ. අපද්‍රනාපාළි, 1238 වන ගාථා.

2. “Now the motive alleged in the C V. is not only absent from the Sutta, but likewise from the Dipavansa. Hence the argument for the great antiquity of the Sutta falls to the ground, for the Dipav. cannot be made older than the C V. But this remark in no wise invalidates the conclusion that the dogmatical story of the first Council, as told in CV. is comparatively young.” Manual of Indian Buddhism, p. 102 ff.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මෙයින් කාන් මහතා ඔල්බන්බර්ග් මහත රකිමින් ප්‍රථම සංගීතිය ඵෙතිහාසික කථාවක් නම් එහි නිදනය දීපවංසයෙහි සඳහන් විය යුතු බව ප්‍රකාශ කෙරෙයි. සංගීතිනිදනය වූ සුභඥකථාව දීපවංසයෙහි නො දැක් වෙතත් එහි සතරවන පරිච්ඡේදයෙහි ප්‍රථම සඛායයනාව පැවැති සැටි දැක්වෙන බැවින් දීපවංසකතෘ එය වුලුවංගපාලියෙන් ගෙන සඳහන් කිරීමේදී එහි නිදනය නො දන්නේ යයි නො සිතිය යුතු.

“මහාපරිනිබ්බාණසුත්ත-වුලුවංග” යන මාතෘකාවෙන් සංගීති පිළිබඳ සාම්මතවිවේචනයක් කරණ ආචාර්ය ළමිස් ෆිනොට් (Prof. Louis Finot) මහතා මෙසේ කියයි:

“වුලුවංගයෙහි 1-10 වන බකිකයන් පටන් ගන්නා (“තෙන බො පන සම්මෙත යන”) පිළිවෙළ හැර 11වන බකිකය ‘අථ බො ආයසමා මහා කසසපො භික්ඛු ආමනෙතසි’ යන ආකසමික වචනයෙන් ආරම්භ කොට තිබේ. කවරතැනක, කවරකලෙක, කිනම් කරුණක් නිසා මේ කථාව පැවතුනා ද, ආමන්ත්‍රණය කරණ ලද භික්ඛුහු කවරහු ද සි කිසිවෙක් නො දනී.” “අථ බො” යි ආරම්භ කළ මේ කථාව සෙසු බකිකයන්ට මෙන් නිදනයක් නැති, සෙසු බකික හා සමබකියක් නැති අන්‍යකථාවකි.”¹

“මෙහි 11වන, 12වන බකිකයන්හි රැකී තිබෙන සංගීතිකථා කියවන්නෙකුට එය භිස කපාලු කඳක් වැනි බව ද, භිස වෙන තැනක සෙවිය යුතු බව ද යන විධිවිරෝධී වූ කරුණු දෙක වැටහෙනවා ඇත.”²

“දීඝිකාලයක පටන් සංගීති විවේචනය කළ පඬුවෝ කීප දෙනෙක් වෙති. ඒ කවරකු විසින්ම මහාපරිනිබ්බාණසුත්තයන් වුලුවංගයෙහි සංගීතිකකික දෙකත් මුළුමනින් ම එක කථාවක් සේ පැවැති බව තිගමනය කරණ ලද්දේ නො වේ. මේ කථා තුන ම එකට සමබකි වූ එක කථාවක් සේ මුලසමාසනිවාදීන්ගේ විනයයෙහි සංයුක්තවසනු නමින් සංග්‍රහ වී තිබේ.”³

“පරිනිබ්බාණසුත්ත තථාගතපරිනිබ්බාණසෙන් දීඝිකාලයකට පසු සකස් කරණ ලද බැවින් එහි ඇතුළත් කථා බුද්ධවචන ය යි නො කියතැකි බව පෙනේ. එය නියත වශයෙන් ම අතිරෙකපාලියකි.”⁴

“ථෙරවාදීන්ගේ ත්‍රිපිටක සමුහයෙහි දී විශාල ඵෙතිහාසිකකෘතියක අගකොටසක් වශයෙන් පැවැති රාජගහ - වෙසාලි සංගීතිකථා වෙන් කොට එහි මුල් කොටස මහාපරිනිබ්බාණසුත්තයට පෙරලා අග කොටස (සංගීති කථා වශයෙන්) වුලුවංගයෙහි දසවන බකිකයට යා කරණ ලද බව සිතීමට ඉහත දැක්වූ සාධක කීපයෙන් අපට ප්‍රථමත් කම ලැබේ.”⁵

1. Mahaparinibbana-Sutta and Chullavagga, Indian Historical Quarterly, Vol. viii. 1932, p. 241 ff.

2. “Here are two anomalies bound to strike the reader, and we must acknowledge that as they now stand preserved in chaps. XI-XII, these ‘Acta Conciliorum’ appear as a beheaded trunk, the head of which has to be sought elsewhere.” Ibid p. 241.

3. Ibid. p. 242.

4. “Since it extended over a long time after the Death of the Thathagatha, the subject matter of the “Chronicle” could not be styled as the Word of the Buddha.” It was necessarily extra-canonical.” Ibid. p. p. 242.

5. “In short several data gathered above entitle us to suppose that the account of the councils of Rajagaha and Vesali once formed the latter part of a larger historical work, which, at the time of the compilation of the Tripitaka, was severed into two sections, the former being converted into the Mahaparinibbana-Sutta and the latter annexed as ‘Capitula extravagantia’ to the tenth Khandhaka of the Chullavagga.” Ibid. p. 246.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ආචාර්ය ඔබර්මිලර් (Dr. Obermiller) මහතා ද **පිහොටි** මහතාගේ මතය අනුමත කරමින් මෙසේ කියයි:

“බුද්ධපරිනිෂ්ඨාණකථාවන් ප්‍රථම - ද්විතීයසංගීතිකථා දෙකත් විනය සූත්‍රක (විබැච්චනය) ප්‍රථමකාණ්ඩයෙහි එකට දක්නා ලැබේ. එය පාළි පිටකයෙහි දෙකට කඩා දක්වා තිබෙන්නේ ඒ කොටස් දෙකම උතුරු විනයයෙහි සම්පූර්ණයෙන් එකම කථාවක් සේ පෙනේ”¹.

පෙරවැදිති පිටකපාළිය හා ඉතිහාසය ද වෙනස් කොට අමුතු ධර්මසංග්‍රහ කරමින් කලකට පසු සකස් කරන ලද, එසේ ම තෘතීය සංඛ්‍යායනාව ගැන කිසි දු සටහනක් නැති මහායාන විනයවස්තු අනුව මේ මතකුත් දෙවන මේ භ්‍රාන්තිමතයන්ට පිළිතුරු මෙහි xx, xxvi පිටුවලින් දත හැකි වේ. මීට තවත් පිළිතුරක් වශයෙන් ආචාර්ය **ඕල්හෙල්ම් ගයිගර් (Dr. Wilhelm Geiger)** මහතාගේ අදහස මෙහි දක්වමු:

“මගේ අදහස නම් (දකුණු බෞද්ධයන් විසින්) සංගීතිකථා දෙක වෙන් වසයෙන් බෙදා දක්වම නිවැරදිවයි. උතුරු බෞද්ධයන් විසින් **කාලාසොක-ධම්මාසොක** රජවරු දෙදෙන එක් රජෙකැයි ගත්තා සේ සංගීතිකථා දෙක ද වැරදි ලෙස මිශ්‍ර කොට තිබේ”². (මේ කියන්නේ දෙවන තුන්වන සංඛ්‍යායනා මිශ්‍ර කිරීම ගැනයි).

කෙසේ හෝ **පිහොටි - ඔබර්මිලර්** මතකුත්ගේ මතයෙන් **ඔල්ඩන්බර්ග්** මතය බොහෝ සෙයින් අනාථ වෙයි.

මහාවග්ගසංඥප්තයෙහි දක්වෙන පරිදි **ඔල්ඩන්බර්ග්** මහතා ප්‍රථමසංගීති කථාව සම්පූර්ණයෙන් ද, ද්විතීයසංගීතිකථාවෙන් භාගයක් (ධර්මසංඛ්‍යායනාව) ද මිත්‍යාප්‍රබන්ධය යි ප්‍රතික්ෂේප කරමින් ද්විතීයසංගීතිකථාවෙන් භාගයක් වූ විනයවිරොධිදශවස්තුකථාව ද තෘතීය සංගීතික ද පැරැණි බෞද්ධසමය පිළිබඳ ස්ථිර වූ ඓතිහාසික සිද්ධිවශයෙන් පිළිගනියි³. සංගීතිකථා තුනෙන් එකතමාරක් බොරු කථා මෙන් ද එකතමාරක් සත්‍යකථා මෙන් ද පිළිගන්නා **ඔල්ඩන්බර්ග්** මහතාගේ මතයෙන් අඩියක් පිළිගනිමින් අඩියක් ප්‍රතික්ෂේප කරමින් සංගීති තුනම ඓතිහාසික සිද්ධිවශයෙන් නො සැලකිය හැකි බව තිහමනය කරන **වින්සන්ට් ස්මිත් (Vincent Smith)** මහතා මෙසේ කියයි:

“ප්‍රථමසංගීතිකථාව සම්පූර්ණයෙන් මිත්‍යාවෘත්තාන්තයකැ යි කියන ආචාර්ය **ඔල්ඩන්බර්ග්** මහතා සමග එකඟ වීමෙහි පැකිලීමෙන් මට තැන⁴.

“රාජගහසංගීතිකථාව කුටප්‍රබන්ධයක් නම් ඊට සමාන වෛශාලිය-සංගීතිකථාව පළමු බෞද්ධසමයයට ඇතුළත් ස්ථිර ඓතිහාසික කරුණක් ය යි පිළිගත යුත්තේ කුමක් නිසා ද?”⁵

1. Cf. Indian Historical Quarterly, pp. 780-784 2. P T S. Mahavnsa Introd, p. lix.

3. Cf. Vinayapitaka Vol. 1. p p. xxiv-xxxiv.

4. “...I have no hesitation in agreeing with Professor. Oldenberg that the tale of the First Council is simply fiction” J R A S. Vol 33, 1901, p. 843.

5. “...If the story of the council of Rajagriha...is “pure invention,” why should the similar story of the Council of Vaisali ... be regarded as a “fixed point” in the history of the earlier form of Buddhism?” Ibid. p. 847.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

(“අපගේ නිගමනයෙහි) ප්‍රතිඵල අනුව යථෝක්ත වෛශාලි - පාටලීපුත්‍ර සංගීතිකථා (දෙක ද) පළමු බෞද්ධාගමයෙහි ස්ථිරචේතියාසික කරුණු වශයෙන් සැලකිය හැකි නො වේ¹”.

ඉහත දක්වූ යුරෝපීය පඬුවන්ගේ සංගීතිවිරෝධිතයන්ට පිළිතුරු වශයෙන් සංගීතිකථා පිළිගත් පඬුවන්ගේ අදහස් මෙහි දක්වනු ලැබේ.

පාලිත්‍රිපිටකග්‍රන්ථයන් ප්‍රකාශයට පැමිණවීම සම්බන්ධයෙන් මහාඅධිකාරයක් කළ ආචාර්ය ඩේව් ඩේවිඩ්ස් (Prof. Rhys Davids) මහතා තමන් හා එක් ව ක්‍රියා කළ කීර්තිමත් පණ්ඩිතයකු වූ ඔල්ඩන්බර්ග් මහතාගේ මතය එක්තරා මාදුලිලාවකින් ප්‍රතික්‍ෂේප කරන්නේ මෙසේ ය:

“මහාපරිනිව්‍රාණසූත්‍රකතී: රජගහනුවර පැවැති ප්‍රථමසංගීතිය එහි සඳහන් නො කොට අන් හැර තිබෙන්නේ ඒ ගැණ තමන් නො දන් නිසා නො ව ඔවුන්ගේ කෘතියට අදාළ නොවන සිද්ධියක් එහි සඳහන් කිරීම නො වුව මනා ය යි සිතීමෙන් විය යුතු. ඔහු විසින් විස්තර කෙළේ බුද්ධපරිනිව්‍රාණය මිස ත්‍රිපිටකඉතිහාසය හෝ ශාසනඉතිහාසය නො වේ.”²

සංගීති පිළිබඳ වැදගත් ලිපියක් ලියූ ආචාර්ය ඇල්. දෙ ලා වැල් පුසා (Prof. L. De La Vallee Poussin) මහතාගේ වාක්‍ය කීපයක අදහස මෙසේ ය:

“ප්‍රථමසංගීතිය ඇතැම් ගර්විතජනයන් සිතන සේ (අභූතයක්) නො වී ය. එහි තෙරුන් විසින් පරම්පරානුසාරයෙන් කියා තිබෙන පරිදි බමුණුසංඝග්‍රන්ථයක් ඒ තත්ත්වයෙන් ම නො පැවැත්තේ ය. මිනෙය්ෆ් (Mineyeff) මහතා සඳහන් කරණ සේ අපගේ විස්තරයෙහි ඒ අදහස (බමුණුසංඝග්‍රන්ථය) පිළිගැනීමට තරම් නො වූ කිසුම් අප විසින් මිශ්‍ර නො කළ යුතු ය. ...එකල ඉදිරිපත් වූ කායාසිද්ධියට අවශ්‍ය වූ පරිදි සංගීති කියන වශයෙන් පවත්වන ලදී.”³

“පෞරාණික (ශාසන)සම්ප්‍රදායානුගත ප්‍රමාණසාධකයක් වූ විනය-ශික්‍ෂාපදසාකච්ඡාව ඇතුළත් වීම ද, රාජගහයෙහි පැවැත්වූ ඒ රැස්වීමෙන් ඇති කළ ආරම්භය මුල් ශතවර්ෂයන්හි සම්භායනා සංවිධානයන්ට භූමි වූ

1. “Consequently the alledged Councils of Vaisali and Pataliputra cannot be regarded as ‘fixed points’ in the history of the earlier form of Buddhism.” Ibid. p. 858.

2. “...It is just possible that the Author of the Book of the Great Decease omitted all mention of the first Council at Rajagaha, not because he did not know of it, but because he considered it unnecessary to mention an event which had no bearing on the subject of his work. He was describing the death of the Buddha, and not the history of the Canon or of the Order”. Sacred Books of the East, Vol. xi. p. xiv ff.

3. “The First Council was not what a vain people thinks. The codification of the Scripture did not hold the position in it that has been stated by ecclesiastical tradition. But, as Mineyeff remarks in our accounts we must not ‘confound the statements which do not deserve the same belief .. the assemblies were instituted quite naturally and were a necessary consequence of a given state of things’. Indian Antiquary, Vol. xxvii. 1908, p. 15.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

“එවකට පහ හිතුවේ ඉමං සිකිකාපදං උද්දියෙය්‍යාථ” - “මහණෙනි, මේ ශික්ෂාපදය මෙසේ උදෙසවු” යි භික්ෂුන් සඳහා පණවන ලද පාරාජිකාදි සිකිකාපද දෙසියවස්සෙක (220), “එවකට පහ හිතුවේ භික්ෂුනියෝ ඉමං සිකිකාපදං උද්දියිනතු” - “මහණෙනි, භික්ෂුණියු මේ ශික්ෂාපදය මෙසේ උදෙසත්වා” යි භික්ෂුණීන් සඳහා පණවන ලද පාරාජිකාදි සිකිකාපද තුන්සියසතරෙකැ යි (304) යන මෙනෙක් සිකිකාපදයෝ පාතිමොක්කයට ඇතුළත් වෙති. ඒ පඤ්ඤාතනසිකිකාපද සමූහවසයෙන් බෙදා පාරාජික, සංඝාදිසෙස, අනිගත, නිසංගහිත, පාවිතනිය, පාටිදෙසනීය, සෙබියා යන කොටස් සයට අධිකරණශමථධර්මයන් ද එක් කොට පාමොක් දෙසන ක්‍රමය අනුව ප්‍රථම පාරාජිකය පටන් ඒ ඒ ශික්ෂාපද නිදන, ධුතල, වජ්‍ර, පඤ්ඤාතනි, අනුපාඤ්ඤාතනි, ආපනනි, අනාපනනි වසයෙන් සත් අයුරකින් මහසුප් මහතෙරණුවන් විසින් විවාරණ ලදී. ඒ සියල්ල උපාලි තෙරණුවන් විසින් විසඳන ලදී.

ඒ ශික්ෂාපදසමූහය භික්ෂුභික්ෂුණීවශයෙන් දෙවැදූරැම් හෙයින් ද, නිදනාදිවසයෙන් විභාග වූ හෙයින් ද “උභතොවිහඞ්ග” නමින් සංගීත වී ය. එක් එක් ශික්ෂාපදය “ආජා(ආගමික)වචනය, සිද්ධාන්තය” ආදී අච්ඡේදයන් සුන්‍ය (සුක්ක) නම් වේ. ඒ නමින් උභතොවිහඞ්ගය සුන්‍යවිහඞ්ගය යි ද කියනු ලැබේ.

මෙසේ මෙහි (ඉහත xv වන පිටුවේ) සඳහන් නිදහිතදෙයනා ආදියෙහි දැක්වෙන විනය-අභිවිනය දෙකින් විනය නම් වූ උභතොවිහඞ්ගය පළමුවෙන් සභ්‍යායනා කරණ ලද බව සිතිය යුතු. (ඒ පිටුවේ 9 වන පෙළ වචන කීපයක් අඩු වීමෙන් “උභතොවිහඞ්ගය අභිවිනය ය” යි යෙදී තිබේ. එහි “උභතොවිහඞ්ගය විනය” ය යි ද, “බකික හා පරිවාරය අභිවිනය” ය යි ද ගත යුතු.)

සංගීතිකථාවෙහි “එතෙතොව උපාසෙති උභතොවිහඞ්ග ප්‍රච්ඡි” යි විනයසංගීතිපාලිය සංකෞප කිරීම නිසා උභතොවිහඞ්ගය හැර විනයෙහි සෙසු කොටස් සංගීත නො වූයේ ය යි රක්ඛිතවෙමිවිමගීකයෝ විවාද කෙරෙති.

“වුත්තමහි එකධමෙම යෙ ධම්මා එකලක්ඛණා කෙවි-වුත්තා භවන්ති සබ්බෙ”¹ - “එකට සබ්බෙ වූ සමානලක්ෂණ ඇති යම් ධර්මයෝ වෙත් ද, ඔවුන්තුරෙන් එක් ධර්මයක් කී කල්හි සියල්ලෝ ම කියන ලද්දේ වෙත්” යනු ඔවුන්ට දිය යුතු පිළිතුර ය යි සිතමු.

විනය සංගීත වූ කල විනයලක්ෂණයෙන් ඊට සබ්බෙ වූ අභිවිනය නම් වූ බකිකපරිවාරයන් ද සංගීත වීම න්‍යායානුගතසිද්ධියෙක් ම ය. නො එසේ නම් විනය සභ්‍යායනාව සම්පූර්ණ නො වේ. වුව මනා පමණ කාලය ගෙණ සංගීතියෙහි යෙදුනු සමමුඛශ්‍රාවක වූ මහරහත්හු බුද්ධිභාෂිත වූ විනයධර්මයෙන් අඩක් නො හැර ලත් ම ය.

“ඉධ හිතුවෙ, හිතුවු පාතිමොක්කසංවරසංවුත්තො විහරති ආචාර ගොචරසමපනෙතා” - “මහණෙනි, මෙහි භික්ෂු තෙමේ ප්‍රාතිමොක්ෂ-සංවරයෙන් යුක්ත ව වෙසෙ” යි වදාළ තැන ප්‍රාතිමොක්ෂසංවරය නම් පන්සියක් රහතුන් විසින් පළමුවෙන් සභ්‍යායනා කල උභතොවිහඞ්ග විනය යි. එය ආදිබුද්ධවර්ගසංගීතියට අයත් වේ.

“ආචාර ගොවරසමපනෙතා විහරන්” - “ආචාරයෙන් හා ගොවරයෙන් (මනා සේ හැසිරීමෙන්) සම්පූර්ණ ව වෙසෙයි.” යනු වදාළ තැන ආචාර ගොවරය නම් “අනුජානාමි හික්කාව...” යන ආදීන් අනුඤ්ඤාන (මේ කට යුතු, මේ නො කටයුතු ය යි අනුදූත වදාළ) හික්කාපදයන්ට අයත් ආභිසමා-චාරිකසීලය යි. එහි ආකල්පසමාචාරය පිළිබඳ ව වදාළ - පැවිදි, මහලුපැවිදි, ආචරිය - උපජ්ඣාය - අනෙතවාසික - සද්ධිවිහාරික - ආගන්තුකාදි වූ වත්පිළිවෙත් හා හික්කුප්විතයට අයත් පොහෝපවුරුණු කිරීම ද, සිවුපසය පිළිබඳ කප්පියාකූපයවිධි හා සමිසකමාදිය ද ඇතුළත් සමූහ හෝ පරිවෘත්ත වසයෙන් බෙදුනු **බකුකවිනය ආභිසමාචාරිකසීලය** නම් වේ.

මෙසේ ශාස්තෘශාසනයෙහි ප්‍රාණය වූ සීලය ආදිබ්‍රහ්මවරියක ආභිසමා-චාරිකවසයෙන් හා සිරිත්විරිත් විසින් ද දෙවැදූරුම් වේ. මේ දෙවැදූරුම් වූ සීලය අනු ව ප්‍රථමසංගීතිකාරක වූ මහරහතුන් විසින් ප්‍රාතිමොක්ෂශික්ෂාපදයන් ඇතුළත් විනය උපනොවිහරණ නමින් ද, අනුඤ්ඤාපදයන් ඇතුළත් අභිවිනය බකුක නමින් ද, උපනොවිහරණයෙහි හා බකුකයන්ගේ අභොධාරය වූ අභිවිනය පරිවාර නමින් ද සමායායනා කරණ ලදී. ඊට ‘පයඝාපත්තිපාලිය’, ‘භාජනය’ යන අළු ඇති පිටකශබ්දය¹ යොදා විනයපිටක ය යි නම් කොට “ඇවැත්නි, මෙය නොප ඇසුරෙහි වූවන් හදාරවා ලව” යි උපාලි තෙරණුවන්ට ම භාර කරණ ලදී.²

මෙසේ උපනොවිහරණ, බකුක, පරිවාර වසයෙන් සංගීත වූ විනය-පිටකය ග්‍රන්ථවශයෙන් හික්කුවිහරණයෙහි පාරාජික, සමිසාදිසෙස, අනියත, නිසංයනිය යන කොටස් ඇතුළත් පාරාජිකපාලිය, හික්කුවිහරණයෙහි පාවිතනියාදිය හා හික්කුණිවිහරණයෙහි සියලු හික්කාපද ඇතුළත් පාවිතනිය-පාලිය, මහාකබකුකය ආදි බකුක දසයක් ඇතුළත් මහාවග්ගපාලිය, (විනය)බකුක දසයක් හා සංගීතිබකුක දෙක ද ඇතුළත් චූළචග්ග-පාලිය, සොළොස් පරිවාරයෙන් යුත් පරිවාරපාලිය යි නම් කොට පොත්ක සංගීතියෙහි දී ග්‍රන්ථ පසකට වෙදන ලදී.

“බකුකයන්ට අනතුරු ව පරිවාරපාඨය සංගීත වී ය යි අළුකථාවන් කියතත් එය පිළිගත නො හැකි ය. පරිවාරය බුද්ධිකාලීන නො වේ. එහි සෙසු විනයග්‍රන්ථයන්හි නැති අමුතු විනයයක් නැත. එය ලක්දිව දී ප නම් තෙර නමක් විසින් පසු කලෙක රවතා කරණ ලද්දකි” යි ඇතැම් ත්‍රිපිටකවිචාරකයෝ කියති. මෙයට පිළිතුරු පහත දැක්වේ:

“යං තෙන හගවතා ජාතතා පසසතා අරහතා සමමාසමවුද්දාන පඨමං පාරාජිකං කන්ථ පඤ්ඤානිති?” යන ආදි ප්‍රච්ඡාදිසංස්කරයෙන් පරිවාරය ආරම්භ වෙයි. මේ පාලිය උපනොවිහරණය සංගීත වූ ආකාරයට සරි ලයි. උපනොවිහරණයට අයත් සියලු ශික්ෂාපද ප්‍රශ්නෝත්තරවශයෙන් විසඳමින් “පඤ්ඤාතත්තිවාරය, කතාපනති(කතී ආපනති)වාරය, විපතතිවාරය, සඛග-වාරය, සමුවයානවාරය, අධිකරණවාරය, සමථවාරය, සමුවවයවාරය” යි වාර අටකින් ද, “මෙට්ඨං ධම්මං පතිසංවතපවවයා පඨමං පාරාජිකං කන්ථ පඤ්ඤානිති?” යන ආදියෙහි ‘පවවය’ පදය සමග යොදා ඉහත කී

1 “මො පිටකසමපදනෙතා,” කාලාමසුත්‍රය, අංගුතර - තිකති. මහාවංශ, සුත්‍රය 5. මෙහි පිටක ශබ්දයෙන් ‘ග්‍රන්ථය, තත්ත්වපාලිය, පයඝාපත්ති’ කියවේ. “පිටකසමපදය” මෙකිනි, වංචිසුත්‍රය. ‘මෙහි පිටක ශබ්දයෙන් ‘පදවලිය, වචන ගැලපීම’ යන අළු කියවේ.

2. සුමංගලපිලාසිනී.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

වාර අට නැවත කීමෙන් ද සි මෙසේ සොළොස් වාරයකින් පාරාජිකාදි සියලු ශික්ෂාපදයෙන් පිරිවැරැණු හෙයින් තද්විෂය වූ සංග්‍රහය එහි දැක්වූ බකිකපුව්ඡාදියත් සමග පරිවාර නම් වී ය.

මෙහි බුද්ධභාෂිත හා (ආචර්යාවංස-උද්දානාදිගාථාබකිවසයෙන්) ශ්‍රාවකභාෂිතයෝ ද ඇතුළත් වෙති. මෙහි විස්තර වන විනයක්‍රම අනෙක් විනයපාළියක දක්නට නො ලැබේ. සොළසපරිවාර, බකිකපුව්ඡා, එකොත්තරාදිවිභාගය, විනයසාමුක්කංස (සතර මහාපදෙස පිළිබඳ “සුත්තං සුත්තානුලොමං විනයං විනයානුලොමං” යි කී මූලපද), උපාලිපඤ්චක, සෙදමොවනගාථා, බ්‍රහ්මදණ්ඩ¹ යන ආදිය පරිවාරයෙහි ම දක්නා ලැබේ. මෙහි උපාලිපඤ්චකයෙහි “ථෙරො කිර... භගවන්තං උපසඬක-මිත්වා ‘කතී හි නු බො හන්තො’ ති ආදිනා නයෙන පඤ්ඤා පුව්ඡ² -” “සාපිරි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹ, ‘කෙතෙකින් සාමිනි,’ ආදීන් ප්‍රශ්න විචාලේ ය” යනු අභිකථායි. ගාථාසඬකණ්ඩකාවෙහි “වොදනා-කිමන්ඨායාති ආදිකා පුව්ඡා උපාලිතේරෙන කතා. වොදනා සාරණන්ඨායාති ආදි විස්සාජ්ජනං භගවතා වුත්තං”³ යනු විකාසි. මෙයින් පරිවාරයෙහි එන සියලු විනය ප්‍රශ්නයන් උපාලි තෙරුන් විසින් අසනලද බවත් බුදුරජුන් විසින් විසඳු බවත් සංගීතිකාලයෙහි ඒ වූ පරිදි පුව්ඡාවිස්සාජ්ජනයෙන් සංගීත වූ බවත් පැහැදිලි වේ.

පයඝීප්‍යති, ප්‍රතිපත්ති, ප්‍රතිවෙධ යන ත්‍රිවිධසංඛ්‍යායාගේ විරසිතියට හෙතු වන්නේ උභතොවිතඬ්‍ය, බකික, මාතිකා යන ත්‍රිවිධවිනයධම්මය යි. මේ ත්‍රිවිධවිනයසංඛ්‍යාත ප්‍රමාණය ගෙති පවත්නා සුත්‍රය(ත්‍රය) නම් පරිවාරය යි. එබැවින් පරිවාරය සංඛ්‍යාසිතියට උපකාරය වේ. එහෙයින් කිහි පරිවාරයෙහි:

“එවං නීයති සද්ධම්මො විනයො යදි තිට්ඨති,
උභතො ව විතඬ්‍යාති බකිකා යා ව මාතිකා,
මාලා සුත්තගුණෙනෙව පරිවාරෙන ගන්තිනා”⁴ යි.

විනයටිකාවායඝීයන් මෙයට ලියූ ටිකාවෙහි මෙසේ දක්වේ: “විනය පටිසඟ්‍ගති පන කථං තිට්ඨති... පටිවාරෙ ගන්තිනා තිට්ඨති” - “විනය පයඝීප්‍යතිය කෙසේ පවත්නේ ද? පරිවාරයෙහි ගෙති පවත්නේ ය”.

“තසමා සිකෙඛ පටිවාරං ධම්මකාමො සුපෙසලො” - “එහෙයින් ධම්ම කාමැති ප්‍රියශීල තෙමේ පරිවාරය උගන්නේ ය.”

“පටිවාරං අජානනො කුතො ධම්මවිනිච්ඡයං” - “පරිවාරය නො දන්නේ කෙසේ ධම්මවිනිච්ඡය දන්නේ ද?” “සද්ධම්මවිනිච්ඡයො පටිවාරෙන සොභති” - “විනයසංඛ්‍යායා පරිවාරයෙන් බබලයි”.

1. “බ්‍රහ්මදණ්ඩ” මහාපරිනිෂ්ඨාණ සූත්‍රයෙහි ද (එහි ආ පරිදි) මූලලව්‍යංග - පංචසතික කාණ්ඩකයෙහි ද දක්වේ. එය ද අපලොකනකම්මයට අයත් විනයකම්මයක් වශයෙන් පරිවාරපාළියෙහි මිස අනෙක් විනයපාළියක දක්නා නො ලැබේ

2. විනයධම්මකා, පරිවාරවර්ණනා 1017 පිටුව. 3. විමතිවිනොදනී, 499 පිටුව.

4. පරිවාර, (සද්ධානිසං-මුද්‍රණ) 130 පිටුව.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මේ ආදියෙන් වර්ණිත වූ පරිවාරපාළිය ධර්මසංග්‍රාහකයන් විසින් සංඛ්‍යාතීය ය යි අභිකථා ද විකාශෝ ද කියති. ත්‍රිපිටකයෙහි සංගීත වූ ද නො වූ ද කොටස් මේ මේ ය යි අභිකථාවන්හි දැක්වේ. එක ද අභිකථාවක හෝ විකාශක, එක ද ථේරවාදිසාසනභූතිභාසයක පරිවාරය සංගීත නො වූයේ යි කියන ලද්දේ නො වේ. එහෙත් වනීමාන ත්‍රිපිටක-පරික්ෂකයෝ “පරිවාරය නම් සංගීතාරූප නො වී ය. එය දීප නම් වූ තෙරනමක් විසින් කරණ ලද බව පරිවාරයෙන් ම ස්ථුට වේ ය” යි කියමින් ග්‍රන්ථවසානයෙහි දැක්වෙන මේ නිගමනගාථා ඉදිරි පත් කෙරෙති:

“පුබ්බාවරියමග්ගං ව පුච්ඡිතා ව තතිං තතිං,
දීපනාමො මහාපඤ්ඤා සුතධාරී විවක්ඛණො,

ඉමං විතාරං සකොපං සර්ඤ්ඤාමග්ගෙන මජ්ඣිමෙ,
විනාසිතා ලිබාපෙසි සියුසාකානං සුබාවකං”.

මෙහි අභි විමසීමේ දී පරිවාරය සංඛ්‍යායතාරූප නො වූ බවක් හෝ දීපතෙරුන් විසින් එය පසු ව කරණ ලද බවක් හෝ නො පෙනේ.

“මහාප්‍රඥ වූ ශ්‍රාවධාරී වූ සිසුම් වූ දහින ඇති දීප නම් ස්ථිරතෙමේ ඒ ඒ කරුණෙහි පූර්වායාසීයන්ගේ කථාමාණීය ද විවාරා දූත මදබ්‍ය දෙශයෙහි (ආවායාසීවරයන්ගේ) වාචනාමාණීයෙන්¹ (මුඛපාඨවශයෙන්) සිතා සමානියෙන් දැරූ පරිදි (සොළසපරිවාරාදියෙන්) විස්තර සහිත වූ (සමුට්ඨානසීසසංඛෙපාදියෙන් හා පෙය්‍යාලමුඛයෙන්) සංකෞප වූ විනයෙහි හික්මෙනුවන්ට සුව ඵලවන්තා වූ මේ විනයසංග්‍රහය ලියවී ය” යනු මෙහි අභිප්‍රේත වූ අභිය වේ.

මෙහි ධවනිතාථීය නම් ලක්දිව හා දඹදිව පැවති ආවායාසීපරමපරාවෙන් මුඛපාඨවශයෙන් දැරූ පරිවාරපාඨය සංගීත වූ පරිද්දෙන් පොත්කාරොහ සංගීතිසමයෙහි දීප තෙරණුවන් විසින් ග්‍රන්ථාරූප කරවූ බව වේ. විනය ප්‍රඥප්තිය හා විනයකම්මිභාග බුදුරජුන්ට ම විෂය වේ. එය ශ්‍රාවකයන්ට විෂය නො වේ. ශ්‍රාවකයෝ බුදුරජුන් වදාළ ක්‍රමය අනුව එය විස්තර කෙරෙති. එහෙයින් පරිවාරවිනයය දීප තෙරුන් විසින් නිපදවූ බව පිය නැති නො වේ.

ඒ හැර “පොරාණකෙහි මහාපේරෙහි ගාථායො ධම්මා”² යන අභිකථාවෙන් පරිවාරයෙහි ආවායාසීවංශසංකීර්තනාථා පුරාණාවායාසීවරයන් විසින් තබන ලද බව කියවේ. “පොරාණකෙහි මහාපේරෙහිති සංගීතිතනා-යනො පච්ඡා පොත්ථකසංගීතිකාරකෙහි ජලුගිඤ්ඤාපට්ඨමතිදදිගුණ සමුප්පලෙහි මහාපේරෙහි”³ යන විකාපාඨයෙන් පුස්තකසංගීතිකාරක වූ ෂබ්බිඤ්ඤාගුණයෙන් බැබළුනු මහතෙරුන් විසින් ගාථා තැබූ බව ප්‍රකාශ වේ. මේ අභිකථා - විකා ලියූ ආවායාසීයෝ “දීපනාමො... ඉමං ලිබාපෙසි” යනු නො දුටුවෝ ය යි නො සිතිය යුතු. දීපතෙරුන් විසින් පරිවාරය

1. ස්ථිරවාදි ආවායාසී පරමපරාගත වාචනාමාණීය අශොකාසිරාජයන් විසින් විදේශීය ධර්මප්‍රචාරය ආරම්භ කරණ තුරු මධ්‍යදෙශයෙහි ම පැවැත්තේ ය. මිහිඳුගරනතුන්වහන්සේ විසින් ලක්දිවට ගෙනෙන ලද්දේ මධ්‍යදෙශයෙහි පැවැති ඒ වාචනාමාණීය යි.

Cf. “Prior to the despatch of missionaries by Asoka, Buddhism as a religious movement was confined, more or less, within the territorial limits of what is known in Buddhist literature as the Middle Country (Majjhimadesa) and the Buddhist tradition in Pali is very definite on this point”. A History of Pali Literature, Vol. 1. p. 9.

2. සමනකපාසාදිකා, (හේවාලිතාරණ මුද්‍රණ) 960 පිටුව. 3. විමතිවිනෝදනී, 434 පිටුව.
* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අමුතුවෙන් ලියවන ලද නමුත් එම පාඨයන් මෙසේ නො කියති. කෙසේ නෝ මේ පාඨයන්ගෙන් පෙනෙන්නේ අභිකථා-විකාචායාචරයන්ගේ පිළිගැනීම පරිවාරය සංගීති කුණෙන්ම සංගීත වූ බවත් පොරොන්සංගීතියෙහි දී ශ්‍රත්ථාරූප වූ බවත් ය. දීපනෙරණුවන් ද ත්‍රිපිටකය ශ්‍රත්ථාරූප කිරීමෙහි සහභාගි වූ සිංහල රහතුන් පන්සියය අතුරෙන් කෙනෙකුත් බව සිතිය යුතු.

තව ද,

“පරිවාරං අනුදාරං අභිධම්මං ජපකරණං,...
එතතං විසංජ්ජාන අඤ්ඤාති අකරිංසු තෙ”¹

යන දීපවංසගාථාවෙන් ද්වතියසංගීතියෙන් පසු ඇති වූ මහාසඬ්ඝික නිකා-
සිකයන් විසින් විනයෙහි අපොඤ්චාරය වූ පරිවාරයන් අභිධම්මප්‍රකරණ
සයත් අත්පල බව කියවේ. මේ ඓතිහාසිකවාච්ච සත්‍යය සි පිළි-
ගැනීමෙන් ප්‍රථමසඬ්ඝායනාවේ පටන් පරිවාරය මුඛපාඨ වශයෙන් දැමූදිව
පැවැති බව නිශ්චිත වෙයි.

ද්වතියසංගීතියෙහි සංගීතිකාරක රහතුන් විසින් විනයවිරෝධිදා-
වසනුව විසදන ලද්දේ “සුත්තා සුත්තානුලොමං, විනයං විනයානුලොමං”යි
පරිවාරයෙහි දැක්වෙන මහාපදෙසයන් ප්‍රමාණ කොට ගෙන බව “කසා
පවිකතිතං? සාවජජියං සුත්තවිගමෙහි” යන ආදියෙන් පෙනේ. ඒ
සඬ්ඝායනාවේ දී ථෙරවාදිසඬ්ඝායනෙන් බැහැර කරණු ලැබූ අධම්මවාදි චජ්
තිකූන්ට පරිවාරය රැඳී නො වූ බව කැනේ. ඒ කෙසේ වෙතත් සමුද්ධි-
පරිනිථිණයෙන් පළමුවන ශතවර්ෂයෙහි පරිවාරවිනය දැමූදිව ථෙරවාදයෙහි
පැවැති බව සත්‍යයක් විය යුතු.

මේ හැර අශෝකාධිරාජයන් විසින් අභිෂේකයෙන් දෙළොස් වන හෝ
තෙළෙස් වන වර්ෂයෙහි (තෘතීයසඬ්ඝායනාවට වර්ෂ පහකට පෙර) ලියවා
තබන ලද භාෂා (භාෂා - බෙරාට්) නමින් දන්නා ලද ශිලාලේඛනයෙහි
සඳහන් “විනයසමුකසෙ” යනුවෙන් පරිවාරය අදහස් කරන්නට ඇති
බව සිතිය හැකි වෙයි. මේ කරුණ ගැන විමසීම සඳහා ඒ ශිලාලිපිය මෙහි
දක්වනු ලැබේ:

භාෂා - ශිලාලිපිය

1. “ප්‍රියදසිලාජා මාගධෙ සංඝං අභිවාදෙනුනං
ආකා අපාබාධනං ව ථාසුචිකාලනං වා [.]
2. විදිතෙ වෙ භංතෙ ආවතකෙ හමා
බුබසි බංමසි සංඝසි ති ගාලවෙ ව
ප්‍රසාදෙ ව [.] ඵ කෙචි භංතෙ
3. හගවතා බුබෙත භාසිතෙ සවෙ සෙ
සුභාසිතෙ වා [.] ඵ වු බො භංතෙ හමියා යෙ
දිසෙයා තෙවං සබමෙව
4. විලසිතිකෙ හොසති ති අලහාමි
හකං තං වත වෙ [.] ඉමාති භංතෙ
බංමපලියායාති විනයසමුකසෙ

5. අලියවසානි අනාගතභයානි මුනිගාථා
මොනෙයසුතෙ උපතිසපසිතෙ ඵ වා
ලාඤ්ඤා -
6. වාදෙ මුසාවාදං අභිභව්‍ය හගවතා
බුධෙන භාසිතෙ[.] ඵතානි භංගෙ
ධංම පලියායානි ඉච්ඡාමි
7. කීං ති බහුකෙ භිබුටායෙ වා
භිබුතියෙ වා අභිබ්බතං සුතෙය්‍ය වා
උපමාලයෙය්‍ය වා
8. හෙවංමෙවා උපාසකා වා උපාසිකා වා [.]
ඵතෙති භංගෙ ඉමං ලිඛාපයාමි
අභිප්‍රේතං මෙ ජානංභු ති”.

සිංහල අනුවාදය

මගබ්දෙශයෙහි ප්‍රියදර්ශි රජ තෙම සමස්ත සකසා වැද නිරෝග බව ද ආසුරිතරණය ද විවාරයි.

වහන්ස, බුද්ධමූලිකයෙකු යන තුන් තන්හි මාගේ ගෞරවය ද ප්‍රසාදය ද කොතරම් දැයි (බව්වහන්සේ විසින්) දන්නා ලද ම ය.

වහන්ස, බුදුරජුන් විසින් යමක් වදාරණ ලද තමි, ඒ සියල්ල මනා කොට වදාරණ ලද්දේ ම ය.

වහන්ස, “සද්ධම්මය මෙසේ විරසාසි වන්නේ ය” යි සිතා මෙය මම කියමි. එය කීමට මම සුදුසු ද වෙමි.

වහන්ස,

1. විනයසාමුක්කංස, 2. අරියවංස, 3. අනාගතභය,
4. මුනිගාථා, 5. මොනෙයසුත්‍ර, 6. උපතිසපසිත,
7. මුසාවාදය කරුණු කොට ගෙන භාග්‍යාවන් බුදුරජුන් විසින් වදාල රාහුලොවාදය ද යන ධර්මපරිච්ඡේදයේ වෙති.

වහන්ස, බොහෝ පූජ්‍යභික්ෂූහු ද භික්ෂූණීහු ද එසේ ම උපාසකයෝ ද උපාසිකාවෝ ද මේ ධර්මපරිච්ඡේදයෙන් නිතර අසන් නම් දරන් නම් මැනවැ යි මම අපේක්ෂා කරමි.

වහන්ස, මාගේ ඒ අභිප්‍රාය දනිත්වා යි මේ ධර්මයන් මෙහි ලියවමි.

අශෝකාධිරාජයන් විසින් මෙයට අවුරුදු දෙදහස්දෙසියහැත්තැව-කට පමණ පෙර පිහිටුවන ලද මේ ශිලාලිපිය ස්ථවිරවාදීන්ගේ ධර්ම විනය පිළිබඳ ඉතිහාසය සනාථ කිරීමෙහි ප්‍රබල වූ සාධකයක් වේ.

“බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් වදාල සියලු ධර්මය සුභාෂිත (සාකඛාන)ය. එයින් මේ ධර්මපරිච්ඡේදයේ සද්ධම්මාසනසංචිතිය සඳහා අතිශයින් උපකාරී වෙති. එහෙයින් මේ ධර්මපරිච්ඡේදයේ (දෙශනාවෝ) භික්ෂුභික්ෂූණීන් විසින් ද, එසේ ම උපාසකඋපාසිකාවන් විසින් ද සුදුසු පරිදි ප්‍රගුණ කළ යුත්තාත.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

විනයසමුක්ඛසයෙහි ‘උත්තමිය, ග්‍රෙෂ්මිය, සාරය’ යන අම් හා ගැලපෙන ‘ප්‍ර - අති මොක්ෂ, ප්‍ර-මුඛ’ යන අම් ඇති ප්‍රාතිමොක්ෂය ‘විනයසමුක්ඛ’ විය හැකි බවත්, වරක් ජිෂ්ඨෙව්ඨිස් මහතා සිතූ පරිදි එය පරිවාරය නොවන බවත් ඔල්ඩන්බර්ග් මහතා කියයි.¹

ජිෂ්ඨෙව්ඨිස් මහතා විනයසමුක්ඛය කුමක් ද යනු සැක සහිත බවත්, එය අදහස ගැනීම දුෂ්කර බවත්, එය ප්‍රාතිමොක්ෂය නො විය හැකි බවත් පසු ව කියයි.²

බමිප්‍රතිපදාවක් වශයෙන් ගත යුතු කුච්චකසූත්‍රයෙහි සන්වන ගාථාවේ “පාතිමොක්ඛං, සමාධිං” යි යෙදී තිබෙන බැවින් අශෝක රජුගේ විනයසමුක්ඛය (ප්‍රාතිමොක්ෂය) ඒ සූත්‍රයෙහි දැක්වේ ය යි ඩී. ආර්. හැන්ඩර්සන් මහතා කියයි.³

ප්‍රාතිමොක්ෂය විනයපිටකයට අයත් වෙත් වසයෙන් පැවැති ග්‍රන්ථයක් නො වේ. එය උපොසථයෙහි දෙසීම සඳහා ප්‍රගුණ කිරීමේ පහසුව සලකා සකස් කරන ලද ග්‍රන්ථයකි. එය මුලින් පැවැත්තේ මුඛපාඨ වසයෙනි. එහි සඳහන් ශික්ෂාපද සියල්ල නිදහසේ විභාග සහිත ව උභ්‍යන්තරවිභවනයෙහි ඇතුළත් වේ. එහි සාරය දැක්වෙන්නේ පරිවාරයෙහි ය. “බමමධරා, විනයධරා, මාතිකාධරා” යි පෙළෙහි දැක්වෙන බැවින් විනයපිටකය වූ

1. “The Vinayasamākaśa (-Vinayasamākarsha) is, I think, certainly not the Parivāra as Mr. Davids once supposed... The expression “Substance of the Vinaya” seems to me to apply very well to the Pātimokkha.” Vinayapitaka, Vol. 1. XL.

“It is just possible that Vinayasamukase may refer to the Old Commentary as well as to the Pātimokkha... And Vinayasamukase cannot for the reasons above stated mean, as has been supposed, the Parivāra-pāṭha.” S.B.E. Vol. XIII, Introd. by Rhys Davids, and Oldenberg, pp. xxvi-xxvii.

2. “The Pātimokkha can scarcely be rightly called a Dharmaparyaya and it does not correspond to the meaning of the title used by Asoka. The noun Samukasa has not been found in the Pitaka.... The Exaltation of Vinaya (Vinayasamukasa)... is much more probably meant as the title of some short Sutta or passage in praise of Vinaya in one or other of its two senses, ethical or legal. And I quite agree, therefore, with Mr. M. Senart (p. 204) in regarding this identification as unsatisfactory.” Rhys Davids, J.R.A.S. Vol. 30. (1898) p. 639.

මෙයින් ප්‍රාතිමොක්ෂය බමිප්‍රතිපදායෙහි නිවැරදි ව කිය හැකි නො වන බවත්, එය අශෝක රජතුමා යෙදූ නාමයේ අර්ථය නො ගැලපෙන බවත්, සමුක්ඛ නාමය පිටකයෙහි දක්නට නො ලැබුන බවත්, විනය සමුක්ඛය වෙත යම් සූත්‍රයක් හෝ දෙශනාවක් විය හැකි බවත්, විනයසමුක්ඛය ප්‍රාතිමොක්ෂය යි හැඳින්වීම සැකසූ නාමය යි සෙතොට මහතාගේ කීම පිළිගන්නා බවත් රිස් ඩේවිස් මහතා කියයි.

3. Cf. Asoka, by Dr. Bhandarkar, pp. 86-88.

මෙහි හැන්ඩර්සන් මහතා විශ්ලේෂණයෙහි (න්වැරිතාරණ මුද්‍රණ 69 වන පිටුවේ) දක්වන “රථවිනිතරපට්ඨ, නාලකපට්ඨ, කුච්චකපට්ඨ, මහාඅරියවංසපට්ඨ” ගැන ද සඳහන් කරයි.

“විනයසමුක්ඛය යනුවෙන් ප්‍රථම සූත්‍රදෙශනාවේ දැක්වෙන චතුස්සත්තය ප්‍රකාශ වන ‘සාමුක්ඛකාසිකා බමමදෙශනා’ යන පාඨය අශෝක රජතුමා විසින් මෙහි දී සිතන්නට ඇතැයි ඒ. ජේ. ඇබ්බන්ඩ්ස් මහතා කියයි. [J.R.A.S., 1913, p. 387]. ඩී. ඇම්. බරුවා මහතා එය ගිහිවිනය නම් වූ සිංහලොපාද සූත්‍රය යි කියයි.” Cf. Asoka by R. Mookerji, p. 118, Note 3.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

උභතොවිහඞ්ඛබ්බකපාරිවාර චිත්තයවසයෙන් ද පාතිමොක්ඛය මාතිකා වසයෙන් ද බුද්ධිකාලයෙහි පටන් වෙන්වෙන් ව දැරූ බව පෙනේ. එබැවින් ධර්මපට්ඨානසංයයක් වශයෙන් දැක්වූ විනයසමුක්ඛසය ප්‍රාතිමොක්ඛය නො ව සතර මහාපදෙශ ඇතුළත් වූ පරිවාරය යි සැලකීම යුක්ති යුක්ත වේ.

අපගේ මේ විමසීමෙන් අශෝකාධිරාජයන්ගේ භාෂ්‍යාශිලාලිපියෙහි සඳහන් සඤ්චිකාපිතිය සඳහා උගත යුතු බුද්ධිභාෂිතධර්මපට්ඨානසංයයක් වූ විනයසමුක්ඛසය විනයසාමුක්ඛකංස නම් වූ සතරමහාපදෙසයන් ඇතුළත් පරිවාරපාඨය ම සඳහා යොදන ලද්දේ ඔප්පු වේ. එය අශෝකකාලයටත් පෙර සිට මධ්‍යයෙහි පෙරවැදීන් විසින් “තස්මා සිකෙබ් පරිවාරං ඛම්මකාමො සුපෙසලො” යි අනුශාසිත වූ පරිදි පුහුණු කළ බවත්, නිකායානතර මතභේදයෙන් භික්ෂූන් ව කැප නො කැප නො සලකා ප්‍රත්‍යයගෙඩයෙන් කපිකපාදියෙහි ඇලී ප්‍රතිපත්තියෙහි නො ඇලී විසූ භික්ෂූභික්ෂුණීන්ට - විශේෂයෙන් මාතස්ස, සුරසෙන, වෙදි (වච්ඡාන රාජප්‍රමානා) ප්‍රදේශවාසී සමිසයාට එය අසා දුන ප්‍රඥා කට යුතු ය යි රජතුමා දුන් අවවාදය බවත් මේ ලිපියෙන් නිගමනය වන්නේය.

මේ තාක් දැක්වූ කරුණුවලින් පරිවාරය බුද්ධිභාෂිත වූ විනයොපදෙශයෙන් හා උපාලි ආදී මහරහතුන්ගේ වාචනාමාභියෙන් යුක්ත බවත්, එය සංගීති තුනෙන් ම සංගීත වූ බවත්, දීපවෙරණුවන් විසින් ග්‍රන්ථාරූඪ කරවූ බවත් පැහැදිලි වේ ය යි සිතමු.

2. සුත්තනිකාපිටකය.

විනයසමායනාවට අනතුරු ව ධර්මසමායනාව ආරම්භ කළ මහා-කාශ්‍යපස්ථිරයන් වහන්සේ විසින් බ්‍රහ්මජාලසූත්‍රයෙහි පටන් ඒ ඒ සූත්‍රයන්ගේ නිදන - පුද්ගල ආදිය විවාරණු ලැබූ ධර්මාණ්ඩාගාරික ආනන්ද-ස්ථිරයන් වහන්සේ විසින් “එවං මේ සුතං එකං සමයං භගවා අනතරා ව රාජගහං අනතරා ව නාලන්දං අධ්‍යානමග්ගපටිපත්තො හොති.....” යන ආදීන් බ්‍රහ්මජාලසූත්‍රයෙහි පටන් එක් එක් සූත්‍රය පිළිබඳ නිදනාදිය දක්වමින් එක් එක් සූත්‍රය විසඳු පසු මහරහතුන් වහන්සේ විසින් ගණසජ්ඣායනා කොට ඒ සියලු ධර්ම ශාසනව්‍යවහාරයෙහි ‘සමුක්ඛය’, ලොකව්‍යවහාරයෙහි ‘නිවාසය’ යන අර්ථ ඇති නිකාය ශබ්දය යොදා දීඝනිකායාදි නිකාය පසකට බෙදන ලදී. එහෙයින් නිහ සංගීතිපාලියෙහි: “එතෙනෙව උපායෙන පඤ්චපි නිකායෙ පුච්ඡි” යි.

ඒ ඒ ධර්මපට්ඨානසංයයන්ගේ ස්වරූප බලා නිකාය පස මෙසේ නම් කරණ ලදී:

(i) දීඝිප්‍රමාණ ඇති බ්‍රහ්මජාල ආදි සූත්‍ර සූතිසක් (34) ගෙන වග්තුණකට බෙදා සමුග්ග කොට ඊට දීඝනිකාය යි නම් තබා එහි බණවර 1 පුසැටක් (64) පමණ වූ පාලිය සජ්ඣායනා කොට (සුමඞ්ගලවිලාසිනියෙහි කී පරිදි) “ඇවැත්නි, මෙය තොප ඇසුරු කරණුවන් හදාරව” යි ආනන්ද-ස්ථිරයන්වහන්සේට තාර කරණ ලදී.

(ii) මධ්‍යමප්‍රමාණ වූ මූලපට්ඨාන ආදි සූත්‍ර එක්සියදෙපණසක් (152) පණණාස තුණකට හා වග් පසලොසකට බෙදා සමුග්ග කොට මජ්ඣිම නිකාය යි නම් තබා එහි බණවර අසූවක් (80) පමණ වූ පාලිය සජ්ඣායනා කොට “ඇවැත්නි, මෙය පරිහරණය කරවු” යි දම්සෙනෙවි සැරියුත්තර වෙරණුවන්ගේ අනෙතවාසිකයන්ට පවරණ ලදී.

(iii) ඛණ්ඩරණ ආදී සන්දහස්සන්සියදෙසැටක්. (7762) සුත්‍ර සංග්‍රහවසයෙන් බෙදා ඊට සංයුතවිනිකාය යයි නම් තබා එහි බණවර සියක්(100)පමණ වූ පාළිය සජ්ඣායනා කොට “සාමිනි, මෙය සිය අතැවැසියන් ලවා හදාරවන සේක්වා” යි මහාකාශ්‍යස සථවිරයන්වහන්සේට තාර කරණ ලදී.

(iv) එක් එක් අභගයෙන් වැඩි සිටි විතවසරියාදාන ආදී නවදහස් පන්සියසත්පණසක් (9557) සුත්‍ර සඬුහ කොට ඊට අංගුත්තරවිනිකාය යි නම් තබා එහි බණවර එක්සියවිස්සක් (120) පමණ වූ පාළිය සජ්ඣායනා කොට “ඇවැත්නි, මෙය තොප ඇසුරෙහි වුවන් ලවා හදාරව” යි අනුරුද්ධ සථවිරයන් වහන්සේට පවරණ ලදී.

(v) බුදුකපාඨ, ධම්මපද, උද්දන, ඉතිවුත්තක, සුත්තනිපාත, විමාන-වජ්ඣු, පෙතවජ්ඣු, ථේරගාථා, ථේරිගාථා, ජාතක, තිදෙදස, පටිසම්භිදා, අපදන, බුද්ධිවංස, වරියාපිටක යන දෙසනාපාළිය සඬායනා කොට බුදුකවිනිකාය යන නමින් තබන ලදී. ධම්මිතය නිකාය පසට පමණක් බෙදීමේ දී මුලින් කී නිකාය සතර හැර සෙසු සියලු බුද්ධවචන බුදුකනිකායට ඇතුළත් බව සැලකිය යුතු.

මෙතෙකින් ප්‍රථමසංගීතිපාලියෙහි අභිකථාව අවසන් කරණ අභි-කථාවායථිපාදයෝ මෙසේ කියති: “තඤ්ඤ බුදුකනිකායො නාම: වත්තාරො නිකායෙ ඨපෙත්වා අවසෙසං බුද්ධවචනං. තඤ්ඤ විනයො ආයසමනා උපාලිකේරෙන විසසජ්ජිතො. සෙසබුදුකනිකායො වත්තාරො ව නිකායා ආනන්දකේරෙන” - “එහි (සංගීතිපාලියෙහි දැක්වූ පඤ්චනිකාය අතුරෙන්) බුදුකනිකාය නම්: දීඝාදිනිකාය සතර හැර සෙසු බුද්ධවචනයි. එහි විනයය ආශ්‍රමෙන් උපාලි තෙරුන් විසින් විසඳන ලදී. සෙසු බුද්ධවචන සහිත වූ බුදුකනිකාය හා මුලින් කී නිකාය සතර ද ආශ්‍රමෙන් අනුදතෙරුන් විසින් විසඳන ලදී.”

මේ පාඨයෙන් සංගීතිය පැවැත්වූ ක්‍රමය ආමඤ්ඤ කෙරෙහි. බුද්ධවචන වූ සියලු පයථිපතිපාලිධම්මය බුද්ධකාලයෙහි “සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යා-කරණං” යන ආදී නවාභගකට බෙදන ලද බව යට (xiv පිටුවේ) සඳහන් කරණ ලදී. මේ බෙදීම සිත තබා ගෙන සංගීතිය පැවැත්වූ මහරහතුන් වහන්සේ ඒ නවාභග මහාපරිනිව්‍යාණසූත්‍රයෙහි ධම්මිතය වශයෙන් බෙදා වදාළ පරිදි සඬායනාව පැවැත්වූහ. එහි අභගවශයෙන් සුත්‍රයට අයත් විනයපයථිපතිය උපකොට්ඨිතභගවකිකපරිවාර වශයෙන් සංගීත ය. සුත්‍රයෙන් විනය වෙන් කොට ගත් කල්හි සුත්‍රනාමයෙන් ගතයුතු ඉතිරි සියලු ධම්ම දීඝාදිනිකාය සතරෙහි සඬායනා විය. ශෙෂ වූ බුද්ධවචන සංගීත වූ සැටියෙන් විනයයෙහි ඇතුළත් විය නොහැකි වේ. එසේ ම දීඝාදිනිකාය-සතරෙහි ද ඇතුළත් නො වේ. එබැවින් ඒ බුද්ධවචන සියල්ල බුදුකනිකාය නම් විය. එහි විනයධරයන්ගෙන් අගතැන් පැමිණි උපාලි තෙරණුවෝ විනය විසඳූහ. ධම්මධරයන්ගෙන් අගතැන් පැමිණි අනුදතෙරණුවෝ දීඝාදිනිකාය සතර හා අභිධම්ම සහිත වූ බුදුකනිකාය යන පඤ්චනිකායය විසඳූහ.

පිටක වසයෙන් බෙදීමේ දී අන්තර්ගත වූ සියලු ධම් සුක්ක(සාකකාන) හෙයින් නිකාය පස සුත්තනනාමිකාය යන නමින් දන්නා ලදී. දෙශනා-පාලියෙහි සංගීතිපරියාය ආදියෙහි පෙනෙන ‘එක් ව ගැසීම’ යන අර්ථ

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඇති 'සංගීති' ශබ්දය යොදා තිත්තාය පස 'දීඝසංගීති' ආදි විසින් ද ව්‍යවහාර කරණු ලැබේ. සිංහලයෙන් දික්සඟි මැදුම්සඟි සංයුත්සඟි අබේභාතනරසඟි කුදුගත්(කුදුගොත්)සඟි යයි කියනු ලැබේ. "ආගතාගමා" ආදි තත්ති පෙණෙන 'ආගම' ශබ්දය සමග යොදා 'දීඝාගම'¹ ආදි වසයෙන් ද දන්නා ලදී.

අභිකථාවන්හි 'වතුරාගමා' යි දීඝාදිතිකාය සතර යුත්‍ර විෂයයෙහි ප්‍රධානතමයෙන් වෙසෙසා දැක්වේ. එයින් බුදුදකතිකාය ආගමක් නොවේ ය යි විචාරකයෝ කියත්. එහෙත් ආගම ශබ්දයෙන් සහිපස ම ගැණෙන බව- "ආගතාගමානි - එකො තිකායො එකො ආගමො නාම, ද්වේ තිකායා ද්වේ ආගමා නාම, පඤ්ච තිකායා පඤ්ච ආගමා නාම²" යන අභිකථාවෙන් ඔප්පු වෙයි.

"සංගීතියෙහි දී දීඝතිකායාදිය ඒ ඒ ආවාය්‍යී වරයන්ට භාර දුන් තමුත් බුදුදකතිකාය භාර දෙන ලද කෙනෙක් නැතැ" යි කියමින් ඇතැම් විචාරකයෝ කුදුගත්සඟිය අනාථ කෙරෙති. බුදුදකතිකායය ග්‍රන්ථරාශියකින් යුක්තය. එහෙයින් එක් ආවාය්‍යීවරයෙකුට එය භාර දී නැති බව ඇත්තකි. බුද්ධකාලයෙහි ම ඊට අයත් බමුණන් සාමාන්‍යයෙන් භික්ෂූන් විසින් පටයාප්තිවශයෙන් ප්‍රගුණ කරණ ලද බව "ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු බමමං පරියාපුණාති: සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං ගාථං උදනං ඉතිවුත්තකං ජාතකං අබ්බුතබමමං වෙදලං" යන දෙසනාපාළියෙන් ද ප්‍රකාශ වේ. තව ද, එය කොටස් වසයෙන් හදුල ජාතකහණක, බමමපදභාණකාදි ආවාය්‍යීවරයන් ගැණ අභිකථාදියෙහි සඳහන් වේ. "පඤ්චනෙකායිකා³-පඤ්චතිකාය හදුරන්නෝ" ආදීන් අශෝකකාලීනශිලාලෙඛනයන්හි ද "බුදුදකභාණකා - කුදුගත්සඟිය හදුරන්නෝ" යි මිලිඤ්ඤප්‍රස්තාදියෙහි ද සඳහන් වීමෙන් සංගීතිකාලයෙහි පටන් කුදුගත්සඟිය බුධපාඨවසයෙන් හදුල ආවාය්‍යීවරමාරු පැවැති බව පැහැදිලි වේ.

ප්‍රථමසංගීතිපාළියෙහි අභිකථාව අවසන් කොට, අභිධම්ම සඟ්ගායනා කල සැටි හා සියලු බුද්ධවචන පිළිබඳ එකවිධාදි විස්තර ද දක්වමින් සංගීතිකාරක මහරහතුන්ගේ ප්‍රකීර්ණකථාව දක්වන අභිකථාවාය්‍යීයෝ ත්‍රිපිටකය මැතැවින් විසතර කෙරෙති. එහෙයින් දීඝී වූ ප්‍රපඤ්චකථා මෙහි අනවශ්‍ය ය.

1. සමාය්‍යිවාදිසු - "දීඝාගම: මදධ්‍යමාගම: සංයුක්තාගම: එකොත්තරාගම: සූද්ධාගම:" යි ව්‍යවහාර කෙරෙති. අභිධම්මකොෂ-භූමිකා (රාහුලසංකාතායනා), 10 පිටුව.

2. අංගුත්තරට්ඨකථා, භේවාචිතාරණ මුද්‍රණ. 352 පිටුව.

3. "විනයකා = වෙනසිකා, සුත්තානිකා, = සුත්තනනිකා, සුත්තානිකිති = සුත්තනනිකිති, පවනකසිකා = පඤ්චනෙකායිකා" සං.විශ්ලැලිපි, The Monuments of Sanchi, Vol. 1, p. 297. බාහුවි ශිලාලිපි. Cf. Indian Historical Quarterly, Vol. vii, 1931, p. 640.

අභිකථාදියෙහි දැක්වෙන "දීඝභාණකා, මජ්ඣිමභාණකා, සංයුත්තභාණකා, අබ්බුත්තර-භාණකා, බුදුදකභාණකා" යන මේ වචනවලින් පෙර පටන් පංචනිකාය වෙන් වශයෙන් හැදුරු ආවාය්‍යීවරමාරු පැවැති බව ස්පුට වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

8. අභිධම්මපිටකය.

අභිධම්ම නම් බුද්ධඥානයට ම විෂය වූ සකකි, ආයතන, ධාතු, ඉන්ද්‍රිය, සත්‍ය, ප්‍රතිත්‍යාසමුත්පාද, මාතී, ඵල, නිව්‍යාණ ආදි සවතාවධම්මයන් මාතෘකා වශයෙන් විභාග කොට වදාළ පරමාච්ඡදෙනාවයි. එය සංවෘත්තදෙශනා සඛ්‍යාත සුත්‍රවිනය දෙකින් ‘අතිරෙක වූ, විශිෂ්ට වූ’ යන අනුයෝගෙන් අභිධම්ම නම් වේ. සියලු බුද්ධවචන ධම්මවිනයවශයෙන් බෙදා වදාළ හෙයින් අභිධම්ම ද ධම්මෙහි ම ඇතුළත් වේ. “ධම්මෙන හෙත්ත ඥානං පිටකානි වුත්තානි” යි ධම්මවිනයපදයට ලියූ අභිකථාවෙන් ද ‘ධම්ම’ පදයෙන් සූත්‍ර-අභිධම්ම පිටක දෙක කී බව ප්‍රකාශ වේ.¹

එහි “යෙ වො මයා ධම්මා දෙසිතා, සෙය්‍යපිදං: වත්තාරො සතිපට්ඨානා, වත්තාරො සමමුප්පාධානා, වත්තාරො ඉද්ධිපාදා, පඤ්චන්ද්‍රියානි, පඤ්ච බලානි, සත්ත බොජ්ඣංගා, අරියො අට්ඨංගිකො මහො” යි වදාළ සතර සතිපට්ඨානාදී සත්තිස් බොධිපාක්‍ෂිකධම්මයෝ ධම්ම නම් වෙත්. “තත්ත සිද්ධං ඥානං භික්ඛු අභිධම්මෙ නානාවාද” යි² වදාළ වචනයෙන් ඒ බොධිපාක්‍ෂිකධම්මයන්හි ම විශිෂ්ටධම්ම අභිධම්ම යි දැක්වේ. මේ දෙශනාපාලියෙන් ද “ධම්මොති සුත්තාතිධම්මෙ සඛ්‍යාණනාති”³ යන විකාරාදියෙන් ද සූත්‍ර අභිධම්ම දෙක ම ධම්මභේදයෙහි ඇතුළත් බව ප්‍රකාශ වේ. එහෙයින් ප්‍රථමසංගීතිකාරකමහරහතුන් ධම්මසංගායනා නමින් ම අභිධම්මය ද සංගායනා කළ බව ඔප්පු වේ.

ධම්මසංගායනා කිරීමේ දී “කතරං ආවුසො පිටකං පඨමං සඛ්‍යායාමානි ? සුත්තනනාපිටකං භනෙතති” - “ඇවැත්නි, (සූත්‍රාභිධම්ම දෙකින්) කවර පිටකයක් පළමු කොට සඛ්‍යායනා කරමු ද” යි මහපුරුෂතෙරුන් විවාල කල්හි “සාමීති, සුත්තනනාපිටකය” යි තෙරුන් කීහ.⁴ එහෙයින් සත්තිස්-බොධිපාක්‍ෂිකධම්මයන් විභාග කොට සුත්තගෙය්‍යාදී අඛ්‍යවසයෙන් බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් ඒ ඒ තැන්හි දෙශනා කරණ ලද පය්‍යායදෙශනාවන් සංග්‍රහ කොට නිකායවසයෙන් බෙදා සූත්‍රානනාපිටකය පළමුවෙන් සංගායනා කරණ ලදී.

ඉක්බිති ධම්මසඛ්‍යායනාවෙහි ඉතිරි කොටස වූ අභිධම්මපිටකසංගීතිය ආරම්භ කළ මහරහත්තු “සිතෙනෙව මයා ඉමෙ පඤ්චකඛ්ඛා, ආදසා-යතනානි, අට්ඨාරස ධාතුයො, වත්තාරි සව්‍යානි ඉමෙ ධම්මෙ විහජ්ඣා..... අනන්තනයමකාපට්ඨානපතිමණ්ඩිතං අභිධම්මපිටකං දෙසිතං” ආදීන් අභිකථාවෙහි⁵ කී පරිදි පඤ්චකඛ්ඛාදිධම්ම විභාග කොට නිෂ්පය්‍යායවශයෙන් දෙශනා කරණ ලද අභිධම්ම සඛ්‍යායනා කළහ. එය බෝමාඩ දී බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් මෙනෙහි කළ පිළිවෙළින් ද, තව්තිසාදෙව්ලොව දී දෙශනා කළ පිළිවෙළින් ද ධම්මසඛ්‍යාණී, විහංග, ධාතුකථා, පුගල පඤ්ඤානන්, කථාවස්සු, යමක, පට්ඨාන යන කොටස් සතට බෙදීමෙන් සංගීත විය. එක් එක් කොටස ‘විභාගය’ යන අභි ඇති ‘පකාරණ’⁶ නාමයෙන් ධම්මසඛ්‍යාණී පකාරණ ආදී වසයෙන් සමවත විය.

මෙහි කථාවස්සුපකාරණය මතු ඇති වන පරවාදීන්ගේ ධම්මවිරෝධිකථා නිරාකරණය කරමින් මොග්ගලියුත්තනිසංගෙරුන් විසින් සම්පූර්ණ කරණ බව දන් බුදුරජානන් වහන්සේ එය විස්තර නොකොට එහි සියලු කථා-

1. සංයුත්තනිකායට්ඨකථා, 35 පිටුව.

2. මජ්ඣිමනිකාය, කිත්තිසුත්ත.

3. සාරන්දිපති¹ 18 පිටුව. 4. සුමංගලවිලාසිනී, 10 පිටුව.

5. සුමංගලවිලාසිනී, 414 පිටුව.

6. ‘පකාරණ’ ශබ්දය විභාජනයෙහි යෙදී නිබන්ධ බව පරිවාරපාළියෙන් පෙනේ.

පරිවාරපාළි (සද්ධානිසංග චූදන) 210 පිටුව.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මාගියන් පිළිබඳ මාතෘකා පමණක් වදාලන, එහෙයින් ප්‍රථම සංගීතියෙන් සංගීත වූයේ එහි මාතෘකා පමණෙකි. මොහොලිප්‍රත්‍යානතිය මහරහතුන් වහන්සේ විසින් ඒ මාතෘකා අනුව සකවාදපරවාදවසයෙන් විහාග කොට සම්පූර්ණ කරණ ලද කථාවැද්දු මධ්‍යස්ථිකාදි සුත්‍ර මෙන් බුද්ධිභාසිත වී ය. එය තාතීයසංගීතියෙන් සංගීත වූයේ පොත්කසංගීතියෙහි දී ග්‍රන්ථාරූඪ වී ය. සජාප්‍රකරණ වශයෙන් බෙදුනු ඒ අභිධම්මපාලිය අභිගවසයෙන් වෙය්‍යාකරණයට ද නිකාය වසයෙන් බුද්දකතිකායට ද පිටක වසයෙන් අභිධම්මපිටකයට ද ඇතුළත් වේ.

අභිධම්ම පිළිබඳ මතභේද

පූජිකාලිතවිතණ්ඩවාදීන්ගේ පටන් වර්තමානය තෙක් ත්‍රිපිටකපරීක්ෂක-යන් විසින් අභිධම්ම සම්බන්ධයෙන් නගා තිබෙන විවාදයෝ එක සේ ම දරුණු වෙති.

එයින්-

“අභිධම්ම බුද්ධිභාසිතයක් නොවේ. බුද්ධිකාලයෙහි එය නො පැවැත්-තේ ය. එය ප්‍රථමසංගීතියෙන් හා ද්විතීයසංගීතියෙන් ද සංගීත නො වී ය. ද්විතීයසංගීතියටත් තෘතීයසංගීතියටත් අතර කාලයෙහි එය සම්පාදනය කරණ ලදැයි සිතිය හැකිය” යන මේ වාදයෝ ප්‍රධාන වෙති.

1. අභිධම්ම සම්මතභාෂනයට ම විෂය වුවකි. නිදාගතයන් වහන්සේ පෙර බුදුවරුන් මෙන් ආනාපානවතුම්ඛ්‍යානයෙන් තැගී පටිච්චසමුප්පාදය සම්මතය¹ කිරීමෙන් ලත් සම්මතභාෂනයෙන් සියලු ධර්මයන් අවබෝධ කිරීමෙන් බුදුවූ සේක.

අනන්තකාලයක් පෙරුම් පුරා බෝමැඩ දී අවබෝධ කළ ඒ ශ්‍රේෂ්ඨධර්මය මෙනෙහි කිරීමෙන් උපන් සොම්නස ප්‍රකාශ කරමින් එහි දී මේ ගාථාවන් ද වදාලන:

- i. “යදා හවෙ පාතුනවනති ධම්මා
ආතාපිනො ක්කායතො බ්‍රාහ්මණස්ස,
අපස්ස කඛ්ඛා වට්ඨනති සබ්බා
යතො පජානාති සහෙතුධම්මං.
- ii.
යතො බයං පච්චසානං අවෙදි.
- iii.
විබුජයං තිට්ඨති මාරසෙනං
සුරියොව ඔහාසයමනනලිකං.”

(i) කෙලෙස් තවන වියරියෙන් යෙදී ධ්‍යාන කරණ ක්ෂණානුවයාට බොධිපාක්ෂිකධර්මයෝ භාවිත වසයෙන් යම් මොහොතක ප්‍රකට වෙත් ද, ඒ මොහොතෙහි අවිද්‍යාදිතෙතුසංගත දූෂ්ඨධර්මය අවබෝධ වීමෙන් සංසාර-ප්‍රවාතනය පිළිබඳ සියලු සැක පත ව යේ. (ii.) එසේ ම ප්‍රත්‍යයයන්ගේ නිරෝධය දැනීමෙන් සංසාර නිවෘත්තිය පිළිබඳ සියලු සැක පත ව යේ. (iii). හෙතෙම අපුරු නසා අහස බලලවන තීරු මෙන් කෙලෙස්මරසෙනන නසා සිටින්නේ ය.” මේ ප්‍රත්‍යයාකාරයක් ප්‍රත්‍යයනිරෝධය වූ නිමාණයක් ප්‍රත්‍යයනිරෝධයට පමුණුවන මාගීයන් පිළිවෙළින් ප්‍රත්‍යවෙක්ෂා කළ සැටිය.

1. සංස්කෘතනිකාය - නිදනවිභක්තියෙහි බුද්ධවිභක්තිය බැලිය යුතු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

බුදු වූ සිවුවකසතියේ බෝමැඩ රතනසරයෙහි වැඩහිද බොධිපාක්ෂික ධර්මයන් හා ප්‍රත්‍යයාකාරධර්මයන් පිළිබඳ විභාගවසයෙන් ධර්මසංඛ්‍යාණී ආදිය ද ප්‍රත්‍යයාකාරය හෙතුප්‍රත්‍යයාදියෙන් විභාග කරමින් අනන්තනයසමන්ත-පට්ඨානය ද මෙනෙහි කළසේක.

“යාවතකං ඤෙය්‍යං, තාවතකං ඤෙණං. යාවතකං ඤෙණං, තාවතකං ඤෙය්‍යං. ඤෙය්‍යපරියන්තිකං ඤෙණං. ඤෙණපරියන්තිකං ඤෙය්‍යං.” — “දත යුතු දෑ යම් තාක් ද ඒ තාක් ඥානය ඇත. ඥානය යම් තාක් ද ඒ තාක් දත යුතු දෑ ඇත. දත යුතු දෑ කෙළවර කොට ඥානය ඇත. ඥානය කෙළවර කොට දත යුතු දෑ ඇතැ”යි මෙකී ආකාරයෙන් සමීඥනාඥනයන් ඊට විෂය වූ පට්ඨානයක් එකිනෙකට ගැලපී සිටියේ ය. මෙහි පට්ඨානය සමීඥනාඥනයට විෂය වූ බවත් සමීඥනාඥනය ම පට්ඨානයට ප්‍රමාණ වූ බවත් සැලකිය යුතු.

බුදුරජානන් වහන්සේ මෙසේ අවබෝධ කළ සුක්ෂමඥානවිෂය වූ අභිධර්මය බුදු වීමෙන් සත්වනවස තච්ඡිකාදෙව්ලොව දී මාතෘදිව්‍යපුත්‍රයා කායසාක්ෂි කොට දසදහස්සක්වල දෙවසමූහයට තෙමසක් තුළ, “කුසලා ධම්මා අකුසලා ධම්මා, අබ්‍යාසනා ධම්මා” ආදි මාතෘකා වශයෙන් දෙශනා කරමින්¹ එහි මාතෘකාවන් දම්සෙනෙපිසැරියුත්මහරහතුන් වහන්සේට කියා දුන්නේක. ධර්මත්‍යය දත් සැරියුත්මහතෙරණුවෝ බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් වදාළ අභිධර්මමාතෘකා සියල්ල විස්තර කොට එහි වාචනාමාණිය තමන්වහන්සේගේ අතැවැසි පන්සියක් හිසුන්ට ඉගැන්වූහ.

එතැන් පටන් හිසුහු අභිධර්මය මාතෘකා වශයෙන් ප්‍රගුණ කළහ. “ධම්මධරා, විනයධරා, මානිකාධරා” යන වචනවලින් ඒ බව පැහැදිලි වේ. “මානිකාධරාහි ධම්මවිනයානං මානිකාසු ඤාතපරිවයෙන මානිකාධරා” — ධම්මවිනයමාතෘකා ප්‍රගුණ කිරීමෙන් මානිකාධර වූවෝ” යනු විසුද්ධිමග්ග-දීපිකාවෙහි දක්වේ. “තෙසං යෙව ධම්මවිනයානං මානිකාය ධාරණෙන මානිකාධරා” යනු විසුද්ධිමග්ගටිකාසි. මෙහි ධම්මමාතෘකා නම් අභිධර්ම-මාතෘකාසි. මෙයින් ‘මාතෘකා’ යනු අභිධර්මපට්ඨාන නාමයක්² බව පෙනේ. “තිකුසුකමානිකා, අභිධම්මමානිකා, සුත්තනතිකමානිකා” ආදියෙන් ද ඒ බව පැහැදිලි වේ.

මේ හැර අභිධර්මය වෙන්වසයෙන් බුද්ධකාලයෙහි පැවැති බවට දෙශනාපාලියෙහි ඇති නිදර්ශිත බොහෝ ය. එයින් සමහරක් මෙහි XV වන පිටුවේ සංකේෂපයෙන් දක්වන ලදී. පහත දක්වෙන නිදර්ශිතවලින් ද එය පැහැදිලි වේ:

1. බුදුරජානන් වහන්සේ අභිධර්මය දෙසා ආචර්‍යාවප්‍රාතිහාසියෙන් ලෝකවිවරණය කොට දෙවොරොහණයෙන් සංකසනුවරට වැඩිසේක. විසුද්ධිමග්ග, 291-292 පිටු බැලියයුතු. විසාර ධම්මපදධාකපා - යමකාප්‍රාටිහාරියවක්ඛුවෙන් දතයුතු. එහි බුදුරජන් මිණිතිණිමගින් බැස බිම දකුණු පිය නැඹු නැත අවලවෙහිය වූ බව දක්වේ.

දෙව්ලොවින් බට හිණීමෙ පිහිටි තැන අශොභාරජතුමා විසින් විහාරයක් කරවා එය පිටිපස ගල්වැට්ටි පිහිටුවා තුඩුබු බව පාහියන් විනයානිකායා කියයි. Cf. Fa-Hien Record of Buddhistic Kingdoms, by J. Legge - pp 48-50.

2. ඉහත XV වන පිටුවේ 5 අපධාලිපිය බලනු.

නාගරජ්ජනිකොණ්ඩසිලාලිපිවල සදහන් ධම්ම විනය මානිකා ආදිවචන ගැණ විසාරයක් කරණ ආචාර්ය නළිභාසා දත් මහතා “මානිකා” යනු පාලියෙහි ප්‍රාතිමොක්ෂයට මෙන් අභිධර්මයට ද පට්ඨානවචනයක් බව කරුණු සහිතව ප්‍රකාශ කරයි. එහි දක්වෙන ‘පට්ඨමානුකා’ වචනයෙන් මහාසංඛිතයන්ගේ විනය පනත් අභිධර්මය ගැණ සි පි සිහිය නැති බව ද කියයි.

“ආරඤ්ඤකෙන තාප්‍රසංගිකවුතා අභිධම්මෙ අභිවිතයෙ යොගො කරණියො. සන්තාප්‍රසංගිකං අභිධම්මෙ අභිවිතයෙ පඤ්ඤා ප්‍රවර්තාරො...”
 “ඇවැත්නි, ආරණ්‍යයෙහි වසන මහණහු විසින් අභිධම්මෙහි අභිවිතය-
 යෙහි (උද්ග්‍රහණධාරණවශයෙන්) යොග කට යුතු ය. ඇවැත්නි, අභිධම්-
 යෙහි අභිවිතයෙහි ප්‍රශ්න විචාරන්නෝ වෙති” යි මෑදුම්සහියේ ගුලියසාති
 සූත්‍රයෙහි දැක්වෙන මේ පාඨයෙන් සැරියුත් මහරහතුන්වහන්සේ විසින්
 ආරණ්‍යකභික්ෂූන් විසින් අභිධම්ම උගත යුතු ය යි අවවාද දුන් බවත්
 බුද්ධකාලයෙහි අභිධම්ම පිළිබඳ පැන පිළිවිසිම් බහුල ව පැවැතිබවත්
 පෙනේ. මෙහි අභිධම්මපිටකය සම්පූර්ණයෙන් නො වේ නම් යටත් පිරිසෙයින්
 දුක-තිකමාතිකා සමග බමුවහදයවිනිබ්‍රහ්මය වත් උගත යුතු බව අභිකථාව
 කියයි.¹

“අභිධම්මෙ බො පන අභිවිතයෙ පඤ්ඤා ප්‍රවේශා විස්සජ්ජන්ති” යි
 අභ්‍යුත්තර - නවකතිපාන - සන්තාපාසවය - දෙවන සූත්‍රයෙහි වදාළ මේ
 පාඨයෙන් අභිධම්මප්‍රශ්න විසඳීම පූර්වකලංක (පුහුණුවන) මහණහුගේ
 වර්ණසම්පන්නත්වය බව ප්‍රකාශ වේ.

“පඤ්චති භික්ඛවෙ අභ්‍යෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුතා උපසම්පාදෙ-
 තබ්බං... පටිබලො හොති අනෙතවාසිං වා සද්ධිවිහාරීං වා අභිධම්මෙ
 විනේතුං, අභිවිතයෙ විනේතුං...” මහාවග්ග - මහාකඛ්ඛකයෙහි වදාළ
 මේ පාළියෙන් උපසම්පදාකම්ම කරණ මහණහු අභ්‍ය පසකින් යුක්ත විය
 යුතු බවත් අනුච්ඡිදා හෝ සමගවසන්නා අභිධම්මෙහි නික්මවීමට
 සමම්මිම ඉන් එක් අභ්‍යයක් බවත් ප්‍රකාශ වේ. මෙහි අභිධම්මපදයෙන්
 නාමරූපපරිච්ඡේදය (විනා - වෙනසික - නිබ්බාණ යන නාමධම්ම හා - රූප
 ධම්ම ද) ගැණෙ ය යි අභිකථාව කියයි.²

පාචිත්තියපාළියෙහි භික්ඛුවිනිබ්‍රහ්මයෙහි විලෝකන සිකඛාපද³ විනිබ්‍රහ්මයෙහි
 “ඉඛ්ඤ තාව සුත්තනෙනෙත වා ගාථායො වා අභිධම්මං වා පරියාපුණස්සු, පච්ඡාපි
 විනයං... මේ වාක්‍යයෙන් එකල අභිධම්ම භික්ෂූන් විසින් සාමාන්‍යයෙන්
 වෙන ම පුහුණු කළ කරුණක් බව දැක්වේ. එහි ම භික්ඛුණිවිනිබ්‍රහ්ම -
 ඡත්තවග්ගයෙහි 12 වන සිකඛාපදවිනිබ්‍රහ්මයෙහි පෙනෙන “අභිධම්මෙ
 ඔකාසං කාරාපෙත්වා සුත්තනතං වා විනයං වා පුච්ඡති, ආපනති
 පාචිත්තියස්ස” යන මේ වාක්‍යයෙන් භික්ෂූණින් ද අභිධම්ම හදාළ බව ප්‍රකාශ
 වේ. මෙහි අභිධම්මපදයෙන් අභිධම්මපිටකය ගැණෙයි.

“තෙන බො පන සමයෙන සම්බුද්ධා ථෙරා භික්ඛු මණ්ඩලමාලෙ සනති-
 සිහනා සනතිපතිතා අභිධම්මකථං කථෙන්නති” යි අභ්‍යුත්තරනිකාය - ඡත්ත
 නිපාන - 6 වන වග්ග - 6 වන සූත්‍රයෙහි දැක්වෙන මේ පාඨයෙන් බුද්ධ
 කාලයෙහි (මහාකොට්ඨිභාදි) බොහෝ ස්ථිර භික්ෂූන් රැස් ව අභිධම්ම කථා
 කිරීමෙහි යෙදුනුබව ප්‍රකාශ වේ.

1. මජ්ඣිමනිකායට්ඨකථා, (ශ්‍රේ. ව.) 3 කාණ්ඩ, 126 පිටුව.

2. සමන්තපාසාදිකා (ශ්‍රේ. ව.) 739 පිටුව.

3. මෙහි ඉහත පමි සිකඛාපදය දැක්වෙන xxiii පිටුවේ 1. අබොලිපියෙහි
 “සිකඛාපදවිලෝකන පාචිත්තියනති” යි වැරදිකින් යෙදී තිබේ. එය “සිකඛාපදවිලෝකනනෙ
 පාචිත්තියනති” යි සුද්ධ විය යුතු.
 * මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 177 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තවද, බුද්ධිකාලයෙහි අභිධම්මයෙහි ප්‍රවීණ වූ ධර්මකපික භික්ෂූන් නානා ප්‍රදේශයන්හි වෙත ම සිටිබව පාරාජිකපාලියෙහි හා වුලලවග්ගපාලි - සමථ-කබ්බකයෙහිත් එන දබ්බමල්ලපුත්ත තෙරුන්ගේ කථාවෙන් ද පෙනේ. සෙනසුන් පැණවීමට සබ්බසා විසින් සමවත කරණ ලැබූ දබ්බමල්ලපුත්ත තෙරුන් විසින් නොයෙක් දෙසින් පැමිණෙන භික්ෂූන්ට සෙනසුන් පැණවූ සැටි දක්වන “යෙ තෙ භික්ඛු සුත්තනතිකා . . . විනයධරා . . . ධම්මකපිකා, තෙසං එකජ්ඣං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති” යන වාක්‍යයෙන් සෞත්‍රාන්තික-යන්ට එකතැනක, විනයධරයන්ට එකතැනක, ධර්මකපිකයන්ට එක-තැනක දැයි මෙසේ සභාගවසයෙන් ඒ ඒ භික්ෂූන්ට සෙනසුන් පැණවූබව ප්‍රකාශ වේ. මෙහි ධම්මකපිකයෝ නම් ආභිධම්මිකයෝ ය.

සිසුම් වූ විත්තනතර බක්කනරාදි නාමරූපධර්මයන්ගේ යථාර්ථය නො වරදවා නිමාණාධිගමය සමපාදනය කරමින් ධර්මදෙශනා කිරීමෙහි සමථ හෙයින් මුලලන්මහරහතුන් වහන්සේට බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් සාධුවාදයෙන් ‘ධම්මකපිකයා’ සි කී බව “සාධු! සාධු! සාරිපුත්ත, . . . මොග්ගලානො හි සාරිපුත්ත, ධම්මකපිකො” යි මහාගොසිඛහ සුත්‍රයෙහි වදාළ මේ වාක්‍යයෙන් පෙනේ.

දබ්බමල්ලපුත්තකථාවෙහි “යෙ තෙ භික්ඛු ධම්මකපිකා” යි කියුයේ අභිධම්ම හදාරණ භික්ෂූන් සඳහා ය.* “ධම්මකපිකොති ආභිධම්මිකො” යනු මහාපදෙදස අට්ඨකථා යි.¹

මෙසේ අභිධම්ම බුද්ධිභාසිතයක් ම වනබවත් සිවුපිළිසිඹියාපත්, මහ-රහතුන් පටන් බුද්ධිකාලිත්‍රාවක පිරිස විසින් එය. උද්ග්‍රහණ, ධාරණ, ප්‍රශ්න, ප්‍රතිප්‍රශ්න, දෙශනා වශයෙන් භාවිත වූ බවත් පිටකපාලියෙහි ම ඉරහද සේ ප්‍රකට ව පෙනේ. අභිධම්ම බුද්ධිභාසිතයක් නො වේ ය යි කියන විතණ්ඩවාදීන්ගේ මත අභිකථාවායාර්ථයන් විසින් දෙශනාපාලියෙන් නිදහිත දක්වමින් ඉතා පහසුවෙන් නිරාකරණය කොට මැඩ ලා තිබෙන සැටි ධම්මසඛගණිප්පකරණට්ඨකථාවෙහි නිදානකථාව සාවධාන ව කියවීමෙන් දත නැති වේ.

2. අභිධම්ම ප්‍රථමදවතියසංගීතිවලදී සංගීත නො වූයේ ය යි කියන්නෝ “සංගීතිපාලියෙහි අභිධම්මය ගැණ කිසිවක් සඳහන් වී නැති බවත්, අභිධම්මට නිදානයක් නැති බවත්, අභිධම්ම කිසියම් ඇදුරු පර-පුරකට භාර වී තැබීමෙන් සාධකවසයෙන් දක්වති.

අභිධම්ම සංගීතිපාලියෙහි සඳහන් ධර්මසඛායනාවශයෙන් සංගීත වූ සැටි යට දැක්වූ කරුණුවලින් ඔප්පු කරණ ලදී. සුමඛලවිලාසිනිඅභිකථාවේ දැක්වෙන පරිදි සුත්‍රපිටකසඛායනාවට අනතුරු ව අභිධම්මපාලිය සඛායනා කොට අභිධම්මපිටකය යි නම් කොට පත්සියක් රහතුන් විසින් සජ්ඣායනා කරණ ලදී.

* ධර්මකපිකයා ගැණ දිස්තර මහාගොසිඛහසුත්‍රවර්ණනාවෙන් ද අත්සාලිකියෙන් ද, සාසුත්තනිකාය - ධම්මකපිකවග්ගයෙන් ද දත හැකි වේ

1. මහාභිදේසපටිකථා, 140 පිටුව.
* මෙම පොතෙහි පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඉන් පසු ජාතක, නිද්දෙස, පටිසම්භිද්දමග්ග, සුත්තනිපාත, බුද්දකපාඨ, ධම්මපද, උද්දන, ඉතිවුත්තක, විමානවක්ඛු, ථෙතවක්ඛු, ථෙරථෙරීගාථා යන මේ පාළිය සම්භායනා කොට “මේ බුද්දකග්ග” යි නම් කොට පිටක වසයෙන් අභිධම්මපිටකයෙහි ම සංග්‍රහ කළහ යි දීඝභාණකයෝ කියති. වරියාපිටකඅපද්‍යනබුද්ධිවංස සමග අභිධම්මයන් ඇතුළු සූත්‍රකග්‍රන්ථ සියල්ල සුත්තනනාපිටකයට අයත් බව මැණිමහාණකයෝ කියති.

මෙහි ජාතකපාළිය පුබ්බෙතිවාසස්සුණවිසය වූ නවසන්නතිය ප්‍රකාශ කෙරෙයි. නිද්දෙස, පටිසම්භිද්දමග්ග, සුත්තනිපාත, බුද්දකපාඨ, ධම්මපද, උද්දන, ඉතිවුත්තක යන මේ ග්‍රන්ථයෝ ප්‍රතිවේධභූතවිෂය වූ ධම්මයන් ප්‍රකාශ කෙරෙති. විමානවක්ඛු ථෙතවක්ඛු ථෙරථෙරීගාථා යන මේ ග්‍රන්ථයෝ කම්මේල ප්‍රකාශ කෙරෙති. මේ ස්වරූප සලකා දීඝභාණකයෝ තත්ස්වරූප ඇති යථාධර්මදෙශනා වූ අභිධම්මපිටකයට ඒ ග්‍රන්ථ ඇතුළත් විය යුතුවෙන් යථානු-ලෝමදෙසනා වූ සුත්තනනාපිටකයෙහි ද පඤ්ඤානතිදෙසනා වූ විනය පිටක-යෙහි ද ඇතුළත් නොවිය යුතුවෙන් කියති යනු සිතිය යුතු ය. මෙහි දීඝභාණකයෝ වරියාපිටක, අපද්‍යන, බුද්ධිවංස යන පොත් ජාතකස්වරූප ඇති හෙයින් වෙන ම නො ගත්හ. වරියාපිටක, අපද්‍යන, බුද්ධිවංස යන පොත් සමග ජාතකාදි සියල්ල අවේනිකත්වයෙන් දෙශනා කරණ ලද යථානුලෝමදෙශනා බැවින් තදවිෂය වූ සුත්තනනාපිටකයට ඇතුළත් විය යුතු ය යනු මැණිමහාණකයන්ගේ මතය යි. මේ ආවාදානීය අනු ව බුද්දකතිකායය පිටකවසයෙන් බෙදීමේ දී අභිධම්මපිටකයට හෝ සුත්‍ර-පිටකයට අයත් වේ. මෙහි යුක්තිය ධර්මිකත්වය අනු ව විමසිය යුතු වේ. මේ ආවාදානීයනිදර්ශනයෙන් ද අභිධම්ම සම්භායනාරූප වූ බව ඔප්පු වෙයි.

මේ හැර දුල්වා නම් විබාව විනයග්‍රන්ථයෙහි මූලසමාසනිවාදීන්ගේ විනයසූත්‍රකයෙහි එන ප්‍රථමසංගීතිකථාවෙහි සුත්‍ර-විනය-අභිධම්මවසයෙන් ත්‍රිපිටකය සම්භායනා කළ සැටි විස්තර වේ. ¹

1. Kācyapa said to the Bhikshus, “Sirs, Whereas hereafter bhikshus may be oblivious and ignorant, and not able to understand the Sutrānta, the Vinaya, and the Abhidharma, because there are no gāthās of the Sūtras, therefore in the forenoon gāthās of the Sūtras will be recited, and in the afternoon the Sutrānta, the Vinaya, and the Abhidharma will be taken into consideration (discussed or recited)” Rockhill’s The Life of The Buddha, p. 156. xxii වන පිටුවේ 2 වන අඩොලිපිය බලන්න.

මෙහි කාශ්‍යප තෙරණුවන් විසින් ප්‍රථමසංගීතියේ දී සුත්‍රානත, විනය, අභිධම්ම සම්භා-යනා යොජනා කළ සැටි දැක් වේ.

“Then Mahākācyapa thought ‘I myself will expound the Mātrikas to preserve the sense of the Sutrānta and Vinaya as it was spoken. So he mounted the pulpit and said to the bhikshus, “Venerable sirs, in what does the Matrika consist ?” Ibid. p. 160.

මහාකාශ්‍යපසමචරයන්වහන්සේ සුත්‍රවිනය දෙකේ යථාචය ආරක්‍ෂා වීම සදහා මාතෘකා ‘මම ම ප්‍රකාශ කරන්නෙමි’ යි සිතා “ස්වර ධර්මයන්හි මාතෘකා ඇතුළත්ද” යි සිසුන් විමස බව මෙහි දැක්වේ. මෙහි (the Matrika, i.e., the Abhidharma, or metaphysics) ‘මාතෘකා’ නම් අභිධම්ම යි නොහොත් අද්වයාත්මවිද්‍යාව යි කියන ලදී.

“...the Venerable Mahākācyapa and the five hundred other arhats have compiled the Three Baskets (Tripiṭaka) of the Tathagatha;...” මේ ආදී වාද්‍යයෙහි “මහාකාශ්‍යප ඇතුළු පන්සියක් රහතුන් වහන්සේ විසින් නිපාගනත්‍රිපිටකය සංගීතය” යි කියා දිව්‍යසූර-යස්සයෝ සාමුතාද පැවැත්වූහ යි ප්‍රකාශ වේ Ibid p. 161.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

විනවාරී අනු ව අභිධම්මය ද ආනන්දසම්ප්‍රදායන්වහන්සේ විසින් ම සභාගතා කළ බව සැමුළුල් බිල් (Samuel Beal) මහතා කියයි¹. මේ වාර්තාවලින් මහායානිකයෝ ද ප්‍රථමසංගීතිකයෝ අභිධම්මය සංගීත වූ බව පිළිගනිති.

මෙහි ඉහත XXXVII වන පිටුවේ දැක්වූ දීපවංසගාථාවෙහි මහාසංඝකයන් විසින් අභිධම්මප්‍රකරණ සය අත්හළ බව කීමෙන් ද්විතීය සංගීතිකයෝ ද අභිධම්මය සංගීත වූ බව ඔප්පු වේ.

3. අභිධම්මයට සූත්‍රයන්ට මෙන් සංගීතිකයෙහි දී නිදනයක් දක්වා නැතැයි වැලඳෙනුවන්ට පිළිතුරු අවකාශයින් මෙහි දක්වනු ලැබේ:

නොයෙක් කාලයන්හි නොයෙක් තන්හි ඒ ඒ කරුණෙහි ඒ ඒ පුද්ගලයන් සමෘද්ධියෙන් පවත්වන ලද බොහෝ දෙනා කෙරෙහි අප්‍රකට වූ සූත්‍ර දෙශනා බුද්ධාසිත, සාවකාසිත, දෙවනාසිත, ඉසිහාසිත වසයෙන් ද කාලදෙශපුද්ගලවශයෙන් ද නියම කොට ඓතිහාසික සිද්ධාන්ත ලෙසින් ප්‍රකට කොට නැඹිම සඳහා නිදන පාඨයක් දැක්වීම අවශ්‍ය වේ. එහෙත් නිදනයක් නො දක්වන ලද ජානකධම්මපදසුත්තනිපාතාදිගාථා ද ඉතිවුත්තකාදි දෙසනා දැයි යන බුද්ධාසිතයෝ බොහෝ වෙති.

අභිධම්මසමාචය පිළිබඳ එක් නිදනයක් නො ව නිදන දෙකක් ම ඇතිබව දෙවියන් සහිත ලෝකයා අතර ප්‍රකට වූවකි. බුදුරජානන් වහන්සේගේ උත්පත්තිය, බුද්ධත්වය, දම්සක්ප්‍රාච්ඡන්දිම, යමාමකපෙළහර, තච්ඡිසාදෙව්ලොවට වැඩ අභිධම්මය දෙශනා කිරීම, දෙව්ලොවින් සංකස්සනගරයට පැමිණීම ද යන මේ කරුණු ඉතා ප්‍රසිද්ධ යි.

බුද්ධත්වයට පැමිණ අධිගතධම්මයන් මෙනෙහි කිරීම අභිධම්මය පිළිබඳ අධිගතනිදනය වේ. සියලු බුදුවරයන්ගේ ආවේණිකධම්මයක් වූ යමාමක පෙළහර දක්වමින් තිථිකාසන් දමනය කොට දෙව්ලොවට වැඩ අභිධම්මය දෙශනා කිරීම එහි දෙශනානිදනය වේ.

විජ්ඣාමණ දෙසා සංකස්සනගරයට වැඩි දු බුදුමහිමය දැක බුදුබැව් පැතු පිරිසට දෙසු “යෙ ඛොතපසුතා සිරා” යන ආදි ධම්මපදගාථාවෙන් ද, සාරිසුත්තනිදානකුන්ගේ ප්‍රඥමහිමය ප්‍රකට කරණු සඳහා ඇසු “යෙ ව සභිනාන ධම්මාසෙ” ආදි අජ්ඣසුත්තගාථාවෙන් ද, සුත්තනිපාතයෙහි සාරිපුත්තසූත්‍රයෙන් ද දෙව්ලොව දී අබ්බද්ධ දෙසු ප්‍රචත සත්‍ය බව ඔප්පු වේ. බුද්ධපරිනිවෘණයෙන් අවුරුදු දෙසියගණනකට පසු අශෝකාරජකුමා විසින් සංකස්සනුවර බුදුහු දෙව්ලොවින් වැඩි තිණ්ණිගෙ පිහිටි තැන කරවූ විහාරයෙන් හා පිහිට වූ ගල්වැටෙන් ද මේ ප්‍රචත ඓතිහාසික සත්‍යයක් බවට පත් විය.²

මෙසේ බුදුරජානන්වහන්සේට ම විෂය වූ අන්‍යයන්ට සාධාරණ නො වූ අභිධම්මදෙශනාව උන්වහන්සේ විසින් දෙව්ලොව දී (මායා)මාතෘදිව්‍ය පුත්‍රයා ප්‍රධාන දෙව්පිරිසට දෙශනා කරණ ලදබව ප්‍රසිද්ධ හෙයින් සංගීතියෙහි දී මහසුමනතෙරණුවෝ එහි නිදනය නො විවාදන. අනුතෙරණුවෝ ද එය අමුතු වෙන් නිය යුතු නො වන බැවින් නො කිහ. අභිධම්මපාලිය බුද්ධදෙශන වූ පරිදි පන්සියක් රහතුන් විසින් සංගීත වී ය. ඇඳින්-විලේ නිදනයක් සමග නො යෙදීමෙන් එය නිසැකයෙන් ම බුද්ධාසිතයක් බව ප්‍රකාශ වේ.

1. Cf. Rockhill's Life of The Buddha, p. 160, note 2.

2. මෙහි XLVII වන පිටුවේ 1 වන අටුරුපිය බලනු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අභිධම්මය බුද්ධභාසිත නම් එහි නිදානය කොභි දූ සි අසන විරුඬවාදියාට මණ්ඩලාරාමවාසී නිසංඝනිතෙරණුවෝ මහාබෝධිනිදානය (සථිඥතාඥන ප්‍රතිලාභය) අභිධම්මනිදානය සි කියමින් පදෙසවිහාරසුත්‍රාන්තය ගෙනහැර දක්වූහ.

එහෙත් යමක් ඉල්ලා අභිධාමයා ඒ දෑ ම දී සනසන්නාක් මෙන් අනුරාධපුර(ගම්) වැසි සුමනදෙවස්ථවිර තෙමේ ලොභොපායෙහි දම් දෙසන්නේ “මේ පරවාදියා අභිධම්මයට නිදානයක් ඇතිවෙක් නො දැන එය නැතැයි හඬමින් අප ඉදිරියේ වැලපේ. මෙන්න! ඔහුට අභිධම්ම නිදානය” යනු කියමින් දෙව්ලොව දී බුදුරජුන් අභිදම්ම දෙසූ බව සුත්‍ර-නිදානයක් මෙන් පාළියෙන් මෙසේ කී ය: “එකං සමයං භගවා දෙවෙසු විහරති තාවතීංසෙසු පාරිව්ජනකකමුලෙ පණ්ඩුකමුලසිලායං. තත්‍ර බො භගවා දෙවානං තාවතීංසානං අභිධම්මකථං කපථසි: කුසලා ධම්මා අකුසලා ධම්මා අබ්‍යාකතා ධම්මා”නි.

අත්සාලිති අටුවාවෙහි එන මේ කථාවෙහි තත්ත්වය නොදත් ඇතැම් විචාරකයෝ “මේ කියන නිදානය කිසි ම අභිධම්මපොතක හෝ ත්‍රිපිටකයේ අන්පොතක හෝ නැතැ” ය. එය එතුමන් විසින් ගොතා කියන ලද්දකි. එබැවින් එබඳු දුළු සාධකයක් පවා ගෙනහැර පැමෙත් පෙනීයන්නේ මෙය සථිඥතාඥනය සි ඔප්පු කරගැනීමට බලවත් අපහසුවක් තිබුණබවයි” යනු කියති.

සුමනදෙවතෙරණුවන් කී මේ පාළියෙන් අභිධම්මයට අමුතු නිදානයක් ගෙනු බවක් කථාප්‍රවාහනයෙන් නො හැඟෙයි. අභිධම්මනිදානය දැන ගැනීමට වුව මනා නම් “එක් සමයක භාග්‍යවතුන්වහන්සේ තච්ඡිකාදෙව්ලොව පරසතුරුක්මුල පසුපුල්පලස්නෙහි වසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තච්ඡිකාවැසි දෙවියන්ට ‘කුසලා ධම්මා’ යන ආදීන් අභිධම්මකථාව වදාළ සේකැ” යි කියමින් අභිධම්මනිදානය මෙසේ දත යුතු යි කී බව මෙයින් ප්‍රකාශ වේ. අභිධම්මවාසීයෝ ද අභිධම්මනිදානයක් අමුතුවෙන් වුව මනා නම් මේ ඒ නිදානය සි ඇගවීමට ලක්දිව තෙරුන් අතර පැවැති මේ කථාව නිදර්ශන කලහ.

4. තවද, සංඛ්‍යායනාවසානයෙහි දී දීඝනිකායාදිය ඒ ඒ තෙරුන්ට භාර කරණලද නමුත් අභිධම්මය කිසිවෙකුට භාර දුන්බවක් අභිධම්මනිදානයෙන් දක්නට නැතැ යි කියමින් සමහර විචාරකයෝ අභිධම්මය අනාථ කෙරෙති.

කෙනෙකුන්ට භාර කරණ ලද්දක් නවත් කෙනෙකුන්ට භාර දීම ධම්මය හෝ නීතිය නො වේ. බුදුරජානන්වහන්සේ විසින් ම අභිධම්මය ධම්මසෙනාපති වූ සැරියුත්මහරහතුන්වහන්සේට භාර දෙන ලදී. ධම්මපුරොභිත වූ මුගලන් මහරහතුන්වහන්සේ එහි ප්‍රවීණතාවය වූහ. ධම්මභාණ්ඩාගාරික වූ අනාද මහරහතුන්වහන්සේ එය සිත්ති දරීමෙන් එහි ආරක්ෂකයා වූහ. විශේෂයෙන් සැරියුත්මහරහතුන්වහන්සේගේ අතැවැසි පන්සියක් රහත්තිස්සුන්වහන්සේ පෙරැම් පුරා පැතු ලෙස අභිධම්මකයෝ වූහ. එහෙයින් උන්වහන්සේලා ධර්මාණකල්පි ම සංගීතිකාරකමහරහත්තු අභිධම්මය අන්වර්ථකයාට කෙසේ භාර කරන් ද?

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මෙසේ බුද්ධකාලයෙහි පටන් අභිධම්ම රැකීමට පිරිසක් වෙනම සිටි බැවින් සංගීතියෙහි දී එය කිසිවෙකුට හාර දුන්බවක් සදහන් වී නැත. මේ කරුණ සාධක කොටගෙන අභිධම්මපිටකය සම්භායනාරූප නො වී යයි කීම වාදයක් නො ව වාද සිතීමකි.

5. ප්‍රථමසංගීතියෙන් ධම්ම, විනය ය යි ද්විපිටකයක් මුත් ත්‍රිපිටකයක් සංගීත නො වී ය යි කියමින් අභිධම්මපිටකය ප්‍රතික්ෂේප කරණ ඔල්බන්බර්ග් මහතා ඊට හොඳ ම සාධකය මහාපරිනිෂ්ණසූත්‍රයෙහි දැක්වේ ය යි කියමින් මේ වචන නිදර්ශන කරයි: “තානි පද්ධත්තස්ස නානි සාධුකං උග්ගහෙනා සුතෙන ඔතාරොතබ්බාති, විනයෙ සන්ද්‍රසොතබ්බාති.”¹

සතර මහාපදෙසයන් දෙශනා කළ පාළියෙහි එන මේ වචනවලින් දැක්වෙන්නේ යමෙකු “මේ බුද්ධභාසිතයෙක” යන ආදීන් ඉදිරිපත් කරණ කරුණක් විනිශ්චය කිරීමේ දී එහි පද හා ව්‍යංජ්‍යන මැනවින් ඉගෙන සූත්‍රයෙහි බැඟිය යුතු ය. විනයයෙහි සසැදිය යුතු ය. එය සූත්‍රයට හා විනයට ගැලපේ නම් ගත යුතු ය යන අදහස යි. මෙහි සූත්‍රය නම් බුද්ධ-භාසිත වූ ත්‍රිපිටකධම්ම යි. විනය නම් රාගාදිය විනය (ප්‍රභාණය) කිරීමට හෙතු වන කාරණය යි. අභිධම්මයෙහි දැක්වෙන මේ අභිය නොදත් ඔල්බන්බර්ග් මහතා සූත්‍රය සූත්‍රපිටකය යි ද විනය විනයපිටකය යි ද ගෙන මුලින් ද්විපිටකය පමණක් පැවැත්වීමට මෙය අගනා නිදර්ශනයක, මෙබඳු සත්‍ය වූ සාධක තිබිය දී අභිධම්මපිටකයක් පැවැත්වීමට සාධකපාඨ ඉදිරිපත් කිරීම ඒ තරම් වැදගත් නො වේ ය යි පවසයි.

තවද, ඒ මහතා මෙසේත් කියයි: “අභිධම්ම පිළිබඳ කිසි ම දැනීමක් එකල නො පැවැත්තේ ය. නැතහොත් එය ආගමධම්මයක් වශයෙන් සලකා නැත. එසේත් නො වේ නම් එය අනෙක් පිටකදෙක මෙන් වැදගත් ය යි සලකා නැත. බුද්ධපරිනිෂ්ණයෙන් පසු පැවැත්වූ සංගීතියේ දී තෙරුන් විසින් එය ධම්මිතයට හෝ ජිනවචනයට ඇතුළත් නො කරණ ලද බව සාමාන්‍ය මතයයි.”²

ඔල්බන්බර්ග් මහතා ධම්මිතය හා අභිධම්ම ගැණ හසරක් නො දැකීමෙන් මෙසේ ‘කියති යි සිතිය යුතු. එහෙත් ඒ මහතාගේ මේ මුහුණතක ආශ්‍රය කොට ගෙන සෙසු විචාරකයන් විසින් ද ත්‍රිපිටකය සම්බන්ධයෙන් නගා තිබෙන වාදන් එක සේම එල්ලුමකින් බව තේරුම් ගැනීමට මේ කරුණ මෙහි දැක්වීමු.

අභිධම්මපිටකය “ප්‍රථම සංගීතීකාරක මහරහතුන් විසින් සංගීත නො වී ය. එය පසු කාලයක සංග්‍රහ කරණ ලද්දකැ” යි කියන්නන්ට දිය යුතු පිළිතුර වුලලවග්ගසංගීතිපාළි-උද්දායෙහි දැක්වෙන්නේ මෙසේ ය:

1. Cf. “A valuable testimony of the earlier existence of a Dvīpitaka is also contained in the Mahāparinibbāna Sutta: ‘tāni padavyanjanāni sādhuṅga uggahetva Sutte otāretabbāni, Vinaye sandassetabbāni.’ - In opposition to such sure proofs, it is of little importance to bring forward passages... in favour of the existence of the Abhidhammapitaka” The Vinayapitaka, Vol. 1. p. xii, Note 2.

2. ...the collection of the Abhidhammapitaka was either altogether unknown, or was not regarded as canonical or of the same value as the two other Pitakas; and it was generally supposed that, in the council held after Buddha's death, it had not been admitted by the Theras into the collection of the Dhammavinaya or of the Jinavacana.” Ibid. p. xi.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

“උපාලිං විනයං පුච්ඡි සුත්තන්තානදපණ්ණිකං,
පිටකා තිණි සංගීතිං අකංසු ජිනසාවකා.”

“උපාලිතෙරුන්ගෙන් විනයපිටකය විචාලේ ය. පණ්ණික ආනද තෙරුන්ගෙන් සුත්තානතපිටකය විචාලේ ය. මෙසේ ඒ බුද්ධිශ්‍රාවකයෝ පිටක තුණ සමායානා කළාහු ය.” මෙහි සුත්තානතපිටකයෙහි බුද්ධි- නිකායට අභිධම්ම නිකාය වසයෙන් ඇතුළත් බව සැලකිය යුතු.

ඇතැම් විචාරකයෝ මේ උද්‍යානගාමාව පසු ව එකතු කරන ලද්දකැ යි ප්‍රතික්‍ෂේප කරති. එහෙත් එය කවදා කවුරුන් විසින් එකතු කරන ලද දෑ යි නො කියති. සංගීතිපාලිය ද සමායානාවෙන් පසු ව එකතු කරන ලද්දකි. එය පිළිගනිමින් එහි උද්‍යානය ප්‍රතික්‍ෂේප කිරීම යුක්තවශයෙන් නො යෙදෙන අසද්චාදයකි.

ත්‍රිපිටකපාලියෙහි එන උද්‍යාන, පෙය්‍යාල, වග්ග, නිපාන, සංයුත්ත, පණ්ණාසක, පිටක, නිකාය, පකරණ ආදි සමූහප්‍රභේදයන් සංගීති කරක මහරහතුන් විසින් ම ව්‍යවස්ථා කරන ලදබව අභිකථාවන්හි දක්නා ලැබේ. සංගීතිපාලිය හා එහි උද්‍යානය දවතිය සංගීතියෙන් පසු පිටකපාලියට එකතු කරන ලද බව ඇත්තකි. ඒ නිසා උද්‍යානගාමාවෙහි දක්වෙන ත්‍රිපිටකසංගීතිය එලෙසින් පැවැත්වූවට පිළිගත නො හැකි ය යි කීම අධම්මාදයකි. තමන්ගේ වාදය ඔප්පු කර ගැනීම සඳහා ප්‍රමාණසාධකයක් නැති කල්හි ප්‍රකට ව පෙනෙන සත්‍යය පවා ප්‍රතික්‍ෂේප කිරීම විතණ්ඩ- වාදීන්ගේ ලක්‍ෂණයකි.

පුරාණ තෙරුන් සංගීතිය පිළිගැනීම.

සංගීතිපාලි-උද්දයනයන්හි ද අභිකථාවන්හි ද දක්වෙන පරිදි මහාකාශ්‍ය- පාදි සම්බුද්ධිශ්‍රාවකයන් විසින් පවත්වන ලද ත්‍රිපිටකමහාසංගීතිය සත් මසකින් අවසන් වී ය. සථිපයඝාතධර්මභිඥාලාභී සිටුපිළිසිඹියාපත් මහ- තෙරුන් විසින් පැවැත්වූ හෙයින් එය ‘පේඨිකා’ නම් විය. මෙයින් ධම්මිතය බුද්ධිභාසිත වූ සැටියෙන් ම විරසථායී වන සේ ව්‍යවස්ථාපිත වීමෙන් ප්‍රත්‍යය- ලොභී, සෙරිවාරී, බුඩ්ධිපබ්බතසුභද්දගණයට ඇතුළත් නිර්ලජ්ජතික්‍ෂුන්ට භානියක් විනැසී ඔහු සිතුන. එහෙයින් ඔහු එය නිෂ්ප්‍රභ කිරීම සඳහා නොයෙක් ප්‍රයත්න දැරූහ.¹ විරුද්ධකථා ඉපදවූහ. ඔවුන්ගේ ඒ කථා ශතවර්ණනක් ඔවුන්ගේ ගණයෙහි වූවත් අතර දිසුණු වෙමින් සංසථා වෙමින් පැවැත්තාහු ද වෙති.

පුරාණ තෙරුන් වැනි සමාජවතීය රහත්තු ද කාශ්‍යපසංගීතිය නො පිළිගත්හ යනු එකල පැතිරී තුබුනු එක් කථාවෙකි. මෙහි xxiv වන

1. “කාශ්‍යපසංගීතියට ඇතුළත් වීමට අවසර නොලත් රහතුන් හා දුහුදුන් සහිත ලක්‍ෂයක් පමණ වූ භාමානාස් නික්‍ෂුණු රැස්වී සමායානාවක් පවත්වා සුත්‍රවිනයඅභිධම්මපිටක හා ඝනතිප්‍රානපිටක (බුද්ධකතිකාය), ධාරණිපිටක (මනත්‍ර?) ය යි පිටක පහක් සංග්‍රහ කළහ. ඒ සමායානාව ‘මහාසංගීත’ ය යි කියනු ලැබේ.” සියු සා-විනවාදී. Cf. Heal's Buddhist Records of The Western World, Vol. 11. pp. 164-165.

මෙහි රහතුන් ද ඇතුළත් බව ඔවුන් කියනත් රහත්තු මෙබඳු විරුද්ධවාදයන්ට සම්බන්ධ නො වෙති මේ මුඛපරම්පරාගත වැරදි පුවතක් සියු සා-ව අසන්නට ලැබුනු සැටියක් විය යුතු

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පිටුවේ දැක්වූ පුරාණතොරුන්ගේ කථාව විශේෂ කරුණක් වශයෙන් සංගීති-පාලියට ඇතුළත් වී තිබෙන්නේ මේ කථාව නිසා යයි සිතිය හැකිය. එහි සිද්ධිය මෙසේ ය:

දකුණුකරියෙහි වාසිකාවෙහි යෙදී සිටි පුරාණ තොරණුවෝ සංගීතිය අවසන් වූ පසු රජගහනුවර වෙළඳවාරාමයෙහි සංගීතිකාරකතොරුන් වෙත පැමිණියහ. එහි දී තොරණු සාමිවිකථා කෙරෙමින් “ථෙරෙහි ආට්ඨසො, පුරාණ, ධම්මො ව චිත්තො ව සංගීතො. උපෙති තං සංගීතිනි- ඇවැත, පුරාණයෙහි, තොරුන් විසින් ධම්ම ද වනය ද සභ්‍යායනා කරණ ලදී. ඒ සංගීතිය අනුගමනය කරවූ” යි පුරාණතොරුන්ට කීහ. (සංගීත වූ විධියෙන් ධම්මිකය දරණු මැනවැයි කියූ සේ ය.) පුරාණතොරණුවෝ “සුසංගීතාට්ඨසො ථෙරෙහි ධම්මො ව චිත්තො ව. අපිව, යථෙව මයා භගවතො සමමුඛා සුතං, සමමුඛා පටිග්ගතිතං, තථෙවංභං ධාරෙස්සාමිති - ඇවැත්ති, තොරුන් විසින් ධම්මිකය මනාකොට සංගායනා කරණ ලදී. තවද, මා විසින් භාග්‍යවතුන්වහන්සේගේ හමුවෙන් යම් සේ අසන ලද ද, පිළිගන්නා ලද ද, එසේ ම එය දරන්නෙමි” යි කීහ.

මෙහි පුරාණතොරුන් කී පළමු වාක්‍යයෙන් සංගීතිය සුසංගීත යයි පසසමින් උන්වහන්සේ එය පිළිගත් බව ප්‍රකාශ වේ. යමෙකු උන්වහන්සේ සංගීතිය නො පිළිගත්හ යි කියතොත් එසේ කියන්නේ දෙවන වාක්‍යයෙහි යෙදී තිබෙන ‘තවද’ යන අප්‍රි ඇති ‘අපිව’ යන්නෙන් ‘එහෙත්, නමුත්’ ය යි අප්‍රි ගැණීමෙන් විය යුතු. කෙසේ අප්‍රි ගත්තත් එයින් සංගීතිය ප්‍රතික්ෂේප වූ බවක් නො කියවේ. එයින් හැඟෙන්නේ සංගීතිකාරකතොරුන් විසින් “ධම්මිකය මෙසේ සංගීත ය. මඬවහන්සේ ද (උපෙති තං සංගීතං) ඒ සංගීතිය අනුගමනය කරණු මැනව - ඒ වූ පරිදි ධම්මිකය දරණු මැනවැ” යි කී වචනයට “මා විසින් බුදුරජුන්ගෙන් ධම්මිකය අසාගත් සැටියෙන් ම සිත තබාගෙන ඒ වූ පරිද්දෙන් එය දරන්නෙමි” යි පුරාණතොරුන් පිළිතුරු දුන් සැටි ය.

පුරාණතොරණුවෝ සමාචාරිකය වූ රහත් කෙනෙකි. රහත්වූ දෙසින් දෙවන නැත්තෝ ය. එහෙයින් උන්වහන්සේ පළමු වාක්‍යයෙන් සංගීතිය පසසා දෙවන වාක්‍යයෙන් එය ප්‍රතික්ෂේප නො කෙරෙත් ම ය. රහත්වූ වාටුකමයනා ඇත්තෝ ද නො වෙත්. එහෙයින් උන්වහන්සේ සංගීතිකාරක තොරුන්ගේ සිත් ගැණීම සඳහා සංගීතිය පසසා පසු ව එය ප්‍රතික්ෂේප කළහ යි සිතිය හැකි නො වේ. සංගීතිකාරක තොරුන් පරසින් දන්නා අභිභිඤ්ඤාති රහත්වූ ය. උන්වහන්සේලා පුරාණතොරුන් සංගීතිය නො පිළි-ගන්නා අදහසින් සිටියාහු නම් එය පිළිගන්නට ය යි නො කියත්. තව ද, පුරාණතොරුන් සංගීතිය නො පිළිගත්තු නම් මේ කථාව සංගීතිපාලියට ඇතුළත් නො වන්නේ ම ය. මෙහි දී පුරාණ තොරුන්ගේ කථාව සංගීති-පාලියට ඇතුළත් වීමේ හේතුව ගැණ ද සැලකිය යුතු. විනභාෂාවට පරිවර්තනය කරණලද මහායානවිනයග්‍රන්ථයන්හි මෙබඳු කථාවක් දැක්වේ:

i. “ගමාමපතිතොරුන් හා පුරාණතොරුන් ද සමාචාරිකය රහතුන් බැවින් උන්වහන්සේලා ලවා සංගීතිය අනුමත කරවා ගැණීම සඳහා මහපුරුෂතොරණුවෝ උත්සාහයක් කළහ. එහි දී ගමාමපතිතොරුන් කිසිත් නො කියා තිශ්ශබ්ද වූහ. රජගහනුවරට සමීප දකුණුකරියෙහි විසූ පුරාණතොරුන් සංගීතියට සබ්බකි වීමට කැමැත්තක් නො දක්වමින්

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

“සන්නිධි කොට තැබූ ආහාර වැළඳීම, වෙහෙරතුළ පිසූ, තමන් ම පිසූ, තමන් ම පිළිගත් ආහාර වැළඳීම” ආදිය පිළිබඳ ශික්ෂාපද සහ විනයට ඇතුළත් කිරීමට මහස්ථවෙරැන්ගෙන් ඉල්ලූහ.¹

ධම්ගුණ - මනිශාසකවිනයෙහි හා විනයමාතෘකා සුත්‍රයෙහි ද විස්තර වශයෙන් එන පුරාණවෙරැන්ගේ කථාව ඇල්. ද ල වල් පුසං (L. De La Vallee Poussin) මහතා මෙසේ දක්වයි:

ii. “පුරාණවෙරැනු සංගීතිය අවසන් වූ පසු රජගහනුවරට පැමිණියහ. පුරාණවෙරැන්ගේ ආයාචනයෙන් කස්ථවෙරැනු නැවත සංඝයා රැස් කළහ. උපාලිවෙරැනු නැවත විනය දෙසූහ. පුරාණවෙරැනු ඒ සියල්ල අනුමත කෙරෙමින් කරුණු අටක්-බුදුරජුන් විසින් අනුදන් හෙයින් විනයානුකූල වූ (ආහාර පිළිබඳ)ශික්ෂාපද අට ඇතුළත් කිරීමට ඉල්ලූහ. එනම්: (1) ආහාර ඇතුළත තබා ගැනීම, (2) ඇතුළත පිසීම, (3) තමන් ම පිසීම, (4) තමා ම පිළිගෙන වැළඳීම, (5) උදසන ම තැගිට ආහාර පිළිගැනීම, (6) දයක-යාගේ කැමැත්තෙන් ආහාර ගෙන ඊම, (7) නානා ඵල වැළඳීම, (8) පොකුණෙහි වැවුනු දෙය වැළඳීම ද යන මේයි.

දුර්භික්ෂයෙහි පිඩු දුලබ හෙයින් මේ කරුණු බුදුරජුන් විසින් අනුදන් බව කස්ථවෙරැනු පිළිගත්හ. එහෙත් එය පසු ව තහනම් කළ බව කියා ‘පුරාණයෙහි, අපි බුදුරජුන් විසින් නො පැණවූ දෙය නො පැණවීමටත් පැණවූ දෙය නො ඉක්මවීමටත්, පැණවූ පරිදි ක්‍රියා කිරීමටත් එකඟ වෙමු’ යි කස්ථවෙරැනු කීහ.”²

දැනට විනාශවෙත් පවත්නා මහායානවිනයසංගීතිවාචී කීපයක එකිනෙකට වෙනස් ව දක්වෙන මේ කථාවෙහි එන කරුණු කාශ්‍යපසංගීතියට පිරුඬ වූවත් විසින් තමන් ගත් මතයට සරි ලන සේ ගෙනු සත්‍යයට නො ගැළපෙන ප්‍රබන්ධයන් බව හැගේ.

මෙහි පළමු කථාවෙහි සදහන් ගවමපතිවෙරැන් සංගීතියට පෙර පිරිනිව්බව මූලසමාජ්ඣිවාදීන්ගේ විනයක්ෂුද්‍රකයෙහි දක්වේ.³ සංගීතියෙන් බැහැර කරණ ලදැයි සමහරුන් කියන පුරාණවෙරැන් සංගීතියට සහනාති වූ වෙරැන්ගෙන් කෙනෙකු බව මනිශාසකයෝ කියති.⁴

1. Cf. Early Monastic Buddhism by N. Dutt, Vol. I. pp. 331-33 ; Le Concile De Rajagrha, by Prof. Przyluski p. 160.

2. Cf. Indian Antiquary. 1908. pp. 5-6; Le Concile De Rajagrha, pp. 195-200; 319-323.

මේ ශික්ෂාපද ඇම්. සුතුකි මහතා විසින් පරිවර්තනය කරණ ලද බවත් ඒ මහතා ජවා මහාවග්ගනෙසජ්ඣකායෙහි ඇතැයි දැන නැති බවත් ල වල් පුසං මහතා කියයි. මෙහි (5) ශික්ෂාපදය පෙරවැරැ පිළිගත් (පුරෙතනතං පටිග්ගහිතං)දෙය (වළඳු පවාරණය කළුනු විසින්) වැළඳීමට අවසර දීම විය යුතු. (6) ශික්ෂාපදය වැළඳු තැනින් ගෙණෙන ලද්ද (තපනා නිහටං) වැළඳීමට අවසර දීම විය යුතු. (7) ඇට නැති, ඇට ඉවත් කළ, කැට නො කළ ඵල විය යුතු. (8) විනයෙහි, පොකුණෙහි වැවුන දෙය විය යුතු. මහාවග්ග (සුණුවිමල බුද්ධි) 207, 208, 209, පිටු වලින් මේ ශික්ෂාපද දත හැකි වේ. 229 වන පිටුවේ මේ ශික්ෂාපද පසු ව තහනම් කළ සැටි දක්වේ.

3. මෙහි XXI වන පිටුවේ 1 වන අසබැලිපිය බලනු.

4. Le Concile De Rajagrha, p. 168; Cf. Early Monastic Buddhism, p. 331. Note 1,

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

දෙවන කථාවෙහි කසුප්තෙරුන් විසින් පුරාණතෙරුන්ගේ ඉල්ලීමට නැවත සමෂයා රැස් කරණ ලදැයි ද, උපාලි තෙරුන් විසින් නැවත විනයශික්ෂාපද දෙසන ලදැයි ද කීම නොයෙදෙන්නයි. පන්සියක් රහතුන් විසින් සමමත කොට සංක්කායනා කරණ ලද විනය පුරාණ තෙරුන් ඉදිරියෙහි නැවත සමායනා කරණ ලදැයි කීමෙන් ඔවුන් හඟවන්නේ පළමුවෙන් විනයසමායනා කළ සැට වැරදි ය යන බවෙනි.

පුරාණ තෙරුන් විසින් විනයට ඇතුළත් කළ යුතු ය යි කසුප් තෙරුන්ට කියූ කරුණු අට වනාහි බුදුරජුන් විසින් දුර්භික්ෂයෙහි අනුදත්තා ලද නමුත් පසු ව උන්වහන්සේ විසින් ම තනනම් කරණ ලද ශික්ෂාපදයෝ වෙති. ඒ තනනම් කළ ශික්ෂාපද එසේ පිළිගත යුතු ය යි කියූ කසුප් තෙරුන්ගේ වචනය පුරාණතෙරුන් නො පිළිගත්ත යි විනවිනයෙහි එන සංගීතිවාචිකාවෙන් පෙනේ.¹ සථික වූ බුදුරජුන් විසින් ප්‍රතික්ෂිප්ත වූ පැණවිම් විනයශික්ෂාපදවශයෙන් ගත යුතු ය යි පුරාණ තෙරුන් වැනි ශික්ෂාගුරුක රහත්කෙනෙක් කෙසේ කියත් ද?

මේ කථාවෙන් පශ්චාත්කාලීන නිකායානතරප්‍රභවයට තරම් වූ මත- හෙදයක් එකල රහතුන් අතර ද පැවැත්තේ ය යි හැඟවීමට උත්සාහයක් කර තිබෙනබව පෙනේ. වර්තමානයට තුඩු දෙන මතහෙදයක් රහතුන් අතර නම් කිසිසේත් ඇති වන්නේ නො වේ. ඒ බව ඔප්පු කිරීමටත් සංගීතිකාරක මහතෙරුන්ට එකඟ ව පුරාණ තෙරුන් විසින් ම සංගීතිය පසසා පිළිගත්බවටත් සාධකවශයෙන් පුරාණතෙරුන්ගේ කථාව සංගීති පාළියෙහි සඳහන් කරණ ලද බව සිතිය යුතු.

දෙශනාපාලි, අභිකථා, සංගීතිපාළි, උද්ගතපාඨ සහ පුරාණතෙර කථා ද ප්‍රමාණසාධක කොට ගෙන අප විසින් මේ තාක් මෙහි දක්වූ කරුණුවලින් ප්‍රථමසංගීතියෙන් ම විනය, සූත්‍ර, අභිධම්ම යන පිළිවෙළින් ත්‍රිපිටකය සංගීත වූබවත් එය ආයතීශ්‍රාවක සියලු තෙරුන් විසින් එකමනික ව පිළිගන්නා ලදබවත් මෙය කියවන්නාට පැහැදිලි වේ ය යි සිතනු.

ද්විතීයසංඛ්‍යාතිය

ප්‍රථමසමායනාවෙන් අවුරුදු සියයක් ඉක්ම ගිය පසු කාලාශෝක රජු දවස විශාලානුවර මහාවනවිහාරයෙහි විසූ වජ්ඣිකූන් විසින් විනයවිරෝධී දශවස්සුවක් උපදවන ලදී. වුලලවකපාළියෙහි එන ඒ දශවස්සු මෙසේ ය:

(1) “කප්පති සිඛිඛිලොණකප්පො - අහක (අංකුලාවක) බහා ලුණු තබාගෙන ලුණු නැති යාවකාලික ආහාරයක් හා ශ්‍රීත කොට වලඳන් වටි.” (ලුණු යාවජ්වික වන හෙයින් ආහාරසන්නිධිපවිති ඇවැත් නො වේ).

(2) “කප්පති ගාමනතරකප්පො - දූන් අත්ගමකට යෙමි යි සිතා භෝජනපවාරණය කළ පසු අසිරිත් කැප නොකලා වූ ද ආහාරය වලඳන් වටි”. (එයින් නො අසිරිත් බොජුනෙහි පවිති ඇවැත් නො වේ).

(3) “කප්පති ආබ්බාලකප්පො - ඉර අවර වී ඡායාව දැමුකක් වූ විකාලයෙහි ද යාවකාලිකආහාරයක් වලඳන් වටි.” (එයින් විකල් බොජුනෙහි පවිති ඇවැත් නො වේ.)

(4) “කප්පති ආවාසකප්පො - එක්සීමාවෙහි නොයෙක් ආවාසයන්හි පොහෝපවුරුණු ආදී සමෂකම් කරන් වටි.” (එයින් විනය ඉක්මවීමෙහි දුකුලාආවැත් නො වේ.)

1. Cf. Indian Antiquary, Vol. xxxvii, 1908, p. 5, note 27.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

(5) “කප්පනි අනුමතිකපො - ඇතුළුසීමාවෙහි සමස්තයෙන් කැමැත්ත නො ගෙන එය පසු ව ගන්නා අදහසින් ව්‍යුහ ව සමස්තම කරත් වරි”. (එයින් විනය ඉක්මවීමෙහි දුකුලාඥාවක් නො වේ.)

(6) “කප්පනි ආවිණ්ණකපො - ආවායසී උපාදායායයන් විසින් පුරුදු කරණලද කැප හෝ නොකැප දෙය ඔවුන් කළබැවින් තමා කරත් වරි.”

(7) “කප්පනි අමපිනකපො - හොජනපවාරණය කළ පසු මදිගෙන් එනබැවින් කිරිත් නො වූ සම්පූර්ණයෙන් නොමදුනුබැවින් දීත් නො වූ අයිරිත්කැප නොකළ කිරි වළදත් වරි”. (එයින් නො අයිරිත් බොජුනෙහි පවති ඇවැත් නො වේ.)

(8) “කප්පනි ජලොගි පාතුං - මද්‍යාවට නො ගිය තරුණ සුරා බොත් වරි.” (එයින් රහමෝර බීමේ පවති ඇවැත් නො වේ.)

(9) “කප්පනි අදසකං නිසීදනං - අනුදත් පරිදි සුගත්වියත් පමණ දහ(දාවලු) නොලා කළ නිසීදනය (නිදිනා ඇතිරිය) පරිහරණය කරත් වරි” (එයින් ඡේදනක පවති ඇවැත් නො වේ.)

(10) “කප්පනි ජාතරූපරජකං - රන්රිදීමසුකහවණු (මිල මුදල්) පරිහරණය වරි”.¹

1. සමාසනිවැදිත්තේ විනයසූදකයෙහි එන දඬුවම (ල වලේ පුසං මහතාගේ පරි-වහිතය අනු ව) මෙසේ ය:

(1) එකල වජ්ජී භික්ෂු “අධම්මයන් ව්‍යුහකම්, අධම්මයන් සමුහකම්, ධම්මයන් ව්‍යුහකම්” යන සමිඝකම් කරත්.

(2) නොපැමිණි සමිඝයාගේ ඡන්දය ගන්නා අදහසින් ව්‍යුහ ව කම් කරත්.

(3) පොළොව කැණීම හා කැණවීම කරත්.

(4) යාවජීවක ලුණු යාවකාලික ආහාරය සමග මිශ්‍ර කොට කාලයෙහි වළදත්

(5) යොදුකක් හෝ අධියොදුකක් ගමන් කොට ගණභොජන වළදත්.

(6) භොජනපවාරණය කළ පසු අයිරිත් නොකළ තද හෝ මෘදු ආහාරය ඇතිලි දෙකින් අනුභව කරත්.

(7) දියකුඩැල්ලත් (ජලුකාවත්) මෙන් උරමින් පාසුනු රා බොත්. (...drinking fermented liquor with a sucking action like leeches.)

(8) දිකිරට සමපමණ හුත්කිරි බහා මිශ්‍ර කොට විකාලයෙහි වළදත්.

(9) සුගත් වියත් පමණ දවසු නැති, පුරාණනිසීදනයෙන් සුගත්වියත් පමණ කොටසක් සපා නො යොදි කළ නිසීදන දරත්.

(10) වටකුරු පාත්‍රයක් සුවද කවා මලින් සරසා සිය තබාගෙන මංසනි වීජි ආදියෙහි යමින් “මේ හදුපාත්‍රය රත්කනවණු ආදියෙන් යමෙන් පුරවන්නේ නම් ඔහුට මහත් පිණක් අයත් වේ” යි කියමින් සම්මාදන් කරත්.

Cf. The Indian Antiquary, Vol. xxxvii, 1908, pp 104 - 105

Cf. Rockhill's The Life of The Buddha, p. 171 - 173.

මෙහි 7 වන වක්‍යවලින් “දියකුඩැල්ලත් (ජලුකා) මෙන් උරමින් බොත්” යන මෙහි ‘ජලුකා’ ශබ්දය හා ‘ජලොගි’ ශබ්දයේ අපිසම්බන්ධයක් හාගේ දෑසි විමසත්වා. ‘ජලොගි’ යනු දෙසිය ව්‍යවහාරයෙහි? ‘ජලුකා, ජලොයා’ (=ජලොකස් = කුඩැල්ලෝ) යි අසීමාගතිශබ්ද-කොෂයෙහි දක්වේ.

කුඩැල්ලෝ ලේ බී වැටෙන තෙක් ලේ බොත්. එ මෙන් මත් වන තෙක් සුරා බොත් ය යි මෙයින් හැඟෙන්නේ ද?

“The Bhikshus of Vaisāli held it lawful to suck fermented drinks as would a leech, though one was made ill by drinking thus...” Rockhill's The Life of The Buddha, p. 172.

“වෛශාලී භික්ෂු කුඩැල්ලා උරා බොත්තාත් මෙන් එයින් තමා ආතුර (මත් වන තුරු) වුවත් උරුරා රා බීම කැප ය යි ගණිති” යනු මෙහි අදහසයි.

ජලය මෙන් පෙනෙන සුරා බීම කැපය යනු ද මතයකි.

(8. That fermented drinks, if they looked like water, were allowed to be drunk. Buddhism by Rhys Davids, p. 216.)

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මෙසේ විනයප්‍රඥප්ති පෙරලාගත් දසදහසක් පමණ වූ වජ්ජි භික්ෂූහු මිලමුදල් ආදී අකැප්පෙය පරිත්‍යක්‍ය කරමින් ශාසනයෙහිදී ඇති කළහ. ඒ බව ඇසූ කාශ්‍යපස්සුගේ යස නම් මහරහතූන් වහන්සේ ඒ දශවස්සුව විනිශ්චය කොට එය අවිනය යි බැහැර කොට ශාසනය සෙමෙහි තබා ආරක්‍ෂා කිරීම සඳහා එකල මහාසංඝස්ථිර වූ එක්සිය විසිවයස් වන සබ්බසාමි රහතූන් වහන්සේ ඇතුළු රජවතු, සාහු, මුත්තසොතිත, වාසභගාම සුමන, සාණ්ඩාසි සමගුහ යන රහතූන් හා සාකච්ඡා කොට ගෙන උන්වහන්සේලා සමඟ වාලුකාරාමයට වැඩියහ. මෙහි යස, සබ්බසාමි ආදී සතළු අනුඤ්ඤ මහරහතූන් වහන්සේගේ සඤ්චිකාරිකයෝ ය. සුමන, සමගුහ දෙවනම අනුරුද්ධ රහතූන් වහන්සේගේ ශිෂ්‍යයෝ ය. මේ අවනම ම බුදුරජුන් දුටුවරුහ. මේ විරරාහුද මහරහතූන් වහන්සේ ඒ දශවස්සුව විනයශික්‍ෂාපද හා ශික්‍ෂාපද-විහරිතය අනුව ව විසදා එය විනයවිරෝධී බව ප්‍රකාශ කොට නිර්දේශ වජ්ජිභික්ෂූන් මදීනය කළහ. ඉක්බිති එහි රැස් වූ දොළොස් දහසක් රහතූන් අතුරෙන් තෝරා ගත්තාලද සත්සියක් රහතූන් විසින් ප්‍රථම-සඛ්‍යායනාවෙන් සංගීත වූ පරිද්දෙන් ම ධර්මවිනය පිටකනිකායාදි වශයෙන් සඛ්‍යායනා කරණලදී.

සත්සියක් රහතූන් විසින් විනය නිදන කොට ගෙන පැවැත්වූ හෙයින් “සත්තසතිකවිනයසංගීති” නම් වූ මේ ද්විතීයසංගීතියෙහි දී වුලලවග්ගයෙහි සංගීතිකකික දෙක ද, අභිතුත්තරනිකායෙහි මුණ්ඩරාජ සූත්‍රය ද, විමානවත්තුවෙහි සෙට්ඨසාසවිමානකථාව ද, පෙනවත්තුවෙහි උත්තරමානු පෙනවත්තුව ද පිටකපාලියට එකතු කරණලදී. පායාසිසූත්‍රය ද මේ සංගීතියෙන් සංගීත වී ය යි සමහරු කියති. එය අච්ඡාදනයක දක්නට නැත. බුද්ධපරිනිෂ්ණයටත් ප්‍රථමසංගීතියටත් අතර කාලයක කුමාරකස්සප තෙරණුවන් විසින් වදාළ පායාසිසූත්‍රය උන්වහන්සේගෙන් ඇසූ පරිදි අනුද තෙරුන් විසින් “එවං මෙ සුඛං එකං සමයං ආයස්මා කුමාරකස්සපො”¹ ආදීන් නිදනය තබා ප්‍රථමසංගීතියෙහි දී ම සංගීත වී ය යි සිතිය යුතු. කුමාරකස්සප තෙරණුවෝ ඒ සංගීතියට සහභාගී වූ කෙනෙකි.²

ද්විතීයසංගීතියෙන් පසු පෙරවාදිසම්ඝයාගෙන් භික්‍ෂා වූ වජ්ජිභික්ෂූන් විසින් මහාසංගීති නම් වූ සඛ්‍යායනාවක් පවත්වන ලදී. එතැන් පටන් මහාසම්ඝකාදී නිකායානුකරයන් ප්‍රභූත වූ සැටින්, ධර්මවිනය වෙනස් කොට අමුතුවෙන් පිටක, ආගම, සූත්‍ර, පාරමිතා, අවනංසක, අවදන, රත්තකුට, තනත්‍ර, කල්ප ආදී තමන් ඒ ඒ නිකායිකයන් විසින් ආත්මවාද්‍යදි තානා මිත්‍යාමත ඇතුළත් කොට ප්‍රාකෘත-සංඝකාතග්‍රන්ථරාශියක් නිපදවූ බවත් ප්‍රකට ය.

සමුද්ධිපරිනිෂ්ණයෙන් දෙවන ශතවර්ෂයෙහි ස්ථිරවාදි සම්ඝයාගෙන් භික්‍ෂා වූ සමාසනිවාදීන්ගේ ද සංඝකාතපිටකයෙක් වෙයි. එහි සූත්‍රපිටකය පාලිසූත්‍රපිටකයට ධර්මපරිනිශ්චය වශයෙන් බෙහෙවින් අසමාන දීඝාගමාදි පඤ්චාගමයෙන් ද, විනයපිටකය විනයවිහරිත, විනයවස්සු, විනයසූත්‍රක යන ග්‍රන්ථයන්ගෙන් ද සුඤ්ඤ වේ. අභිධර්ම පිටකය පාලිඅභිධර්ම-පිටකයට ගණනින් හා තමන් පමණක් සමාන බව හැඟෙන ග්‍රන්ථ සතකින් යුක්ත වේ. එහි ඓතිහාසික තත්ත්වය දැනගැනීමට දැනට විනිශ්චයවෙන් පවත්නා ඒ ග්‍රන්ථ හා එහි කතීයවරයන් ද මෙහි දක්වමු.

1. දිසතිකාය, 23 සූත්‍රය

2. දිපවංස, 20 පිටුව.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ග්‍රන්ථ	කතී:
1. ඥානප්‍රසාදාන (ශාස්ත්‍ර) (පාළි - පටිඨාන)	ආර්යාකාන්‍යාසන
2. ප්‍රකරණපාද (කථාවක්ඛු)	සඨවිර වසුමිත්‍ර
3. විඥානකාය (විහංග)	සඨවිර දෙවශමීන්
4. ධම්මසංකසි (ධම්මසංකසිණ්)	ආර්යාශාරීපුත්‍ර
5. ප්‍රඥප්තිපාද (පුග්ගලපඤ්ඤානති)	ආර්යමෛදාලයාසන
6. ධාතුකාය (ධාතුකථා)	සුඤ්ඤ
7. සංගීතිපට්ඨාය (යමක)	මහාකෝෂඤ්ඤ.*

මෙහි 1, 4, 5, 6, 7 වන ග්‍රන්ථයන් කළ කතීවරයෝ බුද්ධකාලීන මහාකල්‍යාණය, සාරිපුත්ත, මහාමොග්ගලලාහ, පුණ්ණ, මහාකොට්ඨික යන මහරහත් ශ්‍රාවකයෝ වෙති. උන්වහන්සේ මේ ග්‍රන්ථ රචනා කළහ සි කීම කල්පිතයකි. මේ පස්වනම ආභිධර්මකයන් බව නම් සැලකිය යුතුය. මහා-කල්‍යාණය පුණ්ණ මහාකොට්ඨික යන තුන්වනම ප්‍රථමසංගීතිකයන් ද සත්‍යය වූ රහස්‍යයන්ය. සැරියුත් මුගලන් දෙනම බුද්ධකාලයෙහි ම පිරිනිවේදන.

නාදර්ශනසංග්‍රහය

සමුද්ධිපරිනිමිතයෙන් දෙසියඅටලොස්වන වසෙහි පැළලස්වූවර රාජාභිෂේකයට පැමිණි අශෝකාධිරාජයන්ගේ කාලයෙහි නිර්මාණය කරන ලද ග්‍රන්ථයන් ශාසනයට ඇතුළත් වී නොයෙක් විප්ලව ඇති කිරීමෙන් හටගත් ශාසනාර්බුද සන්තිද්‍රව්‍ය මොග්ගලීපුත්තනිකා මහරහතුන් වහන්සේ ප්‍රමුඛ දහසක් රහතුන් වහන්සේ විසින් අශෝකාභිෂේකයෙන් සතළොස් වන වසෙහි බුද්ධවර්ෂයෙන් දෙසියපන්තිස්වැන්නෙහි අශෝකාරාමයෙහි තුන්වන සභායනාව පවත්වන ලදී.

මේ සංගීතියෙහි දී මොග්ගලීපුත්තනිකා මහරහතුන් වහන්සේ විසින් බුදුරජානන් වහන්සේ වදාළ මාතෘකා විස්තර කෙරෙමින් පරවාද මදිතය සඳහා කරුණුද කථාවක්ඛුසංකරණය ද සංගීත වීය. එයින් අභිධම්ම පිටකයේ ප්‍රකරණ සහ සම්පූර්ණ විය. තවමසකින් තිබුණු සාහසිකා නම් මේ සංගීතිය බුද්ධවර්ෂය සංකර කිරීමට නිකායානන්‍යයන් උපද්‍රව්‍ය තුළින් මිත්‍යාමත නිරාකරණය කිරීම හා කථාවක්ඛුසංකරණය සභායනාරාජ කිරීම ප්‍රධාන කොටගෙන පවත්වන ලදී. ඒ සංගීතියෙන් පෙරගාමීපාළියට නෙකවිජ්ඣානිපෙරගාමී ද, පෙතවක්ඛුපාළියට නායක පෙතවක්ඛුවෙහි පිඤ්ඤකරාජකථාව ද ඇතුළත් වූහ. ධර්මාශෝක මහරජතුමාගේ ආරක්ෂාසංවිධානයෙන් හා උපකාරයෙන් පැවැත්වුණු මේ සභායනාවෙන් ඇති වූ ශ්‍රේෂ්ඨසිද්ධිය නම් උතුම් රජතුමන් විසින් ඒ ඒ ප්‍රදේශවලට ධර්මදූතයන් යවා බුද්ධශාසනය පිහිටුවා ලීම යි. මේ සංගීතිය මහායානිකග්‍රන්ථයන්හි සඳහන් නොවේ. ඔහු මේ සංගීතිය ද්විතීය සංගීතිය වශයෙන් ගෙන කාලාශෝක රජ ධර්මාශෝක ය සි ගණිති.

පොත්පතසංග්‍රහය

ත්‍රිපිටකය දරීම සඳහා ඒ ඒ ආවාසීවරයන්ට හාර වූ සැටියට දක්වන ලදී. එයින් ප්‍රථමසංගීතියෙහි පටන් උපාලි මහරහතුන් වහන්සේ හා උන්වහන්සේගේ ශිෂ්‍යපරම්පරාවෙහි වූ දාසන, සොණක, සිංහව, මොග්ගලීපුත්තනිකා යන රහතුන් වහන්සේ විසින් විනයපිටකය පවත්වා ගෙන එනලදී.

* මේ විස්තරය රාහුල සංකාන්‍යාසන - අභිධම්මානුමානසංකල්පනයෙන් ගන්නාලදී.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ආනන්ද පරපුරෙහි වූ දීඝනාණක, ශාරීපුත්‍ර ශිෂ්‍ය පරපුරෙහි වූ මජ්ඣිමනිකාය, මහාසාංඝික පරපුරෙහි වූ සංඥානාසාණක, අනුරාදක පරපුරෙහි වූ අංගුත්තරනිකාය යන ආවාසීවරයන් සහ ජාතකනාණක බමමපදනාණකාදී ආවාසීවරයන් ද විසින් සුත්තානන්තරාසංකය ගෙන එනලදී.

ශාරීපුත්‍රශිෂ්‍යපරම්පරාවෙහි වූ හද්දජී, සොහිත, පියජාලි, පියපාල, පියදසසී, කොසියපුත්ත, සිහබව, සදෙහ, මොග්ගලිපුත්ත, සුදත්ත, ධම්මිය, දසක, සොණක, රෙවත යන ආවාසීවරයන් විසින් අභිධම්ම පිටකය දරාගෙන එනලදී.

මේ හැර ශිලාලිපි - අටුවා ආදියෙහි පෙනෙන පෙටක, තෙකාසික, තෙපිටක, පංචතෙකාසික, වෙනසික, සුත්තනනික, විනයධර, මාතිකාධර, බමමකපිකා ආදී වචනවලින් හැඟෙන්නේ ඒ ඒ ආවාසීවරයන් විසින් ත්‍රිපිටකධර්මය කොටස් වශයෙන් ද සමහරුන් විසින් සම්පූර්ණයෙන් ද දරණලදබව යි.

තෘතීයසම්භායනාවසානය තෙක් දක්වන පැවැති ථෙරවාදවර්ග පරම්පරාවෙහි අනතිම පුරුෂ වූ මොග්ගලිපුත්ත රතතුන් වහන්සේගේ ශිෂ්‍ය මහාමච්ඡද මහරහතුන් වහන්සේගෙන් ලක්දිව ආරම්භ වූ අපිට්ඨාදී සිංහල මහරහතුන් වහන්සේගේ පරම්පරාවෙහි ත්‍රිපිටකපාලිධර්මය සංගීතිකාරක මහරහතුන්ගේ වාචනාමාගීය අනු ව මුඛපාඨවශයෙන් ම පැවැත්තේ ය.

මෙසේ සම්බුද්ධපරිනිවෘත්තයෙන් පස්වැනි ශතවර්ෂය තෙක් අවිච්ඡින්න වූ ස්ථිරපරම්පරාවෙහි සමානිමාගීයෙන් පැවති පුරාණාචාර්ය සතිත සම්පූර්ණ ත්‍රිපිටකපාලිය බුද්ධවර්ෂ 440 වත් 454 වත් අතර කාලයෙහි වලගම්බාරජු දවස පසාඨපතිධර ශ්‍රීමත්ඥලාභි පන්සියක් සිංහල මහරහතුන් විසින් මාතලේ අළුතෙන් විහාරයෙහි වැඩහිද සිංහල අකුරෙන් ලියවා ප්‍රස්ත-කාරුඨ කොට සම්භායනා කරණලදී. වච්ඡාන ත්‍රිපිටකය සකස් වූයේ මෙලෙසිනි.¹

ලෝකයේ ප්‍රථමවරට සිංහල රතතුන් විසින් කරණලද මේ මහාසිංහලයෙන් පාලිත්‍රිපිටකය බුරුම, සියම්, කාමිබෝජ, ලාඕස් ආදී ථෙරවාදී බෞද්ධරටවල පැතිර ගියේ පාලිවසයෙන් ද ඒ ඒ ජාතීන්ගේ භාෂාවන් වූ වාචනාමාගීයෙන් ද ඔවුන්ගේ ජාතිකභවිතය හා සම්බන්ධ වූ ථෙතිනාසික ආගමසාතිකය වශයෙන් පවත්නේ ය.

ලක්දිව අටළොස් මහගණයට අයත් දීඝනාණක, මජ්ඣිමනිකාය, සංඥානාසාණක, අංගුත්තරනිකාය, බුද්ධසාණක, පාරාජිකනාණක, පාචිත්තිකනාණක, චුල්ලවග්ගනාණක, මහාවග්ගනාණක, පරිවාරනාණක, බමමසමගණිනාණක, විතමගනාණක, කපාචජ්ඣිනාණක, සුග්ගලනාණක, ධාතුකපානාණක, යමකනාණක, පට්ඨානනාණක, ජාතකනාණක යන නාණකාවාසීයන් විසින් ද අභිකපාඨවාසී - පිකාවාසීවරයන් හා ප්‍රකාරණ, විවරණ, සන්න, ගැටපද කළ ගිහිපැවිදි සභාවුද්ධියමපන්න පඬිවරයන් ද විසින් පරිපොෂිත දිමෙන් සිංහලයන්ගේ ජීවරුධරය වූ ත්‍රිපිටකපාලිධර්මය අද බටහිර රටවල ද පැතිර ගියේ ලෝකසාතිකයෙහි ශ්‍රේෂ්ඨත්වයෙන් ස්විකාර ව පවත්නේ ය.

1. පාලිපිටකපාන පළමුවෙන් උතුරු ඉන්දියාවෙන් ලක්දිවට ගෙනෙන ලදබවත් සිංහල තෙරුන් විසින් ඒ පොත් සංස්කරණය කරණ ලදබවත් සිංහල සිංහල.

Cf. Buddhist India by Rhys Davids, pp. 111-113.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සම්මා සම්බුදුරජානන් වහන්සේගේ පය්‍යාපත්තියාසනසංඛ්‍යාන ත්‍රිපිටක-
ධම්මයෙහි සමාවය හා ව්‍යාප්තිය පිළිබඳ ඉතිහාසය විෂය කොට ගෙන අප
විසින් ලියූ ප්‍රස්තාවතාව මෙනෙකින් සමාප්ත වේ.

මේ ප්‍රස්තාවතාව ලිවීමේ දී විද්‍යෙදය පිරිවෙණේ සහකාර පරිවේණාධිපති
පූජ්‍ය පණ්ණින වැලිවිටියේ සොරතාහිඬාන නායක සථවිරයන් වහන්-
සේගෙන් ශෝඬ්‍යාපත්‍ර බැලීමාදියෙන් ලැබුණු උපකාරය ද, අගමහාපණ්ණින
බලන්ගොඩ ආනන්දමෙනෙය, පණ්ණින කෝද්දගොඩ ඤාණාලෝක,
පණ්ණින ලබුහම ලබ්බානන්ද යන සථවිරයන් වහන්සේලාගෙන් ලත්
අනුග්‍රහය ද කෘතඥතා පූජික ව සිහිපත් කරමිනි.

“විර, තිට්ඨතු ලොකසමිං සමමාසමබුද්ධසාසනං.”

පරවාහැර වජිරඤ්ඤාණ.

බුද්ධිජයන්තිත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලා

ත්‍රිපිටකපාලිය සිංහලභාෂාවට පරිවර්තනය කිරීම

ශ්‍රී සුගත තථාගත සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේගේ සකකපරිනිථාණයෙන් ද උන්වහන්සේ විසින් වදාළ ත්‍රිපිටකසංග්‍රහය මේ නාක් ආරක්‍ෂා කරගත් සිංහලජාතියේ ආරම්භයෙන් ද අවුරුදු දෙදහස් පන්සියයක් සම්පූර්ණ කරමින් පැමිණි 2500 වන බුද්ධිජයන්ති වර්ෂය නිමිත්ත කොට ගෙන ආගමිකඅභිවෘද්ධිය හා ජාතික ප්‍රබෝධය ද සඳහා ලඛනාබෞද්ධයන් විසින් ලඛනාආණ්ඩුවේ ආධාරයෙන් කළ යුතු යයි සමමත වූ කටයුතු අතුරෙන් ත්‍රිපිටකපාලිය සිංහලභාෂාවට පරිවර්තනය කොට පෙළක් සමග මුද්‍රණය කිරීම ප්‍රධානකාර්යය වශයෙන් සැලකිය යුතු බව එකල ලක්ෂ්‍යයේ සාමදේශකායාභාර අමාත්‍යවරයා වූ අබේරත්න රත්නායක මහතා විසින් ආණ්ඩුවට දන්වන ලදී.

මේ යෝජනාව හා බුද්ධිජයන්ති උත්සවය පිළිබඳ වෙනත් කටයුතු සම්බන්ධ ව සාකච්ඡා කොට වාචික කිරීම සඳහා තත්කාලීන ලඛනාආණ්ඩුවේ අග්‍රාමාත්‍ය වූ ශ්‍රීමත් ජෝන් කොනලාවල මහතා විසින් සාමදේශඅමාත්‍ය ඒ. රත්නායක, කෘෂිකම් හා ආහාර පිළිබඳ අමාත්‍ය ජේ. ආර්. ජයවර්ධන, අධ්‍යාපනඅමාත්‍ය ඇම්. ඩී. බණ්ඩා, පළාත් පාලන අමාත්‍ය සී. ඩබ්ලිව්. ඩබ්ලිව්. හත්තන්ගර, සාමදේශඅමාත්‍යාංශයෙහි සීරිලේකම් වූ බී. ඇස්. පෙරේරා, ලඛනාආණ්ඩුවේ මහාහාරකාර ඩී. ඇස්. ගුණරත්න, ආවාසී ආනයන ඩබ්ලිව්. පී. ගුරුගේ යන මහතුන්ගෙන් යුත් අනුකාරකසභාවක් පත් කරණලදී.

මේ සභාව විසින් ප්‍රධානස්ථවිරවරයන් හා ප්‍රභූගිතිමහතුන් කීපදෙනෙකුත් ද සමග සාකච්ඡා කොට ඉදිරිපත් කරණලද වාචික අනු ව බුද්ධිජයන්ති කාර්යයන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා වර්ෂ 1954 ක් වූ ඔක්තෝබර් මස 12 වන දින කොළඹ වොරිංටොවතුරුගේ නිදහස් මන්දිරයෙහි දී අගමැතිතුමා විසින් ලඛනාආණ්ඩුව වෙනුවෙන් ලඛනාබෞද්ධමණ්ඩලය පිහිටුවන ලදී.

ලඛනාබෞද්ධමණ්ඩලයේ ව්‍යවස්ථා අනු ව එහි සභාපති අග්‍රාමාත්‍ය තුමාගේ අනුමතියෙන් ඒ ඒ කටයුතු ඉටු කිරීම සඳහා කාරකසභා පත් කිරීමේ දී මෙහි LXVII වන පිටුවේ සඳහන් වන ගිහිපාවිදිසාමාජිකයන්ගෙන් යුත් ත්‍රිපිටකපරිවර්තනය පිළිබඳ කාරකසභාව පත් කරණ ලැබී ය.

ඒ කාරකසභාවෙන් සමමත වූ පරිදි ත්‍රිපිටකපාලිය කොටස් වසයෙන් බෙදා සිංහල භාෂාවට නැගීම සඳහා මෙහි LXVIII වන පිටුවේ දැක්වෙන ස්ථවිරවරුන්ට ශ්‍රීමත් ජෝන් කොනලාවල අග්‍රාමාත්‍යතුමා විසින් ඒ ඒ ග්‍රන්ථ ආණ්ඩුව වෙනුවෙන් පිළිගන්වන ලදී.

පරිවර්තනය කරණු ලබන ග්‍රන්ථයන් සංශෝධනය කොට මුද්‍රණයට පැමිණවීම සඳහා මෙහි LXX වන පිටුවේ දැක්වෙන සංස්කාරකමණ්ඩලය ත්‍රිපිටකපරිවර්තකාරකසභාව විසින් සමමත වී ය. සංස්කාරක මණ්ඩලය වර්ෂ 1955 ජූලි මස 10 වන දින සාමකාර්යය ආරම්භ කරමින් එකලට පරිවර්තන ව තුළු ග්‍රන්ථ සංශෝධනයෙහි නියුක්ත වී ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පාලිධම්ම කථාව්‍යවහාරයෙහි පවත්නා භාෂාවකට පරිවර්තනය කිරීමෙන් පාලිවචනයෙහි යථාර්ථය ගිලිහී යා හැකි බවත් එහි මහතියකිය පිරිහී යා හැකි බවත් ධර්මගෞරවයෙන් සිතන්නෝ ද වෙති. ජාතික භාෂාවක් කලින් කල වෙනස් වන බැවින් මූල්කාලයෙහි පැවැති වචන පසුකාලයෙහි දුරවබොධ වීමෙන් ලිතාථ වෙති සි ද අන්‍යාථ දෙකි සි ද සිතු පූර්වාදායීයත් විසින් මිහිඳුකාලයෙහි පටන් ශතවම් සතක් පමණ සිංහලදෙසියභාෂාවෙන් පැවති අභිකථා නම් වූ ශාරීපුත්‍රාදී මහරත-තුන්ගේ වාචනාමයීය (පෙළමග) කථාව්‍යවහාරයෙහි නො පවත්නා වූ ලෞකිකශාස්ත්‍රාන්තර හා දර්ශනාන්තර ඇසුරු නො කරන්නා වූ හුදෙක් බුද්ධවචන ම විෂය කොට ඇති පාලිභාෂාවට නගා තැබූ බැවින් අන්‍ය ලෝකයාට ද හිත සිතා කෙරෙමින් මනාන්තර සංකලනයෙන් තොර ව මූලික පරිශුද්ධියෙන් යුක්ත ව අද තෙක් ආරක්ෂිත ය සි ඔහු නිදර්ශන කෙරෙහි. ඒ එසේ ම ය.

එතෙත් පාලිධම්ම ආශ්‍රය කිරීමෙන් ම පූජ්‍යකයට හා ප්‍රභූකයට පැමිණි අභිව්‍යක්තියෙහි විශද වූ ශ්‍රැතියෙහි මධුර වූ වචනයමත් ඇති සිංහලභාෂාවට යම් යම් ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථ පෙළ සහිත වත් රහිත වත් ධර්මපිරොධ නොවන සේ පරිවර්තන ව තුබුවට ඉතිහාසයෙන් පෙනේ. බු: වම් 1471 වැන්නෙහි රජ වූ සමන සාසුප් රජු විසින් අභිධම්මපිටකයෙහි දම්සතුණු පොත රත්පත ලියවා පෙරහැරින් පිදුබවත්, 1609 වැන්නෙහි රජ වූ මහවිජයබා රජු විසින් දම්සතුණුපෙළ සිංහලභාෂාවට පරිවර්තනය කරණ ලදබවත් මහාවංසයෙන් පෙනේ.¹

තවද, ඒ ඒ කාලයෙහි ගිහිපැවිදිපඬිවරුන් විසින් දෙශනාපාලියෙන් හා අභිකථාපාලියෙන් ගෙන සිංහලයෙන් ලියූ නොයෙක් ධර්මපරිවර්තන විෂය කොට ඇති ගද්‍යපද්‍ය පොත් රාශියකි. ඒ සිංහලවංශපොත් ද පාලිවංශපොත් මෙන් ම සිංහලයන්ගේ ආගමිකධර්ම හා ජාතිකසාහිත්‍යය වශයෙන් ආදාන වූයේ සමහරවිට පවත්නේ ය. “ජාතිකපොත්වහන්සේ” ආදිය නිදර්ශන සි.

බුද්ධිමත්යනිත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලාව පාලිය හා එහි සිංහලපරිවර්තනය වෙන් වෙන් ව යෙදෙන සේ සකස් වන බැවින් පාලිය සමග එහි අභිය ද එකවිට උගත හැකි වේ. එයින් පාලිය ද රැකෙයි. අභිය ද පැහැදිලි වෙයි.

බුද්ධිශාසනයේ මධ්‍යස්ථගය වූ මේ කාලයෙහි ශාසනය පිළිබඳ පුනරුද්ධිපති අති වන්නේ ය යනු බෞද්ධලෝකයාගේ එකාන්ත විශ්වාසය සි. ඊට හෙතු වන්නේ පඨානාසනධම්ම (පෙළදහම) මැනැවින් ඉගෙන එහි දැක්වෙන ප්‍රතිපත්තිය පිළිපැදීමයි. එයින් ප්‍රතිවෙධධම්ම අවබෝධ වන්නේ ය. ඒ අවබෝධයට මූලිකහෙතු වන්නේ පෙළදහම ඒ ඒ මිනිසුන්ගේ භාෂාවෙන් ම ඇසීම හා කියවීම සි.

1. මහාවංසය, 52 පරිච්ඡෙදය, 67 පිටුව, 50 - 57 පෙළ. එම 60 පරිච්ඡෙදය, 85 පිටුව, 16 - 18 පෙළ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පාලි නො දත් සාමාන්‍ය සිංහල ජනතාවට ද ධර්මිකය සියබසින් දැන ගැනීමට - ඉගෙනීමට බුද්ධ ජයන්ති ඉක්මනින්ම අසහය උපකාරය වන්නේ ය. “තථාගත ප්‍රච්ඡේදාදිතො ධර්ම විනයො ... විවච්චො විරොචති නො පටිච්ඡන්තො” යනු වදාල කෙසින් තථාගත දෙශිත ධර්ම විනයය ජනයා අතර ප්‍රකට වූයේ ම බබලයි. වැසි පවත්නේ නො ම බබලයි. එකෙසින් බුද්ධ ජයන්තිය නිමිත්තෙන් ධර්ම විනය ප්‍රකට කරලීම සඳහා ලඛිකා ආණ්ඩුව විසින් ගත්මග අතීතයින් ප්‍රශංසනීය වේ.

ලඛිකා බෞද්ධ මණ්ඩලයේ කටයුතු සංවිධානය කිරීම සඳහා පත් වූ මෙහි LXXI වන පිටුවේ සඳහන් වන මද්ධ්‍ය විධායක සභාව විසින් ආරම්භ කරන ලද ත්‍රිපිටකය සිංහල භාෂාවට පරිවර්තනය කරවා මුද්‍රණය කරවීමේ කාර්යය දැනට වර්තමාන මහජනරජයේ සාංස්කෘතික කාර්යාංශයට පැවරී තිබේ. එහි අධ්‍යක්ෂවරයා වශයෙන් ක්‍රියා කරන ඇන්. ක්‍රි. බසන් මහතා පළාත් පාලන හා සාංස්කෘතික කටයුතු පිළිබඳ අමාත්‍ය ගරු ජයවීර කුරුප්පු මැතිතුමාගේ සහයෝගයෙන් මේ කාර්යය ඉක්මනින් ඉටු කිරීම සඳහා එහි ප්‍රධාන සමපාදක වී. පණ්ඩිත මහතා ද සහකාර සමපාදක මුදලි තැන්පත් ඇම්. ඇන්. පිටිස් මහතා ද සමග උද්‍යෝගයෙන් ක්‍රියා කරයි.

වර්තමාන ලඛිකාවේ අමාත්‍ය ගරු ඇස්. බබ්ලිව. ආර්. ඩී. බණ්ඩාරනායක මහායෝග්‍යන්ගේ හා ඇමැති මඩලේ ද අනුමතියෙන් එ මහතුන් විසින් දැනට සංවිධාන කරනු ලබා තිබෙන ක්‍රියාමාර්ගයෙන් මේ කාර්යය තොරොත් කලකින් අවසන් වෙනවා ඇත.

බුද්ධ ජයන්ති මහා වග්ග පාලිය

බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාවේ ග්‍රන්ථ අතුරෙන් ප්‍රථමයෙන් මුද්‍රණයට පැමිණි මහා වග්ග පාලිය විනය පිටකයෙහි තුන්වන ග්‍රන්ථය වේ. එය සිංහල භාෂාවට පරිවර්තනය කිරීම පිණිස භාරගත් අමිබල මිශ්‍රණය ගාසෙත්‍රාදය පරිවර්ණාධිපති පණ්ඩිත අමිබල මිශ්‍රණය ධර්මකුසල සභිකයන් වහන්සේ ඒ කාර්යය මැනවින් ඉටු කළහ. එහි සංශෝධනය හා පරිවර්තනය පිළිබඳ විස්තරය උත්තරයන් විසින් ලියන ලද සංඥාපනයෙහි දක්වේ. ධර්ම විනයයෙහි ප්‍රවීණතාවක් දරන විශද බුද්ධ ප්‍රභා ඇති ඒ පණ්ඩිත සභිකයන් වහන්සේ සවකායී විෂයයෙහි දක්වන ලද උත්සාහය පැසසිය යුතු වේ.

මෙහි සිංහල පරිවර්තනය පාලි පදයන්ගේ අර්ථයන්හි සැලසෙන සේ දුර්බොධ පදයන්ට ශිපිලාථි කථනයෙන්, සුගමානී නැති පදයන්ට පරිකථා ලියමින් සාමාන්‍ය ජනයාට ද අවබෝධයට පත් පරිදි ලියා තිබෙන අයුරු සිත්ගන්නා සුළු ය. ධර්ම ව්‍යාප්ත කිරීමේ දී පෞරුෂික ආවායම් වරයන් අර්ථකථා - විකාකථා අනු ව සමස්ත පද ව්‍යාස්ත කොට සකිපද විසකි කොට නිරුක්ති නිදේශ සහිත ව ධර්ම විස්තර කර තිබෙන සැටි අනුගමනය කළ යුතු නමුත් මෙහි පාලිය දක්වෙන පිටුවට ඉදිරි පිටුවෙහි එහි සිංහල පරිවර්තනය පාලියේ ප්‍රමාණයට ම යෙදිය යුතු වීම නිසා ඇතැම් පදයන්ගේ අර්ථ භේදය දැක්වීම තිබේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සංශෝධනය සඳහා සංස්කාරකමණ්ඩලය වෙත පළමුවෙන් ම ඉදිරිපත් කරණ ලද මේ පොත සංශෝධනය කිරීමෙන් සෙසු ග්‍රන්ථයන්ට වඩා ඉක්මනින් අවසන් වීමත්, පළමුවෙන් විනයපිටකයට අයත් ග්‍රන්ථයක් ම මුද්‍රණය කරවිය යුතු ය යි සම්මත වීම හා හැකි තරම් ඉක්මනින් ත්‍රිපිටක මුද්‍රණය පටන් ගත යුතු වීමත් නිසා ප්‍රථමයෙන් මේ පොත මුද්‍රණයට පැමිණියේ ය.

මෙහි ශෝධාපත්‍ර බැලීමේදී අප විසින් සසඳා බැලූ පොත්හි ඇතැම් පදවාක්‍යයන් හිලිහී ගිය තැන් ද, අසාධනපතිත වූ තැන් ද දක්නා ලදී. ඒ තැන් සංස්කාරකමණ්ඩලයේ සභාපති පූජ්‍යපණ්ඩිත වැලිවිටියේ සොරතාගිබාන නායක සථවිරයන් වහන්සේගේ තීරණයෙන් හා සෙසු සංස්කාරකසථවිරයන් වහන්සේලාගේ අනුමතියෙන් සම්පූර්ණ කොට පුද්ගල පරිද්දෙන් යොදා මෙහි ශුද්ධිය කරණ ලදී. එහෙත් මෙහි අශුද්ධතාන් තැන්හේ නො වේ. කාලාන්තරයෙහි අතින් අත ලියවී පැවැති ග්‍රන්ථයක් සම්පූර්ණයෙන් ශුද්ධයට පැමිණවීම දුෂ්කර වූ කාරියකි.

මේ පොතේ ප්‍රථම භාගයෙහි පොත බලනුවන්ගේ පහසුව සඳහා ඒ ඒ පිටුව මුද්‍රණේ යෙදිය යුතු බැකික නාමයන් හා අභිකයන් ද යෙදී තැනී බව පෙනේ. අනවධානතායෙන් වී තිබෙන ඒ අඩුවෙන් ග්‍රන්ථයට පාඩුවක් නො වෙතැ යි සිතමු. පොතේ ද්විතීයභාගයෙහි අවසානයේ යෙදෙන උපග්‍රන්ථය ද පදසුවිය ද මෙහි විශේෂාඛනයෝ වෙති. පොත කාණ්ඩ දෙකට බෙදා තිබුත් කිරීමට සමත් වූයේ පරිහරණයට පහසු වීම සඳහා බව සැලකිය යුතු.

පරවාහාර වජිරඤ්ඤාණ.

ත්‍රිපිටකපරිවර්තීත කාරකසභාවේ
හා සංස්කාරකමණ්ඩලයේ
සම්පාදක.

ශ්‍රී බුද්ධවර්ෂ 2501.

බමුණුතඤ්ඤාපිටකය,

විද්‍යාදායකීක්ෂකීය නිවාසය,

දෙමටගොඩ, කොළඹ.

ත්‍රිපිටකපරිවර්තනය පිළිබඳ කාරකයභාව

පණ්ඩිත වැලිපිටියේ සෞරත නායක සභිකයන් වහන්සේ (සභාපති), ආචාර්ය පරවාහාර වජිරසූරිය සභිකයන් වහන්සේ (සම්පාදක), අභිනව-වැල්ලේ සිරි බමානන්ද අනුනායක සභිකයන් වහන්සේ, අග්ගමහාපණ්ඩිත පොල්වත්තේ බුද්ධිදත්ත නායක සභිකයන් වහන්සේ, අග්ගමහාපණ්ඩිත බලන්ගොඩ ආනන්ද මෛත්‍රෙය නායක සභිකයන් වහන්සේ, හාල්දඬුවන බමරකඩිත සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත වැලිපිටියේ පුඤ්ඤසාර නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත අම්බලමිගොඩ බමකුසල සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත කඩවැද්දුව සිරිතිවාස නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත කොස්ගොඩ බමවංස සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත පලන්තොරුවේ විමලබම නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත දෙහිගස්පේ පඤ්ඤසාර නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත වේරගොඩ අමරමොලී නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත ලබුගම ලඛිකානන්ද සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත පරවාහාර පඤ්ඤනන්ද සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත ගලගම සරණංකර සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත හැගොඩ බමමිඤ්ඤ නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත කටුකුරුන්දේ දෙවානන්ද නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත තලලේ බමානන්ද සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත වතුගෙදර අමරසිංහ සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත ඉදුරුවේ උත්තරානන්ද සභිකයන් වහන්සේ, කෙසෙල්වතුගොඩ සිරි රතනභෝති නායක සභිකයන් වහන්සේ, මහින්ද පඤ්ඤසිංහ මහානායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත හපුටලානේ සිරි ඤාණාලෝක සභිකයන් වහන්සේ, කළුකොඳයාවේ සිරි පඤ්ඤසෙවර නායක සභිකයන් වහන්සේ, යටිගම්මන විමලසූරිය නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත කුඹිරිප්පුවේ පඤ්ඤසෙවර සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත අනුන්ගල්ලේ විමලකිත්ති නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත වටද්දර මෙඛානන්ද සභිකයන් වහන්සේ, ගම්මුල්ලේ වන්දනා සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත දඹවත්තේ සුමනසාර නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත කෝදගොඩ ඤාණාලෝක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත හාල්යාලේ සුමනකිංසු සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත කොටගම වාචිසාර සභිකයන් වහන්සේ, හල්ගස්තොට දෙවානන්ද සභිකයන් වහන්සේ, බෙම්තර මංගල සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත හාන්දපැල්පොල පුඤ්ඤරත්න නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත මැදලයන්ගොඩ විමලකිත්ති සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත අනුගොඩ සිරි සීලානන්ද සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත මිරිස්සේ ගුණසිරි සභිකයන් වහන්සේ, අමුණුගම රාජගුරු විපසි අනුනායක සභිකයන් වහන්සේ, දෙවිනුවර ඤාණාලාස සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත බලපිටියේ විපුඤ්ඤාලෝක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත වලගෙදර සොමාලෝක කිංසු නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත නුවරඑළිය සෙනානන්ද සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත ගබ්බෙල උපතිංසු සභිකයන් වහන්සේ, ජී. පී. මලලසේකර මහාචාර්ය කුමා, ආචාර්ය සෙනරත් පරණවිතාන පුරාවිද්‍යාධිකාරීකුමා, ඩී. පී. ජයසේකර මහතා, බී. ආර්. ඩයස් මහතා, පී. ඩී. රත්නකුංග මුදලිකුමා, දෙස්තර අමරදස රත්නපාල මහතා යන ගිහිපැවිදිහවතුන්ගෙන් ත්‍රිපිටකපරිවර්තනකාරකයභාව සමන්විත වෙයි.

ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථපරිවර්තනය

ග්‍රන්ථ හා පරිවර්තක සංවර්ධන:

1. සුත්තපිටකය

- දීඝනිකාය:- බලන්ගොඩ ආනන්ද මෙහෙත්‍රය සංවර්ධන.
මජ්ඣිමනිකාය:- i. කොස්ගොඩ ධම්මවංස සංවර්ධන.
ii. කුඹිරිප්පුවේ පඤ්ඤාසෙවර සංවර්ධන.

සංයුත්තනිකාය:

- සභාපකවග්ග:- පලන්තොරුවේ විමලධම්ම සංවර්ධන.
නිදනවග්ග:- දෙහිගස්පේ පඤ්ඤාසාර සංවර්ධන.
බ්බකවග්ග:- චතුර්ගෙදර අමරසිංහ සංවර්ධන.
සමායතනවග්ග:- ගලගම සරණංකර සංවර්ධන.
මහාවග්ග:- i. හැගොඩ ධම්මඤ්ඤ සංවර්ධන.
ii. ගම්බෙල උපතිස්ස සංවර්ධන.

අබ්බුත්තරනිකාය:

- ඵක, ද්වික, තික, චතුර්ක නිපාත:- හාන්දුරාල්පොල පුඤ්ඤරතන සංවර්ධන.
පාචක, ඡකක, සත්තක නිපාත:- හල්ගස්තොට දෙව්වානන්ද සංවර්ධන.
අච්ඡක, නවක, දසක, එකාදසක නිපාත:-
විට්ඨෙදර මෙධානන්ද සංවර්ධන.

බුද්දකනිකාය:

- බුද්දකපාඨ:- කථකොදයාවේ පඤ්ඤාසෙවර සංවර්ධන.
ධම්මපද:- අනුන්ගල්ලේ විමලකිත්ති සංවර්ධන.
උදන:- හපුවලානේ ඤාණාලොක සංවර්ධන.
ඉතිවුත්තක:- ගම්මුල්ලේ වන්දනාති සංවර්ධන.
සුත්තනිපාත:- පරවාහාර පඤ්ඤානන්ද සංවර්ධන.
විමානවස්ථු:- හාල්ගාලේ සුමනතිස්ස සංවර්ධන.
පෙතවස්ථු:- කොටගම වාසිස්සර සංවර්ධන.
පේරිගාඨ:- යටිගම්මන විමලඤ්ඤ සංවර්ධන.
පේරිගාඨ:- අමුණුගම විපසි සංවර්ධන.
ජාතක:- මහින් පඤ්ඤාසිංහ සංවර්ධන.
චුළුකිද්දසි:- අනුගොඩ සීලානන්ද සංවර්ධන.
මහාකිද්දසි:- ලබුගම ලක්ෂ්මිනන්ද සංවර්ධන.
පටිසම්භිද:- මහාවග්ග - චලගෙදර සොමාලොක තිස්ස සංවර්ධන.
පටිසම්භිද:- යුගනඛවග්ග - වැලිවිටියේ පුඤ්ඤාසාර සංවර්ධන.
පටිසම්භිද:- පඤ්ඤාවග්ග - දඹවත්තේ සුමනසාර සංවර්ධන.
අපදාන:- තලල්ලේ ධම්මානන්ද සංවර්ධන.
බුද්ධචංස:- බලපිටියේ විපුලාලොක සංවර්ධන.
වර්යාපිටක:- බෙම්බර මංගල සංවර්ධන.
තෙතනි:- පරවාහාර වර්යාසාර සංවර්ධන.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2. විනයපිටක

පාරාජිකපාළි:-	චේරගොඩ අමරමොලී සථවිර.
පාවිතනියපාළි:-	ඉඳුරුවේ උත්තරානඤ්ඤ සථවිර.
මහාවග්ගපාළි:-	අම්බලමිගොඩ බිම්බකුසල සථවිර.
චූළලවග්ගපාළි:-	හාල්දඹුවන බිම්මරකබ්බ සථවිර.
පරිවාරපාළි:-	කෙසෙල්වතුගොඩ රතනජොති සථවිර.

3. අභිධම්මපිටක

බම්බසංගණි:-	දෙවුන්දර ඤාණාවාස සථවිර.
විභංග 1-9:-	කටුකුරුන්දේ දෙවනඤ්ඤ සථවිර.
විභංග 10-18:-	කඩවැද්දුව සිරිතිවාස සථවිර.
බාහුකථා:-	නුවරඑළියේ සෙනානඤ්ඤ සථවිර.
පුග්ගලපඤ්ඤානති:-	අඹන්වැල්ලේ බම්බනඤ්ඤ සථවිර.
කථාවස්ථු:-	කෝදුගොඩ ඤාණාලොක සථවිර.
යමක 1 - 5:-	මැදුරියන්ගොඩ විමලකිත්ති සථවිර.
යමක 9 - 10:-	මිරිස්සේ ගුණසිරි සථවිර.
පටිථාන:-	බලන්ගොඩ ආනඤ්ඤ මෛත්‍රෙය සථවිර.

ත්‍රිපිටකපරිවත්තසංසකාරකමණඩලය

1. වැලිවිටියේ සොරන නායක සථවිරයන් වහන්සේ (සභාපති),
2. පරවාහාර වජිරඤ්ඤ සථවිරයන් වහන්සේ (සමපාදක),
3. කෙසෙල්වතුපොළ රතනපොති නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
4. පොල්වත්තේ බුද්ධිකා නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
5. බලන්ගොඩ ආනන්ද මෛත්‍රය නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
6. කාල්දඹුවන බමරකඤ්ඤ සථවිරයන් වහන්සේ,
7. වැලිවිටියේ පුඤ්ඤසාර නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
8. අම්බලමගොඩ බමරකුසල සථවිරයන් වහන්සේ,
9. කඩවැද්දුව සිරිතිවාස නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
10. පලන්තොරුවේ පිමලබම නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
11. දෙහිගස්පේ පඤ්ඤසාර නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
12. වේරගොඩ අමරමොලී නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
13. පරවාහාර පඤ්ඤනන්ද සථවිරයන් වහන්සේ,
14. ගලගම සරණංකර සථවිරයන් වහන්සේ,
15. හැගොඩ බමමිඤ්ඤ නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
16. කටුකුරැන්දේ දෙවානන්ද නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
17. ලඹුගම ලබ්භානන්ද සථවිරයන් වහන්සේ,
18. වතුගෙදර අමරසිංහ සථවිරයන් වහන්සේ,
19. ඉදුරුවේ උත්තරානන්ද සථවිරයන් වහන්සේ,
20. මහින්ද පඤ්ඤසිංහ නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
21. කොස්ගොඩ බමමාවංස සථවිරයන් වහන්සේ,
22. තලල්ලේ බමමානන්ද සථවිරයන් වහන්සේ,
23. පුරාවිද්‍යාධිකාරී සෙනරත් පරණවිතාන මහතා,
24. මහාවාය්‍යී ගුණපාල මලලසේකර මහතා.

(පසුව පත්කරගන්නා ලද)

25. කෝදුගොඩ ඤාණාලෝක සථවිරයන් වහන්සේ,
26. අකුරැටියේ අමරවංස නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
27. මිහිඳියේ ගුණසිරි සථවිරයන් වහන්සේ,
28. කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර සථවිරයන් වහන්සේ.

උත්තරිතරසංසකාරකමණඩලය

පණ්ඩිත වැලිවිටියේ සොරන නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
 ආවාය්‍යී පරවාහාර වජිරඤ්ඤ සථවිරයන් වහන්සේ,
 බලන්ගොඩ ආනන්ද මෛත්‍රය නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
 පණ්ඩිත ලඹුගම ලබ්භානන්ද සථවිරයන් වහන්සේ,
 පණ්ඩිත කෝදුගොඩ ඤාණාලෝක සථවිරයන් වහන්සේ.

ලඬකාබොදාධමණ්ඩලයේ මධ්‍යවිධායක සභාව

කාරක සභාවන්හි සභාපති වරු:

ගරු පණ්ඩිත වැලිවිටියේ සොරත නායක සභිකයන් වහන්සේ, ගරු අඹන්වැල්ලේ සිරි බමානාද අනුනායක සභිකයන් වහන්සේ, ගරු ඔලන්-ගොඩ ආනන්ද මෙහෙය නායක සභිකයන් වහන්සේ, ගරු පණ්ඩිත කීර්තිතුඩුවේ පඤ්ඤාසාර නායක සභිකයන් වහන්සේ, ගරු ඒ. පී. බුද්ධ-දත්ත නායක සභිකයන් වහන්සේ, ගරු කළුකොඳොවේ පඤ්ඤාසාර නායක සභිකයන් වහන්සේ, මහාචාර්‍ය ජී. පී. මලලසේකර මහතා, මහා-චාර්‍ය ඩී. ඊ. හෙට්ටිආරච්චි මහතා, පී. ද අය. කුලරත්න මහතා, එච්. ඩබ්ලිව් අමරසූරිය මහතා, රජා හේවාපිතාරණ මහතා, සෙනෙට් මන්ත්‍රී දෙස්තර ඒ. ඇම්. සමරසිංහ මහතා, සී. බී. නුගවෙල දිසාව, සෙනෙට් මන්ත්‍රී සිරිල් ද සොයිසා මහතා, ජේ. ඩී. ඒ. පෙරේරා මහතා, දෙස්තර ඒ. රත්නපාල මහතා, සෙනෙට් මන්ත්‍රී ජස්ටින් කොතලාවල මහතා.

කාරක සභාවන්හි ලේකම් වරු:

ගරු ආචාර්‍ය පරවාහාර වජිරසූරිය සභිකයන් වහන්සේ, ගරු යක්ක-ඩුවේ පඤ්ඤාසාර සභිකයන් වහන්සේ, ගරු පණ්ඩිත මිරිස්සේ ගුණසිරි සභිකයන් වහන්සේ, ගරු පණ්ඩිත ඉදුරුවේ උත්තරානන්ද සභිකයන් වහන්සේ, ගරු පණ්ඩිත කොස්ගොඩ බමබංස සභිකයන් වහන්සේ, ගරු පණ්ඩිත අම්බලමගොඩ බමබකුසල සභිකයන් වහන්සේ, ඩී. පී. දෙවෙනු මහතා, පී. බී. සන්නස්ගල මහතා, ඩී. ජේ. කුමාරගේ මහතා, පී. සී. පෙරේරා මහතා, එච්. ඇල්. කල්දේරා මහතා, ඩී. පී. ජයසේකර මහතා, ඩබ්ලිව්. ගොපල්ලාව මහතා, දයා හේවාපිතාරණ මහතා, ඩබ්ලිව්. පී. දළචන්ත මහතා, ආර්. ප්‍රේමදස මහතා, ඩී. එන්. ඩබ්ලිව්. ද සිල්වා මහතා.

සබ්‍ය සභාවෙහි ලෙඩක:

ගරු යටිගමමන විමලසූරිය නායක සභිකයන් වහන්සේ.

ගිහි සභාවෙහි ලේකම්:

ඩී. බී. ඇල්ලේපොල මහතා.

අග්‍රාමාත්‍යතුමන් විසින් පත්කළ සාමාජිකයෝ:

ගරු ඒ. රත්නායක ඇමතිතුමා, ගරු ජේ. ආර්. ජයවර්ධන ඇමතිතුමා, ගරු ඇම්. ඩී. බණ්ඩා ඇමතිතුමා, ගරු ආචාර්‍ය සී. ඩබ්ලිව්. ඩබ්ලිව්. කන්නන්ගර ඇමතිතුමා, ඩබ්ලි සේනානායක මහතා, ඇස්. ඩබ්ලිව්. ආර්. ඩී. බණ්ඩාරනායක මහතා, එච්. එච්. බණ්ඩාරනායක මහතා, බී. ඇස්. පෙරේරා මහතා.

ප්‍රධාන ලේකම්:

ඒ. ඩබ්ලිව්. පී. ගුරුගේ මහතා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

CORRIGENDA

TO THE ENGLISH NOTES

Page

- xi — (N. 1) *For Archeologica read Archaeological.*
- xi — (N. 1) *For Beal's Records of the Western World read Beal's Buddhist Records of the Western World.*
- xxi — (N. 2) *For Beal's Record of Western World read Beal's Buddhist Records of the Western World.*
- xxvii — (N. 2) *For yong read young.*
- xxviii — (N. 4) *For Thatagatha read Tathāgata.*
- xxix — (N. 5) *For the earliar read the earlier.*
- xxx — (N. 1) *For alledged read alleged.*
- xxx — (N. 3) *For msst read must.*
- Liii — (N. 2) *For Budda's death read Buddha's death.*
- Lvi — (N. 4) *For Monatic read Monastic.*

සංකේතකතීරූපණං ABBREVIATIONS

අවි.	—	‘අමබලම්ගොඩ’-මහාවිහාර-තාලපණණපොත්තං
ජවි.	—	‘තික්කඩු’-ජනනාසුරාම විහාර-තාලපණණපොත්තං
තොවි.	—	‘තොටගමු’-මහාවිහාර-තාලපණණපොත්තං
මහුප.	—	‘මහනුවර-පත්තිරිප්පු’පොත්තකාලය-තාලපණණ පොත්තං
මජ්ඣ.	—	මජ්ඣිමනිකාය-මජ්ඣිමනිකාය-පොත්තං
සි.	—	සංඝමකඛර-පොත්තං
සිමු.	—	සිංහලකඛර-මුද්දිත පොත්තං
PTS.	—	Pali Text Society-Mahāvagga

ශුද්ධියක්

ප්‍රකාශනයෙහි XXXI පිටුවෙහි 18 වන පෙළෙහි “සදහන් වී තිබෙන බව” යනු “සදහන් වී තැනි බව” ය යි ද, LXIV පිටුවෙහි 34 වන පෙළෙහි “පිළිපැදීමෙනි” යනු “පිළිපැදීමයි” කියා ද විය යුතුයි.

පොතේ සම්පූර්ණ ශුද්ධිපත්‍රය දෙවෙනි භාගයෙහි අග පළ වේ.

THE PALI ALPHABET

IN SINHALESE CHARACTERS.

VOWELS

අ a ආ ā ඉ i ඒ ī උ u ඌ ū එ e ඔ o

CONSONANTS

ක ka	ඛ kha	ග ga	ඝ gha	ඛ්ṇa
ච ca	ඡ cha	ජ ja	ඣ jha	ඤṇa
ට ta	ඨ tha	ඬ da	භ dha	ණṇa
ත ta	ථ tha	ද da	ධ dha	න na
ප pa	ඵ pha	බ ba	භ bha	ම ma
ය ya	ර ra	ල la	ව va	ස sa
හ ha	ළ la	ආṇa		

ක ka	කා kā	කි ki	කී kī	කු ku	කූ kū	කෙ ke	කො kō
ඛ kha	ඛා khā	ඛි khi	ඛී khī	ඛු khu	ඛූ khū	ඛෙ khe	ඛො khō
ග ga	=	=	=	=	=	=	=

Conjunct - Consonants

කක kka	ඤඤ ṇṇa	ති tva, ත් tra	මථ mpha
කඛ kkha	ණණ ṇṇa	දද dda	මඛ, මඞ mba
කය kya	ඤච, ච ṇca	ඳඳ, ධ ddha	මභ mbha
ත්‍රි kri	ඡ, ඤඡ ṇcha	ඳ් dra	මම mma
කි kva	ඡ, ඤඡ ṇja	ච, ඳ dva	මභ mha
ය ක්‍යා khyā	ඤඛ ṇjha	ධච dhva	යය, යය yya
චච khva	ට් ta	නන nta	යන yha
ගග gga	ටඨ, ඨ taṭṭha	නි nthā	ලල lla
ඝඝ gggha	ඬඬ ḍḍa	නද nda	ලය lya
ග්‍ර gra, ඛක ṇka	ඬඨ ḍḍha	කි ndha	ලභ lha
ඛි ṇkha	ණණ ṇṇa	නන nna, නභ nha	චන wha
ඛි ṇga	ණච ṇa	පප ppa	සස ssa
ඛි ṇgha	ණථ ṇṭha	පථ ppha	සම sma
චච cca	ණඬ, ඬ ṇḍa	බබ bba	සච swa
චඡ ccha	ණභ ṇḥa	බභ bbha	හම hma
ජ් jja	තත tta	භ් bra	හච hva
ජඛ jjha	ති ttha	මභ mpa	ලභ lha

අ a ආ ā ඉ i ඒ ī උ u ඌ ū එ e ඔ o

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

විනිසපිටකෙ

මහා වගගපාලියා

පඨමෝ භාගෝ

විනයපිටකේ මහාවග්ගපාලියා

පඨමො භාගො

— 8 —

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස.

මහාකකකිකං.

1. තෙන¹ සමයෙන බුද්ධො භගවා අරුචෙලායං විහරති නජ්ජානෙරඤ්ජරාය නිරෙ බොධිරුකකමුලෙ පඨමාතිසබ්බෙධො.

2. අථ බො භගවා බොධිරුකකමුලෙ සත්තාහං එකපලලඝෙකන නිසීදි විමුත්තිසුඛපටිසංවෙදී.²

3. අථ බො භගවා රතතියා පඨමං යාමං පටිච්චසමුප්පාදං අනුලොමපටිලොමං මනසාකාසි:

4. අවිජ්ජාපච්චයා සංඛාරා; සංඛාරපච්චයා විඤ්ඤාණං; විඤ්ඤාණපච්චයා නාමරූපං; නාමරූපපච්චයා සලායතනං; සලායතනපච්චයා එස්සා; එස්සාපච්චයා වෙදනා; වෙදනාපච්චයා තණ්හා; තණ්හාපච්චයා උපාදානං; උපාදානපච්චයා භවො; භවපච්චයා ජාති; ජාතිපච්චයා ජරාමරණං සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනස්සුපායාසා සමභවන්ති. එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛකකකිස්ස සමුදයො ගොති.

5. අවිජ්ජායකෙව අසෙසවිරාගනිරොධා සංඛාරනිරොධො; සංඛාරනිරොධා විඤ්ඤාණනිරොධො; විඤ්ඤාණනිරොධා නාමරූපනිරොධො; නාමරූපනිරොධා සලායතනනිරොධො; සලායතනනිරොධා එස්සනිරොධො; එස්සනිරොධා වෙදනානිරොධො; වෙදනානිරොධා තණ්හානිරොධො; තණ්හානිරොධා උපාදානනිරොධො; උපාදානනිරොධා භවනිරොධො; භවනිරොධා ජාතිනිරොධො; ජාතිනිරොධා ජරාමරණං සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනස්සුපායාසා නිරුක්ඛන්ති. එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛකකකිස්ස නිරොධො ගොතිති.

1. “තෙන බො පන සමයෙන”

2. “විමුත්තිසුඛං පටිසංවෙදී” ඉතිපි පාඨො.

විනයපිටකයෙහි

මහවග

ප්‍රථම භාගය

—8—

එ භාගයවත් අගීන් සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට
නමස්කාර වේවා.

මහාවකිකය

1. එකල්හි භාගයවත් බුදුරජානන් වහන්සේ උරුවෙල්දනාවෙහි
ගොරඤ්ඤ ගංඉවුර සම්පයෙහි වූ බෝරුක්මුල්හි අභිසම්බෝධියට
පැමිණ ප්‍රථමයෙන් (=බුදු ව පළමු වර) වැඩ වාසය කරණ සේක.

2. එකල්හි භාගයවත් බුදුරජානන් වහන්සේ බෝරුක්මුල්හි සත්දවසක්
මුළුල්ලෙහි විමුක්තිසූරිය (=පලසමවත් සුව) විදින සේක් එක ම පයඝිකයෙන්
වැඩහුන් සේක.

3. ඉක්බිති භාගයවතුන් වහන්සේ රූ පෙරයම මුළුල්ලෙහි ප්‍රතිත්‍ය-
සම්ප්‍රත්‍යාදය අනුලෝමප්‍රතිලෝමවශයෙන් (=මුල සිට අගටත් අග සිට
මුලටත්) මෙනෙහි කළ සේක.

4 අවිද්‍යාප්‍රත්‍යයයෙන් සංස්කාරයෝ වෙති. සංස්කාරප්‍රත්‍යයයෙන්
විඤ්ඤාන වේ. විඤ්ඤාප්‍රත්‍යයයෙන් තාමය ද රූපය ද නාමරූපය ද* වේ.
නාමරූපප්‍රත්‍යයයෙන් අසායනත්‍යය වේ. අසායනත්‍යප්‍රත්‍යයයෙන් සප්ඨීය
වේ. සප්ඨීප්‍රත්‍යයයෙන් වෙදනාව වේ. වෙදනාප්‍රත්‍යයයෙන් තෘෂ්ණාව වේ.
තෘෂ්ණාප්‍රත්‍යයයෙන් උපාදානය වේ. උපාදානප්‍රත්‍යයයෙන් භවය වේ.
භවප්‍රත්‍යයයෙන් ජාතිය වේ. ජාතිප්‍රත්‍යයයෙන් ජරා මරණ සොක
පරිදෙව දුක්ඛ දෙමනස්ස උපායාසයෝ හටගනිත්. මෙසේ මේ හුදු දුක්ඛ
රූසේ හටගැනීම වේ.

5. අවිද්‍යාවගේ ම අනවශෙෂ විරුහ නම් වූ නිරෝධයෙන් සංස්කාරනිරෝධය
වේ. සංස්කාරනිරෝධයෙන් විඤ්ඤානිරෝධය වේ. විඤ්ඤානිරෝධයෙන්
නාමරූපනිරෝධය වේ. නාමරූපනිරෝධයෙන් අසායනනිරෝධය වේ.
අසායනනිරෝධයෙන් සප්ඨීනිරෝධය වේ. සප්ඨීනිරෝධයෙන් වෙදනා
නිරෝධය වේ. වෙදනානිරෝධයෙන් තෘෂ්ණානිරෝධය වේ. තෘෂ්ණා
නිරෝධයෙන් උපාදානනිරෝධය වේ. උපාදානනිරෝධයෙන් භවනිරෝධය
වේ. භවනිරෝධයෙන් ජාතිනිරෝධය වේ. ජාතිනිරෝධයෙන් ජරා
මරණ සොක පරිදෙව දුක්ඛ දෙමනස්ස උපායාසයෝ නිරුඬ වෙත්.
මෙසේ මේ හුදු දුක්ඛරූසේ නිරෝධය වේ.

* උපග්‍රහණය බලනු.

6. අථ බො භගවා එතමන් චිද්දිඛා නායං වෙලායං ඉමං උද්දනං උද්දනෙසි:-

“යද්‍ය හවෙ පාතුභවන්ති ධම්මා
ආනාපිනො කායනො බ්‍රාහ්මණස්ස,
අථස්ස කසිබා වපයන්ති සබ්බා
යතො පජානාති සහෙතුධම්ම”න්ති

7. අථ බො භගවා රතනියා මජ්ඣිමං යාමං පටිච්චසමුප්පාදං අනුලොමපටිලොමං මනසාකාසි: අවිජ්ජාපච්චයා සසිබාරා; සසිබාරපච්චයා විඤ්ඤාණං; විඤ්ඤාණපච්චයා නාමරූපං; නාමරූපපච්චයා සලායනනං -පෙ- එවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛකකිකිස්ස සමුදයො හොති -පෙ- නිරොධො හොතිති.

8. අථ බො භගවා එතමන් චිද්දිඛා නායං වෙලායං ඉමං උද්දනං උද්දනෙසි:-

“යද්‍ය හවෙ පාතුභවන්ති ධම්මා
ආනාපිනො කායනො බ්‍රාහ්මණස්ස,
අථස්ස කසිබා වපයන්ති සබ්බා
යතො ඛයං පච්චයානං අවෙදී”න්ති

9. අථ බො භගවා රතනියා පච්ඡිමං යාමං පටිච්චසමුප්පාදං අනුලොම පටිලොමං මනසාකාසි: අවිජ්ජාපච්චයා සසිබාරා; සසිබාරපච්චයා විඤ්ඤාණං; විඤ්ඤාණපච්චයා නාමරූපං; නාමරූපපච්චයා සලායනනං -පෙ- එවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛකකිකිස්ස සමුදයො හොති -පෙ- නිරොධො හොතිති.

10. අථ බො භගවා එතමන් චිද්දිඛා නායං වෙලායං ඉමං උද්දනං උද්දනෙසි:-

“යද්‍ය හවෙ පාතුභවන්ති ධම්මා
ආනාපිනො කායනො බ්‍රාහ්මණස්ස,
විබුජයං නිට්ඨන්ති මාරසෙනං
සුරියො‘ව ඔහාසයමනාලිකකි”න්ති

බොධිකථා නිව්ඛිතා.

6. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ අභිය දෑන එවේලෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කළ සේක:-

“යම් කලෙක කෙලෙස් නවන ජීවියෙන් යුත් ධ්‍යාන කරන්නා වූ බැහැර කළ පථි ඇති රහතුන් වහන්සේට හෙතුප්‍රත්‍යයධර්මයෝ ප්‍රකට ව වැටහෙත් ද, එකල්හි උන්වහන්සේ අවිද්‍යාදිහෙතුවෙන් සහෙතුක වූ ධර්මය දැනිති. එහෙයින් ඒ රහතුන් වහන්සේගේ සියලු සැක දුරු වේ.”

7. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රාත්‍රියෙහි මධ්‍යමයාමය මුළුල්ලෙහි ප්‍රතිත්‍යංසමුත්පාදය අනුලොමප්‍රතිලොමවශයෙන් මෙනෙහි කළ සේක: අවිද්‍යා ප්‍රත්‍යයයෙන් සංසකාරයෝ වෙති. සංසකාරප්‍රත්‍යයයෙන් විඤ්ඤාය වේ. විඤ්ඤා ප්‍රත්‍යයයෙන් නාමරූපය වේ. නාමරූපප්‍රත්‍යයයෙන් ඡායායතනය වේ. -පෙ-1 මෙසේ මේ හුදු දුක් රැසේ හටගැනීම වේ -පෙ-1 නිරෝධය වේ.

8. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ අභිය දෑන එවේලෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කළ සේක:-

“යම් කලෙක කෙලෙස් නවන ජීවිය ඇත්තා වූ ධ්‍යාන කරන්නා වූ බැහැර කළ පථි ඇති රහතුන් වහන්සේට හෙතුප්‍රත්‍යයධර්මයෝ ප්‍රකට ව වැටහෙත් ද, එකල්හි අවිද්‍යාදිප්‍රත්‍යයයන්ගේ ඝෂය වීම දැනගත් හෙයින් ඒ රහතුන් වහන්සේගේ සියලු සැකයෝ දුරු වෙත්.”

9. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැසුළුම මුළුල්ලෙහි ප්‍රතිත්‍යංසමුත්පාදය අනුලොමප්‍රතිලොමවශයෙන් මෙනෙහි කළ සේක: අවිද්‍යා ප්‍රත්‍යයයෙන් සංසකාරයෝ වෙති. සංසකාරප්‍රත්‍යයයෙන් විඤ්ඤාය වේ. විඤ්ඤාප්‍රත්‍යයයෙන් නාමරූපය වේ. නාමරූපප්‍රත්‍යයයෙන් ඡායායතනය වේ. -පෙ-1 මෙසේ මේ හුදු දුක් රැසේ හටගැනීම වේ -පෙ-1 නිරෝධය වේ.

10. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ අභිය දෑන එවේලෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කළ සේක:-

“යම් කලෙක කෙලෙස් නවන ජීවිය ඇත්තා වූ ධ්‍යාන කරන්නා වූ බැහැර කළ පථි ඇති රහතුන් වහන්සේට හෙතුප්‍රත්‍යයධර්මයෝ ප්‍රකට ව වැටහෙත් ද, එකල්හි ඒ රහතුන් වහන්සේ මරසෙනහ පිහි හරිමින් අහස බබුළුවන්නා වූ හිරු මෙන්, සිටින සේක.”

බොධිසම්මාන නිමි.

1. අථ බො භගවා සත්තාහස්ස අච්චයෙන තමා සමාධිමා වුට්ඨිතිත්වා බොධිරුක්ඛමූලා යෙන අජපාලනිග්‍රොධො, තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ත්වා අජපාලනිග්‍රොධමූලෙ සත්තාහං එකපලලඛෙකන නිසීදි විමුත්තිසුඛපටිසංවෙදී.

2. අථ බො අඤ්ඤානරො හුහුඛකජාතිකො¹ බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ත්වා භගවතා සභිං සමමොදී. සමමොදනීයං කථං සාරානීයං² චිනිසාරෙත්වා එකමන්තං අඨාසි. එකමන්තං ඕතො බො සො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච: “කිත්තාවතා නු බො හො ගොතම, බ්‍රාහ්මණො හොති? කතමෙ ච උත බ්‍රාහ්මණකරණො³ ධමමා?”ති

3. අථ බො භගවා එතමත්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදුතං උදුතෙසි:-

“යො බ්‍රාහ්මණො බාතිතපාපධමෙමා
නිහුහුඛකකො නික්කසාවො යතතොතා,
වෙදන්තගු වුසිතබ්‍රහ්මවරියො
ධමෙමන සො බ්‍රහ්මවාදං වදෙය්‍ය
යස්සස්සද නත්ථි කුතිඤ්චි ලොකෙ”ති.

අජපාලකථා නිවසිතා.

1. අථ බො භගවා සත්තාහස්ස අච්චයෙන තමා සමාධිමා වුට්ඨිතිත්වා අජපාලනිග්‍රොධමූලා යෙන මුවලිඤ්ඤා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ත්වා මුවලිඤ්ඤමූලෙ සත්තාහං එකපලලඛෙකන නිසීදි විමුත්තිසුඛපටිසංවෙදී.

2. තෙන බො පන සමයෙන මහා අකාලමෙසො උදපාදි; සත්තාහවද්දලිකා සිත්තාවතද්දලිති.

3. අථ බො මුවලිඤ්ඤා නාගරාජ් සකභවතා නික්කම්ත්වා භගවතො කායං සත්තකත්තනුං හොගෙහි පරික්ඛිපිත්වා උපරි මුඛාති මහන්තං එණං කරිත්වා අට්ඨාසි: “මා භගවන්තං සිතං. මා භගවන්තං උණං. මා භගවන්තං ඩංසමකසවානාතපසිරිංසප්⁴සමථස්සො”ති.

4. අථ බො මුවලිඤ්ඤා නාගරාජ් සත්තාහස්ස අච්චයෙන විද්ධං විගතවලාහකං දෙවං විදිත්වා භගවතො කායා හොගෙ විනිවෙදෙත්වා සකචණණං පටිසංගරිත්වා මාණවකචණණං අභිනිමිතිත්වා භගවතො පුරතො අට්ඨාසි පඤ්ඤලිකො භගවන්තං නමස්සමානො.

5. අථ බො භගවා එතමත්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදුතං උදුතෙසි:-

1. හුහුඛකජාතිකො - තො. වි; ම. හු. ප; හුංහුඛකජාතිකො - ම ඡ. සං.

2. සාරානීයං - ම. ඡ. සා; සාරඤ්ඤානීයාමි - සං. සකාහ.

3. බ්‍රාහ්මණකාරකා - ම. ඡ. සා;

4. සරිසප - ම ඡ. සං.

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සත් දවසක් ඇවෑමෙන් ඒ පලසමවතින් නැගිට බෝරුක්මුලින් නික්ම අප්පල්නුගරුක වෙතට වැඩි සේක. වැඩ අප්පල්නුගරුක්මුල්හි සත් දවසක් මුළුල්ලෙහි පලසමවත් සුව විඳින සේක් එක ම පයඝීඩකයෙන් වැඩ හුන් සේක.

2. ඉක්බිති (මාන වශයෙන්) “හුම්! හුම්!” ය යි බඳු කරණ සංභාවය* ඇති එක්තරා බමුණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩහුන් තැනට පැමිණියේ ය. පැමිණ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සතුටු වූයේ ය. සතුටු විය යුතු වූ සිත් ඇලවිය යුතු වූ කතා කොට තිමවා එකත්පසෙක සිටියා වූ ඒ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කාරණය සැළ කෙළේ ය. “පින්වත් ගෞතමයන් වහන්ස, කොපමණකින් බමුණෙක් වේ ද? බමුණකු කරන්නාවූ ධර්මයෝ කවරහු ද?”

3. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ අතීය දෑන එ වේලෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කළ සේක:-

“පථි බැහැර කළ, හුහුංකාරයන්ගේ පහ කිරීමෙන් හුහුංකාර (මාන) රහිත වූ රාගාදිකසට නැත්තා වූ සංසුන් සිත් ඇත්තා වූ චතුර්විධමාභීඤ්ඤා නම් වෙදයෙහි කෙළවරට පැමිණියා වූ වාස නිමවූ මාභීභවවයඝීය ඇති යම් ක්ෂණායුර්බ්‍රාහ්මණයෙක් වේ ද, යමකුට ලොකයෙහි කිසි තැනක රාගාදි උත්තදයෝ* නැත්තාහු ද, ඒ පුද්ගලතෙමේ ‘මම බ්‍රාහ්මණ වෙමි’ යි ධර්මයෙන් (=නිවැරදි ලෙස) කියන්නේ ය.”

අප්පාලකථාව නිමි.

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සත් දවසක් ඇවෑමෙන් ඒ පලසමවතින් නැගිට අප්පල් නුගරුක්මුලින් මිදෙල්ලරුක වෙතට වැඩි සේක. වැඩ, මිදෙල්ලරුක්මුල්හි සත් දවසක් මුළුල්ලෙහි පලසමවත් සුව විඳින සේක් එක ම පයඝීඩකයෙන් වැඩ හුන් සේක.

2. එකල්හි මහත් වූ නොකල්වැස්සෙක් පහළ වී ය. සීනසුලං වලාවෙන් වැලලී වූ හද්දවැස්සෙකි.

3. ඉක්බිති මුවලිඤ්ඤාරජ තෙමේ සංකීයනවනයෙන් නික්ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිරුර සන්වරක් දරණවැලින් හාත්පසින් වට කොට “ශීතය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නො පෙළාවා, උෂ්ණය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නො පෙළාවා, ඩැහැ ලේ බොන මැසි මදුරු සුලං අවු සජ් යන මොවුන්ගේ සාභීය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නො පෙළාවා” යි හිස මුදුනෙහි මහත් පෙණයක් කොට සිටියේ ය.

4. ඉක්බිති මුවලිඤ්ඤාරජතෙමේ සත්දවසක් ඇවෑමෙන් පහ වූ වලාපටල ඇති පැහැදිලි අහස (ඇති බව) දෑන භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිරුරෙන් දරණවෙළුම් හැර සියවේසය අතුරුදහන් කොට තරුණ මිනිස් වෙසක් මවා ගෙණ බුදුරජුන් ගේ ඉදිරියෙහි ඇදිලි බඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදිමින් සිටියේ ය.

5. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කාරණය දෑන එ වේලෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කළ සේක:

* උපසන්ධි බලහ.

“සුඛො විවෙකො තුට්ඨස්ස සුතධම්මස්ස පස්සනො,
අබ්භාපජ්ජං¹ සුඛං ලොකෙ පාණ්ඩුතෙසු සංයමො.
සුඛා විරාගතා ලොකෙ කාමානං සමනිකතමො,
අසම්මානස්ස යො විනයො එතං වෙ පරමං සුඛං”නති

මුච්චිකුචා නිවසිතා.

1. අප්ඵ බො භගවා සත්තානස්ස අච්චයෙන නමො සමාධිමතා වුට්ඨතිතො මුච්චිකුචො යෙන රාජායතනං, තෙනුපසඬකම්. උපසඬකම්නා රාජායතනමුලෙ සත්තානං එකපලලඬෙකන නිසීදි විමුත්තිසුඛපටිසංවෙදී.

2. තෙන බො පන සමයෙන තපස්සුහලලිකා² වාණිජා උක්කලා නං දෙසං අඬානමග්ගපටිපන්නා නොනති. අප්ඵ බො තපස්සුහලලිකානං වාණිජනං ඤාතිසාලොභිතා දෙවතා තපස්සුහලලිකෙ වාණිජේ එතදවොච:

“අයං මාරිසා, භගවා රාජායතනමුලෙ විහරති පස්මාතිසලුඬො. ගච්ඡට්ඨා භගවන්තං මන්තෙ ව මුට්ඨිණ්ඨිකාය ව පතිමානෙට්ඨ. නං වො භවිස්සති දීඝරත්තං භිතාය සුඛායා”නි.

3. අප්ඵ බො තපස්සුහලලිකා වාණිජා මන්තෙට්ඨ මුට්ඨිණ්ඨිකාදුඬ අාදය යෙන භගවා, තෙනුපසඬකම්සු. උපසඬකම්චා භගවන්තං අභිවාදෙතො එකමන්තං අභංසු. එකමන්තං සීතා බො තපස්සුහලලිකා වාණිජා භගවන්තං එතදවොචු: “පතිගණ්ඨාතු නො භනෙත, භගවා මන්තෙට්ඨ මුට්ඨිණ්ඨිකාදුඬ යං අමහාකං අස්ස දීඝරත්තං භිතාය සුඛායා”නි.

4. අප්ඵ බො භගවතො එතදනොසී: “න බො නථාගතා හන්තෙසු පතිගණ්ඨනති. නිමිති නු බො අහං පතිගණ්ඨනයං මන්තෙට්ඨ මුට්ඨිණ්ඨිකාදුඬාති. අප්ඵ බො චන්තාගෙ මහාරාජා භගවතො වෙතසා වෙතො පරිචිතකකමඤ්ඤය චතුද්දිසා චන්තාගෙ සෙලමයෙ පතෙන භගවතො උපතාමෙසුං - “ඉධ භනෙත, භගවා පතිගණ්ඨාතු මන්තෙට්ඨ මුට්ඨිණ්ඨිකාදුඬා”නි. පටිග්ගහෙසී භගවා පච්චගෙස සෙලමයෙ පතෙන මන්තෙට්ඨ මුට්ඨිණ්ඨිකාදුඬ. පටිග්ගහෙතො ව³ පරිතුඤ්ජි.

5. අප්ඵ බො තපස්සුහලලිකා වාණිජා භගවන්තං⁴ එතදවොචු: “එතෙ මයං භනෙත, භගවන්තං සිරණං ගච්ඡාම ධම්මෙදුඬ. උපාසිකෙ නො භගවා ධාරෙතු අජ්ජිතගෙහ පාණ්ඩුපෙනෙ සිරණං ගතෙ”නි⁵. තෙ ව ලොකෙ පස්මං උපාසිකා අගෙසුං දොවාචිකා.

රාජායතනකථා නිවසිතා.

1. “අබ්භාපජ්ජනති” සබ්බත්ථ. 2. තපස්සුහලලිකා - ම. නු. ප; තපස්සුහලලිකා - නො. වි. තපස්සුහලලිකා - ම. ඡ. සං. 3. පටිග්ගහෙතො - ම. ඡ. සං.
4. ඉතිහ පත්තපාණිං විදිතො භගවතො පාදෙසු සිරසා නිවනිතො භගවන්තා - ඡ. ම. සං.
5. සරණගතෙති - ම. නු. ප.

1. අථ බො භගවා සත්තානං අවමයෙන තමා සමාධිමා ධුර්වතිනා රාජායනනමුලා යෙන අජපාලනිග්‍රොධො, තෙනුපසසිකම්. තත්‍ර සුදං භගවා අජපාලනිග්‍රොධමුලෙ විහරති.

2. අථ බො භගවතො රහොගනං පතිසලලිතං ඵලං වෙනසො පරිචිතකෙතො උදපාදි: “අධිගතො බො මායං ධම්මො ගමහිරො දුද්දසො දුරනුබොධො සනෙතො පණ්ණිනො අනකතාවචරො නිපුණො පණ්ණිතවෙදනියො. ආලයරාමා බො පනායං පජා ආලයසමමුදිතා. ආලයරාමාය බො පන පජාය ආලයරතාය ආලයසමමුදිතාය දුද්දසං ඉදං යානං - යදිදං ඉදප්පච්චයනා පටිච්චසමුප්පාදෙ, ඉදමපි බො යානං සුදුද්දසං - යදිදං සබ්බසංඝාරසමථො සබ්බපටිපටිතිස්සගො තණ්හකකයො විරාගො නිරොධො නිබ්බාණං. අහඤ්චව¹ බො පන ධම්මං දෙසෙය්‍යං, පරෙ ව මෙ න ආජානෙය්‍යං, සො මම‘ස්ස කිලමථො සා මම‘ස්ස විහෙසා”ති.

3. අපිස්ස භගවන්තං ඉමා අනච්ඡරියා ගාථායො පටිභංසු පුබ්බෙ අස්සුතපුබ්බා:

“කිච්චන් මෙ අධිගතං හලංදනි පකාසිතුං,
රාගදොසපරෙතෙති තායං ධම්මො සුසම්බුධො.

පටිසොතගාමිං නිපුණං ගමහිරං දුද්දසං අණුං,
රාගරතතා න දකිනිති² තමොකකෙතන ආචාරාති³”

4. ඉතිහ භගවතො පටිසංඝචිකිතො අපොසස්සකකතාය විතතං නමති, නො ධම්මදෙසනාය. අථ බො බ්‍රහ්මනො සහමපතිස්ස භගවතො වෙනසා වෙහො පරිචිතකතමඤ්ඤය ඵතදගොසි: “නස්සති වත හො, ලොකො; විතස්සති වත හො, ලොකො; යත්‍ර හි නාම නථාගතස්ස අරහතො සමමාසමුදායස්ස අපොසස්සකකතාය විතතං නමති, නො ධම්මදෙසනායා”ති.

5. අථ බො බ්‍රහ්මා සහමපති සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමම්ඤ්ජනං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමම්ඤ්ජෙය්‍ය, ඵමමෙව බ්‍රහ්මලොකෙ අනභරතිතො භගවතො පුරතො පාඤ්ඤායොසි. අථ බො බ්‍රහ්මා සහමපති එකංසං උපානරාසසිං කරිතා දකිණං ඡණ්ණමණ්ඩලං⁴ පුට්ඨියං⁵ නිහන්ති යෙන භගවා තෙනඤ්ජිං පණ්ණමෙතා භගවන්තං ඵතදවොච: “දෙසෙත්‍ර භනෙත, භගවා ධම්මං. දෙසෙත්‍ර සුගතො ධම්මං. සනති⁶ සත්තා අපපරජකිත්තිකා. අස්සවණතා ධම්මස්ස පරිගායනති. හවිස්සනති ධම්මස්ස අඤ්ඤාතාරො”ති. ඉදමවොච බ්‍රහ්මා සහමපති. ඉදං වතාන⁷ අථාපරං ඵතදවොච:-

1. “අහමෙව” නො, වි; ම, හු, ට.

2. “ආවුවා” ම, ඡ, සං.

3. “පථවියං” ම, ඡ, සං.

2. “දකකනති” ම, ඡ, සං.

4. “දකකිණ්ණමණ්ඩලං” ම, ඡ, සං.

6. සනතිධ සත්තා” අ, වි, ඡ, පු.

7. “වතා” නො, වි, අ, වි.

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සන්දවසක් ඇවෑමෙන් ඒ පලසමවතින් නැතිට කිරිපලුරුක්මුලින් තික්ම අප්පල්ලුගරුක්මුලට වැසී සේක. එහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අප්පල්ලුගරුක්මුල්හි වැඩවසන සේක.

2. එකල්හි හුදකලා වූ, පලසමවතින් යුක්ත වූ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙබඳු කල්‍යාණාවේක් පහළ වී යා:- “මා විසින් අවබෝධ කළ මේ වතුරායඝී සත්‍යධර්මය ගැඹුරු ය. දැකීමට දුෂ්කර ය. අවබෝධයට දුෂ්කර ය. ශාන්ත ය. ප්‍රණීත ය. තකියෙන් නො දන හැකි ය. සියුම් ය. පණතියෙන් විසින් ම දන යුතු ය. මේ ප්‍රජා තොමෝ පඤ්චකාමගුණයෙහි සතුටු වූවා ය. පඤ්චකාමගුණයෙහි ඇලුනී ය. පඤ්චකාමගුණයෙහි දැඩි සේ මුදිත ය. පස්කම්ගුණයෙහි සතුටු වූ පස්කම්ගුණයෙහි ඇලුනා වූ පස්කම් ගුණයෙහි දැඩි සේ සතුටු වූ ප්‍රජාව විසින් යම් මේ (එකිනෙක ප්‍රත්‍යය හා ප්‍රත්‍යයසම්මුතපාත්ත වන ආකාර ඇති) අවිද්‍යාදි ප්‍රත්‍යය සමූහය වූ ප්‍රතිත්‍යසම්මුතපාදයෙක් වේ ද, මෙය දැකීමට දුෂ්කර ය. යම් මේ සකලසංස්කාරයන්ගේ සංසිද්ධියෙක් වේ ද, සකලඋපධීන්ගේ බැහැර ලීමෙක් වේ ද, තෘෂ්ණාවගේ ඝෂය වීමෙක් වේ ද, නො ඇල්මෙක් වේ ද, සකල දුඃඛනිරෝධයෙක් වේ ද, නිව්‍යාණයෙක් වේ ද, (යන) මෙය ද දැකීම ඉතා දුෂ්කර ය. ඉදින් මම දහම් දෙසන්නෙමි නම්, අත්‍යයෝ මාගේ දහම් දැන නො ගන්නාහු නම්, එය මට කලානතියෙක් වන්නේ ය; ඒ මට වෙනසෙක් ම වන්නේ” යි.

3. වැලිදු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පෙර නො ඇසුවීරු නැවත නැවත විසමයකර වූ මේ ගාථාවෝ ද වැටහුනහ:-

“මා විසින් දුක සේ අවබෝධ කළ වතුරායඝීසත්‍යධර්මය දැන් ප්‍රකාශ කිරීමෙන් වැඩෙක් නැත්තේ ය. රාගවෙෂයන්ගෙන් පෙළුනවුන් විසින් මේ වතුරායඝීසත්‍යධර්මය තෙමේ අවබෝධ කට හැක්කේ නො වේ.

“උඩුහෝ (නිවන්) කරා යන්නා වූ නිපුණ වූ ගැඹුරු වූ දුක සේ දක්ක යුතු වූ සියුම් වූ වතුරායඝීසත්‍යධර්මය රාගයෙන් රන් වූ අවිද්‍යාසන්ධියෙන් වැසුනා වූ සත්‍යවයෝ නො දක්නාහු ය”.

4. මෙසේ සලකන්නා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිත මඤ්ඤත්‍යාහභාවයට නැමේ. දහම් දෙසීම පිණිස නො නැමේ.* එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ අදහස දන් සහමපතිබ්‍රහ්මයානට මෙ බඳු සිතෙක් වී ය. යම් ලොකයක රහන් වූ සම්මාසම්බුදු වූ තථාගතයන් වහන්සේගේ සිත මඤ්ඤත්‍යාහභාවයට නැමේ ද, දහම් දෙසනු පිණිස නො නැමේ ද, භවත්ති, ඒ ලොකය නැසේ. භවත්ති, ඒ ලොකය වැනසේ” යි කියායි.

5. ඉක්බිති සහමපතිබ්‍රහ්මනෙමේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකිවූ අත යම් සේ දිගු කරන්නේ ද, දිගු කළ අත යම් සේ හකුළන්නේ ද, එපරිද්දෙන් (වහා) බ්‍රහ්මලොකයෙහි අතුරුදහන් වූයේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉදිරියෙහි පහළ වූයේ ය. ඉක්බිති සහමපතිබ්‍රහ්මනෙමේ උතුරුසළුව එකස් කොට දකුණු දණ්ඩල පොළොවෙහි ඇත භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ඇඳිලි බැඳ මෙය සැළ කෙළේ ය:- “සව්‍යානි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දහම් දෙසන සේක්වා. සව්‍යා වූ රුහාදි රජස් ඇති සත්‍යවයෝ වෙති. (ඔහු) දහම් නො ඇසීමෙන් පිරිහෙත්. දහම් දැනගන්නෝ (ලොකයෙහි) ඇත්තාහු” කියා යි. නැවත මේ ගාථා ද කීයේ ය:

* උපග්‍රන්ථය බලනු

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

“පාතුරුගොසි මගධෙසු පුබ්බෙ
 ධම්මො අසුඛො සමලෙහි විනානිනො,
 අවාපුරෙනං අමනස්ස ආරං
 සුණන්තු ධම්මං විමලෙනානුබුද්ධං.
 සෙලෙ යථා පබ්බතමුද්ධතිට්ඨිනො
 යථාපි පසෙස ජනනං සමන්තනො,
 නඤ්ජමං ධම්මමයං සුමෙධ
 පාසාදමාරුග්ග සමන්තවකඤ්ඤ,
 සොකාවතීණණං ජනනමපෙතසොකො
 අවෙකබ්බසු ජාතිජරාභිභූතං.

උදෙහි වීර විජිතසඛ්‍යාම සන්චවාහ අනණ¹ විවර ලොකෙ,
 දෙසසසු හගවා ධම්මං අඤ්ඤාදායො භවිස්සන්ති” නි²

6. අථ බො හගවා බුහුනො ව අපේකසනං විදිතා සතොසු ව
 කාරුඤ්ඤනං පටිච්ච බුද්ධවකඤ්ඤා ලොකං ඔලොකෙයි. අද්දසා බො හගවා
 බුද්ධවකඤ්ඤා ලොකං ඔලොකෙතො සතො අපාරජකෙහි මහාරජකෙහි
 නිකඛිඤ්ඤෙ මුදිඤ්ඤෙ ස්වාකාරෙ ආකාරෙ සුවිඤ්ඤාපයෙ දුට්ඨඤ්ඤාපයෙ
 අපෙකකම්මෙ පරලොකවජ්ජනසදස්සාවිනො³ විහරන්තො.

7. සෙය්‍යථාපි නාම උප්පලිතියං වා පද්ධතියං වා පුණ්ඩරීකිනියං වා
 අපෙකකම්මානි උප්පලානි වා පද්ධතානි වා පුණ්ඩරීකානි වා උදකෙ ජාතානි
 උදකෙ සංවඳානි උදකානුග්ගතානි අනො නිමුග්ගපොසිති, අපෙකකම්මානි
 උප්පලානි වා පද්ධතානි වා පුණ්ඩරීකානි වා උදකෙ ජාතානි උදකෙ සංවඳානි
 සමොදකං සීතානි, අපෙකකම්මානි උප්පලානි වා පද්ධතානි වා පුණ්ඩරීකානි වා
 උදකෙ ජාතානි උදකෙ සංවඳානි උදකා අවමුග්ගමම නිඪන්ති⁴ අනුපලිතතානි
 උදකෙන; එවමෙව හගවා බුඬවකඤ්ඤා ලොකං ඔලොකෙතො අද්දසා
 සතො අපාරජකෙහි මහාරජකෙහි නිකඛිඤ්ඤෙ මුදිඤ්ඤෙ ස්වාකාරෙ ආකාරෙ
 සුවිඤ්ඤාපයෙ දුට්ඨඤ්ඤාපයෙ අපෙකකම්මෙ පරලොකවජ්ජනසදස්සාවිනො⁵
 විහරන්තො. දිස්වාන බුහුතානං සහමපතිං ගාථාය පච්චහාසී:-

“අපාරුතා තෙසං අමනස්ස ආරා
 යෙ සොනවන්තො පමුඤ්චන්තු සද්ධං,
 විනිසසඤ්ඤී පගුණං න භාසයි.
 ධම්මං පණීතං මනුජේසු බුහෙම”නි.

අථ බො බුහුතා සහමපති ‘කතාවකාසො’ බො’මහි හගවතා ධම්ම-
 දෙසනායා’නි හගවන්තො අභිවාදෙවා පදනඛිණං කථා තතෙවන්තාරධාසි.

බුහුතායාවග්ගථා නිවසිතා.

1. “අණණ” ම, ජ, සං. 2. ම, ජ, සං පොළවක බුහුතායාවග්ගථා නිකායනු.
 අගච්ඡති. 3. “සීතානි” ම. ජ. සං; 4. “භයදස්සාවිනො”
 ම, ජ, සං ම. නු. ප; තො ටි

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

“පෙර මහදදනවිවෙහි රාගාදිකෙලෙස්මලින් යුක්ත වූවන්* විසින් සිතන ලද අපිරිසිදු වූ මිත්‍යාදූෂිතමයෙක් පහළ වූයේ ය. නිවන් දොරටුව වූ මේ ආයතීයාගීය විවාහ කළ මැනවි. දුරු වූ රාගාදි කෙලෙස් මල ඇති බුද්ධන් විසින් අවබෝධ කළ චතුරායතීසත්‍යාධර්මය සහකයෝ අසත්වා.

“සමනාස් ඇති සුඤ්ජ ප්‍රඥ ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ශෛලමය පථනයක් මුදුනෙහි සිටි පුරුෂයෙක් හාත්පස ජනසමූහයා යම් සේ දකී ද, පහ වූ ශෝක ඇති ඔබවහන්සේ ඒ ශෛලමයපථනය වැනි වූ ප්‍රඥමය වූ පහයට නැගී ශෝකයට බැසගත් ජාතිජරයෙන් මැඩුනා වූ ජනසමූහයා බලා වදාරණසේක්වා.

“දිවු මාරසඬුම ඇති සාභ්ථාවාහක වූ කාමච්ඡද්‍යදි නය නැත්තා වූ ජීරයන් වහන්ස, නැගී සිටිනු මැනවි. ලොකයෙහි හැසිරෙණු මැනවි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දහම් දෙසනසේක්වා. දහම් අවබෝධ කරන්නෝ වන්නාහ”යි.

6, ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බ්‍රහමයාගේ ආරාධනාව දැන සහකයන් කෙරෙහි කරුණාව නිසා බුදුදැසින් ලොකය බලා වදාළසේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බුදුදැසින් සත්ත්වලොකය බලාවදාරණ සේක්, අප්‍රා වූ රාගාදි රජස් ඇත්තා වූ ද මහත් වූ රජස් ඇත්තා වූ ද නියුණු වූ ශ්‍රද්ධාදිඉඤ්ජයෙන් ඇත්තා වූ ද ශ්‍රද්ධාදීන්ගේ අඩු වැඩි ආකාර ඇත්තා වූ ද සුව සේන් දුක සේන් ධර්මාවබෝධය කට හැක්කා වූ ද පරලොව වරද හා බිය දක්නාසුලු ව වසන්නා වූ ද ඇතැම් සහකයන් දුටු සේක.

7. යම් සේ උපුල්විලක හෝ පියුම්විලක හෝ හෙලපියුම්විලක හෝ දියෙහි හටගත්, දියෙහි මොනවට වැඩුනා වූ, දියෙන් මතු නො වූ, ඇතැම් උපුල්හු හෝ පියුම්හු හෝ හෙලපියුම්හු හෝ දිය තුළ ගැලී වැඩෙන්නාහු ද, දියෙහි හටගත් දියෙහි වැඩුනු ඇතැම් උපුල්හු හෝ පියුම්හු හෝ හෙලපියුම්හු හෝ දිය හා සම ව සිටිත් ද, දියෙහි හටගත් දියෙහි වැඩුනු ඇතැම් උපුල්හු හෝ පියුම්හු හෝ හෙලපියුම්හු හෝ දියෙන් උඩට නැගී දිය හා නො නැවරී සිටිත් ද, එපරිද්දෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බුදුදැසින් සත්ත්වලොකය බලා වදාරණ සේක් අප්‍රාප්තයක වූ ද මහාප්‍රාප්තයක වූ ද නියුණු වූ න් මාද වූ න් ශ්‍රද්ධාදිඉඤ්ජයෙන් ඇත්තා වූ ද ශ්‍රද්ධාදීන්ගේ අඩු වැඩි ආකාර ඇත්තා වූ ද සුව සේන් දුක සේන් ධර්මාවබෝධය කට හැක්කා වූ ද පරලොව වරද හා බිය දක්නා සුලු ව වසන්නා වූ ද ඇතැම් සහකයන් දුටු සේක. දැක සහමපතිබ්‍රහමයාහට ගාථාවකින් මෙසේ වදාළසේක:-

“බ්‍රහමය, (නොදන්නවුන්ට දෙසීම කයට) වෙනෙස ය යන කප්‍රානා ඇත්තෙම් ප්‍රභූණ වූ උතුම් වූ චතුරායතීසත්‍යාධර්මය මිනිසුන් අතර නො කියෙමි. යම් කෙනෙක් කන් ඇත්තෝ වෙත් ද, ඔහු ශ්‍රද්ධාව මුදන්වා (තෙවන් ඉදිරිපත් කෙරෙත්වා): ඔවුන්ට (දැන්) නිව්‍යාණආරයෝ (= ආයතීයාගීයෝ) විවාහ කරණ ලදහ”.

ඉක්බිති සහමපතිබ්‍රහමනෙමේ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දහම් දෙසනු පිණිස කළ අවකාශ ඇත්තෙම් වෙමි”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට එහි ම අතුරුදහන් වූයේ ය.

බ්‍රහමයාවනාහථා නිමි.

1. අථ බො හගවතො එතදහොසි: “කස්ස භු බො අහං පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යං? කො ඉමං ධම්මං බිප්පමෙව ආජානිස්සති?”ති. අථ බො හගවතො එතදහොසි: “අයං බො ආලාරො කාලාමො පණ්ඩිතො ව්‍යතෙතො මෙධාවී දීඝරතං අප්පරජ්ඣකච්ඡානිකො. යනනුනාහං ආලාරස්ස කාලාමස්ස පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යං; සො ඉමං ධම්මං බිප්පමෙව ආජානිස්සති”ති. අථ බො අනතරතිතා දෙවතා හගවතො ආරොවෙසී¹: “සත්තාහකාලකතො² හනෙත, ආලාරො කාලාමො”ති. හගවතො ‘පි බො ඤ්ඤං උදපාදි: “සත්තාහකාලකතො ආලාරො කාලාමො”ති. අථ බො හගවතො එතදහොසි: “මහාජාතියො බො ආලාරො කාලාමො. සවෙ හි සො ඉමං ධම්මං සුඤ්ඤය, බිප්පමෙව ආජාතෙය්‍යා”ති.

2. අථ බො හගවතො එතදහොසි: “කස්ස භු බො අහං පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යං? කො ඉමං ධම්මං බිප්පමෙව ආජානිස්සති?”ති. අථ බො හගවතො එතදහොසි: “අයං බො උද්දකො³ රාමපුත්තො පණ්ඩිතො බ්‍යතෙතො මෙධාවී දීඝරතං අප්පරජ්ඣකච්ඡානිකො. යනනුනාහං උද්දකස්ස රාමපුත්තස්ස පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යං; සො ඉමං ධම්මං බිප්පමෙව ආජානිස්සති”ති. අථ බො අනතරතිතා දෙවතා හගවතො ආරොවෙසී: “අභිද්දෙසකාලකතො හනෙත, උද්දකො රාමපුත්තො”ති. හගවතො ‘පි බො ඤ්ඤං උදපාදි: “අභිද්දෙසකාලකතො උද්දකො රාමපුත්තො”ති. අථ බො හගවතො එතදහොසි: “මහාජාතියො බො උද්දකො රාමපුත්තො. සවෙ හි සො ඉමං ධම්මං සුඤ්ඤය, බිප්පමෙව ආජාතෙය්‍යා”ති.

3. අථ බො හගවතො එතදහොසි: “කස්ස භු බො අහං පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යං? කො ඉමං ධම්මං බිප්පමෙව ආජානිස්සති?”ති. අථ බො හගවතො එතදහොසි: බහුකාරා⁴ බො මෙ පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු, යෙ මං පට්ඨානපභිතතනං⁵ උපඨතිංසු. යනනුනාහං පඤ්චවග්ගියානං භික්ඛුනං පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යන්ති. අථ බො හගවතො එතදහොසි: කහනනු බො එතරති පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු විහරන්ති?ති. අද්දසා බො හගවා දිබ්බෙන වක්ඛුතා විසුඬෙන අනිකකන්තමානුසකෙන පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛු බාරාණසියං විහරන්තො ඉසිපතනෙ මිහඳුසෙ. අථ බො හගවා උරුවෙලායං යථාභිරතනං⁶ විහරිතො යෙන බාරාණසී, තෙන වාරිකං පක්කාමි.

1 “දෙවතා ආරොවෙසී” ම. හු. ප; පො. චි; ජ. පු. 2. “සත්තාහ කාලකතො” ම. ජ. සං; 3. “උද්දකො” ම. ජ. සං; 4. “බහුපකාරා” ම. හු. ප; පො. චි; ජ. පු; අ. ම. චි. 5. “පට්ඨානපභිතතනං” ම. හු. ප; පො. චි; ජ. පු. අ. ම. චි. 6 “යථාභිරතනං” ම. ජ. සං.

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මම කවරකුට පළමු කොට දහම් දෙසන්නෙමි ද? කවරෙක් මේ වතුරායීසත්‍යධම්මය වහා ම අවබෝධ කරන්නේ ද?” යි මෙබඳු සිතෙක් වූයේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “කාලාමගොත්‍රයෙහි වූ මේ ආලාරභවුස් නෙමේ පණ්ඩිත ය. වෘක්ක ය. නුවණැත්තේ ය. බොහෝ කලක් මුළුල්ලෙහි අලාරජසක වූයේ ය. මම කාලාමගොත්‍රයෙහි වූ ආලාරභවුසානට පළමු කොට දහම් දෙසන්නෙමි නම් යෙහෙක, හෙතෙමේ වහා ම මේ ධම්ම දැනගන්නේ ය” යි මෙබඳු සිතෙක් වූයේ ය. එකල්හි අතුරුදහන් වූ (නො පෙනේ සිටි) දෙවතාවෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමීනි, කාලාමගොත්‍රයෙහි වූ ආලාරභවුස් නෙමේ ඕන් සත් දවසකට පෙර කලුරිය කෙළේ ය” යි සැලකෙළේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද ආලාරකාලාම නවුස් නෙමේ සත්දවසකට පෙර කලුරිය කෙළේ ය” යි සඵඤ්ඤායෙන් දත් සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ආලාරකාලාම නවුස්නෙමේ මහත් පිරිනීම ඇත්තෙක. ඉදින් හෙතෙමේ මේ ධම්ම ඇසුයේ නම්, වහා ම දැන ගන්නේ ය” යි මෙබඳු සිතෙක් වූයේ ය.

2. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මම කවරකුට පළමු කොට දහම් දෙසන්නෙමි ද? කවරෙක් මේ ධම්මය වහා ම දැනගන්නේ ද?” යි සිතෙක් වූයේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “රුමපුත්‍ර වූ මේ උද්දක නවුස් නෙමේ පණ්ඩිත ය. වෘක්ක ය. නුවණැත්තේ ය. බොහෝ කලක් මුළුල්ලෙහි අලාරජසක වූයේ ය. මම උද්දකරාමපුත්‍රයානට පළමු කොට දහම් දෙසන්නෙමි නම් යෙහෙක, හෙතෙමේ මේ ධම්මය වහා ම දැනගන්නේ ය” යි සිතෙක් උපත. ඉක්බිති මුවා ව සිටි දෙවතාවෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමීනි, රුමපුත්‍රවූ උද්දක නවුස් නෙමේ රු මැදියම කලුරිය කෙළේ ය” යි සැලකෙළේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද “උද්දකරාමපුත්‍ර නෙමේ රු මැදියම කලුරිය කෙළේ ය” යි සඵඤ්ඤායෙන් දත් සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට උද්දකරාමපුත්‍ර නෙමේ මහත් පිරිනීම ඇත්තෙක. ඉදින් හෙතෙමේ මේ ධම්ම ඇසුයේ නම්, වහා ම දැනගන්නේ ය” යි සිතෙක් උපන්නේ ය.

3. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මම කවරකුට පළමු කොට දහම් දෙසන්නෙමි ද? කවරෙක් මේ ධම්මය වහා ම දැනගන්නේ ද?” යි සිතෙක් විය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “යම් කෙනෙක් (කෙලය) ප්‍රදහනවීයාසිකරණයෙහි යැවූ සිත් ඇති මට උපසාරාන කළාහු ද, ඒ පස්වගමහණු මට බොහෝ උපකාර ඇත්තෝ ම ය. මම ඒ පස්වග මහණුන්ට පළමු කොට දහම් දෙසන්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි ද “මෙකල්හි පස්වග මහණු කොටැත්ති වෙසෙත් ද?” යි ද සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිසිදු වූ මිනිසාස ඉක්ම පවත්නා වූ දිව්‍යසිත් බරණැස්නුවර මාගදය නම් වූ ඉසිපතනයෙහි වසන්නා වූ පස්වගමහණුන් දුටු සේක. ඉක්බිති උන්වහන්සේ උරුමෙල්දනවෙහි කැමැති නාක් වාසය කොට බරණැස්නුවරට වසිනු පිණිස වාරිකාවෙහි වැඩ සේක.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. අද්දසා බො උපකො ආජීවකො¹ භගවන්තං අනන්තරා ව ගයං අනන්තරා ව බොසිං අඛාතමග්ගපටිපන්නං. දිස්වාත භගවන්තං එතදවොච: “විප්පසන්නාති බො තෙ ආවුසො ඉන්ද්‍රියාති. පරිසුඛො ඡ්චිවණ්ණො පරියොද්ධො. කං සි නිං ආවුසො උද්දිස්ස පබ්බජ්ඣො? කො වා තෙ සන්ථා? කස්ස වා නිං ධම්මං රොවෙසී?”ති. එවං වුත්තෙත භගවා උපකං ආජීවකං ගාථාති අජ්ඣතාසි:-

“සබ්බාතිභු සබ්බවිදු‘ගමස්මි
සබ්බෙසු ධම්මෙසු අනුපලිභෙතා,
සබ්බඤ්ජානො තණ්හකකයෙ විමුත්තො
සයං අභිඤ්ඤාය කමුද්දිසෙය්‍යං.

ත මෙ ආචරියො අඤ්ඤා සද්දසො මෙ ත විජ්ජති,
සදෙවකස්මිං ලොකස්මිං තත්ථි මෙ පටිපුග්ගලො.

අහං ති අරහා ලොකෙ අහං සන්ථා අනුත්තරො,
එකො‘චති සම්මාසලුඤ්ඤො සීතිභුත්තොස්මි නිබ්බුත්තො.

ධම්මවක්කං පටිභෙතොගුං ගච්ඡාමි කාසින්තං පුරං,
අඤ්ඤාතස්මිං ලොකස්මිං ආහඤ්ජං* අමතදද්දති”නති.

යථා බො නිං ආවුසො පටිජානාසි, අරහසි අනන්තරජ්ඣොති.

“මා දිසා වෙ ජිනා හොනති යෙ පත්තා ආසවකකියං,
ජිනා මෙ පාපකා ධම්මා තස්මා‘ගං උපකා ජිනො”ති.

5. එවං වුත්තෙත උපකො ආජීවකො “නුවෙය්‍යපාවුසො”ති* වන්තා සීසං ඔකපෙපන්තා උම්මග්ගං ගගෙත්වා පක්කාමි.

6. අථ බො භගවා අනුපුබ්බන්ත වාරිකං වරමානො යෙන බාරාණසි ඉසිපත්තං මිගද්දසො, යෙන පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු, තෙහුපසඬකම්. අද්දසංසු බො පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු භගවන්තං දුරතොච ආගච්ඡන්තං. දිස්වාත අඤ්ඤාමඤ්ඤං සණ්ඨපෙසුං: “අයං ආවුසො සමණො ගොතමො ආගච්ඡති බාහුලිකො පධානවිබහන්තො ආවත්තො බාහුලාය. සො තෙව අභිවාදෙනබ්බො. න පච්චුඨාතබ්බො. නාස්ස පත්තවිවරං පටිග්ගහෙතබ්බං. අපි ව බො ආසනං යපෙතබ්බං, සවෙ ආකඛිස්සති, නිසීදිස්සති”ති.

1. “ආජීවකො” ම. හු. ප; ජ. පු; අ. ම. චි; 2. “ආහඤ්ජං”, ආහඤ්ජං ඉත්‍යපි

3. “නුවෙය්‍යාවුසො” - කන්ථි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. උපකඤ්චිතක තෙමේ ගයාවට හා බොධිවාක්‍ෂයට ද අනරෙහි වූ දිඝිමාභියට පිළිපත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුටුයේ ය. දැක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හට මෙසේ කී ය: “ආචාර්‍යනි, නුඹවහන්සේගේ චක්‍ෂුරුදිගුන්‍යයෝ විශේෂයෙන් ප්‍රසන්නයහ. සිරුරුපාහැය පිරිසිදු ය. අභිශයින් නිමිල ය. ආචාර්‍යනි, නමුත් නාන්සේ කවරකු උදෙසා පැවිදි වූ සේක් ද? නමුත් නාන්සේගේ ශාක්‍යතෙමේ කවරෙක් හෝ වේ ද? නමුත් නාන්සේ කවරකුගේ ධර්මය රුචි කරණ සේක් ද?” යි විචාළේ ය. මෙසේ කී කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උපකඤ්චිතකයා හට මේ ගාථාවන් වදාළ සේක:

“මම සියල්ල මාඛ සිටියෙමි. සියල්ල දන්නෙමි වෙමි. සියලු ධර්මයන්හි නො ඇලුනෙමි. සියලු කෙලෙස් හැර සිටියෙමි. නාමරූපාකාශයෙහි නිමාවට ගියෙමි. (මෙසේ) තෙමේ ම සියල්ල දැන සිටි මම අන් කවරකු ආවායකි වශයෙන් උදෙසන්තෙමි ද?

“මට ලොකොත්තරධර්මයෙහි ඇදුරෙක් නැත. මට සමානයෙක් විද්‍යාමාන නො වේ. දෙවියන් සහිත ලොකයෙහි මා හට සම පුද්ගලයෙක් නැත.

“ලොකයෙහි මම ම රහත් වෙමි. මම ම නිරුත්තර වූ ශාක්‍යා වෙමි. මම ම සමයක්සම්බුධ වෙමි. (සියලු කෙලෙස්ගිහි නිවීමෙන්) සිහිල් වූයෙමි. එහෙයින් ම නිවුනෙමි.

“මම දම්සක් පැවැත්වීමට කසිරට බරණැස් නුවර බලා යමි. අවිඤ්චෙන් අකු වූ ලොකයෙහි අමාදහම්බෙරය ගසන්නෙමි.”

ආචාර්‍යනි, නමුත් නාන්සේ යම් සේ පිළිණ කරණ සේක් ද, එසේ ‘අනන්තජිත්’ වීමට සුදුසු සේක.

“යම් කෙනෙක් කාමාදිආශ්‍රවයන් ඝෂය කිරීමට පැමිණියෝ ද, මා වැනි ඔහු එකානන්තයෙන් ‘ජිත්’ නම් වෙති. උපකය, මා විසින් පාප ධර්මයෝ දිනන ලදහ. එහෙයින් මම ‘ජිත්’ නම් වෙමි.”

5. මෙසේ වදාළ කල්හි උපක ආච්චක තෙමේ “ආචාර්‍යනි, එහෙමත් විය හැකි ය” යි භික්‍ෂ සලා කුඩාමගකට බැස වඩගහාරජනපදය බලා ගියේ ය.

6. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙළින් සැරිසරා වහිනා සේක් බරණැස්නුවර ඉසිපතන නම් වූ මාගදයයෙහි පස්වගමනණුන් වෙත වැඩිසේක. පස්වගමනණු වහින්නා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුර දිම දුටුවාහු ය. දැක, උන් උන් කනිකාවක් කලාහු ය: “ආචාර්‍යනි, මේ ශ්‍රමණගෝතම තෙමේ එයි. ප්‍රත්‍යය බහුල කොට ඇත්තේ, ප්‍රධන් වියකි කිරීමෙන් පිරිහුනේ, ප්‍රත්‍යයයන්ගේ බහුලභාවයට පෙරළනේ ය. ඒ ශ්‍රමණගෝතම තෙමේ නො ම වැඳිය යුත්තේ ය, උපසංඛාත නො කට යුතු ය. පාසිවුරු නො පිළිගත යුතු ය. එසේ නමුත් කැමැති නම් හිඳිනු පිණිස අසුනක් එළවිය යුතු ය.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

7. යථා යථා බො භගවා පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛු උපසම්බත්ති, තථා තථා තෙ පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු නාසකඛිංසු සකාය කතීකාය සණ්ඨාතුං. අසණ්ඨහන්තා භගවන්තං පච්චුග්ගන්ති, එකො භගවතො පත්තනිවරං පටිග්ගෙයි. එකො ආසනං පඤ්ඤපෙයි. එකො පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකස්ලිකං උපනිකම්පි. නිසීදි භගවා පඤ්ඤාදානෙ ආසනෙ. නිසජ්ඣ බො භගවා පාදෙ¹ පකාලෙයි. අපියසු භගවන්තං නාමෙන ව ආට්ඨසොවාදෙන ව සමුදවරන්ති. එවං චුත්තෙ භගවා පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛු එතදවොච: “මා භික්ඛවෙ තථාගතං නාමෙන ව ආට්ඨසොවාදෙන ව සමුදවරන්ති². අරහං භික්ඛවෙ, තථාගතො සම්මාසම්බුද්ධො. ඔදහථ භික්ඛවෙ, සොනං. අමතමසීගතං. අහමනුසාසාමි. අහං ධම්මං දෙසෙමි. යථානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානා න චිරස්සොව යස්සන්තාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති, තදනුත්තරං බ්‍රහ්මවරියපරියොසානං දිට්ඨොව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්තා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සුථා”ති.

8. එවං චුත්තෙ පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු භගවන්තං එතදවොචු: “නායංපි බො නිං ආට්ඨසො ගොතම, ඉරියාය නාය පටිපදය නාය දුක්ඛාරකාරිකාය තෙවජ්ඣගා උත්තරිමනුස්සධම්මො³ අලමරියඤ්ඤාදස්සනවිසෙසං. කිම්පන නිං එතරහි බාහුලිකො පඨානවිබ්භතො ආවතො බාහුලය අභිගම්ස්සයි උත්තරිමනුස්සධම්මො අලමරියඤ්ඤාදස්සනවිසෙස”න්ති. එවං චුත්තෙ භගවා පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛු එතදවොච: “න භික්ඛවෙ තථාගතො බාහුලිකො. න පඨානවිබ්භතො. න ආවතො බාහුලය. අරහං භික්ඛවෙ, තථාගතො සම්මාසම්බුද්ධො. ඔදහථ භික්ඛවෙ, සොනං. අමතමසීගතං. අහමනුසාසාමි. අහං ධම්මං දෙසෙමි. යථානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානා න චිරස්සොව යස්සන්තාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති, තදනුත්තරං බ්‍රහ්මවරියපරියොසානං දිට්ඨොව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්තා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සුථා”ති. දුතියමපි බො පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු භගවන්තං එතදවොචු: -පෙ- දුතියමපි බො භගවා පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛු එතදවොච -පෙ- තතියමපි බො පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු භගවන්තං එතදවොචු: “නායංපි බො නිං ආට්ඨසො ගොතම නාය ඉරියාය නාය පටිපදය නාය දුක්ඛාරකාරිකාය තෙවජ්ඣගා උත්තරිමනුස්සධම්මො අලමරියඤ්ඤාදස්සනවිසෙසං. කිම්පන නිං එතරහි බාහුලිකො පඨානවිබ්භතො ආවතො බාහුලය අභිගම්ස්සයි උත්තරිමනුස්සධම්මො අලමරියඤ්ඤාදස්සනවිසෙස”න්ති.

1. “නිසජ්ඣ පාදෙ” - ම. නු. ප; කො. වි. 2. “සමුදවරථ” - ම. ජ. සං.

3. “උත්තරිමනුස්සධම්මො” - ම. ජ. සං; ඡො. වි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

7. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පස්වගමහණුන් වෙත එළඹෙත් එළඹෙත් ම පස්වගමහණහු සිය කතිකාවෙහි සිටින්නට නො හැකි වූහ. නො සිටින්නෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා ගියහ. ගොස්, එක් නමක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාසිවුරු පිළිගත්තේ ය. එක් නමක් අසුනක් පැණවී ය. එක් නමක් පා දෙතා දිය ද පාපුටුව ද නො සේදූ පා නබනා පුවරුව ද එළවා තැබී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැණවූ අසුනෙහි වැඩ හුන් සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි වැඩ හිඳ පා සේදූ සේක. එසේ නමුත් ඔහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගෞතම නාමයෙන් ද “ඇවැත්ති” යන කීමෙන් ද කතා කෙරෙත්. මෙසේ කතා කළ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පස්වගමහණුන්ට “මහණෙනි, නථාගතයන්ට නාමයෙන් ද ‘ඇවැත්ති’ කීමෙන් ද කතා නො කරවු. මහණෙනි, නථාගත තෙමේ රහත් ය. සමාසක්සම්බුද්ධ ය. මහණෙනි, කන් යොමු කරවු. මවිසින් නිවණ ලබන ලදී. මම අනුශාසනා කරමි. මම දහම් දෙසමි. ඒ අනුශාසනය පරිද්දෙන් පිළිපදින්නා වූ තෙපි නොබෝ කලකින් ම, යම් අතීත්ඵලයක් පිණිස කුලපුත්‍රයෝ මනා කොට ම ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිදි වෙත් ද, බඩසර කෙළවර කොට ඇති නිරුත්තර වූ ඒ අතීත්ඵලය ඉහාතමයෙහි ම තුමු ම විශිෂ්ටඥනයෙන් දෑත ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට එයට පැමිණ වාසය කරන්නහු ය” යි යන මෙය වදාළ සේක.

8. මෙසේ වදාළ කල්හි පස්වගමහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “ඇවැත්ති ගෞතමයෙනි, නමුත්තාන්සේ ඒ දුෂකර ඉරියව් පැවැත්වීමෙන් ඒ දුෂකර පිළිවෙත් පිරීමෙන්, ඒ දුෂකරක්‍රියාවෙන් මනුෂ්‍යධර්මයෙන් අධික වූ ආයඝිභාවය කිරීමට සමථී වූ ඥානදර්ශනවිශේෂයක් නො ලැබූ සේක. මෙකල්හි විවරාදිප්‍රත්‍යය බහුල කොට ඇති, වියඝී කිරීමෙන් පිරිහුනු, විවරාදිප්‍රත්‍යයබහුලභාවයට පෙරළනු නමුත්තාන්සේ මනුෂ්‍යධර්මයෙන් අධික වූ ආයඝිභාවය කිරීමට සමථී වූ ඥානදර්ශනවිශේෂයක් කෙසේ නම් අවබෝධ කළසේක් ද” යි කීහ. මෙසේ කී කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පස්වගමහණුන්ට “මහණෙනි, නථාගත වූ මම විවරාදිප්‍රත්‍යය බහුල කොට ඇත්තේ නො වෙමි. වියඝී කිරීමෙන් පිරිහුනේ නො වෙමි. විවරාදිප්‍රත්‍යය බහුලභාවය පිණිස පෙරළනේ නො වෙමි. මහණෙනි, නථාගත තෙමේ රහත් ය. සමාසක්සම්බුද්ධ ය. මහණෙනි, කන් යොමු කරවු. නිවණ ලබන ලදී. මම අනුශාසනා කරමි. මම දහම් දෙසමි. ඒ අනුශාසනය පරිද්දෙන් පිළිපදින්නා වූ තෙපි නොබෝ කලකින් ම යම් නිවණක් පිණිස කුලපුත්‍රයෝ මනා කොට ම ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිදිවෙත් ද, බඩසර කෙළවර කොට ඇති නිරුත්තර වූ ඒ නිවණ ඉහාතමයෙහි ම තුමු ම විශිෂ්ට-ඥනයෙන් දෑත ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට එයට පැමිණ වාසය කරන්නහු ය” යි වදාළ සේක. දෙවන වර ද පස්වගමහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කීහ. දෙවනවර ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පස්වගමහණුන්ට මෙය වදාළ සේක -පෙ- තෙවන වර ද පස්වගමහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “ඇවැත්ති ගෞතමයෙනි, නමුත්තාන්සේ ඒ දුෂකර ඉරියව් පැවැත්වීමෙන්, දුෂකර පිළිවෙත් පිරීමෙන්, ඒ දුෂකරක්‍රියාවෙන් මනුෂ්‍යධර්මයෙන් අධික වූ ආයඝිභාවය කිරීමට සමථී වූ ඥානදර්ශනවිශේෂයක් නො ලැබූ සේක. මෙකල්හි විවරාදිප්‍රත්‍යය බහුල කොට ඇති, වියඝී කිරීමෙන් පිරිහුනු, විවරාදිප්‍රත්‍යයබහුලභාවයට පෙරළනු නමුත්තාන්සේ මනුෂ්‍යධර්මයෙන් අධික වූ ආයඝිභාවය කිරීමට සමථී වූ ඥානදර්ශනවිශේෂයක් කෙසේ නම් අවබෝධ කළසේක් ද” යි කීහ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

9. එවං චුත්තො භගවා පඤ්චවග්ගියෙ තිකුඤ්ඤා ඵතදවොච: “අභිජනාථ මෙ නො භූමො භික්ඛවෙ ඉතො උඤ්ඤා ඵරුඨං භාසිතමෙන” නති. “නොතෙනං භනෙන. “අරුතං භික්ඛවෙ තථාගතො සමමාසමුද්ධා, ඔදනථ භික්ඛවෙ, සොනං, අමනමධිගතං, අනමුද්ධාසාමි, අනං ධම්මං දෙසෙමි. යථානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානා න චිරස්සංච යස්සන්ධාය කුලපුත්තා, සමමදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති, තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨංච ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡන්ධා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සුථා” ති. අසකම් බො භගවා පඤ්චවග්ගියෙ තිකුඤ්ඤා සඤ්ඤාපෙත්තුං. අථ බො පඤ්චවග්ගියා තිකුඤ්ඤා භගවන්තං සුසුඤ්ඤං. සොනං ඔදනං. අඤ්ඤා විතතං උපට්ඨාපෙත්තුං. අථ බො භගවා පඤ්චවග්ගියෙ තිකුඤ්ඤා ආමනෙතසි:

10. “ඤෙමෙ භික්ඛවෙ, අන්තා පබ්බජිතෙන න සෙවිතබ්බා: යො වා’යං කාමෙසු කාමසුඤ්ඤානුයොගො භිනො ගමෙමා පොථ්ථජ්ජතිකො අනරියො අනන්ධසංභිතො; යො වා’යං අන්තකිලම්භානුයොගො දුක්ඛො අනරියො අනන්ධසංභිතො. එතෙ තෙ භික්ඛවෙ උභො අන්තො අනුපගමම මජ්ඣිමා පටිපදා තථාගතෙන අභිසමුද්ධා වකුඤ්ඤා ඤාණකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤා සමෙබ්බාධාය නිබ්බාණාය සංවත්තති.”

11. “කතමා ව සා භික්ඛවෙ, මජ්ඣිමා පටිපදා තථාගතෙන අභිසමුද්ධා වකුඤ්ඤා ඤාණකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤා සමෙබ්බාධාය නිබ්බාණාය සංවත්තති? අයමෙව අරියො අට්ඨකිකො මග්ගො. සෙය්‍යථීදං: සමමාදිට්ඨි, සමමාසමුද්ධා, සමමාචාරා, සමමානමමනෙතා, සමමාආජ්චො සමමාචාරාමො, සමමාසති, සමමාසමාධි. අයං බො සා භික්ඛවෙ, මජ්ඣිමා පටිපදා තථාගතෙන අභිසමුද්ධා වකුඤ්ඤා ඤාණකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤා සමෙබ්බාධාය නිබ්බාණාය සංවත්තති.”

12. “ඉදං බො පන භික්ඛවෙ, දුක්ඛං අරියසච්චං: ජාති’පි දුක්ඛා, ජරා’පි දුක්ඛා, ව්‍යාධි’පි දුක්ඛා, මරණමි දුක්ඛං, අපමියෙති සමපයොගො දුක්ඛා. පියෙති විපපයොගො දුක්ඛා. යමපිච්ඡං න ලහති, තමි දුක්ඛං. සංඛින්නෙන පඤ්චපාදනකකිකා දුක්ඛා.”

13. “ඉදං බො පන භික්ඛවෙ දුක්ඛසමුදයං අරියසච්චං: යා’යං තණ්හා පොනොභවිකා නිජ්ජරාගසහගතා තත්ත තත්තාතිනද්දති, සෙය්‍යථීදං: කාමතණ්හා භවතණ්හා විභවතණ්හා.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

9. මෙසේ කිකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පස්වගමහණුන්ට “මහණෙනි, මින් පෙර ‘මහණෙනි, මම රහත්මි. සමමා සම්බුදු වෙමි’ යි මවිසින් මෙබඳු වචනයක් කියනලද්ද යි තෙපි දන්නහු ද?” යි අසා වදාළසේක. “සාමිනි, මෙබඳු වචනයක් නො වදාළහු ම ය”. “මහණෙනි, තථාගත තෙමේ රහත් ය. සමාසක්සම්බුධ ය. මහණෙනි, කන් යොමු කරවු, නිවණ ලබන ලදී. මම අනුශාසනා කරමි. මම දහම් දෙසමි. ඒ අනුශාසනය පරිද්දෙන් පිළිපදින්නා වූ තෙපි නොබෝ කලකින් ම, යම් නිවණක් පිණිස කුලපුත්‍රයෝ මනා කොට ම ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිදි වෙන් ද, බඩසර කෙළවර කොට ඇති නිරුහාර වූ ඒ නිවණ ඉහාතමයෙහි ම තුමු ම විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට එයට පැමිණ වසන්නහු ය” යි (වදාළසේක). භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පස්වගමහණුන්ට (තමන් වහන්සේ ගේ බුදුබව) හභවාලන්නට හැකි වූසේක් ම ය. එකල්හි පස්වගමහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වචනය මනා කොට ඇසූහ. කන් යොමු කළහ. රහත්බව පිණිස සිත පිහිටවූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පස්වග මහණුන් ඇමතුවසේක.

10. “මහණෙනි, ලාමක වූ ග්‍රාමය වූ පොදුජනයා විසින් සෙවුනා වූ අනායාසී වූ අනභීයෙන් යුක්ත වූ වස්තුකාමයන්හි යම් මේ කෙලෙසකාම-සුබවශයෙන් ඇලීමක් වේ ද, (එ ද), දුක් වූ අනායාසී වූ අනභීයෙන් යුක්ත වූ යම් මේ ශරීරයට වෙහෙස දීමක් වේ ද (එ ද යන) මේ දෙකොටස පැවිද්ද විසින් සෙවනය නො කට යුතු ය. මහණෙනි, ඒ මේ අනා දෙකට නො පැමිණ තථාගතයන් වහන්සේ විසින් අවබෝධ කරණලද දභීනමාගීඥනය කරන්නී වූ භාවනාමාගීඥනය කරන්නී වූ මධ්‍යමප්‍රතිපදා තොමෝ කෙලෙසුන් සංසිදීම පිණිස, සිවුසස්දහම් මොනවට දැනීම පිණිස, සිවුසස්දහම් මනා කොට අවබෝධ කිරීම පිණිස, නිවන් පිණිස පවතී.”

11. “මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් අවබෝධ කරණ ලද දභීනමාගීඥනය කරන්නී වූ, භාවනාමාගීඥනය කරන්නී වූ ඒ කිනම් මධ්‍යමප්‍රතිපදාවක් තොමෝ කෙලෙසුන් සංසිදීම පිණිස, සිවුසස් දහම් මොනවට දැනීම පිණිස, සිවුසස්දහම් මොනවට අවබෝධ කිරීම පිණිස, නිවන් පිණිස පවතී ද? ඒ මධ්‍යමප්‍රතිපදාව මේ ආයතීෂ්ටාඛිකමාගීය මා යි. ඒ කාරි ද? යත්:— සමග්දූෂටි, සමාසක්සබ්බලපනා, සමග්වචන, සමාසක්කමානන, සමගාජීව, සමග්ච්ඡායාම, සමාසක්ස්මානි, සමාසක්සමාධි (යන මේ යි). මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් අවබෝධ කරණලද දභීනමාගීඥනය කරන්නී වූ, භාවනාමාගීඥනය කරන්නී වූ ඒ මේ මධ්‍යමප්‍රතිපදාතොමෝ කෙලෙසුන් සංසිදීම පිණිස, සිවුසස්දහම් මනා කොට දැනීම පිණිස, සිවුසස්දහම් මනා කොට අවබෝධ කිරීම පිණිස, නිවන් පිණිස, පවතී.”

12. “මහණෙනි, මේ (මතු කියන්නේ) දුඛායාසීසත්‍යය යි: ජාතිය ද දුක් (දුකට නොවු) ය. ජරාව ද දුක් ය. ව්‍යාධිය ද දුක් ය. මරණය ද දුක් ය. අප්‍රියයන් හා එක් වීම ද දුක් ය. ප්‍රියයන්ගෙන් වෙන් වීම ද දුක් ය. කැමැති දේ නො ලැබීම ද දුක් ය. කොටින් පඤ්චලපාදනසකකියෝ දුක් වෙත්.

13. “මහණෙනි, මේ (මතු කියන්නේ) දුඛසමුදයායාසීසත්‍යය යි: යම් මේ තෘෂ්ණාවක් තොමෝ පුනභීවය ඇති කරන්නී ද, නැදිරාගය හා එක් වූවා ද, ඒ ඒ හවයෙහි ඇලෙන්නී ද, ඒ තෘෂ්ණාව යි. ඒ තෘෂ්ණා තොමෝ කාරි ද? කාමසහගත තෘෂ්ණා ය, ආශව්‍යදූෂටිසහගත තෘෂ්ණා ය, උච්චේදදූෂටිසහගත තෘෂ්ණා ය (යන මේ යි).

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

14. “ඉදං බො පන භික්ඛවෙ, දුක්ඛතිරොධං අරියසච්චං යො තස්සායෙව තණ්හාය අසෙසවිරාගතිරොධො වාගො පටිනිස්සගො මුත්ති අනාලයො.”

15. “ඉදං බො පන භික්ඛවෙ, දුක්ඛතිරොධගාමිනී පටිපදා අරියසච්චං අයමෙව අරියො අට්ඨබ්බිකො මගො. සෙය්‍යපීදං: සමමාදිට්ඨී, සමමා-සබ්බකප්පො - පෙ - සමමාසමාධි.”

16. “ඉදං දුක්ඛං අරියසච්චනතී මෙ භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි. ස්‍රෑණං උදපාදි. පඤ්ඤා උදපාදි. විජ්ජා උදපාදි. ආලොකො උදපාදි. තං බො පනිදං දුක්ඛං අරියසච්චං පරිඤ්ඤායානනී මෙ භික්ඛවෙ - පෙ - පරිඤ්ඤානනනී මෙ භික්ඛවෙ පුබ්බෙ අනනුස්සතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි. ස්‍රෑණං උදපාදි. පඤ්ඤා උදපාදි. විජ්ජා උදපාදි. ආලොකො උදපාදි.”

17. “ඉදං දුක්ඛසමුදයං අරියසච්චනතී මෙ භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි. ස්‍රෑණං උදපාදි. පඤ්ඤා උදපාදි. විජ්ජා උදපාදි. ආලොකො උදපාදි. තං බො පනිදං දුක්ඛසමුදයං අරියසච්චං පනාතබ්බනනී මෙ භික්ඛවෙ - පෙ - පනිතනනී මෙ භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි. ස්‍රෑණං උදපාදි. පඤ්ඤා උදපාදි. විජ්ජා උදපාදි. ආලොකො උදපාදි.”

18. “ඉදං දුක්ඛතිරොධං අරියසච්චනතී මෙ භික්ඛවෙ පුබ්බෙ අනනුස්සතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි. ස්‍රෑණං උදපාදි. පඤ්ඤා උදපාදි. විජ්ජා උදපාදි. ආලොකො උදපාදි. තං බො පනිදං දුක්ඛතිරොධං අරියසච්චං සච්ඡිකාතබ්බනනී මෙ භික්ඛවෙ - පෙ - සච්ඡිකාතනනී මෙ භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි - පෙ - ආලොකො උදපාදි.”

19. “ඉදං දුක්ඛතිරොධගාමිනී පටිපදා අරියසච්චනතී මෙ භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි - පෙ - ආලොකො උදපාදි. තං බො පනිදං දුක්ඛතිරොධගාමිනී පටිපදා අරියසච්චං භාවෙතබ්බනනී මෙ භික්ඛවෙ - පෙ - භාවිතනනී මෙ භික්ඛවෙ පුබ්බෙ අනනුස්සතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි. ස්‍රෑණං උදපාදි. පඤ්ඤා උදපාදි. විජ්ජා උදපාදි. ආලොකො උදපාදි.”

20. “යාවකිච්ඤ්ච මෙ භික්ඛවෙ, ඉමෙසු චතුසු අරියසච්චෙසු එවං තිපරිවට්ටං ආදසාකාරං යථාභූතං ස්‍රෑණදස්සනං ත සුවිසුඬං අනොසී, තෙව තාවා‘තං භික්ඛවෙ, සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සමුත්තකෙ සස්සමණ-මුත්තමණ්ණා පජාය සදෙවමනුස්සාය අනුත්තරං සමමා සමෙධාධි. අභිසම්බුද්ධො¹ පච්චඤ්ඤාසී.”

14. “මහණෙනි, මේ දුඃඛනිරෝධායාසීසත්‍යය නම් ඒ තෘෂණොච මුළුමනින් නාසීමක් වේ ද, අත්තාරීමක් වේ ද, දුර ලීමක් වේ ද, මිදීමක් වේ ද, නොඇලීමක් වේ ද (යන මේ ය).”

15. “මහණෙනි, මේ දුඃඛනිරෝධගාමිනීප්‍රතිපදායාසීසත්‍යය නම් මේ ආයතීභවාධිකමාගීය මා සි. ඒ කවරේ ද? සමයග්දූෂටි, සමයක්සංකල්පනා, -පෙ- සමයක්සමාධි (යන මේ ය).”

16. “මහණෙනි, මට ‘මේ දුඃඛායාසීසත්‍යය’ සි පෙර නො ඇසූ දහම්හි නුවණැස පහළ වූයේ ය. ඥානය පහළ වූයේ ය. ප්‍රඥාව පහළ වී ය. විද්‍යාව පහළ වී ය. ආලෝකය පහළ වූයේ ය. මහණෙනි, ‘ඒ මේ දුඃඛායාසීසත්‍යය පිරිසිදු දන යුතු ය’ සි (පෙර මෙනි). මහණෙනි, මට -පෙ- මහණෙනි, මට ‘පිරිසිදු දන්නා ලද්දේ ය’ සි පෙර නො ඇසූ දහම්හි නුවණැස පහළ වූයේ ය. ඥානය පහළ වූයේ ය. ප්‍රඥාව පහළ වී ය. විද්‍යාව පහළ වී ය. ආලෝකය පහළ වූයේ ය.”

17. “මහණෙනි, මට මේ දුඃඛසමුදයායාසීසත්‍යය’ සි පෙර නො ඇසූ දහම්හි නුවණැස පහළ වූයේ ය. ඥානය පහළ වූයේ ය. ප්‍රඥාව උපත. විද්‍යාව උපත. ආලෝකය උපත. මහණෙනි, මට ‘ඒ මේ දුඃඛසමුදයායාසීසත්‍යය දුරු කට යුතු’ සි -පෙ- මහණෙනි, මට ‘ප්‍රතීක්ෂ වූයේ ය’ සි පෙර නො ඇසූ දහම්හි නුවණැස උපත. ඥානය උපත. ප්‍රඥාව උපත. විද්‍යාව උපත. ආලෝකය උපත.

18. “මහණෙනි, මට ‘මේ දුඃඛනිරෝධායාසීසත්‍යය’ සි පෙර නො ඇසූ දහම්හි නුවණැස උපත. ඥානය උපත. ප්‍රඥාව උපත. විද්‍යාව උපත. ආලෝකය උපත. මහණෙනි, මට ‘ඒ මේ දුඃඛනිරෝධායාසීසත්‍යය ප්‍රත්‍යක්ෂ කට යුතු ය’ සි -පෙ- මහණෙනි, මට ‘ප්‍රත්‍යක්ෂ කාරණ ලද්දේ ය’ සි පෙර නො ඇසූ දහම්හි නුවණැස උපත. -පෙ- ආලෝකය උපත.”

19. “මහණෙනි, මට ‘මේ දුඃඛනිරෝධගාමිනීප්‍රතිපදායාසීසත්‍යය’ සි පෙර නො ඇසූ දහම්හි නුවණැස උපත. -පෙ- ආලෝකය උපත. මහණෙනි, මට ‘ඒ මේ දුඃඛනිරෝධගාමිනීප්‍රතිපදායාසීසත්‍යය වාචික යුතු ය’ සි -පෙ- මහණෙනි, මට ‘වචනාලද්දේ ය’ සි පෙර නො ඇසූ දහම්හි නුවණැස උපත. ඥානය උපත ප්‍රඥාව උපත. විද්‍යාව උපත. ආලෝකය උපත.

20. “මහණෙනි, යම් තාක් මෙසේ (සත්‍යඥාන - කෘත්‍යඥාන - කෘතඥාන සි) ත්‍රිපරිවෘත්තයක් ඇති (එකී එකී සත්‍යයෙකකි තුන් තුන් ආකාර වශයෙන්) දෙලොස් ආකාරයක් ඇති මේ චතුරායාසීසත්‍යධර්මයන් කෙරෙහි ඇති සැට දැකීම මට පැහැදිලි නොවී ද, මහණෙනි, ඒ තාක් දෙවියන් සහිත වූ, මරුන් සහිත වූ, බමුන් සහිත වූ, ලෝකයෙහි ද, මහණ බමුණන් සහිත වූ, දෙවිමිනිසුන් සහිත වූ ප්‍රජාවෙහි ද ‘මම නිරුත්තර වූ සමයක් සමෝධිය අවබෝධ කෙළෙමි’ සි ප්‍රතිඥා නො කෙළෙමි.”

21. “යතො ව බො මෙ භික්ඛවො, ඉමෙසු චතුසු අරියසචේවසු එවං නිපරිවට්ඨං ආදසාකාරං යථාභූතං ඤාණදස්සනං සුචිත්තං අතොසි අථානං භික්ඛවො, සදෙවතෙ ලොකෙ සමාරතෙ සමුත්තෙ සස්සමණබ්‍රාහ්මණයා පජාය සදෙවමනුස්සාය අනුහතරං සමමාසමොධිං අභිසම්බුද්ධො පච්චඤ්ඤසිං ඤාණඤ්ච පන මෙ දස්සනං උදපාදි: ‘අකුප්පා මෙ වෙතොවිමුත්ති¹ අයමනතිමා ජාති නඤ්චති පුතඛතවො’ති.”

22. ඉමසම්ඤ්ච පන වෙය්‍යාකරණස්මිං භඤ්ඤමානෙ ආයස්මතො කොණ්ඩඤ්ඤස්ස වීරජං චිත්තමං ධම්මවක්ඛං උදපාදි: ‘යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්ම’නති.

23. පච්චතීනෙ ව පන භගවතා ධම්මවක්ඛෙහ භුමමා දෙවා සද්දමනුස්සාවෙසුං: “එතං භගවතා බාරාණසියං ඉසිපතනෙ මිගද්දයෙ අනුහතරං ධම්මවක්ඛං පච්චතීනං අප්පතිවත්තියං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනචි වා ලොකස්මි”නති.

24. භුමමානං දෙවතං සද්දං සුඛා වාතුමමහාරාජිකා දෙවා සද්දමනුස්සාවෙසුං - පෙ - වාතුමමහාරාජිකානං දෙවතං සද්දං සුඛා නාවතීංසා දෙවා - යාමා දෙවා - තුසිතා දෙවා - නිමමානරති දෙවා - පරනිමිතිවසවතනීතො දෙවා - බ්‍රහ්මකාසිකා දෙවා සද්දමනුස්සාවෙසුං: “එතං භගවතා බාරාණසියං ඉසිපතනෙ මිගද්දයෙ අනුහතරං ධම්මවක්ඛං පච්චතීනං අප්පතිවත්තියං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනචි වා ලොකස්මි”නති.

25. ඉතිහ තෙන බණෙන තෙන මුහුතෙතන යාච බ්‍රහ්මලොකා සද්දො අබ්භුගහඤ්චී අයං ව දසසහස්සි ලොකධාතු සබ්බමපි. සමපකමපි. සමපවෙධි. අප්පමාණො ව උලාරො ඔහාසො ලොකො පාතුරතොසි අතික්කමම දෙවතං දෙව්‍යානුභාවං. අථ බො භගවා උද්දනං² උද්දනෙසි: “අඤ්ඤසි වත හො කොණ්ඩඤ්ඤස්ස, අඤ්ඤසි වත හො කොණ්ඩඤ්ඤස්ස”ති. ඉති ති‘දං ආයස්මතො කොණ්ඩඤ්ඤස්ස ‘අඤ්ඤකොණ්ඩඤ්ඤස්ස’³ තෙ ව නාමං අතොසි.

1. “මෙ විමුත්ති” - ඡ, ම, සං.

2. “ඉමං උද්දනං” ඡ, ම, සං.

3. “අඤ්ඤසි කොණ්ඩඤ්ඤස්ස” ඡ, ම, සං.

21. “මහණෙනි, යම් දිනක පටන් මෙසේ ත්‍රිපරිවාහනයක් ඇති දෙළොස් ආකාරයක් ඇති මේ වතුරායඝීසනයධමීයන් කෙරෙහි ඇති සැටි දැකීම මට පැහැදිලි වී ද, මහණෙනි, එකල්හි මම දෙවියන් සහිත වූ මරුන් සහිත වූ බමුන් සහිත වූ ලොකයෙහි, මහණ බමුණන් සහිත වූ දෙවි මිනිසුන් සහිත වූ ප්‍රජාවෙහි නිරුත්තර වූ සමයක් සමෝධිත අවබෝධ කෙළෙමි යි ප්‍රතිඥ කෙළෙමි. ‘මාගේ අභිත්ථලය සඳීර ය. මේ අනුරාධ ජාතිය ය. දැන් මතු භවයක් නැත්තේ ය’ යි මට ප්‍රත්‍යාවේක්ෂාඥනය පහළ විය.”

22. මේ වේද්‍යාකරණධමීය දෙසන කල්හි ආයුෂමත් කොණ්ඩඤ්ඤ සථවිරයන් වහන්සේට “යම් කිසි ධමීයක් ප්‍රත්‍යයයෙන් උපන්නේ වේ ද, ඒ සියල්ල නිරුධි වීම සවතාවය කොට ඇතැ” යි රාගාදිරජස් රහිත වූ පහ වූ (දිට්ඨිවිනිවර්ණ) මල ඇති සොනාපතතිමග්ගඤ්ඤය පහළ වූයේ ය.

23. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධම්මක්‍රය පවත්වනු ලැබූ කල්හි බ්‍රහ්මදෙවියෝ ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් බරණැස මෘගදය නම් වූ ඉසිපතනාරාමයෙහි ලොකයෙහි ශ්‍රමණයකු විසින් හෝ බ්‍රාහ්මණයකු විසින් හෝ දෙවියකු විසින් හෝ මාරයකු විසින් හෝ බ්‍රහ්මයකු විසින් හෝ අන්තිසිවකු විසින් හෝ නො පැවැත්විය හැකි වූ නිරුත්තර වූ මේ ධම්මක්‍රය පවත්වනලද්දේ ය’ යි සාධුනාද පැවැත්වූහ.

24. බ්‍රහ්මදෙවියන්ගේ ශබ්දය අසා වාතුමිහාරාජිකදෙවියෝ ශබ්ද ඇස්වූහ. -පෙ- වාතුමිහාරාජිකදෙවියන්ගේ ශබ්දය අසා නම්භිසාවාසී දෙවියෝ - නම්භිසාවාසී දෙවියන්ගේ ශබ්දය අසා - යාමවාසී දෙවියෝ, යාමදෙවියන්ගේ ශබ්දය අසා - කුසිනවාසී දෙවියෝ - කුසිනදෙවියන්ගේ ශබ්දය අසා - නිමමානරනිදෙවියෝ - නිමමානරනිදෙවියන්ගේ ශබ්දය අසා පරනිමිතවසවනනිදෙවියෝ - පරනිමිතවසවනනිදෙවියන්ගේ ශබ්දය අසා බ්‍රහ්මභාසිකදෙවියෝ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් බරණැස මෘගදය නම් වූ ඉසිපතනාරාමයෙහි ලොකයෙහි ශ්‍රමණයකු විසින් හෝ බ්‍රාහ්මණයකු විසින් හෝ දෙවියකු විසින් හෝ මාරයකු විසින් හෝ බ්‍රහ්මයකු විසින් හෝ අන්තිසිවකු විසින් හෝ නො පැවැත්විය හැකි වූ නිරුත්තර වූ මේ ධම්මක්‍රය පවත්වනලද්දේ ය” යි සාධුනාද පැවැත්වූහ.

25. මෙසේ ඒ ඤ්ඤයෙහි ඒ මොහොතෙහි බඹලොව තෙක් ශබ්දය ඉතා උස් ව නැංගේ ය. මේ දසදහසක් ලොකධාතු තොමෝ කම්පිත වූවා ය. තදින් සැලුනී ය. තදින් වෙටුලු ය. දෙවියන්ගේ දිව්‍යානුභාවය ඉක්මවා ප්‍රමාණරහිත වූ මහත් වූ ආලෝකයක් පහළ වූයේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “නවත් කොණ්ඩඤ්ඤ තෙමේ ඒකාන්තයෙන් (වතුරායඝීසනයධමීය) දත්තේය භවත් කොණ්ඩඤ්ඤ තෙමේ ඒකාන්තයෙන් (වතුරායඝීසනයධමීය) දත්තේ ය” යි ප්‍රීතිවාක්‍යය පැවැත්වූ සේක. මෙසේ ආයුෂමත් කොණ්ඩඤ්ඤ සථවිරයන් වහන්සේට “අඤ්ඤකොණ්ඩඤ්ඤ” කියා ම මේ නමක් වූයේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

26. “අථ බො ආයසමා අඤ්ඤානොණඤ්ඤා දිට්ඨධම්මො පුත්තධම්මො විදිතධම්මො පරියොගාලකධම්මො නිණ්ණවිචිකිට්ඨො විගත-කථංකප්ථො වෙසාරජ්ජපනතො අපරප්පච්චයො සඤ්ඤාසනෙ භගවන්තං ඵතදච්චො: “ලභෙය්‍යාංභං භනෙන, භගවතො සනතිකෙ පබ්බජ්ජං. ලභෙය්‍යං උපසම්පද”නති, “ඵථ භික්ඛු” ති භගවා අවොච, “ස්වාකඛාතො ධම්මො, වර භුතචරියං සමමා දුක්ඛස්‍ය අන්තකිරියායා” ති, සාච තස්‍ය ආයසමතො උපසම්පද අහොසි.

27. අථ බො භගවා තදවසෙසෙ භික්ඛු ධම්මො කථාය ඔවදි, අනුසාසි. අථ බො ආයසමතො ච මසස්‍ය ආයසමතො ච භද්දියස්‍ය භගවතා ධම්මො කථාය ඔවදියමානානං අනුසාසියමානානං විරජං විතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි: “යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං සබ්බං තං නිරොධධම්මං”නති, තෙ දිට්ඨධම්මො පත්තධම්මො විදිතධම්මො පරියොගාලකධම්මො නිණ්ණවිචිකිට්ඨො විගතකථකථා වෙසාරජ්ජපනතො අපරප්පච්චයො සඤ්ඤාසනෙ භගවන්තං ඵතදච්චො: “ලභෙය්‍යාම මයං භනෙන, භගවතො සනතිකෙ පබ්බජ්ජං. ලභෙය්‍යාම උපසම්පද”නති, “ඵථ භික්ඛවො”ති භගවා අවොච, “ස්වාකඛාතො ධම්මො, වරථ භුතචරියං සමමා දුක්ඛස්‍ය අන්තකිරියායා” ති, සාච තෙසං ආයසමන්තානං උපසම්පද අහොසි.

28. අථ බො භගවා තදවසෙසෙ භික්ඛු නිහාරභතො ධම්මො කථාය ඔවදි, අනුසාසි. යං තයො භික්ඛු පිණ්ඩාය වරිත්වා ආහරන්ති, තෙන ඡබ්බග්ගො යාපෙති

29. අථ බො ආයසමතො ච මහානාමස්‍ය ආයසමතො ච අස්‍යජ්ජස්‍ය භගවතා ධම්මො කථාය ඔවදියමානානං අනුසාසියමානානං, විරජං විතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි: “යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං සබ්බං තං නිරොධධම්මං”නති, තෙ දිට්ඨධම්මො පත්තධම්මො විදිතධම්මො පරියොගාලකධම්මො නිණ්ණවිචිකිට්ඨො විගතකථකථා වෙසාරජ්ජපනතො අපරප්පච්චයො සඤ්ඤාසනෙ භගවන්තං ඵතදච්චො: “ලභෙය්‍යාම මයං භනෙන භගවතො සනතිකෙ පබ්බජ්ජං. ලභෙය්‍යාම උපසම්පද”නති, “ඵථ භික්ඛවො”ති භගවා අවොච, “ස්වාකඛාතො ධම්මො, වරථ භුතචරියං සමමා දුක්ඛස්‍ය අන්තකිරියායා” ති, සාච තෙසං ආයසමන්තානං උපසම්පද අහොසි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

26. ඉක්බිති ආයුෂමත් ~~කොණ්ඩසාදක~~ සථවිර තෙමේ දක්නාලද (සිටුසස්)දහම් ඇත්තේ, පැමිණි (සිටුසස්)දහම් ඇත්තේ, වෙසෙසින් බැසගත් (සිටුසස්) දහම් ඇත්තේ, දුරු කළ සැක ඇත්තේ, පහ වූ (කෙසේ කෙසේ දැයි පැවති) සැක ඇත්තේ, විසාරදනාවයට පැමිණියේ, ශාස්තෘශාසනයෙහි අන් කෙනකුන්ගේ පිටිවහලක් නැත්තේ “නාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සමීපයෙහි පැවිද්ද ලබන්නෙමි. උපසම්පදාව ලබන්නෙමි” යි නාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැළ කෙළේය. නාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණ, එව. ධර්මය තෙමේ මනා ව දෙසනලද්දේ ය. මනා කොට දුක් කෙළවර කිරීම පිණිස මාගීබුහමවයඃයෙහි හැසිරෙව” යි වදාළ සේක. ඒ වචනය ම ඒ ආයුෂමතුන් වහන්සේට උපසම්පදාව වී ය.

27. ඉක්බිති නාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔහුගෙන් අවශෙෂ වූ භික්ෂූන්ට දූතමිකතාවෙන් අවවාද කළ සේක. අනුශාසනා කළ සේක. එකල්හි නාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දූතමිකතාවෙන් අවවාද කරණු ලැබූ අනුශාසනා කරණු ලැබූ සිටු දෙනා වහන්සේ අතුරෙන් ආයුෂමත් වස සථවිරයන් වහන්සේට ද, ආයුෂමත් හද්දිය සථවිරයන් වහන්සේට ද “යම් කිසි ධර්මයක් ප්‍රත්‍යයයෙන් උපන්නේ වේ ද, ඒ සියල්ල නිරුද්ධ වීම සවනාවය කොට ඇතැ” යි පහ වූ රාගාදිරජස් ඇති, පහ වූ දිට්ඨිවිකිප්පාමල ඇති සොනාපකර්මග්‍යාණ්ණය පහළ වී ය. ඔහු දක්නාලද දහම් ඇත්තාහු පැමිණි දහම් ඇත්තාහු, අවබෝධ කළ දහම් ඇත්තාහු, වෙසෙසින් බැසගත් දහම් ඇත්තාහු, දුරු කළ සැක ඇත්තාහු, පහ වූ සැක ඇත්තාහු, නිභීයනාවයට පැමිණියාහු, ශාස්තෘශාසනයෙහි පරප්‍රත්‍යයයක් නැත්තාහු “සාමිති, අපි නාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සමීපයෙහි පැවිද්ද ලබන්නෙමු. උපසම්පදාව ලබන්නෙමු” යි නාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැළකළහ. නාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, එවු. ධර්මය තෙමේ මොනවට දෙසන ලද්දේ ය. දුක් කෙළවර කිරීම පිණිස මනා කොට මාගීබුහමවයඃයෙහි හැසිරෙවු” යි වදාළ සේක. ඒ වචනය ම ඒ ආයුෂමත්වරුන්ට උපසම්පදාව වී ය.

28. ඉක්බිති නාග්‍යවතුන් වහන්සේ (සෙසු භික්ෂූන් විසින්) ගෙනවුත් පිළිගැන්වූ බත් ඇති සේක් දූතමිකතාවෙන් සෙසු භික්ෂූන්ට අවවාද කළ සේක. අනුශාසනා කළ සේක භික්ෂූහු නිදෙනෙක් පිඩු පිණිස හැසිර යම් අතරක් ගෙන එත් ද, එ අතරින් ස නම යැපෙත්.

29. එකල්හි නාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දූතමිකතාවෙන් අවවාද කරණු ලබන්නා වූ අනුශාසනා කරණු ලබන්නා වූ ආයුෂමත් වූ මහානාම සථවිරයන් වහන්සේට ද, ආයුෂමත් වූ අසසජ් සථවිරයන් වහන්සේට ද “යම් කිසි ධර්මයක් ප්‍රත්‍යයයෙන් උපන්නේ ද, ඒ සියල්ල නිරුද්ධ වීම සවනාවය කොට ඇතැ” යි පහ වූ රාගාදිරජස් ඇති පහ වූ මල ඇති සොනාපකර්මග්‍යාණ්ණය පහළ වූයේ ය. ඔහු දක්නාලද දහම් ඇත්තාහු, පැමිණි දහම් ඇත්තාහු, අවබෝධ කළ දහම් ඇත්තාහු, වෙසෙසින් බැසගත් දහම් ඇත්තාහු, දුරු කළ සැක ඇත්තාහු, පහ වූ සැක ඇත්තාහු, නිභීයනාවයට පැමිණියාහු, බුදුසසුනෙන් පිටත් ඇදහීමක් නැත්තාහු “සාමිති, අපි නාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සමීපයෙහි පැවිද්ද ලබන්නෙමු. උපසම්පදාව ලබන්නෙමු” යි නාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැළකළහ. නාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, එවු. ධර්මය තෙමේ මොනවට දෙසනලද්දේ ය. දුක් කෙළවර කිරීම පිණිස මනා කොට බුහමවයඃයෙහි හැසිරෙවු” යි වදාළ සේක. ඒ වචනය ම ඒ ආයුෂමත්වරුන්ට උපසම්පදාව වී ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

30. අථ බො භගවා උඤ්චවග්ගියෙ තිකඤ්ඤා ආමනෙතසි: “රුපං තිකඤ්චෙ, අනන්තා. රුපං ච තිදං තිකඤ්චෙ, අනන්තා අභවිස්ස, නයිදං රුපං ආබ්බාසය සංවතෙතය්‍ය. ලඤ්ඤාච ච රුපෙ ‘ඵවං මෙ රුපං හොතු. ඵවං මෙ රුපං මා අහොසී’ති. යස්මා ච බො තිකඤ්චෙ, රුපං අනන්තා, තස්මා රුපං ආබ්බාසය සංවතනති. න ච ලඤ්ඤාති රුපෙ ‘ඵවං මෙ රුපං හොතු. ඵවං මෙ රුපං මා අහොසී’ති.

31. “වෙදනා තිකඤ්චෙ, අනන්තා.¹ වෙදනා ච තිදං තිකඤ්චෙ, අනන්තා අභවිස්ස, නයිදං වෙදනා ආබ්බාසය සංවතෙතය්‍ය. ලඤ්ඤාච ච වෙදනාය ‘ඵවං මෙ වෙදනා හොතු. ඵවං මෙ වෙදනා මා අහොසී’ති. යස්මා ච බො තිකඤ්චෙ, වෙදනා අනන්තා, තස්මා වෙදනා ආබ්බාසය සංවතනති. න ච ලඤ්ඤාති වෙදනාය ‘ඵවං මෙ වෙදනා හොතු. ඵවං මෙ වෙදනා මා අහොසී’ති.

32. “සඤ්ඤා තිකඤ්චෙ, අනන්තා. -පෙ- සඤ්ඤා රුපං තිකඤ්චෙ, අනන්තා. සඤ්ඤා ච තිදං තිකඤ්චෙ අනන්තා අභවිස්සංසු,² නයිමෙ සඤ්ඤා ආබ්බාසය සංවතෙතය්‍යං. ලඤ්ඤාච ච සඤ්ඤා රුපං ‘ඵවං මෙ සඤ්ඤා රුපං හොතු. ඵවං මෙ සඤ්ඤා මා අහොසී’ති. යස්මා ච බො තිකඤ්චෙ, සඤ්ඤා අනන්තා, තස්මා සඤ්ඤා ආබ්බාසය සංවතනති. න ච ලඤ්ඤාති සඤ්ඤා රුපං ‘ඵවං මෙ සඤ්ඤා රුපං හොතු. ඵවං මෙ සඤ්ඤා මා අහොසී’ති.

33. “විඤ්ඤාණං තිකඤ්චෙ, අනන්තා. විඤ්ඤාණං ච තිදං තිකඤ්චෙ, අනන්තා අභවිස්ස, නයිදං විඤ්ඤාණං ආබ්බාසය සංවතෙතය්‍ය. ලඤ්ඤාච ච විඤ්ඤාණෙ ‘ඵවං මෙ විඤ්ඤාණං හොතු. ඵවං මෙ විඤ්ඤාණං මා අහොසී’ති. යස්මා ච බො තිකඤ්චෙ විඤ්ඤාණං අනන්තා, තස්මා විඤ්ඤාණං ආබ්බාසය සංවතනති. න ච ලඤ්ඤාති විඤ්ඤාණෙ ‘ඵවං මෙ විඤ්ඤාණං හොතු. ඵවං මෙ විඤ්ඤාණං මා අහොසී’ති.

34. “තං කිමමඤ්ඤාච තිකඤ්චෙ, රුපං නිච්චං වා අනිච්චං වා? ති. අනිච්චං භනෙත. යමපනාතිච්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වා? ති. දුක්ඛං භනෙත. යමපනාතිච්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං, කල්පනානු තං සමනුපස්සිතුං ‘ඵතං මම. ඵසො ගමසම්. ඵසො මෙ අනන්තා?’ති. නො ගෙතං භනෙත. වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සඤ්ඤා රුපං -පෙ- විඤ්ඤාණං නිච්චං වා අනිච්චං වා? ති. අනිච්චං භනෙත. යමපනාතිච්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වා? ති. දුක්ඛං භනෙත. යමපනාතිච්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං, කල්පනානු තං සමනුපස්සිතුං ‘ඵතං මම. ඵසො ගමසම්. ඵසො මෙ අනන්තා?’ති. නො ගෙතං භනෙත.

1. “වෙදනා අනන්තා” ම. ජ. සං; තො. වි

2. “අභවිස්සංසු” ම. ජ. සං; ම. නු. ට; තො. වි. “අභවිස්ස”

30. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පස්වග මහණුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, රූපය අනාත්මයි. මහණෙනි, යම් තෙයෙකින් මේ රූපය ආත්ම වී නම්, මේ රූපය පීඩාව පිණිස නො පවත්නේ ය. ‘මාගේ රූපය මෙසේ වේවා. මෙසේ නො වේවා’ යනු ලැබිය හැකි වන්නේ ය. මහණෙනි, යම් තෙතුවකින් රූපය ආත්ම නො වේ ද, එ’ තෙතුවෙන් රූපය පීඩාව පිණිස පවතී. ‘මාගේ රූපය මෙසේ වේවා. මෙසේ නො වේවා’ යනු රූපයෙහි නො ලැබේ.

31. “මහණෙනි, වෙදනාව අනාත්මයි. මහණෙනි, යම්තෙයකින් මේ වෙදනාව ආත්මය වී නම්, මේ වෙදනාව පීඩාව පිණිස නො පවත්නී ය. ‘මාගේ වෙදනාව මෙසේ වේවා. මෙසේ නො වේවා’ යනු වෙදනාවෙහි ලැබිය හැකි වන්නේ ය. මහණෙනි, යම්තෙයකින් වෙදනාව ආත්ම නො වේ ද, එතෙයින් වෙදනාව පීඩාව පිණිස පවතී. ‘මාගේ වෙදනාව මෙසේ වේවා. මෙසේ නො වේවා’ යනු වෙදනාවෙහි නො ලැබේ.

32. “මහණෙනි, සංඥාව අනාත්මයි -පෙ- මහණෙනි, සංස්කාරයෝ අනාත්ම වෙත්. මහණෙනි, යම්තෙයකින් මේ සංස්කාරයෝ ආත්ම වුවානු නම්, මේ සංස්කාරයෝ පීඩාව පිණිස නො පවත්නානු ය. ‘මාගේ සංස්කාරයෝ මෙසේ වෙත්වා. මෙසේ නොවෙත්වා’ යනු සංස්කාරයන් කෙරෙහි ලැබිය හැකි වන්නේ ය. මහණෙනි, යම් තෙයකින් සංස්කාරයෝ ආත්ම නො වෙත් ද, එතෙයින් සංස්කාරයෝ පීඩාව පිණිස පවතිත්. ‘මාගේ සංස්කාරයෝ මෙසේ වෙත්වා. මෙසේ නො වෙත්වා’ යනු සංස්කාරයන් කෙරෙහි නො ලැබේ.

33. “මහණෙනි, විඤ්ඤාය අනාත්මයි. මහණෙනි, යම්තෙයකින් මේ විඤ්ඤාය ආත්ම වී නම්, මේ විඤ්ඤාය පීඩාව පිණිස නො පවත්නේ ය. ‘මාගේ විඤ්ඤාය මෙසේ වේවා. මෙසේ නො වේවා’ යනු විඤ්ඤායෙහි ලැබිය හැකි වන්නේ ය. මහණෙනි, යම්තෙයකින් විඤ්ඤාය ආත්ම නො වේ ද, එතෙයින් විඤ්ඤාය පීඩාව පිණිස පවතී. ‘මාගේ විඤ්ඤාය මෙසේ වේවා. මෙසේ නො වේවා’ යනු විඤ්ඤායෙහි නො ලැබේ.

34. “මහණෙනි, ඒ කිමැ යි සිතවූ ද? රූපසකකිය නිත්‍ය ද? අනිත්‍ය ද? ස්වාමීනි, අනිත්‍ය යි. යමක් අනිත්‍ය වේ නම්, එය දුක් ද? සැප ද? ස්වාමීනි, දුක් ය, යමක් අනිත්‍ය ද, දුක් ද, පෙරළෙන සුලු ද, එබඳු දෙය ‘මෙය, මාගේ ය. මේ හෙමේ මම වෙමි. මේ හෙමේ මාගේ ආත්මය’ යි දක්නට සුදුසු ද? ස්වාමීනි, ඒ නුසුදුසු ම ය. වෙදනා තොමෝ -පෙ- සංඥා තොමෝ -පෙ- සංස්කාරයෝ -පෙ- විඤ්ඤාය නිත්‍ය ද? අනිත්‍ය ද? ස්වාමීනි, අනිත්‍ය යි. යමක් අනිත්‍ය නම් එය දුක් ද? සැප ද? ස්වාමීනි, දුක් ය. යමක් ව්‍යාති අනිත්‍ය ද, දුක් ද, පෙරළෙන සුලු ද, එය ‘මෙය මාගේ ය. මේ හෙමේ මම වෙමි. මේ හෙමේ මාගේ ආත්මය’ යි දක්නට සුදුසු ද? ස්වාමීනි, ඒ නුසුදුසු ම ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

35. තසමානිභ භික්ඛවෙ, යං කිඤ්චි රූපං අනිත්තානාගතපච්චුප්පනනං අජ්ඣතනං වා බහිඤ්ඤා වා ඔලාරිකං වා සුඛුමං වා භීතං වා පණීතං වා, යං දුරෙ වා සන්තිකෙ වා; සබ්බං තං රූපං නෙතා මම. නෙසො'හමස්මි. න මෙ සො අත්තා'නි ඵලමෙනං යථාභූතං සමමප්පඤ්ඤාය දට්ඨබ්බං. යා කාචි වෙදනා - යා කාචි සඤ්ඤා - යෙ කෙචි සඤ්ඤා - යං කිඤ්චි විඤ්ඤාණං අනිත්තානාගතපච්චුප්පනනං අජ්ඣතනං වා බහිඤ්ඤා වා ඔලාරිකං වා සුඛුමං වා භීතං වා පණීතං වා යං දුරෙ වා සන්තිකෙ වා සබ්බං තං විඤ්ඤාණං නෙතං මම, නෙසො'හමස්මි. න මෙ සො අත්තා'නි ඵලමෙනං යථාභූතං සමමප්පඤ්ඤාය දට්ඨබ්බං.

36. ඵලං පස්සං භික්ඛවෙ, සුතවා අරියසාවකො රූපසම්මපි නිබ්බිඤ්ඤා, වෙදනාය'පි නිබ්බිඤ්ඤා, සඤ්ඤාය'පි නිබ්බිඤ්ඤා, සඤ්ඤාය'පි නිබ්බිඤ්ඤා, විඤ්ඤාණසම්මපි නිබ්බිඤ්ඤා, නිබ්බිඤ්ඤා විරජ්ජති, විරාගා විමුච්චති, විමුත්තස්මිං විමුත්තමිති ඤාණං හොති; ඛිණ්ණ ජාති, චූඤ්ඤා භූතමචරියං; කතං කරණීයං; නාපරං ඉත්තනායා'නි, පජානාති'නි.

37. ඉදමවොච භගවා. අත්තමනා පඤ්ඤවග්ගියා භික්ඛු භගවතො භාසිතං අභිනන්දං. ඉමසම්ඤ්ඤා පන වෙය්‍යාකාරණසම්මං භඤ්ඤාමානෙ පඤ්ඤවග්ගියානං භික්ඛූනං අනුපාදාය ආසවෙහි විතතාති විමුච්චිංසු.

38. තෙන බො පන සමයෙන ඡ ලොකෙ අරහන්තො ගොනති.

පස්මකභාණවාරං

1. තෙන බො පන සමයෙන බාරාණසියං යසො නාම භුලුප්පතො, සෙට්ඨිප්පතො සුඛුමාලො හොති. තස්ස තයො පාසාදා හොනති. ඵකො ගෙමනතිකො, ඵකො ගිමිතිකො, ඵකො වස්සිකො. සො වස්සිකෙ පාසාදෙ වස්සිකෙ වතභාරො මාසෙ¹ නිප්පුරිසෙති භූරියෙති පරිවාරයමානො න හෙට්ඨාපාසාදං ඔරොගති.

2. අථ බො යසස්ස භුලුප්පතස්ස පඤ්ඤවි කාමගුණෙහි සමපට්ඨස්ස සමඛිතිභූතස්ස පරිවාරයමානස්ස පටිගච්චෙව² නිද්දා ඔක්කමි. පරිජනස්ස'පි නිද්දා ඔක්කමි. සබ්බරත්තියො ච තෙලප්පදීපො ක්කායති.

1. වන්තාරෙමාසෙ - ම. ජ. සං. 2. "පටිකෘච්චෙව" - ම. ජ. සං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

35. මහණෙනි, එහෙයින් මේ ලොකයෙහි තමා ගේ වූ හෝ බැහැර වූ හෝ මහන් වූ හෝ සිසුනු වූ හෝ ලාමක වූ හෝ ප්‍රණීත වූ හෝ අතීතානාගතවතීම්මාන වූ හෝ යම් කිසි රූපයෙක් වේ ද, යම් රූපයෙක් දුරෙහි හෝ සම්පයෙහි හෝ වේ ද ඒ සියලු රූපය “මේ මාගේ නො වේ. මේ තෙමේ මම නො වෙමි. මේ තෙමේ මාගේ ආත්මය නො වේ ය” යි මෙසේ මෙය යහපත් නුවණින් තත් වූ පරිදි දත යුතු ය. යම් කිසි වෙදනාවක් වේ ද, - යම්කිසි සංඥාවක් වේ ද, - යම් කිසි සංසකාරයෝ වෙත් ද - අධ්‍යාත්මයෙහි වූ හෝ බැහැර වූ හෝ මහන් වූ හෝ සිසුනු වූ හෝ ලාමක වූ හෝ ප්‍රණීත වූ හෝ අතීතානාගතවතීම්මාන වූ හෝ යම් කිසි විඤනයෙක් වේ ද, යම් විඤනයෙක් දුරෙහි හෝ සම්පයෙහි හෝ වේ ද, ඒ සියලු විඤනය “මේ මාගේ නො වේ. මේ තෙමේ මම නො වෙමි. මේ තෙමේ මාගේ ආත්මය නො වේ ය” යි මෙසේ මෙය යහපත් නුවණින් තත් වූ පරිදි දත යුතු ය.

36. මහණෙනි, මෙසේ දන්නා වූ ඛණ්ඩාකාර වූ ආයතීයාකාර තෙමේ රූපසංකෘතියෙහි ද කළකිරෙයි. වෙදනාසංකෘතියෙහි ද කළකිරෙයි. සංඥාසංකෘතියෙහි ද කළකිරෙයි. සංසකාරසංකෘතියෙහි ද කළකිරෙයි. විඤනාසංකෘතියෙහි ද කළකිරෙයි. කළකිරුණේ නො ඇලෙයි. නො ඇලීමෙන් (කෙලෙසුන් කෙරෙන්) මිදෙයි. මිදුනු කල්හි මිදුනේ යැ යි (පස්විකුම්) නුවණ වේ. ‘ජාතිය ඝෂය වී ය. බඹසර වැස නිමවන ලදී. (සිටු මගින් කළ යුතු) කටයුතු කරණ ලදී. අතීතය පිණිස (කටයුතු) අතිකක් නැතැ’ යි දනියි.

37. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළසේක. සතුවු සිත් ඇති පස්වගමනණනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ වචනය (පසසමිත්) සතුවු සිතින් පිළිගත්ත. මේ නිගාමක සුත්‍රය දෙසනු ලබන කල්හි පස්වගමනණන් ගේ සිත් වෘෂණාදූෂිතවශයෙන් අල්ලා නොගැනීමෙන් ආශ්‍රවයන්ගෙන් මුද්‍රිතාත.

38. එකල්හි ලොකයෙහි රහත්හු සදෙනෙක් වෙත්.

පළමු බණවර නිමි.

1. එකල්හි බරණස යස නම් කුලපුත්‍රයෙක් වෙයි. සිටුපුත් වූ ඔහු සිසුමැලිය. ඔහුට ප්‍රාසාදයෝ තුනක් වෙත්. එක් ප්‍රාසාදයෙක් තෙමනනා සාතුවට සුදුසු ය. එක් ප්‍රාසාදයෙක් ග්‍රීෂ්ම සාතුවට සුදුසු ය. එක් ප්‍රාසාදයෙක් වෂීෂාතුවට සුදුසු ය. ඒ යස කුලපුත්‍රතෙමේ වැසිකලට සුදුසු පතයෙහි වැසි සාරමස්ති සහිත් විසින්ම වාදනය කළ තුය්‍යියන් ගෙන් හැම ලෙසින් ඉදුරන් පිණවන්නේ යටපතයට නො බසියි.

2. ඉක්බිති පස්කමගුණයෙන් මොනවට සැහීමට පැමිණි හැම ලෙසින් ඉදුරන් පිණවන යස කුලපුත්‍රයාහට හැමට පළමුව නින්ද පැමිණියේය. පිරිවර ජනයාහට ද නින්ද පැමිණියේය. මුළු රැ තෙල් පතන ද දැල්වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. අථ බො යසො ණුලපුතො පටිගච්චව පබ්බුක්ඛිතො අද්දස සකං පරිජනං සුපනං. අඤ්ඤිස්සා කචෙඡ චිණං. අඤ්ඤිස්සා කණ්ණෙ මුද්දිමං. අඤ්ඤිස්සා කචෙඡ ආලමරං. අඤ්ඤං විකේතසිකං අඤ්ඤං විකේලිකං. අඤ්ඤා විපපලපනතියො. හත්ථපනතං සුසානං මඤ්ඤා. දිස්වානස්ස ආදීනවො පාතුරහොසි. නිබ්බිද්ධ චිත්තං සණ්ඨාසි.

4. අථ බො යසො ණුලපුතො උදුනං උදුනෙසි: “උපද්දනං වත භො; උපස්සට්ඨං වත භො”ති.

5. අථ බො යසො ණුලපුතො සුවණ්ණපාදිකායො ආරොහිතො යෙන නිවෙසනආරං තෙනුපසඛකම්. අමනුස්සා ආරං විවරිංසු: “මා යසස්ස ණුලපුතස්ස කොචි අනතරායමකාසි අගාරස්ම අනගාරියං පබ්බජ්ජායා” ති.

6. අථ බො යසො ණුලපුතො යෙන නගරආරං තෙනුපසඛකම්. අමනුස්සා ආරං විවරිංසු. “මා යසස්ස ණුලපුතස්ස කොචි අනතරායමකාසි අගාරස්ම අනගාරියං පබ්බජ්ජායා”ති.

7. අථ බො යසො ණුලපුතො යෙන ඉසිපතනං මිගදයො, තෙනුපසඛකම්. තෙන බො පන සමයෙන භගවා රත්තියා පච්චුසස්මයං පච්චුට්ඨාය අජේඛාකාසෙ වඛකමති. අද්දසා බො භගවා යසං ණුලපුතං දුරතො¹ ව අගච්ඡන්තං. දිස්වාන වඛකමා ඔරොහිතො පඤ්ඤාතො ආසතෙ නිසීදි. අථ බො යසො ණුලපුතො භගවතො අවිදුරෙ උදුනං උදුනෙසි: උපද්දනං වත භො; උපස්සට්ඨං වත භො”ති.

8. අථ බො භගවා යසං ණුලපුතං එතදවොච: “ඉදං බො යස, අනුපද්දනං. ඉදං අනුපස්සට්ඨං. එති යස, නිසීද. ධම්මං තෙ දෙසිස්සාමි”ති¹. අථ බො යසො ණුලපුතො “ඉදං කීර අනුපද්දනං. ඉදං අනුපස්සට්ඨං”නති ගට්ඨො උදුගො සුවණ්ණපාදිකානි ඔරොහිතො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්භා භගවන්තං අභිවාදෙධා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නස්ස බො යසස්ස ණුලපුතස්ස භගවා ආනුපුබ්බිකථං² කථෙසි. සෙය්‍යථිදං: දුනකථං සීලකථං සග්ගකථං කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සංකිලෙසං තෙතමෙම ආනිසංසං පකාසෙසි. යද, භගවා අඤ්ඤාසි යසං ණුලපුතං කලචිත්තං මුදුචිත්තං විතීවරණචිත්තං උදගචිත්තං පසන්නචිත්තං, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්ඛසිකා³ ධම්මදෙසනා නං පකාසෙසි - දුතං සමුදයං නිරොධං මග්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුද්ධං වත්ථ. අපගතකාලකං සමමදෙව රජනං පතිගණ්ණය්‍ය. එවමෙව යසස්ස ණුලපුතස්ස නසම්යෙව ආසතෙ විරජං චිත්තමලං ධම්මවකුට්ඨං උදපාදි “යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්මං”නති.

1. “දෙසෙස්සාමි” ම. නු. ප; තො. වි; ම. ඡ. සා.

2. අනුපුබ්බිකථා” ම. ඡ. ස. ආනුපුබ්බිකථා” ම. නු. ප. 3 “සමුක්ඛසිකා” ඡ. පු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. එකල්හි යසකුලපුත්‍රනෙමේ ගැමට පළමු පිබ්බද නිදන සිය පිරිවර දුටුවේ ය. එකකගේ කිසිල්ලෙහි විණාව වී ය. එකකගේ බෙල්ලේ මිහිතුබෙරය වී ය. එකකගේ කිසිල්ලෙහි පණාබෙරය වී ය. අවුල් වූ කෙස් ඇති එකක ද කෙළ වැනෙන එකක ද නන් දෙඩන අන් අහනන් ද දුටුවේ ය. එකැන හමුවට පත් අමුසොහොනක් වැනි වී ය. දැක, ඒ කුලපුත්‍රයානට දෙස් පෙණේ ගියේ ය. සසර කළකිරීමෙහි සිත පිතිටියේ ය.

4. ඉක්බිති යසකුලපුත්‍රනෙමේ “භවත්ති, ඒකාන්තයෙන් තෘණාදි කෙලයයන් විසින් පීඩා කරණ ලද්දේ ය. භවත්ති, තෘණාදිකෙලයයන් විසින් දැඩි කොට ගන්නා ලද්දේ ය” යි උදන් ඇති ය.

5. ඉක්බිති යසකුලපුත්‍රනෙමේ රත්මිරවැසිසහල පය ලා නිවෙස්දොරට පැමිණියේ ය. දෙවියෝ “යසකුලපුත්‍රයානට ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිද්දට කිසිවෙක් අන්තරාය නො කෙරේවා” යි දොර හළහ.

6. ඉක්බිති යසකුලපුත්‍ර නෙමේ නුවර දොරට පැමිණියේ ය. යසකුලපුත්‍රයානට ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිද්දට කිසිවෙක් අන්තරාය නො කෙරේවා” යි දෙවියෝ දොර අළහ.

7. ඉක්බිති යසකුලපුත්‍රනෙමේ ඉසිපතනය වූ මෘගදයයට ගියේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අලුයව්වෙලෙහි නැගී සිට එළිමහනෙහි සක්මන් කරණසේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එන්නා වූ යසකුලපුත්‍රයා දුර දී ම දුටුසේක. දැක, සක්මනින් ඉවත් වී පැණවූ අසුනෙහි වැඩ හුන් සේක. එකල්හි යසකුලපුත්‍රනෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නුදුරු තැනක සිට “භවත්ති, ඒකාන්තයෙන් තෘණාදිකෙලයයන් විසින් පීඩා කරණ ලද්දේ ය. තෘණාදිකෙලයයන් විසින් දැඩි කොට ගන්නා ලද්දේ ය” යි උදන් ඇති ය.

8. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යසකුලපුත්‍රයානට “යසය, මේ වතාහි තෘණාදිකෙලයයන් විසින් පීඩා නො කරණ ලද්දේ ය. තෘණාදි කෙලයයන් විසින් දැඩි කොට නො ගන්නා ලද්දේ ය. යසය, එව. හිදුව. තට දහනි දෙසන්නෙමි” යි වදාළ සේක. ඉක්බිති යසකුලපුත්‍රනෙමේ “මේ පීඩා නො කරණ ලද්දේ ල. මේ දැඩි කොට නො ගන්නා ලද්දේ ල” යි සභුටු වූයේ ඔද. වැසි වූයේ මිරිවැසිසහල ගලවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන්නා වූ යසකුලපුත්‍රයානට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙලකතාව වදාළසේක. එනම්:—දහකථාව සීලකථාව සවර්ගකථාව කාමයන්ගේ දෙෂය ලාමකභාවය කෙලෙසීමට හෙතු වන බව ගිහිගෙන් නික්මීමෙහි අනුසස් (යන මෙය) ප්‍රකාශ කළසේක. යම් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යසකුලපුත්‍රයා (කාමච්ඡදය පහ වීමෙන්) යොග්‍ය වූ සිත් ඇත්තෙකැ යි ද, (ව්‍යාපාදය දුරු වීමෙන්) මොළොක් වූ සිත් ඇත්තෙකැ යි ද, (උභවචක්‍රාකෘතිය දුරු වීමෙන්) නො විසිරුණු සිත් ඇත්තෙකැ යි ද (පිනම්භිය පහ වීමෙන්) නො හැකුවනු සිත් ඇත්තෙකැ යි ද (විවිකිච්ඡාව දුරු වීමෙන්) නිසැක සිත් ඇත්තෙකැ යි ද දන් සේක් ද, එකල්හි බුදුවරයන්ගේ තමා ම උසස්බවට පැමිණී යම් ධර්මදේශනාවක් වේ ද, දූර්වසන්‍යය සමුදයසන්‍යය නිරොධසන්‍යය මාර්ගසන්‍යය යන ඒ ව්‍යුරාසෘජිකාසන්‍යය ප්‍රකාශ කළසේක. පහ වූ කිලුටු ඇති පිරිසිදු වස්ත්‍රයක් මනා සේ සායම් ගන්නේ යම් සේ ද, එපරිද්දෙන් යසකුලපුත්‍රයානට ඒ අසුනෙහි දී ම “ගටගැණීම සවනාවය කොට ඇති යම්කිසිවක් වේ ද, ඒ සියල්ල නිරුඳ්ධ වීම සවනාවය කොට ඇතැ” යි යන රාගාදිරජස් රහිත වූ පහ වූ කෙලෙස්මල ඇති දහමඇස (සොතාපත්තිඤ්ඤා) පහල වූයේ ය.

9. අථ බො යසස්ස කුලපුත්තස්ස මාතා පාසාදං ආරුහිතා යසං කුලපුත්තං අපස්සන්තී යෙන සෙට්ඨි ගහපති, තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිතා සෙට්ඨිං ගහපතිං එතදවොච: “පුතො තෙ ගහපති, යසො ත දිස්සති”ති. අථ බො සෙට්ඨි ගහපති චතුර්දිසා අස්සදුතෙ උයොභෙතො සාමඤ්ඤව යෙන ඉසිපතනං මිගදායො, තෙනුපසඤ්ඤාමි. අද්දසා බො සෙට්ඨි ගහපති සුවණ්ණපාදකානං නිකේඛපං. දිස්වාන තඤ්ඤව අනුගමා¹. අද්දසා බො භගවා සෙට්ඨිං ගහපතිං දුරතොච ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන භගවතො එතදහොසි: “යනනුනාහං තථාරූපං ඉද්ධාභිසංඛාරං අභිසංඛරෙය්‍යං, යථා සෙට්ඨි ගහපති ඉධ නිසිනො ඉධ නිසිනං යසං කුලපුත්තං ත පස්සෙය්‍යා”ති. අථ බො භගවා තථාරූපං ඉද්ධාභිසංඛාරං අභිසංඛාසි.²

10. අථ බො සෙට්ඨි ගහපති යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිතා භගවන්තං එතදවොච: “අපි භනොත, භගවා යසං කුලපුත්තං පස්සෙය්‍යා”ති. “තෙහ භි ගහපති, නිසීද. අපෙච තාම ඉධ නිසිනො ඉධ නිසිනං යසං කුලපුත්තං පස්සෙය්‍යාසි”ති.

11. අථ බො සෙට්ඨි ගහපති “ඉධෙව කිරාහං නිසිනො ඉධ නිසිනං යසං කුලපුත්තං පස්සෙය්‍යාමි” ති තට්ඨා උදයො භගවන්තං අභිවාදෙතා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිනාස්ස බො සෙට්ඨිස්ස ගහපතිස්ස භගවා ආනුපුබ්බිකථං කපෙසි - පෙ - අපරප්පච්චයො සන්ථු-සාසනෙ භගවන්තං එතදවොච: “අභිකකන්තං භනොත, අභිකකන්තං භනොත, සෙය්‍යථාපි භනොත, නිකකුජ්ජනං³ වා උකකුජ්ජය්‍ය, පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය, මුලහස්ස වා මග්ගං ආචිකෙඛය්‍ය, අකිකාරෙ වා තෙලපජ්ජානා ධාරෙය්‍ය චක්ඛුමිනො රූපානි දකඛිනනීති” එවමෙවං භගවා අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිනො. එසාහං භනොත, භගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසඤ්ඤව. උපාසනං මං භගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගත”න්ති. සොච⁴ ලොකෙ පඨමං උපාසකො අනොසි තෙවාචිකො.

12. අථ බො යසස්ස කුලපුත්තස්ස පිතුනො ධම්මෙ දෙසියමානෙ යථාදිට්ඨා යථාචිදිතං භුමිං පච්චවෙකිනන්තස්ස අනුපාදය ආසවෙති වින්තං විමුච්ඡි. අථ බො භගවතො එතදහොසි: “යසස්ස බො කුලපුත්තස්ස පිතුනො ධම්මෙ දෙසියමානෙ යථාදිට්ඨා යථාචිදිතං භුමිං පච්චවෙකි-න්තස්ස අනුපාදය ආසවෙති වින්තං විමුච්ඡන්තං. අහබ්බො බො යසො කුලපුත්තො හිනායාවන්තිතා කාමෙ පරිභුඤ්ඤාං සෙය්‍යථාපි පුබ්බෙ අගාරිකභුතො. යනනුනාහං තං ඉද්ධාභිසංඛාරං පටිපස්සමෙහය්‍ය”න්ති.

1 අනුගමාසි - ම, ඡ, සා.

2. අභිසංඛාරෙසි - ම, ඡ, සා.

3. “නිකුජ්ජනං” - ඉත්තපි

4 සො. ව - ම කු. ප; අ. ච.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

9. ඉක්බිති යසකුලපුත්‍රයාගේ මවුනොමෝ පහසට නැගී යසකුලපුත්‍රයා නො දක්නී සිටුගැහැවියා වෙත ගියා ය. ගොස්, සිටුගැහැවියාහට “ගැහැවිය, ඔබගේ පුත් වූ යසනෙමේ නො දක්නා ලැබේ” යයි කීවා ය. එකල්හි සිටුගැහැවි තෙමේ අසුන් නැගී දුකයන් සිව්දිගට යවා තෙමේ ම ඉසිපතන නම් වූ මෘගදයයට ගියේ ය. එහි සිටුගැහැවි තෙමේ සුවණ්ඪාදුකාවන්ගේ අති සටහන දුටුයේ ය. දක, එය අඳු ව ගියේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එක්තරා වූ සිටුගැහැවියා දුර දී ම දුටු සේක. දැක්මෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මෙහි හුන්තා වූ සිටුගැහැවි තෙමේ මෙහි හුන් යසකුලපුත්‍රයා යම් සේ නො දක්නේ ද, මම එබඳු වූ සෘද්ධියක් කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි මේ සිත වී ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එබඳු වූ සෘද්ධියක් කළ සේක.

10. ඉක්බිති සිටුගැහැවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගියේ ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිනි, කිම? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යසකුලපුත්‍ර දුටු සේක් ද?” යි ඇසී ය. “ගැහැවිය, එසේ නම්” හිඳුව. මෙහි හුන් තෝ මෙහි හුන් යසකුලපුත්‍ර ඒකාන්තයෙන් දක්නෙහි ය” යි (උන් වහන්සේ වදාළ සේක.)

11. ඉක්බිති සිටුගැහැවි තෙමේ “මම මෙහි ම හුන්තෙමි මෙහි ම හුන් යසකුලපුත්‍ර දකින්නෙමි” යි සතුටු වූයේ ඔද වැඩි සිතැත්තේ, භාග්‍යවතුන් සකසා වැද පසෙක හුන්තේ ය. පසෙක හුන් සිටුගැහැවියාහට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙලකතාව වදාළ සේක. -පෙ- ශාස්තෘශාසනයෙහි පරප්‍රත්‍යයයක් නැත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිනි, ඉතා යහපත් ය. සාමිනි, ඉතා යහපත් ය. සාමිනි, යටිකුරු කරණලද්දක් යම් සේ උඩුකුරු කරන්නේ ද, වසන ලද්දක් යම් සේ විවෘත කරන්නේ ද, මං මුලා වුවකුට යම් සේ මග කියන්නේ ද, ‘ඇස් ඇත්තෝ’ රූප දකින්නාහු යැ” යි අදුරෙහි තෙල්පහනක් දරන්නේ ද, එපරිද්දෙන් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් ක්‍රමයෙන් ධර්ම ප්‍රකාශ කරණ ලද්දේ ය. සාමිනි, ඒ මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද නවලෝකෝත්තරධර්මය ද අභවාය්‍යී පුද්ගලීක්ෂුසම්පයා ද සරණ කොට යමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ ගියා වූ මා උපාසකයකු කොට දරණ සේක්වා” යි කීයේ ය. තෙතෙමේ ම ලෝකයෙහි පළමු තෙවාවික¹ උපාසක වූයේ ය.

12. ඉක්බිති පියාහට දහම් දෙසනු ලබන කල්හි දුටු පරිදි දන් පරිදි ආය්‍යීභූමිය මැනැවින් සලකන්නා වූ යසකුලපුත්‍රයාගේ සිත තෘෂ්ණාදූෂි වශයෙන් අල්ලා නොගෙන ආශ්‍රවයන් කෙරෙන් මිදුනේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “පියාහට දහම් දෙසනු ලබන කල්හි දුටු පරිදි දන් පරිදි ආය්‍යීභූමිය ප්‍රත්‍යවෙක්ෂා කරන්නා වූ යසකුලපුත්‍රයාගේ සිත තෘෂ්ණාදූෂිවශයෙන් නො ගෙන ආශ්‍රවයන් කෙරෙන් මිදුනේ ය. යසකුලපුත්‍ර තෙමේ පෙර ගිහි කල්හි මෙන් - ගිහි වී - කම්සැප විදීමට හුසුදුසු ම ය. මම ඒ සෘද්ධිය දැන් නැර ලන්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි සිතෙක් උපන්නේ ය.

1. “බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි, ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි, සංඝං සරණං ගච්ඡාමි” යි මෙසේ සරණ ගිය උපාසක තෙමේ තෙවාවික උපාසක ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

13. අථ බො භගවා තං ඉද්ධානිසංඛාරං පටිපස්සංගොසි. අද්දසා බො සෙට්ඨි ගහපති යසං ණුලපුත්තං නිසින්නං. දිසවාන යසං ණුලපුත්තං එතදවොච: “මාතා තෙ තාත, යස, පරිදෙවසොකසමාපන්නා. දෙති මාතුයා ජිවිත”නති.

14. අථ බො යසො ණුලපුත්තො භගවන්තං උලලොකෙසි. අථ බො භගවා සෙට්ඨි ගහපති. එතදවොච: තං කිමමඤ්ඤග්ගි ගහපති, යසස්ස¹ සෙබෙන ඤ්ඤෙන සෙබෙන දස්සනෙන ධම්මො දිට්ඨො විදිතො සෙය්‍යථාපි තයා. තස්ස යථාදිට්ඨං යථාදිදිතං භූමිං පච්චවෙකඛන්නාස්ස අනුපාදය ආසවෙති චිත්තං විමුත්තං. භතඛො භු බො සො ගහපති, ගිතායාවතතිවා කාමෙ පරිභුඤ්ජිතුං සෙය්‍යථාපි පුබ්බ අගාරිකභූතො”නති. “නො තෙනං භනෙන්”. යසස්ස බො ගහපති, ණුලපුත්තස්ස සෙබෙන ඤ්ඤෙන සෙබෙන දස්සනෙන ධම්මො දිට්ඨො විදිතො සෙය්‍යථාපි තයා. තස්ස යථාදිට්ඨං යථාදිදිතං භූමිං පච්චවෙකඛන්නාස්ස අනුපාදය ආසවෙති චිත්තං විමුත්තං. අනඛො බො ගහපති, යසො ණුලපුත්තො ගිතායාවතතිවා කාමෙ පරිභුඤ්ජිතුං සෙය්‍යථාපි පුබ්බ අගාරිකභූතො”නති.

15. “ලාභා භනෙන්, යසස්ස ණුලපුත්තස්ස. සුලඳ්ධං භනෙන්, යසස්ස ණුලපුත්තස්ස, යථා යසස්ස ණුලපුත්තස්ස අනුපාදය ආසවෙති චිත්තං විමුත්තං. අභිවාසෙතු මෙ භනෙන්, භගවා අජ්ජනනාය භවතං යසෙන ණුලපුත්තෙන පච්ජාසමනෙන්”නති. අභිවාසෙසි භගවා ඩුණ්ඨිනාවෙන්.

16. අථ බො සෙට්ඨි ගහපති භගවතො අභිවාසනං විදිවා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙවා පදකඛිණං කවා පකකාමි. අථ බො යසො ණුලපුත්තො අචිරපකකනෙන් සෙට්ඨිමගි භගවන්තං එතදවොච: “ලභෙය්‍යා’ හං භනෙන්, භගවතො සනතිකෙ පබ්බජ්ජං. ලභෙය්‍යං උපසම්පද” නති. “එති භිකූ” නි භගවා අවොච: “සංකඛාතො ධම්මො. චර බ්‍රහ්මචරියං සමමා දුක්ඛස්ස අනතකිරියායා” නි. සංච තස්ස ආයසමිතො උපසම්පද අගොසි.

තෙන බො පන සම්මෙත සත්ත ලොකෙ අර්හන්තො භොනති.

යසස්ස පබ්බජ්ජා නිබ්භිතා.

13. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ සෘණිය හළ සේක. සිටු-ගැහැවිනෙමේ එහි හුන් යසකුලපුත්‍රයා දුටුයේ ය. දැක, “පුත්‍රය, යස, නුඹගේ මවු තොමෝ වැලපීමට හා ශෝකයට පැමිණියා ය. මවට ඒවිනය දෙව” යි යසකුලපුත්‍රයාට කීයේ ය.

14. ඉක්බිති යසකුලපුත්‍ර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙස බැලූයේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිටුගැහැවියාට “ගැහැවිය, ඒ කුමකැ හි සිතති ද? යසකුලපුත්‍රයා විසින්, ඔබ විසින් මෙන්, (පළමු කොට) සෙබඤ්ඤා-යෙන් ද සෙබදස්සනායෙන් ද ආයාසිකත්‍යාධිමය දක්නා ලද්දේ ය. දක්නා ලද පරිදි දන්තාලද පරිදි ඒ ආයාසිකමය ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කරන්නා වූ ඒ යසකුලපුත්‍රයාගේ සිත තෘෂණදූෂිතයෙන් නො ගෙණ ආශ්‍රවයන් කෙරෙත් මිදුනේ ය. ගැහැවිය, යසකුලපුත්‍ර තෙමේ පෙර ගිහිකල මෙන් ගිහිබවට හැරී කම්සැප විදින්නට සුදුස්සෙක් වේ ද?” යි අසා වදාළ සේක. “සොමිති, සුදුසු නොවේ ම ය.” “ගැහැවිය, යසකුලපුත්‍රයා විසින් යට තුන්මග නුවණින් ද යට තුන්මග දැක්මෙන් ද වතුස්සත්‍ය ධර්මය, ඔබ විසින් මෙන්, (පළමු කොට) දක්නා ලද්දේ ය. දුටු පරිදි දන් පරිදි ඒ ආයාසිකමය ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කරන්නා වූ ඔහුගේ සිත තෘෂණදූෂිත වශයෙන් නො ගෙණ ආශ්‍රවයන්ගෙන් මිදුනේ ය. ගැහැවිය, යස කුලපුත්‍ර තෙමේ පෙර ගිහිකල මෙන් ගිහි වී කම්සැප විදින්නට නුසුදුසු ම ය.”

15. “යම් සේ යසකුලපුත්‍රයාගේ සිත උපාදාන රහිත ව ආශ්‍රවයන් ගෙන් මිදුනේ ද, සොමිති, යසකුලපුත්‍රයාට එය ආනායකි. සොමිති, යස කුලපුත්‍රයා විසින් ඒ මනා සේ ලද්දකි. සොමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසුමහණ වූ යසකුලපුත්‍ර සමග අද මාගේ බත ඉවසන සේක්වා.” භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තිශ්ශබ්දනාවයෙන් ඉවසූ සේක.

16. ඉක්බිති සිටුගැහැවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉවසීම දැන හුනස්තෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට ගියේ ය. එකල්හි යසකුලපුත්‍ර තෙමේ සිටුගැහැවියා ගිය නො බෝ වේලාවක දී “සොමිති, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතින් පැවිද්ද ලබන්නෙමි. උපසම්පදාව ලබන්නෙමි” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැළ කෙළේ ය. උන් වහන්සේ “මහණ, එව. ධර්මය මොනවට දෙසන ලද්දේ ය. මොනවට දුක් කෙළවර කිරීම පිණිස බ්‍රහ්මවයාසීයෙහි තැසිරෙව” යි වදාළ සේක. බුදුන්ගේ ඒ වචනය ම ඒ ආයුෂමත්තයට උපසම්පදාව වී ය.

එකල්හි ලොකයෙහි රහත්හු සත් දෙනෙක් වෙති.

යසකුලපුත්‍රයාගේ පැවිද්ද කියා නිමවනලදි.

1. අථ බො භගවා භුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙත්වා පතනවීරං ආදය ආයසමනා යසෙන පච්ඡාසමණෙන යෙන සෙට්ඨිස්ස ගතපත්ඨස්ස නිවෙසනං, තෙනුපසඞ්කමි උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤාතො ආසතෙ නිසීදි. අථ බො ආයසමනො යසස්ස මාතා ච පුරාණදුතිසිකා ච යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. තාසං භගවා ආනුපුබ්බිකථං කථෙහි. සෙය්‍යපීදි: දුතකථං පීලකථං සග්ගකථං කාමානං ආදීනවං. ඔකාරං සංඝිකිලෙසං නෙකධම්මෙ ච ආනිසංසං පකාසෙහි. යද් නා භගවා අඤ්ඤාසි කල්ලවිත්තා මුද්දවිත්තා විනිවරණවිත්තා උදග්ගවිත්තා පසන්තවිත්තා, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්ඛකංඝිකා ධම්මදෙසනා, නා පකාසෙහි: දුතකං සමුදයං නිවරාධං මග්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුද්ධං වත්ථං අපගත කාලකං සමවදෙව රජතං පතිගණ්ණය්‍ය, එවමෙව නාසං තාසමිංසෙව ආසතෙ විරජං චීනමලං ධම්මවක්ඛු: උදපාදි: “යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්මං” නති. තා දිට්ඨධම්මා පතනධම්මා විදිතධම්මා පරියොගාලාධම්මා නිණ්ණවිචිතිච්ඡා විගතකප්ඤ්ඤා වෙසාරජ්ජනනා අපරප්පච්චයා සඤ්ඤාසතෙ භගවන්තං එතදවොචු: “අභිකක්ඛන්තං භන්තෙ, අභිකක්ඛන්තං භන්තෙ” -පප- එතා මයං භන්තෙ, භගවන්තං සරණං ගච්ඡාම ධම්මඤ්ච භික්ඛුසංඝඤ්ච. උපාසිකායො නො භගවා ධාරෙතු අස්සනග්ගෙ පාණ්ණපෙතා: සරණං ගතා” ති. තා ච ලොකෙ පසමං උපාසිකා අනෙසුං තෙවාචිකා.

2. අථ බො ආයසමනො යසස්ස මාතා ච පිතා ච පුරාණදුතිසිකා ච භගවන්තඤ්ච ආයසමන්තඤ්ච යසං පණීතෙන බාදනියෙන නොජනියෙන සන්ත්ථා සන්තප්පෙත්වා සමපවාරෙත්වා භගවන්තං භුත්තාපිං ඔනීභපත්තං -පාණිං එකමන්තං නිසීදිංසු. අථ බො භගවා ආයසමනො යසස්ස මාතරඤ්ච පිතරඤ්ච පුරාණදුතිසිකඤ්ච ධම්මයා කථාය සඤ්ඤාසත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තතපෙත්වා සමපනංගෙත්වා උට්ඨායාසනා පකකාමි.

3. අසේසාස්සා බො ආයසමනො යසස්ස වත්තාරො ගිහිසනායකා බාරාණසියං සෙට්ඨානුසෙට්ඨිතං කුලානං පුත්තා විමලො සුබාහු පුණ්ණජ් ගමමෙති “යසො කිර කුලපුත්තො කෙසමස්සුං ඔතාරත්වා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො” ති. සුත්තාන තෙසං එතදනොසි: “නත නුත සො ඔරතො ධම්මවිනායො, න සා ඔරතා පබ්බජ්ජා, යත්ථ යසො කුලපුත්තො කෙසමස්සුං ඔතාරත්වා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො” ති. තෙ යෙනායස්මා යසො, තෙනුපසඞ්කමිංසු. උපසඞ්කමිත්වා ආයසමන්තං යසං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අච්චි සු. අථ බො ආයසමා යසො තෙ වත්තාරො ගිහිසනායකො ආදය යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො බො ආයසමා යසො භගවන්තං එතදවොච: “ඉමෙ මෙ භන්තෙ වත්තාරො ගිහිසනායකා බාරාණසියං සෙට්ඨානුසෙට්ඨිතං කුලානං පුත්තා විමලො සුබාහු පුණ්ණජ් ගමමෙති. ඉමෙ භගවා ඔවදතු අනුසාසතු” ති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවැට්ටෙහි හැද පාසිවුරු ගෙණ පසු ව යන මහණ වූ ආයුෂමත් යස මහණහු සමග සිටුවැහැවියාගේ ගෙට වැඩිසේක. වැඩ පැණවූ අසුනෙහි හුන්සේක. ඉක්බිති ආයුෂමත් යසමහණහුගේ මවු ද පුරාණ භාය්‍යාව ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩ හුන් තැනට ගියහ. ගොස්, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන්ට පිළිවෙළ කථාව වදළ සේක. එනම්:- දුකකථාව, ගිලකථාව, සවගීකථාව, කාමයන්ගේ දෛශය, ලාමකඛව, කෙලෙසිමට ගෙනු වනබව හා නෙකබවයෙහි අනුසස් ද ප්‍රකාශ කළ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන් සුදුසු සිත් ඇතිවූවුන් සිදු මොළොක් සිත් ඇතිවූවුන් සිදු නිවරණයන්ගෙන් තොර වූ සිත් ඇතිවූවුන් සිදු ඔද වැඩි සිත් ඇතිවූවුන් සිදු පහන්සිත් ඇතිවූවුන් සිදු දත් කල්හි බුදුවරයන්ගේ නමාම උසස් වූ ධර්මදෙයනාව වූ දුඛසත්‍යය සමුදයසත්‍යය නිරෝධසත්‍යය මාර්ගසත්‍යය යන ඒ වතුරාය්‍යසත්‍යය ප්‍රකාශ කළ සේක. යම් සේ පහ වූ කිලවූ ඇති පිරිසිදු වස්ත්‍රයක් හොඳින් සායම් අල්ලා ගන්නේ ද, එසේම ඔවුන්ට ඒ අසුනෙහි දීම “යම් කිසිවක් හට ගැන්ම සවහාවය කොට ඇත්තේද, ඒ සියල්ල නිරුද්ධ වීම සවහාවය කොට ඇතැ” යි පහ වූ රාගාදිරජස් ඇති පහ වූ කෙලෙස්මල ඇති සොහොනකිමගනඤ්ඤය උපන්නේ ය. ඔහු දක්නාලද දහම් ඇත්තෝ පැමිණි දහම් ඇත්තෝ අවබෝධ කළ දහම් ඇත්තෝ වෙසෙසින් බැස ගත් දහම් ඇත්තෝ දුරු කළ සැක ඇත්තෝ පහ වූ කෙසේ කෙසේ දෑ සි පාවති සැක ඇත්තෝ ආය්‍යසාවයට පැමිණියෝ බුදුසසුනෙන් පිටත් ඇදහීමක් නැත්තෝ “සාමිනි, ඉතා යහපත. සාමිනි, ඉතා යහපත - පෙ - සාමිනි, මේ අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද නවලොකොහාර ධර්මය ද ආය්‍යසමසයා වහන්සේ ද සරණ කොට යමු. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අද පටන් අප දිවිනිමියෙන් සරණ ගියා වූ චරාසියන් කොට දරණසේක්වා” යි දැන්වූහ. ඒ දෙදෙන ලොකයෙහි ප්‍රථම වූ නෙවාචිකඋපාසිකාවෝ වූහ.

2. ඉක්බිති ආයුෂමත් යසමහණහුගේ මවු හා පියා ද පුරාණ භාය්‍යාව ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා ආයුෂමත් යසතොරුන් ප්‍රණීත වූ කායුතු දෙසින් හා බිදිය යුතු දෙසින් ද සියනින් මනා කොට සනාථ පා පැරැන්න කොට වළඳවා, වළඳ නිමවූ, පාත්‍රයෙන් බැහැර කළ අත් ඇති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹ පසෙක හුන්හ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් යසමහණහුගේ මවු ද පියා ද පුරාණභාය්‍යාව ද දැනුම් කතාවෙන් මනාකොට කරුණු දක්වා සමාදන් කරවා නියුණු කරවා සතුටු කරවා හුනස්නෙන් නැගිට වැඩිසේක.

3. ආයුෂමත් යසතොරුන් වහන්සේගේ ගිහි කල්හි යහළු වූ බරණැස් නුවර සිටුඅනුසිටුකුලයන්ගේ පුත්‍ර වූ විමල සබ්බානු පුණ්ණස් ගවමපති යන සතර දෙන “යසකුලපුත්‍ර තෙමේ ඉසකේ රුවල් බැහැර කරවා කසාවත් හැද ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිදි වූයේ යැ” යි ඇසූහ. ඇසීමෙන් ඔවුන්ට “යම් සස්තෙන යස තෙමේ පැවිදි වූයේ නම්, ඒ ධම්මිනිය (ශාසනය) ලාමක නො වේ. ඒ පැවිදිද ලාමක නො වේ ය” යි සිතක් පහළ වූයේ ය. ඔහු ආයුෂමත් යසතොරුන් හුන් තැනට ගියහ. ගොස්, ආයුෂමත් යසතොරුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක සිටියාහ. ඉක්බිති ආයුෂමත් යසමහණතෙමේ ඒ ගිහි යහළුවන් සිටි දෙනා හැඳවා ගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියහ. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්හ. පසෙක හුන් ආයුෂමත් යසමහණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිනි, බරණැස් නුවර සිටුඅනුසිටුකුලයන්ගේ පුත්‍ර වූ විමල සබ්බානු පුණ්ණස් ගවමපති යන මේ සිටි දෙන මාගේ ගිහිකල්හි යහළුවෝ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මොවුන්ට අවවාද කරණ සේක්වා” යි සැළ කෙළේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. තෙසං භගවා ආනුපුබ්බිකථං කථෙසී. සෙය්‍යථීදං: දුනකථං සීලකථං සග්ගකථං කාමානං ආදීනවං ඔනාරං සංකිලෙසං තෙකම්මෙච ආනිසංසං පනාසෙසී. යද් තෙ භගවා අඤ්ඤාසී කල්ලවිතෙන මුදුටිතෙන විනිවරණ-විතෙන උදගනවිතෙන පසනනවිතෙන, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්ඛකංසිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාසෙසී: දුකං සමුදයං නිරොධං මග්ගං. සෙය්‍යථාපි තාම සුඤ්ඤං වත්ථං අපගතකාලකං සම්මදෙව රජනං පනිගණෙහය්‍ය, එව-මෙව තෙසං තස්මිංයෙව ආසනෙ විරජං විනමලං ධම්මවකඤ්ඤං උදපාදි: “යං කිංකරී සමුදයධම්මං සබ්බං තං නිරොධධම්මං” නති. තෙ දිට්ඨධම්මා පතනධම්මා විදිතධම්මා පරියොගාලනධම්මා නිණ්ණවිනිච්ඡා විගතකථාසිකථා වෙසාරජ්ජප්පනා අපරජ්ජව්වයා සන්ථුසාසනෙ භගවන්තං එතදවොචු: “ලභෙය්‍යාම මයං භනෙන, භගවතො සන්තිතෙ පබ්බජ්ජං. ලභෙය්‍යාම උපසම්පද” නති.

“එථ භික්ඛවො” නි භගවා අවොච: “සවානනාතො ධම්මො. චරථ බුග්ගචරයං සමමා දුක්ඛස්ස අනනකිරියායා” නි.

සා’ව තෙසං ආයස්මන්තානං උපසම්පදා අනොසී. අථ බො භගවා තෙ භික්ඛු ධම්මියා කථාය ඔවදි. අනුසාසී. තෙසං භගවතා ධම්මියා කථාය ඔවදියමානානං අනුසාසියමානානං අනුපාදය ආසවෙහි විතතාති විමුච්චිංසු.

තෙන බො පත සමයෙන එකාදස ලොකෙ අරහන්තො ගොනති.

චතුර්තිසහායපබ්බජ්ජා නිට්ඨිතා.

1. අස්සොසුං බො ආයස්මතො යසස්ස පඤ්ඤාසමන්තා ගිහිසහායකා ජානපදා පුබ්බානුපුබ්බකානං කුලානං පුත්තා “යසො කිර කුලපුත්තො කෙසමස්සුං ඔහාරෙඤ්ඤා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙඤ්ඤා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජතො” නි. සුභාන තෙසං එතදගොසි: “න හ නුත සො ඔරකො ධම්මවිතයො, න සා ඔරකා පබ්බජ්ජා, යත්ථ යසො කුලපුත්තො කෙසමස්සුං ඔහාරෙඤ්ඤා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙඤ්ඤා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බ-ජ්ජතො” නි. තෙ යෙනායස්මා යසො තෙනුපසංකම්භංසු. උපසංකම්භිඤ්ඤා ආයස්මන්තං යසං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං අධීංසු. අථ බො ආයස්මා යසො තෙ පඤ්ඤාසමන්තා ගිහිසහායකෙ ආදය යෙන භගවා තෙනුපසංකම්භි. උපසංකම්භිඤ්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නො බො ආයස්මා යසො භගවන්තං එතදවොච: “ඉමෙ මෙ භනෙන, පඤ්ඤාසමන්තා ගිහිසහායකා ජානපදා පුබ්බානුපුබ්බකානං කුලානං පුත්තා. ඉමෙ භගවා ඔවදඤ්ඤා අනුසාසතු” නි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන්ට පිළිවෙලකථාව වදාළ සේක. ඒ මෙසේ ය:- දැනකථාව ගිලකථාව ස්වභීකථාව කාමයන් දුක්සතින බව ලාමක බව කෙලෙසීමට නෙතු වනබව හා නෙකබමමයෙහි අනුසස් ද ප්‍රනාය කළ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන් සත්‍යාවබෝධයට සුදුසු සිත් ඇතියවුන් නොට මොළොක් සිත් ඇතියවුන් නොට නිවරණයන්ගෙන් තොර වූ සිත් ඇතියවුන් නොට ඔද වැසි සිත් ඇතියවුන් නොට පහත් සිත් ඇතියවුන් නොට දන් කල්හි බුදුවරයන්ගේ තමා ම උසස් වූ ධර්මදෙයනාව වූ දුඛසත්‍යය සමුදයසත්‍යය නිරෝධසත්‍යය මාර්ගසත්‍යය යන චතුරාර්ය්‍යසත්‍යය ප්‍රකාශ කළ සේක. පහ වූ කිලුටු ඇති පිරිසිදු චක්‍රයක් හොඳින් සායම් අල්ලාගන්නේ යම් සේද, එසේම ඔවුන්ට ඒ ආසනයෙහිදීම “යම් කිසිවක් හටගැණීම ස්වභාවය නොට ඇත්තේද, ඒ සියල්ල නිරුද්ධ වීම ස්වභාව කොට ඇතැ” යි යන පහ වූ රාගාදිරජස් ඇති පහ වූ කෙලෙස්මල ඇති සොනාපතතිමග්ග ඤාණය පහළ වූයේ ය. ඔහු දක්නා ලද දහම් ඇත්තෝ, පැමිණි දහම් ඇත්තෝ, අවබෝධ කළ දහම් ඇත්තෝ, වෙසෙසින් බැසගත් දහම් ඇත්තෝ, දුරු කළ සැක ඇත්තෝ, පහ වූ කෙසේ කෙසේ ද යි පැවැති සැක ඇත්තෝ, නිර්භය භාවයට පැමිණියෝ, සත්‍යාවබෝධයෙහි අනුන්ගේ උපකාරයක් නුදුටු මනා වූවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “ස්වාමිනි, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතින් පැවිද්ද ලබන්නෙමු. උපසම්පදාව ලබන්නෙමු” යි කීහ.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, එවූ. ධර්මය මොනවට දෙසන ලද්දේ ය. මනා කොට දුක් කෙළවර කිරීම පිණිස බ්‍රහ්මවය්‍යයෙහි හැසිරෙවූ” යි වදාළ සේක. ඒ වචනය ම ඒ ආයුෂමත්වරුන්ට උපසම්පදාව විය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ භික්ෂූන්ට දැනුම් කරුවෙක් අවවාද කළ සේක. අනුශාසනා කළ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දැනුම් කරුවෙක් අවවාද කරණු ලැබූ අනුශාසනා කරණු ලැබූ ඒ භික්ෂූන්ගේ විභ්‍රාණයෝ තෘෂණ දූෂිට්වශයෙන් නො ගෙන ආශ්‍රවයන් කෙරෙන් මිදිනාහ.

එකල්හි ලොකයෙහි රහත්හු එකොළොස් දෙනෙක් වෙති.

සිවුගිගියහළුවන්ගේ පැවිද්ද කියා නිමවන ලදි.

1. ආයුෂමත් යසභික්ෂූහුගේ පුමානුපුමීකුලයන්ගේ (පරමපර වශයෙන් පිළිවෙලින් පැරණි වූ කුලයන්ගේ) පුත්‍ර වූ දතවූ වැසි පණසක් පමණ ගිහියහළුවෝ “යසකුලපුත්‍ර නෙමේ හිසකේ රවුලු බැහැර කරවා කසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිදි වූයේ ය” යි අසුවාහ. අසා, ඔවුන්ට “යසකුලපුත්‍ර නෙමේ හිසකේ රවුලු බැහැර කරවා කසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් නික්ම යම් ශාසනයෙකෙහි පැවිදි වූයේ ද, ඒ ධර්මිකයා ඒ ශාසනයෙන් ලාමක නො වේ. ඒ පැවිද්ද ලාමක නො වේ ය” යි සිතක් උපන. ඒ යහළුවෝ ආයුෂමත් යස භික්ෂූහු හුන් තැනට ගියහ. ගොස්, ආයුෂමත් යස භික්ෂූහු වැඳ පසෙක සිටියහ. ඉක්බිති ආයුෂමත් යසභික්ෂූහුගේ පණසක් පමණ වූ ඒ ගිහියහළුවන් හැඳවා ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියහ. ගොස්, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පසෙක හුන්න. පසෙක හුන්නා වූ යසභික්ෂූ නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “ස්වාමිනි, දතවූ වැසි පරමපරවශයෙන් පිළිවෙලින් පැරණි වූ කුලයන්ගේ පුත්‍ර වූ පණසක් පමණ වූ මොහු මාගේ ගිහිකල්හි යහළුවෝ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මොවුන්ට අවවාද කරණ සේක්වා. අනුශාසනා කරණ සේක්වා” යි සැලකෙළේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2. තෙසං භගවා ආනුපුබ්බිකථං කපෙසි. සෙය්‍යථිදං දුතකථං සීලකථං සග්ගකථං කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සඛිතිලෙසං නෙකනිමෙව ච ආතිසංසං පකාසෙසි - පෙ - දුතකං සමුදයං නිරෝධං මග්ගං. සෙය්‍යථාපි තාම සුඤ්ඤං වත්ථං අපගතකාලකං සමමදෙව රජනං පතීගණෙනායා, එවමෙව තෙසං තස්මිංයෙව ආසනෙ විරජං චිතමලං ධම්මවහන්‍යුං උදපාදි: “යං කිංකරී සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරෝධධම්මං” නති. නෙ දිට්ඨධම්මං පත්තධම්මං විදිතධම්මං පරියොගාලුභධම්මං තිණ්ණවිචිකිච්ඡා විගතකථඛසථා වෙසාරජ්ජපනතා අපරපථවයා සත්‍යසාසනෙ භගවන්තා එතදවොචු: “ලභෙය්‍යාම මයං හන්තො, භගවතො සනතිනෙ පබ්බජ්ජං. ලභෙය්‍යාම උපසම්පද” නති. “එථ භික්ඛවො” ති භගවා අවොච: “සමානානො ධම්මො. වරථ බුහුවරියං සමමා දුතකස්ස අනන්තිරියායා” ති. සා’ච තෙසං ආයස්මන්තානං උපසම්පදා අහොසි. අථ බො භගවා තෙ භික්ඛු ධම්මියා කථාය ඔවදි. අනුසාසි. තෙසං භගවතා ධම්මියා කථාය ඔවදියමානානං අනුසාසියමානානං අනුපාදය ආසවෙති චිත්තාති විමුච්චිංසු.

තෙන බො පන සමයෙන උකසට්ඨි ලොකෙ අරහන්තො හොන්ති.

3. අථ බො භගවා භික්ඛු¹ ආමන්තෙසි: “මුත්තො’හං භික්ඛවෙ, සබ්බපාසෙති යෙ දිබ්බා යෙ ව මානුසා. නුමෙහ’පි භික්ඛවෙ, මුත්තො සබ්බපාසෙති යෙ දිබ්බා යෙ ව මානුසා. වරථ භික්ඛවෙ, වාරිකං බහුජන-හිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අත්ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං. මා එකෙන දෙව අගමිත්ථ. දෙසෙථ භික්ඛවෙ, ධම්මං ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣෙක කල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සබ්බඤ්ජනං කෙට්ඨප්පරිපුණ්ණං පරිසුඛං බුහුවරියං පකාසෙථ. සනති සත්තා අපපරජකර්තෘකා; අස්සවණතා ධම්මස්ස පරිත්‍යාගනති. හවිස්සනති ධම්මස්ස අඤ්ඤාතරො. අනමපි භික්ඛවෙ, යෙන උරුමෙලා සෙත්තානිතිගමො, තෙත්තපසඛිකම්ස්සාමි ධම්මදෙසනායා” ති.

4. අථ බො මාරො පාපිමා යෙන භගවා තෙත්තපසඛිකමි. උපසඛිකම්ත්තා භගවන්තා ගාථාය අර්ඤ්ඤාසි:—

“බඳ්ධො’සි සබ්බපාසෙති යෙ දිබ්බා යෙ ව මානුසා,
මහාබ්බිකබඳ්ධො’සි න මෙ සමිණ මොකබ්බි” ති.

2. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන්ට පිළිවෙලකථාව දෙසූ සේක. එනම්: දැනකථාව, ශීලකථාව, සංගීකථාව, කාමයන්ගේ දෝෂය ලාභකථව කෙලෙසීම, නෛෂ්‍යමාසයෙහි අනුසස් ද යන මෙය වදාළ සේක. -(පෙ)-1 යම් සේ පන වූ කිලුටු ඇති පිරිසිදු වස්ත්‍රයක් මනා කොට ම සායම් ගන්වන් ද, එපරිද්දෙන් ම ඔවුන්ට ඒ ආසනයෙහි දී ම “යමක් හටගැනීම සාමාන්‍ය කොට ඇත්තේ ද, ඒ සියල්ල නිරුක්ත වීම සාමාන්‍ය කොට ඇතැ” යි පන වූ රුහාදිරජස් ඇති පන වූ කෙලෙස්මල ඇති (ශ්‍රෝතෘපනති) මාගීඥනය පනල විය. ඔහු දක්නා ලද සිවුසස්දහම් ඇත්තාහු, පැමිණි සිවුසස්දහම් ඇත්තාහු, අවබෝධ කළ සිවුසස්දහම් ඇත්තාහු, බැස ගත් සිවුසස්දහම් ඇත්තාහු, දුරු කළ සැක ඇත්තාහු, පන වූ කෙසේ කෙසේ ද යි පැවැති සැක ඇත්තාහු, බුදුසස්තෙහි විශාරදතාවයට පැමිණියාහු, බුදුසස්තෙහි පරපුර්‍යාය රහිත වූවාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිනි, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි පැවිද්ද ලබන්නෙමු. උපසම්පදාව ලබන්නෙමු” යි සැල කළහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, එවු. ධම්ම මනා කොට දෙසන ලද්දේ ය. මනා ව දුක් කෙළවර කරණු පිණිස බ්‍රහ්මවයඝීයෙහි නැසිරෙවු” යි වදාළ සේක. ඒ ම ඒ ආසුෂමත්වරුන්ගේ උපසම්පදාව විය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ භික්ෂූන්ට දකුම් කථාවෙන් අවවාද කළ සේක. අනුශාසනා කළ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් අවවාද කරණු ලබන අනුශාසනා කරණු ලබන ඔවුන්ගේ විහාරයෝ නෂ්ටදායකවියෙන් නො ගෙන ආශ්‍රවයක් කෙරෙත් මිදුනාහු ය.

ඒ කාලයෙහි ලොකයෙහි රහත්හු එක් සැටදෙනෙක් වෙත්.

3. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් ඇමතුවේ. “මහණෙනි, මම දෙවියන් පිළිබඳ වූ යම් කෙලෙසපාශයෝ වෙත් ද, මිනිසුන් පිළිබඳ වූ යම් කෙලෙසපාශයෝත් වෙත් ද, ඒ සියලු කෙලෙසපාශයන්ගෙන් මිදුනෙමි. මහණෙනි, තෙපි ද දෙවියන් පිළිබඳ වූ යම් කෙලෙසපාශයෝ වෙත් ද, මිනිසුන් පිළිබඳ වූ යම් කෙලෙසපාශයෝත් වෙත් ද, ඒ සියලු කෙලෙසපාශයන්ගෙන් මිදුනාහු ය. මහණෙනි, බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස ද බොහෝ දෙනාට සැප පිණිස ද ලොවට අනුකම්පා පිණිස ද දෙවි මිනිසුන්ට වැඩ පිණිස ද හිත පිණිස ද සැප පිණිස ද වාරිකාවෙහි නැසිරෙවු. දෙනමක් එක් මගින් නො යවු. මහණෙනි, ආදියෙහි යහපත් වූ මධ්‍යයෙහි යහපත් වූ අවසනැ යහපත් වූ අතී සහිත වූ ව්‍යඤ්ජන සමපත්තියෙන් යුක්ත වූ සියල්ලෝ සම්පූර්ණ වූ ධම්ම දෙසවු. පිරිසිදු වූ බ්‍රහ්මවයඝීය ප්‍රකාශ කරවු. අලාරජසක වූ (සංග්‍රහ වූ රාගාදී රජස් ඇති) සතකයෝ වෙති. ඔහු දහම් නො ඇසීමෙන් පිරිනෙත්. දහම් අවබෝධ කරන්නෝ වන්නාහ. මහණෙනි, මමත් උරුමෙල් දනව්වෙහි සෙනානිනියම්ගමම දහම් දෙසනු පිණිස යන්නෙමි” යි වදාළ සේක.

4. එකල්හි පවුටු මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හුන් නැතට ගියේ ය. ගොස්, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් මෙසේ කීයේ ය:—

“දෙවියන් පිළිබඳ වූ ද මිනිසුන් පිළිබඳ වූ ද යම් කෙලෙස් මලප්‍රවූ ඇද් ද, ඒ සියලු කෙලෙස් මලප්‍රවූවලින් බඳනාලද්දේ වෙති ය. ඒ මහත් කෙලෙස්බැලුමෙන් බැලුනේ වෙති ය. ශ්‍රමණය, මාගේ විෂයයෙන් නො මිඳෙන්නෙහි ය.”

1. සිවු ගිහිකථාවන් පිළිබඳ පැමිදිකතාවෙහි 4 වන ඡේදය බැලිය යුතුය.

“මුහේතො‘හං සබ්බපාසෙති යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා,
මහාබ්බන්ධනමුහේතො‘මහි නිහතො භූමිසි අන්තකා” ති.

“අන්තලික්ඛවරො පාසො යවායං වරති මානසො,
තෙන තං බාධසිස්සාමි න මෙ සමණ මොක්ඛසී” ති.

“රූපා සිද්ධා රසා ගන්ධා ථොට්ඨබ්බා ච මනෝරමා,
එත් මෙ විගතො ඡන්දො නිගතො භූමිසි අන්තකා” ති.

අළු බො මාරො පාපිමා “ජානාති මං භගවා. ජානාති මං සුගතො” ති
දුක්ඛි දුමමතො තත්ත්වන්තරධාසී ති.

මාරකථා ඵසාදසම් නිට්ඨිතා.

1 තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු නානාදිසා නානාජනපද පබ්බජ්ජාපෙබෙ උපසම්පදපෙබෙ¹ ආනෙනති: “භගවා නෙ පබ්බාජෙස්සති, උපසම්පාදෙස්සති” ති. තත් භික්ඛු වෙච කිලමනති පබ්බජ්ජාපෙබා ච උපසම්පදපෙබා ච. අළු බො භගවතො රත්නාගතස්ස පතිසල්ලිතස්ස එච වෙනසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: “එතරති බො භික්ඛු නානාදිසා නානා-ජනපද පබ්බජ්ජාපෙබෙ උපසම්පදපෙබෙ ආනෙනති, භගවා නෙ පබ්බාජෙස්සති, උපසම්පාදෙස්සති” ති. තත් භික්ඛු වෙච කිලමනති, පබ්බජ්ජාපෙබා ච උපසම්පදපෙබා ච. යනුනානං භික්ඛුනං අනුජානෙය්‍යං: “භුමොච්ඡති භික්ඛවෙ, තාසු තාසු දිසාසු තෙසු තෙසු ජනපදෙසු පබ්බාජෙථ උපසම්පාදෙථා” ති.

2. අළු බො භගවා සායණසමයං පතිසල්ලානා වුට්ඨිතො එතසමිං නිදුතෙ එතසමිං පකරණෙ භික්ඛුසමික්ඛං සනති පාතාපෙකා ඔමිං කථං කථා භික්ඛු ආමනෙතසි: “ඉධ මය්‍යා භික්ඛවෙ රත්නාගතස්ස පතිසල්ලි-තස්ස එච වෙනසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: ‘එතරති බො භික්ඛු නානාදිසා නානාජනපද පබ්බජ්ජාපෙබෙ උපසම්පදපෙබෙ ආනෙනති - භගවා නෙ පබ්බාජෙස්සති, උපසම්පාදෙස්සති ති. තත් භික්ඛු වෙච කිලමනති පබ්බජ්ජාපෙබා ච උපසම්පදපෙබා ච. යනුනානං භික්ඛුනං අනුජානෙය්‍යං: - භුමොච්ඡති භික්ඛවෙ, තාසු තාසු දිසාසු තෙසු තෙසු ජනපදෙසු පබ්බාජෙථ. උපසම්පාදෙථා” ති.

1. “පබ්බජ්ජාපෙකෙ ච උපසම්පදපෙකෙ ච” - ම, ජ, ස.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

“මම දෙවියන් පිළිබඳ වූ ද මිනිසුන් පිළිබඳ වූ ද යම් කෙලෙස් මලප්‍රඬු කෙනෙක් වෙද්දී, ඒ සියලු පාසයන්ගෙන් මිදුනෙමි වෙමි. ඒ මහත් කෙලෙස් බැඳුමෙන් මිදුනෙමි වෙමි. මාරය, තෝ නැසුනේ වෙහි ය.”

“අතස නැසිරණ අනුභවිකාවර * නම් වූ සිතෙහි හටගන්නා වූ යම් මේ රාගපාසයක් වෙද එයින් නා බඳින්නෙමි. ශ්‍රමණය, මාගේ විෂයයෙන් නො මිදෙන්නෙහි ය.”

“සිත්කලු වූ රූපයෝ ද ශබ්දයෝ ද රසයෝ ද ගන්ධයෝ ද ස්පර්ශයෝ ද යන මේ පස්කම් කෙරෙහි පැවැති මාගේ ආලය වෙසෙසින් පහ ව ගියේ ය. මාරය තෝ නැසුනේ වෙහි ය.”

එකල්හි පවිටු මාර නෙමේ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා දන්නා සේක. සුගතයන් වහන්සේ මා දන්නා සේකැ” යි දුක් ඇත්තේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම නො පෙනේ ගියේ ය.

එකොළොස්වන මාරකතාව නිමි.

1. එකල්හි භික්ෂූහු නොයෙක් දිශාවන්ගෙන් නොයෙක් ජනපදයන් ගෙන් ප්‍රව්‍රජ්‍යාපෙක්ෂකයන් ද උපසම්පදාපෙක්ෂකයන් ද “බුදුරජානන් වහන්සේ ඔවුන් පැවිදි කරණසේක. උපසපන් කරණසේකැ” යි සිතා කැඳවා ගෙන එත්. එයින් භික්ෂූහු ද ප්‍රව්‍රජ්‍යාපෙක්ෂකයෝ ද උපසම්පදාපෙක්ෂකයෝ ද වෙතෙසට පැමිණෙත්. එකල්හි රතොගත වූ විවෙකයට පැමිණියාවූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මෙකල්හි වනාහි භික්ෂූහු ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැවිදි කරන්නාහ. උපසපන් කරන්නාහ’ යි නොයෙක් දිශාවන්ගෙන් නොයෙක් ජනපදයන්ගෙන් ප්‍රව්‍රජ්‍යාපෙක්ෂකයන් ද උපසම්පදාපෙක්ෂකයන් ද ගෙන එත්. එයින් භික්ෂූහු ද ප්‍රව්‍රජ්‍යාපෙක්ෂකයෝ ද උපසම්පදාපෙක්ෂකයෝ ද වෙතෙසට පත් වෙති. ‘මහණෙනි, මෙකල තෙයි ම ඒ ඒ’ දිශාවන්හි ම ඒ ඒ ජනපදයන්හි ම පැවිදි කරවු. උපසම්පදා කරවු” යි මම භික්ෂූන්ට අනුදන්තෙමි නම් යෙහෙකැ” යි කල්පනාවක් පහළ වූයේ ය.

2. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සවස්කාලයෙහි විවෙකයෙන් නැගී සිටියේක් මේ නිදනයෙහි මේ ප්‍රථම භාරණයෙහි භික්ෂූසංඝයා රැස් කරවා දැකුම්කතා කොට භික්ෂූන් ඇමතුවේක: “මහණෙනි, මෙහි රතොගත වූ විවෙකයට පැමිණ හුන්නාවූ මාගේ සිතට මෙබඳු පරිවිනායීයක් පහළ වී ය: “මෙකල්හි භික්ෂූහු ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැවිදි කරන්නාහ. උපසපන් කරන්නාහ’ යි නොයෙක් දිශාවන්ගෙන් නොයෙක් ජනපදයන්ගෙන් ප්‍රව්‍රජ්‍යාපෙක්ෂකයන් ද උපසම්පදාපෙක්ෂකයන් ද ගෙන එත්. එයින් භික්ෂූහු ද ප්‍රව්‍රජ්‍යාපෙක්ෂකයෝ ද උපසම්පදාපෙක්ෂකයෝ ද වෙතෙසට පැමිණෙත්. මහණෙනි, මෙකල තෙයි ම ඒ ඒ’ දිශාවන්හි ම ඒ ඒ ජනපදයන්හි ම පැවිදි කරවු. උපසම්පදා කරවු” ය යි මම භික්ෂූන්ට අනුදන්තෙමි නම් යෙහෙකැ” යි කියායි.

* උපමුඛය බලනු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, භූමෙහවදුති තාසු තාසු දිසාසු තෙසු තෙසු ජනපදෙසු පබ්බාජෙථ. උපසම්පාදෙථානි. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, පබ්බාජෙතබ්බො. උපසම්පාදෙතබ්බො. පස්ම. කෙසමස්සු. ඔතාපෙඤා කාසායානි වන්තානි අච්ඡාදෙඤා,¹ එතංසං උත්තරුසසිගං කාරාපෙඤා භික්ඛුනං පාදෙ වඤ්ඤාපෙඤා උක්ඛුටිකං නිසීද්දපෙඤා අඤ්ඤිං පග්ගණ්ඨාපෙඤා එවං වදෙතීති වහ්නබ්බො:

“බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි,
ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි,
සම්මං සරණං ගච්ඡාමි,

දුතියමපි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි,
දුතියමපි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි,
දුතියමපි සම්මං සරණං ගච්ඡාමි,
තතියමපි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි,
තතියමපි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි,
තතියමපි සම්මං සරණං ගච්ඡාමි.”

අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඉමෙති නීති සරණගමනෙති පබ්බාජං උපසම්පදන්ති.

නීති සරණගමනෙති පබ්බාජං උපසම්පදන්තා ද්වාරදසම් නිවසිතා.

1. අථ බො භගවා වස්සා වුද්ධො² භික්ඛු ආමනෙතසි: “මඤ්ඤා බො භික්ඛවෙ, යොනිසො මනසිකාරා යොනිසො සම්මප්පධානා අනුත්තරා විමුත්ති අනුප්පන්නා. අනුත්තරා විමුත්ති සච්ඡිකතා. භූමෙහ³ පි භික්ඛවෙ, යොනිසො මනසිකාරා යොනිසො සම්මප්පධානා අනුත්තරං විමුත්ති අනුප්පන්නාථ. අනුත්තරං විමුත්ති සච්ඡිකරොථා” නි.

2. අථ බො මාරො පාපිමා යෙන භගවා නොනුපසඬකමි. උපසඬකමිඤා භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣාසාසි:--

“බ්බෙඤ්ඤා මාරපාසෙති යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා,
මාරබ්බකනබ්බෙඤ්ඤා සි න මෙ සමණ මොක්ඛසී” නි.

“මුත්තොතං මාරපාසෙති යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා,
මාරබ්බකනමුත්තොතං මිති නිත්තො කම්මසි අනන්තා” නි.

අථ බො මාරො පාපිමා “ජානානි මං භගවා, ජානානි මං සුගතො” නි දුක්ඛී දුමමනො තපේවන්තරධාසී.

1. “අච්ඡාදෙඤා” ම, ඡ, සා, 2. “වුද්ධො” - ම, ඡ, සා,

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. මහණෙනි, මෙකල තෙපි ම ඵ් ඵ් දිශාවන්හි ම ඵ් ඵ් ජනපදයන්හි ම පැවිදි කරවු. උපසම්පදා කරවු සි අනුදනම්. මහණෙනි, මෙසේ පැවිදි කළ යුතු ය. උපසසන් කළ යුතු ය: පළමු කොට හිසකේ රවුල් බා කසාවන් අඳවා උතුරුසහසිවුර එකස් කරවා හිසකුත්ගේ පා වඳවා උකකුටුකයෙන් හිඳවා ඇඳිලි බඳවා මෙසේ කියව සි කිය යුතු ය:

“බුදුන් සරණ යෙමි
දහම් සරණ යෙමි
සභ සරණ යෙමි

දෙවනු ද බුදුන් සරණ යෙමි
දෙවනු ද දහම් සරණ යෙමි
දෙවනු ද සභ සරණ යෙමි

තෙවනු ද බුදුන් සරණ යෙමි
තෙවනු ද දහම් සරණ යෙමි
තෙවනු ද සභ සරණ යෙමි ” යි.

මහණෙනි, මේ ත්‍රිවිධ වූ සරණගමනින් පැවිදි බව හා උපසම්පදාව ද අනුදනම් සි වදාළ සේක.

දෙළොස් වන සරණගමනින් (වග) පැවිදිද හා උපසම්පදාව පිළිබඳ කථාව නිමි.

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වස් වුසු සේක් හිසකුත් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, මවිසින් උපාය වශයෙන් මෙනෙහි කිරීමෙන් ද උපායයෙන් මනා සේ ප්‍රදහන වීයැ කිරීමෙන් ද නිරුතතර වූ අභීත්ඵලවිමුක්ති නොමෝ ලබනලද්දී ය. නිරුතතර වූ අභීත්ඵලවිමුක්ති නොමෝ ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කරණ ලද්දී ය. මහණෙනි, තෙපි ද උපායවශයෙන් මෙනෙහි කිරීමෙන් ද උපායයෙන් මනා සේ ප්‍රදහන වීයැ කිරීමෙන් ද නිරුතතර වූ අභීත්ඵල-විමුක්තියට පැමිණෙවු. නිරුතතර වූ අභීත්ඵලවිමුක්තිය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කරවු.”

2. ඉක්බිති පවිටු මාර නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුරා පැමිණියේ ය. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථාවකින් (මෙසේ) කියේ ය:

“දෙවියන් පිළිබඳ වූ ද මිනිසුන් පිළිබඳ වූ ද යම් මාරපාශ කෙනෙක් වෙත් නම්, ඒ සියලු මාරපාශවලින් බැඳුනේ වෙති ය. මාරබකුනවලින් බඳනා ලද්දෙහි ය. ශ්‍රමණය, මාගේ විෂයයෙන් නො මිඳෙන්නෙහි ය.”

“මම දෙවියන් පිළිබඳ වූ ද මිනිසුන් පිළිබඳ වූ ද යම් මාරපාශ කෙනෙක් වෙත් නම්, ඒ සියලු මාරපාශවලින් මිදුනෙමි වෙමි. මරබැඳුම්වලින් මිදුනෙමි වෙමි. මාරය, තෝ නැසුනේ වෙති ය.”

ඉක්බිති පවිටු මාර නෙමේ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා දන්නා සේක. සුගතයන් වහන්සේ මා දන්නා සේකැ” යි දුක් ඇත්තේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදහන් වූයේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. අථ බො භගවා බාණ්ණසීයං යථාභිරතතං විහරිතො යෙන උරුච්චො තෙන වාරිකං පකකාමි. අථ බො භගවා මග්ගා ඔකකමම යෙන අඤ්ඤතරො වනසණ්ඨො තෙහුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිතො තං වනසණ්ඨං අපේක්ඛාගාගෙතො අඤ්ඤතරසමි. රුකකමුලෙ නිසීදි.

4. තෙන බො පන සමයෙන නිසමන්තො හද්දවග්ගියා සභායකා සපජාපනිකා තස්මිං වනසණ්ඨෙ පරිවාරෙහති. එකස්ස පජාපතී නානොසි. තස්ස අත්ථාය වෙසී ආනීතා අහොසි. අථ බො සා වෙසී තෙසු පමනොසු පරිවාරෙනොසු භණ්ඨං ආදාය පලාසිත්ථ.

5. අථ බො තෙ සභායකා සභායකස්ස චේය්‍යාවච්චං කරොන්තා තං ඉත්ථිං ගවෙසන්තා තං වනසණ්ඨං ආභිණ්ඨන්තා අග්ගසංසු භගවන්තං අඤ්ඤතරසමි. රුකකමුලෙ නිසීන්තං. දිස්වාන යෙන භගවා තෙහුපසඞ්කමිසු. උපසඞ්කමිතො භගවන්තං. එතදවොචුං: “අපි භනෙත, භගවා ඉත්ථිං¹ පසෙය්‍යා” ති. “ක්මපන වො කුමාරා, ඉත්ථියා!” ති. ඉධ මයං භනෙත, නිසමන්තො හද්දවග්ගියා සභායකා සපජාපනිකා ඉමස්මිං වනසණ්ඨෙ පරිවාරිමො. එකස්ස පජාපතී නානොසි. තස්ස අත්ථාය වෙසී ආනීතා අහොසි. අථ බො සා භනෙත, වෙසී අමෙනසු පමනොසු පරිවාරෙනොසු භණ්ඨං ආදාය පලාසිත්ථ. තෙ මයං භනෙත, සභායකා සභායකස්ස චේය්‍යාවච්චං කරොන්තා තං ඉත්ථිං ගවෙසන්තා ඉමං වනසණ්ඨං ආභිණ්ඨාමා” ති.

6. “තං කිං මඤ්ඤථ වො කුමාරා, - කතමං හු බො කුමාක: වරං, යං වා කුමෙහ ඉත්ථිං ගවෙසෙය්‍යාථ, යං වා අත්තාන්තං ගවෙසෙය්‍යාථා?” ති. “එතදෙව භනෙත, අමාකං වරං, - යං මයං අත්තාන්තං ගවෙසෙය්‍යාථා” ති. “තෙන හි වො කුමාරා, නිසීදථ. ධම්මං වො දෙසිස්සාමි” ති. “එවං භනෙත” ති බො තෙ හද්දවග්ගියා සභායකා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු.

3. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බරණැස් නුවර කැමැති තාක් කල් වාසය කොට උරුමෙල් දනව්වට වැඩි සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාග්ගියෙන් බැහැර ව එක්තරා වනලැහැබකට වැඩිසේක. වැඩ ඒ වනලැහැබට ඇතුල් ව එක්තරා ගසක් මූල වැඩ හුන්සේක.

4. එකල්හි නිසක් පමණ යහළු වූ හඳුවර්ගිකයෝ බිරියන් සහිත වූවාහු ඒ වනලැහැබෙහි ඔබ්බෙන් හැසිරෙත්. එකකුට බිරියක් නො වූ ය. ඔහු සඳහා වෙසගනක් ගෙනෙන ලද්දී ය. එකල්හි ඒ වෙසගන ඔවුන් පමා ව ඉඳුරන් පිණවන කල්හි (ඔවුන්ගේ) බඩු ගෙන පලා ගියා ය.

5. එකල්හි ඒ යහළුවෝ යහළුවාට උපකාර කරමින් ඒ සත්‍රිය සොයමින් ඒ වනලැහැබෙහි ඇවිදින්නාහු එක්තරා ගසක් මූල වැඩ හුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුටුවාහු ය. දැක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියහ. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “කිමෙක් ද, ස්වාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සත්‍රියක දුටු සේක් ද?” යි ඇසූහ. “කුමාරයෙනි, තොපට සත්‍රියගෙන් කම් කීම?” “ස්වාමිනි, මෙහි නිසක් පමණ වූ නාය්‍යාවන් සහිත වූ හඳුවර්ගික යහළුවෝ වූ අපි මේ වනලැහැබෙහි හැසිරුණෙමු. එකකුට නාය්‍යාවක් නො වූ ය. ඔහු පිණිස ගණිකාවක් ගෙනෙන ලද්දී ය. ඒ වෙසගන නොමෝ අප පමා ව ඉඳුරන් පිණවන කල්හි (අප සතු) බඩු පැහැර ගෙන පලා ගියා ය. ස්වාමිනි, යහළු වූ අපි (අපගේ) යහළුවාගේ මෙහෙ කරමින් ඒ සත්‍රිය සොයමින් මේ වන ලැහැබෙහි ඇවිදීම” යි කීහ.

6. “කුමාරයෙනි, තෙපි ඒ කුමැ යි සිතවූ ද? තෙපි සත්‍රියක හෝ සොයවූ ද, නමන් හෝ සොයවූ ද, යන යමක් ඇත් ද, මෙදෙකින් තොපට කවරක් උතුම් ද?” “ස්වාමිනි, යම් හෙයකින් අපි නමන් සොයන්නෙමු නම් මෙය ම අපට උතුම් වේ”. “කුමාරයෙනි, එසේ වී නම්, තෙපි මෙහි හිඳිවූ. තොපට මම දනම් දෙසන්නෙමි”. “ස්වාමිනි, එසේ ය” යි යහළු වූ ඒ හඳුවර්ගිකයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පසෙක හුන්න.

6. තෙසං භගවා ආනුසුඛිකථං කථෙසි. සෙය්‍යපීදං: දුනකථං සීලකථං සග්ගකථං කාමානං ආදීනවං ඕකාරං සංකිලෙසං නෙකබ්බෙම ච ආනිසංසං පනාසෙසි යද්ද නෙ භගවා අඤ්ඤාසි කල්ලවිනෙත මුදු-
විනෙත විනීවරණවිනෙත උදග්ගවිනෙත පසන්තවිනෙත, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්ඛාසිනා ධම්මදෙසනා නං පනාසෙසි: දුකඛං සමුදයං නිරොධං මග්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුඤ්ඤාං චත්තං අපගතකාලිකං සම්මදෙව රජනං පනිගණනය්‍ය, එවමෙව තෙසං තස්මිංගෙව ආසනෙ විරජං විතමලං ධම්මවක්ඛං උදපාදි: “යං කිංඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්මං”නති. තෙ දිට්ඨධම්මං පහාධම්මං විදිතධම්මං පරියොගාලකධම්මං නිශ්ඤ්චි-
කිච්ඡං විගතකථකිකථා වෙසාරජ්ජයන්තා අපරජ්ජවිධා සන්තුසාසනෙ භගවන්තා එතදවොචු: “ලනෙය්‍යාම මයං භන්තෙ, භගවතො සන්තීහෙ පබ්බජ්‍යං. ලනෙය්‍යාම උපසම්පද”නති. “එථ භික්ඛවො” නි භගවා අවොච “සවාකඛානො ඤ්ඤො, චරථ බ්‍රහ්මචරියං සමො දුකඛස්ස අන්තකිරියායා”නි. සාච තෙසං ආයස්මන්තානං උපසම්පද අනොසි.

හඤ්චග්ගිසසනායකානං චන්ත්‍රී නිට්ඨිතං.

දුතියකභාණධාරං.

1. අථ බො භගවා අනුපුබ්බෙන මාරිකං මර්මානෙත යෙන උරුමෙලා තදවසරි. තෙන බො පන සමයෙන උරුමෙලායං තයො ජරිලා පරිවසන්ති: උරුමෙලකස්සපො නදිකස්සපො ගයාකස්සපොති. තෙසු උරුමෙලකස්සපො ජරිලො පඤ්ඤානං ජරිලසනානං නායකො නොති විනායකො අග්ගො පමුඛො පාමොකෙති. නදිකස්සපො ජරිලො නිශ්ඤ්ඤා ජරිලසනානං නායකො නොති විනායකො අග්ගො පමුඛො පාමොකෙති. ගයාකස්සපො ජරිලො දවිහනං ජරිලසනානං නායකො නොති විනායකො අග්ගො පමුඛො පාමොකෙති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන්ට පිළිවෙලකථාව වදාළ සේක. ඒ කවරේ ද යත්: දානකථාව සීලකථාව සංවර්තකථාව කාමයන්ගේ දෙශය ලාමකභාවය කෙලෙසීම පැවිද්දෙහි අනුසස්ථ (යන මෙය) පැවසූහ. යම් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන් සුදුසු සිත් ඇත්තන් මොළොක් සිත් ඇත්තන් නිවරණ රහිත වූ සිත් ඇත්තන් ඔදවැහි සිත් ඇත්තන් පහන් සිත් ඇත්තන් යි දක්වමින් ද, එකල්හි බුදුවැන්නේ කමා ම උසස් වූ ධර්ම දෙශනාවක් වී ද, දුෂ්කර්මය සමුදය සත්‍යය නිරෝධසත්‍යය මාර්ගසත්‍යය යන ඒ වතුසත්‍යය දෙසූහ. පහ වූ කිලිපි ඇති මිරිසිදු වස්ත්‍රයක් යම් සේ මනා කොට ම සායම් ගන්නේ ද, එ පරිද්දෙන් ම ඔවුන්ට ඒ ආසනයෙහි දී ම “යම් කිසිවක් තටගැනීම සංනාමය කොට ඇත්තේ ද ඒ සියල්ල නිරුක්ත වීම සංනාමය කොට ඇතැ” යි පහ වූ රාගාදී රජස් ඇති පහ වූ කෙලෙස්මල ඇති සොනාපනතිමග්ගස්සුන්ය උපන්නේ ය. දක්නාලද සිවුසස් දහම් ඇති පැමිණි සිවුසස් දහම් ඇති අවබෝධ කළ සිවුසස් දහම් ඇති නාන්දසිත් බැස ගත් සිවුසස් දහම් ඇති දුරු කළ විවිකිවණ ඇති පහ වූ කෙසේ කෙසේ දැ යි පැවති සැක ඇති විශාර ද නාමයට පැමිණි ශාස්තෘශාසනාවබෝධයෙහි අත් පිහිටක් වුව මනා නැති ඔහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සමාමිති, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි පැවිද්ද ලබන්නෙමු. උපසම්පදාව ලබන්නෙමු” යි දැන්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, එවු. ධර්මය මනා කොට දෙශනා කරණ ලද්දේ ය. මනා කොට දුක් කෙළවර කරණ පිණිස බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යයෙහි හැසිරෙවු ය” යි වදාළ සේක. ඒ ම ඒ ආයුෂමත්වරුන්ට උපසම්පදාව විය.

නදවර්ගික වූ යහළුවන්ගේ කථාවසතු ව නිමි.

දෙවන බණවර නිමි.

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙලින් වාරිකාවෙහි හැසිරෙමින් උරුවෙල්දනව්වට වැඩිසේක. ඒ කාලයෙහි උරුවෙලාවෙහි උරුවෙලකාශය ප නදිකාශය ප ගයාකාශය ප ය යි ජරිලයෝ නිදෙනෙක් වාසය කරත්. ඔවුන් අතුරෙන් උරුවෙලකාශපජරිල තෙමේ පත්සියයක් ජරිලයන්ට නායක වේ. (නම ලබ්භිය ගන්වන බැවින්) විනායක වේ. අග්‍ර වේ. ප්‍රමුඛ වේ. ආවාය්‍යී වේ. නදිකාශප ජරිල තෙමේ කුන්සියයක් ජරිලයන්ට නායක වේ. විනායක වේ. අග්‍ර වේ. ප්‍රමුඛ වේ. ආවාය්‍යී වේ. ගයාකාශප ජරිල තෙමේ දෙසියයක් ජරිලයන්ට නායක වේ. විනායක වේ. අග්‍ර වේ. ප්‍රමුඛ වේ. ආවාය්‍යී වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2. අඵ බො භගවා යෙන උරුවෙලකස්සපස්ස ජවිලස්ස අස්සමො තෙත්ථපසඛකම්. උපසඛකමිතිං උරුවෙලකස්සපං ජවිලං එතදවොච: “සවෙ තෙ කස්සප, අගරු, වසෙය්‍යාම එකරත්තිං¹ අග්‍යාගාරෙ” ති. “න බො මෙ මහාසමණ, ගරු. වණ්ණකුන් නාගරාජා ඉද්ධිමා ආසිවිසො ඝොරවිසො. සො තං මා විතෙයෙසී” ති. දුතියමිථි බො භගවා උරුවෙල කස්සපං ජවිලං එතදවොච: “සවෙ තෙ කස්සප, අගරු, වසෙය්‍යාම එකරත්තිං අග්‍යාගාරෙ” ති. “න බො මෙ මහාසමණ, ගරු. වණ්ණකුන් නාගරාජා ඉද්ධිමා ආසිවිසො ඝොරවිසො. සො තං මා විතෙයෙසී” ති. තතියමිථි බො භගවා උරුවෙලකස්සපං ජවිලං එතදවොච: “සවෙ තෙ කස්සප, අගරු, වසෙය්‍යාම එකරත්තිං අග්‍යාගාරෙ” ති. “න බො මෙ මහාසමණ, ගරු වණ්ණකුන් නාගරාජා ඉද්ධිමා ආසිවිසො. සො තං මා විතෙයෙසී” ති. “අස්සෙව නාම² මං න විතෙයෙය්‍ය, ඉඞ්ඝ නිං කස්සප, අනුජානාති අග්‍යාගාර” නති. “විහර මහාසමණ, යථාසුඛ” නති. අඵ බො භගවා අග්‍යාගාරං පටිසිත්වා තිණසන්ධරකං පඤ්ඤාපෙත්වා තිසිදි පලලඞ්කං ආභුජිත්වා උජ්‍ජං කායං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපධියපෙත්වා.

3. අඵ බො සො නාගො අද්දස භගවන්තං පට්ඨං.³ ‘දිස්වාන දුමමනො’⁴ පට්ඨපායි. අඵ බො භගවතො එතදතොසි: “යනනුනාතං ඉමස්ස නාගස්ස අනුපතච්ච ඡවිඤ්ඤ චම්මඤ්ඤ මංසඤ්ඤ නතාරුඤ්ඤ අට්ඨිඤ්ඤ තෙජසා තෙජං පරියාදිදෙය්‍ය” නති. අඵ බො භගවා නථාරුපං ඉද්ධාභිසඞ්ඛාරං අභිසඞ්ඛරිත්වා පට්ඨපායි. අඵ බො සො නාගො දුකඛං අසනමානො පජ්ජේ. භගවාපි තෙජොධාතුං සමාපජ්ජිත්වා පජ්ජේ. උභින්නං සජ්ජාතිභුතානං අග්‍යාගාරං ආදිත්තං පිය තොති සමපජ්ජිතං සජ්ජාති භුතං. අඵ බො තෙ ජවිලා අග්‍යාගාරං පරිවාරෙත්වා එවමානාසු: “අභිරුපො වත හො මහාසමණො නාගෙන විතෙසීයති” ති. අඵ බො භගවා තස්සා රත්තියා අච්චයෙන තස්ස නාගස්ස අනුපතච්ච ඡවිඤ්ඤ චම්මඤ්ඤ මංසඤ්ඤ නතාරුඤ්ඤ අට්ඨිඤ්ඤ අට්ඨිඤ්ඤ තෙජසා තෙජං පරියාදිසිත්වා පතෙන පකඛිපිත්වා උරුවෙලකස්සපස්ස ජවිලස්ස දෙස්සෙසි: “අයං තෙ කස්සප, නාගො. පරියාදින්නො අස්ස තෙජසා තෙජො” ති. අඵ බො උරුවෙල කස්සපස්ස ජවිලස්ස එතදතොසි: “මහිද්ධිකො බො මහාසමණො මහානුනාවො. යත්‍ර හි නාම වණ්ණකුස්ස නාගරාජස්ස ඉද්ධිමනො ආසිවිසස්ස ඝොරවිසස්ස තෙජසා තෙජං පරියාදිසිස්සති. නතෙව ච බො අරතා යථා අත” නති.

1. “රත්තං” ම. ඡ. සං; නො. පි; ම. නු; P. T. S. 2. “අපපච්ච” ම. ඡ. සං. P. T. S.

3. “අද්දසා බො සො නාගො භගවන්තං පට්ඨං” ම. ඡ. සං.

“අඵ බො සො නාගො භගවන්තං පට්ඨං අද්දස” P. T. S.

“අඵ බො සො නාගො භගවන්තං පට්ඨං දිස්වාන” ම. නු. ප; ඡ. පු; අ. වි.

4 “දුකඛි දුමමනො” P. T. S.

2. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශ්‍යපඡට්ටියාගේ අසපුටට වැඩිසේක. වැඩ “කාශ්‍යපය, ඉදින් ඔබට බරක් නැති නම් එක් රැයක් ගිනිතල්ගෙයි වසන්නෙමු” යි උරුවෙලකාශ්‍යපඡට්ටියාට වදාළ සේක. “මනාශ්‍රමණය, මට කිසි බරක් නැත. මෙහි වණ්ඩ වූ සෘණි ඇති වහා පැතිරෙණ විස ඇති දරුණු විස ඇති නාරජෙක් වෙයි. ඒ නාරජ තෙමේ නුඹවහන්සේ නො වෙතෙසාවා” යි (උරුවෙලකාශ්‍යප තෙමේ කී ය). දෙවනු ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශ්‍යප ඡට්ටියාහට “කාශ්‍යපය, ඉදින් ඔබට බරක් නො වේ නම්, එක් රැයක් ගිනිතල්ගෙයි වසන්නෙමු” යි වදාළ සේක. “මනාශ්‍රමණය, මට කිසි බරක් නැත. මෙහි වණ්ඩ වූ සෘණි ඇති වහා පැතිරෙණ විස ඇති දරුණු විස ඇති නාරජෙක් වෙයි. හේ නුඹවහන්සේ නො වෙතෙසාවා” යි (කී ය). තෙවනු ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශ්‍යපඡට්ටියාහට “කාශ්‍යපය, ඔබට කිසි බරක් නො වේ නම්, එක් රැයක් ගිනිතල්ගෙයි වසන්නෙමු” යි වදාළ සේක. “මනාශ්‍රමණය, මට කිසි බරක් නැත. මෙහි වණ්ඩ වූ සෘණි ඇති වහා පැතිරෙණ විස ඇති දරුණු විස ඇති නාරජෙක් වෙයි. හේ නුඹවහන්සේ නො වෙතෙසාවා” යි (කී ය). “මා නො පෙළන්නේ නම් මැනවි. කාශ්‍යපය, ඔබ ගිනිතල්ගෙය අනුදන්තමානවැ” යි වදාළ සේක. (එවිට කාශ්‍යප තෙමේ) “මනාශ්‍රමණය, සැප සේ වාසය කරව” යි කීයේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගිනිතල්ගෙට ඇතුල් ව තණඇතිරිය පණවා පලඟ බැඳ කය කෙළින් තබා සිහිය එළවා වැඩ හුන්සේක.

3. එකල්හි ඒ නාගතෙමේ (ගිනිතල්ගෙට) ඇතුල් වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුටුයේ ය. දැක නො සතුටු සිත් ඇත්තේ නදින් දුමා ගියේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මම මේ නාගයාගේ සිවිය ද සම ද මස් ද නතර ද ඇට ද ඇටමිදුලු ද නො ගවා සියතෙදින් ඔහුගේ තෙද නසන්නේ නම් යෙහෙකැ” යි මෙබඳු සිතක් උපන්නේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එබඳු වූ සෘණියක් කොට නදින් දුමා ගියහ. එකල්හි ඒ නාග තෙමේ කොපය නො ඉවසන්නේ වැඩියක් ඇවිල ගත්තේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද තෙජොධාතුවට සමවැද වැඩියක් ඇවිල ගත්ත. දෙදෙනා ගිනිදූල් සහිත වූ කල්හි (ඇවිල ගත්කල්හි) ගිනිතල්ගෙය ගින්නෙන් ඇවිල ගත්තා සේ වෙයි. හාත්පසින් දිලිසුනේ වෙයි. ගිනිදූල් සහිත වෙයි. එකල්හි ඒ ඡට්ටියෝ ගිනිතල්ගෙය පිරිවරා “හවත්ති, මනා රූ ඇති මනාශ්‍රමණ තෙමේ ඒකාන්තයෙන් නාගයා විසින් වෙතෙසෙනුලැබේ ය” යි කීහ.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ රූ ඇවැමෙන් ඒ නාගයාගේ සිවිය ද සම ද මස් ද නතර ද ඇට ද ඇටමිදුලු ද නො ගවා සිය තෙදින් ඔහුගේ තෙද අභිබවා පාත්‍රයෙහි බතා “කාශ්‍යපය, මේ තාගේ නාගතෙමේ ය. මොහුගේ තෙද මාගේ තෙදින් අභිනවනය කරණලද්ද” යි උරුවෙලකාශ්‍යපඡට්ටියාහට දැක්වූහ. ඉක්බිති උරුවෙලකාශ්‍යපඡට්ටියාහට “යමෙක් වණ්ඩ වූ සෘණි ඇති වහා පැතිරෙණ විස ඇති දරුණු විස ඇති නාරජ්‍යේ තෙද සියතෙදින් නසන්නේ ද, ඒ මනාශ්‍රමණ තෙමේ මහත් සෘණි ඇත්තේ ම ය. මහත් අනුනාව ඇත්තේ ම ය. එහෙත් මා මෙන් රහත් නො වේ ම ය” යි මේ අදහස වී ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4 නෙරඤ්ජරායං හගවා උරුවෙලකස්සපං ජට්ඨමවොච,
සවෙ තෙ කාස්සප අගරු විහරෙමු අඤ්ජණො අග්ගිසරණමිති¹

න ඛො මෙ මහාසමණ ගරු ඵාසුකාමොච තං නිවාරෙමි,
වණෙඛන් නාගරාජා ඉඤ්චා ආසිට්ඨො ඤාරට්ඨො
සො තං මා විහෙසෙසිති.

අස්සො මං න විහෙසෙය්‍ය ඉඛ්ඤා නං කස්සප
අනුජානාති අග්‍යාගාරනති
දින්නනති නං විදිතා අසමිකිනො පාවිසි ගගමතිනො.

දිස්වා ඉසිං පට්ටිං අභිනාගො දුමමනො පඬුපාසි,
සුමනමනසො² අසිමනො මනුස්සනාගොපි තත්ථ පඬුපාසි.

මකඛඤ්ච අසහමානො අභිනාගො පාවකොච පජ්ජි,
තෙජොධාතුසු කුසලො මනුස්සනාගො³පි තත්ථ පජ්ජි.

උභින්නං සජ්ජානිභුතානං අග්‍යාගාරං උදිව්වරෙ ජට්ඨො⁴,
අභිරුපො වත තො මහාසමණො නාගෙන විහෙසීයනීති හණන්ති.

අථ රතනීයා⁵ අච්චයෙන අභිනාගස්ස⁶ අච්චියො න ගොනති,
ඉඤ්චිමනො පනුට්ඨිතා⁷ අනෙකචණණා අච්චියො ගොනති

නිලකා⁸ අථ ලොභිනිකා මඤ්ජරියා පිනිකා⁹ ඵළිකචණණායො,
අඛරීරසස්ස කායෙ අනෙකචණණා අච්චියො ගොනති.

පත්තමහි ඔදනිතා අභිනාගං බ්‍රාහ්මණස්ස දස්සෙසි,
අයං තෙ කස්සප නාගො පරිසාදිතො අස්ස තෙජසා තෙජොති.

5. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපො ජට්ඨො හගවනො ඉමිනා ඉඤ්චාපාටිතාරි-
යෙන් අභිපසසන්නා හගවනං ඵතදවොච: “ඉධෙව ඓනාසමණ, විහර,
අහං තෙ ධුවතතෙත්තන”ති.

පට්ඨං පාවිහාරිකං.

1. “අඤ්ජණො අග්ගිසරණමිති”-ම ඡ. සං. P. T. S. 2. “සුමනසො අභිමනො”
3. “උභින්නං සජ්ජානිභුතානං අග්‍යාගාරං ආදින්නං හොති සමුපජ්ජිතං
සජ්ජානිභුතං උදිව්වරෙ ජට්ඨො”-ම. ඡ. සං.
4. “අථ තස්සා රතනීයා”-ම. ඡ. සං. “අථ ඛො තස්සා රතනීයා” P. T. S.
5. “සථා තාගස්ස”-ම, ඡ. සං, 6. “පනභිතා”-ම. ඡ. සං; තො. වි; P. T. S.
7. “නිලා” ම. ඡ. සං 8. “පිනකා”-ම ඡ. සං. P. T. S.

4. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙරඤ්ජරාගත සම්පයෙහි විසූ උරුවෙල-කාශ්‍යපජරිලයාහට “කාශ්‍යපය, ඉදින් ඔබට බරක් නො වේ නම්, අද එක් දිනක් ගිනිතල්ගෙයි වසමු” යි වදාළසේක.

මහාශ්‍රමණය, මට කිසි බරක් නැත්තේ ම ය. මේ ගිනිතල්ගෙයි වණ්ඩ වූ සෘණි ඇති ආශීර්ස වූ දරුණු විස ඇති නාරජේක් වෙසෙයි. ‘හේ නුඹවහන්සේ නො වෙහෙසාවා’ යි නුඹවහන්සේට පහසු කැමැත්තේ ම නුඹවහන්සේ වළකා ලමි.

ඒ නාරජතෙමේ මා නො වෙහෙසන්නේ නම් මැනවි. කාශ්‍යපය, තෝ ගිනිතල්ගෙය අනුදනුව. ‘ඒ ගිනිතල්ගෙය දෙන ලද්දේ ය’ යි දූත බිය ඉක්මවුයේ නැති ගැණිම් රහිත වූයේ ගිනිතල්ගෙට පිවිසියේ ය.

නාරජතෙමේ (ගිනිතල්ගෙය තුළට) පිවිසි බුදුරජුන් දෑක නො සතුටු සිත් ඇත්තේ තදින් දුමා ගියේ ය. (සුඵ වූ) බුදුවරුන් හා සමසිත් ඇති උසස් සිත් ඇති මනුෂ්‍යශ්‍රෙෂ්ඨ තෙමේ ද තදින් දුමා ගියේ ය.

නාරජතෙමේ කොපය ද නො ඉවසන්නේ ගින්නක් සේ තදින් ඇවිළෙන්නේ ය. එහි දී තෙජොධාතුසමාපතතිවිෂයයෙහි දක්ෂ වූ මනුෂ්‍යශ්‍රෙෂ්ඨ තෙමේ ද තදින් ඇවිළෙන්නේ ය.

දෙදෙන ගිනිදූල් සහිත වූ කල්හි (ගින්නෙන් ඇවිළ ගත් කල්හි) ජරිලයෝ ගිනිතල්ගෙය දෙස බැලූහ. නොතොත් පිරිවැරුන. ‘තවත්ති, මනාරු ඇති මහාශ්‍රමණතෙමේ නාරජු විසින් වෙහෙසනුලැබේ ය යි කියත්.

ඉක්බිති රු ඉක්ම යාමෙන් නාරජුගේ ගිනිදූල් නො වෙයි. සෘණිමත් බුදුරජානන් වහන්සේගේ (සිරුරෙන්) නැගී සිටි නොයෙක් පැහැ ඇති රශ්මිහු වෙත්.

එකල්හි බුදුරජානන් වහන්සේගේ සිරුරෙහි හටගත් නිල්වන් වූ ද ලේවන් වූ ද මදටවන් වූ ද රන්වන් වූ ද පළිතුරන් වූ ද රශ්මිහු තත් පැහැ ඇත්තෝ වෙත්.

නාරජු පාත්‍රයෙහි බහා “කාශ්‍යපය, මේ තොපගේ නාරජතෙමේ ය. මොහුගේ තෙද මාගේ තෙදින් තාත්පසින් මැඩගන්නා ලද්දේ ය” යි බ්‍රාහ්මණයාහට දැක්වූසේක.

5. ඉක්බිති උරුවෙලකාශ්‍යපජරිලතෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ මේ සෘණිප්‍රාතිහාය්‍යයෙන් වෙසෙසින් පහන් වූයේ “මහාශ්‍රමණය, මෙහි ම වාසය කරවු. මම නුඹවහන්සේට නිති බතින් උපසංඝාත කරමි” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කියේ ය.

ප්‍රථමප්‍රාතිහාය්‍යය නිමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. අථ ඛො භගවා උරුවෙලකස්සපස්ස ජට්ඨෙසා නස්සා රතතියා අච්චයෙන යෙන භගවා තෙහුපසඛකම්. උපසඛකම්භා භගවනං එතදවොච: “කාලො මහාසමණ, නිට්ඨිතං භවතං. කෙ භු ඛො තෙ මහාසමණ, අභිකකන්තාය රතතියා අභිකකන්තවණණං කෙවලකස්සං වනසණං ඔහාසෙභා යෙන භගවා තෙහුපසඛකම්සු. උපසඛකම්භා භගවනං අභිවාදෙභා වඩුද්දසා අට්ඨංසු සෙය්‍යථාපි මහනතා අග්ගිකකඛා.”

අථ ඛො උරුවෙලකස්සපො ජට්ඨෙසා නස්සා රතතියා අච්චයෙන යෙන භගවා තෙහුපසඛකම්. උපසඛකම්භා භගවනං එතදවොච: “කාලො මහාසමණ, නිට්ඨිතං භවතං. කෙ භු ඛො තෙ මහාසමණ, අභිකකන්තාය රතතියා අභිකකන්තවණණං කෙවලකස්සං වනසණං ඔහාසෙභා යෙන භා තෙහුපසඛකම්සු? උපසඛකම්භා තං අභිවාදෙභා වඩුද්දසා අට්ඨංසු සෙය්‍යථාපි මහනතා අග්ගිකකඛා?”

“එතෙ ඛො කස්සප, වහනාරො මහාරාජා යෙනාහං තෙහුපසඛකම්සු ධම්මසවණංයා”ති. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපස්ස ජට්ඨෙසා එතදනොසි: “මහිද්ධිකො ඛො මහාසමණො මහාභුහාවො, යත්‍ර හි නාම වහනාරොපි මහාරාජා උපසඛකම්සුනති ධම්මසවණංය. නතෙව ච ඛො අරතා යථා අත”නති. අථ ඛො භගවා උරුවෙලකස්සපස්ස ජට්ඨෙසා භවතං භුද්දඤ්ඤා තසමංයෙව වනසණං විහාසි.

දුතියං පාටිභාසියං.

7. අථ ඛො සකෙකා දෙවානම්ද්දෙ අභිකකන්තාය රතතියා අභිකකන්තවණණං කෙවලකස්සං වනසණං ඔහාසෙභා යෙන භගවා තෙහුපසඛකම්. උපසඛකම්භා භගවනං අභිවාදෙභා එකමනං අට්ඨාසි. සෙය්‍යථාපි මහා අග්ගිකකඛො පුරිමාහි වණණනිහාහි අභිකකන්තවරො ව පණ්ණිතවරො ව.

අථ ඛො උරුවෙලකස්සපො ජට්ඨෙසා නස්සා රතතියා අච්චයෙන යෙන භගවා තෙහුපසඛකම්. උපසඛකම්භා භගවනං එතදවොච: “කාලො මහාසමණ, නිට්ඨිතං භවතං. කො භු ඛො සො මහාසමණ, අභිකකන්තාය රතතියා අභිකකන්තවණණං කෙවලකස්සං වනසණං ඔහාසෙභා යෙන භා තෙහුපසඛකම්? උපසඛකම්භා තං අභිවාදෙභා එකමනං අට්ඨාසි සෙය්‍යථාපි මහා අග්ගිකකඛො පුරිමාහි වණණනිහාහි අභිකකන්තවරො ව පණ්ණිතවරො ව?”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශ්‍යපඡට්ඨලයාගේ අසපුවට නුදුරෙහි එක්තරා වනලාභාබෙහි විසුසේක. එකල්හි සතර වරමුමනරජහු රු පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි විශිෂ්ටශරීරවණ්ණ ඇත්තාහු සියලු වනලාභාබ බබුළුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැමිණියාහු ය. පැමිණ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ මහත් ගිහිකඳන් සේ සිටිදිග සිටියාහු ය.

ඉක්බිති උරුවෙලකාශ්‍යපඡට්ඨලයාගේ ඒ රු ඇවැසෙත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියේ ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් “මහාශ්‍රමණය, මේ සුදුසු කාලය වේ. බත නිමවී ය. මහාශ්‍රමණය, රු පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි විශිෂ්ටශරීරවණ්ණ ඇති ඒ කවර කෙනෙක් මුළු වනලාභාබ බබුළුවා නුඹවහන්සේ වෙතට පැමිණියාහු ද? පැමිණ නුඹවහන්සේ වැඳ මහත් වූ ගිහිකඳන් සේ සිටිදිග සිටියාහුද?” යි ඇසී ය.

“කාශ්‍යපය, ඒ සතරවරමුමනරජහු දහම් අසනු පිණිස මා වෙතට පැමිණියාහු ය” යි (වදාළසේක). එකල්හි උරුවෙලකාශ්‍යපඡට්ඨලයානට “යමකු කරා සතරවරමුමනරජහු දහම් අසනු පිණිස පැමිණෙන්නාහු ද, ඒ මහාශ්‍රමණයාගේ මහත් සාඛි ඇත්තේ ම වේ. මහත් අනුනාව ඇත්තේ ම වේ. එහෙත් මා මෙන් රහත් නො වේ ම ය” යි සිතක් උපන්නේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශ්‍යපඡට්ඨලයාගේ බත වළඳ ඒ වනලාභාබෙහි ම විසුසේක.

දමිනියප්‍රාතිභායඝීය සි.

7. ඉක්බිති සන්දේවරජයාගේ රු පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි විශිෂ්ට ශරීරවණ්ණ ඇත්තේ සියලු වනලාභාබ බබුළුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැමිණියේ ය. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පසෙක සිටියේ ය. මහගිහිකඳන් සේ පළමු පැහැයටත් වඩා අතිශයින් විශිෂ්ට වූයේ ද අතිශයින් ප්‍රණීත වූයේ ද වී ය.

ඉක්බිති උරුවෙලකාශ්‍යපයාගේ ඒ රු ඉක්ම ගිය කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට පැමිණියේ ය. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මහාශ්‍රමණය, මේ සුදුසු කාලය යි. බත නිමවී ය. මහාශ්‍රමණය, රු පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි විශිෂ්ටශරීරවණ්ණ ඇති කවරෙක් වනලාභාබ බබුළුවා ඔබවහන්සේ වෙතට පැමිණියේ ද? පැමිණ නුඹ වහන්සේ වැඳ පසෙක සිටියේ ද? හේ මහ ගිහිකඳන් සේ පළමු වූ පැහැසටනන්වලට වඩා අතිශයින් විශිෂ්ට වූයේ ද අතිශයින් ප්‍රණීත වූයේ ද වී ය” යි කීයේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

“එසො බො කස්සප, සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ යෙනානං තෙහුපසඛකම් ධම්මසවණොයා”ති. අථ බො උරුවෙලකස්සපස්ස ජරිලස්ස එතදනොසි: “මහිඤ්ඤො බො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්ත භි නාම සකෙකාපි දෙවානම්ඤ්ඤ උපසඛකම්ස්සති ධම්මසවණොය. නකෙව ච බො අරහා යථා අන”නති. අථ බො භගවා උරුවෙලකස්සපස්ස ජරිලස්ස භතතං භුඤ්ජිතා තසමිංසෙව චණ්ණණෙඛි විනාසි.

තනියං පාටිභාජියං.

8. අථ බො බ්‍රහ්මා සහමපනි අභිකකන්තාය රතනියා අභිකකන්තාවණෙණා කෙවලකස්සං චතසණ්ඨං ඔහාසෙකවා යෙන භගවා තෙහුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙකවා එකමන්තං අධ්‍යාසි සෙය්‍යථාපි මහා අග්ගිකකකො පුරිමාති චණ්ණණිතාති අභිකකන්තවරො ච පණ්ණිතවරො ච.

9. අථ බො උරුවෙලකස්සපො ජරිලො නස්සා රතනියා අච්චයෙන යෙන භගවා තෙහුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා භගවන්තං එතදවොච: “කාලො මහාසමණ, නිට්ඨිතං භතතං. කො නු බො සො මහාසමණ, අභිකකන්තාය රතනියා අභිකකන්තාවණෙණා කෙවලකස්සං චතසණ්ඨං ඔහාසෙකවා යෙන ඤා තෙහුපසඛකම්? උපසඛකම්ඤ්ඤා තං අභිවාදෙකවා එකමන්තං අධ්‍යාසි සෙය්‍යථාපි මහා අග්ගිකකකො පුරිමාති චණ්ණණිතාති අභිකකන්තවරො ච පණ්ණිතවරො චා?” ති.

“එසො බො කස්සප, බ්‍රහ්මා සහමපනි යෙනානං තෙහුපසඛකම් ධම්මසවණොයා”ති. අථ බො උරුවෙලකස්සපස්ස ජරිලස්ස එතදනොසි: “මහිඤ්ඤො බො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්ත භි නාම බ්‍රහ්මාපි සහමපනි උපසඛකම්ස්සති ධම්මසවණොය. නකෙව ච බො අරහා යථා අන”නති. අථ බො භගවා උරුවෙලකස්සපස්ස ජරිලස්ස භතතං භුඤ්ජිතා තසමිංසෙව චණ්ණණෙඛි විනාසි.

චතුස්සං පාටිභාජියං.

10. තෙන බො පන සමයෙන උරුවෙලකස්සපස්ස ජරිලස්ස මනායඤ්ඤා පච්චුපට්ඨිතො තොති. කෙවලකස්සා ච අභිගමගධා පසුතං බාදනීයං නොජනීයං ආදාය අභිකකම්ඤ්ඤාමා තොනති. අථ බො උරුවෙලකස්සපස්ස ජරිලස්ස එතදනොසි: “එතරති බො මෙ මනායඤ්ඤා පච්චුපට්ඨිතො. කෙවලකස්සා ච අභිගමගධා පසුතං බාදනීයං නොජනීයං ආදාය අභිකකම්ස්සනති. සවෙ මහාසමණො මහාජනකායෙ ඉඤ්ඤිපාටිභාජියං කරිස්සති, මහාසමණස්ස ලාභසකකාරො අභිවසිඤ්ඤාති. මම ලාභසකකාරො පරිනාසිස්සති. අතො භුතා මහාසමණො සධාතනාය නාගපේස්සා”ති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

“කාශ්‍යපය, දෙවියන්ට අභිජනි වූ ශක්‍රතෙමේ දහම් අසනු පිණිස මා වෙතට පැමිණියේ ය” යි (වදලසේක). එකල්හි උරුවෙලකාශ්‍යප ජරිලයානට “යමකු කුරා දෙවියන්ට අභිජනි වූ ශක්‍රතෙමේ දහම් අසනු පිණිස පැමිණෙන්නේ ද, ඒ මහාශ්‍රමණතෙමේ මහත් සෘද්ධි ඇත්තේ ම ය, මහත් අනුනාව ඇත්තේ ම ය. එතෙක් මා මෙන් රහත් නො වේ මැ” යි සිතක් උපන්නේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශ්‍යප ජරිලයාගේ බත වලද එ වනලැහැබෙහි ම විසුසේක.

තෘතීයප්‍රාතිභායාසීය සි.

8. ඉක්බිති සහමසනි බ්‍රහ්මතෙමේ රු පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි විශිෂ්ටාභර්තෘණ් ඇත්තේ වනලැහැබ බබ්‍රව්වා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට පැමිණියේ ය. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පසෙක සිටියේ ය. මහාගිහිකඳක් සේ පළමු පැහැසටතන් වලට වඩා අතිශයින් විශිෂ්ට වූයේ ද, අතිශයින් ප්‍රණීත වූයේ ද වී ය.

9. ඉක්බිති උරුවෙලකාශ්‍යප ජරිලතෙමේ ඒ රු ඉක්ම ගිය පසු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියේ ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මහාශ්‍රමණය, මේ සුදුසු කාලය යි. බත නිමවූයේ ය. මහාශ්‍රමණය, රු පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි විශිෂ්ටාභර්තෘණ් ඇති ඒ කවරෙක් වනලැහැබ බබ්‍රව්වා ඔබවහන්සේ වෙතට පැමිණියේ ද, පැමිණ ඔබ වහන්සේ වැද පසෙක සිටියේ ද? හේ මහාගිහිකඳක් සේ පළමු පැහැසටතන් වලට වඩා අතිශයින් විශිෂ්ට වූයේ ද අතිශයින් ප්‍රණීත වූයේ ද වී ය” යි කියේ ය.

“කාශ්‍යපය, සහමසනි බ්‍රහ්මතෙමේ දහම් ඇසීම පිණිස මා වෙත පැමිණියේ” යි වදලසේක. එකල්හි උරුවෙලකාශ්‍යප ජරිලයානට “යමකු කුරා සහමසනි බ්‍රහ්මයාත් දහම් ඇසීම පිණිස පැමිණෙන්නේ ද, ඒ මහාශ්‍රමණතෙමේ මහත් සෘද්ධි ඇත්තේ ම ය. මහත් අනුනාව ඇත්තේ ම ය. එතෙක් මා මෙන් රහත් නො වේ ම ය” යි සිතක් උපන්නේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශ්‍යප ජරිලයාගේ බත වලද එ වනලැහැබෙහි ම විසුසේක.

චතුර්ථප්‍රාතිභායාසීය සි.

10. එකල්හි උරුවෙලකාශ්‍යප ජරිලයාගේ මනායාගයක් එළඹ සිටියේ වෙයි. මුළු අතුමගදදනවුටැස්සෝ බොහෝ වූ කැයුතු දේත් බිදියයුතු දේත් ගෙන එළඹෙනු කැමැත්තෝ වෙති. එකල්හි උරුවෙලකාශ්‍යප ජරිලයානට “දැන් මාගේ මනායාගය එළඹ සිටියේ ය. අතුමගදදනවුටැස්සෝ බොහෝ වූ කැයුතු දේත් බිදියයුතු දේත් ගෙන එළඹෙන්නාහු ය. ඉදින් මහාශ්‍රමණ තෙමේ මහාජනසමුකයා මැද සෘද්ධිප්‍රාතිභායාසීයක් කෙළේ නම්, මහාශ්‍රමණයාගේ ලාභසතකාරය වැඩෙන්නේ ය. මගේ ලාභසතකාරය පිරිනෙන්නේ ය. එතෙසින් මහාශ්‍රමණතෙමේ තෙට නො එන්නේ නම් යෙතෙකැ” යි මෙබඳු සිතක් උපන්නේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

11. අථ බො භගවා උරුවෙලකස්සපස්ස ජට්ඨෙස්ස වෙතස්ස වෙතො පරිච්ඡාදකමඤ්ඤාය උත්තරකුරුං ගන්ත්වා තතො පිණ්ඩපාතං ආනරික්ඛා අනොතතනදතෙ පරිභුඤ්ජිතා තතෙථ දිවාපිතාරං අකාසි.

12. අථ බො උරුවෙලකස්සපො ජට්ඨෙය්වා තස්සා රතනියා අව්ච්ඡෙත යෙන භගවා තෙනුපසඛසමි. උපසඛසමිත්වා භගවන්තං එතදවොච: “කාලො මහාසමණ. තිට්ඨිතං භවතං. කිනනු බො මහාසමණ, භියෙඤා නාගමාසි? අපි ච මයං නං සරාම: ‘කිනනු බො මහාසමණො නාගමිත්ති?’ නි. බාදනීයස්ස ච නොජනීයස්ස ච තෙ පටිට්ඨෙසො¹ යටිතො”ති.

13. “නනු තෙ කස්සප, එතදතොසි: එතරහි බො මෙ මහායඤ්ඤා පච්චුපට්ඨිතො. කෙවලකපා ච අඛිනමගධා පහුතං බාදනීයං නොජනීයං ආදාය අභිකකමිස්සන්ති. සචෙ මහාසමණො මහාජනකායෙ ඉද්ධිපාටිතාරියං කරස්සන්ති, මහාසමණස්ස ලාභසකකාරො අභිවඬ්ඪිස්සන්ති. මම ලාභසකකාරො පරිනාසිස්සන්ති. අතො නුත මහාසමණො ස්වාතනාය නාගවේඡ්ඤා?”ති.

14. “සො බො අනං කස්සප, තථ වෙතස්ස වෙතො පරිච්ඡාදකමඤ්ඤාය උත්තරකුරුං ගන්ත්වා තතො පිණ්ඩපාතං ආනරික්ඛා අනොතතනදතෙ පරිභුඤ්ජිතා තතෙථ දිවාපිතාරං අකාසි”න්ති.

15. අථ බො උරුවෙලකස්සපස්ස ජට්ඨෙස්ස එතදතොසි: “මහිද්ධිතො බො මහාසමණො මහානුතාවො, යනු හි නාම වෙතස්ස² විතතං පජානිස්සන්ති. තතෙථ ච බො අරතා යථා අත”න්ති. අථ බො භගවා උරුවෙලකස්සපස්ස ජට්ඨෙස්ස භතතං භුඤ්ජිතා² තසමිංයෙථ චතසණ්ඨ විතාසි.

පසක්කමං පාටිභාජියං.

11. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශ්‍යපඡට්ටියාගේ කල්පනාව සියසිතින් දැන උතුරුකුරුද්වසිතට වැඩ එසින් වික්‍ෂිප්‍යාතය ගෙනවුත් අනවතස්තව්‍ය සමීපයෙහි දී වළඳ එහි ම දිවාචිතරණය කළසේක.

12. එකල්හි උරුවෙලකාශ්‍යප ජට්ටිතෙතේ ඒ රැය ඉක්ම ගිය කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට පැමිණියේ ය. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මනාශ්‍රමණය, මේ සුදුසු කාලය යි. බන නිමවුයේ ය. මනා ශ්‍රමණය, කුමක් නිසා ඊයේ නො ආවහු ද? එහෙත් ‘අපි මනාශ්‍රමණතෙමේ කුමක් නිසා නො ඒ ද?’ යි ඔබවහන්සේ සිහිපත් කෙළෙමු. නැ යුතු දෙය ද බිදියයුතු දෙය ද පිළිබඳ ඔබ වහන්සේගේ නොටස නාතන ලද්දේ ය” යි කීයේ ය.

13. ‘කාශ්‍යපය, නුඹට ‘දැන් මාගේ මහායාගය එළඹ සිටියේ ය. අභ්‍රමහදදනවුටැසි ඉතා වැඩි දෙනෙක් බොහෝ වූ නැ යුතු දේන් බිදිය යුතු දේන් ගෙන එළඹෙන්නාහු ය. ඉදින් මනාශ්‍රමණ තෙමේ මහාජනසමුතයා මැද සෘණිප්‍රාතිකායාසීයක් කරන්නේ නම්, මනාශ්‍රමණයාගේ ලාභසත්කාරය වැඩෙන්නේ ය. මගේ ලාභසත්කාර පිරිහෙන්නේ ය. එහෙයින් මනාශ්‍රමණතෙමේ තෙට නො එන්නේ නම් යෙහෙකැ’ යි මෙබඳු සිතක් නො වූයේ ද?

14. “කාශ්‍යපය, ඒ මම නුඹගේ සිත මා සිතින් දැන උතුරුකුරුද්වසිතට ගොස් එසින් වික්‍ෂිප්‍යාතය ගෙනවුත් අනවතස්තව්‍ය සමීපයෙහි දී වළඳ එහි ම දිවාචිතරණය කෙළෙමි” යි වදාළසේක.

15. එකල්හි උරුවෙලකාශ්‍යපඡට්ටියාගට “යමෙක් සිය සිතින් අනුන්ගේ සිත දැන ගන්නේ ද, ඒ මනාශ්‍රමණ තෙමේ මහත් සෘණි ඇත්තේ ම ය. මහත් අනුතාව ඇත්තේ ම ය. එහෙත් මා මෙන් රහත්, නො වෙමැ” යි සිතක් වූයේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශ්‍යපඡට්ටියාගේ බන වළඳ ඒ වනලැහැබෙහි ම විසූසේක.

සකුම ප්‍රාතිහාය්‍යය යි.

1. තෙන බො පන සමයෙන භගවතො පංසුකුලං උප්පන්නං ගොති. අථ බො භගවතො එතදනොසි: “කත්තං හු බො අහං පංසුකුලං ධොවෙය්‍ය?” නති. අථ බො සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ භගවතො වෙතසා වෙතොපරිච්ඡිතකකමඤ්ඤය පාණිනා පොකනිරණිං බණ්ඩා භගවන්නං එතදවොච: “ඉධ භනෙන, භගවා පංසුකුලං ධොවතු” ති. අථ බො භගවතො එතදනොසි: “කිම්හි හු බො අහං පංසුකුලං පරිමඤ්ඤෙය්‍ය?” නති. අථ බො සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ භගවතො වෙතසා වෙතොපරිච්ඡිතකකමඤ්ඤය මහතිං සිලං උපනිකම්පි: “ඉධ භනෙන, භගවා පංසුකුලං පරිමඤ්ඤතු” ති. අථ බො භගවතො එතදනොසි: “කිම්හි හු බො අහං ආලම්බිතා උත්තරෙය්‍ය?” නති. අථ බො කකුධෙ අභිවත්තා දෙවතා භගවතො වෙතසා වෙතොපරිච්ඡිතකකමඤ්ඤය සාබං ඔනාමෙසි 1 “ඉධ භනෙන, භගවා ආලම්බිතා උත්තරතු” ති. අථ බො භගවතො එතදනොසි: “කිම්හි හු බො අහං පංසුකුලං විස්සජ්ජෙය්‍ය?” නති. අථ බො සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ භගවතො වෙතසා වෙතොපරිච්ඡිතකකමඤ්ඤය මහතිං සිලං උපනිකම්පි: “ඉධං භනෙන, භගවා පංසුකුලං විස්සජ්ජතු” ති.

2. අථ බො උරුචෙලකස්සපො ජට්ටෙය්‍ය නස්ස රත්තියා අච්චයෙන යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤම්. උපසඤ්ඤම්භා භගවන්නං එතදවොච: “කාලො මහාසමණ, නිට්ඨිතං භතවා. කිනනු බො මහාසමණ, නායං පුබ්බෙ ඉධ පොකනිරණි, සායං ඉධ පොකනිරණි? නයිමා සිලා පුබ්බෙ උපනිකම්පතා, කෙතිමා සිලා උපනිකම්පතා? නයිමස්ස කකුධස්ස පුබ්බෙ සාබං ඔනතා, සායං සාබං ඔනතා?” ති.

3. “ඉධ මෙ කස්සප, පංසුකුලං උප්පන්නං අගොසි. කස්ස මග්ගං කස්සප, එතදනොසි: ‘කත්තං හු බො අහං පංසුකුලං ධොවෙය්‍ය?’ නති. අථ බො කස්සප, සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ මම වෙතසා වෙතොපරිච්ඡිතකකමඤ්ඤය පාණිනා පොකනිරණිං බණ්ඩා මං එතදවොච: ‘ඉධ භනෙන, භගවා පංසුකුලං ධොවතු’ ති. සායං අමනුස්සෙන පාණිනා බතා 2 පොකනිරණි. කස්ස මග්ගං කස්සප, එතදනොසි. ‘කිම්හි හු බො අහං පංසුකුලං පරිමඤ්ඤෙය්‍ය?’ නති. අථ බො කස්සප, සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ මම වෙතසා වෙතොපරිච්ඡිතකකමඤ්ඤය මහතිං සිලං උපනිකම්පි: ‘ඉධ භනෙන, භගවා පංසුකුලං පරිමඤ්ඤතු’ ති. සායං අමනුස්සෙන උපනිකම්පතා සිලා. නස්ස මග්ගං කස්සප, එතදනොසි: ‘කිම්හි හු බො අහං ආලම්බිතා උත්තරෙය්‍ය?’ නති. අථ බො කස්සප, කකුධෙ අභිවත්තා දෙවතා මම වෙතසා වෙතොපරිච්ඡිතකකමඤ්ඤය සාබං ඔනාමෙසි: ‘ඉධ භනෙන, භගවා ආලම්බිතා උත්තරතු’ ති. සවායං ආනරතෙත්වා කකුධො. නස්ස මග්ගං කස්සප, එතදනොසි: ‘කිම්හි හු බො අහං පංසුකුලං විස්සජ්ජෙය්‍ය?’ නති. අථ බො කස්සප, සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ මම වෙතසා වෙතොපරිච්ඡිතකකමඤ්ඤය මහතිං සිලං උපනිකම්පි: ‘ඉධ භනෙන භගවා පංසුකුලං විස්සජ්ජතු’ ති. සායං අමනුස්සෙන උපනිකම්පතා සිලා” ති. අථ බො උරුචෙලකස්සපස්ස ජට්ටෙය්‍ය එතදනොසි: “මතිද්ධිකො බො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්තං නි නාම සකෙකාපි දෙවානම්ඤ්ඤ වෙය්‍යාවච්චං කරස්සති. නකෙච්ච ව බො අරතා යථා අත” නති. අථ බො භගවා උරුචෙලකස්සපස්ස ජට්ටෙය්‍ය භතවා භුඤ්ජිතා නස්මිං යෙව වතසකෙකා විගාසි.

1. “ඔනාමෙසි” P. T. S

2. “බණ්ඩා” ම, ජ, සා; P. T. S

1. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පංසුකුලයක් උපන්නේ ය. එවිට උන්වහන්සේට “මම කොතැනහි දී පංසුකුලය සෝදන්නෙමි ද?” යි සිතක් පහළ වූයේ ය. අතහුරු ව දෙවියන්ට අභිපති වූ ශක්‍රතෙමේ භාග්‍ය වතුන් වහන්සේගේ සිත තම සිතින් දැන අතින් පොකුණක් හාරා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “ඥාමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙහි පංසුකුලය සෝදන සේක්වා” යි සැළ කෙළේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මම කුමක ලා පංසුකුලය පිරිමදින්නෙමි ද?” යි සිතක් වී ය. ඉක්බිති සක්දෙවරජතෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ විතතවිතකීය තම සිතින් දැන “ඥාමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙහි පංසුකුලය පිරිමදින්නෙක්වා” යි මහත් ගලක් එළවා තැබූයේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මම කොතැනක එල්ලී ගොඩ නගින්නෙමි ද?” යි සිතක් වූයේ ය. ඉක්බිති කුඹුක්ගසෙහි අරක් ගත් දෙවනානොමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිත තම සිතින් දැන “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙහි එල්ලී ගොඩ නගින්නෙක්වා” යි අත්තක් නැමූ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මම පංසුකුලය කොතැනක දිග හරින්නෙමි (-වනම් ද යි) සිතක් වූයේ ය. ඉක්බිති සක්දෙවරජතෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිත තම සිතින් දැන “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පංසුකුලය මෙහි දිග හරිණ(වනන)සේක්වා” යි මහත් ගලක් එළවා තැබූයේ ය.

2. ඉක්බිති උරුවෙලකාශප්පටිලතෙමේ ඒ රූප ඉක්ම ගිය කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට පැමිණියේ ය. පැමිණ “මහාග්‍රමණය, මේ සුදුසු කාලය යි. බත නිමවූයේ ය. මහාග්‍රමණය, කීමෙන් ද? මේ පොකුණ පෙර මෙහි නො වී ය. මෙහි ඒ මේ පොකුණ දැන් නිවෙයි. පෙර මේ ගල නො තිබුනි. කවරකු විසින් මේ ගල තබන ලද්දේ ද? පෙර මේ කුඹුක් ගසේ අත්ත නො නැමින. දැන් ඒ මේ අත්ත නැමිනැ” යි කීයේ ය.

3. “කාශ්‍යපය, මෙහි දී මට පංසුකුලයක් උපන්නේ ය. ‘කොතැනක මම පංසුකුලය සෝදන්නෙමි ද?’ යි ඒ මට සිතක් උපන. කාශ්‍යපය, ඉක්බිති සක්දෙවරජතෙමේ තම සිතින් මාගේ සිත දැන අතින් පොකුණක් හාරා මට “ඥාමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පංසුකුලය මෙහි සෝදන්නෙක්වා” යි කීයේ ය. ඒ මේ පොකුණ නො මිනිසකු අතින් සාරණලද්දේ ය. කාශ්‍යපය, ඒ මට ‘මම කොතැනක පංසුකුලය පිරිමදින්නෙමි ද?’ යි සිතක් වූයේ ය. කාශ්‍යපය, ඉක්බිති සක්දෙවරජ තෙමේ තම සිතින් මාගේ සිත දැන ‘ඥාමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පංසුකුලය මෙහි පිරිමදින්නෙක්වා’ යි මහත් ගලක් එළවා තැබුවේ ය. ඒ මේ ගල නො මිනිසකු විසින් එළවා තබන ලද්දේ ය. ‘කාශ්‍යපය, ඒ මට මම කොතැනක එල්ලී ගොඩ නගින්නෙමි ද?’ යි සිතක් උපන්නේ ය. ඉක්බිති කාශ්‍යපය, කුඹුක්ගසෙහි අරක් ගත් දෙවනානොමෝ තම සිතින් මාගේ සිත දැන ‘ඥාමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙහි එල්ලී ගොඩ නගින්නෙක්වා’ යි අත්තක් නැමූ ය. ඒ මේ කුඹුක්ගස “ඥාමිති, අත දෙව” යි කියන්නා සේ ය. කාශ්‍යපය, ඒ මට ‘මම පංසුකුලය කොතැනක දිග හරින්නෙමි ද?’ යි සිතක් වී ය. ඉක්බිති කාශ්‍යපය, සක්දෙවරජතෙමේ තම සිතින් මාගේ සිත දැන ‘ඥාමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙහි පංසුකුලය දිග හරිණසේක්වා’ යි මහත් ගලක් එළවා තැබූයේ ය. ඒ මේ ගල නො මිනිසකු විසින් එළවා තබන ලද්දේ ය” යි (විදුලසේන.) ඉක්බිති උරුවෙලකාශප්පටිලයාහට “සක්දෙවරජතෙමේත් යම් මහාග්‍රමණයකුට වතාවත් කරන්නේ ද, ඒ මහාග්‍රමණතෙමේ මහත් සෘද්ධිඇත්තේ ම ය. මහත් අනුනාව ඇත්තේ ම ය. එතෙත් මා මේත් රහත් නොවේ ම ය” යි සිතක් වූයේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශප්පටිලයාගේ බත වළඳ ඒ වතලැහැබෙහි ම විසූ සේක.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. අථ බො උරුවෙලකස්සපො ජරිලො තස්සා රතතිසා අව්වයෙන යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිනා භගවතො කාලං ආරොවෙසි: “කාලො මනාසමණ, නිරිඨිතං භතන” නති. “ගච්ඡ, කස්සප, 1 ආයාමන” නති. උරුවෙලකස්සපං ජරිලං උයෙසාපේනා යාය ජලේයා ජලේයදිපො පඤ්ඤායති තතො එලං ගතෙති පස්මතරං ආගන්තො අග්‍යාගාරෙ නිසීදි. අද්දසා බො උරුවෙලකස්සපො ජරිලො භගවතං අග්‍යාගාරෙ නිසීන්තං. දිස්වාන භගවතං එතදවොච: “කතමෙන ත්වං මනාසමණ, මග්ගෙන ආගතො? අහං තයා පස්මතරං පකකන්තො, සො ත්වං පස්මතරං ආගන්තො අග්‍යාගාරෙ නිසීන්තො” ති. “ඉධානං කස්සප, තං උයෙසාපේනා යාය ජලේයා ජලේයදිපො පඤ්ඤායති, තතො එලං ගතෙති පස්මතරං ආගන්තො අග්‍යාගාරෙ නිසීන්තො. ඉදං බො කස්සප, ජලේයදිපං වණණ-සම්පන්නං ගකිසම්පන්නං රසසම්පන්නං. සචෙ ආකඤ්ඤි පරිභුක්ඛා” ති. “අලං, මනාසමණ, ත්වං යෙවෙනං 2 ආතරසි, 3 ත්වං යෙවෙනං පරිභුක්ඛා” ති. අථ බො උරුවෙලකස්සපස්ස ජරිලස්ස එතදතොසි: “මහිඤ්ඤො බො මනාසමණො මනානුභාවො, යත්‍ර හි නාම මං පස්මතරං උයෙසාපේනා යාය ජලේයා ජලේයදිපො පඤ්ඤායති, තතො එලං ගතෙති පස්මතරං ආගන්තො අග්‍යාගාරෙ නිසීදිස්සති. නතෙව ච බො අරතා යථා අහ” නති. අථ බො භගවා උරුවෙලකස්සපස්ස ජරිලස්ස භතතං භුක්ඛිනා තස්මිං-යෙව වතසණ්ඨෙති විනාසි.

5. අථ බො උරුවෙලකස්සපො ජරිලො තස්සා රතතිසා අව්වයෙන යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිනා භගවතො කාලං ආරොවෙසි: “කාලො මනාසමණ, නිරිඨිතං භතන” නති. “ගච්ඡ, කස්සප, ආයාමන” නති උරුවෙලකස්සපං ජරිලං උයෙසාපේනා යාය ජලේයා ජලේයදිපො පඤ්ඤායති, තස්සා අවිදුරෙ අමො -පෙ- තස්ස අවිදුරෙ ආමලකි -පෙ- තස්සා අවිදුරෙ හරිතකි -පෙ- තස්සා අවිදුරෙ -පෙ- තාවතිංසං ගන්ති පාරිච්ඡන්තකපුප්ථං ගතෙති පස්මතරං ආගන්තො අග්‍යාගාරෙ නිසීදි. අද්දසා බො උරුවෙලකස්සපො ජරිලො භගවතං අග්‍යාගාරෙ නිසීන්තං. දිස්වාන භගවතං එතදවොච: “කතමෙන ත්වං මනාසමණ, මග්ගෙන ආගතො, අහං තයා පස්මතරං පකකන්තො, සො ත්වං පස්මතරං ආගන්තො අග්‍යාගාරෙ නිසීන්තො” ති. “ඉධානං කස්සප, තං උයෙසාපේනා නාමති සං ගන්ති පාරිච්ඡන්තක පුප්ථං ගතෙති පස්මතරං ආගන්තො අග්‍යාගාරෙ නිසීන්තො. ඉදං බො කස්සප, පාරිච්ඡන්තකපුප්ථං වණණසම්පන්නං ගකිසම්පන්නං” නති. 4 අථ බො උරුවෙලකස්සපස්ස ජරිලස්ස එතදතොසි: “මහිඤ්ඤො බො මනාසමණො මනානුභාවො, යත්‍ර හි නාම මං පස්මතරං උයෙසාපේනා නාවතිංසං ගන්ති පාරිච්ඡන්තකපුප්ථං ගතෙති පස්මතරං ආගන්තො අග්‍යාගාරෙ නිසීදිස්සති. නතෙව ච බො අරතා යථා අහ” නති.

1. “ගච්ඡ ත්වං කස්සප” ම, ඡ, සං; P. T. S 2. “ත්වං යෙවෙනං; ම, ඡ, සං P. T. S

3. “අරහසි” ම, ඡ, සං;

4 “සචෙ ආකඤ්ඤා ගණනාති. අලං මනාසමණ, ත්වං යෙවෙනං අරහසි ත්වං යෙවෙනං ගණනාති” ම, ඡ, සං; P. T. S

4. ඉක්බිති උරුවෙලකාශපඡට්ටලනෙමේ ඒ රැය ඉක්ම ගිය පසු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට පැමිණියේ ය. පැමිණ “මනාශ්‍රමණය, සුදුසු කාලය වේ. බත නිමියේ ය” යි කල් දැන්වී ය. “කාශ්‍යපය, යව, මම පසු ව එමි” යි උරුවෙලකාශපඡට්ටලයා යවා දඹදිව යම් දඹගසකින් ප්‍රසිද්ධ වේද, ඒ දඹගසින් ගෙතියක් ගෙණ පළමුකොට අවුත් ගිනිතල්ගෙයි වැඩ හුන්සේක. උරුවෙලකාශපඡට්ටල නෙමේ ගිනිතල්ගෙයි වැඩ හුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුටුයේ ය. දැක “මනාශ්‍රමණය, ඔබ හවර මගකින් ආසේක්ද? මම ඔබට පළමු ව පිටත් වූයෙමි. ඒ ඔබ පළමු කොට අවුත් ගිනිතල්ගෙයි හුන්සේකැ” යි කීයේ ය. “කාශ්‍යපය, මෙහි මම ඔබ පිටත් කොට, දඹදිව යම් දඹගසකින් ප්‍රසිද්ධ වේද ඒ ගසින් ගෙතියක් ගෙණ පළමු කොට අවුත් ගිනිතල්ගෙයි හුන්නෙමි. කාශ්‍යපය, මේ දඹගෙතිය පැතැයෙන් පිරිපුන් ය. සුවදින් පිරිපුන් ය. රසයෙන් පිරිපුන් ය. ඉදින් කැමැත්තෙහි නම් අනුනව කරව” යි වදාළ සේක. “මනාශ්‍රමණය, කම් නැත. ඔබ ම මේ දඹගෙතිය ගෙණ ආසේක. ඔබ ම මෙය අනුනව කරණු මැනැව.” ඉක්බිති උරුවෙලකාශපඡට්ටලයානට “යමෙක් මා පළමු කොට පිටත් කර යවා, දඹදිව යම් දඹගසකින් ප්‍රසිද්ධ වේද, ඒ දඹගසින් ගෙතියක් ගෙණ පළමුකොට අවුත් ගිනිතල්ගෙයි හුන්නේද, ඒ මනාශ්‍රමණ නෙමේ මහත් සාද්ධි ඇත්තේ ම ය. මහත් අනුනව ඇත්තේ ම ය. එතෙත් මා මෙන් රහත් නොවේ ම ය” යි සිතක් වූයේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශපඡට්ටලයාගේ බත වලඳ ඒ වනලැහැබෙහි ම විසූසේක.

5. ඉක්බිති උරුවෙලකාශපඡට්ටලනෙමේ ඒ රැය ඉක්ම ගිය කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැමිණියේ ය. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මනාශ්‍රමණය, මේ සුදුසු කාලය වේ. බත නිමියේ ය” යි කල් දැන්වී ය. “කාශ්‍යපය, යව, මම එමි” යි උරුවෙලකාශපඡට්ටලයා පිටත් කර යවා දඹදිව යම් දඹගසකින් ප්‍රසිද්ධ වේද, ඒ දඹගසට හුදුරෙහි අඹගසක් වේ. -පෙ- ඒ අඹගසට හුදුරෙහි නෙල්ලිගසක් වේ. -පෙ- ඒ නෙල්ලිගසට හුදුරෙහි අරඵගසක් වේ. -පෙ- නව්නිසා දෙව්ලොවට වැඩ පරසතුමලක් ගෙණ පළමු කොට අවුත් ගිනිතල්ගෙයි වැඩ හුන් සේක. උරුවෙලකාශපඡට්ටලනෙමේ ගිනිතල්ගෙයි වැඩ හුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුටුයේ ය. දැක භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මනාශ්‍රමණය, නුඹවහන්සේ කීනම් මගකින් ආසේක්ද? මම නුඹවහන්සේට වඩා පළමු කොට පිටත් වූයෙමි වෙමි. ඒ නුඹවහන්සේ පළමු කොට අවුත් ගිනිතල්ගෙයි හුන්සේකැ” යි කීයේ ය. “කාශ්‍යපය, මම මෙහි ඔබ පිටත් කර යවා නාවතියසයට ගොස් පරසතුමලක් ගෙණ පළමුකොට අවුත් ගිනිතල්ගෙයි හුන්නෙමි වෙමි. කාශ්‍යපය, මේ පරසතුමල පැතැයෙන් යුක්ත ය. සුවදින් යුක්ත ය” යි වදාළ සේක. ඉක්බිති උරුවෙලකාශපඡට්ටලයානට “යමෙක් මා පළමු කොට පිටත් කර යවා නාවතියසයට ගොස් පරසතුමලක් ගෙණ පළමු කොට අවුත් ගිනිතල්ගෙයි හුන්නේද, ඒ මනාශ්‍රමණනෙමේ මහත් සාද්ධි ඇත්තේ ම ය. මහත් අනුනව ඇත්තේ ම ය. එතෙත් මා මෙන් රහත් නොවේ මැ” යි සිතක් වූයේ ය.

6. තෙන බො පන සමයෙන තෙ ජට්ඨා අග්ගිං පරිවරිකුකාමා න සකෙකානති කට්ඨානි ඵාලෙතුං. අථ බො තෙසං ජට්ඨානං ඵතදතොසි: “නිසංසයං බො මනාසමණස්ස ඉඤ්ඤානුනාවො, යථා මයං න සකෙකාම කට්ඨානි ඵාලෙතු”නති. අථ බො භගවා උරුවෙලකස්සපං ජට්ඨං ඵතදවොච: “ඵලීයනතු කස්සප, කට්ඨානි?”ති. “ඵලීයනතු මනාසමණ”ති. සක්ඛදෙව පඤ්ච කට්ඨසතානි ඵාලිසිංසු. අථ බො උරුවෙලකස්සපස්ස ජට්ඨස්ස ඵතදතොසි: “මනිඤ්ඤො බො මනාසමණො මනානුනාවො, යත්ත භි නාම කට්ඨානිපි න ඵාලිසිස්සනති.¹ නතෙව ච බො අරතා යථා අත”නති.

7. තෙන බො පන සමයෙන තෙ ජට්ඨා අග්ගිං පරිවරිකුකාමා න සකෙකානති අග්ගිං ජාලෙතුං. අථ බො තෙසං ජට්ඨානං ඵතදතොසි: “නිසංසයං බො මනාසමණස්ස ඉඤ්ඤානුනාවො, යථා මයං න සකෙකාම අග්ගිං ජාලෙතු”නති. අථ බො භගවා උරුවෙලකස්සපං ජට්ඨං ඵතදවොච: “උජ්ජාලීයනතු කස්සප, අග්ගි?”ති. “උජ්ජාලීයනතු මනාසමණ”ති. සක්ඛදෙව පඤ්ච අග්ගිසතානි උජ්ජලිංසු. අථ බො උරුවෙලකස්සපස්ස ජට්ඨස්ස ඵතදතොසි: “මනිඤ්ඤො බො මනාසමණො මනානුනාවො, යත්ත භි නාම අග්ගිපි න උජ්ජලිසිස්සනති.² නතෙව ච බො අරතා යථා අත”නති.

8. තෙන බො පන සමයෙන තෙ ජට්ඨා අග්ගිං පරිවරිකුකා න සකෙකානති අග්ගිං විජ්ඣාපෙතුං. අථ බො තෙසං ජට්ඨානං ඵතදතොසි: “නිසංසයං බො මනාසමණස්ස ඉඤ්ඤානුනාවො, යථා මයං න සකෙකාම අග්ගිං විජ්ඣාපෙතු”නති. අථ බො භගවා උරුවෙලකස්සපං ජට්ඨං ඵතදවොච: “විජ්ඣායනතු කස්සප, අග්ගි?”ති. “විජ්ඣායනතු මනාසමණ”ති. සක්ඛදෙව පඤ්ච අග්ගිසතානි විජ්ඣාසිංසු. අථ බො උරුවෙලකස්සපස්ස ජට්ඨස්ස ඵතදතොසි: “මනිඤ්ඤො බො මනාසමණො මනානුනාවො, යත්ත භි නාම අග්ගිපි න විජ්ඣාසිස්සනති.³ නතෙව ච බො අරතා යථා අත”නති.

9. තෙන බො පන සමයෙන තෙ ජට්ඨා සීතාසු කෙමනතිකාසු රතනීසු අනතරට්ඨකාසු භිමපාතසමයෙ නජ්ජා තෙරසූජරාය උමුච්ඡන්තිපි. නිමුච්ඡන්තිපි. උමුච්ඡ නිමුච්ඡමපි කරොනති. අථ බො භගවා පඤ්චමත්තානි මඤ්චුබ්බිසතානි අභිනිමිති යත්ත තෙ ජට්ඨා උත්තරිකා විසිවෙසුං.⁴ අථ බො තෙසං ජට්ඨානං ඵතදතොසි: “නිසංසයං බො මනාසමණස්ස ඉඤ්ඤානුනාවො, යථාසිමා මඤ්චුබ්බියො නිමිතා”ති. අථ බො උරුවෙලකස්සපස්ස ජට්ඨස්ස ඵතදතොසි: “මනිඤ්ඤො බො මනාසමණො මනානුනාවො, යත්ත භි නාම නාව බහු මඤ්චුබ්බියො අභිනිමිතිස්සනති. නතෙව ච බො අරතා යථා අත”නති.

1. “ඵලිසිස්සනති” ම, ඡ, සං P. T. S 2. “උජ්ජලිසිස්සනති” ම, ඡ, සං P. T. S

3. “විජ්ඣාසිස්සනති” ම, ඡ, සං P. T. S 4. “විසිවෙසුං” ම, ඡ, සං P. T. S

6. එකල්හි ඒ ජරිලයෝ ගිනි පුදනු කැමැත්තාහු දර පළන්ට අපොහොසත් වෙත්. එතෙසින් ඒ ජරිලයන්ට “යම් සේ අපි දර පළන්ට අපොහොසත් වෙමු ද, එය ඒකාන්තයෙන් මනාශ්‍රමණයාගේ සාධාරණත්වයක් වේ” යි සිතක් වූයේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශපජරිලයානට “කාශපය, දර පළේවා ද?” යි වදාළසේක. ජරිලයෙකු ද “මනාශ්‍රමණය, දර පළේවා” යි කී ය. එකවර ම දරකඩ පන්සියයක් පැළී ගියේ ය. ඉක්බිති උරුවෙලකාශපජරිලයානට “යමකුගේ අනුභාවයෙන් දර නො පළෙන්නේ ද, ඒ මනාශ්‍රමණයෙකු මහත් සාධාරණී ඇත්තේ ම ය. මහත් අනුභාව ඇත්තේ ම ය. එතෙක් මා මෙන් රහත් නො වේ මැ” යි සිතක් වූයේ ය.

7. එකල්හි ඒ ජරිලයෝ ගිනි පුදනු කැමැත්තාහු ගිනි දල්වන්නට නො හැකි වෙති. එතෙසින් ඒ ජරිලයන්ට “යම් සේ අපි ගිනි දල්වන්නට නො හැකි වෙමු ද, එය ඒකාන්තයෙන් මනාශ්‍රමණයාගේ සාධාරණත්වයක් වේ ය” යි සිතක් වූයේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශපජරිලයානට “කාශපය, ගිනි දල්වේවා ද?” යි වදාළ සේක. “මනාශ්‍රමණය, ගිනි දල්වේවා” යි ජරිලයෙකු කී ය. එකවර ම ගිනි පන්සියයක් ඇවිල ගත්තේ ය. ඉක්බිති උරුවෙලකාශපජරිලයානට “යමකුගේ අනුභාවයෙන් ගිනි නො දල්වෙන්නේ ද, ඒ මනාශ්‍රමණයෙකු මහත් සාධාරණී ඇත්තේ ම ය. මහත් අනුභාව ඇත්තේ ම ය. එතෙක් මා මෙන් රහත් නො වේ මැ” යි සිතක් වූයේ ය.

8. එකල්හි ඒ ජරිලයෝ ගිනි පුද ගිනි නිවන්නට නො හැකි වෙති. එතෙසින් ඒ ජරිලයන්ට “යම්තෙසකින් අපි ගිනි නිවන්නට නො හැකි වෙමු ද, එය නිසැකයෙන් ම මනාශ්‍රමණයාගේ සාධාරණත්වයක් වේ” යි සිතක් වූයේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශපජරිලයානට “කාශපය, ගිනි නිවේවා ද?” යි වදාළසේක. “මනාශ්‍රමණය, ගිනි නිවේවා” යි ජරිලයෙකු කී ය. එකවර ම ගිනි පන්සියය නිවී ගියේ ය. ඉක්බිති උරුවෙලකාශපජරිලයානට “යමකුගේ අනුභාවයෙන් ගිනි නො නිවෙන්නේ ද, ඒ මනාශ්‍රමණයෙකු මහත් සාධාරණී ඇත්තේ ම ය. මහත් අනුභාව ඇත්තේ ම වේ. එතෙක් මා මෙන් රහත් නො වේ ම ය” යි සිතක් වූයේ ය.

9. එකල්හි ඒ ජරිලයෝ සිත වූ තෙමනනසාදාව පිළිබඳ වූ නවම් මැදින් දෙ මස අතර අවදිනය වූ රාත්‍රීන්හි හිම වැටෙන කාලයෙහි තෙරසූරානදියෙහි ගැලෙන්නාහු ද වෙති. කිඳෙන්නාහු ද වෙති. ගැලීම හා කිඳීම ද කෙරෙත්. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ ජරිලයෝ ගොඩ නැගී යම් නැතහැ ගිනි තැප්පාහු ද, එහි පන්සියයක් පමණ ගිනිකබල් මැවූ සේක. එකල්හි ඒ ජරිලයන්ට යම්තෙසකින් මේ ගිනි කබල් මැවුණේ නම් එය නිසැක ව ම මනාශ්‍රමණයාගේ සාධාරණත්වයක් වේ” යි සිතක් වූයේ ය. ඉක්බිති උරුවෙලකාශපජරිලයානට “යමකුගේ අනුභාවයෙන් එපමණ බොහෝ ගිනි කබල් මැවුණේ ද, ඒ මනාශ්‍රමණයෙකු මහත් සාධාරණී ඇත්තේ ම ය. මහත් අනුභාව ඇත්තේ ම ය. එතෙක් මා මෙන් රහත් නො වේ මැ” යි සිතක් වූයේ ය.

10. තෙන බො පන සමයෙන මහා අකාලමෙණො පාවසයි. ¹ මහා උදකවාතකො සංඤ්ඤාසි. යස්මිං පදෙසෙ භගවා විතරති, සො පදෙසො උදකෙන ඔක්ඛෙටා හොති. ² අථ බො භගවතො එතදනොසි: “යනුනාතං සමන්තා උදකං උස්සාදෙඤා” ³ මජ්ඣේ රෙණුගතාය ⁴ භුමියා වඤ්ඤාමයා” නති. අථ බො භගවා සමන්තා උදකං උස්සාදෙඤා මජ්ඣේ රෙණුගතාය භුමියා වඤ්ඤාමි. අථ බො උරුවෙලකස්සපො ජට්ඨො “මානෙව බො මහාසමණො උදකෙන චූළොහා අනොසි”ති. නාවාය සම්බුද්ධො ජට්ඨොති සද්ධං, යස්මිං පදෙසෙ භගවා විතරති, තං පදෙසං අගමාසි. අද්දසා බො උරුවෙලකස්සපො ජට්ඨො භගවතං සමන්තා උදකං උස්සාදෙඤා මජ්ඣේ රෙණුගතාය භුමියා වඤ්ඤාමන්තං. දිස්වාන භගවතං එතදවොච: “ඉදනු නං මහාසමණො” ති, “අයමහමසම් ⁵ කස්සපා”ති. භගවා වෙහාසං අබ්භුගන්ත්වා නාවාය පච්චුට්ඨාසි. අථ බො උරුවෙලකස්සපස්ස ජට්ඨස්ස එතදනොසි: “මහිද්ධිකො බො මහාසමණො මහානුභාවො, යග්ග හි තාම උදකමපි නස්සතිස්සති. ⁶ නකෙව ව බො අරතායථා අත”නති.

11. අථ බො භගවතො එතදනොසි: “වීරමපි බො ඉමස්ස මොසුද්දර්සස්ස එවං හවිස්සති: ‘මහිද්ධිකො බො මහාසමණො මහානුභාවො, නකෙව ව බො අරතායථා අත’නති. යනුනාතං ඉමං ජට්ඨො සංවෙජ්ජයා”නති. අථ බො භගවා උරුවෙලකස්සපං ජට්ඨො එතදවොච: “තෙව බො ඤා” ⁷ කස්සප, අරතා. නපි අරහත්තමග්ගං සමාපන්නො. ⁸ සාපි තෙ පටිපදා නස්ස, යාය ඤං අරතා වා අස්සසි ⁹ අරහත්තමග්ගං වා සමාපන්නො”ති.

12. අථ බො උරුවෙලකස්සපො ජට්ඨො භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතීති භගවතං එතදවොච: “ලභෙය්සානං නනෙත, භගවතො සන්තිකෙ පබ්බත්ථං ලභෙය්සං උපසම්පද” නති. “ඤා බොසි කස්සප, පඤ්ඤානං ජට්ඨෙසිත්තං නායකො විනායකො අග්ගො පමුබො පාමොකෙබ්බා. තෙපි නාව අපලොකෙති, යථා තෙ මඤ්ඤස්සනති, නථා කරස්සනති”ති.

13. අථ බො උරුවෙලකස්සපො ජට්ඨො යෙන තෙ ජට්ඨො තොනුපසංඝමම් උපසංඝමම්ඤා තෙ ජට්ඨො එතදවොච: “ඉච්ඡාමග්ගං හො මහාසමණෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං, යථා භවන්තො මඤ්ඤානති, නථා කරොන්තු” ති. “වීරපට්ඨා මයං හො, මහාසමණෙ අභිප්පසන්නා, සවෙ භවං මහාසමණෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සති, සබ්බෙව මයං මහාසමණෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සාමා”ති.

1. “වසයි” P. T. S. 2. “අනුක්ඛෙටා” ම, ඡ, ස, P. T. S. “පක්ඛෙටා” හො, ඩ,

3. “උස්සාදෙඤා” ම, ඡ, ස, P. T. S. 4. “රෙණුගතාය” හො, ඩ, P. T. S.

5. “අහමසම්” ම. නු. ප. 6. “න පටාඨස්සති” ම, ඡ, ස, P. T. S.

7. “ඤා ව බො ඤා” ම, ඡ, ස,

8. “අරහමග්ග සමාපන්නො” හො, ඩ. “අරහත්තමග්ග සමාපන්නො”ති බුදුසු

9. අස්ස ම, නු, ප, P. T. S.

10. එකල්හි මහත් නොකල්වැස්සක් වැස්සේ ය. එයින් මහත් ජලගැල්මක් හට ගත්තේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසූ ටෙදෙස දියෙන් යට වී ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මම තාත්තස දිය ඉවත් කොට මැද රජසිත් ගැවසී ගත් බිම සක්මන් කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි සිතාත් හටගත්තේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තාත්තස දිය ඉවත් කොට මැද රජසිත් ගැවසී ගත් බිම සක්මන් කළසේක. එකල්හි උරුවෙලකාශ්‍යපජරිලනෙමි “මහාශ්‍රමණනෙමි දියෙන් ගසා ගෙන යන ලද්දේ නොවේවා” යි නැවකින් බොහෝ ජරිලයන් සමග භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හුන් ටෙදෙසට ගියේ ය. උරුවෙලකාශ්‍යපජරිලනෙමි තාත්තස දිය ඉවත් කොට මැද රජසිත් ගැවසී ගත් බිම සක්මන් කරන්නා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැවුයේ ය. දැක “මහාශ්‍රමණය, මෙහි ත්‍රිමවනන්සේ සිටින සේක් ද?” යි ඇසී ය. “කාශ්‍යපය, මේ මම මෙහි වෙමි” යි උන්වහන්සේ අතසට නැගී නැවෙහි වැඩ සිටියේක. එකල්හි උරුවෙලකාශ්‍යපජරිලයාහට “යමකු සිටි නැතත් ජලය පවා නො මැඩලන්නේ ද, ඒ මහාශ්‍රමණ නෙමි මහත් සෘණි ඇත්තේ ම වේ. මහත් අනුභාව ඇත්තේ ම වේ. එතෙත් මා මෙන් රතත් නො වේ මැ” යි සිතාත් වූයේ ය.

11. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “බොහෝ කලක් ම මේ හිස් පුරුෂයාහට ‘මහාශ්‍රමණනෙමි මහත් සෘණි ඇත්තේ ම ය. මහත් අනුභාව ඇත්තේ ම ය. (එසේ නමුත්) මා මෙන් රතත් නො වේ මැ’ යි මෙසේ අදහස් වන්නේ ය. මම මේ ජරිලයා සංවේගයට පමුණුවන්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි සිතාත් වූයේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙල-කාශ්‍යපජරිලයාහට “කාශ්‍යපය, තෝ රතත් නො වෙහි ම ය. රතත්මගට නො පැමිණියෙහි ම ය. තෝ, යම් ප්‍රතිපදාවකින් රතත් තෝ වන්නෙහි ද, රතත්මගට තෝ පැමිණෙහි ද, ඔබට ඒ ප්‍රතිපදාවක් නැතැ” යි වදාළසේක.

12. එකල්හි උරුවෙලකාශ්‍යපජරිල නෙමි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පෘථුල්හි හිසින් වැටී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සවාමිහි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැවිදිබව ලබන්නෙමි. උපසම්පදාව ලබන්නෙමි” යි කියේ ය. “කාශ්‍යපය, තෝ පන්සියයක් ජරිලයන්ට නායක වෙහි. තම ලබ්ධිය ගන්වන්නෙහි. අග්‍ර වෙහි. ප්‍රමුඛ වෙහි. ආවාය්‍යී වෙහි. එතෙසින් පළමු කොට ඒ අනැවැසිජරිලයන් ද බලව. (එවිට) ඔහු යම් සේ සිතන්නාහු ද එසේ කරන්නාහු ය” යි වදාළසේක.

13. ඉක්බිති උරුවෙලකාශ්‍යපජරිලනෙමි ඒ ජරිලයන් හුන් නැතට ගියේ ය. ගොස් ඒ ජරිලයන්ට “නවත්ති, මම මහාශ්‍රමණයා වෙත බ්‍රහ්මචය්‍යීයෙහි නැසිරෙන්නට කැමැත්තෙමි. හටත්නු යම් සේ සිතන් ද, එසේ කෙරෙත්වා” යි කී ය. “පින්වත් ගුරුතුමනි, අපි බොහෝ කල් පටන් මහාශ්‍රමණයා කෙරෙහි වෙසෙසින් පැහැදුනෝ වෙමු. ඉදින් පින්වතුන් වහන්සේ මහාශ්‍රමණයා වෙත බ්‍රහ්මචය්‍යීයෙහි නැසිරෙණසේත් නම්, අපි සිසුල්ලෝ ම මහාශ්‍රමණයා වෙත බ්‍රහ්මචය්‍යීයෙහි නැසිරෙන්නෙමු” යි කීහ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8 වූ අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

14. අථ බො තෙ ජරිලා කෙසමිසං ජටාමිසං බාරිකාජමිසං අග්ගිත්තනමිසං උදකෙ පවානෙකා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිසං උපසඛකමිකා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතීකා භගවනනං එතදවොචු: “ලභෙය්‍යාම මයං හනෙන, භගවතො සන්තීකෙ පබ්බජං. ලභෙය්‍යාම උපසමපද” නති. “එථ භික්කවො” ති භගවා අවොච “සවාක්ඛාතො ධම්මො, වරථ බුහමවරියං සමමා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා” ති. සාව තෙසං ආයසමන්තානං උපසමපද අනොසි.

15. අද්දසා බො නදිකස්සපො ජරිලො කෙසමිසං ජටාමිසං බාරිකාජමිසං අග්ගිත්තනමිසං උදකෙ වුය්‍යමානෙ. දිස්වානස්ස එතදනොසි: “මා හෙව මෙ නාතුනො උපස්සග්ගො¹ අනොසි” ති. ජරිලෙ පානෙසි “ගවජ්ථ මෙ නාතරං ජානාථා” ති. සාමඤ්ච නීති ජරිලසතෙති² යෙනායස්මා උරුචෙලකස්සපො, තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිකා ආයසමන්තං උරුචෙලකස්සපං එතදවොච: “ඉදනනු බො කස්සප, සෙය්‍ය” නති. “ආමාදුසො, ඉදං සෙය්‍ය” නති අථ බො තෙ ජරිලා කෙසමිසං ජටාමිසං බාරිකාජමිසං අග්ගිත්තනමිසං උදකෙ පවානෙකා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිසං උපසඛකමිකා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතීකා භගවනනං එතදවොචු: “ලභෙය්‍යාම මයං හනෙන භගවතො සන්තීකෙ පබ්බජං. ලභෙය්‍යාම උපසමපද” නති. “එථ භික්කවො” ති භගවා අවොච. “සවාක්ඛාතො ධම්මො, වරථ බුහමවරියං සමමා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා” ති. සාව තෙසං ආයසමන්තානං උපසමපද අනොසි.

16. අද්දසා බො ගයාකස්සපො ජරිලො කෙසමිසං ජටාමිසං බාරිකාජමිසං අග්ගිත්තනමිසං උදකෙ වුය්‍යමානෙ. දිස්වානස්ස එතදනොසි: “මා හෙව මෙ නාතුනං උපස්සග්ගො අනොසි” ති. ජරිලෙ පානෙසි “ගවජ්ථ මෙ නාතරං ජානාථා” ති. සාමඤ්ච ද්විති ජරිලසතෙති යෙනායස්මා උරුචෙලකස්සපො, තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිකා ආයසමන්තං උරුචෙලකස්සපං එතදවොච: “ඉදනනු බො කස්සප, සෙය්‍ය” නති. “ආමාදුසො, ඉදං සෙය්‍ය” නති.

17. අථ බො තෙ ජරිලා කෙසමිසං ජටාමිසං බාරිකාජමිසං අග්ගිත්තනමිසං උදකෙ පවානෙකා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිසං උපසඛකමිකා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතීකා භගවනනං එතදවොචු: “ලභෙය්‍යාම මයං හනෙන, භගවතො සන්තීකෙ පබ්බජං. ලභෙය්‍යාම උපසමපද” නති. “එථ භික්කවො” ති භගවා අවොච “සවාක්ඛාතො ධම්මො, වරථ බුහමවරියං සමමා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා” ති. සාව තෙසං ආයසමන්තානං උපසමපද අනොසි.

භගවතො අභිධ්‍යානෙන පඤ්ච කාඨසනාති න ඵාලිසිංසු,
ඵාලිසිංසු අග්ගී න උඤ්චිංසු උඤ්චිංසු න විජ්ඣාසිංසු.

විජ්ඣාසිංසු පඤ්චමඤ්චුබ්බිසනාති අභිනිමිති,
එතෙන නයෙන අභිඤ්ඤාපාටිනාරියසනස්සාති භොතති.

1. “උපසග්ගො” ම, ඡ, ස, P. T. S. 2. “ජරිලසතෙති සඤ්ඤා” ම, ඡ, ස, P. T. S.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

14. ඉක්බිති ඒ ජරිලයෝ හිසකේ ද ජවාමඬුලු ද නවුස්පිරිකර කා පිරිකරකද ද ගිනි පුදන උපකරණ ද ජලයෙහි පා කොට යවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියහ. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුල්හි හිසින් වැටී “ස්වාමීනි, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැවිදිබව ලබන්නෙමු. උපසම්පදාව ලබන්නෙමු” යි කීහ. “මහණෙනි, එවු. බිම්ය මනා කොට දෙශනා කරණ ලද්දේ ය. මනා කොට දුක් කෙළවර කරණු පිණිස බ්‍රහ්මවය්‍යීයෙහි හැසිරෙවු” යි වදාළ සේක. ඒ ම ඒ ආයුෂමත්වරුන්ට උපසම්පදාව වී ය.

15. නදිකාශ්‍යප ජරිලනෙමේ ජලයෙහි පා වී යන හිසකේ ද ජවාමඬුලු ද නවුස්පිරිකරකන් ද ගිනි පුදන උපකරණ ද දුටුයේ ය. දෑක ඔහුට “මාගේ සොහොයුරානට උවදුරක් නොවේවා” යි සිතක් වූයේ ය. “යවු. මාගේ සොහොයුරා ගැණ දන ගණිවු” යි ජරිලයන් පිටත් කොට කැරියේ ය. තෙමේ ද තුන්සියයක් ජරිලයන් සමග ආයුෂමත් උරුවෙලකාශ්‍යපයන් වෙතට ගියේ ය. ගොස් ආයුෂමත් උරුවෙලකාශ්‍යපයානට “කාශ්‍යපය, මේ පැවිදිබව (පළමු නවුස්බවට වඩා) උතුම් ද?” යි ඇසී ය. “ඇවැත්නි, එසේ ය. මේ පැවිදිබව උතුම් ය” යි හේ කී ය. ඉක්බිති ඒ ජරිලයෝ හිසකේ ද ජවාමඬුලු ද නවුස්පිරිකර කන් ද ගිනි පුදන උපකරණ ද දියෙහි පා කොට යවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හුන් තැනට ගියහ. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුල්හි හිසින් වැටී “ස්වාමීනි, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැවිදිබව ලබන්නෙමු. උපසම්පදාව ලබන්නෙමු” යි කීහ. “මහණෙනි, එවු. බිම්ය මනා කොට දෙසනා ලද්දේ ය. මුළුමනින් දුක් කෙළවර කරණු පිණිස බ්‍රහ්මවය්‍යීයෙහි හැසිරෙවු” යි වදාළ සේක. ඒ ම ඒ ආයුෂමත්වරුන්ට උපසම්පදාව වී ය.

16. ගයාකාශ්‍යප ජරිලනෙමේ දියෙහි පා වී යන හිසකේ ද ජවාමඬුලු ද නවුස්පිරිකරකන් ද ගිනි පුදන උපකරණ ද දුටුයේ ය. දෑක “මාගේ සොහොයුරන්ට උවදුරක් නොවේවා” යි සිතක් වූයේ ය. “යවු. මාගේ සොහොයුරන් ගැණ දන ගණිවු” යි ජරිලයන් පිටත් කොට කැරියේ ය. තෙමේ ද දෙසියයක් ජරිලයන් සමග ආයුෂමත් උරුවෙලකාශ්‍යපයන් හුන් තැනට ගියේ ය. ගොස් ආයුෂමත් උරුවෙලකාශ්‍යපයානට “කාශ්‍යපය, මේ පැවිදිබව උතුම් ද?” යි ඇසී ය. “ඇවැත්නි, එසේ ය. මේ පැවිදිබව උතුම් ය” යි හෙතෙමේ කී ය.

17. ඉක්බිති ඒ ජරිලයෝ හිසකේ ද ජවාමඬුලු ද නවුස්පිරිකර කන් ද ගිනි පුදන උපකරණ ද දියෙහි පා කොට යවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හුන් තැනට ගියහ. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුල්හි හිසින් වැටී “ස්වාමීනි, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැවිදිබව ලබන්නෙමු. උපසම්පදාව ලබන්නෙමු” යි කීහ. “මහණෙනි, එවු. බිම්ය මනා කොට දෙසනා කරණ ලද්දේ ය. මුළුමනින් දුක් කෙළවර කරණු පිණිස බ්‍රහ්මවය්‍යීයෙහි හැසිරෙවු” යි වදාළ සේක. ඒ ම ඒ ආයුෂමත්වරුන්ට උපසම්පදාව වී ය.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉටිමෙන් පන්සියයක් දරකඩ නො, පැළින. (එසේ ම ඉටිමෙන්) පැළින. ගිනි නො දැල්වුනේ ය. ගිනි දැල්වුනේ ය. නො නිවුනේ ය. නිවුනේ ය. ගිනි කබල් පන්සියයක් මැවුසේක. මේ පිළිවෙළින් පෙළහර තුන්දහස් පන්සියයක් වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8 වූ අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

18. අථ බො භගවා උරුමෙලායං සථානිරතං විහරන්තා යෙන ගයාසිසං නෙන පක්කාමි මනතා භික්ඛුසංඝෙසන සද්ධං භික්ඛුසහස්සෙන සබ්බෙනෙව පුරාණජට්ඨෙති. නත්ත සුදං භගවා ගයාසං විහරති ගයාසිසෙ සද්ධං භික්ඛුසහස්සෙන. නත්ත බො භගවා භික්ඛු ආදිනෙනයි:

“සබ්බං භික්කවෙ ආදිත්තං. කිංඤ්ච භික්කවෙ, සබ්බං ආදිත්තං? චක්ඛුං 1 භික්කවෙ ආදිත්තං. රූපා ආදිත්තා. චක්ඛුවිඤ්ඤාණං ආදිත්තං. චක්ඛුසමථස්සො ආදිත්තො. යමපිදං චක්ඛුසමථස්සපච්චයා උපපජ්ජති වෙදසිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, නමපි ආදිත්තං. නෙන ආදිත්තං? රුහගතිනා දෙසගතිනා මොහගතිනා ආදිත්තං. ජාතියා ජරාය මරණෙන සොකෙති පරිදෙවෙති දුක්ඛෙති දෙමනස්සෙති උපායාසෙති ආදිත්ත” නති වදාමි.

“සොනං ආදිත්තං. සද්ද ආදිත්තා. -පෙ- ඝාණං ආදිත්තං. ඝංඛා ආදිත්තා - ජිව්හා ආදිත්තා. රසා ආදිත්තා. - නායො ආදිත්තො. ථොට්ඨබ්බො ආදිත්තා. - මනො ආදිත්තො. ධම්මො ආදිත්තො. මනොවිඤ්ඤාණං ආදිත්තං. මනොසමථස්සො ආදිත්තො. යමපිදං මනොසමථස්සපච්චයා උපපජ්ජති වෙදසිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, නමපි ආදිත්තං. නෙන ආදිත්තං? රුහගතිනා දෙසගතිනා මොහගතිනා ආදිත්තං. ජාතියා ජරාය මරණෙන සොකෙති පරිදෙවෙති දුක්ඛෙති දෙමනස්සෙති උපායාසෙති ආදිත්ත” නති වදාමි. එවං පස්සං භික්කවෙ සුතවා අරියසාවකො චක්ඛුසමිමපි නිබ්බිඤ්ති. රුපෙසුපි නිබ්බිඤ්ති. චක්ඛුවිඤ්ඤාණෙපි නිබ්බිඤ්ති. චක්ඛුසමථස්සෙපි නිබ්බිඤ්ති. යමපිදං චක්ඛුසමථස්සපච්චයා උපපජ්ජති වෙදසිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, නසමිමපි නිබ්බිඤ්ති.

“සොනසමිමපි නිබ්බිඤ්ති. සද්දෙසුපි නිබ්බිඤ්ති - ඝාණසමිමපි නිබ්බිඤ්ති. ගඤ්ඤෙසුපි නිබ්බිඤ්ති. - ජිව්හායෙපි නිබ්බිඤ්ති. රසෙසුපි නිබ්බිඤ්ති. - නායසමිමපි නිබ්බිඤ්ති. ථොට්ඨබ්බෙසුපි නිබ්බිඤ්ති. - මනසමිමපි නිබ්බිඤ්ති. ධම්මෙසුපි නිබ්බිඤ්ති. - මනොවිඤ්ඤාණෙපි නිබ්බිඤ්ති. මනොසමථස්සෙපි නිබ්බිඤ්ති. යමපිදං මනොසමථස්සපච්චයා උපපජ්ජති වෙදසිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, නසමිමපි නිබ්බිඤ්ති. නිබ්බිඤ්ති. විරජ්ජති. විරාගා විමුච්චති. විමුත්තාසමිං විමුත්තමිති ඤ්ඤාණං තොති. ‘බිණ්ණා ජාති. චුසිතං බ්‍රහ්මවරියං. භාතං කරණියං. නාපරං ඉත්තවායා’ති පජානාති”ති.

19 අසමිඤ්ච පන වෙය්‍යාකරණසමිං භාඤ්ඤාමානෙ තස්ස භික්ඛුසහස්සස්ස අනුපාදය ආසවෙති විභතාති විමුච්චිංසු.

ආදිත්තපටිසායං නිබ්බිතං.

උරුමෙලපාටිසායං.

තනිසකතාණවාරං නිබ්බිතං.

I. “චක්ඛු ආදිත්තං” ම, භු, ප. සහ,

18. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙල්දනවිවෙහි කැමැති තාක් වාසය නොව සියල්ලන් පුරාණජවිලයන් වූ දහසක් පමණ වූ මහත් භික්ෂුසංඝයා සමග ගොඨිකීයට වැඩිසේන. එහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගයාව සමීපයෙහි වූ ගොභිසයෙහි භික්ෂුන් දහස සමග වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුන් ඇමතු සේක:

“මහණෙනි, සියල්ල ඇවිල ගත්තේ ය. මහණෙනි, ඇවිල ගත් සියල්ල කිම? මහණෙනි, ඇස ඇවිල ගත්තේ ය. රූපයෝ ඇවිල ගත්ත. චක්ඛු විඤ්ඤාණය ඇවිල ගත්තේ ය. චක්ඛුසම්පය්‍යය ඇවිල ගත්තේ ය. චක්ඛුසම්පය්‍යය හෙතුවෙන් යම් දුක් උපෙක්‍ෂා වෙදනාවක් උපදී ද, එ ද ඇවිල ගත්තේ ය. කුමකින් ඇවිල ගත්තේ ද? රාගගින්නෙන් දෙස ගින්නෙන් මොහගින්නෙන් ඇවිල ගත්තේ ය. ජාතියෙන් ජරායෙන් මරණයෙන් සොකයන්ගෙන් විලාපයන්ගෙන් දුක්වලින් දොමනස්වලින් සිත් තැවුල්වලින් ඇවිල ගත්තේ ය” යි කියමි.

— “කණ ඇවිල ගත්තේ ය. ශබ්දයෝ ඇවිල ගත්තෝ ය. — නාභය ඇවිල ගත්තේ ය. ගක්ඛයෝ ඇවිල ගත්තෝ ය. — දිව ඇවිල ගත්තේ ය. රසයෝ ඇවිල ගත්තෝ ය. — කය ඇවිල ගත්තේ ය. ථොට්ඨබ්බයෝ ඇවිල ගත්තෝ ය. — මහස ඇවිල ගත්තේ ය. ධම්මාරම්මණයෝ ඇවිල ගත්තෝ ය. මනෝවිඤ්ඤාණය ඇවිල ගත්තේ ය. මනෝසම්පය්‍යය ඇවිල ගත්තේ ය. මනෝසම්පය්‍යයෙහි වෙදනාවක් යම් දුක් වූ ද සැප වූ ද උපෙක්‍ෂා වූ ද වෙදනාවක් උපදී ද, එ ද ඇවිල ගත්තේ ය. කුමකින් ඇවිල ගත්තේ ද? රාගගින්නෙන් දෙසගින්නෙන් මොහගින්නෙන් ඇවිල ගත්තේ ය. ජාතියෙන් ජරායෙන් මරණයෙන් සොකයන්ගෙන් විලාපයන්ගෙන් දුක්වලින් දොමනස්වලින් සිත් තැවුල්වලින් ඇවිල ගත්තේ ය” යි කියමි. මහණෙනි, මෙසේ නුවණින් දක්නා බහුශ්‍රාව ආයතීශ්‍රාවකතෙමි ඇසෙහි ද කලකිරේ. රූපයන්හි ද කලකිරේ. චක්ඛු විඤ්ඤාණයෙහි ද කලකිරේ. චක්ඛුසම්පය්‍යයෙහි ද කලකිරේ. චක්ඛුසම්පය්‍යයෙහි වෙදනාවක් යම් දුක් සැප උපෙක්‍ෂා වෙදනාවක් වේ ද, එහි ද කලකිරේ.

“කණෙහි ද කලකිරේ. ශබ්දයන්හි ද කලකිරේ. — නාභයෙහි ද කලකිරේ. ගක්ඛයන්හි ද කලකිරේ. — දිවෙහි ද කලකිරේ. රසයන්හි ද කලකිරේ. — කයෙහි ද කලකිරේ. ථොට්ඨබ්බයන්හි ද කලකිරේ. — මහසෙහි ද කලකිරේ. ධම්මාරම්මණයන්හි ද කලකිරේ. මනෝවිඤ්ඤාණයෙහි ද කලකිරේ. මනෝසම්පය්‍යයෙහි ද කලකිරේ. මනෝසම්පය්‍යයෙහි වෙදනාවක් යම් දුක් සැප උපෙක්‍ෂා වෙදනාවක් උපදී ද, එහි ද කලකිරේ. කලකිරෙන්නේ නො ඇලේ නො ඇලීමෙන් මිදේ. මිදුනු කල්හි මිදුනේ ය යි දක්නා නුවණ වේ. ‘ජාතියා ස්‍යය වී ය. මාගිබ්බමච්ඡායීය වැස නිව්වන ලද්දේ ය. සිද්ධිමගින් කල යුතු දෙය කරණ ලද්දේ ය. මේ රතත්තම විණිස වෙත කල යුත්තෙක් නැත්තේ ය යි දනිසි.”

19. මේ නිගීථකසූත්‍රය දෙසනු ලැබූ කල්හි ඒ භික්ෂුන් දහසගේ සිත් තෘණාදාෂ්ට්වශයෙන් ගැණිම් රහිත ව ආශ්‍රවයන්ගෙන් මිදී ගියහ.

ආදිත්තපටියාය නිමි.

උරුවෙල්පෙළහරයි.

තෙවන බණවර නිමි.

1 අථ ඛො භගවා ගසාසිසෙ යථාතීරතනං විහරිතො යෙන රාජගහං, තෙන චාරිකං පක්කාමි මහතා භික්ඛුසංඝෙන සද්ධිං භික්ඛුසන්ඝෙය්හ සබ්බෙතෙව පුරාණජරිලෙහි. අථ ඛො භගවා අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන රාජගහං, හදවසිරි, නත්ත පුදං භගවා රාජගහෙ විහරති ලට්ඨිවතෙ¹ සුය්හනිට්ඨො චෙතියෙ. අසොසාසි ඛො රාජා මාගධො සෙතියො බිමබ්බිසාරො “සමිණො බලු හො ගොතමො සක්කාපුතෙනා සක්කාකුලා පබ්බජිතො රාජගහං අනුය්හෙනො රාජගහෙ විහරති ලට්ඨිවතෙ සුය්හනිට්ඨො චෙතියෙ. නං ඛො පන භගවතනං ගොතමං එවං කල්යාණො කීර්තිසද්දෙ අබ්බුග්ගතො: ඉතිපි සො භගවා අරහං සමමාසමුද්දො විජ්ජාචරණසමපනෙනා සුගතො ලොකවිදු අනුහතාරො පුරිසදම්මසාරපි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා.² සො ඉමං ලොකං සදෙවනං සමාරකං සමුගමකං සස්සමණබ්බාහුණිං පජං සදෙවමනුස්සං සයං අභික්ඛුසු සච්ඡිකායා පච්චෙදෙති. සො ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්යාණං මජ්ඣෙකල්යාණං පරියොසානකල්යාණං සාත්ථං සබ්බඤ්ජනං කොවලපරිපුණ්ණං, පරිසුඛං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. සාධු ඛො පන තථාරූපානං අරහතං දස්සනං හොති” ති.

2. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙතියො බිමබ්බිසාරො ආදසනනුතෙහි මාගධිකෙහි බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙහි පරිවුතො යෙන භගවා තෙනුපසසිකමි. උපසසිකමිතො භගවතනං අභිවාදෙතො එකමනනං නිසීදි. තෙපි ඛො ආදසනනුතා මාගධිකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා අප්පෙකච්ච භගවතනං අභිවාදෙතො එකමනනං නිසීදිංසු. අප්පෙකච්ච භගවතා සද්ධිං සමමොදිංසු. සමමොදනියං කථං සාරානියං විනිසාරෙතො එකමනනං නිසීදිංසු. අප්පෙකච්ච යෙන භගවා හෙනඤ්ජලිං පණාමෙතො එකමනනං නිසීදිංසු. අප්පෙකච්ච භගවතො සනතිකෙ තාමගොවතං සාවෙතො එකමනනං නිසීදිංසු. අප්පෙකච්ච තුණ්හිතො එකමනනං නිසීදිංසු.

3. අථ ඛො තෙසං ආදසනනුතානං මාගධිකානං බ්‍රාහ්මණගහපතිකානං එතදහොසි: “කීනනු ඛො මහාසමණො උරුච්චෙලකස්සපෙ බ්‍රහ්මචරියං චරති? උදුහු උරුච්චෙල කස්සපො මහාසමණෙ බ්‍රහ්මචරියං චරති?” ති. අථ ඛො භගවා තෙසං ආදසනනුතානං මාගධිකානං බ්‍රාහ්මණගහපතිකානං චෙතසා චෙතොපරිචිතකකමඤ්ඤය ආයසමනනං උරුච්චෙලකස්සපං ගාථාය අජ්ඣනාසි:

1. “ලට්ඨිවනුයතෙ” සහ; P. T. S. 2. “භගවාති” ම. ඡ. සා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශයාසිසයෙහි කැමැති තාක් වැඩ වාසය කොට සියල්ලන් ම පුරාණජවිලයන් වූ භික්ෂූන් දහසක් පමණ වූ මහත් භික්ෂූසංඝයා සමග රජගහනුවර බලා වැඩි සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙළින් වාරිකා කරණයේත් රජගහනුවරට වැඩ එහි රජගහනුවර සමීපයෙහි වැල්මිලිය වැලඳගත් තල්ලයනෙහි සුප්පනිට්ඨ වෙති ය නම් නුගරාක්මුල්හි වැඩ වසනසේක. මගධෙශවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජ තෙමේ “ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශාක්‍යකුලයෙන් නික්ම පැවිදි වූ හවත් ශ්‍රමණගෝතමයන් වහන්සේ රජගහනුවරට පැමිණ තල්ලයනෙහි සුප්පනිට්ඨවෙතිය නම් වූ නුගරාක්මුල්හි වාසය කරණසේක. ගෝතමගෝත්‍රයෙහි උපන් ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ කලණ වූ කිහිත්සොභාව උස් ව නැගේ ය. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කාරණයෙන් අසීන් වනසේක. මේ කාරණයෙන් සමයක්සම්බුද්ධ වන සේක. මේ කාරණයෙන් අභට්ඨියයෙන් හා පසළොස්වරණධම්මයෙන් යුක්ත වන සේක. මේ කාරණයෙන් යහපත් ගමන් ඇති සේක. මේ කාරණයෙන් තුන්ලොව දත් සේක. මේ කාරණයෙන් නිරුහතර වූ පුරුෂයන් දමනය කිරීමෙහි සාරථී වන සේක. මේ කාරණයෙන් දෙවිමිනිසුන්ට ශාස්තෘ වන සේක. මේ කාරණයෙන් බුද්ධ වන සේක. මේ කාරණයෙන් භාග්‍යවත් වන සේක. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත මේ ලෝකය ද මහණ බමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත ප්‍රජාව ද තම විශිෂ්ටඥානයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට ප්‍රකාශ කරණ සේක. මුල මැද අග යහපත් වූ අරුත් සහිත වූ බ්‍යඤ්ඡන සහිත වූ භාත්පසින් සම්පූර්ණ වූ ධර්මය දෙශනා කරණ සේක. පිරිසිදු වූ ශාසනමුහුර්තයාය වදාරණ සේක. එබඳු වූ රහතුන්ගේ දැකීම යහපත් වේ ය” යි ඇසුයේ ය.

2. ඉක්බිති මගධෙශවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජ තෙමේ මගධදෙසවාසී වූ දෙළොස් නහුතයක් බ්‍රාහ්මණගෘහපතියන් විසින් පිරිවරණ ලද්දේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හුන් නැනට පැමිණියේ ය. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පසෙක හුන්තේ ය. ඒ මගධදෙසවාසී වූ දෙළොස් නහුතයක් බ්‍රාහ්මණගෘහපතියෝ ඇතැම් කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පසෙක හුන්හ. ඇතැම් කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු වූහ. සතුටු විය යුතු සිත් ඇලවිය යුතු කතා කොට නිමවා පසෙක හුන්හ. ඇතැම් කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හුන් දිසාවට ඇඳිලි බැඳ පසෙක හුන්හ. ඇතැම් කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි නම්ගොත් අස්වා පසෙක හුන්හ. ඇතැම් කෙනෙක් නිශඤ්ඤ ව පසෙක හුන්හ.

3. ඉක්බිති ඒ මගධදෙසවාසී වූ දෙළොස් නහුතයක් බ්‍රාහ්මණගෘහපතියන්ට “කිම, මහාශ්‍රමණතෙමේ උරුවෙලකාශ්‍යපයා වෙත බ්‍රහ්මවයාසීයෙහි හැසිරේ ද, නොහොත් උරුවෙලකාශ්‍යපතෙමේ මහාශ්‍රමණයා වෙත බ්‍රහ්මවයාසීයෙහි හැසිරේ ද?” යි සිතක් වූයේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගධදෙසවාසී වූ දෙළොස් නහුතයක් බ්‍රාහ්මණගෘහපතියන්ගේ විත්තවිතකීය තමන්ගේ සිතින් දැන ආයුෂමත් උරුවෙලකාශ්‍යපස්ථවිරයන්ට ගාථාවන් (මෙසේ) වදල සේක:-

4. “කිමෙව දිස්වා උරුවෙලවාසී
පතාසි අග්නි කිසකොවදනො,
පුච්ඡාමි තං කසුප ඵතමස්සං
කථං පභිණං තව අග්නිහුතන්”නති.

“රුපෙ ව සඤ්ඤෙ ව අපො රසෙ ව
කාමස්සයො චාභිවදන්ති යඤ්ඤො,
ඵතං මලන්ති උපභිසු ඤ්ඤො
තස්මා න සිට්ඨති න හුතෙ අරඤ්ඤි”නති.

“ඵස්ස ව 1 තො මනො න රමිස්ස (කසුපානි භගවා)
රුපෙසු සඤ්ඤෙසු අපො රසෙසු,
අථ බො චරති දෙවමනුසස්සලොකෙ
රතො මනො කසුප බ්‍රාහ්මි මෙනනති.

“දිස්වා පදං සන්නමනුපඨිකං
අකිඤ්චනං කාමහතෙව අසන්නං,
අතඤ්ඤථාභාවිමනඤ්ඤානෙය්‍යං
තස්මා න සිට්ඨති න හුතෙ අරඤ්ඤි”නති.

5. අථ බො ආයස්මා උරුවෙලකසුපො උට්ඨායාසනා ඵකංසං
උත්තරාසඛනං කරිත්වා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතීත්වා භගවන්තං
ඵතදවොච: “සත්ථා මෙ භනෙන්, භගවා, සාවකො‘හමසමි. සත්ථා මෙ
භනෙන්, භගවා, සාවකො‘හමසමි” ති. අථ බො තෙසං ද්වාදසනහුතානං
මාගධිකානං බ්‍රාහ්මණග්ගපතීකානං ඵතදනොසි: “උරුවෙලකසුපො
මහාසමණෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිති”ති. අථ බො භගවා තෙසං ද්වාදසනහුතානං
මාගධිකානං බ්‍රාහ්මණග්ගපතීකානං චෙතසා චෙතනාපරිවිතකකමඤ්ඤාය
ආනුපුබ්බිකථං කපෙසි. සෙය්‍යපීදං - දුතකථං, සීලකථං, සග්ගකථං, කාමානං,
ආදීනවං ඔකාරං සංකිලෙසං නෙතනිමෙව ච ආනිසංසං පකාසෙසි යද නෙ
භගවා අඤ්ඤාසි කලලවිතොන මුදුචිතොන විනිවරණවිතොන උදග්ගවිතොන
පසන්නවිතොන, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්කංසිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාසෙසි:
දුකඛං සමුදයං නිරොධං මග්ගා, සෙය්‍යථාපි නාම සුඛං චත්ථං
අපගතකාලකං සමමදෙව රජතං පතිගණෙනාය්‍ය, ඵවමෙව ඵකාදසනහුතානං
මාගධිකානං බ්‍රාහ්මණග්ගපතීකානං බිම්බිසාරපමුඛානං තස්මිංයෙව ආසනෙ
විරජා චිතමලං ධම්මචකඛුං උදපාදි: “යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං
නිරොධධම්මං”නති. ඵකං නහුතං² උපාසකතානං පටිවෙදෙසි.

1. “ඵතෙව” ම, ඡ, සං,

2. “ඵතනහුතං” ම, ඡ, සං, P. T.S.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. “නවුසන්ට අවවාද දෙන නොනොන් නමා නවුස් ව සෙස්සන්ට අවවාද දෙන උරුවෙල්වැසි ඔබ කුමක් නම් දක ගිහි පිදීම දුරු කලා හු ද? කාශ්‍යපය, මේ කරුණ ඔබ අතින් විවාරම් ඔබගේ ගිහි පිදීම කෙසේ ප්‍රතිඥා වී ද?”

“රූප ද ශබ්ද ද රස ද සාන්තාවන් ද ස්පර්ශ ද ගන්ධ ද යන මේ කාමයෝ යාග කිරීමේ තෙතුවෙන් සිදු වෙති යි කියත්. මේ රූපාදිකාමප්‍රභේදය කාමුපටිආදියෙහි කිලුටැසි දැන ගත් තෙසින් මනායාගයෙහි නො ඇලුනෙමි. දවසක් පාසා කටයුතු ගිහි පිදීමෙහි නො ඇලුනෙමි” යි (පිටිවදන් දුන්නේ ය.)

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “කාශ්‍යපය, මේ ලොකයෙහි රූප කෙරෙහි ද ශබ්ද කෙරෙහි ද රස කෙරෙහි ද නොපහේ සිත නො ඇලුනේ නම්, එකල්හි දිව්‍යමනුෂ්‍යලොකයෙහි කො තැනක දැන් සිත ඇලුනේ ද? යන මෙය කියව” යි (වදාළ සේක.)

“කාමභවයෙහි නොඇලුනා වූ ශාන්ත වූ කාමාදිඋපධිරිහිත වූ කාමාදිඋපිලොධරිහිත වූ ජාතිජරාමරණයන්ගේ අභාවයෙන් වෙනස් වන බවක් නැත්තා වූ තමන් විසින් වැඩු මගින් ම පැමිණිය යුතු වූ අතිකතු විසින් නො පැමිණවිය හැකි බැවින් අනඤ්ඤානෙය්‍ය වූ තෙවන් තමන් දියුණු කළ පිළිවෙතින් ම අවබෝධ කළ යුතු වූ නිශ්ඝ්‍රහපදය දැන ගත් තෙසින් මනායාගයෙහි නො ඇලුනෙමි. දවසක් පාසා කට යුතු ගිහි පිදීමෙහි නො ඇලුනෙමි” යි කී ය.

5. එකල්හි ආයුෂමත් උරුවෙලකාශ්‍යපතෙමේ හුනස්නෙන් නැගිට උතුරුසහසිවුර එකස් කොට පොරොවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුල්හි හිසින් වැටී “සාමනී, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ ශාස්තෘ වන සේක. මම ශ්‍රාවකයෙක් වෙමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ ශාස්තෘ වන සේක. මම ශ්‍රාවකයෙක් වෙමි” යි කියේ ය. එකල්හි මගදදනවූවැසි දෙලොස් නහ්‍රතයක් වූ (එක්ලක්ෂවිසිදහසක්) බ්‍රාහ්මණගාතපතියන්ට “උරුවෙල-කාශ්‍යපතෙමේ මනාශ්‍රමණයන් වෙත බ්‍රහ්මවය්‍යභිසෙහි හැසිරේ ය” යි සිත් වී ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගදදනවූවැසි දෙලොස්නහ්‍රවක් වූ ඒ බ්‍රාහ්මණගාතපතියන්ගේ සිත තම සිතින් දැන පිළිවෙලකතාව වදාළසේක. ඒ මෙසේ ය - දැනකථාව සිලකථාව සමභිකථාව කාමයන් දුක් සහිතබව ලාමකබව කෙලෙස්බව නෙතබ්බමයෙහි අනුසස් ද ප්‍රකාශ කළසේක. යම් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සුදුසු වූ සිත් ඇති මොළොක් සිත් ඇති නිවරණ රහිත සිත් ඇති ඔද වැසි සිත් ඇති පහන් සිත් ඇති ඔවුන් දත්සේක් ද, එකල්හි බුදුවරයන්ගේ ආවේණික වූ යම් ධර්මදෙශනාවක් වේ ද, දෘඪසත්‍යය සමුදයසත්‍යය නිරෝධසත්‍යය මාර්ගසත්‍යය යන ඒ චතුරාර්‍ය්‍යසත්‍යය දෙසුසේක. පහ වූ කිලුටුඇති පිරිසිදු වූ වස්ත්‍රයක් සායම් අල්ලා ගන්නා සේ බිම්බිසාර රජු ප්‍රමුඛ කොට ඇති මගදදනවූවැසි දෙලොස්නහ්‍රවක් බ්‍රාහ්මණගාතපතියන්ට ඒ ආසනයෙහි දී ම පහ වූ රාහාදිරජස් ඇති පහ වූ කෙලෙස්මල ඇති “පම - කිසිවක් හටගැණීම සමභාවය කොට ඇත්තේ ද, ඒ සිසල්ල නිරුඳ්ධ වීම සමභාවය කොට ඇතැ” යි යන සොවාපනිමග්ගඤ්ඤාණය උපන්නේ ය. එහි දී එක් නුහ්‍රවක් උපාසකතාවය ප්‍රකාශ කෙළේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. අථ බො රාජා මාගධො සෙතිසො බිම්බිසාරො දිට්ඨධම්මො පහතධම්මො විදිතධම්මො පරියොගාලුකධම්මො තීණණවිචිකිච්ඡා විගතකථකතප්ථා වෙසාරජ්ජප්පතො අපරප්පච්චයො සන්ථුසාසනෙ භගවතො එකදවොච: “පුබ්බ මෙ භනෙන, කුමාරස්ස සතො පඤ්ච අස්සාසකා අනෙත්ථං, තෙ මෙ එතරහි සමිද්ධා. පුබ්බ මෙ භනෙන, කුමාරස්ස සතො එතදනොසි: ‘අහො චත මං රජෝ අභිසිංහෙව්‍යස්ස’නති. අයං බො මෙ භනෙන, පඨමො අස්සාසකො අහොසි. සො මෙ එතරහි සමිද්ධො. ‘තස්ස ච මෙ විජිතං අරතං සමො සමබ්බුද්ධො ඔක්කමෙය්‍යා’ති අයං බො මෙ භනෙන, දුතියො අස්සාසකො අනොසි. සො මෙ එතරහි සමිද්ධො. ‘තඤ්චානං භගවතං පසිරුපාසෙය්‍යා’නති අයං බො මෙ භනෙන, තතියො අස්සාසකො අනොසි. සො මෙ එතරහි සමිද්ධො. ‘සො ච මෙ භගවා ධම්මං දෙසෙය්‍යා’ති අයං බො මෙ භනෙන, චතුස්ථො අස්සාසකො අනොසි. සො මෙ එතරහි සමිද්ධො. ‘තස්ස වාතං භගවතො ධම්මං ආජානෙය්‍යා’නති අයං බො මෙ භනෙන, පඤ්චමො අස්සාසකො අනොසි. සො මෙ එතරහි සමිද්ධො. පුබ්බ මෙ භනෙන, කුමාරස්ස සතො ඉමෙ පඤ්ච අස්සාසකා අනෙත්ථං, තෙ මෙ එතරහි සමිද්ධා.”

7. “අභික්ඛන්තං භනෙන, අභික්ඛන්තං භනෙන. සෙය්‍යථාපි භනෙන නික්ඛාජ්ජිතං වා උක්ඛාජ්ජය්‍ය, පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය, මූලාස්ස වා මග්ගං ආවිකෙබ්‍ය, අක්ඛාතෙ වා තෙලපජ්ජාතං ධාරෙය්‍ය චක්ඛුමන්තො රුපාති දඬුකිනී”ති, එවමෙවං භගවතා අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො එසාතං භනෙන, භගවතං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසම්බ්‍රහ්මඤ්ච, උපාසකං මං භනෙන,¹ භගවා ධාරතු අජ්ජතග්ගෙ පාණ්ඩපෙන සරණං ගතං. අභිවාසෙභු ච මෙ භනෙන, භගවා ස්වාතන්ත්‍රාය භතං සද්ධිං භික්ඛුසම්බ්‍රහ්මා”ති. අභිවාසෙසි භගවා භුණ්තිනාවෙන.

8. අථ බො රාජා මාගධො සෙතිසො බිම්බිසාරො භගවතො අභිවාසනං විදිතා උට්ඨායාසනා භගවතං අභිවාදෙචා පදක්ඛිණං කචා පක්ඛාමි. අථ බො රාජා මාගධො සෙතිසො බිම්බිසාරො තස්සා රතතියා අච්චයෙන පණීතං බාදතියං තොජ්ජියං පටිසාදපෙචා භගවතො කාලං ආරොවාපෙසි: “කාලො භනෙන, නිට්ඨිතං භතන”නති. අථ බො භගවා පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙචා පහතච්චරමාදිය රාජගතං පාවිසි මහතා භික්ඛුසම්බ්‍රහ්ම සද්ධිං භික්ඛුසකස්සෙන සබ්බෙනෙව පුරාණ ජට්ඨෙහි. තෙන බො පන සමයෙන සකෙකා දෙවානම්හෙ, මාණවකාමණ්ණං අභිනිමිතිතා බුද්ධපමුබස්ස සම්බස්ස² පුරතො පුරතො ගච්ඡති ඉමා ගාථායො ගායමානො.

1. “උපාසකං මං” ම, ඡ, සං,

2. “භික්ඛු සම්බස්ස” ම, ඡ, සං, P. T. S

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. ඉක්බිති මගධෙයවර වූ සෙනා ආති බිම්බිසාර රජතෙමේ දක්නාලද සිවුසස් දහම් ඇත්තේ පැමිණි සිවුසස් දහම් ඇත්තේ අවබෝධ නළ සිවුසස් දහම් ඇත්තේ බැස ගත් සිවුසස් දහම් ඇත්තේ පහ වූ සැක ඇත්තේ පහ වූ හෙය් හෙය් දැයි පැවැති සැක ඇත්තේ නිභියභාවයට පැමිණියේ බුදුසසුනෙන් පිටත් දන් පිහිටක් නැත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිති, පෙර කුමාර වූ මාගේ පැතිම පසක් වී ය. මාගේ ඒ පැතිම දැන් සමාදා වී ය. සාමිති, පෙර කුමාර වූ මට ‘මා මගධරාජ්‍යයෙහි අභිෂේක කරන්නාහු නම් යෙහෙකා’ යි මෙබඳු සිතක් උපන. සාමිති, මේ මට උපන් මුල් පැතිම ය. මාගේ ඒ පැතිම දැන් සමාදා වූයේ ය. ‘මාගේ විජිතයට රහත් වූ සම්මාසම්බුදුරජානන්වහන්සේ පැමිණෙන්නාහු නම් යෙහෙකා’ යි සිත් වී ය. සාමිති, මේ මට උපන් දෙවන පැතිම ය. මාගේ ඒ පැතිම දැන් සමාදා වී ය. ‘මම ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලමෙන් නම් යෙහෙකා’ යි සිතක් උපන. සාමිති, මේ මාගේ තෙවන පැතිම ය. මාගේ ඒ පැතිම දැන් සමාදා වී ය. ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට දහම් දෙසනසේක් නම් යෙහෙකා’ යි සිතක් උපන. සාමිති, මේ මාගේ සිවුවන පැතිම ය. මාගේ ඒ පැතිම දැන් සමාදා ය. ‘මම ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ධර්මය අවබෝධ කරන්නෙමි නම් යෙහෙකා’ යි සිත් වී ය. සාමිති, මේ මාගේ පස්වන පැතිම ය. මාගේ ඒ පැතිම දැන් සමාදා ය. සාමිති, පෙර කුමාර වූ මට මේ පැතිම පස වූයේ ය. මාගේ ඒ පැතිම දැන් සමාදා වී ය.”

7. “සාමිති, ඉතා යහපත් ය. සාමිති, ඉතා යහපත් ය. සාමිති, යටිකුරු කරණ ලද්දක් යම් සේ උඩුකුරු කරන්නේ වේ ද, වැසුනක් යම් සේ විවෘත කරන්නේ වේ ද, මං මූලා වුවහුට යම් සේ මග කියන්නේ වේ ද, ආස් ඇත්තෝ රූප දක්නාහ යි ගතදුරෙහි තෙල් පහනක් යම් සේ දරන්නේ වේ ද, ඵලද්දෙන් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් ක්‍රමයෙන් ධර්මය ප්‍රකාශ කරණ ලද්දේ ය. සාමිති, ඒ මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද නවලෝකෝත්තර ධර්මය ද සබ්බසාද සරණ කොට යමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ ගියා වූ මා උපාසකයකු කොට දරණ සේක්වා. සාමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුසබ්බසා සමග තෙට මාගේ බත ඉවසන සේක්වා” යි කීයේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කිශිලිකාවයෙන් එය ඉවසා වදාළ සේක.

8. ඉක්බිති මගධෙයවර වූ සෙනා ආති බිම්බිසාර රජතෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඒ ඉවසීම දැන හුනස්නෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ පැදකුණු කොට ගියේ ය. ඉක්බිති මගධාධිපති වූ සෙනා ආති බිම්බිසාර රජතෙමේ ඒ රැය ඉක්ම යැමෙන් පසු ප්‍රණීත වූ කැසුකු දේ බිදිය යුතු දේ පිළිසෙල කරවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිති, මේ සුදුසු කාලය යි. බත නිමවී ය” යි කල් දැන්වී ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරපරායෙහි නැඳ පොරොවා පාසිවුරු ගෙන සියල්ලන් ම පුරාණ ජවිලයන් වූ දහසක් පමණ මහත් භික්ෂුසබ්බසා සමග රජගහ නුවරට වැඩි සේක. එතැන් දෙවාධිපති වූ ශක්‍රතෙමේ තරුණ මිනිස් වෙසක් මවාගෙන බුද්ධපුමුඛ භික්ෂුසබ්බසාගේ ඉදිරියෙහි මේ ගාථාවන් කියමින් යයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

9. “දනෙතා දනෙතති සහ පුරාණජට්ඨෙති විප්පමුතෙතා විප්පමුතෙතති,
සිඛිතිනිකඛසවණෙණා රාජගහං පාවිසි හගවා.

සනෙතා සනෙතති සහ පුරාණජට්ඨෙති විප්පමුතෙතා විප්පමුතෙතති,
සිඛිතිනිකඛසවණෙණා රාජගහං පාවිසි හගවා.

මුතෙතා මුතෙතති සහ පුරාණජට්ඨෙති විප්පමුතෙතා විප්පමුතෙතති,
සිඛිතිනිකඛසවණෙණා රාජගහං පාවිසි හගවා.

නිණෙණා නිණෙණති සහ පුරාණජට්ඨෙති විප්පමුතෙතා විප්පමුතෙතති,
සිඛිතිනිකඛසවණෙණා රාජගහං පාවිසි හගවා.

දසවාසො දසබලො දසධම්මවිදු දසති චුප්පතො
සො දසසනපරිවාරො රාජගහං පාවිසි හගවා”ති.

මහුස්සා සකකං දෙවනමිඤ්ඤං පසසිඤ්ඤා එවමානංසු: “අභිරුපො වනායං
මාණවතො. දස්සනියො වනායං මාණවතො. පාසාදිකො, වනායං
මාණවතො. කස්ස හු බො අයං මාණවතො?” නි. එවං චුතො සකකො
දෙවනමිඤ්ඤො තො මහුස්සා ගාථාය අජකිතාසි:--

“සො සීරො සබ්බසි දනො සුඤ්ඤා අප්පට්ඨග්ගලො,
අරහං සුගතො ලොකෙ තස්සානං පරිවාරකො”ති

10. අථ බො හගවා යෙන රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනිඨස්ස බිමබ්බසාරස්ස
නිවෙසනං, නොනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා පඤ්ඤානො ආසනෙ නිසීදි
සද්ධිං භික්ඛුසඛිකං. අථ බො රාජා මාගධො සෙනිඨො බිමබ්බසාරො
බුද්ධිපමුඛං භික්ඛුසඛිකං පණ්ණෙන බාදනියෙන තොජනියෙන සන්ඤ්ඤා
සන්තප්පොඤ්ඤා සම්පවාසොඤ්ඤා හගවන්තං භුත්තාපිං ඔනිතපත්තපාණිං
එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තස්ස බො රඤ්ඤො මාගධස්ස
සෙනිඨස්ස බිමබ්බසාරස්ස එතදනොසි: “කුත්ථ හු බො හගවා විතරෙය්,
යං අස්ස ගාමනො තෙව අනිදුරෙ න අව්වාසනා¹ ගමනාගමනසම්පන්නං
අට්ඨිකානං අට්ඨිකානං මහුස්සානං අභිකක්ඛනියං දිවා අප්පකිණ්ණං රතතිං
අප්පසද්දං අප්පතිගෙණාසං විජනවානං මහුස්සාරාහසෙය්සං පටිසල්ලාන
සාරූප්ප”නති. අථ බො රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනිඨස්ස බිමබ්බසාරස්ස එතද-
නොසි: “ඉදං බො අමනාකං චෙඨමනං උය්සානං ගාමනො තෙව අනිදුරෙ න
අව්වාසනො ගමනාගමනසම්පන්නං අට්ඨිකානං අට්ඨිකානං මහුස්සානං
අභිකක්ඛනියං දිවා අප්පකිණ්ණං රතතිං අප්පසද්දං අප්පතිගෙණාසං
විජනවානං මහුස්සාරාහසෙය්සං පටිසල්ලානසාරූප්පං. යනුනානං
චෙඨමනං උය්සානං බුද්ධිපමුඛස්ස භික්ඛුසඛිකස්ස දදෙය්”නති.

1. “නව අව්වාසනෙත” ම, ඡ, සං “නාව්වාසනෙත” නො. වි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

9. “දමුහු වෙසෙසින් මිදුනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දඹරන්පැහැ ඇති සේක්, දමුහු වෙසෙසින් මිදුනු පුරාණජරිලයන් හා රජගහනුවරට වැඩි සේක.

සංසිදුහු වෙසෙසින් මිදුනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දඹරන්පැහැ ඇතිසේක්, සන්හුන් වෙසෙසින් මිදුනු පුරාණජරිලයන් හා රජගහනුවරට වැඩි සේක.

මිදුනු වෙසෙසින් මිදුනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දඹරන්පැහැ ඇතිසේක්, මිදුනු වෙසෙසින් මිදුනු පුරාණජරිලයන් හා රජගහනුවරට වැඩිසේක.

සසරින් එතෙර වූ වෙසෙසින් මිදුනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දඹරන්පැහැ ඇතිසේක්, එතෙර වූ වෙසෙසින් මිදුනු පුරාණජරිලයන් හා රජගහනුවරට වැඩිසේක.

දසවැදූරැම් වූ ආයාචිකයා ඇති දසවැදූරැම් වූ නායබල සැණබල ඇත්තා වූ දස වැදූරැම් වූ කම්මට දන්තා වූ දහවිධ අශෛක්‍ෂ්‍යාඛයන් ගෙන් යුක්ත වූ දහසක් මහරහතුන් පිරිවර කොට ඇති ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවරට වැඩිසේක.”

මිනිස්සු සක්දෙව් රජු දැක මේ තරුණ තෙමේ මනා රු ඇත්තේ ම ය. මේ තරුණ තෙමේ දැකුම්කල ම ය. මේ තරුණතෙමේ ප්‍රසාද ජනක ම ය. මේ තරුණතෙමේ .කවරකුගේ දැ” යි කීහ. මෙසේ කී කල්හි සක්දෙව් රජතෙමේ මේ ගාථාව කියේ ය:

“සම් නුවණැත්තෙක් තෙමේ සියලු සකකායනකයන්හි දැමුනේ ද, පිරිසිදු වූයේ ද, අප්‍රතිප්‍රභල වූයේ ද, ලෝකයෙහි රහත් වූයේ ද, යහපත් ගමන් ඇත්තේ ද, මම උන්වහන්සේගේ මෙනෙකරු වෙමි.”

10. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගධෙයවර වූ සේනා ඇති බිම්බිසාර රජහුගේ රජමැදුරට වැඩිසේක. වැඩ පැණ වූ අසුතෙහි භික්‍ෂුසංඝයා සමග වැඩ හුන්සේක. මගධෙයවර වූ සේනා ඇති බිම්බිසාර රජතෙමේ බුද්ධප්‍රමුඛ භික්‍ෂුසංඝයා ප්‍රණීත වූ කැයුතු දෙයින් හා බිදිය යුතු දෙයින් සිගතින් සහස්වා වළඳ කිම වූ පාත්‍රයෙන් ඉවත් කළ අත් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගොස් පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් මගධෙයවර වූ සේනා ඇති බිම්බිසාර රජුට ගමට නොදුර වූ ගමට නො ලං වූ යැම් රීමට පහසු වූ බුදුන් වැදීම හා දහම් ඇසීම ප්‍රයෝජන කොට ඇති මිනිසුන්ට යැමට පහසු වූ දහවල ජනසමූහයාගේ ගැවසීම් නැත්තා වූ රාත්‍රියෙහි නිහඬ වූ සොෂා රහිත වූ ජනවාතයෙන් තොර වූ මිනිසුන්ගේ රහස්වැඩට සුදුසු වූ කායාදීන්ගේ විවේකයට යොග්‍ය වූ යම් සෙතසුනක් වන්නේ ද, එබඳු කවර කැනක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩවසන සේක් ද?” යන සිතක් වූයේ ය. මගධෙයවර වූ සේනා ඇති බිම්බිසාර රජුට අපගේ මේ වෙළුමන උයන ගමට නො දුරෙහි ය. නො ලං නැති ය. යැම් රීමට පහසු වේ. වුව මනා මිනිසුන්ට පහසුවෙන් යා හැකි වේ. දහවල් ගැවසීමෙන් නැත. රාත්‍රියෙහි නිහඬ ය. සොෂා රහිත ය. ජනවාත නැත. මිනිසුන්ගේ රහස්වැඩට සුදුසු වේ. කායවිවේකයට යොග්‍ය වේ. මම ඒ චෝචන උයන බුද්ධප්‍රමුඛ භික්‍ෂු සංඝයා වහන්සේට පුදන්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි සිතක් වූයේ ය.

11 අථ බො රාජා මාගධො සෙනියො බිමබ්බසාරො සොවණ්ණමයං තිබ්බාරං ගතෙතො භගවතො ඔනොජෙසී: “එතාතං භනෙන්, වෙළවනං උය්‍යානං බුද්ධපමුඛස්ස සබ්බස්ස දමමි” ති. පටිග්ගතෙසි භගවා ආරාමං. අථ බො භගවා රාජානං මාගධං සෙනියං බිමබ්බසාරං ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙය්‍යා සමාදපෙය්‍යා සමුත්තනජෙය්‍යා සමපතංසෙය්‍යා උට්ඨායාසනා පක්කාමි. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදනෙ ධම්මං කථං කතො භික්ඛු ආමනෙතසී: “අනුජානාමි තික්ඛවෙ ආරාම” නති.

12. තෙන බො පන සමයෙන සඤ්ඤෙයො පරිබ්බාජකො රාජගතෙ පටිවසති මනනියා පරිබ්බාජකපරිසාය සද්ධිං අඩස්තෙයොති පරිබ්බාජකසතෙති. තෙන බො පන සමයෙන සාරිපුත්තමොග්ගලානා සඤ්ඤෙයො පරිබ්බාජකෙ බුහම්වරියං වරනති. තෙති කතීනා කතා තොති: “යො පයමං අමනං අධිගච්ඡති, සො ඉතරස්ස ආරොවෙතු” ති. අථ බො ආයස්මා අස්සජ්ඣ පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙය්‍යා පත්තම්වරමාදිය රාජගතං පිණ්ඩාය පාටිසි පාසාදිකෙන අභික්කනෙන්ත පටික්කනෙන්ත ආලොකිතෙන් පිලොකිතෙන් සමම්ඤ්ජිතෙන් පසාරිතෙන් ඔක්ඛිත්තවක්ඛු ඉරියාපථසමපන්නො.

13. අද්දසා බො සාරිපුත්තො පරිබ්බාජකො ආයස්මන්තං අස්සජ්ඣ රාජගතෙ පිණ්ඩාය වරනතං පාසාදිකෙන අභික්කනෙන්ත පටික්කනෙන්ත ආලොකිතෙන් පිලොකිතෙන් සමම්ඤ්ජිතෙන් පසාරිතෙන් ඔක්ඛිත්තවක්ඛු ඉරියාපථසමපන්නො. දිස්වානස්ස එතදනොසී: “යෙ වන ලොකෙ අරහත්තො වා අරහත්තමග්ගං වා සමාපන්නා, අයං තෙසං භික්ඛු අඤ්ඤාතරො. යනනුනාතං ඉමං භික්ඛුං උපසඬකම්භා පුච්ඡෙය්‍යං, කං‘සි ඤං ආවුසො, උද්දියං පබ්බජ්ජො? කො වා තෙ සන්ථා? නස්ස වා ඤං ධම්මං රොවෙසී?” ති.

14. අථ බො සාරිපුත්තස්ස පරිබ්බාජකස්ස එතදනොසී: “අනාලො බො ඉමං භික්ඛුං පුච්ඡතුං, අනතරඝරං පට්ටෙය්‍යා පිණ්ඩාය වරති. යනනුනාතං ඉමං භික්ඛුං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබ්බෙකියාං. අත්ථිකෙති උපඤ්ඤාතං මග්ග” නති. අථ බො ආයස්මා අස්සජ්ඣ රාජගතෙ පිණ්ඩාය වරිතො පිණ්ඩාපානං ආදාය පටික්කමි. අථ බො සාරිපුත්තො¹ පරිබ්බාජකො යෙනායස්මා අස්සජ්ඣ, නෙහුපසඬකමි. උපසඬකමිතො ආයස්මනා අස්සජ්ජනා සද්ධිං සමෙමාදි. සමෙමාදනියං නථං සාරානියං විනිසාරෙය්‍යා එතමන්තං අට්ඨාසී. එතමන්තං සීතො බො සාරිපුත්තො පරිබ්බාජකො ආයස්මන්තං අස්සජ්ඣ එතදවොච: “පිප්පසන්නාති බො තෙ ආවුසො, ඉන්ද්‍රියාති. පරිසුඤ්ඤා ඡත්තිවණ්ණො පරියොදාතො. කං‘සි ඤං ආවුසො, උද්දියං පබ්බජ්ජො? කො වා තෙ සන්ථා? නස්ස වා ඤං ධම්මං රොවෙසී?” ති.

1. “සාරිපුත්තොසි” ම. ඡ. සං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

11. ඉක්බිති මගධෙයවර වූ සෙනා ඇති බිම්බසාරරජතෙමේ රන් කෙණ්ඩිය ගෙණ “සවාමිනි, මම මේ වෙළඳවතඋයන බුද්ධපුත්‍රයා මනා සංඝයා වනන්සේට දෙමි” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉදිරියෙහි පැන් වක්කෙළේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආරාමය පිළිගත්සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගධෙයවර වූ සෙනා ඇති බිම්බසාර රජු දැනමි කතාවෙන් මනාකොට කරුණු දක්වා සමාදන් කරවා තිසුණු කරවා සතුටු කරවා හුනස්නෙන් නැගිට වැඩිසේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කාරණය තිමිති කොට දැනමි කථාවක් කොට හිසසුන් ඇමතුසේක: “මහණෙනි, ආරාම පිළිගැනීම අනුදතීම්.”

12. ඒ කාලයෙහි සංක්‍ෂ්‍යපරිව්‍රාජක තෙමේ දෙසිය පණසක් පරිව්‍රාජකයන්ගෙන් යුත් මහත් පරිව්‍රාජක පිරිසක් සමග රජගහනුවර වාසය කරයි. එකල්හි ශාරීපුත්‍රමොදගලායන දෙදෙන සංක්‍ෂ්‍යපරිව්‍රාජකයා වෙත බ්‍රහ්මවයඝීයෙහි හැසිරෙත්. ඔවුන් විසින් යමෙක් පළමු කොට තිථිකයට පැමිණේ ද, හෙතෙමේ අනිභානට දන්වා” යි කතිකාවක් කරණ ලදී. ඉක්බිති ආයුෂමත් අසුඝ්‍රී සඨවිරතෙමේ පෙරවරායෙහි හැද පොරොවා පාසිවුරුගෙණ ප්‍රසාදජනක වූ ඉදිරි ගමනින් ආපසු ගමනින් ඉදිරිය බැලීමෙන් හාත්පස බැලීමෙන් අත්පා හැකිළීමෙන් අත්පා දිගු කිරීමෙන් යුක්ත ව යට හෙළා ඇස් ඇත්තේ යනපත් ඉරියව් වෙන් යුක්ත ව පිඬු පිණිස රජගහනුවරට වැඩිසේ ය.

13. ශාරීපුත්‍රපරිව්‍රාජක තෙමේ, ප්‍රසාදජනක වූ ඉදිරි ගමනින් ආපසු ගමනින් ඉදිරිය බැලීමෙන් හාත්පස බැලීමෙන් අත්පා හැකිළීමෙන් අත්පා දිගු කිරීමෙන් යුක්ත ව යට හෙළා ඇස් ඇති ව මනා ඉරියව්වෙන් යුක්ත ව රජගහනුවර පිඬු සිභා හැසිරෙණ ආයුෂමත් අසුඝ්‍රී තෙරුන් දුටුවේ ය. දැක, ඔහුට “ඒකාන්තයෙන් ලොකයෙහි යම් කෙනෙක් රහත් වූවාහු හෝ රහත්මගට පිළිපත්තාහු හෝ වෙත් ද, මේ මහණතෙමේත් ඔවුන් අතුරෙහි එක්තරා එකෙක. මම මේ මහණහු කරා ගොස් “ඇවැත්නි, නුඹවහන්සේ කවරකු උදෙසා පැවිදිවූවහු ද? නුඹවහන්සේගේ ශාස්තෘතෙමේ කවරෙක් හෝ වේ ද? නුඹවහන්සේ කවරකුගේ ධර්මය රුචි කරනසේක් ද? යි විචාරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි සිතක් පහළ වූයේ ය.

14. ඉක්බිති ශාරීපුත්‍රපරිව්‍රාජකයාට “මේ මහණහු විචාරන්නට මේ කාලය නො මේ ම ය. ඇතුළුගමට පිවිසියේ පිඬු සිභා හැසිරේ. මම මේ මහණහු පසුපසේ ලුහුබැඳ යන්නෙමි නම් යෙහෙක. එය අපිවිත් විසින් සොයාගන්නා ලද මාගීය යි. නොහොත් තිවන් සොයන්නන් විසින් මග දැන ගන්නා ලද්දේ ය” යි සිතක් වූයේ ය. ඉක්බිති ආයුෂමත් අසුඝ්‍රී සඨවිරතෙමේ රජගහනුවර පිඬු සිභා හැසිර පිණිසානය ගෙණ පෙරලා ගියේ ය. ඉක්බිති ශාරීපුත්‍රපරිව්‍රාජකතෙමේ අසුඝ්‍රී සඨවිරයන් වහන්සේ වෙතට ගියේ ය. ගොස් ආයුෂමත් අසුඝ්‍රී තෙරුන් සමග සතුටු වී ය. සතුටු විය යුතු සිත් ඇලවිය යුතු කතා කොට තිමවා පසෙක සිටියේ ය. පසෙක සිටියා වූ ශාරීපුත්‍රපරිව්‍රාජකතෙමේ ආයුෂමත් අසුඝ්‍රී තෙරුන්ට “ඇවැත්නි, නුඹවහන්සේගේ ඉඤ්ඤායෝ වෙසෙසින් පහත් වූවෝ ය. පිරිසිදු වූ සිරුරු පැහැය තීව්‍ර වේ. ඇවැත්නි, නුඹවහන්සේ කවරකු උදෙසා පැවිදි වූසේක් ද? නුඹවහන්සේගේ ශාස්තෘතෙමේ කවරෙක් හෝ වේ ද? කවරක්හුගේ ධර්මය රුචි කරනසේක් ද?” යි විචාළේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

15. “අත්ථාට්ඨසො මනාසමණො සක්කප්පනො සක්කකුලා පබ්බජිතො, නාහං භගවන්තං උද්දිස්ස පබ්බජිතො, සො ච මෙ භගවා සත්ථා, තස්ස වාහං භගවතො ධම්මං රොවෙමි” ති. “කිංවාදී පනායසමනො සත්ථා කිමකොසි?” “අහං බො ආට්ඨසො, නවො අචිරපබ්බජිතො, අධුනාගතො ඉමං ධම්මපිනයං, න නාහං සකෙකාමි පිත්ථාතරන ධම්මං දෙසෙතුං, අපි ච තෙ සඬ්ඛිතෙතන අත්ථං වකොමි” ති. අථ බො සාරිප්පනො පරිබ්බාජකො “ආයස්මන්තං අස්සජිං එතදවොච: “හොතු ආට්ඨසො -

“අප්පං වා බහුං වා භාසස්ස අත්ථෙස්සෙව මෙ බ්‍රෑහ්මි,
අත්තෙනෙව මෙ අත්තො කිං කාහසි ව්‍යඤ්ජනං බහු” නති.

අථ බො ආයස්මා අස්සජි සාරිප්පනස්ස පරිබ්බාජකස්ස ඉමං ධම්මපරියායං අහාසි:

“යෙ ධම්මා තෙතුප්පහවා තෙසං හෙතුං නිවාගතො ආහ,
තෙසස්සෙව යො නිරොධො එවංවාදී මනාසමණො” ති.

අථ බො සාරිප්පනස්ස පරිබ්බාජකස්ස ඉමං ධම්මපරියායං සුඛා විරජං චිත්තමලං ධම්මවකඤ්ඤං උදපාදි: “යං කිස්සෙති සමුදයධම්මං, සබ්බං නං නිරොධධම්මං” නති.

“එසෙව ධම්මො යදි තාවදෙව පච්චබ්‍යජා¹ පදමසොකං,
අදිට්ඨං අබ්බතීතං බහුතෙති කප්පනහුතෙති” ති.

16. අථ බො සාරිප්පනො පරිබ්බාජකො යෙන මොග්ගලානො පරිබ්බාජකො තෙනුපසඬකමි. අද්දසා බො මොග්ගලානො පරිබ්බාජකො සාරිප්පනං පරිබ්බාජකං දුරතොච ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන සාරිප්පනං පරිබ්බාජකං එතදවොච: “විප්පසන්නාති බො තෙ ආට්ඨසො, ඉත්ථිදාති. පරිසුද්ධො ඡම්මිවණණො, පරිසොදානො, කච්ඡි තො තිං² ආට්ඨසො, අමනම්ඨගතො?” ති. “ආමාට්ඨසො, අමනං අධිගතො” ති. “යථා කථම්පන තිං ආට්ඨසො, අමනං අධිගතො?” ති. “ඉධානං ආට්ඨසො, අද්දසං අස්සජිං භික්ඛුං රාජගහෙ පිණ්ඩාය වරන්තං පාසාදිකෙන අභික්ඛකනෙතන පටික්ඛකනෙතන ආලොකිතෙන විලොකිතෙන සමම්ඤ්ජිතෙන පසාරිතෙන ඔක්ඛිත්තවකඤ්ඤං ඉරියාපට්ඨප්පන්නං, දිස්වාන මෙ එතදතොසි: “යෙ වන ලොකෙ අරතනො වා අරන්තනමග්ගං වා සමාපන්නා, අයං තෙසං භික්ඛු අස්සෙතරො, යනනුනාහං ඉමං භික්ඛුං උපසඬකමිථා ප්‍රචේජ්ජය්‍යං: කංසි තිං ආට්ඨසො, උද්දිස්ස පබ්බජිතො? කො වා තෙ සත්ථා? කස්ස වා තිං ධම්මං රොවෙසි?” ති. තස්ස මග්ගං ආට්ඨසො, එතදතොසි: “අකාලො බො ඉමං භික්ඛුං පුච්ඡිතුං, අනාරඝරං පට්ටෙය්‍යා පිණ්ඩාය වරති. යනනුනාහං ඉමං භික්ඛුං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුඛකෙය්‍යං, අත්තෙති උපස්සෙත්තං මග්ග” නති.

1 “පච්චබ්‍යජ” ම. ඡ. සං.

2. “කච්ඡිකු තිං” P. T. S

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

15. (එකල්හි අසුප්ප්පිරතෙමේ) “ඇවැත්නි, ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශාක්‍යකුලයෙන් නික්ම පැවිදි වූ මහාශ්‍රමණයෙක් ඇත. මම ඒ භාග්‍යවතුන් උදෙසා පැවිදි වූයෙමි. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ ශාක්‍යා වතසේක. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ධර්මය ද මට රුස්නේ” යි කීයේ ය. එවිට ආයුෂමතුන් වහන්සේගේ ශාක්‍යාන් වහන්සේ කිනම් ලබ්ධි ඇතිසේක් ද? කුමක් කියතසේක්ද” යි පරිව්‍රාජකතෙමේ (ඇසී ය.) “ඇවැත්නි, මම නවකයෙක් වෙමි. පැවිදි වූ නොබෝකල් ඇත්තේ වෙමි. මේ ශාසනයට අළුත පැමිණියේ වෙමි. එහෙයින් මම ඔබට ධර්මය විසාර වශයෙන් දෙශනා කරන්නට අපොහොසත් වෙමි. එතෙකුදු වුවත් ඔබට සැකෙවින් අතීය කියමි” යි අසුප්ප්පිරතෙමේ කී ය. ඉක්බිති ශාරීපුත්‍රපරිව්‍රාජකතෙමේ ආයුෂමත් අසුප්ප් තෙරුන්ට “ඇවැත්නි, වේවා -

“සචල්‍ය කොට හෝ බොහෝ කොට හෝ වදරණු මැනවි. මට අතීය ම කියව. මට අතීයෙන් ම ය වැඩ, බොහෝ වචනවලින් ප්‍රයෝජන කීමද” යි කීයේ ය.

ඉක්බිති ආයුෂමත් අසුප්ප්පිරතෙමේ ශාරීපුත්‍රපරිව්‍රාජකයාට මේ ධර්මක්‍රමය කී ය:

“හෙතුවෙන් උපදින යම් ධර්මකෙනෙක් වෙන් ද, ඔවුන්ගේ හෙතුව නථාගතතෙමේ වදලේ ය. ඔවුන්ගේ යම් නිරෝධයෙක් වේ ද, එය ද වදලේ ය. මහාශ්‍රමණතෙමේ මෙබඳුවාද ඇත්තේ ය” යි.

ඉක්බිති ශාරීපුත්‍රපරිව්‍රාජකයාට මේ ධර්මක්‍රමය අසා පහ වූ රාගාදිරජස් ඇති පත වූ කෙලෙස්මල ඇති “යම් කිසිවක් හටගැනීම සභ්‍යාවය කොට ඇත්තේ ද, ඒ සියල්ල නිරුඳ්ධ වීම සභ්‍යාවය කොට ඇතැ” යි සොකාපතතිමග්ගඤ්ඤය උපන්නේ ය.

ඉදින් මේ පමණක් වුවත් එය ම ධර්මය වේ. (ඔබවහන්සේ) බොහෝදෙනා විසින් කල්‍යාණකයන්හි ද නො දුටු ඉක්මවා ගිය ශොකරහිත වූ ඒ නීතීන්පදය ප්‍රතිවෙධ කළසේක.”

16. ඉක්බිති ශාරීපුත්‍රපරිව්‍රාජකතෙමේ මෞද්ගලියායනපරිව්‍රාජකයා හුන් තැනට ගියේ ය. මෞද්ගලියායනපරිව්‍රාජකතෙමේ එන්නා වූ ශාරීපුත්‍රපරිව්‍රාජකයා දුර දී ම දුටුයේ ය. දක ශාරීපුත්‍රපරිව්‍රාජකයාට “ඇවැත්නි, ඔබගේ ඉන්ද්‍රියයෝ වෙසෙසින් පහත් වෙති. පිරිසිදු වූ සිරුරැපැහැය අතිශයින් නිමිල වේ. ඇවැත්නි, කිව්? නිවණ අවබෝධ කළහු ද?” යි කීයේ ය. “එසේ ය, ඇවැත්නි, නිවණ අවබෝධ කෙළේ වෙමි” යි (ශාරීපුත්‍රතෙමේ කී ය.) “ඇවැත්නි, යුෂමත්තු කෙසේ නිවණ අවබෝධ කළහු ද?” යි (මෞද්ගලියායනතෙමේ ඇසී ය.) “ඇවැත්නි, මම මෙහි ප්‍රසාදජනක වූ ඉදිරි ගමනින් ආපසු ගමනින් ඉදිරිය බැලීමෙන් හාත්පස බැලීමෙන් අත්පා හැකිළීමෙන් අත්පා දිගුකිරීමෙන් යුක්ත ව යට හෙළා ඇස් ඇති ව යහපත් දුටියවීමෙන් යුක්ත ව රජගහනුවර පිඬු සිහා හැසිරෙණ අසුප්ප් මහණහු ප්‍රියයෙමි. දැක මට “ඒකාන්තයෙන් ලෝකයෙහි යම් කෙනෙක් රහත් වූවාහු හෝ රහත් මගට පිළිපත්තාහු හෝ වෙන් ද, මේ මහණකෙමේත් ඔවුන් අතුරෙහි එක්තරා එකෙක. මම මේ මහණහු කරා ගොස් “ඇවැත්නි, ඔබවහන්සේ කවරකු උදෙසා පැවිදි වූවු ද? ඔබවහන්සේගේ ශාක්‍යා තෙමේ කවරෙක් හෝ වේ ද? ඔබවහන්සේ කවරකුගේ ධර්මය රුචි කරනු ද? යි විචාරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි සිතක් උපන්නේ ය. ඇවැත්නි මට “මේ මහණහු විචාරන්ට මේ කාලය නො වේ ම ය. ඇතුළුගමට පිවිසියේ පිඬු සිහා හැසිරේ. මම මේ මහණහු පසුපස්සේ ලුහුබැඳ යන්නෙමි නම් යෙහෙක. නිවන් සොයන්නන් විසින් මග දැන ගන්නා ලද්දේ ය” යි සිතක් වී ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

17. අථ බො ආවුසො, අසුජ් භික්ඛු රාජගහෙ විණ්ඩාය වරිඤා විණ්ඩාපාතං ආදාය පටික්කම්. අථබ්බාතං ආවුසො, යෙන අසුජ් භික්ඛු තෙහුපසඛකම්. උපසඛකම්භා අසුජ්භා භික්ඛුතා සද්ධං සමොදිං. සමොදාදායං කථං සාරානියං විනිසාරඤා එකමනාං අට්ඨාසිං. එකමනාං භිතො බො අහං ආවුසො අසුජ් භික්ඛුං එතදවොච: “විපසන්නාති බො තෙ ආවුසො, ඉඤ්ඤාති. පරිසුද්ධො ඡවිවණ්ණො පරියොදානො. කං‘සි ත්වං ආවුසො, උද්දිසු පබ්බජනො? කො වා තෙ සඤ්ඤා? කසු වා ත්වං ධම්මං රොවෙසී?” ති.

“අඤ්ඤා ආවුසො මහාසමණො සත්තපුත්තො සත්තකුලා පබ්බජනො. තාතං භගවනං උද්දිසු පබ්බජනො. සො ච මේ භගවා සඤ්ඤා. තස්ස වාතං භගවතො ධම්මං රොවෙමි” ති. “කිංවාදී පනායසමනො සඤ්ඤා? කිමකාසී?” ති. “අහං බො ආවුසො, තවො අචිරපබ්බජනො. අධුතාගතො ඉමං ධම්මවිනයං, න තාතං සකෙකාමි විඤ්ඤාතො ධම්මං දෙසෙහුං. අපි ච තෙ සසිබ්බෙනන අඤ්ඤා වක්කාමි” ති.¹

“අසං වා බහුං වා භාසස්ස අඤ්ඤාදෙව මෙ බුද්ධි,
අඤ්ඤාතෙව මෙ අඤ්ඤා කිං කාගසි ව්‍යඤ්ජනං බහු” ගති.

අථ බො ආවුසො, අසුජ් භික්ඛු ² ඉමං ධම්මපරියායං අභාසි:

“යෙ ධම්මා තෙහුප්පතවා තෙසං තෙහුං තථාගතො ආහ,
තෙසස්සදා යො නිරොධො එවංවාදී මනාසමණො” ති

අථ බො මොග්ගලානස්ස පරිබ්බජකස්ස ඉමං ධම්මපරියායං සුඤ්ඤා විරජං විතමලං ධම්මවක්ඛුං උදපාදි: “යං කිස්සදි සමුදයධම්මං සබ්බං තං නිරොධධම්මං” ගති.

“එසෙව ධම්මො යදි තාවදෙව පච්චබ්‍යථා පදමසොකං,
අදිට්ඨං අබ්බතීතං බහුකෙහි කප්පනහුතෙහි” ති.

18. අථ බො මොග්ගලානො පරිබ්බජකො සාරිපුත්තං පරිබ්බජකං එතදවොච: “ගච්ඡාම මයං ආවුසො, භගවතො සන්නිකෙ. සො තො භගවා සඤ්ඤා” ති. ඉමාති බො ආවුසො අභිසන්දායාති පරිබ්බජකසභාති අමෙත නිසාය අමෙත සමපස්සනා ඉධ විතරනති. තෙ‘පි තාව අපලොකෙම ³ යථා තෙ මඤ්ඤාදිස්සනති, තථා කරිස්සනති” ති.

1. “අථබ්බාතං ආවුසො, අසුජ් භික්ඛුං එතදවොච භොහු ආවුසො ‘නි - ම. ඡ සං අඤ්ඤාස්ස පොඤ්ඤාස්ස න දිස්සතෙ වාසාමිදං.”

2 “ආයසමා අසුජ්භික්ඛු” ම, හු, ප; හො, වි, 3 “අපලොකාම” ම. හු. ප

17. ඉක්බිති අසුන් නික්මෙනම් රජගහනුවර පිළි සිඟා හැසිර පිණිසාභාය ගෙන පෙරළා ගියේ ය. ඇවැත්ති, එකල්හි මම අසුන් නික්මෙනම් වෙතට ගියෙමි. ගොස්, අසුන් නික්මෙනම් සමග සතුටු වීම. සතුටු විය යුතු වූ සිත් ඇලවිය යුතු වූ කතා කොට නිමවා පසෙක සිටියෙමි. ඇවැත්ති, පසෙක සිටිය වූ මම අසුන් නික්මෙනම් “ඇවැත්ති, නමුත් නාන්දේගේ ඉන්ද්‍රියයෝ වෙසෙසින් පනන් වෙන් ම ය. පිරිසිදු වූ සිරුරු පැහැය අතිශයින් නිමිල ය. ඇවැත්ති, නමුත් නාන්දේ කවරෙකු උදෙසා පැවිදි වූ සේක් ද? නුඹවහන්සේගේ ශාසනානෙමි කවරෙක් හෝ වේ ද? කවරකු ගේ ධර්මය රුචි කරණසේ ද?” යි මෙය ඇසීම්.

(එවිට අසුන් නික්මෙනම්) “ඇවැත්ති, ශාසනානෙමි වූ ශාසනානෙමි නික්ම පැවිදි වූ මහාගුණයක් ඇත්තේ ය. මම ඒ භාග්‍යවතුන් උදෙසා පැවිදි වූයෙමි. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ ශාසනා වනසේක. මම ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ධර්මය රුචි කරමි” යි කීයේ ය. “ආයුෂමත්තුවෙන් ශාසනානෙමි වහන්සේ කිනම් ලබමි ඇතිසේක් ද? කුමක් කියන සේක් ද?” යි (මම ඇසීමි.) “ඇවැත්ති, මම නවකයෙක්මි. පැවිදි වූ නොබෝකල් ඇත්තේ වෙමි. මේ ශාසනයට අවනත වූ ගත්තේ වෙමි. (එහෙයින්) මම ඔබට ධර්මය විසතර වශයෙන් දෙශනා කරන්නට අපොහොසත් වෙමි. එනෙකුදු වුවත් මම නුඹට සැකෙවින් අතීය කියමි” යි (අසුන් නික්මෙනම් කී ය.)

“සුඛප්ප කොට හෝ බොහෝ කොට හෝ වදාරණු මැනවි. මට අතීය ම කියව. මට අතීයෙන් ම ය වැඩ. බොහෝ වචන වලින් කුමක් කරන්නේ ද?” (මම කීමි).

ඉක්බිති ඇවැත්ති, අසුන් නික්මෙනම්, ‘හෙතෙවන් උපදින යම් ධර්ම කෙනෙක් වෙත් ද, ඔවුන්ගේ හෙතෙව නිවහනනෙමි වදාළේ ය. ඔවුන්ගේ යම් නිරෝධයක් වේ ද, එය ද වදාළේ ය. මහාගුණනෙමි මෙබඳු වාද ඇත්තේ ය” යි මේ ධර්මය කීයේ ය.

ඉක්බිති මුගලන්පිරිවැජ්ඣානට මේ ධර්මය අසා පහ වූ රාගාදිරජස් ඇති පහ වූ කෙලෙස්මල ඇති “යමක් හටගැණීම ස්වභාවය කොට ඇත්තේ ද, ඒ සියල්ල නිරුද්ධ වීම ස්වභාවය කොට ඇතැ” යි යන සොනාපනතිමග්ගසූත්‍රය උපන්නේ ය.

“ඉදින් මෙපමණක් ම වුවත් එය ම ධර්මය වේ. බොහෝ දෙනා විසින් බොහෝ කල්පනානුසන්ධි ද නො දුටු ඉක්මවා ගිය අසොක වූ ඒ නිමාණ පදය (ඔබවහන්සේ) ප්‍රතිවේධ කළසේක.”

18. එකල්හි මුගලන්පිරිවැජ්ඣනෙමි ශාරිපුත්‍රපරිව්‍රාජකයාහට “ඇවැත්ති, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයට යමු. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපගේ ශාසනානෙමි වහන්සේ යයි කීයේ ය. ඇවැත්ති, “මේ දෙසියපණසක් පරිව්‍රාජකයෝ අප නිසා අප බලමින් මෙහි වෙසෙති. (එහෙයින්) පළමු කොට ඔවුන් ගැණ ද සොයා බලමු. ඔහු යම් පරිද්දෙකින් සිහන්තෝ ද එසේ කරන්නාහ” යි (සාරිපුත්‍ර පිරිවැජ්ඣනෙමි කීයේ ය.)

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8 වූ අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

19. අථ බො සාරිපුත්තමොග්ගලානා යෙන තෙ පරිබ්බාජකා, තෙනුපසඛකම්භු. උපසඛකම්භා තෙ පරිබ්බාජකෙ ඵතදවොචුං: “ගච්ඡාම මයං ආවුසො, භගවතො සන්තිකෙ. සො නො භගවා සන්ථා”ති. “මයං ආයස්මනෙන නිස්සාය ආයස්මනෙන සමපස්සන්නා ඉධ චිත්තරාම. සචෙ ආයස්මන්නා මහාසමනේ බ්‍රහ්මවරියං වරිස්සාන්ති, සබ්බෙව මයං මහාසමනේ බ්‍රහ්මවරියං වරිස්සාමා” ති.

අථ බො සාරිපුත්තමොග්ගලානා යෙන සඤ්ජයො පරිබ්බාජකො තෙනුපසඛකම්භු. උපසඛකම්භා සඤ්ජයං පරිබ්බාජකං ඵතදවොචුං: “ගච්ඡාම මයං ආවුසො, භගවතො සන්තිකෙ. සො නො භගවා සන්ථා” ති. “අලං ආවුසො, මා ගමිත්ථ, සබ්බෙව තයො ඉමං ගණං පරිහරිස්සාමා” ති.

දුතියමපි බො -පෙ- තතියමපි බො සාරිපුත්තමොග්ගලානා සඤ්ජයං පරිබ්බාජකං ඵතදවොචුං: “ගච්ඡාම මයං ආවුසො, භගවතො සන්තිකෙ. සො නො භගවා සන්ථා”ති. “අලං ආවුසො, මා ගමිත්ථ, සබ්බෙව තයො ඉමං ගණං පරිහරිස්සාමා”ති.

20. අථ බො සාරිපුත්තමොග්ගලානා තාති අසිසිතෙය්‍යාති පරිබ්බාජකසතාති ආදය යෙන චෙඨවනං තෙනුපසඛකම්භු. සඤ්ජයස්ස පන පරිබ්බාජකස්ස තත්ථෙව උණ්තං ලොභිතං මුඛතො උග්ගඤ්ඡි.

අද්දසා බො භගවා සාරිපුත්තමොග්ගලානෙ දුරතොව ආගච්ඡන්තෙ. දිස්වාන භික්ඛු ආමන්තෙසි: “ඵතෙ භික්ඛවෙ දෙව සත්ථායා ආගච්ඡන්ති කොලිතො උපතීස්සො ව. ඵතං මෙ සාවකස්සගං හවිස්සති අග්ගං හඳ්දස්සග”නති.

“ගමහිරෙ ඤ්ඤාණවිසයෙ අනුත්තරෙ උපධිසඛබ්බයෙ,
විමුක්තෙ අප්පතෙත චෙඨවනං අථ තෙ සන්ථා බ්‍යානාසි.
ඵතෙ දෙව සත්ථායා ආගච්ඡන්ති¹ කොලිතො උපතීස්සො ව,
ඵතං මෙ සාවකස්සගං හවිස්සති අග්ගං හඳ්දස්සග”නති.

21. අථ බො සාරිපුත්තමොග්ගලානා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්භු. උපසඛකම්භා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතීන්වා භගවන්නං ඵතදවොචුං: “ලහෙය්‍යාම මයං භන්තෙ, භගවතො සන්තිකෙ පබ්බාය්‍යං. ලහෙය්‍යාම උපසමපද”නති. “ඵථ භික්ඛවො”ති භගවා අවොච. “සවාක්ඛාතො ධම්මො, වරථ බ්‍රහ්මවරියං සමමා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා” ති. සාව තෙසං ආයස්මන්නානං උපසමපද අනොසි.

1. “ආයත්ති” ම, කු, ප, කො, ඩි, P. T. S.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

19. ඉක්බිති සැරියුත් මුගලන් දෙදෙන ඒ පරිව්‍රාජකයන් හුන් නැතට ගියහ. ගොස්, ඇවැත්ති, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සමීපයට යමු. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපගේ ශාස්තෘන් වහන්සේ ය යි කීහ. අපි ආයුෂ්මතුන් නිසා ආයුෂ්මතුන් බලමින් මෙහි වසමු. ඉදින් ආයුෂ්මත්තු මහාශ්‍රමණයන් කෙරෙහි බ්‍රහ්මවයභීයෙහි හැසිරෙන්නාහු ද, අපි සියලු දෙන ම මහාශ්‍රමණයන් කෙරෙහි බ්‍රහ්මවයභීයෙහි හැසිරෙන්නෙමු” යි ඒ පරිව්‍රාජකයෝ කීහ.

ඉක්බිති සැරියුත් මුගලන් දෙදෙන සඤ්ජය පරිව්‍රාජකයා වෙතට ගියහ. ගොස් “ඇවැත්ති, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සමීපයට යමු. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපගේ ශාස්තෘන් වහන්සේ ය” යි සඤ්ජය පරිව්‍රාජකයාට කීහ. (එවිට සඤ්ජයතෙම) “ඇවැත්ති, කම් නැත. නො යවු. අපි කවුරුන් මේ ගණය පරිහරණය කරන්නෙමු” යි කී ය.

දෙවනු ද -පෙ- තෙවනු ද සැරියුත් මුගලන් දෙදෙන “ඇවැත්ති, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සමීපයට යමු. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපගේ ශාස්තෘන් වහන්සේ ය” යි සඤ්ජය පරිව්‍රාජකයාට කීහ. “ඇවැත්ති කම් නැත. නො යවු. අපි නිදෙන ම මේ ගණය පරිහරණය කරන්නෙමු” යි සඤ්ජය තෙමේ කීයේ ය.

20. ඉක්බිති සැරියුත් මුගලන් දෙදෙන ඒ දෙසිය පණසක් පරිව්‍රාජකයන් ගෙණ වෙළවනයට ගියහ. ඒ වේලෙහි සඤ්ජය පරිව්‍රාජකයාගේ මුවින් උණුලේ නැංගේ ය

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එන්නා වූ ශාරිපුත්‍ර - මෞද්ගලියායනයන් දුර දීම දුටු සේක. දැක “මහණෙනි, කොලිත - උපතිස්ස යන මේ යහළුවෝ දෙදෙන මෙහි එත්. මේ දෙදෙන මාගේ ශ්‍රෙණි වූ හඳුයුග්මය වූ ශ්‍රාවකයුග්මය වන්නෝ ය” යි වදාළ සේක.

“ඉක්බිති, ගැඹුරු නුවණට විෂය වූ නිරුත්තර වූ නිච්ඡාණයෙහි මිදුනාවූ ඒ ශාරිපුත්‍ර - මෞද්ගලියායනයන් වෙළවනයට නො පැමිණි කල්හි ම ශාස්තෘන් වහන්සේ මෙසේ ප්‍රකාශ කළ සේක”:

“කොලිත ද උපතිස්ස ද යන මේ යහළුවෝ දෙදෙන මෙහි එත්. මේ යුග්මය මාගේ ශ්‍රෙණි හඳුයුග්මය වූ ශ්‍රාවකයුග්මය වන්නෝ ය.”

21. ඉක්බිති සැරියුත් මුගලන් දෙදෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට පැමිණියහ. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුල්හි හිසින් වැටී “සවාමීනි, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැවිදිබව ලබන්නෙමු. උපසම්පදාව ලබන්නෙමු” යි දැන්වූහ. “එවු; මහණෙනි, ධර්මය තොඳින් දේශනා කරණ ලද්දේ ය. තොඳින් දුක් කෙළවර කරණු පිණිස බ්‍රහ්මවයභීයෙහි හැසිරෙවු” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. ඒ ම ඒ ආයුෂ්මත්වරුන්ට උපසම්පදාව වී ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුලත් කර ඇත.

22. තෙන බො පන සමයෙන අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා මාගධිකා කුලපුත්තා භගවති බ්‍රහ්මචරියං චරන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායනානි බීයනානි විපාවෙනති: “අපුත්තකතාය පටිපනෙනා සමණො ගොතමො, වෙධබ්‍රහ්මාය පටිපනෙනා සමණො ගොතමො, කුලීපවේදියා පටිපනෙනා සමණො ගොතමො. ඉදාහි තෙන 1 ජරිලසනස්සං පබ්බාජිතං. ඉමානි ච අධිසතෙය්‍යානි පරිබ්බාජකසනානි සංඤ්ජයානි 2 පබ්බාජිතානි. ඉමෙ ච අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා මාගධිකා කුලපුත්තා සමණො ගොතමෙ බ්‍රහ්මචරියං චරන්ති” ති. අපිස්සු භික්ඛු දිස්වා ඉමාය ගාථාය වොදෙත්ති:—

“ආගතො බො මහාසමණො මාගධානං ගිරිබ්බජං,
සබ්බෙ සංඤ්ජයායකෙ තෙඤ්ඤා 3 කං සු‘දානි නයිස්සන්ති” ති.

23. අස්සොසුං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනානං බීයනානං විපාවෙනානං. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵනමඤ්ඤං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ සො සද්දෙදා චිරං භවිස්සන්ති. සත්තාහමෙව භවිස්සන්ති. සත්තාහස්ස අච්චයෙන අනතරධායිස්සන්ති. තෙන හි භික්ඛවෙ, යෙ . කුමෙහ ඉමාය ගාථාය වොදෙත්ති:—

‘ආගතො බො මහාසමණො මාගධානං ගිරිබ්බජං,
සබ්බෙ සංඤ්ජයායකෙ තෙඤ්ඤා කං සු‘දානි නයිස්සන්ති,’ ති
තෙ කුමෙහ ඉමාය ගාථාය පටිවොදෙථ:—

‘නයන්ති වෙ මහාචීරා සඤ්චමෙමන නථාගතා,
ධමෙමන නයමානානං කා උසුයා විජානන්ති’ නති.

තෙන බො පන සමයෙන මනුස්සා භික්ඛු දිස්වා ඉමාය ගාථාය වොදෙත්ති:—

“ආගතො බො මහාසමණො මාගධානං ගිරිබ්බජං,
සබ්බෙ සංඤ්ජයායකෙ තෙඤ්ඤා කං සු‘දානි නයිස්සන්ති” ති,
භික්ඛු තෙ මනුස්සො ඉමාය ගාථාය පටිවොදෙත්ති:—

“නයන්ති වෙ මහාචීරා සඤ්චමෙමන නථාගතා,
ධමෙමන නයමානානං කා උසුයා විජානන්ති” නති;

24. මනුස්සා “ධමෙමන කීර සමණො සන්ඤ්චිතියා තෙනති තො අධමෙමනා” ති. සත්තාහමෙව සො සද්දෙදා අහොසි. සත්තාහස්ස අච්චයෙන අනතරධායි.

සාප්පෙතමොග්ගලානපබ්බජජා නිබ්බිතා.

චතුස්සංඝානාමාරං නිබ්බිතං.

1. “අනෙත” ම, ජ, සං. 2. “සංඤ්ජයානි” ම, ජ, සං. තො, ටි.
3. “සංඤ්ජයෙ තෙඤ්ඤා” ම, ජ, සං.

22. එ කල්හි මගදදනවුටැසි ඉතා ප්‍රසිද්ධ වූ ඤාලපුත්‍රයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත බ්‍රහ්මවය්‍යියෙහි නැසිරෙත්. එකල්හි මිනිස්සු “ශ්‍රමණගෞතම තෙවේ දරුවන් නැතිකිරීම පිණිස පිළිපත්තෝ ය. ශ්‍රමණ ගෞතමතෙවේ වැන්දඹුවට පිණිස පිළිපත්තෝ ය. ශ්‍රමණ ගෞතමතෙවේ ඤාල නැසීම පිණිස පිළිපත්තෝ ය. දන් ඔහු විසින් දහසක් ජව්ලයෝ පැවිදි කරණ ලදහ. මේ සඤ්ජය පරිවාජකයාගේ අතැටැසි වූ දෙසියපණසක් පරිවාජකයෝ පැවිදි කරණ ලදහ. ඉතා ප්‍රසිද්ධ වූ මේ මගදදනවුටැසි ඤාලපුත්‍රයෝ ද ශ්‍රමණ ගෞතමයා වෙත බ්‍රහ්මවය්‍යියෙහි නැසිරෙත්” යි හෙළා දකිත්. ගරහත්. අගුණ පතුරුවත්. භික්ෂූන් දැක මේ ගාථාවෙන් වොදනා ද කරත්:

“මහාශ්‍රමණ තෙවේ සඤ්ජයඅතැටැසි සියල්ලන් තමන් වෙත පමුණුවා ගෙණ මගදදනවුටැසිසන්ගේ ගිරිබ්බජ නම් රජගහ නුවරට ආයේ ය. දන් කවරකු ගෙණයන්නේ ද?”

23. භික්ෂූහු - මෙසේ හෙළා දකින ගරහන අගුණ කියනමිනිසුන්ගේ ඒ කතාව ඇසූහ. ඉන්බිති ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කාරණය දන්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, ඒ කතාහම වැඩි කල් නොපවතින්නේ ය. සතියක් ම ඒ පවතින්නේ ය. සතිය ගෙවී යාමෙන් පසු අතුරුදහන් වන්නේ ය. එසේ නම් මහණෙනි, යම් කෙනෙක් නොපට -

“මහාශ්‍රමණ තෙවේ සඤ්ජයඅතැටැසි සියල්ලන් තමන් වෙත පමුණුවා ගෙණ මගදදනවුටැසිසන්ගේ ගිරිබ්බජ නම් රජගහ නුවරට ආයේ ය. දන් කවරකු ගෙණයන්නේ ද?” යි

මේ ගාථාවෙන් වොදනා කෙරෙත් නම්, “තෙපි ද ඒ මිනිසුන්ට -

“මහත් වීර්‍යය ඇති තථාගතවරයෝ ඒකාන්තයෙන් භික්මවිය හැකි ජනයා සහමොක් සැපයට පමුණුවත්. එසේ ධර්මයෙන් පමුණුවන කල්හි තතු දන්නන්ගේ කවර දෙස් පහළ කිරීමෙක් වේ ද?” යි

මේ ගාථාවෙන් පෙරළා වොදනා කරවු” යි වදාළසේක.

එකල්හි මිනිස්සු භික්ෂූන් දැක -

“මහාශ්‍රමණ තෙවේ සඤ්ජයඅතැටැසි සියල්ලන් තමන් වෙත පමුණුවා ගෙණ මගදදනවුටැසිසන්ගේ ගිරිබ්බජ නම් රජගහ නුවරට ආයේ ය. දන් කවරකු ගෙණයන්නේ ද?” යි

මේ ගාථාවෙන් වොදනා කෙරෙත්

භික්ෂූහු ඒ මිනිසුන්ට -

“මහත් වීර්‍යය ඇති තථාගතවරයෝ ඒකාන්තයෙන් භික්මවිය හැකි ජනයා සහමොක් සැපයට පමුණුවත්. එසේ ධර්මයෙන් පමුණුවන කල්හි තතු දන්නන්ගේ කවර දෙස් පහළ කිරීමෙක් වේ ද?” යි

මේ ගාථාවෙන් පෙරළා වොදනා කරත්.

24. මිනිස්සු “ශ්‍රමණඤාත්‍යපුත්‍රයෝ ධර්මයෙන් පමුණුවත් ල. අධර්මයෙන් නො පමුණුවත් ල” යි මෙසේ කීහ. ඒ කතාහම සතියක් තුළ ම පැවැත්තේ ය. සතිය ගෙවී යාමෙන් අතුරුදහන් වී ය.

ශාරිපුත්‍ර - මොද්ගලායන ප්‍රමුජ්‍යාතොමෝ නිමි.

සිවුවන බණවර නිමි.

1. තෙන බො උන සමයෙන භික්ඛු අනුපජ්ඣායකා¹ අනොවදිය මානා අනනුසාසියමානා දුන්නිවන්ථා දුපාරුතා අනාකප්පසම්පන්නා විණ්ඩාය වරනති. මනුස්සානං² භුඤ්ජමානානං උපරි නොජනෙපි උතතිට්ඨපත්තං උපනාමෙහති. උපරි බාදනියෙපි උතතිට්ඨපත්තං උපනාමෙහති උපරි සායනියෙපි උතතිට්ඨපත්තං උපනාමෙහති. උපරි පානියෙපි උතතිට්ඨපත්තං උපනාමෙහති. සාමං සුපමි ඔදනමි විඤ්ඤපෙඨා භුඤ්ජනති. භත්තගෙහි උච්චාසඤ් මනාසඤ් විතරනති.

2. මනුස්සා උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සත්තපුත්තියා දුන්නිවන්ථා දුපාරුතා අනාකප්පසම්පන්නා විණ්ඩාය වරිස්සනති? මනුස්සානං භුඤ්ජමානානං උපරි නොජනෙපි උතතිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සනති? උපරි බාදනියෙපි උතතිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සනති? උපරි සායනියෙපි උතතිට්ඨපත්තං? උපනාමෙස්සනති? උපරි පානියෙපි උතතිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සනති? සාමං සුපමි ඔදනමි විඤ්ඤපෙඨා භුඤ්ජස්සනති? භත්තගෙහි උච්චාසඤ් මනාසඤ් විතරස්සනති සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණා බ්‍රාහ්මණනොජනෙ?” ති.

3. අස්සොසුං බො භික්ඛු තෙන සං මනුස්සානං උජ්ඣායනනානං බියනනානං විපාවෙනනානං. යෙ තෙ භික්ඛු අප්පිච්ඡා සනතුට්ඨා ලජ්ජනො කුක්කුච්චකා සිකකාකාමා තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම භික්ඛු දුන්නිවන්ථා දුපාරුතා අනාකප්පසම්පන්නා විණ්ඩාය වරිස්සනති? මනුස්සානං භුඤ්ජමානානං උපරි නොජනෙපි උතතිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සනති? උපරි බාදනියෙපි උතතිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සනති? උපරි සායනියෙපි උතතිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සනති? උපරි පානියෙපි උතතිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සනති? සාමං සුපමි ඔදනමි විඤ්ඤපෙඨා භුඤ්ජස්සනති? භත්තගෙහි උච්චාසඤ් මනාසඤ් විතරස්සනති?” ති අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමස්සං ආරොවෙසුං.

4. අථ බො භගවා ඵතස්මිං නිදුතෙ ඵතස්මිං පඤ්ඤා භික්ඛුසමික්ඛං සන්නිපාතාපෙඨා භික්ඛු පටිපුච්ඡ: “සච්චං කිර භික්ඛවෙ, භික්ඛු දුන්නිවන්ථා දුපාරුතා අනාකප්පසම්පන්නා විණ්ඩාය වරනති? මනුස්සානං භුඤ්ජමානානං උපරි නොජනෙපි උතතිට්ඨපත්තං උපනාමෙහති? උපරි බාදනියෙපි උතතිට්ඨපත්තං උපනාමෙහති? උපරි සායනියෙපි උතතිට්ඨපත්තං උපනාමෙහති? උපරි පානියෙපි උතතිට්ඨපත්තං උපනාමෙහති? සාමං සුපමි ඔදනමි විඤ්ඤපෙඨා භුඤ්ජනති? භත්තගෙහි උච්චාසඤ් මනාසඤ් විතරනති?” ති.

1. “අනුපජ්ඣායකා අනාවරිසකා” ම. ඡ. සං. 2. “තෙ මනුස්සානං” P. T. S; තො. ටි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. එකල්හි භික්ෂුහු උපාධ්‍යායයන් නැත්තෝ අවුච්ඡාද නොකරණු ලබන්නෝ අනුශාසනා නොකරණු ලබන්නෝ නොමනාසේ හැන්දෝ නොමනාසේ පෙරෙව්වෝ මහණුන්ට සුදුසු ආචාරයෙන් තොර වූවෝ පිඩු සිභා යන්. මිනිසුන් අහර ගණිමින් සිටිය දී බොජුන් මතුයෙහි ඉඳල් පාත්‍රය එළවන්. කෑම මතුයෙහි ඉඳල් පාත්‍රය එළවන්. රස විඳිය යුතු අහර මතුයෙහි ඉඳල් පාත්‍රය එළවන්. පිය යුතු දෙය මතුයෙහි ඉඳල් පාත්‍රය එළවන්. තුමු සුප ද බන් ද ඉල්ලා ගෙන වළඳන්. බන් හලෙහි උස් හඬ ඇති ව මහත් හඬ ඇති ව වෙසෙත්.

2. මිනිස්සු “කෙසේ නම් ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රයෝ නොමනා සේ ඇන්දෝ නොමනා සේ පෙරෙව්වෝ මහණුන්ට සුදුසු ආචාරයෙන් තොර වූවෝ පිඩු සිභා හැසිරෙත් ද? මිනිසුන් අනුනව කරණට බොජුන් මතුයෙහි ඉඳල් පාත්‍රය එළවන් ද? කෑම මතුයෙහි ඉඳල් පාත්‍රය එළවන් ද? රස විඳිය යුතු ආහාර මතුයෙහි ඉඳල් පාත්‍රය එළවන් ද? පිය යුතු දෙය මතුයෙහි ඉඳල් පාත්‍රය නබන්නෝ ද? තුමු සුප ද බන් ද ඉල්ලා ගෙන අනුනව කරන් ද? බන්හලෙහි උස් හඬ ඇති ව මහත් හඬ ඇති ව වසන් ද? බමුණු බොජුනෙහි බමුණන් මෙනැ” යි ලාමක කොට සිතත්. ගඬා හෙරෙත්. හැම වැන දෙස් කියත්.

3. භික්ෂුහු හෙළා දකින්නා වූ දෙස් පහළ කරන්නා වූ ඒ මිනිසුන්ගේ කථාව ඇසුවාහු ය. ආසාරතින වූ පවට බිය ඇති චරදෙති කුකුස් ඇති හික්මිම කැමැති යම් ඒ භික්ෂුහු වෙත් ද, උන්වහන්සේලා කෙසේ නම් භික්ෂුහු නොමනා සේ හැඳ පෙරෙව මහණුන්ට සුදුසු ආචාරයෙන් තොර වූවෝ පිඩු සිභා යන් ද? මිනිසුන් අනුනව කරණ විට බොජුන් මතුයෙහි ඉඳල් පාත්‍රය එළවන් ද? කෑම මතුයෙහි ඉඳල් පාත්‍රය එළවන් ද? රස විඳිය යුතු ආහාර මතුයෙහි ඉඳල් පාත්‍රය එළවන් ද? පිය යුතු දෙය මතුයෙහි ඉඳල් පාත්‍රය එළවන් ද? තුමු සුප ද බන් ද ඉල්ලා ගෙන අනුනව කරන් ද? බොජුන්හලෙහි ද උස් හඬ ඇති ව මහත් හඬ ඇති ව වසන් ද?” යි හෙළා දකිත්. ගරනත්. දෙස් කියත්. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු මේ භාරණය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දන්වා සිටියහ.

4. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනායෙහි ලා මේ භාරණ යෙහි ලා භික්ෂුසංඝයා රැස්කරවා “මහණෙනි, සැබෑ ද? භික්ෂුහු නොමනා ව හැඳ පෙරෙව මහණුන්ට සුදුසු ආචාරයෙන් තොරවූවාහු පිඩු සිභා යන් ද? මිනිසුන් අනුනව කරණ විට බොජුන් මතුයෙහි ඉඳල් පාත්‍රය එළවන් ද? කෑම මතුයෙහි ඉඳල් පාත්‍රය එළවන් ද? රස විඳිය යුතු ආහාර මතුයෙහි ඉඳල් පාත්‍රය එළවන් ද? පිය යුතු දෙය මතුයෙහි ඉඳල් පාත්‍රය එළවන් ද? තුමු සුප ද බන් ද ඉල්ලා ගෙන අනුනව කරන් ද? බන්හලෙහි ද උස් හඬ ඇති ව මහත් හඬ ඇති ව වසන් ද?” යි භික්ෂුන් විමාළ සේක.

5. “සච්චං භගවා ති.”¹ විගර්හි බුද්ධො භගවා අනනුච්ඡිද්ධං.² භික්ඛවෙ තෙසං මොඝපුරිසානං අනනුලොමිකං අප්පතිරූපං අස්සාමණ්ඩං අනප්පියං අකරණීයං. කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා දුන්නිවස්සා දුප්පාරුතා අනාකප්පසම්පන්නා පිණ්ඩාය චරිස්සන්ති? මනුස්සානං භුඤ්ජමානානං උපරි නොජනෙපි උන්නිට්ඨපන්නං උපනාමෙස්සන්ති? උපරි බාදනීයෙපි උන්නිට්ඨපන්නං උපනාමෙස්සන්ති. උපරි සායනීයෙපි උන්නිට්ඨපන්නං උපනාමෙස්සන්ති? උපරි පානීයෙපි උන්නිට්ඨපන්නං උපනාමෙස්සන්ති? සාමං සුපම්චි ඔදනම්චි විඤ්ඤපෙකො භුඤ්ජිස්සන්ති? භත්තග්ගෙපි උච්චා සඤ්ඤ මහාසඤ්ඤ විහරිස්සන්ති? තෙනං භික්ඛවෙ අප්පසන්නානං වා පසාදිය පසන්නානං වා භීයොභාවාය . අථ ඛෙවනං භික්ඛවෙ අප්පසන්නානං වෙච අප්පසාදිය පසන්නානං ඵලං ඵලං ඵලං අඤ්ඤාචරතායා” ති.

6. අථ ඛො භගවා තෙ භික්ඛු අනෙකපරිධායෙන විගර්හිවා දුභරතාය දුප්පොසතාය මහිච්ඡතාය අසනතුට්ඨියා³ සඛිතණ්ඩාය කොසල්ස්ස අවණණං නාසිවා අනෙකපරිධායෙන සුභරතාය සුප්පොසතාය අප්පිච්ඡස්ස සනතුට්ඨස්ස සලලබස්ස ධුතස්ස පාසාදිතස්ස අප්පවයස්ස විරයාරම්භස්ස වණණං නාසිවා භික්ඛුනං තදනුච්ඡිද්ධං තදනුලොමිකං ධම්මං කථං කවා භික්ඛු ආමනෙතාසි:

අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උප්පකායං. උප්පකායො භික්ඛවෙ, සද්ධිවිහාරකම්මි පුත්තවිත්තං උප්පය්ථෙස්සන්ති.⁴ සද්ධිවිහාරිකො උප්පකායම්මි පිනුච්ඡන්තං උප්පය්ථෙස්සන්ති. ඵලං තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං සගාරවා සප්පතිස්සා සභාගවුත්තනො⁵ විහරන්තා ඉමස්මිං ධම්මවිතයෙ වුද්ධිං විරුද්ධිං වෙපුලලං ආප්පිස්සන්ති.

ඵලංඤ උප්පකායො භික්ඛවෙ, උප්පකායො ගතෙතබ්බො; ඵලංඤ උත්තරාසඛිතං කරවා පාදෙ වන්ඤ්ඤා උක්ඛවිකං නිසිද්ධිං අඤ්ජලිං පග්ගතෙවා ඵලෙස්ස වචනීයො: “උප්පකායො මෙ භනෙත, තොති. උප්පකායො මෙ භනෙත, තොති. උප්පකායො මෙ භනෙත, තොති” ති. ‘සාහු’ ති වා, ‘ලහු’ ති වා, ‘මපාසික’ ති වා, ‘පතිරූප’ ති වා, ‘පාසාදිතෙත සම්පාදෙති’ ති වා කායෙන විඤ්ඤපෙති. වාචාය විඤ්ඤපෙති. කායෙන වාචාය විඤ්ඤපෙති. ගතිනො තොති උප්පකායො. න කායෙන විඤ්ඤපෙති, න වාචාය විඤ්ඤපෙති, න කායෙන වාචාය විඤ්ඤපෙති න ගතිනො තොති උප්පකායො.

1. “සච්චං භගවා” කෂ්ඨි

3. “අසනතුට්ඨිතාය” ම, ජ, ස,

2. “අනනුච්ඡිද්ධා” ම, ජ, සං.

“අසනතුට්ඨිතාය” සී,

4. “උප්පය්ථෙස්සන්ති” තො, ඩි, ම, හු, ප, P. T. S.

5. “සභාගවුත්තනො” තො ඩි; ම, හු, ප.

5. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබැය” යි (ඒ භික්ෂුහු සැලකලහ.) භාග්‍යවත් බුදුරජාණන් වහන්සේ “මහණෙනි, ඒ භික්ෂ මිනිසුන්ගේ ක්‍රියාව හුදුදුසු ය. නො ගැලපේ නො සම ය. මහණනමට හුදුදුසු ය. අකැප වූවෙක. නො කට යුක්තෙක. මහණෙනි, නො මනා සේ ඇන්දූ වූ නො මනා සේ පෙරෙව්වා වූ සුදුසු ආචාරයෙන් තොර වූ ඒ භික්ෂ මිනිස්සු කෙසේ නම් පිඩු සිතා කැසිරෙන් ද ? මිනිසුන් අතර ගන්නා විට බොජුන් මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍ර අල්ලන් ද ? කැම මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍ර අල්ලන් ද ? රස විඳිය යුතු දෙය මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍ර අල්ලන් ද ? පිය යුතු දෙය මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍ර අල්ලන් ද ? තුමු ව්‍යඤ්ඤා ද බන්ද ඉල්ලා ගෙණ අනුභව කරන් ද ? බත්තලෙහි උස් හඬ ඇති ව මහත් හඬ ඇති ව වසන් ද ? මහණෙනි, මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ පැහැදුනවුන්ගේ වැඩි පැහැදීම පිණිස හෝ නො වන්නේ ය. මේ වනාහි නො පැහැදුනවුන්ගේ නො පැහැදීම පිණිස ද පැහැදුනු ඇතැමුන්ගේ වෙනස් බව පිණිස ද පවත්නේ ය” යි එයට ගඟී කල සේක.

6. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ භික්ෂුන්ට නොයෙක් අයුරින් ගරුතා පරිතරණයට අපහසුබැව්හි පොෂණයට අපහසුබැව්හි මතත් ආශා ඇති බැව්හි ලද දෙයින් සතුටු නො වීමෙහි සමූහයා කෙරෙහි ඇලීමෙහි කුසිත බැව්හි අගුණ වදුරා පරිතරණයට පහසු බැව්හි පොෂණයට පහසුබැව්හි අපිස්බැව්හි සන්තොස්බැව්හි කෙලෙස් ලියානැරීමෙහි කෙලෙසකමපනයෙහි ප්‍රසාදජනකකායකමාදියෙහි කෙලෙස් දුරු කිරීමෙහි පටන් ගත් විධිවිධයෙහි නොයෙක් අයුරින් ගුණ වදුරා භික්ෂුන්ට ඊට සුදුසු වූ ඊට අනුලෝම වූ දැනුම් කථා කොට භික්ෂුන් ඇමතු සේක:

7. “මහණෙනි, උපාධිත්‍යායයකු අනුදනිමි. මහණෙනි උපාධිත්‍යාය නෙමේ සඬ්ඛිකාරිකයා කෙරෙහි ‘මේ නෙමේ මාගේ පුතු ය’ යි සිත උපද වන්නේ ය. සඬ්ඛිකාරික නෙමේ උපාධිත්‍යායයා කෙරෙහි ‘මේ නෙමේ මාගේ පියා’ යි සිත උපදවන්නේ ය. මෙසේ ඔහු ගුරුන් සතීන ව පිහිට සතීන ව ගැලපෙන පැවතුම් ඇති ව වසන්නේ මේ සසුනෙහි වැඩිමට මුල් බැස ගැන්මට මහත්බවට පැමිණෙන්නාන.”

8. මහණෙනි, උපාධිත්‍යාය නෙමේ මෙසේ පත් කර ගත යුක්තේ ය: උතුරුසහසිවුර එකස් කොට ගෙණ පා වැද උකකුටිකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බඳ ‘සාමිනි, මට උපාධිත්‍යාය වනු මැනවි. සාමිනි, මට උපාධිත්‍යාය වනු මැනවි. සාමිනි, මට උපාධිත්‍යාය වනු මැනවැ’ යි මෙසේ කිය යුතු ය. උපාධිත්‍යාය නෙමේ ‘යහපතැ’ යි හෝ ‘පහසු’ යි හෝ ‘පිළිගත නැකි ය’ යි හෝ ‘සුදුසු’ යි හෝ ‘පහදවනසුලු කායප්‍රයෝග පිළිවෙතින් සරුවෙව’ යි හෝ කයින් විණවා ද, (හඟවා ද) වචනයෙන්, විණවා ද, කයින් හා වචනයෙන් විණවා ද, උපාධිත්‍යාය නෙමේ ගන්නා ලද්දේ වේ. කයින් නො විණවා ද, වචනයෙන් නො විණවා ද, කයින් හා වචනයෙන් නො විණවා ද, උපාධිත්‍යාය නෙමේ නො ගන්නා ලද්දේ වේ.

9. සද්ධිවිහාරිකෙන භික්ඛවෙ, උප්පක්ඛායමහි සමමා වත්තිනබ්බං. නත්තායං සමමා වත්තනානා:- කාලසොච වුට්ඨාය උපානනා ඔමුඤ්චිතා එකංසං උත්තරාසංඝං කරිතා දන්තකට්ඨං දානබ්බං. මුබ්බෙදං දානබ්බං. ආසනං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. සමෙ යාගු තොති, භාජනං ඛොවිතා යාගු උපනාමෙතබ්බං. යාගු පිනසු 1 උදං දතා භාජනං පටිග්ගතෙතා නිවං කතා සාධුකං අපරිසංසන්නෙන 2 ඛොවිතා පටිසාමෙතබ්බං.

10. “උප්පක්ඛායමහි වුට්ඨිතෙ, ආසනං උඤ්චිතබ්බං. සමෙ සො දෙසො උකල්ලාපො, සො දෙසො සමමජ්ජිතබ්බං.” සමෙ උප්පක්ඛායො ගාමං පටිසිඤ්ඤාමො තොති, නිවාසනං දානබ්බං. පටිනිවාසනං පටිග්ගතෙතබ්බං. කායබ්බිකිනං දානබ්බං. සගුණං කතා සංඝාටියො දානබ්බං. ඛොවිතා පනො සඋදෙකො දානබ්බං. සමෙ උප්පක්ඛායො පච්ඡාසමණං ආකඤ්චිති, නිමණ්ඩලං පටිච්ඡාදෙනෙන පරිමණ්ඩලං නිවාසෙතා කායබ්බිකිනං ඛ්ඤ්චිතා සගුණං කතා සංඝාටියො පාරුටියා ගණ්ඨිකං පටිමුඤ්චිතා ඛොවිතා පනං ගතෙතා උප්පක්ඛායසං පච්ඡාසමණෙන තොතබ්බං. නාතිදුරෙ ගන්තබ්බං. නාච්චාසන්නෙ ගන්තබ්බං. පනපට්ඨාපනං පටිග්ගතෙතබ්බං.”

11. “න උප්පක්ඛායසං නණමානසං අන්තරන්තරා කථා ඔපානෙතබ්බං. උප්පක්ඛායො ආපත්තිසාමන්තා නණමානො නිවාසෙතබ්බං. නිවත්තන්නෙන පස්මන්තරං ආගන්ත්වා ආසනං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. පාදෙදං පාදපිඨං පාදකස්ථිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං. පච්චුග්ගතො පනනච්චරං පටිග්ගතෙතබ්බං. පටිනිවාසනං දානබ්බං. නිවාසනං පටිග්ගතෙතබ්බං. සමෙ චිවරං සින්නං තොති, මුත්තං උණෙන ඔතාපෙතබ්බං. න ච උණෙන චිවරං නිබ්බිතිතබ්බං. 3 චිවරං සංඝර්ජිතබ්බං. චිවරං සංඝර්ජනෙන වතුරභිඤ්ඤං කණ්ණං උසාදෙතා චිවරං සංඝර්ජිතබ්බං. ‘මා මජ්ඣෙ නබ්බො අනොසී’ ති. ඔනොගෙ කායබ්බිකිනං කාතබ්බං.”

12. “සමෙ පිණ්ඩපාතො තොති, උප්පක්ඛායො ච භුඤ්ජිතාමො තොති, උදං දතා පිණ්ඩපාතො උපනාමෙතබ්බං. උප්පක්ඛායො පානියෙන චුච්ඡිතබ්බං. භුත්තාපිසං උදං දතා පනං පටිග්ගතෙතා නිවං කතා සාධුකං අපරිසංසන්නෙන ඛොවිතා වොදං කතා මුත්තං උණෙන ඔතාපෙතබ්බං. න ච උණෙන පනො නිබ්බිතිතබ්බං. පනනච්චරං නික්ඛිපිතබ්බං. පනං නික්ඛිපන්නෙන එකෙන හත්ථෙන පනං ගතෙතා එකෙන හත්ථෙන තෙට්ඨා මඤ්චං වා තෙට්ඨා පිඨං වා පරාමසිත්ථි පනො නික්ඛිපිතබ්බං. න ච අනන්තරතිතාය භුටියා පනො නික්ඛිපිතබ්බං. චිවරං නික්ඛිපන්නෙන එකෙන හත්ථෙන චිවරං ගතෙතා එකෙන හත්ථෙන චිවරං සං වා චිවරරජ්ජං වා පමජ්ජිතා පාරතො අන්තං ඔරතො නොගං කතා චිවරං නික්ඛිපිතබ්බං.”

1. “යාගු පිනසු” ම. ඡ. සං P. T. S. 2. අපපට්ඨංසන්නෙන” ම. ඡ. සං.

3. “නිද්ධිතා” ම. ඡ. සං.

9. මහණෙනි, සද්ධිවිකාරිකයා විසින් උපාදායායයා කෙරෙහි මනා කොට පැවැතිය යුතු ය. එහි මේ මනා කොට පැවැත්ම ය: උදය කළින් ම නැගිට වනන් මුදු උතුරුසහසිවුර එකස් කොට දැවැට් දිය යුතු ය. මුව දෙතා දිය දිය යුතු ය. අසුන් පැණවිය යුතු ය. ඉදින් කැඳ නිබේ නම්, බලන සෝදු කැඳ එළවිය යුතු ය. කැඳ වළඳ අවසන් කොට සිටියහුට දිය පිළිගන්වා බලන ගෙණ පාත් කොට නො ගටමින් මැනැවින් සෝදු තැන්පත් කොට තැබිය යුතු ය.

10. උපාදායායයා නැගී සිටි කල්හි අසුන ඔසොවා තැබිය යුතු ය. එ දෙස කසල සහිත වේ නම් හැමදිය යුතු ය. උපාදායායනෙමේ ගමට යනු කැමැත්තේ නම් අදනය දිය යුතු ය. ඇඳ තුබූ අදනය තමන් පිළිගත යුතු ය. කාබාන (පටිය) දිය යුතු ය. දෙගුණ කොට සහල සිවුර දිය යුතු ය. සෝදු දිය සහිත පාත්‍රය දිය යුතු ය. උපාදායායනෙමේ පසු මහණෙකු කැමැත්තේ නම්, තෙමසුලු වසා පිරිමසුලු කොට හැඳ පටිය බැඳ දෙගුණකොට සහල සිවුර පොරොවා ගණ්ඨය අවුණා පාත්‍රය සෝදු ගෙණ උපාදායායයානට පසුව යන මහණහු විය යුතු ය. වැඩිදුරින් නො යා යුතු ය. වැඩි ලඟින් නො යා යුතු ය. පාත්‍රයෙහි වූ දෙයක් පිළිගත යුතු ය.

11. උපාදායායයා කතා කරමින් සිටිය දී අතරතුර කතා නො දැමිය යුතු ය. උපාදායාය නෙමේ ඇවැත් විය හැකි තරම් වූ වදන් කියන්නේ නම් වැළක්විය යුතු ය. පිඬු සිහාපෙරලා එන්නනු විසින් පළමු කොට අවුත් අසුන් පැණවිය යුතු ය. පා දෙතා දිය පාපුටුව නො සේදූ පා තබන පුවරුව එළවිය යුතු ය. ඉදිරියට ගොස් පාසිවුරු පිළිගත යුතු ය. ඇඳ තුබූ අදනය දිය යුතු ය. (පිඬු සිහා යනකල ඇඳි) අදනය පිළිගත යුතු ය. ඉදින් සිවුර තෙත් නම් මොනොතක් උෂණයෙහි ලා වියලිය යුතු ය. සිවුර උෂණයෙහි (වැඩියක්) නො දැවිය යුතු ය. සිවුර තැමිය යුතු ය. සිවුර තමන්නනු විසින් සතරතුලක් පමණ සිවුරුකොණ උස් කොට 'මැද නො බිදේවා' යි (සලකා) නැමිය යුතු ය. නැමූ සිවුරේ කාබහන තැබිය යුතු ය.

12. ඉදින් විනිකිපාතය වේ ද, උපාදායායනෙමේත් වළඳනු කැමැති වේ නම්, දිය පිළිගන්වා විනිකිපාතය එළවිය යුතු ය. උපාදායායනෙමේ පැතින් පිළිවිසිය යුතු ය. වළඳ අවසන් කළහුට දිය පිළිගන්වා පාත්‍රය පිළිගෙණ පාත් කොට නො ගටමින් මනා කොට සෝදු දිය පිස ලා මොනොතක් උෂණයෙහි තැබිය යුතු ය. පාත්‍රය උෂණයෙහි ලා වැඩියක් නො දැවිය යුතු ය. පාසිවුරු බහා තැබිය යුතු ය. පාත්‍රය බහා තබන්නනු විසින් එක් අතකින් පාත්‍රය ගෙණ එක් අතකින් ඇඳ යට නෝ පුටුව යට නෝ අත හා බැලිය යුතු ය. කිසිවක් නො අතුල බිම පාත්‍රය බහා නො තැබිය යුතු ය. සිවුර බහා තබන්නනු විසින් එක් අතකින් සිවුර ගෙණ එක් අතකින් සිවුරු ලත උණදඬුව නෝ සිවුරු ලත රැනැණ හෝ පිරිමැද පිරිසිදු කොට යුතුව එනාට හා දරණය මැනව නමා සිවුර බහා තැබිය යුතු ය.

13. උපජ්ඣායමහි වුට්ඨිතො ආසනං උඤ්චිතබ්බං. පාදෙදකං පාදපිඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙනබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ඛාපො තොති, සො දෙසො සමමජ්ඣිතබ්බො. සචෙ උපජ්ඣායො නනාසිතුකාමො තොති, නනානං පටිසාදෙනබ්බං. සචෙ සීතෙන අත්ථො තොති, සීතං පටිසාදෙනබ්බං. සචෙ උණෙන අත්ථො තොති, උණං පටිසාදෙනබ්බං.

14. සචෙ උපජ්ඣායො ජනාඝරං පටිසිතුකාමො තොති, වුණ්ණං සන්තොතබ්බං. මහතිකා තොමෙනබ්බො. ජනාඝරපිඨං ආදාය උපජ්ඣායස්ස පිට්ඨිතො ගන්තො ජනාඝරපිඨං දායා වීචරං. පටිග්ගතෙත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. වුණ්ණං දාතබ්බං. මහතිකා දාතබ්බො. සචෙ උස්සහති ජනාඝරං පටිසිතබ්බං. ජනාඝරං පටිසන්තො මහතිකාය මුඛං මකෙකත්වා පුරතො ව පච්ඡතො ව පටිච්ඡාදෙත්වා ජනාඝරං පටිසිතබ්බං. න ථෙරෙ භික්ඛු අනුපබ්ඪ නිසීදිතබ්බං. න නවා භික්ඛු ආසන්නෙ පටිබාහෙනබ්බො. ජනාඝරෙ උපජ්ඣායස්ස පරිකමමං කාතබ්බං. ජනාඝරා නික්ඛමන්තො ජනාඝරපිඨං ආදාය පුරතො ව පච්ඡතො ව පටිච්ඡාදෙත්වා ජනාඝරා නික්ඛමිතබ්බං.

15. උදකෙපි උපජ්ඣායස්ස පරිකමමං කාතබ්බං. නනාතෙන පඨමතරං උත්තරත්වා අහනන්තො ගහනං වොදකං කත්වා නිවාසෙත්වා උපජ්ඣායස්ස ගහනන්තො උදකං පමජ්ඣිතබ්බං. නිවාසනං දාතබ්බං. සඛිඝාටි දාතබ්බො. ජනාඝරපිඨං ආදාය පඨමතරං ආගන්තො ආසනං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. පාදෙදකං පාදපිඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං. උපජ්ඣායො පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බො. සචෙ උඤ්චිසාපෙතුකාමො තොති, උඤ්චිසාපෙතබ්බො. සචෙ පරිපුච්ඡිතුකාමො තොති, පරිපුච්ඡිතබ්බො.

16. යසමිං විතාරෙ උපජ්ඣායො විහරති, සචෙ සො විතාරො උක්ඛාපො තොති, සචෙ උස්සහති, සොධෙතබ්බො. විතාරං සොධෙන්නො පඨමං සත්තවීචරං නිහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. නිසීදනපච්චත්ථරණං නිහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. භිසිඛිමොගනං නිහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. මඤ්ඤා නිවං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසන්නො අසංඝට්ටන්නො කවාට්ටයි¹ නිහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බො. පිඨං නිවං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසන්නො අසංඝට්ටන්නො කවාට්ටයිං නිහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. මඤ්ඤාපට්ටෙත්වා නිහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං.

1. “කවාට්ටයිං” ඉතිපි පාඨො.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

13. උපාධ්‍යායයා නැගී සිටි කල්හි ආසනය ඔසොවා තැබිය යුතු ය. පා දෙකා දිය ද පා පුටුව හා නො සේදූ පා තබන පුවරුව ද තැන්පත් කොට තැබිය යුතු ය. ඉදින් එදෙස කසල සහිත වේ නම්, නැමැත්තෙකු යුතු ය. ඉදින් උපාධ්‍යායයෙකු නතනු කැමැත්තේ නම්, නතනු පිළියෙල කළ යුතු ය. සිතිල්දියෙන් ප්‍රයෝජන වේ නම්, සිතිල්දිය පිළියෙල කළ යුතු ය. උණුදියෙන් ප්‍රයෝජන වේ නම් උණුදිය පිළියෙල කළ යුතු ය.

14. ඉදින් උපාධ්‍යායයෙකු (හුමාලයෙන් නාන) ගිනිතල් ගෙට පිවිසෙනු කැමැත්තේ වේ ද, නතනසුණු දියෙන් තෙමා පිඩු කළ යුතු ය. නතනමැටි තෙමිය යුතු ය. ගිනිතල්ගෙයි පුටුව ගෙණ උපාධ්‍යායයන් වහන්සේගේ පිටිපසින් ගොස් ගිනිතල්ගෙයි පුටුව දී සිටුර පිළිගෙණ පසෙක බහා තැබිය යුතු ය. නතනසුණු දිය යුතු ය. නතනමැටි තෙමිය යුතු ය. නැක්කේ නම් ගිනිතල්ගෙට යා යුතු ය. ගිනිතල් ගෙට යන්නහු විසින් නතනමැටියෙන් මුහුණ තවරා ඉදිරිපසින් හා පසු පසින් ද සිරුර වසා ගෙණ ගිනිතල් ගෙට පිවිසිය යුතු ය. සථවිරභික්ෂූන් ගටා නො හිඳිය යුතු ය. නවක භික්ෂූන් අසුනෙන් බැහැර නො කළ යුතු ය. ගිනිතල් ගෙයි උපාධ්‍යායයාගේ (ඇඟ ඉළිඹි ආදී) වත් කළ යුතු ය. ගිනිතල්ගෙයින් නික්මෙන්නහු විසින් ගිනිතල්ගෙයි පුටුව ගෙණ ඉදිරි පසින් හා පසුපසින් ද සිරුර වසා ගෙණ ගිනිතල්ගෙයින් නික්මිය යුතු ය.

15. දියෙහි දී ද උපාධ්‍යායයාගේ (ඇඟ ඉළිඹි ආදී) වත් කළ යුතු ය. නා අවසන් කළහු විසින් පළමු කොට ගොඩ නැගී තමාගේ සිරුරෙහි දිය පිස දමා නැද පොරොවා ගෙණ උපාධ්‍යායයාගේ සිරුරෙහි දිය පිස දමිය යුතු ය. අදනය දිය යුතු ය. සමඝාටිය දිය යුතු ය. ගිනිතල්ගෙයි හිඳිනා පුටුව ගෙණ පළමු කොට අවුත් අසුනක් පැණවිය යුතු ය. පා දෙකා දිය ද පාපුටුව ද නො සේදූ පා තබන පුවරුව ද එළවා තැබිය යුතු ය. උපාධ්‍යායයෙකු පැනින් පිළිපිසිය යුතු ය. ඉදින් උදෙසවා ගණු කැමැත්තේ නම් උදෙසවා ගත යුතු ය. ඉදින් අරුත් කියවා ගණු කැමැත්තේ නම් අරුත් කියවා ගත යුතු ය.

16. උපාධ්‍යායයෙකු යම් වෙතෙරක වෙසේ නම්, ඒ වෙතෙර කසල සහිත නම්, පිරිසිදු කිරීමෙහි පොතොසක් නම්, පිරිසිදු කළ යුතු ය. වෙතෙර පිරිසිදු කරන්නහු විසින් පළමු කොට පාසිටුරු බැහැරට ගෙණ පසෙක තැබිය යුතු ය. හිඳිනාකඩ හා පසතුරුණ බැහැරට ගෙණ තැබිය යුතු ය. ගුද්‍රිය හා කොට්ටය බැහැරට ගෙණ පසෙක තැබිය යුතු ය. ඇඳ පාත් කොට බිම නො උළා දොරබාව නො ගටා බැහැරට ගෙණ පසෙක මනාව තැබිය යුතු ය. පුටුව පාත් කොට බිම නො උළා දොරබාව නො ගටා බැහැර කොට පසෙක මනාව තැබිය යුතු ය. ඇඳපාඅළු බැහැර කොට පසෙක තැබිය යුතු ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

17. බෙළුමලුකො නිහරිතො එකමන්තං නිකඛිටිතබ්බං, අපසෙසුනඵලකං නිහරිතො එකමන්තං නිකඛිටිතබ්බං, භූමමඤ්ඤං යථාපඤ්ඤානං සලලකෙතිතො නිහරිතො එකමන්තං නිකඛිටිතබ්බං, සචෙ විහාරෙ සන්තානකං තොති, උලලොකා පඨමං ඔහාරෙතබ්බං, ආලොකසංකිකණ්ණහංගා පමජ්ජිතබ්බං, සචෙ ගෙරුකපරිකමකතා භික්ඛිකණ්ණකිතා තොති, චොලකං තෙමෙති, පිලෙති, පමජ්ජිතබ්බං, සචෙ කාලවණ්ණකතා භූමිකණ්ණකිතා තොති, චොලකං තෙමෙති, පිලෙති, පමජ්ජිතබ්බං, සචෙ අකතා තොති, භූමි උදකෙන පරිපෙඨාසෙති, 1 සමමජ්ජිතබ්බං: “මා විහාරො රජෙන උග්ගඤ්ඤි” ති.

18. සඛකාරං විවිතිතො එකමන්තං ඡබ්බිතබ්බං, භූමමඤ්ඤං ඔනාපෙති, සොධෙති, පපෙඨාපෙති, අතිහරිතො, යථාපඤ්ඤානං පඤ්ඤාපෙතබ්බං, මඤ්ඤපටිපාදකා ඔනාපෙති, පමජ්ජිතො, අතිහරිතො, යථාධ්මානෙ යපෙතබ්බං, මඤ්ඤා ඔනාපෙති, සොධෙති, පපෙඨාපෙති, නිමං කති, සාධුකං අපරිඝංසනෙන අසංඝට්ඨනෙන කවාට්ටිමං, අතිහරිතො, යථාපඤ්ඤානං, පඤ්ඤාපෙතබ්බං, පීඨං ඔනාපෙති, සොධෙති, පපෙඨාපෙති, නිමං කති, සාධුකං අපරිඝංසනෙන අසංඝට්ඨනෙන කවාට්ටිමං, අතිහරිතො, යථාපඤ්ඤානං, පඤ්ඤාපෙතබ්බං, භික්ඛිමෙඛානං ඔනාපෙති, සොධෙති, පපෙඨාපෙති, අතිහරිතො, යථාපඤ්ඤානං, පඤ්ඤාපෙතබ්බං, නිසිද්ධතච්චමඤ්ඤං ඔනාපෙති, සොධෙති, පපෙඨාපෙති, අතිහරිතො, යථාපඤ්ඤානං, පඤ්ඤාපෙතබ්බං, බෙළුමලුකො ඔනාපෙති, පමජ්ජිතො, අතිහරිතො, යථාධ්මානෙ යපෙතබ්බං, අපසෙසුනඵලකං ඔනාපෙති, පමජ්ජිතො, අතිහරිතො, යථාධ්මානෙ යපෙතබ්බං.

19. පනතච්චරං නිකඛිටිතබ්බං, පනතං නිකඛිටෙනෙන එකෙන හඤ්ඤානං පනතං ගතෙති, එකෙන හඤ්ඤානෙධ්මං මඤ්ඤං වා, තෙධ්මං පීඨං වා පරාමසිති, පනතො, නිකඛිටිතබ්බං, න ච අනන්තරභිතාය භූමියා පනතො, නිකඛිටිතබ්බං, ච්චරං නිකඛිටෙනෙන එකෙන හඤ්ඤානං ච්චරං ගතෙති, එකෙන හඤ්ඤානං ච්චරමංසං වා ච්චරපඤ්ඤං වා පමජ්ජිතො, පාරතො අනතං ඔරතො තොගං කති, ච්චරං නිකඛිටිතබ්බං.

20. සචෙ පුරුඤ්ඤා සරජා වානා වායනති, පුරුඤ්ඤා වානපානා ඵකෙතබ්බං, සචෙ පච්ඡිමා සරජා වානා වායනති, පච්ඡිමා වානපානා ඵකෙතබ්බං, සචෙ උත්තරා සරජා වානා වායනති, උත්තරා වානපානා ඵකෙතබ්බං, සචෙ දකඤ්ඤා සරජා වානා වායනති, දකඤ්ඤා වානපානා ඵකෙතබ්බං, සචෙ සීහකාලො තොති, දිවා වානපානා විවරිතබ්බං, රතනි ඵකෙතබ්බං, සචෙ උණකාලො තොති, දිවා වානපානා ඵකෙතබ්බං, රතනි විවරිතබ්බං.

17. කෙළමලාව බැහැර කොට පසෙක තැබිය යුතු ය. වැහිරි හිඳිනා පුරවැව බැහැර කොට පසෙක තැබිය යුතු ය. බුමුතුරුණ පණවානුබු සැටි සලකා බලා බැහැර කොට පසෙක තැබිය යුතු ය. වෙනෙරෙහි මකුණු දෑල් වේ නම් පළමු කොට උඩ පටන් ඉවත් කළ යුතු ය. ඇතුළත පිටත ජනෙල්කවුළු හා කාමරයෙහි මුළු සතර පස දූමිය යුතු ය. ගුරුයෙන් පිරියම් කළ බිත්තිය හටගත් පුස් ඇත් නම් රෙදිකඩක් තෙමා මදක් මිරිකා පස දූමිය යුතු ය. කළුපැහැ කළ බිම හටගත් පුස් ඇත් නම් රෙදි කඩක් තෙමා මදක් මිරිකා පස දූමිය යුතු ය. බිම පිරියම් නොකරණ ලද නම්, “වෙනෙර දුට්ඨ්ථෙත්ති කිලිටි නො වෙවා” යි දිය ඉස පස දූමිය යුතු ය.

18. කසල එකතු කොට එකක් පසෙක හළ යුතු ය. බුමුතුරුණ වියලා පිරිසිදු කොට ගසා දමා ගෙණවුන් පණවා තුබූ ලෙසට පැණවිය යුතු ය. ඇඳපෘථ වියලා පිරිමැද ගෙණවුන් තුබූ තැන තැබිය යුතු ය. ඇඳ වියලා පිරිසිදු කොට ගසා දමා පාත් කොට බිම නො උළන්නු විසින් දොරබා නො හප්පා ගෙණවුන් පණවා තුබූ ලෙසට මනා කොට පැණවිය යුතු ය. පුටුව වියලා පිරිසිදු කොට ගසා දමා පාත් කොට බිම නො ගටා දොරබා නො හප්පා ගෙණවුන් පණවා තුබූ පරිදි පැණවිය යුතු ය. ගුද්දිය හා කොට්ටය වියලා පිරිසිදු කොට ගසා දමා ගෙණවුන් පණවා තුබූ පරිදි පැණවිය යුතු ය. හිඳිනාකඩ හා පසතුරුණ වියලා පිරිසිදු කොට ගසා දමා ගෙණවුන් පණවා තුබූ පරිදි පැණවිය යුතු ය. පහික්කම සෝද වියලා පිරිමැද ගෙණවුන් තුබූ තැන තැබිය යුතු ය. වැහිරි හිඳිනා පුරවැව වියලා පිරිමැද ගෙණවුන් තුබූ තැන තැබිය යුතු ය.

19. පාසිවුරු බහා තැබිය යුතු ය. පාත්‍රය තබන්නු විසින් එක් අතකින් පාත්‍රය ගෙණ එක් අතකින් ඇඳ යට නෝ පුටුව යට නෝ අත ගා පාත්‍රය තැබිය යුතු ය. කිසිවක් නො අතුළ බිම පාත්‍රය නො තැබිය යුතු ය. සිවුර බහා තබන්නු විසින් එක් අතකින් සිවුර ගෙණ එක් අතකින් සිවුර ලන උණදඬුව නෝ රැහැණ නෝ පිරිමැද හුවාව එතට හා දරණය මෙතට තබා සිවුර දූමිය යුතු ය.

20. ඉඳින් පෙරදිගින් තැන එන දුලි සනිත වූ වාතයෝ හමන් නම්, පෙරදිග කවුළුදොර වැසිය යුතු ය. බස්නාතිරින් තැන එන වාතයෝ දුලි සනිත ව හමන් නම්, බස්නාතිර කවුළුදොර වැසිය යුතු ය. උතුරුදිග හටගත් වාතයෝ දුලි සනිත ව හමන් නම්, උතුරුදිග කවුළු දොර වැසිය යුතු ය. දකුණුදිග හටගත් දුලි සනිත වූ වාතයෝ හමන් නම්, දකුණුදිග කවුළුදොර වැසිය යුතු ය. සීතකාලය වේ නම්, දකුණු කවුළුදොර ඇර තැබිය යුතු ය. රාත්‍රියෙහි වැසිය යුතු ය. උෂ්ණකාලය වේ නම්, දකුණු කවුළුදොර වැසිය යුතු ය. රාත්‍රියෙහි ඇර තැබිය යුතු ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

21. සචේ පරිවේණං උක්ඛාපං තොති, පරිවේණං සමමජ්ජිතබ්බං. සචේ කොට්ඨකො උක්ඛාපො තොති, කොට්ඨකො සමමජ්ජිතබ්බො. සචේ උපට්ඨානසාලා උක්ඛාපා තොති, උපට්ඨානසාලා සමමජ්ජිතබ්බා. සචේ අග්ගිසාලා උක්ඛාපා තොති, අග්ගිසාලා සමමජ්ජිතබ්බා. සචේ වච්චකුට්ඨි උක්ඛාපා තොති, වච්චකුට්ඨි සමමජ්ජිතබ්බා. සචේ පානීයං න තොති, පානීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචේ පරිනොජනීයං න තොති, පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචේ ආවමනකුම්භියා උද්ඝං න තොති, ආවමනකුම්භියා උද්ඝං ආසිඤ්චිතබ්බං.

22. සචේ උපජ්ඣායස්ස අනභීරති උප්පන්නා තොති, සද්ධිවිහාරිකෙන චූරකාසෙනබ්බො, චූරකාසාපෙනබ්බො, ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බො. සචේ උපජ්ඣායස්ස කුකකුච්චං උප්පන්නං තොති, සද්ධිවිහාරිකෙන විනොදෙනබ්බං, විනොදපෙනබ්බං, ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බො. සචේ උපජ්ඣායස්ස දිට්ඨිගතං උප්පන්නං තොති, සද්ධිවිහාරිකෙන විවේචෙනබ්බං, විවේචාපෙනබ්බං, ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බො.

23. සචේ උපජ්ඣායො ගරුධම්මං අජ්ඣාපනො තොති පරිවාසාරතො, සද්ධිවිහාරිකෙන උස්සුකකං කාතබ්බං. “කිංති නු බො සඤ්ඤා උපජ්ඣායස්ස පරිවාසං දදෙය්‍යා?” ති.

24. සචේ උපජ්ඣායො මූලාය පටිකස්සනාරතො තොති, සද්ධිවිහාරිකෙන උස්සුකකං කාතබ්බං. “කිංති නු බො සඤ්ඤා උපජ්ඣායං මූලාය පටිකස්සෙය්‍යා?” ති.

25. සචේ උපජ්ඣායො මානනාරතො තොති, සද්ධිවිහාරිකෙන උස්සුකකං කාතබ්බං. “කිංති නු බො සංඝො උපජ්ඣායස්ස මානනං දදෙය්‍යා?” ති.

26. සචේ උපජ්ඣායො අබ්භානාරතො තොති, සද්ධිවිහාරිකෙන උස්සුකකං කාතබ්බං. “කිංති නු බො සඤ්ඤා උපජ්ඣායං අබ්භෙය්‍යා?” ති.

27. සචේ සඤ්ඤා උපජ්ඣායස්ස කම්මං නන්තුකාමො තොති, තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උක්කෙට්ඨනීයං වා, සද්ධිවිහාරිකෙන උස්සුකකං කාතබ්බං. “කිංති නු බො සඤ්ඤා උපජ්ඣායස්ස කම්මං න කරෙය්‍ය, ලග්ගනාය 1 වා පරිණාමෙය්‍යා?” ති. කතං වා පනස්ස තොති සඤ්ඤන කම්මං තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උක්කෙට්ඨනීයං වා, සද්ධිවිහාරිකෙන උස්සුකකං කාතබ්බං. “කිංති නු බො උපජ්ඣායො සම්මා වන්නෙය්‍ය? ලොමං පානෙය්‍ය? නෙජාරං වන්නෙය්‍ය? සඤ්ඤා තං කම්මං පටිපස්සමෙතෙය්‍යා?” ති.

21. පිරිවෙණ කසල සහිත වේ නම්, පිරිවෙණ තැමැදිය යුතු ය. ඇතුළුගෙය කසල සහිත වේ නම්, ඇතුළුගෙය තැමැදිය යුතු ය. උපසානශාලාව කසල සහිත වේ නම්, උපසානශාලාව තැමැදිය යුතු ය. ගිනිතල් ගෙය කසල සහිත වේ නම්, ගිනිතල් ගෙය තැමැදිය යුතු ය. වැසිකිළිය කසල සහිත වේ නම්, වැසිකිළිය තැමැදිය යුතු ය. පැන් නො වේ නම්, පැන් ඵලවා තැබිය යුතු ය. පරිනොගයට පුද්දු දිය නැති නම්, පරිනොගයට පුද්දු දිය ඵලවා තැබිය යුතු ය. වැසිකිළිදිය සැලෙහි දිය නැති නම්, වැසිකිළිදියසැලෙහි දිය වක්කල යුතු ය.

22. උපාධියායයාට සාසනයෙහි නො ඇල්මෙන් උපන්නෝ නම්, සද්ධිවිහාරිකයා විසින් උපාධියායයා අන් තැනකට ගෙන යා යුතු ය. “තොරැන් අන් තැනකට ගෙන යව” යි අන් භික්ෂුවකට කිය යුතු ය. උන්වහන්සේට ධම්මකථා හෝ කිය යුතු ය. උපාධියායයානට කුකුළෙක් උපන්නෝ නම්, සද්ධිවිහාරිකයා විසින් එය දුරු කල යුතු ය. “තොරැන්ගේ කුකුළු හැරලව” යි අන් භික්ෂුවකට කිය යුතු ය. උන් වහන්සේට ධම්මකථා හෝ කිය යුතු ය. උපාධියායයානට මිසදිවුලක් උපන්නෝ නම් සද්ධිවිහාරිකයා විසින් එය දුරු කට යුතු ය. අනිකකු ලවා හෝ දුරු කරවිය යුතු ය. උන්වහන්සේට ධම්මකථා හෝ කිය යුතු ය.

23. උපාධියායනෙමේ ගරු ඇවැතට පැමිණියේ පිරිවෙසට පුද්දු වූයේ වේ ද, සද්ධිවිහාරිකයා විසින් “කෙසේ නම් සඬ්ඝ නෙමේ උපාධියායයා නට පිරිවෙස් දෙන්නෝද” යි උත්සාහ කට යුතු ය.

24. උපාධියායනෙමේ මූලායපටිකස්සනයට (මූල සිට පිරිවෙස් පිරිමට) පුද්දු වූයේ වේ නම්, “කෙසේ නම් සඬ්ඝනෙමේ උපාධියායයා මූල සිට පිරිවෙස් පිරිමට අදින්නෝද?” යි සද්ධිවිහාරිකයා විසින් උත්සාහ කට යුතු ය.

25. උපාධියායනෙමේ මානනට පුද්දු වූයේ නම්, කෙසේ නම් සඬ්ඝ නෙමේ උපාධියායයානට මානන දෙන්නෝද” යි සද්ධිවිහාරිකයා විසින් උත්සාහ කට යුතු ය.

26. උපාධියායනෙමේ අබ්භාතයට පුද්දු වූයේ නම්, කෙසේ නම් සඬ්ඝ නෙමේ උපාධියායයා සඬ්ඝයාට ඇතුළත් කරන්නෝද?” යි උත්සාහ කට යුතු ය.

27. සඬ්ඝනෙමේ උපාධියායයානට නැරඹිනියකමමය හෝ නියස්සකමමය හෝ පබ්බාජනියකමමය හෝ පටිසාරණීයකමමය හෝ උකෙහිපනිය කමමය හෝ කරණු කැමැත්තෝ නම්, “කෙසේ නම් සඬ්ඝ නෙමේ උපාධියායයානට කම් නො කරන්නෝ ද? ලඝුමට හෝ පෙරළන්නෝ ද?” යි සද්ධිවිහාරිකයා විසින් උත්සාහ කට යුතු ය. “උන්වහන්සේට සඬ්ඝයා විසින් නැරඹිනියකමමය හෝ නියස්ස කමමයහෝ පබ්බාජනියකමමය හෝ පටිසාරණීයකමමය හෝ උකෙහිපනියකමමය හෝ කරණ ලද්දේ හෝ වේ ද, කෙසේ නම් උපාධියාය නෙමේ මනා නොට පවතින්නෝ ද? අනුලොම වන්නෝ ද? නිදෙස්බව විණිස පවතින්නෝ ද? සඬ්ඝනෙමේ ඒ කම් සන්සිදුවන්නෝ ද?” යි සද්ධිවිහාරිකයා විසින් උත්සාහ කට යුතු ය.

28. සචේ උප්ප්කායස්ස චිචරං ධොවිතබ්බං හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන ධොවිතබ්බං. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං: “කිනති නු බො උප්ප්කායස්ස චිචරං ‘ධොවියෙථා?’” ති. සචේ උප්ප්කායස්ස චිචරං කාතබ්බං හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන කාතබ්බං. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං: “කිනති නු බො උප්ප්කායස්ස චිචරං කරියෙථා?” ති. සචේ උප්ප්කායස්ස රජනං පචිතබ්බං හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන පචිතබ්බං. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං: “කිනති නු බො උප්ප්කායස්ස රජනං පචියෙථා?” ති. සචේ උප්ප්කායස්ස චිචරං රජේතබ්බං¹ හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන රජේතබ්බං. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං: “කිනති නු බො උප්ප්කායස්ස චිචරං රජියෙථා?” ති. චිචරං රජනොන සාමුක්කං සමපරිවත්තකං සමපරිවත්තකං රජේතබ්බං, න ච අච්ඡිකෙන ථෙවෙ පක්කමිතබ්බං.

29. න උප්ප්කායං අනාපුච්ඡා එකච්චස්ස පනෙතා දුතබ්බො. න එකච්චස්ස පනෙතා පටිග්ගතෙනබ්බො, න එකච්චස්ස චිචරං දුතබ්බං. න එකච්චස්ස චිචරං පටිග්ගතෙනබ්බං. න එකච්චස්ස පරික්කාරො දුතබ්බො. න එකච්චස්ස පරික්කාරො පටිග්ගතෙනබ්බො. න එකච්චස්ස කෙසා ඡේතනබ්බො². න එකච්චෙන කෙසා ඡේදපෙනබ්බො. න එකච්චස්ස පරිනමමං කාතබ්බං, න එකච්චෙන පරිනමමං කාරාපෙනබ්බං. න එකච්චස්ස වෙය්‍යාවලේවා³ කාතබ්බො. න එකච්චෙන වෙය්‍යාවලේවා කාරාපෙනබ්බො, න එකච්චස්ස පච්ඡාසමණෙන ගොතබ්බං. න එකච්චො පච්ඡාසමණො ආදුතබ්බො. න එකච්චස්ස පිණ්ඩපාතො නීහරිතබ්බො. න එකච්චෙන පිණ්ඩපාතො නීහරාපෙනබ්බො.

30. න උප්ප්කායං අනාපුච්ඡා ගාමො පටිසිතබ්බො. න සුසානං ගතනබ්බං. න දිසා පක්කමිතබ්බො. සචේ උප්ප්කායො ගිලානො හොති, යාවජ්චං උපයාතබ්බො. වුට්ඨානමස්ස ආගමෙනබ්බනති.

උප්ප්කායවග්ගං නිට්ඨිතිං.

1. “රජිතබ්බං” ම. ප. සං. 2. “ඡේදෙනබ්බං” ම. ප. සං; හො. ව. “ඡේදනබ්බං” P T. S.
3. “වෙය්‍යාවලේවා” කැප්චි

28. උපාඤ්ඤායාගේ සිවුර සේදිය යුතු නම්, සඤ්ඤානිකයා විසින් සේදිය යුතුය. “කෙසේ නම් උපාඤ්ඤායාගේ සිවුර සේදනු ලබන්නේ ද?” යි උත්සාහය නොකර යුතුය. උපාඤ්ඤායාට සිවුරක් කප යුතු නම්, සඤ්ඤානිකයා විසින් ඒ කප යුතුය. “කෙසේ නම් උපාඤ්ඤායාගේ සිවුර කරණු ලබන්නේ ද?” යි උත්සාහය නොකර යුතුය. උපාඤ්ඤායාට පඬු පිසිය යුතු නම්, සඤ්ඤානිකයා විසින් පඬු පිසිය යුතුය. “කෙසේ නම් උපාඤ්ඤායාගේ පඬු පිසනු ලබන්නේ ද?” යි උත්සාහය නොකර යුතුය. උපාඤ්ඤායාගේ සිවුර පඬු පෙවිය යුතු නම්, සඤ්ඤානිකයා විසින් පඬු පෙවිය යුතුය. “කෙසේ නම් උපාඤ්ඤායාගේ සිවුර පඬු පොවනු ලබන්නේ ද?” යි උත්සාහය නොකර යුතුය. සිවුර පඬු පොවන්නහු විසින් මනා කොට පෙරළ පෙරළා පඬු පෙවිය යුතුය. පොදු නොසුන් කළේහි (පඬු දිය නොසුන් කළේහි) බැහැර නොයා යුතුය.

29. උපාඤ්ඤායා නොවිවාරා කිසිවෙකුට පාත්‍රය නොදිය යුතුය. කිසිවෙකුගේ පාත්‍රය නොපිළිගත යුතුය. කිසිවෙකුට සිවුර නොදිය යුතුය. කිසිවෙකුගේ සිවුර නොපිළිගත යුතුය. කිසිවෙකුට පිරිකර නොදිය යුතුය. කිසිවෙකුගේ පිරිකර නොපිළිගත යුතුය. කිසිවෙකුගේ කෙස් නොකැපිය යුතුය. කිසිවෙකු ලවා කෙස් නොකැපවිය යුතුය. කිසිවෙකුගේ පා මිනීම ආදී වන් නොකප යුතුය. කිසිවෙකු ලවා වන් නොකරවා ගත යුතුය. කිසිවෙකුට වතාවත් නොකප යුතුය. කිසිවෙකු ලවා වතාවත් නොකරවා ගත යුතුය. කිසිවෙකුගේ පස්සේ යන මහණකු නොවිය යුතුය. කිසිවෙකු කැටුළු යන මහණකු සේ නොගත යුතුය. කිසිවෙකුගේ පිණිසානය බැහැර නොකප යුතුය. කිසිවෙකු ලවා පිණිසානය බැහැර නොකරවිය යුතුය.

30. උපාඤ්ඤායා නොවිවාරා ගම් නොවැදිය යුතුය. සොහොනට නොයා යුතුය. ඒ ඒ දිනාවන්හි නොයා යුතුය. උපාඤ්ඤායා තෙමේ ගිලන් වේ නම්, ඒ වන් වනතුරු උපසාදන කළ යුතුය. උන්වහන්සේගේ ලෙහින් නැගී සිටීම බලාපොරොත්තු විය යුතුය.

උපාඤ්ඤායා වත හිමි.

1. උපජ්ඣායෙන භික්ඛවෙ, සද්ධිවිහාරිකමහි සමමා වත්තිතබ්බං. තත්තායං සමමාවත්තනා: උපජ්ඣායෙන භික්ඛවෙ සද්ධිවිහාරිකො සභගගෙනබ්බො අනුග්ගගෙනබ්බො උද්දෙසෙන පරිපුට්ඨාය ඔවාදෙන අනුසාසනියා.

2. සවෙ උපජ්ඣායස්ස පතෙතා හොති, සද්ධිවිහාරිකස්ස පතෙතා න හොති, උපජ්ඣායෙන සද්ධිවිහාරිකස්ස පතෙතා දුතබ්බො. උස්සුක්ඛං වා කාතබ්බං: “කිත්ති නු බො සද්ධිවිහාරිකස්ස පතෙතා උප්පජ්ජෙය්‍යා?” ති.

3. සවෙ උපජ්ඣායස්ස විවරං හොති, සද්ධිවිහාරිකස්ස විවරං න හොති, උපජ්ඣායෙන සද්ධිවිහාරිකස්ස විවරං දුතබ්බං. උස්සුක්ඛං වා කාතබ්බං: “කිත්ති නු බො සද්ධිවිහාරිකස්ස විවරං උප්පජ්ජෙය්‍යා?” ති.

4. සවෙ උපජ්ඣායස්ස පරික්ඛාරො හොති, සද්ධිවිහාරිකස්ස පරික්ඛාරො න හොති, උපජ්ඣායෙන සද්ධිවිහාරිකස්ස පරික්ඛාරො දුතබ්බො. උස්සුක්ඛං වා කාතබ්බං: “කිත්ති නු බො සද්ධිවිහාරිකස්ස පරික්ඛාරො උප්පජ්ජෙය්‍යා?” ති.

5. සවෙ සද්ධිවිහාරිකො ගිලානො හොති, කාලස්සෙව වුට්ඨාය දුන්නකට්ඨං දුතබ්බං. මුලොදකං දුතබ්බං. ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. සවෙ යාගු හොති, භාජනං ධොවිත්වා යාගු උපනාමෙතබ්බො. යාගු පීතස්ස උදකං දත්වා භාජනං පටිග්ගගෙත්වා නීවං කත්වා සාධුක්ඛං අපරිඝංසනෙතන ධොවිත්වා පටිසාමෙතබ්බො. සද්ධිවිහාරිකමහි වුට්ඨිතෙ ආසනං උඬ්ඨිරතබ්බං. සවෙ සො දෙසො උකලාපො හොති, සො දෙසො සමමජ්ජිතබ්බො.

6. සවෙ සද්ධිවිහාරිකො ගාමං පටිසිතුකාමො හොති, නිවාසනං දුතබ්බං. පටිතිවාසනං පටිග්ගගෙතබ්බං. කායඛක්ඛිතං දුතබ්බං. සගුණං නත්වා සඤ්ඤාපිට්ඨො දුතබ්බො. ධොවිත්වා පතෙතා සිඋදකො දුතබ්බො. එත්තාවතා නිවත්තිස්සනීති ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. පාදදුකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං. පච්චුග්ගනත්වා පත්තවිවරං පටිග්ගගෙතබ්බං. පටිතිවාසනං දුතබ්බං. නිවාසනං පටිග්ගගෙතබ්බං. සවෙ විවරං සිත්තං හොති, මුහුත්තං උණෙත ඔතාපෙතබ්බං. න ච උණෙත විවරං නිබ්බිතිතබ්බං. විවරං සඤ්ඤිතබ්බං. විවරං සඤ්ඤරනෙතන චතුරඛතුලං කණ්ණං උස්සාදෙත්වා විවරං සඤ්ඤිතබ්බං: “මා මජ්ඣෙ භඤ්ඤා අගොසී” ති. ඔතොගෙ කායඛක්ඛිතං කාතබ්බං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. මහණෙනි, උපාඤ්ඤායා සඤ්ඤානිකයා කෙරෙහි මනා කොට පැවතිය යුතු ය. එහි මේ මනා කොට පැවැත්ම ය: මහණෙනි, උපාඤ්ඤායා විසින් සඤ්ඤානිකයා තෙමේ උදෙසීමෙන් කරුණු විමසීමෙන් අවවාදයෙන් අනුශාසනයෙන් සංග්‍රහ කට යුතු ය. අනුග්‍රහ කට යුතු ය.

2. උපාඤ්ඤායානට වැඩිපුර පාත්‍රයක් වේ ද, සඤ්ඤානිකයානට පාත්‍රයක් නොවේ ද, උපාඤ්ඤායා විසින් සඤ්ඤානිකයානට පාත්‍රයක් දිය යුතු ය. “සඤ්ඤානිකයානට පාත්‍රයක් කෙසේ නම් උපදනේ ද?” යි උත්සාහය හෝ කට යුතු ය.

3. උපාඤ්ඤායානට වැඩිපුර සිවුරක් වේ ද, සඤ්ඤානිකයානට සිවුරක් නොවේ ද, උපාඤ්ඤායා විසින් සඤ්ඤානිකයානට සිවුරක් දිය යුතු ය. “සඤ්ඤානිකයානට සිවුරක් කෙසේ නම් උපදනේ ද?” යි උත්සාහය හෝ කට යුතු ය.

4. උපාඤ්ඤායානට වැඩිපුර පරිඡ්ඣාරයක් වේ ද, සඤ්ඤානිකයානට පරිඡ්ඣාරයක් නොවේ ද, උපාඤ්ඤායා විසින් සඤ්ඤානිකයානට පරිඡ්ඣාර දිය යුතු ය. “සඤ්ඤානිකයානට පරිඡ්ඣාරයක් කෙසේ නම් උපදනේ ද?” යි උත්සාහය හෝ කට යුතු ය.

5. සඤ්ඤානිකයෙකුගේ හිමන් වේ නම්, කලින් ම නැගිට දැනට දිය යුතු ය. මුව දෝනා දිය දිය යුතු ය. අසුන් පැණවිය යුතු ය. කැඳ කිබේ නම්, බඳුන සෝදා කැඳ එළවිය යුතු ය. කැඳ වළඳ සිටියහුට දිය දී බඳුන පිළිගෙන පාත් කොට මනා කොට නොගවා සෝදා නැන්පත් කළ යුතු ය. එදෙස කසළ සහිත වේ නම්, එතැන නැමදිය යුතු ය. සඤ්ඤානිකයා නැති සිටි කල්හි ආසනය ඔසවා තැබිය යුතු ය.

6. සඤ්ඤානිකයෙකුගේ ගම් වදිනු කැමැත්තේ නම්, අදනය දිය යුතු ය. ඇඳ තුඩු අදනය පිළිගත යුතු ය. පටිය දිය යුතු ය. සිවුරු දෙක එක් කොට දිය යුතු ය. සෝදා දිය සහිත වූ පාත්‍රය දිය යුතු ය. මෙපමණකින් (පිඬුසිතා) නවතින්නේ (පෙරළා එන්නේ) ය යි දැන අසුන් පැණවිය යුතු ය. පා දෝනා දිය පාපුටුව නොසේද පා තබන පුවරුව එළවිය යුතු ය. ඉදිරියට ගොස් පාසිවුරු පිළිගත යුතු ය. ඇඳ අදනය පිළිගත යුතු ය. සිවුර නෙත් වූයේ නම්, මොහොතක් උෂ්ණයෙහි ලා වියළිය යුතු ය. සිවුර උෂ්ණයෙහි ලා වැසියක් නොදැවිය යුතු ය. සිවුර නැමිය යුතු ය. සිවුර නමන්නහු විසින් “මැද නොදිරාලා” යි සතරතුලක් පමණ සිවුරු කොණ උස් කොට සිවුර නැමිය යුතු ය. නැමූ සිවුරෙහි පටිය තැබිය යුතු ය.

7. සචෙ පිණ්ඩපාතො හොති, සද්ධිවිහාරිකො ච භුඤ්ජිතුකාමො හොති, උදකං දායා පිණ්ඩපාතො උපනාමෙතබ්බො. සද්ධිවිහාරිකො පාතියෙන පුච්ඡිතබ්බො. භූතතාපියං උදකං දායා පතනං පටිග්ගහෙතා නිචං කතා සාමූහං අපරිඝංසිනෙන්න පතනං යොවිතා වොදකං කතා මුහුතං උණ්හ ඔතාපෙතබ්බො. න ච උණ්හ පතෙතා නිබ්බතිතබ්බො.

8. පතනවිවරං නිකක්ඛිතබ්බං, පතනං නිකක්ඛිපනෙන්න එහෙන් හන්තෙත පතනං ගහෙතා එකෙන් හන්තෙත හෙට්ඨා මඤ්චං වා හෙට්ඨා පීඨං වා පරාමසිතාපතෙතා නිකක්ඛිතබ්බො. න ච අතනන්තරභිතාය භූමියා පතෙතා නිකක්ඛිතබ්බො. විවරං නිකක්ඛිපනෙන්න එකෙන් හන්තෙත විවරං ගහෙතා එකෙන් හන්තෙත විවරචංසං වා විවරරජ්ජං වා පමජ්ජිතා පාරතො අන්තං ඔරතො හොගං කතා විවරං නිකක්ඛිතබ්බං.

9. සද්ධිවිහාරිකමහි වුට්ඨිතෙ ආසනං උද්ධරිතබ්බං, පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උකලාපො හොති, සො දෙසො සමමජ්ජිතබ්බො. සචෙ සද්ධිවිහාරිකො න්‍යායිතුකාමො හොති, න්‍යාතං පටියාදෙනබ්බං. සචෙ සිතෙන අන්තො හොති, සිතා පටියාදෙනබ්බං. සචෙ උණ්හන අන්තො හොති, උණ්හං පටියාදෙනබ්බං.

10. සචෙ සද්ධිවිහාරිකො ජන්තාසරං පටිසිතුකාමො හොති, වුණ්ණං සනෙන්තබ්බං. මනතිකා තෙමෙතබ්බො. ජන්තාසරපීඨං ආදාය ගන්තා ජන්තාසරපීඨං දායා විවරං පටිග්ගහෙතා එකමනතං නිකක්ඛිතබ්බං. වුණ්ණං දතබ්බං. මනතිකා දතබ්බො. සචෙ උස්සහති, ජන්තාසරං පටිසිතබ්බං. ජන්තාසරං පටිසනෙන්න මනතිකාය මුඛං මනෙතිතා පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙතා ජන්තාසරං පටිසිතබ්බං. න ථෙරෙ භික්ඛු අනුපබ්ජි නිසිදිතබ්බං. න නවා භික්ඛු ආසනෙන් පටිබාහෙන්තබ්බො. ජන්තාසරෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස පරිකමමං කාතබ්බං. ජන්තාසරා නිකක්ඛිනෙන්න ජන්තාසරපීඨං ආදාය පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙතා ජන්තාසරා නිකක්ඛිතබ්බං.

11. උදකෙති සද්ධිවිහාරිකස්ස පරිකමමං කාතබ්බං. න්‍යාතෙන් පඨමතරං උත්තරිතා අතතතො ගන්තං වොදකං කතා නිවාසෙතා සද්ධිවිහාරිකස්ස ගන්තතො උදකං පමජ්ජිතබ්බං. නිවාසනං දතබ්බං. සඤ්ඤාපි දතබ්බො. ජන්තාසරපීඨං ආදාය පඨමතරං ආගන්තා ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනිකක්ඛිතබ්බං. සද්ධිවිහාරිකො පාතියෙන පුච්ඡිතබ්බො. යස්මිං විහාරෙ සද්ධිවිහාරිකො විහරති, සචෙ සො විහාරො උකලාපො හොති, සචෙ උස්සහති සොධෙතබ්බො.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

7. පිණ්ඩපාතය වේ නම්, සද්ධිවිහාරික තෙමේත් වළඳනු කැමැත්තේ වේ නම්, දිය දී පිණ්ඩපාතය ඵලවිස යුතු ය. සද්ධිවිහාරික තෙමේ පැතින් විමාල යුතු ය. වළඳ අවසන් කළහුට දිය දී පාත්‍රය පිළිගෙණ පාත් කොට කිසිවක නොගටා මනා කොට සෝද දිය පිසදමා මොනොනක් උෂණයෙහි විසලිය යුතු ය. පාත්‍රය උෂණයෙහි ලා වැඩියක් නොදැවිය යුතු ය.

8. පා සිවුරු බහා තැබිය යුතු ය. පාත්‍රය බහා තබන්නහු විසින් එක් අතකින් පාත්‍රය ගෙණ එක් අතකින් ඇඳ යට හෝ පුටුව යට හෝ අත ගා පාත්‍රය බහා තැබිය යුතු ය. කිසිවක් නොඅතුලු බිම පාත්‍රය නො තැබිය යුතු ය. සිවුර බහන්නහු විසින් එක් අතකින් සිවුර ගෙණ එක් අතකින් සිවුර ලන උණදඬුව හෝ සිවුරු ලන රැකුණ හෝ පිරිමැද නුවාව එතාට දරණය මෙතාට නබා සිවුර බැතිය යුතු ය.

9. සද්ධිවිහාරිකයා නැගී සිටි කල්හි අසුන මසවා තැබිය යුතු ය. පා දෝනා දිය පාපුටුව නොසේදු පා තබන පුටුව ව නැත්තක් කටයුතු ය. ඵදෙස කසල සහිත වේ නම්, ඵතැන හැමදිය යුතු ය. සද්ධිවිහාරිකයා නතනු කැමති වේ නම්, නතනු පිළියෙල කළ යුතු ය. ඩිත දියෙන් ප්‍රයෝජන වේ නම්, ඩිත දිය පිළියෙල කළ යුතු ය. උණු දියෙන් ප්‍රයෝජන වේ නම්, උණු දිය පිළියෙල කළ යුතු ය.

10. සද්ධිවිහාරිකතෙමේ ගිනිතල්ගෙට පිවිසෙනු කැමැත්තේ නම්, නතනසුණු තෙමා පිඩු කළ යුතු ය. නතනමැටි තෙමිය යුතු ය. ගිනිතල් ගෙට පුටුව ගෙණ ගොස් ගිනිතල්ගෙට පුටුව දී සිවුර පිළිගෙණ පසෙක තැබිය යුතු ය. සුණු දිය යුතු ය. නතනමැටි දිය යුතු ය. හැක්කේ නම් ගිනිතල්ගෙට පිවිසිය යුතු ය. ගිනිතල්ගෙට පිවිසෙන්නහු විසින් නතනමැටියෙන් මුහුණ තවරා ඉදිරිපසින් හා පසුපසින් සිරුර වසා ගිනිතල්ගෙට පිවිසිය යුතු ය. ස්ථිරිතිඤ්ඤාත් ගටා නොගිදිය යුතු ය. නවකතිඤ්ඤාත් ආසනයෙන් බැහැර නොකට යුතු ය. ගිනිතල්ගෙට දී සද්ධිවිහාරිකයාගේ ඇඟ ඉළිඹි ඇවත් කළ යුතු ය. ගිනිතල්ගෙටින් නික්මෙන්නහු විසින් ගිනිතල්ගෙට පුටුව ගෙණ ඉදිරිපසින් සිරුර වසා ගිනිතල්ගෙටින් නික්මිය යුතු ය.

11. ජලයෙහි දී ද සද්ධිවිහාරිකයාගේ ඇඟ ඉළිඹි ඇවත් කට යුතු ය. නා අවසන් කළහු විසින් පළමු කොට ගොඩ නැගී තමන්ගේ සිරුරෙහි දිය පිස දමා හඳ ගෙණ සද්ධිවිහාරිකයාගේ සිරුර පිස දමිය යුතු ය. අදනය දිය යුතු ය. සිවුරු දිය යුතු ය. ගිනිතල්ගෙට පුටුව ගෙණ පළමු කොට අවුත් අසුන පණවා පා දෝනා දිය, පා පුටුව, නො සේදු පා තබන පුටුව ඵලවිය යුතු ය. සද්ධිවිහාරික තෙමේ පැතින් විමාල යුතු ය. යම් වෙතෙරක සද්ධිවිහාරික තෙමේ වාසය කෙරේ නම්, ඵ වෙතෙර කසල සහිත නම්, හැක්කේ නම්, පිරිසිදු කළ යුතු ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8 වූ අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

12. විහාරං සොධෙතොනන පඨමං පනතව්වරං නීතරිත්වා එකමනාං නිකඛිපිතබ්බං. නිසීදනපච්චිකරණං නීතරිත්වා එකමනාං නිකඛිපිතබ්බං. භිසිඛිමේඛානනං නීතරිත්වා එකමනාං නිකඛිපිතබ්බං. මඤ්ඤා නිවං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසනොනන අසංඝට්ටනොනන කචාපට්ඨං නීතරිත්වා එකමනාං නිකඛිපිතබ්බං. පීඨං නිවං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසනොනන අසංඝට්ටනොනන කචාපට්ඨං නීතරිත්වා එකමනාං නිකඛිපිතබ්බං. මඤ්ඤපට්ඨපාදකා නීතරිත්වා එකමනාං නිකඛිපිතබ්බං.

13. බෙලමල්ලකො නීතරිත්වා එකමනාං නිකඛිපිතබ්බං. අපසොනඵලකං නීතරිත්වා එකමනාං නිකඛිපිතබ්බං. භූමමකරණං යථාපඤ්ඤානං සල්ලකෙත්වා නීතරිත්වා එකමනාං නිකඛිපිතබ්බං. සවෙ විහාරෙ සන්තානකං තොති, උල්ලොකා පඨමං ඔහාරෙතබ්බං. ආලොකසක්කිකණ්ණනාගා පමජ්ජිතබ්බං. සවෙ ගෙරකපරිකමමකතා භිතති කණ්ණකිත්වා තොති, වොළකං තෙමෙත්වා පිළෙත්වා පමජ්ජිතබ්බං. සවෙ කාළවණ්ණකතා භූමි කණ්ණකිත්වා තොති, වොළකං තෙමෙත්වා පිළෙත්වා සමමජ්ජිතබ්බං. සවෙ අනතා තොති, භූමි, උදගොන පරිපොසොත්වා සමමජ්ජිතබ්බං: “මා විහාරො රජෙන උග්ගඤ්ඤි” ති.

14. සඛකාරං විචිතිත්වා එකමනාං ඡබ්බෙතබ්බං. භූමමකරණං ඔහාපෙත්වා සොධෙත්වා පපොථෙත්වා අනිතරිත්වා යථාපඤ්ඤානං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. මඤ්ඤපට්ඨපාදකා ඔහාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අනිතරිත්වා යථාධ්මානෙ ධිපෙතබ්බං. මඤ්ඤා ඔහාපෙත්වා සොධෙත්වා පපොථෙත්වා නිවං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසනොනන අසංඝට්ටනොනන කචාපට්ඨං අනිතරිත්වා යථාපඤ්ඤානං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. පීඨං ඔහාපෙත්වා සොධෙත්වා පපොථෙත්වා නිවං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසනොනන අසංඝට්ටනොනන කචාපට්ඨං අනිතරිත්වා යථාපඤ්ඤානං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. භිසිඛිමේඛානනං ඔහාපෙත්වා සොධෙත්වා පපොථෙත්වා අනිතරිත්වා යථාපඤ්ඤානං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. නිසීදනපච්චිකරණං ඔහාපෙත්වා සොධෙත්වා පපොථෙත්වා අනිතරිත්වා යථාපඤ්ඤානං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. බෙලමල්ලකො ඔහාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අනිතරිත්වා යථාධ්මානෙ ධිපෙතබ්බං. අපසොනඵලකං ඔහාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අනිතරිත්වා යථාධ්මානෙ ධිපෙතබ්බං.

15. පහතව්වරං නිකඛිපිතබ්බං. පහතං නිකඛිපනොනන එකෙන තඤ්ඤෙන පහතං ගතොත්වා එකෙන තඤ්ඤෙන ගෙට්ඨාමඤ්ඤා වා තෙට්ඨා පීඨං වා පරාමසිත්වා පහොති නිකඛිපිතබ්බං. න ච අනන්තරභිතාය භූමියා පහොති නිකඛිපිතබ්බං. විවරං නිකඛිපනොනන එකෙන තඤ්ඤෙන විවරං ගතොත්වා එකෙන තඤ්ඤෙන විවරම සං වා විවරරජ්ජු වා පමජ්ජිත්වා පාරකො අනතං ඔරතො නොගං කත්වා විවරං නිකඛිපිතබ්බං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

12. වෙනෙර පිරිසිදු කරන්නහු විසින් පළමු කොට පාසිවුරු බැහැරට ගෙන පසෙක තැබිය යුතු ය. හිඳිනාකඩ හා ඇතිරිල්ල ගෙන පසෙක තැබිය යුතුය. ගුදිරය හා කොට්ටය ගෙන පසෙක තැබිය යුතු ය. ඇඳ පාන් කොට අල්ලා ගෙන නො ගටමින් දොරබාවෙහි නො හස්පා ඉවත් කොට පසෙක තැබිය යුතු ය. පුටුව පාන් කොට අල්ලා ගෙන නො ගටමින් දොරබාවෙහි නො හස්පා පසෙක තැබිය යුතු ය. ඇඳපාඅඵ ඉවතට ගෙන පසෙක තැබිය යුතු ය.

13. කෙළමලාව බැහැරකොට පසෙක තැබිය යුතුය. වැනිර හිඳිනා පුවරුව ඉවතට ගෙන පසෙක තැබිය යුතු ය. බුමුතුරුණ පණවා තුබූ සැරි සලකා ඉවතට ගෙන පසෙක තැබිය යුතු ය. විහාරයෙහි (වසන තැන) මිකුණු දැල්වේ නම්, පළමු කොට උඩ සිට ඉවත් කළ යුතු ය. ඇතුළත පිටත ජනෙල්කවුළු හා කාමරයෙහි මුළු සතර පිස දෑමිය යුතු ය. ගුරුයෙන් පිරියම් කළ බිත්තිය හටගත් පුස් ඇත්නම්, රෙදි කඩක් තෙමා මඳක් මිරිකා පිස දෑමිය යුතු ය. ඉදින් කළු පැහැ කළ බිම හටගත් පුස් ඇත්නම්, රෙදි කඩක් තෙමා මඳක් මිරිකා පිස දෑමිය යුතු ය. ඉදින් බිම පිරියම් නො කරණලද නම්, දිය ඉස “වෙනෙර දුටිල්ලෙන් කිලිටි නො වේවා” යි නැමැදිය යුතු ය.

14. කසළ රැස් කොට පසෙක දෑමිය යුතු ය. බුමුතුරුණ වියලා ශුඬ කොට ගසා දමා ඇතුළට ගෙනවුත් තුබූ පරිදි තැබිය යුතු ය. ඇඳ පාඅඵ වියලා පිස දමා ඇතුළට ගෙනවුත් තුබූ තැන තැබිය යුතු ය. ඇඳ වියලා ශුඬ කොට ගසා දමා පාන් කොට නො ගටා දොරබාව නො හස්පා ඇතුළට ගෙනවුත් පණවා තුබූ ලෙසින් මනා කොට පැණවිය යුතු ය. පුටුව වියලා ශුඬ කොට ගසා දමා පාන් කොට නො ගටා දොරබාව නො හස්පා ඇතුළට ගෙනවුත් පණවා තුබූ ලෙසින් මනා කොට පැණවිය යුතු ය. ගුදිරය හා කොට්ටය වියලා ශුඬ කොට ගසා දමා ඇතුළට ගෙනවුත් පණවා තුබූ ලෙසින් පැණවිය යුතු ය. හිඳිනාකඩ හා පසතුරුණ වියලා ශුඬ කොට ගසා දමා ඇතුළට ගෙනවුත් පණවා තුබූ ලෙසින් පැණවිය යුතු ය. කෙළමලාව වියලා පිස දමා ඇතුළට ගෙනවුත් තුබූ තැන තැබිය යුතු ය. හාන්සිපුවරුව වියලා පිස දමා ඇතුළට ගෙනවුත් තුබූ තැන තැබිය යුතු ය.

15. පාසිවුරු බහා තැබිය යුතු ය. පාත්‍රය බහා තබන්නහු විසින් එක් අතකින් පාත්‍රය ගෙන එක් අතකින් ඇඳ යට හෝ පුටුව යට හෝ අත ගා පාත්‍රය බහා තැබිය යුතු ය. කිසිවක් නො අතුළු බිම පාත්‍රය බහා නො තැබිය යුතු ය. සිවුර බහා තබන්නහු විසින් එක් අතකින් සිවුර ගෙන එක් අතකින් සිවුරු ලන උණදඬුව හෝ සිවුරු ලන රැහැණ හෝ පිස දමා නුතාව එතාට ද දරණය මෙතාට ද තබා සිවුර බැහිය යුතු ය.

16. සචේ පුරුෂිමා සරජා වාතා වායනති, පුරුෂිමා වාතපානා ඵකෙතබ්බා. සචේ පච්ඡිමා සරජා වාතා වායනති, පච්ඡිමා වාතපානා ඵකෙතබ්බා. සචේ උත්තරා සරජා වාතා වායනති, උත්තරා වාතපානා ඵකෙතබ්බා. සචේ දකුණිමා සරජා වාතා වායනති, දකුණිමා වාතපානා ඵකෙතබ්බා. සචේ සීතකාලො හොති, දිවා වාතපානා විවරිතබ්බා. රතනිං ඵකෙතබ්බා. සචේ උණ්හකාලො හොති, දිවා වාතපානා ඵකෙතබ්බා. රතනිං විවරිතබ්බා.

17. සචේ පරිවේණං උකුලාපං හොති, පරිවේණං සමමජ්ජිතබ්බං. සචේ කොට්ඨකො උකුලාපො හොති, කොට්ඨකො සමමජ්ජිතබ්බො. සචේ උපට්ඨානසාලා උකුලාපා හොති, උපට්ඨානසාලා සමමජ්ජිතබ්බො. සචේ අග්ගිසාලා උකුලාපා හොති, අග්ගිසාලා සමමජ්ජිතබ්බො. සචේ වච්චකුට්ඨි උකුලාපා හොති වච්චකුට්ඨි සමමජ්ජිතබ්බො. සචේ පානීයං න හොති පානීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචේ පරිභොජනීයං න හොති, පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචේ ආවමනකුමනියා උදකං න හොති, ආවමනකුමනියා උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං.

18. සචේ සද්ධිවිහාරිකස්ස අනභීරති උප්පන්නා හොති, උප්පක්ඛායෙන වූපකාසෙතබ්බො. වූපකාසාපෙතබ්බො. ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බො. සචේ සද්ධිවිහාරිකස්ස කුක්කුළං උප්පන්නං හොති, උප්පක්ඛායෙන විනොදෙතබ්බං. විනොදාපෙතබ්බං. ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බො. සචේ සද්ධිවිහාරිකස්ස දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති, උප්පක්ඛායෙන විවේචෙතබ්බං, විවේචාපෙතබ්බං. ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බො.

19. සචේ සද්ධිවිහාරිකො ගරුධම්මං අර්ක්ඛාපන්නො හොති පරිවාසාරතො, උප්පක්ඛායෙන උස්සුක්ඛං කාතබ්බං: “කිංගති භු බො සම්මෙසා සද්ධිවිහාරිකස්ස පරිවාසං දදෙය්‍යා?” ති.

20. සචේ සද්ධිවිහාරිකො මූලායපට්ඨිකස්සන්තාරතො හොති, උප්පක්ඛායෙන උස්සුක්ඛං කාතබ්බං: “කිංගති භු බො සම්මෙසා සද්ධිවිහාරිකං මූලාය පට්ඨිකස්සෙය්‍යා?” ති.

21. සචේ සද්ධිවිහාරිකො මානවන්තාරතො හොති, උප්පක්ඛායෙන උස්සුක්ඛං කාතබ්බං: “කිංගති භු බො සම්මෙසා සද්ධිවිහාරිකස්ස මානවත්‍යං දදෙය්‍යා?” ති.

22. සචේ සද්ධිවිහාරිකො අබ්බාන්තාරතො හොති, උප්පක්ඛායෙන උස්සුක්ඛං කාතබ්බං: “කිංගති භු බො සම්මෙසා සද්ධිවිහාරිකං අබ්බත්‍යා?” ති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

16. පෙරදිගින් නගිනා දුලි සහිත වූ වානයෝ හමන් නම්, පෙරදිග වානවුළු වැසිය යුතු ය. බස්නාහිරින් නගිනා වානයෝ දුලි සහිත ව හමන් නම්, බස්නාහිර වානවුළු වැසිය යුතු ය. උතුරුදිගින් නගිනා වානයෝ දුලි සහිත ව හමන් නම්, උතුරු දිග වානවුළු වැසිය යුතු ය. දකුණුදිගින් නගිනා වානයෝ දුලි සහිත ව හමන් නම්, දකුණුදිග වානවුළු වැසිය යුතු ය. ගිනකාලය වේ නම්, දහවල වානවුළු හැර දූමිය යුතු ය. රාත්‍රියෙහි වැසිය යුතු ය. උෂ්ණකාලය වේ නම්, දහවල වානවුළු වැසිය යුතු ය. රාත්‍රියෙහි හැර දූමිය යුතු ය.

17. පිරිවෙණ කසල සහිත නම්, පිරිවෙණ හැමැදිය යුතු ය. ඇතුළු ගෙය කසල සහිත නම්, ඇතුළුගෙය හැමැදිය යුතු ය. උපසානකාලාව කසල සහිත නම්, උපසානකාලාව හැමැදිය යුතු ය. ගිනිතල් ගෙය කසල සහිත නම්, ගිනිතල්ගෙය හැමැදිය යුතු ය. වැසිකිළිය කසල සහිත නම්, වැසිකිළිය හැමැදිය යුතු ය. පැන් නො වේ නම්, පැන් එළවා තැබිය යුතු ය. පරිභෝග කටයුතු දිය නොවේ නම්, පරිභෝග කටයුතු දිය එළවා තැබිය යුතු ය. වැසිකිළිදියසැලෙහි දිය නො වේ නම්, වැසිකිළිදියසැලෙහි දිය වත් කළ යුතු ය.

18. සද්ධිවිහාරිකයානට ශාසනයෙහි නො ඇල්මෙන් උපන්නෝ නම් උපාධ්‍යායයා විසින් අන් තැනකට ගෙණ යා යුතු ය. අනෙකකු ලවා අන් තැනකට පමුණුවාලිය යුතු ය. ඔහුට ධර්මකථා හෝ කියයුතු ය. සද්ධිවිහාරිකයානට කුකුසෙක් උපන්නෝ නම් උපාධ්‍යායයා විසින් එය දුරු කට යුතු ය. අනෙකකු ලවා හෝ දුරු කරවිය යුතු ය. ඔහුට ධර්මකථා හෝ කිය යුතු ය. සද්ධිවිහාරිකයානට මිසදිවුවක් උපන්නෝ නම්, උපාධ්‍යායයා විසින් එය දුරු කට යුතු ය. අනෙකකු ලවා දුරු කරවිය යුතු ය. ඔහුට ධර්මකථාවක් හෝ කිය යුතු ය.

19. සද්ධිවිහාරිකයෙකුගේ ගරු ඇවැටට පැමිණියේ පිරිවෙසට සුදුසු වූයේ වේ ද, උපාධ්‍යායයා විසින් “කෙසේ නම් සමස්තයෙහි සද්ධිවිහාරිකයානට පිරිවෙස දෙන්නේ ද?” යි උත්සාහ කට යුතු ය.

20. සද්ධිවිහාරිකයෙකුගේ මුල සිට පිරිවෙස් පිරිමට සුදුසු වූයේ නම්, උපාධ්‍යායයා විසින් “කෙසේ නම් සමස්තයෙහි සද්ධිවිහාරිකයා මුලට අදින්නේ ද?” යි උත්සාහ කටයුතු ය.

21. සද්ධිවිහාරිකයෙකුගේ මානකට සුදුසු වූයේ නම්, උපාධ්‍යායයා විසින් “කෙසේ නම් සමස්තයෙහි සද්ධිවිහාරිකයානට මානක දෙන්නේ ද?” යි උත්සාහ කට යුතු ය.

22. සද්ධිවිහාරිකයෙකුගේ අබ්භාතයට සුදුසු වූයේ නම්, උපාධ්‍යායයා විසින් “කෙසේ නම් සමස්තයෙහි සද්ධිවිහාරිකයාගේ අබ්භාතකමමය කරන්නේ ද?” යි උත්සාහ කට යුතු ය.

24. සචෙ සඤ්ඤා සද්ධිවිහාරිකස්ස කමමං කතතුකාමො හොති තජ්ජනියං වා නියස්සං වා පඤ්ඤානියං වා පටිසාරණීයං වා උකෙඤ්ඤානියං වා, උප්පාදායෙන උස්සුකකං කාතබ්බං: “කිනති හු බො සඤ්ඤා සද්ධිවිහාරිකස්ස කමමං න කරෙය්‍ය. උප්පාදාය වා පටිසාරණීයො” ති. කතාං වා පනස්ස හොති සඤ්ඤාන කමමං තජ්ජනියං වා නියස්සං වා පඤ්ඤානියං වා පටිසාරණීයං වා උකෙඤ්ඤානියං වා, උප්පාදායෙන උස්සුකකං කාතබ්බං: “කිනති හු බො සද්ධිවිහාරිකො සමමා චන්දනාය්‍ය? ලොමං පානොය්‍ය? නෙඤාරං චන්දනාය්‍ය? සඤ්ඤා තං කමමං පටිපස්සමෙතොය්‍ය?” ති.

25. සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස විවරං ධොවිතබ්බං හොති, උප්පාදායෙන ආචිකඛිතබ්බං “ඵලං ධොවෙතොය්‍ය” ති. උස්සුකකං වා කාතබ්බං “කිනති හු බො සද්ධිවිහාරිකස්ස විවරං ධොවෙතොය්‍ය” ති. සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස විවරං කාතබ්බං හොති, උප්පාදායෙන ආචිකඛිතබ්බං “ඵලං කරෙය්‍යාසී” ති. උස්සුකකං වා කාතබ්බං “කිනති හු බො සද්ධිවිහාරිකස්ස විවරං කරෙය්‍යාසී” ති. සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස රජනං පච්චාබ්බං හොති, උප්පාදායෙන ආචිකඛිතබ්බං “ඵලං පචෙය්‍යාසී” ති. උස්සුකකං වා කාතබ්බං “කිනති හු බො සද්ධිවිහාරිකස්ස රජනං පච්චෙය්‍යාසී” ති. සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස විවරං රජෙතබ්බං හොති, උප්පාදායෙන ආචිකඛිතබ්බං “ඵලං රජෙය්‍යාසී” ති. උස්සුකකං වා කාතබ්බං “කිනති හු බො සද්ධිවිහාරිකස්ස විවරං රජෙය්‍යාසී” ති. විවරං රජෙතොන සාධුකං සමප්පච්චන්දනං සමප්පච්චන්දනං රජෙතබ්බං, න ච අච්ඡින්නො පෙචෙ පකකමිතබ්බං. සචෙ සද්ධිවිහාරිකො ගිලානො හොති යාවජ්චං උප්පාදායෙන, චූළානමස්ස ආගමෙතබ්බන්ති.

සද්ධිවිහාරිකවග්ගං නිට්ඨන්තං.

1. තොන බො පන සමයෙන සද්ධිවිහාරිකා උප්පාදායෙසු න සමමා චන්දනන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අපට්ඨජා-පෙ-තෙ උප්පාදායනති භිග්ගති විපාවෙතති “කථං නි නාම සද්ධිවිහාරිකා උප්පාදායෙසු න සමමා චන්දනස්සන්ති” ති.

2. අථ බො තො භික්ඛූ භගවතො ඵතමස්සං ආරොචෙසුං. “සච්චං කීර භික්ඛවෙ සද්ධිවිහාරිකා උප්පාදායෙසු න සමමා චන්දනන්ති. සච්චං භගවා -පෙ- විගරහිනා ධම්මං කථං කතා භික්ඛූ ආමනෙතස්ස: “න භික්ඛවෙ සද්ධිවිහාරිකොන උප්පාදායමහි න සමමා චන්දනබ්බං: යො න සමමා චන්දනාය්‍ය, ආපනති දුක්ඛාපස්සා” ති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

24. සඛ්‍යතෙමේ සද්ධිවිහාරිකයානට තජ්ඣියකමය හෝ නියසසකමය හෝ පබ්බාජනීයකමය හෝ පටිසාරණීයකමය හෝ උභෙක්‍ෂපණීයකමය හෝ කරණ්ණ කැමැත්තේ නම් “කෙසේ නම් සඛ්‍ය තෙමේ සද්ධිවිහාරිකයානට කමී නො කරන්නේ ද? ලඝු බවට හෝ පෙරළන්නේ ද?” යි උපාධ්‍යායයා විසින් උත්සාහ කටයුතු ය. සද්ධිවිහාරිකයානට සඛ්‍යයා තජ්ඣියකමය හෝ නියසසකමය හෝ පබ්බාජනීයකමය හෝ පටිසාරණීයකමය හෝ උභෙක්‍ෂපණීයකමය හෝ කරණ ලද්දේ වේ ද, “කෙසේ සද්ධිවිහාරික තෙමේ මනා කොට පවතින්නේ ද, අනුලොම වන්නේ ද, තිදෙස්බව පිණිස මනා කොට පවතින්නේ ද, සඛ්‍ය තෙමේ ඒ කමය සන්සිදුවන්නේ ද?” යි උපාධ්‍යායයා විසින් උත්සාහ කටයුතු ය.

25. සද්ධිවිහාරිකයාගේ සිවුර සේදිය යුතු නම් උපාධ්‍යායයා විසින් “මෙසේ සෝදන්නෙහි” යි කිය යුතු ය. “සද්ධිවිහාරිකයාගේ සිවුර කෙසේ නම් සෝදනු ලබන්නේ ද” යි උත්සාහය හෝ කට යුතු ය. සද්ධිවිහාරිකයානට සිවුරක් කට යුතු නම් උපාධ්‍යායයා විසින් “මෙසේ කරන්නෙහි” යි කිය යුතු ය. “සද්ධිවිහාරිකයාගේ සිවුර කෙසේ නම් කරණු ලබන්නේ ද” යි උත්සාහය හෝ කට යුතු ය. සද්ධිවිහාරිකයානට පඬු පිසිය යුතු නම්, උපාධ්‍යායයා විසින් “මෙසේ පිසන්නෙහි” යි කිය යුතු ය. “සද්ධිවිහාරිකයානට කෙසේ නම් පඬු පිසනු ලබන්නේ ද” යි උත්සාහය හෝ කට යුතු ය. සද්ධිවිහාරිකයාගේ සිවුර පඬු පෙවිය යුතු නම්, උපාධ්‍යායයා විසින් “මෙසේ පඬු පොවන්නෙහි” යි කිය යුතු ය. “සද්ධිවිහාරිකයාගේ සිවුර කෙසේ නම් පඬු පොවනු ලබන්නේ ද?” යි උත්සාහය හෝ කට යුතු ය. සිවුර පඬු පොවන්නහු විසින් පෙරළ පෙරළා මනා කොට පඬු පෙවිය යුතු ය. පොද නො සුන් කල්හි බැහැර නො යා යුතු ය. සද්ධිවිහාරික තෙමේ ගිලන් නම්, ජීවත් වන තුරු උවටැන් කළ යුතු ය. සද්ධිවිහාරිකයාගේ රොගයෙන් නැගී සිටීම බලාපොරොත්තු විය යුතු ය.

සද්ධිවිහාරිකවත නිමි.

1. එකල්හි සද්ධිවිහාරිකයෝ උපාධ්‍යායයන් කෙරෙහි මැනැවින් නො පවත්නෝ ය. අලෙපව්ඡ වූ යම් ඒ හිසුනු වෙත් ද, ඔහු “සද්ධිවිහාරිකයෝ කෙසේ නම් උපාධ්‍යායයන් කෙරෙහි මැනැවින් තොපවතින් දැයි පතන් කොට සිතන්. තිත්ද කෙරෙන්. දෙස් කීසත්.

2. ඉක්බිති ඒ හිසුනු මේ භාරණය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දන්වුන. උන්වහන්සේ “මහණෙනි සද්ධිවිහාරිකයෝ උපාධ්‍යායයන් කෙරෙහි මැනැවින් නො පවතින් යනු සැබෑ ද?” යි ඇසුන. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය. - පෙ - ගඨා කොට දැනැම් කතා කොට හිසුන් ඇමතු සේක. මහණෙනි, සද්ධිවිහාරිකයා උපාධ්‍යායයා කෙරෙහි මැනැවින් නො පැවතිය යුතු නොවේ. යමෙක් මැනවින් නො පවත්නේ නම් (පැණ වූ වත් නො පුරන්නේ නම්), දුකුළා ඇවැත් වේ” (යයි වදාළ සේක.)

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තෙව සමමා වත්තනති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙද්ධං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අසමමාවත්තනනං පනාමෙකුං. ඵවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, පනාමෙනබ්බො: “පනාමෙමි ත”නති වා “මාසිධ පටික්ඛමි” ති වා “නීතර කෙ පත්තවිවර” නති වා “නාහං නයා උපට්ඨානබ්බො” ති වා කායෙන විඤ්ඤපෙනි. වාචාය විඤ්ඤපෙනි. නායෙන වාචාය විඤ්ඤපෙනි. පනාමිතො තොති සද්ධිවිහාරිකො. න කායෙන විඤ්ඤපෙනි, න වාචාය විඤ්ඤපෙනී, න කායෙන වාචාය විඤ්ඤපෙනි, න පනාමිතො තොති සද්ධිවිහාරිකො.

3. තෙන බො පන සමයෙන සද්ධිවිහාරිකා පනාමිතා න බමාපෙහති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙද්ධං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ බමාපෙකු”නති. තෙව බමාපෙහති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙද්ධං. “න භික්ඛවෙ, පනාමිතෙන න බමාපෙහබ්බො. යො න බමාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්සා”ති.

4. තෙන බො පන සමයෙන උපජ්ඣායා බමාපියමානා න බමනති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙද්ධං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, බමිකු”නති. තෙව බමනති. සද්ධිවිහාරිකා පක්ඛමනතිපි විබ්බමනතිපි තිත්ථියෙසුපි සබ්බමනති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙද්ධං. “න භික්ඛවෙ, බමාපියමානෙන න බමිතබ්බං. යො න බමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්සා”ති.

5. තෙන බො පන සමයෙන උපජ්ඣායා සමමා වත්තනනං පනාමෙනති. අසමමා වත්තනනං න පනාමෙනති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙද්ධං. “න භික්ඛවෙ සමමා වත්තනෙනො පනාමෙනබ්බො. යො පනාමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්සා. න ච ¹ අසමමාවත්තනෙනො න පනාමෙනබ්බො. යො න පනාමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්සා”ති.

6. පඤ්චති භික්ඛවෙ, අබ්බෙති සමන්තාගතො සද්ධිවිහාරිකො පනාමෙනබ්බො: උපජ්ඣායවගි නාසිමිත්තං පෙමං. තොති, නාසිමිත්තො පසාදෙ තොති, නාසිමිත්තො හිරි තොති, නාසිමිත්තො ගාරවො තොති, නාසිමිත්තො භාවනා තොති, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ, පඤ්චනබ්බෙති සමන්තාගතො සද්ධිවිහාරිකො පනාමෙනබ්බො.

(එතෙත් ඔහු) උපාධ්‍යායයන් මැනවින් නො පුරන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය දැන්වූහ. “මහණෙනි, නො මනා ව උපනිත සද්ධිවිහාරිකයා බැහැර කරන්නට අනුදැනිමි. “මහණෙනි, සද්ධිවිහාරිකයා බැහැර කළ යුත්තේ මෙසේ ය: “නා බැහැර කරමි” යි හෝ “මෙහි නො පිවිසෙව” යි හෝ “නාගේ උපාධ්‍යායයා බැහැරට ගනුම” යි හෝ “නා විසින් මම උපසංඝාත නො කට යුත්තෙමි” යි හෝ කයින් හඟවා ද, වචනයෙන් හඟවා ද, කයින් හා වචනයෙන් හඟවා ද, සද්ධිවිහාරික නෙමේ බැහැර කරණ ලද්දේ වේ. කයින් නො හඟවා ද, වචනයෙන් නො හඟවා ද, කයින් හා වචනයෙන් නොහඟවා ද, එකල්හි සද්ධිවිහාරික නෙමේ බැහැර නො කරණ ලද්දේ වේ.

3. එකල්හි බැහැර කළ සද්ධිවිහාරිකයෝ උපාධ්‍යායයන් කමා නො කරවන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය දැන්වූහ. (උන්වහන්සේ) “මහණෙනි, කමා කරවා ගන්නට අනුදැනිමි” යි වදාළ සේක. එතෙත් උපාධ්‍යායයන් කමා නො කරවන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය දැන්වූහ. “මහණෙනි, බැහැර කරණ ලද්දහු විසින් කමා නො කරවිය යුතු නො වේ. යමෙක් උපාධ්‍යායයන් කමා නො කරවන්නේ නම්, දුකුලාආචාරීන් වේ” යි වදාළ සේක.

4. එකල්හි සද්ධිවිහාරිකයන් විසින් කමා කරවනු ලබන උපාධ්‍යායයෝ කමා නො කරන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකළහ. “මහණෙනි, කමා කරන්නට අනුදැනිමි” යි වදාළ සේක. එතෙත් උපාධ්‍යායයෝ කමා නො කරන්. සද්ධිවිහාරිකයෝ බැහැර ද යෙහි. සිටුරු ද හැර ලත්. අන්‍යනීඝිකයන් වෙත ද යෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකළහ. “කමා කරවනු ලබන්නහු විසින් කමා නො කළ යුතු නො වේ. යමෙක් කමා නො කරන්නේ නම්, දුකුලාආචාරීන් වේ” යි වදාළ සේක.

5. එකල්හි උපාධ්‍යායයෝ මනා කොට පිළිවෙත් පුරණ සද්ධිවිහාරිකයා බැහැර කෙරෙත්. මනා කොට පිළිවෙත් නො පුරණ සද්ධිවිහාරිකයා බැහැර නො කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකළහ. උන්වහන්සේ “මහණෙනි, මනා කොට පිළිවෙත් පුරණ සද්ධිවිහාරික නෙමේ බැහැර නො කළ යුතු ය. යමෙක් බැහැර කරන්නේ නම්, දුකුලා ආචාරීන් වේ. මනා කොට පිළිවෙත් නො පුරණ සද්ධිවිහාරික නෙමේ බැහැර. නො කට යුතු නො වේ. යමෙක් බැහැර නො කරන්නේ නම්, දුකුලාආචාරීන් වේ” යි වදාළ සේක.

6. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් යුත් සද්ධිවිහාරික නෙමේ බැහැර කට යුතු ය. උපාධ්‍යායයා කෙරෙහි අධික වූ ප්‍රේමයක් නො වේ ද, අධික වූ පැහැදීමක් නො වේ ද, අධික වූ ලෝභාවක් නො වේ ද, අධික වූ ගෞරවයක් නො වේ ද, අධික වූ මෛත්‍රී නාවනාවක් (සමානාවතාවක්) නො වේද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් සද්ධිවිහාරික නෙමේ බැහැර කට යුතු ය.

7. පඤ්චති භික්ඛවෙ, අඛෙගති සමන්තාගතො සද්ධිවිහාරිකො න පනාමෙතබ්බො. උප්පක්ඛායමහි අධිමත්තං පෙමං තොති, අධිමත්තො පසාදෙ, හොති, අධිමත්තා හිරි තොති, අධිමත්තො ගාරවො හොති, අධිමත්තා භාවනා හොති, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ, පඤ්චනඤෙගති සමන්තාගතො සද්ධිවිහාරිකො න පනාමෙතබ්බො.

8. පඤ්චති භික්ඛවෙ, අඛෙගති සමන්තාගතො සද්ධිවිහාරිකො අලං පනාමෙද්දං. උප්පක්ඛායමහි නාධිමත්තං පෙමං තොති, නාධිමත්තො පසාදෙ, තොති, නාධිමත්තා හිරි තොති, නාධිමත්තො ගාරවො තොති, නාධිමත්තා භාවනා හොති, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ, පඤ්චනඤෙගති සමන්තාගතො සද්ධිවිහාරිකො අලං පනාමෙද්දං.

9. පඤ්චති භික්ඛවෙ, අඛෙගති සමන්තාගතො සද්ධිවිහාරිකො නාලං පනාමෙද්දං. උප්පක්ඛායමහි අධිමත්තං පෙමං තොති, අධිමත්තො පසාදෙ, තොති, අධිමත්තා හිරි තොති, අධිමත්තො ගාරවො තොති, අධිමත්තා භාවනා තොති, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චනඤෙගති සමන්තාගතො සද්ධිවිහාරිකො නාලං පනාමෙද්දං.

10. පඤ්චති භික්ඛවෙ, අඛෙගති සමන්තාගතං සද්ධිවිහාරිකං අපනාමෙත්තො උප්පක්ඛායො සාතිසාරො තොති. පනාමෙත්තො අනතිසාරො තොති. උප්පක්ඛායමහි නාධිමත්තං පෙමං තොති, නාධිමත්තො පසාදෙ, තොති, නාධිමත්තා හිරි තොති, නාධිමත්තො ගාරවො තොති, නාධිමත්තා භාවනා තොති, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ, පඤ්චනඤෙගති සමන්තාගතං සද්ධිවිහාරිකං අපනාමෙත්තො උප්පක්ඛායො සාතිසාරො තොති. පනාමෙත්තො අනතිසාරො තොති.

11. පඤ්චති භික්ඛවෙ, අඛෙගති සමන්තාගතං සද්ධිවිහාරිකං පනාමෙත්තො උප්පක්ඛායො සාතිසාරො තොති. අපනාමෙත්තො අනතිසාරො තොති. උප්පක්ඛායමහි අධිමත්තං පෙමං තොති. අධිමත්තො පසාදෙ, තොති, අධිමත්තා හිරි තොති, අධිමත්තො ගාරවො තොති, අධිමත්තා භාවනා තොති, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චනඤෙගති සමන්තාගතං සද්ධිවිහාරිකං පනාමෙත්තො උප්පක්ඛායො සාතිසාරො තොති. අපනාමෙත්තො අනතිසාරො තොති.

12. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො බ්‍රාහ්මණො (රාශ්මො නාම) භික්ඛු උපසඤ්ඤාමානො පබ්බජං යාමි. තං භික්ඛු න ඉච්ඡංසු පබ්බාපෙද්දං. සො භික්ඛුසු පබ්බජං අලභමානො කිසසා අනොසි දුබො දුබ්බණ්ණො උප්පණ්ණසුප්පණ්ණකථානො ධම්මසංකප්පතගතො.

7. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් සද්ධිවිහාරික තෙමේ බැහැර නොකරනු යුතු ය. උපාදායායා කෙරෙහි අධික වූ ප්‍රේමයක් වේද, අධික වූ පැහැදීමක් වේද, අධික වූ ලජ්ජාවක් වේද, අධික වූ ගෞරවයක් වේද, අධික වූ මෛත්‍රිභාවනාවක් වේද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් සද්ධිවිහාරික තෙමේ බැහැර නොකරනු යුතු ය.

8. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් සද්ධිවිහාරික තෙමේ බැහැර කරන්නට සුදුසු වේ. උපාදායායා කෙරෙහි අධික වූ ප්‍රේමයක් නොවේද, අධික වූ පැහැදීමක් නොවේද; අධික වූ ලජ්ජාවක් නොවේද, අධික වූ ගෞරවයක් නොවේද, අධික වූ මෛත්‍රි භාවනාවක් නොවේද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් සද්ධිවිහාරික තෙමේ බැහැර කරන්නට සුදුසු වේ.

9. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් සද්ධිවිහාරික තෙමේ බැහැර කරන්නට සුදුසු නොවේ. උපාදායායා කෙරෙහි අධික වූ ප්‍රේමයක් වේද අධික වූ පැහැදීමක් වේද, අධික වූ ලජ්ජාවක් වේද, අධික වූ ගෞරවයක් වේද, අධික වූ මෛත්‍රිභාවනාවක් වේද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් සද්ධිවිහාරික තෙමේ බැහැර කරන්නට සුදුසු නොවේ.

10. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් සද්ධිවිහාරිකයා බැහැර නොකරන්නාවූ උපාදායාය තෙමේ දෙස් සහිත වේ. බැහැර කරන්නේ දෙස් රහිත වේ. උපාදායායා කෙරෙහි අධික වූ ප්‍රේමයක් නොවේද, අධික වූ පැහැදීමක් නොවේද, අධික වූ ලජ්ජාවක් නොවේද, අධික වූ ගෞරවයක් නොවේද, අධික වූ මෛත්‍රිභාවනාවක් නොවේද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් සද්ධිවිහාරිකයා බැහැර නොකරන්නාවූ උපාදායාය තෙමේ දෙස් සහිත වේ. බැහැර කරන්නේ දෙස් රහිත වේ.

11. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් සද්ධිවිහාරිකයා බැහැර කරන්නාවූ උපාදායාය තෙමේ දෙස් සහිත වේ. බැහැර නොකරන්නේ දෙස් රහිත වේ. උපාදායායා කෙරෙහි අධික වූ ප්‍රේමයක් වේද, අධික වූ පැහැදීමක් වේද, අධික වූ ලජ්ජාවක් වේද, අධික වූ ගෞරවයක් වේද, අධික වූ මෛත්‍රිභාවනාවක් වේද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් සද්ධිවිහාරිකයා බැහැර කරන්නාවූ උපාදායාය තෙමේ දෙස් සහිත වේ. බැහැර නොකරන්නේ දෙස් රහිත වේ.

12. එකල්හි රාධා නම් එක්තරා බමුණෙක් හිඤ්ඤත් වෙත පැමිණ පැවිද්ද ඉල්ලී ය. හිඤ්ඤා ඔහු පැවිදි කරන්නට නොකැමැති වූහ. තෙතෙමේ හිඤ්ඤත් සම්පයෙහි පැවිද්ද නොලබන්නේ වැරැණු සිරුරු ඇත්තේ රළු වූයේ දුර්වල වූයේ ඉතා පඬුවන් සිරුර ඇත්තේ නහර ඉල්ලුනු සිරුරු ඇත්තේ යි ය.

13. අද්දසා බො හගවා තං බ්‍රාහ්මණං කිසං දුබං දුබ්බණ්ණං උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකථානං ධම්මිසස්සතගතනං. දිස්වාන භික්ඛු ආමනෙතසි: “කිනන්‍රු බො සො භික්ඛවෙ, බ්‍රාහ්මණො කිසො දුබො දුබ්බණ්ණො උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකථානො ධම්මිසස්සතගතනො?” නි. “එසො හනෙන, බ්‍රාහ්මණො භික්ඛු උප්පසම්මතීවා පබ්බස්සං යාචි. තං භික්ඛු න ඉච්ඡංසු පබ්බාපේතුං. සො භික්ඛුසු පබ්බස්සං අලගමානො කිසො දුබො දුබ්බණ්ණො උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකථානො ධම්මිසස්සතගතනො” නි.

14. අථ බො හගවා භික්ඛු අමනෙතසි: “කො නු බො භික්ඛවෙ, තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අධිකාරං සරතී?” නි එවං චුතෙන ආයස්මා සපිපුතො හගවන්තං එතදවොච: “අනං බො හනෙන තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අධිකාරං සරාමී” නි. “කම්පන ත්වං සාරිපුත්ත, තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අධිකාරං සරසී?” නි. “ඉධ මෙ හනෙන, සො බ්‍රාහ්මණො රාජගහෙ පිණ්ඩාය වරන්තස්ස කච්චජ්ඣිකං දූපෙසී. ඉමං බො අනං හනෙන, තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අධිකාරං සරාමී” නි. “සාඬු! සාඬු! සාරිපුත්ත, කතඤ්ඤානො හි සාරිපුත්ත, සප්පුරිසා කතවෙදිනො. තෙන හි ත්වං සාරිපුත්ත, තං බ්‍රාහ්මණං පබ්බාපෙති උප්පමාදෙතී” නි. “කථානං හනෙන, තං බ්‍රාහ්මණං පබ්බාපෙති? උප්පමාදෙතී?” නි.

15. අථ බො හගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතසි: “යා සා භික්ඛවෙ, මයා තීති සරණං ගමනෙති උප්පමපද අනුඤ්ඤානා, තානං¹ අස්සතග්ගෙ පටිබ්බිපාමි. අනුජානාමි භික්ඛවෙ ඤානච්චතුසේන කමෙත උප්පමපදං.² එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, උප්පමාදෙතබ්බො. ව්‍යතෙන න භික්ඛුනා පටිබ්බලෙන සබ්බෙසා ඤාපෙතබ්බො:.

16. “සුණාතු මෙ හනෙන, සබ්බෙසා: අයං ඉත්ථන්තාමො ඉත්ථන්තාමස්ස ආයස්මතො උප්පමපදපෙබ්බො,³ යදි සබ්බස්ස පත්තකලලං, සබ්බෙසා ඉත්ථන්තාමං උප්පමාදෙය්‍ය. ඉත්ථන්තාමෙන උප්පකායෙන එසා ඤාතති.

17. “සුණාතු මෙ හනෙන, සබ්බෙසා: අයං ඉත්ථන්තාමො ඉත්ථන්තාමස්ස ආයස්මතො උප්පමපදපෙබ්බො. සබ්බෙසා ඉත්ථන්තාමං උප්පමාදෙති ඉත්ථන්තාමෙන උප්පකායෙන. යස්සායස්මතො බමති ඉත්ථන්තාමස්ස උප්පමපද ඉත්ථන්තාමෙන උප්පකායෙන, සො තුණ්හස්ස. යස්ස න කබමති, සො භාසෙය්‍ය.

1. “තා” ම. ඡ. සා.

2. “උප්පමාදෙතුං” ම ඡ. සා. P. T. S

3. “උප්පමපදපෙබ්බො” ම. ඡ. සා. P. T. S

13. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැරැණු සිරුරු ඇති රළු වූ දුර්වල වූ ඉතා පඬුවන් වූ සිරුරු ඇති නහර ඉල්පුනු සිරුරු ඇති ඒ බමුණා දක හිඤ්ඤත් අමතා “මහණෙනි, මේ බමුණා වැරැණේ රළු වූයේ නපුරු පැහැ ඇත්තේ ඉතා පඬුවැහැ ඇත්තේ නහර ඉල්පුනු සිරුරු ඇත්තේ කුමක් නිසා ද” යි විචාල සේක. “සමාමිති, මේ බමුණා හිඤ්ඤත් වෙත පැමිණ පැවිද්ද ඉල්ලී ය. හිඤ්ඤා ඔහු පැවිදි කරන්නට නො කැමැති වූහ. හිඤ්ඤත් වෙතින් පැවිද්ද නො ලබන්නා වූ මෙ නෙමේ වැරැණේ ය. රළු වූයේ ය. දුර්වල වූයේ ය. ඉතා පඬුවන් සිරුරු ඇත්තේ යි ය. නහර ඉල්පුනු සිරුරු ඇත්තේ යි ය” යි හිඤ්ඤා සලකලහ.

14. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හිඤ්ඤත් අමතා “මහණෙනි, මෙහි ඉන්නා කවර හිඤ්ඤ නමක් මේ බමුණා කළ සත්කාරයක් ගැණ දනී ද ?” යි (විචාල සේක.) මෙසේ අසා වදාළ කල්හි ආයුෂ්මත් ශාරීපුත්‍ර ස්ථිර තෙමේ “සමාමිති, මම මේ බමුණා කළ සත්කාරයක් ගැණ දනිමි” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දන්වා සිටියේ ය. “ශාරීපුත්‍රය, ඔබ මේ බමුණා කළ කිනම් සත්කාරයක් දන්නු දැයි උන්වහන්සේ ඇසූහ. “සමාමිති, මේ රජගහනුවර පිඬු සිතා ගිය මට (එක් දිනෙක) මේ බමුණු තෙමේ සැන්දක් පමණ බත් දෙව්වෙය. සමාමිති, බමුණා කළ මේ සත්කාරය මම සිහිපත් කරමි” යි කී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “ශාරීපුත්‍රය, ඔබගේ ඒ සිහිපත් කිරීම ඉතා මැනවි. සත්පුරුෂයෝ කළ දේ දන්නෝ ය. කළ දේ ඉතා ප්‍රකට ව දන්නෝ ම ය. ඒ නිසා ඔබ මේ බමුණා පැවිදි කරන්න. උපසම්පදාත් කරන්නැ” යි වදාළ සේක. ඉක්බිති ස්ථිර තෙමේ “මම හෙසේ මේ බමුණා පැවිදි කරමි ද ? හෙසේ උපසම්පදා කරමි ද ?” යි ඇසී ය.

15. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ ප්‍රථම කාරණයෙහි දැනුම කතා කොට “මහණෙනි, මා විසින් තුන්සරණ ගමනින් යම් ඒ උපසම්පදාවක් අනුදත්තා ලද්ද, ඒ උපසම්පදාව අද පටන් මම ප්‍රතික්‍ෂෙප කරමි. ඥාතිවතුනීමිත්‍රයෙන් උපසම්පදා කිරීම අනුදනිමි” යි වදාළ සේක. “මහණෙනි, උපසම්පදා කළ යුත්තේ මෙසේ ය:- ප්‍රතිබල වූ ව්‍යක්ත වූ හිඤ්ඤ නමක් විසින් සම්ඝ තෙමේ මෙසේ දැන්විය යුත්තේ ය.

16. “සමාමිති, සම්ඝ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මෙනම් ඇති මේ තෙමේ මෙ නම් ඇති ආයුෂ්මතුන්ගේ උපසම්පදා-පෙක්‍ෂකයෙකි. ඉදින් සම්ඝයානට පැමිණි කල් වේ නම් සම්ඝ තෙමේ මෙ නම් ඇති උපාධිත්‍යයයාගෙන් යුක්ත ව මෙනම් ඇත්තනු උපසම්පදා කරන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය.

17. “සමාමිති, සම්ඝ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මෙ නම් ඇති මේ තෙමේ මෙ නම් ඇති ආයුෂ්මතුන්ගේ උපසම්පදාපෙක්‍ෂකයෙකි. සම්ඝ තෙමේ මෙ නම් ඇත්තනු මෙ නම් ඇති උපාධිත්‍යයයා ගෙන් යුක්තව උපසම්පදා කරයි. යම් ආයුෂ්මත් කෙනෙකුන් හට මෙ නම් ඇති උපාධිත්‍යයයාගෙන් යුක්ත ව මෙ නම් ඇත්තනු හුගේ උපසම්පදා නොමෝ රුපි වේ නම්, ඒ ආයුෂ්මත් තෙමේ තුෂ්ණිමයුත වේවා. යමෙකුට රුපි නොවේ නම්, හෙතෙමේ කියාවා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

18. “දුතියමපි එතමන් වදාමි. සුණාභු මෙ භනෙන, සඬෙඝා: අයං ඉත්තනාමො ඉත්තනාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙබ්බො. සඬෙඝා ඉත්තනාමං උපසම්පාදෙති, ඉත්තනාමෙන උපජ්ඣායෙන. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්තනාමස්ස උපසම්පදා ඉත්තනාමෙන උපජ්ඣායෙන, සො භුණ්ණස්ස, යස්ස නක්ඛමති සො භාසෙය්‍ය.

19. “තතියමපි එතමන් වදාමි. සුණාභු මෙ භනෙන, සඬෙඝා: අයං ඉත්තනාමො ඉත්තනාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙබ්බො. සඬෙඝා ඉත්තනාමං උපසම්පාදෙති ඉත්තනාමෙන උපජ්ඣායෙන. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්තනාමස්ස උපසම්පදා ඉත්තනාමෙන උපජ්ඣායෙන, සො භුණ්ණස්ස. යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

20. “උපසම්පනො සඬෙඝන ඉත්තනාමො ඉත්තනාමෙන උපජ්ඣායෙන. ඛමති සඬෙඝස්ස, තස්මා භුණ්ති එවමෙතං ධාරයාමී” ති.

21. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො, භික්ඛු උපසම්පන්නසමන්තරා අනාවාරං ආවරති. භික්ඛු එවමානසු: “මා ආවුසො එවරුපං අකාසි. තෙනා ක්‍යාපි” ති. සො එවමාන: “තෙවාතං ආයස්මනෙන යාපී: ‘උපසම්පාදෙථ ම’නති. කිස්ස මං භූමෙන අයාපීතං උපසම්පාදිත්ථ?” ති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං “න භික්ඛවෙ අයාපිතෙන උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යාපිතෙන උපසම්පාදෙතුං. එවං ව පන භික්ඛවෙ යාපිතබ්බො: තෙන උපසම්පදාපෙබ්බෙන සඬෙඝං උපසඬක්ඛන්වා එකංසං උත්තරාසඬං කරන්වා භික්ඛුනං පාදෙ වජ්ඣන්වා උක්ඛුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ඤාලිමපග්ගතෙත්වා එවමස්ස වචනීයො: ‘සඬෙඝං භනෙන, උපසම්පදං යාවාමි, උලලුමසභු මං භනෙන සඬෙඝා අනුකම්පං උපාදයා’ ති. දුතියමපි යාපිතබ්බො -පෙ- තතියමපි යාපිතබ්බො. ව්‍යතෙන්න භික්ඛුනා පටිබලෙන සඬෙඝා ඤාපෙතබ්බො:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

18. “දෙවනවර ද මේ කරුණ කියමි. ස්වාමීනි, සඬ්ඝ තෙණේ මාගේ වචනය අසාවා. මේ නම් ඇති මේ තෙණේ මේ නම් ඇති ආයුෂමන්ගේ උපසම්පදාපෙක්ඝකයෙකි. සඬ්ඝ තෙණේ මේ නම් ඇත්-නහු මේ නම් ඇති උපාධ්ව්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව උපසම්පදා කරයි. යම් ආයුෂමන් කෙනෙකුන් හට මේ නම් ඇති උපාධ්ව්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව මේ නම් ඇත්තනුගේ උපසම්පදා නොමේ රුපි වේ නම්, තෙතෙණේ තුෂණීච්ඡාන වේවා. යමකුට රුපි නො වේ නම්, තෙතෙණේ කියවා.

19. “තෙවනවර ද මේ කරුණ කියමි. ස්වාමීනි, සඬ්ඝ තෙණේ මාගේ වචනය අසාවා. මේ නම් ඇති තෙරණ තෙණේ ආයුෂමන් වූ මේ නම් ඇති තෙරණගේ උපසම්පදාපෙක්ඝකයෙකි. සඬ්ඝ තෙණේ මේ නම් ඇති තෙරණහු මේ නම් ඇති උපාධ්ව්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව උපසම්පදා කරයි. ආයුෂමන් වූ යම් ස්ථවිර නමක්හට මේ නම් ඇති උපාධ්ව්‍යායයා ගෙන් යුක්ත ව මේ නම් ඇති තෙරණහුගේ උපසම්පදා නොමේ රුපි වේ නම්, තෙතෙණේ තුෂණීච්ඡාන වේවා. යමකුට රුපි නො වේ නම්, තෙතෙණේ කියවා.

20. “සඬ්ඝයා විසින් මේ නම් ඇති මේ තෙණේ මේ නම් ඇති උපාධ්ව්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව උපසම්පත් කරණ ලද්දේ ය. එය සඬ්ඝයාට රුපි වේ. එබැවින් තුෂණීච්ඡාන වේ. මේ කරුණ මෙසේ සලකමි.

21. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් උපසම්පදාවට අනතුරු ව අනාවාරයෙහි නැසිරෙයි. සෙසු භික්ෂූහු “ඇවැත්නි, මෙබන්දක් නො කරව. මේ නො කැප ය” යි කීහ. ඒ මහණ තෙණේ “මම මා උපසම්පත් කරමි” යි ආයුෂමන්ගෙන් නො ඉල්ලිමි. මා විසින් නො ඉල්ලූ තමුන්තාන්සේලා කුමනට මා උපසම්පත් කළහු ද?” යි ඇසී ය. භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කරුණ සැලකලහ. “මහණෙනි, සඬ්ඝයා නො ඉල්ලනලදහු විසින් උපසම්පත් නො කළ යුතු ය. යමෙක් උපසම්පත් කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ. මහණෙනි, ඉල්ලනලදහු උපසම්පත් කිරීම අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේ ඉල්ලිය යුතු ය. උපසම්පදාපෙක්ඝ හු මහණහු විසින් සඬ්ඝයා වෙත පැමිණ උතුරුසහසිටුර එකස් කොට පොරවා ගෙන භික්ෂූන්ගේ පා වැද උකකුටිකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘ස්වාමීනි, සඬ්ඝයාගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලමි. ස්වාමීනි, මා කෙරෙහි අනුකම්පා කොට මා සාමණේරතාවයෙන් උදුරා භික්ෂූභාවයෙහි පිහිටුවනු මැනවි’ යි මෙසේ කිය යුතු ය. දෙවනවර ද ඉල්ලිය යුතු ය. තෙවනවර ද ඉල්ලිය යුතු ය. ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණෙකු විසින් සඬ්ඝයාට මෙසේ දන්විය යුතු ය:

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

‘සුඤ්ඤාදායං භවෙන, සඤ්ඤා: අයං ඉත්තනාමො ඉත්තනාමස්ස ආයසමනො උපසම්පදාපෙබ්බො. ඉත්තනාමො සඤ්ඤා උපසම්පදං යාවති ඉත්තනාමෙන උප්ප්ඤ්ඤායෙන. යදි සඤ්ඤාස්ස පත්තනාලං සඤ්ඤා ඉත්තනාමං උපසම්පාදෙය්‍ය ඉත්තනාමෙන උප්ප්ඤ්ඤායෙන, එසා ඤානති.’

‘සුඤ්ඤාදායං භවෙන සඤ්ඤා: අයං ඉත්තනාමො ඉත්තනාමස්ස ආයසමනො උපසම්පදාපෙබ්බො. ඉත්තනාමො සඤ්ඤා උපසම්පදං යාවති ඉත්තනාමෙන උප්ප්ඤ්ඤායෙන. සඤ්ඤා ඉත්තනාමං උපසම්පාදෙති ඉත්තනාමෙන උප්ප්ඤ්ඤායෙන. යස්සායසමනො බමති ඉත්තනාමස්ස උපසම්පදා ඉත්තනාමෙන උප්ප්ඤ්ඤායෙන, සො ඩුඤ්ඤාස්ස. යස්ස නක්ඛමති, සො භාවෙසය්‍ය.’

‘දුතියමි ඵතමස්සං වදාමි -පෙ- තතියමි ඵතමස්සං වදාමි -පෙ-

‘උපසම්පන්නො සඤ්ඤාන ඉත්තනාමො ඉත්තනාමෙන උප්ප්ඤ්ඤායෙන. බමති සඤ්ඤාස්ස. තස්මා ඩුඤ්ඤා ඵවමෙතං ධාරයාමි’ ති.

22. තෙන බො පන සමයෙන රාජගහෙ පණ්ණානං භත්තානං භත්තපටිපාටි අට්ඨිතා¹ තොති. අථ බො අඤ්ඤාචාරස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස ඵතදනොසි: “ඉමෙ බො සමණා සත්‍යපුත්තියා සුබසීලා සුබසමාචාරා සුභොජනාති භුඤ්ජාති නිවානෙසු සයනෙසු සයනති. යනන්තානං සමණෙසු සත්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්‍ය” නති.

23. අථ බො සො බ්‍රාහ්මණො භික්ඛු උපසඤ්ඤාමිති පබ්බජං යාමි. තං භික්ඛු පබ්බජෙසු. උපසම්පාදෙසු. තස්මිං පබ්බජතො භත්තපටිපාටි ඩිසිත්ථ. භික්ඛු ඵවමානසු: “එති‘දුති ආට්ඨසො, පිණ්ඩාය වරිස්සාමා” ති. සො ඵවමාන: “නානං ආට්ඨසො එතංකාරණං පබ්බජතො පිණ්ඩාය වරිස්සාමි” ති. සචෙ මෙ දස්සාථ, භුඤ්ජාමි. තො චෙ මෙ දස්සාථ, විබ්බමිස්සාමි” ති. “කිමපන තං ආට්ඨසො, උදරස්ස කාරණං පබ්බජතො?” ති. “ඵවමාට්ඨසො” ති.

24. යෙ තෙ භික්ඛු අප්පිච්ඡා -පෙ- තෙ උප්ප්ඤ්ඤායනති ඩිසනති පිපාචෙතති: “කථං හි නාම භික්ඛු, ඵවං ස්වාකංගාතෙ ධම්මපිනායෙ උදරස්ස කාරණං පබ්බජස්සති” ති භගවතො² ඵතමස්සං ආරොචෙසු.

1. “අභිට්ඨිතා” P. T. S. 2. “තෙ භික්ඛු භගවතො” ම. ඡ. සං. P. T. S

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

‘සාමිනි, සඬ්ඝ තෙණේ මාගේ වචනය අසාවා: මෙ නම් ඇති මේ තෙණේ මෙ නම් ඇති ආයුෂමකුන්ගේ උපසම්පදාපෙක්ඝකයෙකි. මෙ නම් ඇති මෙ තෙණේ මෙ නම් ඇති උපාධ්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව සඬ්ඝයාගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලයි. ඉදින් සඬ්ඝයානට කල් පැමිණියේ නම්, සඬ්ඝ තෙණේ මෙ නම් ඇත්නු මෙ නම් ඇති උපාධ්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව උපසංචිත කරන්නේ ය. මේ දැන්ම යි.

‘සාමිනි, සඬ්ඝ තෙණේ මාගේ වචනය අසාවා: මෙ නම් ඇති මේ තෙණේ මෙ නම් ඇති ආයුෂමකුන්ගේ උපසම්පදාපෙක්ඝකයෙකි. මෙ නම් ඇති තෙරණ තෙණේ මෙ නම් ඇති උපාධ්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව සඬ්ඝයාගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලයි. සඬ්ඝ තෙණේ මෙ නම් ඇත්නු මෙ නම් ඇති උපාධ්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව උපසංචිත කරයි. යම් ආයුෂමක් කෙනකුන්ට මෙ නම් ඇති උපාධ්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව මෙ නම් ඇත්නුගේ උපසම්පදාව රුචි වේ නම්, ඒ ආයුෂමක් තෙණේ කුෂණීච්ඡාන වේවා. යම් ආයුෂමක් කෙනකුන්ට රුචි නො වේ නම්, ඒ ආයුෂමක් තෙණේ කියවා.

‘දෙවනවර ද මේ කාරණය කියමි. -පෙ- තෙවනවර ද මේ කාරණය කියමි. -පෙ-

‘සඬ්ඝයා විසින් මෙ නම් ඇති මෙ තෙණේ මෙ නම් ඇති උපාධ්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව උපසංචිත කරණ ලද්දේ ය. සඬ්ඝයානට රුචි වේ. එහෙයින් කුෂණීච්ඡාන වේ. මෙය මෙසේ සලකනි.

22. එකල්හි රජගහ නුවර ප්‍රණීත වූ බන් පිළිබඳ බන් පිළිවෙලක් නිති පැවැත්තේ වේ. එකල්හි එක්තරා බමුණකුට “මේ ශ්‍රමණශාසන-පුත්‍රයෝ පුබ්බසානාව ඇත්තෝ ය. සුවසේ හැසිරීම් ඇත්තෝ ය. මනා බොජ්න් වලද, හුලං නැති කැන්ති වූ යහන්ති නොවිත්. මම ශ්‍රමණ-ශාසනපුත්‍රයන් කෙරෙහි පැවිදි වන්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි සිතෙක් විය.

23. ඉක්බිති ඒ බමුණු තෙණේ හිසුන් කරා ගොස් පැවිද්ද ඉල්ලී ය. හිසුනු ඔහු පැවිදි කොට උපසංචිත කළහ. ඒ බමුණා පැවිදි වූ කල්හි බන්පිළිවෙල නැවතුවේ ය. හිසුන් “ඇවැත්නි, එව. දන් පිඩු සිභා යන්නෙමු” යි කී කල්හි හෙතෙණ “ඇවැත්නි, මම ‘පිඩු සිභා යන්නෙමි’ යි යන මේ හෙතුවෙන් පැවිදි නො වූයෙමි. ඉදින් මට දෙන්නනු නම්, වලදන්නෙමි. නො දෙන්නනු නම්, සිවුරු හැර යන්නෙමි” යි කියේ ය. “කිම, ඇවැත්නි, ඔබ බඩ නිසා පැවිදි වූවන් ද ?” “ඇවැත්නි, එසේ ය.”

24. යම් ඒ මහණහු ආශා නැත්තෝ ද, ඔහු “කෙසේ නම් මහණ, බඩ රැකීමේ බලාපොරොත්තුවෙන් මෙසේ මොනවට දෙසු සාසනයෙහි පැවිදි වූයේ දැයි අවමන් කෙරෙත්. ගඬා කෙරෙත්. දොස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ සැලකළහ.

25. “සච්චං කිරි කං භික්ඛු, උදරස්සං කාරණං පබ්බජ්ඣො?” නි.
 “සච්චං භගවා” විගර්භී බුද්ධො භගවා: “කථං භි නාම කං
 මොක්ඛපුරිස, එවං ස්වාකොතො ධම්මවිනයො උදරස්සං කාරණං
 පබ්බජ්ඣසි? තෙනා මොක්ඛපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදය පසන්නානං
 වා භියෙත්තානාමය -පෙ- විගර්භීනා ධම්මං කථං කතා භික්ඛු
 ආමන්තසි:

26. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ උපසම්පාදෙනෙන වත්තාරො නිස්සයො
 ආවික්ඛිතු: ‘පිණ්ඩයාලොපණොජනං නිස්සයං පබ්බජ්ජා. තත්තො යාවජ්චං
 උස්සාතො කරණීයො. අනිරොහොතො: සම්ඝනතං උද්දෙසනතං
 නිමිනතං සලාහනතං පබ්බිකං උපොසවිකං පාටිපදිකං.”

“පංසුකුලච්චරං නිස්සයං පබ්බජ්ජා. තත්තො යාවජ්චං උස්සාතො
 කරණීයො. අනිරොහොතො: බොමං කප්පාසිකං කොසෙය්‍යං කම්බලං
 සාණං හමිතං.”

“රුක්ඛමුලසෙනාසනං නිස්සයං පබ්බජ්ජා. තත්තො යාවජ්චං
 උස්සාතො කරණීයො. අනිරොහොතො: විතාරො අසිසයොගො පාසාදො
 හමිතං ගුතං.”

“පුත්තිමුත්තනෙසප්පං නිස්සයං පබ්බජ්ජා. තත්තො යාවජ්චං උස්සාතො
 කරණීයො. අනිරොහොතො: සප්පි නවනිතං තෙලං මධු එණ්ණනි.”

උපස්සායවත්තනාණං වාරං නිවසිතං පඤ්චමං.

1. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතො මාණවතො භික්ඛු
 උපසම්භන්ති පබ්බජ්ජා යාති. තස්ස භික්ඛු පටිගථෙව නිස්සයො
 ආවික්ඛිංසු. සො එවමාන: “සච්චෙ මෙ හතෙන, පබ්බජ්ඣෙන නිස්සයො
 ආවික්ඛිංසාමි, අනිරොහොතො: 1. නදනානං හතෙන, පබ්බජ්ජාමි.
 ජෙගුච්ඡා මෙ නිස්සයා පටිකඤ්ඤා”නි.

2. භික්ඛු භගවතො එතමන්: ආරොචෙසුං. “න භික්ඛවෙ,
 පටිගථෙව නිස්සයා ආවික්ඛිතබ්බා. යො ආවික්ඛිතො, ආපනති
 දුක්ඛපස්සං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උපසම්පන්නාසමනන්තො නිස්සයො
 ආවික්ඛිතු”නි.

25. “සැබැද මහණ, ඔබ බඩ රැකීමේ හෙතුවෙන් පැවිදි වූවෝ ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබැ ය.” භාග්‍යවත්ඛුදුරජානන්වහන්සේ “භික්ෂු පුරුෂය, කෙසේ නම් ඔබ මෙසේ මොනවට දෙසු සාසනයෙහි බඩ රැකීමේ හෙතුවෙන් පැවිදි වූවෝ ද? භික්ෂු පුරුෂය, මෙය නො පැහැදුන-වුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ පැහැදුනවුන්ගේ වැඩි පැහැදීම පිණිස හෝ නො පවත්නේ ය” යි ගැරහු සේක. ගරහා දූතමි කතා කොට භික්ෂුන් ඇමතු සේක:

26. “මහණෙනි, උපසම්පත් කරන්නහු විසින් නිසංස සන්තරණය මේ යයි කියාදීම මම නියම කරමි. ‘පැවිද්ද සිහා ලත් පිඬු බොජුන නිසා ය. හා විසින් දිවි තෙක් ඒ පිණිසියාලොපනොජනයෙහි උත්සාහ කට යුතු ය. සම්පයාට දෙන බත, උදෙසා දෙන බත, ආරාධනා කොට දෙන බත, කුසපත් ලා දෙන බත, පසළොස් දිනකට වරක් දෙන බත, පොතෝ දිනයෙහි දෙන බත, පැළවිදිනයෙහි දෙන බත, වැඩි ලැබිම් වේ.

“පැවිද්ද පසුල් සිවුර නිසා ය. හා විසින් දිවි තෙක් එහි උත්සාහ කට යුතු ය. කොමු, කපු, තිතිරි (පටහුලෙන් කළ පිළි), කම්බිලි, හණ, මිශ්‍ර පිළි වැඩි ලැබිම් වේ.

“පැවිද්ද, රැක්මුල සෙනසුන නිසා ය. හා විසින් දිවි තෙක් එහි උත්සාහ කට යුතු ය. වෙතෙර, ගුරුළු පියාපත් ලෙසින් කළ වහල ඇති ගෙය, සිවුරැස්ගෙය, සඳලු සහිත ගෙය, ලෙන, වැඩි ලැබිම් වේ.

“පැවිද්ද පුනිමුත්තනෙසංසරය* නිසා ය. හා විසින් දිවි තෙක් එහි උත්සාහ කට යුතු ය. ගිනොල්, වෙඩිරු, තොල්, මී, උක්කකුරු යන මේ වැඩි ලැබිම් වේ.”

පස්වන උපාදායායවත්ඛණ්ඩර නිමි.

1. එකල්හි එක්තරා මාණවකයෙක් භික්ෂුන් වෙත ගොස් පැවිද්ද ඉල්ලී ය. භික්ෂුහු ඔහුට පළමු කොට ම සිවු නිසංසය කීහ. ඒ මහණතෙමේ “සාමිනි, පැවිදි වූ කල්හි මට සිවු නිසංසය කිනු නම්, මම (පැවිද්දෙහි) කැමති වන්නේ හෝ වෙමි. මම දැන් පැවිදි නො වන්නෙමි. සිවු නිසංසය මා විසින් ගරහන ලද ය. මට පිළිකුල් ය” යි මෙසේ කියේ ය.

2. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ භාරුණ සැලකළහ. “මහණෙනි, පළමු කොට ම සිවු නිසංසය නො කිය යුතු ය. යම් මහණෙක් කියන්නේ නම්, දුකුළා ඇවැත් වේ. මහණෙනි, උපසම්පදාවට අනතුරු ව සිවු නිසංසය කියන්නට අනුදනිමි.

* උපමායා බලනු.

3. තෙන බො උන සමයෙන භික්ඛු දුටුගෙහනපි තිවගෙහනපි ගණෙන ¹ උපසමපාදෙනි. හගවතො එනමන් ආරොවෙසු. “න භික්ඛවෙ, උනදසවගෙහන ගණෙන උපසමපාදෙනබ්බො. සො උපසමපාදෙය්, ආපනති දුක්ඛපසං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, දසවගෙහන වා අතිරෙකදසවගෙහන වා ගණෙන උපසමපාදෙතු”නති.

4 තෙන බො උන සමයෙන භික්ඛු එකවස්සාපි දුටුස්සාපි සද්ධිවිහාරිකං උපසමපාදෙනි. ආයස්සාපි උපසෙතො වඛගනපුත්තො එකවස්සො සද්ධිවිහාරිකං උපසමපාදෙසි. සො වස්සො වුජො දුටුස්සො එකවස්සො සද්ධිවිහාරිකං ආදාය යෙන හගවා නෙහුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා හගවතො අභිවාදෙත්වා එකමිත්තං නිසීදි. ආවිණ්ණං බො උනෙනං බුද්ධානං හගවත්තානං ආගහතුකෙති භික්ඛුති පටිසම්මොදිතු.

5. අථ බො හගවා ආයස්සන්තං උපසෙතං වඛගනපුත්තං එකදවොච: “කච්චි භික්ඛු ඛමිනීයං? කච්චි යාපනීයං? කච්චිත් ² අප්පකිලමපෙන අර්ඛානං ආගතා?” නි ³. “ඛමිනීයං හගවා. යාපනීයං හගවා. අප්පකිලමපෙන ච මයං හත්තෙ අර්ඛානං ආගතා” නි.

6. ජානනාපි තථාගතා පුච්ඡන්ති. ජානනාපි න පුච්ඡන්ති. කාලං විදිත්වා පුච්ඡන්ති. කාලං විදිත්වා න පුච්ඡන්ති. අත්ඨසංභිතං තථාගතා පුච්ඡන්ති. නො අනත්ඨසංභිතං. අනත්ඨසංභිතෙ සෙතුස්සානො තථාගතානං. දඪිති ආකාරෙති බුද්ධා හගවතො භික්ඛු පටිපුච්ඡන්ති. ඛමමං වා දෙසෙස්සාමි; සාවකානං වා සික්ඛාපදං පඤ්ඤාපෙස්සාමි නි.

7. අථ බො හගවා ආයස්සන්තං උපසෙතං වඛගනපුත්තං එකදවොච: “කතිවස්සො‘සි ත්වා භික්ඛු?” නි. “දුටුස්සො අතං හගවා”නි. අයං උන භික්ඛු කතිවස්සො?” නි. “එකවස්සො හගවා” නි. “කිනායං භික්ඛු තොති?”නි “සද්ධිවිහාරිකො මෙ හගවා”නි.

8. විගර්හි බුද්ධා හගවා: “අනුච්ඡිත්ථං මොඤ්ජුරිස, අනුලොමිකං අප්පතිරුපං අස්සාමණ්ණං අනප්පිකං අකරණීයං. කථං හි නාම ත්වා මොඤ්ජුරිස, අඤ්ඤාති ඔවදිසො අනුසාසිසො අඤ්ඤං ඔවදිතුං අනුසාසිතුං මඤ්ඤීස්සාසි? අනීලගුං බො ත්වා මොඤ්ජුරිස, බාහුලාය ආවතො යදිදං ගණඛ්ඤිකං. තෙනා මොඤ්ජුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය” -පෙ- විගර්හිත්වා ඛමමිං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙත්වා: “න භික්ඛවෙ, උනදසවගෙහන උපසමපාදෙනබ්බො. සො උපසමපාදෙය්, ආපනති දුක්ඛපසං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, දසවගෙහන වා අතිරෙකදසවගෙහන වා උපසමපාදෙතු”නති.

1. “වතුටගෙහනපි ගණෙන” ම. හු ප; තො ව.

2. “කච්චි ත්වා” ම. ඡ. සං 3 “ආගතොති” ම. ඡ. සං.

3. එකල්හි භික්ෂුහු දෙදෙනෙකුන් වූ ගණයාගෙන් යුක්ත ව ද තිදෙනෙකුන් වූ ගණයාගෙන් යුක්ත ව ද උපසම්පදා කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කරුණ සැලකූහ. “මහණෙනි, දසදෙනෙකුන්ට අඩු වූ ගණයා විසින් උපසම්පත්තො කාට යුතු ය. යම් මහණෙක් උපසම්පත් කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ. මහණෙනි, දසනමක් වූ හෝ දසනමකට වැඩි වූ හෝ ගණයාගෙන් යුක්ත ව උපසම්පත් කළ යුතු ය” යි අනුදකිමි.

4. එකල්හි උපසම්පත් වීමෙන් එක්වස් ඇත්තා වූ ද දෙවස් ඇත්තා වූ ද භික්ෂුහු සද්ධිවිහාරිකයා උපසම්පත් කරති. වඩගන්නමිණියගේ පුත් වූ ආයුෂමත් උපසෙත භික්ෂු තෙමේ ද උපසම්පත් වීමෙන් එක් වස් ඇත්තේ සද්ධිවිහාරිකයකු උපසම්පත් කෙළේ ය. ඒ වඩගන්නපුත්‍ර වූ උපසෙත භික්ෂු තෙමේ වස් පමාරණය කළේ දෙවස් ඇත්තේ එක්වස් ඇති සද්ධිවිහාරිකයා ගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පසෙක හුන්නේ ය. භාග්‍යවත් බුදුරජුන්හට ආගන්තුක භික්ෂූන් සමග පිළිසඳර කතා කිරීම පුරුදු ම ය.

5. එහෙයින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, කිම ඉරියවු ඉවසිය හැකි ද? කිම දිව යැපිය හැකි ද? කිම නිදුකින් දික්මග ආවහු ද” යි වඩගන්නපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපසෙත භික්ෂුහුගෙන් විමාළ සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඉවසිය හැකි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යැපිය හැකි ය. සාමිති, අපි නිදුකින් දික්මග ආවෙමු” යි හේ කී ය.

6. තථාගතවරු දූත ද විමාරත්. දූත ද නො විමාරත්. කල් දූත විමාරත්. කල් දූත නො විමාරත්. තථාගතවරු අනුසේන් යුක්ත වූවක් විමාරත්. අනුසේන් යුක්ත වූවන් නො විමාරත්. අනුසිසතිතවචනයෙහි තථාගතවරු මාගීයෙන් තෙතු නැසූ සේක. ‘ධම්ම හෝ දෙසන්නෙමි. ශ්‍රාවකයන්ට ශික්ෂාපද හෝ පණවන්නෙමි යි’ යන දෙ කරුණෙන් භාග්‍යවත් බුදුවරයෝ භික්ෂූන් විමාරත්.

7. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණ, කෙතෙක් වස් ඇත්තෙහි ද” යි වඩගන්නපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපසෙත භික්ෂුහට මෙය වදාළ සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම දෙවස් ඇත්තෙමි”. “මේ මහණ කෙතෙක් වස් ඇත්තේ ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, එක්වස් ඇත්තේ ය”. “මේ මහණ තට කවරෙක් ද” යි ඇසූ කල්හි “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මාගේ සද්ධිවිහාරිකයා” යි කී ය.

8. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ “භික්ෂු පුරුෂය, (නාගේ ක්‍රියාව) හුදුසු ය. නො ගැලපෙන්නකි. නො සම වූවෙකි. මහණකමට නො සුදුසු ය. අකැප වූවෙකි. නො හට යුත්තෙකි යි” නින්දා කළ සේක. භික්ෂු පුරුෂය, තෝ අනුන් විසින් අවවාද කට යුත්තෙහි ය. අනුසාසනා කටයුත්තෙහි ය. කෙසේ නම් අනිකකුට අවවාද කරන්නට අනුසාසනා කරන්නට සිතුවෙහි ද? භික්ෂු පුරුෂය, යම් මේ පිරිස් බැඳ ගැණීම වූ බහුලතාවයෙක් වේ ද, එයට තෝ ඉතා ඉක්මනට ම වැටුනෙහි ය. භික්ෂු පුරුෂය, මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ -පෙ-නො පවති” යි ගරනා දැනුම් කතා කොට භික්ෂූන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, අඩු දසවස් ඇති මහණහු විසින් උපසම්පත් නො කට යුතු ය. අඩු දස වස් ඇති යම් මහණෙක් උපසම්පත් කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ. මහණෙනි, දසවස් පිරුණු මහණහු විසින් හෝ වැඩි දසවස් ඇති මහණහු විසින් හෝ උපසම්පද කරන්නට අනුදකිමි”.

9. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු “දසවස්සමන, දසවස්සමනා”නි¹ බාලා අබ්‍යන්තරා උපසම්පාදෙන්නි. දිස්සන්නි උපර්ක්කායා බාලා, සද්ධිවිහාරිකා පණ්ණිනා. දිස්සන්නි උපර්ක්කායා අබ්‍යන්තරා, සද්ධිවිහාරිකා බ්‍යන්තරා. දිස්සන්නි උපර්ක්කායා අප්පසුත්තා, සද්ධිවිහාරිකා බහුසුත්තා. දිස්සන්නි උපර්ක්කායා දුප්පඤ්ඤා, සද්ධිවිහාරිකා පඤ්ඤාවන්තො.

10 අඤ්ඤාතරො’ පි අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො උපර්ක්කායෙන සහබමේකං වුවවමානො උපර්ක්කායස්ස වාදං ආරොපෙත්වා තංයෙව තිත්ථායනනං සබ්බමි.

11. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨණ් -පෙ- තෙ උර්ක්කායනති, භියනති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම භික්ඛු ‘දසවස්සමන, දසවස්සමනා’ නි බාලා අබ්‍යන්තරා උපසම්පාදෙස්සන්නි? දිස්සන්නි උපර්ක්කායා බාලා, සද්ධිවිහාරිකා පණ්ණිනා. දිස්සන්නි උපර්ක්කායා අබ්‍යන්තරා, සද්ධිවිහාරිකා බ්‍යන්තරා. දිස්සන්නි උපර්ක්කායා අප්පසුත්තා, සද්ධිවිහාරිකා බහුසුත්තා. දිස්සන්නි උපර්ක්කායා දුප්පඤ්ඤා, සද්ධිවිහාරිකා පඤ්ඤාවන්තො” නි.

12. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමස්සං ආරොවෙසුං. “සච්චං කිරි භික්ඛවෙ, භික්ඛු ‘දසවස්සමන දසවස්සමනා’ නි බාලා අබ්‍යන්තරා උපසම්පාදෙන්නි? දිස්සන්නි උපර්ක්කායා බාලා, සද්ධිවිහාරිකා පණ්ණිනා? දිස්සන්නි උපර්ක්කායා අබ්‍යන්තරා සද්ධිවිහාරිකා බ්‍යන්තරා? දිස්සන්නි උපර්ක්කායා අප්පසුත්තා, සද්ධිවිහාරිකා බහුසුත්තා? දිස්සන්නි උපර්ක්කායා දුප්පඤ්ඤා, සද්ධිවිහාරිකා පඤ්ඤාවන්තො?” නි.

13. “සච්චං භගවා”. විගර්හි බ්‍රුද්ධො භගවා “කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ, මොසපුරිසා ‘දසවස්සමන, දසවස්සමනා’ නි බාලා අබ්‍යන්තරා උපසම්පාදෙස්සන්නි? දිස්සන්නි උපර්ක්කායා බාලා -පෙ- සද්ධිවිහාරිකා පඤ්ඤාවන්තො. තෙනං භික්ඛවෙ අප්පසන්නානං වා පසාදය -පෙ- විගර්හිනා ඛමමිං කථං කත්වා භික්ඛු ආමන්තෙසි: “න භික්ඛවෙ, බාලෙන අබ්‍යන්තෙන උපසම්පාදෙත්තබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.. අනුජානාමි භික්ඛවෙ බ්‍යන්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන දසවස්සෙත වා අතිරෙකදසවස්සෙත වා උපසම්පාදෙතු” නති.

14. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු උපර්ක්කායෙසු පක්ඛන්තොසු පි විබ්භන්තොසු පි කාලකන්තොසු පි පක්ඛසබ්ඛන්තොසු පි අනාවරියකා අනොවදියමානා අනනුසාසියමානා දුන්නිවස්සා දුප්පාරුතා අනාකප්පසම්පන්නා පිණ්ඩාය වරන්ති.

9. එකල්හි “දසවස් ඇත්තමිහ, දසවස් ඇත්තමිහ” යි අඥන වූ අව්‍යක්ත වූ භික්ෂුහු උපසපත් කෙරෙහි. උපාධ්‍යායයෝ අඥ වූවාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ පණ්ණිත වූවාහු දක්නා ලැබේ. උපාධ්‍යායයෝ අව්‍යක්ත වූවාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ ව්‍යක්ත වූවාහු දක්නා ලැබේ. උපාධ්‍යායයෝ අල්ලුණ වූවාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ බහුශ්‍රැත වූවාහු දක්නා ලැබේ. උපාධ්‍යායයෝ නුවණ නැත්තාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ නුවණ ඇත්තාහු දක්නා ලැබේ.

10. ජෙර අන්‍යනිච්ඡිකයන් කෙරෙහි පැවිදි ව වුසු එක්තරු මහණෙක් ද උපාධ්‍යායයන් විසින් සහධම්මයෙන් කියනු ලබන්නේ උපාධ්‍යායයානට වාදරොපණය කොට ඒ නිච්ඡායතනසට ම ගියේ ය.

11. ආකාරහිත වූ යම් ඒ භික්ෂුහු වෙත් ද, ඔහු අවමන් කෙරෙත්. නිඤ් කෙරෙත්. දෙස් කියත්: “කෙසේ නම් ‘භික්ෂුහු දස වස් ඇත්තමිහ’ දස වස් ඇත්තමිහ” යි අඥ වූවාහු අව්‍යක්ත වූවාහු උපසපත් කරන්නාහු ද? උපාධ්‍යායයෝ අඥ වූවාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ පණ්ණිත වූවාහු දක්නා ලැබේ. උපාධ්‍යායයෝ අව්‍යක්ත වූවාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ ව්‍යක්ත වූවාහු දක්නා ලැබේ. උපාධ්‍යායයෝ අල්ලුණ වූවාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ බහුශ්‍රැත වූවාහු දක්නා ලැබේ. උපාධ්‍යායයෝ නුවණ නැත්තාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ නුවණ ඇත්තාහු දක්නා ලැබේ”.

12. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය දැන්වූහ. “මහණෙනි, සැබෑ ද? භික්ෂුහු ‘දසවස් ඇත්තමිහ’ දසවස් ඇත්තමිහ යි අඥ වූවෝ අව්‍යක්ත වූවෝ උපසපත් කරන්නහු ද? උපාධ්‍යායයෝ අඥ වූවාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ පණ්ණිත වූවාහු දක්නා ලැබේ ද? උපාධ්‍යායයෝ අව්‍යක්ත වූවාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ ව්‍යක්ත වූවාහු දක්නා ලැබේ ද? උපාධ්‍යායයෝ අල්ලුණ වූවාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ බහුශ්‍රැත වූවාහු දක්නා ලැබේ ද? උපාධ්‍යායයෝ නුවණ නැත්තාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ නුවණ ඇත්තාහු දක්නා ලැබේ ද?”

13. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය.” භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ “මහණෙනි, කෙසේ නම් ඒ හිස් පුරුෂයෝ ‘දස වස් ඇත්තමිහ, දසවස් ඇත්තමිහ’ යි අඥ වූවාහු අව්‍යක්ත වූවාහු උපසපත් කරන් ද? උපාධ්‍යායයෝ අඥ වූවාහු -පෙ- සද්ධිවිහාරිකයෝ නුවණ ඇත්තාහු දක්නා ලැබේ ද? මහණෙනි, මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො පවතී යි -පෙ- ගාරුක සේක. ගරුතා දැනුමි කතා කොට භික්ෂුන් අමතා. “මහණෙනි, අඥ වූ අව්‍යක්ත වූ මහණහු විසින් උපසපත් නො නට යුතු ය. යම් මහණෙක් උපසපත් කරන්නේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ. මහණෙනි, ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල වූ දස වස් ඇත්තා වූ හෝ වැඩි දස වස් ඇත්තා වූ හෝ මහණහු විසින් උපසපත් කරන්නට අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

14. එකල්හි භික්ෂුහු උපාධ්‍යායයන් බැහැර ගිය කල්හි ද සිවුරු හැර ගිය කල්හි ද කලුරිය කළ කල්හි ද අන්‍යනිච්ඡිකපක්‍ෂයකට මාරු වූ කල්හි ද ආවායසීයන්ගෙන් තොර වූවෝ අවවාද නො කරණු ලබන්නෝ අනුශාසනානො කරණු ලබන්නෝ නොමතා සේ හැන්දෙ නොමතා සේ ජෙරවූවෝ මහණහුට සුදුසු හැසිරීමෙන් තොර වූවෝ පිඬු සිහා යෙත්.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

15. මහුස්සානං භුඤ්ජමානානං උපරි භොජනෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙත්ති. උපරි බාදනියෙපි උපරි සායනියෙපි උපරි පානියෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙත්ති. සාමං සුපම්පි ඔදනම්පි විඤ්ඤපෙක්ඛා භුඤ්ජන්ති. භත්තග්ගෙපි උච්චාසද්ද, මනාසද්ද, විතරන්ති.

16. මහුස්සා උජ්ඣායන්ති, භියන්ති, විපාවෙත්ති: “කථං හි නාම සමණා සත්ත්වත්තියා දුන්නිවත්තා දුස්සාරුතා අනාකාසසම්පන්නා පිණ්ඩාය වරිස්සන්ති? මහුස්සානං භුඤ්ජමානානං උපරි භොජනෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සන්ති? උපරි බාදනියෙපි උපරි සායනියෙපි උපරි පානියෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සන්ති? සාමං සුපම්පි ඔදනම්පි විඤ්ඤපෙක්ඛා භුඤ්ජස්සන්ති? භත්තග්ගෙපි උච්චාසද්ද, මනාසද්ද, විතරිස්සන්ති සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණනොජනෙ?” නි.

17. අස්සොසුං බො භික්ඛු තොසං මහුස්සානං උජ්ඣායන්තානං භියන්තානං විපාවෙන්නානං. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමත්තං ආරොවෙසුං. -පෙ-

18. “සච්චං කිරි භික්ඛවෙ,” -පෙ- “සච්චං භගවා” -පෙ- විගර්භිත්වා ධම්මං කථාං කත්වා භික්ඛු ආමනෙත්ති: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ ආචරියං. ආචරියො භික්ඛවෙ, අනෙතවාසිකමගි පුත්තචිත්තං උපට්ඨාපෙස්සන්ති. අනෙතවාසිකො ආචරියමගි පිතුචිත්තං උපට්ඨාපෙස්සන්ති. එවං තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං සගාරවා සප්පතිස්සා සනාගද්විත්තො විතරන්තා ඉමසමිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුළුති වෙසුලුං ආපජ්ජිස්සන්ති.

19. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, දසවස්සං නිස්සාය වන්ත්වා, දසවස්සෙත නිස්සායං දුතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ආචරියො ගනෙතබ්බො: එකංසං උත්තරාසංඝං කරිත්වා පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකා නිසීදිත්වා අඤ්ඤාං පග්ගතෙත්වා එවමස්ස වචනියො: ‘ආචරියො මෙ භනෙත, තොති. ආයස්මතො නිස්සාය වචනාමි. ආචරියො මෙ භනෙත, තොති. ආයස්මතො නිස්සාය වචනාමි. ආචරියො මෙ භනෙත, තොති. ආයස්මතො නිස්සාය වචනාමි’ නි. ‘සාග්‍ර’ වා ‘ලඝු’ වා ‘මපාසික’ න්ති වා ‘පතිරුප’ න්ති වා ‘පාසාදිකකත සම්පාදෙති’ නි වා කායෙත විඤ්ඤපෙති, වාචාය විඤ්ඤපෙති, කායෙත වාචාය විඤ්ඤපෙති, ගතිතො කෙති ආචරියො. න කායෙත විඤ්ඤපෙති, න වාචාය විඤ්ඤපෙති, න කායෙත වාචාය විඤ්ඤපෙති, න ගතිතො කෙති ආචරියො.

20. අනෙතවාසිකෙත භික්ඛවෙ ආචරියමගි සමමා වත්තිතබ්බං. තත්‍රායං සමමා වත්තනා:- භාලස්සෙව වුට්ඨාය උපාතනා¹ ඔමුඤ්ඤිත්වා එකංසං උත්තරාසංඝං කරිත්වා දන්තකට්ඨං දුතබ්බං. මුබොදකං දුතබ්බං. ආසනං පඤ්ඤපෙත්තබ්බං. සමෙ යාගු තොති, භාජනං ධොවිත්වා යාගු උපනාමෙත්තබ්බං. යාගුචිත්තස්ස උදකං දත්වා භාජනං පටිග්ගතෙත්වා නිවං කත්වා සාධුකං අපරිඤ්ඤාසනෙත ධොවිත්වා පටිසාමෙත්තබ්බං.

15. අනුභව කරණ මිනිසුන්ගේ බොජුන් මතුයෙහි ද ඉඳුල් පාත්‍රය අල්ලති. කැම මතුයෙහි ද රස විඳිය යුතු දෙය මතුයෙහි ද පිය යුතු දෙය මතුයෙහි ද ඉඳුල් පාත්‍රය අල්ලති. තුමු ව්‍යඤ්ඤා ද බන් ද විනවා ගෙණ අනුභව කරත්. බොජුන්හලෙහි ද උස් හඬ ඇති ව මහත් හඬ ඇති ව වෙසෙත්.

16. මිනිස්සු “කෙසේ නම් ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයෝ නො මනා සේ කැන්දෝ නො මනා සේ පෙරෙව්වෝ ශ්‍රමණසාරූප්‍යාවාරයෙන් තොර වූවෝ පිඩු සිතා හැසිරෙත් ද? ; මිනිසුන් අනුභව කරණ කල්හි බොජුන් මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය අල්ලන් ද? කැම මතුයෙහි ද රස විඳිය යුතු දෙය මතුයෙහි ද පිය යුතු දෙය මතුයෙහි ද ඉඳුල් පාත්‍රය අල්ලන් ද? බ්‍රාහ්මණභෞජනයෙහි බමුණන් මෙන් බොජුන්හලෙහි උස් හඬ ඇති ව මහත් හඬ ඇති ව වසන් ද? අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤා කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

17. භික්ෂුහු පහත් කොට සිතන නින්දා කරණ දෙස් කියන ඒ මිනිසුන්ගේ කතාව ඇසුහ. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු ඒ වග භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දැන්වූහ.

18. “මහණෙනි, සැබෑ ද?” -පෙ- “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය” -පෙ-ගරහා දැනැමි කතා කොට භික්ෂුන් අමතා “මහණෙනි, ආවාය්‍යීයකු අනුදනිමි” යි වදාළ සේක. “මහණෙනි, ආවාය්‍යීයනෙමි අනුවැසියා කෙරෙහි පුත්‍රයා ය යන සිත උපදවන්නේ ය. අනුවැසිනෙමි ආවාය්‍යීයා කෙරෙහි පියා ය යන සිත උපදවන්නේ ය. මෙසේ ඔහු ගුරුන් සහිත ව පිහිට සහිත ව සමාන පැවතුම් ඇති ව වසන්නෝ මේ සාසනයෙහි වැඩිමට මුල් බැසගැනීමට මහත්බවට පැමිණෙන්නෝ ය.

19. “මහණෙනි, දස වස් ඇති ඇදුරෙකු ඇසුරු කොට විසීම ද දසවස් ඇති ඇදුරෙකු විසින් නිස දීම ද අනුදනිමි. මහණෙනි, ආවාය්‍යී නෙමි මෙසේ පත් කර ගත යුත්තේ ය: උතුරුසහසිවුර එකස් කොට ගෙණ පා වැඳ උකකුටිකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘සවාමිනි, මට ආවාය්‍යී වනු මැනවි. මම ආයුෂමකුන් වහන්සේ නිසා වසන්නෙමි. සවාමිනි, මට ආවාය්‍යී වනු මැනවි. මම ආයුෂමකුන් වහන්සේ නිසා වසන්නෙමි. සවාමිනි, මට ආවාය්‍යී වනු මැනවි. මම ආයුෂමකුන් වහන්සේ නිසා වසන්නෙමි’ යි (කිය යුතුය). ආවාය්‍යී නෙමි ‘යහපතා’ යි හෝ ‘පහසු’ යි හෝ ‘පිළිගත හැකි ය’ යි හෝ ‘සුදුසු’ යි හෝ ‘පහද වන සුලු පිළිවෙතින්’ සරු වෙව’ යි හෝ කසින් හභවා ද, වචනයෙන් හභවා ද, කසින් හා වචනයෙන් හභවා ද ආවාය්‍යී නෙමි ගන්නා ලද්දේ වේ. කසින් නො හභවා ද, වචනයෙන් නො හභවා ද, කසින් හා වචනයෙන් නො හභවා ද, ආවාය්‍යී නෙමි නො ගන්නා ලද්දේ ය.

20. “මහණෙනි, අනුවැසියා විසින් ආවාය්‍යීයා කෙරෙහි මනා කොට පැවතිය යුතු ය. එහි මේ මනා කොට පැවැත්ම ය: උදය කලින් ම නැගිට වහන් මුදා උතුරුසහසිවුර එකස් කොට දැනටි දිය යුතු ය. මුව දෙකා දිය දිය යුතු ය. අසුන් පැණවිය යුතු ය. ඉදින් කැඳ නිසේ නම් බඳුන සෝදා කැඳ එළවිය යුතු ය. කැඳ වළඳ අවසන් කොට සිටියහුට දිය පිළිගන්වා බඳුන ගෙණ පාත් කොට නො ගටා මැනවින් සෝදා තැන්පත් කොට තැබිය යුතු ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

21. ආවරියමිති වුට්ඨිතෙ ආසනං උඤ්චිතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ඛාපො තොති, සො දෙසො සමමජ්ජිතබ්බො. සචෙ ආවරියො ගාමං පච්ඡිකුක්ඛාමො තොති, නිවාසනං දුතබ්බං. පටිතිවාසනං පටිග්ගතෙනබ්බං. කායඛකිනං දුතබ්බං. සගුණං කකුචං සම්ඝාටියො දුතබ්බො, ධොවිච්චා පනෙනා සඋදකො දුතබ්බො. සචෙ ආවරියො පච්ඡාසමණං ආකඝ්ඛිති, නිමණ්ඩලං පටිච්ඡාදෙනෙනන පරිමණ්ඩලං නිවාසෙත්වා කායඛකිනං ඛකිත්වා සගුණං කකුචං සම්ඝාටියො පාරුපිත්වා ගණ්ඨිකං පටිමුඤ්චිත්වා සොධෙත්වා පනතං ගනෙත්වා ආවරියස්ස පච්ඡාසමණෙන තොතබ්බං. නාතීදුරෙ ගන්තබ්බං. නාවාසනො ගන්තබ්බං. පනතපරියාපනතං පටිග්ගතෙනබ්බං.

22. න ආවරියස්ස භණ්මානස්ස අන්තාරන්තරා ඛථා ඔපානෙතබ්බො. ආවරියො ආපනති සාමන්තා භණ්මානො නිවාරෙතබ්බො, නිවන්තනෙනන පඨමන්තරං ආගන්ත්වා ආසනං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපතික්ඛිපිතබ්බං. පච්චුග්ගන්ත්වා පනතච්චරං පටිග්ගතෙනබ්බං. පටිතිවාසනං දුතබ්බං. නිවාසනං පටිග්ගතෙනබ්බං. සචෙ චිවරං සිත්තං තොති, මුහුත්තං උණෙන ඔතාපෙතබ්බං. න ච උණෙන චිවරං නිඛිඛිතබ්බං. චිවරං සම්ඝරිතබ්බං. චිවරං සම්ඝරෙනෙනන චතුරඝගුලං භණ්ණං උස්සාදෙත්වා චිවරං සම්ඝරිතබ්බං: ‘මා මජ්ඣෙ භංගො අනොසී’ ති. ඔනොගෙ කායඛකිනං කාතබ්බං.

23. සචෙ පිණ්ඩපාතො තොති, ආවරියො ච භුඤ්ජිකුක්ඛාමො තොති, උදකං දත්වා පිණ්ඩපාතො උපතාමෙතබ්බො. ආවරියො පාතියෙන පුළුච්ඡිතබ්බො. භුත්තාරියස්ස උදකං දත්වා පනතං පටිග්ගතෙත්වා නිවං කකුචං සාධුකං අපරිඝංසනෙනන ධොවිත්වා වොදකං කකුචං මුහුත්තං උණෙන ඔතාපෙතබ්බො. න ච උණෙන පනෙනා නිඛිඛිතබ්බො. පනතච්චරං නික්ඛිපිතබ්බං. පනතං නික්ඛිපෙනෙනන එකෙන තස්සෙන පනතං ගනෙත්වා එකෙන තස්සෙන තෙට්ඨා මඤ්චං වා තෙට්ඨා පීඨං වා පරාමසිත්වා පනෙනා නික්ඛිපිතබ්බො. න ච අනන්තරගිතාය භුමියා පනෙනා නික්ඛිපිතබ්බො. චිවරං නික්ඛිපෙනෙනන එකෙන තස්සෙන චිවරං ගනෙත්වා එකෙන තස්සෙන චිවරවංසං වා චිවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිත්වා පාරතො අන්තං ඔරතො නොගං කකුචං චිවරං නික්ඛිපිතබ්බං.

24. ආවරියමිති වුට්ඨිතෙ ආසනං උඤ්චිතබ්බං. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ඛාපො තොති, සො දෙසො සමමජ්ජිතබ්බො. සචෙ ආවරියො නනාසිකුක්ඛාමො තොති, නනානං පටියාදෙතබ්බං. සචෙ සීතෙන අත්ථො තොති, සීතං පටියාදෙතබ්බං. සචෙ උණෙන අත්ථො, උණං පටියාදෙතබ්බං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

21. ආවාය්‍යීයා නැති සිටි කල්හි අසුන ඔසවා තැබිය යුතු ය. එදෙස කසල සහිත නම් තැමදිය යුතු ය. ආවාය්‍යීතෙමේ ගම් වදිනු කැමැත්තේ නම්, අදනය දිය යුතු ය. ඇඳ තුඩු අදනය පිළිගත යුතු ය. පටිය දිය යුතු ය. උතුරුසහසිවුර හා සහල සිවුර එක් කොට සිවුරු දිය යුතු ය. සෝද දිය සහිත පාත්‍රය දිය යුතු ය. ඉදින් ආවාය්‍යී තෙමේ පස්සේ යන මහණකු කැමැත්තේ නම් තෙමඩුලු වසන්තනු විසින් පිරිමඩුලු කොට හැඳ පටිය බැඳ උතුරුසහ හා සහල සිවුර එක් කොට පොරොවා ගෙණ ගණකිය අවුණා පාත්‍රය සෝද ගෙණ ආවාය්‍යීතට පස්සේ යන මහණකු විය යුතු ය. ඉතා දුරින් නො යා යුතු ය. ඉතා ලගින් නො යා යුතු ය. පාත්‍රයෙහි ඉතිරි වූ දෙය පිළිගත යුතු ය.

22. ආවාය්‍යීයා කතා කරණ කල්හි අතරතුර කතා නො බැතිය යුතු ය. ආවාය්‍යී තෙමේ ඇවැත් වියකැකි තරම් වූ වදන් කියන්නේ නම් වැළැක්විය යුතු ය. පිඩු සිහා නවතින්නු විසින් පලමු කොට අවුත් අසුන් පැණවිය යුතු ය. පා දෙතා දිය ද පාපුටුව ද නො සේදූ පා තබන පුවරුව ද ඵලවිය යුතු ය. ඉදිරියට ගොස් පාසිවුරු පිළිගත යුතු ය. කලින් ඇඳ තුඩු අදනය දිය යුතු ය. ඇඳි අදනය පිළිගත යුතු ය. සිවුර තෙත් නම්, මොහොතක් උෂ්ණයෙහි ලා වියලිය යුතු ය. සිවුර උෂ්ණයෙහි වැඩියක් නො දැවිය යුතු ය. සිවුර තැමිය යුතු ය. සිවුර නමන්නු විසින් සතරතුලක් පමණ සිවුරු කොණ උස් කොට 'මැද නො බිඳේවා' යි නැමිය යුතු ය. සිවුරුදරණයෙහි පටිය බතා තැබිය යුතු ය.

23. ඉදින් පිණ්ඩපාතය වේද ආවාය්‍යී තෙමේත් වළඳනු කැමති වේ නම්, දිය පිළිගන්වා පිණ්ඩපාතය ඵලවිය යුතු ය. ආවාය්‍යීයාතට පැන් වුවමනා දැසි පිළිවිසිය යුතු ය. වළඳ අවසන් කළහුට දිය පිළිගන්වා පාත්‍රය පිළිගෙණ පාත් කොට නො ගවා මතා කොට සෝද දිය පිස දමා මොහොතක් උෂ්ණයෙහි තැබිය යුතු ය. පාත්‍රය උෂ්ණයෙහි ලා වැඩියක් නො දැවිය යුතු ය. පාසිවුරු බතා තැබිය යුතු ය. පාත්‍රය බතා තබන්නු විසින් එක් අතකින් පාත්‍රය ගෙණ එක් අතකින් ඇඳ යට හෝ පුටුව යට තෝ අත ගා බැලිය යුතු ය. කිසිවක් නො අතුල බිම පාත්‍රය බතා නො තැබිය යුතු ය. සිවුර බතා තබන්නු විසින් එක් අතකින් සිවුර ගෙණ එක් අතකින් සිවුරු ලත උණදමුව හෝ සිවුරු ලත රැකුණ හෝ පිරිමැද පිරිසිදු කොට නුවාව එතට ද දරණය මෙතට ද තබා සිවුර බැතිය යුතු ය.

24. ආවාය්‍යීයා නැති සිටි කල්හි ආසනය ඔසවා තැබිය යුතු ය. පා දෙතා දිය ද පාපුටුව ද නො සේදූ පා තබන පුවරුව ද තැන්පත් කොට තැබිය යුතු ය. ඉදින් එදෙස කසල සහිත නම්, තැමැත්ද යුතු ය. ආවාය්‍යී තෙමේ තහනු කැමැත්තේ නම් තහනු පිළියෙල කළ යුතු ය. සිහිල් දියෙන් ප්‍රයෝජන නම්, සිහිල් දිය පිළියෙල කළ යුතු ය. උණු දියෙන් ප්‍රයෝජන නම්, උණු දිය පිළියෙල කළ යුතු ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8 වූ අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

25. සචෙ ආවරියො ජන්තාසරං පටිසිද්ධාමො තොති, වුණණං සන්තොතබ්බං. මහතිකා තෙමෙතබ්බං. ජන්තාසරපීඨං ආදාය ආවරියං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො ගන්තො ජන්තාසරපීඨං දක්වා වීචරං පටිග්ගහෙත්වා. එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. වුණණං දාතබ්බං. මහතිකා දාතබ්බං. සචෙ උස්සන්ති, ජන්තාසරං පටිසිතබ්බං. ජන්තාසරං පටිසන්තොන මහතිකාය මුඛං මකෙතිවා පුරතො ව පච්ඡතො ව පටිවඨාදෙත්වා ජන්තාසරං පටිසිතබ්බං. න ථෙරෙ භික්ඛු අනුපබ්ජ නිසිදිතබ්බං. න නවා භික්ඛු ආසන්නෙ පටිඛාතෙතබ්බං. ජන්තාසරෙ ආවරියං පරිකමමං කාතබ්බං. ජන්තාසරා නික්ඛමන්තොන ජන්තාසරපීඨං ආදාය පුරතො ව පච්ඡතො ව පටිවඨා-දෙත්වා ජන්තාසරා නික්ඛමිතබ්බං.

26. උදකෙපි ආවරියං පරිකමමං කාතබ්බං. නතානෙන පඨමන්තරං උත්තරිත්වා අත්තනො ගත්තං වොදකං කත්වා නිවාසෙත්වා ආවරියං ගන්තො උදකං පමජ්ජිතබ්බං. නිවාසනං දාතබ්බං. සමිසාරි දාතබ්බං. ජන්තාසරපීඨං ආදාය පඨමන්තරං ආගන්තො ආසනං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං. ආවරියො පාතියෙන පුච්ඡිතබ්බො. සචෙ උද්දිසාපෙත්වා තොති, උද්දිසාපෙතබ්බො. සචෙ පරිපුච්ඡිතාමො තොති, පරිපුච්ඡිතබ්බො.

27. යසමිං විහාරෙ ආවරියො විහරති, සචෙ සො විහාරො උකුලාපො තොති සචෙ, උස්සන්ති, සොධෙතබ්බො, විහාරං සොධෙන්නොන පඨමං පත්තවීචරං නිහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. නිසිද්ධනපච්චස්ථරණං නිහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. භිසිඛිමොන්නං නිහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. මඤ්චො නිවා කත්වා සාධුකං අපරිඝංසන්නොන අසංඝට්ට-නොන කවාට්ටියං නිහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බො. පීඨං නිවා කත්වා සාධුකං අපරිඝංසන්නොන අසංඝට්ටනොන කවාට්ටියං නිහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. මඤ්චපටිපාදකා නිහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බො.

28. බෙලමලුකො නිහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බො. අප්පෙසන්තපලකං නිහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. භුමමස්ථරණං යථාපඤ්ඤානං සලලකෙතිවා නිහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. සචෙ විහාරෙ සන්තානකං තොති, උලෙලාකා පඨමං ඔහාරෙතබ්බං. ආලොකසක්ඛිකණ්ණනාගා පමජ්ජිතබ්බො. සචෙ ගෙරුකපරිකමමකතා භිතති කණ්ණකිතා තොති, වොලුකං තෙමෙත්වා පිළෙත්වා පමජ්ජිතබ්බො. සචෙ කාලවණ්ණකතා භූමි කණ්ණකිතා තොති, වොලුකං තෙමෙත්වා පිළෙත්වා පමජ්ජිතබ්බො. සචෙ අකතා තොති භූමි, උදකෙන පරිපෙඨාසෙත්වා සමමජ්ජිතබ්බො: “මා විහාරො රජේන උග්ගඤ්ඤි” ති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

25. ආවායඝීතෙමේ ගිනිතල්ගෙට පිටිසෙත්තු කැමැත්තේ නම්, නතනසුණු දියෙන් තෙමා පිඬු කළ යුතු ය. නතනමැටි තෙමිය යුතු ය. ගිනිතල්ගෙයි පුටුව ගෙණ ආවායඝීයන් වහන්සේට පිටු පසින් ගොස් ගිනිතල්ගෙයි පුටුව දී සිටුර පිළිගෙණ පසෙක බතා නැබිය යුතු ය. නතන සුණු දිය යුතු ය. නතනමැටි තෙමිය යුතු ය. හැක්කේ නම් ගිනිතල් ගෙට යා යුතු ය. ගිනිතල්ගෙට යන්නා විසින් මැටියෙන් මුණ තවරා ඉදිරිපසින් හා පසුපසින් සිරුර වසා ගෙණ ගිනිතල්ගෙට පිටිසිය යුතු ය. ස්වර්ණසුන් ගටා නො හිඳිය යුතු ය. නවකතිසුන් ආසනයෙන් බැහැර නො කළ යුතු ය. ගිනිතල්ගෙයි දී ආවායඝීයාගේ ඇඟ ඉළිම් ඇ වත් කළ යුතු ය. ගිනිතල්ගෙයින් නික්මෙන්නා විසින් ගිනිතල්ගෙයි පුටුව ගෙණ ඉදිරියෙන් හා පස්සෙන් සිරුර වසා ගෙණ ගිනිතල්ගෙයින් නික්මිය යුතු ය.

26. දියෙහි දී ද ආවායඝීයාගේ ඇඟ ඉළිම් ඇ වත් කළ යුතු ය. නා අවසන් කළහ විසින් පළමු කොට ගොඩ නැගී නමාගේ සිරුරෙහි දිය පිසදමා හැද පොරොවා ගෙණ ආවායඝීයාගේ සිරුරෙහි දිය පිස දෑමය යුතු ය. අදනය දිය යුතු ය. සඞ්ඝාරිය දිය යුතු ය. ගිනිතල්ගෙයි හිඳිනා පුටුව ගෙණ පළමු කොට අවුත් අසුනක් පැණවිය යුතු ය. පා දෝනා දිය ද පා පුටුව ද නො සේදූ පා තබන පුවරුව ද එළවා නැබිය යුතු ය. ආවායඝී තෙමේ පැනින් පිළිවිසිය යුතු ය. උදෙසවා ගණු කැමැත්තේ නම්, උදෙසවා ගත යුතු ය. අරුත් කියවා ගණු කැමැත්තේ නම්, අරුත් කියවා ගත යුතු ය.

27. ආවායඝී තෙමේ යම් වෙතෙරක වෙසේ නම්, ඒ වෙතෙර කසළ සහිත නම්, හැක්කේ නම්, පිරිසිදු කළ යුතු ය. වෙතෙර පිරිසිදු කරන්නා විසින් පළමු කොට පාසිටුරු බැහැරට ගෙණ පසෙක නැබිය යුතු ය. හිඳිනාකඩ හා පසතුරුණ බැහැරට ගෙණ පසෙක නැබිය යුතු ය. ගුදිරිය හා කොට්ටය බැහැරට ගෙණ පසෙක නැබිය යුතු ය. ඇඳ පාත් කොට බිම නො ගටා දොරබාව නො හප්පා බැහැරට ගෙණ පසෙක මනා ව නැබිය යුතු ය. පුටුව පාත් කොට බිම නො ගටා දොරබාව නො හප්පා බැහැර කොට පසෙක මනා ව නැබිය යුතු ය. ඇඳපාඅළු බැහැර කොට පසෙක නැබිය යුතු ය.

28. කෙළමලාව බැහැර කොට පසෙක නැබිය යුතු ය. වැහිර හිඳිනා පුවරුව බැහැර කොට පසෙක නැබිය යුතු ය. බුමුතුරුණ පණවා තුඩු සැටි සලකා බලා බැහැර කොට පසෙක නැබිය යුතු ය. වෙතෙරෙහි මකුණුදල් මේද, උඩ සිට ඉවත් කළ යුතු ය. ඇතුළත පිටත ජනෙල් කටුළු හා කාමරයෙහි මුළු සතර පිස දෑමය යුතු ය. ගුරුයෙන් පිරියම් කළ බිත්තිය හටගත් පුස් ඇත් නම්, රෙදිකඩක් තෙමා මදක් මිරිකා පිස දෑමය යුතු ය. කළු පැහැ කළ බිම හටගත් පුස් ඇත් නම්, රෙදි කඩක් තෙමා මදක් මිරිකා පිස දෑමය යුතු ය. බිම පිරියම් නො කරණ ලද නම්, “වෙතෙර දුට්ඨලෙන් කිලිටි නො වේවා” යි දිය ඉස පිස දෑමය යුතු ය.

29. සඛකාරං විවිතිනා ඵකමනා ඡබ්බතබ්බං. භූමමඤ්ඤං ඔනාපෙනා සොධෙතා පපෙථාපෙනා අතිහරිතා යථාපඤ්ඤානාං පඤ්ඤාපෙනබ්බං. මඤ්ඤපටිපාදකා ඔනාපෙනා පමජ්ජිතා අතිහරිතා යථාට්ඨානෙ ධපෙනබ්බා. මඤ්ඤා ඔනාපෙනා සොධෙතා පපෙථාපෙනා නිවං කතා සාධුකං අපරිඝංසනෙන අසංඝට්ටනෙන කවාට්ටිඨං අතිහරිතා යථාපඤ්ඤානාං පඤ්ඤාපෙනබ්බං. පීඨං ඔනාපෙනා සොධෙතා පපෙථාපෙනා නිවං කතා සාධුකං අපරිඝංසනෙන අසංඝට්ටනෙන කවාට්ටිඨං අතිහරිතා යථාපඤ්ඤානාං පඤ්ඤාපෙනබ්බං. භිසිඛිමොගනං ඔනාපෙනා සොධෙතා පපෙථාපෙනා අතිහරිතා යථාපඤ්ඤානාං පඤ්ඤාපෙනබ්බං. නිසීදනපච්චඤ්ඤං ඔනාපෙනා සොධෙතා පපෙථාපෙනා අතිහරිතා යථාපඤ්ඤානාං පඤ්ඤාපෙනබ්බං. බෙලලලලකො ඔනාපෙනා පමජ්ජිතා අතිහරිතා යථාට්ඨානෙ ධපෙනබ්බා. අපසොනථලකං ඔනාපෙනා පමජ්ජිතා අතිහරිතා යථාට්ඨානෙ ධපෙනබ්බං.

30. පනාචීවරං නිකම්පිතබ්බං. පනාං නිකම්පනෙන ඵකෙන හඤ්ඤා පනාං ගතෙතා ඵකෙන හඤ්ඤා හෙට්ඨා මඤ්ඤං වා හෙට්ඨා පීඨං වා පරාමසිතා පනනා නිකම්පිතබ්බං. න ව අනන්තරභිතාය භූමියා පනනා නිකම්පිතබ්බං. චීවරං නිකම්පනෙන ඵකෙන හඤ්ඤා චීවරං ගතෙතා ඵකෙන හඤ්ඤා චීවරංසං වා චීවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිතා පාරතො අනාං ඔරතො නොගං කතා චීවරං නිකම්පිතබ්බං.

31. සවෙ පුරුක්ඛා සරජා වාතා වායනති, පුරුක්ඛා වාතපානා ඵකෙතබ්බා. සවෙ පච්ඡිමා සරජා වාතා වායනති, පච්ඡිමා වාතපානා ඵකෙතබ්බා. සවෙ උත්තරා සරජා වාතා වායනති, උත්තරා වාතපානා ඵකෙතබ්බා. සවෙ දකුණිකා සරජා වාතා වායනති, දකුණිකා වාතපානා ඵකෙතබ්බා. සවෙ සීහකාලො හොති, දිවා වාතපානා විවරිතබ්බා. රතනි ඵකෙතබ්බා. සවෙ උණහකාලො හොති දිවා වාතපානා ඵකෙතබ්බා රතනි විවරිතබ්බා.

32. සවෙ පරිවෙණං උකුලාපං හොති, පරිවෙණං සමමජ්ජිතබ්බං. සවෙ කොට්ඨකො උකුලාපො හොති, කොට්ඨකො සමමජ්ජිතබ්බං. සවෙ උපට්ඨානසාලා උකුලාපා, හොති, උපට්ඨානසාලා සමමජ්ජිතබ්බා. සවෙ අග්ගිසාලා උකුලාපා හොති, අග්ගිසාලා සමමජ්ජිතබ්බා. සවෙ වච්චකුටි උකුලාපා හොති, වච්චකුටි සමමජ්ජිතබ්බා. සවෙ පානීයං න හොති, පානීයං උපට්ඨාපෙනබ්බං. සවෙ පරිනොජනීයං න හොති, පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙනබ්බං. සවෙ ආචමනකුමනියා උදකං න හොති, ආචමනකුමනියා උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං.

33. සවෙ ආවරියස්ස අනභිරති උප්පන්නා හොති, අනෙතවාසිකෙන වූපකාසෙනබ්බං. වූපකාසාපෙනබ්බං. ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සවෙ ආවරියස්ස කුකකුච්චං උප්පන්නා හොති, අනෙතවාසිකෙන, විනොදෙනබ්බං. විනොදපෙනබ්බං. ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සවෙ ආවරියස්ස දිට්ඨිගතං උප්පන්නා හොති, අනෙතවාසිකෙන විවෙචෙනබ්බං. විවෙචාපෙනබ්බං. ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

29. කසල එකතු කොට පසෙක හල යුතු ය. බුමුකුරුණ වියලා පිරිසිදු කොට ගසා දමා ගෙනවුත් පණවා තුබූ ලෙසට පැණවිය යුතු ය. ඇඳපාඅළු වියලා පිරිමැද ගෙනවුත් තුබූ තැන තැබිය යුතු ය. ඇඳ වියලා පිරිසිදු කොට ගසා දමා පාත් කොට බිම නොගටා දොරබාව නො හප්පා ගෙනවුත් පණවා තුබූ ලෙසට මනා කොට පැණවිය යුතු ය. පුටුව වියලා පිරිසිදු කොට ගසා දමා පාත් කොට බිම නොගටා දොරබාව නො හප්පා ගෙනවුත් පණවා තුබූ පරිදි පැණවිය යුතු ය. ගුදිරිය හා කොච්චය වියලා පිරිසිදු කොට ගසා දමා ගෙනවුත් පණවා තුබූ පරිදි පැණවිය යුතු ය. හිඳිනාකඩ හා පසකුරුණ වියලා පිරිසිදු කොට ගසා දමා ගෙනවුත් පණවා තුබූ පරිදි පැණවිය යුතු ය. කෙලමලාව සෝදා වියලා පිරිමැද ගෙනවුත් තුබූ තැන තැබිය යුතු ය. වැතීර හිඳිනා පුවරුව වියලා පිරිමැද ගෙනවුත් තුබූ තැන තැබිය යුතු ය.

30. පා සිටුරු බහා තැබිය යුතු ය. පාත්‍රය බහා තබන්නහු විසින් එක් අතකින් පාත්‍රය ගෙන එක් අතකින් ඇඳ යට හෝ පුටුව යට හෝ අත ගා පාත්‍රය තැබිය යුතු ය. කිසිවක් නො අතුල බිම පාත්‍රය නො තැබිය යුතු ය. සිටුරු බහා තබන්නහු විසින් එක් අතකින් සිටුරු ගෙන එක් අතකින් සිටුරු ලන උණදඬුව හෝ රැහැණ හෝ පිරිමැද නුවාව එකට ද දරණය මෙහාට ද තබා සිටුරු දැමිය යුතු ය.

31. පෙර දිගින් නැගි එන දුලි සහිත වූ වාතයෝ හමන් නම්, පෙරදිග කවුළුදොර වැසිය යුතු ය. බස්නාහිර දිගින් නැග එන වාතයෝ දුලි සහිත ව හමන් නම්, බස්නාහිර කවුළුදොර වැසිය යුතු ය. උතුරු දිගින් එන වාතයෝ දුලි සහිත ව හමන් නම්, උතුරු දිග කවුළුදොර වැසිය යුතු ය. දකුණු දිගින් එන වාතයෝ දුලි සහිත ව හමන් නම්, දකුණු දිග කවුළුදොර වැසිය යුතු ය. ශිතකාලය වේ නම්, දහවල කවුළුදොර ඇර තැබිය යුතු ය. රාත්‍රියෙහි වැසිය යුතු ය. උෂ්ණ කාලය වේ නම්, දහවල කවුළුදොර වැසිය යුතු ය. රාත්‍රියෙහි ඇර තැබිය යුතු ය.

32. පිරිවෙණ කසල සහිත නම්, පිරිවෙණ හැමැදිය යුතු ය. ඇතුළුගෙය කසල සහිත නම්, ඇතුළුගෙය හැමැදිය යුතු ය. උපසානශාලාව කසල සහිත නම්, උපසාන ශාලාව හැමැදිය යුතු ය. ගිනිහල්ගෙය කසල සහිත නම්, ගිනිහල්ගෙය හැමැදිය යුතු ය. වැසිකිළිය කසල සහිත නම්, වැසිකිළිය හැමැදිය යුතු ය. පැන් නො වේ නම්, පැන් එළවා තැබිය යුතු ය. පරිභොගයට සුදුසු දිය නො වේ නම්, පරිභොගයට සුදුසු දිය එළවා තැබිය යුතු ය. වැසිකිළිදියසැලෙහි දිය නො වේ නම්, වැසිකිළිදියසැලෙහි දිය වත්කල යුතු ය.

33. ආවායඝීයානට ශාසනයෙහි නො ඇල්මෙන් උපන්නෝ නම්, අතැවැසියා විසින් ආවායඝීයා අන් තැනකට ගෙන යා යුතු ය. අනෙකකු ලවා අන් තැනකට පමුණුවාලිය යුතු ය. උන්වහන්සේට ධම්මථා හෝ කිය යුතු ය. ආවායඝීයානට කුකුසෙන් උපන්නෝ නම්, අතැවැසියා විසින් එය දුරු කල යුතු ය. “තෙරුන්ගේ කුකුස හැරලව” යි අන් මතනෙකුට කිය යුතු ය. උන්වහන්සේට ධම්මථා හෝ කිය යුතු ය. ආවායඝීයානට මිසදිටුවක් උපන්නෝ නම්, අතැවැසියා විසින් එය දුරු කට යුතු ය. අතීකකු ලවා හෝ දුරු කරවිය යුතු ය. උන්වහන්සේට ධම්මථා හෝ කිය යුතු ය.

34. සචෙ ආචරියො ගරුඛමං අජ්ඣාපනො හොති, පරිවාසාරහො, අනෙතවාසිකෙන උස්සකකං කාතබ්බං: “කිනති හු බො සඬේසා ආචරියස්ස පරිවාසං දදෙය්‍යා?” ති.

35. සචෙ ආචරියො මූලාය පටිකස්සන්තාරහො හොති, අනෙතවාසිකෙන උස්සකකං කාතබ්බං: “කිනති හු බො සඬේසා ආචරියං මූලාය පටිකස්සෙය්‍යා?” ති.

36. සචෙ ආචරියො මානන්තාරහො හොති, අනෙතවාසිකෙන උස්සකකං කාතබ්බං: “කිනති හු බො සඬේසා ආචරියස්ස මානන්තං දදෙය්‍යා?” ති.

37. සචෙ ආචරියො අබ්‍යන්තාරහො හොති, අනෙතවාසිකෙන උස්සකකං කාතබ්බං: “කිනති හු බො සඬේසා ආචරියං අබ්‍යන්තං දදෙය්‍යා?” ති.

38. සචෙ සඬේසා ආචරියස්ස කමමං කන්තුකාමො හොති, තජ්ජීයං වා නිදස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උකෙචනීයං වා, අනෙතවාසිකෙන උස්සකකං කාතබ්බං: “කිනති හු බො සඬේසා ආචරියස්ස කමමං න කරෙය්‍යා? ලුච්ඡාය වා පරිණාමෙය්‍යා?” ති. කතං වා පනස්ස හොති සඬේසන කමමං තජ්ජීයං වා නිදස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උකෙචනීයං වා, අනෙතවාසිකෙන උස්සකකං කාතබ්බං: “කිනති හු බො ආචරියො සමමා වන්තෙය්‍යා? ලොමං පානෙය්‍යා? නෙත්තාරං වන්තෙය්‍යා? සඬේසා තං කමමං පටිපස්සමෙය්‍යා?” ති.

39. සචෙ ආචරියස්ස චිවරං ධොවිතබ්බං හොති, අනෙතවාසිකෙන ධොවිතබ්බං උස්සකකං වා කාතබ්බං “කිනති හු බො ආචරියස්ස චිවරං ධොවිතෙථා?” ති. සචෙ ආචරියස්ස චිවරං කාතබ්බං හොති, අනෙතවාසිකෙන කාතබ්බං, උස්සකකං වා කාතබ්බං “කිනති හු බො ආචරියස්ස චිවරං කර්ථෙථා” ති. සචෙ ආචරියස්ස රජනං පචිතබ්බං හොති, අනෙතවාසිකෙන පචිතබ්බං, උස්සකකං වා කාතබ්බං “කිනති හු බො ආචරියස්ස රජනං පචිතෙථා” ති. සචෙ ආචරියස්ස චිවරං රජෙතබ්බං හොති, අනෙතවාසිකෙන රජෙතබ්බං, උස්සකකං වා කාතබ්බං “කිනති හු බො ආචරියස්ස චිවරං රජෙතෙථා” ති. චිවරං රජන්තොන සාධුකං සමපරිවත්තකං සමපරිවත්තකං රජෙතබ්බං. න ච අවජිනො පෙවෙ පකකමිතබ්බං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

34. ආවාය්‍යීනෙතෙ මරු ඇවතට පැමිණියේ පිරිවෙසට සුදුසු වූයේ චේද, අතැවැසියා විසින් “කෙසේ නම් සමඝ නෙතෙ ආවාය්‍යීයානට පිරිවෙස් දෙන්නේ ද” යි උත්සාහ කට යුතු ය.

35. ආවාය්‍යීනෙතෙ මුල සිට පිරිවෙස් පිරිමට සුදුසු වූයේ නම් අතැවැසියා විසින් කෙසේ නම් සමඝ නෙතෙ ආවාය්‍යීයා මුලට (මුල සිට පිරිවෙස් පිරිමට) අදින්නේ ද” යි උත්සාහ කට යුතු ය.

36. ආවාය්‍යීනෙතෙ මානතට සුදුසු වූයේ නම්, අතැවැසියා විසින් “කෙසේ නම් සමඝ නෙතෙ ආවාය්‍යීයානට මානත දෙන්නේ ද” යි උත්සාහ කට යුතු ය.

37. ආවාය්‍යීනෙතෙ අඛ්භානයට සුදුසු වූයේ නම්, අතැවැසියා විසින් “කෙසේ නම් සමඝ නෙතෙ ආවාය්‍යීයා සමඝයාට ඇතුළත් කරවන්නේ ද” යි උත්සාහ කට යුතු ය.

38. සමඝ නෙතෙ ආවාය්‍යීයානට ත්‍ය්‍යනියකමමය හෝ නියස්සකමමය හෝ පබ්බාජනියකමමය හෝ පටිසාරණියකමමය හෝ උකෙබ්පනියකමමය හෝ කරණු කැමැත්තේ නම්, “සමඝ නෙතෙ කෙසේ නම්, ආවාය්‍යීයානට කම් නො කරන්නේ ද? ලඝු බවට හෝ පෙරළන්නේ ද” යි අතැවැසියා විසින් උත්සාහ කට යුතු ය. උන්වනන්සේට සමඝයා විසින් ත්‍ය්‍යනියකමමය හෝ නියස්සකමමය හෝ පබ්බාජනියකමමය හෝ පටිසාරණියකමමය හෝ උකෙබ්පනියකමමය හෝ කරණ ලද්දේ හෝ චේද, “කෙසේ නම් ආවාය්‍යී නෙතෙ මනා කොට පවතින්නේ ද? භික්ෂූන්ට අනුලොම වන්නේ ද? නිදෙස්බව පිණිස මනා කොට පවතින්නේ ද? සමඝ නෙතෙ ඒ කෘමිය සංසිදුවන්නේ ද” යි අතැවැසියා විසින් උත්සාහ කට යුතු ය.

39. ආවාය්‍යීයාගේ සිවුර සේදිය යුතු නම්, අතැවැසියා විසින් සේදිය යුතු ය. “කෙසේ නම් ආවාය්‍යීයාගේ සිවුර සෝදනු ලබන්නේ ද” යි උත්සාහය හෝ කටයුතු ය. ආවාය්‍යීයානට සිවුරක් කට යුතු නම්, අතැවැසියා විසින් ඒ කටයුතු ය. “කෙසේ නම් ආවාය්‍යීයාගේ සිවුර කරණු ලබන්නේ ද” යි උත්සාහය හෝ කටයුතු ය. ආවාය්‍යීයානට පඬු පිසිය යුතු නම්, අතැවැසියා විසින් පිසිය යුතු ය. “කෙසේ නම් ආවාය්‍යීයානට පඬු පිසනු ලබන්නේ ද” යි උත්සාහය හෝ කටයුතු ය. ආවාය්‍යීයාගේ සිවුර පඬු පෙටිය යුතු නම්, අතැවැසියා විසින් පඬු පෙටිය යුතු ය. “කෙසේ නම්, ආවාය්‍යීයාගේ සිවුර පඬු පොටනු ලබන්නේ ද” යි උත්සාහය හෝ කටයුතු ය. සිවුර පඬු පොටන්නු විසින් මනා කොට පෙරලි පෙරලා පඬු පෙටිය යුතු ය. පොදු නොසුන්කල්හි බැහැර නොයා යුතු ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

40. න ආවරියං අනාපුච්ඡා එකච්චස්ස පනෙනා දුතබ්බො. න එකච්චස්ස පනෙනා පටිග්ගතෙනබ්බො. න එකච්චස්ස චිවරං දුතබ්බං. න එකච්චස්ස චිවරං පටිග්ගතෙනබ්බං. න එකච්චස්ස පරික්ඛාරො දුතබ්බො. න එකච්චස්ස පරික්ඛාරො පටිග්ගතෙනබ්බො. න එකච්චස්ස කෙසා ඡේත්තබ්බො. න එකච්චෙන කෙසා ඡේදපෙනබ්බො. න එකච්චස්ස පරිකමමං කාතබ්බං. න එකච්චෙන පරිකමමං කාරාපෙනබ්බං. න එකච්චස්ස වෙය්‍යාවචේවා කාතබ්බො. න එකච්චෙන වෙය්‍යාවචේවා කාරාපෙනබ්බො. න එකච්චස්ස පච්ඡාසමණෙන තොතබ්බං. න එකච්චො පච්ඡාසමණො ආදුතබ්බො. න එකච්චස්ස පිණ්ඩපාතො නීහරිතබ්බො. න එකච්චෙන පිණ්ඩපාතො නීහරාපෙනබ්බො.

41. න ආවරියං අනාපුච්ඡා ගාමො පටිසිතබ්බො. න සුසානං ගන්තාබ්බං. න දිසාපක්කමිතබ්බො. සචෙ ආවරියො ගිලානො තොති, යාවජීවං උපරියාතබ්බො. වුට්ඨානමස්ස ආගමෙනබ්බො'නති.

ආවරියවග්ගං නිබ්බිතං.

1. ආවරියෙන භීකුට්ඨෙ, අනෙතවාසිකච්ඡි සමමා වත්තිතබ්බං. තත්‍රායං සමමා වත්තනා: ආවරියෙන භීකුට්ඨෙ, අනෙතවාසිකො සම්ගතෙනබ්බො අනුගතෙනබ්බො උදෙසෙන පරිපුච්ඡාය ඔවාදෙන අනුසාසනියා.

2. සචෙ ආවරියස්ස පනෙනා තොති, අනෙතවාසිකස්ස පනෙනා න තොති, ආවරියෙන අනෙතවාසිකස්ස පනෙනා දුතබ්බො. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං. “කීනති හු බො අනෙතවාසිකස්ස පනෙනා උප්පජ්ජෙය්‍යා” ති.

3. සචෙ ආවරියස්ස චිවරං තොති, අනෙතවාසිකස්ස චිවරං න තොති, ආවරියෙන අනෙතවාසිකස්ස චිවරං දුතබ්බං. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං. “කීනති හු බො අනෙතවාසිකස්ස චිවරං උප්පජ්ජෙය්‍යා” ති.

4. සචෙ ආවරියස්ස පරික්ඛාරො, තොති, අනෙතවාසිකස්ස පරික්ඛාරො න තොති, අනෙතවාසිකස්ස පරික්ඛාරො දුතබ්බො. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං. “කීනති හු බො අනෙතවාසිකස්ස පරික්ඛාරො උප්පජ්ජෙය්‍යා” ති.

5. සචෙ අනෙතවාසිකො ගිලානො තොති, කාලසෙය්‍යව වුට්ඨාය දන්තකුට්ඨං දුතබ්බං. මුඛොදකං දුතබ්බං. ආසිනං පඤ්ඤපෙනබ්බං. සචෙ යාගු තොති, භාජනං ධොවිතා යාගු උප්පාමෙනබ්බො. යාගුජිතස්ස උදකං දඬා භාජනං පටිග්ගතෙනා නිවං කති සාධුකං අපරිසංසන්නෙන ධොවිතා පටිසාමේතබ්බං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

40. ආවාය්‍යීයා නො විවාරා කිසිවෙකුට පාත්‍රය නො දිය යුතු ය. කිසිවෙකුගේ පාත්‍රය නො පිළිගත යුතු ය. කිසිවෙකුට සිවුර නො දිය යුතු ය. කිසිවෙකුගේ සිවුර නො පිළිගත යුතු ය. කිසිවෙකුට පිරිකර නො දිය යුතු ය. කිසිවෙකුගේ පිරිකර නො පිළිගත යුතු ය. කිසිවෙකුගේ කෙස් නො කැපිය යුතු ය. කිසිවෙකු ලවා කෙස් නො කැපවිය යුතු ය. කිසිවෙකුට පා මිරිකිම් ඇ වන් නො කට යුතු ය. කිසිවෙකු ලවා නො කරවා ගත යුතු ය. කිසිවෙකුට වතාවත් නො කට යුතු ය. කිසිවෙකු ලවා වතාවත් නො කරවා ගත යුතු ය. කිසිවෙකුගේ පස්සේ යන මහණකු නො විය යුතු ය. පස්සේ යන කිසි මහණෙක් නොගත යුතු ය. කිසිවෙකුගේ පිණ්ඩපානය බැහැර නො කට යුතු ය. කිසිවෙකු ලවා පිණ්ඩපානය බැහැර නො කරවිය යුතු ය.

41. ආවාය්‍යීයා නො විවාරා ගම් නො වැදිය යුතු ය. සොහොනට නො යා යුතු ය. ඒ ඒ දසාවන්ති නො යා යුතු ය. ආවාය්‍යී හෙමේ ගිලන් වේ නම්, ඒ වන් වන තුරු උපසාන කළ යුතු ය. උන්වනන්සේගේ ලෙහින් නැගිසිටීම බලාපොරොත්තු විය යුතු ය.

ඇදුරුවන නිමි.

1. මහණෙනි, ආවාය්‍යීයා අතැවැසියා කෙරෙහි මනා කොට පැවතිය යුතු ය. එහි මේ මනා කොට පැවැත්ම ය: මහණෙනි, ආවාය්‍යීයා විසින් අතැවැසි හෙමේ උදෙසීමෙන් අනුග්‍රහ කට යුතු ය. කරුණු විමසීමෙන් අවිවාදයෙන් අනුශාසිතයෙන් සංග්‍රහ කට යුතු ය.

2. ආවාය්‍යීයානට වැඩි පාත්‍රයෙක් වේ ද, අතැවැසියානට පාත්‍රයෙක් නො වේ ද, ආවාය්‍යීයා විසින් අතැවැසියානට පාත්‍රය දිය යුතු ය. “අතැවැසියානට පාත්‍රයක් කෙසේ නම් උපදින්නේ ද” යි උත්සාහය හෝ කට යුතු ය.

3. ආවාය්‍යීයානට සිවුරක් වේ ද, අතැවැසියානට සිවුරක් නො වේ ද, ආවාය්‍යීයා විසින් අතැවැසියානට සිවුර දිය යුතු ය. “අතැවැසියානට සිවුරෙක් කෙසේ නම් උපදින්නේ ද” යි උත්සාහය හෝ කට යුතු ය.

4. ආවාය්‍යීයානට පරිඤ්ඤායෙක් වේ ද, අතැවැසියානට පරිඤ්ඤා-යෙක් නො වේ ද, ආවාය්‍යීයා විසින් අතැවැසියානට පරිඤ්ඤා දිය යුතු ය. “අතැවැසියානට පරිඤ්ඤායෙක් කෙසේ නම් උපදින්නේ ද” යි උත්සාහය හෝ කට යුතු ය.

5. අතැවැසි හෙමේ ගිලන් වේ නම්, කලින් ම නැගිට දැනට දිය යුතු ය. මුව දෝනා දිය දිය යුතු ය. අසුන් පැණවිය යුතු ය. ඉදින් කැඳ තිබේ නම්, බඳුන සෝද, කැඳ එළවිය යුතු ය. කැඳ වළඳ, සිටිය හුට දිය දී බඳුන පිළිගෙන පාත් කොට මැනැවින් නො ගටා සෝද, තැන්පත් කළ යුතු ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. අනෙකවාසිකමගි චුට්ඨිතෙ ආසනං උඤ්චිතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ඛාපො තොති, සො දෙසො සමමජ්ඣිතබ්බො. සචෙ අනෙකවාසිකො ගාමං පච්ඨිසුකාමො තොති, නිවාසනං දානබ්බං. පටිනිවාසනං පටිග්ගතෙතබ්බං. කායච්ඡිකානං දානබ්බං. සගුණං කත්ථා සම්ඝාටියො දානබ්බො. ධොවිත්ථා පනෙතා සඋදකො දානබ්බො. “එතතාවතා නිවතතිස්සති” ති ආසනං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපතික්ඛිපිතබ්බං. පච්චුග්ගන්ත්වා පත්තවිවරං පටිග්ගතෙතබ්බං. සචෙ විවරං සින්නං තොති, මුහුත්තං උණෙතා ඔත්තාපෙතබ්බං. න ච උණෙතා විවරං නිබ්බිතිතබ්බං. විවරං සම්ඝර්තබ්බං. විවරං සම්ඝර්තෙනාන චතුරඛ්‍යුලං කණ්ණං උස්සාදෙත්වා විවරං සම්ඝර්තබ්බං. “මා මජ්ඣේ භමෙතා අතොසි” ති. ඔත්තොගෙ කායච්ඡිකානං කාතබ්බං.

7. සචෙ පිණ්ඩපාතො තොති අනෙකවාසිකො ච භුඤ්ජිතුකාමො තොති, උදකා දත්වා පිණ්ඩපාතො උපනාමෙතබ්බො. අනෙකවාසිකො පාතියෙතා පුට්ඨිතබ්බො. භුත්තාපිස්ස උදකං දත්වා පත්තං පටිග්ගතෙත්වා නිවං කත්ථා සාධුකං අපරිඝංසනෙනා ධොවිත්ථා වොදකං කත්ථා මුහුත්තං උණෙතා ඔත්තාපෙතබ්බො. න ච උණෙතා පනෙතා නිබ්බිතිතබ්බො.

8. පත්තවිවරං නික්ඛිපිතබ්බං. පත්තං නික්ඛිපනෙනා එකෙන හත්ථෙන පත්තං ගතෙත්වා එකෙන හත්ථෙන හෙට්ඨා මඤ්චං වා හෙට්ඨා පීඨං වා පරාමසිත්ථා පනෙතා නික්ඛිපිතබ්බො. න ච අනන්තරභිත්තාය භූමියා පනෙතා නික්ඛිපිතබ්බො. විවරං නික්ඛිපනෙනා එකෙන හත්ථෙන විවරං ගතෙත්වා එකෙන හත්ථෙන විවරවංසං වා විවරරජ්ජුං වා පමජ්ඣිත්වා පාරතො අත්තං ඔරතො හොගං කත්ථා විවරං නික්ඛිපිතබ්බං.

9. අනෙකවාසිකමගි චුට්ඨිතෙ ආසනං උඤ්චිතබ්බං. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ඛාපො තොති, සො දෙසො සමමජ්ඣිතබ්බො. සචෙ අනෙකවාසිකො නානාසිතුකාමො තොති, නානානං පටිසාදෙතබ්බං. සචෙ සීනෙන අත්ථො තොති, සීනං පටිසාදෙතබ්බං. සචෙ උණෙතාන අත්ථො තොති, උණං පටිසාදෙතබ්බං.

10. සචෙ අනෙකවාසිකො ජන්තාඝරං පටිසිසුකාමො තොති, චුණ්ණං සනෙතබ්බං. මත්තිකා තෙමෙතබ්බො. ජන්තාඝරපීඨං ආදාය ගන්ත්වා ජන්තාඝරපීඨං දත්වා විවරං පටිග්ගතෙත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. චුණ්ණං දානබ්බං. මත්තිකා දානබ්බො. සචෙ උස්සහති ජන්තාඝරං පටිසිතබ්බං. ජන්තාඝරං පටිසනෙනා මත්තිකාය මුඛං මනෙකත්ථා පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාඝරං පටිසිතබ්බං. න පෙරෙ භික්ඛූ අනුපබ්ජි නිසිදිතබ්බං න නවා භික්ඛූ ආසනෙන පටිබානෙතබ්බො. ජන්තාඝරෙ අනෙකවාසිකස්ස පරිකමමං කාතබ්බං. ජන්තාඝරා නික්ඛමනෙනා ජන්තාඝරපීඨං ආදාය පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාඝරා නික්ඛමිතබ්බං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. අතැවැසියා නැති සිටි කල්හි ආසනය ඔසවා තැබිය යුතු ය. එ දෙස කසල සහිත නම්, එ නැත නැමැදිය යුතු ය. අතැවැසි තෙමේ ගම් වදිනු කැමැත්තේ නම්, අදනය දිය යුතු ය. ඇද තුබූ අදනය පිළිගත යුතු ය. පරිය දිය යුතු ය. සගුණ කොට සිටුරු දිය යුතු ය. සෝද දිය සහිත වූ පාත්‍රය දිය යුතු ය. “වෙපමණකින් පිළු සිහිමෙන් නවතින්නේ ය” යි දැන ආසනය පැණවිය යුතු ය. පාදෝනා දිය ද පාපුටුව ද නොසේදු පා තබන පුවරුව ද එළවිය යුතු ය. ඉදිරියට ගොස් පා සිටුරු පිළිගත යුතු ය. සිටුර හෙත් නම්, මොහොතක් උෂ්ණයෙහි ලා විසලිය යුතු ය. සිටුර උෂ්ණයෙහි ලා වැසියක් නොදැවිය යුතු ය. සිටුර නැමිය යුතු ය. සිටුර නමන්නු විසින් “මැද නො දරා” යි සහරතුලක් පමණ සිටුරු කොණ උස් කොට සිටුර නැමිය යුතු ය. සිටුරු දරණයෙහි පරිය තැබිය යුතු ය.

7. ඉදින් පිණඩපාතය වේද, අතැවැසිතෙමින් වළඳනු කැමැත්තේ වේද, දිය දී පිණඩපාතය එළවිය යුතු ය. අතැවැසි තෙමේ පැතින් විමාල යුතු ය. වළඳ අවසන් කළහුට දිය දී පාත්‍රය පිළිගෙන පාත් කොට නො ගවා මනා කොට සෝද දිය පිස දමා මොහොතක් උෂ්ණයෙහි ලා විසලිය යුතු ය. පාත්‍රය උෂ්ණයෙහි ලා වැසියක් නො දැවිය යුතු ය.

8. පාසිටුරු බතා තැබිය යුතු ය. පාත්‍රය බතා තබන්නු විසින් එක් අතකින් පාත්‍රය ගෙන එක් අතකින් ඇද යට තෝ පුටුව යට තෝ අත ගා පාත්‍රය බතා තැබිය යුතු ය. කිසිවක් නො අතුල බිම පාත්‍රය නො තැබිය යුතු ය. සිටුර බතා තබන්නු විසින් එක අතකින් සිටුර ගෙන එක අතකින් සිටුරු ලන උණදඬුව හෝ රැහැණ තෝ පසදමා නුවාව එතාට ද දරණය මෙතාට ද ලා සිටුර බතා තැබිය යුතු ය.

9. අතැවැසියා නැති සිටි කල්හි ආසනය ඔසවා තැබිය යුතු ය. පාදෝනා දිය ද පාපුටුව ද නො සේදු පා තබන පුවරුව ද තැන්පත් කළ යුතු ය. එ දෙස කසල සහිත නම්, එ නැත නැමැදිය යුතු ය. අතැවැසියා නැතු කැමති නම්, නතනු පිළියෙල කළ යුතු ය. සිහිල් දියෙන් ප්‍රයෝජන නම් සිහිල් දිය පිළියෙල කළ යුතු ය. උණු දියෙන් ප්‍රයෝජන නම් උණු දිය පිළියෙල කළ යුතු ය.

10. අතැවැසි තෙමේ ගිනිතල්ගෙට යනු කැමැත්තේ නම්, නතන සුණු තෙමා පිඩු කළ යුතු ය. නතනමැටි තෙමිය යුතු ය. ගිනිතල්ගෙයි පුටුව ගෙන ගොස් ගිනිතල්ගෙයි පුටුව දී සිටුර පිළිගෙන පසෙක තැබිය යුතු ය. නතනසුණු දිය යුතු ය. නතනමැටි දිය යුතු ය. තැක්කේ නම් ගිනිතල්ගෙට පිටිසිය යුතු ය. ගිනිතල්ගෙට පිටිසෙන්නු විසින් මැටියෙන් මුණ තවරා ඉදිරිපසින් හා පසුපසින් සිරුර වසා ගිනිතල්ගෙට පිටිසිය යුතු ය. සප්ටර්තිසුණු ගවා නො හිදිය යුතු ය. නවක භික්ෂූන් ආසනයෙන් බැහැර නො හට යුතු ය. ගිනිතල්ගෙයි දී අතැවැසියාගේ ඇත ඉළිම් ඇ වන් කළ යුතු ය. ගිනිතල්ගෙයින් නික්මෙන්නු විසින් ගිනිතල්ගෙයි පුටුව ගෙන ඉදිරි පසින් හා පසු පසින් ද සිරුර වසා ගිනිතල්ගෙයින් නික්මිය යුතු ය.

11. උදකෙ'පි අනෙතවාසිකස්ස පරිකමමං කාතබ්බං. නතානෙන පඨමතරං. උත්තරිත්වා අත්තනො ගත්තං වොදකං කත්වා නිවාසෙත්වා අනෙතවාසිකස්ස ගත්තතො උදකං පමජ්ජිතබ්බං. නිවාසනං දුතබ්බං. සඞ්ඝාටි දුතබ්බං. ජනනාඝරපීඨං ආදාය පඨමතරං. ආගන්ත්වා ආසනං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනිකක්ඛිතබ්බං. අනෙතවාසිකො පාතීයෙන පුච්ඡිතබ්බො.

12. යස්මිං විතාරෙ අනෙතවාසිකො විතරති, සචෙ සො විතාරො උකල්ලාපො හොති, සචෙ උස්සහති, සොධෙතබ්බො. විතාරං සොධෙන්නෙන-පඨමං පත්තවිවරං. නීහරිත්වා එකමන්තං නිකක්ඛිතබ්බං. නිසීදනපච්චන්දරණං. නීහරිත්වා එකමන්තං නිකක්ඛිතබ්බං. භිසිඛිමොහනං. නීහරිත්වා එකමන්තං නිකක්ඛිතබ්බං. මඤ්චො නිවං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසනෙන අසංඝට්ටනෙන නිවාට්ඨිං. නීහරිත්වා එකමන්තං නිකක්ඛිතබ්බො. පීඨං නිවං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසනෙන අසංඝට්ටනෙන නිවාට්ඨිං. නීහරිත්වා එකමන්තං නිකක්ඛිතබ්බං. මඤ්චපට්ඨිපාදකා නීහරිත්වා එකමන්තං නිකක්ඛිතබ්බො. බෙලුමලුකො නීහරිත්වා එකමන්තං නිකක්ඛිතබ්බො. අපය්සනඵලකං නීහරිත්වා එකමන්තං නිකක්ඛිතබ්බං. භූමමන්දරණං යථාපඤ්ඤන්තං සල්ලකෙතිත්වා නීහරිත්වා එකමන්තං නිකක්ඛිතබ්බං.

13. සචෙ විතාරෙ සන්තානකං හොති, උල්ලොකා පඨමං ඔතාරෙතබ්බං. ආලොකසක්කිකණ්ණනාගා පමජ්ජිතබ්බො. සචෙ ගෙරුක-පරිකමමකතා භිතති කණ්ණකිතා හොති, වොලකං තෙමෙත්වා පිලෙත්වා පමජ්ජිතබ්බො. සචෙ කාලවණ්ණකතා භූමි කණ්ණකිතා හොති, වොලකං තෙමෙත්වා පිලෙත්වා පමජ්ජිතබ්බො. සචෙ අකතා හොති භූමි, උදකෙන පරිපෙඨාසෙත්වා සමපජ්ජිතබ්බො, “මා විතාරො රජෙන උග්ගඤ්ඤි” ති. සඞ්ඝාරං විචිතිත්වා එකමන්තං ඡබ්බෙතබ්බං.

14. භූමමන්දරණං ඔතාපෙත්වා පපෙඨාපෙත්වා අතිහරිත්වා යථා පඤ්ඤන්තං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. මඤ්චපට්ඨිපාදකා ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාධ්මානෙ ඨපෙතබ්බො. මඤ්චො ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා නිවං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසනෙන අසංඝට්ටනෙන නිවාට්ඨිං. අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤන්තං පඤ්ඤාපෙතබ්බො. පීඨං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පපෙඨාපෙත්වා නිවං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසනෙන අසංඝට්ටනෙන නිවාට්ඨිං. අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤන්තං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. භිසිඛිමොහනං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පපෙඨාපෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤන්තං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. නිසීදනපච්චන්දරණං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පපෙඨාපෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤන්තං පඤ්ඤාපෙතබ්බං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

11. ජලයෙහි දී ද අතාවැසියාගේ ඇඟ ඉලිඹි ඇ වත් කළ යුතු ය. නා අවසන් කළහ විසින් පළමුකොට ගොඩ නැගී තමන්ගේ සිරුරෙහි දිය පිසදමා හැද ගෙණ අතාවැසියාගේ සිරුර පිස දෑමය යුතු ය. අදනය දිය යුතු ය. සිවුර දිය යුතු ය. ගිනිතල්ගෙඩි පුටුව ගෙණ පළමු කොට අවුත් ආසනය පැණවිය යුතු ය. පා දෝනා දිය පාපුටුව නො සේද පා තබන පුවරුව එළවා තැබිය යුතු ය. අතාවැසි තෙමේ පැතින් විවෘල යුතු ය.

12. යම් වෙහෙරක අතාවැසි තෙමේ වෙසේ ද, ඒ වෙහෙර කසල සහිත වේ නම් හැක්කේ නම් පිරිසිදු කළ යුතු ය. වෙහෙර පිරිසිදු කරන්නහු විසින් පළමු කොට පා සිවුරු බැහැරට ගෙණ පසෙක තැබිය යුතු ය. හිඳිනා කඩ හා පසතුරුණ බැහැර කොට පසෙක තැබිය යුතු ය. ගුදිරිය හා කොට්ටය බැහැර කොට පසෙක තැබිය යුතු ය. ඇද පාත් කොට නො ගටා දොරබාව නො හප්පා බැහැර කොට පසෙක මනා කොට තැබිය යුතු ය පුටුව පාත් කොට නො ගටා දොරබාව නො හප්පා පසෙක මනා කොට තැබිය යුතු ය. ඇදපාඅළු බැහැර කොට පසෙක තැබිය යුතු ය. කෙළුම්ලාව පසෙක තැබිය යුතු ය. වැතීර හෝනා පුවරුව බැහැර කොට පසෙක තැබිය යුතු ය. බුමුතුරුණ පණවා තුබූ සැටි සලකා බැහැර කොට පසෙක තැබිය යුතු ය.

13. වෙහෙරෙහි මතුණු දෑල් වේ නම් උඩ සිට පළමු කොට ඉවත් කළ යුතු ය. ඇතුළතපිටන ජනෙල්කවුළු හා කාමරයෙහි මුළුසතර පිසදෑමය යුතු ය. ගුරුයෙන් පිරියම් කළ බිත්තිය හටගත් පුස් ඇත්තී නම් රෙදි කඩක් තෙමා මඳක් මිරිකා පිස දෑමය යුතු ය. කළු පැහැ කළ බිම හටගත් පුස් ඇත්තී නම් රෙදි කඩක් තෙමා මඳක් මිරිකා පිස දෑමය යුතු ය. බිම පිරියම් නො කරණ ලද නම් දිය ඉස “වෙහෙර නො කිලිටි වේවා” යි හැමදිය යුතු ය. කසල රැස් කොට පසෙක දෑමය යුතු ය.

14. බුමුතුරුණ විසලා ශුඬි කොට ගසා දමා ඇතුළට ගෙණවුත් පණවා තුබූ පරිදි තැබිය යුතු ය. ඇදපාඅළු විසලා පිස දමා ඇතුළට ගෙණවුත් තුබූ තැන තැබිය යුතු ය. ඇද විසලා ශුඬි කොට ගසා දමා පාත් කොට නො ගටා දොරබාව නො හප්පා ඇතුළට ගෙණවුත් පණවා තුබූ ලෙසින් මනා කොට පැණවිය යුතු ය. පුටුව විසලා ශුඬි කොට ගසා දමා පාත් කොට නො ගටා දොරබාව නො හප්පා ඇතුළට ගෙණවුත් පණවා තුබූ ලෙසින් මනා කොට පැණවිය යුතු ය. ගුදිරිය හා කොට්ටය විසලා ශුඬි කොට ගසා දමා ඇතුළට ගෙණවුත් පණවා තුබූ ලෙසින් පැණවිය යුතු ය. හිඳිනා කඩ හා පසතුරුණ විසලා ශුඬි කොට ගසා දමා ඇතුළට ගෙණවුත් පණවා තුබූ ලෙසින් පැණවිය යුතු ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

15. බෙළුමලලකො ඔතාපෙතා පමජ්ඣතා අතිහරිතා යථාට්ඨානෙ ඵපෙනෙකො. අපසෙසනඵලකං ඔතාපෙතා පමජ්ඣතා අතිහරිතා යථාට්ඨානෙ ඵපෙනෙකො. පහතථිවර නිකඛිටිතෙකො. පහතං නිකඛිටිතෙනන ඵකෙන හසෙතන පහතං ගහෙනා ඵකෙන හසෙතන හෙට්ඨා මඤ්චං වා හෙට්ඨා ටිඨං වා පරාමසිතා පහොනා නිකඛිටිතෙකො. න ච අනන්තරතිතාය භූමියා පහොනා නිකඛිටිතෙකො. ථිවරං නිකඛිටිතෙනන ඵකෙන හසෙතන ථිවරං ගහෙනා ඵකෙන හසෙතන ථිවරවංසං වා ථිවරරජ්ජුං වා පමජ්ඣතා පාරතො අනතං ඔරතො නොගං කතා ථිවරං නිකඛිටිතෙකො.

16. සචෙ පුරුක්ඛමා සරජා වාතා වායනති, පුරුක්ඛමා වාතපාතා ඵකෙනෙකො. සචෙ පච්ඡිමා සරජා වාතා වායනති, පච්ඡිමා වාතපාතා ඵකෙනෙකො. සචෙ උත්තරා සරජා වාතා වායනති, උත්තරා වාතපාතා ඵකෙනෙකො. සචෙ දකුණිකා සරජා වාතා වායනති, දකුණිකා වාතපාතා ඵකෙනෙකො. සචෙ සීතකාලො හොති, දිවා වාතපාතා ථිවරිතෙකො. රතති ඵකෙනෙකො. සචෙ උණ්හකාලො හොති, දිවා වාතපාතා ඵකෙනෙකො. රතති ථිවරිතෙකො.

17. සචෙ පරිවෙණං උකලාපං හොති, පරිවෙණං සමමජ්ජිතෙකො. සචෙ කොට්ඨකො උකලාපො හොති, කොට්ඨකො සමමජ්ජිතෙකො. සචෙ උපට්ඨානසාලා උකලාපා හොති, උපට්ඨානසාලා සමමජ්ජිතෙකො. සචෙ අග්නිසාලා උකලාපා හොති, අග්නිසාලා සමමජ්ජිතෙකො. සචෙ චච්චකුටි උකලාපා හොති, චච්චකුටි සමමජ්ජිතෙකො. සචෙ පානීයං න හොති, පානීයං උපට්ඨාපෙනෙකො. සචෙ පරිනොජනීයං න හොති, පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙනෙකො. සචෙ ආවමනකුමිතියා උදකං න හොති, ආවමනකුමිතියා උදකං ආසිඤ්චිතෙකො.

18. සචෙ අනෙතවාසිකස්ස අනනිරති උප්පන්නා හොති, ආචරියෙන චූපකාසෙතෙකො. චූපකාසාපෙනෙකො. ඔමමනථා වාස්ස කාතෙකො. සචෙ අනෙතවාසිකස්ස කුකකුච්චං උප්පන්නා හොති, ආචරියෙන විනොදෙතෙකො. විනොදපෙනෙකො. ඔමමනථා වාස්ස කාතෙකො. සචෙ අනෙතවාසිකස්ස දිට්ඨිගතං උප්පන්නා හොති, ආචරියෙන විවෙචෙනෙකො. විවෙචාපෙනෙකො. ඔමමනථා වාස්ස කාතෙකො.

19. සචෙ අනෙතවාසිකො ගරුමමං අර්කාපහොගා හොති, පරිවාසාරතො, ආචරියෙන උස්සකකං කාතෙකො “කිනති හු බො සමෙසා අනෙතවාසිකස්ස පරිවාසං දදෙය්‍යා” ති.

20. සචෙ අනෙතවාසිකො මූලාය පටිකස්සනාරතො හොති, ආචරියෙන උස්සකකං කාතෙකො “කිනති හු බො සමෙසා අනෙතවාසිකං මූලාය පටිකස්සෙය්‍යා” ති.

21. සචෙ අනෙතවාසිකො මානව්‍යාරතො හොති, ආචරියෙන උස්සකකං කාතෙකො “කිනති හු බො සමෙසා අනෙතවාසිකස්ස මානව්‍යං දදෙය්‍යා” ති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

15. කෙළමලාව විසලා පිස දමා ඇතුළට ගෙනවුත් භුක්ෂු තැන තැබිය යුතු ය. වැහිරිතෝනා පුච්චුව විසලා පිස දමා ඇතුළට ගෙනවුත් භුක්ෂු තැන තැබිය යුතු ය. පාසිවුරු බහා තැබිය යුතු ය. පාත්‍රය බහා තබන්නහු විසින් එක් අතකින් පාත්‍රය ගෙන එක් අතකින් ඇඳ යට හෝ පුටුව යට තෝ අත හා පාත්‍රය බහා තැබිය යුතු ය. කිසිවක් නො අතුළු බිම පාත්‍රය බහා නො තැබිය යුතු ය. සිවුර බහා තබන්නහු විසින් එක් අතකින් සිවුර ගෙන එක් අතකින් සිවුරු ලෙස උණදඬුව තෝ රැකැණ තෝ පිස දමා නුවාව එහාට හා දරණය මෙහාට තබා සිවුර බැතිය යුතු ය.

16. පෙර දිගින් නගිනා වාතයෝ දුලි සහිත ව හමන් නම්, පෙර දිග වාතවුළු වැසිය යුතු ය. බස්නා හිරින් නැග එන වාතයෝ දුලි සහිත ව හමන් නම්, බස්නා හිර වාතවුළු වැසිය යුතු ය. උතුරු දිගින් නගිනා වාතයෝ දුලි සහිත ව හමන් නම්, උතුරු දිග වාතවුළු වැසිය යුතු ය. දකුණු දිගින් නගිනා වාතයෝ දුලි සහිත ව හමන් නම් දකුණු දිග වාතවුළු වැසිය යුතු ය. ගිත කාලය වේ නම්, දතටල වාතවුළු ඇර දූම්ය යුතු ය. රාත්‍රියෙහි වැසිය යුතු ය. උෂ්ණකාලය වේ නම්, දතටල වාතවුළු වැසිය යුතු ය. රාත්‍රියෙහි ඇර දූම්ය යුතු ය.

17. පිරිවෙණ කසල සහිත වේ නම්, පිරිවෙණ හැමැදිය යුතු ය. ඇතුළු ගෙය කසල සහිත වේ නම්, ඇතුළු ගෙය හැමැදිය යුතු ය. උපසංඛාතශාලාව කසල සහිත වේ නම්, උපසංඛාතශාලාව හැමැදිය යුතු ය. ගිනිහල් ගෙය කසල සහිත වේ නම්, ගිනිහල් ගෙය හැමැදිය යුතු ය. වැසිකිළිය කසල සහිතවේ නම්, වැසිකිළිය හැමැදිය යුතු ය. පැන් නොවේ නම්, පැන් එළවා තැබිය යුතු ය. පරිභොගයට සුදුසු දිය නො වේ නම්, පරිභොගයට සුදුසු දිය එළවා තැබිය යුතු ය. වැසිකිළිදියසැලෙහි දිය නො වේ නම්, වැසිකිළිදියසැලෙහි දිය වත් කළ යුතු ය.

18. අතැවැසියානට ශාසනයෙහි නො ඇල්මෙන් උපන්නේ නම්, ආවායඝීයා විසින් අන් තැනකට ගෙන යා යුතු ය. “අනෙකකු ලවා අන් තැනකට පමුණුවා ලිය යුතු ය. ඔහුට ධූමනිභා තෝ කිය යුතු ය. අතැවැසියානට කුකුසෙන් උපන්නේ නම්, ආවායඝීයා විසින් දුරුකට යුතු ය. “අතැවැසියාගේ කුකුස හැරලව”යි අන් මතභේදයට කිය යුතු ය. ඔහුට ධූමනිභා තෝ කිය යුතු ය. අතැවැසියානට මිසදිටුවෙන් උපන්නේ නම්, ආවායඝීයා විසින් දුරුකට යුතු ය. අතිකකු ලවා තෝ එය දුරු කරවිය යුතු ය.

19. අතැවැසි තෙමේ ගරු ඇවැතට පැමැණියේ පිරිවෙසට සුදුසු වූයේ වේද, ආවායඝීයා විසින් “කෙසේ නම් සඤ්ඤා තෙමේ අතැවැසියා හට පිරිවෙස් දෙන්නේ ද?” යි උත්සාහ කට යුතු ය.

20. අතැවැසි තෙමේ මුල සිට පිරිවෙස් පිරිමට සුදුසු වූයේ වේද, ආවායඝීයා විසින් “තෙසේ නම් සඤ්ඤා තෙමේ අතැවැසියා මුලසිට (පිරිවෙස් පිරිමට) අදින්නේ ද?” යි උත්සාහ කට යුතු ය.

21. අතැවැසි තෙමේ මානතට සුදුසු වූයේ වේද, ආවායඝීයා විසින් “කෙසේ නම් සඤ්ඤා තෙමේ අතැවැසියානට මානත දෙන්නේ ද?” යි උත්සාහ කට යුතු ය.

22. සචෙ අනෙතවාසිකො අබ්භානාරහො හොති, ආචරියෙන උස්සුකකං කාතබ්බං “කිනති නු බො සඬෙසා අනෙතවාසිකං අබ්භය්‍යා”? ති.

23. සචෙ සඬෙසා අනෙතවාසිකස්ස කම්මං කන්තුකාමො හොති, ත්‍යජ්‍ය්‍යං වා නියස්සං වා පබ්බාජ්‍ය්‍යං වා පටිසාරණීයං වා උකෙඛප්‍ය්‍යං වා, ආචරියෙන උස්සුකකං කාතබ්බං “කිනති නු බො සඬෙසා අනෙතවාසිකස්ස කම්මං න කරෙය්‍ය? ලුහුතාය වා පරිණාමෙය්‍යා”? ති. කතං වා පනස්ස හොති සඬෙසන කම්මං ත්‍යජ්‍ය්‍යං වා නියස්සං වා පබ්බාජ්‍ය්‍යං වා පටිසාරණීයං වා උකෙඛප්‍ය්‍යං වා, ආචරියෙන උස්සුකකං කාතබ්බං “කිනති නු බො අනෙතවාසිකො සම්මා වතෙතය්‍ය? ලොමං පාතෙය්‍ය? නෙත්ථාරං වතෙතය්‍ය? සඬෙසා තං කම්මං පටිපස්සමෙහෙය්‍යා”? ති.

24. සචෙ අනෙතවාසිකස්ස චිවරං ඛොචිතබ්බං හොති, ආචරියෙන ආචිකඛිතබ්බං “ඵචං ඛොචෙය්‍යාසී” ති. උස්සුකකං වා කාතබ්බං “කිනති නු බො අනෙතවාසිකස්ස චිවරං ඛොචියෙථා” ති. සචෙ අනෙතවාසිකස්ස චිවරං කාතබ්බං හොති, ආචරියෙන ආචිකඛිතබ්බං “ඵචං කරෙය්‍යාසී” ති. උස්සුකකං වා කාතබ්බං “කිනති නු බො අනෙතවාසිකස්ස චිවරං කරියෙථා” ති. සචෙ අනෙතවාසිකස්ස රජනං පටිච්ඡිතබ්බං හොති, ආචරියෙන ආචිකඛිතබ්බං “ඵචං පචෙය්‍යාසී” ති. උස්සුකකං වා කාතබ්බං “කිනති නු බො අනෙතවාසිකස්ස රජනං පටියෙථා” ති. සචෙ අනෙතවාසිකස්ස චිවරං රජෙතබ්බං හොති, ආචරියෙන ආචිකඛිතබ්බං “ඵචං රජෙය්‍යාසී” ති. උස්සුකකං වා කාතබ්බං “කිනති නු බො අනෙතවාසිකස්ස චිවරං රජියෙථා” ති. චිවරං රජනෙන සාධුකං සම්පරිවත්තකං සම්පරිවත්තකං රජෙතබ්බං. න ච අවජිනෙත ථෙවෙ පකකමිතබ්බං. සචෙ අනෙතවාසිකො ගිලානො හොති, යාවජ්චං උපට්ඨාතබ්බො, චූට්ඨානමස්ස ආගමෙතබ්බන්ති.

අනෙතවාසිකවග්ගං නිමසිතං.

22. අතැවැසි තෙමේ අභ්‍යන්තරයට සුදුසු වූයේ වේද, ආවායඝීයා විසින් “කෙසේ නම් සමස්තතෙමේ අතැවැසියා සමස්තයට ඇතුළත් කරන්නේද?” යි උත්සාහ කට යුතු ය.

23. සමස්තතෙමේ අතැවැසියානට නිශ්චය කමය හෝ නිශ්චයකමය හෝ පබ්බාජනීයකමය හෝ පටිසාරණීයකමය හෝ උකෙඛපනීයකමය හෝ කරණු කැමැත්තේ වේද, ආවායඝීයා විසින් “කෙසේ නම් සමස්තතෙමේ අතැවැස්සානට කමය නො කරන්නේද, ලුහුවටට පෙරළන්නේද?” යි උත්සාහ කට යුතු ය. අතැවැසියානට සමස්තය විසින් නිශ්චයකමය හෝ නිශ්චයකමය හෝ පබ්බාජනීයකමය හෝ පටිසාරණීයකමය හෝ උකෙඛපනීය කමය හෝ කරණ ලද්දේ හෝ වේද, “කෙසේ නම් අතැවැසි තෙමේ මනා කොට පවතින්නේද? අනුලෝම වන්නේද? නිදෙස් බව පිණිස මනා කොට පවතින්නේද? සමස්තතෙමේ ඒ කමය සන්සිදුවන්නේද?” යි ආවායඝීයා විසින් උත්සාහ කට යුතු ය.

24. අතැවැසියාගේ සිවුර සේදිය යුතු නම් ආවායඝීයා විසින් “මෙසේ සෝදන්නෙහි” යි කිය යුතු ය. “අතැවැසියාගේ සිවුර කෙසේ නම් සෝදනු ලබන්නේද?” යි උත්සාහය හෝ කට යුතු ය. අතැවැසියානට සිවුරක් කට යුතු නම් ආවායඝීයා විසින් “මෙසේ කරන්නෙහි” යි කිය යුතු ය. “අතැවැසියාගේ සිවුර කෙසේ නම් කරණු ලබන්නේද?” යි උත්සාහය හෝ කට යුතු ය. අතැවැසියානට පඬු පිසිය යුතු නම් ආවායඝීයා විසින් “මෙසේ පිසන්නෙහි” යි කිය යුතු ය. “අතැවැසියානට කෙසේ නම් පඬු පිසනු ලබන්නේද?” යි උත්සාහය හෝ කට යුතු ය. අතැවැසියාගේ සිවුර පඬු පෙරිය යුතු නම් ආවායඝීයා විසින් මෙසේ පඬු පොවන්නෙහි” යි කිය යුතු ය. “අතැවැසියාගේ සිවුර කෙසේ නම් පඬු පොවනු ලබන්නේද?” යි උත්සාහය හෝ කට යුතු ය. සිවුර පඬු පොවන්නු විසින් පෙරළ පෙරළා මනා කොට පඬු පෙරිය යුතු ය. පොද නො සුන් කළේහි බැහැර නොයා යුතු ය. අතැවැසි තෙමේ හිලන් වේ නම් ඒවන් වනතුරු උවැටුන් කළ යුතු ය. අතැවැසියාගේ රොගයෙන් නැති සිටීම බලාපොරොත්තු විය යුතු ය.

අතැවැසිවත නිමි.

1. තෙන බො උන සමයෙන අනෙතවාසිකා ආවරියෙසු න සමමා වහන්නති. භගවතො ඵනමත්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, අනෙත- වාසිකෙත ආවරියමි න සමමා වහන්තබ්බං. යො න සමමා වහන්තස්ස, ආඋතති දුක්ඛටස්සා” ති. තෙව සමමා වහන්නති. භගවතො ඵනමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අසමමාවහන්නනං උනාමෙකුං”. ඵසංසු පන භික්ඛවෙ, උනාමෙතබ්බො. “උනාමෙමි න” නති වා “ආ ඉධ පටික්ඛමි” ති වා “නිසර තෙ උනත්ථිවර” නති වා, “නානං නායා උපධාරාතබ්බො” ති වා, නායෙන විඤ්ඤපෙති, වාචාය විඤ්ඤපෙති, කායෙන වාචාය විඤ්ඤපෙති, උනාමිතො තොති අනෙතවාසිකො. න නායෙන විඤ්ඤපෙති, න වාචාය විඤ්ඤපෙති, න නායෙන වාචාය විඤ්ඤපෙති, න උනාමිතො තොති අනෙතවාසිකෙති.

2. තෙන බො උන සමයෙන අනෙතවාසිකා උනාමිතා න බමාපෙනති. භගවතො ඵනමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, බමාපෙනති” නති. තෙව බමාපෙනති. භගවතො ඵනමත්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, උනාමිතෙන න බමාපෙනතබ්බො. යො න බමාපෙස්ස ආඋතති දුක්ඛටස්සා” ති.

3. තෙන බො උන සමයෙන ආවරියා බමාපියමානා න බමෙති. භගවතො ඵනමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, බමෙති” නති. තෙව බමෙති. අනෙතවාසිකා උක්ඛමනතිපි විබ්භමනතිපි නිසීයෙසුපි සම්ඛමනති. භගවතො ඵනමත්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, බමාපිය- මානෙන න බමිතබ්බං. යො න බමෙස්ස ආඋතති දුක්ඛටස්සා” ති.

4. තෙන බො උන සමයෙන ආවරියා සමමා වහන්නනං උනාමෙනති. අසමමා වහන්නනං න උනාමෙනති. භගවතො ඵනමත්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, සමමා වහන්තෙනා උනාමෙතබ්බො. යො උනාමෙස්ස ආඋතති දුක්ඛටස්සා. න ච භික්ඛවෙ, අසමමා වහන්තෙනා න උනාමෙතබ්බො. යො න උනාමෙස්ස ආඋතති දුක්ඛටස්සා” ති.

5. උද්දවති භික්ඛවෙ අඤ්ඤති සමන්තාගතො අනෙතවාසිකො උනාමෙතබ්බො. ආවරියමි නාධිමත්තං පෙමං තොති, නාධිමත්තො උසාදො තොති, නාධිමත්තා නිරි තොති, නාධිමත්තො ගාරවො තොති, නාධිමත්තා භාවනා තොති. ඉමෙති බො, භික්ඛවෙ, උද්දවතඤ්ඤති සමන්තාගතො අනෙතවාසිකො උනාමෙතබ්බො.

6. පඤ්චති භික්ඛවෙ අඤ්ඤති සමන්තාගතො අනෙතවාසිකො න උනාමෙතබ්බො. ආවරියමි අධිමත්තං පෙමං තොති, අධිමත්තො උසාදො තොති, අධිමත්තා නිරි තොති, අධිමත්තො ගාරවො තොති, අධිමත්තා භාවනා තොති. ඉමෙති බො, භික්ඛවෙ, පඤ්චතඤ්ඤති සමන්තාගතො අනෙතවාසිකො න උනාමෙතබ්බො.

7. පඤ්චති භික්ඛවෙ අඤ්ඤති සමන්තාගතො අනෙතවාසිකො අලං උනාමෙකුං. ආවරියමි නාධිමත්තං පෙමං තොති, නාධිමත්තො උසාදො තොති, නාධිමත්තා නිරි තොති, නාධිමත්තො ගාරවො තොති, නාධිමත්තා භාවනා තොති. ඉමෙති බො, භික්ඛවෙ, පඤ්චතඤ්ඤති සමන්තාගතො අනෙතවාසිකො අලං උනාමෙකුං.

1. එකල්හි අතැවැසියෝ ආවාය්‍යීයන් වෙත මැනවින් නො පවත්නෝ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ බව සැලකලහ. “මහණෙනි, අතැවැසියා ආවාය්‍යීයා වෙත මැනවින් නො පැවැතිය යුතු නො වේ. යමෙක් මැනවින් නො පවත්නේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ ය” යි. මැනවින් නොම පවතින්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ බව සැලකලහ. මහණෙනි, මැනවින් නො පවතින්නු බැහැර කරන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේ බැහැර කළ යුතු ය. “නා බැහැර කරමි” යි හෝ “මෙහි නො පිටිසෙව” යි හෝ “භාගේ පාසිවුරු බැහැරට ගනුව” යි හෝ “නා විසින් මම උපස්ථාන නො කටයුත්තෙමි” යි හෝ කසින් හඟවා ද වචනයෙන් හඟවා ද කසින් හා වචනයන් හඟවා ද අතැවැසි තෙමේ බැහැර කරණ ලද්දේ වේ. කසින් නො හඟවා ද වචනයෙන් නො හඟවා ද කසින් හා වචනයෙන් නො හඟවා ද අතැවැසි තෙමේ බැහැර නො කරණ ලද්දේ වේ ය” යි.

2. එකල්හි බැහැර කරණලද අතැවැසියෝ (ආවාය්‍යීයන්) කමා නො කරවන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ බව සැලකලහ. “මහණෙනි, කමා කරවා ගන්ට අනුදනිමි” යි. එහෙත් ඔහු ආවාය්‍යීයන් කමා නො කරවන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි බැහැර කරණ ලදහු විසින් කමා නො කර විය යුතු නො වේ. යමෙක් ආවාය්‍යීයන් කමා නො කරවන්නේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ” යි.

3. එකල්හි අතැවැසියන් විසින් කමා කරවනු ලබන ආවාය්‍යීයෝ කමා නො කරන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, කමා කරනට අනුදනිමි” යි. ආවාය්‍යීයෝ කමා නො කරන්. අතැවැසියෝ බැහැර ද යෙහි. සිවුරු ද හැර ලත්. අන්‍යානිඤ්ඤාසන් වෙත ද යෙහි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “කමා කරවනු ලබන්නු විසින් කමා නො කරවිය යුතු නො වේ. යමෙක් කමා නො කරන්නේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ” යි.

4. එකල්හි ආවාය්‍යීයෝ මනාකොට පිළිවෙත් පුරණ අතැවැසියා බැහැර කෙරෙත්. මනා කොට පිළිවෙත් නො පුරණ අතැවැසියා බැහැර නො කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මනා කොට පිළිවෙත් පුරණ අතැවැසි තෙමේ බැහැර නො කළ යුතු ය. යමෙක් බැහැර කරන්නේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ. මනා කොට පිළිවෙත් නො පුරණ අතැවැසි තෙමේ බැහැර නො කටයුතු නො වේ. යමෙක් බැහැර නො කරන්නේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ” යි.

5. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් අතැවැසිතෙමේ බැහැර කට යුතු ය. ආවාය්‍යීයා කෙරෙහි අධික වූ ගෙනසිතප්‍රෙමයෙක් නො වේ ද, අධික වූ පැහැදීමක් නො වේ ද, අධික වූ ලජ්ජාවක් නො වන්නී ද, අධික වූ ගෞරවයෙක් නො වේ ද, අධික වූ මෛත්‍රී භාවනාවක් නො වන්නී ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් අතැවැසි තෙමේ බැහැර කටයුතු ය.

6. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් අතැවැසිතෙමේ බැහැර නො කටයුතු ය. ආවාය්‍යීයා කෙරෙහි අධික වූ ගෙනසිතප්‍රෙමයෙක් වේ ද, අධික වූ පැහැදීමක් වේ ද, අධික වූ ලජ්ජාවක් නොවන්නී ද, අධික වූ ගෞරවයෙක් නො වේ ද, අධික වූ මෛත්‍රී භාවනාවක් නො වන්නී ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් අතැවැසි තෙමේ බැහැර නො කට යුතු ය.

7. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් අතැවැසිතෙමේ බැහැර කරන්නට සුදුසු වේ. ආවාය්‍යීයා කෙරෙහි අධික වූ ප්‍රෙමයෙක් නො වේ ද, අධික වූ පැහැදීමක් නො වේ ද, අධික වූ ලජ්ජාවක් නොවන්නී ද, අධික වූ ගෞරවයෙක් නො වේ ද, අධික වූ මෛත්‍රී භාවනාවක් නො වන්නී ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් අතැවැසි තෙමේ බැහැර කරන්නට සුදුසු වේ.

8. පඤ්චති භික්ඛවෙ අඛෙගති සමන්තාගතො අනෙතවාසිකො නාලං පනාමෙඛුං. ආවරියමිති අධිමිත්තං පෙමං තොති, අධිමිත්තො පසාදෙ තොති, අධිමිත්තා හිරි තොති, අධිමිත්තො ගාරවො තොති, ආධිමිත්තා භාවනා තොති, ඉමෙති ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චනඛෙගති සමන්තාගතො අනෙතවාසිකො නාලං පනාමෙඛුං.

9. පඤ්චති භික්ඛවෙ, අඛෙගති සමන්තාගතං අනෙතවාසිකං අපනාමෙනො ආවරියො සාතිසාරො තොති. පනාමෙනො අනතිසාරො තොති. ආවරියමිති නාධිමිත්තං පෙමං තොති, නාධිමිත්තො පසාදෙ තොති, නාධිමිත්තා හිරි තොති, නාධිමිත්තො ගාරවො තොති, නාධිමිත්තා භාවනා තොති, ඉමෙති ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චනඛෙගති සමන්තාගතං අනෙතවාසිකං අපනාමෙනො ආවරියො සාතිසාරො තොති. පනාමෙනො අනතිසාරො තොති.

10. පඤ්චති භික්ඛවෙ අඛෙගති සමන්තාගතං අනෙතවාසිකං පනාමෙනො ආවරියො සාතිසාරො තොති. අපනාමෙනො අනතිසාරො තොති. ආවරියමිති අධිමිත්තං පෙමං තොති, අධිමිත්තො පසාදෙ තොති, ආධිමිත්තා හිරි තොති, අධිමිත්තො ගාරවො තොති, අධිමිත්තා භාවනා තොති, ඉමෙති ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චනඛෙගති සමන්තාගතං අනෙතවාසිකං පනාමෙනො ආවරියො සාතිසාරො තොති, අපනාමෙනො අනතිසාරො තොති” ති.

11. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු “දසවස්සමන, දසවස්සමනා”ති බාලා අබ්‍යන්තා නිස්සයං දෙහති. දිස්සන්ති ආවරියා බාලා, අනෙතවාසිකා පණ්ඨිතා. දිස්සන්ති ආවරියා අබ්‍යන්තා, අනෙතවාසිකා බ්‍යන්තා. දිස්සන්ති ආවරියා අප්පසසුතා, අනෙතවාසිකා බහුසසුතා. දිස්සන්ති ආවරියා දුප්පඤ්ඤා, අනෙතවාසිකා පඤ්ඤාවනො.

12. යෙ තෙ භික්ඛු අප්පිච්ඡා -පෙ- තෙ උප්ඤ්ඤායන්ති, ඩියන්ති, විපාවෙහති. “කථං හි නාම භික්ඛු දසවස්සමන, දසවස්සමනා ති බාලා අබ්‍යන්තා නිස්සයං දෙසන්ති? දිස්සන්ති ආවරියා බාලා, අනෙතවාසිකා පණ්ඨිතා. දිස්සන්ති ආවරියා අබ්‍යන්තා, අනෙතවාසිකා බ්‍යන්තා. දිස්සන්ති ආවරියා අප්පසසුතා, අනෙතවාසිකා බහුසසුතා. දිස්සන්ති ආවරියා දුප්පඤ්ඤා, අනෙතවාසිකා පඤ්ඤාවනො?” ති.

13. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමස්සං ආරොවෙසුං. “සච්චං කිර භික්ඛවෙ” -පෙ- සච්චං භගවා -පෙ- විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙහසි. “න භික්ඛවෙ බාලෙන අබ්‍යන්තෙන නිස්සයො දානඛෙඛා. යො දදෙය්‍ය ආපනති දුක්ඛං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, බ්‍යන්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන දසවස්සෙත වා අතිරෙකදසවස්සෙත වා නිස්සයං දාතු” ති.

ආවරියවග්ගානුචාරං නිව්ඛිතං ඡට්ඨං.

8. “මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් අතැවැසි තෙමේ බැහැර කරන්නට සුදුසු නො වේ. ආවායඝීයා කෙරෙහි අධික වූ ප්‍රේමයෙක් වේ ද, අධික වූ පැහැදීමක් වේ ද, අධික වූ ලජ්ජාවක් වන්නී ද, අධික වූ ගෞරවයක් වේ ද, අධික වූ මෙහිභාවනාවක් වන්නී ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් අතැවැසි තෙමේ බැහැර කරන්නට සුදුසු නො වේ.

9. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් අතැවැසියා බැහැර නො කරන්නා වූ ආවායඝී තෙමේ දෙස් සහිත වේ. බැහැර කරන්නේ දෙස් රහිත වේ. ආවායඝීයා කෙරෙහි අධික වූ ප්‍රේමයෙක් නො වේ ද, අධික වූ පැහැදීමක් නො වේ ද, අධික වූ ලජ්ජාවක් නො වන්නී ද, අධික වූ ගෞරවයක් නො වේ ද, අධික වූ මෙහිභාවනාවක් නො වන්නී ද, මේ කරුණු පසින් යුත් අතැවැසියා බැහැර නො කරන්නා වූ ආවායඝී තෙමේ දෙස් සහිත වේ. බැහැර කරන්නේ දෙස් රහිත වේ.

10. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් අතැවැසියා බැහැර කරන්නා වූ ආවායඝී තෙමේ දෙස් සහිත වේ. බැහැර නො කරන්නේ දෙස් රහිත වේ. ආවායඝීයා කෙරෙහි අධික වූ ප්‍රේමයෙක් වේ ද, අධික වූ පැහැදීමක් වේ ද, අධික වූ ලජ්ජාවක් වන්නී ද, අධික වූ ගෞරවයෙක් වේ ද, අධික වූ මෙහිභාවනාවක් වන්නී ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් අතැවැසියා බැහැර කරන්නා වූ ආවායඝී තෙමේ දෙස් සහිත වේ. බැහැර නො කරන්නේ දෙස් රහිත වේ.

11. එකල්හි “දසවස් ඇත්තමින දසවස් ඇත්තමින” යි අඟු වූ අවසාන වූ භික්ෂුහු නිසාය දෙත්. ආවායඝීයෝ අඟු වූවාහු අතැවැසියෝ පණ්ඩිත වූවාහු දක්නා ලැබෙත්. ආවායඝීයෝ අවසාන වූවාහු අතැවැසියෝ වසාන වූවාහු දක්නා ලැබෙත්. ආවායඝීයෝ අලංකාර වූවාහු අතැවැසියෝ බහුශ්‍රාව වූවාහු දක්නා ලැබෙත්. ආවායඝීයෝ නුවණ නැත්තාහු අතැවැසියෝ නුවණ ඇත්තාහු දක්නා ලැබෙත්.

12. යම් ඒ භික්ෂුහු ආශා රහිත වූවාහු ද ඔහු අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. “කෙසේ නම් භික්ෂුහු ‘දස වස් ඇත්තමින, දස වස් ඇත්තමින’ යි අඟු වූවාහු අවසාන වූවාහු නිසාය දෙත් ද ? ආවායඝීයෝ අඟු වූවාහු අතැවැසියෝ පණ්ඩිත වූවාහු දක්නා ලැබෙත්. ආවායඝීයෝ අවසාන වූවාහු අතැවැසියෝ වසාන වූවාහු දක්නා ලැබෙත්. ආවායඝීයෝ අලංකාර වූවාහු අතැවැසියෝ බහුශ්‍රාව වූවාහු දක්නා ලැබෙත්. ආවායඝීයෝ නුවණ නැත්තාහු අතැවැසියෝ නුවණ ඇත්තාහු දක්නා ලැබෙත්.”

13. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සැබෑ ද ?” -පෙ- භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය. -පෙ- ගරතා දතාමි කතා කොට භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, අඟු වූ අවසාන මහණහු විසින් නිසාය නො දිය යුතු ය. යම් මහණෙක් නිසාය දෙන්නේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. “මහණෙනි, දසවස් ඇත්තා වූ හෝ වැඩි දස වස් ඇත්තා වූ හෝ වසානවූ ප්‍රතිබලවූ මහණහු විසින් නිසාය දෙන්නට අනුදැනිමි” යි.

සමන ඇදුරුවන්ඛණ්ඩර හිමි.

1. තෙන ඛො ජන සමයෙන භික්ඛු ආවරිසුප්ඤ්ඤායෙසු පක්ඛන්තො-
සුපි විබ්භන්තොසුපි භාලන්තොසුපි, පක්ඛසම්ඛන්තොසුපි නිස්සයපටිපසස්සද්ධියො
න ජානන්ති. හගවතො ජාමච්ඡං ආරොවෙසුං. “පඤ්චමා භික්ඛවෙ,
නිස්සයපටිපසස්සද්ධියො උප්ඤ්ඤායමා: උප්ඤ්ඤායො පක්ඛන්තො වා තොති,
විබ්භන්තො වා, භාලන්තො වා, පක්ඛසම්ඛන්තො වා, ආණ්ණනියෙව පඤ්චමී.
ඉමා ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච නිස්සයපටිපසස්සද්ධියො උප්ඤ්ඤායමා.

2. ඡසිනා භික්ඛවෙ, නිස්සයපටිපසස්සද්ධියො ආවරිසමා: ආවරියො
පක්ඛන්තො වා තොති, විබ්භන්තො වා, භාලන්තො වා, පක්ඛසම්ඛන්තො වා,
ආණ්ණනියෙව පඤ්චමී, උප්ඤ්ඤායෙන වා සමොධානගතො තොති. ඉමා
ඛො භික්ඛවෙ, ඡ නිස්සයපටිපසස්සද්ධියො ආවරිසමා.

3. පඤ්චති භික්ඛවෙ, අසේගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න
උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමණේරො උපට්ඨා-
පෙතබ්බො. න අසෙබෙන ඩීලකිකේන සමන්තාගතො තොති, න
අසෙබෙන සමාධිකිකේන සමන්තාගතො තොති, න අසෙබෙන
පඤ්ඤානිකේන සමන්තාගතො තොති, න අසෙබෙන විමුහුතිකිකේන
සමන්තාගතො තොති, න අසෙබෙන විමුහුතිසුඤ්ඤානිකිකේන
සමන්තාගතො තොති. ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චතසේගති සමන්තාගතෙන
භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමණේරො
උපට්ඨාපෙතබ්බො.

4. පඤ්චති භික්ඛවෙ අසේගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පා-
දෙතබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.
අසෙබෙන ඩීලකිකේන සමන්තාගතො තොති, අසෙබෙන සමාධිකිකේන
සමන්තාගතො තොති, අසෙබෙන පඤ්ඤානිකේන සමන්තාගතො තොති,
අසෙබෙන විමුහුතිකිකේන සමන්තාගතො තොති, අසෙබෙන විමුහුතිසුඤ්ඤා-
නිකිකේන සමන්තාගතො තොති. ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ,
පඤ්චතසේගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො
දුතබ්බො. සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

5. අප්පරෙහිති භික්ඛවෙ පඤ්චතසේගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න
උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙ-
තබ්බො. අනන්තා න අසෙබෙන ඩීලකිකේන සමන්තාගතො තොති,
න පරං අසෙබෙන ඩීලකිකේන සමාදායො; අනන්තා න අසෙබෙන
සමාධිකිකේන සමන්තාගතො තොති, න පරං අසෙබෙන සමාධිකිකේන
සමාදායො; අනන්තා න අසෙබෙන පඤ්ඤානිකේන සමන්තාගතො
තොති, න පරං අසෙබෙන පඤ්ඤානිකේන සමාදායො; අනන්තා න
අසෙබෙන විමුහුතිකිකේන සමන්තාගතො තොති, න පරං අසෙබෙන
විමුහුතිකිකේන සමාදායො; අනන්තා න අසෙබෙන විමුහුතිසුඤ්ඤා-
නිකිකේන සමන්තාගතො තොති, න පරං අසෙබෙන විමුහුතිසුඤ්ඤා-
නිකිකේන සමාදායො. ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චතසේගති
සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො.
න සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. එකල්හි භික්ෂුහු ආවායෙඝීපාධිකාරයන් බැහැර ගිය කල්හි ද සිවුරු හැර ගිය කල්හි ද කථරිය කළ කල්හි ද අන්‍යනිභිකපක්‍ෂයකට මාරු වූ කල්හි ද නිස සන්නිද්දි* (නිස සන්නිද්දෙන සැටි) නො දනිත්. නාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, උපාධිකාරයා හෙරෙත් නිස සන්නිද්දි මේ පසෙක් වේ: උපාධිකාරයා වෙමේ බැහැර ගියේ හෝ වේ ද, සිවුරු හැර ගියේ හෝ වේ ද, කථරිය කෙළේ හෝ වේ ද, නිභිකපක්‍ෂයකට මාරු වූයේ හෝ වේ ද, යන මේ සත්‍ය හා (බැහැරයව්) අණ කිරීම ම පස්වැන්න වේ. මේ පස උපාධිකාරයා හෙරෙත් වන නිස සන්නිද්දි වේ.

2. මහණෙනි, ආවායඝීපාධිකාරයන් වන නිස සන්නිද්දි මේ සසෙකි: ආවායඝී වෙමේ බැහැර ගියේ හෝ වේ ද, සිවුරු හැර ගියේ හෝ වේ ද, කථරිය කෙළේ හෝ වේ ද, නිභිකපක්‍ෂයකට මාරු වූයේ හෝ වේ ද, මේ සත්‍ය හා අණ කිරීම ම පස්වැන්න වේ. උපාධිකාරයා හා එක්වීමට* ගියේ හෝ වේ. මේ සය ආවායඝීපාධිකාරයන් වන නිස සන්නිද්දි වේ.

3 මහණෙනි, හැරුණු පසකින් යුක්ත වූ මහණහු විසින් උපසංචන් නො කළ යුතු ය. නිසස්ස නො දිය යුතු ය. සාමනෙර වෙමේ උපසංචන් නො කරවිය යුතු ය. අසෙබ වූ සීලනිකුසෙයන් යුක්ත නො වේ ද, අසෙබ වූ සමාධිනිකුසෙයන් යුක්ත නො වේ ද, අසෙබ වූ පඤ්ඤානිකුසෙයන් යුක්ත නො වේ ද, අසෙබ වූ විමුත්තිකුසෙයන් යුක්ත නො වේ ද, අසෙබ වූ විමුත්තිකුසෙයන් යුක්ත නො වේ ද, මහණෙනි, මේ හැරුණු පසින් යුක්ත වූ මහණහු විසින් උපසංචන් නො කළ යුතු ය. නිසස්ස නො දිය යුතු ය. සාමනෙර වෙමේ උපසංචන් නො කරවිය යුතු ය.

4. මහණෙනි, හැරුණු පසකින් යුක්ත වූ මහණහු විසින් උපසංචන් කළ යුතු ය. නිසස්ස දිය යුතු ය. සාමනෙර වෙමේ උපසංචන් කරවිය යුතු ය. අසෙබ වූ සීලනිකුසෙයන් යුක්ත වේ ද, අසෙබ වූ සමාධිනිකුසෙයන් යුක්ත වේ ද, අසෙබ වූ පඤ්ඤානිකුසෙයන් යුක්ත වේ ද, අසෙබ වූ විමුත්තිකුසෙයන් යුක්ත වේ ද, අසෙබ වූ විමුත්තිකුසෙයන් යුක්ත වේ ද, මහණෙනි, මේ හැරුණු පසින් යුක්ත වූ මහණහු විසින් උපසංචන් කළ යුතු ය. නිසස්ස දිය යුතු ය. සාමනෙර වෙමේ උපසංචන් කරවිය යුතු ය.

5. මහණෙනි, අනිකුළු හැරුණු පසකින් යුක්ත වූ මහණහු විසින් උපසංචන් නො කළ යුතු ය. නිසස්ස නො දිය යුතු ය. සාමනෙර වෙමේ උපසංචන් නො කරවිය යුතු ය. තෙමේ අසෙබ වූ සීලනිකුසෙයන් යුක්ත නො වූයේ ද, අනිකුළු අසෙබ වූ සීලනිකුසෙයනි සමාදන් නො කරවන්නේ වේ ද; තෙමේ අසෙබ වූ සමාධිනිකුසෙයන් යුක්ත නො වූයේ ද, අනිකුළු අසෙබ වූ සමාධිනිකුසෙයනි සමාදන් නො කරවන්නේ වේ ද; තෙමේ අසෙබ වූ පඤ්ඤානිකුසෙයන් යුක්ත නො වූයේ ද, අනිකුළු අසෙබ වූ පඤ්ඤානිකුසෙයනි සමාදන් නො කරවන්නේ වේ ද; තෙමේ අසෙබ වූ විමුත්තිකුසෙයන් යුක්ත නො වූයේ ද, අනිකුළු අසෙබ වූ විමුත්තිකුසෙයනි සමාදන් නො කරවන්නේ වේ ද; තෙමේ අසෙබ වූ විමුත්තිකුසෙයන් යුක්ත නො වූයේ ද, අනිකුළු අසෙබ වූ විමුත්තිකුසෙයනි සමාදන් නො කරවන්නේ වේ ද; මහණෙනි, මේ හැරුණු පසින් යුක්ත වූ මහණහු විසින් උපසංචන් නො කළ යුතු ය. නිසස්ස නො දිය යුතු ය. සාමනෙර වෙමේ උපසංචන් නො කරවිය යුතු ය.

* උපග්‍රහය බලනු

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. පඤ්චති භික්ඛවෙ, අඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දානබ්බො. සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො. අත්තනා අසෙබෙන සීලකිකුකෙන සමන්තාගතො හොති, පරං අසෙබෙ සීලකිකුකෙ සමාදපෙනා; අත්තනා අසෙබෙන සමාධිකිකුකෙන සමන්තාගතො හොති, පරං අසෙබෙ සමාධිකිකුකෙ සමාදපෙනා; අත්තනා අසෙබෙන පඤ්ඤාකිකුකෙන සමන්තාගතො හොති, පරං අසෙබෙ පඤ්ඤාකිකුකෙ සමාදපෙනා; අත්තනා අසෙබෙන විමුත්තිකිකුකෙන සමන්තාගතො හොති, පරං අසෙබෙ විමුත්තිකිකුකෙ සමාදපෙනා; අත්තනා අසෙබෙන විමුත්තිඤ්ඤාදස්සනකිකුකෙන සමන්තාගතො හොති, පරං අසෙබෙ විමුත්තිඤ්ඤාදස්සනකිකුකෙ සමාදපෙනා. ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චතඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දානබ්බො. සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො.

7. අපරෙතිපි භික්ඛවෙ පඤ්චතඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දානබ්බො. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො. අස්සඤ්ඤා හොති, අභිරික්ඛා හොති, අනොත්තාපි හොති, කුසීනො හොති, මුට්ඨස්සති හොති, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චතඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දානබ්බො. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො.

8. පඤ්චති භික්ඛවෙ අඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දානබ්බො. සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො. සඤ්ඤා හොති, හිරිමා හොති, ඔත්තාපි¹ හොති, ආරඬ්ඨිවිරියො හොති, උපට්ඨිතසති හොති, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චතඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දානබ්බො. සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො.

9. අපරෙතිපි භික්ඛවෙ පඤ්චතඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දානබ්බො. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො. අධිසීලෙ සීල විපනොනා හොති, අඤ්ඤාචාරෙ ආචාර-විපනොනා හොති, අනිද්ධියා දිට්ඨිවිපනොනා හොති, අසපස්සුතො හොති, දුපසඤ්ඤා හොති, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චතඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දානබ්බො. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො.

10. පඤ්චති භික්ඛවෙ අඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දානබ්බො. සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො. න අධිසීලෙ සීල විපනොනා හොති, න අඤ්ඤාචාරෙ ආචාර විපනොනා හොති, න අනිද්ධියා දිට්ඨිවිපනොනා හොති, බහුස්සුතො හොති, පඤ්ඤාචාරො හොති, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චතඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දානබ්බො. සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො.

1. “ඔත්තාපි” ම. ඡ. ස; P. T. S. “ඔත්තාපි” නි සිහලකුරුපොත්තෙසු දිසසති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසපාන කරවිය යුතු ය. තෙමේ අසෙබ වූ සිලකනකියෙන් යුක්ත වූයේ ද, අන්හු අසෙබ වූ සිලකනකියෙහි සමාදන් කරවන්නේ චේ ද; තෙමේ අසෙබ වූ සමාධිකනකියෙන් යුක්ත වූයේ ද, අන්හු අසෙබ වූ සමාධිකනකියෙහි සමාදන් කරවන්නේ චේ ද; තෙමේ අසෙබ වූ පඤ්ඤාකනකියෙන් යුක්ත වූයේ ද, අන්හු අසෙබ වූ පඤ්ඤාකනකියෙහි සමාදන් කරවන්නේ චේ ද; තෙමේ අසෙබ වූ විමුත්තිකනකියෙන් යුක්ත වූයේ ද, අන්හු අසෙබ වූ විමුත්තිකනකියෙහි සමාදන් කරවන්නේ චේ ද; තෙමේ අසෙබවූ විමුත්තිඤ්ඤාණදස්සනකනකියෙන් යුක්ත වූයේ ද, අන්හු අසෙබ වූ විමුත්තිඤ්ඤාණදස්සනකනකියෙහි සමාදන් කරවන්නේ චේ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසපාන කරවිය යුතු ය.

7. මහණෙනි, අතිකුදු කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසපාන නො කරවිය යුතු ය. ශ්‍රඬා නැත්තේ ද, ලජ්‍යා නැත්තේ ද, පට්ඨ ඛිඤ්ඤා නැත්තේ ද, කුසිතයෙන් ද, මුලා වූ සිහි ඇත්තේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසපාන නො කරවිය යුතු ය.

8. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසපාන කරවිය යුතු ය. ශ්‍රඬා ඇත්තේ ද, ලජ්‍යා ඇත්තේ ද, පට්ඨ ඛිඤ්ඤා ඇත්තේ ද, පටන් ගත් චිත්තය ඇත්තේ ද, ඵලභි සිටි සිහි ඇත්තේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසපාන කරවිය යුතු ය.

9. මහණෙනි, අතිකුදු කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසපාන නො කරවිය යුතු ය. අධිසීලයෙහි සීලවිපතනයට පැමිණියේ ද, අරුඤ්ඤාවයෙහි අවාරවිපතනයට පැමිණියේ ද, අනාගාහිකදිට්ඨි ගැණීමෙන් දිට්ඨිවිපතනයට පැමිණියේ ද, අලප්‍රාප්ත ද, නුවණ නැත්තේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසපාන නො කරවිය යුතු ය.

10. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසපාන කරවිය යුතු ය. අධිසීලයෙහි සීලවිපතනයට නො පැමිණියේ චේ ද, අරුඤ්ඤාවයෙහි අවාරවිපතනයට නො පැමිණියේ චේ ද, අනාගාහිකදිට්ඨි ගැණීමෙන් දිට්ඨිවිපතනයට නො පැමිණියේ චේ ද, බහුප්‍රාප්ත චේ ද, නුවණ ඇත්තේ චේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසපාන කරවිය යුතු ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

11. අපරෙතිපි භික්ඛවෙ, පඤ්චනඝෝති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතඛං. න නිස්සයො දුතඛං. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙනෙඛං. න පට්ඨලො හොති අනන්තවාසී වා සද්ධිවිහාරී වා ගිලානං උපට්ඨානුං වා උපට්ඨාපෙතුං වා, අනභිරතීං වූපකාසෙතුං වා වූපකාසාපෙතුං වා, උප්පන්නං කුක්කුච්චං ධම්මනො විනොදෙතුං වා විනොදපෙතුං වා, ආපනතීං න ජානාතී, ආපනතිසා වූට්ඨානං න ජානාතී. ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චනඝෝති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතඛං. න නිස්සයො දුතඛං. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙනෙඛං.

12. පඤ්චති භික්ඛවෙ, අඝෝති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතඛං. නිස්සයො දුතඛං. සාමණේරො උපට්ඨාපෙනෙඛං. පට්ඨලො හොති අනන්තවාසී වා සද්ධිවිහාරී වා ගිලානං 'උපට්ඨානුං වා උපට්ඨාපෙතුං වා, අනභිරතීං¹ වූපකාසෙතුං වා වූපකාසාපෙතුං වා, උප්පන්නං කුක්කුච්චං ධම්මනො විනොදෙතුං වා විනොදපෙතුං වා, ආපනතීං ජානාතී, ආපනතිසා වූට්ඨානං ජානාතී. ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චනඝෝති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතඛං. නිස්සයො දුතඛං. සාමණේරො උපට්ඨාපෙනෙඛං.

13. අපරෙතිපි භික්ඛවෙ පඤ්චනඝෝති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතඛං. න නිස්සයො දුතඛං. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙනෙඛං. න පට්ඨලො හොති අනන්තවාසී වා සද්ධිවිහාරී වා ආභිසම්මාචාරිකාස සික්ඛාස සික්ඛාපෙතුං, ආදිබ්බන්ධරිසික්ඛාස² සික්ඛාස විනෙතුං, අභිධම්ම විනෙතුං, අභිවිනයෙ විනෙතුං, උප්පන්නං දිට්ඨිගතං ධම්මනො විවෙචෙතුං, ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චනඝෝති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතඛං. න නිස්සයො දුතඛං. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙනෙඛං.

14. පඤ්චති භික්ඛවෙ, අඝෝති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතඛං. නිස්සයො දුතඛං. සාමණේරො උපට්ඨාපෙනෙඛං. පට්ඨලො හොති අනන්තවාසී වා සද්ධිවිහාරී වා ආභිසම්මාචාරිකාස සික්ඛාස සික්ඛාපෙතුං, ආදිබ්බන්ධරිසික්ඛාස සික්ඛාස විනෙතුං, අභිධම්ම විනෙතුං, අභිවිනයෙ විනෙතුං, උප්පන්නං දිට්ඨිගතං ධම්මනො විවෙචෙතුං, ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චනඝෝති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතඛං. නිස්සයො දුතඛං. සාමණේරො උපට්ඨාපෙනෙඛං.

1. "අනභිරතී" ම ඡ. සං. 2. "ආදිබ්බන්ධරිසික්ඛාස" ම. ඡ. සං.

11. මහණෙනි, අනිකුදු කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසංස නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසාන නො කරවිය යුතු ය. ගිලන් වූ අතැවැසියාට හෝ සද්ධිවිහාරිකයාට උපසාන කරන්නට හෝ උපසාන කරවන්නට, ශාසනයෙහි නො ඇල්ම දුරු කරන්නට හෝ දුරු කරවන්නට, උපන්නා වූ කුකුස ධමානුකූලව දුරු කරන්නට හෝ දුරු කරවන්නට පොහොසත් වූයේ නො වේ ද, ඇවැත් නො දනී ද, ඇවහින් නැගිසිටීම නො දනී ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසංස නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසාන නො කරවිය යුතු ය.

12. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසංස දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසාන කරවිය යුතු ය. ගිලන් වූ අතැවැසියාට හෝ සද්ධිවිහාරිකයාට හෝ උපසාන කරන්නට හෝ උපසාන කරවන්නට, ශාසනයෙහි නො ඇල්ම දුරු කරන්නට හෝ දුරු කරවන්නට, උපන්නා වූ කුකුස ධමානුකූලව බැහැර කරන්නට හෝ බැහැර කරවන්නට පොහොසත් වූයේ වේ ද, ඇවැත් දනී ද, ඇවහින් නැගිසිටීම දනී ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසංස දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසාන කරවිය යුතු ය.

13. මහණෙනි, අනිකුදු කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසංස නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසාන නො කරවිය යුතු ය. අතැවැසියා හෝ සද්ධිවිහාරිකයා හෝ සසුන් පිළිවෙතට සුදුසු ආචාරශික්ෂාවෙහි (කළවන්හි) හික්මවන්නට, මාභිබුතමවයාසීයට ආදී වූ (උභයෝගිකයාට ඇතුළත්) සිංහපදයෙහි හික්මවන්නට, අභිධම්මයෙහි (නාමරූප පරිච්ඡේදයෙහි) හික්මවන්නට, සියළු විනයපිටකයෙහි හික්මවන්නට, උපන් මිසදිටු ධමානුකූලව තොර කරන්නට, පොහොසත් වූයේ නො වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසංස නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසාන නො කරවිය යුතු ය.

14. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසංස දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසාන කරවිය යුතු ය. අතැවැසියා හෝ සද්ධිවිහාරිකයා හෝ සසුන් පිළිවෙතට සුදුසු ආචාරශික්ෂාවෙහි හික්මවන්නට, මාභිබුතමවයාසීයට ආදී වූ සිංහපදයෙහි හික්මවන්නට, අභිධම්මයෙහි හික්මවන්නට, සියලු විනය පිටකයෙහි හික්මවන්නට, උපන් මිසදිටු ධමානුකූලව තොර කරන්නට, පොහොසත් වූයේ වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසංස දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසාන කරවිය යුතු ය.

15. අපරෙතිපි භික්ඛවෙ පඤ්චකඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං, න නිස්සයො දුතබ්බො, න සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො, ආපතනිං න ජානාති, අනාපතනිං න ජානාති, ලුහුකං ආපතනිං න ජානාති, ගරුකං ආපතනිං න ජානාති, උතයාති බො පනස්ස පාතිමොක්ඛාති විජාරෙ න ස්වාගතාති තොනති න සුචිත්තනාති න සුසංවතනිති න සුචිතිච්ඡිනාති සුත්තසො අනුබ්බසාදනසොඉමෙතිබො භික්ඛවෙ පඤ්චකඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං, න නිස්සයො දුතබ්බො, න සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො,

16. පඤ්චති භික්ඛවෙ අඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං, නිස්සයො දුතබ්බො, සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො, ආපතනිං ජානාති, අනාපතනිං ජානාති, ලුහුකං ආපතනිං ජානාති, ගරුකං ආපතනිං ජානාති, උතයාති බො පනස්ස පාතිමොක්ඛාති විජාරෙන ස්වාගතාති තොනති, සුචිත්තනාති සුසංවතනිති සුචිතිච්ඡිනාති සුත්තසො අනුබ්බසාදනසො, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චකඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං, නිස්සයො දුතබ්බො, සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො,

17. අපරෙතිපි භික්ඛවෙ පඤ්චකඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං, න නිස්සයො දුතබ්බො, න සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො, ආපතනිං න ජානාති, අනාපතනිං න ජානාති, ලුහුකං ආපතනිං න ජානාති, ගරුකං ආපතනිං න ජානාති, උභතදසවස්සො තොති, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චකඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං, න නිස්සයො දුතබ්බො, න සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො,

18. පඤ්චති භික්ඛවෙ අඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං, නිස්සයො දුතබ්බො, සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො, ආපතනිං ජානාති, අනාපතනිං ජානාති, ලුහුකං ආපතනිං ජානාති, ගරුකං ආපතනිං ජානාති, දසවස්සො වා තොති අතිරෙක දසවස්සො වා, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චකඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං, නිස්සයො දුතබ්බො, සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො ති.

උපසම්පාදෙනබ්බපඤ්චකඬසොලසවාරං නිට්ඨිතං. 1

15. මහණෙනි, අනිකුදු කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් නො කළයුතු ය. නිසංසය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසපාන නො කරවිය යුතු ය. ආපතනිය නො දනී ද, අනාපතනිය නො දනී ද, ලුහුකාපතනිය නො දනී ද, ගරුකාපතනිය නො දනී ද, ඕනට උභයප්‍රාතිමොක්‍ෂයෝ විසාර (උභතොවිහසිං) වශයෙන් මනා සේ අවබෝධ හුමුවාහු වෙත් ද, මානිකාවිහසිං වශයෙන් මනා සේ බෙදුනාහු නො වෙත් ද, වාචොදාන කිරීම් වශයෙන් මනා සේ නො පවත්නෝ වෙත් ද, මානිකා වශයෙන් හා විහසිං වශයෙන් මනා කොට විනිශ්චය නො කරණ ලද්දහු වෙත් ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් නො කළ යුතු ය. නිසංසය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසපාන නො කරවිය යුතු ය.

16. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් කළ යුතු ය. නිසංසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසපාන කරවිය යුතු ය. ආපතනිය දනී ද, අනාපතනිය දනී ද, ලුහුකාපතනිය දනී ද, ගරුකාපතනිය දනී ද, ඕනට උභයප්‍රාතිමොක්‍ෂයෝ විසාර (උභතොවිහසිං) වශයෙන් මනා සේ අවබෝධ වුවාහු වෙත් ද, මානිකාවිහසිං වශයෙන් මනා සේ බෙදුනාහු වෙත් ද, වාචොදාන කිරීම් වශයෙන් මනා සේ පවත්නෝ වෙත් ද, මානිකා වශයෙන් හා විහසිං වශයෙන් මනා කොට විනිශ්චය කරණ ලද්දහු වෙත් ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් කළයුතු ය. නිසංසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසපාන කරවිය යුතු ය.

17. මහණෙනි, අනිකුදු කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් නො කළ යුතු ය. නිසංසය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසපාන නො කරවිය යුතු ය. ආපතනිය නො දනී ද, අනාපතනිය නො දනී ද, ලුහුකාපතනිය නො දනී ද, ගරුකාපතනිය නො දනී ද, අඩු දස වස් ඇත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් නො කළයුතු ය. නිසංසය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසපාන නො කරවිය යුතු ය.

18. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් කළ යුතු ය. නිසංසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසපාන කරවිය යුතු ය. ආපතනිය දනී ද, අනාපතනිය දනී ද, ලුහුකාපතනිය දනී ද, ගරුකාපතනිය දනී ද, දස වස් ඇත්තේ හෝ වැඩි දසවස් ඇත්තේ හෝ වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් කළ යුතු ය. නිසංසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසපාන කරවිය යුතු ය.

උපසපත්කිරීමේ සුදුසුකම් පස පිළිබඳ සොලොස් වාරය නිමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ ඡන්ධෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. අස්සඤ්ඤා හොති. අභිරිකො හොති. අනොත්තාපී හොති. ඛුසීතො හොති. මුට්ඨස්සථී හොති. උභනදසවස්සො හොති. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, ඡන්ධෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

6. ඡති භික්ඛවෙ අඤ්ඤා සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. සද්දො හොති. තිරිමා හොති. ඔත්තාපී හොති. ආරභ්විතියො හොති. උපට්ඨිතසථී හොති. දසවස්සො වා හොති අතිරෙක දසවස්සො වා. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡන්ධෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

7. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ ඡන්ධෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. අභිසිලෙ සීලවිප්පනො හොති. අඡ්ඤාචාරෙ ආචාරවිප්පනො හොති. අතිද්විතියා ද්විතීවිප්පනො හොති. අසංස්සුතො හොති. දුප්පඤ්ඤා හොති. උභනදසවස්සො හොති. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡන්ධෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

8. ඡති භික්ඛවෙ අඤ්ඤා සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. න අභිසිලෙ සීලවිප්පනො හොති. න අඡ්ඤාචාරෙ ආචාරවිප්පනො හොති. න අතිද්විතියා ද්විතීවිප්පනො හොති. ඛුසුස්සුතො හොති. පඤ්ඤාචා හොති. දසවස්සො වා හොති අතිරෙකදසවස්සො වා. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡන්ධෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

9. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ ඡන්ධෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. න පටිබලො යොති අනෙත්තාසිං වා සද්ධිවිනායං වා ගිලානං උපට්ඨානුංවා උපට්ඨාපෙතබ්බංවා, අනභිරිකං වූප්පකාසෙතබ්බංවා වූප්පකාසාපෙතබ්බංවා, උප්පනං කුක්කුළිචං ධම්මතො විනොදෙතබ්බංවා විනොදපෙතබ්බංවා. ආපත්ති න ජානාති, ආපත්තියා වූප්පානං න ජානාති. උභනදසවස්සො හොති. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡන්ධෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. මහණෙනි, අනිකුදු කරුණු සයකින් යුත් මහණහු විසින් උපසරත් නො කළ යුතු ය. නිසංස නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපස්ථාන නො කරවිය යුතු ය. ඉඬා නැත්තේ ද, ලජ්ජා නැත්තේ ද, පවට බිය නැත්තේ ද, කුසිත වේ ද, මුළා වූ සිහි ඇත්තේ ද, අඩු දස වස් ඇත්තේ වේ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් මහණහු විසින් උපසරත් නො කළ යුතු ය. නිසංස නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපස්ථාන නො කරවිය යුතුය.

6. මහණෙනි, කරුණු සයකින් යුත් මහණහු විසින් උපසරත් කළ යුතු ය. නිසංස දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපස්ථාන කරවිය යුතු ය. ඉඬා ඇත්තේ ද, ලජ්ජා ඇත්තේ ද, පවට බිය ඇත්තේ ද, පටන්ගත් වීර්යය ඇත්තේ ද, එළඹ සිටි සිහි ඇත්තේ ද, දස වස් ඇත්තේ හෝ වැඩි දස වස් ඇත්තේ හෝ වේ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් මහණහු විසින් උපසරත් කළ යුතු ය. නිසංස දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපස්ථාන කරවිය යුතු ය.

7. මහණෙනි, අනිකුදු කරුණු සයකින් යුත් මහණහු විසින් උපසරත් නො කළ යුතු ය. නිසංස නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපස්ථාන නො කරවිය යුතු ය. අභිසීලයෙහි සීලවිපතනියට පැමිණියේ වේ ද, අභිකාමාරයෙහි ආමාරවිපතනියට පැමිණියේ වේ ද, අන්තරාගාතිකදිට්ඨි ගැණීමෙන් දිට්ඨිවිපතනියට පැමිණියේ වේ ද, අලංගුරා වේ ද, නුවණ නැත්තේ වේ ද; අඩු දස වස් ඇත්තේ වේ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් මහණහු විසින් උපසරත් නො කළ යුතු ය. නිසංස නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපස්ථාන නො කරවිය යුතු ය.

8. මහණෙනි, කරුණු සයකින් යුත් මහණහු විසින් උපසරත් කළ යුතු ය. නිසංස දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපස්ථාන කරවිය යුතු ය. අභිසීලයෙහි සීලවිපතනියට නො පැමිණියේ වේ ද, අභිකාමාරයෙහි ආමාරවිපතනියට නො පැමිණියේ වේ ද, අන්තරාගාතිකදිට්ඨි ගැණීමෙන් දිට්ඨිවිපතනියට නො පැමිණියේ වේ ද, බහුගුරා වේ ද, නුවණැත්තේ වේ ද, දස වස් ඇත්තේ හෝ වැඩි දස වස් ඇත්තේ හෝ වේ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් මහණහු විසින් උපසරත් කළ යුතු ය. නිසංස දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපස්ථාන කරවිය යුතු ය.

9. මහණෙනි, අනිකුදු කරුණු සයකින් යුත් මහණහු විසින් උපසරත් නො කළ යුතු ය. නිසංස නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපස්ථාන නො කරවිය යුතු ය. ගිලන් වූ අතැවැසියාහට හෝ සඳු-විහාරිකයාහට හෝ උපස්ථාන කරන්නට හෝ උපස්ථාන කරවන්නට හෝ ශාසනයෙහි නො ඇල්ම බැහැර කරන්නට හෝ බැහැර කරවන්නට හෝ උපන් කුකුස ඔමානුකූලව දුරුකරන්නට හෝ දුරු කරවන්නට හෝ පොහොසත් නො වේ ද, ආපතනිය නො දනී ද, ආපතනයෙන් නැගීසිටීම නො දනී ද, අඩු දස වස් ඇත්තේ වේ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් මහණහු විසින් උපසරත් නො කළ යුතු ය. නිසංස නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපස්ථාන නො කරවිය යුතු ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

10. ඡ්‍යෙෂ්ඨ භික්ඛවෙ අභේගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො. පටිබ්ලොහොති අනෙතවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා ගිලානං උපට්ඨාදුං වා උපට්ඨාපෙනදුං වා, අනභීරතීං චූළකාසෙදුං වා චූළකාසාපෙනදුං වා, උප්පන්නං කුක්කුච්චං ධම්මතො විනොදෙදුං වා විනොදාපෙනදුං වා, ආපතනිං ජානාති, ආපතනියා වුට්ඨානං ජානාති, දසවස්සො වා හොති අතිරෙකදසවස්සො වා. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡ්‍යෙෂ්ඨසමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො.

11. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ ඡ්‍යෙෂ්ඨසමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො. න පටිබ්ලොහොති අනෙතවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා ආභිසම්මාචාරිකාය සික්කාය සික්කාපෙනදුං, ආදිබ්‍රහ්මචරිසිකාය සික්කාය විනෙදුං, අභිධම්මෙ විනෙදුං, අභිවිනයෙ විනෙදුං, උප්පන්නං දිට්ඨිගතං ධම්මතො විවෙචෙනදුං, උභයදසවස්සො හොති. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡ්‍යෙෂ්ඨසමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො.

12. ඡ්‍යෙෂ්ඨ භික්ඛවෙ අභේගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො. පටිබ්ලොහොති අනෙතවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා ආභිසම්මාචාරිකාය සික්කාය සික්කාපෙනදුං, ආදිබ්‍රහ්මචරිසිකාය සික්කාය විනෙදුං, අභිධම්මෙ විනෙදුං, අභිවිනයෙ විනෙදුං, උප්පන්නං දිට්ඨිගතං ධම්මතො විවෙචෙනදුං, දසවස්සො වා හොති අතිරෙකදසවස්සො වා. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡ්‍යෙෂ්ඨසමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො.

13. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ ඡ්‍යෙෂ්ඨසමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො. ආපතනිං න ජානාති. අනාපතනිං න ජානාති. ලහුකං ආපතනිං න ජානාති. ගරුකං ආපතනිං න ජානාති. උහයාති බො ඊනස්ස පාතිමොක්ඛාති විජාරෙත න සවාගතාති හොනති න සුචිතතතාති න සුප්පචන්ති න සුචිතිවර්තනාති සුත්තසො අනුබ්‍රහ්මචරිසිකාය. උභයදසවස්සො හොති. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡ්‍යෙෂ්ඨසමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

10. මහණෙනි, කරුණු සයකින් යුත් මහණහු විසින් උපසථන් කළ යුතු ය. නිසංය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන කරවිය යුතු ය. ගිලන් වූ අතැවැසියානට හෝ සඤ්චිකාරිකයානට හෝ උපසථාන කරන්නට හෝ උපසථාන කරවන්නට, ශාසනයෙහි නො ඇල්ම බැහැර කරන්නට හෝ බැහැර කරවන්නට, උපන් කුකුස ධර්මානුකූල ව දුරු කරන්නට හෝ දුරු කරවන්නට, පොතොසත් වේ ද, ආපතනිය ද නි ද, ආපතනියෙන් නැගී සිටීම ද නි ද, දස වස් ඇත්තේ හෝ වැඩි දස වස් ඇත්තේ වේ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් මහණහු විසින් උපසථන් කළ යුතු ය. නිසංය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන කරවිය යුතු ය.

11. මහණෙනි, අනිකුදු කරුණු සයකින් යුත් මහණහු විසින් උපසථන් නො කළ යුතු ය. නිසංය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන නො කරවිය යුතු ය. අතැවැසියා හෝ සඤ්චිකාරිකයා හෝ සසුන් පිළිවෙතට සුදුසු චාරිත්‍රශික්ෂාවෙහි හික්මවන්නට, මාග්ගිකමවය්‍යීයට ආදි වූ උපතොවිහරණයට ඇතුළත් සිකපදයෙහි හික්මවන්නට, නාමරූප පරිච්ඡේදයෙහි හික්මවන්නට, සියලු විනය පිටකයෙහි හික්මවන්නට, උපන් මිසදිටුව ධර්මයෙන් තොර කරන්නට, පොතොසත් වූයේ නො වේ ද, අඩු දස වස් ඇත්තේ වේ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් මහණහු විසින් උපසථන් නො කළ යුතු ය. නිසංය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන නො කරවිය යුතු ය.

12. මහණෙනි, කරුණු සයකින් යුත් මහණහු විසින් උපසථන් කළ යුතු ය. නිසංය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන කරවිය යුතු ය. අතැවැසියා හෝ සඤ්චිකාරිකයා හෝ සසුන් පිළිවෙතට සුදුසු වූ චාරිත්‍රශික්ෂාවෙහි හික්මවන්නට, මාග්ගිකමවය්‍යීයට ආදි වූ උපතොවිහරණයට ඇතුළත් සිකපදයෙහි හික්මවන්නට, නාමරූපපරිච්ඡේදයෙහි හික්මවන්නට සියලු විනය පිටකයෙහි හික්මවන්නට, උපන් මිසදිටුව ධර්මානුකූලව තොරකරන්නට, පොතොසත් වූයේ වේ ද, දස වස් ඇත්තේ හෝ වැඩි දස වස් ඇත්තේ වේ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් මහණහු විසින් උපසථන් කළ යුතු ය. නිසංය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන කරවිය යුතු ය.

13. මහණෙනි, අනිකුදු කරුණු සයකින් යුත් මහණහු විසින් උපසථන් නො කළ යුතු ය. නිසංය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන නො කරවිය යුතු ය. ආපතනිය නො දනී ද, අනාපතනිය නො දනී ද, ලුහුකාපතනිය නො දනී ද, ගරුකාපතනිය නො දනී ද, ඕනට උභය ප්‍රාතිමොක්ෂයෝ විහාර (උපතොවිහරණ) වශයෙන් මනා සේ අවබෝධ වූවාහු නො වෙත් ද, මානිකා විහරණ වශයෙන් මනා සේ බෙදුනාහු නො වෙත් ද, වාචොදාන කිරීම් වශයෙන් මනා සේ නො පවත්නාහු වෙත් ද, මානිකා වශයෙන් හා විහරණ වශයෙන් මනා සේ විනිශ්චය නො කරණ ලද්දහු වෙත් ද, අඩු දස වස් ඇත්තේ වේ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් මහණහු විසින් උපසථන් නො කළ යුතු ය. නිසංය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන නො කරවිය යුතු ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

14. ඡති භික්ඛවෙ අඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පා-
දෙතබ්බං, නිස්සයො ද්වතබ්බො සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො, ආපතනිං
ජානාති, අනාපතනිං ජානාති, ලහුකං ආපතනිං ජානාති ගරුකං ආපතනිං
ජානාති, උතයානි බො පනස්ස පානිමොහබානි විජ්ජාරෙන ස්වාගතානි
තොනති සුවිතතනානි සුසප්පගානිනි සුවිනිවජ්ජනානි සුත්තසො අනුඛ්‍යක්ඛ-
නසො, දසවස්සො වා තොති අතිරෙකදසවස්සො වා, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ,
ඡන්ධෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො ද්වතබ්බො,
සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො ති.

උපසම්පාදෙතබ්බඡක්ඛනමුද්දසමාරං නිවසිතං.

—

14. මහණෙනි, කරුණු සයකින් යුත් මහණනු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසංස දිය යුතු ය. සාමනේර තෙමේ උපසපාන කරවිය යුතු ය. ආපනතිය දනී ද අනාපනතිය දනීද ලග්ගකාපනතිය දනී ද ගරුකාපනතිය දනී ද ඕනට උනයප්‍රාතිමොක්‍ෂයෝ විසාර (උභතොවිනඛින) වශයෙන් මනා සේ අවබෝධ වෙත් ද, මානිකාවිනඛින වශයෙන් බෙදුනානු වෙත් ද, වාචොද්ගත කිරීම් වශයෙන් මනා සේ පවත්නානු වෙත් ද, මානිකා වශයෙන් හා විහඬ වශයෙන් මනා සේ විනිශ්චය කරණ ලද්දු වෙත් ද, දස වස් ඇත්තේ හෝ වැඩි දස වස් ඇත්තේ හෝ වේ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් මහණනු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසංස දිය යුතු ය. සාමනේර තෙමේ උපසපාන කරවිය යුතු ය.

උපසපන් කිරීමෙහි සුදුසුකම් සහ පිළිබඳ තුළස්චාරය නිමි.

—

1. තෙන බො පන සමයෙන යො සො අඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බො උප්පක්ඛායෙන සහබමම්භං වුච්චමානො උප්පක්ඛායස්ස වාදං ආරොපෙත්වා තංයෙව නිත්ථායනතං සංකමි. සො පුන පච්චාගනත්වා භික්ඛු උපසම්පදං යාචී. භික්ඛු භගවතො එතමන් ආරොපෙත්වා, “යො සො භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බො උප්පක්ඛායෙන සහබමම්භං වුච්චමානො උප්පක්ඛායස්ස වාදං ආරොපෙත්වා තංයෙව නිත්ථායනතං සංකමෙනො, සො ආගතො න උපසම්පාදෙතබ්බො.”

2. යො¹ භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ ආකඛාති පබ්බජ්ජං ආකඛාති උපසම්පදං. තස්ස චත්තාරො මාසෙ පරිවාසො දාතබ්බො. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ දාතබ්බො: පඨමං කෙසමස්සා ඔහාරාපෙත්වා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදපෙත්වා එකංසං උත්තරාසංඝං කාරාපෙත්වා භික්ඛුනං පාදෙ වන්දෙත්වා උක්ඛුට්ඨං නිසීද්දෙත්වා අඤ්ජලිමපග්ගන්තොපෙත්වා එවං වදෙති නි වත්තබ්බො: “බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි. ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි. සංඝං සරණං ගච්ඡාමි. දුතියමි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි. දුතියමි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි. දුතියමි සංඝං සරණං ගච්ඡාමි. තතියමි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි. තතියමි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි. තතියමි සංඝං සරණං ගච්ඡාමි” ති.

3. තෙන භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බො සංඝං උපසංකමිත්වා එකංසං උත්තරාසංඝං කරිත්වා භික්ඛුනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්ඛුට්ඨං නිසීද්දිත්වා අඤ්ජලිමපග්ගන්තො එවමස්ස වචනියො. “අහං හන්තො, ඉත්ථන්තාමො අඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බො, ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ ආකඛාමි උපසම්පදං. සොතමොනෙන, සංඝං චත්තාරො මාසෙ පරිවාසං යාචාමි” ති දුතියමි යාචිතබ්බො. තතියමි යාචිතබ්බො.

4. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සංඝො ඤ්ඤෙතබ්බො: පුණාභු මෙ හන්තො, සංඝො. අයං ඉත්ථන්තාමො අඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ ආකඛාති උපසම්පදං. සො සංඝං චත්තාරො මාසෙ පරිවාසං යාචති. යදි සංඝස්ස පත්තකල්ලං සංඝො ඉත්ථන්තාමස්ස අඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බස්ස චත්තාරො මාසෙ පරිවාසං දදෙය්‍ය, එසා ඤ්ඤති.

5. පුණාභු මෙ හන්තො, සංඝො. අයං ඉත්ථන්තාමො අඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ ආකඛාති උපසම්පදං. සො සංඝං චත්තාරො මාසෙ පරිවාසං යාචති. සංඝො ඉත්ථන්තාමස්ස අඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බස්ස චත්තාරො මාසෙ පරිවාසං දෙති. යස්සායසමන්තො බමති ඉත්ථන්තාමස්ස අඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බස්ස චත්තාරො මාසෙ පරිවාසස්ස දානං. සො භුණ්ණස්ස, යස්ස න කමති, සො භාසෙය්‍ය.

6. “දිනො සංඝො ඉත්ථන්තාමස්ස අඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බස්ස චත්තාරො මාසෙ පරිවාසො, බමති සංඝස්ස තස්මා භුණති. එවමෙනං ධාරයාමි” ති.

1. “යො සො භික්ඛවෙ” ම. ඡ. සං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. එකල්හි පෙර අත්‍යනිඤ්ඤා වූ යම් ඒ මහණෙක් උපාඤ්ඤායා විසින් සිකපදයෙන් කියනු ලබන්නේ උපාඤ්ඤායානට වාද නගා ඒ නිඤ්ඤායනට ම ගියේ ය. තෙතමේ නැවත පෙරළා අවුත් භික්ෂුන්ගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලී ය. භික්ෂුහු ඒ බව භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකූහ. මහණෙනි, පෙර අත්‍යනිඤ්ඤා වූ යම් ඒ මහණෙක් උපාඤ්ඤායා විසින් සිකපදයෙන් කියනු ලබන්නේ උපාඤ්ඤායානට වාද නගා ඒ නිඤ්ඤායනට ම ගොස් නැවත ආයේ ද, තෙතම උපසරත් නො කටයුතු ය.

2. මහණෙනි, පෙර අත්‍යනිඤ්ඤා වූ අන් යමෙක් ද මේ ශාසනයෙහි ප්‍රමුච්ඡායා හා උපසම්පදාව කැමැති වේ නම් ඔහුට සිටුමසක් පිරිවෙස් දිය යුතු ය. මහණෙනි, ඒ දිය යුත්තේ මෙසේ ය: පළමු කොට භික්ෂුන් රැවුල් බැහැර කරවා කසාවත් අන්දවා උතුරු සහ සිටුර එකස් කරවා භික්ෂුන්ගේ පා වන්දවා උක්කුටිකයෙන් හින්දවා ඇඳිලි ගන්වා “බුදුන් සරණ කොට යමි. ධර්මය සරණ කොට යමි. සංඝයා සරණ කොට යමි. දෙවනු ද බුදුන් සරණ කොට යමි. දෙවනු ද ධර්මය සරණ කොට යමි. දෙවනු ද සංඝයා සරණ කොට යමි. තෙවනු ද බුදුන් සරණ කොට යමි. තෙවනු ද ධර්මය සරණ කොට යමි. තෙවනු ද සංඝයා සරණ කොට යමි” යි මෙසේ කියව යි කිය යුත්තේ ය.

3. මහණෙනි, පෙර අත්‍යනිඤ්ඤා වූ ඔහු විසින් සංඝයා වෙත පැමිණ උතුරු සහ සිටුර එකස් කොට භික්ෂුන්ගේ පා වැද උක්කුටිකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ “සාමිනි, මම පෙර මෙ නම් ඇති අත්‍යනිඤ්ඤායෙක් වීමි. දැන් මේ ශාසනයෙහි උපසම්පදාව කැමැත්තේ වෙමි. සාමිනි, ඒ මම සිටු මසක් සංඝයා වෙතින් පිරිවෙස් ඉල්ලමි” යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. දෙවනු ද ඉල්ලිය යුතු ය. තෙවනු ද ඉල්ලිය යුතු ය.

4. වාසනා වූ ප්‍රතිඵල වූ මහණෙකු විසින් සංඝයා වෙතම දැන්විය යුත්තේ ය. සාමිනි, සංඝයා වෙතම මාගේ වචනය අසාවා, “මෙ නම් ඇති පෙර අත්‍යනිඤ්ඤා වූ මේ තෙතම මේ ශාසනයෙහි උපසම්පදාව බලාපොරොත්තු වේ. සංඝයාගෙන් සිටුමසක් පිරිවෙස් ඉල්ලයි. ඉදින් සංඝයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම් සංඝයා වෙතම පෙර අත්‍යනිඤ්ඤා වූ මෙ නම් ඇත්තනුට සිටු මසක් පිරිවෙස් දෙන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය.”

5. සාමිනි, සංඝයා වෙතම මා කියන්නක් අසාවා, “මෙ නම් ඇති අත්‍යනිඤ්ඤා වූ මේ තෙතම මේ ශාසනයෙහි උපසම්පදාව බලාපොරොත්තු වේ. තෙතමේ සංඝයාගෙන් සිටු මසක් පිරිවෙස් ඉල්ලයි. සංඝයා වෙතම පෙර අත්‍යනිඤ්ඤා වූ මෙ නම් ඇත්තනුට සිටු මසක් පිරිවෙස් දෙයි. යම් ආයුෂ්මතෙකුට පෙර අත්‍යනිඤ්ඤා වූ මෙ නම් ඇත්තනුට සිටු මසක් පිරිවෙස් දීම රුචි වේ නම් තෙතමේ - තුෂ්ණීමාන වේවා. යමෙකුට රුචි නො වේ නම් තෙතමේ කියාවා.”

6. “සංඝයා විසින් පෙර අත්‍යනිඤ්ඤා වූ මෙ නම් ඇත්තනුට සිටු මසක් පිරිවෙස් දෙන ලද්දේ ය. සංඝයාට රුචි වේ. එතෙසින් තුෂ්ණීමාන වේ. මෙය මෙසේ සලකමි” යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

7. එවං බො භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො ආරාධකො හොති එවං අනාරාධකො. කථංඤව භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො අනාරාධකො හොති ? ඉධ භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො අතිකාලෙන ගාමං පටිසති. අනිද්වං පටික්ඛමති. එවමපි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො අනාරාධකො හොති.

8. පුන ව පරං භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො වෙසියගොවරො ¹ වා හොති. විධවගොවරො ² වා හොති. පුලලකුමාරිකගොවරො ³ වා හොති. පණ්ඩකගොවරො වා හොති. භික්ඛුනීගොවරො වා හොති. එවමපි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො අනාරාධකො හොති.

9. පුන ව පරං භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො යාති තාති සමුගමවාරිනං උච්චාවචාති කිංකරණීයාති තත්ථ න දකෙබ්බං හොති න අනලසො. න තත්ත්වපායාය විමංසාය සමනනාගතො. න අලං කාතුං, න අලං සංවිධාතුං. එවමපි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො අනාරාධකො හොති.

10. පුන ව පරං භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො න තිබ්බවල්ලෙකෙ හොති උදෙසෙ පරිපුච්ඡාය, අධිසීලෙ, අධිවිනේන, අධිපඤ්ඤාය. එවමපි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො අනාරාධකො හොති.

11. පුන ව පරං භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො යස්ස තිත්ථායනනා සංඝකනේනා හොති, තස්ස සඤ්ඤානා තස්ස දිට්ඨියා තස්ස බ්බන්තියා තස්ස රුචියා තස්ස ආදායස්ස අවණේණ භඤ්ඤාමානෙ කුටිතො හොති අනත්තමනො අනභීරදො, බුද්ධස්ස වා ධම්මස්ස වා සංඝස්ස වා අවණේණ භඤ්ඤාමානෙ අත්තමනො හොති උදගො අභීරදො. යස්ස වා පුන තිත්ථායනනා සංඝකනේනා හොති, තස්ස සඤ්ඤානා තස්ස දිට්ඨියා තස්ස බ්බන්තියා තස්ස රුචියා තස්ස ආදායස්ස වණේණ භඤ්ඤාමානෙ අත්තමනො හොති උදගො අභීරදො, බුද්ධස්ස වා ධම්මස්ස වා සංඝස්ස වා වණේණ භඤ්ඤාමානෙ කුටිතො හොති අනත්තමනො අනභීරදො. ඉදං භික්ඛවෙ සංඝාතනිකා අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බස්ස අනාරාධනියසමිං. එවං බො භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො අනාරාධකො හොති. එවං අනාරාධකො බො භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො ආගතො න උපසමපාදෙතබ්බො.

12. කථංඤව භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො ආරාධකො හොති ? ඉධ භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො නාතිකාලෙන ගාමං පටිසති. නාතිද්වං පටික්ඛමති. එවමපි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො ආරාධකො හොති.

1 “වෙසියගොවරො” ම. ඡ. සං.

2 “විධවා ගොවරො” ම. ඡ. සං.

3 “පුලලකුමාරිකාගොවරො” ඡ. පු; ම. කු. ප; ම. ඡ. සං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

7. මහණෙනි, පෙර අත්‍යනිඤ්ඤා වූයේ මෙසේ වත් සපයන්නේ (පිරිවෙස්වන පුරුෂයන්) වේ. මෙසේ වත් නො සපයන්නේ වේ. මහණෙනි, පෙර අත්‍යනිඤ්ඤා වූයේ කෙසේ වත් නො සපයන්නේ වේ ද? මහණෙනි, මෙහි පෙර අත්‍යනිඤ්ඤා වූයේ ඉතා කලින් ගමට පිවිසෙයි. ඉතා දහවල් පෙරලා එයි. මහණෙනි, මෙසේ ද පෙර අත්‍යනිඤ්ඤා වූයේ වත් නො සපයන්නේ වේ.

8. මහණෙනි, නැවත ද පෙර අත්‍යනිඤ්ඤා වූයේ වෙසගනන් ඇසුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, වැන්දඹු ගැහැණුන් ඇසුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, විවාහ නොවී මහලු වූ ගැහැණුන් ඇසුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, ලිංග විකල්ප වූවන් (නපුංසකයන්) ඇසුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, මෙහෙණන් ඇසුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, මහණෙනි, මෙසේ ද පෙර අත්‍යනිඤ්ඤා වූයේ වත් නො සපයන්නේ වේ.

9. මහණෙනි, නැවත ද පෙර අත්‍යනිඤ්ඤා වූයේ සමුගමාර්ථන් පිළිබඳ කුමක් කෙරෙමුදැයි පිළිවිස කළයුතු යම් ඒ කුඳු මන් කටයුතු වෙත් ද, ඒ කටයුතුවල දක්ෂ නො වේ. උත්තරාසීයයන් යුක්ත වූයේ නො වේ. ඒ ඒ කටයුතුවල “මෙය මෙසේ කට යුතු ය” යි කෙණෙහි උපන් නුවණින් යුක්ත වූයේ නො වේ. සියතින් කරන්නට සමථී නො වේ. සථිර - මධ්‍යම - නවකයන් තුළ උත්සාහය උපදවා සංවිධානය කරන්නට සමථී නො වේ. මහණෙනි, මෙසේ ද පෙර අත්‍යනිඤ්ඤා වූයේ වත් නො සපයන්නේ වේ.

10. මහණෙනි, නැවත ද පෙර අත්‍යනිඤ්ඤා වූයේ පෙළ පුත්‍රණ කිරීමෙහි අරුත් ඇසීමෙහි ප්‍රාතිමොක්ෂශීලයෙහි ලොකිකසමාධිභාවනාවෙහි ලොකොත්තරමාධිභාවනාවෙහි බලවත් කැමැත්ත ඇත්තේ නො වේ. මහණෙනි, පෙර අත්‍යනිඤ්ඤා වූයේ මෙසේ ද වත් නො සපයන්නේ වේ.

11. මහණෙනි, නැවත ද පෙර අත්‍යනිඤ්ඤා වූයේ යමෙකුගේ නිව්වායනනයකින් මෙහි ආයේ වේ ද, ඒ නිව්වායනනයාම වූ ශාස්තෘහුගේ ද ඔහු අයත් ලබ්ධියෙහි ද ඔහුගේ කැමැත්තෙහි ද ඔහුගේ රුචියෙහි ද ඔහුගේ දෘෂ්ටිගත් දෘෂ්ටියෙහි ද දෙස් කියනු ලබන කල්හි කිසියම් නො සතුටු සිත් ඇත්තේ නො පිරිපුන් අදහස් ඇත්තේ වේ ද, බුදුන්ගේ හෝ ධර්මයෙහි හෝ සම්මසයාගේ හෝ දෙස් කියනු ලබන කල්හි සතුටු සිත් ඇත්තේ ඔද වැඩි වූයේ පිරිපුන් අදහස් ඇත්තේ වේ ද, යමෙකුගේ නිව්වායනනයකින් මෙහි ආයේ වේ ද, ඒ නිව්වායනනයාම වූ ශාස්තෘහුගේ ද ඔහු අයත් ලබ්ධියෙහි ද ඔහු පිළිබඳ කැමැත්තෙහි ද ඔහුගේ රුචියෙහි ද ඔහුගේ දෘෂ්ටිගත් දෘෂ්ටියෙහි ද ගුණ කියන කල්හි සතුටු සිත් ඇත්තේ ඔද වැඩි වූයේ පිරිපුන් අදහස් ඇත්තේ වේ ද, බුදුන්ගේ හෝ ධර්මයෙහි හෝ සම්මසයාගේ හෝ ගුණ කියනු ලබන කල්හි කිසියම් නො සතුටු සිත් ඇත්තේ නො පිරිපුන් අදහස් ඇත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මෙය පෙර අත්‍යනිඤ්ඤාවලින් වත් නො පිරිමෙහි ප්‍රධාන ලක්ෂණය වේ. මහණෙනි, මෙසේ පෙර අත්‍යනිඤ්ඤා වූයේ වත් නො පුරුෂයන් වේ. මහණෙනි, මෙසේ වත් නො පුරුෂ පෙර අත්‍යනිඤ්ඤා වූයේ මෙහි ආයේ උපසපන් නො කළ යුතු ය.

12. මහණෙනි, පෙර අත්‍යනිඤ්ඤා වූයේ කෙසේ වත් පුරුෂයන් වේ ද? මහණෙනි, මෙහි පෙර අත්‍යනිඤ්ඤා වූයේ ඉතා කලින් ගමට නො පිවිසේ. ඉතා දහවල් පෙරලා නො එයි. මහණෙනි, මෙසේ ද පෙර අත්‍යනිඤ්ඤා වූයේ වත් පුරුෂයන් වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

13. පුන ව පරං භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො න වෙසියගොවරො තොති. න විබවගොවරො තොති. න පුලලකුමාරිකගොවරො තොති. න පණ්ඩකගොවරො තොති. න භික්ඛුනිගොවරො තොති. එවමපි භික්ඛවෙ අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො ආරාධකො තොති.

14. පුන ව පරං භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො යානි තානි සමුභවමාරිතං උච්චාවචානි කිංකරණියානි, තත්ථ දුකො තොති අනලසො. භවුපායාය චීමංසාය සමන්තාගතො අලං කාතුං අලං සංවිධාතුං. එවමපි භික්ඛවෙ අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො ආරාධකො තොති.

15. පුන ව පරං භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො තිබ්බච්ඡෙදො තොති උද්දසෙ, පරිපුච්ඡාය, අධිසීලෙ, අධිවිතෙන, අධිපඤ්ඤාය, එවමපි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො ආරාධකො තොති.

16. පුන ව පරං භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො යස්ස තිත්ථායනතා සඛකනතා තොති, තස්ස සජ්ජනො තස්ස දිට්ඨියා තස්ස බ්ගනියා තස්ස රුචියා තස්ස ආදයස්ස අවණණ්ණ හඤ්ඤමානෙ අත්තමනො තොති උදගො අභිරඥො. බුද්ධස්ස වා ධම්මස්ස වා සඛස්ස වා අවණණ්ණ හඤ්ඤමානෙ කුට්ඨො තොති අත්තමනො අනභිරඥො. යස්ස වා පන තිත්ථායනතා සඛකනතා තොති, තස්ස සජ්ජනො තස්ස දිට්ඨියා තස්ස බ්ගනියා තස්ස රුචියා තස්ස ආදයස්ස වණණ්ණ හඤ්ඤමානෙ කුට්ඨො තොති අත්තමනො අනභිරඥො. බුද්ධස්ස වා ධම්මස්ස වා සඛස්ස වා වණණ්ණ හඤ්ඤමානෙ අත්තමනො තොති උදගො අභිරඥො. ඉදං භික්ඛවෙ, සඛ්ඝාතනිකං අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බස්ස ආරාධනි යසම්. එවං ඛො භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො ආරාධකො තොති. එවං ආරාධකො ඛො භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො ආගතො උපසම්පාදෙතබ්බො.

17. සචෙ භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො නගො ආගච්ඡති උපජ්ඣායමුලකං චිවරං පරියෙසිතබ්බං. සචෙ අච්ඡින්නකෙසො ආගච්ඡති සඛෙඝා අපලොකෙතබ්බො භණ්ඩුකමාය. යෙ තෙ භික්ඛවෙ, අගනිකා ජට්ටිකා තෙ ආගතා උපසම්පාදෙතබ්බා, න තෙසං පරිවාසො දුතබ්බා. තං කිස්ස හෙතු. කම්මවාදිනො එතෙ භික්ඛවෙ, කිරියවාදිනො. සචෙ භික්ඛවෙ ඡාතියා සාකියො, අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො ආගච්ඡති, සො ආගතො උපසම්පාදෙතබ්බො. න තස්ස පරිවාසො දුතබ්බො. ඉමානං භික්ඛවෙ ඤ්ඤානිතං ආචෙණ්ණිකං පරිතාරං දමමි 'නි.

අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බකථා නිට්ඨිතා.

සත්තමහාණ්ඩාරං.

13. මහණෙනි, නැවත ද පෙර අන්‍යානිච්ඡික වූයේ වෙසඟනන් ඇසුරු නො කරන්නේ වේ ද, වැන්දඹු ගැහැණුන් ඇසුරු නො කරන්නේ වේ ද, විවාහ නොවී මහලුු ගැහැණුන් ඇසුරු නො කරන්නේ වේ ද, ලිඛතිකලවුවන් ඇසුරු නො කරන්නේ වේ ද, මෙහෙණන් ඇසුරු නො කරන්නේ වේ ද, මහණෙනි, මෙසේ ද පෙර අන්‍යානිච්ඡික වූයේ වන් පුරන්නෙක් වේ.

14. මහණෙනි, නැවත ද පෙර අන්‍යානිච්ඡික වූයේ සබ්බමචාරීන් පිළිබඳ “කුමක් කෙරෙමි ද” යි පිළිවිස කළ යුතු යම් ඒ කුදු මහත් කටයුතු වේ ද ඒ කටයුතුවල දක්ෂ වේ ද, උත්තානවිධියෙන් යුක්ත වූයේ වේ ද, ඒ ඒ කටයුතුවල “මෙය මෙසේ කටයුතු ය, මෙය මෙසේ කටයුතු ය” යි මෙහෙණි උපන් නුවණින් යුක්ත වූයේ වේ ද, සියතින් කරන්නට සමච්ඡි වේ ද; ස්වර් - බමසම - නවකයන් තුළ උත්සාහය උපදවා සංවිධානය කරන්නට සමච්ඡි වේ ද, මහණෙනි, මෙසේ ද පෙර අන්‍යානිච්ඡික වූයේ වන් පුරන්නෙක් වේ.

15. මහණෙනි, නැවත ද පෙර අන්‍යානිච්ඡික වූයේ පෙළ පුත්‍රණු කිරීමෙහි, අරුත් ඇසීමෙහි, ප්‍රාතිමොක්ෂශීලයෙහි, ලෝකිකසමාධිනාවනාවෙහි, ලොකොත්තරමාභිනාවනාවෙහි, බලවත් කැමැත්ත ඇත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මෙසේ ද පෙර අන්‍යානිච්ඡික වූයේ වන් පුරන්නෙක් වේ.

16. මහණෙනි, නැවත ද පෙර අන්‍යානිච්ඡික වූයේ යමකුගේ නිව්වායනනයකින් මෙහි ආයේ වේ ද, ඒ නිව්වායනනයාම වූ ශාස්ත්‍රානුගේ ද ඔහු සතු ලබ්ධියෙහි ද ඔහුගේ කැමැත්තෙහි ද ඔහුගේ රුචියෙහි ද ඔහුගේ දෘෂ්ටියෙහි ද දෙස් කියනු ලබන කල්හි සතුටු සිත් ඇත්තේ ඔද වැඩි වූයේ පිරිපුන් අදහස් ඇත්තේ වේ ද, බුදුන්ගේ හෝ බමුණෙහි හෝ සම්මසයාගේ හෝ දෙස් කියනු ලබන කල්හි කිපියේ නො සතුටුසිත් ඇත්තේ නො පිරිපුන් අදහස් ඇත්තේ වේ ද - යමකුගේ නිව්වායනනයකින් මෙහි ආයේ වේ ද, ඒ නිව්වායනනයාම වූ ශාස්ත්‍රානුගේ ද ඔහු සතු ලබ්ධියෙහි ද ඔහුගේ කැමැත්තෙහි ද ඔහුගේ රුචියෙහි ද ඔහුගේ දැඩිව ගත් දෘෂ්ටියෙහි ද ගුණ කියනු ලබන කල්හි කිපියේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ නො පිරිපුන් අදහස් ඇත්තේ වේ ද, බුදුන්ගේ හෝ බමුණෙහි හෝ සම්මසයාගේ හෝ ගුණ කියනු ලබන කල්හි සතුටු සිත් ඇත්තේ ඔද වැඩි වූයේ පිරිපුන් අදහස් ඇත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මෙය පෙර අන්‍යානිච්ඡිකවූවහුගේ වන් පිරීමෙහි ප්‍රධාන ලක්ෂණය වේ. මහණෙනි, මෙසේ පෙර අන්‍යානිච්ඡික වූයේ වන් පුරන්නේ වේ. මහණෙනි, මෙසේ වන් පුරණ පෙර අන්‍යානිච්ඡික වූයේ ආයේ උපසපන් කළ යුතු ය.

17. මහණෙනි, පෙර අන්‍යානිච්ඡික වූයේ නත්තට ආයේ නම් උපාධියා යා මුළු නොව සිවුරු සෙවිය යුතු ය. නො කැපු හිසකේ ඇතිව පැමිණේ නම් හණ්ඩකමය පිණිස සම්මත වෙමේ දුන්විය යුතු ය. මහණෙනි, යම් ඒ ගිනි පුදන්නෝත් ජට්ඨාධාරයෝත් වෙන් නම් ආවා වූ ඔහු උපසපන් කළ යුතු ය. ඔවුන්ට පිරිවෙස් නො දිය යුතු ය. ඊට හේතු කිම? මහණෙනි, මොහු කමිටාදිහු ක්‍රියාවාදිහු වෙත්. මහණෙනි, ජාතියෙන් (උත්පත්තියෙන්) ශාක්‍ය වූ පෙර අන්‍යානිච්ඡිකවූවෙක් පැමිණේ ද, ආවා වූ හෙතෙමේ උපසපන් කළ යුතු ය. ඔහුට පිරිවෙස් නො දිය යුතු ය. මහණෙනි, මම නැයන්නට (ඔවුන්ට පමණක්) උරුම වූ මේ පරිනාය (අනුග්‍රහයක් වශයෙන්) දෙමි.

අන්‍යානිච්ඡිකතාව ගිමි.

1. තෙන බො පන සමයෙන මගධෙසු පඤ්ච ආබාධා උස්සන්නා තොනති: කුට්ඨං, ගණකා, කිලාසො, සොසො, අපමාරො. මනුස්සා පඤ්චති ආබාධෙති පුට්ඨා ජීවකං කොමාරහවෙමං උපසඤ්ඤාමිති ඵලං වදන්ති: “සාධු නො ආචරිය නිකිච්ඡාති” ති. “අහමය්‍යා² බහුකිච්චො බහුකරණීයො. රාජා ව මෙ මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො උපට්ඨා-නබ්බො, ඉන්ද්‍රාගාරං ව, බුද්ධපමුඛො ව සමෙසා,³ නාහං සකෙකාමි නිකිච්ඡතු” නති. “සබ්බං සාපතෙය්‍යං ව තෙ ආචරිය තොතු. මයං ව තෙ දසො. සාධු නො ආචරිය නිකිච්ඡාති” ති “අහමය්‍යා බහුකිච්චො බහුකරණීයො. රාජා ව. මෙ මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො උපට්ඨා-නබ්බො, ඉන්ද්‍රාගාරං ඤා, බුද්ධපමුඛො ව සමෙසා, නාහං සකෙකාමි නිකිච්ඡතු” නති.

2. අප්ඵ බො තෙසං මනුස්සානං ඵතදගොසි: “ඉමෙ බො සමිණං සකාසුත්තියා සුබසීලා සුබසමාචාරා, සුතොජ්ජනාති භුඤ්ජිතා නිවාතෙසු සයතෙසු සයන්ති. යනතුන මයං සමිණෙසු සකාසුත්තියෙසු පබ්බජෙය්‍යාම. තත්ථ භික්ඛු වෙව උපට්ඨතිස්සන්ති. ජීවකො ව කොමාරහවෙමං නිකිච්ඡස්සති” ති.

3. අප්ඵ බො තෙ මනුස්සා භික්ඛු උපසඤ්ඤාමිති පබ්බජ්‍යං යාපිංසු. තෙ භික්ඛු පබ්බජෙසු. උපසමාදෙසු. තෙ භික්ඛු වෙව උපට්ඨතිංසු. ජීවකො ව කොමාරහවෙමං නිකිච්ඡ.

4. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු බහු ගිලානෙ භික්ඛු උපට්ඨන්තවා යාවනබහුලා විඤ්ඤන්තිබහුලා විහරන්ති. “ගිලානහන්තා දෙථ, ගිලානුපට්ඨානහන්තා දෙථ, ගිලානන්තස්සං දෙථා” ති. ජීවකොපි කොමාරහවෙමං බහු ගිලානෙ භික්ඛු නිකිච්ඡන්තවා අඤ්ඤන්තා රාජකිච්චං පරිභාජෙසි.

5. අඤ්ඤන්තොපි පුරිසො පඤ්චති ආබාධෙති පුට්ඨා ජීවකං කොමාරහවෙමං උපසඤ්ඤාමිති ඵතදවොච: “සාධු මං ආචරිය නිකිච්ඡාති” ති. “අහංචයෙය්‍යා බහුකිච්චො බහුකරණීයො. රාජා ව මෙ මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො උපට්ඨානබ්බො, ඉන්ද්‍රාගාරං ව, බුද්ධපමුඛො ව සමෙසා, නාහං සකෙකාමි නිකිච්ඡතු” නති. “සබ්බං සාපතෙය්‍යං ව තෙ ආචරිය තොතු. අහං ව තෙ දසො. සාධු මං ආචරිය නිකිච්ඡාති” ති. “අහංචයෙය්‍යා බහුකිච්චො බහුකරණීයො. රාජා ව මෙ මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො උපට්ඨානබ්බො, ඉන්ද්‍රාගාරං ව, බුද්ධපමුඛො ව සමෙසා, නාහං සකෙකාමි නිකිච්ඡතු” නති.

1. “වදන්ති” අ. වී. නො වී.

2. “අහංචයෙය්‍යා” අ. වී. නො වී. ජ. පු. “අහංචයෙය්‍යා” ම ඡ සා.

3. “භික්ඛුසමෙසා” අ. වී. නො වී. ම ඡ සා. P.T.S.

1. එකල්හි මගදදනවුවෙහි කුෂ්ඨ - ගණ්ඩ - කිලාස - ක්ෂය අපසාර යන පඤ්චාබාධයෝ උත්සන්න වුවාහු වෙත්. මේ ආබාධ පසින් මිඛනා ලද මිනිස්සු කොමාරහව්ව නම් ජීවක වෙදුන් වෙත ගොස් “ආවාය්‍යීය, අපට පිළියම් කළ මැනවැ” යි මෙසේ කියති. එකල්හි “ආවාය්‍යෙනි, මම බොහෝ කටයුතු ඇත්තෙක් වෙමි. බොහෝ කළ යුතු දෑ ඇත්තෙක් වෙමි. මා විසින් මගධෙය්‍යවර වූ සේනා ඇති බිම්බිසාර රජතෙමේ ද ඒ රජුගේ අන්‍යාපුරය ද බුද්ධපුමුබසඹ්‍ය තෙමේ ද උපස්ථාන කළ යුතු ය. එහෙයින් මම පිළියම් කිරීමට නො හැක්කේ වෙමි” යි තේ කියේ ය: “ආවාය්‍යීය, අපසතු සියලු ධනය ද ඔබට වේවා, අපි ද ඔබට දසයෝ වෙමු. ඇදුර, අපට පිළියම් කරණු මැනවැ” යි නැවත ද කීහ. “ආවාය්‍යෙනි, මම බොහෝ කටයුතු ඇත්තෙක් වෙමි. බොහෝ කළ යුතු දෑ ඇත්තෙක් වෙමි. මා විසින් මගධෙය්‍යවර වූ සේනා ඇති බිම්බිසාර රජතෙමේ ද ඒ රජුගේ අන්‍යාපුරය ද බුද්ධපුමුබසඹ්‍ය තෙමේ ද උපස්ථාන කළ යුතු ය. එහෙයින් මම පිළියම් කරන්නට නො හැක්කේ වෙමි” යි ජීවක තෙමේ කියේ ය.

2. එකල්හි ඒ මිනිසුන්ට “ශාක්‍යපුත්‍ර වූ මේ ශ්‍රමණයෝ සැප වූ පැවැතුම් ඇත්තෝ ය. පහසු හැසිරීම් ඇත්තෝ ය. මනා බොජුන් වලද හුලං නො හමන යහන්ති සයනය කරති. අපි ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයන් කෙරෙහි පැවිදි වන්නෙමු නම් යෙහෙක. එකල්හි භික්ෂුහු ද උපස්ථාන කරන්නෝ ය. කොමාරහව්ව ජීවක තෙමේ ද පිළියම් කරන්නෝ ය” යි සිතෙත් උපත.

3. ඉක්බිති ඒ මිනිස්සු භික්ෂූන් කරා ගොස් පැවිදිද ඉල්ලූහ. භික්ෂූහු ඔවුන් පැවිදි කළහ. උපසපන් ද කළහ. භික්ෂූහු ද ඔවුන්ට උපස්ථාන කළහ. කොමාරහව්ව ජීවක තෙමේ ද පිළියම් කෙළේ ය.

4. එකල්හි භික්ෂූහු බොහෝ ගිලන් මහණුන්ට උපස්ථාන කරන්නෝ “ගිලන්ට හිත බන් දෙවු. ගිලානොපස්ථායකයන්ට බන් දෙවු. ගිලන්ට හිත බෙහෙව් දෙවු” යි බොහෝ සේ ඉල්ලමින් බොහෝ සේ විණවමින් වෙසෙති. කොමාරහව්ව ජීවක තෙමේ ද බොහෝ ගිලන් මහණුන්ට පිළියම් කරන්නෝ එක්තරා රාජකාය්‍යීයක් පිරිනෙළියේ ය.

5. එකල්හි පඤ්චාබාධයෙන් පෙළුනු එක්තරා පුරුෂයෙක් කොමාර-හව්ව ජීවකයා වෙතට ගොස් “ඇදුර, මට පිළියම් කරනු මැනවැ” යි කියේ ය. “ආවාය්‍යීය මම බොහෝ කටයුතු ඇත්තෙක් වෙමි. බොහෝ කළ යුතු දෑ ඇත්තෙක් වෙමි. මගධෙය්‍යවර වූ සේනා ඇති බිම්බිසාර රජ තෙමේ ද ඔහුගේ අන්‍යාපුරය ද බුද්ධපුමුබසඹ්‍ය තෙමේ ද මා විසින් උපස්ථාන කළ යුතු ය. එහෙයින් මම පිළියම් කරන්නට නො හැක්කේ වෙමි” යි කී ය. “ඇදුර, මා සතු සියලු ධනය ද ඔබට වේවා. මම ඔබගේ දසයෙක් ද වෙමි. ඇදුර, මට පිළියම් කරණු මැනවැ” යි (හෙතෙමේ නැවතත් කී ය.) එවිට ද ජීවක තෙමේ “සගය, මම බොහෝ කටයුතු ඇත්තෙක් වෙමි. බොහෝ කළ යුතු දෑ ඇත්තෙක් වෙමි. මා විසින් මගධෙය්‍යවර වූ සේනා ඇති බිම්බිසාර රජ තෙමේ ද ඔහුගේ අන්‍යාපුරය ද බුද්ධපුමුබසඹ්‍ය තෙමේ ද උපස්ථාන කළ යුතු ය. මම පිළියම් කිරීමට නො හැක්කේ වෙමි” යි කී ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. අථ බො තස්ස පුරිසස්ස ඵතදතොසි: “ඉමෙ බො සමණා සංඝපුත්තියා සුඛසීලා සුඛසමාචාරා, සුතොජ්ජානි භුඤ්ජිතා නිවානෙසු සයනෙසු සයනති. යනනුනාහං සමණෙසු සංඝපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්‍යං, තත්ථ භික්ඛුවෙව උපට්ඨතිස්සනති. ජීවකො ව කොමාරහචෙව නිකිවජීස්ස නිසොහං¹ අරොගො විබ්බමිස්සාමි” ති.

7. අථ බො සො පුරිසො භික්ඛු උපසඤ්ඤාමිතො පබ්බජ්‍යං යාමි. තං භික්ඛු පබ්බජෙසුං. උපසමපාදෙසුං. තං භික්ඛුවෙව උපට්ඨතිංසු. ජීවකො ව කොමාරහචෙව නිකිවජී. සො අරොගො විබ්බමි.

8. අද්දසා බො ජීවකො කොමාරහචෙවො තං පුරිසං විබ්බන්තං. දිස්වාන තං පුරිසං ඵතදවොච: “නනු තො අය්‍ය භික්ඛුසු පබ්බජිතො අතොසි?” ති. “ඵචං ආචරියා” ති. “කිස්ස පත තං අය්‍යො ඵචරුපං අකාසි?” ති.

9. අථ බො සො පුරිසො ජීවකස්ස කොමාරහචවස්ස ඵතමත්ථං ආරොචෙසි. ජීවකො කොමාරහචෙවො උජ්ඣායති ඩියති විපාවෙති: “කථං හි නාම හදන්තා පඤ්චති ආබාධෙති පුට්ඨං පබ්බජෙය්‍යන්තී” ති.

10. අථ බො ජීවකො කොමාරහචෙවො යෙන භගවා නෙත්‍රපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිතො භගවන්තං අභිවාදෙතො ඵකමන්තං නිසීදි. ඵකමන්තං නිසීන්තො බො ජීවකො කොමාරහචෙවො භගවන්තං ඵතදවොච: “සාධු භන්තො, අය්‍යො පඤ්චති ආබාධෙති පුට්ඨො න පබ්බජෙය්‍ය” නති.

11. අථ බො භගවා ජීවකං කොමාරහචවං ධම්මියා කථාය සන්දෙස්සෙසි. සමාදපෙසි. සමුත්තොජෙසි. සමපහංසෙසි. අථ බො ජීවකො කොමාරහචෙවො භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දෙස්සිතො සමාදපිතො සමුත්තොජිතො සමපහංසිතො උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙතො පදකම්ණං කතො පක්කාමි.

12. අථ බො භගවා ඵතසමිං නිදන්තෙ ඵතසමිං. පකරණෙ ධම්මිං කථං කතො භික්ඛු ආමන්තොසි: “න භික්ඛවෙ පඤ්චති ආබාධෙති පුට්ඨො පබ්බජෙතඤ්ඤො. යො පබ්බජෙය්‍ය ආපනති දුක්ඛටස්සා” ති.

6. එකල්හි ඒ පුරුෂයානට “මේ ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයෝ සැප වූ පැවැතුම් ඇත්තෝ ය. පහසු හැසිරීම් ඇත්තෝ ය. මනා බොජුන් වලඳු හුළං නොවදින යන්ත්‍රී සයනය කෙරෙහි. මම ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයන් වෙත පැවිදි වන්නෙමි නම් යහපති. එකල්හි භික්ෂුහු ද මට උපසංඝාත කරන්නාහ. කොමාරහවච්ඡවක තෙමේ ත් මට පිළියම් කරන්නෝ ය. ඒ මම ලෙඩ නැත්තෙක් ව සිටුරු හරින්නෙමි” යි සිතෙක් උපන.

7. ඉක්බිති ඒ පුරුෂ තෙමේ භික්ෂූන් කුරා ගොස් පැවිදිද ඉල්ලී ය. භික්ෂූහු ඔහු පැවිදි කළහ. උපසංඝාත ද කළහ. භික්ෂූහු ඔහුට උපසංඝාත ද කළහ. කොමාරහවච්ඡවක තෙමේ ත් ඔහුට පිළියම් කෙළේ ය. තෙතෙමේ නිරොගවූයේ සිටුරු හැර ගියේ ය.

8. එකල්හි ජීවකතෙමේ සිටුරු හැර ගියාවූ ඒ පුරුෂයා දුටුයේ ය. දක “සගය, ඔබ භික්ෂූන් වෙත පැවිදිව සිටියෝ නොවනු ද?” යි ඔහු ගෙන් ඇසී ය. “ඇදුර, එසේ ය” යි තෙතෙමේ පිළිතුරු දුන්නේ ය. “සගය, මෙබන්දක් කෙළේ කුමක් නිසාද?” යි ඇසී ය.

9. එකල්හි ඒ පුරුෂ තෙමේ කොමාරහවච්ඡවකයානට මේ කරුණ දුන්වී ය. කොමාරහවච්ඡවක තෙමේ “කෙසේ නම් ස්වාමීන් වහන්සේලා පඤ්චාබාධයන්ගෙන් පෙළෙන්නකු පැවිදි කරත් දැයි යි අවමන් කරයි. නිත්‍ය කරයි. දොස් කියයි.

10. ඉක්බිති කොමාරහවච්ඡවක තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා ගියේ ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පසෙක හිඳ “ස්වාමීනි, ස්වාමීන් වහන්සේලා පඤ්චාබාධයන්ගෙන් පෙළෙනකු පැවිදි නො කරන්නෝ නම් යහපතැ” යි සැලකුණේ ය.

11. එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොමාරහවච්ඡවකයානට දැනුම් කතාවෙන් කරුණු දැක්වූ සේක. කුසල් දහමිහි සමාදන් කරවූ සේක. කුසල් දහමිහි තියුණු කරවූ සේක. ඇති ගුණයන්ගෙන් සතුටුකරවූ සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දැනුම් කතාවෙන් කරුණු දැක්වූ කුසල් දහමිහි සමාදන් කරවූ කුසල් දහමිහි තියුණු කරවූ පැහැදවූ කොමාරහවච්ඡවක තෙමේ හුනස්නෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පැදකුණු කොට ගියේ ය.

12. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණ යෙහි දැනුම් කතා කොට “මහණෙනි, පඤ්චාබාධයන්ගෙන් පෙළෙනෙක් පැවිදි නො කළ යුතු ය. යමෙක් පැවිදි කරන්නේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ” යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක.

13. තෙන ඛො උත සමයෙන රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙනියස්ස බිලිඛිසාරස්ස පච්චන්තො කුපිතො හොති. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිලිඛිසාරො සෙනානායකෙ මහාමනෙන ආණ්ඩපෙසි: “ගච්ඡථ හණ්ණ, ¹ පච්චන්තං උච්චිතථ” ති. “ඵචං දෙවො” ති ඛො සෙනානායකා මහාමනතා රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙනියස්ස බිලිඛිසාරස්ස පච්චස්සොට්ඨං.

14. අථ ඛො අභිඤ්ඤානානං අභිඤ්ඤානානං යොධානං ඵතදහොසි: “මයං ඛො යුද්ධාභීතඤ්ඤො ගච්ඡන්තා පාපඤ්ච කරොමි. ² බහුඤ්ච අපුඤ්ඤං පසවාම. කෙන හු ඛො මයං උපායෙන පාපා ව විරමෙය්‍යාම කල්‍යාණඤ්ච කරෙය්‍යාමා” ති.

15. අථ ඛො තෙසං යොධානං ඵතදහොසි: “ඉමෙ ඛො සමණා සක්‍යපුත්තියා ධම්මචාරිනො සමචාරිනො බ්‍රහ්මචාරිනො සච්චාදිනො සීලවනො කල්‍යාණධම්මා. සචෙ ඛො මයං සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්‍යාම ඵචං මයං පාපා ව විරමෙය්‍යාම කල්‍යාණඤ්ච කරෙය්‍යාමා” ති.

16. අථ ඛො තෙ යොධා භික්ඛු උපසඛකම්මවා පබ්බජ්‍යං යාමිංසු. තෙ භික්ඛු පබ්බජෙසු, උපසම්පාදෙසු. සෙනානායකා මහාමනතා රාජහටෙ පුච්ඡංසු. “කීනහු ඛො හණ්ණ ඉස්සන්තාමො ව ඉස්සන්තාමො ව යොධා න දිස්සන්ති” ති. “ඉස්සන්තාමො ව ඉස්සන්තාමො ව සාමි, යොධා භික්ඛුසු පබ්බජිතා” ති. සෙනානායකා මහාමනතා උජ්ඣායන්ති බියන්ති විපාවෙන්ති: “කථං හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා රාජහටං පබ්බජෙස්සන්ති” ති. සෙනානායකා මහාමනතා රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙනියස්ස බිලිඛිසාරස්ස ඵතමස්සං ආරොවෙසුං.

17. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිලිඛිසාරො වොහාරිකෙ ³ මහාමනෙන පුච්ඡි. “යො හණ්ණ, රාජහටං පබ්බජෙති, කිං සො පසවති?” ති. උපජ්ඣායස්ස දෙව, සීසං ඡෙත්තබ්බං. ⁴ අනුසාසකස්ස ⁵ ජීව්හා උග්ගිරිතබ්බා. ගණස්ස උපසිසථාසුකා හඤ්ජිතබ්බා” ති.

18. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිලිඛිසාරො යෙන භගවා තෙහුපසිඛකම්. උපසිඛකම්මවා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා ඵකමන්තං නිසීදි. ඵකමන්තං නිසීන්තො ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිලිඛිසාරො භගවන්තං ඵතදවොච: “සග්ගි හන්තො, රාජානො අස්සඤ්ඤා අප්පසන්නා, තෙ අප්පමන්තකෙනපි ⁶ භික්ඛු විහෙයෙය්‍යං. සාධු හන්තො අය්‍යා ඡාජහටං න පබ්බජෙය්‍ය” ති.

1. “හඤ්ඤා” P T S. 2. “පාපකා කම්මං” අ වි. තො වි. ම හු ප. ජ පු.

3. “වොහාරකෙ” අ වි. තො වි. ජ පු. ම හු ප.

4. “ඡෙදෙතබ්බං” ජ පු. P T S. තො වි. ම හු ප. “ඡෙතබ්බං” ම ජ සං.

5. “අනුසාවකස්ස” ම ජ සං P T S. 6. “අප්පමන්තකෙපි” තො වි. ම හු ප.

13. එකල්හි මගධෙශවර වූ සෙනා ඇති බිමබ්බසාර රජුට පසල් දනව්ව කිසියේ වේ. ඉක්බිති මගධෙශවර වූ සෙනා ඇති බිමබ්බසාර රජු තෙමේ සේනාවන්ට නායක වූ මහඥමනියන්ට “සගයෙනි, යවු, පසල් දනව්ව දියුණු කරවු” (සොරායු පලවා හැර සොර බිසොන් නැති බැහැර ගිය ගම්වැස්සන් ගෙන්වා ඔවුන්ට වාසස්ථාන සපයා දී ගොවිකම් ආදිය දියුණු කරවු) යි අණ කෙළේ ය. “දෙවයන් වහන්ස, යහපතැ” යි සෙනාධිපති මහාමාත්‍යයෝ මගධෙශවර වූ සෙනා ඇති බිමබ්බසාර රජුට පිළිවදන් දුන්හ.

14. එකල්හි ප්‍රසිද්ධ යොධයන්ට “අපි යුධ කිරීමෙහි සතුටු වන්නෙමු පව් ද කරන්නෙමු. බොහෝ අකුසල් ද රැස් කරන්නෙමු. අපි කිනම් උපායකින් පරින් වළකින්නෙමු ද? කුසල් කරන්නෙමු ද?” යි සිතෙක් උපන්නේ ය.

15. නැවත ද ඒ යෝධයන්ට “ශාක්‍යපුත්‍ර වූ මේ ශ්‍රමණයෝ දහමිනි හැසිරෙන්නෝ ය. සමථ හැසිරෙන්නෝ ය. බ්‍රහ්මචාරී ය. සත්‍යවාදී ය. සිල්වන් ය. යහපත් පැවැතුම් ඇත්තාහ. අපි ඒ ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයන් කෙරෙහි පැවිදි වන්නෙමු නම්, පවිත්‍ර භ් වළකින්නෙමු. කුසල භ් කරන්නෙමු” යි සිත් විය.

16. ඉක්බිති ඒ යොධයෝ භික්‍ෂූන් කරා ගොස් පැවිද්ද ඉල්ලූහ. භික්‍ෂූහු ඔවුන් පැවිදි කළහ. උපසරත් කළහ. එකල්හි සෙනාධිපති මහාමාත්‍යයෝ “සගයෙනි, මේ නම් වූ භ් මේ නම් වූ භ් යොධයෝ නො දක්නා ලැබෙත්. එහි හේතු කිමැ?” යි රාජහටයන්ගෙන් විචාළේ ය. “සාමිනි, මේ නම් වූ භ් මේ නම් වූ භ් යොධයෝ භික්‍ෂූන් වෙත පැවිදි වූහ” යි ඔහු කිත. කෙසේ නම් ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයෝ රාජහටයන් පැවිදි කරන්නාහු ද?” යි සෙනාධිපති මහාමාත්‍යයෝ අවමන් කෙරෙත්. නිසු කෙරෙත්. දෙස් කියත්. ඔහු ඒ බව මගධෙශවර වූ සෙනා ඇති බිමබ්බසාර රජුට දන්වූහ.

17. ඉක්බිති මගධෙශවර වූ සෙනා ඇති බිමබ්බසාර රජු තෙමේ “සගයෙනි, යමෙක් රාජ හටයෙකු පැවිදි කෙරේ නම් හෙ තෙමේ කිනම් දඬුවමක් අත්පත් කරගනී ද?” යි විනිශ්චයකාරකා මහාමාත්‍යයන්ගෙන් විචාළේ ය. “දෙවයන් වහන්ස, උපාධ්‍යායයාගේ හිස සිඳිය යුතු ය. අනුශාසකයාගේ දිව උදුරා දැමිය යුතු ය. ගණයාගේ අඩක් ඉල ඇට බිඳිය යුතු ය” යි ඔහු කිත.

18. එකල්හි මගධෙශවර වූ සෙනා ඇති බිමබ්බසාර රජු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගොස් වැද පසෙක හිඳ සාමිනි, ශ්‍රද්ධා නැත්තා වූ සසුන්හි නො පනන් රජු වෙති. ඒ රජු ඉතා ටිකකිනිදු භික්‍ෂූන් පෙළන්නාහු ය. සාමිනි, ආයුෂ්‍යන් වහන්සේලා රාජ හටයෙකු පැවිදි නො කරන්නෝ නම් යහපතැ යි” සැලකෙළේ ය.

19. අථ බො භගවා රාජානං මාගධං සෙනිඨං බිම්බිසාරං ධම්මියා කථාය සන්දස්සයි. සමාදපෙයි. සමුත්තරෙයි. සමපතංසෙයි. අථ බො රාජා මාගධො සෙනිඨො බිම්බිසාරො භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතො සමාදයිතො සමුත්තරිතො සමපතංසිතො උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදකම්ණං කත්වා පකකාමි.

20. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛු ආමන්තෙයි: “න භික්ඛවෙ රාජභටො පබ්බාජෙතබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛංසා” ති.

21. තෙන බො පන සමයෙන වොරො අභිගුලිමාලො භික්ඛුසු පබ්බජිතො හොති. මනුස්සා පස්සිත්වා උබ්බිජ්ජන්ති. උත්තසන්ති පි. පලායන්ති. අඤ්ඤානපි ගච්ඡන්ති. අඤ්ඤානපි මුඛං කරොන්ති. ආරම්භි ඵකෙත්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති බීයන්ති විපාවෙත්ති: “කථං හි නාම සමණා සත්‍යපුත්තියා ධජ්ඣකං වොරං පබ්බාජෙස්සන්ති” ති. අස්සොස්සං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං බීයන්තානං විපාවෙන්තානං. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථ ආරොචෙස්සං. “න භික්ඛවෙ ධජ්ඣකො වොරො පබ්බාජෙතබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛංසා” ති.

22. තෙන බො පන සමයෙන රඤ්ඤ මාගධෙන සෙනිඨෙන බිම්බිසාරෙන අනුඤ්ඤානං හොති: “යෙ සමණෙස්ස සත්‍යපුත්තියෙස්ස පබ්බජන්ති. න තෙ ලබ්භා කිඤ්චි කාතුං. ස්වාකම්මානො ධම්මො වරන්තු බුහම්චරියං සමමා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා” ති.

23. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො පුරිසො වොරිකං කත්වා කාරාය බඳ්ඨො හොති. සො කාරං භිජ්ඣා පලායිත්වා භික්ඛුසු පබ්බජිතො හොති. මනුස්සා පස්සිත්වා එවමානංසු. “අයං සො කාරතෙදකො වොරො. හන්ද නං තෙමා” ති. එකවෙව එවමානංසු. “මායා එවං අවචුන්ත්. අනුඤ්ඤානං රඤ්ඤ මාගධෙන සෙනිඨෙන බිම්බිසාරෙන යෙ සමණෙස්ස සත්‍යපුත්තියෙස්ස පබ්බජන්ති න තෙ ලබ්භා කිඤ්චි කාතුං. ස්වාකම්මානො ධම්මො වරන්තු බුහම්චරියං සමමා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා” ති.

24. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති බීයන්ති විපාවෙන්ති: “අනස්සවරා ඉමෙ සමණා සත්‍යපුත්තියා. නසිමෙ ලබ්භා කිඤ්චි කාතුං. කථං හි නාම ¹ කාරතෙදකං වොරං පබ්බාජෙස්සන්ති” ති. භගවතො එතමන්ථ ආරොචෙස්සං. න භික්ඛවෙ, කාරතෙදකො වොරො පබ්බාජෙතබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛංසා” ති.

1. “කථං හි නාම සමණා සත්‍යපුත්තියා” ම ඡ ස.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

19. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගධේශවර වූ සෙනා ඇති බිම්බසාර රජු දැනුම් කරුවෙක් කරුණු දක්වූහ. කුසල් දහමිහි සමාදන් කරවූහ. කුසල් දහමිහි තියුණු කරවූහ. ඇති ගුණයෙන් සතුටු කරවූහ. ඉක්බිති මගධේශවර වූ සෙනා ඇති බිම්බසාර රජු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දැනුම් කරුවෙක් කරුණු දක්වන ලද්දේ සමාදන් කරවන ලද්දේ තියුණු කරවන ලද්දේ සතුටු කරවන ලද්දේ හුනස්නෙන් නැගිට වැඳ පැඳකුණු කොට ගියේය.

20. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දැනුම් කරු කොට “මහණෙනි, රාජතවයෙන් පැවිදි නොකළ යුතුය. යමෙක් පැවිදි කරන්නේ නම් දුකුලාආවැත් වේ” යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක.

21. එකල්හි අඛණ්ඩමාල සොර තෙමේ භික්ෂූන් වෙත පැවිදි වූයේ වේ. මිනිස්සු දැක බියපත් වෙති. නැති ගණිති. පලා යෙති. අන් මගිනුදු යෙත්. අන් දෙසකට මුහුණ ද කරවත්. දොර වසා ගණිත්. මිනිස්සු “කෙසේ නම් ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ග්‍රමණයෝ කොහි බැඳි (ප්‍රකටවූ) සොරහු පැවිදි කරන්නාහු ද” යි අවමන් කෙරෙත්. නිකු කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භික්ෂූහු බණින දොඩන දෙස් කියන ඒ මිනිසුන්ගේ බස් අසා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. උන්වහන්සේ “මහණෙනි, කොහි බැඳි සොර තෙමේ පැවිදි නොකළ යුතුය. යමෙක් පැවිදි කරන්නේ නම් දුකුලාආවැත් වේ” යි වදාළ සේක.

22. එකල්හි මගධේශවර වූ සෙනා ඇති බිම්බසාර රජු විසින් “යම් කෙනෙක් ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ග්‍රමණයන් වෙත පැවිදි වෙත් ද ඔහු කිසි දඬුවමක් කරන්නට නොලැබිය යුත්තෝය. ධර්මය මනාකොට දෙසන ලද්දේය. මනා කොට දුක් කෙළවර කරන්නට බ්‍රහ්මචර්‍යයෙහි හැසිරෙත්වා” යි අනුදන්තා ලද්දේය.

23. එකල්හි එක්තරා පුරුෂයෙක් සොරකම් කොට සිරගෙයි ලා බඳින ලද්දේ වේ. තෙතෙමේ සිරගෙය බිඳ ගෙණ පලා ගොස් භික්ෂූන් වෙත පැවිදි වූයේය. මිනිස්සු දැක “මේ තෙමේ ඒ සිර ගෙය බිඳ ගියා වූ සොරාය. එතෙසින් මුහු අල්ලා ගෙණ යමු” යි කිත. ඇතැම් කෙනෙක් “මිත්‍රයෙහි, මෙසේ නො කියවු, මගධේශවර වූ සෙනා ඇති බිම්බසාර රජු විසින් ‘යම් කෙනෙක් ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ග්‍රමණයන් වෙත පැවිදි වෙත් ද, ඔහු කිසි දඬුවමක් කරන්නට නොලැබිය යුත්තෝය. ධර්මය තෙමේ මනා කොට දෙසන ලද්දේය. මනා කොට දුක් කෙළවර කරන්නට බ්‍රහ්මචර්‍යයෙහි හැසිරෙත්වා’ යි අනුදන්තා ලද්දේය” යි මෙසේ කිත.

24. මිනිස්සු “ශාක්‍යපුත්‍ර වූ මේ ග්‍රමණයෝ (රජුගෙන්) ලත් අහය ඇත්තෝය. මුත් වහන්සේලා කිසි දඬුවමක් කරන්නට නොලැබිය යුත්තෝය. කෙසේ නම් සිරගේ බිඳ ගිය සොරා පැවිදි කරන්නාහු ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. නිකු කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, සිරගෙය බිඳ ගිය සොර තෙමේ පැවිදි නොකළයුතුය. යමෙක් පැවිදි කරන්නේ නම් දුකුලාආවැත් වේ” යි උන්වහන්සේ වදාළ සේක.

25. තෙන බො උන සමයෙන අඤ්ඤානරො ¹ පුරිසො වොරිකං කථා පලාසිඛා භික්ඛුසු පබ්බජිතො හොති. සො ච රඤ්ඤා අනෙතපුරෙ ² ලිබිතො හොති. “යත් පසසිතබ්බො ³ නත්ත නන්තබ්බො” ති. මහුස්සා එවමාහංසු: “අයං සො ලිබිතො වොරො. හඤ්ඤා නං හන්තමා” ති. එකදෙව එවමාහංසු: “මාය්‍යා එවං අවච්ඡත්. අනුඤ්ඤානං රඤ්ඤා මාගධෙන සෙතියෙන බිමබ්බසාරෙන යෙ සමණෙසු සක්‍යපුත්තසු පබ්බජනති න තෙ ලබ්භා කිඤ්චි කාතුං. සාට්ඨකානො ධම්මො. චරනතු බ්‍රහ්මචරියං සමමා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා” ති.

26 මහුස්සා උජ්ඣායනති බීයනති විපාවෙනති: “අනස්සවරා ඉමෙ සමණා සක්‍යපුත්තියා. නසිමෙ ලබ්භා කිඤ්චි කාතුං. කථං හි නාම ලිබිතං වොරං පබ්බාජෙස්සන්ති” ති. හගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ ලිබිතංසො වොරො පබ්බාජෙතිබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛපස්සා” ති.

27. තෙන බො උන සමයෙන අඤ්ඤානරො පුරිසො කසාහතො කතදණ්ඩකමෙමා භික්ඛුසු පබ්බජිතො හොති. මහුස්සා උජ්ඣායනති බීයනති විපාවෙනති: කථං හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා කසාහතං කතදණ්ඩකමෙම පබ්බාජෙස්සන්ති” ති. හගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, කසාහතො කතදණ්ඩකමෙමා පබ්බාජෙතිබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛපස්සා” ති.

28. තෙන බො උන සමයෙන අඤ්ඤානරො පුරිසො ලක්ඛණාහතො කතදණ්ඩකමෙමා භික්ඛුසු පබ්බජිතො හොති. මහුස්සා උජ්ඣායනති බීයනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා ලක්ඛණාහතං කතදණ්ඩකමෙම පබ්බාජෙස්සන්ති” ති. හගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ ලක්ඛණාහතො කතදණ්ඩකමෙමා පබ්බාජෙතිබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛපස්සා” ති.

29. තෙන බො උන සමයෙන අඤ්ඤානරො පුරිසො ඉණ්ඩසිකො ⁴ පලාසිඛා භික්ඛුසු පබ්බජිතො හොති. ධනියා පසසිඛා එවමාහංසු: “අයං සො අමනාකං ඉණ්ඩසිකො. හඤ්ඤානං නෙමා ති. එකදෙව එවමාහංසු “මාය්‍යා එවං අවච්ඡත්. අනුඤ්ඤානං රඤ්ඤා මාගධෙන සෙතියෙන බිමබ්බසාරෙන යෙ සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජනති න තෙ ලබ්භා කිඤ්චි කාතුං. සාට්ඨකානො ධම්මො. චරනතු බ්‍රහ්මචරියං සමමා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා” ති.

1. “අඤ්ඤානරොසි” අ ව්. ජ. පු

2. “සො ච. අනෙතපුරෙ” සී මු. 3. “යත් පසසිති” ම ජ සා.

4 “අඤ්ඤානරො ඉණ්ඩසිකො” අ ව්. නො ව්. ජ පු. ම නු ප. P T S.

25. එකල්හි එක්තරා පුරුෂයෙක් සොරකම් නොපිළිබඳව ගොස් භික්ෂූන් වෙත පැවිදි වූයේ ය. තෙතෙතෙමේ ද රජුගේ අනාභිමතයෙහි ලියා තබන ලද්දේ වේ: “යම් තැනකදී දැක්ක හැක්කේ ද එතැනකදී නැසිය යුත්තේ ය” කියා සි. මිනිස්සු දැක “මේ ඒ” ලියා තබා සොරකරු ය. එබැවින් මු නසමු” යි කින. “සලකෙති, එසේ නො කියවු. මගබෙර වූ සෙනා ඇති බිම්බසාර රජු විසින් ‘යම් තෙතෙතෙක් ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයන් වෙත පැවිදි වෙත් ද ඔහු කිසි දඬුවමක් කරන්නට නො ලැබිය යුත්තේ ය. ධර්මය තෙමේ මනා කොට දෙසන ලද්දේ ය. මනා කොට දුන් කෙළවර කරන්නට බ්‍රහ්මචර්යායෙහි නැසිරෙත්වා’ යි අනුදන්තා ලද්දේ ය” යි කින.

26. මිනිස්සු ශාක්‍යපුත්‍ර වූ “මේ ශ්‍රමණයෝ (රජුගෙන්) ලත් අභය ඇත්තෝ ය. මුත්තන්තෙමේ කිසි දඬුවමක් කරන්නට නො ලැබිය යුත්තේ ය. කෙසේ නම් ලියා තබා සොරු පැවිදි කරන්නාහු ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. නිසු කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ලියැවුනු සොර තෙමේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. යමෙක් පැවිදි කරන්නේ නම් දුකුලාආවාත් වේ” යි උන්වහන්සේ වදාළ සේක.

27. එකල්හි එක්තරා පුරුෂයෙක් කසයෙන් තලන ලද්දේ (එයින්ම) කරණු ලැබූ දඬුවම් ඇත්තේ භික්ෂූන් වෙත පැවිදි වූයේ ය. මිනිස්සු කෙසේ නම් ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයෝ කසයෙන් තලනු ලැබූ කරණලද දඬුවම් ඇත්තාහු පැවිදි කරන්නාහු ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. නිසු කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, කසයෙන් තලනු ලැබූ කරණලද දඬුවම් ඇත්තේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. යමෙක් පැවිදි කරන්නේ නම් දුකුලාආවාත් වේ” යි උන්වහන්සේ වදාළ සේක.

28. එකල්හි සලකුණු තබනු ලැබූ (තංචු ගැසීමෙන්) කරණ ලද දඬුවම් ඇති එක්තරා පුරුෂයෙක් භික්ෂූන් වෙත පැවිදි වූයේ ය. එකල්හි මිනිස්සු “කෙසේ නම් ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයෝ සලකුණු තබනු ලැබූ කරණ ලද දඬුවම් ඇත්තාහු පැවිදි කරන්නාහු ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. නිසු කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සලකුණු තබනු ලැබූ කරණ ලද දඬුවම් ඇත්තේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. යමෙක් පැවිදි කරන්නේ නම් දුකුලාආවාත් වේ” යි උන්වහන්සේ වදාළ සේක.

29. එකල්හි එක්තරා පුරුෂයෙක් නය ගැති වූයේ පලා ගොස් භික්ෂූන් වෙත පැවිදි වූයේ ය. ධන හිමියෝ ඔහු දැක “මේ ඒ අපගේ නය ගැතියා ය. එබැවින් මු ගෙන යමු” යි කින. ඇතැම් කෙනෙක් මිත්‍රයෙකි, මෙසේ නො කියවු. මගබෙර වූ සෙනා ඇති බිම්බසාර රජු විසින් ‘යම් තෙතෙතෙක් ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයන් වෙත පැවිදි වෙත් ද ඔහු කිසි දඬුවමක් කරන්නට නො ලැබිය යුත්තේ ය. ධර්මය තෙමේ මනා කොට දෙසන ලද්දේ ය. මනා කොට දුන් කෙළවර කරන්නට බ්‍රහ්මචර්යායෙහි නැසිරෙත්වා’ යි අනුදන්තා ලද්දේ ය” යි මෙසේ කින.

30. මනුස්සා උජ්ඣායනති ඩියනති විපාවෙනති: “අහස්සවරා ඉමෙ සමණා සත්ත්වපුත්තිසා, නයිමෙ ලබ්භා කිංඤ්චි කාතුං, කථං හි නාම ඉණාසිකං පබ්බාජෙස්සන්ති” ති. භගවතො එතමන්. ආරොවෙසුං, “න භික්ඛවෙ ඉණාසිකො පබ්බාජෙතබ්බො, යො පබ්බාජෙස්ස ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති.

31. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො දුසො පලාභිනා භික්ඛුසු පබ්බජ්ඨො හොති, අසිරිකා¹ පසයිනා එවමානංසු “අයං සො අමාකං දුසො, තඤ්ඤ නං නෙමා” ති. එතවෙච එවමානංසු: මාය්‍යා එවං අවුත්ථ, අනුඤ්ඤතං රඤ්ඤ මාගධෙන සෙතියෙන බිච්ඡිසාරෙන යෙ සමණෙසු සත්ත්වපුත්තිසෙසු පබ්බජන්ති න තෙ ලබ්භා කිංඤ්චි කාතුං, ස්වාකාතො ධම්මො, වරනු බ්‍රහ්මවරියං සමමාදුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා” ති.

32. මනුස්සා උජ්ඣායනති ඩියනති විපාවෙනති: “අහස්සවරා ඉමෙ සමණා සත්ත්වපුත්තිසා, නයිමෙ ලබ්භා කිංඤ්චිකාතුං, “කථං හි නාම දුසං පබ්බාජෙස්සන්ති” ති. භගවතො එතමන්. ආරොවෙසුං, “න භික්ඛවෙ දුසො පබ්බාජෙතබ්බො, යො පබ්බාජෙස්ස ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති.

33. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො කම්මාරහණ්ඨි මානා-පිතුති සද්ධිං හණ්ඨිනා ආරාමං ගන්තා භික්ඛුසු පබ්බජ්ඨො හොති. අථ බො තස්ස කම්මාරහණ්ඨස්ස මානාපිතරො තං කම්මාරහණ්ඨිං විචින්නා ආරාමං ගන්තා භික්ඛු පුච්ඡිසු: “අපි හන්තෙ, එවරුපං දුරකං පස්සෙය්‍යාමා” ති. භික්ඛු අජානංයෙව ආකංසු: “න ජානාමා” ති අපස්සංයෙව ආකංසු “න පස්සාමා” ති.

34. අථ බො තස්ස කම්මාරහණ්ඨස්ස මානාපිතරො තං කම්මාර-හණ්ඨිං විචින්නා භික්ඛුසු පබ්බජ්ඨං දිස්වා උජ්ඣායනති ඩියනති විපාවෙනති: “අලජ්ජිතො ඉමෙ සමණා සත්ත්වපුත්තිසා දුස්සිලා මුසාවාදිනො, ජානංයෙව ආකංසු න ජානාමාති. පස්සංයෙව ආකංසු න පස්සාමාති, අයං දුරකො භික්ඛුසු පබ්බජ්ඨො” ති.

35. අස්සොසුං බො භික්ඛු තස්ස කම්මාරහණ්ඨස්ස මානාපිතුන්තං² උජ්ඣායන්තානං ඩියන්තානං විපාවෙන්තානං, අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්. ආරොවෙසුං, “අනුජානාමි භික්ඛවෙ සබ්බං අපලොකෙතුං හණ්ඨිකම්මායා” ති.

1. “අයසකා” ම ජ සං. “අයසිකා” PTS. “අසිරා” තො ඩි. ම හු ප.

2. “මානාපිතුන්තං” ම ජ සං.

30. මිනිස්සු “ශාක්‍යපුත්‍ර වූ මේ ශ්‍රමණයෝ (රජ්‍යෙන්) ලත් අභය ඇත්තෝ ය. මුන්වහන්සේලා කිසි දඬුවමක් කරන්නට නොලැබිය යුත්තෝ ය. කෙසේ නම් නයගැතියනු පැවිදි කරන්නාහු ද” යි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි නයගැත්තෝ පැවිදි නොකළ යුතු ය. යමෙක් පැවිදි කරන්නේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ” යි උන්වහන්සේ වදාළ සේක.

31. එකල්හි එක්තරා දාසයෙක් පලා ගොස් හිඤ්ඤා වෙත පැවිදි වූයේ ය. ස්වාමීනු දැක මේ ඒ අපගේ දාසයා ය, මු ගෙණ යමු” යි කීහ. ඇතැම් කෙනෙක් “මිත්‍රයෙහි, මෙසේ නොකියවු. මගධෙශවර වූ සේනා ඇති බිම්බිසාර රජු විසින් යම් කෙනෙක් ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයන් වෙත පැවිදි වෙත් ද ඔහු කිසි දඬුවමක් කරන්නට නොලැබිය යුත්තෝ ය. බමිය තෙමේ මනා කොට දෙසන ලද්දේ ය. මනා කොට දුක් කෙළවර කරන්නට බුහමවයාගේ හැසිරෙත්වා යි අනුදන්නා ලද්දේ ය” යි මෙසේ කීහ.

32. මිනිස්සු “ශාක්‍යපුත්‍ර වූ මේ ශ්‍රමණයෝ රජ්‍යෙන් ලත් අභය ඇත්තෝ ය. මුන්වහන්සේලා කිසිදඬුවමක් කරන්නට නොලැබිය යුත්තෝ ය. කෙසේ නම් දාසයා පැවිදි කරන්නාහු ද” යි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දාස තෙමේ පැවිදි නොකළ යුතු ය. යමෙක් පැවිදි කරන්නේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ” යි උන්වහන්සේ වදාළ සේක.

33. එකල්හි එක්තරා මුඩු කළ හිස ඇති (කෙස් සිළුපසක් ඇති) හරුණ රන්කරුපුතෙක් මවු පියන් සමග ඔබර කොට ආරාමයට ගොස් හිඤ්ඤා වෙත පැවිදි වූයේ ය. ඉක්බිති ඒ හිසමුඩු රන්කරු පුතුගේ මවුපියෝ ඒ හිසමුඩු රන්කරු පුතු සොයමින් ආරාමයට ගොස් “ස්වාමීනි, මෙබඳු දරුවකු දුටුවනු ද?” යි හිඤ්ඤාගෙන් විචාලහ. හිඤ්ඤා නොදන්නෝ ම “නොදනිමු” යි කීහ. නොදන්නෝ ම “නොදකිමු” යි කීහ.

34. ඉක්බිති ඒ කම්මාරහණයෙන් මවුපියෝ ඒ කම්මාරහණය සොයන්නෝ හිඤ්ඤා වෙත පැවිදිවූවනු දැක “ශාක්‍යපුත්‍ර වූ මේ ශ්‍රමණයෝ ලජ්‍යා නැත්තෝ ය. දුග්ගතිලයෝ ය. බොරු කියන්නෝ ය. දන්නක් නොදනිමු යි කීහ. දන්නක් නොදකිමු යි කීහ. මේ දරුවාතෙමේ හිඤ්ඤා වෙත පැවිදි වූයේ ය” යි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤා කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

35. එකල්හි හිඤ්ඤා එසේ බණින දොඩන දෙස් පවරණ ඒ කම්මාර-හණයෙන් මවුපියන්ගේ ඇණුම් බැණුම් ඇසූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, හණ්ඩකම්ම (හිස කෙස් බැම) පිණිස සම්භයා විචාරන්නට අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

36. තෙන බො පන සමයෙන රාජගහෙ සත්තරසවග්ගියා දුරකා සතායකා තොනති. උපාලිදුරකො තෙසං පාමොකෙබ්බා තොති. අථ බො උපාලියුසා මානාපිතුන්නං එතදගොසි: “කෙන නු බො උපායෙන උපාලි අමනාකං අච්චයෙන සුබ්බකුච ජීවෙය්‍ය න ච කිලමෙය්‍යා” ති.

37. අථ බො උපාලියුසා මානාපිතුන්නං එතදගොසි: “සචෙ බො උපාලි ලෙබ්බං සිකෙබ්බය්‍ය, එචං බො උපාලි අමනාකං අච්චයෙන සුබ්බකුච ජීවෙය්‍ය න ච කිලමෙය්‍යා” ති.

38. අථ බො උපාලියුසා මානාපිතුන්නං එතදගොසි: “සචෙ බො උපාලි ලෙබ්බං සිකෙබ්බය්‍ය, අංගුලියො දුක්ඛා භවිය්‍යනති. සචෙ බො උපාලි ගණනං සිකෙබ්බය්‍ය, එචං බො උපාලි අමනාකං අච්චයෙන සුබ්බකුච ජීවෙය්‍ය න ච කිලමෙය්‍යා” ති.

39. අථ බො උපාලියුසා මානාපිතුන්නං එතදගොසි: “සචෙ බො උපාලි ගණනං සිකෙබ්බය්‍ය, උරස්ස දුක්ඛා භවිය්‍යනති. සචෙ බො උපාලි රූපං සිකෙබ්බය්‍ය, එචං බො උපාලි අමනාකං අච්චයෙන සුබ්බකුච ජීවෙය්‍ය න ච කිලමෙය්‍යා” ති.

40. අථ බො උපාලියුසා මානාපිතුන්නං එතදගොසි: “සචෙ බො උපාලි රූපං සිකෙබ්බය්‍ය, අකඛිති දුක්ඛා භවිය්‍යනති. “ඉමෙ බො සමණා සත්ත්වජ්ජනියා සුබ්බිලා සුබ්බමාචාරා, සුභොජනාති භුඤ්ජාතිවානෙසු සයනෙසු සයනති. සචෙ බො උපාලි සමණෙසු සත්ත්වජ්ජනියෙසු පබ්බජෙය්‍ය එචං බො උපාලි අමනාකං අච්චයෙන සුබ්බකුච ජීවෙය්‍ය න ච කිලමෙය්‍යා” ති.

41. අසොසාසි බො උපාලි දුරකො මානාපිතුන්නං ඉමං කථාසලලාපං. අථ බො උපාලි දුරකො යෙන තෙ දුරකා තෙහුපසඛකම්. උපසඛකම්භා තෙ දුරකෙ එතදවොච: “එථ මයං අය්‍යා සමණෙසු සත්ත්වජ්ජනියෙසු පබ්බජස්සාමා” ති.

42. අථ බො තෙ දුරකා එකමෙකස්ස මානාපිතරෙ උපසඛකම්භා එතදවොචු: “අනුජානාථ මං අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජ්‍යායා” ති. අථ බො තෙසං දුරකානං මානාපිතරො “සබ්බෙපි මෙ දුරකා සමානච්ඡෙදකල්‍යාණාධිපායා” ති අනුජානිංසු. තෙ භික්ඛු උපසඛකම්භා පබ්බජ්‍යායාමිංසු. තෙ භික්ඛු පබ්බජෙසු. උපසමපාදෙසු. තෙ රත්තියා පච්චුස සමයං පච්චුට්ඨාය රොදනති, “යාගු දෙථ. භත්තං දෙථ. බාදනීයං දෙථා” ති.

43. භික්ඛු එවමානසු “ආගමෙථ ආවුසො යාච 1 විනායති. සචෙ යාගු භවිය්‍යති. පිටියස්ථ. සචෙ භත්තං භවිය්‍යති භුඤ්ජස්සථ. සචෙ බාදනීයං භවිය්‍යති. බාදියස්ථ. තො වෙ භවිය්‍යති යාගු වා 2 භත්තං වා බාදනීයං වා විණ්ඩාය වරිඨා භුඤ්ජස්සථා” ති.

1. “යාචරතී” ම ඡ සං. 2. “යාගුපා” ම ඡ සං. අ. 8. තො 8.

36. එකල්හි රජගහනුවර සනලොස් වර්ගයේ දරුවෝ යහළුවෝ වෙති. උපාලි දරුවෙකු මවුන්ට ප්‍රධාන වේ. එකල්හි උපාලි දරුවාගේ මවුපියන්ට “කිනම් උපායයකින් උපාලිකෙකු අපගේ ඇවෑමෙන් සුවසේ ජීවත් වන්නේද කලාන නො වන්නේද” යි සිත් විය.

37. ඉක්බිති උපාලිගේ මවුපියන්ට “උපාලි කෙරෙහි ලිඛිත ඉගෙන ගන්නේ නම් මෙසේ උපාලි කෙරෙහි අපගේ ඇවෑමෙන් සුවසේ ජීවත් වන්නේ ය. කලානන ද නො වන්නේ ය” යි සිත් විය.

38. නැවතද උපාලිගේ මවුපියන්ට “උපාලි කෙරෙහි ලිඛිත ඉගෙන ගන්නේ නම් ඔහුගේ ඇතිලි පෙළෙන්නේ ය. යම් ලෙසකින් උපාලි කෙරෙහි ගණිතය ඉගෙන ගන්නේ නම් මෙසේ අපගේ ඇවෑමෙන් සුවසේ ජීවත් වන්නේ ය. කලානන නො වන්නේ ය” යි කල්පනා විය.

39. ඉක්බිති උපාලිගේ මවුපියන්ට “උපාලි කෙරෙහි ගණිතය උගන්නේ නම් ඔහුගේ ලය පෙළෙන්නේ ය. යම් ලෙසකින් උපාලි කෙරෙහි රූප ඇදීම උගන්නේ නම් මෙසේ උපාලි අපගේ ඇවෑමෙන් සුවසේ ජීවත් වන්නේ ය. කලානන නො වන්නේ ය” යි අදහස් විය.

40. ඉක්බිති උපාලිගේ මවුපියන්ට “යම් ලෙසකින් උපාලි කෙරෙහි රූප ඇදීම උගන්නේ නම් ඔහුගේ ඇස් පෙළෙන්නේ ය. ශාක්‍යපුත්‍ර වූ මේ ශ්‍රමණයෝ සැප වූ පැවැතුම් ඇත්තෝ ය. පහසු වූ කැසිරිම් ඇත්තෝ ය. මනා බොජුන් වළඳූ හුළු කැමිණි නැති යහන්ති සයනය කරති. උපාලි කෙරෙහි ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයන් වෙත පැවිදි වන්නේ නම් උපාලි අපගේ ඇවෑමෙන් සුවසේ ජීවත් වන්නේ ය. කලානන නො වන්නේ ය” යි සිතෙක් උපත.

41. උපාලි දරුවා කෙරෙහි මවුපියන්ගේ මේ කතාව අසා ඒ යහළු දරුවන් වෙතට ගොස් ඔවුන්ට “මිත්‍රයෙහි, එවු, අපි ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයන් වෙත පැවිදි වන්නෙමු” යි කී ය. “මිත්‍රය, ඔබ පැවිදි වන්නහු නම් අපිත් පැවිදි වන්නෙමු” යි ඔහු කීහ.

42. ඉක්බිති ඒ යහළු දරුවෝ එකිනෙකාගේ මවුපියන් වෙත ගොස් “ගිහිගෙයින් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිදිවන්නට මට අවසර දෙවු” යි ඉල්ලා සිටියහ. එකල්හි ඒ යහළු දරුවන්ගේ මවුපියෝ මේ සියලු දරුවෝ ම සම අදහස් ඇත්තා. යහපත් අදහස් ඇත්තා” යි අවසර දුන්හ. ඔහු භික්ෂූන් වෙත ගොස් පැවිදිද ඉල්ලූහ. භික්ෂූහු ඔවුන් පැවිදි කළහ. උපසංඝන් කළහ. ඔහු රූ ඉතා අලුයම නැතිව “කැඳ දෙවු, බත් දෙවු. කැසුතු දෙයක් දෙවු” යි නඟිත්.

43. භික්ෂූහු “ඇවෑමකි එළි වන තුරු ඉපසවූ. කැඳ නිබ්බි නම් බොවු. බත් නිබ්බි නම් බුද්ධි. කැසුතු දෙයක් නිබ්බි නම් කවු. කැඳ බත් හෝ (පෙන) කැසුතු දෙයක් නොවන්නේ නම් පිළි පිණිස නැසිර බුද්ධි” යි කීහ.

44. එවමේ බො තෙ භික්ඛු භික්ඛිකි වුළුවමානා රොදනොව
“යාඟු දෙළු, හතනා දෙළු, බාදනිය දෙළු” ති. සෙනාසනං උගන්දන්තිපි
උමේගන්තිපි.

45. අසොසාසි බො හගවා රත්තියා පවුසසමයං පවුට්ඨාය
දුරක සඤ්ඤං. සුක්ඛාන ආයසමනනං ආනඤ්ඤං ආමනෙතසි: “කිනත්තු බො
සො ආනඤ්ඤං දුරකසඤ්ඤං?” ති.

46. අඵ බො ආයසමා ආනඤ්ඤං හගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසි.
“සච්චං කීර භික්ඛවෙ භික්ඛු ජානං උගන්චීසතිවසො පුග්ගලං උපසමපා
දෙනති?” ති. “සච්චං හගවා”. විගරහි බුද්ධො හගවා: “කථං හි නාම තෙ
භික්ඛවෙ මොඝපුරිසා ජානං උගන්චීසතිවසො පුග්ගලං උපසමපාදෙස්සන්ති,
උගන්චීසතිවසො භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අක්ඛමො නොති පීතස්ස
උණ්ණස්ස ජීසවජ්ය පිපාසාය, ඩංසමකසවානාතපසිරිංසපසමථස්සානං,
දුරුත්තානං දුරාගනානං වචනපථානං. උප්පන්නානං සාරිකානං
වෙදනානං දුක්ඛානං නිප්පානං බරානං කට්ඨකානං අසානානං අමනාපානං
පාණහරානං අනිඛවාසකජාතිකො නොති.

47. “චීසතිවසො ව බො භික්ඛවෙ,¹ පුග්ගලො බමො ගොති
පීතස්ස උණ්ණස්ස ජීසවජ්ය පිපාසාය, ඩංසමකසවානාතපසිරිංසප
සමථස්සානං, දුරුත්තානං දුරාගනානං වචනපථානං. උප්පන්නානං
සාරිකානං වෙදනානං දුක්ඛානං නිප්පානං බරානං කට්ඨකානං අසානානං
අමනාපානං පාණහරානං අනිඛවාසකජාතිකො නොති. තෙනං භික්ඛවෙ
අප්පසන්නානං වා පසාදය -පෙ- විගරහිනා ධම්මං කථං කතා භික්ඛු
ආමනෙතසි: “න භික්ඛවෙ, ජානං උගන්චීසතිවසො පුග්ගලො උපසමපා-
දෙනබ්බො. යො උපසමපාදෙය්‍ය යථාධම්මො කාමරතබ්බො” ති.

48. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරං කුලං අභිවානක
රොගෙන කාලකතං නොති. තස්ස විනාපුත්තකා සෙසා නොනති. තෙ
භික්ඛුසු පබ්බජිතා එකතො පිණ්ඩාය වරුන්ති. අඵ බො සො දුරකො
පිකුතො භික්ඛාය දින්නාය උපධාමිතා එතදවොච. “මග්ගමපි නාන, දෙති
මග්ගමපි නාන, දෙති” ති. මනුස්සා උරුක්ඛායන්ති බිංහන්ති විපාවෙනති:
“අබුහමවාරිතො ඉමෙ සමණා සකාසපුත්තියා. අයං² දුරකො භික්ඛුනියා
ජාතො” ති.

49. අසොසාසු බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උරුක්ඛායන්තානං
බියන්තානං විපාවෙන්තානං. අඵ බො තෙ භික්ඛු හගවතො එතමත්ථං
ආරොවෙසු: “න භික්ඛවෙ උගන් පණ්ණරසවසො දුරකො පබ්බාජෙනබ්බො
යො පබ්බාජෙය්‍ය ආපනති දුක්ඛවස්සා” ති

1 “චීසතිවසො ව භික්ඛවෙ” අ ටි ප පු. ම හු ර. නො. ටි. ස.

2 “චීසතිවසො වො භික්ඛවෙ” “අයමපි” ම ජ සං PTS

44. මෙසේ ද භික්ෂුන් විසින් කියනු ලබන්නා වූ ඒ භික්ෂුහු “කැද දෙවු. බත් දෙවු. කෑ යුතු දෙයක් දෙවු” යි කියමින් හඬන්. සෙනසුන අසුචි තැවරුණක් ද කෙරෙත්. මුත් තැවරුණක් ද කෙරෙත්. (සෙනසුන මත මල මු පහ කෙරෙත්.)

45. ඊ අලුයම නැගී සිටි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ලදරුහඬ අසා ආයුෂමත් අනිදතොරුන් අමතා “ආනන්දය, මේ ලදරු හඬ කීමැ?” යි විචාරා වදාළ සේක.

46. ඉක්බිති ආයුෂමත් ආනන්දසම්පරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කාරණය සැලකළහ. උන්වහන්සේ “මහණෙනි, භික්ෂුහු දැන දැන විසිවසින් අඩු පුද්ගලයා උපසපන් කරන් යනු සැබෑ දෑ?” යි ඇසූහ. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය”. එකල්හි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ “මහණෙනි, කෙසේ නම් ඒ හිස් පුරුෂයෝ දැන දැන විසිවසින් අඩු පුද්ගලයකු උපසපන් කරන්ද? මහණෙනි, විසිවසින් අඩු පුද්ගල තෙමේ සිත උෂණ බඩ ගිණි පිපාසා මැසි මදුරු අවු සුළං සපී යන මොවුන්ගේ පහස නො ඉවසන්නෝ ය. (ඉවසීමට නො හැක්කේ වේ.) නො මනා සේ කියු නපුරු වචන නො ඉවසන්නෝ ය. සිරුරෙහි හටගත් දුක් වූ තියුණු වූ රළු වූ කටුක වූ අමිහිරි වූ මන නො වඩන්නා වූ පණ නසන්නා වූ වේදනාවන් නො ඉවසන ස්වභාව ඇත්තේ වේ.

47. “මහණෙනි, විසිවස් ඇත්තා වූ පුද්ගල තෙමේ ම සිත උෂණ බඩගිනි පිපාසා මැසි මදුරු අවු සුළං සපී යන මොවුන්ගේ පහස ඉවසන්නෝ ය. (ඉවසීමට හැක්කේ ය.) නො මනා සේ කියු නපුරු වචන ඉවසන්නෝ ය. සිරුරෙහි හටගත් දුක් වූ තියුණු වූ රළු වූ කටුක වූ අමිහිරි වූ මන නො වඩන්නා වූ පණ නසන්නා වූ වේදනාවන් ඉවසන ස්වභාව ඇත්තේ වේ. මහණෙනි, මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස නො වේ.” -පෙ- ගරුතා දෘෂ්ටිකතා කොට භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි දැන දැන විසිවසින් අඩු පුද්ගල තෙමේ උපසපන් නො කළ යුතු ය. යමෙක් උපසපන් කරන්නේ නම්, ඇවැත් පරිදි කරවිය යුතු ය”.

48. එකල්හි එක්තරා කුලයක් අභිවානකරොගයෙන් කලුරිය කෙළේ වෙයි. ඒ කුලයේ පියපුත් දෙදෙන ඉතිරි වූවාහු වෙති. ඔහු භික්ෂුන් වෙත පැවිදි ව එකතු ව ම පිඬු සිඟා යති. එකල්හි (පැවිදි වූ) ඒ දරු තෙමේ පියාට ආහාර දුන් කල්හි ලඟට දුටු හොස් “පියානෙනි, මට ද දෙව. පියානෙනි, මට ද දෙව” යි කීසේ ය. මිනිස්සු “ශාක්‍යපුත්‍ර වූ මේ ශ්‍රමණයෝ බඹසර නැත්තෝ ය. මේ දරුතෙමේ මෙහෙණකගෙන් උපන්නේ ය” යි අවමන් කෙරෙත්. තිඤ්ඤා කෙරෙත්. දෙස් කියන්.

49. භික්ෂුහු බණින දෙඩන දෙස් කියන ඒ මිනිසුන්ගේ බස් අසා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ඒ බව සැලකළහ. උන්වහන්සේ “මහණෙනි, පසලොස්වසින් අඩු දරුවා පැවිදි නො කළ යුතු ය. යමෙක් පැවිදි කරන්නේ නම්, දුකුළාඇවැත් වේ” යි වදාළ සේක.

50. තෙන බො උන සමයෙන ආයස්මතො ආනන්දස්ස උපට්ඨාකකුලං සද්ධං පසන්නං අභිචාතකරොගෙන කාලකතං තොති. දේව ව දරකා සෙසා තොනති. තෙ පොරුණකෙන ආචිණ්ණකස්සෙන භික්ඛු පසස්සිතා උපට්ඨාවනති. භික්ඛු අපසාදෙනති. තෙ භික්ඛුභි අපසාදියමානා රොදන්ති.

51. අථ බො ආයස්මතො ආනන්දස්ස එතදනොසී: “භගවතා පඤ්ඤන්තං ‘න උභතපණ්ණරසවස්සා දරකො පබ්බාජෙනබ්බො’ ති. ඉමෙ ව දරකා උභතපණ්ණරසවස්සා, තෙන හු බො උපායෙන ඉමෙ දරකා න විතස්සෙය්‍ය” නති. අථ බො ආයස්මා ආනන්දෙ භගවතො එතමන්ථං ආරො-වෙසී. “උස්සන්තති පත තෙ ආනන්ද, දරකා කාකෙ උබ්බාවෙතු ?” නති.¹ “උස්සන්තති භගවා” ති. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පඤ්ඤානෙ ධම්මං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙත්ති: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උභතපණ්ණරසවස්සා දරකා කාකුඤ්ඤිපකං පබ්බාජෙතු” නති.

52. තෙන බො පත සමයෙන ආයස්මතො උපනන්දස්ස සක්කප්පත්තස්ස දේව සාමණේරු තොනති කණ්ටකො ව මහකො ව. තෙ අඤ්ඤාමඤ්ඤං දුසෙසුං. භික්ඛු උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම සාමණේරු ඵලරූපං අනාචාරං ආචරිස්සන්ති” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ එතෙන දේව සාමණේරු උපට්ඨා-පෙනබ්බො. යො උපට්ඨාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛවස්සා” ති.

53. තෙන බො පත සමයෙන භගවා තන්ත්ව රාජගහෙ වස්සං වසී. තත්ථ තෙමන්නං. තත්ථ ගිමනං. මහස්සා උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “ආනුඤ්ජිකා සමණන්- සක්කප්පත්තියානං දිසා අකුකාරු. න ඉමෙසං දිසා පක්ඛායන්ති” ති.

54. අස්සොපුං බො භික්ඛු තෙසං මහස්සානං උජ්ඣායන්තානං බියන්තානං විපාවෙන්තානං. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. අථ බො භගවා ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමනෙත්ති: “ගච්ඡානන්ද, අචාපුරණං² ආදය අනුපරිවෙණියං භික්ඛුනං ආරොවෙති: “ඉච්ඡතාටුසො භගවා දකඛිණාගිණිං වාරිකං පක්කමිතුං. යස්සායස්මතො අන්තො, සො ආගච්ඡතු” ති. “එවහෙන්න” ති බො ආයස්මා ආනන්දෙ භගවතො පටිස්සුතා,³ අචාපුරණං ආදය අනුපරිවෙණියං භික්ඛුනං ආරොවෙසී. “ඉච්ඡතාටුසො භගවා දකඛිණාගිරං වාරිකං පක්කමිතුං. යස්සායස්මතො අන්තො, සො ආගච්ඡතු” ති. භික්ඛු එවමානංසු: “භගවතා ආටුසො ආනන්ද, පඤ්ඤන්තං ‘දසවස්සාති නිස්සාය වජ්ඣං. දසවස්සෙන නිස්සායං දුතුං.’ තත්ථ ව තො ගන්තබ්බං භවිස්සති. නිස්සායො ව ගතෙතබ්බො භවිස්සති. ඉත්තරො ව වාසො භවිස්සති. පුත්ත ව පච්චාගන්තබ්බො භවිස්සති. පුත්ත ව නිස්සායො ගතෙතබ්බො භවිස්සති. සචේ අමානං ආචරිට්ඨපඤ්ඤායා ගමිස්සන්ති, මයමපි ගමිස්සාම. තො චේ අමානං ආචරිට්ඨපඤ්ඤායා ගමිස්සන්ති, මයමපි න ගමිස්සාම. උහුචිත්තකතා තො ආටුසො ආනන්ද, පඤ්ඤාසිස්සති” ති.

1. “උබ්බාහතා” තො භ. ම හු ප. 2. “අචාපුරණං” P T S.

3. “පටිස්සුණ්හි” ම ජ සං.

50. එකල්හි ආයුෂමන් ආනන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේගේ සැදැහැනි පහන් වූ උපසායක කුලයක් අභිවානකරොගයෙන් කලුරිය කළේ ය. එහි දරුවෝ දෙදෙනෙක් ඉතිරි වූහ. ඔහු පැරැණි වූ තමන්ට පුරුදු සිරිතින් හිඤ්ඤා දැක ලඟට දුටු යෙක්. හිඤ්ඤා ඔවුන් බැහැර කරන්. හිඤ්ඤා විසින් බැහැර කරණු ලබන ඒ දරුවෝ හඬා වැටෙති.

51. එකල්හි ආයුෂමන් ආනන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘පසලොස්වසින් අඩු දරු තෙමේ පැවිදි නො කළ යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. මේ දරුවෝත් පසලොස්වසට අඩු වයස් ඇත්තෝ ය. කීනම් උපායකින් මේ දරුවෝ නො නැසෙන්නාහු ද?” යි සිතෙක් උපත. එකල්හි ආයුෂමන් වූ ආනන්දස්ථවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කාරණය සැලකළහ. එවිට උන්වහන්සේ “ආනන්දය, ඒ දරුවෝ කවුරුත් පලවාලීමට හැකි වෙත් ද?” යි ඇසූහ. “භාග්‍යවතුන්වහන්ස, හැකි වෙත්” යි ආනන්දස්ථවිරයන් වහන්සේ පිළිතුරු දුන්හ. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දැනුම් කරනා කොට හිඤ්ඤා අමතා “මහණෙනි පසලොස්වසින් අඩු වූ කවුරුත් පලවාලීමෙහි පොහොසත් වූ දරුවා පැවිදි කරන්නට අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

52. එකල්හි ආයුෂමන් උපනන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේට කණ්ටක ය, මහඬා ය යි සාමණේරයෝ දෙදෙනෙක් වෙති. ඔහු එකිනෙකා දූෂණය කළාහු ය. හිඤ්ඤා “කෙසේ නම් සාමණේරයෝ මෙබඳු නො සිරිත් කරන් ද” යි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤා කෙරෙත්. දෙස් නියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙබව සැලකළහ. “මහණෙනි, එකකු විසින් සාමණේරයෝ දෙදෙනෙක් වෙත නබා ගතයුතු නො වෙත්. යමෙක් නබාගන්නේ නම් දුකුලාආවාද වේ” යි වදාළ සේක.

53. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි ම රජගහ නුවර වස් විසු සේක. තෙමන්නා කාලයෙහි ද ශ්‍රීමම කාලයෙහි ද එහි ම විසු සේක. මිනිස්සු “ශාක්‍යපුත්‍ර වූ මේ ශ්‍රමණයන්ට දිසාවෝ ගැහැටින් සම්බාධයක. අඳුරු ය. මොවුන්ට දිසාවෝ නො වැටහෙත් (ප්‍රභට නො වෙත්)” යි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤා කෙරෙත්. දෙස් නියත්.

54. හිඤ්ඤා බණින දෙඩන දෙස් පවරණ ඒ මිනිසුන්ගේ බස් අසා මේ බව භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකළහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමන් ආනන්දස්ථවිරයන් වහන්සේ අමතා “ආනන්දය, යතුර ගෙන පිරිවෙණක් පාසා ගොස් හිඤ්ඤාට ‘ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්‍ෂිණාගිරියෙහි වාරිකාවට වසින්තට කැමැති සේක. යම් ආයුෂමනෙකුට (ඒ ගමනින්) වැඩෙක් වේ නම්, තෙතෙමේ ද ඒවා’ යි දන්වාලව” යි වදාළ සේක. “එසේ ය; ස්වාමිනි” යි ආයුෂමන් ආනන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී යතුර මුදුව ගෙන පිරිවෙණක් පාසා ගොස් හිඤ්ඤාට “ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්‍ෂිණාගිරියෙහි වාරිකාවට වසින්තට කැමැති සේක. යම් ආයුෂමනෙකුට වැඩෙක් වේ නම්, තෙතෙමේ ඒවා” යි දන්වූහ. හිඤ්ඤා “ඇවැත්නි, ආනන්දය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දසවසක් නිස ගෙන විසීමට ද දසවස් ඇති මහණකු විසින් නිස දීමට ද නියම කරණ ලද්දේ ය. අප විසින් එහි යා යුතු ද වන්නේ ය. නිසය ද ගත යුතු වන්නේ ය. සුළු කලක් විසීමක් ද වන්නේ ය. නැවත පෙරළා ආයුතු ද වන්නේ ය. නැවත නිසය ගත යුතු ද වන්නේ ය. (එතෙසින්) අපගේ ආවාපෙය්‍යාපාධිකායයෝත් යන්නෝ නම්, අපි ද යන්නෙමු. අපගේ ආවාපෙය්‍යාපාධිකායයෝ නො යන්නෝ නම්, අපි ද නො යන්නෙමු. ඇවැත්නි, ආනන්ද ස්ථවිරතුමනි, අපගේ ලක්‍ෂ්‍ය සිත් ඇති බවක් පෙනෙන්නේ ය” යි කීහ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

55. අථ බො භගවා ඔගණෙන භික්ඛුසංඝෙන දක්ඛිණාගිරිං වාරිකං පක්කාමි. අථ බො භගවා දක්ඛිණාගිරිසමිං යථාභිරතනං විහරිතො පුතදෙව රාජගහං පච්චාගඤ්ඡී. අථ බො භගවා ආයස්මනහං ආනන්දං ආමනෙතයි: “කිනත්‍රු බො ආනන්ද නාමගතො ඔගණෙන භික්ඛු සංඝෙන දක්ඛිණාගිරිං වාරිකං පක්කනෙතො?” නි. අථ බො ආයස්මා ආනන්දෙ භගවතො එතමන්ථ ආරොචෙසි. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදුනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කතො භික්ඛු ආමනෙතයි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, බ්‍යතෙතන භික්ඛුනා පටිබලෙන පඤ්ච වස්සානි නිස්සාය වන්ත්‍රා. අබ්‍යතෙතන යාවජීරං”.

56. “පඤ්චභි භික්ඛවෙ අමොග්ගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වන්ථබ්බං. න අසෙබෙන සීලකකිකෙන සමන්තාගතො හොති, න අසෙබෙන සමාධිකකිකෙන - ටෙ- න අසෙබෙන පඤ්ඤකකිකෙන- න අසෙබෙන විමුත්තිකකිකෙන- න අසෙබෙන විමුත්තිඤ්ඤදස්සනකකිකෙන සමන්තාගතො හොති, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගමොග්ගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වන්ථබ්බං.”

57. “පඤ්චභි භික්ඛවෙ අමොග්ගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සි- තෙන වන්ථබ්බං. අසෙබෙන සීලකකිකෙන සමන්තාගතො හොති, අසෙබෙන සමාධිකකිකෙන- අසෙබෙන පඤ්ඤකකිකෙන- අසෙබෙන විමුත්තිකකිකෙන- අසෙබෙන විමුත්තිඤ්ඤදස්සනකකිකෙන සමන්තාගතො හොති, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගමොග්ගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වන්ථබ්බං.”

58. අපරෙහිටි භික්ඛවෙ පඤ්චගමොග්ගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වන්ථබ්බං. අස්සදො හොති, අතිරිකො හොති, අනොතනාපි හොති, කුසිතො හොති, මුට්ඨස්සති හොති, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගමොග්ගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වන්ථබ්බං.”

59. “පඤ්චභි භික්ඛවෙ අමොග්ගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වන්ථබ්බං. සදො හොති, නිරිමා හොති, ඔත්තාපි හොති, ආරද්ධවිරියො හොති, උපට්ඨිතසති හොති, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගමොග්ගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වන්ථබ්බං.”

60. “අපරෙහිටි භික්ඛවෙ පඤ්චගමොග්ගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වන්ථබ්බං. අභිසීලෙ සීලවිපනො හොති, අර්කාවාලෙ ආචාරවිපනො හොති, අනිද්ධියා දිට්ඨිවිපනො හොති, අපස්සුතො හොති, දුප්පඤ්ඤා හොති, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගමොග්ගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වන්ථබ්බං.”

55. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අටු ගණයා ඇති භික්ෂුසංඝයා සමග දක්ෂිණාගිරියෙහි වාරිකාවට වැඩි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්ෂිණාගිරියෙහි කැමැති තාක් කල් වාසයකොට නැවතත් රජගහ නුවරට පෙරළා වැඩි සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් ආනන්ද සථවිරයන් වහන්සේ අමතා “ආනන්දය, කුමක් නෙයින් තථාගත තෙමේ අටු ගණයා ඇති භික්ෂුසංඝයා සමග දක්ෂිණාගිරියෙහි වාරිකාවට වැඩියේ ද?” යි ඇසුනු එවිට ආනන්දසථවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කාරණය සැලකළහ. ඉක්බිති උන්වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දැනැමිකතා කොට “මහණෙනි, ප්‍රතිබල සමපන්න වූ ව්‍යක්ත භික්ෂුහු විසින් පස්වසක් (උපාධ්‍යායයන් හෝ ආවාය්‍යයන්) ඇසුරු කොට වසන්නට ද අව්‍යක්ත භික්ෂුහු විසින් දිවි නිවෙන තුරු (උපාධ්‍යායයන් හෝ ආවාය්‍යයන්) ඇසුරු කොට වසන්නට ද අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

56. “මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නො කොට නො විසිය යුතු ය. අසෙබ වූ ඩීලකකකියෙන් යුක්ත නො වේ ද, අසෙබ වූ සමාධිකකකියෙන් යුක්ත නො වේ ද, අසෙබ වූ පඤ්ඤාකකකියෙන් යුක්ත නො වේ ද, අසෙබ වූ විමුක්තිකකකියෙන් යුක්ත නො වේ ද, අසෙබ වූ විමුක්තිකඤ්ඤාසන්නකකකියෙන් යුක්ත නො වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නො කොට නො විසිය යුතු ය.”

57. “මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නො කොට විසිය යුතු ය. අසෙබ වූ ඩීලකකකියෙන් යුක්ත වේ ද, අසෙබ වූ සමාධිකකකියෙන් - අසෙබ වූ පඤ්ඤාකකකියෙන් - අසෙබ වූ විමුක්තිකකකියෙන් - අසෙබ වූ විමුක්තිකඤ්ඤාසන්නකකකියෙන් යුක්ත වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නො කොට විසිය යුතු ය.”

58. “මහණෙනි, අනිකුදු කරුණු පසකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නො කොට නො විසිය යුතු ය. ශ්‍රඩා නැත්තේ ද, ලජ්‍යා නැත්තේ ද, පච්ච ඛිය නැත්තේ ද, කුසිත ද, මූලා වූ සිහි ඇත්තේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නො කොට නො විසිය යුතු ය.”

59. “මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නො කොට විසිය යුතු ය. ශ්‍රද්ධා ඇත්තේ ද, ලජ්‍යා ඇත්තේ ද, පච්ච ඛිය ඇත්තේ ද, පටන් ගත් වීර්‍යය ඇත්තේ ද, එළඹ සිටි සිහි ඇත්තේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නො කොට විසිය යුතු ය.”

60. “මහණෙනි, අනිකුදු කරුණු පසකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නො කොට නො විසිය යුතු ය. අධිසීලයෙහි ඩීලවිපතනියට පැමිණියේ ද, අධිකාරියෙහි ආචාරවිපතනියට පැමිණියේ ද, අනන්තරාහික දිට්ඨි ගැණීමෙන් දිට්ඨිවිපතනියට පැමිණියේ වේ ද, අලපග්‍රැත වේ ද, ප්‍රඥ නැත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නො කොට නො විසිය යුතු ය.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

61. “පඤ්චගි භික්ඛවෙ, අඤ්චගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං: න අධිසීලෙ පිලිවිප්පනො හොති, න අඤ්ඤාචාරෙ ආචාරවිප්පනො හොති, න අනිද්ධියා දිට්ඨිවිප්පනො හොති, බහුසස්සකො හොති, පඤ්ඤාචාරො හොති, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චගමගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.”

62. “අපරෙහිපි භික්ඛවෙ, පඤ්චගමගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං: ආපතනිං න ජානාති, අනාපතනිං න ජානාති, ලහුකං ආපතනිං න ජානාති, ගරුකං ආපතනිං න ජානාති, උනයාති බො පනස්ස පාතිමොක්ඛාති විජාරෙන න සමාගතාති හොනති, න සුචිතතතාති න සුසංවතති න සුචිතිච්ඡිතාති සුචතසො අනුඛ්‍යාඤ්ජනසො, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චගමගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.”

63. “පඤ්චගි භික්ඛවෙ, අඤ්චගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං: ආපතනිං ජානාති, අනාපතනිං ජානාති, ලහුකං ආපතනිං ජානාති, ගරුකං ආපතනිං ජානාති, උනයාති බො පනස්ස පාතිමොක්ඛාති විජාරෙන සමාගතාති හොනති, සුචිතතතාති සුසංවතති න සුචිතිච්ඡිතාති සුචතසො අනුඛ්‍යාඤ්ජනසො, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගමගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.”

64. “අපරෙහිපි භික්ඛවෙ, පඤ්චගමගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං: ආපතනිං න ජානාති, අනාපතනිං න ජානාති, ලහුකං ආපතනිං න ජානාති, ගරුකං ආපතනිං න ජානාති, උනපඤ්චවස්සො හොති, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චගමගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.”

65. “පඤ්චගි භික්ඛවෙ අඤ්චගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං: ආපතනිං ජානාති, අනාපතනිං ජානාති, ලහුකං ආපතනිං ජානාති, ගරුකං ආපතනිං ජානාති, පඤ්චවස්සො වා හොති අතිරෙක-පඤ්චවස්සො වා, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චගමගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

61. “මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට විසිය යුතු ය. අධිසීලයෙහි සීලවිපතනියට නොපැමිණියේ ද, අර්ක්කාවාරයෙහි ආවාරවිපතනියට නොපැමිණියේ ද, අනාගාමිකදිට්ඨි ගැණීමෙන් දිට්ඨිවිපතනියට නොපැමිණියේ ද, ඛනුග්‍රාහ වේ ද, ප්‍රඥ ඇත්තේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු කොට විසිය යුතු ය.”

62. “මහණෙනි, අනිකුළු කරුණු පසකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට නො විසිය යුතු ය. ආපතනිය නො දනී ද, අනාපතනිය නො දනී ද, ලහුකාපතනිය නො දනී ද, ගරුකාපතනිය නො දනී ද, ඔහුට උභයප්‍රාතිමොක්ෂයෝ විසාර (උභතොවිහසිත) වශයෙන් මනා සේ අවබෝධ වූවාහු නො වෙත් ද, මාතෘකා-විහසිත වශයෙන් මනා සේ බෙදුනාහු නො වෙත් ද, වාචොදාන කිරීම් වශයෙන් මනා සේ පවත්නාහු නො වෙත් ද, මාතෘකා වශයෙන් හා විහසිත වශයෙන් මනා සේ විනිශ්චය කරණ ලද්දහු නො වෙත් ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට නො විසිය යුතු ය.”

63. “මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට විසිය යුතු ය. ආපතනිය දනී ද, අනාපතනිය දනී ද, ලහුකාපතනිය දනී ද, ගරුකාපතනිය දනී ද, ඔහුට උභය ප්‍රාතිමොක්ෂයෝ විසාර (උභතොවිහසිත) වශයෙන් මනා සේ අවබෝධ වූවාහු වෙත් ද, මාතෘකා-විහසිත වශයෙන් මනා සේ බෙදුනාහු වෙත් ද, වාචොදාන කිරීම් වශයෙන් මනා සේ පවත්නාහු වෙත් ද, මාතෘකා වශයෙන් හා විහසිත වශයෙන් මනා සේ විනිශ්චය කරණ ලද්දහු වෙත් ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට විසිය යුතු ය.”

64. “මහණෙනි, අනිකුළු කරුණු පසකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට නො විසිය යුතු ය. ආපතනිය නො දනී ද, අනාපතනිය නො දනී ද, ලහුකාපතනිය නො දනී ද, ගරුකාපතනිය නො දනී ද, අඩු පස්වස් ඇත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට නො විසිය යුතු ය.”

65. “මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට විසිය යුතු ය. ආපත්තිය දනී ද, අනාපත්තිය දනී ද, ලහුකාපත්තිය දනී ද, ගරුකාපත්තිය දනී ද, පස්වස් ඇත්තේ හෝ පස්වසින් වැඩි වස් ඇත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට විසිය යුතු ය.”

66. “ඡති භික්ඛවෙ, අභෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං: න අසෙබෙන සීලකඛ්ඤෙන සමන්තාගතො හොති, න අසෙබෙන සමාධිකඛ්ඤෙන -පෙ- න අසෙබෙන පඤ්ඤාකඛ්ඤෙන - න අසෙබෙන විමුත්තිකඛ්ඤෙන- න අසෙබෙන විමුත්තිඤ්ඤාණදස්සනකඛ්ඤෙන සමන්තාගතො හොති, උත්තපඤ්චස්සො හොති, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, ඡන්ඨෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.”

67. “ඡති භික්ඛවෙ, අභෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං: අසෙබෙන සීලකඛ්ඤෙන සමන්තාගතො හොති, අසෙබෙන සමාධිකඛ්ඤෙන -පෙ- අසෙබෙන පඤ්ඤාකඛ්ඤෙන- අසෙබෙන විමුත්තිකඛ්ඤෙන- අසෙබෙන විමුත්තිඤ්ඤාණදස්සනකඛ්ඤෙන සමන්තාගතො හොති, පඤ්චස්සො වා හොති අනිරෝකපඤ්චස්සො වා, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, ඡන්ඨෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.”

68. “අපරෙහිපි භික්ඛවෙ, ඡන්ඨෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං: අස්සද්ධො හොති, අභිරිකො හොති, අනොභ්‍යාපි හොති, කුසිත්වා හොති, මුට්ඨස්සති හොති, උත්තපඤ්චස්සො හොති, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, ඡන්ඨෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.”

69. “ඡති භික්ඛවෙ අභෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං: සද්ධො හොති, නිරිමා හොති, ඔත්තාපි හොති, ආරඬ්චිරිසො හොති, උපට්ඨිතසති හොති, පඤ්චස්සො වා හොති, අනිරෝක පඤ්චස්සො වා, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, ඡන්ඨෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.”

70. “අපරෙහිපි භික්ඛවෙ, ඡන්ඨෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං: අධිසීලෙ සීලවිපභොනා හොති, අඡ්ඤාචාරෙ ආචාරවිපභොනා හොති, අනිද්ධිඨා දිට්ඨිවිපභොනා හොති, අප්පස්සුතො හොති, දුප්පඤ්ඤා හොති, උත්තපඤ්චස්සො හොති, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, ඡන්ඨෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.”

71. “ඡති භික්ඛවෙ, අභෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං: න අධිසීලෙ සීලවිපභොනා හොති, න අඡ්ඤාචාරෙ ආචාරවිපභොනා හොති, න අනිද්ධිඨා දිට්ඨිවිපභොනා හොති, ආහස්සුතො හොති, පඤ්ඤාචාරො හොති, පඤ්චස්සො වා හොති, අනිරෝකපඤ්චස්සො වා, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, ඡන්ඨෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

66. “මහණෙනි, කරුණු සයකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට නොවිසිය යුතු ය. අසෙබ වූ සිලකකකියෙන් යුක්ත නො වේ ද, අසෙබ වූ සමාධිකකකියෙන් යුක්ත නො වේ ද, අසෙබ වූ පඤ්ඤාකකකියෙන් යුක්ත නො වේ ද, අසෙබ වූ විමුත්තිකකකියෙන් යුක්ත නො වේ ද, අසෙබ වූ විමුත්තිඤ්ණදක්ෂණකකකියෙන් යුක්ත නො වේ ද, අඩු පස්වස් ඇත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට නොවිසිය යුතු ය.”

67. “මහණෙනි, කරුණු සයකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට විසිය යුතු ය. අසෙබ වූ සිලකකකියෙන් යුක්ත වේ ද, අසෙබ වූ සමාධිකකකියෙන් යුක්ත වේ ද, අසෙබ වූ පඤ්ඤාකකකියෙන් යුක්ත වේ ද, අසෙබ වූ විමුත්තිකකකියෙන් යුක්ත වේ ද, අසෙබ වූ විමුත්තිඤ්ණදක්ෂණකකකියෙන් යුක්ත වේ ද, පස් වස් ඇත්තේ හෝ පස්වසින් වැඩි වස් ඇත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට විසිය යුතු ය.”

68. “මහණෙනි, අනිකුළු කරුණු සයකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට නොවිසිය යුතු ය. ශුඛා නැත්තේ ද, ලජ්ජා නැත්තේ ද, පටට බිය නැත්තේ ද, කුසිත ද, මූලා වූ සිහි ඇත්තේ වේ ද, අඩු පස්වස් ඇත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට නොවිසිය යුතු ය.”

69. “මහණෙනි, කරුණු සයකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට විසිය යුතු ය. ශුඛා ඇත්තේ ද, ලජ්ජා ඇත්තේ ද, පටට බිය ඇත්තේ ද, පටන් ගත් විශ්ඝ්නිය ඇත්තේ ද, එළඹ සිටි සිහි ඇත්තේ ද, පස්වස් ඇත්තේ හෝ පස්වසින් වැඩි වස් ඇත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට විසිය යුතු ය.”

70. “මහණෙනි, අනිකුළු කරුණු සයකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට නොවිසිය යුතු ය. අධිසිලයෙහි සිලවිපත්තියට පැමිණියේ වේ ද, අර්කාවාරයෙහි ආචාරවිපත්තියට පැමිණියේ වේ ද, අන්තරානාතිකද්වේ ගැණිමෙන් ද්විධිවිපත්තියට පැමිණියේ වේ ද, අල්ප ශ්‍රැත වේ ද, ප්‍රඥ නැත්තේ වේ ද, අඩු පස්වස් ඇත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට නොවිසිය යුතු ය.”

71. “මහණෙනි, කරුණු සයකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට විසිය යුතු ය. අධිසිලයෙහි සිලවිපත්තියට නො පැමිණියේ වේ ද, අර්කාවාරයෙහි ආචාරවිපත්තියට නො පැමිණියේ වේ ද, අන්තරානාතික ද්වේ ගැණිමෙන් ද්විධිවිපත්තියට නො පැමිණියේ වේ ද, බහුශ්‍රැත වේ ද, ප්‍රඥ ඇත්තේ වේ ද, පස්වස් ඇත්තේ හෝ පස්වසින් වැඩි වස් ඇත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට විසිය යුතු ය.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

72. “අපරෙහිපි භික්ඛවෙ, ඡන්ධෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වස්ඛං: ආපතනිං න ජානාති, අනාපතනිං න ජානාති, ලහුකං ආපතනිං න ජානාති, ගරුකං ආපතනිං න ජානාති, උපයාති බො පනස්ස පාතිමොක්ඛාති විජාරෙත න ස්වාගතාති නොනති, න සුචිත්තතාති න සුසංවතීති න සුචිතිවජීතාති සුත්තසො අනුබ්බසුත්තසො, උත්තපඤ්චසො නොති, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡන්ධෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වස්ඛං.”

73. “ඡති භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වස්ඛං: ආපතනිං ජානාති, අනාපතනිං ජානාති, ලහුකං ආපතනිං ජානාති, ගරුකං ආපතනිං ජානාති, උපයාති බො පනස්ස පාතිමොක්ඛාති විජාරෙත ස්වාගතාති නොනති, සුචිත්තතාති සුසංවතීති සුචිතිවජීතාති සුත්තසො අනුබ්බසුත්තසො, පඤ්චවස්සො වා නොති අනිරොකපඤ්චවස්සො වා, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡන්ධෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වස්ඛංනති.”

අනුසංවරණාණවාරං නිවසිතං - අධ්මං

—

72. “මහණෙනි, අනිකුදු කරුණු සයකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට නොවිසිය යුතු ය. ආපත්තිය නොදනී ද, අනාපත්තිය නොදනී ද, ලුහුකාපත්තිය නොදනී ද, ගරුකාපත්තිය නොදනී ද, ඔහුට උභය ප්‍රාතිමොක්‍ෂයෝ විසාර (උභතොවිහරිත) වශයෙන් මනා සේ අවබෝධ වූවාහු නොවෙත් ද, මාතෘකා-විහරිත වශයෙන් බෙදුනාහු නොවෙත් ද, වාචොදගන කිරීම් වශයෙන් මනා සේ පවත්නාහු නොවෙත් ද, මාතෘකා වශයෙන් හා විහරිත වශයෙන් මනා සේ විනිශ්චය කරණ ලද්දහු නොවෙත් ද, අඩු පස්වස් ඇත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට නොවිසිය යුතු ය.”

73. “මහණෙනි, කරුණු සයකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට විසිය යුතු ය. ආපත්තිය දනී ද, අනාපත්තිය දනී ද, ලුහුකාපත්තිය දනී ද, ගරුකාපත්තිය දනී ද, ඔහුට උභය ප්‍රාතිමොක්‍ෂයෝ විසාර (උභතොවිහරිත) වශයෙන් මනා සේ අවබෝධ වූවාහු වෙත් ද, මාතෘකා-විහරිත වශයෙන් මනා සේ බෙදුනාහු වෙත් ද, වාචොදගන කිරීම් වශයෙන් මනා සේ පවත්නාහු වෙත් ද, මාතෘකාවශයෙන් හා විහරිතවශයෙන් මනා සේ විනිශ්චය කරණ ලද්දහු වෙත් ද, පස්වස් ඇත්තේ හෝ පස්වසින් වැඩි වස් ඇත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට විසිය යුතු ය.”

අවමන අහසුචරබණ්ඩර නිමි.

1. අථ බො භගවා රාජගහෙ යථාභිජ්ජනං විහරිතො යෙන කාමිලවත්ථු තෙන වාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන වාරිකං චරමානො යෙන කාමිලවත්ථු තදවසරි.

2. තනුසුදං භගවා සකෙකසු විහරති කාමිලවත්ථුසමිං නිග්‍රොධාරාමෙ. අථ බො භගවා පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙතො පත්තවිචරමාදය යෙන සුදොධාදනස්ස සක්කස්ස නිවෙසනං, තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතො පඤ්ඤානෙන ආසනෙ නිසීදි.

3. අථ බො රාහුලමාතා දෙවී රාහුලකුමාරං 1 එතදවොච: “එසො තෙ රාහුල, පිතා. ගච්ඡස්ස 2. දයස්සං යාමාති” ති. අථ බො රාහුලො කුමාරො යෙන භගවා, තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතො භගවතො පුරතො අට්ඨාසි: “සුඛා තෙ සමණ ඡායා” ති.

4. අථ බො භගවා උට්ඨායාසනා පක්කාමි. අථ බො රාහුලො කුමාරො භගවන්තං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබ්බසී: “දයස්සං මෙ සමණ දෙහි. දයස්සං මෙ සමණ දෙහි” ති. අථ බො භගවා ආයසවන්තං සාපිපුතනං ආමනෙතසි: “තෙන හි තං සාරිපුතත, රාහුලකුමාරං පබ්බාපෙති” ති. “කථානමහන්තෙ, රාහුලකුමාරං පබ්බාපෙමි?” ති.

5. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තීහි සරණ ගමනෙහි සාමණේරපබ්බාසං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, පබ්බාපෙතබ්බො: පඨමං කෙසමස්සුං ඔනාරාපෙතො කාසායානි වජ්ඣානි අච්ඡාදපෙතො එකංසං උත්තරාසඛං කාරාපෙතො භික්ඛුතං පාදෙ වඤ්ඤපෙතො උක්කලිකං නිසීදපෙතො අඤ්ජලිමපගගණ්ඨාපෙතො ‘එවං වදෙහි’ ති වත්තබ්බො: ‘බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි. ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි. සඛ්ඤං සරණං ගච්ඡාමි. දුතියමපි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි. දුතියමපි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි. දුතියමපි සඛ්ඤං සරණං ගච්ඡාමි. තතියමපි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි. තතියමපි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි. තතියමපි සඛ්ඤං සරණං ගච්ඡාමි’ ති අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඉමෙහි තීහි සරණගමනෙහි සාමණේරපබ්බාසං” නති.

6. අථ බො ආයසමා සාරිපුත්තො රාහුලං කුමාරං පබ්බාපෙසි. අථ බො සුදොධාදනො සකෙකා යෙන භගවා, තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතො භගවන්තං අභිවාදෙතො එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තො බො සුදොධාදනො සකෙකා භගවන්තං එතදවොච: “එකාතං භන්තො, භගවන්තං චරං යාමාමි” ති. “අතික්කන්තවරා බො ගොතම, තථාගතා” ති. “යඤ්ච භන්තෙ, කප්පති යඤ්ච අනච්ඡ” නති. “වදෙහි ගොතමා” ති. “භගවති මෙ භන්තෙ, පබ්බජ්ජනෙ අනප්පනං දුක්ඛං අකොසි. තථා නාදෙ. අභිමන්තං රාහුලෙ. පුත්තපෙමං භන්තෙ, ඡත්ථං ඡීඤති. ඡත්ථං ඡේතො චම්මං ඡීඤති. චම්මං ඡේතො මංසං ඡීඤති. මංසං ඡේතො නන්දරුං ඡීඤති. නන්දරුං ඡේතො අට්ඨං ඡීඤති. අට්ඨං ඡේතො අට්ඨමිඤ්ඤං ආහච්චි තිට්ඨති. සාධු භන්තෙ, අය්‍යා අනුඤ්ඤානං මානාපිතුති පුත්තං න පබ්බාපෙය්‍ය” නති.

1. “රාහුලං කුමාරං” ම ඡ සා. 2. “ගච්ඡස්ස” ම නු ප. සි මු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර කැමැතිතාක් කල් වැඩ වාසය කොට කිඹුල්වත් නුවරට වැඩිසේක. පිළිවෙළින් සැරිසරා වඩනා සේක් කිඹුල්වත් නගරයට පැමිණියහ.

2. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි ශාක්‍යජනපදයෙහි කිඹුල්වත් නුවර නිශ්‍රෝධාරාමයෙහි වැඩ වෙසෙති. එකල්හි උන්වහන්සේ පෙරවරුයෙහි නැඳ පොරොවා ගෙණ පාසිවුරු ගෙණ ශුද්ධොදන ශාක්‍යරජුගේ ප්‍රාසාදයට වැඩිසේක. වැඩ පැණවූ අසුනෙහි වැඩ හුන් සේක.

3. ඉක්බිති රාහුලමාතෘ වූ දේවී නොමෝ රාහුල කුමරුට “රාහුලය, මේ තෙමේ ඔබගේ පියා ය. යව. දයාදාය (උරුමය) ඉල්ලව” යි කීවු ය. එවිට රාහුල කුමාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා ගොස් උන්වහන්සේගේ ඉදිරියෙහි සිටියේ “ශ්‍රමණය, ඔබගේ සෙවණ මට සැප ය” යි කී ය.

4. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හුනස්තෙන් නැගිට වැඩිසේක. එවිට රාහුලකුමාර තෙමේ “ශ්‍රමණය, මට දයාදාය දෙව. ශ්‍රමණය, මට දයාදාය දෙව” යි උන්වහන්සේ පිටිපස ලුහුරුද ගියේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ අමතා “ශාරීපුත්‍රය, එසේ නම් රාහුල කුමරු පැවිදි කරව” යි නියම කළ සේක. “සාමිනි, මම කෙසේ රාහුල කුමරු පැවිදි කරමි ද?” යි උන්වහන්සේ ඇසූහ.

5. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනසෙහි මේ කාරණයෙහි දැනැම්කතා කොට භික්ෂූන් අමතා “මහණෙනි, මම සරණ ගමනයෙන් තෙරණ පැවිද්ද අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේ පැවිදි කළ යුතු ය. පළමු කොට කෙස් රැවුල් බැහැර කරවා කසාවත් හඳවා උතුරුසහසිඬුර එකස් කරවා භික්ෂූන්ගේ පා වඳවා උකකුටිකයෙන් හිඳවා ඇඳිලි ගන්වා ‘මෙසේ කියව’ යි කිය යුතු ය. ‘බුදුන් සරණ කොට යෙමි. දහම් සරණ කොට යෙමි. සඟුන් සරණ කොට යෙමි. දෙවනු ද බුදුන් සරණ කොට යෙමි. දෙවනු ද දහම් සරණ කොට යෙමි. දෙවනු ද සඟුන් සරණ කොට යෙමි. තෙවනු ද බුදුන් සරණ කොට යෙමි. තෙවනු ද දහම් සරණ කොට යෙමි. තෙවනු ද සඟුන් සරණ කොට යෙමි’ යි. මහණෙනි, මේ තුන් සරණගමනයෙන් තෙරණ පැවිද්ද අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

6. එකල්හි ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ රාහුල කුමරු පැවිදි කළහ. ඉක්බිති ශුද්ධොදන ශාක්‍ය තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා ගොස් වැඳ පසෙක හිඳ “සාමිනි, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අතින් එක් වරයක් ඉල්ලමි” යි සැලකෙණේ ය. එවිට උන්වහන්සේ “ගෞතමය, තථාගතයෝ ඉක්මවූ වර ඇත්තෝ ය” යි වදාළ සේක. “සාමිනි, යම් වරයෙක් කැප වේ ද, යම් වරයෙක් නිදෙස් වේ ද, එබඳු වරයක් ඉල්ලමි” යි හේ කීය. එකල්හි “ගෞතමය, කියව” යි වදාළ සේක. “සාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැවිදි වූ කල්හි මට මනත් දුකෙක් උපත. නාඤ්ඤ කුමරු පැවිදි වූ - කල්හි ද එසේ ම විය. රාහුල කුමරු පැවිදි වූ කල්හි එයට වැඩි දුකෙක් විය. සාමිනි, පුත්‍රප්‍රෙමය සිරුරෙහි සිටිය සිදි සි. සිටිය සිදි සම සිදි සි. සම සිදි මස් සිදි සි. මස් සිදි නහර සිදි සි. නහර සිදි ඇට සිදි සි. ඇට සිදි ඇටමිදුලු නැපි පැතිර සිටි සි. සාමිනි, ආයුධයන් වහන්සේලා මවුපියන් විසින් නො අනු දන්වා ලද. පුත්‍රයකු පැවිදි නො කරන්නෝ නම් මැනවැ” යි සැලකෙණේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

7. අථ ඛො භගවා සුඤ්ඤාදනං සක්කං ධම්මසා කථාය සන්දස්සසි, සමාදපෙසි, සමුත්තෙතජෙසි, සමපතංසෙසි. අථ ඛො සුඤ්ඤාදනො සකෙකා භගවතා ධම්මසා කථාය සන්දස්සිතො සමාදපිතො සමුත්තෙතජිතො සමපතංසිතො උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙවා පදකම්ණං කවා පකකාමි.

8. අථ ඛො භගවා එතස්මි. නිදුනෙ එතස්මි. පකරණෙ ධම්මං කථං කවා භික්ඛු ආමනෙතසි: “න භික්ඛවෙ අනනුඤ්ඤාතො මාතාපිත්තුති පුතො පබ්බාජෙතබ්බො, යො පබ්බාජෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛංසා” ති.

රාහුලවක්ඛකථා නිවසිතා.

7. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශුඤ්ඤාදන ශාක්‍යයාට දූතමි කතා වෙන් මොනවට කරුණු දැක්වූහ. කුසල් දහමිහි සමාදන් කරවූහ. මොනවට තියුණු කරවූහ. මොනවට සතුටු කරවූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මොනවට කරුණු දක්වනලද කුසල්දහමිහි සමාදන් කරවන ලද මොනවට තියුණු කරවන ලද මොනවට සතුටු කරවනලද ශුඤ්ඤාදන ශාක්‍ය තෙමේ හුතස්තෙන් තැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට ගියේ ය.

8. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දූතමිකතා කොට භික්ෂූන් අමභා “මහණෙනි, මවුපියන් විසින් නො අනුදත් පුත්‍ර තෙමේ පැවිදි නොකළ යුතු ය. යමෙක් පැවිදි කරන්නේ නම් දුකුලාඥාවැඩ් වේ” යි වදාළ සේක.

රාහුල වසතු කථාව නිමි.

—

1. අථ බො භගවා කපිලවස්සුසමිං යථාභිරන්තං විහරිතො යෙන සාවඤ්චි, තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන සාවඤ්චි, තදවසරි. තත්ත සුදං භගවා සාවඤ්චයං විහරති ඡේතවතො අනාථ පිණ්ඩිකාසං ආරාමෙ. තෙනාබො පන සමයෙන ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස උපට්ඨාකකුලං ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස සන්තිකෙ දුරකං පාතෙසි: “ඉමං දුරකං ථෙරො පබ්බාපෙතු” ති.

2. අථ බො ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස එතදනොසි: “භගවතා පඤ්ඤාන්තං ‘න ඵකෙන දො සාමණේරා උපට්ඨාපෙතබ්බා’ ති. අයඤ්ච මෙ රාහුලො සාමණේරො. කථනාහු බො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ” නති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්කවෙ, බ්‍යතෙනන භික්කුනා පටිබලෙන එකෙන දො සාමණේරෙ උපට්ඨාපෙතුං. යාවතකෙ වා පන උස්සන්ති ඔවදිතුං අනුසාසිතුං, තාවතකෙ උපට්ඨාපෙතු” නති.

3. අථ බො සාමණේරානං එතදනොසි: “කති හු බො අමනාකං සික්ඛාපදාති? කන්ථ ව අමෙනති සික්ඛිතබ්බ?” නති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්කවෙ, සාමණේරානං දස සික්ඛාපදාති. තෙසු ව සාමණේරෙති සික්ඛිතුං. පාණාතිපාතා වෙරමණී, අදින්නාදානා වෙරමණී, අබ්බහමවරියා වෙරමණී, මුසාවාදා වෙරමණී, සුරාමෙරයමජ්ජ පමාදට්ඨානා වෙරමණී, විකාලනොජනා වෙරමණී, නව්වතිතවාදිතවිසුක දස්සනා වෙරමණී, මාලාගකුට්ඨෙපනධාරණමණ්ඩනවිභුසණට්ඨානා වෙරමණී, උච්චාසයනමනාසයනා වෙරමණී, ජාතරූපරජනපටිග්ගනණා වෙරමණී. අනුජානාමි භික්කවෙ, සාමණේරානං ඉමානි දස සික්ඛාපදාති. ඉමෙසු ව සාමණේරෙති සික්ඛිතු” නති.

4. තෙන බො පන සමයෙන සාමණේරා භික්කුසු අගාරවා අප්පනිස්සා අසනාගවුත්තිකා විහරන්ති. භික්කු උජ්ඣායන්ති ඕයන්ති විපාවෙනති - “කථං භි නාම සාමණේරා භික්කුසු අගාරවා අප්පනිස්සා අසනාගවුත්තිකා විහරස්සන්ති” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්කවෙ, පඤ්චනචෙගති සමන්තාගතස්ස සාමණේරස්ස දණ්ඩකමමං කාතු: භික්කුනා අලාතාය පරිසක්කති, භික්කුනං අනන්ධාය පරිසක්කති, භික්කුනා අවාසාය පරිසක්කති, භික්කුනං අකෙකාසති පරිනාසති, භික්කු භික්කුති හෙදෙති, අනුජානාමි භික්කවෙ, ඉමෙති පඤ්චනචෙගති සමන්තාගතස්ස සාමණේරස්ස දණ්ඩකමමං කාතු” නති.

5. අථ බො භික්කුනං එතදනොසි: “කිනහු බො දණ්ඩකමමං නාතබ්බ” නති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්කවෙ, ආචරණං කාතු” නති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කිඹුල්වත් පුරයෙහි කැමැති තාක් කල් වැස සැවැත් නුවර බලා වැඩ සේක. පිළිවෙළින් සැරිසරා වඩනා සේක් සැවැත් නුවරට පැමිණ එහි ජෙනවුන නම් වූ අනාඨපිණ්ඩකසිටුහුගේ ආරාම යෙහි වැඩ වෙසෙති. එකල්හි ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සංවිරයන් වහන්සේ ගේ උපසායක කුලයක් “මේ දරුවා සංවිරයන් වහන්සේ පැවිදි කරණ සේක්වා” යි ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සංවිරයන් වහන්සේ වෙතට දරුවකු යැවී ය.

2. ඉක්බිති ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සංවිරයන් වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘සාමණේරයෝ දෙදෙනෙක් එකෙකු විසින් ලභ තබා නොගත යුක්තා’ යි ජනවතා ලද්දේ ය. මේ රාහුල තෙමේ ද මාගේ සාමණේරයෙක් වේ. එතෙයින් මෙහි දී මා විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද?” යි කල්පනා වී ය. මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකලහ. “මහණෙනි, ප්‍රතිබලසම්පන්න වූ වෘක්ඛ වූ එක් හිඤ්ඤාමත් විසින් සාමණේරයන් දෙදෙනෙකුත් තබාගන්නට ද, යම් පමණ සාමණේරයන්ට අවවාද කරන්නට අනුශාසනා කරන්නට පොහොසත් නම් එපමණ සාමණේරයන් තබාගන්නට ද අනුදැනිමි” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

3. එකල්හි සාමණේරයන්ට “අපට කෙනෙක් ශික්ෂාපදයෝ වෙත් ද? අප විසින් කිනම් ශික්ෂාපදයන්හි හික්මිය යුතු ද?” යි සිත් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. උන්වහන්සේ “මහණෙනි, සාමණේරයන්ට ශික්ෂාපද දසකක් ද සාමණේරයන් විසින් එහි හික්මෙන්නට ද අනුදැනිමි. සතුන් මැරීමෙන් වැළකීම, නුදුන් දෙය ගැනීමෙන් වැළකීම, මෙවුන්දම් සෙවීමෙන් වැළකීම, බොරු කීමෙන් වැළකීම, මත් වීමට හා පමා වට කරුණු වූ රතමෙර බීමෙන් වැළකීම, විකල්බොජ්ජනෙන් වැළකීම, නැටුම් ගැයුම් වැයුම් විසුළු දැක්මෙන් වැළකීම, මල් හා සුවඳ විලෙවුන් දැමීම අඩු තැන් පිරිමීමෙන් සැරසීම අමරණ ලා සැදීම යන මෙයින් වැළකීම, උසසුන්මකස්නෙන් වැළකීම, රන් පිදි මසු කනවණු පිළිගැන්මෙන් වැළකීම, මහණෙනි, සාමණේරයන්ට මේ දශශික්ෂා පදයන් ද මේ දශශික්ෂාපදයන්හි හික්මෙන්නට ද අනුදැනිමි” යි වදාළ සේක.

4. එකල්හි සාමණේරයෝ හිඤ්ඤාත් හෙරෙහි ගෞරව නැත්තෝ යටත් පැවැතුම් නැත්තෝ සභාග පැවැතුම් නැත්තෝ ව වෙසෙති. හිඤ්ඤා “කෙසේ නම් සාමණේරයෝ හිඤ්ඤාත් හෙරෙහි ගෞරව නැත්තෝ යටත් පැවැතුම් නැත්තෝ සභාග පැවැතුම් නැත්තෝ ව වාසය කරන් දැයි ” යි අවමන් හෙරෙහි. නිකු හෙරෙහි. දෙස් නිසත්. මේ බව භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකලහ. උන්වහන්සේ “මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් සාමණේරයානට දඬුවම් කිරීමට අනුදැනිමි. හිඤ්ඤාට ලාභ නොලැබෙන්නට උත්සාහ කෙරේ ද, හිඤ්ඤාට උපද්‍රව පිණිස උත්සාහ කෙරේ ද, හිඤ්ඤාගේ නොපිණිස පිණිස උත්සාහ කෙරේ ද, හිඤ්ඤාට ආනුෂංග කෙරේ ද පරිනව කෙරේ ද, කෝලාචි නිසා හිඤ්ඤාත් හිඤ්ඤාත් හා බිඳවයි ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් සාමණේරයානට දඬුවම් කරන්නට අනුදැනිමි” යි වදාළ සේක.

5. එකල්හි හිඤ්ඤාත් “කිනම් දඬුවමක් කළ යුතු ද” යි සිත් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ‘මෙහි නොපිටිසෙව’ යි වළකන්නට අනුදැනිමි.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු සාමණේරානං සබ්බං සම්ඝාරාමං ආවරණං කරොනති, සාමණේරා ආරාමං පටිසිද්ධං අලතමානා පක්කමනතිපි, විබ්භමනතිපි, නිජ්ජයෙද්දපි සම්ඝමනති. භගවතො එතමස්සං ආරොචෙද්දා, “න භික්ඛවෙ සද්දබ්බා සම්ඝාරාමො ආවරණං කාතබ්බො, යො කරෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛපස්සා, අනුජානාමි භික්ඛවෙ යස්ස වා වසති, යස්ස වා පටික්කමති, තස්ස ආවරණං කාතු” නති.

7. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු සාමණේරානං මුඛදාරිකං ආනාරං ආවරණං කරොනති මුහුස්සා යාගුපානමපි සම්ඝනතනමපි කරොනතා සාමණේරෙ එවං වදෙහති: “එථ භනෙන, යාගුං පිට්ඨං, එථ භනෙන, භතතං භුඤ්ජ්ථා” ති. සාමණේරා එවං වදෙහති: “නාචුසො, ලබ්බා, භික්ඛුහි ආවරණං කර” නති. මුහුස්සා උජ්ඣායනති භීයනති විපාවෙහති: “කථං හි නාම භද්දනා සාමණේරානං මුඛදාරිකං ආනාරං ආවරණං කරස්සන්ති” ති. භගවතො එතමස්සං ආරොචෙද්දා, “න භික්ඛවෙ, මුඛදාරිකො ආනාරො ආවරණං කාතබ්බො, යො කරෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛපස්සා” ති.

දණ්ඩකමමෙක්ඛු නිට්ඨිතං.

6. එකල්හි භික්ෂුහු සාමණේරයන්ට සියලු සම්භාරාමය වලකන්. සාමණේරයෝ ආරාමයට පිවිසෙන්නට නො ලබන්නෝ බැහැර ද යෙන්. සිවුරු ද හරිත්. තිඞ්ඞකයන් වෙත ද යෙන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සියලු සම්භාරාමය නො වැලකිය යුතු ය. යමෙක් වලකන්නේ නම් දුකුලාආවාදී වේ. මහණෙනි, යම් නැතක වෙසේ ද, යම් නැතක යේ ද, එහි පිටිසීම වලකන්නට අනුදනිමි.”

7. එකල්හි භික්ෂුහු සාමණේරයන්ගේ කටට පත් ආහාරය වලකන්. මිනිස්සු කැඳ බීම ද සහබන් ද කරන්නෝ සාමණේරයන්ට “සවාමිනි, එවු. කැඳ බොවු. සවාමිනි, එවු. බන් බුද්දු” යි මෙසේ කියත්. “ආවාදීනි, (කැඳබන්) නො ලැබිය හැක්කෝ වෙමු. භික්ෂුන් විසින් වලක්වන ලද ය” යි සාමණේරයෝ මෙසේ කියත්. මිනිස්සු “කෙසේ නම් සවාමීන් වහන්සේලා සාමණේරයන්ගේ කටට පත් ආහාරය වලකන් දැයි ?” යි අවමන් කෙරෙත්. නිකු කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, කටට පත් ආහාරය නො වැලකිය යුතු ය. යමෙක් වලකන්නේ නම්, දුකුලාආවාදී වේ.

දඬුවම්වන් නිමි.

—

1. තෙන බො ජන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු උපජ්ඣායෙ අනාපුච්ඡා සාමණේරානං ආචරණං කරොන්ති. උපජ්ඣායා ගවෙසන්ති: “කථං භු බො අමනාකං සාමණේරා න දිස්සන්ති?” නි. භික්ඛු එවමානංසු: “ඡබ්බග්ගියෙහි ආවුසො, භික්ඛුහි ආචරණං නත්”න්ති. උපජ්ඣායා උජ්ඣායන්ති භියන්ති විජාවෙනති: “කථං හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු අමෙත අනාපුච්ඡා අමනාකං සාමණේරානං ආචරණං කරිස්සන්ති?” නි. නගවතො එනමත්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, උපජ්ඣායෙ අනාපුච්ඡා ආචරණං කාතබ්බං. යො කරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා” නි.

2. තෙන බො ජන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු ථෙරානං භික්ඛුනං සාමණේරෙ අපලාලෙකති. ථෙරා සාමං දන්තකට්ඨමපි මුඩොදකමපි ගණනන්තා කීලමන්ති. නගවතො එනමත්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, අඤ්ඤස්ස පරිසා අපලාලෙකබ්බා. යො අපලාලෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා” නි.

3. තෙන බො ජන සමයෙන ආයස්මහො උපනිකස්ස සත්තපුත්තස්ස කණ්ටහො නාම සාමණේරො කණ්ටකිං නාම භික්ඛුණි දුසෙසි. භික්ඛු උජ්ඣායන්ති භියන්ති විජාවෙනති: “කථං හි නාම සාමණේරා එවරුපං අනාචාරං ආචරිස්සන්ති” නි. නගවතො එනමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, දසනසේගහි සමන්තාගතං සාමණේරං නාසෙකුං: පාණාතිපාති තොති, අදින්නාදුඨී තොති, අබ්බමචාරී තොති, මුසාවාදී තොති, මජ්ඣපාඨී තොති, බුද්ධස්ස අවණණං භාසති, ධම්මස්ස අවණණං භාසති, සම්මස්ස අවණණං භාසති, මිට්ඨාදිට්ඨිකො තොති, භික්ඛුණිදුසකො තොති, අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඉමෙහි දසනසේගහි සමන්තාගතං සාමණේරං නාසෙකු” නති.

4. තෙන බො ජන සමයෙන අඤ්ඤානරො පණ්ඩතො භික්ඛුසු පබ්බජිතො තොති. සො දහරෙ භික්ඛු උපසංඝකම්මිනා එවං චදෙති: “එථ, මං ආයස්මහො දුසෙසා” නි. භික්ඛු අපසාදෙන්නති: “නස්ස පණ්ඩක. විනයස්ස පණ්ඩක. යො නයා අත්ථා?” නි. සො භික්ඛුහි අපසාදිතො මහනෙත මහනෙත මුතිගලල¹ සාමණේරෙ උපසංඝකම්මිනා එවං චදෙති: “එථ මං ආයස්මහො² දුසෙසා” නි. සාමණේරා අපසාදෙන්නති: “නස්ස පණ්ඩක. විනයස්ස පණ්ඩක. යො නයා අත්ථා?” නි.

5. සො සාමණේරෙහි අපසාදිතො හත්ථිනණ්ඩා අස්සහණ්ඩා උපසංඝකම්මිනා එවං චදෙති: “එථ, මං ආවුසො, දුසෙසා” නි. හත්ථිනණ්ඩා අස්සහණ්ඩා දුසෙසුං. තෙ උජ්ඣායන්ති භියන්ති විජාවෙනති: “පණ්ඩකා ඉමෙ සමණා සත්තපුත්තියා. යෙ’පි ඉමෙසං න පණ්ඩකා, තෙ’පි පණ්ඩිතෙ දුසෙන්නති. එවං ඉමෙ සත්ථෙව අබ්බමචාරිනො නි.”

6. අස්සොසුං බො භික්ඛු තෙසං හත්ථිනණ්ඩානං අස්සහණ්ඩානං උජ්ඣායන්තානං භියන්තානං විජාවෙන්නානං. අථ බො තෙ භික්ඛු නගවතො එනමත්ථං ආරොවෙසුං. “පණ්ඩකො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙනබ්බො. උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො” නි. (1.)

1. “මොලිගලල” ම ඡ සං. PTS. අ. ඩ. ජ පු. 2. “එථ මං ආවුසො” ම ඡ සං. PTS.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. එකල්හි සචග භික්ෂුහු උපාදායායයන් නො විවාරා සාමණේරයන් වලකන්. උපාදායායයෝ “කුමක් කෙසින් අපගේ සාමණේරයෝ නො දක්නා ලැබෙත් ද?” යි සොයන්. භික්ෂුහු “ඇවැත්නි, සචග භික්ෂුන් විසින් වැලකීම කරණ ලද” යි කීහ. උපාදායායයෝ “කෙසේ නම් සචග භික්ෂුහු අපගෙන් නො විවාරා අපගේ සාමණේරයන් වලකන් ද යි අවමන් කෙරෙත්. නිසු කෙරෙත්. දෙස් කියන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, උපාදායායයන් නො විවාරා වැලකීම නො කළ යුතු ය. යමෙක් වලකන්නේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ.”

2. එකල්හි සචග භික්ෂුහු සථිවිභික්ෂුන්ගේ සාමණේරයන් සංග්‍රහ යෙන් පොලඹවන්. සථිවිභික්ෂුහු තුමු ම දැනටත් මුළු දෝනා දියක් ගන්නෝ කලාන්ත වෙති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අනෙකකුගේ පිරිස සංග්‍රහයෙන් නො පෙලඹවිය යුතු ය. යමෙක් පොලඹවන්නේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ” යි වදාළ සේක.

3. එකල්හි ශාක්‍යජුහු වූ ආයුෂමත් උපනඤ්ඤ සථිවියන් වහන්සේගේ කණ්ඩක නම් සාමණේර හෙමේ කණ්ඩකි නම් මෙතෙණ දුෂ්‍ය කෙළේ ය. භික්ෂුහු “කෙසේ නම් සාමණේරයෝ මෙබඳු නො සිටින් කරන් ද යි අවමන් කෙරෙත්. නිසු කෙරෙත්. දෙස් කියන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. මහණෙනි, කරුණු දසයකින් යුත් තෙරණනු නසන්නට (මහණ බැවින් මුදා හරින්නට) අනුදනිමි. “සතුන් මරන්නේ වේ ද, නුදුන් දෙය ගන්නේ වේ ද, ලාමක හැසිරීම් ඇත්තේ වේ ද, බොරු කියන්නේ වේ ද, මත්පැන් බොන්නේ වේ ද, බුදුරදුන්ගේ අගුණ කියා ද, ධර්මයෙහි අගුණ කියා ද, සම්මතයෙන් අගුණ කියා ද, මිසඳිටු ගත්තේ වේ ද, හිතවුණිදුෂක වේ ද - මහණෙනි, මේ කරුණු දසයෙන් යුත් තෙරණනු මහණ බැවින් මුදා හරින්නට අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

4. එකල්හි එක්තරා පණ්ඩකයෙක් භික්ෂුන් වෙත පැවදි වූයේ වේ. හෙතෙමේ තරුණභික්ෂුන් වෙත ගොස් “එවු, ආයුෂමත්ති, මා දුෂ්‍ය කරවු” යි කියයි. භික්ෂුහු “පණ්ඩකය, නැසෙව. පණ්ඩකය, වැනසෙව. තාගෙන් කීනම් වැඩෙක් ද?” යි ඔහු බැහැර කෙරෙත්. භික්ෂුන් විසින් බැහැර කළ හෙතෙමේ තරුණ සිරුර ඇති සාමණේරයන් කරා ගොස් “එවු, ආයුෂමත්ති, මා දුෂ්‍ය කරවු” යි කියයි. සාමණේරයෝ “පණ්ඩකය, නැසෙව. පණ්ඩකය, වැනසෙව. තාගෙන් කීනම් වැඩෙක් ද?” යි ඔහු ඉවත් කෙරෙත්.

5. සාමණේරයන් විසින් පත්තා දැමූ හෙතෙමේ ඇත්ගොව්වන් අස් ගොව්වන් වෙතට ගොස් “ඇවැත්නි, මා දුෂ්‍ය කරවු” යි කියයි. ඇත් ගොව්වෝ ද අස් ගොව්වෝ ද ඔහු දුෂ්‍ය කළහ. ඔහු “මේ ශ්‍රමණ ශාක්‍යජුහුගේ පණ්ඩකයෝ ය. මොවුන් අතුරෙහි යම් ශ්‍රමණශාක්‍යජුහුකෙනෙක් පණ්ඩක නො වෙත් ද ඔහු ද පණ්ඩකයන් දුෂ්‍ය කෙරෙත්. මෙසේ මොහු සියල්ලෝම ලාමක හැසිරීම් ඇත්තෝ” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියන්.

6. භික්ෂුහු බණිත දෙවන දෙස් පවරණ ඒ ඇත්ගොව්වන්ගේ අස්-ගොව්වන්ගේ බස් ඇසූහ. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු බුදුරජානන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පණ්ඩක හෙමේ උපසපත් නො වූයේ උපසපත් නො කළ යුතු ය. උපසපත් වූයේ මහණ බැවින් මුදා හළයුතු ය” යි වදාළ සේක. (1)

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8 වූ අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

7. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො පුරාණකුලපුතො, ඩිණකොලඤ්ඤා සුමුමාලො හොති. අථ බො තස්ස පුරාණකුලපුතස්ස ඩිණකොලඤ්ඤාස්ස එතදනොසි: “අතං බො සුමුමාලො. න පටිබලො අනගිගතං වා හොගං අගිගතං අගිගතං වා හොගං එතීකාදාං.¹ කෙන හු බො අතං උපායෙන සුබඤ්ච ජීවෙය්‍යං? න ච කිලමෙය්‍යං?” ති.

8. අථ බො තස්ස පුරාණකුලපුතස්ස ඩිණකොලඤ්ඤාස්ස එතදනොසි: “ඉමෙ බො සමණා සක්‍යපුත්තිසා සුබසීලා සුබසමාචාරා සුතොජනානි භුඤ්ජිති නිවාතෙසු සයතෙසු සයනති. යනුනාහං සාමං පත්තවිවරං පටියාදෙඤා කෙසමස්සං ඔහාරෙඤා කාසායානි වන්ථානි අව්ඡාදෙඤා ආරාමං ගන්ථා භික්ඛු භි සද්ධිං සංවසෙය්‍ය” නති.

9. අථ බො සො පුරාණකුලපුතො ඩිණකොලඤ්ඤා සාමං පත්ත විවරං පටියාදෙඤා කෙසමස්සං ඔහාරෙඤා කාසායානි වන්ථානි අව්ඡාදෙඤා ආරාමං ගන්ථා භික්ඛු අභිවාදෙති. භික්ඛු එවමානංසු “කති වසෙසාසි තිං ආට්ඨසෝ?” ති. “කිං එතං - ‘ආට්ඨසො, ‘කතිවසෙසො’ නාමා?” ති. “කො පන තෙ ආට්ඨසො, උපජ්ඣායො?” ති. “කිං එතං ආට්ඨසො, උපජ්ඣායො නාමා?” ති. භික්ඛු ආයසමනතං උපාලිං එතදවොචු: “ඉඞ්ඤාට්ඨසො උපාලි, ඉමං පබ්බජිතං අනුයුඤ්ජාති” ති.

10. අථ බො සො පුරාණකුලපුතො ඩිණකොලඤ්ඤා ආයසමනා උපාලිනා අනුයුඤ්ජියමානො එතමන්ථ ආරොවෙසි. ආයසමා උපාලි භික්ඛුනං එතමන්ථ ආරොවෙසි. භික්ඛු හගවතො එතමන්ථ ආරොවෙසුං. “ඓය්‍යසාමාසකො භික්ඛවො, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතඛො. උපසම්පන්නො නාසෙතඛො. නීඤ්ඤපක්‍කන්තකො භික්ඛවො, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතඛො. උපසම්පන්නො නාසෙතඛො” ති. (2.3)

11. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො නාගො නාගයොනියා අචරියති. හරායති. ජගුච්ඡති. අථ බො තස්ස නාගස්ස එතදනොසි: “කෙන හු බො අතං උපායෙන නාගයොනියා ව පරිමුච්චෙය්‍යං? බීප්පඤ්ච මනුස්සන්තං පටිලභෙය්‍යං?” ති. අථ බො තස්ස නාගස්ස එතදනොසි: “ඉමෙ බො සමණා සක්‍යපුත්තිසා ධම්මචාරිනො සම්මචාරිනො බ්‍රහ්මචාරිනො සම්මචාරිනො සීලවනො කල්‍යාණධම්මා. සචෙ බො අතං සමණෙසු සක්‍යපුත්තිසෙසු පබ්බජෙය්‍යං, එවාහං නාගයොනියා ව පරිමුච්චෙය්‍යං. බීප්පඤ්ච මනුස්සන්තං පටිලභෙය්‍ය” නති.

12. අථ බො සො නාගො මාණවකචණ්ණෙන භික්ඛු උපසම්පාදිති, පබ්බජං යාති. තං භික්ඛු පබ්බජෙසුං. උපසම්පාදෙසුං. තෙන බො පන සමයෙන සො නාගො අඤ්ඤතරෙන භික්ඛුනා සද්ධිං පච්චන්තිමෙ විහාරෙ පටිවසති. අථ බො සො භික්ඛු රතනියා පච්චසසමයං පච්චුට්ඨාය අජේඤාකාසෙ වසිකමති.

7. එකල්හි මවුපිය දෙපසින් නැති වී ගිය කුලපුත්තාවය ඇති සියුමැලි වූ පුරාණ කුලපුත්තයෙක් වෙයි. නැසීගිය කුලපුත්තාව ඇති ඒ පුරාණ කුලපුත්තයාට “මම සියුමැලි වෙමි. නො ලැබූ නොගයක් ලබන්නට හෝ ලැබූ නොගයක් දියුණු කාරන්නට හෝ සමඳී නො වෙමි. මම කිනම් උපායයකින් සුව සේ ජීවත් වන්නෙමි ද? නො පෙළෙන්නෙමි ද?” යි මේ සිත් වී ය.

8. නැවත ඔහුට “මේ ශ්‍රමණශාසනයෙහි සැප වූ පැවතුම් ඇත්තෝ ය. සැප වූ හැසිරීම් ඇත්තෝ ය. මනා බොජුන් වළඳ හුලං හැමිම් නැති යහන්ති සයනය කරති. ඉදින්, මම ම පාසිවුරු පිළියෙල කොට කෙස් රැවුල් බැහැර කොට කසාවත් හැඳ ආරාමයට ගොස් භික්ෂුන් සමග එක් ව වසන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි සිත් වී ය.

9. ඉක්බිති නැසීගිය කුලපුත්තාව ඇති ඒ පුරාණ කුලපුත්තයා තෙමේ ම පාසිවුරු පිළියෙල කොට කෙස් රැවුල් බැහැර කොට කසාවත් හැඳ ආරාමයට ගොස් භික්ෂුන්ට නමස්කාර කරයි. භික්ෂුහු “ඇවැත, තෝ කෙතෙක් වස් ඇත්තෙහි ද?” යි ඇසූහ. “ඇවැත්නි, ‘කතිවස්සො’ යන මෙහි තේරුම කීමෙක් ද?” යි (තෙතෙමේ ඇසී ය.) “ඇවැත, ඔබගේ උපාදායය තෙමේ කවරේ ද?” යි භික්ෂුන් ඇසූ විට “ඇවැත්නි, උපාදායය යන මෙහි තේරුම කීමෙක් ද?” යි ඇසී ය. භික්ෂුහු ආයුෂමත් උපාලි ස්ථවිරයන් වහන්සේට “ඇවැත්නි, උපාලි ස්ථවිරයෙහි, මේ පැවිද්දහු අතින් කරුණු විවාරණ මැනවැ” යි කීහ.

10. ඉක්බිති නැසීගිය කුලපුත්තාව ඇති ඒ පුරාණ කුලපුත්තෙමේ ආයුෂමත් උපාලි ස්ථවිරයන් වහන්සේ විසින් කරුණු විවාරණ ලබන්නේ මේ කාරණය දන්වා සිටියේ ය. ආයුෂමත් උපාලි ස්ථවිර තෙමේ භික්ෂුන්ට එය දන්වී ය. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකෙහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, ථේය්‍යසාවාසක තෙමේ උපසපන් නො වූයේ උපසපන් නො කළ යුතු ය. උපසපන් වූයේ මහණ බැවින් මුදා හැරිය යුතු ය. මහණෙනි, නිත්‍යයභවකතනක තෙමේ උපසපන් නො වූයේ උපසපන් නො කළ යුතු ය. උපසපන් වූයේ මහණ බැවින් මුදා හැරිය යුතු ය” යි වදාළ සේක. (2. 3.)

11. එකල්හි එක්තරා නාගයෙක් නාගයොනිය කරුණ කොට පෙළෙ යි. ලජ්ජිත වේ. අත්බව පිළිකල් කෙරෙ යි. ඉක්බිති ඒ නාගයාට “කිනම් උපායයකින් මම නාගයොනියෙන් මිදෙන්නෙමි ද? මිනිසුන් බවක් වහා ලබන්නෙමි ද?” යි සිතෙක් වී ය. නැවත ඒ නාගයාට “මේ ශ්‍රමණ ශාසනයෙහි ධර්මයෙහි හැසිරෙන්නෝ ය. සම වූ හැසිරීම් ඇත්තෝ ය. සත්‍යවාදීහු ය. සිල්වත් ය. යහපත් ගුණ ඇත්තෝ ය. එහෙයින් මම ශ්‍රමණශාසනයන් වෙත පැවිදි වන්නෙමි නම්, මෙසේ නාගයොනියෙන් ද මිදෙන්නෙමි. මිනිසුන් බව ද වහා ලබන්නෙමි” යි කල්පනා වී ය.

12. ඉක්බිති ඒ නාග තෙමේ මාණවකවෙශයෙන් භික්ෂුන් වෙත පැමිණ පැවිද්ද ඉල්ලී ය. භික්ෂුහු ඔහු පැවිදි කළහ. උපසපන් කළහ. එකල්හි, නාග තෙමේ එක්තරා භික්ෂුනමක් සමග පිරිසරගමෙක වූ විහාරයෙකිහි වාසය කර යි. එකල ඒ භික්ෂු තෙමේ රැඳුණු නැගිට එළිමහන් තැනෙක සක්මන් කර යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

13. අථ බො සො නාගො නස්ස භික්ඛුනො නික්ඛන්තො විස්සන්ථො නිද්දං ඔක්කමි. සඤ්ඛො විතාරො අභිනා පුණ්ණො, වානථානෙහි හොගා නික්ඛන්තො තොනති. අථ බො සො භික්ඛු “විතාරං පටිසිස්සාමි” ති කචාටං පතාමෙනො අද්දස සබ්බං විතාරං අභිනා පුණ්ණො, වානථානෙහි හොගෙ නික්ඛන්තො, දිස්වාන භිතො විස්සරමකාසි. භික්ඛු උපධාවිතො නං භික්ඛුං එතදවොචු: “කිස්ස නිං ආවුසො, විස්සරමකාසි?” ති. “අයං ආවුසො, සඤ්ඛො විතාරො අභිනා පුණ්ණො, වානථානෙහි හොගා නික්ඛන්තො” ති.

14. අථ බො සො නාගො තෙන සද්දෙන පටිබුජ්ඣිතො සකෙ ආසනෙ නිසීදි. භික්ඛු එවමානංසු: “කොසි නිං ආවුසො?” ති. “අනම්භන්තො, නාගො” ති. “කිස්ස පන නිං ආවුසො, එවරුපං අකාසි?” ති.

15. අථ බො සො නාගො භික්ඛුනං එතමන්ථං ආරොවෙසි. භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදුනෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්තිපාතාපෙතො නං නාගං එතදවොච: “කුමෙත ව ඛට්ඨ නාගා. අවිරුලිතිධම්මො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ. ගච්ඡ නිං නාග. තන්තෙව වාතුද්දසෙ පණ්ණරසෙ අඛිත්ථො ව පක්ඛස්ස උපොසථං උපවස. එවං නිං නාගයොතියා ව පරිමුච්ඡිස්සසි. බිසඤ්ච මහුස්සන්තං පටිලභිස්සසි” ති.

16. අථ බො සො නාගො “අවිරුලිතිධම්මො කිරානං ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ” ති දුක්ඛි දුමන්තො අස්සුති පවත්තයමානො විස්සරං කරිතො පක්කාමි. අථ බො භගවා භික්ඛු ආමන්තාසි: “ඤ්ඤ මෙ භික්ඛවෙ, පච්චයා නාගස්ස සභාවපාකුකමාය. යද ව සජාතියා මෙජ්ඣං ධම්මං පතිසෙවති, යද ව විස්සන්ථො නිද්දං ඔක්කමති, ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, ඤ්ඤ පච්චයා නාගස්ස සභාවපාකුකමාය. නිර්වජානගතො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙනඤ්ඤො. උපසම්පන්නො නාසෙතඤ්ඤො” ති. (4)

17. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතිරො මාණවකො මාතරං ජිවිතා වොරොපෙසි. සො තෙන පාපකෙන කමෙත අට්ඨිති, හරායති, ජිගුච්ඡති. අථ බො නස්ස මාණවකස්ස එතදහොසි: “තෙන හු බො අනං උපායෙන ඉමස්ස පාපකස්ස කමෙස්ස¹ නික්ඛන්තං කරෙය්” නති. අථ බො නස්ස මාණවකස්ස එතදහොසි: “ඉමෙ බො සමණා සක්ඛපුත්තියා ධම්මචාරිනො සමචාරිනො බුහමචාරිනො සච්චිවාදිනො සීලවන්තො කාලාණ්ඩම්මො. සිවෙ බො අනං සමණෙසු සක්ඛපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්සං, එවානං ඉමස්ස පාපකස්ස කමෙස්ස නික්ඛන්තං කරෙය්” නති.

18. අථ බො සො මාණවකො භික්ඛු උපසම්භුතො පබ්බජං යාචි. භික්ඛු ආයස්මන්තං උපාදිං එතදවොචු: “පුඤ්ඤි බො ආවුසො, උපාදි, නාගො මාණවකවණ්ණෙන භික්ඛුසු පබ්බජිතො. ඉඤ්ඤාචුසො, උපාදි, ඉමං මාණවකං අනුසුඤ්ඤාති” ති.

1. “පාපකමෙස්ස” අ. ව. ජ පු. ම හු ප.

13. නාගනෙමේ ඒ භික්ෂුහු නික්ම ගිය කල්හි සැක නැති ව නින්දට ගියේ ය. සියලු විහාරය නාගයාගෙන් පිරුණේ ය. ජනෙල්කඩුවවලින් දරණවැල් නික්මුනේ ය. එවෙලෙහි ඒ භික්ෂු නෙමේ “වෙනෙරට පිවිසෙන්නෙමි” යි දොරකඩුවට හරින්නේ නාගයාගෙන් පිරී තුබූ විහාරය හා ජනෙල්කඩුවවලින් නික්මුනු දරණවැල් ද දැක්කේ ය. දැක බියට පැමිණියේ විසරු මහනඩක් කෙළේ ය. භික්ෂුහු ලඟට දුටු ගොස් ඒ භික්ෂුහුගෙන් “ඇවැන, නෙපි කුමකට විසරු හඩක් කළහු ද?” යි ඇසූහ. “ඇවැනැති, මුළු වෙනෙර නාගයාගෙන් පිරී තිබේ. ජනෙල් කඩුව වලින් දරණවැල් නික්ම තිබේ ය” යි කී ය.

14. ඉක්බිති නාගනෙමේ ඒ හඩින් පිබිද සිය අසුනෙහි හිඳ ගත්තේ ය. භික්ෂුහු “ඇවැන, තෝ කවරෙක් වෙති ද?” යි ඇසූහ. “සොමිති, මම නාගයෙක් වෙමි” යි කී ය. “ඇවැන, තෝ කුමකට මෙමන්දක් කෙලෙහි ද?” යි ඇසූහ.

15. ඉක්බිති ඒ නාගනෙමේ භික්ෂුන්ට මේ කරණය දැන්වී ය. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි භික්ෂුසංඝයා රැස් කරවා (සහමැද) ඒ නාගයාට “නෙපි නාගයෝ වහු ය. මේ ශාසනයෙහි නොවැඩෙන ස්වභාව ඇත්තකුය නාගය, තෝ එහි ම යට. තුද්ධත්වයෙහි ද පසලොස්-වක්හි ද පක්‍ෂයේ අටවක්හි ද පෙනෙවස් වසට. මෙසේ කල්හි තෝ නාගයොති යෙත් මිඳෙන්නෙහි ය. වහා මිනිසක්වට ද ලබන්නෙහි ය” යි වදාළ සේක.

16. එවිට ඒ නාග නෙමේ “මම මේ ශාසනයෙහි නො වැඩෙන ස්වභාව ඇත්තෙමි” යි දුක් ඇත්තේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ කළළු හෙළමින් විසරුහඩක් කොට බැහැර ගියේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, නාගයාගේ ස්වභාවය පහළ කිරීමෙහි මේ කරුණු දෙකක් වේ. යම් කලෙක සැපින්නක හා මෙවුන්දම් සෙවනය කෙරේ ද, යම් කලෙක නිසැක ව නින්දට බසි ද යන මේ දෙක නාගයාගේ ස්වභාවය ප්‍රකට වීමෙහි කරුණු වෙයි. මහණෙනි, තිරිසන් නෙමේ උපසපත් නො වූයේ උපසපත් නො කළ යුතු ය. උපසපත් වූයේ සිවුරු හැරවිය යුතු ය” යි වදාළ සේක. (4)

17. එකල්හි එක්තරා මාණවකයෙක් මව මැරී ය. හෙතෙමේ ඒ පව්කමින් පෙළෙයි. ලැහිත වේ. පිළිකුල් කෙරේ. ඒ අතර ඔහුට “කිනම් උපායයකින් මම මේ පාපකමියෙන් මිඳෙන්නෙමි ද?” යි සිත් වී ය. එකල ඔහුට “මේ ශ්‍රමණශාන්‍යපුත්‍රයෝ ධර්මයෙහි හැසිරෙන්නෝ ය. සම ව හැසිරෙන්නෝ ය. උතුම් හැසිරීම් ඇත්තෝ ය. සත්‍යවාදීහු ය. සිල්වත් ය. යහපත් ගුණ ඇත්තෝ ය. ඉදින් මම මේ ශ්‍රමණශාන්‍යපුත්‍රයන් වෙත පැවිදි වන්නෙමි නම්, මේ පාපකමියෙන් මිඳෙන්නට හැක්කෙමි” යි අදහස් වී ය.

18. එකල්හි ඒ මාණවකනෙමේ භික්ෂුන් වෙත ගොස් පැවිද්ද ඉල්ලී ය. භික්ෂුහු ආයුෂමත් උපාලි ස්ථවිරයන් වහන්සේට “ඇවැනැති, උපාලි ස්ථවිර තුමහි, පෙර ද නාගයෙක්නෙමේ මාණවකවෙශයෙන් අවුත් භික්ෂුන් වෙත පැවිදි වූයේ ය. එබැවින් ඇවැනැති, උපාලි ස්ථවිර තුමහි, මේ මාණවකයාගෙන් කරුණු විවාරණු මැනවැ” යි දැන්වූහ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුලත් කර ඇත.

19. අථ බො සො මාණවකො ආයස්මහා උපාලිනා අනුසුඤ්ඤාමානො එතමන් ආරොවෙසි. ආයස්මා උපාලි භික්ඛුනං එතමන් ආරොවෙසි. භික්ඛු භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “මාතුසානකො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙනබ්බො. උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො” ති. (5.)

20. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො මාණවකො පිතරං ජීවිතා වොරොඥෙසි. සො තෙන පාපකෙන කමෙමන අවට්ඨති, හරායති, ජ්ඣුච්ඡති. අථ බො තස්ස මාණවකස්ස එතදනොසි: “කෙන හු බො අහං උපායෙන ඉමස්ස පාපකස්ස කමමස්ස නික්ඛන්තිං කරෙය්‍ය” තති. අථ බො තස්ස මාණවකස්ස එතදනොසි: “ඉමෙ බො සමණා සත්‍යපුත්තියා ධම්මචාරිනො සම්මචාරිනො බුහුමචාරිනො සම්මචාරිනො සීලවනො කල්‍යාණධම්මා. සචෙ බො අහං සමණෙසු සත්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්‍යං, එවාහං ඉමස්ස පාපකස්ස කමමස්ස නික්ඛන්තිං කරෙය්‍ය” තති.

21. අථ බො සො මාණවකො භික්ඛු උපසංකම්භා පබ්බජ්‍යං යාමි. භික්ඛු ආයස්මන්තං උපාලිං එතදවොචු: පුබ්බෙ පි බො ආදිසො උපාලි නාගො මාණවකවණ්ණෙන භික්ඛුසු පබ්බජිතො. ඉඞ්ඝාදිසො උපාලි, ඉමං මාණවකං අනුසුඤ්ඤාති” ති.

22. අථ බො සො මාණවකො ආයස්මහා උපාලිනා අනුසුඤ්ඤාමානො එතමන් ආරොවෙසි. ආයස්මා උපාලි භික්ඛුනං එතමන් ආරොවෙසි. භික්ඛු භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “පිතුසානකො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙනබ්බො. උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො” ති. (6.)

23. තෙන බො පන සමයෙන සම්මහුලා භික්ඛු ඝාභොතා ඝාමකීං අභ්‍යන්තරාමග්ගපටිපන්නා තොනති. අන්තරාමග්ගෙ වොරා නික්ඛම්භා එකච්ච භික්ඛු අවජ්ඣංසු. එකච්ච භික්ඛු හන්සු. සාවඤ්ඤා රුජ්ජවා නික්ඛම්භා එකච්ච වොරෙ අග්ගතෙසු. එකච්ච වොරා පලාසිංසු. යෙ තෙ පලාසිංසු. තෙ භික්ඛුසු පබ්බජිංසු. යෙ තෙ ගතිතා, තෙ වායා ඔතීයන්ති.

24. අඤ්ඤාසු බො තෙ ¹ පබ්බජිතා තෙ වොරෙ වායා ඔතීයමානෙ. දිස්වාන එවමානසු: “සාධු බො මයං පලාසිමහ. සච්ඡ් ² මයං ගණ්ඨියෙය්‍යාම. ³ මයම් එවමෙව හඤ්ඤාය්‍යාමා” ති. භික්ඛු එවමානසු: “කම්පන භුමෙහ ආදිසො, අකන්ථා” ති. අථ බො තෙ පබ්බජිතා භික්ඛුනං එතමන් ආරොවෙසුං. භික්ඛු භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අරහන්තො එතෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු. අරහන්තඝාතකො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙනබ්බො. උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො” ති. (7.)

1. “තෙ පලාසිකා පබ්බජිතෙ” ම ඡ සං.

2. “සච්ච ව” ම ඡ සං. “ස ච ව”- අධ්‍යක්ඛා.

3. “ගණ්ඨායාම” ම ඡ සං. ගණ්ඨායාම. - බ හු සු.

19. ඉක්බිති ඒ මාණවක තෙමේ ආයුෂමත් උපාලි ස්ථවිරයන් වහන්සේ විසින් කරුණු විවාරණු ලබන්නේ මේ කාරණය කියා සිටියේ ය. ආයුෂමත් උපාලි ස්ථවිරයන් වහන්සේ තිසූන්ට එය දන්වූහ. තිසූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකලහ. “මහණෙනි, මාතෘඝාතක තෙමේ උපසපත් නො වූයේ උපසපත් නො කළ යුතු ය. උපසපත් වූයේ සිවුරු හැරවිය යුතු ය” යි වදාළ සේක. (5.)

20. එකල්හි එක්තරා මාණවකයෙක් පියා මැරී ය. තෙතෙමේ ඒ පවිකමන් පෙළේ. ලැස්ත වේ. පිළිකුල් කෙරේ. ඒ අතර ඔහුට “කිනම් උපායයෙකින් මම මේ පාපකම්යෙන් මිදෙන්නෙමි ද?” යි සිතී වී ය. එකල ඔහුට “මේ ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රියයෝ ධම්මෙහි හැසිරෙන්නෝ ය. සම ව හැසිරෙන්නෝ ය. උතුම් හැසිරීම් ඇත්තෝ ය. සත්‍යවාදීහු ය. සිල්වන් ය. යහපත් ගුණ ඇත්තෝ ය. මම මේ ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රියයන් වෙත පැවිදි වන්නෙමි නම්, මේ පාපකම්යෙන් මිදෙන්නට හැක්කෙමි” යි අදහස් වී ය.

21. එකල්හි ඒ මාණවක තෙමේ තිසූන් වෙත ගොස් පැවිද්ද ඉල්ලී ය. තිසූහු ආයුෂමත් උපාලිස්ථවිරයන් වහන්සේට “ඇවැත්නි, උපාලි ස්ථවිර තුමනි, පෙර ද නාගයෙක් තෙමේ මාණවක වෙශයෙන් අවුත් තිසූන් වෙත පැවිදි වූයේ ය. එබැවින් ඇවැත්නි උපාලි ස්ථවිරතුමනි, මේ මාණවකයාගෙන් කරුණු විවාරණු මැනවැ” යි කීහ.

22. එකල්හි ඒ මාණවක තෙමේ ආයුෂමත් උපාලිස්ථවිරයන් වහන්සේ විසින් කරුණු විවාරණු ලබන්නේ ඒ කාරණය දැන්වී ය. ආයුෂමත් උපාලි ස්ථවිරයන් වහන්සේ තිසූන්ට ඒ කාරණය දන්වූහ. තිසූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පිතෘඝාතක තෙමේ උපසපත් නො වූයේ උපසපත් නො කළ යුතු ය. උපසපත් වූයේ සිවුරු හැරවිය යුතු ය” යි වදාළ සේක. (6.)

23. එකල්හි බොහෝ තිසූහු සාකෙත නුවරින් සැවැත්නුවරට යනු පිණිස දීඝිමාගීයට පිළිපත්තෝ ය. අතරමග දී සොරු (වනයෙන්) තික්ම අවුත් ඇතැම් තිසූන්ගෙන් (පාසිවුරු) පැහැර ගත්හ. ඇතැම් තිසූන් නැසූහ. සැවැත්නුවරින් තික්ම ආ රාජතටයෝ ඇතැම් සොරුන් අල්ලා ගත්හ. ඇතැම් සොරු පලා ගියහ. පලා ගිය සොරු තිසූන් වෙත පැවිදි වූහ. (රාජතටයන් විසින්) අල්ලා ගත් සොරු වධයට ගෙන යනු ලැබෙත්.

24. ඒ පැවිද්දේ වධයට ගෙන යනු ලබන ඒ සොරුන් දුටුහු ය. දැක, “අපි පලා ගියෙමු. ඒ යහපත් ය. යම් ලෙසකින් අපිත් අල්ලා ගන්නා ලද්දෙමු නම්, අපිත් අද මෙසේ නසනු ලබන්නෙමු” යි මෙසේ කීහ. තිසූහු (ඒ අසා) “ඇවැත්නි, තෙපි කුමක් කලහ ද?” යි ඇසූහ. එවිට ඒ පැවිද්දේ තිසූන්ට ඒ කාරණය දන්වූහ. තිසූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එය සැලකලහ. “මහණෙනි, මේ (මරණ ලද) තිසූහු රහත්හු වෙති. මහණෙනි, අරහත්තඝාතක තෙමේ උපසපත් නො වූයේ උපසපත් නො කළ යුතු ය. උපසපත් වූයේ ශාසනයෙන් බැහැර කළ යුතු ය” යි වදාළ සේක. (7.)

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

25. තෙන බො උන සමයෙන සමිහුලා භික්ඛුණියො සාකෙතා සාවසීං අද්ධානමග්ගපටිපන්නා නොනති. අනතරුමග්ගෙ වොරා නිකමිතො එකච්චා භික්ඛුණියො අච්ඡිද්ධංසු. එකච්චා භික්ඛුණියො දුසෙසසුං. සාවත්ඨියා රාජතටා නිකමිතො එකච්චෙ වොරෙ අග්ගනෙසුං. එකච්චෙ වොරා පලාසිංසු. යෙ තෙ පලාසිංසු. තෙ භික්ඛුසු පබ්බජංසු. යෙ තෙ ගභිතා තෙ වඩාය ඔනීයනති.

26. අද්දසාසුං බො තෙ පබ්බජනා තෙ වොරෙ වඩාය ඔනීයමානෙ. දිස්වාන එවමානංසු: “සාධු බො මයං පලාසිමහ. සච්ඡ් මයං ගණනීයයයාම, මයමපි එවමෙව ගඤ්ඤායාමා” ති. භික්ඛු එවමානංසු: “කිමපන භූමෙහ ආවුසො, අකත්ථා” ති. අථ බො තෙ පබ්බජනා භික්ඛුනං එනමත්ථං ආරොචෙසුං. භික්ඛු භගවතො එනමත්ථං ආරොචෙසුං. “භික්ඛුණීදුසකො භික්ඛවෙ අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙනබ්බො. උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො. සමිසුනෙදකො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙනබ්බො. උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො. ලොකිභූපාදකො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙනබ්බො. උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො” ති. (8. 9. 10.)

27. තෙන බො උන සමයෙන අඤ්ඤානරො උනතොඛ්‍යඤ්ඤානකො භික්ඛුසු පබ්බජිතො නොති. සො කරොතිපි, කාරාපෙතිපි. භගවතො එනමත්ථං ආරොචෙසුං. “උනතොඛ්‍යඤ්ඤානකො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙනබ්බො. උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො” ති. (11.)

අනුපසම්පන්නොකාදසවස්සු නිට්ඨිතං.

—

25. එ කල්හි බොහෝ මෙහෙණෝ සාකෙත නුවරින් සැවැත් නුවරට යනු පිණිස දීඝිමාගීයට පිළිපත්තාහ. අතරමග දී සොරු තික්ම අවුත් ඇතැම් මෙහෙණන්ගේ පාසිවුරු පැහැර ගත්හ. ඇතැම් මෙහෙණන් දූෂ්‍ය කළහ. සැවැත් නුවරින් ආ රාජතටයෝ ඇතැම් සොරුන් අල්වා ගත්හ. ඇතැම් සොරු පලා ගියහ. පලා ගිය සොරු භික්ෂූන් වෙත පැවිදි වූහ. අල්ලා ගණු ලැබූ සොරු වධයට ගෙණ යනු ලැබෙත්.

26. ඒ පැවිද්දේ වධයට ගෙණ යනු ලබන ඒ සොරුන් දුටුවාහු ය. දක, “අපි පලා ගියෙමු. ඒ යහපත් ය. යම් ලෙසකින් අපිත් අල්ලා ගන්නා ලද්දෙමු නම්, අපිත් අද මෙසේ නසනු ලබන්නෙමු” යි කීහ. භික්ෂූහු ඒ අසා “ඇවැත්නි, තෙමි කුමක් කළහද?” යි ඇසූහ. එවිට ඒ පැවිද්දේ භික්ෂූන්ට ඒ කාරණය දැන්වූහ. භික්ෂූන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එය සැලකළහ. “මහණෙනි, භික්ෂූණිදූසක තෙමේ උපසපත් නො වූයේ උපසපත් නො කළ යුතු ය. උපසපත් වූයේ ශාසනයෙන් තෙරපා හැරිය යුතු ය. මහණෙනි, සඬ්ඝ්භේදක තෙමේ උපසපත් නො වූයේ උපසපත් නො කළ යුතු ය. උපසපත් වූයේ ශාසනයෙන් තෙරපිය යුතු ය. මහණෙනි, ලොභිකුප්‍යාදක තෙමේ උපසපත් නො වූයේ උපසපත් නො කළ යුතු ය. උපසපත් වූයේ ශාසනයෙන් තෙරපිය යුතු ය.” (8.9.10)

27. එ කල්හි එක්තරා උභතොබ්‍යඤ්ඤානකයෙක් භික්ෂූන් වෙත පැවිදි වූයේ වේ. තෙතෙමේ (මෙවුන්දම් සෙවනය ද) කරයි. (මෙවුන්දම් සෙවනය) කරවාත් ගණියි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. උන් වහන්සේ “මහණෙනි, උභතොබ්‍යඤ්ඤානක තෙමේ උපසපත් නො වූයේ උපසපත් නො කළ යුතු ය. උපසපත් වූයේ ශාසනයෙන් තෙරපිය යුතු ය” යි වදාළ සේක. (11)

අනුපසපත් ඵකොලොස් වන නිමි.

1. තෙන බො උන සමයෙන භික්ඛු අනුපජ්ඣායකං උපසමාදෙනති. භගවතො ඵතමන්ථ ආරොචෙසු. “න භික්ඛවෙ, අනුපජ්ඣායකො උපසමාදෙනබ්බො. යො උපසමාදෙය්‍ය, ආථතති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති. (1)

2. තෙන බො උන සමයෙන භික්ඛු සඤ්ඤාන උපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනති. භගවතො ඵතමන්ථ ආරොචෙසු. “න භික්ඛවෙ, සඤ්ඤාන උපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනබ්බො. යො උපසමාදෙය්‍ය, ආථතති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති. (?)

3. තෙන බො උන සමයෙන භික්ඛු ගණෙන උපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනති. භගවතො ඵතමන්ථ ආරොචෙසු. “න භික්ඛවෙ, ගණෙන උපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනබ්බො. යො උපසමාදෙය්‍ය, ආථතති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති. (3)

4. තෙන බො උන සමයෙන භික්ඛු පණ්ඩකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනති. - ටෙ- ටෙය්‍යසංවාසකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනති. - නිත්ථි- පක්ඛනනාකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනති. - නිරවජ්ඣනගනුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනති. - මාතුසානකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනති. - විතුසානකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනති. - අරතනතසානකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනති. - භික්ඛුණීදුසකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනති. - සඤ්ඤාදකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනති. - ලොභිකුසාදකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනති. - උතතොඛ්‍යඤ්ජනකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනති. භගවතො ඵතමන්ථ ආරොචෙසු.

5. “න භික්ඛවෙ, පණ්ඩකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනබ්බො. - ටෙ- න ¹ ටෙය්‍යසංවාසකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනබ්බො. - න නිත්ථි- පක්ඛනනාකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනබ්බො. - න නිරවජ්ඣනගනුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනබ්බො. - න මාතුසානකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනබ්බො. - න විතුසානකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනබ්බො. - න අරතනතසානකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනබ්බො. - න භික්ඛුණීදුසකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනබ්බො. - න සඤ්ඤාදකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනබ්බො. - න ලොභිකුසාදකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනබ්බො. න උතතොඛ්‍යඤ්ජනකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනබ්බො. යො උපසමාදෙය්‍ය, ආථතති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති. (4-14)

6. තෙන බො උන සමයෙන භික්ඛු අපනතනං උපසමාදෙනති. ගණෙසු විණ්ඩාය මරනති. මනුස්සා උජ්ඣායනති, භියනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි නිත්ථි” ති. භගවතො ඵතමන්ථ ආරොචෙසු. “න භික්ඛවෙ, අපනතනං උපසමාදෙනබ්බො. යො උපසමාදෙය්‍ය, ආථතති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති. (15.)

1. “න භික්ඛවෙ” ම ඡ සා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. එකල්හි භික්ෂුහු උපාධියායයෙකු නො ගත් තෙරණුහු උපසපන් කෙරෙහි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූලන. “මහණෙනි, උපාධියායයෙකු නොගත් තෙරණු වෙමු උපසපන් නො කළ යුතු ය. යමෙක් උපසපන් කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ” යි උන් වහන්සේ වදාළ සේක. (1.)

2. එකල්හි භික්ෂුහු සම්ඝයා උපාධියාය කොට උපසපන් කෙරෙහි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූලන. “මහණෙනි, සම්ඝයා උපාධියාය කොට උපසපන් නො කළ යුතු ය. යමෙක් උපසපන් කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ” යි වදාළ සේක. (2.)

3. එකල්හි භික්ෂුහු ගණයා උපාධියාය කොට උපසමපද කෙරෙහි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූලන: “මහණෙනි, ගණයා උපාධියාය කොට උපසපන් නො කළ යුතු ය. යමෙක් උපසපන් කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ” යි වදාළ සේක. (3.)

4. එකල්හි භික්ෂුහු පණ්ඩකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් කෙරෙහි. - ලෙ - ඵෙය්‍යසංවාසකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් කෙරෙහි. - නිත්ථිසප්පකකන්තකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් කෙරෙහි. - නිර්ව්ජානගතකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් කෙරෙහි - මාතෘඝාතකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් කෙරෙහි. - පිතෘඝාතකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් කෙරෙහි. - අරතන්තඝාතකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් කෙරෙහි. - භික්ෂුණීදුසකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් කෙරෙහි. - සම්ඝනෙදකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් කෙරෙහි. - ලොභිකුපාදකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් කෙරෙහි. - උභතොබ්‍යසජ්ජනකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් කෙරෙහි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූලන.

5. “මහණෙනි, පණ්ඩකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් නො කළ යුතු ය. - ලෙ - ඵෙය්‍යසංවාසකයා උපාධියාය කොට ගෙණ, - නිත්ථිසප්පකකන්තකයා උපාධියාය කොට ගෙණ, - නිර්ව්ජානගතකයා උපාධියාය කොට ගෙණ, - මාතෘඝාතකයා උපාධියාය කොට ගෙණ, - පිතෘඝාතකයා උපාධියාය කොට ගෙණ, - අරතන්තඝාතකයා උපාධියාය කොට ගෙණ, - භික්ෂුණීදුසකයා උපාධියාය කොට ගෙණ, - සම්ඝනෙදකයා උපාධියාය කොට ගෙණ, - ලොභිකුපාදකයා උපාධියාය කොට ගෙණ, උභතොබ්‍යසජ්ජනකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් නො කළ යුතු ය. යමෙක් උපසපන් කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ” යි වදාළ සේක. (4-14.)

6. එකල්හි භික්ෂුහු පාත්‍රය නැවතනු උපසපන් කෙරෙහි. (පාත්‍රය නැවතෝ) අභවලීන් පිළි සිතා නැසිලෙති. මිනිස්සු “(මොහු) නිකුත්වන වැනිය” යි අවමන් කෙරෙහි. නින්දා කෙරෙහි දෙස් කියති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූලන. “මහණෙනි, පාත්‍රය නැවතේ උපසපන් නො කළ යුතු ය. යමෙක් උපසපන් කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ” යි වදාළ සේක. (15.)

7. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අවිචරකං උපසම්පාදෙන්නි. නග්ගා පිණ්ඩාය වරන්නි. මනුස්සා උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි තිත්ථියා” ති. හගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, අවිචරකො උපසම්පාදෙනබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්සා” ති. (16)

8. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අපනනවිචරකං උපසම්පාදෙනති. නග්ගා හන්ඨෙසු පිණ්ඩාය වරන්නි. මනුස්සා උජ්ඣායනති, ඛියනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි තිත්ථියා” ති. හගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, අපනනවිචරකො උපසම්පාදෙනබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්සා” ති. (17)

9. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු යාවිතකෙන පනෙතන උපසම්පාදෙන්නි. උපසම්පනෙන පනතං පටිහරන්නි. හන්ඨෙසු පිණ්ඩාය වරන්නි. මනුස්සා උජ්ඣායනති, ඛියනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි තිත්ථියා” ති. හගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, යාවිතකෙන පනෙතන උපසම්පාදෙනබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්සා” ති. (18)

10. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු යාවිතකෙන විචරෙන ¹ උපසම්පාදෙන්නි. උපසම්පනෙන විචරං පටිහරන්නි. නග්ගා පිණ්ඩාය වරන්නි. මනුස්සා උජ්ඣායනති, ඛියනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි තිත්ථියා” ති. හගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ යාවිතකෙන විචරෙන උපසම්පාදෙනබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්සා” ති. (19)

11. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු යාවිතකෙන පනනවිචරෙන උපසම්පාදෙන්නි. උපසම්පනෙන පනනවිචරං පටිහරන්නි. නග්ගා හන්ඨෙසු පිණ්ඩාය වරන්නි. මනුස්සා උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි තිත්ථියා” ති. හගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, යාවිතකෙන පනනවිචරෙන උපසම්පාදෙනබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්සා” ති. (20)

න උපසම්පාදෙනබ්බවිසතිවාරං ² නිට්ඨිතං.

1 “විචරකෙන” ම හු ප. නො ඩි.

2 “න උපසම්පාදෙනබ්බවිසතිවාරො” ම ඡ සා.

7. එකල්හි භික්ෂුහු සිවුරු නැත්තහු උපසපන් කෙරෙති. (ඔහු) නගන ව පිඬු සිභා යති. මිනිස්සු “(මොහු) තිථිකයන් වැනි ය” සි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සිවුරු නැත්තේ උපසපන් නො කළ යුතු ය. යමෙක් උපසපන් කරන්නේ නම්, දුකුලාආවැන්න වේ” සි වදාළ සේක. (16.)

8. එකල්හි භික්ෂුහු පාසිවුරු නැත්තහු උපසපන් කෙරෙති. (ඔහු) නගන ව අතින් පිඬු සිභා යති. “මිනිස්සු (මොහු) තිථිකයන් මෙනැ” සි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. උන්වහන්සේ “මහණෙනි, පාසිවුරු නැත්තේ උපසපන් නො කළ යුතු ය. යමෙක් උපසපන් කරන්නේ නම්, දුකුලා ආවැන්න වේ” සි වදාළ සේක. (17.)

9. එකල්හි භික්ෂුහු පිරුළු ගත් පාත්‍රය ඇත්තහු උපසපන් කෙරෙති. උපසපන් වූ කල්හි පාත්‍රය නැවත ගෙන යත්. (ඔහු) අතින් පිඬු සිභා යති. මිනිස්සු “(මොහු) තිථිකයන් මෙනැ” සි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ඉල්ලා ගත් පාත්‍රය ඇත්තේ උපසපන් නො කළ යුතු ය. යමෙක් උපසපන් කරන්නේ නම්, දුකුලාආවැන්න වේ” සි වදාළ සේක. (18.)

10. එකල්හි භික්ෂුහු පිරුළු ගත් සිවුර ඇත්තහු උපසපන් කෙරෙති. උපසපන් වූ කල්හි සිවුර නැවත ගෙන යත්. නගන ව පිඬු සිභා යති. මිනිස්සු “(මොහු) තිථිකයන් මෙනැ” සි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පිරුළු ගත් සිවුර ඇත්තේ උපසපන් නො කළ යුතු ය. යමෙක් උපසපන් කරන්නේ නම්, දුකුලාආවැන්න වේ” සි වදාළ සේක. (19.)

11. එකල්හි භික්ෂුහු පිරුළු ගත් පාසිවුරු ඇත්තහු උපසපන් කෙරෙත්. උපසපන් කල්හි පාසිවුරු නැවත ගෙන යත්. නගන ව අතින් පිඬු සිභා යති. මිනිස්සු “(මොහු) තිථිකයන් මෙනැ” සි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ඉල්ලා ගත් පාසිවුරු ඇත්තේ උපසපන් නො කළ යුතු ය. යමෙක් උපසපන් කරන්නේ නම්, දුකුලාආවැන්න වේ” සි වදාළ සේක. (20.)

උපසපන් නො කළ යුතු මිසි වර නිම.

1. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු හත්ථව්ණනං පබ්බාපේනති. -පෙ- පාදව්ණනං පබ්බාපේනති. - හත්ථපාදව්ණනං පබ්බාපේනති. කණ්ණව්ණනං පබ්බාපේනති. නාසව්ණනං පබ්බාපේනති. - කණ්ණනාසව්ණනං පබ්බාපේනති. - අභ්‍යුලිව්ණනං පබ්බාපේනති. - අලව්ණනං පබ්බාපේනති. කණ්ඨරව්ණනං පබ්බාපේනති. - එණහත්ථං පබ්බාපේනති. - බුජං පබ්බාපේනති. - වාමනං පබ්බාපේනති. - ගලගණ්ඨං පබ්බාපේනති. - ලකඛණාහනං පබ්බාපේනති. - කසාහනං පබ්බාපේනති. - ලිඛිතකං¹ පබ්බාපේනති - සිපදිං පබ්බාපේනති. - පාපරොගිං පබ්බාපේනති. - පරිසද්දසකං පබ්බාපේනති. - කාණං පබ්බාපේනති. - කුණ්ඨං පබ්බාපේනති. - බඤ්ඤං පබ්බාපේනති. - පකඛනං පබ්බාපේනති. - ඡිනතිරියාපථං පබ්බාපේනති. - ජරාදුබ්බලං පබ්බාපේනති. - අකුං පබ්බාපේනති. - මුගං පබ්බාපේනති. - බධිරං පබ්බාපේනති. - අකුමුගං පබ්බාපේනති. - අකුබධිරං පබ්බාපේනති. - මුගබධිරං පබ්බාපේනති. -පෙ- අකුමුගබධිරං පබ්බාපේනති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙදුං.

2. “න භික්ඛවෙ, හත්ථව්ණනො පබ්බාපේතබ්බො. -පෙ- න පාදව්ණනො පබ්බාපේතබ්බො. - න හත්ථපාදව්ණනො පබ්බාපේතබ්බො. - න කණ්ණව්ණනො පබ්බාපේතබ්බො. - න නාසව්ණනො පබ්බාපේතබ්බො. - න කණ්ණනාසව්ණනො පබ්බාපේතබ්බො. - න අභ්‍යුලිව්ණනො පබ්බාපේතබ්බො. - න අලව්ණනො පබ්බාපේතබ්බො. - න කණ්ඨරව්ණනො පබ්බාපේතබ්බො. - න එණහත්ථො පබ්බාපේතබ්බො. - න බුජො පබ්බාපේතබ්බො. - න වාමනො පබ්බාපේතබ්බො. - න ගලගණ්ඨි පබ්බාපේතබ්බො. - න ලකඛණාහනො පබ්බාපේතබ්බො. - න කසාහනො පබ්බාපේතබ්බො. - න ලිඛිතකො පබ්බාපේතබ්බො. - න සිපදි පබ්බාපේතබ්බො. - න පාපරොගි පබ්බාපේතබ්බො. - න පරිසද්දසකො පබ්බාපේතබ්බො. - න කාණො පබ්බාපේතබ්බො. - න කුණ්ඨි පබ්බාපේතබ්බො. - න බඤ්ඤා පබ්බාපේතබ්බො. - න පකඛනො පබ්බාපේතබ්බො. - න ඡිනතිරියාපථො පබ්බාපේතබ්බො. - න ජරාදුබ්බලො පබ්බාපේතබ්බො. - න අකුං පබ්බාපේතබ්බො. - න මුගො පබ්බාපේතබ්බො. - න බධිරො පබ්බාපේතබ්බො. - න අකුමුගො පබ්බාපේතබ්බො. - න අකුබධිරො පබ්බාපේතබ්බො. - න මුගබධිරො පබ්බාපේතබ්බො. -පෙ- න අකුමුගබධිරො පබ්බාපේතබ්බො. යො පබ්බාපේය්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්සා” ති.

නපබ්බාපේතබ්බදවනතිංසවාරං නිට්ඨිතං.

දයස්සභාණවාරං නිට්ඨිතං.

නවමං.

1. “ලිඛිතං” ජ පු. ම නු ප. තො ටි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. එකල්හි භික්ෂුහු කැපු අත් ඇත්තහු පැවිදි කරති. - පෙ- කැපු පා ඇත්තහු පැවිදි කරති. - කැපු අත්පා ඇත්තහු පැවිදි කරති. - කැපු කන් ඇත්තහු පැවිදි කරති. - කැපු නාසය ඇත්තහු පැවිදි කරති. - කැපු කන් තාස් ඇත්තහු පැවිදි කරති. - කැපු ඇතිලි ඇත්තහු පැවිදි කරති. - කැපු මාපට ඇතිලි ඇත්තහු පැවිදි කරති. - කැපු මහනහර ඇත්තහු පැවිදි කරති. - පෙණය වැනි අත් ඇත්තහු පැවිදි කරති. - කුදු වුවහු පැවිදි කරති. - මිටි වුවහු පැවිදි කරති. - ගලගණ්ඨරෝගය ඇත්තහු පැවිදි කරති. - කෙටු ලකුණු ඇත්තහු පැවිදි කරති. - කසවලින් තලනලද්දහු පැවිදි කරති. - රජ යෙහි ලියා තබනලද්දහු පැවිදි කරති. - බරවාරෝග ඇත්තහු පැවිදි කරති. - නිතර පවත්නා පාපරෝග ඇත්තහු පැවිදි කරති. - පිරාප බැවින් පිරිස දූෂණය කරන්නහු පැවිදි කරති. - එක් ඇසක් (පමණක්) ඇත්තහු පැවිදි කරති. - වක් වූ අත්පා ඇතිලි ඇත්තහු පැවිදි කරති. - කොර වූවහු පැවිදි කරති. - එක් අතක් හෝ පයක් හෝ සිරුර අඩක් හෝ නැසුනහු පැවිදි කරති. - පිළා පැවිදි කරති. - ජරාවෙන් දුබල වූවහු පැවිදි කරති. - අකියා පැවිදි කරති. - ගොළුවා පැවිදි කරති. - බිහිරා පැවිදි කරති. - අදගොළුවා පැවිදි කරති. - අදබිහිරා පැවිදි කරති. - ගොළුබිහිරා පැවිදි කරති. - පෙ- අදගොළුබිහිරා පැවිදි කරති. නාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.

2. මහණෙනි, කැපු අත් ඇත්තේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - පෙ- කැපු පා ඇත්තේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - කැපු අත්පා ඇත්තේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - කැපු කන් ඇත්තේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - කැපු නාස් ඇත්තේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - කැපු කන්තාස් ඇත්තේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - කැපු ඇතිලි ඇත්තේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - කැපු මාපට ඇතිලි ඇත්තේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - කැපු මහනහර ඇත්තේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - පෙණය වැනි අත් ඇත්තේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - කුදු පැවිදි නො කළ යුතු ය. - මිටිවා පැවිදි නො කළ යුතු ය. - ගලගණ්ඨරෝගය ඇත්තේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - ලකුණු කෙටුයේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - කසයෙන් පැහැරුණේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - රජයෙහි ලියා තැබුයේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - බරවාරෝග ඇත්තේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - පාපරෝග ඇත්තේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - පිරිස් දූෂණය කරන්නේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - එකස් ඇත්තේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - වක් වූ අත්පා ඇත්තේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - කොර වූයේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - එක් අතක් හෝ එක් පයක් හෝ සිරුර අඩක් හෝ නැසුනේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - පිළා පැවිදි නො කළ යුතු ය. - ජරාවෙන් දුබල වූයේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - අකියා පැවිදි නො කළ යුතු ය. - ගොළුවා පැවිදි නො කළ යුතු ය. - බිහිරා පැවිදි නො කළ යුතු ය. - අදගොළුවා පැවිදි නො කළ යුතු ය. - අදබිහිරා පැවිදි නො කළ යුතු ය. - ගොළුබිහිරා පැවිදි නො කළ යුතු ය. - පෙ- අදගොළුබිහිරා පැවිදි නො කළ යුතු ය. යමෙක් පැවිදි කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ” යි වදාළ සේක.

පැවිදි නො කළ යුතු දෙකිස් වාරය නිමි.

නවවන දාසාද බණ්ඩර නිමි.

1. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බගගියා භික්ඛු අලජ්ජිතං නිසංසං දෙනති. හගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ අලජ්ජිතං නිසංසො දුතබ්බො. යොදදෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛවස්සා” ති. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අලජ්ජිතං නිසංසං වසනති. තෙපි න චිරස්සෙව අලජ්ජිතො තොනති පාප භික්ඛු¹. හගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ අලජ්ජිතං නිසංසං වන්ඛං. යො වසෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛවස්සා” ති.

2. අථ බො භික්ඛුතා එතදතොසි: “හගවතා පඤ්ඤානං ‘න අලජ්ජිතං නිසංසො දුතබ්බො. න අලජ්ජිතං නිසංසං වන්ඛං’ නති. කථනානු බො මයා ජානෙය්‍යාමි ලජ්ජි වා අලජ්ජි වා²” ති. හගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ වතුතපඤ්ඤානං ආගමෙතුං යාව භික්ඛුසභාගතං³ ජානාමි” ති.

3. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු භොසලෙසු ජනපදෙසු⁴ අභිනමග්ගපට්ටනො තොති. අථ බො තස්ස භික්ඛුතො එතදතොසි: “හගවතා පඤ්ඤානං ‘න අනිසිසිතෙන වන්ඛං’ නති. අනඤ්චමහි නිසංසකරණියො අභිනමග්ගපට්ටනො. කථනානු බො මයා පටිපජ්ජිතං” නති. හගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අභිනමග්ගපට්ටනොන භික්ඛුතා නිසංසං අලභමානෙන අනිසිසිතෙන වජ්ඣ” නති.

4. තෙන බො පන සමයෙන දො භික්ඛු භොසලෙසු ජනපදෙසු අභිනමග්ගපට්ටනො තොනති. තෙ අඤ්ඤානරං ආවාසං උපගච්ඡංසු. තන් එකො භික්ඛු ගිලානො තොති. අථ බො තස්ස ගිලානස්ස භික්ඛුතො එතදතොසි: “හගවතා පඤ්ඤානං ‘න අනිසිසිතෙන වන්ඛං’ නති. අනඤ්චමහි නිසංසකරණියො ගිලානො. කථනානු බො මයා පටිපජ්ජිතං” නති. හගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ ගිලානෙන භික්ඛුතා නිසංසං අලභමානෙන අනිසිසිතෙන වජ්ඣ” නති.

5. අථ බො තස්ස ගිලානුපට්ඨාකස්ස භික්ඛුතො එතදතොසි: “හගවතා පඤ්ඤානං ‘න අනිසිසිතෙන වන්ඛං’ නති. අනඤ්චමහි නිසංසකරණියො. අයඤ්ච භික්ඛු ගිලානො. කථනානු බො මයා පටිපජ්ජිතං” නති. හගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ ගිලානුපට්ඨාකෙන භික්ඛුතා නිසංසං අලභමානෙන යාවිසමානෙන අනිසිසිතෙන වජ්ඣ” නති.

6. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු අරඤ්ඤා විතරති. තස්ස ව තස්මි සෙනාසනෙ එාසු තොති. අථ බො තස්ස භික්ඛුතො එතදතොසි: “හගවතා පඤ්ඤානං ‘න අනිසිසිතෙන වන්ඛං’ නති. අනඤ්චමහි නිසංසකරණියො අරඤ්ඤා විතරාමි. මයාඤ්ච ඉමසමි සෙනාසනෙ එාසු තොති. කථනානු බො මයා පටිපජ්ජිතං” නති. හගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ අරඤ්ඤාසෙන භික්ඛුතා එාසු විතරං සලලභොගෙනෙන නිසංසං අලභමානෙන අනිසිසිතෙන වජ්ඣ. යද්ද පතිරුපො නිසංසද්දකො ආගච්ඡස්සති. තස්ස⁵ නිසංසං වසිස්සාමි” ති.

1. “පාපකා භික්ඛු” ම ඡ සං. 2. “ලජ්ජි වා අලජ්ජි වා” ම ඡ සං.

3. “භික්ඛුතා සභාගතං” අ ම. ඡ පු.

4. “ජනපද” ම ඡ සං.

5. “තද තස්ස” ම ඡ සං.

1. එකල්හි සථන භික්ෂුහු අලජ්ඣන්ට නිස දෙනි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අලජ්ඣන්ට නිස නොදිය යුතු ය. යමෙක් දෙන්නේ නම්, දුකුලාආච්ඡාදි” යි වදාළ සේක. එකල්හි භික්ෂුහු අලජ්ඣන් නිසා වසති. ඔහු ද නොබෝ දිනකින් ම අලජ්ඣ වූ ලාමක භික්ෂුහු වෙති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අලජ්ඣන් නිසා නො විසිය යුතු ය. යමෙක් වසන්නේ නම්, දුකුලාආච්ඡාදි” යි වදාළ සේක.

2. එකල්හි භික්ෂුන්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘අලජ්ඣන්ට නිස නො දිය යුතු ය. අලජ්ඣන් නිසා නො විසිය යුතු ය’ යි නියම කරණ ලද්දේ ය. අපි ‘(මෙ තෙමේ) ලජ්ජා හෝ වේ ද? අලජ්ජා හෝ වේ ද?’ යි කෙසේ නම් දන්නෙමු ද?” යි අදහස් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. උන්වහන්සේ “මහණෙනි, යම් තාක් භික්ෂුන් හා ගිලාදි-සභාගතිය දනිමි ද, ඒ තාක් (සිටිමි) සතර පස් දිනක් බලාපොරොත්තු වන්නට අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

3. එකල්හි එක්තරා භික්ෂුනමක් කොසොල්දනව්වෙහි අදන්මගට පිළිපත්තෝ ය. එකල්හි ඒ භික්ෂුහට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘නිස නැති ව නො විසිය යුතු ය’ යි නියම කරණ ලද්දේ ය. මමත් කට යුතු නිස ඇත්තේ අදන්මගට පිළිපත්තෝ වෙමි. ආ විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද?” යි සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අදන්මගට පිළිපත්, නිස නො ලබන්නාවූ මහණහු විසින් නිස නැතුව වසන්නට අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

4. එකල්හි භික්ෂුහු දෙනමක් කොසොල්දනව්වෙහි අදන්මගට පිළිපත්තෝ වෙත්. ඔහු එක්තරා ආචාර්යයකට ගියහ. ඔවුනතුරන් එක් නමක් ගිලන් වෙයි. ඒ ගිලන් භික්ෂුහට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘නිස නැති ව නො විසිය යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. මමත් කට යුතු නිස ඇති ගිලනෙක් වෙමි. ආ විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද?” යි සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගිලන්, නිස නො ලබන, භික්ෂුහු විසින් නිස නැති ව වසන්නට අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

5. එකල්හි ඒ ශ්‍රාතොපස්ථායකභික්ෂුහට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘නිස නැති ව නො විසිය යුතු ය’ යි පණවන ලදී. මමත් නිස කට යුත්තෙක් වෙමි. මේ මහණ ද ගිලන් ය. ආ විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද?” යි සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, (ඒ ගිලන් භික්ෂුහු විසින්) ඉල්ලනු ලබන, නිස නො ලබන්නාවූ, ශ්‍රාතො-පස්ථායක භික්ෂුහු විසින් නිස නැති ව වසන්නට අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

6. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් වනයෙහි වසයි. ඔහුට ඒ වනයෙන-සුනෙහි විසීම පහසු වේ. එකල්හි ඒ භික්ෂුහට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘නිස නැති ව නො විසිය යුතු ය’ යි පණවන ලදී. මමත් නිස කට යුත්තේ වනයෙහි වසමි. මට මේ සෙනසුනෙහි විසීම පහසු ය. ආ විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද?” යි සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, වනයෙහි වසන නිස නො ලබන භික්ෂුහු විසින් ඵාසු විකරණය සලකා ‘යම් විටෙක සුදුසු වූ නිස දෙන්නෙක් එන්නේ නම්, ඔහු නිසා වසන්නෙමි’ යි සිතා නිස නැති ව වසන්නට අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

7. තෙන බො ජන සමයෙන ආයස්මතො මහාකස්සපස්ස උපසම්පදා-
පෙබො තොති. අථ බො ආයස්මා මහාකස්සපො ආයස්මතො ආනන්දස්ස
සන්තිකෙ දුතං පාහෙසි: “ආගච්ඡතු ආනන්දො, ඉමං අනුසාවෙස්ස” තුති. ¹
ආයස්මා ආනන්දො එවමාන: “නාහං උස්සනාමි ථෙරස්ස නාමං ගහෙදුං.
ගරු මෙ ථෙරො” ති. භගවතො එතමන්. ආරොවෙදුං. “අනුජානාමි
භික්ඛවෙ, ගොතෙනනපි අනුසාවෙතු” නති.

8. තෙන බො ජන සමයෙන ආයස්මතො මහාකස්සපස්ස දො
උපසම්පදාපෙබො තොනති. තෙ විවදනති: “අහං පඨමං උපසම්පජ්ජිස්සාමි.
අහං පඨමං උපසම්පජ්ජිස්සාමි” ති. භගවතො එතමන්. ආරොවෙදුං.
“අනුජානාමි භික්ඛවෙ දො එකානුසාවණෙ ² කාතු” නති.

9. තෙන බො ජන සමයෙන සම්බුද්ධානං ථෙරානං උපසම්පදා-
පෙබො තොනති. තෙ විවදනති: “අහං පඨමං උපසම්පජ්ජිස්සාමි. අහං
පඨමං උපසම්පජ්ජිස්සාමි” ති. ථෙරා එවමානස්ස: “තඤ්ඤ මයං ආවුසො
සබ්බෙව එකානුසාවණෙ කරොමා” ති. භගවතො එතමන්. ආරොවෙදුං.
“අනුජානාමි භික්ඛවෙ දො තයො එකානුසාවණෙ කාතුං. තඤ්ඤ බො
එකෙන උපජ්ඣායෙන. න තෙව නානුපජ්ඣායෙනා” ති.

10. තෙන බො ජන සමයෙන ආයස්මා කුමාරකස්සපො ගබ්භවිසො
උපසම්පන්නො තොති. ³ අථ බො ආයස්මතො කුමාරකස්සපස්ස එතදනොසි:
“භගවතා පඤ්ඤන්තං න උභනච්ඡිකතිවස්සො පුග්ගලො උපසම්පාදෙතබ්බො ති.
අතඤ්ඤවහි ගබ්භවිසො උපසම්පන්නො. උපසම්පන්නො නු බොවහි? න නු බො
උපසම්පන්නො?” ති. භගවතො එතමන්. ආරොවෙදුං. “යං භික්ඛවෙ
මාතුකුච්ඡිසම් පඨමං විතතං උප්පන්නං, පඨමං විඤ්ඤාණං පාතුභුතං,
තදුපාදය සාවස්ස ජාති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ ගබ්භවිසං උපසම්පාදෙතු” නති.

11. තෙන බො ජන සමයෙන උපසම්පන්නා දිස්සනති කුට්ඨිකාපි
ගණ්ඨිකාපි කිලාසිකාපි ⁴ සොසිකාපි අපමාදිකාපි. භගවතො එතමන්.
ආරොවෙදුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ උපසම්පාදෙන්නෙන තෙරස
අන්තරාසිකෙ ධම්මෙ පුච්ඡතුං. එවඤ්ඤ ජන භික්ඛවෙ පුච්ඡිතබ්බො:
“සන්ති තෙ එවරුපා ආබාධා - කුට්ඨං? ගණ්ඨං? කිලාසො? සොසො?
අපමාරො? මනුස්සොසි? පුරිසොසි? භුජිස්සොසි? අනණොසි? නසි
රාජතවො? අනුඤ්ඤාතොසි මාතාපිතුහි? පරිපුණ්ණච්ඡිකතිවස්සොසි?
පරිපුණ්ණං තෙ පතනවිවරං? කින්නාමොසි? කො නාමො තෙ
උපජ්ඣායො?” ති.

1. “අනුසාවෙස්සතිති” සි මු. PTS 2. “එකානුසාවනො” තො. වි. ජ පු. අ වි

3. “අනොසි” ම ජ සා. 4. “කිලාසාපි” තො. වි. ම නු ප.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

7. එකල්හි ආයුෂමත් මහාකාශය සථවිරයන් වහන්සේට උපසම්පදා පෙක්ෂකයෙක් වේ. ඉක්බිති ආයුෂමත් මහාකාශය සථවිරයන් වහන්සේ ආයුෂමත් ආනන්ද සථවිරයන් වහන්සේගේ සම්පයට “ආනන්ද සථවිර-තෙමේ (මෙහි) ඒවා. (අවුත්) මේ තෙරණහුට කම්මාකායය අස්වාමා” යි දුතියකු යැවුන. එවිට ආයුෂමත් ආනන්ද සථවිරතෙමේ “මම සථවිරයන් වහන්සේගේ නම කියන්නට අපොහොසත් වෙමි. සථවිරයන් වහන්සේ මාගේ ගුරුය” යි කීහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගොත්‍රයෙන් අස්වන්නට * අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

8. එකල්හි ආයුෂමත් මහා කාශය සථවිරයන් වහන්සේට උපසම්පදා පෙක්ෂකයෝ දෙදෙනෙක් වෙති. “මම පළමු කොට උපසපත් වන්නෙමි. මම පළමු කොට උපසපත් වන්නෙමි” යි ඔහු විවාද කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දෙදෙන එක් අනුසාවණයෙහි උපසපත් කරන්නට අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

9. එකල්හි බොහෝ සථවිරයන් වහන්සේලාට උපසම්පදා පෙක්ෂකයෝ වෙති. ඔහු “මම පළමු කොට උපසපත් වන්නෙමි, මම පළමු කොට උපසපත් වන්නෙමි” යි විවාද කෙරෙත්. තෙරහු “ඇවැත්නි, එබැවින් අපි සියලු දෙනා එක් අනුසාවණයෙහි උපසපත් කරමු” යි මෙසේ කීහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දෙ තුන් දෙනා එක් අනුසාවණයෙහි උපසපත් කරන්නට අනුදනිමි. එ ද එක් උපාධියාය කෙනෙකුත්ගෙන් ය. නානාඋපාධියායයන්ගෙන් ඒ නො ම කට යුතු ය” යි වදාළ සේක.

10. එකල්හි ආයුෂමත් කුමාරකාශය සථවිර තෙමේ ගැබෙහි පටන් විසිවස් ඇත්තේ උපසපත් වූයේ වේ. ඉක්බිති ආයුෂමත් කුමාර කාශය සථවිරයන් වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘විසිවසින්’ අඩු පුද්ගල තෙමේ උපසපත් නො කළ යුතු ය” යි පණවන ලද්දේ ය. මම ගැබෙහි පටන් විසිවස් ඇත්තේ උපසපත් වූයෙහි වෙමි. මම උපසපත් වූයෙහි දෙ ? උපසපත් නො වූයෙහි දෙ ?” යි සැකයෙක් පනල වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මවුකුසෙහි යම් පළමු ප්‍රතිසකි විත්තයක් උපන්නේ ද, යම් පළමු ප්‍රතිසකිවිඤ්ඤායක් වූයේ ද, එතැන් පටන් ඒ ප්‍රතිසකිය ම ඔහුගේ උප්පත්තිය යි. මහණෙනි, ගැබෙහි පටන්. විසිවස් ඇත්තහු උපසපත් කරන්නට අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

11. එකල්හි කුණ්ඩරොග ඇත්තෝ ද, ගණ්ඩරොග ඇත්තෝ ද, කිලාසරොග ඇත්තෝ ද, ඝ්‍රයරොග ඇත්තෝ ද, මීමැස්මොර ඇත්තෝ ද, උපසපත් වූවාහු දක්නා ලැබෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල-කලහ. “මහණෙනි, උපසපත් කරන්නහු විසින් තෙලෙස් අන්තරායකර-ධර්මයන් විවාරන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේ විවාළ යුතු ය: ඔබට කුණු - ගණ්ඩ - කිලාස - ඝ්‍රය - මීමැස්මොර යන මෙබඳු ආබාධයෝ වෙත් ද ? මිනිසෙක් වෙති ද ? පුරුෂයෙක් වෙති ද ? නිවහල් වෙති ද ? තස නැත්තේ වෙති ද ? රාජ්‍යභවයෙක් නො වෙති ද ? මවුපියන් විසින් අනුදන්නා ලද්දේ වෙති ද ? පිරිපුන් විසිවස් ඇත්තේ වෙති ද ? ඔබගේ පාසිවුරු සම්පූර්ණ වේ ද ? (13) කි නම් ඇත්තේ වෙති ද ? ඔබගේ උපාධියාය තෙමේ කි නම් ඇත්තේ ද ?”

* උපසුත්ථය බලනු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

12. තෙන ඛො උන සමයෙන භික්ඛු අනුක්‍රියිට්ඨො උපසම්පදපෙබ්බෙ අනතරාසිකෙ ධම්මෙ පුච්ඡන්ති. උපසම්පදපෙබ්බා විජායන්ති. මඞ්ඛු හොන්ති. න සකෙකාන්ති විස්සර්ජෙත්තුං. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ පඨමං අනුසාසිත්වා පච්ඡා අනතරාසිකෙ ධම්මෙ පුච්ඡතු” නති. තත්ථෙව සම්ඝමජේඛි අනුසාසන්ති. උපසම්පදපෙබ්බා තත්ථෙව විජායන්ති. මඞ්ඛු හොන්ති. න සකෙකාන්ති විස්සර්ජෙත්තුං. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ එකමන්තං අනුසාසිත්වා සම්ඝමජේඛි අනතරාසිකෙ ධම්මෙ පුච්ඡතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, අනුසාසිතබ්බො: පඨමං උපජ්ඣා ගාතාපෙනබ්බො. උපජ්ඣා ගාතාපෙත්වා පත්තං විවරං ආවික්ඛිතබ්බො: “අයං තෙ උත්තො, අයං සම්ඝාරි. අයං උත්තරාසකෙහො. අයං අනතරාසකො. ගච්ඡ. අමුමහි ඔකාසෙ නිට්ඨාති” ති.

13. බාලා අබ්‍යන්තා අනුසාසන්ති. දුරනුක්‍රියිට්ඨා උපසම්පදපෙබ්බා විජායන්ති මඞ්ඛු හොන්ති. න සකෙකාන්ති, විස්සර්ජෙත්තුං. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ බාලෙන අබ්‍යන්තෙන අනුසාසිතබ්බො. යො අනුසාසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ බ්‍යන්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන අනුසාසිතු” නති.

14. අසමමතා අනුසාසන්ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ අසමමතෙන අනුසාසිතබ්බො. යො අනුසාසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ සමමතෙන අනුසාසිතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ සමමන්තිතබ්බො: අත්තනා වා ¹ අත්තානං සමමන්තිතබ්බං. පරෙන වා පරො සමමන්තිතබ්බො.

15. කථංඤ්ච අත්තනා වා අත්තානං සමමන්තිතබ්බං? බ්‍යන්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සම්ඝො ඤ්ඤපෙතබ්බො: “සුඤ්ඤා මෙ භන්තෙ සම්ඝො ඉත්ථන්තාමො ඉත්ථන්තාමස්ස ආයස්මිනො උපසම්පදපෙබ්බො. යදි සම්ඝස්ස පත්තකල්ලං, අභං ඉත්ථන්තාමං අනුසාසෙය්‍ය” නති. එවං අත්තනා වා අත්තානං සමමන්තිතබ්බං.

16. කථංඤ්ච පරෙන වා පරො සමමන්තිතබ්බො? බ්‍යන්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සම්ඝො ඤ්ඤපෙතබ්බො: “සුඤ්ඤා මෙ භන්තෙ සම්ඝො. ඉත්ථන්තාමො ඉත්ථන්තාමස්ස ආයස්මිනො උපසම්පදපෙබ්බො. යදි සම්ඝස්ස පත්තකල්ලං, ඉත්ථන්තාමො ඉත්ථන්තාමං අනුසාසෙය්‍ය” ති. එවං පරෙන වා ³ පරො සමමන්තිතබ්බො.

1. “අත්තනාව - සි චූ. P T S.

2. “කථංඤ්ච පන” ම ඡ සං.

3 “පරෙන” ම ඡ සං. P T S. නො වි. ජ පු. ම ඤු ප.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

12. එකල්හි භික්ෂුහු අනුශාසනා නො කළ උපසම්පදාපෙක්ෂකයන් වෙතින් අනන්තරායකරඬමියන් විවාරති. උපසම්පදාපෙක්ෂකයෝ කලබල වෙති. ලජ්ජිත වෙති. විසඳන්ට (පිළිතුරු දෙන්නට) නො පොතොසක් වෙති. භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේට මෙය සැලකුලක. “මහණෙනි, පලමු ව අනුශාසනා කොට පසු ව අනන්තරායකරඬමියන් විවාරන්නට අනුදනිමි” යි වදාළ සේක. එහි ම සහ මැද අනුශාසනා කෙරෙත්. උපසම්පදාපෙක්ෂකයෝ එසේ ම කලබල වෙති. මාකු වෙති. පිළිතුරු දෙන්නට අපොතොසක් වෙති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකුලක. “මහණෙනි, පසෙකට ගෙණ අනුශාසනා කොට සහ මැද දී අනන්තරායකරඬමියන් විවාරන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, අනුශාසනා කළ යුත්තේ මෙසේ ය: පලමු කොට උපාදායායයා ගැන්විය යුතු ය. උපාදායායයෙකු ගන්වා පා සිවුරු කිය යුතු ය: “මේ ඔබගේ පාත්‍ර ය. මේ සඬ්ඛාපි ය. මේ උත්තරාසඬ්ඛ ය. මේ අනන්තරාසක ය. යව, අසුචල් අවකාසයෙහි සිටුව”.

13. අඟු වූ අව්‍යක්තයෝ අනුශාසනා කෙරෙත්. වැරදි ලෙසට අනුශාසනා කළ උපසම්පදාපෙක්ෂකයෝ කලබල වෙති. නො වැටහෙන්නෝ වෙති. විසඳන්ට අපොතොසක් වෙති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකුලක. “මහණෙනි, අඟු වූ අව්‍යක්තයා විසින් අනුශාසනා නො කට යුතු ය. (බාල වූ) යමෙක් අනුශාසනා කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැඩ් වේ. මහණෙනි, ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් අනුශාසනා කරන්නට අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

14. සමමත නො කරණ ලද භික්ෂුහු අනුශාසනා කෙරෙත්. භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේට මෙය සැලකුලක. “මහණෙනි, සමමත නො කළ භික්ෂු-නමක් විසින් අනුශාසනා නො කට යුතු ය. යමෙක් අනුශාසනා කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැඩ් වේ. මහණෙනි, සමමතය ලැබුවහු විසින් අනුශාසනා කරන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, සමමතය කළ යුත්තේ මෙසේ ය. තමන් විසින් හෝ තමා සමමත කට යුතු ය. අනිකකු විසින් හෝ අනෙකෙක් සමමත කට යුතු ය.”

15. “තමන් විසින් හෝ තමා සමමත කළ යුත්තේ කෙසේ ද? ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඬ්ඛ නෙමේ මෙසේ දැන්විය යුතු ය: ‘සඬ්ඛ නෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මෙ නම් ඇත්තේ මෙ නම් ඇති ආයුෂ්මත්’-හුගේ උපසම්පදාපෙක්ෂකයා වේ. ඉදින් සඬ්ඛයාගට සුදුසු කල් පැමිණියේ මේ නම්, මම මෙ නම් ඇත්තහුට අනුශාසනා කරන්නෙමි’ යි මෙසේ තමන් විසින් හෝ තමා සමමත කළ යුතු ය.”

16. “අන්‍යයකු විසින් හෝ අනෙකෙක් සමමත කළ යුත්තේ කෙසේ ද? ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඬ්ඛ නෙමේ මෙසේ දැන්විය යුතු ය: ‘සඬ්ඛ නෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මෙ නම් ඇත්තේ මෙ නම් ඇති ආයුෂ්මත්’හුගේ උපසම්පදාපෙක්ෂකයා වේ. ඉදින් සඬ්ඛයාගට සුදුසු කල් පැමිණියේ නම්, මෙ නම් ඇත්තේ මෙ නම් ඇත්තහුට අනුශාසනා කරන්නේ ය’ යි අන්‍යයකු විසින් හෝ අනෙකෙක් මෙසේ සමමත කළ යුතු ය.”

17. තෙන සමමනෙන භික්ඛුනා උපසම්පදපෙබො උපසංඝකම්භො ඵවමස්ස වචනියො: “සුඤ්ඤි ඉත්තනාම. අයං තෙ සච්චකාලො, භුතකාලො. යං ජාතං නං සංඝමඥේඛි පුච්ඡන්තො සන්තං අපීති වත්තබ්බං. අසන්තං නපීති වත්තබ්බං. මා බො විජාහි. මා බො මඛකු අනොසි. ඵවං නං පුච්ඡස්සන්ති: සන්ති තෙ ඵවරුපා ආබාධා - කුට්ඨං? ගණේඛා? කිලාසො? සොසො? අපමාරො? මනුස්සො‘හි? පුරිසො‘හි? භුජිස්සො‘හි? අනණො‘හි? නහි රාජහවො? අනුඤ්ඤාතො‘හි මාතාපිතුති? පරිපුණ්ණ-චිසතිවස්සො‘හි? පරිපුණ්ණං තෙ පත්තචීවරං? කින්නාමො‘හි? කො නාමො තෙ උපජ්ඣායො?” ති.

18. ඵකතො ආගච්ඡන්ති. “න භික්ඛවෙ, ඵකතො ආගන්තබ්බං. අනුසාසකෙන පඨමචරං ආගන්තො සංඝස්ස ඤාපෙතබ්බො:

19. “සුඤ්ඤාං මෙ භන්තෙ, සංඝස්සා. ඉත්තනාමො ඉත්තනාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදපෙබො. අනුසිට්ඨො සො මයා. යදි සංඝස්ස පත්තකල්ලං, ඉත්තනාමො ආගච්ඡස්සා ති. ‘ආගච්ඡාති’ ති වත්තබ්බො.”

20. ඵකංසං උත්තරාසංඝං කාරාපෙඤා භික්ඛුනං පාදෙ වඤ්ඤාපෙඤා උක්ඛුට්ඨං නිසීදපෙඤා අඤ්ඤිං පග්ගණ්ණාපෙඤා උපසම්පදං යාචා-පෙතබ්බො:

21. “සංඝං භන්තෙ, උපසම්පදං යාචාමි. උලුමපතු මං භන්තෙ, සංඝස්සා අනුකම්පං උපාදය. දුතියමි භන්තෙ, සංඝං උපසම්පදං යාචාමි. උලුමපතු මං භන්තෙ, සංඝස්සා අනුකම්පං උපාදය. තතියමි භන්තෙ, සංඝං උපසම්පදං යාචාමි. උලුමපතු මං භන්තෙ, සංඝස්සා අනුකම්පං උපාදයා” ති.

22. බ්‍යන්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සංඝස්සා ඤාපෙතබ්බො: “සුඤ්ඤාං මෙ භන්තෙ, සංඝස්සා. අයං ඉත්තනාමො ඉත්තනාමස්ස ආයස්මතො උප-සම්පදපෙබො. යදි සංඝස්ස පත්තකල්ලං, අනං ඉත්තනාමං අන්තරාසිකෙ ඛමෙම පුච්ඡස්සා” තති. ‘සුඤ්ඤි ඉත්තනාම, අයං තෙ සච්චකාලො, භුතකාලො. යං ජාතං නං පුච්ඡාමි. සන්තං අපීති වත්තබ්බං. අසන්තං නපීති වත්තබ්බං. සන්ති තෙ ඵවරුපා ආබාධා - කුට්ඨං? ගණේඛා? කිලාසො? සොසො? අපමාරො? මනුස්සො‘හි? පුරිසො‘හි? භුජිස්සො‘හි? අනණො‘හි? නහි රාජහවො? අනුඤ්ඤාතො‘හි මාතාපිතුති? පරිපුණ්ණ-චිසතිවස්සො‘හි? පරිපුණ්ණං තෙ පත්තචීවරං? කින්නාමො‘හි? කො නාමො තෙ උපජ්ඣායො’? ති.

17. සමමතය ලද එ¹ භික්ෂුහු විසින් (උපසම්පදාපෙක්ෂකයා වෙතට) ගොස් “මෙ නම් ඇත්ත, අසව. මේ ඔබගේ සත්‍යය කිය යුතු කාලය යි. වුවක් කිය යුතු කාලය යි. සහ මැද විවාරණ කල්හි වුවක් නම් ඇතැ යි කිය යුතු ය. නො වුවක් නම් නැතැ යි කිය යුතු ය. නුඤ්ඤා වුවෙන් නො වන්න. තැකිලෙන් නෙක් නො වන්න. ඔබගෙන් මෙසේ විවාරන්නාහු ය: ඔබට කුණ්ඨ, ගණ්ඨ, කිලාස, ඝෂ්‍ය, මීමැස්මොර යන මෙබඳු ආබාධයෝ වෙත් ද? මිනිස් වෙහි ද? පිරිමියෙක් වෙහි ද? නිවහලෙක් වෙහි ද? නය නැත්තෙහි ද? රූපතටයෙක් නො වෙහි ද? මවුපියන් විසින් අනුදන්නා ලද්දේ වෙහි ද? පිරිපුන් විසි වස් ඇත්තෙහි ද? ඔබගේ පාසිවුරු සම්පූර්ණ ද? කි නම් ඇත්තෙහි ද? ඔබගේ උපාධ්‍යාය තෙමේ කි නම් ඇත්තේ වේ ද?” යි මෙසේ ඇසිය යුතු වන්නේ ය.”

18. (අනුශාසනා කළ භික්ෂුහු අනුශිෂ්ට උපසම්පදාපෙක්ෂකයන් හා) එක් ව එකි. “මහණෙනි, එක් ව නො ආ යුතු ය අනුශාසකයා පළමු කොට අවුත් සමසයාට මෙසේ දැන්විය යුතු ය:

19. “සමස තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මෙ නම් ඇත්තේ මෙ නම් ඇති ආශුෂමත්තට උපසම්පදාපෙක්ෂක වේ. මා විසින් හෙ තෙමේ අනුශාසනා කරණ ලද්දේ ය. ඉදින් සමසයාට කල් පැමිණියේ නම්, මෙ නම් ඇත්තේ එන්නේ ය. එව යි කිය යුතු ය.”

20. උතුරුසහසිවුර එකස් කරවා භික්ෂුන්ගේ පා වදවා උක්කුටික-යෙන් හිඳවා ඇඳිලි ගන්වා උපසම්පදාව යාවඤ්ඤ කරවිය යුතු ය.

21. “සාමිනි, සමසයාගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලමි. අනුකම්පා කොට සමස තෙමේ මා සාමණේරතාවයෙන් උදුරවා. දෙවනු ව ද සාමිනි, සමසයාගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලමි. අනුකම්පා කොට සමස තෙමේ මා සාමණේරතාවයෙන් උදුරවා. තෙවනු ව ද සාමිනි, සමසයාගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලමි. අනුකම්පා කොට සමස තෙමේ මා සාමණේරතාවයෙන් උදුරවා.”

22. “ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සමසයාට මෙසේ දැන්විය යුතු ය: ‘සමස තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මෙ නම් ඇති මෙ තෙමේ මෙ නම් ඇති ආශුෂමත්තෙන් උපසම්පදාපෙක්ෂක වේ. ඉදින් සමසයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, මම මෙ නම් ඇත්තාගෙන් අනතරායකර-ධර්මයන් විවාරන්නෙමි. මෙ නම් ඇත්ත, අසව. මේ තාගේ ඇත්ත කිය යුතු කාලය යි. වුවක් කිය යුතු කාලය යි. යමක් වූයේ නම් එය අසමි. වුවක් නම් ඇතැ යි කිය යුතු ය. නො වුවක් නම් නැතැ යි කිය යුතු ය. ඔබට කුණ්ඨ, ගණ්ඨ, කිලාස, ඝෂ්‍ය, මීමැස්මොර යන මෙබඳු ආබාධයෝ වෙත් ද? මිනිස් වෙහි ද? පිරිමියෙක් වෙහි ද? නිවහලෙක් වෙහි ද? නය නැත්තෙහි ද? රූපතටයෙක් නො වෙහි ද? මවුපියන් විසින් අනුදන්නා ලද්දේ වෙහි ද? පිරිපුන් විසි වස් ඇත්තෙහි ද? ඔබගේ පාසිවුරු සම්පූර්ණ ද? කි නම් ඇත්තෙහි ද? ඔබගේ උපාධ්‍යාය තෙමේ කි නම් ඇත්තේ ද?’

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

23. බ්‍යන්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඛේසා ඤාපෙනබ්බා: ‘සුඤ්ඤානං මෙ භනෙන, සඛේසා. අයං ඉත්තනාමො ඉත්තනාමස්ස ආයසමනො උපසම්පදාපෙවො. පරිසුද්ධො අනතරාසිකෙති ධම්මෙති. පරිපුණ්ණස්ස පත්තච්චරං. ඉත්තනාමො සඛිං උපසම්පදං යාවති ඉත්තනාමෙන උපර්ක්කායෙන. යදි සඛිස්ස පත්තකල්ලං, සඛේසා ඉත්තනාමං උපසම්පාදෙය්‍ය ඉත්තනාමෙන උපර්ක්කායෙන. එසා ඤාතති.

24. “සුඤ්ඤානං මෙ භනෙන, සඛේසා. අයං ඉත්තනාමො ඉත්තනාමස්ස ආයසමනො උපසම්පදාපෙවො. පරිසුද්ධො අනතරාසිකෙති ධම්මෙති. පරිපුණ්ණස්ස පත්තච්චරං. ඉත්තනාමො සඛිං උපසම්පදං යාවති ඉත්තනාමෙන උපර්ක්කායෙන. සඛේසා ඉත්තනාමං උපසම්පාදෙති ඉත්තනාමෙන උපර්ක්කායෙන. යස්සායසමනො ඛමති ඉත්තනාමස්ස උපසම්පද ඉත්තනාමෙන උපර්ක්කායෙන, සො භුණ්හස්ස. යස්ස න කඛමති, සො භාසෙය්‍ය.”

25. “දුතියමපි එතමත්ථං වදාමි. සුඤ්ඤානං මෙ භනෙන, සඛේසා. අයං ඉත්තනාමො ඉත්තනාමස්ස ආයසමනො උපසම්පදාපෙවො. පරිසුද්ධො අනතරාසිකෙති ධම්මෙති. පරිපුණ්ණස්ස පත්තච්චරං. ඉත්තනාමො සඛිං උපසම්පදං යාවති ඉත්තනාමෙන උපර්ක්කායෙන. සඛේසා ඉත්තනාමං උපසම්පාදෙති ඉත්තනාමෙන උපර්ක්කායෙන. යස්සායසමනො ඛමති ඉත්තනාමස්ස උපසම්පද ඉත්තනාමෙන උපර්ක්කායෙන, සො භුණ්හස්ස. යස්ස න කඛමති, සො භාසෙය්‍ය.”

26. “තතියමපි එතමත්ථං වදාමි. සුඤ්ඤානං මෙ භනෙන, සඛේසා. අයං ඉත්තනාමො ඉත්තනාමස්ස ආයසමනො උපසම්පදාපෙවො. පරිසුද්ධො අනතරාසිකෙති ධම්මෙති. පරිපුණ්ණස්ස පත්තච්චරං. ඉත්තනාමො සඛිං උපසම්පදං යාවති ඉත්තනාමෙන උපර්ක්කායෙන. සඛේසා ඉත්තනාමං උපසම්පාදෙති ඉත්තනාමෙන උපර්ක්කායෙන. යස්සායසමනො ඛමති ඉත්තනාමස්ස උපසම්පද ඉත්තනාමෙන උපර්ක්කායෙන, සො භුණ්හස්ස. යස්ස න කඛමති, සො භාසෙය්‍ය.”

27. ‘උපසම්පන්නො සඛේසන ඉත්තනාමො ඉත්තනාමෙන උපර්ක්කායෙන. ඛමති සඛිස්ස. තස්මා භුණ්හි. එවමෙනං ධාරයාමි’ ති.

උපසම්පදාකමමං නිට්ඨිතං.

23. “ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිඵල භික්ෂුනමක් විසින් සමස්තාට මෙසේ දැන්විය යුතු ය: ‘සමස්ත තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මෙ නම් ඇති මෙ තෙමේ මෙ නම් ඇති ආයුෂමත්තට උපසම්පදාපෙක්‍ෂක වේ. අන්තරායකරධම්මයන්ගෙන් පිරිසිදු ය. මොහුගේ පාසිවුරු සම්පූර්ණ ය. මෙ නම් ඇත්තේ මෙ නම් ඇත්තනු උපාධිත්‍යාය කොට ගෙන සමස්තාගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලයි. සමස්තාට කල් පැමිණියේ නම් සමස්ත තෙමේ මෙ නම් ඇති උපාධිත්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව මෙ නම් ඇත්තනු උපසපන් කරන්නේ ය. මෙ දැන්වීම ය.

24. ස්වාමීනි, ‘සමස්ත තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මෙ නම් ඇත්තේ මෙ නම් ඇති ආයුෂමත්තට උපසම්පදාපෙක්‍ෂක වේ. අන්තරායකරධම්මයන්ගෙන් පිරිසිදු ය. මොහුගේ පාසිවුරු සම්පූර්ණ ය. මෙ නම් ඇත්තේ මෙ නම් ඇත්තනු උපාධිත්‍යාය කොට ගෙන සමස්තාගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලයි. සමස්ත තෙමේ මෙ නම් ඇති උපාධිත්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව මෙ නම් ඇත්තනු උපසපන් කරයි. මෙ නම් ඇති උපාධිත්‍යායයාගෙන් යුක්ත වූ මෙ නම් ඇත්තනුගේ උපසම්පදාව යම් ආයුෂමතෙකුත් රුචි වේ නම්, හෙ තෙමේ නිශ්ශබ්ද වේවා. යමෙකුට රුචි නො වේ නම්, හෙ තෙමේ කියාවා.

25. “දෙවනුව ද මේ කරුණ කියමි. ස්වාමීනි, සමස්ත තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මෙ නම් ඇත්තේ මෙ නම් ඇති ආයුෂමත්තට උපසම්පදාපෙක්‍ෂක වේ. අන්තරායකරධම්මයන්ගෙන් පිරිසිදු ය. මොහුගේ පාසිවුරු සම්පූර්ණ ය. මෙ නම් ඇත්තේ මෙ නම් ඇති උපාධිත්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව සමස්තාගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලයි. සමස්ත තෙමේ මෙ නම් ඇති උපාධිත්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව මෙ නම් ඇත්තනු උපසපන් කරයි. මෙ නම් ඇති උපාධිත්‍යායයාගෙන් යුක්ත වූ මෙ නම් ඇත්තනුගේ උපසම්පදාව යම් ආයුෂමතෙකුත් රුචි වේ නම්, හෙ තෙමේ නිශ්ශබ්ද වේවා. යමෙකුට රුචි නො වේ නම්, හෙතෙමේ කියාවා.”

26. “තෙවනුව ද මේ කරුණ කියමි. ස්වාමීනි, සමස්ත තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මෙ නම් ඇත්තේ මෙ නම් ඇති ආයුෂමත්තගේ උපසම්පදාපෙක්‍ෂකයෙකි. අන්තරායකරධම්මයන්ගෙන් පිරිසිදු ය. මොහුගේ පාසිවුරු සම්පූර්ණ ය. මෙ නම් ඇත්තේ මෙ නම් ඇති උපාධිත්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව සමස්තාගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලයි. සමස්ත තෙමේ මෙ නම් ඇත්තනු මෙ නම් ඇති උපාධිත්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව උපසපන් කරයි. මෙ නම් ඇති උපාධිත්‍යායයාගෙන් යුක්ත වූ මෙ නම් ඇත්තනුගේ උපසම්පදාව යම් ආයුෂමතෙකුත් රුචි වේ නම්, හෙ තෙමේ නිශ්ශබ්ද වේවා. යමෙකුට රුචි නො වේ නම්, හෙතෙමේ කියාවා.”

27. “සමස්තා විසින් මෙ නම් ඇති උපාධිත්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව මෙ නම් ඇත්තේ උපසපන් කරණ ලද්දේ ය. සමස්තාට එය රුචි වේ. එහෙයින් තුෂණිමග්ග වේ. මෙය මෙසේ දරමි.”

උපසම්පදාකම්මය නමි.

1. තාවදෙව ඡායා මෙතබ්බා. උතුපමාණං ආචික්ඛිතබ්බං. දිවසභාගො ආචික්ඛිතබ්බො, සඛිනීචි ආචික්ඛිතබ්බො, චන්තාරො නිස්සයා ආචික්ඛිතබ්බො.

2. පිණ්ඩියාලොපහොජනං නිස්සය පබ්බජ්ජා. තත්ථ තෙ යාවජ්චං උස්සාහො කරණීයො. අතිරෙකලාහො - සඛිඝ්ඤානං, උද්දෙසභ්භානං, නිමන්තනං, සලාකභ්භානං, පඤ්ඤා, උපොසථිකං, පාටිපදිකං. (1)

3. පංසුකුලච්චරං නිස්සය පබ්බජ්ජා. තත්ථ තෙ යාවජ්චං උස්සාහො කරණීයො. අතිරෙකලාහො - බොමං, කප්පාඝිකං කොසෙය්‍යං, කම්බලං, සාණං, භාගිං. (2)

4. රුක්ඛමූලසෙනාසනං නිස්සය පබ්බජ්ජා. තත්ථ තෙ යාවජ්චං උස්සාහො කරණීයො. අතිරෙකලාහො - විතාරො, අඛස්සොගො, පාසාදො, තම්බිකං, ගුහා. (3)

5. පුඤ්චුත්තනෙසජ්ජං නිස්සය පබ්බජ්ජා. තත්ථ තෙ යාවජ්චං උස්සාහො කරණීයො. අතිරෙකලාහො - සප්පි, නවනිනං, තෙලං, මුට්ඨ, ථාණික නති. (4)

චන්තාරො නිස්සයා නිට්ඨිතා.

—

1. උපසපන් කිරීමට අනතුරු ව (උපසපන් වේලාව දැනගැනීමට) පියවර මැනිය යුතු ය. සාතුප්‍රමාණය කිය යුතු ය. දවස පිළිබඳ පෙරවරු පස්වරු කිය යුතු ය. සමිතිය කිය යුතු ය. නිස සතර කිය යුතු ය.

2. පැවිද්ද සිහා ලත් බන්ධිමු නිසා ය. තා විසින් දිවි තෙක් ඒ පිණිසාලොපතොජනයෙහි උත්සාහ කට යුතු ය. සමසයා පිණිස දෙන බත, උදෙසා දෙන බත, ආරාධනා කොට දෙන බත, කුසපත් හෙළා දෙන බත, පසළොස් දිනකට වරක් දෙන බත, පොතෝදනයෙහි දෙන බත, පැළ-වියෙහි දෙන බත - යන මෙය අතිරෙක ලාභය යි. (1)

3. පැවිද්ද පංසුකුලසිවුර නිසා ය. තා විසින් දිවි තෙක් ඒ පංසු කුලවීරයෙහි උත්සාහ කට යුතු ය. කොමු, කපු, කොසෙය්‍ය, කම්බිලි, හණ, මිශ්‍ර පිළි - යන මෙය අතිරෙක ලාභය යි. (2)

4. පැවිද්ද රුක්මුල්සෙනසුන නිසා ය. තා විසින් දිවි තෙක් ඒ රුක්ක මුලසෙනාසනයෙහි උත්සාහ කට යුතු ය. වෙහෙර, ගුරුළු පියාපත් වැනි වහල ඇති ගෙය, සිටු රැස් ගෙය, සඳුළු සහිත ගෙය, ගුහා - යන මෙය අතිරෙක ලාභයි. (3)

5. පැවිද්ද ගොමුත්‍ර බෙහෙත් නිසා ය. තා විසින් දිවි තෙක් ඒ පුති මුත්තනෙසජ්ජයෙහි උත්සාහ කට යුතු ය. හිතෙල්, වෙඩරු, තෙල්, මී, උක්සකුරු - යන මෙය අතිරෙක ලාභය යි. (4)

සතර නිස නිමි.

1. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අඤ්ඤාතරං භික්ඛුං උපසම්පාදෙත්වා එකකං ඔනාය පක්කමිංසු. සො පච්ඡා එකකොව ¹ ආගච්ඡන්තො අනතරාමයො පුරාණදුතිසිකාය සමාගඤ්ඤි. සා එවමාන: “කිං දුති පබ්බජිතොසි?” ති. ² “ආම, පබ්බජිතොමති” ති. ³ දුල්ලහො බො පබ්බජිතාන: මෙට්ඨනො ධම්මො. එති, මෙට්ඨනං ධම්මං පතිසෙවා” ති. සො තස්සා මෙට්ඨනං ධම්මං පතිසෙවිත්වා විරෙන අගමාසි. භික්ඛු එවමානංසු: “කිංසු නං ආට්ඨසො, එවං විරං අකාසි?” ති අථ බො සො භික්ඛු භික්ඛුතං එතමන්ථ ආරොවෙසි. භික්ඛු භගවතො එතමන්ථ ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උපසම්පාදෙත්වා දුතියා දාහුං, චත්තාරි ව අකරණීයානි ආචික්ඛිතුං.”

2. උපසම්පන්නො භික්ඛුතා මෙට්ඨනො ධම්මො න පතිසෙවිතබ්බො අනතමසො තිරච්ඡානග්ගායපි. යො භික්ඛු මෙට්ඨනං ධම්මං පතිසෙවති, අස්සමණො තොති අසකායපුත්තියො. සෙය්‍යථාපි නාම පුරිසො සීසච්ඡන්තො අනබ්බො තෙන සරීරබ්බතෙන ජිවිතුං, එවමෙව භික්ඛු මෙට්ඨනං ධම්මං පතිසෙවිත්වා අස්සමණො තොති අසකායපුත්තියො. තං තෙ යාවජ්චං අකරණීයං. (1)

3. උපසම්පන්නො භික්ඛුතා අදින්නං ථෙය්‍යසංඛිතං න ආදානබ්බං අනතමසො තිණසලාකං උපාදාය. යො භික්ඛු පාදා වා පාදාරතං වා අතිරෙකපාදං වා අදින්නං ථෙය්‍යසංඛිතං ආදියති, අස්සමණො තොති අසකායපුත්තියො. සෙය්‍යථාපි නාම පණ්ඩුපලාසො බ්බතා පමුත්තො අනබ්බො හරිතත්තාය, එවමෙව භික්ඛු පාදං වා පාදාරතං වා අතිරෙකපාදං වා අදින්නං ථෙය්‍යසංඛිතං ආදිසිත්වා අස්සමණො තොති අසකාය පුත්තියො. තං තෙ යාවජ්චං අකරණීයං. (2)

4. උපසම්පන්නො භික්ඛුතා සඤ්චිච්ච පාණො ජීවිතා න වොරොපෙනබ්බො අනතමසො කුන්ධකිපිලලිකං උපාදාය. යො භික්ඛු සඤ්චිච්ච මනුස්සවිග්ගහං ජීවිතා වොරොපෙති අනතමසො ගබ්ගපාතනං උපාදාය, අස්සමණො තොති අසකායපුත්තියො. සෙය්‍යථාපි නාම පුප්ඵසිලා දොධා භින්නා අප්පටිසක්කිකා තොති, එවමෙව භික්ඛු සඤ්චිච්ච මනුස්සවිග්ගහං ජීවිතා වොරොපෙති අස්සමණො තොති අසකායපුත්තියො. තං තෙ යාවජ්චං අකරණීයං. (3)

5. උපසම්පන්නො භික්ඛුතා උත්තරිමනුස්සධම්මො න උල්ලපිතබ්බො අනතමසො සුඤ්ඤගාරෙ අභිරමාමිති. යො භික්ඛු පාටිච්ඡො ඉච්ඡාපකතො අසන්නං අභුතා උත්තරිමනුස්සධම්මං උල්ලපති කුතා වා විමොක්ඛං වා සමාධිං වා සමාපත්තිං වා මග්ගා වා ඵලං වා, අස්සමණො තොති අසකායපුත්තියො. සෙය්‍යථාපි නාම තාලො මන්ධවජ්ඡන්තො අනබ්බො සුත විරුලුසීයා, එවමෙව භික්ඛු පාටිච්ඡො ඉච්ඡාපකතො අසන්නං අභුතං උත්තරිමනුස්සධම්මං උල්ලපිති අස්සමණො තොති අසකායපුත්තියො. තං තෙ යාවජ්චං අකරණීයං නති (4)

චත්තාරි අකරණීයානි නිවසිතානි.

1 “එකකං” අ ටි ජ පු. ම සු ප. 2. “පබ්බජිතොසි” අ ටි.

3. “පබ්බජිතොමති” ඉ ජ සං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. එකල්හි භික්ෂුහු එක්තරා භික්ෂුනමක් උපසපත් කොට තනි ව හැර දමා ගියහ. හෙතෙමේ පසු ව තනි ව එන්නේ අතරමග දී පෙර බිරිදට හමු විය. ඔහුගේ “කොතොම ද? දැන් පැවිදි වූයෙහි ද?” යි ඇසී ය. “ඔව්. දැන් පැවිදි වූයෙමි” (යි හේ කී ය). “පැවිද්දනට මෙවුන ධර්මය ලැබීම පහසු නොවේ. එන්න, මෙවුන්දම් සෙවනය කරන්නැ” යි කීවා ය. ඒ භික්ෂු තෙමේ ඇහා මෙවුන්දම් සෙවනය කොට බොහෝ වේලාවක් ගෙවා භික්ෂුන් වෙත ගියේ ය. එකල්හි භික්ෂුහු “ඇවැත්නි, ඔබ කුමක් නිසා බොහෝ කල් ගෙවුවෝ ද?” යි ඇසී ය. එවිට ඒ භික්ෂු තෙමේ සියලු කරුණු භික්ෂුන්ට සැලකෙළේ ය. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකලහ. උන්වහන්සේ “මහණෙනි, උපසපත් කොට දෙ වැන්නෙකු දෙන්නට ද, නොකට යුතු කරුණු සතර කියන්නට ද අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

2. උපසපත් මහණහු විසින් යටත් පිරිසෙයින් නිරිසන් ගිය මාගමක හා ද මෙවුන්දම් නො සෙවිය යුතු ය. යම් මහණෙක් මෙවුන්දම් සෙවනය කෙරේ නම්, හෙතෙමේ ශ්‍රමණයෙක් නොවේ. ශාක්‍යපුත්‍රයෙක් නොවේ. හිස් සිදි පුරුෂයෙක් ඒ ශරීරබකිතයෙන් ජීවත් වන්නට යම් සේ හැකි නොවේ ද, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙවුන්දම් සෙවනය කිරීම හේතු කොට ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රයෙක් නොවේ. තා විසින් ඒ මෙවුන්දම් සෙවනය දිවි හෙක් නොකට යුතු ය. (1)

3. උපසපත් මහණහු විසින් යටත් පිරිසෙයින් තණකුරක් පටන් වූ නොදුන් දෙයක් සොරසිතින් නොගත යුතු ය. යම් මහණෙක් කහවණු වෙන් සතරෙන් කොටස වූ පාදයක් හෝ පාදයක් අගනාවූ හෝ පාදය කට වැසී තරම් වූ හෝ නොදුන් දෙයක් සොර සිතින් ගනී ද, හෙතෙමේ ශ්‍රමණයෙක් නොවේ. ශාක්‍යපුත්‍රයෙක් නොවේ. නැව්ටෙන් ගැලවුනු ඉදිනු කොළයක් නිල්වත් වීමට යම් සේ නොසුදුසු වේ ද, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ පාදයක් වූ හෝ පාදයක් අගනාවූ හෝ පාදයකට වැසී තරම් වූ හෝ නොදුන් දෙයක් සොර සිතින් ගැනීම හේතු කොට ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රයෙක් නොවේ. තා විසින් ඒ සොරකම දිවි හෙක් නොකට යුතු ය. (2)

4. උපසපත් මහණහු විසින් දත දත යටත් පිරිසෙයින් කුරැකුහුමුවෙකු පටන් පණැති සතෙකු ජීවිතයෙන් තොර නොකළ යුතු ය. යම් මහණෙක් දත දත යටත් පිරිසෙයින් ගැබ් හෙළීම පටන් මිනිස් සිරුරක් ජීවිතයෙන් තොර කෙරේ ද, හෙතෙමේ ශ්‍රමණයෙක් නොවේ. ශාක්‍යපුත්‍රයෙක් නොවේ. යම් සේ දෙකට බිඳුනු මහත් ගලෙක් නොගැලවිය හැකි වේ ද, එ පරිද්දෙන් ම මහණෙක් තෙමේ දත දත මිනිස් සිරුරක් ජීවිතයෙන් තොර කිරීම හේතුවෙන් ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රයෙක් නොවේ. තා විසින් එය දිවි හෙක් නොකට යුතු ය. (3)

5. උපසපත් මහණහු විසින් ධ්‍යානාදී උත්තරිමනුෂ්‍යධර්මය නොකිය යුතු ය. යටත් පිරිසෙයින් ශුන්‍යාගාරයෙහි ඇලෙමි සිදු නොකිය යුතු ය. යම් මහණෙක් තෙමේ ලාමක ආසා ඇත්තේ ආසාවෙන් මඛනා ලද්දේ විද්‍යමාන නොවූ ධ්‍යානයක් හෝ විමොක්ෂයක් හෝ සමාධියක් හෝ සමාපත්තියක් හෝ මාභීයක් හෝ ඵලයක් හෝ යන උත්තරිමනුෂ්‍ය ධර්මය කියා ද, (හෙතෙමේ) ශ්‍රමණයෙක් නොවේ. ශාක්‍යපුත්‍රයෙක් නොවේ. කර්පිය කපා හළ තල්ගසි නැවත හට ගැනීමට යම් සේ සුදුසු නොවේ ද, එ පරිද්දෙන් ම ලාමක ආසා ඇති ආසාවෙන් මැඩුනු ඒ මහණ තෙමේ අවිද්‍යමාන වූ උත්තරිමනුෂ්‍යධර්මය කියා පෑම හේතු කොට ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රයෙක් නොවේ. තා විසින් එය දිවි හෙක් නොකට යුතු ය. (4)

සතර අභරණීයයෝ නිමි.

1. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු ආපනතිං අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකො විබ්බමි. සො පුන පච්චාගන්ත්වා භික්ඛු උපසම්පදං යාචි. භගවතො එතමන්ඨං ආරොවෙසුං.

2. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආපනතිං අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකො විබ්බමති, සො පුන පච්චාගන්ත්වා භික්ඛු උපසම්පදං යාචති, සො එවමස්ස වචනීයො: ‘පස්සිස්සසි නං ආපනති’ නති. සවාහං පස්සිස්සාමි ති, පබ්බාජෙතබ්බො. සවාහං න පස්සිස්සාමි ති, න පබ්බාජෙතබ්බො. පබ්බා-
ජෙත්වා වග්ගතබ්බො: ‘පස්සිස්සසි නං ආපනති’ නති. සවාහං පස්සිස්සාමි ති, උපසම්පාදෙතබ්බො. සවාහං න පස්සිස්සාමි ති, න උපසම්පාදෙතබ්බො. උපසම්පාදෙත්වා වග්ගතබ්බො: ‘පස්සිස්සසි නං ආපනති’ නති. සවාහං පස්සිස්සාමි ති, ඔසාරෙතබ්බො. සවාහං න පස්සිස්සාමි ති, න ඔසාරෙතබ්බො. ඔසාරෙත්වා වග්ගතබ්බො: ‘පස්සාති 1 නං ආපනති’ නති. සචෙ පස්සති, ඉච්චෙතං කුසලං. නො වෙ පස්සති, ලබ්බමානාය සාමග්ගියා පුන උක්ඛිපිතබ්බො. අලබ්බමානාය සාමග්ගියා අනාපනති සමේහාගෙ සංවාසෙ.”

3. “ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු ආපනතිං අප්පට්ඨකමෙම උක්ඛිත්තකො විබ්බමති, සො පුන පච්චාගන්ත්වා භික්ඛු උපසම්පදං යාචති, සො එවමස්ස වචනීයො: ‘පට්ඨකරිස්සසි නං ආපනති’ නති. සවාහං පට්ඨකරිස්සාමි ති, පබ්බාජෙතබ්බො. සවාහං න පට්ඨකරිස්සාමි ති න පබ්බාජෙතබ්බො. පබ්බාජෙත්වා වග්ගතබ්බො: ‘පට්ඨකරිස්සසි නං ආපනති’ නති. සවාහං පට්ඨකරිස්සාමි ති, උපසම්පාදෙතබ්බො. සවාහං න පට්ඨකරිස්සාමි ති, න උපසම්පාදෙතබ්බො. උපසම්පාදෙත්වා වග්ගතබ්බො: ‘පට්ඨකරිස්සසි නං ආපනති’ නති. සවාහං පට්ඨකරිස්සාමි ති, ඔසාරෙතබ්බො. සවාහං න පට්ඨකරිස්සාමි ති, න ඔසාරෙතබ්බො. ඔසාරෙත්වා වග්ගතබ්බො: ‘පට්ඨකරොති නං ආපනති’ නති. සචෙ පට්ඨකරොති, ඉච්චෙතං කුසලං. නො වෙ පට්ඨකරොති, ලබ්බමානාය සාමග්ගියා පුන උක්ඛිපිතබ්බො. අලබ්බමානාය සාමග්ගියා අනාපනති සමේහාගෙ සංවාසෙ.”

4. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකො විබ්බමති, සො පුන පච්චාගන්ත්වා භික්ඛු උපසම්පදං යාචති, සො එවමස්ස වචනීයො: ‘පට්ඨිස්සජ්ජස්සසි නං පාපිකං දිට්ඨි’ නති. සවාහං පට්ඨිස්සජ්ජස්සාමි ති, පබ්බාජෙතබ්බො. ‘සවාහං’ න පට්ඨිස්ස-
ජ්ජස්සාමි ති, න පබ්බාජෙතබ්බො. පබ්බාජෙත්වා වග්ගතබ්බො: ‘පට්ඨිස්සජ්ජස්සසි නං පාපිකං දිට්ඨි’ නති. ‘සවාහං පට්ඨිස්සජ්ජස්සාමි ති, උපසම්පා-
දෙතබ්බො. සවාහං න පට්ඨිස්සජ්ජස්සාමි ති, න උපසම්පාදෙතබ්බො. උපසම්පාදෙත්වා වග්ගතබ්බො: ‘පට්ඨිස්සජ්ජස්සසි නං පාපිකං දිට්ඨි’ නති. සවාහං පට්ඨිස්සජ්ජස්සාමි ති, ඔසාරෙතබ්බො. සවාහං න පට්ඨිස්සජ්ජස්සාමි ති න ඔසාරෙතබ්බො. ඔසාරෙත්වා වග්ගතබ්බො: ‘පට්ඨිස්සජාති 2 නං පාපිකං දිට්ඨි’ නති. සචෙ පට්ඨිස්සජති, ඉච්චෙතං කුසලං. නො වෙ පට්ඨිස්සජති, ලබ්බමානාය සාමග්ගියා පුන උක්ඛිපිතබ්බො. අලබ්බමානාය සාමග්ගියා අනාපනති සමේහාගෙ සංවාසෙ” ති.

මහානාහිකො පඨමො.

1. “පස්සසි නං ආපනති” ම ඡ සා. PTS “පස්සසෙතං” තො චි. ම නු ට. ඡ පු.

2. “පට්ඨිස්සජෙජ්.” ඉතිපිටායො.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ ඇවැත් නො දැක්මෙහි උත්තේෂණීයකමීය කරණ ලද්දේ සිටුරු හැර ගියේ ය. හෙතෙමේ නැවත පෙරළා අවුත් භික්ෂුන්ගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ.

2. “මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණෙක් තෙමේ ඇවැත් නො දැක්මෙහි උත්තේෂණීයකමීය කරණ ලද්දේ සිටුරු හරිසි. හෙතෙමේ නැවත පෙරළා අවුත් භික්ෂුන්ගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලයි. එකල්හි ඔහුට ‘ඒ ඇවැත් දකින්නෙහි ද?’ යි කිය යුතු ය. ඉදින් ‘මම දකින්නෙමි’ යි කියා නම්, පැවිදි කළ යුතු ය. ඉදින් ‘මම නො දකින්නෙමි’ යි කියා නම්, පැවිදි නො කළ යුතු ය. පැවිදි කොට ‘ඒ ඇවැත් දකින්නෙහි ද’ යි කිය යුතු ය. ඉදින් ‘මම දකින්නෙමි’ යි කියා නම්, උපසරත් කළ යුතු ය. ඉදින් ‘මම නො දකින්නෙමි’ යි කියා නම්, උපසරත් නො කළ යුතු ය. උපසරත් කොට ‘ඒ ඇවැත් දකින්නෙහි ද’ යි කිය යුතු ය. ඉදින් ‘මම දකින්නෙමි’ යි කියා නම්, (සහ පිරිසට) ඇතුළත් කර ගත යුතු ය. ‘මම නො දකින්නෙමි’ යි කියා නම්, ඇතුළත් කර නො ගත යුතු ය. ඇතුළත් කොට ‘ඒ ඇවැත් දකුට’ යි කිය යුතු ය. ඉදින් දකි නම්, මෙය යහපත් ය. ඉදින් නො දකි නම්, සමගිය ලැබෙන කල නැවත උත්තේෂණීයකමීය කළ යුතු ය. සමගිය නො ලැබෙන කල ප්‍රත්‍යයසමෝගයෙහි ද සමාන සංවාසයෙහි ද ඇවැත් නො වේ.”

3. “මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණෙක් තෙමේ ඇවැත්වට පිළියම් නො කිරීමෙහි උත්තේෂණීයකමීය කරණ ලද්දේ සිටුරු හරිසි. හෙතෙමේ නැවත පෙරළා අවුත් භික්ෂුන්ගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලයි. ඔහුට ‘ඒ ඇවැත්වට පිළියම් කරන්නෙහි ද?’ යි මෙසේ කිය යුතු ය. ඉදින් ‘මම පිළියම් කරන්නෙමි’ යි කියා නම්, පැවිදි කළ යුතු ය. ඉදින් ‘මම පිළියම් නො කරන්නෙමි’ යි කියා නම්, පැවිදි නො කළ යුතු ය. පැවිදි කොට ‘ඒ ඇවැත්වට පිළියම් කරන්නෙහි ද?’ යි කිය යුතු ය. ඉදින් ‘මම පිළියම් කරන්නෙමි’ යි කියා නම්, උපසරත් කළ යුතු ය. ඉදින් ‘මම පිළියම් නො කරන්නෙමි’ යි කියා නම්, උපසරත් නො කළ යුතු ය. උපසරත් කොට ‘ඒ ඇවැත්වට පිළියම් කරන්නෙහි ද’ යි කිය යුතු ය. ඉදින් ‘මම පිළියම් කරන්නෙමි’ යි කියා නම්, (සහ පිරිසට) ඇතුළත් කළ යුතු ය. ‘ඉදින් මම පිළියම් නො කරන්නෙමි’ යි කියා නම්, ඇතුළත් නො කළ යුතු ය. ඇතුළත් කොට ‘ඒ ඇවැත්වට පිළියම් කරව’ යි කිය යුතු ය. ඉදින් පිළියම් කෙරේ නම්, මෙය යහපත් ය. පිළියම් නො කෙරේ නම්, සමගිය ලැබෙන කල නැවත උත්තේෂණීයකමීය කළ යුතු ය. සමගිය නො ලැබෙන කල ප්‍රත්‍යයසමෝගයෙහි ද සමාන සංවාසයෙහි ද ඇවැත් නො වේ.”

4. “මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණෙක් තෙමේ ලාමකදෘෂ්ටිය නො හැරීමෙහි උත්තේෂණීයකමීය කරණ ලද්දේ සිටුරු හරිසි. හෙතෙමේ නැවත පෙරළා අවුත් භික්ෂුන්ගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලයි. ඔහුට ‘ඒ ලාමකදෘෂ්ටිය හරින්නෙහි ද?’ යි කිය යුතු ය. ඉදින් ‘මම හරින්නෙමි’ යි කියා නම්, පැවිදි කළ යුතු ය. ‘ඉදින් මම නො හරින්නෙමි’ යි කියා නම්, පැවිදි නො කළ යුතු ය. පැවිදි කොට ‘ඒ ලාමකදෘෂ්ටිය හරින්නෙහි ද?’ යි කිය යුතු ය. ‘ඉදින් මම හරින්නෙමි’ යි කියා නම්, උපසරත් කළ යුතු ය. ඉදින් ‘මම නො හරින්නෙමි’ යි කියා නම් උපසරත් නො කළ යුතු ය. උපසරත් කොට ‘ඒ ලාමකදෘෂ්ටිය දුරු කරන්නෙහි ද?’ යි කිය යුතු ය. ඉදින් ‘මම දුරුකරන්නෙමි’ යි කියා නම්, (සහ පිරිසට) ඇතුළත් කළ යුතු ය. ‘මම දුරු නො කරන්නෙමි’ යි කියා නම්, ඇතුළත් නො කළ යුතු ය. ඇතුළත් කොට ‘ඒ ලාමකදෘෂ්ටිය හරව’ යි කිය යුතු ය. ඉදින් හරින්නේ නම්, යහපත් ය. නො හරින්නේ නම්, සමගිය ලැබෙන කල නැවත උත්තේෂණීයකමීය කළ යුතු ය. සමගිය නො ලැබෙන කල ප්‍රත්‍යයසමෝගයෙහි ද සමාන සංවාසයෙහි ද ඇවැත් නො වේ.”

ප්‍රථම වූ මහාබ්බකය නිමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. විනයමහි මහනෙසු ¹ පෙසලානං සුඛාවතෙ,
නිග්ගහානඤ්ච පාපිවෙජ් ලජ්ජිතං පග්ගතෙසු ව.
සාසනාධාරණෙ වෙව ² සබ්බඤ්ඤාජනගොචරෙ,
අතඤ්ඤාචිසයෙ ඛෙමෙ සුප්පඤ්ඤානෙත අසංසයෙ.
බකිකෙ විනයෙ වෙව පරිවාරෙ ව මානිකෙ,
යථාත්තකාරී කුසලො පටිපජ්ජති යොනිසො.
2. යො ගවං න විජානාති න සො රකකති ගොගණං,
එවං සීලං අජානනොති කිං සො රකෙකියා සංවරං ?
3. පමුඨමහි ව ³ සුත්තනෙන අභිධමෙම ව නාවදෙ,
විනයෙ අවිනට්ඨමහි පුත නිට්ඨති සාසනං.
4. තසමා සම්මායනාගෙතු ⁴ උද්ඝාතං අනුපුබ්බසො,
පටකබාමි යථාඤ්ඤං සුඤ්ඤං ⁵ මම භාසතො.
5. වජ්ඣ ⁶ නිද්දනං ආපත්ති නයා පෙය්‍යාලමෙව ව,
දුක්කරං තං අසෙසෙතුං නයතො තං විජානතා ති.
6. බොධි ව රාජායතනං ⁷ අජපාලො ⁸ සත්මපති,
බුහමා ආලාරො උද්දො ව ⁹ භික්ඛු ව උපකො ඉසි.
7. කොණ්ඩඤ්ඤා හද්දියො චප්පො ¹⁰ මහානාමො ව අසාසී,
යසො චත්තාරො පඤ්ඤාස ¹¹ සබ්බෙ පෙසෙසි සො දිසා.
8. වජ්ඣ මාරෙහි තිංසා ව උරුවෙලං තයො ජරී,
අග්‍යාගාරං මහාරාජා සකෙකා බුහමා ව කෙවලා. ¹²
9. පංසුකුලං පොකබරිණි සිලා ව කකුඨො සිලා,
ජමු අමො ව ආමලො ¹³ පාරිපුප්ඵඤ්ච ආතරි.
10. එළියනතු උජ්ජනතු විජ්ඣායනතු ව කසාප,
නිමුජ්ජනති ¹⁴ මුඛි මෙසො ගයා ලට්ඨි ව මාගධො.
11. උපතිස්සො කොලිතො ව අභිඤ්ඤා ව පබ්බජ්ඣ, ¹⁵
දුන්නිවත්තා පනාමනා කිසො පුබ්බො ව බ්‍රාහ්මණො.
12. අනාචාරං ආචරති උදරං මාණවො ගණො,
වසාං බාලෙහි පකකනො දසවසානි නිසායො.

1. “මහනෙසු” අ.වි. ජ.පු. 2. “සාසනාධාරණෙ වෙව” තො.වි. ම.නු.ප.
3. “පමුඨමහි ව” ජ.පු. අ.වි. 4. “හෙතු” ජ.පු. අ.වි. ම.ජ.සං.
5. “සුඤ්ඤං” ම.ජ.සං. P.T.S. 6. “වජ්ඣ” තො.වි. අ.වි. ජ.පු. ම.නු.ප.
7. “බොධිරාජායතනං” ම.ජ.සං. “බොධිරාජායතනං” තො.වි. ම.නු.ප.
8. අජපාලො” අ.වි. ජ.පු. ම.නු.ප. තො.වි. 9. “උද්දො” ම.ජ.සං. “උද්දො” P.T.S.
10. “වපෙසා හද්දියො” ම.ජ.සං. P.T.S. අ.වි. සි.මු.
11. “යසො චත්තාරි පඤ්ඤාස” අ.වි. ජ.පු. සි.මු. 12. “කෙවලො” සි.මු. P.T.S.
13. “ආමලො” ම.ජ.සං. P.T.S. 14. “නිමුජ්ජනති” තො.වි. ම.නු.ප.
15. “පබ්බජ්ඣ” P.T.S.

1. ප්‍රියසීලි භික්ෂුන්ට සැප එළවන්නා වූ, ලාමක ආශා ඇති භික්ෂුන්ට නිග්‍රහ කිරීමට කරුණු වූ, ලජ්ජ භික්ෂුන්ට රුකුලක් වූ, ත්‍රිවිධ ශාසනය දරන්නා වූ, සියල්ල දත් බුදුරජුන්ට විෂය වූ, අන්‍යයනට විෂය නොවූ, බිය රහිත වූ, මනා කොට පණවන ලද, සැක රහිත වූ, මහත් අභී ඇති විනය පිටකය ඇති කල්හි බක්ක විනයෙහි ද පරිවාර විනයෙහි ද මාතෘකා විනයෙහි ද අරුත් පරිදි කරන්නා වූ දක්ෂ පුද්ගල තෙමේ නුවණින් පිළිපදී.

2. යමෙක් (තමාගේ) ගව රැළ (මෙතෙකැ යි) නො දනී ද, තෙතෙමේ ගව සමූහයා නො රකී. එපරිද්දෙන් සීලය නො දන්නා වූ ඒ පුද්ගල තෙමේ කිනම් සංවරයක් රකින්නේ ද?

3. සුත්‍රපිටකය පිරිහී ගියත් එසේම අභිධම්මපිටකය පිරිහී ගියත් විනයපිටකය නො නැසී පවත්නා තාක් ශාසනය පවත්නේ ය.

4. එතෙසින් සඞ්ග්‍රහ කිරීමට හේතු වූ උද්ඝාතය (වසනුනාමාවලිය) පිළිවෙළින් න්‍යායානුකූලව කියන්නෙමි. කියන්නා වූ මාගේ වචනය අසවු.

5. වසනු- නිදන - ආපතති - නය - පෙය්‍යාල යන ඒ සියල්ල සම්පූර්ණ කොට දැක්වීම දුෂ්කර වේ. ක්‍රමය අනුව එය දැනගනිවු.

6. බොධිකථා ද මුවලිඤ්ඤා ද රාජායතනකථා ද අජපාලකථා ද සහමානිබ්‍රහ්මායාවනකථා ද ආලාර-කාලාමකථා ද උද්දකරාමපුත්‍රකථා ද පඤ්චවග්ගීයකථා ද උපකාජ්වකකථා ද වෙයි.

7. කොණ්ඩඤ්ඤා- හද්දිය- වට්ඨ- මහානාම- අසාර්ථ- යස යන ස්ථවිර-කථා ද වතුසභායකකථා ද පඤ්ඤාසභායකකථා ද වෙයි. බුදුරජානන් වහන්සේ මේ සියලු භික්ෂුන් දහම් දෙසන්නට ඒ ඒ දිශාවන්හි යැවූහ.

8. රත්තත්‍රයශරණගමනකථා ද මාරකථා ද තිංසනදූවගහිකකථා ද උරුවෙල- නදී- ගයාකසාර්‍ය පටිලදමනකථා ද ගිනිතල් ගෙට පිවිසීම ද සතරවරම් මහරජුන්ගේ පැමිණීම ද සක්දෙව්ලගේ පැමිණීම ද මහා-බ්‍රහ්මයාගේ පැමිණීම ද අභූමගද වැස්සන්ගේ පැමිණීම ද වෙයි.

9. පංසුකුලය ලැබීම, පොකුණක් සැරීම, ගලක් එළවීම, කකුඩකථා, සිලාකථා, ජම්බු- අම්බි- ආමලකි- පාරිවර්තනකකථා ද වෙයි.

10. දඬු පැළීම, ගිනි දූල්වීම, ගිනි නිවීම, දියෙහි ගිලීම, නොකල් වැස්ස, ගයාහි විසීම, ලට්ඨිවනයෙහි විසීම, බිම්සරරජු බුදුරජුන් සරණ යෑම ද වෙයි.

11. උපනිසා- කොලිකපරිවාජක, අභිඤ්ඤාපුරුෂ - යන කථා ද වෙයි. මොහු හැමදෙන පැවිදි වූහ. නො සකස් ව හැදීම - පෙරවීම හා අපනාමනය ද රාධ්‍රාහම්ණයාගේ පැවිද්ද ද වෙයි.

12. අනාවාරයෙහි හැසිරෙයි. උදරය නිසා පැවිදිවීම ද මාණවකයකු නිසා සතර පිළිකුල් කොට පැවිදි නො වීම ද ගණොපසම්පදාව ද උග්‍ර-දසවස්සක වූ භික්ෂුන් විසින් සද්ධිවිහාරිකයන් උපසපත් නො කටයුතු බව ද ධර්මිත්‍රය නො දක්නත් උපසපත් නො කටයුතු බව හා උපාධිත්‍රයාගෙන් බැහැර යෑම ද දසවස් නිස ගැණීම හා නිස දීම ද - වෙයි.

13. න වත්තනනි පනාමෙකුං බාලා පසුද්ධි පඤ්ච 1,
යො සො අඤ්ඤා ව නගො ව අවජින්නපටිසාකියො 2.*
14. මගධෙසු පඤ්ච ආබාධා එකො රාජා ව අභිගුලී 3,
මාගධො ව අනුඤ්ඤාසි කාරා ලිඛි කසාහතො.
15. ලක්ඛණා ඉණදසා ව 4 හණ්ඩකො උපාලී අති,
සද්ධිං කුලං කණ්ඩකො ව 5 ආනුඤ්ඤාතමෙව ව.
16. වජ්ඣසම් දරකො සිකඛා විහරනනි ව කීනනු බො,
සබ්බං මුඛං උපජ්ඣායෙ අපලාලනකණ්ටකො 6.
17. පණ්ඩකො ථෙය්‍යපකකනො අති ව මාතරං පිතා,
අරහනනාභිකවුණීහෙද රුහිරෙන ව බ්‍යඤ්ඤානං.
18. අනුපජ්ඣායසබ්බෙන ගණපණ්ඩක'පත්තකා 7,
අවිචරං තද්දහසං යාවිතෙනපි යෙ තයො.
19. හත්ථා පාදා හත්ථපාදා කණ්ණනාසා තද්දහසං,
අභිගුලී අලකණ්ඩරං එණං බුජ්ඣඤ්ඤා වාමනං.
20. ගලගණ්ඨා ලක්ඛණා වෙව 8 කසාලිඛිත සීපදී 9,
පාප පරිසද්ධි ව කාණ්ඩකුණී 10 තථෙව ව.
21. බඤ්ඤං පකඛහතඤ්ඤා ව සඤ්ඤානාඉරියාපථං,
ජරාකුමුගබ්බිරං අකුමුගඤ්ඤා යං තතිං.
22. අකුබ්බිරං යං චූතනං මුගබ්බිරමෙව ව,
අකුමුගබ්බිරඤ්ඤා අලජ්ජනඤ්ඤා නිසස්සා.
23. වත්ථබ්බං ව තථාද්ධානං යාවමානෙන පෙකකිතා,
ආගච්ඡතු 11 විවාදෙනති එකුපජ්ඣකිත කස්සපො.
24. දිස්සනති උපසම්පන්නා ආබාධෙති ව පිළිතා,
අනනුසිට්ඨා විත්තනි 12 තත්ථෙව අනුසාසනා,
25. සබ්බෙපි ව අථො බාලො 13 අසම්මතො ව 14 එකතො,
උලුලුප්පතුපසම්පද නිස්සයො එකකො තයොති.

ඉමමි බකිකො වජ්ඣ එකස්සනං දවාසනනි.

මහාකබ්බකිකො උද්දානං නිට්ඨිතං.

1. “බාලපසුද්ධි පඤ්චකායො” අ. වි. ජ පු.
2. “බාලපසුද්ධි පථවයො” ම නු ප. තො. වි.
3. “අවජින්නපටිසාකියො” ම ජ සං. අවජින්නා. පටිසාකියො” PTS.
4. “එකො හතො වෙරෙ” සි. “එකො වෙරො ව අභිගුලී” PTS.
5. “ඉණදසො ව” ම ජ සං. PTS. අ. වි. 5. “හණ්ඩකො ව” අ. වි. ජ පු.
6. “අපලාලනකණ්ටකො” PTS.
7. “ගණපණ්ඩකාපත්තකො” PTS. අ. වි. ජ පු.
8. “ලක්ඛනාකසා” ම නු ප. තො. වි. 9. “ලිඛිතඤ්ඤාසීපදී” ම නු ප. තො. වි.
10. “කාණ්ඩකුණී” PTS.
11. “ආගච්ඡතු” ම නු ප. තො. වි. “ආගච්ඡනති” අ. වි.
12. “ආගච්ඡනතා” PTS. 12. “විත්තනි” ම ජ සං. “විත්තාසනති” PTS
13. “බාලා” ම ජ සං. 14. “අසම්මතා” ම ජ සං.

13. නො මනා පැවැත්ම, අපනාමනය, නො විසත්තිසැදුරු, නිස සන්සිදුම් පස හා සය, තිඤ්ඤායන් වෙතින් ආවුන් උපසපන් නො කිරීම, අන්ය තිඤ්ඤාපරිවාසය, තත්තයනට සිටුරු දීම, භණ්ඩකමය, කමිත්‍රියා-වාදීන්ගේ පැවිදි උපසමපද, අන්යතිඤ්ඤාකාන්තයන්ගේ පැවිදි උපසමපද යන මේ ද වෙයි.

14. මගදදනවිවෙහි පැවැත්ම ආබාධයන්ගෙන් මැඩුනවුන් පැවිදි උපසපන් නො කිරීම, රාජහටයන් පැවිදි නො කිරීම, අතුල්මල් සොරු පිළිබඳ පුවත, බිම්සරරජු කළ තහනම, සිරගෙය බිඳ පලා ගිය - රජයේ ලියාතැබූ - කස පහර කෑ සොරුන් පැවිදි නො කිරීම යන මේ ද වෙයි.

15. ලකුණු කෙටු සොරුන් - නය ගැතියන් - දසයන් පැවිදි නො කිරීම, භණ්ඩකමය අනුදැනීම, (විසි වස් නො පිරුණු) සඤ්ඤාපරිවාසයන්ගේ උපසමපදප්‍රතික්‍ෂේපය, අභිවානකරොගිකුලයෙන් පැවිදි වීම, අභිවානක රොගයෙන් මිය ගියවුන් ඇති ශුද්ධාවත්කුලයෙන් පැවිදි වීම, කණ්ඩකපැවිද්ද, ආහුඤ්ඤාවස්සාව යන මේ ද වෙයි.

16. නිස සමාදන් ව විසිය යුතු නො විසිය යුතු කාලය, දරු පැවිද්ද, සිකපද අනුදැනීම, ගරු බුහුමන් නැති ව විසීම, දඬුවම් කීම් දැස පිළිවසීම, සියලු සම්භාරාමය ඇවිරීම, මුඛආරිකවස්සාව, උපාධ්‍යායයන් නො විවාරා ඇවිරීම, තමන්ට තතු කර ගැනීම, කණ්ඩකහෙරණහු කණ්ඩකි හෙරණිය දූෂිත කිරීම යන මේ ද වේ.

17-18. පණ්ඩක - ථෙය්‍යසංවාසක - නාග-මාතෘස්තක-පිතෘස්තක - අරහතස්තක - භික්ෂුණිදුසක - සම්භූතෙදක - ලොභිකුප්පාදක - උහතො බ්‍යඤ්ඤාකයන් පැවිදි උපසපන් නො කිරීම, සිටුරෙන් මුදු ලීම, අනුප්පකායක - සම්භ - ගණ - පණ්ඩකාදි උප්පකාය උපසමපදප්‍රතික්‍ෂේපය, අපනතක - අවිවරක - අපනත අවිවරක උපසමපද ප්‍රතික්‍ෂේපය, පිරුළෙන් ගත් පාත්‍රය - විවරය - පාත්‍රවිවරය ගෙණ උපසපන් නො කිරීම යන මේ ද වේ.

19. අත් - පා - අත්පා - කන් - නාස් - කන් නාස් - ඇඟිලි - මාපටඇඟිලි - මහනහර කැපුවන් හා එණහස්තක - බුණ් - වාමනයන් පැවිදි නො කිරීම ද වේ.

20. ගලගණ්ඩක - ලකබණ්ඩක - කසාහත - ලිඛිතක - සිපදි - පාපරොගි - පරිසදුසක - කාණ - කුණේ යන මොවුන් පැවිදි නො කිරීම ද වේ.

21. බඤ්ජ - පකහත - ඡිනතිරියාපථ - ජරුදබල - අකු-මුග - බසිර - අකු මුගයන් පැවිදි නො කිරීම ද වේ.

22. අකුබසිර - මුගබසිර - අකුමුගබසිරයන් පැවිදි නො කිරීම, අලජ්ජිත්ව නිස නො දීම ද වේ.

23. අලජ්ජිත්ගෙන් නිස නො ගැනීම, අධන්මග දී නිස නො ගැනීම, ග්‍රාහොපසාධායකයන් නිස නො ගැනීම, ආරණ්‍යක භික්ෂූන්ගේ නිශ්‍රයාපෙක්‍ෂාව, ආනන්දසම්මානානුශ්‍රාවණය, එකොපාධ්‍යායානුශ්‍රාවණවිවාදය, කුමාරකාශ්‍යපොපසමපදව යන මේ කථා ද වෙයි.

24-25. පඤ්ඤාබාධයන්ගෙන් පෙළුනු උපසමපන්නයෝ දක්නා ලැබෙත්. අනුශාසනා නො කරණ ලද්දේ නැති ගණිත්. උන් පිළිබඳ අනුශාසනය, සහ මැදින් බැහැරට ගෙණ අනුශාසනා කිරීම, බාල - අසමමන අනුශාසනා ප්‍රතික්‍ෂේපය, අනුශාසකයන් උපසමපදපෙක්‍ෂකයන් හා එක් ව පැමිණීම, උපසමපදයාවනය, සිටු නිස කීම, එකලා ව නො යෑම, උකඛිතකයන් තිදෙන යන මොහු ද වෙත්.

මේ බඩකයෙහි වසන එක්සියදෙසැත්තැවකි.*
මහාකබ්බකයෙහි උද්දනය (වසනුනාමාවලිය) හිමි.

2

උපොසථකඛන්ධකං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධෝ භගවා රාජගහෙ විහරති ගීජකුටෙ පබ්බතෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා වාතුද්දසෙ පණ්ණරසෙ අට්ඨමියා ව පකඛස්ස සන්තිපතිත්වා ධම්මං භාසන්ති. තෙ මනුස්සා උපසඛකමන්ති ධම්මසවණාය. තෙ ලහන්ති අඤ්ඤාතිත්ථියෙසු පරිබ්බාජකෙසු පෙමං. ලහන්ති පසාදං. ලහන්ති අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා පකඛං.

2. අථ ඛො රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙතියස්ස බිම්බිසාරස්ස රතොගතස්ස පතිසලලීනස්ස එවං වෙනසො පරිවිතකෙකා උදපාදි: “එතරහි ඛො අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා වාතුද්දසෙ පණ්ණරසෙ අට්ඨමියා ව පකඛස්ස සන්තිපතිත්වා ධම්මං භාසන්ති. තෙ මනුස්සා උපසඛකමන්ති ධම්මසවණාය. තෙ ලහන්ති අඤ්ඤාතිත්ථියෙසු පරිබ්බාජකෙසු පෙමං. ලහන්ති පසාදං. ලහන්ති අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා පකඛං. යනනුන අය්‍යාපි වාතුද්දසෙ පණ්ණරසෙ අට්ඨමියා ව පකඛස්ස සන්තිපතෙය්‍ය” නති.

3. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙතියො බිම්බිසාරො යෙන භගවා, තෙවුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තො ඛො රාජා මාගධො සෙතියො බිම්බිසාරො භගවන්තං එතදවොච:-

4. “ඉධ මයහං භනෙන, රතොගතස්ස පතිසලලීනස්ස එවං වෙනසො පරිවිතකෙකා උදපාදි: ‘එතරහි ඛො අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා වාතුද්දසෙ පණ්ණරසෙ අට්ඨමියා ව පකඛස්ස සන්තිපතිත්වා ධම්මං භාසන්ති. තෙ මනුස්සා උපසඛකමන්ති ධම්මසවණාය. තෙ ලහන්ති අඤ්ඤාතිත්ථියෙසු පරිබ්බාජකෙසු පෙමං. ලහන්ති පසාදං. ලහන්ති අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා පකඛං. යනනුන අය්‍යාපි වාතුද්දසෙ පණ්ණරසෙ අට්ඨමියා ව පකඛස්ස සන්තිපතෙය්‍ය’ නති. සාධු භනෙන, අය්‍යාපි වාතුද්දසෙ පණ්ණරසෙ අට්ඨමියා ව පකඛස්ස සන්තිපතෙය්‍ය” නති.

5. අථ ඛො භගවා රාජානං මාගධං සෙතියං බිම්බිසාරං ධම්මියා කථාය සන්දෙස්සෙසි. සමාදපෙසි. සමුත්තනපේසි. සමපනංසෙසි. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙතියො බිම්බිසාරො භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දෙස්සිත්වා සමාදපිත්වා සමුත්තනපේත්වා සමපනංසිත්වා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදකබ්බිණං කත්වා පකකාමි.

6. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදුනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙතඤ්ඤි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වාතුද්දසෙ පණ්ණරසෙ අට්ඨමියා ව පකඛස්ස සන්තිපතිත්තු” නති.

2

උපොසථකඛකය.

1. එකල්හි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීප-
යෙහි වූ ගිජ්ඣුඵඵවෙහි වසන සේක. එසමයෙහි අන්‍යතීඪීක
පරිව්‍රාජකයෝ තුදස්වක්කි ද පසලොස්වක්කි ද පක්‍ෂයේ අටවක්කි ද එක්
තැන් වී දහම් (කටයුතු නො කටයුතු) කියා දෙත්. මිනිස්සු ඒ දහම් ඇසීමට
ඔවුන් වෙත යත්. ඔහු අන්‍යතීඪීකපරිව්‍රාජකයන් කෙරෙහි ප්‍රේමය ලබත්.
පැහැදීම ලබත්. අන්‍යතීඪීකපරිව්‍රාජකයෝ පක්‍ෂබල ලබත්.

2. එකල්හි එකලා වූ සිත එකක කොට සිටි මගධෙඤ්චර වූ සෙනා
ඇති බිමබ්බසාර රජතට “දැන් අන්‍යතීඪීක පරිව්‍රාජකයෝ තුදස්වක්කි පස-
ලොස්වක්කි පක්‍ෂයේ අටවක්කි රැස් වී ධර්මය කියා දෙත්. ඒ මිනිස්සු ඒ දහම්
ඇසීමට ඔවුන් වෙත යත්. එයින් ඔහු අන්‍යතීඪීකපරිව්‍රාජකයන් කෙරෙහි
ප්‍රේමය ලබත්. පැහැදීම ලබත්. අන්‍යතීඪීකපරිව්‍රාජකයෝ පක්‍ෂබල ලබත්.
අපගේ ආයතීයන් වහන්සේලා ත් තුදස්වක්කි පසලොස්වක්කි පක්‍ෂයේ
අටවක්කි රැස් වන්නාහු නම්, වැඩෙක් වන්නේ ය”යි සිත් වී ය.

3. ඉක්බිති මගධෙඤ්චර වූ සෙනා ඇති බිමබ්බසාර රජ තෙමේ
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියේ ය. එළඹ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන්නා වූ මගධෙඤ්චර වූ සෙනා ඇති
බිමබ්බසාර රජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය:

4. “සාමීනි, මෙහි එකලා ව සිත එකක කොට සිටි මට, ‘දැන්
අන්‍යතීඪීකපරිව්‍රාජකයෝ තුදස්වක්කි පසලොස්වක්කි පක්‍ෂයේ අටවක්කි
රැස් වී (මිනිසුන්ට) යුතු අයුතුකම් කියා දෙති. මිනිස්සු ඒ ඇසීමට ඔවුන්
කරා යන්නෝ ය. එයින් ඔහු අන්‍යතීඪීක පරිව්‍රාජකයන් කෙරෙහි ප්‍රේමය
ලබත්. පැහැදීම ලබත්. අන්‍යතීඪීකපරිව්‍රාජකයෝ පක්‍ෂබල ලබත්.
අපගේ ආයතීයන් වහන්සේලා ත් තුදස්වක්කි පසලොස්වක්කි පක්‍ෂයේ
අටවක්කි රැස් වන්නෝ නම්, වැඩෙක් වන්නේ ය’ යි සිත් වී ය. ‘සාමීනි,
ආයතීයන් වහන්සේලා ත් තුදස්වක්කි පසලොස්වක්කි පක්‍ෂයේ අටවක්කි
රැස් වන්නාහු නම් යහපතැ’ යි රජ තෙමේ සැලකෙළේ ය.

5. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගධෙඤ්චර වූ සෙනා ඇති බිමබ්බසාර
රජුට දැනුම් කතාවෙන් කරුණු දක්වූහ. සමාදන් කරවූහ. තියුණු කරවූහ.
සකුටු කරවූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දැනුම් කතාවෙන් කරුණු
දක්වනලද සමාදන් කරවනලද තියුණු කරවනලද සකුටු කරවනලද
මගධෙඤ්චර වූ සෙනා බිමබ්බසාර රජ තෙමේ හුනස්නෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට තිත්ම ගියේ ය.

6. අනතුරු ව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි
දැනුම් කතා කොට භික්ෂූන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, තුදස්වක්කි
පසලොස්වක්කි පක්‍ෂයේ අටවක්කි රැස් වන්නට අනුදැනිමි”යි වදාළසේක.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8 වූ අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

7. තෙන බො ටන සමයෙන භික්ඛු “භගවතා අනුඤ්ඤානං¹ වාතුද්දසෙ ටණ්ණරසෙ අට්ඨමියා ව ටකකස්ස සනතිට්ඨිතා” නති වාතුද්දසෙ ටණ්ණරසෙ අට්ඨමියා ව ටකකස්ස සනතිට්ඨිතා තුණ්හි නිසීදන්ති. තෙ මනුස්සා උපසඬකමනති ධම්මසවණාය. තෙ උඤ්ඤායනති, ඩියන්ති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සකාසපුත්තියා වාතුද්දසෙ ටණ්ණරසෙ අට්ඨමියා ව ටකකස්ස සනතිට්ඨිතා තුණ්හි නිසීදස්සන්ති සෙය්‍යථාපි මුගස්සකාරා? ² නනු නාම සනතිට්ඨිතෙහි ධම්මො තාසිතබ්බො?” ති.

8. අස්සොසුං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උඤ්ඤායනානං ඩියන්තානං විපාවෙන්තානං. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵනමත්ථං ආරොවෙසුං.

9. අථ බො භගවා ඵනසම්මි නිදන්තෙ ඵනසම්මි ටකරණෙ ධම්මි. කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වාතුද්දසෙ ටණ්ණරසෙ අට්ඨමියා ව ටකකස්ස සනතිට්ඨිතා ධම්මං තාසිතා” නති.

10. අථ බො භගවතො රතොගතස්ස ටතිසලලීනස්ස ඵලං වෙතසො ටරිච්චකෙකා උදපාදි: “යනනුතානං යාති මයා භික්ඛුනං ටඤ්ඤාන්තානි සිකඛාපදාති, තාති නෙසං ටාතිමොක්ඛාද්දෙසං අනුජානෙය්‍යං, සො නෙසං භවස්සති උපොසථකමම” නති.

11. අථ බො භගවා සායණසමයං ටතිසලලානා වුට්ඨිතො ඵනසම්මි නිදන්තෙ ඵනසම්මි ටකරණෙ ධම්මි. කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතසි: “ඉධ මයං භික්ඛවෙ, රතොගතස්ස ටතිසලලීනස්ස ඵලං වෙතසො ටරිච්චකෙකා උදපාදි: “යනනුතානං යාති මයා භික්ඛුනං ටඤ්ඤාන්තානි සිකඛාපදාති, තාති නෙසං ටාතිමොක්ඛාද්දෙසං අනුජානෙය්‍යං, සො නෙසං භවස්සති උපොසථකමම” නති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ටාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුං. ඵලඤ්ඤා ටන භික්ඛවෙ, උද්දිසිතබ්බං. ඛන්තෙන භික්ඛුනා ටට්ඨිතො සමෙසා ඤ්ඤෙතෙබ්බො:-

12. “සුණාතු මෙ භන්තෙ, සමෙසා,³ යදි සමස්ස පත්තකලලං, සමෙසා උපොසථං කරෙය්‍ය. ටාතිමොක්ඛං උද්දිසෙය්‍ය. කිං සමස්ස පුබ්බකිට්ඨං. ටරිසුද්ධිං ආයසමන්තො ආරොවෙථ. ටාතිමොක්ඛං උද්දිසිස්සාමි. තං සබ්බෙව සන්තා සාධුකං සුණොම. මනසි කරොම. යස්ස සියා ආටතති, සො ආචීකරෙය්‍ය. අසන්තියා ආටතතියා තුණ්හි භවිතබ්බං. තුණ්හිභාවෙන බො ටනායසමන්තෙ ටරිසුද්ධාති වෙදිස්සාමි. යථා බො ටන ටවෙවකපුට්ඨස්ස වෙය්‍යාකරණං තොති, ඵලමෙවං ඵලරූපාය ටරිසාය යාවතතියං අනුසාචිතං තොති. යො ටන භික්ඛු යාව තතියං අනුසාචියමානෙ සරමානො සන්තිං. ආටතති. තාචීකරෙය්‍ය, සමපජානමුසාවාදස්ස තොති. සමපජානමුසාවාදෙ බො ටනායසමන්තො අන්තරාසිකො ධම්මො වුත්තො භගවතා. තසමා සරමානෙන භික්ඛුනා ආටන්තෙන විසුද්ධාටෙකෙත සන්ති ආටතති ආචීකාතබ්බො. ආචීකතා හිස්ස ඵාසු තොති” ති.

1. “අනුඤ්ඤානං” ම ජ සං. 2. “මුගස්සකාර” අ වි. තො වි. ම නු ට.

3. සුණාතු මෙ භන්තෙ සමෙසා අජ්ජ උපොසථො ටණ්ණරසො” P T S.

7. එකල්හි භික්ෂුහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තුදුස්වක්හි පස-
ලොස්වක්හි පක්‍ෂයේ අටවක්හි රැස් වන්නට අනුදන්නාලද” යි තුදුස්වක්හි
පසලොස්වක්හි පක්‍ෂයේ අටවක්හි රැස් වී නිශ්ශබ්ද ව ගිඳිත්. මිනිස්සු
දහම් ඇසීමට ඒ භික්ෂුන් වෙත පැමිණෙත්. ඒ මිනිස්සු “කෙසේ නම්
ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රයෝ තුදුස්වක්හි පසලොස්වක්හි පක්‍ෂයේ අටවක්හි රැස්ව
ගොළු උගරන්මෙන් නොබැණ හිඳිත් ද? රැස් වුවත් විසින් දහම් දෙසිය
යුතු නො වේ ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. නිකු කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

8. භික්ෂුහු බණින දෙඩන දෙස් කියන ඒ මිනිසුන්ගේ බැණුම් දෙවුම්
ඇසූහ. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ බව සැලකළහ.

9. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි, මේ කාරණයෙහි
දෘෂ්ටි කතා කොට භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, තුදුස්වක්හි පස-
ලොස්වක්හි පක්‍ෂයේ අටවක්හි රැස් වී දහම් දෙසන්නට අනුදනිමි” යි.

10. ඉන් පසු එකලා ව විවේකයෙන් වැඩ හුන් භාග්‍යවතුන් වහන්-
සේට “මා විසින් භික්ෂුන්ට යම් සිකපද කෙනෙක් පණවනලද ද, ඒ
සිකපද ඔවුන්ට පාමොක් උදෙසිම් කොට අනුදන්නෙම් නම්, යෙහෙක.
ඒ පාමොක් උදෙසිම ඔවුන්ට පෙනෙවස්කම් වන්නේ ය” යි අදහස් විය.

11. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සවස්කාලයෙහි පලසමවතින්
නැගී සිටි සේක් මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දෘෂ්ටි කතා කොට
භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, මෙහි එකලා වූ පලසමවතින් යුක්ත
වූ මට ‘මා විසින් භික්ෂුන්ට යම් සිකපද කෙනෙක් පණවනලද ද, ඒ
සිකපද මම ඔවුන්ට පාමොක් උදෙසිම් කොට අනුදන්නෙම් නම්
යෙහෙක. එය ඔවුන්ට පෙනෙවස්කම් වන්නේ ය’ යි සිත් විය. මහණෙනි,
පාමොක් උදෙසන්නට අනුදනිමි. එය මෙසේ උදෙසිය යුතු ය. වෘක්ක වූ
ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඛ්‍ය තෙමේ දැන්විය යුතු ය:

12. “සඛ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සඛ්‍යයාට කල් පැමිණියේ
නම්, සඛ්‍ය තෙමේ පොතොය කරන්නේ ය. පාමොක් උදෙසන්නේ ය.
සඛ්‍යයාගේ පූජිකාභ්‍යාස කිම? ආයුෂමතුනි, පිරිසිදුව සැලකරවූ.
පාමොක් උදෙසන්නෙමි. ඒ පාමොක් මේ පිරිසෙහි වූ අපි සියලු දෙන ම
මනා කොට අසමු. මෙනෙහි කරමු. යමකුට ඇවැතෙක් වේ නම්, හෙ
තෙමේ එය කියන්නේ ය. ඇවැත් නැති කල්හි නිශ්ශබ්ද විය යුතු ය.
නිශ්ශබ්ද වීමෙන් ආයුෂමතුන් පිරිසිදු සි දැන ගන්නෙමි. යම් සේ වෙන්
වෙන් කොට විචාරණලද්දහුගේ (මා විචාරන්නේ ය යි දැන) විචාල දෑ
කීමෙක් වේ ද, එපරිද්දෙන් ම මෙබඳු පිරිස්හි තෙවනවර කෙක් අස්වන
ලද්දේ වේ. යම් මහණෙක් තෙමේ තෙවනවර කෙක් අස්වනු ලබන කල්හි
තමා කෙරෙහි ඇති ඇවැත් සිහිපත් කරමින් ප්‍රකාශ නො කෙරේ නම්,
සමපජානමුසාවාදය වේ. ආයුෂමතුනි, සමපජානමුසාවාදය අන්‍යතායකර-
බමිසෙකැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. එහෙයින්
ඇවැත්වට පැමිණියා වූ, ඒ ඇවැත් සිහිපත් කරන්නා වූ, පිරිසිදුව
බලාපොරොත්තු වන්නා වූ, භික්ෂුහු විසින් ඇති ඇවැත් කිය යුතු ය.
ඒ එසේ ම ය. ප්‍රකාශ කිරීම තෙතු කොට ඒ ඕනට පහසු වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

13. “පාතිමොක්ඛ” නති ආදීමෙතං මුඛමෙතං පමුඛමෙතං කුසලානං ධම්මානං. තෙන චූළචති “පාතිමොක්ඛ” නති.

14. “ආයසමනෙතා” ති පියචචනමෙතං. ගරුචචනමෙතං. සගාරච සප්පතිස්සවාසිචචනමෙතං. “ආයසමනෙතා” ති.

15. “උද්දිසිස්සාමි” ති ආවිකිස්සාමි. දෙසිස්සාමි. ¹ පඤ්ඤපෙස්සාමි. පඨපෙස්සාමි. විචරිස්සාමි. විහජිස්සාමි. උත්තානී කරිස්සාමි. ² පකාසිස්සාමි.

16. “තං” ති පාතිමොක්ඛං චූළචති.

17. “සබ්බච සත්තා” ති යාවනිකා තස්සා පරිසාය පේරා ච නවා ච මජ්ඣිමා ච, එතෙ චූළචනති සබ්බච සත්තා ති.

18. “සාධුකං සුඤ්ඤාමා” ති අට්ඨිකත්වා ³ මනසි කත්වා සබ්බචෙනසා ⁴ සමනනාගරාම.

19. “මනසි කුරොමා” ති එකගගචිත්තා අවිකිත්තචිත්තා අවිසානට චිත්තා නිසාමෙම.

20. “යස්ස සියා ආපතති” ති පේරස්ස වා නවස්ස වා මජ්ඣිමස්ස වා පඤ්ඤානං වා ආපතතිකිකිකානං අඤ්ඤතරා ආපතති. සත්තනං වා ආපතතිකිකිකානං අඤ්ඤතරා ආපතති.

21. “සො ආවිකරෙය්‍යා” ති සො දෙසෙය්‍ය, සො විචරෙය්‍ය, සො උත්තානී කරෙය්‍ය, සො පකාසෙය්‍ය සඛ්ඝමජේඛි වා ගණමජේඛි වා එකපුග්ගලෙ වා.

22. “අසනතී නාම ආපතති” අනජ්ඣාපනතා වා හොති, ආපජ්ජිත්වා වා චූළචති.

23. “තුණති හවිතබ්බං” ති අභිවාසෙතබ්බං, න ඛ්‍යාගරිතබ්බං.

24. “පරිසුද්ධා ති චෙදිස්සාමි” ති ජාතිස්සාමි. ධාරෙස්සාමි.

25. “යථා බො පන පච්චෙකපුට්ඨස්ස වෙය්‍යාකරණං හොති” ති යථා එකෙන එකොපුට්ඨා ඛ්‍යාකරෙය්‍ය, එවමෙවං ⁵ තස්සා පරිසාය ජාතිතබ්බං මං පුළුඡති ති. එවරුපා නාම පරිසා හිකචුපරිසා චූළචති.

26. “යාවනතිසං අනුසාවිතං හොති” ති සකිමපි අනුසාවිතං හොති. දුතිසමපි අනුසාවිතං හොති. තතිසමපි අනුසාවිතං හොති.

27. “සරමානො” ති ජානමානො. සඤ්ජානමානො.

28. “අසනතී නාම ආපතති” අජ්ඣාපනතා වා හොති. ආපජ්ජිත්වා වා අචූළචති.

29. “නාවිකරෙය්‍යා” ති න දෙසෙය්‍ය. න විචරෙය්‍ය. න උත්තානී කරෙය්‍ය. න පකාසෙය්‍ය සඛ්ඝමජේඛි වා ගණමජේඛි වා එකපුග්ගලෙ වා.

1. දෙසෙස්සාමි” ම ඡ සං. PTS. 2. උත්තානී කරිස්සාමි” ම ඡ සං. PTS.

3. “අට්ඨිකත්වා” ම ඡ සං. 4. “සබ්බචෙනසා” ම ඡ සං. PTS.

5. “එවමෙවං” ම ඡ සං.

13. “පාතිමොක්ඛං” යනු මේ සංවරසීලය තෙමේ ‘පාති’ සඛ්ඛ්‍යාත කුශලධර්මයන්ට (මොක්ඛං=) ආදී වේ. මේ මුඛය වේ. මේ ප්‍රධාන වේ. එහෙයින් “පාතිමොක්ඛං” යි කියනු ලැබේ.

14. “ආයසමනො” යනු ප්‍රියච්චනයෙකි. ගරුච්චනයෙකි. අවවාද පිළිගන්නාවුන්ට ගෞරව කළ යුත්තන් ඇසුරු කළවුන්ට නමෙකි. එහෙයින් “ආයසමනො” යි කියනු ලැබේ.

15. “උද්දසිස්සාමි” යන්නෙහි - කියන්නෙමි, දෙසන්නෙමි, පණවන්නෙමි, තබන්නෙමි, විවෘත කරන්නෙමි, බෙදන්නෙමි, ප්‍රකට කරන්නෙමි, ප්‍රකාශ කරන්නෙමි යන අර්ථයි.

16. “තං” යි ප්‍රාතිමොක්ඛය කියනු ලැබේ.

17. “සබ්බෙව සන්නා” යනු ඒ සහපිරිසෙහි සථවිර නවක මධ්‍යම යම් පමණ භික්ෂුහු වෙත් ද, තෙල පැවිද්දේ “සබ්බෙව සන්නා” යි කියනු ලැබෙත්.

18. “සාධුකා භුණොමි” යන්නෙහි - අභීවත් කොට මෙනෙහි කොට මුළු හිතින් සලකමු යන අර්ථයි.

19. “මනසි කරොමි” යන්නෙහි - ප්‍රයෝජන සලකා මෙනෙහි කොට මුළු හිතින් මනා කොට ගණිමු යන අර්ථයි.

20. “යස්ස සියා ආපතති” යන්නෙහි අර්ථ නම් - තෙරනමකට හෝ නවකයකුට හෝ මධ්‍යමයකුට හෝ පඤ්චාපතතිසකකියන් අතුරෙන් එක්තරා ඇවැතක් හෝ සප්තාපතතිසකකියන් අතුරෙන් එක්තරා ඇවැතක් වී නම් යනුයි.

21. “සො ආචිකරෙය්‍ය” යන්නෙහි අර්ථ නම් - ඒ භික්ෂු තෙමේ සඛ්ඛ්‍යා මැද හෝ ගණයා මැද හෝ එක් පුද්ගලයකු ඉදිරියෙහි හෝ දෙසන්නේ ය. ඒ භික්ෂු තෙමේ විවෘත කරන්නේ ය. ඒ භික්ෂු තෙමේ ප්‍රකට කරන්නේ ය. ඒ භික්ෂු තෙමේ ප්‍රකාශ කරන්නේ ය යනුයි.

22. “අසනී නාම ආපතති” යනු, නො පැමිණියා වූ හෝ පැමිණ නැති සිටියා වූ හෝ ඇවැතයි.

23. “තුණ්හි භවිතබ්බං” යනු ඉවසිය යුතු ය. කතා නො කළ යුතු ය යනුයි.

24. “පරිසුඛා ති වෙදිස්සාමි” යනු දන්නෙමි, දරන්නෙමි යනුයි.

25. “යථා බො පන පච්චිකප්පට්ඨස්ස වෙය්‍යාකරණං හොති” යනු යම් සේ එකකු විසින් වෙන් වශයෙන් එකෙක් විචාරණ ලද්දේ වෙන් වශයෙන් ප්‍රකාශ කරන්නේ ද, එපරිද්දෙන් ඒ පිරිසෙහි හුන් සාපතතික භික්ෂුහු විසින් “මා විචාරන්නේ ය” යි දත යුතු ය. මෙබඳු පිරිස නම් භික්ෂු පිරිස කියනු ලැබේ.

26. “යාවනනියං අනුසාවිතං හොති” යනු එකවරකුත් අස්වන ලද්දේ වේ. දෙවනු ද අස්වන ලද්දේ වේ. තෙවනු ද අස්වන ලද්දේ වේ යනුයි.

27. “සරමානො” යනු දන්නේ, මනා කොට දන්නේ යනුයි.

28. “අසනී නාම ආපතති” යනු පැමිණියා වූ හෝ පැමිණ නො නැති සිටියා වූ හෝ ඇවැතයි.

29. “තාවිකරෙය්‍ය” යනු සඛ්ඛ්‍යා මැද හෝ ගණයා මැද හෝ එක් පුද්ගලයකු වෙත හෝ නො දෙසන්නේ ය, විවෘත නො කරන්නේ ය, ප්‍රකට නො කරන්නේ ය, ප්‍රකාශ නො කරන්නේ ය යනුයි.

30. “සමපජානමුසාවාදස්ස හොති” ති සමපජානමුසාවාදෙ ¹ කිං හොති? දුක්ඛං හොති.

31. “අන්තරාසිකො ධම්මො වුත්තො භගවතා” ති කිස්ස අන්තරාසිකො? පඨමස්ස ක්කානස්ස අධිගමාය අන්තරාසිකො. දුතියස්ස ක්කානස්ස අධිගමාය අන්තරාසිකො. තතියස්ස ක්කානස්ස අධිගමාය අන්තරාසිකො. චතුස්ස ක්කානස්ස අධිගමාය අන්තරාසිකො. ක්කානානං විමොක්ඛානං සමාධීනං සමාපත්තීනං නෙක්ඛම්මානං නිස්සරණානං පටිවෙකානං කුසලානං ධම්මානං අධිගමාය අන්තරාසිකො.

32. “නසමා” ති තංකාරණා.

33. “සරමානෙතා” ති ජානමානෙත සංඤ්ජානමානෙත.

34. “විසුඤ්ඤාපෙකෙතා” ති වුට්ඨාතුකාමෙත විසුඤ්ඤාතුකාමෙත.

35. “සනතී නාම ආපත්ති” අජ්ඣාපනතා වා හොති, ආපජ්ජිකා වා අවුට්ඨිතා.

36. “ආවීක්ඛාතබ්බා” ති ආවීක්ඛාතබ්බා සම්ඝමජේඛි වා ගණමජේඛි වා එකපුග්ගලෙ වා.

37. “ආවීක්ඛා තිස්ස එඤ්ඤා හොති” ති කිස්ස එඤ්ඤා හොති? පඨමස්ස ක්කානස්ස අධිගමාය එඤ්ඤා හොති. දුතියස්ස ක්කානස්ස අධිගමාය එඤ්ඤා හොති. තතියස්ස ක්කානස්ස අධිගමාය එඤ්ඤා හොති. චතුස්ස ක්කානස්ස අධිගමාය එඤ්ඤා හොති. ක්කානානං විමොක්ඛානං සමාධීනං සමාපත්තීනං නෙක්ඛම්මානං නිස්සරණානං පටිවෙකානං කුසලානං ධම්මානං අධිගමාය එඤ්ඤා හොති ති.

38. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු “භගවතා පාතීමොක්ඛුද්දෙසො අනුඤ්ඤානො” ති දෙවසිකං පාතීමොක්ඛං උද්දිසන්ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙත්ථං. “න භික්ඛවෙ, දෙවසිකං පාතීමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛංස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උපොසථෙ පාතීමොක්ඛං උද්දිසිතු” නති.

39. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු “භගවතා උපොසථෙ පාතීමොක්ඛුද්දෙසො අනුඤ්ඤානො” ති පක්ඛස්ස නික්ඛන්තුං පාතීමොක්ඛං උද්දිසන්ති වාතුද්දෙසෙ පණණ්ණෙය්‍යෙ අට්ඨමියා ව පක්ඛස්ස. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙත්ථං. න භික්ඛවෙ පක්ඛස්ස නික්ඛන්තුං පාතීමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛංස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සකිං පක්ඛස්ස වාතුද්දෙසෙ වා පණණ්ණෙය්‍යෙ වා පාතීමොක්ඛං උද්දිසිතු” නති.

40. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු යථාපරිසාය පාතීමොක්ඛං උද්දිසන්ති සකාය සකාය පරිසාය. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙත්ථං. “න භික්ඛවෙ, යථාපරිසාය පාතීමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං සකාය සකාය පරිසාය. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛංස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සමග්ගානං උපොසථකම්ම” නති.

30. “සමපජානමුසාවාදස්ස හොති” මෙහි දෑත දෑත, බොරු කීමෙහි කිනම් ඇවැත්මක් වේ ද? දුකුලා ඇවැත් වේ.

31. “අන්තරාසිකො ධම්මො චුභෙතො භගවතා.” මෙහි කුමකට අන්තරාසකර වේ ද? ප්‍රථමධ්‍යානය ලැබීමට අන්තරාසකර වේ. විතීය-ඥානය ලැබීමට අන්තරාසකර වේ. තෘතීයඥානය ලැබීමට අන්තරාසකර වේ. චතුර්ඥානය ලැබීමට අන්තරාසකර වේ. ධ්‍යාන- විමොක්ඛ- සමාධි- සමාපත්ති- නෙකමම- නිස්සරණ- පච්චෙක යන මේ කුශලධර්ම ලැබීමට අන්තරාසකර වේ.

32. “තසමා” - ‘ඒ හෙතෙවන්’ යනුයි.

33. “සරමානෙත” - දන්තනු විසින්, මනා කොට දන්තනු විසින්- යනුයි.

34. “විසුඛාපෙකෙත” - නැති සිටිනු කැමැත්තනු විසින්- ඇවැත්න් පිරිසිදු වනු කැමැත්තනු විසින් යනුයි.

35. “සන්තී නාම ආපත්ති” යනු පැමිණියා වූ හෝ පැමිණ නො නැති සිටියා වූ හෝ ඇවැත්යි.

36. “ආචිකාතඛා” - සසසයා මැද හෝ ගණයා මැද හෝ එක් පුද්ගලයකු වෙත හෝ ප්‍රකාශ කළ යුතු ය යනුයි.

37. “ආචිකාතා නිස්ස ඵාසු හොති” මෙහි කුමකට පහසු වේ ද? ප්‍රථම-ඥානය ලැබීමට පහසු වේ. විතීයධ්‍යානය ලැබීමට පහසු වේ. තෘතීය ඥානය ලැබීමට පහසු වේ. චතුර්ඥානය ලැබීමට පහසු වේ. ධ්‍යාන- විමොක්ඛ- සමාධි- සමාපත්ති- නෙකමම- නිස්සරණ- පච්චෙක- යන මේ කුශලධර්ම ලැබීමට පහසු වේ.

38. එකල්හි භික්ෂුහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පාමොක් උදෙසීම අනුදත්තා ලද” යි දින පතා පාමොක් උදෙසත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දින පතා පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම්; දුකුලා ඇවැත් වේ. මහණෙනි, පොහෝ දිනයෙහි පාමොක් උදෙසන්නට අනුදනිමි.”

39. එකල්හි භික්ෂුහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් උපොසථදිනයෙහි පාමොක් උදෙසීම අනුදත්තා ලද” යි බුදුස්වන්හි ද පසළොස්වන්හි ද පක්‍ෂයේ අටවන්හි ද යි පක්‍ෂයට තෙවරක් පාමොක් උදෙසත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පක්‍ෂයට තෙවරක් පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ. මහණෙනි, පක්‍ෂයකට වරක් - බුදුස්වන්හි හෝ පසළොස්වන්හි හෝ පාමොක් උදෙසන්නට අනුදනිමි.”

40. එකල්හි සවග භික්ෂුහු පිරිස් අනු ව සිය සිය පිරිස්හි පාමොක් උදෙසත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පිරිස් අනු ව සිය සිය පිරිස්හි පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ. මහණෙනි, සමගි වූවන්ගේ පෙනෙවස් කමිය අනුදනිමි”

41. අථ බො භික්ඛුනං ඵතදහොසි: “භගවතා පඤ්ඤන්තං සමග්ගානං උපොසථකමනති. කිත්තාවතා භු බො සාමග්ගි තොති යාවතා ඵකාවාසො? උදුහු සබ්බො පුප්ඵ”ති? ¹ භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ, ඵත්තාවතා සාමග්ගි යාවතා ඵකාවාසො”ති.

42. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා මහාකප්පිනො රාජගහෙ විහරති මද්දකුච්ඡිසමිං මිගදයෙ. අථ බො ආයස්මතො මහාකප්පිනස්ස රතොගතස්ස පතිසලලිනස්ස ඵචං වෙනසො පරිවිතකෙකා උදපාදි: “ගච්ඡ්--ය්‍යං වාතං උපොසථං? න වා ගච්ඡ්‍ය්‍යං? ගච්ඡ්‍ය්‍යං වාතං සඛ්‍යකමමං? න වා ගච්ඡ්‍ය්‍යං? අථ බවාතං විසුද්ධො පරමාය විසුද්ධියා” ති.

43. අථ බො භගවා ආයස්මතො මහාකප්පිනස්ස වෙනසා වෙනො පරිවිතකකමඤ්ඤය සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ජිතං ² වා බාතං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාතං සමමිඤ්ජෙය්‍ය, ඵචමෙව ගිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ අන්තර්ගිතො මද්දකුච්ඡිසමිං මිගදයෙ ආයස්මතො මහාකප්පිනස්ස පමුබෙ ³ පාතුරතොසි. තිසිදි භගවා පඤ්ඤන්තෙ ආසනෙ. ආයස්මාපි බො මහාකප්පිනො භගවන්තං අභිවාදෙත්වා ඵකමන්තං තිසිදි. ඵකමන්තං තිසිත්තං බො ආයස්මන්තං මහාකප්පිනං භගවා ඵතදවොච:

44. “නහු තෙ කප්පින, රතොගතස්ස පතිසලලිනස්ස ඵචං වෙනසො පරිවිතකෙකා උදපාදි? ගච්ඡ්‍ය්‍යං වාතං උපොසථං? න වා ගච්ඡ්‍ය්‍යං? ගච්ඡ්‍ය්‍යං වාතං සඛ්‍යකමමං? න වා ගච්ඡ්‍ය්‍යං? අථ බවාතං විසුද්ධො පරමාය විසුද්ධියා” ති. “ඵචමන්තෙන”. “තුමෙන වෙ බ්‍රාහ්මණා උපොසථං න සකකරිස්සථ, න ගරු කරිස්සථ, න මානෙස්සථ, න පූජෙස්සථ, අථ කො වරති උපොසථං සකකරිස්සති? ගරු කරිස්සති? මානෙස්සති? පූජෙස්සති? ගච්ඡ්‍ ත්වා බ්‍රාහ්මණ, උපොසථං. මා නො අගමාසි. ගච්ඡ්‍ව සඛ්‍යකමමං මා නො අගමාසි” ති. “ඵචමන්තෙන” ති බො ආයස්මා මහාකප්පිනො භගවතො පච්චස්සොසි.

45. අථ බො භගවා ආයස්මන්තං මහාකප්පිනං ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙස්සත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙජෙත්වා සමපනංසෙත්වා සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ජිතං වා බාතං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාතං සමමිඤ්ජෙය්‍ය, ඵචමෙව මද්දකුච්ඡිසමිං මිගදයෙ ආයස්මතො මහාකප්පිනස්ස පමුබෙ අන්තර්ගිතො ගිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ පාතුරතොසි.

1 “පථවීන්” ම ඡ සං. 2 “සමිඤ්ජිතං” ම ඡ ස. 3. “සමුච්චෙ” ම ඡ සං.

41. එකල්හි තික්ඛුන්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සමගි වූවන්ට පෙනෙවස්කම් අනුදන්තා ලද්දේ ය. සමගිය කෙනෙක් ද? එක් ආවාසයක් තෙක් ද? නොහොත් මුළුපොළොව ද?” යි සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකුන. “මනණෙනි, (සීමාවට රැස් වූ) එකාවාසය යම් තාක් ද සමගිය එපමණ ය යි අනුදනිමි”.

42. එකල්හි ආයුෂමත් මහාකප්පින සඨවිරයන් වහන්සේ රජගතනුවර මගදය නම් මදදකුච්ඡයෙහි වැඩ වසති. එහි එකලා ව විවෙකයෙන් හුන් ආයුෂමත් මහාකප්පින සඨවිරයන් වහන්සේට “මම පොහොය කිරීමට යන්නෙමි ද? නොයන්නෙමි ද? සඛ්‍යකමීයට යන්නෙමි ද? නොයන්නෙමි ද? ගියත් නොගියත් මම උතුම් වූ පිරිසිදු බැවින් පිරිසිදුබැව් ඇත්තේ වෙමි” යි සිත් විය.

43. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තම සිත්හි ආයුෂමත් මහාකප්පින සඨවිරයන් වහන්සේගේ සිත දැන බලවත් පුරුෂයෙක් තෙමේ හැකිඵෑ අතක් යම් සේ දිගු කරන්නේ වේ ද, දිගු කළ අතක් යම් සේ හකුළන්නේ වේ ද, එපරිද්දෙන් (ඉතා වහා) ගිජුකුළුප්පිවෙහි අතුරුදහන් වූ සේක් මාගදය නම් වූ මදදකුච්ඡයෙහි ආයුෂමත් මහාකප්පින සඨවිරයන් වහන්සේගේ ඉදිරියෙහි පහළ වූ සේක. පැණවූ අසුනෙහි වැඩ හුන් සේක. ආයුෂමත් මහාකප්පින සඨවිරයන් වහන්සේ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පසෙක හුන්සේක. පසෙක හුන් ආයුෂමත් මහාකප්පින සඨවිරයන් වහන්සේට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේක:-

44. “කප්පිනහ, එකලා ව විවෙකයෙන් හුන් ඔබට ‘මම පොහොය කිරීමට යන්නෙමි දෝ හෝ නොයන්නෙමි දෝ හෝ සඛ්‍යකමීයට යන්නෙමි දෝ හෝ නොයන්නෙමි දෝ හෝ - ගියත් නොගියත් මම උතුම් පිරිසිදු බැවින් පිරිසිදු වූයේ වෙමි’ යි මෙබඳු සිතක් වූයේ නොවේ ද?” යි. “සාමිනි, එසේ ය” යි කී කල්හි “රතන් වූ තෙපි උපොසඨයට සත්කාර නොකරන්නහු නම්, ගරු නොකරන්නහු නම්, නොපුදන්නහු නම්, එකල්හි කවරෙක් උපොසඨයට සත්කාර කරන්නේ ද? ගරු කරන්නේ ද? බුහුමන් කරන්නේ ද? පුදන්නේ ද? බ්‍රාහ්මණය, උපොසඨයට යව. නොයන්නෙහි නොව. සඛ්‍යකමීයට යව. නොයන්නෙහි නොව” යි වදාළ සේක. ආයුෂමත් මහාකප්පින සඨවිරයන් වහන්සේ “සාමිනි, එසේ ය” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ.

45. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් මහාකප්පින සඨවිරයන් වහන්සේට දකුණිකතාවෙන් කරුණු දක්වා සමාදන් කරවා නියුණු කරවා සතුටු කරවා බලවත් පුරුෂයෙක් තෙමේ හැකිඵෑ අතක් යම් සේ දිගු කරන්නේ වේ ද, දිගු කළ අතක් යම් සේ හකුළන්නේ වේ ද, එපරිද්දෙන් මාගදය නම් මදදකුච්ඡයෙහි ආයුෂමත් මහාකප්පින සඨවිරයන් වහන්සේගේ ඉදිරියෙහි අතුරුදහන් වූ සේක් ගිජුකුළුප්පිවෙහි පහළ වූ සේක.

46. අළු බෝ භික්ඛුනං එතද්දොසි: “නගවතා පඤ්ඤානතං එතතාවතා සාමග්ගි යාවතා එකාවාසොති. කිත්තාවතා භු බෝ එකාවාසො තොති?” ති. නගවතො එතමන්. ආරොවෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සීමං සමමනතිතුං. එවං ව පන භික්ඛවෙ, සමමනතිතබ්බා, පඨමං නිත්තතා කිත්තතතබ්බා - පබ්බතනිත්තතා පාසාණනිත්තතං වනනිත්තතං රුක්ඛ- නිත්තතං මග්ගනිත්තතං වමේකනිත්තතං නදීනිත්තතං උදකනිත්තතං. නිත්තතෙ කිත්තතො ඛ්‍යතෙතන භික්ඛුනා පටිබලෙන සමෙසා ඤාපෙතබ්බො:

47. “සුඤ්ඤාදු මෙ භනෙන, සමෙසා. යාවතා සමනතා නිත්තතා කිත්තතා, යදි සමෙසා පත්තකල්ලං, සමෙසා එතෙති නිත්තතෙති සීමං සමමනෙතය්‍ය සමානසංවාසං එකුපොසථං. එසා ඤාතති.”

“සුඤ්ඤාදු මෙ භනෙන, සමෙසා. යාවතා සමනතා නිත්තතා කිත්තතා, සමෙසා එතෙති නිත්තතෙති සීමං සමමනති සමානසංවාසං එකුපොසථං. යස්සායසමනතා බමති එතෙති නිත්තතෙති සීමාය සමමුති ¹ සමානසංවාසාය එකුපොසථාය, සො භුණ්ණස්ස යස්ස නකබ්බති, සො භාසෙය්‍ය. සමමතා සීමා සමෙසන එතෙති නිත්තතෙති සමානසංවාසා එකුපොසථා. බමති සමෙසස්ස. භස්මා භුණති. එවමෙන: ඛාරයාමි” ති.

48. තෙන බෝ පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු “නගවතා සීමා- සමමුති අනුඤ්ඤාති” ති අතිමනතියො සීමායො සමමනනති වතුයොජනිකාපි පඤ්චයොජනිකාපි ඡයොජනිකාපි. භික්ඛු උපොසථං ආගච්ඡන්තා උද්දිසමානෙපි පාතිමොකෙහි ආගච්ඡන්ති. උද්දිඨමනෙතපි ආගච්ඡන්ති. අනාරාපි පරිවසන්ති. නගවතො එතමන්. ආරොවෙද්දං. “න භික්ඛවෙ අතිමනති සීමා සමමනතිතබ්බා වතුයොජනිකා වා පඤ්චයොජනිකා වා ඡයොජනිකා වා. යො සමමනෙතය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, නියොජනපරමං සීමං සමමනතිතු” තති.

49. තෙන බෝ පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු නදීපාරං සීමං ² සමමනනති. උපොසථං ආගච්ඡන්තා භික්ඛුපි වුය්‍යන්ති. පත්තාපි වුය්‍යන්ති. විවරානපි වුය්‍යන්ති. නගවතො එතමන්. ආරොවෙද්දං. “න භික්ඛවෙ, නදීපාරං සීමා සමමනතිතබ්බා. යො සමමනෙතය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යත්ඪස්ස ධුව නාචා වා ධුව සෙභු වා, එවරුපං නදීපාරං සීමං සමමනතිතු” නති.

1. “සමමුති” සි

2. “නදීපාරසීමං” ම ඡ සා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

46. එකල්හි භික්ෂුන්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් එකාවාසය යම් තාක් ද, සමග්‍රිහ ඒ තාක් ය යි පණවන ලදී. කොපමණකින් එකාවාසය වේ ද” යි සිත් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. උන්වහන්සේ (මෙසේ වදාළසේක). “මහණෙනි, සීමාව සමමන කරන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේ සමමන කළ යුතු ය. පබ්බතනිමිත්ත- පාසාණනිමිත්ත- වනනිමිත්ත- රුකනිමිත්ත- මග්ගනිමිත්ත- වම්මකනිමිත්ත- නදීනිමිත්ත (යන මේ) නිමිති පලමු කොට කීභීතය කළ යුතු ය. නිමිති කීභීතය කොට ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුන්ගේ විසින් සමස තෙමේ දැන් විය යුත්තේ ය.

47. “සමාමිති, සමස තෙමේ මාගේ වචනය අසවා. හාත්පස යම් පමණ නිමිති කීභීතය කරණ ලද ද, ඉදින් සමසයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සමස තෙමේ මේ නිමිතිවලින් සමානසංවාස වූ එකුපොසථ වූ සීමාවක් සමමන කරන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය.”

“සමාමිති, සමස තෙමේ මාගේ වචනය අසවා. හාත්පස යම් පමණ නිමිති කීභීතය කරණ ලද ද, සමස තෙමේ මේ නිමිතිවලින් සමාන සංවාස වූ එකුපොසථ වූ සීමාවක් සමමන කරයි. යම් ආයුෂ්මතෙකුගේ මේ නිමිතිවලින් සමාන සංවාස වූ එකුපොසථ වූ සීමාව සමමන කිරීම රුචි වේ නම්, තෙතෙමේ තුෂ්ණීමුහුත වේවා. යමකුකට රුචි නො වේ නම්, තෙතෙමේ කියවා. සමසයා විසින් මේ නිමිතිවලින් සමාන සංවාස වූ එකුපොසථ වූ සීමාව සමමන කරණ ලද්දී ය. සමසයාට එය රුචි වේ. එහෙයින් තුෂ්ණීමුහුත වේ. මෙය මෙසේ දරමි” යි.

48. එකල්හි සචග භික්ෂුහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සීමා සමමන කිරීම අනුදන්නා ලද” යි සිටු යොදුන් පමණ වූ ද පස් යොදුන් පමණ වූ ද සයොදුන් පමණ වූ ද ඉතා මහත් සීමා සමමන කරන්. භික්ෂුහු උපොසථයට එන්නේ පාමොක් උදෙසා ලබන කල්හි ද එන්. පාමොක් උදෙසා ඇසිල්ලෙහි ද එන්. අතර ද රැඳෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, සිටු යොදුන් පමණ වූත් පස් යොදුන් පමණ වූත් සයොදුන් පමණ වූත් ඉතා මහත් සීමා සමමන නො කට යුතු ය. යමෙක් සමමන කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ. මහණෙනි, තුන් යොදන පරම කොට ඇති සීමා සමමන කිරීමට අනුදනිමි” යි.

49. එකල්හි සචග භික්ෂුහු නදිය මැදි කොට දෙගංඉවුරෙහි සීමා සමමන කෙරෙත්. උපොසථයට එන්නා වූ භික්ෂුහු ද (ගහදියෙන්) ගසාගෙණ යනු ලැබෙත්. පාත්‍ර ද ගසා ගෙණ යනු ලැබේ. සිටුරු ද ගසා ගෙණ යනු ලැබේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, නදිය යට කොට සිටි සීමා සමමන නො කළ යුතු ය. යමෙක් සමමන කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ. මහණෙනි, යම් තැනෙක නිතර හැසිරෙණ නැවක් හෝ නිතර තිබෙන කෙයක් හෝ වන්නේ ද, එබඳු වූ නදීපාර සීමාව සමමන කරන්නට අනුදනිමි” යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8 වූ අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

50. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අනුපරිවේණියං පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. අසඬෙකතෙන ආගන්තුකා භික්ඛු න ජානන්ති: “කත්ථ වා අප්ප්‍රපොසපො කරිසිස්සන්ති” ති. නගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, අනුපරිවේණියං පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතඛං අසඬෙකතෙන. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛං ධරෙයි. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උපොසඨාගාරං සමමනතිත්වා උපොසඨං කාතුං, යං සඬෙසා ආකඬති විහාරං වා අසිංසොගං වා පාසාදං වා හමමියං වා ගුහං වා. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, සමමනති-තඛං. බ්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිඛලෙන සඬෙසා ඤාපෙතඬො:

51. “සුණාතු මෙ භතෙන, සඬෙසා. යදි සඬස්ස පත්තකල්ලං, සඬෙසා ඉත්ථන්තාමං විහාරං උපොසඨාගාරං සමමනෙය්‍ය. එසා ඤාති.”

“සුණාතු මෙ භතෙන, සඬෙසා. සඬෙසා ඉත්ථන්තාමං විහාරං උපොසඨාගාරං සමමනති. යස්සායසමතො ඛමති ඉත්ථන්තාමස්ස විහාරස්ස උපොසඨාගාරස්ස සමමුති, සො ඩුණ්හස්ස. යස්ස න කම්මති, සො භාසෙය්‍ය.”

“සමමතො සඬෙසන ඉත්ථන්තාමො විහාරො උපොසඨාගාරං. ඛමති සඬස්ස. තස්මා ඩුණ්හි. එවමෙතං ධාරයාමි” ති.

52. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ දො උපොසඨාගාරාති සමමනාති තොනති. භික්ඛු උග්ගත්ථ සනතිපත්තති “ඉධ උපොසපො කරිසිස්සන්ති. ඉධ උපොසපො කරිසිස්සන්ති” ති. නගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, එකස්මිං ආවාසෙ දො උපොසඨාගාරාති සමමනතිතඬොති. යො සමමනෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛං ධරෙයි. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, එකං සමුතතිත්වා¹ එකත්ථ උපොසඨං කාතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, සමුතනතඬං. බ්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිඛලෙන සඬෙසා ඤාපෙතඬො:

53. “සුණාතු මෙ භතෙන, සඬෙසා. යදි සඬස්ස පත්තකල්ලං, සඬෙසා ඉත්ථන්තාමං උපොසඨාගාරං සමුතනෙය්‍ය. එසා ඤාති.”

සුණාතු මෙ භතෙන, සඬෙසා. සඬෙසා ඉත්ථන්තාමං උපොසඨාගාරං සමුතනති.² යස්සායසමතො ඛමති ඉත්ථන්තාමස්ස උපොසඨාගාරස්ස සමුතොතො, සො ඩුණ්හස්ස. යස්ස න කම්මති, සො භාසෙය්‍ය.

සමුතනං සඬෙසන ඉත්ථන්තාමො උපොසඨාගාරං. ඛමති සඬස්ස. තස්මා ඩුණ්හි. එවමෙතං ධාරයාමි” ති.

1. “සමුතනො” ම ජ සා. PTS 2. “සමුතති” තො ඩි. ම හු ර.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

50. එකල්හි භික්ෂුහු පිරිවෙණක් (=පන්සලක්) පාසා සීමා ලකුණු නො කොට පාමොක් උදෙසක්. ආගන්තුක භික්ෂුහු “අද උපොසථය කො නැන්හි කරණු ලැබේ දැ” යි නො දනිත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, ලකුණු නො තබා පිරිවෙණක් පාසා පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ. මහණෙනි, සඛ්‍ය නෙමේ වෙතෙරක් හෝ ගුරුඵපියාපත් වැනි පියසි ඇති ගෙයක් හෝ පහයක් හෝ සදලු සහිත ගෙයක් හෝ ගුහාවක් හෝ කැමැති නම්, විහාරාදී එබඳු ගෙයක් පොහෝගෙයක් කොට සමමත කර පොහොය කරන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, එය මෙසේ සමමත කළ යුතු ය. ව්‍යක්ත ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඛ්‍ය නෙමේ (පලමු කොට) දැන්විය යුතු ය:

51. “සඛ්‍ය නෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සඛ්‍යයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සඛ්‍ය නෙමේ මෙ නම් විහාරය පොහෝගෙයක් කොට සමමත කරන්නේ ය. මේ දැන්වීම යි.”

“සඛ්‍ය නෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සඛ්‍ය නෙමේ මෙ නම් විහාරය පොහෝගෙයක් කොට සමමත කරයි. යම් ආයුෂමනෙකුකට මෙ නම් විහාරයාගේ උපොසථාගාරසමමුත්තිය රුචි වේ නම්, හෙ නෙමේ තුෂණීම්භූත වේවා. යමෙකුට රුචි නො වේ නම්, හෙ නෙමේ කියාවා. ’

“සඛ්‍යයා විසින් මෙ නම් විහාරය උපොසථාගාරයක් කොට සමමත කරණ ලද්දේ ය. සඛ්‍යයාට රුචි වේ. එහෙයින් නිශ්ශබ්ද වේ. මෙය මෙසේ දරමි” යි.

52. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක පොහෝ ගෙවල් දෙකක් සමමත කරණ ලද්දේ ය. භික්ෂුහු “මෙහි පොහොය කරණු ලබන්නේ ය. මෙහි පොහොය කරණු ලබන්නේ ය” යි දෙ නැන්හි රැස් වෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, එක ආවාසයෙක පොහෝ ගෙවල් දෙකක් සමමත නො කළ යුතු ය. යමෙක් සමමත කරන්නේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ. මහණෙනි, එක් පොහෝගෙයක් උදුරා එක් තැනෙක පොහොය කරන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේ ඉදිරිය යුතු ය. ව්‍යක්ත ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඛ්‍ය නෙමේ දැන් විය යුතු ය:

53. “සඛ්‍ය නෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. ඉදින් සඛ්‍යයාට කල් පැමිණියේ නම්, සඛ්‍ය නෙමේ මෙ නම් ඇති පොහෝගෙය උදුරන්නේ ය. මේ දැන්වීම යි.”

“සඛ්‍ය නෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සඛ්‍ය නෙමේ මෙ නම් ඇති පොහෝගෙය උදුරාලයි. යම් ආයුෂමනෙකුකට මෙ නම් ඇති පොහෝගෙය උදුරාලීම රුචි වේ නම්, හෙ නෙමේ තුෂණීම්භූත වේවා. යමෙකුට රුචි නො වේ නම් හෙ නෙමේ කියාවා.”

“සඛ්‍යයා විසින් මෙ නම් ඇති පොහෝගෙය උදුරණ ලද්දේ ය. සඛ්‍යයාට රුචි වේ. එහෙයින් තුෂණීම්භූත වේ. මෙය මෙසේ දරමි” යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

54. තෙන බො ජන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්මි ආවාසෙ අතිවුද්දං උපොසථාගාරං සමමනං හොති. තදනුපොසථෙ මහාභික්ඛුසඛෙසා සනති-පතිතො හොති. භික්ඛු අසමමනාය භූමියා නිසින්නා පාතීමොක්ඛං අස්සොසුරා. අථ බො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි: “භගවතා පඤ්ඤාතං උපොසථාගාරං සමමනතිඤා උපොසථො කාතබ්බො ති. මයඤ්ඤාත අසමමනාය භූමියා නිසින්නා පාතීමොක්ඛං අස්සොසුරො 1. කතො නු බො අමාකං උපොසථො? අකතො නු බො?” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං.

“සමමනාය වා භික්ඛවෙ, භූමියා නිසින්නො 2 අසමමනාය වා යතො පාතීමොක්ඛං සුණාති, කතොවස්ස උපොසථො. තෙන හි භික්ඛවෙ, සඛෙසා යාවමහන්නං උපොසථපමුඛං 3 ආකඛති, තාවමහන්නං උපොසථපමුඛං සමමනාතු. එවඤ්ඤා ජන භික්ඛවෙ, සමමනතිතබ්බං: පඨමං නිමිත්තා කිත්තොතබ්බො 4. නිමිත්තෙ කිත්තොති බ්‍යත්තොති භික්ඛූනා පටිබලෙන සඛෙසා ඤාපෙතබ්බො:

55. “සුණාතු මෙ භනෙන, සඛෙසා. යාවතා සමන්නා නිමිත්තා කිත්තො, යදි සඛස්ස ජනකලලං, සඛෙසා එතෙහි නිමිත්තෙහි උපොසථපමුඛං සමමනොය්‍ය. එසා ඤාති.

“සුණාතු මෙ භනෙන, සඛෙසා, යාවතා සමන්නා නිමිත්තා කිත්තො, සඛෙසා එතෙහි නිමිත්තෙහි උපොසථපමුඛං සමමනාති. යස්සායසමනො බමති එතෙහි නිමිත්තෙහි උපොසථපමුඛස්ස සමමුති, සො ඤාණස්ස. යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

“සමමනං සඛෙසන එතෙහි නිමිත්තෙහි උපොසථපමුඛං. බමති සඛස්ස. තස්මා ඤාති. එවමෙනං ධාරයාමී” ති.

56. තෙන බො ජන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්මි ආවාසෙ තදනුපොසථෙ නවකා භික්ඛු පඨමතරං සනතිපතිඤා “න තාව ථෙරා ආගච්ඡන්ති” ති පක්කමිංසු. උපොසථො විකලො 5 අහොසි. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තදනුපොසථෙ ථෙරෙහි භික්ඛූති පඨමතරං සනතිපතිතු” නති.

57. තෙන බො ජන සමයෙන රාජගහෙ සමිහුලා ආවාසා සමානසීමා හොනති. තත්ථ භික්ඛු විවදන්ති: “අමාකං ආවාසෙ උපොසථො කරියතු. අමාකං ආවාසෙ උපොසථො කරියතු” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “ඉධ ජන භික්ඛවෙ, සමිහුලා ආවාසා සමානසීමා හොනති. තත්ථ භික්ඛු විවදන්ති: ‘අමාකං ආවාසෙ උපොසථො කරියතු. අමාකං ආවාසෙ උපොසථො කරියතු’ ති. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූති සබ්බෙතෙව එකජ්ඣං සනතිපතිඤා උපොසථො කාතබ්බො. යත්ථ වා ජන ථෙරො භික්ඛු විතරති 6, තත්ථ සනතිපතිඤා උපොසථො කාතබ්බො. නතෙව වග්ගෙන සඛෙසන උපොසථො කාතබ්බො. යො කරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛපස්සා” ති.

1. “අස්සුමො” PTS.

2. “නිසින්නා” ම ජ සං. PTS.

3. “උපොසථමුඛං” සි. 4. “නිමිත්තාහි කිත්තොතබ්බොති” ම නු ප. තො ඩි.

5. “විකාලො” ම ජ සං. PTS. 6. “ථෙරා භික්ඛු විතරන්ති” ම නු ප. තො ඩි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

54. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක ඉතා කුඩා වූ පොතෝගෙයක් සමමත කරණ ලද්දේ ය. එදවස පොතෝදිනයෙහි මහාභික්ඛුසඬ්ඨ තෙමේ රැස් වූයේ වේ. භික්ඛුහු සමමත නොකළ බිම හුන්නාහු පාමොක් උදෙසුම් ඇසූහ. එකල්හි ඒ භික්ඛුන්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘පොතෝගෙයක් සමමත කොට පොතොය කළ යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. අපි ද සමමත නොකළ බිම හුන්නමෝ පාමොක් උදෙසිම ඇසුමු. (එතෙසින්) අප විසින් පොතොය කරණ ලද්දේ ද? නොකරණ ලද්දේ ද?” යි සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකූහ.

“මහණෙනි, සමමත කළ බිම හෝ සමමත නොකළ බිම හෝ හුන්නෝ පාමොක් උදෙසිම අසා ද ඒ භික්ඛුහු විසින් පොතොය කරණ ලද්දේ ම වේ. මහණෙනි, එසේ නම් සඬ්ඨ තෙමේ යම් පමණ මහත් වූ උපොසඨාගාරආලිඤ්ඤාක් කැමැති වේ නම් එ පමණ මහත් වූ උපොසඨා-ගාරආලිඤ්ඤාක් සමමත කෙරේවා. මහණෙනි, මෙසේ සමමත කළ යුතු ය: පළමු කොට නිමිති කීර්තය කළ යුතු ය. නිමිති කීර්තය කොට ව්‍යක්ත ප්‍රතිබල භික්ඛුනමක් විසින් සඬ්ඨ තෙමේ දැන්විය යුත්තේ ය:

55. “සාමිනි, සඬ්ඨ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. යම් පමණ තාත්පස නිමිති කීර්තය කරණ ලද ද, සඬ්ඨයාට කල් පැමිණියේ නම්, සඬ්ඨ තෙමේ මේ නිමිතිවලින් උපොසඨාගාරආලිඤ්ඤාක් සමමත කරන්නේ ය මේ දැන්වීම ය.”

“සාමිනි, සඬ්ඨ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. යම් පමණ තාත්පස නිමිති කීර්තය කරණ ලද ද, සඬ්ඨ තෙමේ මේ නිමිති වලින් උපොසඨා-ගාරආලිඤ්ඤාක් සමමත කරයි. යම් ආයුෂමතෙකුකට මේ නිමිතිවලින් උපොසඨාගාරආලිඤ්ඤාගේ සමමතිය රුචි වේ නම් තෙ තෙමේ තුෂණීභිභූත වේවා. යමෙකුට රුචි නොවේ නම්, තෙ තෙමේ කියවා.

“සඬ්ඨයා විසින් මේ නිමිතිවලින් උපොසඨාගාරආලිඤ්ඤාක් සමමත කරණ ලද්දේ ය. සඬ්ඨයාට රුචි වේ. එතෙසින් තුෂණීභිභූත වේ. මෙය මෙසේ දරමි” යි.

56. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එ දවස පොතොයෙහි නවක භික්ඛුහු පළමු කොට රැස් වී “සථිරයන් වහන්සේලා ඒ තාක් නොඑක්” යි නික්ම ගියහ. උපොසඨය අසම්පූර්ණ වූයේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකූහ. උන්වහන්සේ “මහණෙනි, එ දවස පොතොයෙහි පළමු කොට සථිරභික්ඛුන් රැස් වීමට අනුදනම්” යි.

57. එකල්හි රජගහනුවර සමාන සීමා ඇති බොහෝ ආවාසයෝ වෙති. ඒ ආවාසයන්හි වැසි භික්ඛුහු “අපගේ ආවාසයෙහි පොතොය කරණු ලැබේවා. අපගේ ආවාසයෙහි පොතොය කරණු ලැබේවා” යි විවාද කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකූහ. “මහණෙනි, මෙහි සමාන සීමා ඇති බොහෝ ආවාසයෝ වෙති. එහි වැසි භික්ඛුහු ‘අපගේ ආවාසයෙහි පොතොය කරණු ලැබේවා. අපගේ ආවාසයෙහි පොතොය කරණු ලැබේවා’ යි විවාද කෙරෙත්. මහණෙනි, ඒ සියලු භික්ඛුන් විසින් ම එක් තැනෙකහි රැස් වී පොතොය කළ යුතු ය. සථිර භික්ඛු තෙමේ යම් ආවාසයෙක වෙසේ නම්, එ තැනට රැස් වී පොතොය කළ යුතු ය. වහි වූ සඬ්ඨයා විසින් පොතොය නොකළ යුත්තේ ම ය. යමෙක් කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ” යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

58. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයසමා මහාකස්සපො අකුකච්ඡද්‍රාජගහං උපොසථං ආගච්ඡන්තො අනතරාමග්ගෙ නදිං තරන්තො මනං වුළෙහා අනොසී. චීවරානිස්ස අල්ලානි. භික්ඛු ආයසමන්තං මහාකස්සපං එතදවොචුං: “කිස්ස තෙ ආවුසො චීවරානි අල්ලානි?” නි. “ඉදං ආවුසො අකුකච්ඡද්‍රාජගහං උපොසථං ආගච්ඡන්තො අනතරාමග්ගෙ නදිං තරන්තො මනවෙහි වුළෙහා. තෙන මෙ චීවරානි අල්ලානි” නි. හගවතො එතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං. “යා සා භික්ඛවෙ, සඛෙසන සීමා සමමතා සමාන සංවාසා එකුපොසථා, සඛෙසා නං සීමං නිච්චරෙන අවිප්පවාසං සමමන්තාදු. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ සමමන්තිතඛො: ව්‍යන්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඛෙසා ඤ්ඤපෙතඛො:

59. “සුණාදු මෙ හන්තෙ සඛෙසා. යා සා සඛෙසන සීමා සමමතා සමානසංවාසා එකුපොසථා, යදි සඛෙසස්ස පත්තකල්ලං, සඛෙසා නං සීමං නිච්චරෙන අවිප්පවාසං සමමන්තාය්‍ය. එසා ඤ්ඤති.”

“සුණාදු මෙ හන්තෙ, සඛෙසා යා සා සඛෙසන සීමා සමමතා සමාන සංවාසා එකුපොසථා, සඛෙසා නං සීමං නිච්චරෙන අවිප්පවාසං සමමන්තති. යස්සායසමතො ඛමති එතිස්සා සීමාය නිච්චරෙන අවිප්පවාසාය ¹ සමමුති, සො තුණ්හස්ස. යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය. සමමතා සා සීමා සඛෙසන නිච්චරෙන අවිප්පවාසා ². ඛමති සඛෙසස්ස. තස්මා තුණ්හි. එව මෙතං ධාරයාමී” නි.

60. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු “හගවතා නිච්චරෙන අවිප්පවාසසමමුති අනුඤ්ඤාතා” නි අනතරසරෙ චීවරානි නික්ඛිපනති. තානි චීවරානි නස්සනති පි ඛස්සනති පි උඤ්ඤෙහි පි ඛස්සනති. භික්ඛු දුළෙචාලා තොනති ලුබ්චිවරා. භික්ඛු එවමාහංසු: “කිස්ස තුළෙන ආවුසො, දුළෙචාලා ලුබ්චිවරා?” නි. “ඉධ මයං ආවුසො හගවතා නිච්චරෙන අවිප්පවාස සමමුති අනුඤ්ඤාතානි අනතරසරෙ චීවරානි නික්ඛිපිමා. තානි චීවරානි නඨ්ඨානි පි. දස්සානි පි. උඤ්ඤෙහි පි බාසිතානි. තෙන මයං දුළෙචාලා ලුබ්චිවරා” නි. හගවතො එතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං. “යා සා භික්ඛවෙ සඛෙසන සීමා සමමතා සමානසංවාසා එකුපොසථා, සඛෙසා නං සීමං නිච්චරෙන අවිප්පවාසං සමමන්තාදු යපෙඤ්ඤා ගාමිඤ්ඤා ගාමිප්පවාසං. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ, සමමන්තිතඛො. ව්‍යන්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඛෙසා ඤ්ඤපෙතඛො:

1. “අවිප්පවාසස්ස” සි 2 “අවිප්පවාසො” සි

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

58. එකල්හි ආයුෂමත් මහාකාශාප සථවිරයන් වහන්සේ අකිකම්ඤ චිතාරයෙන් රජගහ නුවරට උපොසථය පිණිස එන්නාහු අතරමග දී නදියකින් එතෙර වනයෙක් මදකින් ජලයෙන් ගසාගෙන යන ලද්දේ වූහ. (එයින්) උන්වහන්සේගේ සිවුරු තෙමුනේ ය. එකල්හි භික්ෂුහු ආයුෂමත් මහාකාශාප සථවිරයන් වහන්සේට “ඇවැත්නි, නුඹ-වහන්සේගේ සිවුරු කුමක් හෙයින් තෙමුනේ ද?” යි ඇසූහ. “ඇවැත්නි, මම මෙහි අකිකම්ඤ චිතාරයේ සිට රජගහනුවර වෙළචනයට උපොසථය පිණිස එන්නෙමි අතරමග ගෙනත් එතෙර වන්නෙමි ජලයෙන් මදකින් ගසා ගෙන යන ලද්දෙමි. එයින් මගේ සිවුරු තෙමුනේ ය” යි කීහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකූහ. “මහණෙනි, සඬ්ඝයා විසින් සමානසංවාස වූ එකුපොසථ වූ යම් ඒ සීමාවක් සමවන කරණ ලද ද සඬ්ඝතෙමේ ඒ සීමාව තුන් සිවුරෙන් අවිසමාසය යි* සමවන කෙරේවා. මහණෙනි, ඒ මෙසේ සමවන කළ යුතු ය. ව්‍යක්ත ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඬ්ඝ තෙමේ දැන් විය යුත්තේ ය.”

59. “සඬ්ඝ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සඬ්ඝයා විසින් සමාන-සංවාස වූ එකුපොසථ වූ යම් ඒ සීමාවක් සමවන කරණ ලද ද, ඉදින් සඬ්ඝයාගට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සඬ්ඝ තෙමේ ඒ සීමාව තුන් සිවුරෙන් අවිසමාසය ය යි සමවන කරන්නේ ය. මේ දන්වීම ය.

“සඬ්ඝ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සඬ්ඝයා විසින් සමානසංවාස වූ එකුපොසථ වූ යම් ඒ සීමාවක් සමවන කරණ ලද ද, සඬ්ඝ තෙමේ ඒ සීමාව තුන්සිවුරෙන් අවිසමාසය ය යි සමවන කරයි. යම් ආයුෂමතෙකුගට තුන්සිවුරෙන් අවිසමාසසමුක්තිය රුචි වේ නම්, හෙ තෙමේ තුෂණීම්භූත වේවා. යමෙකුට රුචි නො වේ නම්, හෙ තෙමේ කියවා. සඬ්ඝයා විසින් තුන්සිවුරෙන් අවිසමාසය ඇති ඒ සීමාව සමවන කරණ ලද්දේ ය. සඬ්ඝයාට එය රුචි වේ. එහෙයින් තුෂණීම්භූත වේ. මෙය මෙසේ දරමි” යි.

60. එකල්හි භික්ෂුහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තුන් සිවුරෙන් අවිසමාසය පිළිබඳ සමුක්තිය අනුදන්නා ලද” යි ගම තුළ සිවුරු බතා තබන්. (එයින්) ඒ විචරයෝ නැසෙත්. ගින්නෙන් දූවෙත්. මියන් විසිනු දු කැවෙත්. භික්ෂුහු අපිරිසිදු සිවුරු ඇත්තෝ රළු සිවුරු ඇත්තෝ වෙත්. භික්ෂුහු “ඇවැත්නි, නෙපි කුමක් නිසා අපිරිසිදු සිවුරු ඇත්තෝ රළු සිවුරු ඇත්තෝ වනු ද” යි ඇසූහ. “ඇවැත්නි, මෙහි අපි ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තුන්සිවුරෙන් අවිසමාසසමුක්තිය අනුදන්නා ලද’ යි ගම තුළ සිවුරු බතා තැබුවෙමු. (එයින්) ඒ විචරයෝ නැසුනාහ. (ගින්නෙන්) දැවුනාහ. මියන් විසිනු කැවුනාහ. අපි අපිරිසිදු සිවුරු ඇත්තෝ රළු සිවුරු ඇත්තෝ වූමහ” යි කීහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකූහ. “මහණෙනි, සඬ්ඝයා විසින් සමානසංවාස වූ එකුපොසථ වූ යම් සීමාවක් සමවන කරණ ලද ද, සඬ්ඝ තෙමේ ඒ සීමාව තුන් සිවුරෙන් අවිසමාසය ඇත්තක් කොට, ගම ද ගාමුප්චාරය ද තැර, සමවන කෙරේවා. මහණෙනි, ඒ මෙසේ සමවන කළ යුතු ය. ව්‍යක්ත ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඬ්ඝ තෙමේ දැන්විය යුත්තේ ය:

* උපසුක්ඛිය බැලිය යුතු.

61. “සුඤ්ඤානං මෙ භතෙන සංකප්පා: යා සා සංකප්පන සීමා සමමනා සමානසංවාසා ඵකුපොසථා, යදි සංකප්පස්ස පත්තකල්ලං, සංකප්පා නං සීමං නිව්චරෙන අවිජ්ජවාසං සමමනෙය්‍ය ධරෙතො ගාමිඤ්ඤ ගාමුපචාරිඤ්ඤ, ඵසා ඤාතති.”

“සුඤ්ඤානං මෙ භතෙන, සංකප්පා: යා සා සංකප්පන සීමා සමමනා සමානසංවාසා ඵකුපොසථා, සංකප්පා නං සීමං නිව්චරෙන අවිජ්ජවාසං සමමනනති ධරෙතො ගාමිඤ්ඤ ගාමුපචාරිඤ්ඤ. යස්සායසමනො ඛමති ඵතිස්සා සීමාය නිව්චරෙන අවිජ්ජවාසාය සමමුති ධරෙතො ගාමිඤ්ඤ ගාමුපචාරිඤ්ඤ, සො ඤාතස්ස. යස්ස නතතිමති, සො භාසෙය්‍ය.”

“සමමනා සා සීමා සංකප්පන නිව්චරෙන අවිජ්ජවාසා ධරෙතො ගාමිඤ්ඤ ගාමුපචාරිඤ්ඤ. ඛමති සංකප්පස්ස. තස්මා ඤාතති. ඵවමෙනං ධාරයාමී” ති.

62. “සීමං භික්ඛවෙ, සමමනනතෙනාන පඨමං සමානසංවාසසීමා ¹ සමමනනිතබ්බො. පඨමා නිව්චරෙන අවිජ්ජවාසො සමමනනිතබ්බො. සීමං භික්ඛවෙ, සමුත්තනතෙනාන පඨමං නිව්චරෙන අවිජ්ජවාසො සමුත්තනනබ්බො. පඨමා සමානසංවාසසීමා සමුත්තනනබ්බො. ඵවඤ්ඤ පන භික්ඛවෙ නිව්චරෙන අවිජ්ජවාසො සමුත්තනනබ්බො: ව්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සංකප්පා ඤාපෙතබ්බො:-

63. “සුඤ්ඤානං මෙ භතෙන සංකප්පා: යො සො සංකප්පන නිව්චරෙන අවිජ්ජවාසො සමමනො, යදි සංකප්පස්ස පත්තකල්ලං, සංකප්පා නං නිව්චරෙන අවිජ්ජවාසං සමුත්තනෙය්‍ය. ඵසා ඤාතති.”

“සුඤ්ඤානං මෙ භතෙන සංකප්පා: යො සො සංකප්පන නිව්චරෙන අවිජ්ජවාසො සමමනො, සංකප්පා නං නිව්චරෙන අවිජ්ජවාසං සමුත්තනති. යස්සායසමනො ඛමති ඵතිස්සා නිව්චරෙන අවිජ්ජවාසස්ස සමුත්තනො, සො ඤාතස්ස. යස්ස නතතිමති, සො භාසෙය්‍ය.”

“සමුත්තනො සො සංකප්පන නිව්චරෙන අවිජ්ජවාසො. ඛමති සංකප්පස්ස. තස්මා ඤාතති. ඵවමෙනං ධාරයාමී” ති.

64. “ඵවඤ්ඤ පන භික්ඛවෙ, සමානසංවාසසීමා ² සමුත්තනනබ්බො: ව්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සංකප්පා ඤාපෙතබ්බො:-

“සුඤ්ඤානං මෙ භතෙන සංකප්පා, යා සා සංකප්පන සීමා සමමනා සමානසංවාසා ඵකුපොසථා, යදි සංකප්පස්ස පත්තකල්ලං, සංකප්පා නං සීමං සමුත්තනෙය්‍ය සමානසංවාසා ඵකුපොසථං. ඵසා ඤාතති.”

1. “සමානසංවාසා සීමා” සි.

2. “භික්ඛාව සීමා” ම ජ සං. අ ව. ම නු ප නො ව. ජ පු. P T S.

61. “සවාමිනි, සඛ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා: සඛ්‍යයා විසින් සමානසංවාස වූ ඵකුපොසථ වූ යම් ඒ සීමාවක් සමඟ කරණ ලද ද, ඉදින් සඛ්‍යයානට කල් පැමිණියේ නම්, සඛ්‍ය තෙමේ ඒ සීමාව තුන් සිටුරෙන් අවිප්‍යවාස ඇත්තක් කොට ගමන් ගාමුප්පාරයන් හැර සමඟ කරන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය.”

“සවාමිනි, සඛ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සඛ්‍යයා විසින් සමාන සංවාස වූ ඵකුපොසථ වූ යම් ඒ සීමාවක් සමඟ කරණ ලද ද, සඛ්‍ය තෙමේ ඒ සීමාව තුන් සිටුරෙන් අවිප්‍යවාස ඇත්තක් කොට ගමන් ගාමුප්පාරයන් හැර සමඟ කරයි. යම් ආයුෂ්මනෙකුනට ගමන් ගාමුප්පාරයන් හැර තුන් සිටුරෙන් අවිප්‍යවාසය ඇති ඒ සීමාවගේ සමමුතිය රූපි වේ නම්, තෙතෙමේ තුෂ්ණිමිභූත වේවා. යමෙකුට රූපි නො වේ නම්, තෙ තෙමේ කියාවා.”

“සඛ්‍යයා විසින් ගමන් ගාමුප්පාරයන් හැර තුන් සිටුරෙන් අවිප්‍යවාසය ඇති ඒ සීමාව සමඟ කරණ ලද්දී ය. සඛ්‍යයානට රූපි වේ. එහෙයින් තුෂ්ණිමිභූත වේ. මෙය මෙසේ දරමි” යි.

62. මහණෙනි, සීමාවක් සමඟ කරන්නහු විසින් පළමු කොට සමානසංවාසසීමාව සමඟ කළ යුතු ය. පසු ව තුන් සිටුරෙන් අවිප්‍යවාසය සමඟ කළ යුතු ය. මහණෙනි, සීමාවක් උදුරන්නහු විසින් පළමු කොට තුන් සිටුරෙන් අවිප්‍යවාසය ඉදිරිය යුතු ය. පසු ව සමානසංවාසසීමාව ඉදිරිය යුතු ය. මහණෙනි, තුන්සිටුරෙන් අවිප්‍යවාසය මෙසේ ඉදිරිය යුතු ය: වෘක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඛ්‍ය තෙමේ මෙසේ දැන්විය යුතු ය:

63. “සවාමිනි, සඛ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා: සඛ්‍යයා විසින් යම් ඒ තුන් සිටුරෙන් අවිප්‍යවාසයෙක් සමඟ කරණ ලද ද, සඛ්‍යයානට කල් පැමිණියේ නම්, සඛ්‍ය තෙමේ ඒ තුන් සිටුරෙන් අවිප්‍යවාසය උදුරන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය.”

“සවාමිනි, සඛ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා: සඛ්‍යයා විසින් යම් ඒ තුන් සිටුරෙන් අවිප්‍යවාසයෙක් සමඟ කරණ ලද්දේ ද, සඛ්‍ය තෙමේ ඒ තුන් සිටුරෙන් අවිප්‍යවාසය උදුරාලයි. යම් ආයුෂ්මනෙකුනට මේ තුන් සිටුරෙන් අවිප්‍යවාසයාගේ උදුරාලීම රූපි වේ නම්, තෙ තෙමේ තුෂ්ණිමිභූත වේවා. යමෙකුනට රූපි නො වේ නම්, තෙ තෙමේ කියාවා.”

“සඛ්‍යයා විසින් ඒ තුන් සිටුරෙන් අවිප්‍යවාසය උදුරණ ලද්දේ ය. සඛ්‍යයානට කැමැති වේ. එහෙයින් තුෂ්ණිමිභූත වේ. මෙය මෙසේ දරමි” යි.

64. “මහණෙනි, මෙසේ සමානසංවාසසීමාව ඉදිරිය යුතු ය: වෘක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඛ්‍ය තෙමේ මෙසේ දැන්විය යුතු ය: “සවාමිනි, සඛ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සඛ්‍යයා විසින් යම් ඒ සමානසංවාසඵකුපොසථසීමාවක් සමඟ කරණ ලද ද, ඉදින් සඛ්‍යයානට කල් පැමිණියේ නම්, සඛ්‍ය තෙමේ ඒ සමානසංවාසඵකුපොසථසීමාව උදුරන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

“සුඤ්ඤාදු මෙ භනෙන සබ්බෙසා: යා සා සබ්බෙසන සීමා සමමතා සමාන සංවාසා එකුපොසථා, සබ්බෙසා තං සීමං සමුත්තරාති සමානසංවාසං එකුපොසථං. යස්සායසමතො බමති එතිස්සා සීමාය සමානසංවාසාය එකුපොසථාය සමුග්ගාතො, සො ධුණ්ණස්ස යස්ස නතබමති, සො භාසෙය්‍ය.”

“සමුත්තරා සා සීමා සබ්බෙසන සමානසංවාසා එකුපොසථා. බමති සබ්බස්ස. තසමා ධුණ්ණී. එවමෙතං ධාරයාමී” ති

65. “අසමමතාය භික්ඛවෙ, සීමාය අට්ඨාපිතාය යං ගාමං වා නිගමං වා උපනිස්සාය විහරති, යා තස්ස ගාමස්ස වා ගාමසීමා, නිගමස්ස වා නිගමසීමා, අයං තත්ථ සමානසංවාසා එකුපොසථා.”

66. “අගාමකෙ වෙ භික්ඛවෙ, අරඤ්ඤෙ සමනතා සත්තබ්බනතරා, අයං තත්ථ සමානසංවාසා එකුපොසථා.”

67. “සබ්බා භික්ඛවෙ, නදී අසීමා. සබ්බො සමුද්දෙ අසීමො. සබ්බො ජාතස්සරො අසීමො. නදියා වා භික්ඛවෙ, සමුද්දෙ වා ජාතස්සරෙ වා යං මජ්ඣමස්ස පුරිසස්ස සමනතා උදකුකෙඛපා, අයං තත්ථ සමානසංවාසා එකුපොසථා” ති.

68. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සීමාය සීමං සමභිඤ්ඤති. භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “යෙසං භික්ඛවෙ සීමා පඨමං සමමතා, තෙසං තං කමමං ධම්මිකං අකුප්පං ඨානාරතං. යෙසං භික්ඛවෙ, සීමා පඨමං සමමතා, තෙසං තං කමමං අධම්මිකං කුප්පං අට්ඨානාරතං. න භික්ඛවෙ, සීමාය සීමා සමභිඤ්ඤිතබ්බා. යො සමභිඤ්ඤය්‍ය ආපතති දුක්ඛටස්සා” ති

69. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සීමාය සීමං අපේක්ඛාත්ථරතති. භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “යෙසං භික්ඛවෙ, සීමා පඨමං සමමතා, තෙසං තං කමමං ධම්මිකං අකුප්පං ඨානාරතං. යෙසං භික්ඛවෙ, සීමා පඨමං සමමතා, තෙසං තං කමමං අධම්මිකං කුප්පං අට්ඨානාරතං. න භික්ඛවෙ සීමාය සීමා අපේක්ඛාත්ථරිතබ්බා. යො අපේක්ඛාත්ථරෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සීමං සමමනනනෙන සීමනතරිකං ධපෙතා සීමං සමමනතිතු” ති.

70. අථ බො භික්ඛුතං එතදහොසි: “කති නු බො උපොසථා?” ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “ඤ්ඤෙ මෙ භික්ඛවෙ, උපොසථා වාතුද්දසිකො ව පණ්ණරසිකො ව. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, ඤ්ඤෙ උපොසථා” ති

“සඤ්ඤා, සඤ්ඤා තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සඤ්ඤා විසින් යම් ඒ සමානසංවාසඵකපොසඨසීමාවක් සමඟ කරණ ලද ද, සඤ්ඤා තෙමේ ඒ සමානසංවාසඵකපොසඨසීමාව උදුරාලයි. යම් ආයුෂ්මතෙකුට මේ සමාන සංවාසඵකපොසඨසීමාවගේ උදුරාලීම රුචි වේ ද, හෙතෙමේ තූෂ්ණීච්ඡාන පෝවා. යමෙකුට රුචි නොවේ නම්, හෙතෙමේ කියාවා.

“සඤ්ඤා විසින් ඒ සමානසංවාසඵකපොසඨසීමාව උදුරණ ලද්දේ ය. සඤ්ඤාට රුචි වේ. එතෙසින් තූෂ්ණීච්ඡාන වේ. මෙය මෙසේ දරමි”යි.

65. “මහණෙනි, සීමාවක් සමඟ නොකළ කල්හි නොපිරිසිදු කල්හි යම් ගමක් හෝ නියමිතමක් හෝ ඇසුරු කොට වාසය කෙරේ ද, ඒ ගම පිළිබඳ යම් ගාමසීමාවක් හෝ නියමිතම පිළිබඳ යම් නිගමසීමාවක් හෝ වේ ද, මේ එහි සමානසංවාසඵකපොසඨසීමාව” යි.

66. “මහණෙනි, ගම් නොවූ වනයෙහි කාන්තස සතරවටින් අඛන්තර* සතක් වේ ද, මේ එහි සමානසංවාස ඵකපොසඨසීමාව ය.”

67. “මහණෙනි, සියලු නදිය සීමාව නොවෙයි. සියලු මුහුදු සීමාව නොවේ. සියලු ජානස්සරය (ඉබේ ඇති වූ විල) සීමාව නොවේ. මහණෙනි, නදියෙක හෝ මුහුදෙහි හෝ ජානස්සරයෙක හෝ යම් පෙදෙසක් මධ්‍යමපුරුෂයාගේ කාන්තස දිය ඉසීමෙන් පිරිසිදේ ද, මේ උදකුකෙබ්බය එහි සමානසංවාසඵකපොසඨසීමා ය.”

68. එකල්හි සභග භික්ෂුහු සීමාවෙන් සීමාව බිඳිත්. (මුහු කරත්). භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූහ. “මහණෙනි, යම් කෙනෙකුත් විසින් පළමු කොට සීමාවක් සමඟ කරණ ලද ද, ඔවුන්ගේ ඒ කමිය ධාර්මික වේ. බැහැර කළ යුතු බවට නොපැමිණේ. කරුණට සුදුසු වේ. මහණෙනි, යම් කෙනෙකුත් විසින් පසු ව සීමාවක් සමඟ කරණ ලද ද, ඔවුන්ගේ ඒ කමිය ධාර්මික නොවේ. බැහැර කළ යුතු බවට පැමිණේ. කරුණට සුදුසු නොවේ. මහණෙනි, සීමාවෙන් සීමාව නොබිඳිය යුතු ය. යමෙක් බිඳින්නේ නම්, දුකුලාආචැන් වේ.

69. එකල්හි සභග භික්ෂුහු සීමාවෙන් සීමාව යටපත් කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූහ. “මහණෙනි, යම් කෙනෙකුත් විසින් පළමු කොට සීමාවක් සමඟ කරණ ලද ද, ඔවුන්ගේ ඒ කමිය ධාර්මික වේ. බැහැර කළ යුතු බවට නොපැමිණේ. කරුණට සුදුසු වේ. මහණෙනි, යම් කෙනෙකුත් විසින් පසු ව සීමාවක් සමඟ කරණ ලද ද, ඔවුන්ගේ ඒ කමිය ධාර්මික නොවේ. බැහැර කළ යුතු බවට පැමිණේ. කරුණට සුදුසු නොවේ. මහණෙනි, සීමාවෙන් සීමාව යටපත් නොකළ යුතු ය. යමෙක් යටපත් කරන්නේ නම්, දුකුලාආචැන් වේ. මහණෙනි, සීමාවක් සමඟ කරන්නාහු විසින් සීමාවට අතරක් තබා සීමා සමඟ කරන්නට අනුදැනිමි.”

70. එකල්හි භික්ෂූන්ට “උපොසඨයෝ කෙනෙක් ද?” යි සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූහ. “මහණෙනි, මාතුඥසිකය පණ්ණරසිකය යි උපොසඨයෝ දෙදෙනෙකි. මහණෙනි, මේ උපොසඨයෝ දෙදෙන වෙති.”

* එක් අඛන්තරයෙක් විසිට රියනක දුරය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

71. අප්ථ බො භික්ඛුනං එතදනොසි: “කතී නු බො උපොසථකමමානී?” නි. භගවතො එතමන් ආරොවෙසු. “වන්තාරිමානි භික්ඛවෙ, උපොසථකමානි - අධිමෙත වග්ගං උපොසථකමම, අධිමෙත සමග්ගං උපොසථකමම. ධිමෙත වග්ගං උපොසථකමම ධිමෙත සමග්ගං උපොසථකමම” නති.

72. “නහු භික්ඛවෙ, යමිදං¹ අධිමෙත වග්ගං උපොසථකමම, න භික්ඛවෙ, එවරුපං උපොසථකමම කාතබ්බං. න ච මයා එවරුපං උපොසථකමම අනුඤ්ඤානං.”

73. “නහු භික්ඛවෙ, යමිදං අධිමෙත සමග්ගං උපොසථකමම, න භික්ඛවෙ, එවරුපං උපොසථකමම කාතබ්බං. න ච මයා එවරුපං උපොසථකමම අනුඤ්ඤානං.”

74. “නහු භික්ඛවෙ, යමිදං ධිමෙත වග්ගං උපොසථකමම, න භික්ඛවෙ, එවරුපං උපොසථකමම කාතබ්බං. න ච මයා එවරුපං උපොසථකමම අනුඤ්ඤානං.”

75. “නහු භික්ඛවෙ, යමිදං ධිමෙත සමග්ගං උපොසථකමම, එවරුපං භික්ඛවෙ, උපොසථකමම කාතබ්බං. එවරුපඤ්ඤා මයා උපොසථකමම අනුඤ්ඤානං. තසමානිභ භික්ඛවෙ, ‘එවරුපං උපොසථකමම කර්ඝසාම යදිදං ධිමෙත සමග්ග’ නති, එවං හි වො භික්ඛවෙ, සික්ඛිතබ්බ” නති.

76. අප්ථ බො භික්ඛුනං එතදනොසි. “කතී නු බො පානිමොක්ඛබ්බද්දෙසා” නි. භගවතො එතමන් ආරොවෙසු. “පඤ්ඤිමෙ භික්ඛවෙ, පානිමොක්ඛබ්බද්දෙසා. - නිදානං උද්දිසිත්වා අවසෙසං සුතෙන සාවෙනබ්බං. අයං පස්මො පානිමොක්ඛබ්බද්දෙසො.”

77. “නිදානං උද්දිසිත්වා වන්තාරි පාරාජිකානි උද්දිසිත්වා අවසෙසං සුතෙන සාවෙනබ්බං. අයං දුතියො පානිමොක්ඛබ්බද්දෙසො.”

78. “නිදානං උද්දිසිත්වා වන්තාරි පාරාජිකානි උද්දිසිත්වා තෙරස සම්ඝාදිසෙසෙ උද්දිසිත්වා අවසෙසං සුතෙන සාවෙනබ්බං. අයං තතියො පානිමොක්ඛබ්බද්දෙසො.”

79. “නිදානං උද්දිසිත්වා වන්තාරි පාරාජිකානි උද්දිසිත්වා තෙරස සම්ඝාදිසෙසෙ උද්දිසිත්වා ථෙට්ඨ අනියතෙ උද්දිසිත්වා අවසෙසං සුතෙන සාවෙනබ්බං. අයං චතුත්ථො පානිමොක්ඛබ්බද්දෙසො.”

80. “විජ්ඣාතරතෙට්ඨ පඤ්චමො. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච පානිමොක්ඛබ්බද්දෙසා” නි.

71. එකල්හි භික්ෂූන්ට “උපොසථකමී කෙනෙක් ද?” යි සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මේ උපොසථකමී, අධමියෙන් වගී වූ උපොසථකමීය, අධමියෙන් සමගි වූ උපොසථකමීය, ධමියෙන් වගී වූ උපොසථකමීය, ධමියෙන් සමගි වූ උපොසථකමීය යි සහරෙකි.”

72. “මහණෙනි, ඒ උපොසථකමීයන් අතුරෙහි යම් මේ අධමියෙන් වගී වූ උපොසථකමීයෙක් වේ ද, මහණෙනි, එබඳු වූ උපොසථකමීය නොකළ යුතු ය. මා විසින් එබඳු වූ උපොසථකමීයෙක් නො අනුදන්නා ලද ය.”

73. “මහණෙනි, ඒ උපොසථකමීයන් අතුරෙහි යම් මේ අධමියෙන් සමගි වූ උපොසථකමීයෙක් වේ ද, මහණෙනි, එබඳු වූ උපොසථකමීය නොකළ යුතු ය. මා විසින් එබඳු උපොසථකමීයෙක් නො අනුදන්නා ලද ය.”

74. “මහණෙනි, ඒ උපොසථකමීයන් අතුරෙහි යම් මේ ධමියෙන් වගී වූ උපොසථකමීයෙක් වේ ද, මහණෙනි, එබඳු වූ උපොසථකමීය නොකළ යුතු ය. මා විසින් එබඳු උපොසථකමීයෙක් නො අනුදන්නා ලද ය.”

75. “මහණෙනි, ඒ උපොසථකමීයන් අතුරෙහි යම් මේ ධමියෙන් සමගි වූ උපොසථකමීයෙක් වේ ද, මහණෙනි, එබඳු වූ උපොසථකමීය කළ යුතු ය. මා විසින් අනුදන්නා ලද්දේ එබඳු උපොසථකමීයෙකි. මහණෙනි, එතෙයින් ‘මේ ශාසනයෙහි යම් මේ ධමියෙන් සමගි වූ උපොසථකමීයෙක් වේ ද, එබඳු වූ උපොසථකමීය කරන්නෙමු’ යි මහණෙනි, තොට විසින් මෙසේ තික්ෂය යුතු ම ය.”

76. එකල්හි භික්ෂූන්ට “පාතීමොක්ඛුද්දෙසයෝ කෙනෙක් ද?” යි සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මේ පාතීමොක්ඛුද්දෙසයෝ පසෙකි. නිදානය උදෙසා සෙස්ස ශ්‍රැතියෙන් ඇස්විය යුතු ය. මේ පළමුවන පාමොක්ඛුදෙසීම වේ.”

77. “නිදානය උදෙසා සභාර පරිඡ් උදෙසා සෙස්ස ශ්‍රැතියෙන් ඇස්විය යුක්තේ ය. මේ දෙවන පාමොක්ඛුදෙසීම වේ.”

78. “නිදානය උදෙසා සභාර පරිඡ් උදෙසා තෙලෙස් සත්තවසෙස් උදෙසා සෙස්ස ශ්‍රැතියෙන් ඇස්විය යුතු ය. මේ තෙවන පාමොක්ඛුදෙසීම වේ.”

79. “නිදානය උදෙසා සභාරපරිඡ් උදෙසා තෙලෙස් සත්තවසෙස් උදෙසා අනියත දෙක උදෙසා සෙස්ස ශ්‍රැතියෙන් ඇස්විය යුතු ය. මේ සිවුවන පාමොක්ඛුදෙසීම වේ.”

80. “විසාර වශයෙන් ම පාමොක්ඛුදෙසීම පස්වන උදෙසය යි. මහණෙනි, මේ පාමොක්ඛුදෙසීම පසය.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

81. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු “භගවතා සඛිබ්බෙනන පාතිමොක්ඛාද්දසො අනුඤ්ඤානො ති සබ්බකාලං සඛිබ්බෙනන පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, සඛිබ්බෙනන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛපට්ඨං” ති.

82. තෙන බො පන සමයෙන කොසලෙසු ජනපදෙසු අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසපේ සචරතං¹ අනොසි. භික්ඛු නාසකබ්බිංසු වින්දාරෙන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුං. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සති අනන්තරායෙ සඛිබ්බෙනන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතු නති.”

83. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු අසනිටි අනන්තරායෙ සඛිබ්බෙනන පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ අසනි අනන්තරායෙ සඛිබ්බෙනන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛපට්ඨං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ සති අනන්තරායෙ සඛිබ්බෙනන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුං. නත්‍රිමෙ අනන්තරායා:- රූපනන්තරායො චොරනන්තරායො අග්‍යනන්තරායො උදකනන්තරායො මනුස්සනන්තරායො අමනුස්සනන්තරායො වාලනන්තරායො සිරිංසපනන්තරායො ජීවිතනන්තරායො බ්‍රහ්මචරියනන්තරායො². අනුජානාමි භික්ඛවෙ, එවරුපෙසු අනන්තරායෙසු සංඛිබ්බෙනන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුං. අසනි අනන්තරායෙ වින්දාරෙනා” ති.

84. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සඛ්‍යමජ්ඣෙක අනජ්ඣිට්ඨා ධම්මං භාසන්ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ සඛ්‍යමජ්ඣෙක අනජ්ඣිට්ඨෙන ධම්මො භාසිතබ්බො. යො භාසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛපට්ඨං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පෙරෙන භික්ඛුනා සාමං වා ධම්මං භාසිතුං, පරං වා අජ්ඣෙසිතු” නති.

85. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සඛ්‍යමජ්ඣෙක අසමමතා විනයං පුච්ඡන්ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, සඛ්‍යමජ්ඣෙක අසමමතෙන විනයො පුච්ඡිතබ්බො. යො පුච්ඡෙය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛපට්ඨං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සඛ්‍යමජ්ඣෙක සමමතෙන විනයං පුච්ඡිතුං.”

86. “එවංඤ්ච පන භික්ඛවෙ, සමමනනිතබ්බො: අත්තනා වා අත්තානං සමමනනිතබ්බං. පරෙන වා පරො සමමනනිතබ්බො.

87. “කථංඤ්ච අත්තනා වා අත්තානං සමමනනිතබ්බං? ඛාතෙනන භික්ඛුනා පටිඛලෙන සඛෙසා ඤාපෙතබ්බො -

“සුණාතු මෙ නතෙන, සඛෙසා: යදි සඛ්‍යස්ස පත්තකල්ලං, අනං ඉත්තනාමං විනයං පුච්ඡෙය්‍ය” නති. එවං අත්තනා වා අත්තානං සමමනනිතබ්බං.”

1. “සඤ්චරතයං” සි 2. “බ්‍රහ්මචරියනන්තරායොති” ම ඡ සා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

81. එකල්හි භික්ෂුහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් පාමොක් උදෙසීම අනුදන්තා ලද” යි හැම කල්හි සැකෙවින් පාමොක් උදෙසන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සැකෙවින් පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ.”

82. එකල්හි කොසොල් දහව්වෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එ දවස පොතොයෙහි වනවැසි මිනිසුන්ගෙන් බිසෙයක් වූයේ ය. භික්ෂුහු විහාර වශයෙන් පාමොක් උදෙසන්නට අපොතොසන් වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අනන්තරායයක් ඇති කල්හි සැකෙවින් පාමොක් උදෙසන්නට අනුදනිමි.”

83. එකල්හි සවග භික්ෂුහු අනන්තරායයක් නැති කල්හි ද සැකෙවින් පාමොක් උදෙසන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අනන්තරායයක් නැති කල්හි සැකෙවින් පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ. මහණෙනි, අනන්තරායයක් ඇති කල්හි සැකෙවින් පාමොක් උදෙසන්නට අනුදනිමි. එහි මේ අනන්තරායයෝ ය - රජුගෙන් වන අනන්තරාය, සොරැන්ගෙන් වන අනන්තරාය, ගිත්තෙන් වන අනන්තරාය, ජලයෙන් වන අනන්තරාය, මිනිසුන්ගෙන් වන අනන්තරාය, අමනුෂ්‍යයන්ගෙන් වන අනන්තරාය, වණ්ඩමාගයන්ගෙන් වන අනන්තරාය, සජීයන්ගෙන් වන අනන්තරාය, ජීවිතයට වන අනන්තරාය, බ්‍රහ්ම වය්‍යයට වන අනන්තරාය යි. මහණෙනි, මෙබඳු අනන්තරායයක් ඇති කල්හි සැකෙවින් පාමොක් උදෙසන්නට ද, අනන්තරායයක් නැති කල්හි විහාර වශයෙන් උදෙසන්නට ද අනුදනිමි” යි.

84. එකල්හි සවග භික්ෂුහු ආරාමිනා නො කරණ ලද්දහු සහ මැද දහම් දෙසන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ආරාමිනා නො කරණ ලද්දහු විසින් සහ මැද දහම් නො දෙසිය යුතු ය. යමෙක් දෙසන්නේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ. මහණෙනි, සථවිර භික්ෂුහු විසින් තමන් හෝ දහම් දෙසන්නට තැතතොත් අනුන්ට හෝ ආරාමිනා කරන්නට අනුදනිමි” යි.

85. එකල්හි සවග භික්ෂුහු සහ මැද සමමත නො කරණ ලද්දහු විනය විචාරත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සමමත නො කරණ ලද්දහු විසින් සහ මැද විනය නො විචාල යුතු ය. යමෙක් විචාරන්නේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ. මහණෙනි, සමමත කරණ ලද්දහු විසින් සහ මැද විනය විචාරන්නට අනුදනිමි” යි.

86. “මහණෙනි, මෙසේ සමමත කළ යුතු ය. තමන් විසින් හෝ තෙමේ සමමත කළ යුතු ය. අනිකකු විසින් අනෙකෙක් සමමත කළ යුතු” ය.

87. “තමන් විසින් තමා කෙසේ සමමත කළ යුතු ද? ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුතමක් විසින් සමස තෙමේ දැන් විය යුතු” ය.

“සමාමිති, සමස තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. ඉදින් සමසයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, මම මෙ නම් ඇත්තකු විනය විචාරන්නෙමි” යි මෙසේ තමන් විසින් හෝ තමා සමමත කළ යුතු” ය.

88. කථඤ්ඤ පරෙන වා පරො සමමනනිතබ්බො? බ්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සබ්බසා ඤ්ඤපෙතබ්බො:

“සුඤ්ඤාං මෙ භනෙන, සබ්බසා. යදි සබ්බසං පත්තකල්ලං, ඉත්තනාමො ඉත්තනාමො විනයං පුට්ඨො විස්සුජ්ජය්‍යාති එවං පරෙන වා පරො ¹ සමමනනිතබ්බො” ති.

89. තෙන බො පන සමයෙන පෙසලා භික්ඛු සබ්බමජ්ඣෙකි සමමනා විනයං පුට්ඨනති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු ලහනති ආසානං. ලහනති අප්පච්චයං. චබ්බෙන තජ්ජනති. භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බමජ්ඣෙකි සමමනෙනපි පරිසං ඔලොකෙත්වා පුග්ගලං තුලසිත්වා විනයං පුට්ඨතු” නති.

90. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සබ්බමජ්ඣෙකි අසමමනා විනයං විස්සුජ්ජනති. භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, සබ්බමජ්ඣෙකි අසමමනෙන විනයො විස්සුජ්ජනබ්බො. යො විස්සුජ්ජය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛංසං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බමජ්ඣෙකි සමමනෙන විනයං විස්සුජ්ජතු.”

91. “එවඤ්ඤ පන භික්ඛවෙ, සමමනනිතබ්බො ² - අත්තනා වා අත්තානං සමමනනිතබ්බො. පරෙන වා පරො සමමනනිතබ්බො.

92. “කථඤ්ඤ අත්තනා වා අත්තානං සමමනනිතබ්බො? බ්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සබ්බසා ඤ්ඤපෙතබ්බො:

‘සුඤ්ඤාං මෙ භනෙන, සබ්බසා. යදි සබ්බසං පත්තකල්ලං, අහං ඉත්තනාමෙන විනයං පුට්ඨො විස්සුජ්ජය්‍යනති.’ එවං අත්තනා වා අත්තානං සමමනනිතබ්බො.”

93. “කථඤ්ඤ පරෙන වා පරො සමමනනිතබ්බො? බ්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සබ්බසා ඤ්ඤපෙතබ්බො:

‘සුඤ්ඤාං මෙ භනෙන සබ්බසා යදි සබ්බසං පත්තකල්ලං ඉත්තනාමො ඉත්තනාමෙන විනයං පුට්ඨො විස්සුජ්ජය්‍යාති’ එවං පරෙන වා පරො සමමනනිතබ්බො” ති.

94. තෙන බො පන සමයෙන පෙසලා භික්ඛු සබ්බමජ්ඣෙකි සමමනා විනයං විස්සුජ්ජනති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු ලහනති ආසානං. ලහනති අප්පච්චයං. චබ්බෙන තජ්ජනති. භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ සබ්බමජ්ඣෙකි සමමනෙනපි පරිසං ඔලොකෙත්වා පුග්ගලං තුලසිත්වා විනයං විස්සුජ්ජතු” නති.

95. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු අනොකාසකතං භික්ඛු ආපත්තියා වොදෙනති. භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, අනොකාසකතො භික්ඛු ආපත්තියා වොදෙනබ්බො. යො වොදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛංසං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඔකාසං කාරාපෙත්වා ආපත්තියා වොදෙතුං - කරොතු මෙ ආයස්මා ³ ඔකාසං අහං තං වතතුකාමො” ති.

1. “පරෙන පරො” අ. වී. ජ පු තො වී. ම හු ප.

2 “සමමනනිතබ්බො” ම ජ සං. 3 “කරොතු ආයස්මා” ම ජ සං. තො වී.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

88. “අනෙකෙකු විසින් අනෙකෙක් කෙසේ සමමන කළ යුතුද? ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඛ්‍ය තෙමේ දැන් විය යුතු ය:

“ඤාමිති, සඛ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. ඉදින් සඛ්‍යයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, මෙ නම් ඇත්තේ මෙ නම් ඇත්තනු විනය විචාරන්නේ ය යි මෙසේ අනෙකෙකු විසින් අනෙකෙක් සමමන කළ යුතු ය.”

89. එකල්හි පෙශල භික්ෂුහු සමමන කරණ ලද්දහු සහ මැද විනය විචාරත්. සවග භික්ෂුහු ක්‍රොධි කෙරෙත්. නො සතුටු වෙත්. වධයෙන් තර්ජනය කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සමමනය ලද්දහු විසින් ද පිරිස බලා පුද්ගලයාගේ පමණ සලකා සහ මැද විනය විචාරන්නට අනුදනිමි” යි.

90. එකල්හි සවග භික්ෂුහු සමමන නො කරණ ලද්දහු සහ මැද විනය විසඳත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සමමන නො කරණ ලද්දහු විසින් සහ මැද විනය නො විසඳිය යුතු ය. යමෙක් විසඳන්නේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ. මහණෙනි, සමමනය ලද්දහු විසින් සහ මැද විනය විසඳන්නට අනුදනිමි” යි

91. “මහණෙනි, මෙසේ සමමන කළ යුතු ය. තමන් විසින් තමා සමමන කළ යුතු ය. අනෙකකු විසින් අනෙකෙක් සමමන කළ යුතු ය.

92. “තමන් විසින් තමා කෙසේ සමමන කළ යුතුද? ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඛ්‍ය තෙමේ දැන් විය යුතු ය:

“ඤාමිති, සඛ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. ඉදින් සඛ්‍යයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, මම මෙ නම් ඇත්තනු විසින් විනය විචාරණ ලද්දෙහි විසඳන්නෙමි යි මෙසේ තමන් විසින් තමා සමමන කළ යුතු ය.

93. “අනෙකෙකු විසින් අනෙකෙක් කෙසේ සමමන කළ යුතුද? ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඛ්‍ය තෙමේ දැන් විය යුතු ය:

“ඤාමිති, සඛ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. ඉදින් සඛ්‍යයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, මෙ නම් ඇත්තේ මෙ නම් ඇත්තනු විසින් විනය විචාරණ ලද්දේ විසඳන්නේ ය යි මෙසේ අනෙකෙකු විසින් අනෙකෙක් සමමන කළ යුතු ය.”

94. එකල්හි පෙශල භික්ෂුහු සමමන කරණ ලද්දහු සහ මැද විනය විසඳත්. සවග භික්ෂුහු ක්‍රොධි කෙරෙත්. නො සතුටු වෙත්. වධයෙන් තර්ජනය කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සමමනය ලද්දහු විසින් ද සහ මැද පිරිස බලා පුද්ගලයා ගැණ සලකා විනය විසඳන්නට අනුදනිමි” යි.

95. එකල්හි සවග භික්ෂුහු අවකාශ නො කළ භික්ෂුකට ඥාපනාදි වොදනා කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අවකාශ නො කළ භික්ෂුකට ඥාපනාදි වොදනා නො කළ යුතු ය. යමෙක් වොදනා කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ. මහණෙනි, ‘ආයුෂ්මත් තෙමේ මට අවකාශ කෙරේවා. මම ඔබට කියනු කැමැත්තෙමි’ යි අවකාශ කරවා ඥාපනාදි වොදනා කරන්නට අනුදනිමි” යි.

96. තෙන බො පන සමයෙන පෙසලා භික්ඛු. ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛු ඔකාසං කාරාපෙනා ආපත්තියා වොදෙනා. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු ලහනති ආඝාතං ලහනති අප්පච්චයං. වධෙන තජ්ජෙනා. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, කතෙපි ඔකාසෙ පුග්ගලං තුලසිනා ආපත්තියා වොදෙනු” නති.

97. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු “පුරමහාකං පෙසලා භික්ඛු ඔකාසං කාරාපෙනා” ති පටිගළෙව්ව සුඤ්ඤානං භික්ඛුනං අනාපත්තිකානං අවජ්ඣස්මිං අකාරණේ ඔකාසං කාරාපෙනා. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, සුඤ්ඤානං භික්ඛුනං අනාපත්තිකානං අවජ්ඣස්මිං අකාරණේ ඔකාසො කාරාපෙනබ්බො. යො කාරාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛං ධස්සා. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පුග්ගලං තුලසිනා ඔකාසං කාරාපෙනු” නති. ¹

98. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සඛ්ඝමජ්ජෙඤ්ඤා අධම්මං කම්මං කරොනති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මං ² කාතබ්බං. යො කරොය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛං ධස්සා” ති. කරොනති යෙව අධම්මකම්මං. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මෙ කසිරමානෙ පටිකෙකාසිතු” නති.

99. තෙන බො පන සමයෙන පෙසලා භික්ඛු ඡබ්බග්ගියෙහි භික්ඛුහි අධම්මකම්මෙ කසිරමානෙ පටිකෙකාසනති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු ලහනති ආඝාතං. ලහනති අප්පච්චයං. වධෙන තජ්ජෙනා. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, දිට්ඨිමපි ආචීකාතු” නති. තෙසං යෙව සතතිකෙ දිට්ඨිං ආචීකරොනති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු ලහනති ආඝාතං. ලහනති අප්පච්චයං. වධෙන තජ්ජෙනා. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, චතුති පඤ්චති පටිකෙකාසිතුං. දඪ්ඨි තීති දිට්ඨිං ආචීකාතුං. එකෙන අභිට්ඨාතුං - න මෙතං බමති” ති.

100. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සඛ්ඝමජ්ජෙඤ්ඤා පාතිමොක්ඛං උද්දිසමානා ³ සඤ්චිව්ව න සාවෙනා. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, පාතිමොක්ඛාද්දෙසකෙන සඤ්චිව්ව න සාවෙතබ්බං. යො න සාවෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛං ධස්සා” ති.

101. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමා උද්දිසි සඛ්ඝස්ස පාතිමොක්ඛාද්දෙසකො හොති කාකස්සරකො. අථ බො ආයසමතො උද්දිසස්ස එතද්දහොසි: “භගවතා පඤ්ඤානං පාතිමොක්ඛාද්දෙසකෙන සාවෙතබ්බං” නති. අනඤ්චමි කාකස්සරකො. කථනනු බො මයා පටිපජ්ජිතබ්බං” නති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පාතිමොක්ඛාද්දෙසකෙන වායමිතුං - කථං සාවෙය්‍ය නති. වායමනස්ස අනාපනා” ති.

1. “ඔකාසං කාතුං” 2 “න භික්ඛවෙ, සඛ්ඝමජ්ජෙඤ්ඤා අධම්මකම්මං.” P T S.

3. “උද්දිසමානා” ම ජ සං. P T S.

96. එකල්හි පෙශල භික්ෂුහු අවසර ලබා සවග භික්ෂුන්ට ඇවැතින් වොදනා කෙරෙත්. සවග භික්ෂුහු ක්‍රොධ කෙරෙත්. නො සතුටු වෙත්. වධයෙන් තර්ජනය කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අවසර දුන් කල්හි ද පුද්ගලයා ගැණ සලකා වොදනා කරන්නට අනුදනිමි” යි.

97. එකල්හි සවග භික්ෂුහු “නො බෝ කලකින් අටට (වොදනා කරණු පිණිස) පෙශල භික්ෂුහු අවකාශ කරවත්” යි පළමු කොට ම ඇවැත් රහිත වූ පිරිසිදු භික්ෂුන්ට (වොදනා) වසතුවක් නැති කල්හි නිකරුණෙහි අවකාශ කරවත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ඇවැත් රහිත පිරිසිදු භික්ෂුන්ට වසතුවක් නැති කල්හි නිකරුණෙහි (වොදනා කිරීමට) අවකාශ නො කරවිය යුතු ය. යමෙක් අවකාශ කරවන්නේ නම් දුකුලාඥාවැත් වේ. මහණෙනි, පුද්ගලයා සලකා අවකාශ කරන්නට අනුදනිමි” යි.

98. එකල්හි සවග භික්ෂුහු සහමැද අධිමිකමී කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අධිමිකමී නො කළ යුතු ය. යමෙක් කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැත් වේ.” අධිමිකමී කෙරෙත් ම ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අධිමිකමී කරණු ලබන කල්හි වළකාලන්නට අනුදනිමි” යි.

99. එකල්හි පෙශල භික්ෂුහු සවග භික්ෂුන් අධිමිකමී කරණු ලබන කල්හි වළකාලත්. සවග භික්ෂුහු ක්‍රොධ කෙරෙත්. නො සතුටු වෙත්. වධයෙන් තර්ජනය කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දූෂ්ටය ද ප්‍රකාශ කරන්නට අනුදනිමි.” ඔවුන් වෙත ම දූෂ්ටය ප්‍රකාශ කෙරෙත්. සවග භික්ෂුහු ක්‍රොධ කෙරෙත්. නොසතුටු වෙත්. වධයෙන් තර්ජනය කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ‘ඒ අධිමිකමීය මට රුචි නො වේ’ යි සිටු දෙනකුත් විසින් පස් දෙනකුත් විසින් වළකාලන්නට ද, දෙදෙනකුත් විසින් තුන් දෙනකුත් විසින් දූෂ්ටය ප්‍රකාශ කරන්නට ද, එකකු විසින් ‘මෙය මට රුචි නො වේ ය’ යි ඉට්ටන්ට ද අනුදනිමි” යි.

100. එකල්හි සවග භික්ෂුහු සහ මැද පාමොක් උදෙසන්නාහු දූත දූත නො අස්වත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පාමොක් උදෙසන්නහු විසින් දූත දූත නො ඇස්විය යුතු නො වේ. යමෙක් නො අස්වන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැත් වේ.”

101. එකල්හි ආයුෂමත් උදුසිසථිර නෙමේ සබ්බසායේ පාතිමොක්ඛඥෙසක වූයේ කටුඩුකඩ ඇත්තේ වේ. ඉක්බිති ආයුෂමත් උදුසි සථිරයන් වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘පාමොක් උදෙසන්නහු විසින් ඇස්විය යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. මම ද කටුඩුකඩ ඇත්තේ වෙමි. මා විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද?” යි සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පාතිමොක්ඛඥෙසකයා විසින් ‘කෙසේ අස්වන්නෙමි ද’ යි උත්තාහ කරන්නට අනුදනිමි. උත්තාහ කරන්නාහට ඇවැත් නො වේ.”

102. තෙන බො පන සමයෙන දෙවදනො සගතට්ඨාය පරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසති. භගවතො එතමන්ථ ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, සගතට්ඨාය පරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛට්ඨං” ති.

103. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සමික්ඛජේඛ අනඡ්ඤිට්ඨා පාතිමොක්ඛං උද්දිසති. භගවතො එතමන්ථ ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, සමික්ඛජේඛ අනඡ්ඤිට්ඨා පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛට්ඨං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ‘ථෙරාගිකං 1 පාතිමොක්ඛං’ නති.”

අඤ්ඤාතිත්ථයනාණමාරං නිට්ඨිතං.

102. එකල්හි දෙවදනන තෙමෙ ගිහියන් සහිත පිරිසෙහි පාමොක් උදෙසයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගිහියන් සහිත පිරිසෙහි පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ.”

103. එකල්හි සවග භික්ෂුහු සහ මැද ආරාධනා නො කරණ ලද්දහු පාමොක් උදෙසන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ආරාධනා නො කරණ ලද්දහු විසින් සහ මැද පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ. මහණෙනි, පාමොක් උදෙසීම ‘සඛ්ඝස්ථවිරයන් අයත් ය’ යි අනුදනම්.”

අනාභිඤ්ඤාභාණ්ඩාරය නිමි.

—

1. අප්ඵ බො හගවා රාජගහෙ යථාභිරතතං විහරිතා යෙන වොදනා-
වඤ්ඤා, තෙන වාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන
වොදනාවඤ්ඤා, තදවසරි. තත්‍ර සුදං හගවා වොදනාවඤ්ඤාමිං විහරති.
තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ සම්බහුලා භික්ඛු
විහරන්ති. තත්ථ ථෙරො භික්ඛු බාලො හොති අව්‍යතො. සො න ජානාති
උපොසථං වා උපොසථකමමං වා පාතිමොක්ඛං වා පාතිමොක්ඛද්දෙසං වා.

2. අප්ඵ බො තෙසං භික්ඛුනං එතදහොසි: “හගවතා පඤ්ඤාතතං
‘ථෙරාසිකං පාතිමොක්ඛ’ නති. අයඤ්ච අමනාකං ථෙරො බාලො අව්‍යතො.
න ජානාති උපොසථං වා උපොසථකමමං වා පාතිමොක්ඛං වා පාතිමොක්ඛ-
ද්දෙසං වා. කථනානු බො අමෙහි පටිපජ්ජිතබ්බ?” නති. හගවතො එතමත්ථං
ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යො තත්ථ භික්ඛු ව්‍යතො පටිබලො,
තස්සාධෙය්‍යං පාතිමොක්ඛ” නති.

3. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ
සම්බහුලා භික්ඛු විහරන්ති බාලා අව්‍යතො. තෙ න ජානන්ති උපොසථං වා
උපොසථකමමං වා පාතිමොක්ඛං වා පාතිමොක්ඛද්දෙසං වා. තෙ ථෙරං
අජේඛසිංසු: “උද්දිසතු භනෙත, ථෙරො පාතිමොක්ඛ” නති. සො එවමාන.
“න මෙ ආවුසො වත්තති” ති දුතියං ථෙරං අජේඛසිංසු: “උද්දිසතු
භනෙත, ථෙරො පාතිමොක්ඛ” නති. සොපි එවමාන: “න මෙ ආවුසො
වත්තති” ති තතියං ථෙරං අජේඛසිංසු: උද්දිසතු භනෙත ථෙරො
පාතිමොක්ඛ” නති. සොපි එවමාන: “න මෙ ආවුසො වත්තති” ති.
එතෙනව උපායෙන යාව සමික්ඛනවකං අජේඛසිංසු: “උද්දිසතු ආයසමා
පාතිමොක්ඛ” නති. සොපි එවමාන: “න මෙ භනෙත වත්තති” ති.

4. හගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං
ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා භික්ඛු විහරන්ති බාලා අව්‍යතො. තෙ
න ජානන්ති උපොසථං වා උපොසථකමමං වා පාතිමොක්ඛං වා පාති-
මොක්ඛද්දෙසං වා. තෙ ථෙරං අජේඛසනති: ‘උද්දිසතු භනෙත, ථෙරො
පාතිමොක්ඛ’ නති. සො එවං වදෙති. ‘න මෙ ආවුසො වත්තති’ ති.
දුතියමපි ¹ ථෙරං අජේඛසනති: “උද්දිසතු භනෙත, ථෙරො පාතිමොක්ඛ” නති.
සොපි එවං වදෙති: ‘න මෙ ආවුසො වත්තති’ ති. තතියමපි ² ථෙරං
අජේඛසනති: ‘උද්දිසතු භනෙත, ථෙරො පාතිමොක්ඛ’ නති. සොපි
එවං වදෙති: ‘න මෙ ආවුසො වත්තති’ ති. එතෙනව උපායෙන
යාව සමික්ඛනවකං අජේඛසනති: ‘උද්දිසතු ආයසමා පාතිමොක්ඛ’ නති.
සොපි එවං වදෙති: ‘න මෙ භනෙත, වත්තති’ ති.

1. “දුතියං” ම ඡ සං. P T S.

2. “තතියං” ම ඡ සං. P T S.

1. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර කැමැති තාක් වැඩ වාසය කොට වෛද්‍යවතුන් නගරය බලා වැඩ සේක. පිළිවෙළින් වාරිකා කරණ සේක් වෛද්‍යවතුන් නගරයට වැඩ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ වෛද්‍යවතුන් නගරයෙහි වැඩ වාසය කරන්. එකල්හි එහි එක්තරා ආවාසයෙක බොහෝ භික්ෂූහු වාසය කරති. එහි වැසි ස්ථිර භික්ෂූ තෙමේ අඟු ය. අව්‍යක්‍ය ය. හෙ තෙමේ උපොසථය හෝ උපොසථකමය හෝ පාතිමොක්කය හෝ පාතිමොක්කවුද්දෙසය හෝ නො දනි යි.

2. එහි වැසි අතික් භික්ෂූන්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘පාතිමොක්කය සම්භස්ථිරයන් අයත්’ යි පණවන ලද්දේ ය. අපගේ මේ ස්ථිර තෙමේත් අඟු ය. අව්‍යක්‍ය ය. උපොසථය හෝ උපොසථකමය හෝ පාතිමොක්කය හෝ පාතිමොක්කවුද්දෙසය හෝ නො දනි යි. මෙහි ලා අප විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද?” යි සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, එහි ව්‍යක්‍ය වූ ප්‍රතිබල මහණෙක් වෙසේ නම්, පාතිමොක්කය ඔහු අයත් ය යි අනුදනිමි” යි.

3. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි අඟු වූ අව්‍යක්‍ය වූ බොහෝ භික්ෂූහු වාසය කෙරෙත්. ඔහු උපොසථය හෝ උපොසථකමය හෝ පාතිමොක්කය හෝ පාතිමොක්කවුද්දෙසය හෝ නො දනිත්. ඔහු, “සාමිනි, ස්ථිර තෙමේ පාතිමොක්කය උදෙසාවා” යි තෙරුන්ට ආරාධනා කලහ. ස්ථිර තෙමේ “ඇවැත්නි, මට ප්‍රගුණ නැතැ” යි කී ය. දෙවන තෙරුන්ට ද “සාමිනි, ස්ථිර තෙමේ පාතිමොක්කය උදෙසාවා” යි ආරාධනා කලහ. ඒ ස්ථිර තෙමේ ද “ඇවැත්නි, මට ප්‍රගුණ නැතැ” යි කී ය. “ස්ථිර තෙමේ පාතිමොක්කය උදෙසාවා” යි තෙවන තෙරුන්ට ද ආරාධනා කලහ. ඒ ස්ථිර තෙමේත් “ඇවැත්නි, මට ප්‍රගුණ නැතැ” යි කී ය. මේ ක්‍රමයෙන් සම්භන්ධකයා තෙක් “ආයුෂමත් තෙමේ පාතිමොක්කය උදෙසාවා” යි ආරාධනා කලහ. හෙතෙමේ ද “සාමිනි, මට ප්‍රගුණ නැතැ” යි කී ය.

4. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි අඟු වූ අව්‍යක්‍ය වූ බොහෝ භික්ෂූහු වාසය කෙරෙත්. ඔහු උපොසථය හෝ උපොසථකමය හෝ පාතිමොක්කය හෝ පාතිමොක්කවුද්දෙසය හෝ නො දනිත්. ඔහු ‘සාමිනි, පාතිමොක්කය උදෙසාවා’ යි තෙරුන්ට ආරාධනා කෙරෙත්. ඒ ස්ථිර තෙමේ ‘ඇවැත්නි, මට ප්‍රගුණ නැතැ’ යි කීයයි. ‘සාමිනි, ස්ථිර තෙමේ පාතිමොක්කය උදෙසාවා’ යි දෙවන තෙරුන්ට ද ආරාධනා කෙරෙත්. තෙතෙමේ ද ‘ඇවැත්නි, මට ප්‍රගුණ නැතැ’ යි කීයයි. තෙවන තෙරුන්ට ද ‘සාමිනි, ස්ථිර තෙමේ පාතිමොක්කය උදෙසාවා’ යි ආරාධනා කෙරෙත්. හෙතෙමේත් ‘ඇවැත්නි, මට ප්‍රගුණ නැතැ’ යි කීයයි. මේ ක්‍රමයෙන් සම්භන්ධකයා තෙක් ‘ආයුෂමත් තෙමේ පාතිමොක්කය උදෙසාවා’ යි ආරාධනා කෙරෙත්. හෙතෙමේත් ‘සාමිනි, මට ප්‍රගුණ නැතැ’ යි කීයයි.

“තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි එකො භික්ඛු සාමන්තා ආවාසා සජ්ජිකං පාතෙතබ්බො: ‘ගච්ඡාද්වසො සඛිබ්බෙනන වා විජ්ඣාරෙන වා පාතිමොක්ඛං පරියාපුණ්ණිකා¹ ආගච්ඡා” ති.

5 අථ බො භික්ඛුනං එතදුතොසි: “කෙන භු බො පාතෙතබ්බො?” ති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ථෙරෙන භික්ඛුනා භික්ඛුනං ආණ්ඨෙතු” නති. ථෙරෙන ආණ්ඨනා නවා භික්ඛු න ගච්ඡන්ති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, ථෙරෙන ආණ්ඨෙනන අභිලානෙන න ගන්තබ්බං. යො න ගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛංසා” ති.

6. අථ බො භගවා වොදනාමසුසමිං යථාභිරතතං විහරිතා පුනදෙව රාජගහං පච්චාගස්සී. තෙන බො පන සමයෙන මනුස්සා භික්ඛු පිණ්ඩාය වරනෙත පුච්ඡන්ති: “කතමි හනෙත පක්ඛස්සා?” ති. භික්ඛු එවමාහංසු: “න බො මයං ආද්වසො ජානාමා” ති. මනුස්සා උජ්ඣායනති බීයනති විපාවෙනති: “පක්ඛගණනමත්තමපි ‘මෙ සමණා සක්ඛාපුත්තියා න ජානන්ති. කිමපනිමෙ අඤ්ඤං කිඤ්චි කල්‍යාණං ජාතිස්සන්ති” ති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පක්ඛගණනං උග්ගහෙතු” නති. අථ බො භික්ඛුනං එතදුතොසි: “කෙන භු බො පක්ඛගණනා උග්ගහෙතබ්බො” ති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බෙහෙව පක්ඛගණනං උග්ගහෙතු” නති.

7. තෙන බො පන සමයෙන මනුස්සා භික්ඛු පිණ්ඩාය වරනෙත පුච්ඡන්ති: “කිවතිකා හනෙත භික්ඛු” ති. භික්ඛු එවමාහංසු “න බො මයං ආද්වසො ජානාමා” ති. මනුස්සා උජ්ඣායනති බීයනති විපාවෙනති: “අඤ්ඤමඤ්ඤමපි ‘මෙ සමණා සක්ඛාපුත්තියා න ජානන්ති. කිමපනිමෙ අඤ්ඤං කිඤ්චි කල්‍යාණං ජාතිස්සන්ති” ති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, භික්ඛු ගණෙතු” නති. අථ බො භික්ඛුනං එතදුතොසි: “කද භු බො භික්ඛු ගණෙතබ්බො” ති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තද්වුපොසථෙ නාමග්ගෙන² වා ගණෙතුං සලාකං වා ගාහෙතු” නති.

8. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අජානන්තා අජ්ජපොසථොති දුරං ගාමං³ පිණ්ඩාය වරන්ති. තෙ උද්දිස්සමානෙපි පාතිමොක්ඛෙ ආගච්ඡන්ති. උද්දිස්සමනෙපි ආගච්ඡන්ති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ආරොවෙතුං අජ්ජපොසථො” ති. අථ බො භික්ඛුනං එතදුතොසි: “කෙන භු බො ආරොවෙතබ්බො” ති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ථෙරෙන භික්ඛුනා කාලවතො ආරොවෙතු” නති.

9. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො ථෙරො කාලවතො නස්සරති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, හත්තකාලෙපි අරොවෙතු” නති. හත්තකාලෙපි න ස්සරති. ⁴ භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යං කාලං සරති, තං කාලං ආරොවෙතු” නති.

1 “පරියාපුණ්ණිකා” ම ඡ සං. 2. “නාම මග්ගෙන” සි. “ගණමග්ගෙන” P T S

3. “දුරගාමං” තො. චි. ජ පු. අ චි. 4. “නස්සරි” P T S. තො. චි. අ චි ජ පු.

“මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් ‘ඇවැත්නි, සැකෙවින් හෝ විසාර වශයෙන් හෝ උානිමොක්ඛය ප්‍රගුණ කොට එව’ යි එක් මහණෙක් එද ම එනු පිණිස සමීප ආවාසයකට යැවිය යුතු” යි.

5. එකල්හි භික්ෂුන්ට “කවරකු විසින් (මහණෙක්) යැවිය යුතු ද?” යි සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, සථවිර-භික්ෂුහු විසින් තවක මහණකුට අණ කරන්නට අනුදනිමි” යි. තෙරුන් විසින් අණ කරණ ලද තවක භික්ෂුහු නො යත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, තෙරුන් විසින් අණ කරණ ලද නො ගිලන් වූවහු නො යා යුතු නො වේ. යමෙක් නො යන්නේ නම් දුකුලාඥාවැත් වේ.”

6. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෛදනාමස්ස නගරයෙහි කාමැති තාත් වාසය කොට නැවත රජගහනුවරට පෙරලා වැඩිසේක. එකල්හි මිනිස්සු පිඩු සිභා යන භික්ෂුන්ගෙන් “සාමිනි, අද පක්‍ෂය පිළිබඳ කවර දින ද?” යි විචාරත්. එවිට භික්ෂුහු “ඇවැත්නි, අපි නො දනිමු” යි කීහ. මිනිස්සු “මේ ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ පක්‍ෂය ගිණිම පමණකුත් නො දන්නෝ ය. කිම? මොහු අන් කිසි යහපතක් දනිත් ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. නිකු කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, පක්‍ෂ ගිණිම ඉගෙන ගන්නට අනුදනිමි” යි. එකල්හි “භික්ෂුන්ට කවරකු විසින් පක්‍ෂ ගිණිම උගත යුත්තේ ද?” යි සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, සියල්ලන් විසින් ම පක්‍ෂ ගිණිම ඉගෙන ගන්නට අනුදනිමි” යි.

7. එකල්හි මිනිස්සු පිඩු සිභා යන භික්ෂුන්ගෙන් “සාමිනි, වෙහෙර වැසි භික්ෂුහු කොපමණ ද?” යි විචාරත්. (එවිට) භික්ෂුහු “ඇවැත්නි, අපි නො දනිමු යි” කීයත්. මිනිස්සු ඒ අසා “මේ ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ උනුත් ගැණ වත් නො දනිත්. කිම? මොහු අන් කිසි යහපතක් දනිත් ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. ගරහත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, භික්ෂුන් ගණින්නට අනුදනිමි” යි. එකල්හි භික්ෂුන්ට “කවද නම් භික්ෂුන් ගිණිය යුතු ද?” යි සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, එදවස පොහොයෙහි නම් වශයෙන් ගණින්නට හෝ කුසපත් ගාන්වීමෙන් ගණින්නට හෝ අනුදනිමි” යි.

8. එකල්හි භික්ෂුහු “අද පොහොය” යි නො දන්නෝ දුර (ඈත) ගමට පිඩු සිභා යත්. ඔහු පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි ද එත්. උදෙසු ඇසිල්ලෙහි ද එත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, ‘අද පොහොය’ යි දන්වන්නට අනුදනිමි” යි. “කවරෙකු විසින් දන්විය යුතු ද?” යි භික්ෂුන්ට සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, සථවිර භික්ෂුහු විසින් කල් ඇති ව තිබිය දී දන්වන්නට අනුදනිමි” යි.

9. එකල්හි එක්තරා සථවිර නමක් කල් ඇති ව තිබිය දී එය සිහි නො කරයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, ඛත් කාලයෙහි දන්වන්නට අනුදනිමි” යි. ඛත් කාලයෙහි ද දන්වන්නට සිහි නො කරයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, යම් කාලයක සිහි කෙරේ ද, එකල්හි දන්වන්නට අනුදනිමි” යි

10. තෙන බො උත සමයෙන අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ උපොසථාගාරං උක්ඛාරං හොති. ආගන්තුකා භික්ඛු උජ්ඣායනති ඩියනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම භික්ඛු උපොසථාගාරං න සමමජ්ජස්සන්ති” ති. භගවතො එතමන්. ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උපොසථාගාරං සමමජ්ජතු” නති. අථ බො භික්ඛුනං එතදහොසි: “කෙන නු බො උපොසථාගාරං සමමජ්ජනබ්බං” නති. භගවතො එතමන්. ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ථෙරෙන භික්ඛුනා නවං භික්ඛුං ආණාපෙතු” නති. ථෙරෙන ආණන්තා නවා භික්ඛු න සමමජ්ජන්ති. භගවතො එතමන්. ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, ථෙරෙන ආණන්තෙන අගිලානෙන න සමමජ්ජනබ්බං. යො න සමමජ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛංඝා” ති.

11. තෙන බො උත සමයෙන උපොසථාගාරෙ ආසනං අපඤ්ඤානං හොති. භික්ඛු ඡමායං නිසීදන්ති. ගන්තානිපි විවරානිපි පංසුකිනාති හොන්ති. භගවතො එතමන්. ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ උපොසථාගාරෙ ආසනං පඤ්ඤාපෙතු” නති. අථ බො භික්ඛුනං එතදහොසි: “කෙන නු බො උපොසථාගාරෙ ආසනං පඤ්ඤාපෙතබ්බං?” නති. භගවතො එතමන්. ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ථෙරෙන භික්ඛුනා නවං භික්ඛුං ආණාපෙතු” නති. ථෙරෙන ආණන්තා නවා භික්ඛු න පඤ්ඤාපෙත්ති. භගවතො එතමන්. ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ ථෙරෙන ආණන්තෙන අගිලානෙන න පඤ්ඤාපෙතබ්බං. යො න පඤ්ඤාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛංඝා” ති.

12. තෙන බො උත සමයෙන උපොසථාගාරෙ පදීපො න හොති. භික්ඛු අකුකාරෙ කායමිපි විවරමිපි අක්කමන්ති. භගවතො එතමන්. ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උපොසථාගාරෙ පදීපං කාතු” නති. අථ බො භික්ඛුනං එතදහොසි: “කෙන නු බො උපොසථාගාරෙ පදීපො කාතබ්බො?” ති. භගවතො එතමන්. ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ථෙරෙන භික්ඛුනා නවං භික්ඛුං ආණාපෙතු” නති. ථෙරෙන ආණන්තා නවා භික්ඛු නපදීපෙත්ති. භගවතො එතමන්. ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, ථෙරෙන ආණන්තෙන අගිලානෙන නපදීපෙතබ්බො, යො නපදීපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛංඝා” ති.

13. තෙන බො උත සමයෙන අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ ආවාසිකා භික්ඛු නෙව පාතීයං උපට්ඨාපෙත්ති. න පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙත්ති. ආගන්තුකා භික්ඛු උජ්ඣායනති ඩියනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම ආවාසිකා භික්ඛු නෙව පාතීයං උපට්ඨාපෙස්සන්ති? න පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙස්සන්ති?” ති. භගවතො එතමන්. ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පාතීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙතු” නති. අථ බො භික්ඛුනං එතදහොසි: “කෙන නු බො පාතීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං?” නති.

10. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක උපොසථාගාරය කුණකසලින් යුක්ත ව පවතී. ආගන්තුක භික්ෂුහු “කෙසේ නම් ආවාසයෙහි වසන භික්ෂුහු පොතොය ගෙය නො හමදින්නාහු ද” යි පරිනව කෙරෙත්. නිඤ්ඤායෙහි. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, උපොසථාගාරය හමදින්නට අනුදනිමි” යි. එකල්හි “කා විසින් උපොසථාගාරය හමදිය යුතු ද?” යි භික්ෂුන්ට සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සථවිර භික්ෂුහු විසින් නවක භික්ෂුහුට අණ කරන්නට අනුදනිමි.” සථවිර භික්ෂුහු විසින් අණ කරණ ලද නවක භික්ෂුහු (උපොසථාගාරය) නො හමදිත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සථවිර භික්ෂුහු විසින් අණ කරණ ලද නො ගිලන් මහණහු විසින් (උපොසථාගාරය) නො හමදිය යුතු නො වේ. යමෙක් නො හමදින්නේ නම්, දුකුලාආචාත් වේ” යි.

11. එකල්හි උපොසථාගාරයෙහි අසුන් නො පණවන ලද්දේ වේ. භික්ෂුහු බිම හිඳිත්. සිරුරුත් සිවුරුත් පසින් තැවැරුණේ වෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, උපොසථාගාරයෙහි අසුන් පණවන්නට අනුදනිමි. එකල්හි “කා විසින් උපොසථාගාරයෙහි අසුන් පැණවිය යුතු ද?” යි භික්ෂුන්ට සිත් විය. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සථවිර භික්ෂුහු විසින් නවක භික්ෂුහුට අණ කරන්නට අනුදනිමි” යි. තෙරුන් විසින් අණ කරණ ලද නවක භික්ෂුහු (අසුන්) නො පණවත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, තෙරුන් විසින් අණ කරණ ලද නො ගිලන්හු විසින් (අසුන්) නො පැණවිය යුතු නො වේ. යමෙක් නො පණවන්නේ නම්, දුකුලාආචාත් වේ” යි.

12. එකල්හි උපොසථාගාරයෙහි පහන් දැල්වීමෙන් නො වේ. භික්ෂුහු අඳුරෙහි (උනුන්ගේ) සිරුරු ද සිවුරු ද පාගත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, උපොසථාගාරයෙහි පහන් දැල්වන්නට අනුදනිමි.” එවිට “කා විසින් උපොසථාගාරයෙහි පහන් දැල්විය යුතු ද?” යි භික්ෂුන්ට සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, තෙරුන් විසින් එය නවක භික්ෂුහුට අණ කරන්නට අනුදනිමි.” තෙරුන් විසින් අණවන ලද නවක භික්ෂුහු පහන් නො දැල්වත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, තෙරුන් විසින් අණ කරණ ලද නො ගිලන්හු විසින් පහන් නො දැල්විය යුතු නො වේ. යමෙක් නො දැල්වන්නේ නම්, දුකුලාආචාත් වේ.”

13. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක ආවාසයෙහි වසන භික්ෂුහු පැන් නො තබත්. පරිභොගයට ගන්නා දිය නො තබත්. ආගන්තුක භික්ෂුහු “කෙසේ නම් ආවාසික භික්ෂුහු පැන් නො තබන්නාහු ද? පරිභොගයට ගන්නා දිය නො තබන්නාහු ද?” යි අවමන් කෙරෙති. ගරහති. දෙස් කියති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පැන් ද පරිභොගයට ගන්නා දිය ද තබන්නට අනුදනිමි” යි. “එකල්හි භික්ෂුන්ට කවරෙකු විසින් පැන්, පරිභොගයට ගන්නා දිය තැබිය යුතු ද?” යි සිත් විය.

නගවතො එනමන්. ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ථෙරෙන භික්ඛුනා නවං භික්ඛුං ආණ්ඨෙතු” ත්ති. ථෙරෙන ආණ්ඨනා නවා භික්ඛු න උපට්ඨාපෙනති. නගවතො එනමන්. ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, ථෙරෙන ආණ්ඨෙනන අභිලානෙන න උපට්ඨාපෙනබ්බං. යො න උපට්ඨාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨාසා” ති.

14. තෙන බො පන සමයෙන සම්බුද්ධා භික්ඛු බාලා අබ්‍යන්තා දිසංගමිකා ආචරියුපර්කායෙ න ආපුච්ඡන්ති¹. නගවතො එනමන්. ආරොවෙසුං. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සම්බුද්ධා භික්ඛු බාලා අබ්‍යන්තා දිසංගමිකා ආචරියුපර්කායෙ න ආපුච්ඡන්ති², තෙ භික්ඛවෙ, ආචරියුපර්කායෙති පුච්ඡන්ති - කතං ගමිස්සුථ? කෙන සද්ධිං ගමිස්සුථා?” ති.

15. “තෙ වෙ භික්ඛවෙ, බාලා අබ්‍යන්තා අඤ්ඤා බාලෙ අබ්‍යන්තෙ අපදිසෙය්‍යං, න භික්ඛවෙ, ආචරියුපර්කායෙති අනුජානිතිබ්බං. අනුජානෙය්‍යං වෙ, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨාසා. තෙ ව³ භික්ඛවෙ, බාලා අබ්‍යන්තා අනනුඤ්ඤා ආචරියුපර්කායෙති ගවෙඡ්ඤ්‍යං වෙච ආපත්ති දුක්ඛට්ඨාසා.”

16. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ සම්බුද්ධා භික්ඛු විහරන්ති බාලා අබ්‍යන්තා. තෙ න ජානන්ති උපොසථං වා උපොසථකමමං වා පාතිමොක්ඛං වා පාතිමොක්ඛාද්දෙසං වා. තන් අඤ්ඤා භික්ඛු ආගච්ඡති බ්‍රහ්මස්සුතො ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මානිකාධරො පණ්ඩිතො ව්‍යන්තො මේධාථී ලජ්ජා කුක්කුච්චකො සික්ඛාකාමො. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි සො භික්ඛු සම්භන්තෙබ්බං අනුගන්තෙබ්බං උපලාපෙනෙබ්බං උපට්ඨාපෙනෙබ්බං චුණ්ණෙන මත්තිකාය දන්තකට්ඨෙන මුඛොදකෙන. නො වෙ සම්භන්තෙය්‍යං අනුගන්තෙය්‍යං උපලාපෙය්‍යං උපට්ඨාපෙය්‍යං චුණ්ණෙන මත්තිකාය දන්තකට්ඨෙන මුඛොදකෙන, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨාසා.”

17. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තද්දුපොසථෙ සම්බුද්ධා භික්ඛු විහරන්ති බාලා අබ්‍යන්තා. තෙ න ජානන්ති උපොසථං වා උපොසථකමමං වා පාතිමොක්ඛං වා පාතිමොක්ඛාද්දෙසං වා, තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි එකො භික්ඛු සාමන්තා ආවාසා සප්පුකං පානෙතෙබ්බං: ‘ගච්ඡාපුසො සබ්බිතෙනන වා විජ්ජාතෙත වා පාතිමොක්ඛං පරියාපුණ්ණිං ආගච්ඡා’ ති. එවඤ්ඤාතං ලහෙථ, ඉවෙචතං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි සබ්බෙගෙව යන් ජානන්ති උපොසථං වා උපොසථකමමං වා පාතිමොක්ඛං වා පාතිමොක්ඛාද්දෙසං වා, සො ආවාසො ගන්තෙබ්බං. නො වෙ ගවෙඡ්ඤ්‍යං, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨාසා.”

1 “ආපුච්ඡන්ති” ම ඡ සං. - එන් මරමඤ්ඤාතරසමිං නාකාරො න දිස්සතෙ

2. “ආපුච්ඡන්ති” ම ඡ සං. 3 තෙ වෙ. ම ඡ සං.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ස්ථවිර භික්ෂුහු විසින් තවක භික්ෂුහුට අණ කරන්නට අනුදනිමි.” තෙරුන් විසින් අණ කරණ ලද තවක භික්ෂුහු (පැන් හා දිය ද) නො තබන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, තෙරුන් විසින් අණ කරණ ලද නො ගිලන්හු විසින් පැන් හා පරිභෝගයට ගන්නා දිය නො තැබිය යුතු නො වේ. යමෙක් නො තබන්නේ නම්, දුකුලාආවැඬ වේ” යි.

14. එකල්හි අඟු වූ අව්‍යක්‍ය වූ බොහෝ භික්ෂුහු පිටිසර දනවු බලා යන්නාහු ආවායෙඝීපාඥායයන් නො විචාරාහු ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මෙහි අඟු වූ අව්‍යක්‍ය වූ බොහෝ භික්ෂුහු පිටිසර බලා යන්නාහු ආවායෙඝීපාඥායයන් නො විචාරති. මහණෙනි, ආවායෙඝීපාඥායයන් විසින් ‘කො තැන්හි යන්නාහු ද ? කවරකු සමග යන්නාහු ද ?’ යි ඒ අනෙතවාසික සද්ධිවිහාරිකයෝ විචල යුක්තාහු ය.”

15. “මහණෙනි, ඉදින් අඟු වූ අව්‍යක්‍ය වූ ඔහු (එසේ ම) අඟු වූ අව්‍යක්‍ය වූ අන් මහණුන් දක්වන්නාහු නම්, මහණෙනි, ආවායෙඝීපාඥායය යන් විසින් ඔහු නො අනුදනිය යුතු ය. ඉදින් අනුදන්නාහු නම්, දුකුලා ආවැඬ වේ. මහණෙනි, ආවායෙඝීපාඥායයන් විසින් නො අනුදන්නා ලද අඟු වූ අව්‍යක්‍ය වූ ඔහු යන්නාහු නම්, දුකුලාආවැඬ වේ.”

16. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක අඟු වූ අව්‍යක්‍ය වූ බොහෝ භික්ෂුහු වාසය කරන්. ඔහු උපොසථය හෝ උපොසථකමය හෝ පාතිමොක්කය හෝ පාතිමොක්කයුද්දෙසය හෝ නො දනිත්. එ තැනට බොහෝ ඇසු පිරු තැන් ඇති දක්ඛාගම ඇති ධර්මධර වූ විනයධර වූ උත්තමානාකාර වූ නුවණැත්තා වූ ව්‍යක්‍ය වූ විදුසුන්හුවණැත් පව් කිරීමෙහි ලජ්ජා ඇති කුකුස් ඇති ශිෂ්‍යකාමී වූ අන් භික්ෂුනමක් එයි. මහණෙනි, ඒ ආවාසික භික්ෂුන් විසින් ඒ භික්ෂුනමේ (ඇඟ ගානා) සුණ්‍යයෙන් මැටි යෙන් දැනැටියෙන් මුව දෝනාදියෙන් සංග්‍රහ කළ යුතු ය. අනුග්‍රහ කළ යුතු ය. ප්‍රිය වචනයෙන් කතා කළ යුතු ය. උපසංචාන කළ යුතු ය. ඉදින් සුණ්‍යයෙන් මැටියෙන් දැනැටියෙන් මුවදෝනා දියෙන් සංග්‍රහ නො කරන්- නාහු නම්, අනුග්‍රහ නො කරන්නාහු නම්, ප්‍රිය වචනයෙන් නො කතා කරන්නාහු නම්, උපසංචාන නො කරන්නාහු නම්, දුකුලාආවැඬ වේ.”

17. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි අඟු වූ අව්‍යක්‍ය වූ බොහෝ භික්ෂුහු වාසය කරන්. ඔහු උපොසථය හෝ උපොසථකමය හෝ පාතිමොක්කය හෝ පාතිමොක්කයුද්දෙසය හෝ නො දනිත්. මහණෙනි, ඒ ආවාසික භික්ෂුන් විසින් ‘ඇවැත්ති, යව. සැකෙවින් හෝ විස්තර වශයෙන් හෝ පාතිමොක්කය ප්‍රගුණ කොට එව’ යි එක් භික්ෂු නමක් සමීප විහාරයකට එදවස ම එනු පිණිස යැවිය යුතු ය. මෙය මෙසේ ලබන්නහු නම්, එය යහපත් ය. නො ලබන්නහු නම්, මහණෙනි, ඒ සියලු භික්ෂුන් විසින් උපොසථය හෝ උපොසථකමය හෝ පාති- මොක්කය හෝ පාතිමොක්කයුද්දෙසය හෝ යම් තැනක වැසි භික්ෂුහු දනින් ද, ඒ ආවාසයට යා යුතු ය. නො යන්නාහු නම්, දුකුලාආවැඬ වේ.”

18. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරඤ්ඤා ආවාසෙ සමබ්බලා භික්ඛු වස්සං වසන්ති බාලා අබ්බන්ධා. තෙන ජානන්ති උපොසථං වා උපොසථ කමමං වා පාතිමොක්ඛං වා පාතිමොක්ඛාද්දෙසං වා. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි එකො භික්ඛු සාමන්තා ආවාසා සජ්ජකං පාතෙතබ්බො: ‘ගච්ඡාට්ඨසො සබ්බිනෙන්තන වා විජ්ජාරෙන වා පාතිමොක්ඛං පරියාපුණ්ණිකා ආගච්ඡා’ ති. එවඤ්ඤෙතං ලහෙථ, ඉච්චෙතං භුසලං. නො වෙ ලහෙථ, එකො භික්ඛු සන්තාගඤ්ඤා පාතෙතබ්බො: ‘ගච්ඡාට්ඨසො සංඛින්නෙන්තන වා විජ්ජාරෙන වා පාතිමොක්ඛං පරියාපුණ්ණිකා ආගච්ඡා’ ති. එවඤ්ඤෙතං ලහෙථ, ඉච්චෙතං භුසලං. නො වෙ ලහෙථ, න භික්ඛවෙ, තෙහි භික්ඛුහි තස්මිං ආවාසෙ වස්සං චසිතබ්බං. වසෙය්‍යං වෙ, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා” ති.

19. අථ බො භගවා භික්ඛු ආමන්තෙහි. “සන්තිපතථ භික්ඛවෙ, සමෙසා උපොසථං කරස්සති” ති. එවං චුතො අඤ්ඤාතරො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච: “අඤ්ඤාතරො, භික්ඛු ගිලානො. සො අනාගතො” ති “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගිලානෙන භික්ඛුනා පාරිසුද්ධිං දදාං. එවඤ්ඤෙ පන භික්ඛවෙ දතබ්බො: තෙන ගිලානෙන භික්ඛුනා එකං භික්ඛු උපසම්මානිකා එකංසං උත්තරාසම්මං කරිතා උක්ඛාපිකං නිසීදිතා අඤ්ඤා ලංගහෙතා එවමස්ස වචනියො: පාරිසුද්ධිං දමිමි. පාරිසුද්ධිං මෙ හර. පාරිසුද්ධිං මෙ ආරොවෙහි” ති. කායෙන විඤ්ඤාපෙති, වාචාය විඤ්ඤාපෙති, කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති, දින්නා හොති පාරිසුද්ධි. න කායෙන විඤ්ඤාපෙති, න වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න දින්නා හොති පාරිසුද්ධි: එවඤ්ඤෙතං ලහෙථ, ඉච්චෙතං භුසලං. නො වෙ ලහෙථ, සො භික්ඛවෙ, ගිලානො භික්ඛු මඤ්ඤෙත වා පිඨෙන වා සම්මානෙකා ආනෙතා උපොසථො කාතබ්බො. සචෙ භික්ඛවෙ, ගිලානුපට්ඨාකානං භික්ඛුනං එවං නොති: ‘සචෙ බො මයං ගිලානං ධානා වාචෙස්සාම, ආබාධො වා අභිවච්ඡිස්සති. කාලකිරියා වා භවිස්සති’ ති, න භික්ඛවෙ, ගිලානො ධානා වාචෙතබ්බො. සමෙසන තත්ථ ගන්තා උපොසථො කාතබ්බො. නතෙව වග්ගෙන සමෙසන උපොසථො කාතබ්බො. කරෙය්‍ය වෙ, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස”.

20. “පාරිසුද්ධිභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පාරිසුද්ධියා තතෙව පක්ඛමති, අඤ්ඤාසා දතබ්බා පාරිසුද්ධි. පාරිසුද්ධිභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පාරිසුද්ධියා තතෙව විබ්බමති, කාලං කරොති, සාමණෙරො පටිජානාති, සික්ඛං පච්චක්ඛාතකො පටිජානාති, අනනිමච්ඡා අර්කා-පක්ඛකො පටිජානාති, උමමන්තකො පටිජානාති, බිත්තවින්නො පටිජානාති, වෙදනවෙට්ඨා පටිජානාති, ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති, ආපත්තියා අප්පටිකමෙම උක්ඛිත්තකො පටිජානාති, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිස්සගෙන උක්ඛිත්තකො පටිජානාති, පණ්ඩකො පටිජානාති, ථෙය්‍යසංවාසකො පටිජානාති, නිත්ථිපක්ඛන්තකො පටිජානාති, තීරච්ඡානගතො පටිජානාති, මාතුසාතකො පටිජානාති, පිතුසාතකො පටිජානාති, අරහන්තසාතකො පටිජානාති, භික්ඛුණිදුසකො පටිජානාති, සම්මතෙදකො පටිජානාති, ලොභිකුප්පාදකො පටිජානාති, උභතො-බ්බාසකො පටිජානාති, අඤ්ඤාසා දතබ්බා පාරිසුද්ධි”.

18. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක අඟු වූ අව්‍යක්‍යන වූ බොහෝ භික්‍ෂූහු වස් වෙසෙත්. ඔහු උපොසථය හෝ උපොසථකමීය හෝ පාති-මොක්කය හෝ පාතිමොක්කාද්දෙසය හෝ නො දනිත්. මහණෙනි, එහි වැසි භික්‍ෂූන් විසින් ‘ඇවැත්නි, යව, සැකෙවින් හෝ විසාර වශයෙන් හෝ පාතිමොක්කය පුහුණු කොට එව’ යි සම්පවිහාරයකට භික්‍ෂූ නමක් එදවසම එනු පිණිස යැවිය යුතු ය. මෙය මෙසේ ලබන්නෝ නම්, එය යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නෝ නම්, ඇවැත්නි, යව, සැකෙවින් හෝ විසාර වශයෙන් හෝ පාතිමොක්කය පුහුණු කොට එව’ යි එක් භික්‍ෂූනමක් සත් දවසකට කල් නියම කොට යැවිය යුතු ය. එය මෙසේ ලබන්නහු නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නහු නම්, මහණෙනි, ඒ භික්‍ෂූන් ඒ ආවාසයෙහි වස් නො විසිය යුතු ය. ඉදින් වසන්නෝ නම්, දුකුලාඇවැත් වේ.”

19. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, රැස් වටු. සඞ්ඝෙනෙමි පොහොය කරන්නේ ය” යි භික්‍ෂූන් ඇමතු සේක. මෙසේ වදාළ කල්හි එක්තරා මහණෙක් “සවාමීනි, එක් ගිලන් මහණෙක් ඇත්තේ ය. තෙනෙමි නො ආයේ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකළේ ය. “මහණෙනි ගිලන් භික්‍ෂූහු විසින් පාරිශුද්ධිය දෙන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, ඒ මෙසේ දිය යුතු ය. ඒ ගිලන් මහණහු විසින් එක් මහණකු වෙතට ගොස් උතුරු සහසිටුර එකස් කොට පොරොවා උකකුට්ඨයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘පාරිශුද්ධිය දෙමි. මාගේ පාරිශුද්ධිය ගෙණ යව. මාගේ පාරිශුද්ධිය සඞ්ඝයාට දන්වාලව’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. මෙය කයින් හඟවා ද, වචනයෙන් හඟවා ද, කය වචන දෙකින් හඟවා ද, (එකල) පාරිශුද්ධිය දෙන ලද්දී වේ. කයින් නො හඟවා ද, වචනයෙන් නො හඟවා ද, කයින් හා වචනයෙන් නො හඟවා ද, පාරිශුද්ධිය නො දෙන ලද්දී වේ. මෙය මෙසේ ලබන්නහු නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නහු නම්, මහණෙනි, ඒ ගිලන් මහණහු ඇඳකින් හෝ පුටුවකින් හෝ සඞ්ඝයා මධ්‍යයට ගෙණවුන් පොහොය කළ යුතු ය. මහණෙනි, ඉදින් ගලානොපසායක භික්‍ෂූන්ට ‘ඉදින් අපි ගිලනහු හුන් තැනින් ඉවත් කරන්නෙමු නම්, ආබාධය හෝ වැඩෙන්නේ ය. කල්‍රය කිරීම හෝ වන්නේ ය’ යි අදහස් වේ ද, මහණෙනි, ගිලන් තෙමි හුන් තැනින් නො ඉවත් කළ යුතු ය. සඞ්ඝයා එ තැනට ගොස් පොහොය කළ යුතු ය. වගී වූ සඞ්ඝයා විසින් පොහොය නො කළ යුතු ම ය. කරන්නේ නම් දුකුලාඇවැත් වේ” යි.

20. “මහණෙනි, ඉදින් පාරිශුද්ධිය ගෙණ එන මහණ තෙමි පාරි-ශුද්ධිය දුන් කල්හි (සහ මැදට නො පැමිණ) එහි දී ම කොතැන්හි හෝ සේ ද, (එකල) පාරිශුද්ධිය අනෙකෙකුට දිය යුතු ය. මහණෙනි, පාරිශුද්ධිය ගෙණ එන මහණ තෙමි ඉදින් පාරිශුද්ධිය දුන් කල්හි එහි දී ම සිටුරු හරි ද, කල්‍රය කෙරේ ද, ‘මම හෙරණෙක්මි’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘ඉක්කාප්පාභ්‍යාභ්‍යානක කෙලෙමි’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘අත්තිම වස්සුවට පැමිණියෙමි’ යි පිළිණ කෙරේ ද ‘උමතු වූවෙක්මි’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘වික්ඛිප්පා සිත් ඇත්තෙමි’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘වෙදනාවෙන් පෙළෙන්නෙමි’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘ඇවැත් නො දක්මෙහි උනෙක්කපණිය කමියෙන් බැහැර කරණ ලද්දෙමි’ යි පිළිණ කෙරේ ද ‘ඇවැත්වට පිළියම් නො කිරීමෙහි උනෙක්කපණිය කමියෙන් බැහැර කරණ ලද්දෙමි’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘ලාමක දාෂටිය අත් නො හැරීමෙහි උනෙක්කපණිය කමියෙන් බැහැර කරණ ලද්දෙමි’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘පණ්ඩකයෙක්මි’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘පේය්‍යසංවාසකයෙක්මි’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘නිත්තිපකකනාකයෙක්මි’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘නිරිසන් ගියෙක්මි’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘මාතෘකාතකයෙක්මි’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘පිතෘකාතකයෙක්මි’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘අරහනාකාතකයෙක්මි’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘භික්‍ෂුණී දුසක-යෙක්මි’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘සඞ්ඝභෙදකයෙක්මි’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘ලොභිකුප්පාදකයෙක්මි’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘උපාධොබ්‍යස්සනකයෙක්මි’ යි පිළිණ කෙරේ ද, එකල අනෙකෙකුට පාරිශුද්ධිය දිය යුතු ය.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

21. “පාරිසුද්ධිභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පාරිසුද්ධියා අනන්තරා මග්ගෙ පක්කමති, අනාතවා හොති පාරිසුද්ධි. පාරිසුද්ධිභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පාරිසුද්ධියා අනන්තරා මග්ගෙ විබ්භමති, කාලං කරොති, -පෙ- උභතොඛ්‍යඤ්ඤානකො පටිජානාති, අනාතවා හොති පාරිසුද්ධි.”

22. “පාරිසුද්ධිභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පාරිසුද්ධියා සම්ඝ-ප්පනෙතා පක්කමති, ආතවා හොති පාරිසුද්ධි. පාරිසුද්ධිභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පාරිසුද්ධියා සම්ඝප්පනෙතා විබ්භමති, කාලං කරොති, -පෙ- උභතොඛ්‍යඤ්ඤානකො පටිජානාති, ආතවා හොති පාරිසුද්ධි.”

23. “පාරිසුද්ධිභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පාරිසුද්ධියා සම්ඝප්පනෙතා සුතෙතා න ආරොවෙති, පමනෙතා න ආරොවෙති, සමාපනෙතා න ආරොවෙති, ආතවා හොති පාරිසුද්ධි පාරිසුද්ධිභාරකස්ස අනාපතති.”

24. “පාරිසුද්ධිභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පාරිසුද්ධියා සම්ඝ-ප්පනෙතා සඤ්චිච්ච න ආරොවෙති. ආතවා හොති පාරිසුද්ධි. පාරිසුද්ධිභාරකස්ස ආපතති දුක්ඛකටස්සා” ති.

25. අථ බො භගවා භික්ඛු ආමනෙතභි: “සන්තිපතථ භික්ඛවෙ, සඤ්ඤා කමමං කරිස්සාති” ති. එවං වුතෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු භගවන්තං එතද වොච: “අඤ්ඤානෙත භික්ඛු ගිලානො, සො අනාගතො” ති. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගිලානෙන භික්ඛුනා ඡන්දං දුකුං. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ, දුතබ්බො: තෙන ගිලානෙන භික්ඛුනා එකං භික්ඛුං උපසම්භවිතො එකංසං උත්තරා-සම්භං කරිතො උක්ඛුටිකං නිසීදිතො අඤ්ඤාලිප්පග්ගතො එවමස්ස වචනියො: ‘ඡන්දං දමමි, ඡන්දං මෙ හර, ඡන්දං මෙ ආරොවෙති’ ති. කායෙන විඤ්ඤාපෙති, වාචාය විඤ්ඤාපෙති, කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති, දිනෙතා හොති ඡන්දො. න කායෙන විඤ්ඤාපෙති, න වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න දිනෙතා හොති ඡන්දො. එවඤ්ඤාවං ලහෙථ, ඉවෙච්චං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, සො භික්ඛවෙ, ගිලානො භික්ඛු මඤ්ඤවන වා පිඨෙන වා සම්ඝමජේඛි ආතෙතො කමමං කාතබ්බං. සවෙ භික්ඛවෙ, ගිලානුපට්ඨාකානං භික්ඛුනං එවං හොති: ‘සවෙ බො ‘මයං ගිලානං ඨානා වාවෙස්සාම, ආඛාධො වා අභිවඩ්ඪිස්සාති. කාලකිරියා වා හවිස්සාති’ ති. න භික්ඛවෙ, ගිලානො ඨානා වාවෙතබ්බො. සඤ්ඤාන නන්ථ ගන්තො කමමං කාතබ්බං. නන්තෙව වග්ගෙන සඤ්ඤාන කමමං කාතබ්බං. කරෙය්‍ය වෙ, ආපතති දුක්ඛකටස්සා.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

21. “මහණෙනි, ඉදින් පාරිශුද්ධිය ගෙණ එන මහණ තෙමේ පාරිශුද්ධිය දුන් කල්හි අතරමග දී බැහැර යේ ද, පාරිශුද්ධිය නොගෙණෙන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, ඉදින් පාරිශුද්ධිය ගෙණ එන මහණ තෙමේ පාරිශුද්ධිය දුන් කල්හි අතරමග දී සිවුරු හරි ද, කලුරිය කෙරේ ද, -පෙ- ‘උභතො-බ්‍යඤ්ඤාකයෙමි’ යි පිළිණ කෙරේ ද, පාරිශුද්ධිය නොගෙණෙන ලද්දේ වේ.”

22. “මහණෙනි, ඉදින් පාරිශුද්ධිය ගෙණ එන මහණ තෙමේ පාරි-ශුද්ධිය දුන් කල්හි සම්බන්ධ වෙතට පැමිණියේ බැහැර යේ ද, පාරිශුද්ධිය ගෙණෙන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, ඉදින් පාරිශුද්ධිය ගෙණ එන මහණ තෙමේ පාරිශුද්ධිය දුන් කල්හි සම්බන්ධ වෙතට පැමිණියේ සිවුරු හරි ද, කලුරිය කෙරේ ද, -පෙ- ‘උභතොබ්‍යඤ්ඤාකයෙමි’ යි පිළිණ කෙරේ ද, පාරිශුද්ධිය ගෙණෙන ලද්දේ වේ.”

23. “මහණෙනි, ඉදින් පාරිශුද්ධිය ගෙණ එන මහණ තෙමේ පාරි-ශුද්ධිය දුන් කල්හි සම්බන්ධ වෙතට පැමිණියේ නිදි ගත්තේ නො සැලකෙරේ ද, ප්‍රමත්ත වූයේ නො සැලකෙරේ ද, සමාධියට සමවන්නේ නො සැලකෙරේ ද, පාරිශුද්ධිය ගෙණෙන ලද්දේ වේ. පාරිශුද්ධිය ගෙණ ආවහුට ඇවැත් නො වේ.”

24. “මහණෙනි, ඉදින් පාරිශුද්ධිභාරක තෙමේ පාරිශුද්ධිය දුන් කල්හි සම්බන්ධ වෙතට පැමිණියේ දූත දූත නො සැලකෙරේ ද, පාරිශුද්ධිය ගෙණෙන ලද්දේ වේ. පාරිශුද්ධිභාරකයාට දුකුලාඥාවක් වේ.”

25. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, සම්බන්ධ වෙතට කම් කරන්නේ ය, රැස් වවු” යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක. මෙසේ වදාළ කල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ “සට්ඨිති, ගිලන් මහණෙක් ඇත්තේ ය, ඒ මහණ නො ආයේ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකළේ ය. “මහණෙනි, ගිලන් මහණෙහු විසින් ඡන්දය දෙන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, එය මෙසේ දිය යුතු ය: ඒ ගිලන් මහණෙහු එක් මහණෙකු වෙතට පැමිණ උතුරු සහ සිවුර එකස් කොට පොරොවා උකකුටිකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘ඡන්දය දෙමි. මාගේ ඡන්දය ගෙණ යව, මාගේ ඡන්දය සැලකරව’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. මෙය කසින් හඟවා ද, වචනයෙන් හඟවා ද, කසින් හා වචනයෙන් හඟවා ද, ඡන්දය දෙන ලද්දේ වේ. කසින් නො හඟවා ද, වචනයෙන් නො හඟවා ද, කසින් හා වචනයෙන් නො හඟවා ද, ඡන්දය නො දෙන ලද්දේ වේ. මෙය මෙසේ ලබන්නහු නම්, එය යතපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නහු නම්, මහණෙනි, ඒ ගිලන් මහණ ඇඳකින් හෝ පුටුවකින් හෝ සහමාදට පමුණුවා කමිය කළ යුතු ය. මහණෙනි, යම් ලෙසකින් ගලානොපයායක භික්ෂූන්ට ‘ඉදින් අපි ගිලනහු හුන් තැනින් ඉවත් කරන්නෙමු නම්, ආබාධය හෝ වැඩෙන්නේ ය, කලුරිය කිරීම හෝ වන්නේ ය’ යි සිත් වේ නම්, මහණෙනි, ගිලන් මහණ තෙමේ හුන් තැනින් ඉවත් නො කළ යුතු ය. සම්බන්ධ එ තැනට ගොස් කමිය කළ යුතු ය. වගී වූ සම්බන්ධ ඉසින් කම් නො කට යුතු ම ය. කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ” යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8 වූ අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

26. “ඡන්දනාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දිනෙත ඡන්දෙ තන්තෙව පක්කමති,
අඤ්ඤාසං දාතබ්බො ඡන්දෙ. ඡන්දනාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දිනෙත ඡන්දෙ
තන්තෙව විබ්භමති, කාලං කරොති, සාමණේරො පටිජානාති, සිකං
පච්චක්ඛානාකො පටිජානාති, අනුමිමච්ඡුං අජ්ඣාපනනාකො පටිජානාති,
උමුචනනාකො පටිජානාති, බිත්තවිත්තො පටිජානාති, වෙදනට්ටො
පටිජානාති, ආපත්තිසා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තනාකො පටිජානාති, ආපත්තිසා
අසප්පිකමෙම උක්ඛිත්තනාකො පටිජානාති, පාපිකාය දිට්ඨියා අසප්පිනිස්සග්ගෙ
උක්ඛිත්තනාකො පටිජානාති, පණ්ඩකො පටිජානාති, ථෙය්‍යසංවාසකො
පටිජානාති, තිජ්ඣපක්කන්තනාකො පටිජානාති, තිරච්ඡානගතො පටිජානාති,
මාකුසාතකො පටිජානාති, පිකුසාතකො පටිජානාති, අරහන්තසාතකො
පටිජානාති, භික්ඛුණීදුසකො පටිජානාති, සම්මහෙදකො පටිජානාති,
ලොතිකුප්පාදකො පටිජානාති, උහතොඛ්‍යඤ්ජනකො පටිජානාති, අඤ්ඤාසං
දාතබ්බො ඡන්දෙ.”

27. “ඡන්දනාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දිනෙත ඡන්දෙ අන්තරාමග්ගෙ
පක්කමති, අනාතටො නොති ඡන්දෙ. ඡන්දනාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දිනෙත
ඡන්දෙ අන්තරාමග්ගෙ විබ්භමති, කාලං කරොති, -පෙ- උහතොඛ්‍යඤ්ජනකො
පටිජානාති, අනාතටො නොති ඡන්දෙ.”

28. “ඡන්දනාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දිනෙත ඡන්දෙ සම්ඝස්සනෙතො පක්කමති,
ආතටො නොති ඡන්දෙ. ඡන්දනාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දිනෙත ඡන්දෙ
සම්ඝස්සනෙතො විබ්භමති, කාලං කරොති, -පෙ- උහතොඛ්‍යඤ්ජනකො
පටිජානාති, ආතටො නොති ඡන්දෙ.”

29. “ඡන්දනාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දිනෙත ඡන්දෙ සම්ඝස්සනෙතො සුත්තො
න ආරොවෙති, පමත්තො න ආරොවෙති, සමාපත්තො න ආරොවෙති,
ආතටො නොති ඡන්දෙ. ඡන්දනාරකස්ස අනාපත්ති.”

30. “ඡන්දනාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දිනෙත ඡන්දෙ සම්ඝස්සනෙතො සඤ්චිච්ච
න ආරොවෙති, ආතටො නොති ඡන්දෙ. ඡන්දනාරකස්ස ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.
අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තද්දුට්ඨපාසථෙ පාරිසුද්ධිං දෙනොනන ඡන්දමපි
දාදුං, සත්ති සම්ඝස්ස ඤාණීය” නති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

26. “මහණෙනි, ඉදින් ඡන්දය ගෙන එන මහණ තෙමේ ඡන්දය දුන් කල්හි එ තැන දී ම බැහැර යේ ද, (එකල) අනෙකෙකුට ඡන්දය දිය යුතු ය. මහණෙනි, ඉදින් ඡන්දභාරක තෙමේ ඡන්දය දුන් කල්හි එහි දී ම සිවුරු හරි ද, කලුරිය කෙරේ ද, ‘ගෙරණෙක්ම’ සි පිළිණ කෙරේ ද, ‘ශික්ෂා-ප්‍රත්‍යාක්ෂානාය කෙලෙම’ සි පිළිණ කෙරේ ද, ‘අන්තිමවස්සාවට පැමිණියෙක්ම’ සි පිළිණ කෙරේ ද, ‘උමතු වූවෙක්ම’ සි පිළිණ කෙරේ ද, ‘විෂම්භා සිත් ඇත්තෙක්ම’ සි පිළිණ කෙරේ ද, ‘වේදනාවෙන් පිහිනායෙමි’ සි පිළිණ කෙරේ ද, ‘ඇවැත් නො දැක්මෙහි උත්තේජනකමයෙන් බැහැර කරණ ලද්දෙමි’ සි පිළිණ කෙරේ ද, ‘ඇවැත්ව පිළියම් නො කිරීමෙහි උත්තේජනකමයෙන් බැහැර කරණ ලද්දෙමි’ සි පිළිණ කෙරේ ද, ‘ලාමක දූෂ්ටය අත් නො හැරීමෙහි උත්තේජනකමයෙන් බැහැර කරණ ලද්දෙමි’ සි පිළිණ කෙරේ ද, ‘පණ්ඩකයෙක්ම’ සි පිළිණ කෙරේ ද, ‘පේයසසංවාසකයෙක්ම’ සි පිළිණ කෙරේ ද, ‘තිස්සප්පකකන්තකයෙක්ම’ සි පිළිණ කෙරේ ද, ‘තිරිසන් ගතයෙක්ම’ සි පිළිණ කෙරේ ද, ‘මාතෘඝාතකයෙක්ම’ සි පිළිණ කෙරේ ද, ‘විතෘඝාතකයෙක්ම’ සි පිළිණ කෙරේ ද, ‘අරහන්තඝාතකයෙක්ම’ සි පිළිණ කෙරේ ද, ‘භික්ෂුණීදූෂකයෙක්ම’ සි පිළිණ කෙරේ ද, ‘සංඝප්පෙදක-යෙක්ම’ සි පිළිණ කෙරේ ද, ‘ලොහිකුප්පාදකයෙක්ම’ සි පිළිණ කෙරේ ද, ‘උභතොමාසඤ්ඤාකයෙක්ම’ සි පිළිණ කෙරේ ද, (එකල) අනෙකෙකුට ඡන්දය දිය යුතු ය.”

27. “මහණෙනි, ඉදින් ඡන්දභාරක තෙමේ ඡන්දය දුන් කල්හි අතරමග දී බැහැර යේ ද, ඡන්දය නො ගෙනෙන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, ඉදින් ඡන්දභාරක තෙමේ ඡන්දය දුන් කල්හි අතරමග දී සිවුරු හරි ද, කලුරිය කෙරේ ද, -පෙ- ‘උභතොමාසඤ්ඤාකයෙක්ම’ සි පිළිණ කෙරේ ද, ඡන්දය නො ගෙනෙන ලද්දේ වේ.”

28. “මහණෙනි, ඉදින් ඡන්දභාරක තෙමේ ඡන්දය දුන් කල්හි සහ මැදට පැමිණියේ බැහැර යේ ද, ඡන්දය ගෙනෙන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, ඉදින් ඡන්දභාරක තෙමේ ඡන්දය දුන් කල්හි සහ මැදට පැමිණියේ සිවුරු හරි ද, කලුරිය කෙරේ ද -පෙ- ‘උභතොමාසඤ්ඤාකයෙක්ම’ සි පිළිණ කෙරේ ද ඡන්දය ගෙනෙන ලද්දේ වේ.”

29. “මහණෙනි, ඉදින් ඡන්දභාරක තෙමේ ඡන්දය දුන් කල්හි සහ මැදට පැමිණියේ නිදි ගත්තේ නො සැලකෙරේ ද, ප්‍රමත්ත වූයේ නො සැලකෙරේ ද, සමාධියට සම්මන්තේ නො සැලකෙරේ ද, ඡන්දය ගෙනෙන ලද්දේ වේ. ඡන්දභාරකයාහට ඇවැත් නො වේ.”

30. “මහණෙනි, ඉදින් ඡන්දභාරක තෙමේ ඡන්දය දුන් කල්හි සහ මැදට පැමිණියේ දූත දූත නො සැලකෙරේ ද, ඡන්දය ගෙනෙන ලද්දේ වේ. ඡන්දභාරකයාහට දුකුලාඥාවක් වේ. මහණෙනි, එදවස පොහොයෙහි පාරිශුද්ධිය දෙන්නහු විසින් ‘සංඝයාට කට යුතු ඇත්තේ ය’ සි ඡන්දය ද දෙන්නට අනුදකිමි.”

31. තෙන බො උන සමයෙන අඤ්ඤාතරං භික්ඛුං තදනුපොසපේ ඤාතකා ගණ්හිංසු. භගවතො එතමස්සං ආරොවෙසුං: “ඉධ උන භික්ඛවෙ, භික්ඛුං තදනුපොසපේ ඤාතකා ගණ්හනති, තෙ ඤාතකා භික්ඛුති එවමස්සු වචනීයා: ‘ඉඛ්ඤා තුමෙන ආයසමනො ඉමං භික්ඛුං මුහුතං මුඤ්චං, යාවායං භික්ඛු උපොසථං කරොති’ ති. එවඤ්ඤං ලහෙථ, ඉවෙච්චං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, තෙ ඤාතකා භික්ඛුති එවමස්සු වචනීයා: ‘ඉඛ්ඤා තුමෙන ආයසමනො මුහුතං එකමනං තොථ, යාවායං භික්ඛු පාරිසුද්ධිං දෙති’ ති. එවඤ්ඤං ලහෙථ, ඉවෙච්චං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, තෙ ඤාතකා භික්ඛුති එවමස්සු වචනීයා: ‘ඉඛ්ඤා තුමෙන ආයසමනො ඉමං භික්ඛුං මුහුතං නිසසීමං නෙථ, යාව සඤ්ඤා උපොසථං කරොති’ ති. එවඤ්ඤං ලහෙථ, ඉවෙච්චං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, නතෙව වග්ගෙන සඤ්ඤා උපොසථො කාතබ්බො. කරෙය්‍ය වෙ, ¹ ආපනති දුක්ඛටස්ස.

32. “ඉධ උන භික්ඛවෙ, භික්ඛුං තදනුපොසපේ රාජානො ගණ්හනති, -පෙ- වොරා ගණ්හනති -පෙ- බුත්තා ගණ්හනති -පෙ- භික්ඛුපච්චන්දියා ගණ්හනති. තෙ භික්ඛුපච්චන්දියා භික්ඛුති එවමස්සු වචනීයා: ‘ඉඛ්ඤා තුමෙන ආයසමනො ඉමං භික්ඛුං මුහුතං මුඤ්චං, යාවායං භික්ඛු උපොසථං කරොති’ ති. එවඤ්ඤං ලහෙථ, ඉවෙච්චං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, තෙ භික්ඛුපච්චන්දියා භික්ඛුති එවමස්සු වචනීයා: ‘ඉඛ්ඤා තුමෙන ආයසමනො මුහුතං එකමනං තොථ, යාවායං භික්ඛු පාරිසුද්ධිං දෙති’ ති. එවඤ්ඤං ලහෙථ, ඉවෙච්චං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, තෙ භික්ඛුපච්චන්දියා භික්ඛුති එවමස්සු වචනීයා: ‘ඉඛ්ඤා තුමෙන ආයසමනො ඉමං භික්ඛුං මුහුතං නිසසීමං නෙථ, යාව සඤ්ඤා උපොසථං කරොති’ ති. එවඤ්ඤං ලහෙථ, ඉවෙච්චං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, නතෙව වග්ගෙන සඤ්ඤා උපොසථො කාතබ්බො. කරෙය්‍ය වෙ, ආපනති දුක්ඛටස්සා” ති.

33. අථ බො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි: “සනතිපතථ භික්ඛවෙ. අඤ්ඤා සඤ්ඤා කරණීය” නති. එවං චුතො අඤ්ඤාතරො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච: “අඤ්ඤා නනො, ගග්ගො නාම භික්ඛු උම්මත්තකො, සො අනාගතො” ති.

34. “දො ‘මෙ භික්ඛවෙ, උම්මත්තකා: අඤ්ඤා ² උම්මත්තකො සරතිපි උපොසථං, නපි සරති, සරතිපි සඤ්ඤාකමං, නපි සරති. අඤ්ඤා නෙව සරති. ආගච්ඡති උපොසථං, නපි ආගච්ඡති, ආගච්ඡතිපි සඤ්ඤාකමං, නපි ආගච්ඡති. අඤ්ඤා නෙව ආගච්ඡති.”

1. “කරෙය්‍යවෙ” ම ඉ උ. නො චි. 2. “අඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු” ම ඡ සං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

31. එකල්හි නැයෝ එදවස පොතොයෙහි එක්තරා මහණෙකු අල්ලා ගත්ත. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මෙහි නැයෝ එදවස පොතොයෙහි මහණෙකු අල්ලා ගනිත්. භික්ෂුන් විසින් ඒ නැයන්ට ‘ආයුෂමත්ති, තෙපි මේ මහණ තෙමේ යම් තාක් පොතොය කෙරේ ද, ඒ තාක් මේ මහණහු මොහොතකට මුදවු’ දැයි කිය යුතු ය. මෙය මෙසේ ලබන්නහු නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නහු නම්, භික්ෂුන් විසින් ‘ආයුෂමත්ති, තෙපි මේ මහණ තෙමේ යම් තාක් පාරිශුද්ධිය දේ ද, ඒ තාක් මොහොතක් පසෙකට වටු’ දැයි ඒ නැයන්ට කිය යුතු ය. මෙය මෙසේ ලබන්නහු නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නහු නම්, භික්ෂුන් විසින් ‘ආයුෂමත්ති, තෙපි සඤ්ඤා තෙමේ යම් තාක් පොතොය කෙරේ ද, ඒ තාක් මේ මහණහු මොහොතකට සීමාවෙන් බැහැරට ගෙන යවු’ දැයි ඒ නැයන්ට කිය යුතු ය. මෙය මෙසේ ලබන්නහු නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නහු නම්, වගී වූ සඤ්ඤා විසින් පොතොය නො කට යුතු ම ය. කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ.”

32. “මහණෙනි, මෙහි එදවස පොතොයෙහි රජහු මහණෙකු අල්ලා ගනිත් - සොරු අල්ලා ගනිත් - ධුර්වයෝ අල්ලා ගනිත් - පසම්බුරු මහණෝ අල්ලා ගනිත්. භික්ෂුන් විසින් ‘ආයුෂමත්ති, තෙපි මේ මහණ තෙමේ යම් තාක් පොතොය කෙරේ ද, ඒ තාක් මේ මහණහු මොහොතකට මුදවු’ දැයි ඒ පසම්බුරු මහණන්ට කිය යුතු ය. මෙය මෙසේ ලබන්නහු නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නහු නම්, භික්ෂුන් විසින් ‘ආයුෂමත්ති, තමුත්තාන්සේලා, මේ මහණ තෙමේ යම් තාක් පාරිශුද්ධිය දේ ද, ඒ තාක් මොහොතකට පසෙකට වටු’ දැයි ඒ පසම්බුරු මහණන්ට කිය යුතු ය. මෙය මෙසේ ලබන්නහු නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නහු නම්, භික්ෂුන් විසින් ‘ආයුෂමත්ති, සඤ්ඤා තෙමේ යම් තාක් පොතොය කෙරේ ද, ඒ තාක් මේ මහණහු මොහොතකට සීමාවෙන් බැහැරට ගෙන යවු’ දැයි පසම්බුරු මහණන්ට කිය යුතු ය. මෙය මෙසේ ලබන්නහු නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නහු නම්, සඤ්ඤා වගී ව පොතොය නො කට යුතු ම ය. කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ.”

33. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, රැස් වටු. සඤ්ඤාට කට යුතු ඇතැ”යි භික්ෂුන් ඇමතු සේක. මෙසේ වදාළ කල්හි (එහි සිටි) එක්තරා මහණෙක් “සාමිනි, ගඟ නම් භික්ෂු තෙමේ උමතු වූයේ වේ, හෙ තෙමේ මෙහි නො ආයේ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකලේ ය.

34. “මහණෙනි, උමතු වූවෝ මොහු දෙදෙනෙක් වෙති: උපොසථය සිහි කරන්නාවූ ද, සිහි නො කරන්නා වූ ද, සඤ්ඤාමය සිහි කරන්නා වූ ද, සිහි නො කරන්නා වූ ද, උමතු මහණෙක් ඇත. (එකතින්) සිහි නොම කරන්නෙක් ද ඇත. උපොසථයට එන්නාවූ ද, නො එන්නා වූ ද, සඤ්ඤාමයට එන්නා වූ ද, නො එන්නා වූ ද, උමතු මහණෙක් ඇත. (එකතින්) නොම එන්නෙක් ද ඇත.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

35. “නනු භික්ඛවෙ, යවායං උමන්තකො සරතිපි, උපොසථං න පි සරති, සරතිපි සංඝකමමං, නපි සරති. ආගච්ඡතිපි උපොසථං, නපි ආගච්ඡති, ආගච්ඡති පි සංඝකමමං, න පි ආගච්ඡති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, එවරුපස්ස උමන්තකස්ස උමන්තකසමමුතිං දදාං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, දානං. ඛයන්තන භික්ඛුනා පටිබලෙන සංඝො ඤාපෙතංබො:

36. “සුඤ්ඤාං මෙ භන්ත, සංඝො. ගගො භික්ඛු උමන්තකො සරතිපි උපොසථං, නපි සරති, සරතිපි සංඝකමමං, නපි සරති, ආගච්ඡති පි උපොසථං, නපි ආගච්ඡති, ආගච්ඡතිපි සංඝකමමං, නපි ආගච්ඡති. යදි සංඝස්ස පනනකල්ලං, සංඝො ගගස්ස භික්ඛුනො උමන්තකස්ස උමන්තකසමමුතිං දදෙය්, සරෙය් වා ගගො භික්ඛු උපොසථං න වා සරෙය්, සරෙය් වා සංඝකමමං න වා සරෙය්, ආගච්ඡෙය් වා උපොසථං, න වා ආගච්ඡෙය්, ආගච්ඡෙය් වා සංඝකමමං, න වා ආගච්ඡෙය්. සංඝො සත වා ගගෙන විනා වා ගගෙන උපොසථං කරෙය්. සංඝකමමං කරෙය්. එසා ඤාති.”

37. “සුඤ්ඤාං මෙ භන්ත, සංඝො. ගගො භික්ඛු උමන්තකො සරතිපි උපොසථං, නපි සරති, සරතිපි සංඝකමමං, නපි සරති, ආගච්ඡතිපි උපොසථං, නපි ආගච්ඡති, ආගච්ඡතිපි සංඝකමමං, නපි ආගච්ඡති. සංඝො ගගස්ස භික්ඛුනො උමන්තකස්ස උමන්තකසමමුතිං දෙති, සරෙය් වා ගගො භික්ඛු උපොසථං න වා සරෙය්, සරෙය් වා සංඝකමමං න වා සරෙය්, ආගච්ඡෙය් වා උපොසථං න වා ආගච්ඡෙය්, ආගච්ඡෙය් වා සංඝකමමං න වා ආගච්ඡෙය්. සංඝො සත වා ගගෙන විනා වා ගගෙන උපොසථං කරිස්සති. සංඝකමමං කරිස්සති. යස්සා- යසමනො ඛමති ගගස්ස භික්ඛුනො උමන්තකස්ස උමන්තකසමමුතිං දානං, සරෙය් වා ගගො භික්ඛු උපොසථං න වා සරෙය්, සරෙය් වා සංඝකමමං න වා සරෙය්, ආගච්ඡෙය් වා උපොසථං න වා ආගච්ඡෙය්, ආගච්ඡෙය් වා සංඝකමමං න වා ආගච්ඡෙය්. සංඝො සත වා ගගෙන විනා වා ගගෙන උපොසථං කරිස්සති. සංඝකමමං කරිස්සති. සො ඤාතිස්ස. යස්ස නකමති, සො භාසෙය්.”

38. “දිනනා සංඝො ගගස්ස භික්ඛුනො උමන්තකස්ස උමන්තකසමමුති, සරෙය් වා ගගො භික්ඛු උපොසථං න වා සරෙය්, සරෙය් වා සංඝකමමං න වා සරෙය්. ආගච්ඡෙය් වා උපොසථං න වා ආගච්ඡෙය්, ආගච්ඡෙය් වා සංඝකමමං න වා ආගච්ඡෙය්. සංඝො සත වා ගගෙන විනා වා ගගෙන උපොසථං කරිස්සති. සංඝකමමං කරිස්සති. ඛමති සංඝස්ස. තස්මා ඤාති. එවමනං ධාරයාමි” ති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

35. “මහණෙනි, ඔවුන් දෙදෙනා අතුරෙහි යම් ඒ උන්මත්තකයෙක් උපොසථය සිහි කෙරේ ද, සිහි නො කෙරේ ද, සංඛ්‍යකමීය සිහි කෙරේ ද, සිහි නො කෙරේ ද, උපොසථයට ඒ ද, නො ඒ ද, සංඛ්‍යකමීයට ඒ ද, නො ඒ ද, මහණෙනි, මෙඔහු වූ උන්මත්තකයාට උමමත්තකසමුත්තිය දෙන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේ ඒ දිය යුතු ය. වෘක්ක වූ ප්‍රතිබල හික්කුනමක් විසින් (පලමු කොට) සංඛ්‍යයාට දැන්විය යුතු ය:

36. “සාමිනි, සංඛ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. ගඟී හික්කු තෙමේ උන්මත්තක වේ. උපොසථය සිහි කරන්නේ ද, සිහි නො කරන්නේ ද වේ. සංඛ්‍යකමීය සිහි කරන්නේ ද, සිහි නො කරන්නේ ද වේ. උපොසථයට එන්නේ ද, නො එන්නේ ද වේ. සංඛ්‍යකමීයට එන්නේ ද, නො එන්නේ ද වේ. ඉදින් සංඛ්‍යයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සංඛ්‍ය තෙමේ උමතු වූ ගඟීහික්කුනමට ‘ගඟීහික්කු තෙමේ උපොසථය සිහි කරන්නේ හෝ සිහි නො කරන්නේ හෝ සංඛ්‍යකමීය සිහි කරන්නේ හෝ සිහි නො කරන්නේ හෝ උපොසථයට එන්නේ හෝ නො එන්නේ හෝ සංඛ්‍යකමීයට එන්නේ හෝ නො එන්නේ හෝ වේවා’ යි උමමත්තකසමුත්තිය දෙන්නේ ය. සංඛ්‍ය තෙමේ ගඟීහික්කුනම සමග හෝ ගඟීහික්කුනම හැර හෝ පොහොය කරන්නේ ය. සංඛ්‍යකමී කරන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය.”

37. “සාමිනි, සංඛ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. ගඟීහික්කු තෙමේ උන්මත්තක වේ. උපොසථය සිහි කරන්නේ ද සිහි නො කරන්නේ ද, සංඛ්‍යකමීය සිහි කරන්නේ ද, සිහි නො කරන්නේ ද, උපොසථයට එන්නේ ද, නො එන්නේ ද, සංඛ්‍යකමීයට එන්නේ ද, නො එන්නේ ද වේ. සංඛ්‍ය තෙමේ උමතු වූ ගඟීහික්කුනමට ‘ගඟීහික්කු තෙමේ උපොසථය සිහි කරන්නේ හෝ සිහි නො කරන්නේ හෝ සංඛ්‍යකමීය සිහි කරන්නේ හෝ සිහි නො කරන්නේ හෝ උපොසථයට එන්නේ හෝ නො එන්නේ හෝ සංඛ්‍යකමීයට එන්නේ හෝ නො එන්නේ හෝ වේවා’ යි උමමත්තකසමුත්තිය දෙයි. සංඛ්‍ය තෙමේ ගඟීහික්කුනම සමග හෝ ගඟීහික්කුනම හැර හෝ පොහොය කරන්නේ ය. සංඛ්‍යකමී කරන්නේ ය. යම් ආයුෂ්මතෙකුට උමතු වූ ගඟීහික්කුනමට - උපොසථය සිහි කරන්නේ හෝ සිහි නො කරන්නේ හෝ සංඛ්‍යකමීය සිහි කරන්නේ හෝ සිහි නො කරන්නේ හෝ උපොසථයට එන්නේ හෝ නො එන්නේ හෝ සංඛ්‍යකමීයට එන්නේ හෝ නො එන්නේ හෝ වේවා’ යි සංඛ්‍යතෙමේ ගඟීහික්කුනම සමග හෝ ගඟීහික්කුනම හැර හෝ පොහොය කරන්නේ ය. සංඛ්‍යකමී කරන්නේ ය’ යි උමමත්තකසමුත්තිය දීම රුචි වේ නම්, තෙ තෙමේ තුෂණීභූත වේවා. යමෙකුට රුචි නො වේ නම්, තෙ තෙමේ කියවා.”

38 “සංඛ්‍යයා විසින් උමතු වූ ගඟීහික්කුනමට ‘උපොසථය සිහි කරන්නේ හෝ සිහි නො කරන්නේ හෝ සංඛ්‍යකමීය සිහි කරන්නේ හෝ සිහි නො කරන්නේ හෝ උපොසථයට එන්නේ හෝ නො එන්නේ හෝ සංඛ්‍යකමීයට එන්නේ හෝ නො එන්නේ හෝ වේවා’ යි සංඛ්‍ය තෙමේ ගඟීහික්කුනම සමග හෝ ගඟීහික්කුනම හැර හෝ පොහොය කරන්නේ ය, සංඛ්‍යකමී කරන්නේ ය’ යි උමමත්තකසමුත්තිය දෙන ලද්දේ ය. සංඛ්‍යයාට ඒ රුචි වේ. එතෙසින් තුෂණීභූත වේ. මෙය මෙසේ දරමි”

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

39. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තද්වුපොසපේ වතනාරො භික්ඛු විතරනති. අථ බො තෙසං භික්ඛුනං එතද්නොයි: “භගවතා පඤ්ඤාතනං ‘උපොසපො කාතබ්බො’ ති. මයඤ්චමන වතනාරො ජනා, කථනනු බො අමෙතති උපොසපො කාතබ්බො” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වතුනනං පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතු” නති.

40. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තද්වුපොසපේ තයො භික්ඛු විතරනති. අථ බො තෙසං භික්ඛුනං එතද්නොයි: “භගවතා අනුඤ්ඤාතං වතුනනං පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුං. මයඤ්චමන තයො ජනා, කථනනු බො අමෙතති උපොසපො කාතබ්බො” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තිණ්ණං පාරිසුද්ධිඋපොසථං කාතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, කාතබ්බො. බ්‍යන්තනන භික්ඛුනා පටිබලෙන තෙ භික්ඛු ඤාපෙතබ්බො:-

41. ‘සුඤ්ඤාතං මෙ ආයසමනනා, ¹ අජ්ජුපොසපො (පණ්ණරසො). යදයසමනනානං පනනකල්ලං, මයං (අඤ්ඤාමඤ්ඤං) පාරිසුද්ධිඋපොසථං කරෙය්‍යාමා’ ති. ථෙරෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඛං කරිකා උක්කුටිකං නිසීදිකා අඤ්ඤාලිපගගතෙකා තෙ භික්ඛු එවමස්ස වචනීයො: ‘පරිසුද්ධො අහං ආට්ඨසො, පරිසුද්ධො ති මං ධාරෙථ. පරිසුද්ධො අහං ආට්ඨසො, පරිසුද්ධො ති මං ධාරෙථ. පරිසුද්ධො අහං ආට්ඨසො පරිසුද්ධො ති මං ධාරෙථා’ ති.

42. “නවකෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඛං කරිකා, උක්කුටිකං නිසීදිකා අඤ්ඤාලිපගගතෙකා තෙ භික්ඛු එවමස්ස වචනීයො: ‘පරිසුද්ධො අහං භනෙන, පරිසුද්ධො ති මං ධාරෙථ. පරිසුද්ධො අහං භනෙන, පරිසුද්ධො ති මං ධාරෙථ. පරිසුද්ධො අහං භනෙන, පරිසුද්ධො ති මං ධාරෙථා’ ති.

43. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තද්වුපොසපේ ථෙ භික්ඛු විතරනති. අථ බො තෙසං භික්ඛුනං එතද්නොයි: “භගවතා අනුඤ්ඤාතං වතුනනං පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුං. තිණ්ණනනං පාරිසුද්ධි උපොසථං කාතුං. මයඤ්චමන ථෙ ජනා, කථනනු බො අමෙතති උපොසපො කාතබ්බො” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ද්විතනං පාරිසුද්ධි උපොසථං කාතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, කාතබ්බො:- ථෙරෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඛං කරිකා උක්කුටිකං නිසීදිකා අඤ්ඤාලිපගගතෙකා නවො භික්ඛු එවමස්ස වචනීයො: ‘පරිසුද්ධො අහං ආට්ඨසො, පරිසුද්ධො ති මං ධාරෙති. පරිසුද්ධො අහං ආට්ඨසො, පරිසුද්ධො ති මං ධාරෙති. පරිසුද්ධො අහං ආට්ඨසො, පරිසුද්ධො ති මං ධාරෙති” ති.

44. “නවකෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඛං කරිකා උක්කුටිකං නිසීදිකා අඤ්ඤාලිපගගතෙකා ථෙරො භික්ඛු එවමස්ස වචනීයො: ‘පරිසුද්ධො අහමහනෙන, පරිසුද්ධො ති මං ධාරෙථ. පරිසුද්ධො අහමහනෙන, පරිසුද්ධො ති මං ධාරෙථ. පරිසුද්ධො අහං භනෙන, පරිසුද්ධො ති මං ධාරෙථා’ ති.

39. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටුනමක් තිසුනු වාසය කෙරෙත්. ඉක්බිති ඒ තිසුනට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘උපොසථය කළ යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. අපි ද සිටුනමක් වෙමු. (එහෙයින්) අප විසින් කෙසේ නම් උපොසථය කට යුතු ද” යි සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සිටු දෙනාට පාමොක් උදෙසන්තට අනුදනිමි” යි.

40. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි තෙනමක් තිසුනු වෙසෙති. ඉක්බිති ඒ තිසුනට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිටුදෙනාට පාමොක් උදෙසීම අනුදන්තා ලද්දේ ය. අපි ද තිදෙනෙක් වමු. කෙසේ නම් අප විසින් උපොසථය කළ යුතු ද” යි සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, තිදෙනාට පාරිසුද්ධි උපොසථය කරන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේ ඒ කළ යුතු ය. ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල තිසුනමක් විසින් ඒ තිසුනට දන්විය යුතු ය:-

41. ‘ආයුෂමත්තු මාගේ වචනය අසිත්වා. අද පොතොය පසළොස්වක වේ. ඉදින් ආයුෂමත්තුට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, අපි එක්එක්කෙනා පාරිසුද්ධි උපොසථය කරන්නෙමු’ යි. ඉන් පසු සථවිර තිසුනම විසින් උතුරුසහසිටුර එකස් කොට පොරොවා උක්කුටිකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘ඇවැත්නි, මම පිරිසිදු වෙමි. එහෙයින් මා පිරිසිදු ය යි දරවු. ඇවැත්නි, මම පිරිසිදු වෙමි. මා පිරිසිදු ය යි දරවු. ඇවැත්නි, මම පිරිසිදු වෙමි. මා පිරිසිදු ය යි දරවු’ යි ඒ තිසුනු මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය.

42. “නවක තිසුනම විසින් උතුරුසහසිටුර එකස් කොට පොරොවා උක්කුටිකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘සාමිනි, මම පිරිසිදු වෙමි. මා පිරිසිදු ය යි දරණු මැනවි. සාමිනි, මම පිරිසිදු වෙමි, මා පිරිසිදු ය යි දරණු මැනවි. සාමිනි, මම පිරිසිදු වෙමි. මා පිරිසිදු ය යි දරණු මැනවැ’ යි ඒ තිසුනු මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය.”

43. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි දෙ නමක් තිසුනු වාසය කරත්. ඉක්බිති ඒ තිසුනට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිටුදෙනාට පාමොක් උදෙසන්තට තිදෙනාට පාරිසුද්ධි උපොසථය කරන්නට අනුදන්තා ලද්දේ ය. අපි දෙදෙනෙක් වමු. අප විසින් කෙසේ නම් උපොසථය කළ යුතු ද” යි සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දෙදෙනාට පාරිසුද්ධි උපොසථය කරන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, ඒ මෙසේ කළ යුතු ය: සථවිරතිසුනම විසින් උතුරුසහසිටුර එකස් කොට පොරොවා උක්කුටිකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘ඇවැත්නි, මම පිරිසිදු වෙමි. මා පිරිසිදු ය යි දරන්න. ඇවැත්නි, මම පිරිසිදු වෙමි. මා පිරිසිදු ය යි දරන්න. ඇවැත්නි, මම පිරිසිදු වෙමි. මා පිරිසිදු ය යි දරන්නැ’ යි නවක තිසුනමට කිය යුතු ය.

44. නවක තිසුනම විසින් උතුරුසහසිටුර එකස් කොට පොරොවා උක්කුටිකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘සාමිනි, මම පිරිසිදු වෙමි. මා පිරිසිදු ය යි දරණු මැනවි. සාමිනි, මම පිරිසිදු වෙමි. මා පිරිසිදු ය යි දරණු මැනවි. සාමිනි, මම පිරිසිදු වෙමි. මා පිරිසිදු ය යි දරණු මැනවැ’ යි සථවිර තිසුනමට කිය යුතු ය.”

45. තෙන බො පන සමයෙන, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ එකො භික්ඛු විහරති. අථ බො තස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි: “හගවතා අනුඤ්ඤාතං වතුන්තං පාතිමොක්ඛං උද්දිසිද්ධං. තිණ්ණං පාරිසුද්ධි උපොසථං කාද්ධං. දච්ඡන්තං පාරිසුද්ධි උපොසථං කාද්ධං. අභඤ්චමහි එකකො. කථනානු බො මයා උපොසථො කාතබ්බො” ති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං.

46. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ එකො භික්ඛු විහරති, තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා යත්ථ භික්ඛු පටික්ඛමන්ති උපට්ඨාන සාලාය වා මණ්ඩපෙ වා රුක්ඛමුලෙ වා සො දෙසො ¹ සමප්ප්ප්ඤ්ඤා පාතියං පරිභොජනියං උපට්ඨාපෙත්වා ආසනං පඤ්ඤාපෙත්වා පදීපං කත්වා නිසීදිතබ්බං. සවෙ අඤ්ඤා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති, තෙහි සද්ධිං උපොසථො කාතබ්බො නො වෙ ආගච්ඡන්ති, අජ් මෙ උපොසථො ති අභිට්ඨාතබ්බො, නො වෙ අභිට්ඨාතෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛංසං.”

47. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යත්ථ වත්තාරො භික්ඛු විහරන්ති, න එකස්ස පාරිසුද්ධිං ආහරිත්වා නිහි පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං, උද්දිසෙය්‍යං වෙ ආපතති දුක්ඛංසං. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යත්ථ තයො භික්ඛු විහරන්ති, න එකස්ස පාරිසුද්ධිං ආහරිත්වා දථිහි පාරිසුද්ධි උපොසථො කාතබ්බො. කරෙය්‍යං වෙ, ආපතති දුක්ඛංසං. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යත්ථ දො භික්ඛු විහරන්ති, න එකස්ස පාරිසුද්ධිං ආහරිත්වා එකෙන අභිට්ඨාතබ්බො අභිට්ඨාතෙය්‍ය වෙ, ආපතති දුක්ඛංසං” ති.

48. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු තදහුපොසථෙ ආපතතිං ආපනොනො හොති. අථ බො තස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි: “හගවතා පඤ්ඤාතං. ‘න සාපතතිකෙන උපොසථො කාතබ්බො’ ති. අභඤ්චමහි ආපතතිං ආපනොනා. කථනානු බො මයා පටිප්ප්ප්ඤ්ඤා?” නති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං.

49. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහුපොසථෙ ආපතතිං ආපනොනො හොති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා එකං භික්ඛුං උපසඛකම්මිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්ඛුට්ඨං නිසීදිත්වා අඤ්ඤාලිප්පගගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො: ‘අහං ආවුසො, ඉත්තනාමං ආපතතිං ආපනොනා. තං පටි-දෙසෙමි’ ති. තෙන වත්තබ්බො, ‘පස්සසි’ ති. ‘ආම පස්සාමි’ ති. ‘ආයතිං සංවරෙය්‍යාසි’ ති”

50. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහුපොසථෙ ආපතතිං වෙමතිකො හොති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා එකං භික්ඛුං උපසඛකම්මිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්ඛුට්ඨං නිසීදිත්වා අඤ්ඤාලිප්පගගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො: ‘අහං ආවුසො, ඉත්තනාමං ආපතතිං වෙමතිකො, යද් නිබ්බෙමතිකො හවිස්සාමි, තද්, තං ආපතතිං පටිකරිස්සාමි’ ති. වත්වා උපොසථො කාතබ්බො. පාතිමොක්ඛං සොතබ්බං. නිත්තව තස්සවචයා උපොසථස්ස අත්තරායො කාතබ්බො” ති.

45. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි එක් භික්ෂු නමක් වෙසෙයි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුනමට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිටු දෙනාට පාමොක් උදෙසන්තට, තිදෙනාට පාරිසුද්ධි උපොසථය කරන්නට, දෙදෙනාට පාරිසුද්ධි උපොසථය කරන්නට, අනුදන්තා ලද්දේ ය. මම එකලා වෙමි. මා විසින් කෙසේ නම් උපොසථය කළ යුතු ද” යි සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ.

46. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි එක් භික්ෂුනමක් වෙසෙයි. මහණෙනි, ඒ භික්ෂුනම විසින් යම් උපසථානශාලා වෙත හෝ මණ්ඩපයෙකහි හෝ රුක්මුලෙකහි හෝ භික්ෂුහු රැස් වෙත් ද ඒ පෙදෙස හැමද පැන් හා පරිභෝගයට ගන්නා දිය එළවා අසුන් පණවා පහන් දල්වා හිඳිය යුතු ය. ඉදින් අන් මහණහු එහි එත් ද, ඔවුන් සමග පොහොය කළ යුතු ය. ඉදින් නො එත් නම් ‘අද මාගේ පොහොය’ යි ඉටිය යුතු ය. ඉදින් නො ඉටත්තේ නම්, ඔහුට දුකුලාආචැත් වේ.”

47. “මහණෙනි, එහි යම් තැනෙකහි සිටුනමක් භික්ෂුහු වෙසෙත් ද, එක් නමකගේ පාරිසුද්ධිය ගෙනවුත් තෙනමක් විසින් පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. ඉදින් උදෙසන්නාහු නම්, ඔවුනට දුකුලාආචැත් වේ. මහණෙනි, එහි යම් තැනෙකහි තෙනමක් භික්ෂුහු වෙසෙත් ද, එක් නමකගේ පාරිසුද්ධිය ගෙනවුත් දෙනමක් විසින් පාරිසුද්ධි උපොසථය නො කළ යුතු ය. ඉදින් කරන්නාහු නම්, ඔවුනට දුකුලා ආචැත් වේ. මහණෙනි, එහි යම් තැනෙකහි දෙ නමක් භික්ෂුහු වෙසෙත් ද, එක් නමකගේ පාරිසුද්ධිය ගෙනවුත් එක් නමක් විසින් නො ඉටිය යුතු ය. ඉටත්තේ නම් දුකුලාආචැත් වේ.”

48. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් එදවස පොහොයෙහි ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. එවිට ඒ මහණහුට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘ඇවැත් සතිත මහණහු විසින් පොහොය නො කට යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. මම ද ඇවැතකට පැමිණියෙමි වෙමි. මා විසින් කෙසේ නම් පිළිපැදිය යුතු ද” යි සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ.

49. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ එදවස පොහොයෙහි ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. මහණෙනි, ඒ භික්ෂුනම විසින් එක් මහණකු වෙතට පැමිණ උතුරුසහසිටුර එකස් කොට පොරොවා උක්කුටිකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘ඇවැත්නි, මම මෙනම් ඇවැතට පැමිණියේ වෙමි. එය දෙසමි’ යි මෙසේ කිය යුතු ය. ඒ ඇවැත පිළිගන්නා මහණහු විසින් ‘ඒ ඇවැත දක්නෙහි ද’ යි කිය යුතු ය. ඇවැත දෙසන මහණහු විසින් ‘එසේ ය දකිමි’ යි කිය යුතු ය. ඇවැත පිළිගන්නා මහණහු විසින් ‘ඉදිරි යෙහි සංවර වෙව’ යි කිය යුතු ය.”

50. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ එදවස පොහොයෙහි ඇවැතෙහි විමනි ඇත්තේ වේ. මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් එක් මහණකු වෙත ගොස් උතුරුසහසිටුර එකස් කොට පොරොවා උක්කුටිකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘ඇවැත්නි, මම මෙනම් ඇවැතෙහි විමනි ඇත්තේ වෙමි. යම් කලෙක විමනි නැත්තෙමි වන්නෙමි ද, එකල්හි ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන් නෙමි’ යි කිය යුතු වන්නේ ය. කියා පොහොය කළ යුතු ය. පාමොක් ඇසිය යුතු ය. ඒ හේතුවෙන් උපොසථයට අන්තරාය නො කළ යුතු ම ය.”

51. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සනාගං ආපනතිං දෙසෙන්නති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙත්ථං. “න භික්ඛවෙ, සනාගා ආපනති දෙසෙත්තබ්බා. යො දෙසෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛංඝාරා” ති.

52. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සනාගං ආපනතිං පටිග්ගණෙන්නති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙත්ථං. “න භික්ඛවෙ, සනාගා ආපනති පටිග්ගණෙත්තබ්බා. යො පටිග්ගණෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛංඝාරා” ති.

53. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු පාඨිමොක්ඛෙ උද්දිස්සමානෙ ආපනතිං සරති අප්ඨ බො තස්ස භික්ඛුතො එතදනොසි: “භගවතා පඤ්ඤානතං ‘න සාපනතිකෙන උපොසථො කාතබ්බො’ ති. අභඤ්චවති ආපනතිං ආපනෙතා. කථනානු බො මයා පටිපජ්ජිතබ්බො” නති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙත්ථං.

54. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු පාඨිමොක්ඛෙ උද්දිස්සමානෙ ආපනතිං සරති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුතා සාමනෙතා භික්ඛු එවමස්ස වචනියො: ‘අහං ආවුසො, ඉත්තනාමං ආපනතිං ආපනෙතා. ඉතො වුට්ඨතිත්වා නං ආපනතිං පටිකරිස්සාමි’ ති. වත්ථා උපොසථො කාතබ්බො. පාඨිමොක්ඛං සොත්තබ්බං. නතෙව තප්පච්චයා උපොසථස්ස අනන්තරායො කාතබ්බො.”

55. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු පාඨිමොක්ඛෙ උද්දිස්සමානෙ ආපනතියා චෙමතිකො නොති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුතා සාමනෙතා භික්ඛු එවමස්ස වචනියො: ‘අහං ආවුසො ඉත්තනාමාය ආපනතියා චෙමතිකො. යද්ද නිබ්බමතිකො හවිස්සාමි, තද්ද නං ආපනතිං පටිකරිස්සාමි’ ති. වත්ථා උපොසථො කාතබ්බො, පාඨිමොක්ඛං සොත්තබ්බං. නතෙව තප්පච්චයා උපොසථස්ස අනන්තරායො කාතබ්බො” ති.

56. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සබ්බො සඤ්ඤා සනාගං ආපනතිං ආපනෙතා නොති. අප්ඨ බො තෙසං භික්ඛුතං එතදනොසි: “භගවතා පඤ්ඤානතං ‘න සනාගා ආපනති දෙසෙත්තබ්බා. න සනාගා ආපනති පටිග්ගණෙත්තබ්බො’ ති. අයඤ්ච සබ්බො සඤ්ඤා සනාගං ආපනතිං ආපනෙතා, කථනානු බො අලොභි පටිපජ්ජිතබ්බො” නති භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙත්ථං.

57. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සබ්බො සඤ්ඤා සනාගං ආපනතිං ආපනෙතා නොති. තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති එතො භික්ඛු සාමනතා ආවාසා සජ්ජකං පානෙත්තබ්බො: ‘ගච්ඡා වුසො, නං ආපනතිං පටිකරිත්වා ආගච්ඡ. මයා තෙ සන්තිකෙ ආපනතිං පටිකරිස්සාමා’ ති. එවඤ්චතං උතෙථ, ඉච්චතං කුසලං. නො වෙ උතෙථ, බ්‍යතෙත්තන භික්ඛුතා පටිබ්බලෙන සඤ්ඤා ඤ්ඤෙත්තබ්බො:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

51. එකල්හි සවග මහණෝ සමාන ඇවැත් දෙසත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සමාන ඇවැත් නො දෙසිය යුතු ය. යමෙක් දෙසන්නේ නම්, දුකුලාඇවැත් වේ.”

52. එකල්හි සවග මහණෝ සමාන ඇවැත් පිළිගනිත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සමාන ඇවැත් නො පිළිගත යුතු ය. යමෙක් පිළිගන්නේ නම්, දුකුලාඇවැත් වේ.”

53. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි ඇවැත සිති කෙරෙයි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුනමට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘ඇවැත් ඇත්තනු විසින් පොහොය නො කළ යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. මම ද ඇවැතකට පැමිණියෙමි වෙමි. මා විසින් කෙසේ නම් පිළිපැදිය යුතු දැ” යි සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.

54. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි ඇවැත සිති කරයි. මහණෙනි, ඒ මහණනු විසින් ලග සිටි මහණනුට ‘ඇවැත්නි, මම මෙනම් ඇවැතට පැමිණියෙමි වෙමි, මොනින් නැගිට ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නෙමි’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. එසේ කියා පොහොය කළ යුතු ය. පාමොක් ඇසිය යුතු ය. ඒ හේතුවෙන් උපොසථයට අන්තරායයක් නො කළ යුතු ම ය.”

55. “මහණෙනි, මෙහි පාමොක් දෙසනු ලබන කල්හි මහණ තෙමේ ඇවැතෙහි විමති ඇත්තේ වේ. මහණෙනි, ඒ භික්ෂුනම විසින් ලග සිටි මහණනුට ‘ඇවැත්නි, මම මෙනම් ඇවැතෙහි විමති ඇත්තෙමි වෙමි. යම් කලෙක්හි විමති නැත්තෙමි වන්නෙමි ද, එකල්හි ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නෙමි’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. කියා පොහොය කළ යුතු ය. පාමොක් ඇසිය යුතු ය. ඒ හේතුවෙන් උපොසථයට අන්තරායයක් නො කළ යුතු ම ය.”

56. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සියලු සඬ්ඝ තෙමේ සමාන ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුනට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘සමාන ඇවැත නො දෙසිය යුතු ය. සමාන ඇවැත නො පිළිගත යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. මේ සියලු සඬ්ඝ තෙමේ ද සමාන ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. අප විසින් කෙසේ නම් පිළිපැදිය යුතු දැ” යි මේ සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.

57. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සියලු සඬ්ඝ තෙමේ සමාන ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. මහණෙනි, ඒ මහණන් විසින් සමීපවිහාරයකට එක් මහණෙක් තෙමේ එදවස එනු පිණිස ‘ඇවැත්නි, යව. ඒ ඇවැතට පිළියම් කොට එව. අපි ඔබගේ හමුවෙහි ඇවැතට පිළියම් කරන්නෙමු’ යි යැවිය යුතු ය. මෙය මෙසේ ලබන් නහු නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නහු නම්, ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඬ්ඝයාට දෑන් විය යුතු ය:-

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

58. “සුණාදු මේ භනෙන සඤ්ඤා: අයං සබ්බො සඤ්ඤා සභාගං ආපත්තිං ආපනො. යද් අඤ්ඤං භික්ඛුං සුඛං අනාපත්තිකං පසිසිසාති, තද් තස්ස සන්තිකෙ තං ආපත්තිං පටිකරිසාමා” ති වනා උපොසථො කාතබ්බො. පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. නනෙව තප්පච්චයා උපොසථස්ස අන්තරායො කාතබ්බො.

59. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තද්දුපොසථෙ සබ්බො සඤ්ඤා සභාගය ආපත්තියා වෙමතිකො හොති. බ්‍යතෙනන භික්ඛනා පටිබලෙන සඤ්ඤා ඤ්ඤපෙතබ්බො: “සුණාදු මේ භනෙන සඤ්ඤා: අයං සබ්බො සඤ්ඤා සභාගය ආපත්තියා වෙමතිකො. යද් නිබ්බමතිකො හවිසසාති, තද් තං ආපත්තිං පටිකරිසාමා” ති, වනා උපොසථො කාතබ්බො. පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. නනෙව තප්පච්චයා උපොසථස්ස අන්තරායො කාතබ්බො.”

60. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ වස්සුපගතො සඤ්ඤා සභාගං ආපත්තිං ආපනො හොති. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි එකො භික්ඛු සාමන්තා ආවාසා සජ්ජකං පාතෙතබ්බො: ‘ගච්ඡාට්ඨසො, තං ආපත්තිං පටිකරිතො ආගච්ඡ. මයං තෙ සන්තිකෙ තං ආපත්තිං පටිකරිසාමා’ති. එවඤ්ඤවතං ලහෙථ, ඉවෙච්චතං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, එකො භික්ඛු සත්තාකකාලිකං පාතෙතබ්බො: ‘ගච්ඡාට්ඨසො, තං ආපත්තිං පටිකරිතො ආගච්ඡ. මයං තෙ සන්තිකෙ තං ආපත්තිං පටිකරිසාමා’ ති.

61. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ සබ්බො සඤ්ඤා සභාගං ආපත්තිං ආපනො හොති. සො න ජානාති තස්සා ආපත්තියා නාමං, න ගොතං.¹ තත්ඤ්ඤෙ, භික්ඛු ආගච්ඡති ඛත්තස්සුතො ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මාතිකාධරො පණ්ණිනො ව්‍යතෙනා මෙධාපී ලජ්ජී කුකකුච්චකො සිකකාකාමො. තමෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු, යෙන සො භික්ඛු, තෙහුපසඛකි. උපසඛකිත්වා තං භික්ඛුං එතද්වොච:

62. ‘යො හු බො ආට්ඨසො, එවඤ්ඤවඤ්ඤව කරොති, කින්නාම සො ආපත්තිං ආපජ්ජති’ ති. සො එවමාන: ‘යො බො ආට්ඨසො එවඤ්ඤවඤ්ඤව කරොති, ඉමන්තාමං සො ආපත්තිං ආපජ්ජති. ඉමන්තාමං නිං ආට්ඨසො, ආපත්තිං ආපනො. පටිකරොහි තං ආපත්ති’ නති. සො එවමාන: ‘න බො අහං ආට්ඨසො, එකොච ඉමං ආපත්තිං ආපනො, අයං සබ්බො සඤ්ඤා ඉමං ආපත්තිං ආපනො’ති. සො එවමාන: ‘කින්නෙ ආට්ඨසො, කරිසාමි පරො ආපනො වා අනාපනො වා. ඉඛිස නිං ආට්ඨසො, සකාය ආපත්තියා ට්ඨස්සා’ති²

1 “නාමගොතං” ම ජ ස, නාමගොතං” P T S.

2 “වුඡාති” ම ජ ස. “වුඡාති” අ වී.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

58. “සවාමීනි, සඛ්ඤා තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. ‘මේ සියලු සඛ්ඤා තෙමේ සමාන ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. යම් කලෙක ඇවැත් නැති පිරිසිදු අන් මහණකු දක්නේද, එකල්හි ඔහු වෙත ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නේ ය’ යි කියා පොහොස කළ යුතු ය. පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. ඒ හේතුවෙන් උපොසථයට අනුරායයක් නො කළ යුතු ම ය.

59. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එ දවස පොහොසෙහි සියලු සඛ්ඤා තෙමේ සමාන වූ ඇවැතෙහි විමති ඇත්තේ වේ. (එහෙයින්) වෘක්ඛ වූ ප්‍රතිඛල භික්ෂුනමක් විසින් සඛ්ඤාට දෑන් විය යුතු ය: ‘සවාමීනි, සඛ්ඤා තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මේ සියලු සඛ්ඤා තෙමේ සමාන ඇවැතෙහි විමති ඇත්තේ වේ. යම් කලෙක විමති නැත්තේ වන්නේ නම්, එකල්හි ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නේ ය’ යි උපොසථය කළ යුතු ය. පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. ඒ හේතුවෙන් උපොසථයට අනුරායයක් නො කළ යුතු ම ය.”

60. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක වස් ඵලභියා වූ සඛ්ඤා තෙමේ සමාන ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් සම්ප විහාරයකට එක් භික්ෂුනමක් ‘ඇවැත්නි, යව. ඒ ඇවැතට පිළියම් කොට එව. අපි ඔබගේ සම්පයෙහි ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නෙමු’ යි එදවස එහු පිණිස යැවිය යුතු ය. මේ මෙසේ ලබන්නහු නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නහු නම්, එක් භික්ෂුනමක් ‘ඇවැත්නි, යව. ඒ ඇවැතට පිළියම් කොට එව. අපි ඔබගේ සම්පයෙහි ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නෙමු’ යි සත් දවසකට කල් දී යැවිය යුතු ය.”

61. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක සියලු සඛ්ඤා තෙමේ සමාන ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. තෙතෙමේ ඒ ඇවැතෙහි නම නො දනි යි. ගොත්‍රය නො දනි යි. එහි බොහෝ ඇසු පිරු තැන් ඇති අවබෝධ කළ ආගම ඇති ධර්මධර වූ විනයධර වූ උභයමාතෘකාධර වූ නුවණැත්තා වූ වෘක්ඛ වූ විදුසුන් නුවණැත්තා වූ පව් කිරීමෙහි ලජ්ජා ඇත්තා වූ කුකුස් ඇත්තා වූ ශික්ෂාකාමී වූ අන් මහණෙක් එ යි. (ඔහු ආ පසු) එක්තරා මහණෙක් තෙමේ ඒ මහණහු වෙතට ගියේ ය. ගොස් ඒ මහණහුට මෙය කීයේ ය.

62. “ඇවැත්නි, යම් මහණෙක් මෙසේත් මෙසේත් කෙරේද, ඒ මහණ තෙමේ කිනම් ඇවැතකට පැමිණේද? ඒ මහණ තෙමේ “ඇවැත්නි, යමෙක් මෙසේත් මෙසේත් කෙරේ නම්, තෙතෙමේ මෙතම් ඇවැතකට පැමිණේ. ඇවැත්නි, තෙපි මෙතම් ඇවැතකට පැමිණියෝ වහු ය. ඒ ඇවැතට පිළියම් කරවු” යි තෙතෙමේ මෙසේ කීයේ ය. (එවිට) ඒ ඇවැතට පැමිණි මහණ තෙමේ ‘ඇවැත්නි, මම එකලාව ම මේ ඇවැතට නො පැමිණියෙමි. මේ සියලු සඛ්ඤා තෙමේ මේ ඇවැතට පැමිණියේ ය’ යි කීයේ ය. ඉක්බිති අළුතෙන් පැමිණි මහණ තෙමේ ‘ඇවැත්නි, අනෙකෙක් පැමිණියේ හෝ නො පැමිණියේ හෝ ඔබට කිව්? ඇවැත්නි, ඒ නිසා තෙපි සිය ඇවැත්නි නැගී සිටිවු’ යි මෙසේ කීයේ ය.

70. අථ බො සො භික්ඛු තස්ස භික්ඛුනො වචනෙන තං ආපතති. පටිකරිත්වා යෙන තෙ භික්ඛු තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ත්වා තෙ භික්ඛු එතදවොච: “යො කීර ආවුසො, එවසෙඤ්චඤ්ච කරොති; ඉමං නාම සො ආපතති. ආපජ්ජති. ඉමං නාම තුමෙන ආවුසො ආපතති. ආපන්නා, පටිකරොථ තං ආපතති”නති. අථ බො තෙ භික්ඛු න ඉච්ඡංසු තස්ස භික්ඛුනො වචනෙන තං ආපතති. පටිකාතුං. හගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

“ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ සබ්බො සබ්බෙසා සභාගං ආපතති. ආපන්නො හොති. සො න ජානාති තස්සා ආපතතියා තාමං න ගොතනං. තත්ථඤ්ඤා¹ භික්ඛු ආගච්ඡති බහුසුත්තො ආගතාගමො ධම්මධරො චිත්තධරො මාතිකාධරො පණ්ණිනො ව්‍යතෙනා මෙධාථී ලජ්ජා කුඤ්ඤවචකො සිකඛාකාමො. තමෙන. අඤ්ඤාතරො භික්ඛු යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ත්වා තං භික්ඛුං එවං වදෙති: ‘යො හු බො ආවුසො, එවසෙඤ්චඤ්ච කරොති, කිං නාම සො ආපතති. ආපජ්ජති’ති. සො එවං වදෙති: ‘යො බො ආවුසො, එවසෙඤ්චඤ්ච කරොති, ඉමං නාම සො ආපතති. ආපජ්ජති. ඉමං නාම තුමෙන ආවුසො, ආපතති. ආපන්නා පටිකරොති තං ආපතති’නති. සො එවං වදෙති: ‘න බො අහං ආවුසො, එකො ව ඉමං ආපතති. ආපන්නා. අයං සබ්බො සබ්බෙසා ඉමං ආපතති. ආපන්නා’ති. සො එවං වදෙති: ‘කින්නෙ ආවුසො, කාරියසි පරො ආපන්නාවා අනාපන්නා වා? ඉඛස් තුමං ආවුසො, සකාය ආපතතියා වුට්ඨනා’ ති. සො වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු තස්ස භික්ඛුනො වචනෙන තං ආපතති. පටිකරිත්වා යෙන තෙ භික්ඛු තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ත්වා තෙ භික්ඛු එවං වදෙති: ‘යො කීර ආවුසො, එවසෙඤ්චඤ්ච කරොති, ඉමං නාම සො ආපතති. ආපජ්ජති. ඉමං නාම තුමෙන ආවුසො, ආපතති. ආපන්නා. පටිකරොථ තං ආපතති’නති. තෙ වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු තස්ස භික්ඛුනො වචනෙන තං ආපතති. පටිකරෙය්‍යං, ඉච්චෙනං කුසලං. තො වෙ පටිකරෙය්‍යං, න තෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු තෙන භික්ඛුනා අකාමා වචනියා’ ති.

වොදනාවක්ඛුහාණධාරං නිට්ඨිතං.

1. “තත්ථ ඤ්ඤා” ම ජ සං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

70. එකල්හි ඒ මහණ තෙමේ ඒ මහණහුගේ වචනයෙන් ඒ ඇවැතට පිළියම් කොට ඒ මහණුන් හුන් තැනට ගියේ ය. ගොස් “ඇවැත්නි, යමෙක් තෙමේ මෙසේත් මෙසේත් කෙරේ ද, හෙතෙමේ මෙනම් ඇවැතකට පැමිණේ. ඇවැත්නි, තෙපි මෙනම් ඇවැතකට පැමිණියහු. ඒ ඇවැතට පිළියම් කරවු” යි ඒ භික්ෂුන්ට මෙය කියේ ය. ඉක්බිති ඒ මහණහු ඒ මහණහුගේ වචනයෙන් ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නට නො කැමැති වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කාරණය සැළකළහ.

“මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක සියලු සඛ්‍ය තෙමේ සභාභාජනත්වයකට පැමිණියේ වේ. ඒ සඛ්‍ය තෙමේ ඒ ආජනත්වයෙහි නම නො දනි සි. ගොත්‍රය නො දනි සි. එහි බොහෝ ඇසු පිරු තැන් ඇති පුත්‍රණු කළ නිකාය ඇති ධර්මය දරන්නා වූ විනය දරන්නා වූ උභයමාතෘකා දරන්නා වූ නුවණැත්තා වූ ව්‍යක්ත වූ විදුහිතාප්‍රඥවෙන් ප්‍රාඥ වූ පව් කිරීමෙහි ලජ්‍යා ඇත්තා වූ කුකුස් ඇත්තා වූ ශික්ෂාකාමී වූ අන් මහණෙක් තෙමේ එයි. එක්තරා මහණෙක් ඒ පැමිණි මහණහු වෙතට එළඹියේ ය. එළඹ ඒ මහණහුට මෙසේ කියයි: ‘ඇවැත්නි, යම් මහණෙක් තෙමේ මෙසේත් මෙසේත් කෙරේ ද, ඒ මහණ තෙමේ කිනම් ඇවැතකට පැමිණේ ද?’ යි. හෙතෙමේ ‘ඇවැත්නි, යම් මහණෙක් මෙසේත් මෙසේත් කෙරේ නම්, හෙතෙමේ මෙනම් ඇවැතකට පැමිණේ. ඇවැත්නි, තෙපි මෙනම් ඇවැතට පැමිණියහු ය. එයට පිළියම් කරවු’ යි මෙසේ කිය යි. හෙතෙමේ ‘ඇවැත්නි, මම තනි වූයේ ම මේ ඇවැතට නො පැමිණියෙමි. මේ සියලු සඛ්‍ය තෙමේ මේ ඇවැතට පැමිණියේ ය’ යි මෙසේ කියයි. හෙතෙමේ ‘ඇවැත්නි, අනිකෙක් පැමිණියේ හෝ නො පැමිණියේ හෝ ඔබට කිම? ඇවැත්නි, එබැවින් තෙපි සිය ඇවැතින් නැගී සිටිවු’ යි මෙසේ කිය යි. මහණෙනි, ඉදින් ඒ මහණ තෙමේ ඒ මහණහුගේ වචනයෙන් ඒ ඇවැතට පිළියම් කොට ඒ මහණුන් වෙතට ගියේ ය. ගොස් ‘ඇවැත්නි, යම් මහණෙක් තෙමේ මෙසේත් මෙසේත් කෙරේ ද, ඒ මහණතෙමේ මෙනම් ඇවැතකට පැමිණේ. ඇවැත්නි, තෙපි මෙනම් ඇවැතට පැමිණියහු ය. ඒ ඇවැතට පිළියම් කරවු’ යි ඒ භික්ෂුන්ට මෙසේ කිය යි. මහණෙනි, ඉදින් ඒ මහණහු ඒ මහණහුගේ වචනයෙන් ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නාහු නම්, එය යහපත් ය. ඉදින් පිළියම් නො කරන්නාහු නම්, මහණෙනි, ඒ මහණහු තුමු ඒ මහණහු විසින් නො කැමැත්තෙන් නො කිය යුත්තාහ.”

වෞද්‍යාවසතුභාණ්ඩාරය කියා නිමවනලදි.

1. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතිංසු වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙන න ජානිංසු “අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා”ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං අකංසු. පාතිමොක්ඛං උද්දිසිංසු. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡිංසු ඛනුතරා. භගවතො එතමන්ඨං ආරොවෙසුං.

2. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙන න ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති ඛනුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතඛං. උද්දෙසකානං අනාපතති.” 1.

3. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙන න ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ති. ‘තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති සමසමා. උද්දිංසිං. සුඋද්දිංසිං. අවසෙසං සොතඛං. උද්දෙසකානං අනාපතති.” 2.

4. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙන න ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ති. “තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති ථොක්ඛතරා. උද්දිංසිං සුඋද්දිංසිං. අවසෙසං සොතඛං. උද්දෙස්සකානං. අනාපතති.” 3.

5. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙන න ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ති. “තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිංසිමතෙන පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති ඛනුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතඛං. උද්දෙසකානං අනාපතති.” 4.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටුනමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වූහ. “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ”යි ඔහු නො දැනේ. ඒ භික්ෂූහු ධර්මය යන කල්පනා ඇත්තෝ විනය යන කල්පනා ඇත්තෝ වර්ග වූවාහු සමගිය යන කල්පනා ඇත්තෝ පොතොය කලාහු ය. පාමොක් උදෙසාහ. ඔවුන් පාමොක් උදෙසාහු ලබන කල්හි නැවැත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය ආවාසික-භික්ෂූහු ආහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.

2. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඒ භික්ෂූහු ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි නො දනිත්. “ඒ භික්ෂූහු ධර්මය යන කල්පනා ඇත්තෝ විනය යන කල්පනා ඇත්තෝ වර්ග වූවාහු සමගිය යන කල්පනා ඇත්තෝ පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසාහු ලබන කල්හි නැවැත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එති. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවැත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසාවන්ට ඇවැත්තො වේ.” 1.

3. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසික භික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඒ භික්ෂූහු ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි නො දනිත්. “ඒ භික්ෂූහු ධර්මය යන කල්පනා ඇත්තෝ විනය යන කල්පනා ඇත්තෝ වර්ග වූවාහු සමගිය යන කල්පනා ඇත්තෝ පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසාහු ලබන කල්හි නැවැත සමසම වූ ආවාසික භික්ෂූහු එති. උදෙසනලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. සෙස්ස ඇසිය යුතු ය. උදෙසාවන්ට ඇවැත් නො වේ.” 2.

4. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසික භික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඒ භික්ෂූහු ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි නො දනිත්. “ඒ භික්ෂූහු ධර්මය යන කල්පනා ඇත්තෝ විනය යන කල්පනා ඇත්තෝ වර්ග වූවාහු සමගිය යන කල්පනා ඇත්තෝ පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසාහු ලබන කල්හි නැවැත ඉතා අඩු වූ අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එති. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. සෙස්ස ඇසිය යුතු ය. උදෙසාවන්ට ඇවැත් නො වේ.” 3.

5. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටුනමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඒ භික්ෂූහු ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි නො දනිත්. “ඒ භික්ෂූහු ධර්මය යන කල්පනා ඇත්තෝ විනය යන කල්පනා ඇත්තෝ වර්ග වූවාහු සමගිය යන කල්පනා ඇත්තෝ පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසා ඇසිල්ලෙහි නැවැත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එති. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවැත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසාවන්ට ඇවැත් නො වේ.” 4.

6. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සනතිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙතඛ්ඛා. උද්දෙසකානං අනාපතති.” 5.

7. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සනතිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙතඛ්ඛා. උද්දෙසකානං අනාපතති.” 6.

8. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොක්ඛෙ අවුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ඛනුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතඛ්ඛං. උද්දෙසකානං අනාපතති.” 7.

9. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොක්ඛෙ අවුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සනතිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙතඛ්ඛා. උද්දෙසකානං අනාපතති.” 8.

10. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොක්ඛෙ අවුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සනතිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙතඛ්ඛා. උද්දෙසකානං අනාපතති. 9.

6. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසික භික්ෂූහු රැස් වෙති. ඒ භික්ෂූහු ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි නො දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ධර්මය යන කලාපනා ඇත්තෝ විනය යන කලාපනා ඇත්තෝ වර්ග වූවන් සමගිය යන කලාපනා ඇත්තෝ පොතොය කෙරෙත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි නැවත සමසම වූ අන්‍ය ආවාසික භික්ෂූහු එති. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඒ භික්ෂූන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකළ යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නො වේ.” 5.

7. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසික භික්ෂූහු රැස් වෙති. ඒ භික්ෂූහු ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි නො දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ධර්මය යන කලාපනා ඇති ව විනය යන කලාපනා ඇති ව වර්ග වූවෝ සමගිය යන කලාපනා ඇති ව පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි නැවත අන්‍ය වූ ඉතා ටික දෙනෙක් වූ ආවාසික භික්ෂූහු එති. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකළ යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නො වේ.” 6.

8. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසික භික්ෂූහු රැස් වෙති. ඒ භික්ෂූහු ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි නො දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ධර්මය යන කලාපනා ඇති ව විනය යන කලාපනා ඇති ව වර්ග වූවෝ සමගිය යන කලාපනා ඇති ව පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි පිරිස නො නැගී සිටි කල්හි නැවත අන්‍ය වූ ඉතා බොහෝ වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නො වේ.” 7.

9. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසික භික්ෂූහු රැස් වෙති. ඒ භික්ෂූහු ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි නො දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ධර්මය යන කලාපනා ඇති ව විනය යන කලාපනා ඇති ව වර්ග වූවෝ සමගිය යන කලාපනා ඇති ව පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි පිරිස නො නැගී සිටි කල්හි නැවත අන්‍ය වූ සමසම වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකළ යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නො වේ.” 8.

10. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසික භික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඒ භික්ෂූහු ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි නො දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ධර්මය යන කලාපනා ඇති ව විනය යන කලාපනා ඇති ව වර්ග වූවන් සමගිය යන කලාපනා ඇති ව පොතොය කෙරෙත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි පිරිස නො නැගී සිටි කල්හි නැවත අන්‍ය වූ ඉතා අඩු වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකළ යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නො වේ.” 9.

11. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපත්තනි වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොක්ඛෙ එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ඛනුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පුත පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතඛං. උද්දෙසකානං අනාපත්ති.” 10.

12. “ඉධ පන භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපත්තනි වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොක්ඛෙ එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙතඛං. උද්දෙසකානං අනාපත්ති.” 11.

13. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපත්තනි. වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොක්ඛෙ එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි අරොවෙතඛං. උද්දෙසකානං අනාපත්ති.” 12.

14. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපත්තනි වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති. ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොක්ඛෙ සඛාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ඛනුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පුත පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතඛං. උද්දෙසකානං අනාපත්ති.” 13

11. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටුනමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඒ භික්ෂූහු ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තා’ යි නො දනිත්. ධර්මය යන කල්‍යාණ ඇති, විනය යන කල්‍යාණ ඇති, වර්ග වූ, සමගිය යන කල්‍යාණ ඇති ඒ භික්ෂූහු පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි ඇතැම් පිරිසක් නැගී සිටි කල්හි නැවැත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවැත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නොවේ.” 10.

12. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ එයට වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තා’ යි ඒ භික්ෂූහු නො දනිත්. ධර්මය යන කල්‍යාණ ඇති, විනය යන කල්‍යාණ ඇති, වර්ග වූ, සමගිය යන කල්‍යාණ ඇති, ඒ භික්ෂූහු පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි පිරිස කොටසක් නැගී සිටි කල්හි නැවැත සමසම වූ අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එති. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකළ යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නොවේ ” 11.

13. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටුනමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තා’ යි ඒ භික්ෂූහු නො දනිත්. ධර්මය යන කල්‍යාණ ඇති, විනය යන කල්‍යාණ ඇති, වර්ග වූ, සමගිය යන කල්‍යාණ ඇති, ඒ භික්ෂූහු පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි පිරිස කොටසක් නැගී සිටි කල්හි නැවැත ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකළ යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නොවේ.” 12.

14. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තා’ යි ඒ භික්ෂූහු නො දනිත්. ධර්මය යන කල්‍යාණ ඇති, විනය යන කල්‍යාණ ඇති, වර්ග වූ, සමගිය යන කල්‍යාණ ඇති, ඒ භික්ෂූහු පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි පිරිස කොටසක් නැගී සිටි කල්හි නැවැත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවැත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නොවේ.” 13.

15. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසප්ථෙ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වතනාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙන පාතිමොක්ඛෙ සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සනතිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙතබ්බා. උද්දෙසකානං අනාපතති.” 14.

16. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසප්ථෙ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වතනාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙන පාතිමොක්ඛෙ සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සනතිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙතබ්බා. උද්දෙසකානං අනාපතති.” 15.

අනාපතති පණ්ණරස්සං නිට්ඨිතං.

15. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු නො දනිත්. “ධම්ම යන කලාපනා ඇති, විනය යන කලාපනා ඇති, වගී වූ, සමභි ය යන කලාපනා ඇති, ඒ භික්ෂූහු පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි සියලු පිරිස නැති සිටි කල්හි නැවැත සමසම වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ භේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකල යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නො වේ.” 14.

16 “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටුනමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු නො දනිත්. ධම්ම යන කලාපනා ඇති, විනය යන කලාපනා ඇති, වගී වූ, සමභි ය යන කලාපනා ඇති, ඒ භික්ෂූහු පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි සියලු පිරිස නැති සිටි කල්හි නැවැත ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ භේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකල යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නො වේ.” 15.

අනාපනතිපණ්ණරසකය නිමි.

—

1. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මි. ආවාසෙ තද්දුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ථඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ නි. තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි සුත පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.” 1.

2. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මි. ආවාසෙ තද්දුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති, ‘අත්ථඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ නි. තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.” 2.

3. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මි. ආවාසෙ තද්දුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ථඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ නි. තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.” 3.

4. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මි. ආවාසෙ තද්දුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ථඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ නි. තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොක්ඛෙ -පෙ- අවුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- එකව්වාය වුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති බහුතරා -පෙ- සමසමා -පෙ- ථොකතරා. උද්දිට්ඨං. සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙතබ්බා. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.” 4-15.

වග්ගාවග්ගසඤ්ඤි පණ්ණාසකං නිවසිතං.

1. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තා’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, වර්ග වූ වර්ගය යන කල්පනා ඇති, ඒ භික්ෂූහු පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට දුකුලාඥාවැන් වේ.” 1.

2. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තා’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, වර්ග වූ, වර්ගය යන කල්පනා ඇති, ඒ භික්ෂූහු පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවත සමසම වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. සෙස්ස ඇසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට දුකුලාඥාවැන් වේ.” 2.

3. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තා’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, වර්ග වූ, වර්ගය යන කල්පනා ඇති, ඒ භික්ෂූහු පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවත ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එති. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. සෙස්ස ඇසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට දුකුලාඥාවැන් වේ.” 3.

4. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තා’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, වර්ග වූ, වර්ගය යන කල්පනා ඇති, ඒ භික්ෂූහු පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි -පෙ- පිරිස නො නැගී සිටි කල්හි -පෙ- පිරිස කොටසක් නැගී සිටි කල්හි -පෙ- සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්ප්‍රදායෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකල යුතු ය. උදෙසුවන්ට දුකුලාඥාවැන් වේ.” 4-15.

වග්ගාචාර්ය සඤ්ඤාපණ්ණාසකය නිමි.

1. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතන්ති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘කප්පති නු බො අමාකං උපොසථො කාතුං? ත නු බො කප්පති?’ ති වෙමතිකා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතඛං. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්ඛංසං.” 1.

2. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතන්ති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. ‘තෙ ජානන්ති අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘කප්පති නු බො අමාකං උපොසථො කාතුං? ත නු බො කප්පති?’ ති වෙමතිකා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතඛං. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්ඛංසං.” 2.

3. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතන්ති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ “කප්පති නු බො අමාකං උපොසථො කාතුං? ත නු බො කප්පති?’ ති වෙමතිකා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතඛං. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්ඛංසං.” 3.

4. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතන්ති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘කප්පති නු බො අමාකං උපොසථො කාතුං? ත නු බො කප්පති?’ ති. වෙමතිකා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොක්ඛෙ -පෙ- අවුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- සඛාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා -පෙ- සමසමා -පෙ- ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතඛං. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්ඛංසං.” 4-15.

වෙමතිකපණ්ණරසකං නිට්ඨිතං.

1. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘අපට පොහොය කිරීම කැප ද? නො කැප ද?’ යි විමති ඇත්තෝ පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් පිසින් නැවත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට දුකුලාඥාවැත් වේ.” 1.

2. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘අපට පොහොය කිරීම කැප ද? නො කැප ද?’ යි විමති ඇත්තෝ පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවත සම සම වූ අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. සෙස්ස ඇසිය යුතු ය උදෙසුවන්ට දුකුලාඥාවැත් වේ.” 2.

3. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘අපට පොහොය කිරීම කැප ද? නො කැප ද?’ යි විමති ඇත්තෝ පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි ඉතා වික ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. සෙස්ස ඇසිය යුතු ය, උදෙසුවන්ට දුකුලාඥාවැත් වේ.” 3.

4. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘අපට පොහොය කිරීම කැප ද? නො කැප ද?’ යි විමති ඇත්තෝ පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි -පෙ- පිරිස නො නැගී සිටි කල්හි -පෙ- පිරිස කොටසක් නැගී සිටි කල්හි -පෙ- සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ ගණනක් -පෙ- සම සම ගණනක් -පෙ- ඉතා වික ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකල යුතු ය. උදෙසුවන්ට දුකුලාඥාවැත් වේ.” 4-15.

වෙමනිකපණ්ණරසකය නිමි.

1. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසපේ සම්මනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘කප්පතෙව අමාකං උපොසපො කාතුං. නාමාකං න කප්පති’ ති කුකකුච්චපකතා උපොසපං කරොනති. පාතිමොකං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොකෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡති ඛනුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පුන පාතිමොකං උද්දිසිතං. උද්දෙසකානං ආපතති දුක්ඛංසං.” 1.

2. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසපේ සම්මනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘කප්පතෙව අමාකං උපොසපො කාතුං. නාමාකං න කප්පති’ ති කුකකුච්චපකතා උපොසපං කරොනති. පාතිමොකං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොකෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතං. උද්දෙසකානං ආපතති දුක්ඛංසං.” 2.

3. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසපේ සම්මනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘කප්පතෙව අමාකං උපොසපො කාතුං. නාමාකං න කප්පති’ ති කුකකුච්චපකතා උපොසපං කරොනති. පාතිමොකං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොකෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡති පොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතං. උද්දෙසකානං ආපතති දුක්ඛංසං.” 3.

4. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසපේ සම්මනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘කප්පතෙව අමාකං උපොසපො කාතුං. නාමාකං න කප්පති’ ති කුකකුච්චපකතා උපොසපං කරොනති. පාතිමොකං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොකෙ -පෙ- අවුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡති ඛනුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- පොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙතං. උද්දෙසකානං ආපතති දුක්ඛංසං.” 4-15.

කුකකුච්චපකතා ආරාමසංඝං නිවසිතං.

1. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘අපට පොතොය කිරීම කැප ම ය. අපට පොතොය කිරීම නො කැප නො වේ’ යි කුකුසින් මඩනා ලද්දේ පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවැත ඉතා බොහෝ ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවැත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට දුකුලාආවාද් වේ. 1.

2. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘අපට පොතොය කිරීම කැප ම ය. අපට පොතොය කිරීම නො කැප නො වේ’ යි කුකුසින් මඩනා ලද්දේ පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවත සම සම ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. සෙස්ස ඇසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට දුකුලාආවාද් වේ.” 2.

3. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘අපට පොතොය කිරීම කැප ම ය. අපට පොතොය කිරීම නො කැප නො වේ’ යි කුකුසින් මඩනා ලද්දේ පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවැත වික ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. සෙස්ස ඇසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට දුකුලාආවාද් වේ.” 3.

4. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘අපට පොතොය කිරීම කැප ම ය. අපට පොතොය කිරීම නො කැප නො වේ’ යි කුකුසින් මඩනා ලද්දේ පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙස ඇසිල්ලෙහි -පෙ- පිරිස නො නැගී සිටි කල්හි -පෙ- පිරිස කොටසක් නැගී සිටි කල්හි -පෙ- සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවැත ඉතා බොහෝ ගණනක් -පෙ- සම සම ගණනක් -පෙ- ඉතා වික ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකල යුතු ය. උදෙසුවන්ට දුකුලාආවාද් වේ.” 4-15.

කුකුලාවපහතපණ්ණාසකය නිමි.

1. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සම්මනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති වතතාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ නි. තෙ ‘නස්සනෙනතෙ විනස්සනෙනතෙ. කො තෙති අත්ථො’ නි නෙදපුරෙකකාරා උපොසථං කරොනති. පාතිමොකඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිස්සමානෙ පාතිමොකෙක අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති බහුතරා. තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති පුන පාතිමොකඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපතති පුලලව්වයස්ස.”

2. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සම්මනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති වතතාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ නි. තෙ ‘නස්සනෙනතෙ විනස්සනෙනතෙ. කො තෙති අත්ථො’ නි නෙදපුරෙකකාරා උපොසථං කරොනති. පාතිමොකඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිස්සමානෙ පාතිමොකෙක අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපතති පුලලව්වයස්ස.”

3. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සම්මනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති වතතාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ නි. තෙ ‘නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙති අත්ථො’ නි නෙදපුරෙකකාරා උපොසථං කරොනති. පාතිමොකඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිස්සමානෙ පාතිමොකෙක අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපතති පුලලව්වයස්ස.”

4. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සම්මනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති වතතාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ නි. තෙ ‘නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙති අත්ථො’ නි නෙදපුරෙකකාරා උපොසථං කරොනති. පාතිමොකඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොකෙක අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති බහුතරා. තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති පුන පාතිමොකඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපතති පුලලව්වයස්ස.”

5. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සම්මනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති. වතතාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ නි. තෙ ‘නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙති අත්ථො’ නි නෙදපුරෙකකාරා උපොසථං කරොනති. පාතිමොකඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොකෙක අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සනතිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං ආපතති පුලලව්වයස්ස.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකහි සිටු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකහි සිටු ඇත්තා’ යි ඒ හිසසුනු දනිත්. ඒ හිසසුනු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකහි සිටු එත්. මහණෙනි, ඒ හිසසුන් විසින් නැවත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට පුලසි ඇවැත් (මහවරද) වේ.”

2. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකහි සිටු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකහි සිටු ඇත්තා’ යි ඒ හිසසුනු දනිත්. ඒ හිසසුනු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවත සමස්ත ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසිකහි සිටු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. සෙස්ස ඇසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට පුලසි ඇවැත් වේ.”

3. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකහි සිටු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකහි සිටු ඇත්තා’ යි ඒ හිසසුනු දනිත්. ඒ හිසසුනු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොහොය කෙරෙත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවත ඉතා වික ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසිකහි සිටු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. සෙස්ස ඇසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට පුලසි ඇවැත් වේ.”

4. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකහි සිටු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකහි සිටු ඇත්තා’ යි ඒ හිසසුනු දනිත්. ඒ හිසසුනු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි නැවත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකහි සිටු එත්. මහණෙනි, ඒ හිසසුන් විසින් නැවත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට පුලසි ඇවැත් වේ.”

5. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකහි සිටු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකහි සිටු ඇත්තා’ යි ඒ හිසසුනු දනිත්. ඒ හිසසුනු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි නැවත සමස්ත ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසිකහි සිටු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකිලි යුතු ය. උදෙසුවන්ට පුලසි ඇවැත් වේ.”

6. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසපේ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනන්ති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘නස්සන්තෙන, විනස්සන්තෙන. කො තෙහි අත්ථො’ ති හෙදපුරෙකකාරා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තො පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකාතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සත්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙතඛො, උද්දෙසකානං ආපත්ති පුලලව්වයස්ස.”

7. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසපේ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනන්ති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘නස්සන්තෙන, විනස්සන්තෙන. කො තෙහි අත්ථො’ ති හෙදපුරෙකකාරා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තො පාතිමොක්ඛෙ අවුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතඛං. උද්දෙසකානං ආපත්ති පුලලව්වයස්ස.”

8. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසපේ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනන්ති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘නස්සන්තෙන, විනස්සන්තෙන. කො තෙහි අත්ථො’ ති හෙදපුරෙකකාරා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තො පාතිමොක්ඛෙ අවුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සත්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙතඛො, උද්දෙසකානං ආපත්ති පුලලව්වයස්ස.”

9. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසපේ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනන්ති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘නස්සන්තෙන, විනස්සන්තෙන. කො තෙහි අත්ථො’ ති හෙදපුරෙකකාරා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තො පාතිමොක්ඛෙ අවුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකාතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සත්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙතඛො, උද්දෙසකානං ආපත්ති පුලලව්වයස්ස.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නොපැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් දැ’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසූ ඇසිල්-ලෙහි නැවැත ඉතා ටික ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකල යුතු ය. උදෙසුවන්ට ප්‍රලප්ති ඇවැත් වේ.”

7. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නොපැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් දැ’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසූ ඇසිල්-ලෙහි පිරිස නො නැගී සිටි කල්හි නැවැත ඉතා වැඩි ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට ප්‍රලප්ති ඇවැත් වේ.”

8. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නොපැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් දැ’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසූ ඇසිල්-ලෙහි පිරිස නො නැගී සිටි කල්හි නැවැත සමසම ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකල යුතු ය. උදෙසුවන්ට ප්‍රලප්ති ඇවැත් වේ.”

9. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නොපැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් දැ’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසූ ඇසිල්ලෙහි පිරිස නො නැගී සිටි කල්හි නැවැත ඉතා ටික ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකල යුතු ය. උදෙසුවන්ට ප්‍රලප්ති ඇවැත් වේ.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

10. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමඛත්තලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වත්තාරො වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘නස්සන්තෙන. විනස්සන්තෙන. කො තෙති අත්ථො’ ති හෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිට්ඨමනෙන පාතිමොක්ඛෙ එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපතති පුලලව්වයස්ස.”

11. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමඛත්තලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වත්තාරො වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘නස්සන්තෙන. විනස්සන්තෙන. කො තෙති අත්ථො’ ති හෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිට්ඨමනෙන පාතිමොක්ඛෙ එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙනබ්බා. උද්දෙසකානං ආපතති පුලලව්වයස්ස.”

12. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමඛත්තලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වත්තාරො වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘නස්සන්තෙන. විනස්සන්තෙන. කො තෙති අත්ථො’ ති හෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිට්ඨමනෙන පාතිමොක්ඛෙ එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති පොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙනබ්බා. උද්දෙසකානං ආපතති පුලලව්වයස්ස.”

13. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමඛත්තලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වත්තාරො වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘නස්සන්තෙන. විනස්සන්තෙන. කො තෙති අත්ථො’ ති හෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිට්ඨමනෙන පාතිමොක්ඛෙ සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපතති පුලලව්වයස්ස.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

10. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තා’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොතොය කෙරෙත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසූ ඇසිල්ලෙහි පිරිස කොටසක් නැගී සිටි කල්හි නැවැත වැඩි ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට ථූලසි ඇවැත් වේ.”

11. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තා’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසූ ඇසිල්ලෙහි පිරිස කොටසක් නැගී සිටි කල්හි නැවැත සමසම ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සමීපයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකළ යුතු ය. උදෙසුවන්ට ථූලසි ඇවැත් වේ.”

12. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තා’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොතොය කෙරෙත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසූ ඇසිල්ලෙහි පිරිස කොටසක් නැගී සිටි කල්හි නැවැත ඉතා වික ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සමීපයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකළ යුතු ය. උදෙසුවන්ට ථූලසි ඇවැත් වේ.”

13. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තා’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසූ ඇසිල්ලෙහි සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවැත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට ථූලසි ඇවැත් වේ.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

14. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තද්දුපොසපේ සම්බුද්ධා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘නස්සනෙනතෙ, විනස්සනෙනතෙ, කො තෙහි අත්ථො’ ති නෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙන පාතිමොක්ඛ සබ්බාය චූට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙතබ්බා. උදෙදසකානං ආපනති ථුල්ලච්චයස්ස”

15. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තද්දුපොසපේ සම්බුද්ධා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති, ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘නස්සනෙනතෙ, විනස්සනෙනතෙ, කො තෙහි අත්ථො’ ති නෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙන පාතිමොක්ඛ සබ්බාය චූට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙතබ්බා. උදෙදසකානං ආපනති ථුල්ලච්චයස්ස.”

නෙදපුරෙක්ඛාරපණ්ණාරසකං නිට්ඨිතං.

පඤ්චවිසතිනිකා නිට්ඨිතා.

14. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසූ ඇසිල්ලෙහි සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවත සමසම ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකළ යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඵලසි ඇවැත් වේ.”

15. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසූ ඇසිල්ලෙහි සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවත ඉතා ටික ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකළ යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඵලසි ඇවැත් වේ.”

නෙදපුරෙකඛාරපණ්ණාසකය නිමි.

පසඤ්චිකනිනිකය* නිමි.

1. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං. ආවාසෙ නදනුපොසප්ථ සබ්බෙත්ථ ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිප්පනනාති වත්තාරො වා අනිරොකා වා. තෙ න ජානනාති ‘අඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනෙතා සීමං ඔක්කමනාති’ ති. -පෙ- තෙ න ජානනාති ‘අඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනෙතා සීමං ඔක්කමනාති’ ති. -පෙ- තෙ න පස්සනාති ‘අඤ්ඤා ආවාසිකෙ භික්ඛු අනෙතා සීමං ඔක්කමනෙත’ -පෙ- තෙ න පස්සනාති ‘අඤ්ඤා ආවාසිකෙ භික්ඛු අනෙතා සීමං ඔක්කමනෙත’ -පෙ- තෙ න සුණ්ණනාති ‘අඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනෙතා සීමං ඔක්කමනාති ති. -පෙ- තෙ න සුණ්ණනාති ‘අඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනෙතා සීමං ඔක්කමනාති’ ති. ආවාසිකෙත ආවාසිකා ඵකසනපඤ්ඤාසත්තනාතිකා¹ නයනො, ආවාසිකෙත ආගන්තුකා ආගන්තුකෙත ආවාසිකා ආගන්තුකෙත ආගන්තුකා පෙය්‍යාලමුඛෙත සත්තතිකසත්තාති තොනති”.

2. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛුනං වාදුද්දසො තොති. ආගන්තුකානං, පණ්ණරසො. සවෙ ආවාසිකා බහුතරා තොනති ආගන්තුකෙති ආවාසිකානං අනුචතතිතබ්බං. සවෙ සමසමා තොනති ආගන්තුකෙති ආවාසිකානං අනුචතතිතබ්බං. සවෙ ආගන්තුකා බහුතරා තොනති ආවාසිකෙති ආගන්තුකානං අනුචතතිතබ්බං”.

3. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛුනං පණ්ණරසො තොති. ආගන්තුකානං වාදුද්දසො. සවෙ ආවාසිකා බහුතරා තොනති ආගන්තුකෙති ආවාසිකානං අනුචතතිතබ්බං. සවෙ සමසමා තොනති ආගන්තුකෙති ආවාසිකානං අනුචතතිතබ්බං. සවෙ ආගන්තුකා බහුතරා තොනති ආවාසිකෙති ආගන්තුකානං අනුචතතිතබ්බං”.

4. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛුනං පාටිපදො තොති. ආගන්තුකානං පණ්ණරසො. සවෙ ආවාසිකා බහුතරා තොනති ආවාසිකෙති ආගන්තුකානං න අකාමා දුතබ්බා සාමග්ගි. ආගන්තුකෙති නිසසීමං ගන්ඛා උපොසථො කාතබ්බො. සවෙ සමසමා තොනති ආවාසිකෙති ආගන්තුකානං න අකාමා දුතබ්බා සාමග්ගි. ආගන්තුකෙති නිසසීමං ගන්ඛා උපොසථො කාතබ්බො. සවෙ ආගන්තුකා බහුතරා තොනති ආවාසිකෙති ආගන්තුකානං සාමග්ගි වා දුතබ්බො. නිසසීමං වා ගන්තබ්බං.”

5. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛුනං පණ්ණරසො තොති. ආගන්තුකානං පාටිපදො. සවෙ ආවාසිකා බහුතරා තොනති ආගන්තුකෙති ආවාසිකානං සාමග්ගි වා දුතබ්බො. නිසසීමං වා ගන්තබ්බං. සවෙ සමසමා තොනති ආගන්තුකෙති ආවාසිකානං සාමග්ගි වා දුතබ්බො. නිසසීමං වා ගන්තබ්බං. සවෙ ආගන්තුකා බහුතරා තොනති ආගන්තුකෙති ආවාසිකානං න අකාමා දුතබ්බා සාමග්ගි. ආවාසිකෙති නිසසීමං ගන්ඛා උපොසථො කාතබ්බො”

1. “පඤ්ඤාසත්තනාතිකසත්තො” ජ ම සං. P.T.S.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩිගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඒ භික්ෂූහු ‘අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇතුල් සීමාවට පැමිණෙත්’ යි නො දනිත්. -පෙ- ඒ භික්ෂූහු ‘අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇතුල් සීමාවට පැමිණියාහු’ යි නො දනිත්. -පෙ- ඒ භික්ෂූහු ඇතුල් සීමාවට පැමිණෙන්නා වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූන් නො දනිත්. -පෙ- ඒ භික්ෂූහු ‘අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇතුල් සීමාවට පැමිණෙත්’ යි නො අසත්. -පෙ- ඒ භික්ෂූහු ‘අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇතුල් සීමාවට පැමිණියාහු’ යි නො අසත්. ආවාසිකයන් හා ආවාසිකයෝ, ක්‍රම විසින් නික එක්සිය පත් සැන්ඳාවකි.* ආවාසිකයන් හා ආගන්තුකයෝ, ආගන්තුකයන් හා ආවාසිකයෝ, ආගන්තුකයන් හා ආගන්තුකයෝ, පෙය්‍යාලමුඛයෙන් නික සත්සියයෙක් වේ”*

2. “මහණෙනි, මෙහි ආවාසික භික්ෂූන්ට තුද්ධවක වේ. ආගන්තුක භික්ෂූන්ට පසළොස්වක වේ. ඉදින් ආවාසිකයෝ වැඩි වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් ආවාසිකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය. ඉදින් සමසම වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් ආවාසිකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය. ඉදින් ආගන්තුකයෝ වැඩි වෙත් නම්, ආවාසිකයන් ආගන්තුකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය”

3. “මහණෙනි, මෙහි ආවාසික භික්ෂූන්ට පසළොස්වක වේ. ආගන්තුක භික්ෂූන්ට තුද්ධවක වේ. ඉදින් ආවාසිකයෝ වැඩි වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් ආවාසිකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය. ඉදින් සමසම වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් ආවාසිකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය. ඉදින් ආගන්තුකයෝ වැඩි වෙත් නම්, ආවාසිකයන් ආගන්තුකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය”.

4. “මහණෙනි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂූන්ට පැළවිය වේ. ආගන්තුකයන්ට පසළොස්වක වේ. ඉදින් ආවාසිකයෝ වැඩි වෙත් නම්, ආවාසිකයන් විසින් ආගන්තුකයන්ට නො කැමැත්තෙන් සාමග්ගිය නො දිය යුතු ය. ආගන්තුකයන් විසින් සීමාවෙන් බැහැරට ගොස් පොහොය කළ යුතු ය. ඉදින් සමසම වෙත් නම්, ආවාසිකයන් විසින් ආගන්තුකයන්ට නො කැමැත්තෙන් සාමග්ගිය නො දිය යුතු ය. ආගන්තුකයන් විසින් සීමාවෙන් බැහැරට ගොස් පොහොය කළ යුතු ය. ඉදින් ආගන්තුකයෝ වැඩි වෙත් නම්, ආවාසිකයන් විසින් ආගන්තුකයන්ට සාමග්ගිය හෝ දිය යුතු ය සීමාවෙන් බැහැරට හෝ යා යුතු ය.”

5. “මහණෙනි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂූන්ට පසළොස්වක වේ. ආගන්තුකයන්ට පැළවිය වේ. ඉදින් ආවාසිකයෝ වැඩි වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් විසින් ආවාසිකයන්ට සාමග්ගිය හෝ දිය යුතු ය. සීමාවෙන් බැහැරට හෝ යා යුතු ය. ඉදින් සමසම වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් විසින් ආවාසිකයන්ට සාමග්ගිය හෝ දිය යුතු ය. සීමාවෙන් බැහැරට හෝ යා යුතු ය. ඉදින් ආගන්තුකයෝ වැඩි වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් විසින් ආවාසිකයන්ට නො කැමැත්තෙන් සාමග්ගිය නො දිය යුතු ය. ආවාසිකයන් විසින් සීමාවෙන් බැහැරට ගොස් පොහොය කළ යුතු ය.”

* උපග්‍රන්ථය බලනු.

6. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛු පස්සනති ආවාසිකානං භික්ඛුනං ආවාසිකාකාරං ආවාසිකලිඛං ආවාසිකනිමිත්තං ආවාසිකුද්දෙසං සුසාඤ්ඤතං මඤ්චපිටං හිසිබ්බොහනං පාතියං පරිභොජනියං සුපට්ඨිතං පරිවෙණං සුසම්මට්ඨං පසසිනා වෙමතිකා නොනති ‘අභී නු බො ආවාසිකා භික්ඛු තඤ්ච නු බො’ ති. තෙ වෙමතිකා න විචිනනති. අවිචිනිනා උපොසථං කරොනති. ආපතති දුක්ඛංසං. තෙ වෙමතිකා විචිනනති. විචිනිනා න පස්සනති. අපසසිනා උපොසථං කරොනති අනාපතති. තෙ වෙමතිකා විචිනනති. විචිනිනා පස්සනති. පසසිනා එකතො උපොසථං කරොනති. අනාපතති. තෙ වෙමතිකා විචිනනති. විචිනිනා පස්සනති. පසසිනා පාටෙක්ඛං උපොසථං කරොනති. ආපතති දුක්ඛංසං. තෙ වෙමතිකා විචිනනති. විචිනිනා පස්සනති. පසසිනා ‘නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අඤ්ථා’ ති හෙදපුරෙක්ඛාරු උපොසථං කරොනති. ආපතති පුලලව්වයස්ස.”

7. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛු සුණනති ආවාසිකානං භික්ඛුනං ආවාසිකාකාරං ආවාසිකලිඛං ආවාසිකනිමිත්තං ආවාසිකුද්දෙසං වඛකමන්තානං පදසද්දං සජ්ඣායසද්දං උක්ඛාසිතසද්දං බිට්ඨසද්දං. සුනා වෙමතිකා නොනති ‘අභී නු බො ආවාසිකා භික්ඛු තඤ්ච නු බො?’ ති. තෙ වෙමතිකා න විචිනනති. අවිචිනිනා උපොසථං කරොනති. ආපතති දුක්ඛංසං. තෙ වෙමතිකා විචිනනති. විචිනිනා න පස්සනති. අපසසිනා උපොසථං කරොනති. අනාපතති. තෙ වෙමතිකා විචිනනති. විචිනිනා පස්සනති. පසසිනා එකතො උපොසථං කරොනති. අනාපතති. තෙ වෙමතිකා විචිනනති. විචිනිනා පස්සනති. පසසිනා පාටෙක්ඛං උපොසථං කරොනති. ආපතති දුක්ඛංසං. තෙ වෙමතිකා විචිනනති. විචිනිනා පස්සනති. පසසිනා ‘නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අඤ්ථා’ ති. හෙදපුරෙක්ඛාරු උපොසථං කරොනති. ආපතති පුලලව්වයස්ස.”

8. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛු පස්සනති ආගන්තුකානං භික්ඛුනං ආගන්තුකාකාරං ආගන්තුකලිඛං ආගන්තුකනිමිත්තං ආගන්තුකුද්දෙසං අඤ්ඤාතං පතතං අඤ්ඤාතං විවරං අඤ්ඤාතං නිසීදනං පාදනං ධොතං උදකනියෙස්සං. පසසිනා වෙමතිකා නොනති ‘අභී නු බො ආගන්තුකා භික්ඛු තඤ්ච නු බො?’ ති. තෙ වෙමතිකා න විචිනනති. අවිචිනිනා උපොසථං කරොනති. ආපතති දුක්ඛංසං. තෙ වෙමතිකා විචිනනති. විචිනිනා න පස්සනති. අපසසිනා උපොසථං කරොනති. අනාපතති. තෙ වෙමතිකා විචිනනති. විචිනිනා පස්සනති. පසසිනා එකතො උපොසථං කරොනති. අනාපතති. තෙ වෙමතිකා විචිනනති. විචිනිනා පස්සනති. පසසිනා පාටෙක්ඛං උපොසථං කරොනති. ආපතති දුක්ඛංසං. තෙ වෙමතිකා විචිනනති. විචිනිනා පස්සනති. පසසිනා ‘නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අඤ්ථා’ ති හෙදපුරෙක්ඛාරු උපොසථං කරොනති. ආපතති පුලලව්වයස්ස.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. “මහණෙනි, මෙහි ආගන්තුකභික්ෂුහු ආවාසිකභික්ෂුන්ගේ ආවාසික-යන් වන්නේ සම්පුණ්ණ ද අසම්පුණ්ණ ද යනු හඳුන්වන ලකුණු (ආචාර-සණ්ඨානය) ද, නො පෙනෙන ආවාසිකයන් හඳුන්වන ලකුණු ද, ආවාසිකයන් ඇතැ යි හඳුන්වන ලකුණු ද, ආවාසිකයන් හඳුන්වන පිරිකර දැකීම ද, මනා කොට පැණවූ ඇඳ පුටු ද, බිසි හා කන්වැසින් ද මනා කොට එළ වූ පැන් හා පරිභෝග කට යුතු දිය ද, මනා කොට හැමදි පිරිවෙණ ද දකිත්. දැක ‘ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත් ද නැද්ද’ යි විමති ඇත්තෝ වෙත්. විමති ඇත්තා වූ ඒ ආගන්තුකභික්ෂුහු (ආවාසිකභික්ෂුන්) නො සොයත්. නො සොයා පොතොය කරත්. දුකුලාඥාවැන් වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා නො දකිත්. නො දැක පොතොය කරත්. ඇවැත් නො වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දැක එකතු ව පොතොය කරත්. ඇවැත් නො වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දැක වෙන් වෙන් ව පොතොය කරත්. දුකුලාඥාවැන් වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දැක ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරටු කොට ඇත්තාහු පොතොය කරත්. පුලසි ඇවැත් වේ”

7. “මහණෙනි, මෙහි ආගන්තුකභික්ෂුහු ආවාසිකභික්ෂුන්ගේ ආචාර-සණ්ඨානය ආවාසිකයන්, හඳුන්වන ලකුණු, ආවාසිකයන් ඇතැ යි හඳුන්වන ලකුණු, ආවාසිකයන් හඳුන්වන පිරිකර දැකීම, සක්මන් කරන්නවුන්ගේ පාහඩ, හැදූරිමේ හඩ, කැරිම්හඩ, කිට්පිලිහඩ, අසත්. අසා ‘ආවාසික භික්ෂුහු ඇත් ද? නැත් ද?’ යි විමති ඇත්තෝ වෙත්. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු නො සොයත්. නො සොයා පොතොය කරත්. දුකුලාඥාවැන් වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා නො දකිත්. නො දැක පොතොය කරත්. ඇවැත් නො වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දැක එකතු ව පොතොය කරත්. ඇවැත් නො වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දැක වෙන් වෙන් ව පොතොය කරත්. දුකුලාඥාවැන් වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දැක ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරටු කොට ඇත්තාහු පොතොය කරත්. පුලසි ඇවැත් වේ”

8. “මහණෙනි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂුහු ආගන්තුකභික්ෂුන්ගේ ආගන්තුක ආකාරය, ආගන්තුක ලක්ෂණය, ආගන්තුක නිමිත්ත, ආගන්තුක උද්දෙසය, නො හඳුනන පාත්‍රය, නො හඳුනන සිවුර, නො හඳුනන නිසිදතය, පා සේදු තැන්, වැගුරුණු දිය, දකිත්. දැක ‘ආගන්තුක භික්ෂුහු ඇත් ද? නැත් ද?’ යි විමති ඇත්තෝ වෙත්. විමති ඇත්තා වූ ඒ ආවාසික භික්ෂුහු (ආගන්තුක භික්ෂුන්) නො සොයත්. නො සොයා පොතොය කරත්. දුකුලා-ඥාවැන් වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා නො දකිත්. නො දැක පොතොය කරත්. ඇවැත් නො වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දැක එකතු ව පොතොය කරත්. ඇවැත් නො වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දැක වෙන් වෙන් ව පොතොය කරත්. දුකුලාඥාවැන් වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දැක ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරටු කොට ඇත්තාහු පොතොය කරත්. පුලසි ඇවැත් වේ”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

9. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛු සුඤ්ඤානී ආගන්තුකානං භික්ඛුනං ආගන්තුකාකාරං ආගන්තුකලීඛං . ආගන්තුකනිමිත්තං ආගන්තුකුද්දෙසං ආගමන්නානං පදසද්දං උපානනපපෙථාඨනසද්දං උක්කාසිතසද්දං බිට්ඨසද්දං. සුඤ්ඤා වෙමතිකා හොනති ‘අභි භු බො ආගන්තුකා භික්ඛු නස් භු බො’ ? ති. තෙ වෙමතිකා න විචිතනති. අභිචිතිකා උපොසථං කරොනති. ආපතති දුක්ඛංය්. තෙ වෙමතිකා විචිතනති. විචිතිකා න පස්සනති. අපස්සිකා උපොසථං කරොනති. අනාපතති. තෙ වෙමතිකා විචිතනති. විචිතිකා පස්සනති. පස්සිකා ඵකතො උපොසථං කරොනති. අනාපතති. තෙ වෙමතිකා විචිතනති. විචිතිකා පස්සනති. පස්සිකා පාටෙක්ඛං උපොසථං කරොනති ආපතති දුක්ඛංය්. තෙ වෙමතිකා විචිතනති. විචිතිකා පස්සනති. පස්සිකා ‘නස්සනෙනෙ. විනස්සනෙනෙ. කො තෙහි අතො’ ති නෙදපුරෙක්ඛාරං උපොසථං කරෙතති. ආපතති දුල්ලච්චයස්.”

10. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛු පස්සනති ආවාසිකෙ භික්ඛු නානාසංවාසකෙ. තෙ සමානසංවාසකද්විං පටිලනනති. සමානසංවාසකද්විං පටිලනිකා න පුච්ඡනති. අපුච්ඡිකා ඵකතො උපොසථං කරොනති. අනාපතති. තෙ පුච්ඡනති. පුච්ඡිකා නාභිවිතරනති. අනභිවිතරිකා ඵකතො උපොසථං කරොනති. ආපතති දුක්ඛංය්. තෙ පුච්ඡනති. පුච්ඡිකා නාභිවිතරනති. අනභිවිතරිකා පාටෙක්ඛං උපොසථං කරෙතති. අනාපතති.

11. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛු පස්සනති ආවාසිකෙ භික්ඛු සමානසංවාසකෙ. තෙ නානාසංවාසකද්විං පටිලනනති. නානාසංවාසකද්විං පටිලනිකා න පුච්ඡනති. අපුච්ඡිකා ඵකතො උපොසථං කරොනති. ආපතති දුක්ඛංය්. තෙ පුච්ඡනති. පුච්ඡිකා අභිවිතරනති. අභිවිතරිකා පාටෙක්ඛං උපොසථං කරොනති. ආපතති දුක්ඛංය්. තෙ පුච්ඡනති. පුච්ඡිකා අභිවිතරනති. අභිවිතරිකා ඵකතො උපොසථං කරොනති. අනාපතති”

12. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛු පස්සනති ආගන්තුකෙ භික්ඛු නානාසංවාසකෙ. තෙ සමානසංවාසකද්විං පටිලනනති. සමානසංවාසකද්විං පටිලනිකා න පුච්ඡනති. අපුච්ඡිකා ඵකතො උපොසථං කරොනති. අනාපතති. තෙ පුච්ඡනති. පුච්ඡිකා නාභිවිතරනති. අනභිවිතරිකා ඵකතො උපොසථං කරොනති. ආපතති දුක්ඛංය්. තෙ පුච්ඡනති. පුච්ඡිකා නාභිවිතරනති. අනභිවිතරිකා පාටෙක්ඛං උපොසථං කරොනති. අනාපතති.”

13. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛු පස්සනති ආගන්තුකෙ භික්ඛු සමානසංවාසකෙ. තෙ නානාසංවාසකද්විං පටිලනනති. නානාසංවාසකද්විං පටිලනිකා න පුච්ඡනති. අපුච්ඡිකා ඵකතො උපොසථං කරොනති. ආපතති දුක්ඛංය්. තෙ පුච්ඡනති. පුච්ඡිකා අභිවිතරනති. අභිවිතරිකා පාටෙක්ඛං උපොසථං කරොනති. ආපතති දුක්ඛංය්. තෙ පුච්ඡනති. පුච්ඡිකා අභිවිතරනති. අභිවිතරිකා ඵකතො උපොසථං කරොනති. අනාපතති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

9. “මහණෙනි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂුහු ආගන්තුකභික්ෂුන්ගේ ආගන්තුකආකාරය, ආගන්තුකලක්ෂණය, ආගන්තුකනිමිත්ත, ආගන්තුක-උදෙසය, එන්නවුන්ගේ පාහඩ, වහන් ගසා දැමීමේ හඩ, කැරීමේ හඩ, කිවිසිලි හඩ අසත්. අසා ‘ආගන්තුකභික්ෂුහු ඇත් ද?’, නැත් ද?’ යි විමති ඇත්තාහු වෙත්.” විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු (ආගන්තුක භික්ෂුන්) නො සොයත්. නො සොයා පොතොය කරත්. දුකුලාඥාවැත් වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා නො දකිත්. නො දක පොතොය කරත්. ඇවැත් නො වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දක එකතු ව පොතොය කරත්. ඇවැත් නො වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දක එකතු ව පොතොය කරත්. ඇවැත් නො වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දක ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොතොය කරත්. දුලභි ඇවැත් වේ”

10. “මහණෙනි, මෙහි ආගන්තුකභික්ෂුහු දූෂිට්වශයෙන් නානා-සංවාසක වූ ආවාසික භික්ෂුන් දකිත්. ඒ ආගන්තුක භික්ෂුහු සමානසංවාසක-දූෂිට්ව ශ්‍රවත්. සමානසංවාසකදූෂිට්ව ශ්‍රවා නො විවාරත්. නො විවාරා එකතු ව පොතොය කරත්. ඇවැත් නො වේ. ඒ භික්ෂුහු විවාරත්. විවාරා (නානාසංවාසකතාවය) බැහැර නො කෙරෙත්. ඒ දූෂිට්ව බැහැර නො කොට එකතු ව පොතොය කරත්. දුකුලාඥාවැත් වේ. ඒ භික්ෂුහු විවාරත්. විවාරා බැහැර නො කෙරෙත්. බැහැර නො කොට වෙන් වෙන් ව පොතොය කරත්. ඇවැත් නො වේ”

11. “මහණෙනි, මෙහි ආගන්තුකභික්ෂුහු සමානසංවාසක වූ ආවාසිකභික්ෂුන් දකිත්. ඒ භික්ෂුහු නානාසංවාසකදූෂිට්ව ශ්‍රවත්. නානාසංවාසකදූෂිට්ව ශ්‍රවා නො විවාරත්. නො විවාරා එකතු ව පොතොය කරත්. දුකුලාඥාවැත් වේ. ඒ භික්ෂුහු විවාරත්. විවාරා බැහැර කෙරෙත්. බැහැර කොට වෙන් වෙන් ව පොතොය කරත්. දුකුලාඥාවැත් වේ. ඒ භික්ෂුහු විවාරත්. විවාරා බැහැර කරත්. බැහැර කොට එකතු ව පොතොය කරත්. ඇවැත් නො වේ”

12. “මහණෙනි, මෙහි ආවාසික භික්ෂුහු නානාසංවාසක වූ ආගන්තුකභික්ෂුන් දකිත්. ඒ භික්ෂුහු සමානසංවාසකදූෂිට්ව ශ්‍රවත්. සමානසංවාසකදූෂිට්ව ශ්‍රවා නො විවාරත්. නො විවාරා එකතු ව පොතොය කරත්. ඇවැත් නො වේ. ඒ භික්ෂුහු විවාරත්. විවාරා බැහැර නො කෙරෙත්. බැහැර නො කොට එකතු ව පොතොය කරත්. දුකුලාඥාවැත් වේ. ඒ භික්ෂුහු විවාරත්. විවාරා බැහැර නො කෙරෙත්. බැහැර නො කොට වෙන් වෙන් ව පොතොය කෙරෙත්. ඇවැත් නො වේ”

13. “මහණෙනි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂුහු සමානසංවාසක වූ ආගන්තුක-භික්ෂුන් දකිත්. ඒ භික්ෂුහු නානාසංවාසකදූෂිට්ව ශ්‍රවත්. නානාසංවාසක-දූෂිට්ව ශ්‍රවා නො විවාරත්. නො විවාරා එකතු ව පොතොය කෙරෙත්. දුකුලාඥාවැත් වේ. ඒ භික්ෂුහු විවාරත්. විවාරා බැහැර කෙරෙත්. බැහැර කොට වෙන් වෙන් ව පොතොය කෙරෙත්. දුකුලාඥාවැත් වේ. ඒ භික්ෂුහු විවාරත්. විවාරා බැහැර කෙරෙත්. බැහැර කොට එකතු ව පොතොය කෙරෙත්. ඇවැත් නො වේ”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

14 න භික්ඛවෙ, තදහුපොසපේ සභිකුකා ආවාසා අභිකුකො ආවාසො ගන්තබ්බො අඤ්ඤානු සමෙස්සන අඤ්ඤානු අන්තරායා.

15. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසපේ සභිකුකා ආවාසා අභිකුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො අඤ්ඤානු සමෙස්සන අඤ්ඤානු අන්තරායා.

16. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසපේ සභිකුකා ආවාසා අභිකුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො අඤ්ඤානු සමෙස්සන අඤ්ඤානු අන්තරායා.

17. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසපේ සභිකුකා අනාවාසා අභිකුකො ආවාසො ගන්තබ්බො අඤ්ඤානු සමෙස්සන අඤ්ඤානු අන්තරායා.

18. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසපේ සභිකුකා අනාවාසා අභිකුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො අඤ්ඤානු සමෙස්සන අඤ්ඤානු අන්තරායා.

19. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසපේ සභිකුකා අනාවාසා අභිකුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො අඤ්ඤානු සමෙස්සන අඤ්ඤානු අන්තරායා.

20. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසපේ සභිකුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා අභිකුකො ආවාසො ගන්තබ්බො අඤ්ඤානු සමෙස්සන අඤ්ඤානු අන්තරායා.

21. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසපේ සභිකුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා අභිකුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො අඤ්ඤානු සමෙස්සන අඤ්ඤානු අන්තරායා.

22. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසපේ සභිකුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා අභිකුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො අඤ්ඤානු සමෙස්සන අඤ්ඤානු අන්තරායා.

23 න භික්ඛවෙ, තදහුපොසපේ සභිකුකා ආවාසා සභිකුකො ආවාසො ගන්තබ්බො යත්ඤ්ඤ භිකුකු නානාසංවාසකා අඤ්ඤානු සමෙස්සන අඤ්ඤානු අන්තරායා.

24. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසපේ සභිකුකා ආවාසා සභිකුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො යත්ඤ්ඤ භිකුකු නානාසංවාසකා අඤ්ඤානු සමෙස්සන අඤ්ඤානු අන්තරායා.

25. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසපේ සභිකුකා ආවාසා සභිකුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො යත්ඤ්ඤ භිකුකු නානාසංවාසකා අඤ්ඤානු සමෙස්සන අඤ්ඤානු අන්තරායා.

26. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසපේ සභිකුකා අනාවාසා සභිකුකො ආවාසො ගන්තබ්බො යත්ඤ්ඤ භිකුකු නානාසංවාසකා අඤ්ඤානු සමෙස්සන අඤ්ඤානු අන්තරායා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

27. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා අනාචාසා සභික්ඛුකො අනාචාසො ගන්තබ්බො යත්ඤ්ඤ භික්ඛු නානාසංචාසකා අඤ්ඤත්ථ සම්මෙන්න අඤ්ඤත්ථ අන්තරායා.

28. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා අනාචාසා සභික්ඛුකො ආචාසො වා අනාචාසො වා ගන්තබ්බො යත්ඤ්ඤ භික්ඛු නානාසංචාසකා අඤ්ඤත්ථ සම්මෙන්න අඤ්ඤත්ථ අන්තරායා.

29. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආචාසා වා අනාචාසා වා සභික්ඛුකො ආචාසො ගන්තබ්බො යත්ඤ්ඤ භික්ඛු නානාසංචාසකා අඤ්ඤත්ථ සම්මෙන්න අඤ්ඤත්ථ අන්තරායා.

30. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා අචාසා වා අනාචාසා වා සභික්ඛුකො අනාචාසො ගන්තබ්බො යත්ඤ්ඤ භික්ඛු නානාසංචාසකා අඤ්ඤත්ථ සම්මෙන්න අඤ්ඤත්ථ අන්තරායා.

31. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආචාසා වා අනාචාසා වා සභික්ඛුකො ආචාසො වා අනාචාසො වා ගන්තබ්බො යත්ඤ්ඤ භික්ඛු නානාසංචාසකා අඤ්ඤත්ථ සම්මෙන්න අඤ්ඤත්ථ අන්තරායා.

32. ගන්තබ්බො භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආචාසා සභික්ඛුකො ආචාසො යත්ඤ්ඤ භික්ඛු සමානසංචාසකා, යං ජඤ්ඤ සකෙකාමී අජේථ ගන්තුනති.

33. ගන්තබ්බො භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආචාසා සභික්ඛුකො අනාචාසො -ථෙ- සභික්ඛුකො ආචාසො වා අනාචාසො වා යත්ඤ්ඤ භික්ඛු සමානසංචාසකා, යං ජඤ්ඤ සකෙකාමී අජේථ ගන්තුනති.

34. ගන්තබ්බො භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා අනාචාසා සභික්ඛුකො ආචාසො -ථෙ- සභික්ඛුකො අනාචාසො -ථෙ- සභික්ඛුකො ආචාසො වා අනාචාසො වා යත්ඤ්ඤ භික්ඛු සමානසංචාසකා, යං ජඤ්ඤ සකෙකාමී අජේථ ගන්තුනති.

35. ගන්තබ්බො භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආචාසා වා අනාචාසා වා සභික්ඛුකො ආචාසො -ථෙ- සභික්ඛුකො අනාචාසො -ථෙ- සභික්ඛුකො ආචාසො වා අනාචාසො වා යත්ඤ්ඤ භික්ඛු සමානසංචාසකා, යං ජඤ්ඤ සකෙකාමී අජේථ ගන්තුනති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

36. න භික්ඛවෙ, භික්ඛුණියා නිසින්නපරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසි-
තබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.

37. න සික්ඛමානාය -පෙ- න සාමණේරස්ස -පෙ- න සාමණේරියා
-පෙ- න සික්ඛං¹ පච්චක්ඛාතකස්ස -පෙ- න අනම්මච්ඡ්‍යං අරුඤ්ඤාපන්න
කස්ස නිසින්නපරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය,
ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.

38. න ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛින්නකස්ස නිසින්නපරිසාය
පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, යථා ධම්මො, කාරෙතබ්බො.

39. න ආපත්තියා අප්පට්ඨිකමෙම උක්ඛින්නකස්ස නිසින්නපරිසාය -පෙ-
න පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිකස්සනෙ උක්ඛින්නකස්ස නිසින්නපරිසාය
පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, යථා ධම්මො, කාරෙතබ්බො.

40. න පණ්ඩකස්ස නිසින්නපරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං.
යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.

41. න ථෙය්‍යසංවාසකස්ස පෙ- න නිජ්ජිප්පකකන්නකස්ස -පෙ-
න තිරච්ඡානගතස්ස -පෙ- න මාතුඝාතකස්ස -පෙ- න පිතුඝාතකස්ස
-පෙ- න අරන්නාඝාතකස්ස -පෙ- න භික්ඛුණීදුස්සකස්ස -පෙ- න සංඝ-
හෙදකස්ස -පෙ- න ලොභිකුප්පාදකස්ස -පෙ- න උභතොච්ඡාඤ්ඤානකස්ස
නිසින්නපරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති
දුක්ඛටස්ස.

42. න භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකපාරිසුද්ධිදුනෙන උපොසථො කාතබ්බො
අඤ්ඤානු අමුට්ඨිතාය පරිසාය.

43. න ච භික්ඛවෙ, අනුපොසථෙ උපොසථො කාතබ්බො අඤ්ඤානු
සංඝසාමග්ගියානි.

උපොසථක්ඛනිකො දුතියො.²

තනියකභාණ්ඩාරං.

1. “සික්ඛා” ම ඡ සං.

2. “උපොසථක්ඛනිකං නිට්ඨනං.” සී මු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

36. මහණෙනි, මෙහෙණක හුන් පිරිසෙහි පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ.

37. හික්මෙන්නියක -පෙ- නො උදෙසිය යුතු ය. තෙරණකු -පෙ- නො උදෙසිය යුතු ය. තෙරණියක -පෙ- නො උදෙසිය යුතු ය. ශික්ෂා අත්තල එකකු -පෙ- නො උදෙසිය යුතු ය. අනත්මච්ඡත්තුවට පැමිණියකු හුන් පිරිසෙහි පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ.

38. ඥාවැන් නො දැක්මෙහි බැහැර වූ එකකු හුන් පිරිසෙහි පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, ඛමිය (විනයනීති) යම්සේ ද, එසේ කරවිය යුතු ය.

39. ඥාවැනට පිළියම් නො කිරීමෙහි බැහැර වූ එකකු හුන් පිරිසෙහි -පෙ- ලාමක මිසදිටු අත් නො හැරීමෙහි බැහැර වූවකු හුන් පිරිසෙහි පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, ඛමිය (විනය නීති) පරිදි කරවිය යුතු ය.

40. පණ්ඩකයකු හුන් පිරිසෙහි පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ.

41. පැවිද්ද සොරකම් කළහු -පෙ- නීඨිකයන් කරා ගියකු -පෙ- නිරිසන් ගියකු -පෙ- මවු මැරුවකු -පෙ- පියා මැරුවකු -පෙ- රහතුන් මැරුවකු -පෙ- මෙහෙණන් දූෂණය කළහු -පෙ- සබ්බභෙදකයකු -පෙ- ලොභිකුපාදකයකු -පෙ- උභතොඛ්‍යාඤ්ඤානකයකු හුන් පිරිසෙහි පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ.

42. මහණෙනි, පිරිස නො නැගිටියොත් පාරිවාසිකපාරිසුද්ධිය දීමෙන් පොහොය නො කට යුතු ය.

43. මහණෙනි, සබ්බසාමග්‍රිය හැර අනුපොසථයෙහි (වාතුද්දසී - පණ්ණරසී නො වන දිනෙක) පොහොය නො කට යුතු ය.

දෙවන උපොසථකක්කුකය නිමි.

තෙවන බණවර ය.

ඉමමති බඩකෙ වස්සු ජ අසිති:

තස්ස උද්දනං:-

1. නිත්තියා බිම්බසාරො ව සනතිපතිතුං තුණ්ණිකා,
ධම්මං රතො ¹ පාතිමොක්ඛං දෙවසිකං තදා සකිං.
2. යථාපරිසා සාමග්ගං ² සාමග්ගි මද්දකුච්ඡී ව,
සීමා මහතී නදියා අනු දො බුද්දකාති ව.
3. නවා රාජගහෙ වෙච්ච සීමා අවිසුචාසනා,
සමමනෙතා පස්මං සීමං පච්ඡා සීමං සමුතනෙ
4. අසමමනා ගාමසීමා නදියා සමුද්දෙද සරෙ,
උදකුකෙකිපො සමහිඤ්ඤති තථෙවජෙක්ඛාස්ථරනති ව.
5. කති කමමාති උදෙදසො සචරා අසතිපි ව,
ධම්මං විනයං තජ්ජෙත්ති පුන විනයතජ්ජනා
6. වොදනා කතෙ ඔකාසෙ අධම්මපටිකෙකාසනා,
වතු පඤ්ච පරා ආචී සඤ්චිච්ච වෙපි වායමෙ
7. සග්ගධ්මා අනජ්ඣධ්මා වොදනමිති න ජානති ³,
සමිහුලා න ජානනති සජ්ජකං න ව ගච්ඡරෙ.
8. කතමී කීවතිකා දුරෙ ආරොවෙතුඤ්ච නස්සරි,
උක්ඛාපං ⁴ ආසනං දීපො ⁵ දිසා අඤ්ඤා ⁶ බහුස්සුතො
9. සජ්ජකං වස්සුපොසථො ⁷ පුද්ධිකම්මඤ්ච ඤාතිකා,
ගග්ගො වතු තයො දොකො ආපතති සභාගා සරි.

1. “ධම්මරතො” අ.වි. ම.නු.ප.

2. යථාපරිසා සාමග්ගං” ම.ජ.සං. “යථාපරිසාය සාමග්ගං” P.T.S.

“යථාපරිසාය සාමග්ගං” ම.නු.ප. තො.වි.

3. “ජායති” අ.වි.ජ.වි.

4. “උක්ඛාපො” තො.වි. ම.නු.ප.

5. “පදීපො” P.T.S.

6. “අඤ්ඤා” තො.වි. ම.නු.ප.

7. “සජ්ජවස්සුපොසථො” අ.වි.ජ.පු. ම.නු.ප. “සජ්ජවස්සුපොසථො” තො.වි.

මේ වඩකයෙහි වසනු අසු සයෙකි.

එහි උද්දානය (වසනු නාමාවලිය) මෙසේ ය:-

1. නිච්ඡිකයන් බිම්සර රජ රැස් වීමට අනුදැනීම, නිහඬ ව හිඳීම, දහම් දෙසීමට අනුදැනීම, රතසිගත ව සිටිමේ දී උපන් පරිවිතකිය, පාමොක් උදෙසීමට අනුදැනීම, දින පතා පාමොක් උදෙසීම තහනම් කිරීම, පක්ෂය කට වරක් පාමොක් උදෙසීමට නියම කිරීම.

2. පිරිස අනු ව පාමොක් උදෙසීම තහනම් කිරීම, සමග ව පාමොක් උදෙසීම, සමග වන ආකාරය, මද්දකුළුය, සීමාසම්මතය, මහා සීමා සම්මතය තහනම් කිරීම, නදීපාරසීමා සම්මතය තහනම් කිරීම, එය අනුදැනීම, පිරිවෙණක් පාසා පාමොක් උදෙසීම තහනම් කිරීම, එක් සීමාවෙක උපෝසථාගාර දෙකක් සමඟ නො කිරීම, කුඩා උපෝසථාගාර මහත් කර ගැනීම.

3. තවකය, රජගහනුවර අවිප්පවාස සමමුතිය අනුදැනීම, සීමා සමමුතිය කරණ කල පළමු ව සමානසංවාස සීමාසමමුතිය කොට පසු ව අවිප්පවාස සීමා සමමුතිය කිරීම, සමුහනතය කරණ කල පළමු ව අවිප්පවාස-සීමාව උදුරා පසු ව සමානසංවාසසීමාව උද්ධරණය.

4. අසමමත වූ ගාමසීමාව, නදියෙහි සමුද්‍රයෙහි ජානසාරයෙහි උදකොත්කෂෙපසීමාව, සීමාවෙන් සීමාවක් ශ්‍රි කොට සීමා සමමුති තහනම, සීමාවෙන් සීමාව යටපත් කිරීම.

5. කෙතෙක් කම්, පාතිමොකුදෙසය, වැදිබිය, සැකෙවින් පාමොක් නො උදෙසීම, බණ දෙසීම, විනය පිළිවිසීම, තජිතය.

6. අවකාශ කළ කල්හි වොදනා කිරීම, අධම්කම් විරෝධය, දූෂටිය ප්‍රකාශ කිරීම, එකලා මහණහුගේ අධිෂ්ඨානය, දූත දූත පාමොක් නො ඇස්වීම, ව්‍යායාමය.

7. ගිහියන් සිටි පිරිසෙහි පාමොක් නොඋදෙසීම, ඇරයුම් නැති ව පාමොක් උදෙසීම, වොදනාවක්සුයෙහි විසූ තෙරනමක් උපෝසථාදිය නො දැනීම, බොතෝතික්සුන් උපෝසථාදිය නොදැනීම, එකෙණෙහි එක් භික්ෂු-තමකට අණ කිරීම, නවකයන් නොයෑම.

8. කිනම් දිනයක් දෑ සි පිළිවිසීම, ගණන විවාරීම, දුර යන කල්හි සැලකිරීම අමතක වීම, පොතෝගෙය කසල සහිත වීම, අසුන් නො පැණවීම, පහන් නො දැල්වීම, දිශා යන කල ඇදුරන් නො පිළිවිසීම, අන්‍ය බහුශ්‍රැත භික්ෂුනමකගේ පැමිණීම.

9. සම්ප ආවාසයකට එක් නමක් යැවීම, වස් විසූ පැවිද්දන් පොහොය කිරීම, පාරිශුද්ධිය ගෙණ පොහොය කිරීම, ඡන්දය ගෙණ කම් කිරීම, නැයන් භික්ෂුහු අල්ලා ගත් කල කම් කිරීම, ගඟී භික්ෂුනම, සිටුනමට පාමොක් උදෙසීම, කුත් නම ඤාතිය තබා පාරිසුද්ධිඋපෝසථය කිරීම, දෙනම පිළිබඳ පාරිසුද්ධිඋපෝසථය, එක් නම පිළිබඳ අධිධානඋපෝසථය, ආපත්තියට පැමිණීම, සහායාපනතින් දෙසීම හා පිළිගැනීම, ඇවැත් සිහි කිරීම.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

10. සබ්බො සබ්බො වෙමනිකො න ජානනති ¹ බහුසසුතො,
බහු සමසමා ථොකා පරිසා අවුට්ඨිතාය ව ²
11. එකච්චා වුට්ඨිතා සබ්බා ජානනති ව වෙමනිකා,
කප්පතෙවාති කුකකුච්චා ජානං පස්සං සුණ්ණති ව.
12. ආවාසිකෙන ආගනතු වාතුපණ්ණරසො පුන,
පාටිපදො පණ්ණරසො ලිඛිතසංවාසකා ³ උතො.
13. පාරිවාසානුපොසථො ⁴ අඤ්ඤානු සම්පසාමග්ගියා,
එතෙ විතතතා උද්දානා වජ්ඣ විභුතකාරණාති.

1. “න ජානනති” ජ වි. තො වි. ම නු ප.

2. “පරිසායාවුට්ඨිතාය ව” අ වි.

„ පරිසාය අවුට්ඨිතාව P T S ජ වි. ම නු ප.

„ “පරිසාය අවුට්ඨිතා” තො වි.

3. “ලිඛිතසංවාසකා” අ වි. ජ වි. තො වි. ම නු ප.

4. “පාරිවස්සානුපොසථො” අ වි ජ වි. තො වි. ම නු ප.

10. සියලු සඛ්ඤායෙන් සහාය ඇවැතෙහි විමනිය, නො දැනීම, බහුශ්‍රැත භික්ෂුනමකගේ චචනය පරිදි ඇවැතට පිළියම් කිරීම, බොහෝ භික්ෂුන්ගේ පැමිණීම, ගණනින් සමාන භික්ෂු පිරිසක් පැමිණීම, වික පිරිසක් පැමිණීම, පිරිස නො තැගිටි කල්හි පැමිණීම.

11. කොටසක් නැගී සිටි කළ පැමිණීම, සියලු පිරිස නැගී සිටි කළ පැමිණීම, වගීය සි දැන පොතොය කිරීම, වෙමනික ව පොතොය කිරීම, කැප ද නො කැප ද සි කුකුස් කිරීම, තවත් භික්ෂුන් ඇතැ යි දැන කිරීම, දෑක කිරීම, අසා කිරීම.

12. ආවාසිකයන් හා ආගනතුකයෝ, ආවාසිකයන්ට වාතුද්දසිය, ආගනතුකයන්ට පණණරසිය, ආවාසිකයන්ට පණණරසිය, ආගනතුකයන්ට වාතුද්දසිය, ආවාසිකයන්ට පණණරසිය, ආගනතුකයන්ට පැළවිය, ආවාසිකයන්ට පැළවිය, ආගනතුකයන්ට පණණරසිය, ආවාසිකකලිඛිතාදිය, තානාසංවාසක, සමානසංවාසක යන උභයසංවාසකයෝ.

13. පාරිවාසිකපාරිසුද්ධිඋපොසථය, සඛ්ඤාසාමග්ගිය හැර නො පොහෝ දිනයෙහි පොතොය නො කිරීම - යන වස්තු ප්‍රකාශ කිරීමට කරුණු වූ මේ උද්දානයෝ බෙදන ලදහ

වස්සුපනාසිකකව්ඛං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධෝ භගවා රාජගහෙ විහරති චෙඨවතො කලඤ්ඤතිවාපෙ.

2. තෙන බො පන සමයෙන භගවතා භික්ඛුනං වස්සාවාසො අප්පඤ්ඤතො හොති.

3. තෙධ 1 භික්ඛු හෙමනනමපි ගිමහමපි වස්සමපි වාරිකං වරනති.

4. මනුස්සා උජ්ඣායනති, භියනති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සක්ඛ්‍යපුත්තියා හෙමනනමපි ගිමහමපි වස්සමපි වාරිකං වරිස්සනති, හරිතාති තිණාති සමවද්දනතා, එකිත්ථිං ජීවං විහෙයෙන්නා, බහු බුද්දකෙ පාණේ සඛික්ඛානං ආපාදෙන්නා?” ඉමෙ හි නාම අඤ්ඤතිත්ථියා දුරකබ්බාධමමා වස්සාවාසං අලලීයිස්සනති. සඛික්ඛාසයිස්සනති.² ඉමෙ හි නාම සකුන්තකා රුකබග්ගෙසු කුලාවකාති කරිත්ථා වස්සාවාසං අලලීයිස්සනති. සඛික්ඛාසයිස්සනති. ඉමෙ හි පන සමණා සක්ඛ්‍යපුත්තියා හෙමනනමපි ගිමහමපි වස්සමපි වාරිකං වරනති, හරිතාති තිණාති සමවද්දනතා, එකිත්ථිං ජීවං විහෙයෙන්නා, බහු බුද්දකෙ පාණේ සඛික්ඛානං ආපාදෙන්නා” ති.

5. අස්සොසුං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනානං භියනානං විපාවෙනානං.

6. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං.

7. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධමමිං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙතසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වස්සං උපගනතු” නති.

8. අථ බො භික්ඛුනං එතදහොසි: “කද හු බො වස්සං උපගනනඛබ්” නති.

9. භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වස්සානෙ වස්සං උපගනතු” නති.

10. අථ බො භික්ඛුනං එතදහොසි “කති හු බො³ වස්සුපනාසිකා” ති.

11. භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “දොමා භික්ඛවෙ, වස්සුපනාසිකා: පුරිමිකා. පච්ඡිමිකා ව.⁴ අපරජ්ජුගතාය ආසාලභියා පුරිමිකා උපගනනඛබ්. මාසගතාය ආසාලභියා පච්ඡිමිකා උපගනනඛබ්. ඉමා බො භික්ඛවෙ, දො වස්සුපනාසිකා” ති.

12. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බගතියා භික්ඛු වස්සං උපගනත්වා අන්තරාවස්සං වාරිකං වරනති.

1. “තෙ ඉධ” ම ඡ සං. 2 “සඛික්ඛාසයිස්සනති” ම ඡ සං. සඛික්ඛාසයිස්සනති. P T S.

3. “කීනත්ථුබ්බො” කෙසුම් P T S. ජ ච්. තො ච් ම හු ප.

4. “පච්ඡිමිකාති” ම ඡ සං. P T S.

වසසුපනාසිකකව්‍යය.

1. එකල්හි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ රජගහනුවර ලෙනෙහි වෙසෙත් දුන් බිම වූ වෙළුමාමයෙහි වැඩ වාසය කරණ සේක.

2. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් භික්ෂූන්ට වස් විසීම නොපණවන ලද්දේ වේ.

3. එකල්හි ඒ භික්ෂූහු තෙමනනයෙහි ද ගිමානනයෙහි ද වසාන-
යෙහි ද සැරිසරන්.

4. මිනිස්සු “කෙසේ නම් ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ තෙමනනයෙහි ද ගිමානනයෙහි ද වසානනයෙහි ද නිල් තණ මහිමන් (පාගමන්) එකිනිසුන් ජීව පෙළමින් බොහෝ කුඩා සතුන් විනාශයට පමුණුවමින් වාරිකා කරන්-
ද? මේ අන්‍යතීථිකපරිවාජකයෝ වැරැදි සේ කියූ දහම් ඇත්තාහු ද වස් විසීමෙහි ඇලෙන් උත්සාහ රහිත ව නිතර එක තැන වසන්නාහු ය. මේ කුරුල්ලෝ ද ගස් මුදුන්හි කුඩු සාදා ගෙණ වැසිකාල-
යෙහි (ඒ කුඩුවල) ඇලී වසන්නෝ ය. (ගොදුරු සෙවීමෙහි) උත්සාහ නැති ව නිතර එක තැන වසන්නෝ ය. මේ ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රියයෝ තෙමනනයෙහි ද ගිමානනයෙහි ද වසානනයෙහි ද නිල් තණ මහිමන් එකිනිසුන් ජීව පෙළමින් බොහෝ කුඩා සතුන් විනාශයට පමුණුවමින් වාරිකා කරන්” යි අවමන් කෙරෙත්. නිසු කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

5. භික්ෂූහු අවමන් කරණ නිසු කරණ දෙස් කියන ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසූහ.

6. එවිට භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.

7. ඉන් පසු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දැකීම කතා කොට “මහණෙනි, මම වස් එළඹෙන්නට අනුදැනිමි” යි භික්ෂූන් ඇමතූසේක.

8. එකල්හි භික්ෂූන්ට “කවදා වස් එළඹිය යුතු ද?” යි සිත් විය.

9. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, වසාන සෘතුවෙහි වස් එළඹෙන්නට අනුදැනිමි” යි.

10. එකල්හි “වස් එළඹිම කෙතෙක් ද?” යි භික්ෂූන්ට සිත් විය.

11. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පෙරවස් එළඹීම පසුවස් එළඹීම යැ යි මේ වස් එළඹිම දෙකෙකි. ඇසල පුණ්‍ය පොතොය අතින් දිනට ගිය කල්හි ඇසල පුණ්‍ය පොතෝදිනයෙන් පසුදින-
යෙහි - අවරාලවසෙහි - පෙරවස් එළඹිය යුතු ය, ඇසල පුණ්‍යපොතොයෙන් මසක් ඉක්ම ගිය කල්හි පසුවස් එළඹිය යුතු ය. මහණෙනි, මේ වස් එළඹිම දෙක” යි.

12. එකල්හි සවග මහණෝ වස් එළඹ වස් තුළ වාරිකාව කරන්.

13. මනුස්සා තපේව උජ්ඣායනති, භියනති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සංඝපුත්තියා තෙමනනම්පි ගිමනම්පි වස්සම්පි චාරිකං චරිස්සනති, හරිතාති තිණාති සමමදදනතා, එකිඤ්ඤං ජීවං විහෙයේනතා, බහු බුද්දකෙ පාණේ සංඝාතං ආපාදෙන්නා? ඉමෙ හි නාම අඤ්ඤාතිභියා දුරකම්භාධම්මා වස්සාවාසං අලලිසිස්සනති, සංඝකාසයිස්සනති. ඉමෙ හි නාම සකුන්තකා රුකකුණෙසු භුලාවකාති කරිතා වස්සාවාසං අලලිසිස්සනති, සංඝකාසයිස්සනති. ඉමෙ පන සමණා සංඝපුත්තියා තෙමනනම්පි ගිමනම්පි වස්සම්පි චාරිකං චරනති හරිතාති තිණාති සමමදදනතා, එකිඤ්ඤං ජීවං විහෙයේනතා, බහු බුද්දකෙ පාණේ සංඝාතං ආපාදෙන්නා” ති.

14. අස්සොසුං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනනානං භියනනානං විපාවෙනනානං. යෙනෙ භික්ඛු අපට්ඨන්තො තෙ උජ්ඣායනති, භියනති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු වස්සං උපගන්තො අනන්තරාවස්සං චාරිකං චරිස්සනති?” ති.

15. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං අරොවෙසුං.

16. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මං කථං කන්වා භික්ඛු ආමනෙත්ති: “න භික්ඛවෙ, වස්සං උපගන්තො පුරිමං වා තෙමාසං පට්ඨමං වා තෙමාසං අවසිත්වා චාරිකා පකකම්භබ්බා, යො පකකමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛවස්සා” ති.

17. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු න ඉච්ඡන්ති වස්සං උපගන්තුං.

18. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, වස්සං න උපගන්තබ්බං, යො න උපගවෙජ්ජය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛවස්සා” ති.

19. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු තදහු වස්සුපනාසි-කාය වස්සං අනුපගන්තුකාමා සඤ්චිච්ච ආවාසං අතික්කමන්ති.

20. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, තදහු වස්සු-පනාසිකාය වස්සං අනුපගන්තුකාමෙන සඤ්චිච්ච ආවාසො අතික්කම-තබ්බො. යො අතික්කමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛවස්සා” ති.

21. තෙන බො පන සමයෙන රාජා මාගධො සෙතියො ඕමිඤ්ඤාරො වස්සං උක්කච්ඡිතුකාමො භික්ඛුනං සන්නිකෙ දුතං පාහෙති: “යදි පනය්‍යා ආගමෙ ජුණේන වස්සං උපගවෙජ්ජය්‍ය” නති.

22. භගවතො එතමන්ථං අරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, රාජුතං අනුචතතිතු” නති.

23. අථ බො භගවා රාජගහෙ යථාභිරතතා විහරිතො යෙන ඝාවන්ථී, තෙන චාරිකං පකකාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන සාවන්ථී, තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා සාවන්ථියං විහරති ඡේතවතො අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ.

13. මිනිස්සු පෙර මෙන් “ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ තෙමනනයෙහි ද ගිමානනයෙහි ද වස්සානනයෙහි ද නිල් තණ මහිමින් එකිනිසුන් වෙළෙඹින් බොහෝ කුඩා සතුන් විනාශයට පමුණුවමින් කෙසේ නම් වාරිකාවෙහි හැසිරෙත් ද? මේ අන්‍යනිච්ඡිකයෝ වැරදි සේ කිසි ධම් ඇත්තාහු වස් විසීමෙහි ඇලෙන්නාහු ය. උත්සාහ රහිත ව නිතර එක තැන වසන්නාහු ය. මේ කුරුල්ලෝ ගස් මුදුන්හි කුඩු සාදා ගෙණ වැසිකාලයෙහි (කුඩුවල) ඇළි වසන්නාහු ය. (ගොදුරු සෙවීමෙහි) උත්සාහ නැති ව නිතර එක තැන වසන්නාහු ය. මේ ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ තෙමනනයෙහි ද ගිමානනයෙහි ද වස්සානනයෙහි ද නිල් තණ මහිමින් එකිනිසුන් වෙළෙඹින් බොහෝ කුඩා සතුන් විනාශයට පමුණුවමින් වාරිකාව කෙරෙත්” යි අවමන් කෙරෙත්, නිඤ් කෙරෙත්, දෙස් කියත්.

14. භික්ෂුහු අවමන් කරණ, අගුණ පතුරුවන, දෙස් කියන ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසුන. යම් ඒ ආශාරතිත භික්ෂුහු වෙත් ද, ඒ භික්ෂුහු “සවග මහණෝ කෙසේ නම් වස් ඵලඹ වස තුළ වාරිකාව කරන් දැයි ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ් කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

15. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ වග සැලකළහ.

16. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දූතම් කරන කොට “මහණෙනි, වස් ඵලඹ පලමු තෙමස හෝ පසු තෙමස හෝ නො වැස වාරිකා නො කට යුතු ය. යමෙක් වාරිකා කරන්නේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ යැ” යි භික්ෂුන් අමතා වදාළේක.

17. එකල්හි සවග මහණෝ වස් ඵලඹෙන් නට නො කැමැති වෙති.

18. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ වග සැලකළහ. “මහණෙනි, වස් නො ඵලඹය යුතු නො වේ. යමෙක් වස් නො ඵලඹෙන් නේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ”

19. එකල්හි සවග මහණෝ එදවස වස් ඵලඹෙන දිනයෙහි වස් නො ඵලඹෙනු කැමැත්තෝ දැන දැන ආවාසය ඉක්මවා යෙත්.

20. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ වග සැලකළහ. “මහණෙනි, එදවස වස් ඵලඹෙන දිනයෙහි වස් නො ඵලඹෙනු කැමැත්තාහු විසින් දැන දැන ආවාසය නො ඉක්මවිය යුතු ය. යමෙක් ඉක්මවන්නේ නම්, දුකුලා-ඇවැත් වේ”

21. එකල්හි මග්ගේශ්වර වූ සෙනා ඇති බ්‍රිමබ්බා රජ තෙමේ වස් මුලට අදිනු කැමැත්තේ “ආයාසයෝ ලබන පුර පසළොස්වක් තිථියෙහි වස් ඵලඹෙන්නාහු නම් යෙහෙකැ” යි භික්ෂුන් වෙතට දූතයකු යැවී ය.

22. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ වග සැලකළහ. “මහණෙනි, රජුන්ට එකඟ ව පවතින්නට අනුදනිමි” යි. වදාළේක.

23. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර කැමැති තාක් වාසය කොට සැවැත්නුවර සැරි සරා වැඩි සේක. පිළිවෙළින් සැරි සරණ සේක් සැවැත් නුවරට පැමිණියාහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි සැවැත් නුවර රේඛාවතයෙහි අනේපිඩු සිටිනුගේ ආරාමයෙහි වාසය කරණ සේක.

24. තෙන බො පන සමයෙන කොසලෙසු ජනපදෙසු උදෙනෙන උපාසකෙන සමිසං උද්දිසා විතරො කාරාපිතො හොති.

25. සො භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පානෙසි: “ආගච්ඡන්තු හදන්තා, ඉච්ඡාමි දුතං ව දදාං, ධම්මං ව සොදාං, භික්ඛු ව පසසිතු” නති.

26. භික්ඛු එවමානංසු: “නගවතා ආපුසො, පසුසුතනං න වසාං උපගන්තො පුරිමං වා තෙමාසං පච්ඡිමං වා තෙමාසං අවසිඨා වාරිකා පක්කමිතබ්බාති. ආගමෙතු උදෙනො උපාසකො යාච භික්ඛු වසාං වසන්ති. වසාං චුත්ථා ආගමිසාන්ති. සචෙ පනසා අච්චාසිකං කරණීයං, තත්ථෙව ආචාසිකානං භික්ඛුනං සනතිකෙ විතරං පතිට්ඨාපෙතු” ති.

27. උදෙනො උපාසකො උජ්ඣායති, ඕසති, විපාවෙති: “කථං හි නාම හදන්තා මයා පතිතො න ආගමිසාන්ති. ¹ දුතං හි දයකො කාරකො සංසුපට්ඨාකො” ති.

28. අසොසාසුං බො භික්ඛු උදෙනසා උපාසකසා උජ්ඣායන්තසා ඕසන්තසා විපාවෙන්තසා.

29. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ බො භගවා එතසම් නිදන්තෙ එතසම් පකරණෙ ධම්මං කථං කතා භික්ඛු ආමන්තෙසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සත්තන්තං සත්තානකරණීයෙන පතිතො ගන්තු, න තෙව අපසතිතෙ - භික්ඛුසා භික්ඛුණීයා සික්කමානාය සාමණෙරසා සාමණෙරියා උපාසකසා උපාසිකාය. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඉමෙසං සත්තන්තං සත්තානකරණීයෙන පතිතො ගන්තු. න තෙව අපසතිතෙ. සත්තානං සන්තිවත්තො කාතබ්බො.”

30. “ඉධ පන භික්ඛවෙ උපාසකෙන සමිසං උද්දිසා විතරො කාරාපිතො හොති. සො වෙ භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පතිණෙයා ‘ආගච්ඡන්තු හදන්තා, ඉච්ඡාමි දුතං ව දදාං, ධම්මං ව සොදාං, භික්ඛු ව පසසිතු’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තානකරණීයෙන පතිතො න තෙව අපසතිතො, සත්තානං සන්තිවත්තො කාතබ්බො”

¹ I. “ආගච්ඡසාන්ති” ම ඡ සං. P.T.S.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

24. එකල්හි කොසොල්දනවිවෙහි උදෙන නම් උපාසකයා විසින් සමිසයා උදෙසා විහාරයෙක් කරවන ලද්දේ වේ.

25. හෙතෙමේ “පින්වතුන් වහන්සේ වසින සේක්වා, මම දන් දෙන්නට ද බණ අසන්නට ද භික්ෂූන් දකින්නට ද කැමැත්තෙමි” යි භික්ෂූන් වෙතට දූතයකු යැවී ය.

26. භික්ෂූහු, “ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වස් ඵලමු පළමු තෙමස හෝ පසු තෙමස හෝ නො වැස වාරිකා නො කට යුතු ය යි පණවන ලද්දේය, (එහෙයින්) උදෙන උපාසක තෙමේ යම් තාක් භික්ෂූහු වස් වෙසෙත් ද, ඒ තාක් බලාපොරොත්තු වේවා. වස් පැවරුවෝ (වස් වැස පවරා නිමවුවෝ) එන්නාහ. යම් ලෙසකින් ඉක්මනින් කළ යුතු කටයුත්තක් වන්නේ නම්, එහි ම ආවාසික භික්ෂූන්ගේ වෙත විහාරය පිහිටුවා” යි කීහ.

27. උදෙන උපාසක තෙමේ “පින්වතුන් වහන්සේ මා පණිවිඩ එවූ කල්හි කෙසේ නම් නො එත් ද? මම දයකුයෙක් වෙමි. කටයුතු කරන්නෙක් වෙමි. සංකෘතපසාදකයෙක් වෙමි” යි අවමන් කරයි. නිත්‍ය කරයි. දෙස් කියයි.

28. භික්ෂූහු අවමන් කරණ නිත්‍ය කරණ දෙස් කියන උදෙන උපාසකයාගේ කතාව ඇසූහ.

29. එකල්හි භික්ෂූහු මේ වග භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකළහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනසෙහි මේ කාරණයෙහි දැනුම් කතා කොට “මහණෙනි, පණිවිඩ එවූ කල්හි සන් දෙනකුන් වෙතට සත්‍යානුකරණීයයෙන් යන්නටත් පණිවිඩ නො එවූ කල්හි නො යන්නටත් අනුදනිමි. මහණෙනි, මහණ මෙහෙණ හික්මෙන්නිය හෙරණ හෙරණී උපාසක උපාසිකා යන මේ සත් දෙනා වෙතට පණිවිඩ එවූ කල්හි සත්‍යානුකරණීයයෙන් යන්නටත් පණිවිඩ නො එවූ කල්හි නො යන්නටත් අනුදනිමි. සතියෙන් ආ පසු ඊම කට යුතු ය”

30. “මහණෙනි, මෙහි උපාසකයකු විසින් සමිසයා උදෙසා විහාර-යෙක් කරවන ලද්දේ වේ. හෙතෙමේ ඉදින් ‘පින්වතුන් වහන්සේලා වසින සේක්වා, මම දන් දෙන්නට ද බණ අසන්නට ද භික්ෂූන් දකින්නට ද කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන් වෙතට දූතයකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණිවිඩ එවූ කල්හි සත්‍යානුකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණිවිඩ නො එවූ කල්හි නො යා යුතු ම ය, සතියෙන් ආපසු ඊම කළ යුතු ය.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

31. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, උපාසකෙන සමික්ඛං උද්දිස්ස අඛස්සොගො කාරාපිතො හොති -පෙ- පාසාදෙ කාරාපිතො හොති -පෙ- හමම්ඨං කාරාපිතං හොති -පෙ- ගුහා කාරාපිතා හොති -පෙ- පරිවෙණං කාරාපිතං හොති -පෙ- කොට්ඨකො කාරාපිතො හොති -පෙ- උපට්ඨානසාලා කාරාපිතා හොති -පෙ- අග්ගිසාලා කාරාපිතා හොති -පෙ- කපපියකුට්ඨි කාරාපිතා හොති -පෙ- වට්ඨකුට්ඨි කාරාපිතා හොති -පෙ- වඞ්කමො කාරාපිතො හොති -පෙ- වඞ්කමනසාලා කාරාපිතා හොති -පෙ- උදපානො කාරාපිතො හොති -පෙ- උදපානසාලා කාරාපිතා හොති -පෙ- ජන්තාසරං කාරාපිතං හොති -පෙ- ජන්තාසරසාලා කාරාපිතා හොති -පෙ- පොකකිරණී කාරාපිතා හොති -පෙ- මණ්ඩපො කාරාපිතො හොති. -පෙ- ආරාමො කාරාපිතො හොති -පෙ- ආරාමවජ්ඣ කාරාපිතං හොති. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය, ‘ආගච්ඡන්තු හදන්තා, ඉච්ඡාමි දුතං ව දාතුං ධම්මං ව සොතුං භික්ඛු ව පස්සිතු’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පභිතෙ. න කෙව අප්පතිතෙ. සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.

32. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, උපාසකෙන සමිහුලෙ භික්ඛු උද්දිස්ස -පෙ- එකං භික්ඛුං උද්දිස්ස විහාරො කාරාපිතො හොති. අඛස්සොගො කාරාපිතො හොති. පාසාදෙ කාරාපිතො හොති. හමම්ඨං කාරාපිතං හොති. ගුහා කාරාපිතා හොති. පරිවෙණං කාරාපිතං හොති. කොට්ඨකො කාරාපිතො හොති. උපට්ඨානසාලා කාරාපිතා හොති. අග්ගිසාලා කාරාපිතා හොති. කපපියකුට්ඨි කාරාපිතා හොති. වට්ඨකුට්ඨි කාරාපිතා හොති. වඞ්කමො කාරාපිතො හොති. වඞ්කමනසාලා කාරාපිතා හොති. උදපානො කාරාපිතො හොති. උදපානසාලා කාරාපිතා හොති. ජන්තාසරං කාරාපිතං හොති. ජන්තාසරසාලා කාරාපිතා හොති. පොකකිරණී කාරාපිතා හොති. මණ්ඩපො කාරාපිතො හොති. ආරාමො කාරාපිතො හොති. ආරාමවජ්ඣ කාරාපිතං හොති. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය ‘ආගච්ඡන්තු හදන්තා, ඉච්ඡාමි දුතං ව දාතුං ධම්මං ව සොතුං භික්ඛු ව පස්සිතු’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පභිතෙ. න කෙව අප්පතිතෙ. සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.”

33. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, උපාසකෙන භික්ඛුණිසමික්ඛං උද්දිස්ස -පෙ- සමිහුලා භික්ඛුණියො උද්දිස්ස -පෙ- එකං භික්ඛුණීං උද්දිස්ස -පෙ- සමිහුලා සිකම්මානායො උද්දිස්ස -පෙ- එකං සිකම්මානං උද්දිස්ස -පෙ- සමිහුලෙ සාමණෙරො උද්දිස්ස -පෙ- එකං සාමණෙරං උද්දිස්ස -පෙ- සමිහුලා සාමණෙරියො උද්දිස්ස -පෙ- එකං සාමණෙරීං උද්දිස්ස -පෙ- විහාරො කාරාපිතො හොති. අඛස්සොගො කාරාපිතො හොති. පාසාදෙ කාරාපිතො හොති. හමම්ඨං කාරාපිතං හොති. ගුහා කාරාපිතා හොති. පරිවෙණං කාරාපිතං හොති. කොට්ඨකො කාරාපිතො හොති. උපට්ඨානසාලා කාරාපිතා හොති. අග්ගිසාලා කාරාපිතා හොති. කපපියකුට්ඨි කාරාපිතා හොති. වඞ්කමො කාරාපිතො හොති. වඞ්කමනසාලා කාරාපිතා හොති. උදපානො කාරාපිතො හොති. උදපානසාලා කාරාපිතා හොති. පොකකිරණී කාරාපිතා හොති. මණ්ඩපො කාරාපිතො හොති. ආරාමො කාරාපිතො හොති. ආරාමවජ්ඣ කාරාපිතං හොති. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘ආගච්ඡන්තු හදන්තා, ඉච්ඡාමි දුතං ව දාතුං ධම්මං ව සොතුං භික්ඛු ව පස්සිතු’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පභිතෙ. න කෙව අප්පතිතෙ: සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

31. “මහණෙනි, මෙහි උපාසකයකු විසින් සඛසයා උදෙසා ගුරු ඵ්ඨාපත් වැනි සෙවෙති ඇති ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- සිවුරැස් ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- සඳුළු සහිත ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ගුහාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- පිරිවෙණක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- කොටු ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- උපසානශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- අන්තිශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- කැප කිළියක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- වැසි කිළියක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- සක්මනක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- වඩකුමණශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ලීඳක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ලීන් හලක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ජනනාසරයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ජනනාසර ශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- පොකුණක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- මණ්ඩපයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ආරාමයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ආරාම වත්තක් කරවන ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ‘පින්වතුන් වහන්සේලා වසින සේක්වා. මම දන් දෙන්නට ද බණ අසන්නට ද භික්ෂූන් දකින්නට ද කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන් වෙත දූතයකු එවන්නේ නම් මහණෙනි, පණ්ඩිත ඵලු කල්හි සත්තාහකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත නො ඵලු කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියකින් ආපසු ඊම කළ යුතු ය.”

32. “මහණෙනි, මෙහි උපාසකයකු විසින් බොහෝ භික්ෂූන් උදෙසා -පෙ-එක් භික්ෂුවක් උදෙසා විහාරයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. අඩසෙවෙති ඇති ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. සිවුරැස් ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. සඳුළු සහිත ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. ගුහාවක් කරවන ලද්දේ වේ. පිරිවෙණක් කරවන ලද්දේ වේ. කොටුගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. උපසානශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. අන්තිශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. කැප කිළියක් කරවන ලද්දේ වේ. වැසිකිළියක් කරවන ලද්දේ වේ. සක්මනක් කරවන ලද්දේ වේ. වඩකුමණශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. ලීන් හලක් කරවන ලද්දේ වේ. ජනනාසරයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. ජනනාසර ශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. පොකුණක් කරවන ලද්දේ වේ. මණ්ඩපයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. ආරාමයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. ආරාම වත්තක් කරවන ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ‘පින්වතුන් වහන්සේලා වසින සේක්වා. මම දන් දෙන්නට බණ අසන්නට භික්ෂූන් දකින්නට කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන් වෙතට දූතයකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත ඵලු කල්හි සත්තාහකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත නො ඵලු කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියෙන් ආපසු ඊම කළ යුතු ය.”

33. “මහණෙනි, මෙහි උපාසකයකු විසින් මෙතෙණින් සහ උදෙසා -පෙ- බොහෝ මෙතෙණින් උදෙසා -පෙ- එක් මෙතෙණක උදෙසා -පෙ- බොහෝ තික්මෙන්තියන් උදෙසා -පෙ- එක් තික්මෙන්තියක උදෙසා -පෙ- බොහෝ තෙරණුන් උදෙසා -පෙ- එක් තෙරණකු උදෙසා -පෙ- බොහෝ සාමණෙරීන් උදෙසා -පෙ- එක් සාමණෙරියක උදෙසා විහාරයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. අඩසෙවෙති ඇති ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. සිවුරැස් ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. සඳුළු සහිත ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. ගුහාවක් කරවන ලද්දේ වේ. පිරිවෙණක් කරවන ලද්දේ වේ. කොටුගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. උපසානශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. අන්තිශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. කැප කිළියක් කරවන ලද්දේ වේ. සක්මනක් කරවන ලද්දේ වේ. වඩකුමණ ශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. ලීඳක් කරවන ලද්දේ වේ. ලීන් හලක් කරවන ලද්දේ වේ. පොකුණක් කරවන ලද්දේ වේ. මණ්ඩපයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. ආරාමයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. ආරාම වත්තක් කරවන ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ‘පින්වතුන් වහන්සේලා වසින සේක්වා. මම දන් දෙන්නට ද බණ අසන්නට ද භික්ෂූන් දකින්නට ද කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන් වෙතට දූතයකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත ඵලු කල්හි සත්තාහකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත නො ඵලු කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියෙන් ආපසු ඊම කළ යුතු ය.”

34. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, උපාසකෙන අත්තනො අත්ථාය තිවෙසුතං කාරාපිතං හොති. -පෙ- සයනිසරං කාරාපිතං හොති. -පෙ- උද්දෙසිතො¹ කාරාපිතො හොති. -පෙ- අපට්ඨා කාරාපිතො හොති. -පෙ- මාලො කාරාපිතො හොති. -පෙ- ආපණො කාරාපිතො හොති. -පෙ- ආපණසාලා කාරාපිතා හොති. -පෙ- පාසාදෙ කාරාපිතො හොති. -පෙ- හමිමයං කාරාපිතං හොති. -පෙ- ගුහා කාරාපිතා හොති. -පෙ- පරිවෙණං කාරාපිතං හොති. -පෙ- කොට්ඨකො කාරාපිතො හොති. -පෙ- උපට්ඨානසාලා කාරාපිතා හොති. -පෙ- අග්නිසාලා කාරාපිතා හොති. -පෙ- රසවතී කාරාපිතා හොති. -පෙ- වච්චකුට්ඨි කාරාපිතා හොති. -පෙ- වඛ්ඛමො කාරාපිතො හොති. -පෙ- වඛ්ඛමනසාලා කාරාපිතා හොති. -පෙ- උද්දපානො කාරාපිතො හොති. -පෙ- උද්දපානසාලා කාරාපිතා හොති. -පෙ- ජන්තාසරං කාරාපිතං හොති. -පෙ- ජන්තාසරසාලා කාරාපිතා හොති. -පෙ- පොකකරණී කාරාපිතා හොති. -පෙ- මණ්ඩපො කාරාපිතො හොති. -පෙ- ආරාමො කාරාපිතො හොති. -පෙ- ආරාමවජ්ඣ කාරාපිතං හොති. -පෙ- පුත්තස්ස වා වාරෙය්‍යං හොති. -පෙ- ධිතුසා වා වාරෙය්‍යං හොති. -පෙ- ගිලානො වා හොති. -පෙ- අභිඤ්ඤානං වා පුත්තන්තං හණ්ඨි. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘ආගච්ඡන්තු හදන්තා. ඉමං පුත්තන්තං පරියාපුණ්ණිස්සන්ති, පුරායං පුත්තන්තො පටුජ්ඣති’ ති. අඤ්ඤාතරං වා පනස්ස කිව්වං හොති කරණීයං වා, සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘ආගච්ඡන්තු හදන්තා. ඉච්ඡාමි දුතඤ්ඤා දුතුං, ධම්මඤ්ඤා සොතුං, භික්ඛු ව පස්සිතු’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පභිනෙ. න තෙව අප්පභිනෙ. සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.’”

35. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, උපාසිකාය සමස්ස උද්දෙසස් විහාරො කාරාපිතො හොති. සා වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි දුතඤ්ඤා දුතුං, ධම්මඤ්ඤා සොතුං, භික්ඛු ව පස්සිතු’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පභිනෙ. න තෙව අප්පභිනෙ. සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.’”

36. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, උපාසිකාය සමස්ස උද්දෙසස් අස්සයොගො කාරාපිතො හොති. පාසාදෙ කාරාපිතො හොති. හමිමයං කාරාපිතං හොති. ගුහා කාරාපිතා හොති. පරිවෙණං කාරාපිතං හොති. කොට්ඨකො කාරාපිතො හොති. උපට්ඨානසාලා කාරාපිතා හොති. අග්නිසාලා කාරාපිතා හොති. කප්පියකුට්ඨි කාරාපිතා හොති. වච්චකුට්ඨි කාරාපිතා හොති. වඛ්ඛමො කාරාපිතො හොති. වඛ්ඛමනසාලා කාරාපිතා හොති. උද්දපානො කාරාපිතො හොති. උද්දපානසාලා කාරාපිතා හොති. ජන්තාසරං කාරාපිතං හොති. ජන්තාසරසාලා කාරාපිතා හොති. පොකකරණී කාරාපිතා හොති. මණ්ඩපො කාරාපිතො හොති. ආරාමො කාරාපිතො හොති. ආරාමවජ්ඣ කාරාපිතං හොති. සා වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි දුතඤ්ඤා දුතුං, ධම්මඤ්ඤා සොතුං, භික්ඛු ව පස්සිතු’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පභිනෙ. න තෙව අප්පභිනෙ. සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.’”

1. “උද්දෙසිතො” ම ජ සා.

34. “මහණෙනි, මෙහි උපාසකයකු විසින් තමන් පිණිස ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- නිදන ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- බඩු තබන ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- මුරගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- එක කැණිමඩලෙන් යුත් ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- සල්පිලක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- සල්පිල්ලක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- සිවුරැස්ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- සදලු සහිත ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ගුහාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- පිරිවෙණක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- කොටු ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- උපසානශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- අගනිශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- මුළුතැන්ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- වැසිකිළියක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- සත්මණක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- වඩකුමණ ශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ලිදක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ලින්කලක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ජනනාසරයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ජනනාසර සාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- පොකුණක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- මණ්ඩපයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ආරාමයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ආරාම වත්තක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- පුතකුගේ ආවාත මගුලක් හෝ වේ. -පෙ- දුවකගේ විවාහ මගුලක් හෝ වේ. -පෙ- ගිලන් වූයේ හෝ වේ. -පෙ- ප්‍රසිද්ධ වූ සුත්‍රධර්මයක් හෝ කියයි. හෙතෙම ‘පින්වතුන් වහන්සේලා වහින සේක්වා. මේ සුත්‍ර ධර්මය යම් තාක් නො නැසේ ද, ඊට පෙර මේ සුත්‍රධර්මය පුත්‍රණු කරන්නාහු’ සි භික්ෂූන් වෙතට දූතයකු එවන්නේ ද, ඔහුගේ අත් කිසක් හෝ කටයුත්තක් හෝ වේ ද, (එකල) හෙතෙම ‘පින්වතුන් වහන්සේලා වහින සේක්වා, මම දන් දෙන්නට ද බණ අසන්නට ද භික්ෂූන් දකින්නට ද කැමැත්තෙමි’ සි භික්ෂූන් වෙතට දූතයකු එවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත ඵලි කල්හි සත්‍යානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත නො ඵලි කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියෙන් ආ පසු ඊම කල යුතු ය.”

35. “මහණෙනි, මෙහි උපාසිකාවක විසින් සමස්ත උදෙසා විකාරයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. ඔහු නොමෝ ඉදින් ‘ආයතීයන් වහන්සේලා වහින සේක්වා. මම දන් දෙන්නට ද බණ අසන්නට ද භික්ෂූන් දකින්නට ද කැමැත්තෙමි’ සි භික්ෂූන් වෙතට, දූතයකු එවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත ඵලි කල්හි සත්‍යානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත නො ඵලි කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියෙන් ආ පසු ඊම කල යුතු ය.”

36. “මහණෙනි, මෙහි උපාසිකාවක විසින් සමස්ත උදෙසා අඩ සෙවෙහි ඇති ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. සිවුරැස්ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. සදලු සහිත ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. ගුහාවක් කරවන ලද්දේ වේ. පිරිවෙණක් කරවන ලද්දේ වේ. කොටුගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. උපසාන ශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. අගනිශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. කැපකිළියක් කරවන ලද්දේ වේ. වැසිකිළියක් කරවන ලද්දේ වේ. සත්මණක් කරවන ලද්දේ වේ. වඩකුමණශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. ලිදක් කරවන ලද්දේ වේ. ලින්කලක් කරවන ලද්දේ වේ. ජනනාසරයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. ජනනාසර ශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. පොකුණක් කරවන ලද්දේ වේ. මණ්ඩපයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. ආරාමයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. ආරාමවත්තක් කරවන ලද්දේ වේ. ඔහු නොමෝ ‘ආයතීයන් වහන්සේලා වහින සේක්වා. මම දන් දෙන්නට ද බණ අසන්නට ද භික්ෂූන් දකින්නට ද කැමැත්තෙමි’ සි භික්ෂූන් වෙතට දූතයකු එවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත ඵලි කල්හි සත්‍යානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත නො ඵලි කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියෙන් ආ පසු ඊම කල යුතු ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

37. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, උපාසිකාය සමබ්බලෙ භික්ඛු උද්දිස්ස -පෙ- එකං භික්ඛුං උද්දිස්ස -පෙ- භික්ඛුණීසඛ්ඤං උද්දිස්ස -පෙ- සමබ්බලා භික්ඛුණීයො උද්දිස්ස -පෙ- එකං භික්ඛුණීං උද්දිස්ස -පෙ- සමබ්බලා සිකකිමානායො උද්දිස්ස -පෙ- එකං සිකකිමානං උද්දිස්ස -පෙ- සමබ්බලෙ සාමණෙරෙ උද්දිස්ස -පෙ- එකං සාමණෙරං උද්දිස්ස -පෙ- සමබ්බලා සාමණෙරියො උද්දිස්ස පෙ-- එකං සාමණෙරීං උද්දිස්ස -පෙ- අත්තනො අත්ථාය නිවෙසනං කාරාපිතං ගොති. සයනීඝරං කාරාපිතං ගොති. උද්දෙසිතො කාරාපිතො ගොති. අට්ටො කාරාපිතො ගොති. මාලො කාරාපිතො ගොති. ආපණො කාරාපිතො ගොති. ආපණ සාලා කාරාපිතා ගොති. පාසාදෙ කාරාපිතො ගොති. ගමමියං කාරාපිතං ගොති. ගුහා කාරාපිතා ගොති. පරිවෙණං කාරාපිතං ගොති. කොට්ඨකො කාරාපිතො ගොති. උපට්ඨානසාලා කාරාපිතා ගොති. අග්නිසාලා කාරා- පිතා ගොති. රසවතී කාරාපිතා ගොති. වච්චකුටි කාරාපිතා ගොති. වඞ්කමො කාරාපිතො ගොති. වඞ්කමනසාලා කාරාපිතා ගොති. උද්දානො කාරාපිතො ගොති. උද්දානසාලා කාරාපිතා ගොති. ජන්තාඝරං කාරා- පිතං ගොති. ජන්තාඝරසාලා කාරාපිතා ගොති. පොකකරණී කාරාපිතා ගොති. මණ්ඩපො කාරාපිතො ගොති. ආරාමො කාරාපිතො ගොති. ආරාමවජ්ඣ කාරාපිතං ගොති. පුත්තස්ස වා වාරෙය්‍යං ගොති. ඩිතුයා වා වාරෙය්‍යං ගොති. ගිලානා වා ගොති. අභිඤ්ඤානං වා සුත්තන්තං භණ්ති. සා වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉමං සුත්තන්තං පරියාපුණ්ණියානි, පුරායං සුත්තන්තො පලුජ්ජති’ ති. අඤ්ඤ කරං වා පනස්සා කිච්චං ගොති කරණීයා වා. සා වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි දානඤ්ච දාතුං, ධම්මඤ්ච සොදුං, භික්ඛු ව පසසිතු’නි. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පභිතෙ. න තෙව අප්පභිතෙ සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.”

38. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සඛ්ඤං උද්දිස්ස -පෙ- භික්ඛුණීයා සඛ්ඤං උද්දිස්ස -පෙ- සිකකිමානාය සඛ්ඤං උද්දිස්ස -පෙ- සාමණෙරෙන සඛ්ඤං උද්දිස්ස -පෙ- සාමණෙරියා සඛ්ඤං උද්දිස්ස -පෙ- සමබ්බලෙ භික්ඛු උද්දිස්ස -පෙ- එකං භික්ඛුං උද්දිස්ස -පෙ- භික්ඛුණීසඛ්ඤං උද්දිස්ස -පෙ- සමබ්බලා භික්ඛුණීයො උද්දිස්ස -පෙ- එකං භික්ඛුණීං උද්දිස්ස -පෙ- සමබ්බලා සිකකිමානායො උද්දිස්ස -පෙ- එකං සිකකිමානං උද්දිස්ස -පෙ- සමබ්බලෙ සාමණෙරෙ උද්දිස්ස -පෙ- එකං සාමණෙරං උද්දිස්ස -පෙ- සමබ්බලා සාමණෙරියො උද්දිස්ස -පෙ- එකං සාමණෙරීං උද්දිස්ස -පෙ- අත්තනො අත්ථාය විහාරො කාරාපිතො ගොති. අභිසේයොගො කාරාපිතො ගොති. පාසාදෙ කාරාපිතො ගොති. ගමමියං කාරාපිතං ගොති. ගුහා කාරාපිතා ගොති. පරිවෙණං කාරාපිතං ගොති. කොට්ඨකො කාරාපිතො ගොති. උපට්ඨානසාලා කාරාපිතා ගොති. අග්නිසාලා කාරාපිතා ගොති. කප්පියකුටි කාරාපිතා ගොති. වඞ්කමො කාරාපිතො ගොති. වඞ්කමනසාලා කාරාපිතා ගොති. උද්දානො කාරාපිතා ගොති. උද්දානසාලා කාරාපිතා ගොති. පොකකරණී කාරාපිතා ගොති. මණ්ඩපො කාරාපිතො ගොති. ආරාමො කාරාපිතො ගොති. ආරාමවජ්ඣ කාරාපිතං ගොති. සා වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘ආගච්ඡන්තු අය්‍යා ඉච්ඡාමි දානඤ්ච දාතුං, ධම්මඤ්ච සොදුං, භික්ඛු ව පසසිතු’නි. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පභිතෙ. න තෙව අප්පභිතෙ සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො” ති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

37. “මහණෙනි, මෙහි උපාසිකාවක විසින් බොහෝ භික්ෂූන් උදෙසා -පෙ- එක් භික්ෂූනමක් උදෙසා -පෙ- මෙහෙණසහ උදෙසා -පෙ- බොහෝ මෙහෙණන් උදෙසා -පෙ- එක් මෙහෙණක උදෙසා -පෙ- බොහෝ හික්මෙන්නියක් උදෙසා -පෙ- එක් හික්මෙන්නියක උදෙසා -පෙ- බොහෝ තෙරණුන් උදෙසා -පෙ- එක් තෙරණකු උදෙසා -පෙ- බොහෝ සාමණේරීන් උදෙසා -පෙ- එක් සාමණේරියක උදෙසා -පෙ- තමන් පිණිස ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. නිදන ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- බඩු තබන ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- මුරගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- එක් කැණිමඩලින් යුත් ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- කඩ පිලක් කරවන ලද්දේ වේ. කඩපිල්ලක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- සිවුරැස්ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- සඳුළු සහිත ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ගුහාවක් කරවන ලද්දේ වේ. පිරිවෙණක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- කොටුගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. උපසාන-ශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- අග්නිශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- මුළුතැන්ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- වැසිකිළියක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- සක්මනක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- වඩ්ඞුමණශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ලිදක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ලින්නලක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ජනනාසරයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ජනනාසර ශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- පොකුණක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- මණ්ඩපයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ආරාමයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- පුතකුගේ ආවාත මගුලෙක් වේ. -පෙ- දුටකගේ විවාහ මගුලෙක් හෝ වේ. -පෙ- ගිලන් වූවා හෝ වේ. -පෙ- ප්‍රසිද්ධ වූ සුත්‍ර ධර්මයක් හෝ කියයි. -පෙ- ඔහුගේ ‘ආයාසීයන් වහන්සේලා වහිනසේක්වා. මේ සුත්‍ර ධර්මය යම් තාක් පලුදු වේ ද, ඊට පෙර මේ සුත්‍ර ධර්මය පුහුණු කරන්නාහු’ යි භික්ෂූන් වෙතට දුතයකු එවන්නී ද, ආ පිළිබඳ කලසුකු එක්තරා කටයුත්තෙන් හෝ වේ ද, මහණෙනි, පණිවිඩ එවූ කල්හි සත්‍යානුකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණිවිඩ නො එවූ කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියෙන් නැවත ඊම කල යුතු ය.”

38. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් සමස්ත උදෙසා -පෙ- මෙහෙණක විසින් සමස්ත උදෙසා -පෙ- හික්මෙන්නියක විසින් සමස්ත උදෙසා -පෙ- තෙරණකු විසින් සමස්ත උදෙසා -පෙ- තෙරණියක විසින් සමස්ත උදෙසා -පෙ- බොහෝ භික්ෂූන් උදෙසා -පෙ- එක් මහණකු උදෙසා -පෙ- මෙහෙණ සහ උදෙසා -පෙ- බොහෝ මෙහෙණන් උදෙසා -පෙ- එක් මෙහෙණක උදෙසා -පෙ- බොහෝ හික්මෙන්නියක් උදෙසා -පෙ- එක් හික්මෙන්නියක උදෙසා -පෙ- බොහෝ තෙරණුන් උදෙසා -පෙ- එක් තෙරණකු උදෙසා -පෙ- බොහෝ සාමණේරීන් උදෙසා -පෙ- තමන් පිණිස ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. අඩසෙවෙහි ඇති ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. සිවුරැස්ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. සඳුළු සහිත ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. ගුහාවක් කරවන ලද්දේ වේ. පිරිවෙණක් කරවන ලද්දේ වේ. කොටුගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. උපසානශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. අග්නිශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. කැප කිළියක් කරවන ලද්දේ වේ. සක්මනක් කරවන ලද්දේ වේ. වඩ්ඞුමණ ශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. ලිදක් කරවන ලද්දේ වේ. ලින්නලක් කරවන ලද්දේ වේ. පොකුණක් කරවන ලද්දේ වේ. මණ්ඩපයක් කරවන ලද්දේ වේ. ආරාමයක් කරවන ලද්දේ වේ. ආරාමවත්තක් කරවන ලද්දේ වේ. ඔහුගේ ‘ආයාසීයන් වහන්සේලා වහින සේක්වා. මම දන් දෙන්නට ද මණ අසන්නට ද භික්ෂූන් දකින්නට ද කැමැත්තෙන්’ යි භික්ෂූන්ගේ සම්පයට දුතයකු එවන්නී නම්, මහණෙනි, පණිවිඩ එවූ කල්හි සත්‍යානුකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණිවිඩ නො එවූ කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියෙන් නැවත ඊම කල යුතු ය.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

39. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු ගිලානො හොති. සො භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පාඨෙයි: “අහං හි 1 ගිලානො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත” නති.

40. භගවතො එතමන්. ආරොචෙත්ථ:- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පඤ්චනං සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිතෙපි ගන්තුං. පගෙව පභිතෙ-භික්ඛුස්ස භික්ඛුණීයා සිත්ඛමානාය සාමණේරස්ස සාමණේරියා². අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඉමෙසං පඤ්චනං සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිතෙපි ගන්තුං, පගෙව පභිතෙ. සත්තාහං සනතිවතො කාතබ්බො.”

41. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු ගිලානො හොති. සො වෙ භික්ඛු-නං සනතිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘අහං හි ගිලානො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිතෙපි පගෙව පභිතෙ: ‘ගිලානභන්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානු-පට්ඨාකභන්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානතෙසජ්ජං වා පරියෙසිස්සාමි, පුච්ඡිස්සාමි වා, උපට්ඨතිස්සාමි වා හි. සත්තාහං සනතිවතො කාතබ්බො.’”

42. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස අනභිරති උප්පන්නා හොති. සො වෙ භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘අනභිරති මෙ උප්පන්නා. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිතෙපි පගෙව පභිතෙ: ‘අනභිරති. චූපකා-සෙස්සාමි වා, චූපකාසාපෙස්සාමි වා, ධම්මකථං වාස්ස කරිස්සාමි හි. සත්තාහං සනතිවතො කාතබ්බො.’”

43. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස කුකකුච්චං උප්පන්නං හොති. සො වෙ භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘කුකකුච්චං මෙ උප්පන්නං. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිතෙපි පගෙව පභිතෙ: ‘කුකකුච්චං. විනො-දෙස්සාමි වා, විනොදපෙස්සාමි වා, ධම්මකථං වාස්ස කරිස්සාමි හි. සත්තාහං සනතිවතො කාතබ්බො.’”

44. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති. සො වෙ භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: “දිට්ඨිගතං මෙ උප්පන්නං. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිතෙපි පගෙව පභිතෙ: ‘දිට්ඨිගතං. විචෙවෙ-ස්සාමි වා, විචෙවාවෙස්සාමි වා, ධම්මකථං වාස්ස කරිස්සාමි හි. සත්තාහං සනතිවතො කාතබ්බො.’”

1. “අහං” ම ඡ සං. අ චි. ජ චි. තො ඊ. ම නු ප.

2. “සාමණේරියා” සි චූ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

39. එකල්හි වනාහි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ ගිලන් වූයේ වේ. හෙ තෙමේ “මම ගිලන් වෙමි. භික්ෂුහු එක්වා. භික්ෂූන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි” යි භික්ෂූන්ගේ සමීපයට දූතයකු යැවූයේ ය.

40. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ වග සැලකලහ. “මහණෙනි, මහණෙක මෙහෙණක හික්මෙන්නියක හෙරණෙක හෙරණියක යන පස් දෙනාගේ සමීපයට පණිවිඩ නො එවූ කල්හි ද සත්තාහකරණියයෙන් යන්ට අනුදනිමි. පණිවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? මහණෙනි, මේ පස්දෙනාගේ සමීපයට පණිවිඩ නො එවූ කල්හි ද සත්තාහකරණියයෙන් යන්ට අනුදනිමි. පණිවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් ආපසු ඊම කළ යුතු ය.”

41. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ගිලන් වූයේ වේ. හෙ තෙමේ ‘මම ගිලන් වෙමි. භික්ෂුහු එක්වා. භික්ෂූන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සමීපයට දූතයකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණිවිඩ නො එවූ කල්හි ද ‘ගිලන්වත් හෝ සොයන්නෙමි. ග්ලානොපසායකයන් සඳහා බත් හෝ සොයන්නෙමි. ගිලන් බෙහෙත් හෝ සොයන්නෙමි. සුවදුක් හෝ විවාරන්නෙමි. උවැටන් හෝ කරන්නෙමි’ යි සත්තාහකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණිවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් ආපසු ඊම කළ යුතු ය.”

42. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙකුහට සසුන්හි කළකිරීමෙන් උපන්නේ වේ. හෙ තෙමේ ‘මට කළකිරීමෙන් උපන්නේ ය. භික්ෂුහු එක්වා. භික්ෂූන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සමීපයට දූතයකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණිවිඩ නො එවූ කල්හි ද ‘කළකිරීම බැහැර කරන්නෙමි හෝ බැහැර කරවන්නෙමි. ඔහුට ධම් කපාවක් හෝ කරන්නෙමි’ යි සත්තාහකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණිවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවතිය යුතු ය.”

43. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙකුහට කුකුසෙක් උපන්නේ වේ. හෙ තෙමේ ‘මට කුකුසෙක් උපන්නේ ය. භික්ෂුහු එක්වා. භික්ෂූන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සමීපයට දූතයකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණිවිඩ නො එවූ කල්හි ද ‘කුකුස දුරු කරන්නෙමි යි හෝ, දුරු කරවාලන්නෙමි යි හෝ, මොහුට ධම් කපාවක් හෝ කරන්නෙමි’ යි සත්තාහකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණිවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවතිය යුතු ය.”

44. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙකුහට මිසදිටුවක් උපන්නේ වේ. හෙ තෙමේ ‘මට මිසදිටුවක් උපන්නේ ය. භික්ෂුහු එක්වා. භික්ෂූන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සමීපයට දූතයකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණිවිඩ නො එවූ කල්හි ද ‘මිසදිටුව බැහැර කරන්නෙමි යි හෝ, බැහැර කරවාලන්නෙමි යි හෝ, මොහුට ධම් කපාවක් හෝ කරන්නෙමි’ යි සත්තාහකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණිවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවතිය යුතු ය.”

45. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු ගරුධම්මං අජ්ඣාපනේනා හොති පරිවාසාරහො. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘අහං හි ගරුධම්මං අජ්ඣාපනේනා පරිවාසාරහො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පතිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘පරිවාසදුතං උස්සකකං කරිස්සාමි වා, අනුසාවෙස්සාමි වා, ගණපුරකො වා භවිස්සාමි’ ති. සත්තාහං සන්තිවතේනා කාතබ්බො.”

46. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු මූලාය පටිකස්සනාරහො හොති. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘අහං හි මූලාය පටිකස්සනාරහො ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පතිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘මූලාය පටිකස්සනං උස්සකකං කරිස්සාමි වා, අනුසාවෙස්සාමි වා, ගණපුරකො වා භවිස්සාමි’ ති. සත්තාහං සන්තිවතේනා කාතබ්බො.”

47. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු මානත්තාරහො හොති. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘අහං හි මානත්තාරහො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පතිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘මානත්තදුතං උස්සකකං කරිස්සාමි වා, අනුසාවෙස්සාමි වා, ගණපුරකො වා භවිස්සාමි’ ති. සත්තාහං සන්තිවතේනා කාතබ්බො.”

48. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු අබ්භානාරහො හොති. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘අහං හි අබ්භානාරහො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පතිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘අබ්භානං උස්සකකං කරිස්සාමි වා, අනුසාවෙස්සාමි වා, ගණපුරකො වා භවිස්සාමි’ ති. සත්තාහං සන්තිවතේනා කාතබ්බො.”

49. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස සඬෙසා කම්මං කත්තුකාමො හොති. තජ්ජනිදං වා නිදස්සං වා පබ්බාජනිදං වා පටිසාරණීදං වා උකෙඨපනිදං වා. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘සඬෙසා මෙ කම්මං කත්තුකාමො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පතිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘කිත්ති නු බො සඬෙසා කම්මං න කරෙය්‍ය. උත්තාය වා පරිණාමෙය්‍ය’ ති. සත්තාහං සන්තිවතේනා කාතබ්බො.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

45. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ගරු ඇවැතට පැමිණියේ පිරිවෙසට සුදුසු වූයේ වේ. හෙතෙමේ ‘මම ගරු ඇවැතට පැමිණියේ පිරිවෙසට සුදුසු වූයේ වෙමි. භික්ෂුහු එක්වා. භික්ෂූන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිධ නො එවූ කල්හි ද ‘පිරිවෙස් දීම ඉක්මන් කරන්නෙමි යි හෝ (කම්මාකාර) අස්වන්නෙමි යි හෝ, ගණපුරකයෙක් හෝ වන්නෙමි’ යි සත්තාහකරණීයයෙන් යායුතු ය. පණ්ණිවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

46. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ‘මූලායපටිකස්සන’ නම් විනයකමයට සුදුසු වූයේ වේ. හෙතෙමේ ‘මම ‘මූලායපටිකස්සන’ විනයකමයට සුදුසු වූයේ වෙමි. භික්ෂුහු එක්වා. භික්ෂූන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිධ නො එවූ කල්හි ද ‘මූලායපටිකස්සනකමය’ ඉක්මන් කරන්නෙමි යි හෝ, (කම්මාකාර) අස්වන්නෙමි යි හෝ, ගණපුරකයෙක් හෝ වන්නෙමි’ යි සත්තාහකරණීයයෙන් යායුතු ය. පණ්ණිවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

47. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ මානතට සුදුසු වේ. හෙතෙමේ ‘මම මානතට සුදුසු වූයේ වෙමි. භික්ෂුහු එක්වා. භික්ෂූන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිධ නො එවූ කල්හි ද මානත දීම ඉක්මන් කරන්නෙමි යි හෝ, (කම්මාකාර) අස්වන්නෙමි යි හෝ, ගණපුරකයෙක් හෝ වන්නෙමි’ යි සත්තාහකරණීයයෙන් යායුතු ය. පණ්ණිවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

48. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ අබ්භානතයට සුදුසු වූයේ වේ. හෙතෙමේ ‘මම අබ්භානතයට සුදුසු වූයේ වෙමි. භික්ෂුහු එක්වා. භික්ෂූන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිධ නො එවූ කල්හි ද ‘අබ්භානතය දීම ඉක්මන් කරන්නෙමි යි හෝ, (කම්මාකාර) අස්වන්නෙමි යි හෝ ගණපුරකයෙක් හෝ වන්නෙමි’ යි සත්තාහකරණීයයෙන් යායුතු ය. පණ්ණිවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

49. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙකුගට සමිස තෙමේ තප්පනීයකමය හෝ නියස්සකමය හෝ පබ්බාජනීයකමය හෝ පටිසාරණීයකමය හෝ උතෙධපණීයකමය හෝ කරුණු කැමැත්තේ වේ. හෙතෙමේ ‘සමිස තෙමේ මට කමයක් කරුණු කැමැත්තේ වේ. භික්ෂුහු එක්වා. භික්ෂූන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිධ නො එවූ කල්හි ද ‘සමිස තෙමේ හෙය් නම් කමී නො ම කරන්නේ ද? කමීය සැමැල්ලු බවට හෝ පෙරලන්නේ ද? යි සත්තාහකරණීයයෙන් යායුතු ය. පණ්ණිවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

50. “කතං වා පනස්ස හොති සඛෙසන කමමං නාඡ්ඡීයං වා නිදස්සං වා පබ්බාජ්ඡීයං වා පටිසාරණීයං වා උකෙඛප්ඡීයං වා. සො වෙ භික්ඛුනං සත්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘සඛෙසා මෙ කමමං අකාසි. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘කිනති භු ඛො සමමා වන්තෙය්‍ය?’ ලොමං පාතෙය්‍ය? නෙත්ථාරං වන්තෙය්‍ය? සඛෙසා නං කමමං පටිප්පස්සමොය්‍යා’ ති. සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.”

51. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුණීයා ගිලානා හොති. සා වෙ භික්ඛුනං සත්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘අහං හි ගිලානා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘ගිලානහත්තං වා පරිසෙසිස්සාමි, ගිලානුපට්ඨාකනත්තං වා පරිසෙසිස්සාමි, ගිලානහෙසඡ්ඡං වා පරිසෙසිස්සාමි, පුච්ඡිස්සාමි වා, උපට්ඨතිස්සාමි වා’ ති. සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.”

52. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුණීයා අනභිරති උප්පන්නා හොති. සා වෙ භික්ඛුනං සත්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘අනභිරති මෙ උප්පන්නා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘අනභිරති. චූපකා-සෙස්සාමි වාචූපකාසාපෙස්සාමි වා, ධම්මකථං වාස්සා කරිස්සාමි’ ති. සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.”

53. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුණීයා කුකකුච්චං උප්පන්නං හොති. සා වෙ භික්ඛුනං සත්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘කුකකුච්චං මෙ උප්පන්නං. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘කුකකුච්චං විනො-දෙස්සාමි වා, විනොදපෙස්සාමි වා, ධම්මකථං වාස්සා කරිස්සාමි’ ති. සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.”

54. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුණීයා දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති. සා වෙ භික්ඛුනං සත්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘දිට්ඨිගතං මෙ උප්පන්නං. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘දිට්ඨිගතං විවෙච්චෙස්සාමි වා, විවෙචාපෙස්සාමි වා, ධම්මකථං වාස්සා කරිස්සාමි’ ති. සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.”

55. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුණී ගරුධම්මං අඡ්ඤාපන්නා හොති මානත්තාරතා. සා වෙ භික්ඛුනං සත්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘අහං හි ගරුධම්මං අඡ්ඤාපන්නා මානත්තාරතා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘මානත්තාරතා උස්සුකකං කරිස්සාමි’ ති. සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

50. “මොහුට සමස්ථා විසින් ත්‍යාගිකමය හෝ නියමාකමය හෝ පබ්බාජනීයකමය හෝ පටිසාරණීයකමය හෝ උකෙතිපනීයකමය හෝ කරණ ලද්දේ වේ. තෙ තෙමේ “සමස්ත තෙමේ මට කමයක් කෙළේ ය. භික්ෂුහු එක්වා. භික්ෂුන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි” යි භික්ෂුන්ගේ සම්පයට දුතයකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ණවිධ නො එවූ කල්හි ද ‘කෙසේ නම් මනා කොට පවතින්නේ ද? මහණුන්ට අනුලෝම ව පවතින්නේ ද? කමයෙන් නිදහස් වන සේ පවතින්නේ ද? සමස්ත තෙමේ ඒ කමය සංසිදුවන්නේ ද? යි සත්තානකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතිසෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

51. “මහණෙනි, මෙහි මෙතෙණක් ගිලන් වූවා වේ. ඕ තොමෝ ‘මම ගිලන් වූවා වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සම්පයට දුතයකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ණවිධ නො එවූ කල්හි ද ‘ගිලන්බව’ හෝ සොයන්නෙමි. ගලානොපස්වායකයන් සදහා හෝ, බත් සොයන්නෙමි. ගිලන් බෙහෙත් හෝ සොයන්නෙමි. (සුවදක්) විවාරන්නෙමි යි හෝ, උවැටන් හෝ කරන්නෙමි’ යි සත්තානකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතිසෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

52. “මහණෙනි, මෙහි මෙතෙණකට කළකිරීමක් වේ. ඕ තොමෝ ‘මට කළකිරීමක් උපත. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සම්පයට දුතයකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ණවිධ නො එවූ කල්හි ද ‘කළකිරීම සංසිදුවන්නෙමි යි හෝ, සංසිදුවා ලන්නෙමි යි හෝ, මැට ධම් කපාවක් හෝ කරන්නෙමි යි සත්තානකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතිසෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

53. “මහණෙනි, මෙහි මෙතෙණකට කුකුසෙක් උපන්නේ වේ. ඕ තොමෝ ‘මට කුකුසෙක් උපන්නේ ය. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සම්පයට දුතයකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ණවිධ නො එවූ කල්හි ද ‘කුකුස දුරු කරන්නෙමි’ යි හෝ, දුරු කරවන්නෙමි යි හෝ, මැට ධම්කපාවක් හෝ කරන්නෙමි’ යි සත්තානකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතිසෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

54. “මහණෙනි, මෙහි මෙතෙණකට මිසදිටුවක් උපන්නේ වේ. ඕ තොමෝ ‘මට මිසදිටුවක් උපන්නේ ය. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සම්පයට දුතයකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ණවිධ නො එවූ කල්හි ද මිසදිටුව බැහැර කරන්නෙමි යි හෝ, බැහැර කරවන්නෙමි යි හෝ, මැට ධම්කපාවක් හෝ කරන්නෙමි’ යි සත්තානකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතිසෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

55. “මහණෙනි, මෙහි මෙතෙණක් ගරු ඇවැතට පැමිණියා මානතට සුදුසු වූවා වේ. ඕ තොමෝ ‘මම ගරු ඇවැතට පැමිණියා මානතට සුදුසු වූවා වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සම්පයට දුතයකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ණවිධ නො එවූ කල්හි ද මානත දීම ඉක්මන් කරන්නෙමි යි සත්තානකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතිසෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

56. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුණී මූලාය පටිකස්සනාරතා තොති. සා වෙ භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘අනං හි මූලාය පටිකස්සනාරතා ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘මූලාය පටිකස්සනං උස්සුකකං කරිස්සාමි’ති. සත්තාහං සනතිවතෙතා කාතබ්බො.’”

57. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුණී අබ්බානාරතා තොති. සා වෙ භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘අනං හි අබ්බානාරතා ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘අබ්බානං උස්සුකකං කරිස්සාමි’ති. සත්තාහං සනතිවතෙතා කාතබ්බො.’”

58. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුණියා සඛෙස්සා කම්මං කන්තුකාමො තොති තජ්ඣ්ඨියං වා නිදස්සං වා පබ්බාජ්ඣියං වා පටිසාරණීයං වා උතෙකප්ඣියං වා. සා වෙ භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘සඛෙස්සා මෙ කම්මං කන්තුකාමො. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘කිනති නු බො සඛෙස්සා කම්මං න කරෙය්‍ය? ලුභ්භාය වා පරිණාමෙය්‍ය’ති. සත්තාහං සනතිවතෙතා කාතබ්බො.’”

59. “කතං වා පනස්සා තොති සඛෙස්සන කම්මං තජ්ඣ්ඨියං වා නිදස්සං වා පබ්බාජ්ඣියං වා පටිසාරණීයං වා උතෙකප්ඣියං වා. සා වෙ භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘සඛෙස්සා මෙ කම්මං අකාසි. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: “කිනති නු බො සම්මා වතෙතෙය්‍ය? ලොමං පාවෙය්‍ය? තෙජ්ඣාරං වතෙතෙය්‍ය? සඛෙස්සා නං කම්මං පටිපසස්සමෙහෙය්‍ය’ති සත්තාහං සනතිවතෙතා කාතබ්බො.’”

60. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සිකඛමානා ගිලානා තොති. සා වෙ භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘අනං හි ගිලානා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘ගිලානහතනං වා පරිසෙසිස්සාමි, ගිලානුපට්ඨාක හතනං වා පරිසෙසිස්සාමි, ගිලානනෙසජ්ජං වා පරිසෙසිස්සාමි, පුච්ඡිස්සාමි වා, උපට්ඨිතිස්සාමි වා’ති. සත්තාහං සනතිවතෙතා කාතබ්බො.’”

56. “මහණෙනි, මෙහි මෙහෙණක් මූලායපටිකස්සනකමීයං සුදුසු වූවා වේ. ඔහු තොමෝ ‘මම මූලායපටිකස්සනකමීයං සුදුසු වූවා වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සම්පයට දුතයකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිධ නො එවූ කල්හි ද මූලායපටිකස්සනකමීය ඉක්මන් කරන්නෙමි’ යි සත්තානකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

57. “මහණෙනි, මෙහි මෙහෙණක් අබ්බාතයට සුදුසු වූවා වේ. ඔහු තොමෝ ‘මම අබ්බාතයට සුදුසු වූවා වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සම්පයට දුතයකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිධ නො එවූ කල්හි ද ‘අබ්බාතය ඉක්මන් කරන්නෙමි’ යි සත්තානකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

58. “මහණෙනි, මෙහි මෙහෙණකට සඬ්ඝ තෙමේ තප්පනීයකමීය හෝ තියස්සකමීය හෝ පඬ්ඛාප්තීයකමීය හෝ පටිසාරණීයකමීය හෝ උකෙඛපතීයකමීය හෝ කරණ කැමැත්තේ වේ. ඔහු තොමෝ ‘සඬ්ඝතෙමේ මට කමීයක් කරණ කැමැත්තේ ය. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සම්පයට දුතයකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිධ නො එවූ කල්හි ද ‘සඬ්ඝ තෙමේ කෙසේ නම් කමී නො කරන්නේ ද කමීය සැතැල්ලු කිරීම පිණිස හෝ පෙරළන්නේ දැයි සත්තානකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

59. “මැට සඬ්ඝයා විසින් තප්පනීයකමීය හෝ තියස්සකමීය හෝ පඬ්ඛාප්තීයකමීය හෝ පටිසාරණීයකමීය හෝ උකෙඛපතීයකමීය හෝ කරණ ලද්දේ වේ. ඔහු තොමෝ ‘සඬ්ඝ තෙමේ මට කමීයක් කෙළේ ය. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සම්පයට දුතයකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිධ නො එවූ කල්හි ද ‘කෙසේ නම් මනා කොට පවත්නේ ද? මහණුන්ට අනුලෝම ව පවත්නේ ද? කමීයෙන් නිදහස් වන සේ පවත්නේ ද? සඬ්ඝ තෙමේ ඒ කමීය සංසිදුවන්නේ ද’ යි සත්තානකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

60. “මහණෙනි, මෙහි නික්මෙන්නියක් තොමෝ ගිලන් වූවා වෙයි. ඔහු තොමෝ ‘මම ගිලන් වූවා වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සම්පයට දුතයකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිධ නො එවූ කල්හි ද ‘ගිලන් බත් හෝ සොයන්නෙමි. ගුලානොපස්ථායකයා සදහා හෝ බත් සොයන්නෙමි. ගිලන්බෙහෙත් හෝ සොයන්නෙමි. සුවදුක් හෝ විවාරන්නෙමි’ උවැටන් හෝ කරන්නෙමි’ යි සත්තානකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

61. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සික්ඛමානාය අනභිරති උප්පන්නා හොති. -පෙ- සික්ඛමානාය කුක්ඛුච්චං උප්පන්නං හොති. -පෙ- සික්ඛමානාය දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති. -පෙ- සික්ඛමානාය සික්ඛා කුපිතා හොති. සා වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: “සික්ඛා මෙ කුපිතා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘සික්ඛාසමාදානං උස්සුකකං කරිස්සාමි’ති සත්තාහං-සන්තිවතෙතා කාතබ්බො.”

62. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සික්ඛමානා උප්පමපජ්ඣකාමා හොති. සා වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘අහං හි උප්පමපජ්ඣකාමා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘උප්පමපදං උස්සුකකං කරිස්සාමි වා. අනුසාවෙස්සාමි වා, ගණපුරකො වා තවිස්සාමි’ති. සත්තාහං. සන්තිවතෙතා කාතබ්බො.”

63. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සාමණේරෙ ගිලානො හොති. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘අහං හි ගිලානො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’නති ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘ගිලානන්තතං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානුපට්ඨාකන්තතං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානතෙසජ්ජං වා පරියෙසිස්සාමි, පුච්ඡිස්සාමි වා, උපට්ඨි-තිස්සාමි වා’ති. සත්තාහං සන්තිවතෙතා කාතබ්බො.”

64. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සාමණේරස්ස අනභිරති උප්පන්නා හොති. -පෙ- සාමණේරස්ස කුක්ඛුච්චං උප්පන්නං හොති. -පෙ- සාමණේරස්ස දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති. -පෙ- සාමණේරො වස්සං පුච්ඡිතුකාමො හොති. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘අහං හි වස්සං පුච්ඡිතුකාමො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘පුච්ඡිස්සාමි වා. ආචික්ඛිස්සාමි වා’ති. සත්තාහං සන්තිවතෙතා කාතබ්බො.”

65. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සාමණේරො උප්පමපජ්ඣකාමො හොති. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘අහං හි උප්පමපජ්ඣකාමො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘උප්පමපදං උස්සුකකං කරිස්සාමි වා, අනුසාවෙස්සාමි වා, ගණපුරකො වා තවිස්සාමි’ති. සත්තාහං සන්තිවතෙතා කාතබ්බො.”

66. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සාමණේරී ¹ ගිලානා හොති. සා වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘අහං හි ගිලානා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘ගිලානන්තතං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානුපට්ඨාකන්තතං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානතෙසජ්ජං වා පරියෙසිස්සාමි, පුච්ඡිස්සාමි වා, උපට්ඨිතිස්සාමි වා’ති. සත්තාහං සන්තිවතෙතා කාතබ්බො.”

61. “මහණෙනි, මෙහි හික්මෙන්නියකට කළකිරීමක් වේ. -පෙ- හික්මෙන්නියකට කුකුසෙක් උපන්නේ වේ. -පෙ- හික්මෙන්නියකට මිසද්වුවක් උපන්නේ වේ. -පෙ- හික්මෙන්නියකගේ ශික්ෂා නොමෝ කිපියා වේ. ඔ නොමෝ ‘මාගේ ශික්ෂා නොමෝ කිපියා ය. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සම්පයට දුතයකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත නො එවූ කල්හි ද ‘ශික්ෂා-සමාදානය ඉක්මන් කරන්නෙමි’ යි සත්තානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

62. “මහණෙනි, මෙහි හික්මෙන්නියක් නොමෝ ‘මම උපසපන් වනු කැමැත්තී වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සම්පයට දුතයකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත නො එවූ කල්හි ද ‘උපසපදාව ඉක්මන් කරන්නෙමි යි හෝ, (කම්චදන්) අස්වන්නෙමි යි හෝ, ගණපුරකයෙක් හෝ වන්නෙමි’ යි සත්තානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

63. “මහණෙනි, මෙහි සාමණෙරයෙක් තෙමේ ගිලන් වූයේ වේ. හෙ තෙමේ ‘මම ගිලන් වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සම්පයට දුතයකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත නො එවූ කල්හි ද ‘ගිලන්බන් හෝ සොයන්නෙමි. ගලානොපසායකයන් සඳහා හෝ බන් සොයන්නෙමි. ගිලන් බෙහෙත් හෝ සොයන්නෙමි. (සුවදුක්) විවාරන්නෙමි යි හෝ, උවැටන් හෝ කරන්නෙමි’ යි සත්තානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

64. “මහණෙනි, මෙහි තෙරණකුට කළකිරීමක් වේ. -පෙ- තෙරණකු-තට කුකුසෙක් වේ. -පෙ- තෙරණකුකට මිසද්වුවක් වේ. -පෙ- තෙරණෙක් තෙමේ වස් විවාරණ කැමැත්තේ වේ. හෙ තෙමේ ‘මම වස් විවාරණ කැමැත්තේ වෙමි. භික්ෂුහු එක්වා. භික්ෂුන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සම්පයට දුතයකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත නො එවූ කල්හි ද ‘විවාරන්නෙමි යි හෝ කියන්නෙමි’ යි හෝ සත්තානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

65. “මහණෙනි, මෙහි තෙරණෙක් තෙමේ උපසපන් වනු කැමැත්තේ වේ. හෙ තෙමේ ‘මම උපසපන් වනු කැමැත්තේ වෙමි. භික්ෂුහු එක්වා භික්ෂුන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සම්පයට දුතයකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත නො එවූ කල්හි ද ‘උපසපදාව ඉක්මන් කරන්නෙමි යි හෝ, (කම්චදන්) අස්වන්නෙමි යි හෝ, ගණ-පුරකයෙක් හෝ වන්නෙමි’ යි සත්තානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

66. මහණෙනි, මෙහි තෙරණක් නොමෝ ගිලන් වූවා වේ. ඔ නොමෝ ‘මම ගිලන් වූවා වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සම්පයට දුතයකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත නො එවූ කල්හි ද ‘ගිලන්බන් හෝ සොයන්නෙමි. ගලානොපසායකයන් සඳහා හෝ බන් සොයන්නෙමි. ගිලන්බෙහෙත් හෝ සොයන්නෙමි. (සුවදුක්) විවාරන්නෙමි යි හෝ, උවැටන් හෝ කරන්නෙමි’ යි සත්තානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

67. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සාමණේරියා අනභිරතී උප්පන්නා හොති. -පෙ- සාමණේරියා කුකකුළුවං උප්පන්නා හොති. -පෙ- සාමණේරියා දිට්ඨි-ගතං උප්පන්නා හොති. -පෙ- සාමණේරී වස්සං පුච්ඡිතුකාමා හොති. සා වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණය්‍ය: ‘අතං හි වස්සං පුච්ඡිතුකාමා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘පුච්ඡිස්සාමි වා, ආචික්ඛිස්සාමි වා’ ති. සත්තාහං සන්තිවතෙතා කාතබ්බො.”

68. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සාමණේරී සික්ඛං සමාදිසිතුකාමා හොති. සා වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණය්‍ය: ‘අතං හි සික්ඛං සමාදිසිතුකාමා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘සික්ඛං සමාදුතං උස්සුකකං කරිස්සාමි’ ති. සත්තාහං සන්තිවතෙතා කාතබ්බො” ති.

69. තෙන බො පන සම්මෙත අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුනො මාතා ගිලානා හොති. සා පුත්තස්ස සන්තිකෙ දුතං පානෙසි: “අතං හි ගිලානා. ආගච්ඡතු මෙ පුත්තො. ඉච්ඡාමි පුත්තස්ස ආගත”න්ති.

70. අථ බො තස්ස භික්ඛුනො එතදුතොසි: “නගවතා පඤ්ඤාතතං සත්තන්තං සත්තාහකරණීයෙන පභිනෙ ගන්තුං; න තෙව අප්පභිනෙ. පඤ්ඤාතතං සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි ගන්තුං. පගෙව පභිනෙ.¹ අයං ව මෙ මාතා ගිලානා. සා ව අනුපාසිකා. කථං හු බො මයා පටිපජ්ජතබ්බ”න්ති.

71. නගවතො එතමස්සං ආරොවෙසු:- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සත්තන්තං සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි ගන්තුං. පගෙව පභිනෙ. භික්ඛුස්ස භික්ඛුණීයා සික්ඛමානාය සාමණේරස්ස සාමණේරියා මාතුයා ව පිතුස්ස ව. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඉමෙසං සත්තන්තං සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි ගන්තුං, පගෙව පභිනෙ. සත්තාහං සන්තිවතෙතා කාතබ්බො”

72. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස මාතා ගිලානා හොති. සා වෙ පුත්තස්ස සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණය්‍ය: ‘අතං හි ගිලානා. ආගච්ඡතු මෙ පුත්තො. ඉච්ඡාමි පුත්තස්ස ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘ගිලානනන්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානුපට්ඨාකනන්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානතෙසජ්ජං වා පරියෙසිස්සාමි, පුච්ඡිස්සාමි වා, උපට්ඨගිස්සාමි වා’ ති. සත්තාහං සන්තිවතෙතා කාතබ්බො.”

67. “මහණෙනි, මෙහි සාමනේරියකට කළකිරීමක් වේ. -පෙ-සාමනේරියකට කුකුසක් වේ. සාමනේරියකට මිසද්වුවක් වේ. -පෙ-සාමනේරියක් නොමෝ වස් විවාරණු කැමැත්තී වේ. ඔහු නොමෝ ‘මම වස් විවාරණු කැමැත්තී වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සමීපයට දුතියකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත නො එවූ කල්හි ද ‘විවාරන්තෙමි යි හෝ, කිසන්තෙමි’ යි හෝ සත්තානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

68. “මහණෙනි, මෙහි සාමනේරියක් නොමෝ ශික්ෂාසමාදානය කැමැත්තී වේ. ඔහු නොමෝ ‘මම ශික්ෂා සමාදන් වනු කැමැත්තී වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සමීපයට දුතියකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත නො එවූ කල්හි ද ‘ශික්ෂාසමාදානය ඉක්මන් කරන්තෙමි’ යි සත්තානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

69. එකල්හි එක්තරා මහණකුගේ මවු නොමෝ ගිලන් වූවා වේ. ඔහු නොමෝ “මම ගිලන් වූවා වෙමි. මාගේ පුත්‍රතෙමේ ඒවා. පුත්‍රයාගේ ඊම කැමැත්තෙමි” යි පුත්‍රයාගේ සමීපයට දුතියකු යැවූ ය.

70. එකල්හි ඒ භික්ෂුහුට “නාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පණ්ඩිත එවූ කල්හි සත් දෙනකුන්ගේ සමීපයට සත්තානකරණියයෙන් යන්ටත් පණ්ඩිත නො එවූ කල්හි ද සත් දෙනකුන්ගේ සමීපයට යන්ටත් පණ්ඩිත ලද්දේය. පණ්ඩිත එවූ කල්හි කියනු ම කීම? මාගේ මේ මවු නොමෝ ගිලන් වූවා ය. ඔහු නොමෝ උපාසිකාවක් නො වූවා ය. මා විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද?” යි මෙබඳු සිතෙක් උපත.

71. නාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පණ්ඩිත නො එවූ කල්හි ද සත් දෙනකුන්ගේ සමීපයට සත්තානකරණියයෙන් යන්ට අනුදනම්. පණ්ඩිත එවූ කල්හි කියනු ම කීම? මහණ මෙහෙණ භික්ෂුමත්තිය සාමනේරිය සාමනේරිය මවු පියා යන මේ සත් දෙනාගේ සමීපයට පණ්ඩිත නො එවූ කල්හි ද සත්තානකරණියයෙන් යන්ට අනුදනම්. පණ්ඩිත එවූ කල්හි කියනු ම කීම? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

72. “මහණෙනි, මෙහි මහණකුගේ මවු ගිලන් වූවා වේ. ඔහු නොමෝ ‘මම ගිලන් වූවා වෙමි. මාගේ පුත්‍ර තෙමේ ඒවා. පුත්‍රයාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි පුත්‍රයාගේ සමීපයට දුතියකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත නො එවූ කල්හි ද ගිලන් බත් හෝ සොයන්නෙමි. ගුලානොපසාදානයෙන් සදහා හෝ බත් සොයන්නෙමි. ගිලන් බෙහෙත් හෝ සොයන්නෙමි. විවාරන්තෙමි යි හෝ උවැටන් කරන්තෙමි’ යි හෝ සත්තානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත එවූ කල්හි කියනු ම කීම? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

73. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස පිතා ගිලානො තොති. සො වෙ පුත්තස්ස සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණය්‍ය: ‘අහං හි ගිලානො. ආගච්ඡතු මෙ පුත්තො. ඉච්ඡාමි පුත්තස්ස ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: “ගිලානභ්‍යතං වා පරියෙසිස්සාමි. ගිලානුපට්ඨාකන්තතං වා පරියෙසිස්සාමි. ගිලානභ්‍යසජ්ජං වා පරියෙසිස්සාමි. පුච්ඡිස්සාමි වා. උපට්ඨතිස්සාමි වා’ති, සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.”

74. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස භාතා ගිලානො තොති. සො වෙ භාතුනො සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණය්‍ය: ‘අහං හි ගිලානො. ආගච්ඡතු මෙ භාතා. ඉච්ඡාමි භාතුනො ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පභිනෙ න තෙව අප්පභිනෙ. සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.”

75. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස භගිනී ගිලානා තොති. සා වෙ භාතුනො සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණය්‍ය: ‘අහං හි ගිලානා. ආගච්ඡතු මෙ භාතා ඉච්ඡාමි භාතුනො ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පභිනෙ න තෙව අප්පභිනෙ. සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො”.

76. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස ඤාතකො ගිලානො තොති. සො වෙ භික්ඛුස්ස සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණය්‍ය: ‘අහං හි ගිලානො. ආගච්ඡතු භදන්තො. ඉච්ඡාමි භදන්තස්ස ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පභිනෙ. න තෙව අප්පභිනෙ. සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො”.

77. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුභනිකො¹ ගිලානො තොති. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණය්‍ය: ‘අහං හි ගිලානො. ආගච්ඡතතු භදන්තා. ² ඉච්ඡාමි භදන්තානං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පභිනෙ න තෙව අප්පභිනෙ. සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො”ති.³

78. තෙන බො පන සමයෙන සඬ්ඝස්ස මහාවග්ගාරො⁴ උද්දිගති. අඤ්ඤ නරෙත උපාසකෙන අරඤ්ඤ භණ්ඩං ඡේද්දිගිතං තොති. සො භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පාහෙසි. “සවෙ භදන්තා තං භණ්ඩං ආවගාපෙය්‍යං⁵, දජ්ජානං භදන්තානං තං භණ්ඩං” නති. නගචතො ඒතමඤ්ඤ ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සඬ්ඝකරණීයෙන ගන්තුං. සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො”ති.

වස්සාවාසභාණ්ඩාරං නිට්ඨිතං.

1. “භික්ඛුභනිකො” ම ඡ සං. P T S. ජ. ඩි.

2. “භික්ඛුභනිකො” අ ට්ඨි.

3. “ආගච්ඡතතු භික්ඛු” P T S.

4. “භාගබ්බො” ම ඡ සං. අ ඩි. ජ ඩි. තො ඩි. ම භු ට

5. “වග්ගාරො” ම ඡ සං. P T S. ජ. ඩි. අ ඩි.

6. “අවගාපෙය්‍යං” “අවගාරෙය්‍යං” ම ඡ සං. P T S

73. “මහණෙනි, මෙහි මහණකුගේ පියා ගිලන් වූයේ වේ. හෙතෙමේ ‘මම ගිලන් වූයේ වෙමි. මාගේ පුත්‍ර තෙමේ ඒවා. පුත්‍රයාගේ ඊම කැමැත්තෙමි, සි පුත්‍රයාගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිඩ නො එවූ කල්හි ද ‘ගිලන් බත් හෝ සොයන්නෙමි. ගුලානොපසායකයන් සඳහා බත් හෝ සොයන්නෙමි. ගිලන් බෙහෙත් හෝ සොයන්නෙමි. විවාරන්නෙමි සි හෝ උවැටන් හෝ කරන්නෙමි සි සත්‍යානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිඩ එවූ කල්හි කියනු කීම? සතියෙන් නැවතිය යුතු ය.”

74 “මහණෙනි, මෙහි මහණකුගේ බෑයෙක් ගිලන් වූයේ වේ. හෙතෙමේ ‘මම ගිලන් වූයේ වෙමි මාගේ ප්‍රානා තෙමේ ඒවා. බෑයාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ සි බෑයාගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිඩ එවූ කල්හි සත්‍යානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිඩ නො එවූ කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියෙන් නැවතිය යුතු ය.”

75 “මහණෙනි, මෙහි මහණකුගේ බුහුනක් ගිලන් වූවා වේ. ඔ තොමෝ ‘මම ගිලන් වූවා වෙමි. මාගේ ප්‍රානා තෙමේ ඒවා. ප්‍රානාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ සි බෑයාගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිඩ එවූ කල්හි සත්‍යානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිඩ නො එවූ කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියෙන් නැවතිය යුතු ය.”

76 “මහණෙනි, මෙහි මහණකුගේ නෑයෙක් ගිලන් වූයේ වේ. හෙ තෙමේ ‘මම ගිලන් වූයේ වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේ වහින සේක්වා. පින් වතුන් වහන්සේගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ සි මහණකුගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නේ නම්, පණ්ණිවිඩ එවූ කල්හි සත්‍යානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිඩ නො එවූ කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියෙන් නැවතිය යුතු ය.”

77. “මහණෙනි, මෙහි හික්කුන්ගේ මෙහෙකරුවෙක් ගිලන් වූයේ වේ. හෙතෙමේ ‘මම ගිලන් වූයේ වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේලා වහින සේක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ සි හික්කුන්ගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිඩ එවූ කල්හි සත්‍යානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිඩ නො එවූ කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියෙන් නැවතිය යුතු ය.”

78. එකල්හි සඤ්ජයාගේ මහාමිහාරයක් නැසී යයි. එක්තරාඋපාසකයකු විසින් වනයෙහි දවබඩු සිඳුවන ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ “පින්වතුන් වහන්සේලා ඒ බඩු අඳවා (ගෙන්වා) ගන්නාහු නම්, මම ඒ බඩු පින්වතුන් වහන්සේලාට දෙමි” සි හික්කුන්ගේ සම්පයට දුතියකු යැවී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකුලක. “මහණෙනි, සඤ්ජයා පිළිබඳ කටයුතු නිසා යන්ට අනුදැනීම. සතියෙන් නැවතිය යුතු ය ”

වස්සාවාසනාණ්ඩාරය නිමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. තෙන ඛො පන සමයෙන කොසලෙසු ජනපදෙසු අඤ්ඤානරඤ්ඤා ආවාසෙ වස්සුපගතා භික්ඛු වාලෙහි උබ්බාලා හොනති. ගණනාසුපි. පරිපාතො ඵතමස්ස ආරොවෙසු. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතා භික්ඛු වාලෙහි උබ්බාලා හොනති. ගණනනතිපි. පරිපාතොනතිපි. ‘එසෙව අනාරායො’ති පක්ඛම්භබ්බං. අනාපතති වස්සවෙජ්ජස්ස.”

2. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතා භික්ඛු සිරිංසපෙති උබ්බාලා හොනති. ඛංසනතිපි. පරිපාතොනතිපි. ‘එසෙව¹ අනාරායො’ති පක්ඛම්භබ්බං. අනාපතති වස්සවෙජ්ජස්ස.”

3. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතා භික්ඛු වොරෙහි උබ්බාලා හොනති, පිලුමපනතිපි. ආකොටෙනතිපි. ‘එසෙව අනාරායො’ති පක්ඛම්භබ්බං. අනාපතති වස්සවෙජ්ජස්ස.”

4. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතා භික්ඛු පිසාවෙහි උබ්බාලා හොනති. ආවිසනතිපි. ඔජ්ඣෙ කරනති². ‘එසෙව අනාරායො’ති පක්ඛම්භබ්බං. අනාපතති වස්සවෙජ්ජස්ස.”

5. ‘ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතානං භික්ඛුනං ගාමො අග්ගිනා දඬෙසා හොති. භික්ඛු පිණ්ඩකෙන කිලමනති. ‘එසෙව අනාරායො’ති පක්ඛම්භබ්බං. අනාපතති වස්සවෙජ්ජස්ස.

6. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතානං භික්ඛුනං සෙනාසනං අග්ගිනා දඬෙසා හොති. භික්ඛු සෙනාසනෙන කිලමනති. ‘එසෙව අනාරායො’ති පක්ඛම්භබ්බං. අනාපතති වස්සවෙජ්ජස්ස.”

7. “ඉධ පන භික්ඛවෙ වස්සුපගතානං භික්ඛුනං ගාමො උදකෙන වුලුහා හොති. භික්ඛු පිණ්ඩකෙන කිලමනති. ‘එසෙව අනාරායො’ති පක්ඛම්භබ්බං. අනාපතති වස්සවෙජ්ජස්ස.”

8. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතානං භික්ඛුනං සෙනාසනං උදකෙන වුලුහා හොති. භික්ඛු සෙනාසනෙන කිලමනති. ‘එසෙව අනාරායො’ති පක්ඛම්භබ්බං. අනාපතති. වස්සවෙජ්ජස්සා” ති.

9. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරඤ්ඤා ආවාසෙ වස්සුපගතානං භික්ඛුනං ගාමො වොරෙහි වුට්ඨාපිතො³ හොති. හගවතො ඵතමස්ස ආරොවෙසු. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යෙන ගාමො, තෙන ගනතු” නති. ගාමො දොධා පභිජ්ජිත්⁴. හගවතො ඵතමස්ස ආරොවෙසු. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යෙන ඛහුතරා, තෙන ගනතු” නති. ඛහුතරා අස්සඤ්ඤා හොනති අප්පසන්නා. හගවතො ඵතමස්ස ආරොවෙසු. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යෙන සඤ්ඤා පසන්නා, තෙන ගනතු” නති.

1. “එසා” ම නු ර. 2. “හනති” “හරනතිපි” ම ඡ සා. සි.

3. “වුට්ඨාපි” ම ඡ සා. P.T.S. ම නු ර. හො වි.

4. “භිජ්ජිත්” ම ඡ සා. P.T.S. හො වි. අ වි. ම නු ර. ජ වි.

1. එකල්හි කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා ආවාසයෙක වස් එළැඹි භික්ෂුහු වණ්ඩවනමාගයන් විසින් පෙළන ලද්දහු වෙති. අල්වා ද ගත්හ. මරා ද හෙළාහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මෙහි වස් එළැඹි භික්ෂුහු වණ්ඩවනමාගයන් විසින් පෙළන ලද්දහු වෙත්. අල්වා ද ගණිත්. මරා ද හෙළත්. ‘මේ ම අනතරාය ය’යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිඳීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

2. “මහණෙනි, මෙහි වස් එළැඹි භික්ෂුහු සජීයන් විසින් පෙළන ලද්දහු වෙත්. බැසීම ද කෙරෙත්. මරා ද හෙළත්. ‘මේ ම අනතරාය ය’ යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිඳීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

3. “මහණෙනි, මෙහි වස් එළැඹි භික්ෂුහු සොරුන් විසින් පෙළන ලද්දහු වෙත්. අල්ලා ගණිත්. ආයුධ වලින් පහර ද දෙත් ‘මේ ම අනතරාය ය’යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිඳීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

4. “මහණෙනි, මෙහි වස් එළැඹි භික්ෂුහු පියාවයන් විසින් පෙළන ලද්දහු වෙත්. ආවිෂ්ට ද වෙත්. ශරීරඔපාව ද ගණිත්. ‘මේ ම අනතරාය ය’යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිඳීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

5. “මහණෙනි, මෙහි වස් එළැඹි භික්ෂුන්ගේ ගම ගින්නෙන් දැවුනේ වේ. භික්ෂුහු ආහාරයෙන් කලාන්න වෙති. ‘මේ ම අනතරාය ය’යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිඳීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

6. “මහණෙනි, මෙහි වස් එළැඹි භික්ෂුන්ගේ සෙනසුන් ගින්නෙන් දැවුනේ වේ. භික්ෂුහු සෙනසුනෙන් කලාන්න වෙත්. ‘මේ ම අනතරාය ය’යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිඳීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

7. “මහණෙනි, මෙහි වස් එළැඹි භික්ෂුන්ගේ ගම ජලයෙන් යට වී ය. භික්ෂුහු ආහාරයෙන් කලාන්න වෙත්. ‘මේ ම අනතරාය ය’ යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිඳීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

8. “මහණෙනි, මෙහි වස් එළැඹි භික්ෂුන්ගේ සෙනසුන ජලයෙන් යට වී ය. භික්ෂුහු සෙනසුනෙන් කලාන්න වෙත්. ‘මේ ම අනතරාය ය’යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිඳීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

9. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක වස් එළැඹි භික්ෂුන්ගේ ගම සොරුන් විසින් නගා හරිණි ලද්දේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගම පිහිටි තැනට යන්ට අනුදැනිම”. ගම දෙකට බිඳුනේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ඉතා බොහෝ ගණනක් ගම් වැස්සන් ඇති තැනට යන්ට අනුදැනිම” ඉතා බොහෝ දෙනෙක් ඉඬා නැත්තෝ නො පහන් වුවෝ වෙති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සැදූතැනි පහන් මිනිසුන් ඇති තැනට යන්ට අනුදැනිම”.

10. තෙන බො පන සමයෙන කොසලෙසු ජනපදෙසු අඤ්ඤානරඝමිං ආවාසෙ වස්සුපගතා භික්ඛු න ලභිංසු දුබ්බස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදන්ථං පාරිසුරිං. හගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතා භික්ඛු න ලහනති දුබ්බස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදන්ථං පාරිසුරිං. ‘එසෙව අනතරායො’ ති පකකමිතබ්බං. අනාපතති වස්සචෙජ්දස්ස.

11. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතා භික්ඛු ලහනති දුබ්බස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදන්ථං පාරිසුරිං. න ලහනති සප්පායාති භොජනාති. ‘එසෙව අනතරායො’ ති පකකමිතබ්බං. අනාපතති වස්සචෙජ්දස්ස.”

12. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතා භික්ඛු ලහනති දුබ්බස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදන්ථං පාරිසුරිං. ලහනති සප්පායාති භොජනාති. න ලහනති සප්පායාති භෙසජ්ජාති. ‘එසෙව අනතරායො’ ති පකකමිතබ්බං. අනාපතති වස්සචෙජ්දස්ස.”

13. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතා භික්ඛු ලහනති දුබ්බස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදන්ථං පාරිසුරිං. ලහනති සප්පායාති භොජනාති. ලහනති සප්පායාති. නෙසජ්ජාති න ලහනති පතිරුපං උපට්ඨාකං. ‘එසෙව අනතරායො’ ති පකකමිතබ්බං. අනාපතති වස්සචෙජ්දස්ස.”

14. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතා භික්ඛු ඉත්ථි නිමනෙතති: ‘එහි හනෙත, හිරඤ්ඤං වා තෙ දෙමි. සුවණ්ණං වා තෙ දෙමි. බෙතනං වා තෙ දෙමි. වජ්ඣං වා තෙ දෙමි. ගාච්චං වා තෙ දෙමි. ගාච්චං වා තෙ දෙමි. දුසං වා තෙ දෙමි. දුසිං වා තෙ දෙමි. ධිතරං වා තෙ දෙමි හරියන්ථාය. අහං වා තෙ හරියා භොමි. අඤ්ඤං වා තෙ හරියං ආනෙමි” ති. තත්ථු වෙ භික්ඛුනො එවං භොති: ‘ලහුපරිවතනං බො විතනං චුතනං හගවතා. සියාපි මෙ බ්‍රහ්මචරියස්ස අනතරායො’ ති. පකකමිතබ්බං අනාපතති වස්සචෙජ්දස්ස.

15. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතා භික්ඛු වෙසී නිමනෙතති. -පෙ- ථුලලුභාමාරි නිමනෙතති. -පෙ- පණ්ඩකො නිමනෙතති. -පෙ- ඤ්ඤාකා නිමනෙතති. -පෙ- රාජානො නිමනෙතති. -පෙ- වොරා නිමනෙතති. -පෙ- බුත්තා නිමනෙතති. ‘එහි හනෙත, හිරඤ්ඤං වා තෙ දෙම. සුවණ්ණං වා තෙ දෙම. බෙතනං වා තෙ දෙම. වජ්ඣං වා තෙ දෙම. ගාච්චං වා තෙ දෙම. ගාච්චං වා තෙ දෙම. දුසං වා තෙ දෙම. දුසිං වා තෙ දෙම. ධිතරං වා තෙ දෙම හරියන්ථාය. අඤ්ඤං වා තෙ හරියං ආනෙමා’ ති. තත්ථු වෙ භික්ඛුනො එවං භොති: ‘ලහුපරිවතනං බො විතනං චුතනං හගවතා. සියාපි මෙ බ්‍රහ්මචරියස්ස අනතරායො’ ති. පකකමිතබ්බං. අනාපතති වස්සචෙජ්දස්ස.”

10. එකල්හි කොසොල්දනව්වෙහි එක්තරා ආවාසයෙක වස් එළැඹි භික්ෂුහු රථ වූ හෝ මිහිරි වූ හෝ බොජුන් සැහෙන පමණ නො ලැබූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මෙහි වස් එළැඹි භික්ෂුහු රථ වූ හෝ මිහිරි වූ හෝ බොජුන් සැහෙන පමණ නො ලබන්. ‘මේ ම අන්තරාය ය’යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිඳීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

11. “මහණෙනි, මෙහි වස් එළැඹි භික්ෂුහු රථ වූ හෝ මිහිරි වූ හෝ බොජුන් සැහෙන පමණ ලබන්. හිත වූ බොජුන් නො ලබන්. ‘මේ ම අන්තරාය ය’යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිඳීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

12. “මහණෙනි, මෙහි වස් එළැඹි භික්ෂුහු රථ වූ හෝ මිහිරි වූ හෝ බොජුන් සැහෙන පමණ ලබන්. හිත වූ බොජුන් ලබන්. හිත වූ බෙහෙත් නො ලබන්. ‘මේ ම අන්තරාය ය’යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිඳීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

13. “මහණෙනි, මෙහි වස් එළැඹි භික්ෂුහු රථ වූ හෝ මිහිරි වූ හෝ බොජුන් සැහෙන පමණ ලබන්. හිත වූ බොජුන් ලබන්. හිත වූ බෙහෙත් ලබන්. සුදුසු වූ උපසායකයකු නො ලබන්. ‘මේ ම අන්තරාය ය’යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිඳීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

14. “මහණෙනි, මෙහි සත්‍රියක් ‘සාමිනි, එනු මැනව. නුඹ වහන්සේට අමුරන් හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට රන් හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට කෙතක් හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට වන්තක් හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට ගවයකු හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට දැසියක හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට දසයකු හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට දැසියකු හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට භායාංගිව පිණිස දූව හෝ දෙමු. මම හෝ නුඹවහන්සේගේ භායාංගි වෙමි. නුඹ වහන්සේට අන් බිරියක හෝ ගෙණෙමු’ යි වස් එළැඹි භික්ෂුනමකට නිමන්ත්‍රණය කෙරෙ යි. එහි දී ඒ භික්ෂුහුට ‘සිත යුතු ව පෙරළේ ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ම ය. මාගේ බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යයට අන්තරායයෙක් වන්නේ ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, බැහැර යා යුතු ය. වස සිඳීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

15. “මහණෙනි, මෙහි වස් එළැඹි භික්ෂුනමකට වෙසඟනක් නිමන්ත්‍රණය කරයි. -පෙ- විවාහයට නො පැමිණ වයසට පත් සත්‍රියක් නිමන්ත්‍රණය කරයි. -පෙ- පණ්ඩකයෙක් නිමන්ත්‍රණය කරයි. -පෙ- නෑයෝ නිමන්ත්‍රණය කරන්. -පෙ- රජහු නිමන්ත්‍රණය කරන්. -පෙ- සොරු නිමන්ත්‍රණය කරන්. -පෙ- බුච්ඡෝ හෝ ‘සාමිනි, එනු මැනව. නුඹ වහන්සේට අමුරන් හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට රන් හෝ දෙමු. නුඹවහන්සේට කෙතක් හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට වන්තක් හෝ දෙමු. නුඹවහන්සේට ගවයකු හෝ දෙමු. නුඹවහන්සේට දෙනකු හෝ දෙමු. නුඹවහන්සේට දසයකු හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට දැසියක හෝ දෙමු. භායාංගිව පිණිස නුඹ වහන්සේට දූව හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට අන් බිරියක හෝ ගෙණෙමු’ යි. නිමන්ත්‍රණය කරන්. එහි දී ඒ භික්ෂුහුට ‘සිත යුතු ව පෙරළේ ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. මාගේ බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යයට අන්තරායයෙක් වන්නේ ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම් බැහැර යා යුතු ය. වස සිඳීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

16. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතො භික්ඛු අස්සාමිකං නිබ්බං පස්සති. තනු වෙ භික්ඛුනො එවං හොති: ‘ලුත්ථරිවතනං බො චිතතං චුතතං භගවතා. සියාපි මෙ බ්‍රහ්මචරියස්ස අනතරායො’ ති පක්ඛමිතබ්බං. අනාපතති වස්සචෙජ්දස්ස.”

17. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතො භික්ඛු පස්සති සමබ්‍රහ්මෙ භික්ඛු සම්ඝහෙදය පරක්ඛමනෙත. තනු වෙ භික්ඛුනො එවං හොති ‘ගරුකො බො සම්ඝහෙදෙ චුතතො භගවතා. මා මසි සමමුඛිභුතෙ සඛෙසා භිජ්ජ’ ති පක්ඛමිතබ්බං. අනාපතති වස්සචෙජ්දස්ස.”

18. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතො භික්ඛු සුණංති ‘අසුකස්මිං කිර ආවාසෙ සමබ්‍රහ්මෙ භික්ඛු සම්ඝහෙදය පරක්ඛමනෙති’ ති. තනු වෙ භික්ඛුනො එවං හොති: ‘ගරුකො බො සම්ඝහෙදෙ චුතතො භගවතා. මා මසි සමමුඛිභුතෙ සඛෙසා භිජ්ජ’ ති පක්ඛමිතබ්බං. අනාපතති වස්සචෙජ්දස්ස.”

19. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතො භික්ඛු සුණංති ‘අසුකස්මිං කිර ආවාසෙ සමබ්‍රහ්මෙ භික්ඛු සම්ඝහෙදය පරක්ඛමනෙති’ ති. තනු වෙ භික්ඛුනො එවං හොති: ‘තෙ බො මෙ භික්ඛු මිත්තා. ත්‍යාගං වක්ඛාමි. - ගරුකො බො ආවුසො, සම්ඝහෙදෙ චුතතො භගවතා. මා ආයස්මන්තානං සම්ඝහෙදෙ රුච්චිත්ථාති. කරිස්සන්ති මෙ වචනං. සුස්සුසිස්සන්ති. සොනං ඔද්භිස්සන්ති’ ති පක්ඛමිතබ්බං. අනාපතති වස්සචෙජ්දස්ස.”

20. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතො භික්ඛු සුණංති ‘අසුකස්මිං කිර ආවාසෙ සමබ්‍රහ්මෙ භික්ඛු සම්ඝහෙදය පරක්ඛමනෙති’ ති. තනු වෙ භික්ඛුනො එවං හොති: ‘තෙ බො මෙ භික්ඛු ත මිත්තා. අපි ව යෙ තෙසං මිත්තා, තෙ මෙ මිත්තා. ත්‍යාගං වක්ඛාමි. තෙ චුත්තා තෙ වක්ඛන්ති - ගරුකො බො ආවුසො සම්ඝහෙදෙ චුතතො භගවතා, මා ආයස්මන්තානං සම්ඝහෙදෙ රුච්චිත්ථාති. කරිස්සන්ති මෙ ¹ වචනං, සුස්සුසිස්සන්ති. සොනං ඔද්භිස්සන්ති’ ති පක්ඛමිතබ්බං. අනාපතති වස්සචෙජ්දස්ස.”

21. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතො භික්ඛු සුණංති ‘අසුකස්මිං කිර ආවාසෙ සමබ්‍රහ්මෙ භික්ඛු සම්ඝහෙදෙ භික්ඛු සඛෙසා භිජ්ජන්තා’ ති. තනු වෙ භික්ඛුනො එවං හොති: ‘තෙ බො මෙ භික්ඛු මිත්තා, ත්‍යාගං වක්ඛාමි - ගරුකො බො ආවුසො සංඝහෙදෙ චුතතො භගවතා. මා ආයස්මන්තානං සංඝහෙදෙ රුච්චිත්ථාති. කරිස්සන්ති මෙ වචනං. සුස්සුසිස්සන්ති. සොනං ඔද්භිස්සන්ති’ ති පක්ඛමිතබ්බං. අනාපතති වස්සචෙජ්දස්ස.”

16. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලාභි මහණෙක් තෙමේ හිමියන් නැති නිධානයක් දකී යි. එහි දී ඒ මහණහුට ‘සිත වතා පෙරළේ ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. මාගේ බ්‍රහ්මවය්‍යයට අන්තරායයෙක් වන්නේ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, බැහැර යා යුතු ය. වස සිද්ධිමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

17. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලාභි මහණෙක් තෙමේ සම්ඝනෙදයට උත්සාහ කරන්නා වූ බොහෝ භික්ෂූන් දකී. එහි දී ඒ මහණහුට ‘සම්ඝනෙදය තෙමේ බැරූරුම් ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. මා හමු ව සිටිය දී සම්ඝ තෙමේ නො බිඳේවා’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, බැහැර යා යුතු ය. වස සිද්ධිමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

18. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලාභි මහණෙක් ‘අසවල් ආවාසයෙහි බොහෝ භික්ෂූහු සම්ඝනෙදයට උත්සාහ කෙරෙත් ල’ යි අසයි. එහි දී ඒ මහණහුට ‘සම්ඝනෙදය බැරූරුම් ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. මා හමු ව සිටිය දී සම්ඝනෙදය නො බිඳේවා’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, බැහැර යා යුතු ය. වස සිද්ධිමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

19. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලාභි මහණෙක් ‘අසවල් ආවාසයෙහි බොහෝ භික්ෂූහු සම්ඝනෙදයට උත්සාහ කෙරෙත් ල’ යි අසයි. එහි දී ඒ මහණහුට ‘භික්ෂූහු මාගේ මිත්‍රයෝ ය. මම ඔවුන්ට ‘ඇවැත්නි, සම්ඝනෙදය බැරූරුම් ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. ආයුෂමතුන් හට සම්ඝනෙදය රුචි නො වේවා’ යි කියන්නෙමි. ඔහු මාගේ වචනය කරන්නෝ ය. අසන්නෝ ය. කන් යොමු කරන්නෝ ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, යා යුතු ය. වස සිද්ධිමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

20. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලාභි මහණෙක් ‘අසවල් ආවාසයෙහි බොහෝ භික්ෂූහු සම්ඝනෙදයට උත්සාහ කෙරෙත් ල’ යි අසයි. මහණෙනි, එහි දී මහණහුට ‘ඒ භික්ෂූහු මාගේ මිත්‍රයෝ නො වෙති. එතෙක් යම් කෙනෙක් ඔවුන්ගේ මිත්‍රයෝ වෙත් ද, ඔහු මාගේ මිත්‍රයෝ ය. මම ඔවුන්ට කියන්නෙමි. (මා විසින්) කියන ලද ඔහු ඔවුන්ට ‘ඇවැත්නි, සම්ඝනෙදය බැරූරුම් ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. ආයුෂමතුන් හට සම්ඝනෙදය රුචි නො වේවා’ යි කියන්නාහු ය. මාගේ වචනය කරන්නෝ ය. අසන්නෝ ය. කන් යොමු කරන්නෝ ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, යා යුතු ය. වස සිද්ධිමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

21. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලාභි මහණෙක් ‘අසවල් ආවාසයෙහි බොහෝ භික්ෂූන් විසින් සම්ඝ තෙමේ බිඳීන ලද්දේ ල’ යි අසයි. එහි දී මහණහුට “ඒ භික්ෂූහු මාගේ මිත්‍රයෝ ය. මම ඔවුන්ට ‘ඇවැත්නි, සම්ඝනෙදය බැරූරුම් ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. ආයුෂමතුන් හට සම්ඝනෙදය රුචි නො වේවා’ යි කියන්නෙමි. ඔහු මාගේ වචනය කරන්නෝ ය. අසන්නෝ ය. කන් යොමු කරන්නෝ ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, යා යුතු ය. වස සිද්ධිමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

22. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතො භික්ඛු සුණාති: ‘අසුකසමිං කිර ආවාසෙ සමබ්බුලාහි භික්ඛුණී සමෙසා භිනො’” ති. තත්‍ර වෙ භික්ඛුනො ඵලං හොති: ‘තෙ බො මෙ භික්ඛු න මිත්තා. අපි ව යෙ තෙසං මිත්තා, තෙ මෙ මිත්තා. තානං වකංඛි. තෙ චුත්තා තෙ වකංඛනී - ගරුකො බො ආචුසො, සමිසනෙදො චුත්තො භගවතා. මා ආයසම න්නානං සමිසනෙදො රුච්චිත්ථා’ ති. කරියසානති මෙ¹ වචනං. සුසුසිසානති. සොනං ඔදගිසානති’ති පකකමිත්තං. අනාපතති වසංචෙජ්දසා.”

23. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතො භික්ඛු සුණාති: ‘අසුකසමිං² කිර ආවාසෙ සමබ්බුලා භික්ඛුණීයො සමිසනෙදො පරකකමනති’ ති. තත්‍ර වෙ භික්ඛුනො ඵලං හොති: ‘තා බො මෙ භික්ඛුණීයො මිත්තා. තානං වකංඛි - ගරුකො බො භගිනියො සමිසනෙදො චුත්තො භගවතා. මා භගිනීනං සමිසනෙදො රුච්චිත්ථා’ ති කරියසානති. මෙ වචනං. සුසුසිසානති. සොනං ඔදගිසානති’ ති පකකමිත්තං. අනාපතති වසංචෙජ්දසා.”

24. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතො භික්ඛු සුණාති: ‘අසුකසමිං කිර ආවාසෙ සමබ්බුලා භික්ඛුණීයො සමිසනෙදො පරකකමනති’ ති. තත්‍ර වෙ භික්ඛුනො ඵලං හොති: ‘තා බො මෙ භික්ඛුණීයො න මිත්තා. අපි ව යා තාසං මිත්තා, තා මෙ මිත්තා. තානං වකංඛි. තා චුත්තා තා වකංඛනී - ගරුකො බො භගිනියො සංඝනෙදො චුත්තො භගවතා. මා භගිනීනං සංඝනෙදො රුච්චිත්ථා’ ති. කරියසානති මෙ වචනං. සුසුසිසානති. සොනං ඔදගිසානති’ති පකකමිත්තං. අනාපතති වසංචෙජ්දසා.”

25. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතො භික්ඛු සුණාති: ‘අසුකසමිං කිර ආවාසෙ සමබ්බුලාහි භික්ඛුණීහි සමෙසා භිනො’ ති. තත්‍ර වෙ භික්ඛුනො ඵලං හොති ‘තා බො මෙ භික්ඛුණීයො න මිත්තා. අපි ව යා තාසං මිත්තා, තා මෙ මිත්තා. තානං වකංඛි. තා චුත්තා තා වකංඛනී - ගරුකො බො භගිනියො සංඝනෙදො චුත්තො භගවතා. මා භගිනීනං සංඝනෙදො රුච්චිත්ථා’ ති. කරියසානති මෙ වචනං. සුසුසිසානති. සොනං ඔදගිසානති’ති පකකමිත්තං. අනාපතති වසංචෙජ්දසා.”

26. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතො භික්ඛු සුණාති: ‘අසුකසමිං කිර ආවාසෙ සමබ්බුලාහි භික්ඛුණීහි සමෙසා භිනො’ ති. තත්‍ර වෙ භික්ඛුනො ඵලං හොති ‘තා බො මෙ භික්ඛුණීයො න මිත්තා. අපි ව යා තාසං මිත්තා, තා මෙ මිත්තා. තානං වකංඛි. තා චුත්තා තා වකංඛනී - ගරුකො බො භගිනියො සමිසනෙදො චුත්තො භගවතා. මා භගිනීනං සමිසනෙදො රුච්චිත්ථා’ ති. කරියසානති මෙ වචනං. සුසුසිසානති. සොනං ඔදගිසානති’ති පකකමිත්තං. අනාපතති වසංචෙජ්දසා” ති.

1. “තෙසං” ම ඡ සං. අ වී. ජ පු.

2. “අසුකසමිං” ම ඡ සං. P T S.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

22. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලාභි මහණෙක් ‘අසවල් ආවාසයෙහි බොහෝ භික්ෂුන් විසින් සමස්ත තෙමේ බිඳින ලද්දේ’ යි අසයි. එහි දී ඒ මහණහුට ‘ඒ භික්ෂුහු මාගේ මිත්‍රයෝ නො වෙති. එහෙත් යම් කෙනෙක් ඔවුන්ගේ මිත්‍රයෝ වෙත් ද, ඔහු මාගේ මිත්‍රයෝ ය. මම ඔවුන්ට කියන්නෙමි. මා විසින් කියන ලද ඔහු ඔවුන්ට ‘ඇවැත්නි, සමස්තෙදය බැරැරුම් ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. ආයුෂමතුන්කට සමස්තෙදය රුචි නො වේවා’ යි කියන්නාහු ය. මාගේ වචනය කරන්නාහු ය. අසන්නාහු ය. කන් යොමු කරන්නාහු’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, යා යුතු ය. වස සිදීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

23. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලාභි මහණෙක් ‘අසවල් ආවාසයෙහි බොහෝ මෙහෙණෝ සමස්තෙදයට උත්සාහ කරත් ල’ යි අසයි. එහි දී මහණහුට ‘ඒ මෙහෙණෝ මාගේ මිත්‍රයෝ ය. ඔවුන්ට මම ‘නැගතියෙහි, සමස්තෙදය බැරැරුම් ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. නැගතියන්ට සමස්තෙදය රුචි නො වේවා’ යි කියන්නෙමි. මාගේ වචනය කරන්නාහු ය. අසන්නාහු ය. කන් යොමු කරන්නාහු ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, යා යුතු ය. වස සිදීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

24. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලාභි මහණෙක් ‘අසවල් ආවාසයෙහි බොහෝ මෙහෙණෝ සමස්තෙදයට උත්සාහ කරත් ල’ යි අසයි. එහි දී ඒ මහණහුට ‘ඒ මෙහෙණෝ මාගේ මිත්‍රයෝ නො වෙත්. එහෙත් යම් කෙනෙක් ඔවුන්ගේ මිත්‍රයෝ වෙත් ද, ඔහු මාගේ යෙහෙළියෝ වෙත්. මම ඔවුන්ට කියන්නෙමි. (මා විසින්) කියන ලද ඔහු, ඔවුන්ට - නැගතියෙහි, සමස්තෙදය බැරැරුම් ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. නැගතියන්ට සමස්තෙදය රුචි නො වේවා’ යි කියන්නාහු ය. මාගේ වචනය කරන්නාහු ය. අසන්නාහු ය. කන් යොමු කරන්නාහු’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, යා යුතු ය. වස සිදීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

25. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලාභි මහණෙක් ‘අසවල් ආවාසයෙහි බොහෝ මෙහෙණන් විසින් සමස්ත තෙමේ බිඳින ලද්දේ’ යි අසයි. එහි දී ඒ මහණහුට ඒ මෙහෙණෝ මාගේ යෙහෙළියෝ ය. මම ඔවුන්ට ‘නැගතියෙහි, සමස්තෙදය බැරැරුම් ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. නැගතියන්ට සමස්තෙදය රුචි නො වේවා’ යි කියන්නෙමි. මාගේ වචනය කරන්නාහු ය. අසන්නාහු ය. කන් යොමු කරන්නාහු ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, යා යුතු ය. වස සිදීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

26. මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලාභි මහණෙක් ‘අසවල් ආවාසයෙහි බොහෝ මෙහෙණන් විසින් සමස්ත තෙමේ බිඳින ලද්දේ’ යි අසයි. එහි දී මහණහුට ‘ඒ මෙහෙණෝ මාගේ යෙහෙළියෝ නො වෙත්. එහෙත් යම් මෙහෙණෝ ඔවුන්ගේ මිත්‍රයෝ වෙත් ද, ඔවුන් මාගේ මිත්‍රයෝ ය. මම ඔවුන්ට කියන්නෙමි. (මා විසින්) කියන ලද ඔහු, ඔවුන්ට - නැගතියෙහි, සමස්තෙදය බැරැරුම් ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. නැගතියන්ට සමස්තෙදය රුචි නො වේවා’ යි කියන්නාහු ය. මාගේ වචනය කරන්නාහු ය. අසන්නාහු ය. කන් යොමු කරන්නාහු ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, යා යුතු ය. වස සිදීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

27. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු වජේ වස්සං උපගන්තුකාමො හොති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වජේ වස්සං උපගන්තු”නති. වජො වුට්ඨාසි. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යෙන වජො, තෙන ගන්තු”නති.

28. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු උපකට්ඨාය වස්සුපනාසිකාය සන්තෙත ගන්තුකාමො හොති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සන්තෙ වස්සං උපගන්තු”නති.

29. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු උපකට්ඨාය වස්සුපනාසිකාය නාවාය ගන්තුකාමො හොති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, නාවාය වස්සං උපගන්තු”නති.

30. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු රුක්ඛසුසිරෙ වස්සං උපගව්ඡ්ඤති. මනුස්සා උජ්ඣායනති. ඩියනති. විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි පිසාචිලලිකා” ති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, රුක්ඛසුසිරෙ වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගව්ඡ්ඤස්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්සා” ති.

31. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු රුක්ඛවිට්ඨිකා වස්සං උපගව්ඡ්ඤති. මනුස්සා උජ්ඣායනති. ඩියනති. විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි මිගලුදුකා” ති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, රුක්ඛවිට්ඨිකා වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගව්ඡ්ඤස්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්සා” ති.

32. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අජේඣාකාසෙ වස්සං උපගව්ඡ්ඤති. දෙවෙ වස්සනෙන රුක්ඛමූලපි නිමිකොසමපි උපබාවනති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, අජේඣාකාසෙ වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගව්ඡ්ඤස්‍ය, අපනති දුක්ඛටස්සා” ති.

33. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අසෙනාසනිකා වස්සං උපගව්ඡ්ඤති. සීතෙනපි උණෙනපි කිලමනති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, අසෙනාසනිකෙන වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගව්ඡ්ඤස්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්සා” ති.

34. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු ඡ්වකුට්ඨිකාය වස්සං උපගව්ඡ්ඤති. මනුස්සා උජ්ඣායනති. ඩියනති. විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි ඡ්වකුට්ඨිකා” ති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, ඡ්වකුට්ඨිකාය වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගව්ඡ්ඤස්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්සා” ති.

35. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු ඡතෙන වස්සං උපගව්ඡ්ඤති. මනුස්සා උජ්ඣායනති. ඩියනති. විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි ගොපාලකා” ති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, ඡතෙන වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගව්ඡ්ඤස්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්සා” ති.

27. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් ගාලෙහි වස් ඵලාඹෙනු කැමැත්තේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගාලෙහි වස් ඵලාඹෙන්ට අනුදනිමි”. යි. ගාල අන් තැනකටගියේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගාල ගොස් සිටි තැනට යන්නට අනුදනිමි”.

28. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් වස් ඵලාඹීම ලං ව සිටි කල්හි ගාල් පදවන්නන් හා යනු කැමැත්තේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගාල් වස් ඵලාඹෙන්ට අනුදනිමි”.

29. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් වස් ඵලාඹීම ලං ව සිටි කල්හි නැවක යනු කැමැත්තේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, නැවෙහි වස් ඵලාඹෙන්ට අනුදනිමි” යි.

30. එකල්හි භික්ෂුහු ගස් සිදුරෙක වස් ඵලාඹෙත්. මිනිස්සු (මොවුන්) “පියාව පැටවුන් සේ ය” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගස් සිදුරෙහි වස් නො ඵලාඹිය යුතු ය. යමෙක් ඵලාඹෙන්නේ නම්, දුකුලාආවාත් වේ.”

31. එකල්හි භික්ෂුහු රුක් වෙලෙප්හි වස් ඵලාඹෙත්. මිනිස්සු (මොවුන්) “මුව වැද්දන් සේ ය” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි රුක් වෙලෙප්හි වස් නො ඵලාඹිය යුතු ය. යමෙක් ඵලාඹෙන්නේ නම්, දුකුලාආවාත් වේ”

32. එකල්හි භික්ෂුහු ඵලිමහනෙහි වස් ඵලාඹෙත්. වැසි වස්තා කල රුක් මුලට ද (ගෙවල්හි) අගුසෙවනට ද දුවත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ඵලිමහනෙහි වස් නො ඵලාඹිය යුතු ය. යමෙක් ඵලාඹෙන්නේ නම්, දුකුලාආවාත් වේ”.

33. එකල්හි භික්ෂුහු සෙනසුන් නැත්තාහු වස් ඵලාඹෙත්. සිතයෙන් ද උෂ්ණයෙන් ද කලානත වෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සෙනසුන් නැත්තාහු විසින් වස් නො ඵලාඹිය යුතු ය. යමෙක් ඵලාඹෙන්නේ නම්, දුකුලාආවාත් වේ.”

34. එකල්හි භික්ෂුහු සොහොන්කිළියෙහි වස් ඵලාඹෙත්. මිනිස්සු (මොවුන්) “මිනි දවන්නන් සේ ය” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සොහොන් කිළියෙහි වස් නො ඵලාඹිය යුතු ය. යමෙක් ඵලාඹෙන්නේ නම්, දුකුලාආවාත් වේ.”

35. එකල්හි භික්ෂුහු ඡත්‍රය යට වස් ඵලාඹෙත්. මිනිස්සු (මොවුන්) “ගොප්‍රඥා සේ ය” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ඡත්‍රය යට වස් නො ඵලාඹිය යුතු ය. යමෙක් ඵලාඹෙන්නේ නම්, දුකුලාආවාත් වේ.”

36. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු වාටියා වස්සං උපගව්ඡන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති. ඩියන්ති. විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි තිත්ථියා” ති. භගවතො එතමන්. ආරොචෙත්සං. “න භික්ඛවෙ, වාටියා වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගව්ඡය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා” ති.

37. තෙන බො පන සමයෙන සාව්‍යථියා සංඝෙන කතිකා¹ කතා නොති: “අන්තරාවස්සං න පබ්බාජෙතබ්බ” නති. විසාඛාය මගාරමාතුය නන්තා භික්ඛු උපසඬ්ඛමිත්වා පබ්බජං යාපි භික්ඛු එවමානංසු: “සඤ්ඤාන බො ආවුසො කතිකා කතා - ‘අන්තරාවස්සං න පබ්බාජෙතබ්බ’ නති. ආගමෙති ආවුසො, යාච භික්ඛු වස්සං වසන්ති. වස්සං චුන්වා පබ්බාජෙස්සන්ති” ති.

38. අථ බො තෙ භික්ඛු වස්සං චුන්වා විසාඛාය මගාරමාතුයා නන්තාරං එතදවොචු: “එතිදුති ආවුසො පබ්බජාහි” ති. සො එවමාන: “සවානං භන්තෙ පබ්බජිතො අස්සං, අභිරමෙය්‍යං වානං.² න‘දුතානං භන්තෙ, පබ්බජිස්සාමි” ති. විසාඛා මගාරමාතා උජ්ඣායති. ඩියති. විපාවෙති: “කථං හි නාම අය්‍යා එවරුපං කතිකා කරිස්සන්ති: ‘අන්තරාවස්සං න පබ්බාජෙතබ්බ’ නති. කං කාලං ඔමෙමා න චරිතබ්බා” ති.

39. අස්සොසු බො භික්ඛු විසාඛාය මගාරමාතුයා උජ්ඣායන්ති යා ඩියන්ති යා විපාවෙනති යා. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්. ආරොචෙත්සං. “න භික්ඛවෙ, එවරුපා කතිකා කාතබ්බා: ‘අන්තරා වස්සං න පබ්බාජෙතබ්බ’ නති. යො කරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා” ති.

40. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමනා උපනිශෙදනි සක්‍යපුත්තෙන ජකෙඤ්ඤ පසෙනදිස්ස කොසලස්ස වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය.

41. සො තං ආවාස ගව්ඡන්තො අද්දස, අන්තරාමග්ගෙ දො ආවාසෙ බහුවිචරකෙ. තස්ස එතදහොසි: “යනන්තරාං ඉමෙසු දවිසු ආවාසෙසු වස්සං වසෙය්‍යං, එවං මෙ බහුං විචරං³ උපපජ්ජිස්සති” ති.

42. සො තෙසු දවිසු ආවාසෙසු වස්සං වසි. රාජා පසෙනදි කොසලො උජ්ඣායති. ඩියති. විපාවෙති: “කථං හි නාම අය්‍යා උපනිශෙද සක්‍යපුත්තො අමානං වස්සාවසං පටිස්සුණිත්වා විසාවාදෙස්සති? න භු භගවතා අනෙක පරියායෙන මුසාවාදෙ ගරහිතො? මුසාවාද, වෙරළණි පසන්වා?” ති.

1 “එවරුපා කතිකා” ම ඡ සං. 2. “අභිරමෙය්‍යමනං” ම ඡ සං. PTS.

3. “බහුවිචරං” PTS. අ. ව. ජ පු. නො ව.

36. එකල්හි භික්ෂුහු සැළියෙහි වස් එළැඹෙත්. මිනිස්සු (මොවුන්) “කිඤ්ඤයන් සේ ය” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. නාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සැළියෙහි වස් නො එළැඹිය යුතු ය. යමෙක් එළැඹෙන්නේ නම්, දුකුලාභාවත් වේ”

37. එකල්හි සැවැත් නුවර දී සඞ්ඝයා විසින් “වස ඇතුළත පැවිදි නො කළ යුතු ය” යි කනිකාවක් කරණ ලද්දේ ය. මහාරමානු වූ විශාඛාවගේ මුහුඬුරෙක් භික්ෂුන් කරා එළඹ පැවිදිද ඉල්ලී ය. භික්ෂුහු “ඇවැත්නි, ‘වස ඇතුළත පැවිදි නො කළ යුතු ය’ යි සඞ්ඝයා විසින් කනිකාවක් කරණ ලද්දේ ය. ඇවැත්නි, භික්ෂුහු යම් තාක් වස් වැස නිමවත් ද ඒ තාක් බලා-පොරොන්තු වෙව. වස් වැස නිම කළාහු පැවිදි කරන්නාහු” යි මෙසේ කීහ.

38. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු වස් වැස නිම කළාහු මහාරමානු වූ විශාඛාවගේ මුණුබුරට “ඇවැත්නි, දන් එව. පැවිදි වෙව” යි කීහ. තෙ තෙමේ “සවාමීනි, මම පැවිදි වූයේ මිනි නම්, මම (සසුනෙහි) සිත් අලවා වසන්නෙමි. ‘සවාමීනි, මම දන් පැවිදි නො වන්නෙමි’ යි මෙසේ කීයේ ය. මහාරමානු වූ විශාඛා තොමෝ ‘පින්වතුන් වහන්සේලා කෙසේ නම් වස ඇතුළත දී පැවිදි නො කට යුතු ය’ යි මෙබඳු කනිකාවක් : කරන් ද? ” කිනම් කලෙක ධර්මය තෙමේ නො හැසිරිය යුතු දැ” යි අවමන් කරයි. නින්දා කරයි. දෙස් කියයි.

39. භික්ෂුහු අවමන් කරණ නින්දා කරණ දෙස් කියන මහාරමානු වූ විශාඛාවගේ ඒ කතාව ඇසූහ. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු නාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ‘වස ඇතුළත දී පැවිදි නො කට යුතු ය’ යි මෙබඳු කනිකා නො කට යුතු ය. යමෙක් කරන්නේ නම්, දුකුලාභාවත් වේ

40. එකල්හි ශාක්‍යජුහු වූ ආයුෂ්මත් උපනඤ්ඤ තෙරුන් විසින් පසේනදි කොසොල් රජුගේ පෙරවස් විසීමට. ආරාදනාවක් ගිවිස ගන්නා ලද්දේ ය.

41. තෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ අතර මග දී බොහෝ සිවුරු ඇති ආවාස දෙකක් දුටුයේ ය. ඔහුට “මම මේ ආවාස දෙකෙහි වස් වසන්නෙමි නම් යහපත් ය. එසේ ඇති කල්හි මට බොහෝ සිවුරු ලැබෙන්නේ ය” යි මෙබඳු සිතෙක් වී ය.

42. තෙ තෙමේ ඒ ආවාස දෙකෙහි වස් විසී ය. පසේනදි කොසොල් රජු තෙමේ “කෙසේ නම් ශාක්‍යජුහු වූ ආයුෂ්ම උපනඤ්ඤ ස්වරී තෙමේ අපගේ වස් ආරාදනාව ගිවිස (පිළිගෙණ) වෙනස් කෙරේ ද? නාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මුසාවාදය නොයෙක් අසුරින් ගරාගත ලද්දේ නො වේ ද? මුසාවාදයෙන් වැළැක්ව පසසන ලද්දේ නො වේ දැ” යි අවමන් කරයි. නින්දා කරයි. දෙස් කියයි.

43. අසොසාසුං බො භික්ඛු රඤ්ඤ පසෙනදිස්ස කොසලස්ස උජ්ඣාය-
නනස්ස ඕයනනස්ස විපාවෙනනස්ස. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨිත්ථා, තෙ උජ්ඣායනති
ඕයනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම ආයස්මා උපනන්දෙ සත්තපුත්තො
රඤ්ඤ පසෙනදිස්ස කොසලස්ස වස්සාවාසං පටිස්සුණිත්වා විසංවාදෙස්සති?
න හු භගවතා අනෙකපරියායෙන මුසාවාදෙ ගරහිතො? මුසාවාද
වෙරමණි පසන්ථා?” ති.

44. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵනමත්ථං ආරොවෙසුං. අථ බො
භගවා ඵනසමිං නිදන්තෙ ඵනසමිං පකරණේ භික්ඛුසංඝං සන්නිපාතාපෙනා
ආයස්මන්තං උපනන්දං සත්තපුත්තං පටිපුච්ඡ: “සච්චං කීර ත්වං උපනන්ද,
රඤ්ඤ පසෙනදිස්ස කොසලස්ස වස්සාවාසං පටිස්සුණිත්වා විසංවාදෙසී?” ති.
“සච්චං භගවා¹”. විහරති බුඡ්චා භගවා: “කථං හි නාම ත්වා මොඝපුරිස,
රඤ්ඤ පසෙනදිස්ස කොසලස්ස වස්සාවාසං පටිස්සුණිත්වා විසංවාදෙස්සති
නහු මයා මොඝපුරිස, අනෙකපරියායෙන මුසාවාදෙ ගරහිතො? මුසාවාද
වෙරමණි පසන්ථා? තෙනං මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදය - පෙ -
විහරහිත්වා ධම්මේ කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙත්ති:

45. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති
පුරිමිකාය. සො නං ආවාසං ගච්ඡන්තො පස්සති අනන්තරාමග්ගෙ ලො ආවාසෙ
බහුවිචරකෙ. තස්ස ඵලං හොති: ‘යනුනාතං ඉමෙසු ද්විසු ආවාසෙසු වස්සං
වසෙය්‍යං. ඵලං මෙ බහුං විචරං උප්පජ්ජියාති’ ති. සො තෙසු ද්විසු ආවාසෙසු
වස්සං වසති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ව න පඤ්ඤයති.
පටිස්සවෙ ව ආපත්ති දුක්ඛංස්ස.”

46. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති.
පුරිමිකාය. සො නං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති.
පාටිපදෙ² විහාරං උපෙති. සෙත්තාසනං පඤ්ඤපෙති. පාතීයං පරිනොජනීයං
උපධාරාපෙති. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො තදනෙව අකරණීයො පක්කමති.
තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ව න පඤ්ඤයති. පටිස්සවෙ ව ආපත්ති
දුක්ඛංස්ස.”

47. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති
පුරිමිකාය. සො නං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති.
පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙත්තාසනං පඤ්ඤපෙති. පාතීයං පරිනොජනීයං
උපධාරාපෙති. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො තදනෙව අකරණීයො පක්කමති.
තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ව න පඤ්ඤයති. පටිස්සවෙ ව ආපත්ති
දුක්ඛංස්ස.”

66. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති
පුරිමිකාය. සො නං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති.
පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙත්තාසනං පඤ්ඤපෙති. පාතීයං පරිනොජනීයං
උපධාරාපෙති. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො ද්විතනිකං වසිත්වා අකරණීයො
පක්කමති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ව න පඤ්ඤයති. පටිස්සවෙ
ව ආපත්ති දුක්ඛංස්ස.”

1 “භගවාති” ම ඡ සා.

2. “පාටිපදන” PTS.

43. භික්ෂුහු අවමන් කරණ නින්දා කරණ දෙස් කියන පසේනදි කොසොල් රජුගේ ඒ කතාව ඇසූහ. ඔවුන් අතුරෙහි යම් ඒ ආශාරතිත භික්ෂු වෙත් ද, ඔහු “කෙසේ නම් ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපතඤ්ඤා තෙමේ පසේනදි කොසොල් රජුගේ වස් විසීමට ආරාදනාව පිළිගෙණ වෙනස් කෙරේ ද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මුසාවාදය නොයෙක් අයුරින් ගරහන ලද්දේ නො වේ ද? මුසාවාදයෙන් වැළැක්ම පසසන ලද්දේ නො වේ ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤා කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

44. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි ලා භික්ෂුසංඝයා රැස් කරවා ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපතඤ්ඤා තෙරුන් පිළිවිසිසේක. “උපතඤ්ඤා, පසේනදි කොසොල් රජුගේ වස් විසීමට ආරාදනාව පිළිගෙණ වෙනස් කෙලෙහි සැබෑ ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබව”. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ “භික්ෂුරුණය, තෝ කෙසේ නම් පසේනදි කොසොල් රජුගේ වස් ආරාදනාව පිළිගෙණ වෙනස් කෙලෙහි ද? භික්ෂුරුණය, මා විසින් මුසාවාදය නොයෙක් අයුරින් ගරහන ලද්දේ නො වේ ද? මුසාවාදයෙන් වැළැක්ම පසසන ලද්දේ නො වේ ද? භික්ෂුරුණය, මෙය නො පැහැදුනුදුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ -පෙ- නොවේ” යි ගැරහුසේක. ගරහා දැනුම්කරා කොට භික්ෂුන් ඇමතුසේක:

45. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පෙරවස පිණිස වස්ආරාදනාවක් පිළිගන්නා ලද්දේ ය. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ අතර මග දී බොහෝ සිවුරු ඇති ආවාස දෙකක් දකියි. ඔහුට ‘මම මේ ආවාස දෙකෙහි වස් වසන්නෙමි නම් යෙහෙක. එසේ ඇති කල්හි මට බොහෝ සිවුරු ලැබෙන්නේ ය’ යි මෙබඳු සිතෙක් උපත. හෙතෙමේ ඒ ආවාස දෙකෙහි වස් විසී. ය. මහණෙනි, ඒ මහණහුට පෙරවස ද නො පෙනේ. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාභාවාත් වේ.”

46. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පෙරවස පිණිස වස් ආරාදනාවක් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොය කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පරිභෝග කටයුතු දිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙ තෙමේ එදවස ම කටයුතු නැත්තේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණහුට පෙරවස ද නො පෙනේ. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාභාවාත් වේ.”

47. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පෙරවස පිණිස වස් ආරාදනාවක් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොය කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණේ. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පරිභෝග කටයුතු දිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙ තෙමේ එදවස ම කටයුතු සහිත වූයේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණහුට පෙරවස ද නො පෙනේ. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාභාවාත් වේ.”

48. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පෙරවස පිණිස වස් ආරාදනාවක් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොය කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණේ. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පරිභෝග කටයුතු දිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙ තෙමේ දෙතුන් දිනක් වැස කටයුතු රහිත වූයේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණහුට පෙරවස ද නො පෙනේ. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාභාවාත් වේ.”

49. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙනි. සෙනාසනං පඤ්ඤාපෙනි. පාතීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙනි. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො දව්හනීහං වසිත්වා සකරණීයො පක්කමති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ව න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව ආපනති දුක්ඛංය්‍ය.”

50. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙනි. සෙනාසනං පඤ්ඤාපෙනි. පාතීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙනි. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො දව්හනීහං වසිත්වා සත්තාහකරණීයෙන පක්කමති. සො තං සත්තාහං බහිද්ධා විතීනාමෙති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ව න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව ආපනති දුක්ඛංය්‍ය.”

51. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙනි. සෙනාසනං පඤ්ඤාපෙනි. පාතීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙනි. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො දව්හනීහං වසිත්වා සත්තාහකරණීයෙන පක්කමති. සො තං සත්තාහං අනෙතා සන්තිවත්තං කරොති. තස්ස භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පුරිමිකා ව පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව අනාපනති.”

52. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙනි. සෙනාසනං පඤ්ඤාපෙනි. පාතීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙනි. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො සත්තාහං අනගතාය පචාරණාය සකරණීයො පක්කමති. ආගචෙජ්ජාය වා සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු තං ආවාසං, න වා ආගචෙජ්ජාය, තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ව පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව අනාපනති.”

53. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො තං ආවාසං ගතවා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙනි. සෙනාසනං පඤ්ඤාපෙනි. පාතීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙනි. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො තදගෙව අකරණීයො පක්කමති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ව න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව ආපනති දුක්ඛංය්‍ය.”

54. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො තං ආවාසං ගතවා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙනි. සෙනාසනං පඤ්ඤාපෙනි. පාතීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙනි. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො තදගෙව සකරණීයො පක්කමති - පෙ - සො දව්හනීහං වසිත්වා අකරණීයො පක්කමති - පෙ - සො දව්හනීහං වසිත්වා සකරණීයො පක්කමති - පෙ - සො දව්හනීහං වසිත්වා සත්තාහකරණීයෙන පක්කමති. සො තං සත්තාහං බහිද්ධා විතීනාමෙති තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ව න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව අපනති දුක්ඛංය්‍ය. - පෙ - සො දව්හනීහං වසිත්වා සත්තාහකරණීයෙන පක්කමති. සො තං සත්තාහං අනෙතා සන්තිවත්තං කරොති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ව පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව අනාපනති.”

49. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පෙරවස පිණිස වස් විසීමෙන් (=වස් විසුමට ආරාදනාවක්) පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොය කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදිසි. හෙතෙමේ දෙතුන් දිනක් වැස කටයුතු සහිත වූයේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණනුට පෙරවස ද නො පෙනේ. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාඥාවක් වේ.”

50. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පෙර වස පිණිස වස් විසීමෙන් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොය කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදිසි. හෙතෙමේ දෙතුන් දිනක් වැස සත්තාහකරණීයයෙන් බැහැර යයි. හෙතෙමේ ඒ සතිය පිටත ඉක්මවයි. මහණෙනි, ඒ මහණනුට පෙර වස ද නො පෙනේ. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාඥාවක් වේ.”

51. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පෙරවස පිණිස වස් විසීමෙන් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොය කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදිසි. හෙතෙමේ දෙතුන් දිනක් වැස සත්තාහකරණීයයෙන් බැහැර යයි. හෙතෙමේ ඒ සතිය ඇතුළත නැවතීම (=පෙරළා ඊළ) කෙරෙයි. මහණෙනි, ඒ මහණනුගේ පෙර වස ද පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද ඥාතියක් නො වේ.”

52. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පෙරවස පිණිස වස් විසීමෙන් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොය කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදිසි. හෙතෙමේ පවාරණ දිනය නො පැමිණි සතියක් ඇති කල්හි (=පවාරණ දිනයට සතියක් නිබ්බදී) කටයුතු සහිතව බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණ හෙතෙමේ ඒ ආවාසයට පැමිණෙන්නේ ගෝ නො පැමිණෙන්නේ ගෝ වේවා මහණෙනි, ඒ මහණනුගේ පෙරවස ද පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද ඥාතියක් නො වේ.”

53. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පෙරවස පිණිස වස් විසීමෙන් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයට ගොස් පොහොය කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදිසි. හෙතෙමේ එදවස ම කටයුතු නැත්තේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණනුගේ පෙරවස ද නො පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාඥාවක් වේ.”

54. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පෙර වස පිණිස වස් විසීමෙන් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයට ගොස් පොහොය කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදිසි. හෙතෙමේ එදවස ම කටයුතු සහිත වූයේ බැහැර යයි. -පෙ- හෙතෙමේ දෙතුන් දිනක් වැස කටයුතු රහිත වූයේ බැහැර යයි -පෙ- හෙතෙමේ දෙතුන් දිනක් වැස කටයුතු සහිත වූයේ බැහැර යයි. -පෙ- හෙතෙමේ දෙතුන් දිනක් වැස සත්තාහකරණීයයෙන් බැහැර යයි. හෙතෙමේ ඒ සතිය පිටත දී ඉක්මවයි. මහණෙනි, ඒ මහණනුගේ පෙරවස ද නො පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාඥාවක් වේ -පෙ- හෙතෙමේ දෙතුන් දිනක් වැස සත්තාහකරණීයයෙන් බැහැර යයි. හෙතෙමේ ඒ සතිය ඇතුළත නැවතීම (=පෙරළා ඊළ) කරයි. මහණෙනි, ඒ මහණනුගේ පෙරවස ද පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද ඥාතියක් නො වේ.”

55. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො තොති පුරිමිකාය. සො නා ආවාසං ගන්තවා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙත්තාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො සත්තාහං අනාගතාය පචාරණාය සකරණීයො පක්කමති. ආගචේස්ස වා සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු නා ආවාසං, න වා ආගචේස්ස, තස්ස භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පුරිමිකා ව පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව ආපත්ති දුක්ඛංස්ස.”

56. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො තොති පච්ඡිකාය. සො නා ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙත්තාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො තදහෙව සකරණීයො පක්කමති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිකා ව න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව ආපත්ති දුක්ඛංස්ස.”

57. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො තොති පච්ඡිකාය. සො නා ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙත්තාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො තදහෙව සකරණීයො පක්කමති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිකා ව න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව ආපත්ති දුක්ඛංස්ස.”

58. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො තොති පච්ඡිකාය. සො නා ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙත්තාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො දවිනතීනං වසිත්වා අකරණීයො පක්කමති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිකා ව න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව ආපත්ති දුක්ඛංස්ස.”

59. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො තොති පච්ඡිකාය. සො නා ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙත්තාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො දවිනතීනං වසිත්වා සත්තාහකරණීයො පක්කමති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිකා ව න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව ආපත්ති දුක්ඛංස්ස.”

60. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො තොති පච්ඡිකාය. සො නා ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙත්තාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො දවිනතීනං වසිත්වා සත්තාහකරණීයො පක්කමති, සො නා සත්තාහං බහිද්ධා වීතීනාමෙති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිකා ව න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව ආපත්ති දුක්ඛංස්ස.”

55. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පෙරවස පිණිස වස් විසීමෙන් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට ගොස් පොහොස කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය ඵලවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙ තෙමේ පවාරණ දිනය නො පැමිණි සතියක් ඇති කල්හි කටයුතු සහිත වූයේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණ තෙමේ ඒ ආවාසයට එන්නේ හෝ නො එන්නේ හෝ (වේවා) මහණෙනි, ඒ මහණහුගේ පෙරවස ද පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද ඇවැත් නො වේ.”

56. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පසුවස පිණිස වස් විසීමෙන් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොස කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය ඵලවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙ තෙමේ ඵදවස ම කටයුතු රහිත වූයේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණහුගේ පසුවස ද නො පෙනෙයි ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාඥාවැත් වේ.”

57. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පසුවස පිණිස වස් විසීමෙන් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොස කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය ඵලවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙ තෙමේ ඵදවස ම කටයුතු සහිත වූයේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණහුගේ පසුවස ද නො පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාඥාවැත් වේ.”

58. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පසුවස පිණිස වස් විසීමෙන් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොස කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය ඵලවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙ තෙමේ දෙකුන් දිනක් වැස කටයුතු රහිත වූයේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණහුගේ පසුවස ද නො පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාඥාවැත් වේ.”

59. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පසුවස පිණිස වස් විසීමෙන් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොස කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය ඵලවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙ තෙමේ දෙකුන් දිනක් වැස කටයුතු සහිත වූයේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණහුගේ පසුවස ද නො පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාඥාවැත් වේ.”

60. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පසුවස පිණිස වස් විසීමෙන් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොස කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය ඵලවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙ තෙමේ දෙකුන් දිනක් වැස සත්තානකරණියයෙන් බැහැර යයි හෙ තෙමේ ඒ සතිය පිටත දී ඉක්මවයි මහණෙනි, ඒ මහණහුගේ පසුවස ද නො පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාඥාවැත් වේ.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

61. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො ඛතිඥා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො දච්ඡන්තං වසිත්වා සත්තාගකරණී යෙන පක්කමති. සො තං සත්තාගං අනෙතා සනතිවත්තං කරොති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිකා ව පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව අනාපතති.”

62. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො ඛතිඥා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො සත්තාගං අනාගතාය කොමුදියා වාතුමාසිනියා සකරණීයො පක්කමති. ආගච්ඡියා වා සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු තං ආවාසං, න වා ආගච්ඡියා, තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිකා ව පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව අනාපතති.”

63. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිකාය. සො තං ආවාසං ගන්ත්වා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො තදහෙව අකරණීයො පක්කමති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිකා ව න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව ආපතති දුක්ඛංසං.”

64. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිකාය. සො තං ආවාසං ගන්ත්වා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො තදහෙව සකරණීයො පක්කමති. - පෙ - සො දච්ඡන්තං වසිත්වා අකරණීයො පක්කමති - පෙ - සො දච්ඡන්තං වසිත්වා සකරණීයො පක්කමති - පෙ - දච්ඡන්තං වසිත්වා සත්තාගකරණීයෙන පක්කමති. සො තං සත්තාගං ඛතිඥා චිතිනමෙති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිකා ව න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව ආපතති දුක්ඛංසං. - පෙ - සො දච්ඡන්තං වසිත්වා සත්තාගකරණීයෙන පක්කමති. සො තං සත්තාගං අනෙතා සනතිවත්තං කරොති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිකා ව පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව අනාපතති.”

65. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිකාය. සො තං ආවාසං ගන්ත්වා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො සත්තාගං අනාගතාය කොමුදියා වාතුමාසිනියා සකරණීයො පක්කමති. ආගච්ඡියා වා සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු තං ආවාසං, න වා ආගච්ඡියා, තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිකා ව පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව අනාපතති.”

වස්සපනාසි කක්ඛකිකො නිට්ඨිතො තතියො¹.

1. “ඛකං නිට්ඨිතං තතියං” අ. ව. තො. ව. ජ. ව. ම. හු. ප. සි. මු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

61. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පසුවස පිණිස වස් විසීමෙන් (= වස් විසුමට ආරාදනාවක්) පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොය කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය ඵලවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙ තෙමේ දෙතුන් දිනක් වැස සත්තාහකරණියයෙන් බැහැර යයි. හෙ තෙමේ ඒ සතිය ඇතුළත නැවතීම (= පෙරළා ඊම) කරයි. මහණෙනි, ඒ මහණනුගේ පසුවස ද පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද ඇවැත් නො වේ.”

62. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පසුවස පිණිස වස් විසීමෙන් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොය කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය ඵලවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙ තෙමේ වම් මාස සතර අවසන්හි යෙදෙන කුඹුදුමල් පිපුම් හෝ සදරුස් ඇති ඉල් මස පුර පසළොස්වකට සතියක් තිබිය දී කටයුතු සහිත වූයේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණ තෙමේ ඒ ආවාසයට එන්නේ හෝ නො එන්නේ හෝ වේවා. මහණෙනි, ඒ මහණනුගේ පසුවස ද පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද ඇවැත් නො වේ.”

63. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පසුවස පිණිස වස් විසීමෙන් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට ගොස් පොහොය කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය ඵලවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙ තෙමේ එදවස ම කටයුතු රහිත වූයේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණනුගේ පසුවස ද නො පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාඥාවක් වේ.”

64. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පසුවස පිණිස වස් විසීමෙන් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට ගොස් පොහොය කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය ඵලවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙ තෙමේ එදවස ම කටයුතු සහිත වූයේ බැහැර යයි -පෙ- හෙ තෙමේ දෙතුන් දිනක් වැස කටයුතු රහිත වූයේ බැහැර යයි. -පෙ- හෙ තෙමේ දෙතුන් දිනක් වැස කටයුතු සහිත වූයේ බැහැර යයි -පෙ- හෙ තෙමේ දෙතුන් දිනක් වැස සත්තාහකරණියයෙන් බැහැර යයි. හෙ තෙමේ ඒ සතිය පිටත දී ඉක්මවයි. මහණෙනි, ඒ මහණනුගේ පසුවස ද නො පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාඥාවක් වේ -පෙ- හෙ තෙමේ දෙතුන් දිනක් වැස සත්තාහකරණියයෙන් බැහැර යයි. හෙ තෙමේ ඒ සතිය ඇතුළත නැවතීම (= පෙරළා ඊම) කරයි. මහණෙනි, ඒ මහණනුට පසුවස ද පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද ඇවැත් නො වේ.”

65. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පසුවස පිණිස වස් විසීමෙන් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට ගොස් පොහොය කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය ඵලවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙ තෙමේ වාතුමාසිනී කොමුදී නම් ඉල් පුර පසළොස්වකට සතියක් තිබිය දී කටයුතු සහිත වූයේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණ තෙමේ ඒ ආවාසයට එන්නේ හෝ නො එන්නේ හෝ (වේවා) මහණෙනි, ඒ මහණනුගේ පසුවස ද පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද ඇවැත් නො වේ.”

තෙවෙනි වස්සුපනාසිකකඛකිකය නිමි.

තස්ස උද්දනං:-

1. උපගන්තුං¹ කද වෙව කති අන්තරු² වස්ස ව,
න ඉච්ඡන්ති ව සසද්ධිව උක්කඛ්ඛිතුං උපාසකො.
2. ගිලානො මාතා පිතා ව³ භාතා ව අථ ඤාතකො,
භික්ඛුහතිකො විහාරො වාලා වාපි සිරිංසපා.
3. වොරා වෙව පිසාවා ව දඬුස්සා තද්දහසෙන ව,
චූළෙකාදකෙන චූට්ඨාසි ඛහුතරා ව දයකා.
4. ලුබ්භණ්ණිකසප්පායතෙසජ්ජුපට්ඨකෙන ව
ඉච්චි වෙසි කුමාරි ව පණ්ඩකො ඤාතකෙන ව.
5. රාජා වොරා⁴ චූතතා නිධි⁵ හෙද අට්ඨපිධෙන ව⁶,
වජො සන්ධො ව⁷ නාවා ව සුභිරෙ විටහාය ව⁸.
6. අජේකාකාසෙ⁹ වස්සාවාසො අසෙනාසනිකෙන ව,
ඡවකුට්ඨකා ඡතෙන ව වාට්ඨා ව උපෙනති තෙ.
7. කතිකා පටිසුණ්ණිකා ඛතිඤා ව උපොසථා¹⁰,
පුරිමිකා පච්ඡිමිකා යථා ඤායෙන යොජ්සෙ.
8. අකරණීයො¹¹ පක්කමති සකරණීයො¹² තථෙව ව,
දව්හනිතං ¹³වසිත්තාන සත්තාහකරණෙන ව¹⁴.
9. සත්තානතාගතාවෙව ආගච්ඡස්ස න එය්ස වා,
වජුඤ්ඤෙන අන්තරුකා තනනිමග්ගං නිසාමයෙති

ඉමමති ඛනිකො චක්ඛු¹⁵ දෙව පණ්ණාස¹⁶.

-
1. “උපගන්තු” අ. වී. ජ. වී. ම. නු. ප. තො. වී.	2. “අන්තරා” ම. ජ. සං. P T S.
3. “මාතා ව පිතා” ම. ජ. සං. P T S.	4. “රාජවොරා” ම. නු. ප. තො. වී.
5. “චූතතා ව නිධි” තො. වී. ම. නු. ප.	6. “හෙද අට්ඨපිධෙන ව” ම. ජ. සං.
7. “වජ්ජසන්ධා” ම. ජ. සං.	
8. “වජ්ජසන්ධා ව” P T S. තො. වී. ම. නු. ප.	
9. “අජේකාකාසෙ ව” ම. නු. ප. තො. වී.	10. “උපොසථා” අ. වී. ජ. වී.
11. “අකරණී” ම. ජ. සං.	12. “සකරණී” ම. ජ. සං.
13. “දව්හනිතා ව සුභ ව” ම. ජ. සං. ම. නු. ප. තො. වී.	
14. “සත්තාහකරණීයෙන ව” ම. ජ. සං. P T S.	15. “වජුඤ්ඤ” ම. ජ. සං.
16. “පණ්ණාසා” අ. වී. ජ. වී.	

එහි උද්ඝාතය (වස්සු නාමමාලාව) මෙසේ ය:-

1. වස් ඵලභේත්තට අනුදැනීම, කවර සාතුචක ද සි පිළිවිසීම, කෙනෙක් ද සි පිළිවිසීම, වස් වැස වාරිකාවෙහි හැසිරීම, වස් විසීමට නො කැමැති වීම, දූත දූත ආරාමය ඉක්මවීම, වස්සුකකසිතය, උදෙන උපාසක.

2. ගිලන් වීම, මඩු ගිලන් වීම, පියා ගිලන් වීම, සොහොයුරකු ගිලන් වීම, නැයකු ගිලන් වීම, මෙහෙකරු ගිලන් වීම, විහාරය, වණ්ඩ වල් සිටුවාටුන්නේ අන්තරාය, සර්පයන්ගේ අන්තරාය,

3. සොරුන්ගේ අන්තරාය, පියාවයන්ගේ අන්තරාය, ගම ගින්නෙන් දූම, සෙනසුන ගින්නෙන් දූම, ගම හා සෙනසුන දියෙන් යට වීම හෝ අන්තරායට පත් වීම, ගම හැර යෑම, වැඩි ගම්වැස්සන් වෙතට යෑම, දෙන්නන් කරා යෑම.

4. රළු හෝ මිහිරි ආහාර නො ලැබීම, හිත බොජුන් නො ලැබීම, හිත බෙහෙත් නො ලැබීම, උපසායකයකු නො ලැබීම, සත්‍රිය, වෙසගන, තරුණ කුමරිය, පණ්ඩක, නැ යන මොවුන්ගෙන් වන අන්තරාය.

5. රජ, සොර, ධුතී යන මොවුන්ගෙන් වන අන්තරාය, නිධානය, සසිසහෙදය, ගාල, ගැල, නැව, රැක්සිදුර, රැක්වෙලෙප.

6. ඵලිමහනෙහි වස් විසීම, සෙනසුන් නැත්තනු වස් විසීම, සොහොන් කිළියෙහි, ඡත්‍රයෙහි, සැළියෙහි ඒ හිසුනු වස් ඵලභේත් යන්න ද

7. කතිකාව, වස් ගිවිස බැහැර වස් විසීම, යන මොනු වෙත්. අන් තැනක පොහොස කොට වස් වසන තැනට පැමිණීම, පෙරවස පසුවස වශයෙන් සුදුසු පරිදි යොදන්නේ ය.

8. සත්තාහකරණීයයෙන් නිකරුණේ බැහැර යයි. එසේ ම කරුණු සහිත ව බැහැර යයි. දෙතුන් දිනක් වැස සත්තාහකරණීයයෙන් බැහැර යයි.

9. පවාරණයට සන්දිතක් තිබිය දී ගොස් පෙරලා පැමිණෙන්නේ හෝ නො පැමිණෙන්නේ හෝ වසට අන්තරාය නැති බව - යන මොනු උද්ඝාතයෙහි ඇතුළත් වස්තුනු වෙත්. පෙළමග නුවණින් පරික්ෂා කරන්නේ ය.

මේ බඩකයෙහි වස්තුනු දෙපණයෙකි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පචාරණකතකං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධෝ භගවා සාවන්තීයං විතරති ජේතවනෙ අනාඨ පිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො උත සමයෙන සමිහිසුලා සන්ද්ධියා සමානතා භික්ඛු කොසලෙසු ජනපදෙසු අඤ්ඤාතරස්මි ආවාසෙ වස්සං උපගව්හිංසු.

2. අථ බො තෙසං භික්ඛුනං එතදනොසි: “කෙන භු බො මයං උපායෙන සමග්ගා සමමොදමානා අවිවදමානා ථාසුකං වස්සං වසෙය්‍යාම? න ච පිණ්ඩකෙන කිලමෙය්‍යාම?” ති.

3. අථ බො තෙසං භික්ඛුනං එතදනොසි: “සවෙ බො මයං අඤ්ඤමඤ්ඤං නෙව ආලපෙය්‍යාම, න සලලපෙය්‍යාම, යො පඨමං ගාමනො පිණ්ඩාය පටිකකමෙය්‍ය සො ආසනං පඤ්ඤාපෙය්‍ය පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනිකම්පෙය්‍ය, අවකකාරපාතීං බොවිත්වා උපට්ඨාපෙය්‍ය, පාතීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙය්‍ය, යො පච්ඡා ගාමනො පිණ්ඩාය පටිකකමෙය්‍ය, සවස්ස භුත්තාවසෙසො, සවෙ ආකඛිබ්බය්‍ය, භුඤ්ඤය්‍ය, නො වෙ ආකඛිබ්බය්‍ය අප්පහරිතෙ වා ඡබ්බිබ්බය්‍ය, අප්පාණකෙ වා උදකෙ ඔපිලාපෙය්‍ය, සො ආසනං උඬාරය්‍ය, පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙය්‍ය, අවකකාරපාතීං බොවිත්වා පටිසාමෙය්‍ය, පාතීයං පරිනොජනීයං පටිසාමෙය්‍ය, භත්තග්ගං සමමජ්ජය්‍ය, යො පස්සය්‍ය පාතීයකටං වා පරිනොජනීයකටං වා වච්චකටං වා ඊතතං භුව්හිංසො උපට්ඨාපෙය්‍ය, සවස්ස නොති අවිසය්‍යං, හත්ථිකාරොත දුතීයං ආමනෙත්තං හත්ථිලඞ්ඝකෙන උපට්ඨාපෙය්‍ය, නතෙව තප්පවට්ඨා වාචං භිඤ්ඤය්‍ය. එවං බො මයං සමග්ගා සමමොදමානා අවිවදමානා ථාසුකං වස්සං වසෙය්‍යාම. න ච පිණ්ඩකෙන කිලමෙය්‍යාම” ති.

4. අථ බො තෙ භික්ඛු අඤ්ඤමඤ්ඤං නෙව ආලපිංසු. න සලලපිංසු. යො පඨමං ගාමනො පිණ්ඩාය පටිකකමති, සො ආසනං පඤ්ඤාපෙති. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනිකම්පති. අවකකාරපාතීං බොවිත්වා උපට්ඨාපෙති. පාතීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙති. යො පච්ඡා ගාමනො පිණ්ඩාය පටිකකමති, සවෙ නොති භුත්තාවසෙසො, සවෙ ආකඛිබ්බි, භුඤ්ඤති. නො වෙ ආකඛිබ්බි, අප්පහරිතෙ වා ඡබ්බිබ්බි. අප්පාණකෙ වා උදකෙ ඔපිලාපෙති. සො ආසනං උඬාරති. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙති. අවකකාරපාතීං බොවිත්වා පටිසාමෙති. පාතීයං පරිනොජනීයං පටිසාමෙති. භත්තග්ගං සමමජ්ජති. යො පස්සති පාතීයකටං වා පරිනොජනීයකටං වා වච්චකටං වා ඊතතං භුව්හිංසො උපට්ඨාපෙති. සවස්ස නොති අවිසය්‍යං, හත්ථිකාරොත දුතීයං ආමනෙත්තං හත්ථිලඞ්ඝකෙන උපට්ඨාපෙති. න තෙව තප්පවට්ඨා වාචං භිඤ්ඤති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පචාරණකඛ්ඛකය.

1. එකල්හි නාග්ගවත් වූ බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි වූ ජෙනවතා උයන්හි අනේපිඬුසිටුහුගේ ආරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි දුටුමිතුරු වූ දුඤ්ඤාතුරු වූ බොහෝ භික්ෂූහු කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා ආවාසයෙක වස් එළඹිහ.

2. එකල්හි ඒ භික්ෂූන්ට “අපි කිනම් උපායයකින් සමගි ව සතුටු වෙමින් විවාද නො කරමින් පහසුවෙන් වස් වසන්නෙමු ද? ආහාර ලැබීමෙන් කලාන්ත නො වන්නෙමු ද?” යි මෙබඳු සිතෙක් උපත.

3. නැවත ඒ භික්ෂූන්ට “ඉදින් අපි උතුන් කතා නො කරන්නෙමු නම්, වදන් පිළිවදන් වසයෙන් කතා නො කරන්නෙමු නම්, යමෙක් පළමු කොට ගමෙහි පිඬු පිණිස හැසිර පෙරළා එන්නේ ද, හෙ තෙමේ අසුන් පණවන්නේ නම්, පා දෙතා දිය පාපුටුව නො සේදූ පා තබන පුවරුව එළවා තබන්නේ නම්, ඉඳුල් ලන බඳුන සෝද එළවන්නේ නම්, පැන් පිරිබෝදිය එළවන්නේ නම්, යමෙක් පසු ව ගමෙහි පිඬු පිණිස හැසිර පෙරළා පැමිණෙන්නේ ද, වළඳ ඉතිරි වූ ආහාරයෙක් වන්නේ ද, (එය) කැමැත්තෙන් වන්නේ ද, එය වළඳන්නේ නම්, නො කැමැත්තෙන් නම්, නිල් තණ නැති තැනෙක දමන්නේ නම්, සතුන් නැති දියෙහි හෝ පා කොට හරින්නේ නම්, අසුන් ඔසොවා තබන්නේ නම්, පා දෙතා දිය පාපුටුව පා තබන පුවරුව තැන් පත් කරන්නේ නම්, ඉඳුල් ලන බඳුන සෝද තැන් පත් කරන්නේ නම්, පැන් (කළය) පිරිබෝදිය (සැළ) තැන් පත් කරන්නේ නම්, බොජුන්හල හමදින්නේ නම්, යමෙක් සිස් වූ පැන්කළය හෝ පිරිබෝදියකළ හෝ වැසිකිළිදියකළය හෝ දක්නේ ද, හෙ තෙමේ එළවා තබන්නේ නම්, ඉදින් ඔහුට (එය) ඔසොවනු නො හැකි වේ නම්, අත වැනීමෙන් දෙවැන්නකු අමතා අත්විලගින් (දෙදෙනකු බැඳගත් අත් වලින්) එළවා තබන්නේ නම්, ඒ හෙතෙමින් කතා නො කරන්නේ නම්, අපි මෙසේ සමගි ව සතුටුවෙමින් විවාද නො කරමින් පහසුවෙන් වස් වසන්නෙමු. ආහාරයෙන් කලාන්ත නො වන්නෙමු” යි මෙබඳු සිතෙක් විය.

4. ඉක්බිති ඒ භික්ෂූහු උතුන් නො ම කතා කළහ. වදන් පිළිවදන් වශයෙන් නො ම කතා කළහ. යමෙක් පළමු ව ගමෙහි පිඬු පිණිස හැසිර කැරී ඒ ද, හෙ තෙමේ අසුන් පණවයි. පා දෙතා දිය පාපුටුව පාපුවරුව එළවා තබයි. ඉඳුල් ලන බඳුන සෝද එළවයි. පැන් පිරිබෝදිය එළවයි. යමෙක් පසු ව ගමෙහි පිඬු පිණිස හැසිර පෙරළා ඒ ද, වළඳ ඉතිරි වූ ආහාර-යෙක් වන්නේ ද කැමැත්තෙන් නම්, එය වළඳයි. නො කැමැත්තෙන් නම්, නිල් තණ නැති තැනෙක හෝ දමයි. සතුන් නැති දියෙහි හෝ පා කොට හරියි. හෙ තෙමේ අසුන් ඔසොවා තබයි. පා දෙතා දිය පාපුටුව පාපුවරුව තැන්පත් කරයි. ඉඳුල් ලන බඳුන සෝද තැන්පත් කරයි. පැන් (කළය) පිරිබෝදිය (සැළ) තැන් පත් කරයි. බොජුන්හල හමදියි. යමෙක් සිස් වූ පැන්කළය හෝ පිරිබෝදියකළය හෝ වැසිකිළිදියකළය හෝ දක්නේ ද, හෙ තෙමේ එය එළවයි. ඉදින් ඔහුට (එය) නො හැක්කේ නම් හඤ්ඤාදාවෙන් දෙවැන්නකු අමතා අත්විලගින් එළවයි. ඒ හෙතෙමින් කතා නො කරන්නේම ය.

5. ආචිණ්ණං බො පනෙනං වස්සං චුත්ථානං භික්ඛුනං භගවන්තං දස්සනාය උපසඛිකම්භුං. අථ බො තෙ භික්ඛු වස්සං චුත්ථා තෙමාසච්චයෙන සෙනාසනං සංසාමෙතා පතනවිවරමාදාය යෙන සාවතී, තෙන පක්කමිංසු. අනුපුබ්බෙන යෙන සාවතී, ජෙනවනං, අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමො, යෙන භගවා, තෙනුපසඛිකම්භු. උපසඛිකමිතො භගවන්තං අභිවාදෙතා එකමන්තං නිසීදිංසු.

6. ආචිණ්ණං බො පනෙනං බුද්ධානං භගවන්තානං ආගන්තුකෙහි භික්ඛුහි සද්ධිං පටිසම්මොදිතා. අථ බො භගවා තෙ භික්ඛු එතදවොච: “කච්චි භික්ඛවෙ, ඛමනීයං? කච්චි යාපනීයං? කච්චි සමග්ගා සම්මොදමානා අවිච්චමානා එසුකං වස්සං වසිත්ථ? න ච පිණ්ඩකෙන කිලමිත්ථා?” ති.

7. “ඛමනීයං භගවා, යාපනීයං භගවා, සමග්ගා ච මයං භනෙත, සම්මොදමානා අවිච්චමානා එසුකං වස්සං වසිමහ. න ච පිණ්ඩකෙන කිලමිමහා” ති.

8. ජානනාපි තථාගතා පුච්ඡති. ජානනාපි න පුච්ඡති. කාලං විදිතා පුච්ඡති. කාලං විදිතා න පුච්ඡති. අත්ථසංභිතං තථාගතා පුච්ඡති නො අත්ථසංභිතං. අත්ථසංභිතෙ සෙතුසාතො තථාගතානං.

9. දඪිකාකාරෙහි බුද්ධා භගවන්තො භික්ඛු පටිපුච්ඡති, “ඛමමං වා දෙසෙස්සාම. සාවකානං වා සික්ඛාපදං පඤ්ඤාපෙස්සාමා” ති.

10. අථ බො භගවා තෙ භික්ඛු එතදවොච: “යථා කථමපන තුමෙන භික්ඛවෙ, සමග්ගා සම්මොදමානා අවිච්චමානා එසුකං වස්සං වසිත්ථ? න ච පිණ්ඩකෙන කිලමිත්ථා?” ති.

11. “ඉධ මයං භනෙත, සම්බහුලා සන්දිට්ඨා සමන්තා භික්ඛු කොසලෙඤ්ජනපදෙසු අඤ්ඤාතරසමී ආවාසෙ වස්සා උපගමිමහා. තෙසං තො භනෙත, අමහාකං එතදහොසි: “කෙන හු බො මයං උපායෙන සමග්ගා සම්මොදමානා අවිච්චමානා එසුකං වස්සං වසෙස්සාම? න ච පිණ්ඩකෙන කිලමෙය්සාමා?” ති.

5. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැකීමට ඵලාභීම ය යන මෙය වස් වැස නිම කළ භික්ෂූන්ගේ පුරුද්දක් ම වේ. එකල්හි වස් වැස නිම කළ ඒ භික්ෂූහු තෙමස ඇවැමෙන් සෙනසුන් තැන්පත් කොට පාසිවුරු ගෙණ සැවැත්නුවරට ගියහ. පිළිවෙළින් ගොස් සැවැත් නුවර ජෙනවනෙයෙහි වූ අනාඨපිණ්ඩික සිටුගේ ආරාමයට ඵලාභියහ. ඵලාභි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගියහ. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ පසෙක හුන්හ.

6. ආගන්තුක භික්ෂූන් හා පිළිසදරකතා කිරීම යන මෙය භාග්‍යවත් වූ බුදුවරුන්ගේ පුරුද්දක් ම ය. එහෙයින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, කිම? (සැපපහසුකම්) ඉවසිය හැකි ද? කිම යැපිය හැකි ද? කිම සමගි වූවෝ සතුටු වෙමින් විවාද නො කරමින් පහසුවෙන් වස් විසූවහු ද? ආහාරයෙන් පීඩා නො ලැබූහු ද?” යි යන මෙය ඒ භික්ෂූන්ගෙන් අසා වදාළසේක.

7. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඉවසිය හැකි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යැපිය හැකි ය. ස්වාමීනි, අපි සමගි ව සතුටු සිත් ඇති ව විවාද නො කරමින් පහසුවෙන් වස් විසූමු. ආහාරයෙන් ද කලාන්ත නො වීමු” යි (භික්ෂූහු සැලකළහ).

8. තථාගතවරු දන්නෝ ද විමාරත්. දන්නෝ ද නො විමාරත්. කාලය දැන විමාරත්. කාලය දැන නො විමාරත්. තථාගතවරු අනීයෙන් යුක්ත වූවක් විමාරත්. අනනීයෙන් යුක්ත වූවක් නො විමාරත්. අනනීයෙන් යුක්ත වචනයෙහි තථාගතයන් වහන්සේලාගේ මාභීඥනයෙන් ම හේතු නැසීම වේ.

9. භාග්‍යවත් බුදුවරයෝ “බමීය හෝ දෙසන්නෙමු. ශ්‍රාවකයන්ට ශික්ෂාපද හෝ පණවන්නෙමු” යි දෙ අයුරකින් භික්ෂූන් විමාරත්.

10. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, තෙපි කෙසේ නම් සමගි ව සතුටු සිත් ඇති ව විවාද නො කරමින් පහසුවෙන් වස් විසූවහු ද? ආහාරයෙන් කලාන්ත නො වූහු ද?” යි යන මෙය ඒ භික්ෂූන්ගෙන් විචාළසේක.

11. “ස්වාමීනි, අපි මෙහි මිතුරු වූ දැඩිමිතුරු වූ බොහෝ භික්ෂූහු කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා ආවාසයෙක වස් ඵලාභියෙමු. “ස්වාමීනි, ඒ අපට ‘අපි කිනම් උපායයකින් සමගි ව සතුටු සිත් ඇති ව විවාද නො කරමින් පහසුවෙන් වස් වසන්නෙමු ද? ආහාරයෙන් ද කලාන්ත නො වෙමු ද?’ යි මේ සිතෙක් උපත.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

12. “තෙසං නො භනෙන, අමනාකං එතදනොඤ්ඤා: ‘සවෙ බො මයං අඤ්ඤමඤ්ඤං නෙව ආලපෙය්‍යාමි, න සලලපෙය්‍යාමි, යො පඨමං ගාමනො පිණ්ඩාය පටික්කමෙය්‍ය, සො ආසනං පඤ්ඤපෙය්‍ය, පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඤ්ඤං උපනික්ඛිපෙය්‍ය, අවකකාරපාතිං බොවිනො උපට්ඨාපෙය්‍ය, පාතීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙය්‍ය, යො පච්ඡා ගාමනො පිණ්ඩාය පටික්කමෙය්‍ය, සවස්ස භුතතාවසෙසො, සවෙ ආකඛ්ඛියා, භුඤ්ජෙය්‍ය, නො වෙ ආකඛ්ඛියා, අප්පනරිතෙ වා ඡබ්බියා, අප්පාණකෙ වා උදකෙ ඔපිලාපෙය්‍ය, සො ආසනං උඬුරෙය්‍ය, පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඤ්ඤං පටිසාමෙය්‍ය, අවකකාරපාතිං බොවිනො පටිසාමෙය්‍ය, පාතීයං පරිනොජනීයං පටිසාමෙය්‍ය, භතතායං සමමජ්ජෙය්‍ය, යො පස්සෙය්‍ය, පාතීයසං වා පරිනොජනීයසං වා වච්චසං වා රිත්තං නුවස්, සො උපට්ඨාපෙය්‍ය, සවස්ස නොති අපිසය්‍යං, හත්ථිකාරෙත දුතීයං ආමනෙනානා හත්ථිලඞ්ඝකෙන උපට්ඨාපෙය්‍ය, න කෙව නප්පච්චයා වාචං භීඤ්ඤා, එවං බො මයං සමග්ගා සමමාදමානා අවිච්චමානා ඵාසුකං වස්සං වසෙය්‍යාමි. න ච පිණ්ඩකෙන කිලමෙය්‍යාමා’ති.

13. “අථ බො මයං භනෙන, අඤ්ඤමඤ්ඤං නෙව ආලපිමා. න සලලපිමා. යො පඨමං ගාමනො පිණ්ඩාය පටික්කමති, සො ආසනං පඤ්ඤපෙති. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඤ්ඤං උපනික්ඛිපති. අවකකාරපාතිං බොවිනො උපට්ඨාපෙති. පාතීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙති. යො පච්ඡා ගාමනො පිණ්ඩාය පටික්කමති, සවෙ නොති භුතතාවසෙසො, සවෙ ආකඛ්ඛිති, භුඤ්ජති. නො වෙ ආකඛ්ඛිති, අප්පනරිතෙ වා ඡබ්බිති. අප්පාණකෙ වා උදකෙ ඔපිලාපෙති. සො ආසනං උඬුරිති. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඤ්ඤං පටිසාමෙති. අවකකාරපාතිං බොවිනො පටිසාමෙති. පාතීයං පරිනොජනීයං පටිසාමෙති. භතතායං සමමජ්ජති. යො පස්සති පාතීයසං වා පරිනොජනීයසං වා වච්චසං වා රිත්තං නුවස්. සො උපට්ඨාපෙති. සවස්ස නොති අපිසය්‍යං, හත්ථිකාරෙත දුතීයං ආමනෙනානා හත්ථිලඞ්ඝකෙන උපට්ඨාපෙති. න කෙව නප්පච්චයා වාචං භීඤ්ඤා. එවං බො මයං භනෙන, සමග්ගා සමමාදමානා අවිච්චමානා ඵාසුකං වස්සං වසිමා. න ච පිණ්ඩකෙන කිලමිමා” ති.

14. අථ බො භගවා භික්ඛු ආමනෙති: “අඵාසුකඤ්ඤෙව¹ කිර’මෙ² භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා වුත්ථා³ සමානා ඵාසුකමනා⁴ වුත්ථාති පටිජානනති. පසුසංවාසඤ්ඤෙව කිර’මෙ භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා වුත්ථා සමානා ඵාසුකමන වුත්ථා’ති පටිජානනති. එලකසංවාසඤ්ඤෙව කිර’මෙ භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා වුත්ථා සමානා ඵාසුකමන වුත්ථා’ති පටිජානනති. සපත්තසංවාසඤ්ඤෙව කිර’මෙ භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා වුත්ථා සමානා ඵාසුකමන වුත්ථා’ති පටිජානනති. කථං හි නාම’මෙ⁵ භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා මුගඛිතං තිත්ථිසමාදනං සමාදිසිසුනති. නෙතං භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදය -පෙ- විගර්හිනා ධරමිං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙති: “න භික්ඛවෙ, මුගඛිතං තිත්ථිසමාදනං සමාදිසිකඛං. යො සමාදියෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛවස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වස්ස- වුත්ථානං භික්ඛුනං තීහි ධාතෙහි පචාරෙකුං දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසංකාය වා. සා වො භවිස්සති අඤ්ඤමඤ්ඤානුලොමනා ආපත්තිවුට්ඨානතා විනයපුරෙකකාරතා. එවඤ්ඤ පන භික්ඛවෙ, පචාරෙකඛං: බ්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සභේසා ඤ්ඤපෙතබ්බො-

1. “අඵාසුකඤ්ඤෙව” ම ඡ සං. P.T.S. 2 “කිර’මෙ” ජ ඞ. 3. “වුත්ථා” ම ඡ සං.

4. “ඵාසුකමනා” ම ඡ සං. P.T.S. 5. “කථං හි නාම සිකාවෙ” ම ඡ සං.

5. “කථං හි නාම මෙ සිකාවෙ” අ ඞ. ම නු ප.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

12. “සාමිනි, ඒ අපට ‘අපි කතා නො කරන්නෙමු නම්, වදන් පිළිවදන් වසයෙන් කතා නො කරන්නෙමු නම්, යමෙක් ගමෙහි පිඬු පිණිස හැසිර පලමු කොට පෙරළා එන්නේ ද හෙ තෙමේ අසුන් පණවන්නේ නම්, පා දෙතා දිය පාපුටුව නො සේද පා තබන පුවරුව එළවන්නේ නම්, ඉඳුල් ලන බඳුන සෝද එළවන්නේ නම්, පැන් පිරිබෝදිය එළවන්නේ නම්, යමෙක් ගමෙහි පිඬු පිණිස හැසිර පසුව පෙරළා එන්නේ ද, වළඳ ඉතිරි වූ ආහාරයෙක් වන්නේ ද, කැමැත්තේන් වන්නේ ද, එය වළඳන්නේ නම්, නො කැමැත්තේන් නම්, නිල් තණ නැති තැනෙක දමන්නේ නම්, සතුන් නැති දියෙහි හෝ පා කොට හරින්නේ නම්, හෙ තෙමේ අසුන් ඔසොවා තබන්නේ නම්, පා දෙතා දිය පාපුටුව නො සේද පා තබන පුවරුව තැන්පත් කරන්නේ නම්, ඉඳුල් ලන බඳුන සෝද තැන්පත් කරන්නේ නම් පැන් (කළය) පිරිබෝදිය (සැල) තැන්පත් කරන්නේ නම්, බොජුන්-හල හමදින්නේ නම්, යමෙක් සිස් වූ පැන්කළය හෝ පිරිබෝදියකළය හෝ වැසිකිළිදියකළය හෝ දක්නේ ද, හෙ තෙමේ එය එළවන්නේ නම්, ඔහුට නො හැක්කේ නම්, හඤ්ඤාදායක දෙවැන්නකු අමතා අත්විලඟුවෙන් එළවන්නේ නම්, ඒ හෙතෙමින් කතා නො කරන්නේ නම්, මෙසේ අපි සමගි ව සතුටු සිත් ඇති ව විවාද නො කරමින් පහසුවෙන් වස් වසන්නෙමු. ආහාරයෙන් කලාන්ත නො වන්නෙමු” යි මේ සිත් උපත.”

13. “ඉක්බිති සාමිනි, අපි උනුන් කතා නො කෙළෙමු. වදන් පිළිවදන් වසයෙන් කතා නො කෙළෙමු. යමෙක් ගමෙහි පිඬු පිණිස හැසිර පලමු කොට පෙරළා ඒ ද, හෙ තෙමේ අසුන් පණවයි. පා දෙතා දිය පාපුටුව පා පුවරුව එළවයි. ඉඳුල් ලන බඳුන සෝද එළවයි. පැන් පිරිබෝදිය එළවයි. යමෙක් ගමෙහි පිඬු පිණිස හැසිර පසුව පෙරළා ඒ නම්, වළඳ ඉතිරි වූ ආහාරයෙක් වේ ද, කැමැත්තේන් නම්, එය වළඳයි නො කැමැත්තේන් නම්, නිල් තණ නැති තැනෙක හෝ දමයි. සතුන් නැති දියෙහි හෝ පා කොට හරියි. හෙ තෙමේ අසුන් ඔසොවා තබයි. පාදෙතා දිය පාපුටුව පාපුවරුව තැන්පත් කරයි. ඉඳුල් ලන බඳුන සෝද තැන්පත් කරයි. පැන් (කළය) පිරිනොග කට යුතු දිය (සැල) තැන්පත් කරයි. බොජුන්හල හමදියි. යමෙක් සිස් වූ පැන්කළය හෝ පිරිබෝදියකළය හෝ වැසිකිළිදියකළය දක්නේ ද හෙ තෙමේ (එය) එළවයි. ඔහුට නො හැක්කේ නම්, හඤ්ඤාදායක දෙවැන්නකු අමතා අත්විලඟුවෙන් එළවයි. ඒ හේතුවෙන් කතා නො කරන්නේ ය. සාමිනි, මෙසේ අපි සමගි ව සතුටු සිත් ඇති ව විවාද නො කරමින් පහසුවෙන් වස් විසිමු. ආහාරයෙන් ද කලාන්ත නො විමු” යි (සැලකළහ).

14. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් ඇමතූ සේක. “මහණෙනි, මේ සිස් පුරුෂයෝ නො පහසුවෙන් ම විසුවෝ ‘පහසුවෙන් විසුමින’ යි ප්‍රතිඥා කෙරෙත්. මහණෙනි, මේ භික්ෂූරුෂයෝ සිවුපාවන්ගේ එක් ව විසීම වැන්නක් ම කළෝ ‘පහසුවෙන් ම විසුමින’ යි ප්‍රතිඥා කෙරෙත්. මහණෙනි, මේ භික්ෂූරුෂයෝ එළවන්නේ එක් ව විසීම වැන්නක් ම කළාහු ‘පහසුවෙන් ම විසුමින’ යි ප්‍රතිඥා කෙරෙත්. මහණෙනි, මේ භික්ෂූරුෂයෝ සතුන්ගේ එක් ව විසීම වැන්නක් ම කළෝ ‘පහසුවෙන් ම විසුමින’ යි ප්‍රතිඥා කෙරෙත්. මහණෙනි, කෙසේ නම් මේ භික්ෂූරුෂයෝ ගොළුවාක් වූ තිඪිකයන්ගේ සමාදානයක් සමාදන් ව ගත්තාහු ද? මහණෙනි, මෙය නො පැහැදිලිවන්නේ පැහැදීම පිණිස -පෙ- නො වේවා” යි ගරතා දූතාමි කතා කොට භික්ෂූන් ඇමතූ සේක. “මහණෙනි, ගොළුවාක් වූ තිඪිකසමාදානය නො සමාදන් විය යුතු ය. යමෙක් සමාදන් වන්නේ නම්, දකුළා ඇවැත් වේ” යි වදාළ සේක. “මහණෙනි, වස් වැස නිම කළ භික්ෂූන්ට දැකීමෙන් හෝ ඇසීමෙන් හෝ සැකයෙන් හෝ යන කරුණු තුනින් පවරන්නට ගෙවන් දුටු හෝ ඇසු හෝ සැක කළ හෝ තමාගේ දෙමයන් කියන්නට භික්ෂූන් කැමති කරවා ගැනීමට අනුදැනිමි. ඒ පැවරීම තොර්ට උනුන්නේ අනුලොමිඛ ව ද ඇවතින් නැති සිටීම ද විනය පෙරවු කොට ගත් බව ද වන්නේ ය. මහණෙනි, මෙසේ පැවරිය යුතුය. ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිචල භික්ෂූනෙක් විසින් සකිස තෙමේ දැන්විය යුත්තේ ය:-

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

“සුඤ්ඤාදායෙ භනෙත සඤ්ඤා, අරු පචාරණා යදි සඤ්ඤා පතනකලං සඤ්ඤා පචාරෙය්‍යා” ති.

15. ථෙරෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඛං කරිතා උක්ඛුටිකං නිසිදිතා අක්ඛුලිමපගගෙතා එවමස්ස වචනීයො “සඤ්ඤා ආවුසො පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඤ්ඤාය වා. වදනතු මං ආයසමනෙතා අනුකම්පං උපාදය. පස්සනෙතා පටිකරිස්සාමි. දුතියමපි ආවුසො සඤ්ඤා පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඤ්ඤාය වා. වදනතු මං ආයසමනෙතා අනුකම්පං උපාදය. පස්සනෙතා පටිකරිස්සාමි. තතියමපි ආවුසො සඤ්ඤා පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඤ්ඤාය වා. වදනතු මං ආයසමනෙතා අනුකම්පං උපාදය. පස්සනෙතා පටිකරිස්සාමි” ති.

16. නවකෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඛං කරිතා උක්ඛුටිකං නිසිදිතා අක්ඛුලිමපගගෙතා එවමස්ස වචනීයො: “සඤ්ඤා භනෙත පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසංකාය වා. වදනතු මං ආයසමනෙතා අනුකම්පං උපාදය. පස්සනෙතා පටිකරිස්සාමි. දුතියමපි භනෙත, සඤ්ඤා - පෙ - තතියමපි භනෙත, සඤ්ඤා පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසංකාය වා. වදනතු මං ආයසමනෙතා අනුකම්පං උපාදය. පස්සනෙතා පටිකරිස්සාමි” ති.

17. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු ථෙරෙසු භික්ඛුසු උක්ඛුටිකං නිසිනෙතසු පචාරයමානෙසු ආසනෙසු අවජ්ජන්ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපජිච්ඡා තෙ උඡ්ඤායන්ති ඕයන්ති විපාවෙත්ති: “කථං හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු ථෙරෙසු භික්ඛුසු උක්ඛුටිකං නිසිනෙතසු පචාරයමානෙසු ආසනෙසු අවජ්ජන්ති” ති.

18. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “සච්චං කිර භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු ථෙරෙසු භික්ඛුසු උක්ඛුටිකං නිසිනෙතසු පචාරයමානෙසු ආසනෙසු අවජ්ජන්ති ?” ති. “සච්චං භගවා”.

විගර්හි බුද්ධො භගවා: “කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ මොක්ඛපුරිසා ථෙරෙසු භික්ඛුසු උක්ඛුටිකං නිසිනෙතසු පචාරයමානෙසු ආසනෙසු අවජ්ජන්ති ?

19. තෙනං භික්ඛවෙ අප්පසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- විගර්හිතා ධම්මං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙත්ති: “න භික්ඛවෙ, ථෙරෙසු භික්ඛුසු උක්ඛුටිකං නිසිනෙතසු පචාරයමානෙසු ආසනෙසු අවජ්ජන්ති, යො අවජ්ජන්ති, ආපත්ති දුක්ඛපස්සා. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බෙතෙව උක්ඛුටිකං නිසිනෙතති පචාරතු” නති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

“සඛ්ඤා තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. අද පවාරණය සි. ඉදින් සඛ්ඤාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම් සඛ්ඤා තෙමේ පවරන්නේ ය” යි.

15. සථවිර භික්ෂුතම විසින් උතුරුසහ සිවුර එකස් කොට උත්කුට්ඨකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ “ඇවැත්නි, සඛ්ඤාට (මාගේ) දුටු ඇවැත්නි හෝ ඇසූ ඇවැත්නි හෝ සැක කළ ඇවැත්නි හෝ කියන්නට පවරමි. ආයුෂමන්ත්‍ර අනුකම්පා කොට මට කියන්නවා. දෙස් දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙම්” යි මෙසේ සඛ්ඤා තෙමේ කිය යුතු වන්නේ ය. “ඇවැත්නි, දෙවනු ද සඛ්ඤාට (මාගේ) දුටු ඇවැත්නි හෝ ඇසූ ඇවැත්නි හෝ සැක කළ ඇවැත්නි හෝ (කියන්නට) පවරමි. ආයුෂමන්ත්‍ර අනුකම්පා කොට මට කියන්නවා. දෙස් දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙම්. ඇවැත්නි, තෙවනු ද සඛ්ඤාට (මාගේ) දුටු ඇවැත්නි හෝ ඇසූ ඇවැත්නි හෝ සැක කළ ඇවැත්නි හෝ (කියන්නට) පවරමි. ආයුෂමන්ත්‍ර අනුකම්පා කොට මට කියන්නවා. දෙස් දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙම්” යි.

16. නවක භික්ෂුතම විසින් උතුරුසහ සිවුර එකස් කොට උත්කුට්ඨකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ “සවාමිනි, සඛ්ඤාට (මාගේ) දුටු ඇවැත්නි හෝ ඇසූ ඇවැත්නි හෝ සැක කළ ඇවැත්නි හෝ කියන්නට පවරමි. ආයුෂමන්ත්‍ර අනුකම්පා කොට මට කියන්නවා. දෙස් දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙම්. සවාමිනි, දෙවනු ද සඛ්ඤාට - පෙ - සවාමිනි, තෙවනු ද සඛ්ඤාට (මාගේ) දුටු ඇවැත්නි හෝ ඇසූ ඇවැත්නි හෝ සැක කළ ඇවැත්නි හෝ කියන්නට පවරමි. ආයුෂමන්ත්‍ර අනුකම්පා කොට මට කියන්නවා. දෙස් දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙම්” යි.

17. එකල්හි සචග මහණෝ උත්කුට්ඨකයෙන් හුන් සථවිර භික්ෂුන් පවරණ කල්හි අසුන්හි හිඳිත්. යම් ඒ භික්ෂුහු ආශාරකිත වෙත් ද, ඒ භික්ෂුහු “සචග මහණෝ කෙසේ නම් උත්කුට්ඨකයෙන් හුන් සථවිර භික්ෂුන් පවරණ කල්හි අසුන්වල හිඳිත් ද? ” යි අවමන් කෙරෙත්. තින්ද කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

18. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සචග මහණෝ උත්කුට්ඨකයෙන් හුන් සථවිර භික්ෂුන් පවරණ කල්හි අසුන්වල හිඳිත් ල යනු සැබෑ ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය.”

භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ “මහණෙනි, කෙසේ නම් ඒ හිස් පුරුෂයෝ උත්කුට්ඨකයෙන් හුන් සථවිර භික්ෂුන් පවරණ කල්හි අසුන්වල හිඳිත් ද? ” යි ගැරහු සේක.

19. “මහණෙනි, මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස -පෙ- නො වේ” යි ගරභා දූතාමි කතා කොට “මහණෙනි, උත්කුට්ඨකයෙන් හුන් සථවිර භික්ෂුන් පවාරණය කරණ කල්හි අසුන්වල නො හිඳිය යුතු ය. යමෙක් හිඳින්නේ නම්, දුකුලාඇවැත් වේ. මහණෙනි, උත්කුට්ඨකයෙන් හුන් සිසුලු දෙනා විසින් ම පවරන්නට අනුදනිමි” යි භික්ෂුන් ඇමතු සේක.

20. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො ථෙරො ජරාදුඛලො යාව සබ්බෙ පමාරෙන්නී¹ උක්කුටිකං නිසින්නො ආගමයමානො මුච්ඡිතො පපති.

21. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තදනන්තරා උක්කුටිකං නිසිදිතුං යාව පමාරෙති. පමාරෙත්වා ආසිනෙ නිසිදිතු” නති.

22. අථ බො භික්ඛුනං² එතදහොසි: “කති නු බො පමාරණා?” ති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “දොමා භික්ඛවෙ, පමාරණා: වාතුද්දසිකා³ පණණරසිකා ච. ඉමා බො භික්ඛවෙ, දො පමාරණා” ති.

23. අථ බො භික්ඛුනං එතදහොසි: “කති නු බො පමාරණං-කමාති?” ති⁴. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “වත්තාරිමාති භික්ඛවෙ, පමාරණකමාති: අධමෙමන වග්ගං පමාරණකමං. අධමෙමන සමග්ගං පමාරණකමං. ධමෙමන වග්ගං පමාරණකමං. ධමෙමන සමග්ගං පමාරණකමං.”

24. “තත්‍ර භික්ඛවෙ, යමිදං අධමෙමන වග්ගං පමාරණකමං, න භික්ඛවෙ, එවරුපං පමාරණකමං කාතබ්බං. න ච මයා එවරුපං පමාරණකමං අනුඤ්ඤතං.”

25. “තත්‍ර භික්ඛවෙ, යමිදං අධමෙමන සමග්ගං පමාරණකමං, න භික්ඛවෙ, එවරුපං පමාරණකමං කාතබ්බං. න ච මයා එවරුපං පමාරණකමං අනුඤ්ඤතං.”

26. “තත්‍ර භික්ඛවෙ, යමිදං ධමෙමන වග්ගං පමාරණකමං, න භික්ඛවෙ, එවරුපං පමාරණකමං කාතබ්බං. න ච මයා එවරුපං පමාරණකමං අනුඤ්ඤතං.”

27. “තත්‍ර භික්ඛවෙ, යමිදං ධමෙමන සමග්ගං පමාරණකමං, එවරුපං භික්ඛවෙ, පමාරණකමං කාතබ්බං. එවරුපඤ්ච මයා පමාරණකමං අනුඤ්ඤතං.”

28. “තස්මාතිත භික්ඛවෙ, එවරුපං පමාරණකමං කරිස්සාමි, යදිදං ධමෙමන සමග්ගන්ති එවං හි වො භික්ඛවෙ, සිත්ඛිතබ්බ නති.”

29. අථ බො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි: “සන්තිපතථ භික්ඛවෙ, සබ්බො පමාරෙස්සති” ති.

30. එවං වුනෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච: “අස්මි භනෙතා, භික්ඛු ගිලානො. සො අනාගතො” ති. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගිලානෙන භික්ඛුතා පමාරණං දාතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, දතබ්බා: තෙන ගිලානෙන භික්ඛුතා එකං භික්ඛු උපසඛිකමිත්වා එකංසං උත්තරුසඛිතං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසිදිත්වා අඤ්ජලිපග්ගතෙත්වා එවමස්ස වචනීයො: ‘පමාරණං දමිමි. පමාරණං මෙ හර. පමාරණං මෙ අරොවෙති⁵ මමන්ථය පමාරෙති’ ති.

1. “පමාරෙන්නී”. සි අ වි. 2. “තෙසං භික්ඛුනං” අ වි. ජ වි. නො වි.

3. “වාතුද්දසිකා ච” ම ජ සං. ප වි. ම ඤු ප. 4. “පමාරණකමෙති” සි

5. “පමාරණං මෙ ආරොවෙති” අසං පාසො - සි. මු. පොත්කෙ ත දිස්සතෙ.

20. එකල්හි ජරායෙන් දුළුල වූ එක්තරා තෙර නමක් සියල්ලෝ යම් තාක් කල් පවරන් ද, ඒ තාක් කල් බලාපොරොත්තු වෙමින් උත්කුට්ඨකයෙන් හුන්නේ මුසපත් ව වැටුනේ ය.

21. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, යම් තාක් කල් (තෙමේ) පවරා ද, ඒ අතර උත්කුට්ඨකයෙන් හිඳින්නට, පවාරණය කොට අසුනෙහි හිඳින්නට අනුදනිමි”.

22. ඉක්බිති භික්ෂූන්ට “පවාරණයෝ කෙතෙක් ද?” යි මේ අදහස වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, වාතුඥසික ය, පණණ්ඩසික යැ යි මේ පවාරණ දෙකකි. මහණෙනි, මේ පවාරණ දෙක ය”.

23. එකල්හි භික්ෂූන්ට “පවාරණකමීයෝ කෙතෙක් ද?” යි යන මේ සිත් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අධමීයෙන් ව්‍යග්‍ර වූ පවාරණකමීය, අධමීයෙන් සමග්‍ර වූ පවාරණකමීය, ධමීයෙන් ව්‍යග්‍ර වූ පවාරණ කමීය, ධමීයෙන් සමග්‍ර වූ පවාරණකමීය යි මේ පවාරණකමී සතරෙකි.”

24. “මහණෙනි, ඔවුන් අතුරෙහි යම් මේ අධමීයෙන් ව්‍යග්‍ර වූ පවාරණකමීයෙක් වේ ද, මහණෙනි, එබඳු වූ පවාරණකමීය නො කට යුතු ය. මා විසින් එබඳු වූ පවාරණකමීයෙක් නො ද අනුදන්නා ලද්දේ ය.”

25. “මහණෙනි, ඔවුන් අතුරෙහි යම් ඒ අධමීයෙන් සමග්‍ර වූ පවාරණකමීයෙක් වේ ද, මහණෙනි, එබඳු වූ පවාරණකමීය නො කට යුතු ය. එබඳු වූ පවාරණකමීයෙක් මා විසින් නො ද අනුදන්නා ලද්දේ ය.”

26. “මහණෙනි, ඔවුන් අතුරෙහි යම් ඒ ධමීයෙන් ව්‍යග්‍ර වූ පවාරණකමීයෙක් වේ ද, මහණෙනි, එබඳු වූ පවාරණකමීය නො කට යුතු ය. මා විසින් එබඳු පවාරණකමීයෙක් නො ද අනුදන්නා ලද්දේ ය.”

27. “මහණෙනි, ඔවුන් අතුරෙහි යම් ඒ ධමීයෙන් සමග්‍ර වූ පවාරණකමීයෙක් වේ ද, මහණෙනි, එබඳු වූ පවාරණකමීය කටයුතු ය. මා විසින් පණවන ලද්දේ ද එබඳු වූ පවාරණකමීයෙකි.”

28. “මහණෙනි, එතෙසින් මෙහි ධමීයෙන් සමග්‍ර වූ යම් පවාරණකමීයෙක් වේ ද, එබඳු වූ පවාරණකමීය කරන්නෙමු යි, මහණෙනි, මෙසේ නොප විසින් හික්මිය යුතු ම ය.”

29. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, සඤ්ඤා නෙමේ පවරන්නේ ය. (එතෙසින්) රැස් වවු” යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක.

30. මෙසේ වදාළ කල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ “සාමිනි, ගිලන් මහණෙක් ඇත්තේ ය. හෙ තෙමේ නො ආයේ ය” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළේ ය. “මහණෙනි, ගිලන් මහණහු විසින් පවාරණය දෙන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේ දිය යුතු ය: ඒ ගිලන් මහණහු විසින් එක් මහණකු වෙත ගොස් උතුරුසහසිටුර එකස් කොට උත්කුට්ඨකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘පවාරණය දෙමි. මාගේ පවාරණය ගෙණ යව. මාගේ පවාරණය සැලකරව. මා පිණිස පවරව’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

කායෙන විඤ්ඤාපෙනි, වාචාය විඤ්ඤාපෙනි, කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙනි, දින්නා හොති පචාරණා. න කායෙන විඤ්ඤාපෙනි, න වාචාය විඤ්ඤාපෙනි, න කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙනි; න දින්නා හොති පචාරණා. එවඤ්ඤානං ලභෙථ, ඉදේවනං කුසලං. තො වෙ ලභෙථ, සො භික්ඛවෙ, ගිලානො භික්ඛු මඤ්ඤවන වා පිදෙත වා සඛ්ඝමජේඤ ආනෙතො පචාරෙතබ්බං. සවෙ භික්ඛවෙ, ගිලානුපට්ඨාකානං භික්ඛුනං එවං හොති¹: ‘සවෙ බො මයං ගිලානං ධානා වාවෙසාමි, ආබාධො වා අභිවඤ්ඤාසාති, කාලකිරියා වා භවිස්සති’ ති. න භික්ඛවෙ, ගිලානො² ධානා වාවෙතබ්බො. සඤ්ඝන තත්ථ ගන්ඨා පචාරෙතබ්බං. න තෙව චග්ගෙන සඤ්ඝන පචාරෙතබ්බං. පචාරෙය්‍ය වෙ, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨාසා.”

31. “පචාරණාභාරකො³ වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පචාරණාය තත්ථෙව පක්කමති, අඤ්ඤාසා දුතබ්බා පචාරණා. පචාරණාභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පචාරණාය තත්ථෙව විබ්භමති -පෙ- කාලං කරොති -පෙ- ‘සාමණේරො’ පටිජානාති -පෙ- ‘සික්ඛං පච්චක්ඛාතකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘අනම්මවජ්ඣං අජ්ඣාපන්නකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘උමමන්නකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘බිත්තවින්නො’ පටිජානාති -පෙ- ‘වෙදනට්ඨො’ පටිජානාති -පෙ- ‘ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘ආපත්තියා අප්පටිකමෙම උක්ඛිත්තකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘පණ්ඩකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘ථෙය්‍යසංවාසකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘තිත්ඨප්පක්කන්නකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘තිරවජාතගතො’ පටිජානාති -පෙ- ‘මාකුසාතකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘පිකුසාතකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘අරහන්නසාතකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘භික්ඛුභිදුසකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘සඤ්ඝභෙදකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘ලොභිකුප්පාදකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘උභතොබ්‍යඤ්ඤන්නකො’ පටිජානාති, අඤ්ඤාසා දුතබ්බා පචාරණා.”

32. “පචාරණාභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පචාරණාය අනත්තරාමග්ගෙ පක්කමති, අනාභවා හොති පචාරණා. පචාරණාභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පචාරණාය අනත්තරාමග්ගෙ විබ්භමති -පෙ- කාලං කරොති -පෙ- ‘සාමණේරො’ පටිජානාති -පෙ- ‘සික්ඛං පච්චක්ඛාතකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘අනම්මවජ්ඣං අජ්ඣාපන්නකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘උමමන්නකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘බිත්තවින්නො’ පටිජානාති -පෙ- ‘වෙදනට්ඨො’ පටිජානාති -පෙ- ‘ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘ආපත්තියා අප්පටිකමෙම උක්ඛිත්තකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘පණ්ඩකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘ථෙය්‍යසංවාසකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘තිත්ඨප්පක්කන්නකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘තිරවජාතගතො’ පටිජානාති -පෙ- ‘මාකුසාතකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘පිකුසාතකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘අරහන්නසාතකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘භික්ඛුභිදුසකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘සඤ්ඝභෙදකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘ලොභිකුප්පාදකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘උභතොබ්‍යඤ්ඤන්නකො’ පටිජානාති, අනාභවා හොති පචාරණා.”

1. “එතදහොසි” ම ඡ සා. 2. “ගිලානො සිකුඛු” ම ඡ සා.

3. “පචාරණාභාරකො” ම ඡ සා.

එය කසින් හඟවා ද, වචනයෙන් හඟවා ද, කසින් හා වචනයෙන් හඟවා ද, පචාරණය දෙන ලද්දේ වේ. කසින් නො හඟවා ද, වචනයෙන් නො හඟවා ද, කසින් හා වචනයෙන් නො හඟවා ද, පචාරණය දෙන ලද්දේ නො වේ. මේ මෙසේ ලැබෙන්නේ නම්, ඒ යහපත් ය. නො ලැබෙන්නේ නම්, මහණෙනි, ඒ ගිලන් මහණහු ඇදකින් හෝ පුටුවකින් හෝ සහමැදට ගෙනවුත් පැවරිය යුතු ය. මහණෙනි, ගලානොපසායක හිඤ්ඤාට ‘අපි ගිලිනහු හුන් තැනින් ඉවත් කරන්නෙමු නම්, ආබාධය හෝ වැඩෙන්නේ ය. කලුරිය කිරීම හෝ වන්නේ ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, මහණෙනි, ගිලන් තෙමේ හුන් තැනින් ඉවත් නො කට යුතු ය. සඬ්ඝයා එහි ගොස් පැවරිය යුතු ය. ව්‍යග්‍ර වූ සඬ්ඝයා විසින් නො පැවරිය යුතු ම ය. පවරන්නේ නම් දුකුලාආවාද්වේ.”

31. “මහණෙනි, ඉදින් පචාරණය ගෙනෙන මහණ තෙමේ පචාරණය දුන් කල්හි බැහැර යේ ද, (එවිට) අනෙකෙකුට පචාරණය දිය යුතු ය. මහණෙනි, ඉදින් පචාරණය ගෙනෙන මහණ තෙමේ පචාරණය දුන් කල්හි එහි දී ම සිටුරු හරි ද -පෙ- කලුරිය කෙරේ ද -පෙ- ‘තෙරණෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘ශික්ෂාව බැහැර කළ එකෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘අනත්චවසනුවට පැමිණියෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘උන්මත්තකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘වික්ෂිප්‍යා වූ සිත් ඇත්තෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘වෙදනාවෙන් පෙළෙන්නෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘ඇවැත් නො දැක්මෙහි බැහැර කරණ ලද්දෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘ඇවැත්වට පිළියම් නො කිරීමෙහි බැහැර කරණ ලද්දෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘ලාමක දෘෂ්ටිය නො හැරීමෙහි බැහැර කරණ ලද්දෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘පණ්ඩකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘පැවිද්ද සොරකම් කළ එකෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘තීථිකයන් කරා ගියෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද, -පෙ- ‘නිරිසන් ගියෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘මානාඝාතකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘පිතාඝාතකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘අරනන්ත-ඝාතකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘හිඤ්ඤාදූෂකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘සඬ්ඝහෙදකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘ලොහිතුපාදකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘උභතොබ්‍යඤ්ඤානක-යෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද (එකල) අනෙකෙකුට පචාරණය දිය යුතු ය.”

32. “මහණෙනි, පචාරණය ගෙනෙන මහණ තෙමේ පචාරණය දුන් කල්හි අතරමග දී බැහැර යේ ද, පචාරණය නො ගෙනෙන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, පචාරණය ගෙනෙන මහණ තෙමේ පචාරණය දුන් කල්හි අතරමග දී සිටුරු හරි ද -පෙ- කලුරිය කෙරේ ද -පෙ- ‘තෙරණෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘ශික්ෂාව බැහැර කළ එකෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘අනත්චවසනුවට පැමිණියෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘උන්මත්තකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘වික්ෂිප්‍යා වූ සිත් ඇත්තෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘වෙදනාවෙන් පෙළෙන්නෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘ඇවැත් නො දැක්මෙහි බැහැර කරණ ලද්දෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘ඇවැත්වට පිළියම් නො කිරීමෙහි බැහැර කරණ ලද්දෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘ලාමක දෘෂ්ටිය අත් නොහැරීමෙහි බැහැර කරණ ලද්දෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘පණ්ඩකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘පැවිද්ද සොරකම් කළ එකෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘තීථිකයන් කරා ගියෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘නිරිසන් ගියෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘මානාඝාතකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘පිතාඝාතකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘අරනන්ත-ඝාතකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘හිඤ්ඤාදූෂකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘සඬ්ඝහෙදකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘ලොහිතුපාදකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘උභතොබ්‍යඤ්ඤානකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද පචාරණය ගෙනෙන ලද්දේ නො වේ.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

33. “පචාරණාභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පචාරණාය සඛ්ඤ්ඤාපනෙනා පකකමති, ආහවා හොති පචාරණා. පචාරණාභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පචාරණාය සඛ්ඤ්ඤාපනෙනා විබ්බමති -පෙ- කාලං කරොති -පෙ- ‘සාමණේරො’ පටිජානාති -පෙ- ‘සිකං පච්චක්ඛානකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘අනත්මවඤ්ඤං අජ්ඣාපනනකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘උම්මන්තකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘බ්බන්තවින්නො’ පටිජානාති -පෙ- ‘වෙදනට්ඨො’ පටිජානාති -පෙ- ‘ආපනතියා අදස්සනෙ උක්ඛින්නකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘ආපනතියා අප්පටිකමෙම උක්ඛින්නකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිස්සග්ගෙ උක්ඛින්නකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘පණ්ඩකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘ථෙය්‍යසංවාසකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘තිස්සපකකන්තකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘තිරවජානගතො’ පටිජානාති -පෙ- ‘මාතුසානකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘පිතුසානකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘අරහන්තසානකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘භික්ඛුනිදුසකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘සඛ්ඤ්ඤාදකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘ලොභිතුප්පාදකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘උහතොබ්‍යඤ්ජනකො’ පටිජානාති ආහවා හොති පචාරණා.”

34. “පචාරණාභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පචාරණාය සඛ්ඤ්ඤාපනෙනා සුත්තො නාරොවෙති, ආහවා හොති පචාරණා. පචාරණා-භාරකස්ස අනාපනති.¹ පචාරණාභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පචාරණාය සඛ්ඤ්ඤාපනෙනා පමත්තො² නාරොවෙති -පෙ- සමාපන්නො නාරොවෙති, ආහවා හොති පචාරණා. පචාරණාභාරකස්ස අනාපනති.”

35. “පචාරණාභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පචාරණාය සඛ්ඤ්ඤාපනෙනා සඤ්චිච්ච නාරොවෙති, ආහවා හොති පචාරණා. පචාරණාභාරකස්ස ආපනති දුක්ඛටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තදනු පචාරණාය පචාරණං දෙනෙන න ඡන්දපි දාතුං - සන්ති සඛ්ඤ්ඤා කරණීය” නති.

36. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරං භික්ඛුං තදනු පචාරණාය ඤ්ඤාතො ගණ්හිංසු. හගවතො එතමන්. ආරොවෙසුං. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුං තදනු පචාරණාය ඤ්ඤාතො ගණ්හනති තෙ ඤ්ඤාතො භික්ඛුනි එවමස්ස වචනීයා: ‘ඉඛ්ඤ්ඤා තුලෙන ආයස්මන්තො ඉමං භික්ඛුං මුත්තං මුඤ්චං,³ යාවායං භික්ඛු පචාරෙති’ ති. එවඤ්ඤාතං ලහෙථ, ඉච්චිතං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, තෙ ඤ්ඤාතො භික්ඛුනි එවමස්ස වචනීයා: ‘ඉඛ්ඤ්ඤා තුලෙන ආයස්මන්තො මුත්තං එකමන්තං හෙථ. යාවායං භික්ඛු පචාරණං දෙති’ ති. එවඤ්ඤාතං ලහෙථ, ඉච්චිතං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, තෙ ඤ්ඤාතො භික්ඛුනි එවමස්ස වචනීයා: ‘ඉඛ්ඤ්ඤා තුලෙන ආයස්මන්තො ඉමං භික්ඛුං මුත්තං නිස්සිමං හෙථ, යාව සඤ්ඤා පචාරෙති’ ති. එවඤ්ඤාතං ලහෙථ, ඉච්චිතං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, න තෙව වග්ගෙන සඤ්ඤාත පචාරෙතබ්බං. පචාරෙය්‍ය වෙ, ආපනති දුක්ඛටස්ස.”

1. “පචාරණාභාරකස්ස අනාපනති” නි. කෙසුචි පොඤ්ඤාසු නදිස්සනෙ.

2. “සුත්තො” ම ඡ සා. තො වි. ජ වි. ම නු ප. තො වි.

3. “මුඤ්චං” තො වි. තො වි ම නු ප. අ වි.

33. “මහණෙනි, පචාරණය ගෙණෙන මහණ තෙමේ පචාරණය දුන් කල්හි සඛසයා වෙත පැමිණියේ බැහැර යේ ද, පචාරණය ගෙණෙන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, පචාරණය ගෙණෙන මහණ තෙමේ පචාරණය දුන් කල්හි සහ මැදට පැමිණියේ සිටුරු හරිසි ද -පෙ- කලුරිය කරසි ද -පෙ- ‘තෙරණෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘ශික්ෂාව බැහැර කළ එකෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘අනම්මවස්සාවට පැමිණියෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘උන්මත්තකයෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘වික්ෂිප්‍ත වූ සිත් ඇත්තෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘වේදනාවෙන් පෙළෙන්නෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘ඇවැත් නො දක්මෙහි බැහැර කරණ ලද්දෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘ඇවැත්ව පිළියම් නො කිරීමෙහි බැහැර කරණ ලද්දෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘ලාමක දෂ්ටිය අත් නොහැරීමෙහි බැහැර කරණ ලද්දෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘පණඩිකයෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘පැවිද්ද සොරකම් කළ එකෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘තීර්ථකයන් වෙත ගියෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘තිරිසන් ගියෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘මාතෘඝාතකයෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘පිතෘඝාතකයෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘අරහත්තඝාතකයෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘භික්ෂුණිදූෂකයෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘සඛසභෙදකයෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘ලොභිකුප්‍පාදකයෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘උභතොබ්‍යඤ්ඤානකයෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද, පචාරණය ගෙණෙන ලද්දේ වේ.”

34. “මහණෙනි, පචාරණය ගෙණෙන මහණ තෙමේ පචාරණය දුන් කල්හි සහ මැදට පැමිණියේ නිදි ගත්තේ නො සැලකෙරේ ද, පචාරණය ගෙණෙන ලද්දේ වේ. පචාරණය ගෙණෙන මහණහුට ඇවැත් නො වේ. මහණෙනි, පචාරණය ගෙණෙන මහණ තෙමේ පචාරණය දුන් කල්හි සඛසයා වෙත පැමිණියේ ප්‍රමත්ත ව නො සැලකෙරේ ද - සමාපත්තියට සමාවැදුනේ නො සැලකෙරේ ද, පචාරණය ගෙණෙන ලද්දේ වේ. පචාරණය ගෙණෙන මහණහුට ඇවැත් නො වේ.”

35. “මහණෙනි, පචාරණය ගෙණෙන මහණ තෙමේ පචාරණය දුන් කල්හි සඛසයා වෙත පැමිණියේ දැන දැන නො සැලකෙරේ ද, පචාරණය ගෙණෙන ලද්දේ වේ. පචාරණය ගෙණෙන මහණහුට දුකුලාඥාවක් වේ. මහණෙනි, එදවස පචාරණ දිනයෙහි පචාරණය දෙන්නාහු විසින් ‘සඛසයා පිළිබඳ කටයුතු ඇතැ’ සි ඡන්දය ද දෙන්නට අනුදනිමි” සි.

36. එකල්හි එක්තරා මහණකු එදවස පචාරණදිනයෙහි නැයෝ අල්ලා ගත්ත. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු එදවස පචාරණදිනයෙහි නැයෝ අල්ලා ගණිත්. එබැවින් භික්ෂුන් විසින් ඒ නැයෝ ‘ආයුෂමත්ති, තෙපි මේ මහණ තෙමේ යම් තාක් කල් පචාරණය කෙරේ ද, (ඒතාක්) කල් මේ මහණහු මොහොතකට මුදවු’ සි මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය. මේ මෙසේ ලැබෙන්නේ නම්, ඒ යහපත් ය. නො ලැබෙන්නේ නම්, ඒ නැයෝ භික්ෂුන් විසින් ‘ආයුෂමත්ති, එසේ නම් තෙපි මේ මහණ තෙමේ යම් තාක් කල් පචාරණය දේ ද, (ඒතාක්) මොහොතකට පසකට වටු’ සි මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය. මේ මෙසේ ලැබෙන්නේ නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලැබෙන්නේ නම්, ඒ නැයෝ භික්ෂුන් විසින් ‘ආයුෂමත්ති, එසේ නම් තෙපි යම් තාක් කල් සඛස තෙමේ පචාරණය කෙරේ ද (ඒතාක්) කල් මේ මහණ මොහොතකට සීමාවෙන් බැහැරව ගෙන යවු’ සි මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය. මේ මෙසේ ලබන්නේ නම් ඒ යහපත් ය. නො ලබන්නේ නම් ව්‍යග්‍ර වූ සඛසයා විසින් නො පැවරිය යුතු ම ය. පවරන්නේ නම් දුකුලාඥාවක වේ.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

37. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුං තදහු පචාරණාය රාජානො ගණනන්ති -පෙ- වොරා ගණනන්ති -පෙ- බුත්තා ගණනන්ති -පෙ- භික්ඛුපච්චන්තිකා ගණනන්ති. තෙ භික්ඛුපච්චන්තිකා භික්ඛුති ඵවමස්සු වචනීයා: ‘ඉඛ්ඤා තුලෙන ආයසමනො ඉමං භික්ඛුං මුත්තනං මුඤ්චථ, යාවායං භික්ඛු පචාරෙති’ති. ඵවස්ඤ්චනං ලහෙථ, ඉවෙව්නං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, තෙ භික්ඛු පච්චන්තිකා භික්ඛුති ඵවමස්සු වචනීයා: ‘ඉඛ්ඤා තුලෙන ආයසමනො මුත්තනං ඵතමනො තොථ, යාවායං භික්ඛු පචාරණං දෙති’ති. ඵවස්ඤ්චනං ලහෙථ, ඉවෙව්නං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, තෙ භික්ඛුපච්චන්තිකා භික්ඛුති ඵවමස්සු වචනීයා: ‘ඉඛ්ඤා තුලෙන ආයසමනො ඉමං භික්ඛුං මුත්තනං නිසීදිමං නෙථ, යාව සඤ්ඤා පචාරෙති’ ති. ඵවස්ඤ්චනං ලහෙථ, ඉවෙව්නං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, න තෙව වග්ගෙන සඤ්ඤා පචාරෙතබ්බං. පචාරෙය්‍ය වෙ, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා”ති.

38. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරසමීං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය පඤ්ච භික්ඛු විතරන්ති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛුනං ඵතදතොසි: “භගවතා පඤ්ඤාතරං සඤ්ඤාතරා පචාරෙතබ්බන්ති. මයඤ්චෙන පඤ්ච ජනා කථනානු ඛො අමෙතෙති පචාරෙතබ්බ”න්ති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පඤ්ඤාතරං සඤ්ඤාතරා පචාරෙතු” නති.

39. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරසමීං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය වත්තාරො භික්ඛු විතරන්ති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛුනං ඵතදතොසි: “භගවතා අනුඤ්ඤාතරං පඤ්චනං සඤ්ඤාතරා පචාරෙතුං.¹ මයඤ්චෙන වත්තාරො ජනා කථනානු ඛො අමෙතෙති පචාරෙතබ්බ”න්ති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වතුන්තං අඤ්ඤාතරසමීං පචාරෙතුං. ඵවස්ඤ්ච පන භික්ඛවෙ, පචාරෙතබ්බං. ව්‍යතෙනන භික්ඛුතා පටිබලෙන තෙ භික්ඛු ඤ්ඤාතරා:--

40. “සුඤ්ඤානු මෙ ආයසමනො, අජ්ජ පචාරණා. යද්දයසමනානං පත්තකල්ලං, මයං අඤ්ඤාතරසමීං පචාරෙය්‍යාමානි. ථෙරෙන භික්ඛුතා ඵකංසං උත්තරාසඛිතං කරිනා උක්ඛුටිකං නිසීදිනා අඤ්ඤාතරපඤ්ඤාතරා තෙ භික්ඛු ඵවමස්සු වචනීයා: “අහං ආවුසො ආයසමනෙ පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසංකාය වා. වදන්තු මං ආයසමනො අනුකම්පං උපාදය. පස්සනො පටිකරිස්සාමි. දුතීයමපි අහං ආවුසො ආයසමනෙ පචාරෙමි -පෙ- තතීයමපි අහං ආවුසො ආයසමනෙ පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසංකාය වා. වදන්තු මං ආයසමනො අනුකම්පං උපාදය. පස්සනො පටිකරිස්සාමි”ති.”

41. “නවකෙන භික්ඛුතා ඵකංසං උත්තරාසඛිතං කරිනා උක්ඛුටිකං නිසීදිනා අඤ්ඤාතරපඤ්ඤාතරා තෙ භික්ඛු ඵවමස්සු වචනීයා: අහං භතෙන ආයසමනෙ පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසංකාය වා. වදන්තු මං ආයසමනො අනුකම්පං උපාදය. පස්සනො පටිකරිස්සාමි. දුතීයමපි අහං භතෙන ආයසමනෙ පචාරෙමි -පෙ- තතීයමපි අහං භතෙන ආයසමනෙ පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසංකාය වා. වදන්තු මං ආයසමනො අනුකම්පං උපාදය. පස්සනො පටිකරිස්සාමි”ති.”

1. “පචාරෙතුන්ති” ම ඡ සං.

37. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු ඵදවස පවාරණදිනයෙහි රජුතු අල්ලා ගණිත් -පෙ- සොරු අල්ලා ගණිත් -පෙ- බුඪියෝ අල්ලා ගණිත් -පෙ- පසම්තුරු වූ භික්ෂුහු¹ අල්ලා ගණිත්. භික්ෂුන් විසින් ඒ පසම්තුරු වූ භික්ෂුහු ‘ආයුෂමත්ති, එසේ නම් තෙපි මේ මහණ තෙමේ යම් තාක් කල් පවාරණය කෙරේ ද, (ඒ තාක් කල්) මේ මහණහු මොහොතකට මුදවු’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය. මේ මෙසේ ලබන්නේ නම්, ඒ යහපත් ය. නො ලබන්නේ නම්, භික්ෂුන් විසින් ඒ පසම්තුරු වූ භික්ෂුහු ‘ආයුෂමත්ති, එසේ නම් තෙපි මේ මහණ තෙමේ යම් තාක් කල් පවාරණය දේ ද, (ඒ තාක් කල්) මොහොතක් පසකට වටු’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය. මේ මෙසේ ලබන්නේ නම්, ඒ යහපත් ය. නො ලබන්නේ නම්, භික්ෂුන් විසින් ඒ පසම්තුරු වූ භික්ෂුහු ‘ආයුෂමත්ති, එසේ නම් තෙපි යම් තාක් කල් සඞ්ඝ තෙමේ පවාරණය කෙරේ ද, (ඒ තාක් කල්) මේ මහණහු මොහොතකට සීමාවෙන් බැහැරට ගෙන යවු’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය. මේ මෙසේ ලබන්නේ නම්, ඒ යහපත් ය. නො ලබන්නේ නම්, ව්‍යග්‍ර වූ සඞ්ඝයා විසින් නො පැවරිය යුතු ම ය. පවරන්නේ නම් දුකුලාභාවැත් වේ.”

38. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක ඵදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් භික්ෂුහු වාසය කෙරෙත්. එවිට ඒ භික්ෂුන්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සඞ්ඝයා විසින් පැවරිය යුතු ය යි පණවන ලද්දේ ය. අපි පස් දෙනෙක් වෙමු. අප විසින් කෙසේ පැවරිය යුතු දැ” යි මේ සිත් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, පස් දෙනාට සඞ්ඝයා වෙත පවරන්නට අනුදනිමි” යි.

39. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක ඵදවස පවාරණදිනයෙහි සිවු නමක් භික්ෂුහු වාසය කරත්. එවිට ඒ භික්ෂුන්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පස් දෙනකුන්ට සඞ්ඝයා වෙත පැවරීම අනුදන්නා ලද්දේ ය. අපි සිවු දෙනෙක් වෙමු අප විසින් කෙසේ පැවරිය යුතු දැ” යි මේ සිත් උපත. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, සිවු දෙනාට උනන් පවරන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේ පැවරිය යුතු ය. ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් ඒ භික්ෂුහු දන්විය යුත්තාහු ය.”

40. “ආයුෂමත්තු මාගේ වචනය අසත්වා. අද පවාරණ දිනය යි. ඉදින් ආයුෂමතුන්ට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, අපි උනුන් පවරන්නෙමු. සථවිර භික්ෂු නම විසින් උතුරුසහසිවුර එකස් කොට උත්තුටුකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘ඇවැත්ති, මම (මාගේ) දුටු ඇවැත්තින් හෝ ඇසු ඇවැත්තින් හෝ සැක කල ඇවැත්තින් හෝ (කියන්නට) ආයුෂමතුන් පවරමි. ආයුෂමත්තු අනුකම්පා කොට මට කියත්වා. දක්නේ පිළියම් කරන්නෙමි’ යි ඒ භික්ෂුහු මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය. දෙවනු ද ඇවැත්ති, මම ආයුෂමතුන් පවරමි. -පෙ- තෙවනු ද ‘ඇවැත්ති, මම දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයෙකින් හෝ (කියන්නට) ආයුෂමතුන් පවරමි. ආයුෂමත්තු මට අනුකම්පා කොට කියත්වා. දක්නේ පිළියම් කරන්නෙමි’ යි (ඒ භික්ෂුහු මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය.)”

41. “නවක භික්ෂු නම විසින් උතුරුසහසිවුර එකස් කොට උත්තුටුකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘සාමීති, මම (මාගේ) දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ කියන්නට ආයුෂමතුන් පවරමි. ආයුෂමත්තු අනුකම්පා කොට මට කියත්වා. දක්නේ පිළියම් කරන්නෙමි’ යි ඒ භික්ෂුහු මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය. දෙවනු ද ‘සාමීති, මම ආයුෂමතුන් පවරමි -පෙ- තෙවනු ද ‘සාමීති, මම දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ (කියන්නට) ආයුෂමතුන් පවරමි. ආයුෂමත්තු මට අනුකම්පා කොට කියත්වා. දක්නේ පිළියම් කරන්නෙමි’ යි ඒ භික්ෂුහු මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය.”

1. “සිකු යෙව පමානිකා = සිකුපමානිකා” - වීතා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

42. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරඝමි. ආවාසෙ තදභු පවාරණාය තයො භික්ඛු විතරනති. අථ බො තෙසං භික්ඛුනං එතදහොසි: “භගවතා අනුඤ්ඤාතං උඤ්චනතං සඛෙස පවාරෙතුං. වතුනතං අඤ්ඤාමඤ්ඤං පවාරෙතුං. මයඤ්චමන තයො ජනා. කථනනු බො අමෙහි පවාරෙතබ්බ”නති. භගවතො එතමන්ථ ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තිණ්ණන්නං අඤ්ඤාමඤ්ඤං පවාරෙතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, පවාරෙතබ්බං. වෘත්තෙන භික්ඛුතා පටිබලෙන තෙ භික්ඛු ඤාපෙතබ්බා:”

43. “සුඤ්ඤානු මෙ ආයසමන්තා. අර්ථ පවාරණා. යදයසමන්තානං පත්තකල්ලං, මයං අඤ්ඤාමඤ්ඤං පවාරෙය්‍යාමාති. ථෙරෙන භික්ඛුතා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්ඛුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ඤාලිමපගගතෙත්වා තෙ භික්ඛු එවමස්ස වචනීයා: ‘අහං ආවුසො ආයසමන්තෙ පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදනනු මං ආයසමන්තා අනුකමපං උපාදය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමි. දුතියමපි අහං ආවුසො ආයසමන්තෙ පවාරෙමි. -පෙ- තතියමපි අහං ආවුසො ආයසමන්තෙ පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදනනු මං ආයසමන්තා අනුකමපං උපාදය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමි’ ති.”

44. “තවකෙන භික්ඛුතා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්ඛුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ඤාලිමපගගතෙත්වා තෙ භික්ඛු එවමස්ස වචනීයා: ‘අහං හන්තෙ ආයසමන්තෙ පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදනනු මං ආයසමන්තා අනුකමපං උපාදය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමි’ ති. දුතියමපි අහං හන්තෙ ආයසමන්තෙ පවාරෙමි. -පෙ- තතියමපි අහං හන්තෙ ආයසමන්තෙ පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදනනු මං ආයසමන්තා අනුකමපං උපාදය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමි’ ති.”

45. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරඝමි. ආවාසෙ තදභු පවාරණාය දෙව භික්ඛු විතරනති. අථ බො තෙසං භික්ඛුනං එතදහොසි: “භගවතා අනුඤ්ඤාතං උඤ්චනතං සඛෙස පවාරෙතුං. වතුනතං අඤ්ඤාමඤ්ඤං පවාරෙතුං. තිණ්ණන්නං අඤ්ඤාමඤ්ඤං පවාරෙතුං. මයඤ්චමන දෙව ජනා. කථනනු බො අමෙහි පවාරෙතබ්බ”නති. භගවතො එතමන්ථ ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ද්වින්නං අඤ්ඤාමඤ්ඤං පවාරෙතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, පවාරෙතබ්බං: ථෙරෙන භික්ඛුතා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්ඛුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ඤාලිමපගගතෙත්වා තෙවො භික්ඛු එවමස්ස වචනීයො: ‘අහං ආවුසො ආයසමන්තං පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදනු මං ආයසමා අනුකමපං උපාදය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමි. දුතියමපි අහං ආවුසො ආයසමන්තං පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදනු මං ආයසමා අනුකමපං උපාදය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමි. තතියමපි අහං ආවුසො ආයසමන්තං පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදනු මං ආයසමා අනුකමපං උපාදය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමි’ ති.”

42. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පචාරණදිනයෙහි තෙනමක් හිඤ්ඤා වාසය කරත්. එකල ඒ හිඤ්ඤාත් “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පස්දෙනාට සමසයා වෙත පවරන්නට ද සිටු දෙනාට උනුන් පවරන්නට ද අනුදන්නා ලද්දේ ය. අපි තිදෙනෙක් වෙමු. අප විසින් කෙසේ පැවරිය යුතු ද” යි මේ සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, තිදෙනාට උනුන් පවරන්නට අනුදතිමි. මහණෙනි, මෙසේ පැවරිය යුතු ය. පළමු කොට ව්‍යකත වූ ප්‍රතිබල හිඤ්ඤාතමක් විසින් ඒ හිඤ්ඤා දැන්විය යුතු වෙත්.”

43. “ආයුෂමන්ත්‍ර මාගේ වචනය අසත්වා. අද පචාරණ දිනය යි. ඉදින් ආයුෂමන්ත්‍රට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, අපි උනුන් පවරන්නෙමු. සඨරි හිඤ්ඤාතම විසින් උතුරුසහසිටුර එකස් කොට උත්තුටුකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘ඇවැත්ති, මම දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ (කියන්නට) ආයුෂමන්ත්‍ර පවරමි. ආයුෂමන්ත්‍ර අනුකම්පා කොට මට කියත්වා. දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙමි’ යි ඒ හිඤ්ඤා මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය. දෙවනු ද ‘ඇවැත්ති, මම ආයුෂමන්ත්‍ර පවරමි’ -පෙ- තෙවනු ද ‘මම දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ කියන්නට ආයුෂමන්ත්‍ර පවරමි. ආයුෂමන්ත්‍ර අනුකම්පා කොට මට කියත්වා. දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙමි’ යි (ඒ හිඤ්ඤා මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය.)

44. “නවකහිඤ්ඤාතම විසින් උතුරුසහසිටුර එකස් කොට උත්තුටුක-යෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘සාමිති, මම (මාගේ) දුටු වරදකින් හෝ ඇසූ වරදකින් හෝ සැක කළ වරදකින් හෝ කියන්නට ආයුෂමන්ත්‍ර පවරමි. ආයුෂමන්ත්‍ර අනුකම්පා කොට මට කියත්වා. දක්නේ පිළියම් කරන්නෙමි’ යි ඒ හිඤ්ඤා මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය. දෙවනු ද සාමිති, මම ආයුෂමන්ත්‍ර පවරමි පෙ- තෙවනු ද මම දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ කියන්නට ආයුෂමන්ත්‍ර පවරමි. ආයුෂමන්ත්‍ර අනුකම්පා කොට මට කියත්වා. දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙමි’ යි (ඒ හිඤ්ඤා මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය.)”

45. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පචාරණ දිනයෙහි දෙනමක් හිඤ්ඤා වාසය කෙරෙත්. එකල ඒ හිඤ්ඤාත් “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පස්දෙනාට සමසයා වෙත පවරන්නට ද සිටු දෙනාට උනුන් පවරන්නට ද තිදෙනාට උනුන් පවරන්නට ද අනුදන්නා ලද්දේ ය. අපි දෙදෙනෙක් වෙමු. අප විසින් කෙසේ පැවරිය යුතු ද” යි මේ සිත් උපත. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, දෙදෙනාට උනුන් පවරන්නට අනුදතිමි. මහණෙනි, මෙසේ පැවරිය යුතු ය. සඨරි-හිඤ්ඤාතම විසින් උතුරුසහසිටුර එකස් කොට උත්තුටුකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘ඇවැත්ති, මම දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ කියන්නට ආයුෂමන්ත්‍ර පවරමි. ආයුෂමන්ත්‍ර තෙමේ අනුකම්පා කොට මට කියවා. දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙමි’ යි නවක හිඤ්ඤා තෙමේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. දෙවනු ද ‘ඇවැත්ති, මම දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ කියන්නට ආයුෂමන්ත්‍ර පවරමි. ආයුෂමන්ත්‍ර තෙමේ අනුකම්පා කොට මට කියවා. දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙමි’ යි (නවක හිඤ්ඤා තෙමේ කිය යුතු වන්නේ ය.) ‘තෙවනු ද ‘ඇවැත්ති, මම දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ කියන්නට ආයුෂමන්ත්‍ර පවරමි. ආයුෂමන්ත්‍ර තෙමේ අනුකම්පා කොට මට කියවා. දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙමි’ යි (නවක හිඤ්ඤා තෙමේ කිය යුතු වන්නේ ය.)”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

46. නවකෙන භික්ෂුනා එකංසං උත්තරාසඛිතං කරිතා උක්කුටිකං නිසීදිතා අඤ්ඤාලිපග්ගතෙනා පෙරො භික්ෂු එවමස්ස වචනීයො: ‘අතං හතෙන ආයසමනනං පමාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඛකාය වා. වදන්තු මං ආයසමා අනුකමපං උපාදය. පස්සනෙනා පටිකරිස්සාමි. දුතියමපි අතං හතෙන ආයසමනනං පමාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඛකාය වා. වදන්තු මං ආයසමා අනුකමපං උපාදය. පස්සනෙනා පටිකරිස්සාමි. තතියමපි අතං හතෙන ආයසමනනං පමාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඛකාය වා. වදන්තු මං ආයසමා අනුකමපං උපාදය. පස්සනෙනා පටිකරිස්සාමි’ ති.”

47. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්මි ආවාසෙ තදන්ත පමාරණාය එකො භික්ෂු විහරති. අපි බො තස්ස භික්ෂුනො එතදතොසි: “හගවතා අනුඤ්ඤාතං පඤ්චනනං සඛෙස පමාරෙත්තුං. චතුත්තං අඤ්ඤාමඤ්ඤා පමාරෙත්තුං. තිණ්ණනනං අඤ්ඤාමඤ්ඤා පමාරෙත්තුං. ද්විත්තං අඤ්ඤාමඤ්ඤා පමාරෙත්තුං. අතඤ්චමති එකකො. කථනනු බො මයා පමාරෙතබ්බනති.” හගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “ඉධ පන භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතරස්මි ආවාසෙ තදන්ත පමාරණාය එකො භික්ෂු විහරති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ෂුනා යත්ථ භික්ෂු පටිකකමනති උපට්ඨානසාලාය වා මණ්ඩපෙ වා රුක්ඛමුලෙ වා, සො දෙසො¹ සමමජ්ජිතා පාතියං පරිතොජනීයං උපට්ඨාපෙතා ආසනං පඤ්ඤාපෙතා පදීපං කතා නිසීදිතබ්බං. සවෙ අඤ්ඤා භික්ෂු ආගච්ඡනති, තෙති සද්ධිං පමාරෙතබ්බං. නො වෙ ආගච්ඡනති ‘අජ්ජ මෙ පමාරණා’ති, අභිට්ඨාතබ්බං. නො වෙ අභිට්ඨතෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛංසං. තත්ත භික්ඛවෙ, යත්ථ පඤ්ච භික්ෂු විහරනති, න එකස්ස පමාරණං ආතරිතා චතුති සඛෙස පමාරෙතබ්බං. පමාරෙය්‍යං වෙ ආපතති දුක්ඛංසං. තත්ත භික්ඛවෙ, යත්ථ චතාරො භික්ෂු විහරනති, න එකස්ස පමාරණං ආතරිතා තිති අඤ්ඤාමඤ්ඤා පමාරෙතබ්බං. පමාරෙය්‍යං වෙ, ආපතති දුක්ඛංසං. තත්ත භික්ඛවෙ, යත්ථ තයො භික්ෂු විහරනති, න එකස්ස පමාරණං ආතරිතා ද්විති අඤ්ඤාමඤ්ඤා පමාරෙතබ්බං. පමාරෙය්‍යං වෙ ආපතති දුක්ඛංසං. තත්ත භික්ඛවෙ, යත්ථ ද්වෙ භික්ෂු විහරනති, න එකස්ස පමාරණං ආතරිතා එකෙන අභිට්ඨාතබ්බං. අභිට්ඨතෙය්‍ය වෙ², ආපතති දුක්ඛංසං”ති.

48. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ෂු තදන්ත පමාරණාය ආපතති. ආපනෙනා තොති. අපි බො තස්ස භික්ෂුනො එතදතොසි: “හගවතා පඤ්ඤාතනං ‘න සාපතතිකෙන පමාරෙතබ්බ’ නති. අතඤ්චමති ආපතති. ආපනෙනා. කථනනු බො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ?” නති. හගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ෂු තදන්ත පමාරණාය ආපතති. ආපනෙනා තොති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ෂුනා එකං භික්ෂු උපසඛකම්මිතා එකංසං උත්තරාසඛිතං කරිතා උක්කුටිකං නිසීදිතා අඤ්ඤාලිපග්ගතෙනා එවමස්ස වචනීයො: ‘අතං ආවුසො ඉත්ථානාමං ආපතති. ආපනෙනා. තං පටිදෙසෙමි’ ති. තෙන චතතබ්බො ‘පස්සසී’ති. ‘ආම පස්සාමි’ ති. ‘ආයති. සංවරෙය්‍යාසී’ති.

1. පෙඤ්ඤා ?

“සො දෙසො සමමජ්ජිතා”ති = තං දෙසං සමමජ්ජිතා -

උපයොගත්ථෙ පච්චනනං” අට්ඨකථා.

2. “අභිට්ඨය්‍ය” ම ජ සං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

46. “නවක භික්ෂු නම විසින් උතුරුසහසිරිපුර එකස් කොට උත්තුටුකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘සමාමිති, මම දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ කියන්නට ආයුෂමතුන් පවරමි. ආයුෂමත් තෙමේ අනුකම්පා කොට මට කියාවා. දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙම්’ යි සථවිර භික්ෂු තෙමේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. ‘දෙවනුද සමාමිති, මම දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ කියන්නට ආයුෂමතුන් පවරමි ආයුෂමත් තෙමේ අනුකම්පා කොට මට කියාවා. දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙම්’ යි සථවිර භික්ෂු තෙමේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. ‘තෙවනුද සමාමිති, මම දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ කියන්නට ආයුෂමතුන් පවරමි. ආයුෂමත් තෙමේ අනුකම්පා කොට මට කියාවා. දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙම්’ යි සථවිර භික්ෂු තෙමේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය.”

47. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි එක් භික්ෂු නමක් වෙසෙයි. එකල ඒ භික්ෂු නමට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පස්දෙනාට සඹ්ඝයා වෙත පවරන්නට ද සිවු දෙනාට උනුන් පවරන්නට ද තිදෙනාට උනුන් පවරන්නට ද දෙදෙනාට උනුන් පවරන්නට ද අනුදන්නා ලද්දේ ය. මම ද එකලා වෙමි. මා විසින් කෙසේ පැවරිය යුතු ද?” යි මේ සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි එක් භික්ෂු නමක් වෙසෙයි. මහණෙනි, ඒ භික්ෂු නම විසින් භික්ෂුහු උපසංඝායා-ශාලාවක හෝ මණ්ඩපයෙක හෝ රුක්මුලෙක හෝ යම් තැනෙක රැස් වෙත් ද, ඒ පෙදෙස හැමද පැත් පිරිබෝදිය එළවා තබා අසුන් පණවා පහන් දල්වා හිඳිය යුතු ය. අන්‍ය වූ භික්ෂුහු එක් නම්, ඔවුන් සමග පැවරිය යුතු ය. නො එක් නම්, ‘අද මාගේ පවාරණ දිනය’ යි ඉටිය යුතු ය. නො ඉටින්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ. මහණෙනි, එහි යම් තැනෙක පස් නමක් භික්ෂුහු වෙසෙත් ද, එකකුගේ පවාරණය ගෙණවුන් සිවු දෙනකුන් විසින් සඹ්ඝයා වෙත නො පැවරිය යුතු ය. පවරන්නාහු නම්, දුකුලාඥාවක් වේ. මහණෙනි, එහි යම් තැනෙක සිවු නමක් භික්ෂුහු වෙසෙත් ද, එකකුගේ පවාරණය ගෙණවුන් තිදෙනකුන් විසින් උනුන් නො පැවරිය යුතු ය. පවරන්නාහු නම්, දුකුලාඥාවක් වේ. මහණෙනි, එහි යම් තැනෙක තෙතමක් භික්ෂුහු වෙසෙත් ද, එකකුගේ පවාරණය ගෙණවුන් දෙදෙනකුන් විසින් උනුන් නො පැවරිය යුතු ය. පවරන්නාහු නම්, දුකුලාඥාවක් වේ. මහණෙනි, එහි යම් තැනෙක දෙතමක් භික්ෂුහු වෙසෙත් ද, එකකුගේ පවාරණය ගෙණවුන් එකකු විසින් නො ඉටිය යුතු ය. ඉටින්නේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ.”

48. එකල්හි එක්තරා භික්ෂු නමක් එදවස පවාරණදිනයෙහි ආවාතකට පැමිණියේ වේ. (එවිට) ඒ භික්ෂු නමට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘ආවාත සහිත වූවකු විසින්’ නො පැවරිය යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. මම ද ආවාතකට පැමිණියෙමි වෙමි. මා විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද?” යි මේ සිත උපත. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ එදවස පවාරණදිනයෙහි ආවාතකට පැමිණියේ වේ. මහණෙනි, ඒ මහණකු විසින් එක් මහණකු වෙත ගොස් උතුරුසහසිරිපුර එකස් කොට උත්තුටුකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘ආවාතනි, මම මෙ නම් ආවාතට පැමිණියෙමි. ඒ ආවාත දෙසමි’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. ඒ ආවාත පිළිගන්නකු විසින් ‘ආවාත දක්නෙහි දෑ’ යි කිය යුතු ය. (දෙසන්නකු විසින්) ‘එසේ ය, දකිමි’ යි (කිය යුතු ය). ‘මත්තෙහි සංවරයෙන් සුත්වෙව්’ යි කිය යුතු ය.

49. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහු පචාරණාය ආපත්තියා වෙමනිකො තොති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුතා එකං භික්ඛුං උපසම්ඤ්ඤා එකංසං උත්තරාසඬං කරිතා උකඤ්චිකං නිසිදිතා අඤ්ඤාලිපග්ගහෙතා එවමස්ස වචනියො: ‘අතං ආවුසො ඉත්තනාමාය ආපත්තියා වෙමනිකො. යද නිබ්බමනිකො හවිස්සාමි,¹ තද නං ආපත්තිං පටිකරිස්සාමි’ති. වතා පචාරෙතබ්බං. න කෙව නප්පච්චියා පචාරණාය අන්තරායො කාතබ්බො’ ති.

50. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු පචාරයමානො ආපත්තිං සරති.² අථ බො තස්ස භික්ඛුතො එතදනොසි: “භගවතා පඤ්ඤානං, න සාපත්තිකෙන පචාරෙතබ්බං’ නති. අතඤ්ඤාමහි ආපත්තිං ආපනො. කථනනු බො මයා පටිපජ්ජිතබ්බං?” නති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු පචාරයමානො ආපත්තිං සරති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුතා සාමනො භික්ඛු එවමස්ස වචනියො: ‘අතං ආවුසො ඉත්තනාමං ආපත්තිං ආපනො. ඉතො වුට්ඨිතිතා නං ආපත්තිං පටිකරිස්සාමි’ති. වතා පචාරෙතබ්බං. න කෙව නප්පච්චියා පචාරණාය අන්තරායො කාතබ්බො” “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු පචාරයමානො ආපත්තියා වෙමනිකො තොති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුතා සාමනො භික්ඛු එවමස්ස වචනියො: ‘අතං ආවුසො ඉත්තනාමාය ආපත්තියා වෙමනිකො. යද නිබ්බමනිකො හවිස්සාමි. තද නං ආපත්තිං පටිකරිස්සාමි’ති වතා පචාරෙතබ්බං. න කෙව නප්පච්චියා පචාරණාය අන්තරායො කාතබ්බො” ති.

51. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සබ්බො සබ්බස්සා සභාගං ආපත්තිං ආපනො තොති. අථ බො තෙසං භික්ඛුතං එතදනොසි: “භගවතා පඤ්ඤානං ‘න සභාගා ආපත්ති දෙසෙතබ්බා. න සභාගා ආපත්ති පටිග්ගහෙතබ්බා’ති. අයඤ්ච සබ්බො සබ්බස්සා සභාගං ආපත්තිං ආපනො. කථනනු බො අමෙති පටිපජ්ජිතබ්බං”නති.

52. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සබ්බො සබ්බස්සා සභාගං ආපත්තිං ආපනො තොති. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුති එතො භික්ඛු සාමනො ආවාසා සජ්ජිකං පාගෙතබ්බො ‘ගච්ඡාවුසො, නං ආපත්තිං පටිකරිතා. ආගච්ඡ මයං තෙ සනතිකෙ නං ආපත්තිං පටිකරිස්සාමා’ති. එවඤ්ඤාතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො වෙ ලභෙථ, ව්‍යතෙතන භික්ඛුතා පටිබලෙන සබ්බස්සා ඤ්ඤෙතබ්බො:

53. “සුණාතු මෙ භනොන සබ්බස්සා: ‘අයං සබ්බො සබ්බස්සා සභාගං ආපත්තිං ආපනො. යද අඤ්ඤං භික්ඛුං සුඤ්ඤං අනාපත්තිකං පසිසිස්සති, තද තස්ස සනතිකෙ නං ආපත්තිං පටිකරිස්සාමි’ති වතා පචාරෙතබ්බං. න කෙව නප්පච්චියා පචාරණාය අන්තරායො කාතබ්බො.”

1. “හවිස්සාමිති” අ වී තො වී මනු ප.

2. “සරි” අ චි. ජ චි. ම නු ප. තො චි.

49. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ඵදවස පවාරණ දිනයෙහි ඇවැතෙහි විමති ඇත්තේ වේ. මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් එක් මහණකු වෙත ඵලඹ උතුරුසහසිවුර එකස් කොට උත්කුට්ඨකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘ඇවැත්නි, මම මෙ නම් ඇවැතෙහි විමති ඇත්තෙමි වෙමි. යම් කලෙක විමති රහිත වන්නෙමි ද, එකල්හි ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නෙමි’යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. කියා පැවරිය යුතු ය. ඒ හේතුවෙන් පවාරණයට අන්තරායයක් නො කටයුතු ම ය.

50. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ පවරන්නේ ඇවැත සිහිපත් කරයි. එවිට ඒ මහණහුට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ඇවැත් සහිත මහණහු විසින් නො පැවරිය යුතු ය යි පණවන ලද්දේ ය. මම ද ඇවැතකට පැමිණියෙමි වෙමි. මා විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද” යි මේ සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ පවරන්නේ ඇවැත සිහිපත් කරයි. මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් ලහ සිටි මහණ තෙමේ ‘ඇවැත්නි, මම මෙ නම් ඇවැතට පැමිණියෙමි. මෙතැනින් නැගිට ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නෙමි’ යි කිය යුතු වන්නේ ය. කියා පැවරිය යුතු ය. ඒ හේතුවෙන් පවාරණයට අන්තරායයක් නො කට යුතු ම ය. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ පවරන්නේ ඇවැතෙහි විමති ඇත්තේ වේ. මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් ලහ සිටි මහණ තෙමේ ‘ඇවැත්නි, මම මෙ නම් ඇවැතෙහි විමති ඇත්තෙමි වෙමි. යම් කලෙක විමති රහිත වන්නෙමි ද, එකල්හි ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නෙමි’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. කියා පැවරිය යුතු ය. ඒ හේතුවෙන් පවාරණයට අන්තරායයක් නො කටයුතු ම ය.”

51. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක ඵදවස පවාරණ දිනයෙහි සියලු සඤ්ඤා තෙමේ සමාන ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. එවිට ඒ භික්ෂුන්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘සමාන ඇවැත් නො දෙසිය යුතු ය. සමාන ඇවැත් නො පිළිගත යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. මේ සියලු සඤ්ඤා තෙමේ ද සමාන ඇවැතට පැමිණියේ වේ. අප විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද” යි මෙ සිත් විය.

52. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක ඵදවස පවාරණ දිනයෙහි සියලු සඤ්ඤා තෙමේ සමාන ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් එක් මහණෙක් තෙමේ ‘ඇවැත්නි, යව. සමීප ආවාසයකින් ඒ ඇවැතට පිළියම් කොට එව. අපි ඔබගේ සමීපයෙහි ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නෙමු’ යි ඵදවස ම එනු . පිණිස යැවිය යුතු ය. මේ මෙසේ ලබන්නේ නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නේ නම්, ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂු නමක් විසින් සඤ්ඤා තෙමේ දැන් විය යුතු ය:

53. “සවාමිනි, සඤ්ඤා තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මේ සියලු සඤ්ඤා තෙමේ සමාන ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. යම් කලෙක ඇවැත් නැති පිරිසිදු වූ අන් මහණකු දකින්නේ ද, එකල්හි ඒ මහණහුගේ සමීපයෙහි ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නේ ය” යි කියා පැවරිය යුතු ය. ඒ හේතුවෙන් පවාරණයට අන්තරායයක් නො කට යුතු ම ය.

54. “ඉධ පන භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදන්ත පචාරණාය සබ්බො සබ්බස්ස සභාගාය ආපතතියා වෙමතීකො හොති. ව්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිච්චේන සබ්බස්ස ඤාපෙතබ්බො: ‘සුඤ්ඤාදු මෙ හතෙන සබ්බස්ස, අයං සබ්බො සබ්බස්ස සභාගාය ආපතතියා වෙමතීකො, යදා නිබ්බමතීකො භවිස්සති, තදා තං ආපතතිං පටිකරිස්සති’ති. චන්ධා පචාරෙතබ්බං, න තෙච තප්පච්චයා පචාරණාය අනතරායො කාතබ්බො”ති.

පඨමක භාණ්ඩාරං නිට්ඨිතං 1

—

1. “පඨම භාණ්ඩාරො නිට්ඨිතො” ම ජ සං. “පඨම භාණ්ඩාරං නිට්ඨිතං” P T S.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

54. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පවාරණ දිනයෙහි සියලු සඤ්ඤා තෙමේ සමාන ඇවැතෙහි විමති ඇත්තේ වේ. වෘත්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂු නමක් විසින් සඤ්ඤා තෙමේ දූන්විය යුතු ය: ‘සවාමීනි, සඤ්ඤා තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මේ සියලු සඤ්ඤා තෙමේ සමාන ඇවැතෙහි විමති ඇත්තේ වේ. යම් කලෙක විමති නැත්තේ වන්නේ ද, එකල්හි ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නේ ය’ යි කියා පැවරිය යුතු ය. ඒ හේතුවෙන් පවාරණයට අනන්‍යයයක් නො කළ යුතු ය.”

පළමු බණවර නිමි.

—

1. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සමිහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතීංසු පඤ්ච වා අතීරෙකා වා. තෙන ජාතීන්සු “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා”ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙත්ති. තෙති පචාරියමානෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්සු බහුතරා. නගචතො එතමත්ථං ආරොවෙත්ති.

2. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සමිහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතන්ති පඤ්ච වා අතීරෙකා වා. තෙන ජාතන්ති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා”ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙත්ති. තෙති පචාරියමානෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති පුත්ත පචාරෙත්ති. පචාරිත්තානං අනාපත්ති. 1.

3. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සමිහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතන්ති පඤ්ච වා අතීරෙකා වා. තෙන ජාතන්ති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා”ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙත්ති. තෙති පචාරියමානෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. පචාරිත්තා සුප්පචාරිත්තා. අවසෙසෙති පචාරෙත්ති. පචාරිත්තානං අනාපත්ති. 2.

4. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සමිහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතන්ති පඤ්ච වා අතීරෙකා වා. තෙන ජාතන්ති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා”ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙත්ති. තෙති පචාරියමානෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පචාරිත්තා සුප්පචාරිත්තා. අවසෙසෙති පචාරෙත්ති. පචාරිත්තානං අනාපත්ති. 3.

5. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සමිහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතන්ති පඤ්ච වා අතීරෙකා වා. තෙන ජාතන්ති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා”ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙත්ති. තෙති පචාරිත්තමනෙතෙත අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති පුත්ත පචාරෙත්ති. පචාරිත්තානං අනාපත්ති. 4.

6. ඉධ පන පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සමිහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතන්ති පඤ්ච වා අතීරෙකා වා. තෙන ජාතන්ති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා”ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙත්ති. තෙති පචාරිත්තමනෙතෙත අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. පචාරිත්තා සුප්පචාරිත්තා. තෙසං සන්තිකෙ පචාරෙත්ති. පචාරිත්තානං අනාපත්ති. 5.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකහිසුනු රැස් වූහ. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකහිසුනු ඇත්තාහ” යි නො දැක්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, වර්ග වූ ඔහු සමගිය යන කල්පනා ඇතිව පැවරුන. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ අන්‍ය වූ ආවාසික හිසුනු පැමිණියහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.

2. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකහිසුනු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකහිසුනු ඇත්තාහ” යි නො දැක්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, වර්ග වූ ඔහු සමගිය යන කල්පනා ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ අන්‍ය වූ ආවාසිකහිසුනු එත්. මහණෙනි, ඒ හිසුනු විසින් නැවත පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට ඇවැත් නො වේ. 1.

3. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකහිසුනු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකහිසුනු ඇත්තාහ” යි නො දැක්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, ඔහු වර්ග වූවානු සමගිය යන කල්පනා ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත සමසම වූ අන්‍ය වූ ආවාසික හිසුනු එත්. පවාරණය කළානු මනා කොට පවාරණය කළානු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට ඇවැත් නො වේ. 2.

4. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකහිසුනු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකහිසුනු ඇත්තාහ” යි නො දැක්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, ඔහු වර්ග වූවානු සමගිය යන කල්පනා ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකහිසුනු එත්. පවාරණය කළානු මනා කොට පවාරණය කළානු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට ඇවැත් නො වේ. 3.

5. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසික හිසුනු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකහිසුනු ඇත්තාහ” යි නො දැක්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, ඔහු වර්ග වූවානු සමගිය යන කල්පනා ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි නැවත ඉතා බොහෝ අන්‍ය වූ ආවාසිකහිසුනු එත්. මහණෙනි, ඒ හිසුනු විසින් නැවත පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට ඇවැත් නො වේ. 4.

6. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකහිසුනු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකහිසුනු ඇත්තාහ” යි නො දැක්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, ඔහු වර්ග වූවානු සමගිය යන කල්පනා ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි නැවත සමසම වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකහිසුනු එත්. පවාරණය කළානු මනා කොට පවාරණය කළානු වෙත්. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට ඇවැත් නො වේ. 5.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

13. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සමඛහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති පඤ්ච වා අතීරෙකා වා. තෙ න ජානනති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙතති. තෙහි පචාරිතමනෙත ඵකච්චාය චූට්ඨිතාය පරිසාය අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං අනාපතති. 12.

14. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සමඛහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති පඤ්ච වා අතීරෙකා වා. තෙ න ජානනති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙතති. තෙහි පචාරිතමනෙත සබ්බාය චූට්ඨිතාය පරිසාය අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ඛහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පුන පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං අනාපතති. 13.

15. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සමඛහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති පඤ්ච වා අතීරෙකා වා. තෙ න ජානනති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙතති. තෙහි පචාරිතමනෙත සබ්බාය චූට්ඨිතාය පරිසාය අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං අනාපතති. 14.

16. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සමඛහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති පඤ්ච වා අතීරෙකා වා. තෙ න ජානනති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙතති. තෙහි පචාරිතමනෙත සබ්බාය චූට්ඨිතාය පරිසාය අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං අනාපතති. 15.

අනාපතතිපණ්ණරසකං නිට්ඨිතං.

13. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි නො දනිත්. ධර්මය යන කල්‍යාණ ඇති, විනය යන කල්‍යාණ ඇති, ඔහු වගී වූවාහු සමගිය යන කල්‍යාණ ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි පිරිස සමහරක් නැගී සිටි කල්හි නැවත ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. පැවරුවාහු මනා කොට පැවරුවාහු වෙත්. ඔවුන්ගේ හමුවෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට ඇවැත් නො වේ. 12.

14. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි නො දනිත්. ධර්මය යන කල්‍යාණ ඇති, විනය යන කල්‍යාණ ඇති, ඔහු වගී වූවාහු සමගිය යන කල්‍යාණ ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ අන්‍ය වූ ආවාසික-භික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවත පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට ඇවැත් නො වේ. 13.

15. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි නො දනිත්. ධර්මය යන කල්‍යාණ ඇති, විනය යන කල්‍යාණ ඇති, ඔහු වගී වූවාහු සමගිය යන කල්‍යාණ ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවත සමසම වූ අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. පැවරුවාහු මනා කොට පැවරුවාහු වෙති. ඔවුන්ගේ හමුවෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට ඇවැත් නො වේ. 14.

16. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි නො දනිත්. ධර්මය යන කල්‍යාණ ඇති, විනය යන කල්‍යාණ ඇති, ඔහු වගී වූවාහු සමගිය යන කල්‍යාණ ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි සියලු පිරිස නැගී සිටි පසු ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. පවරණ ලද්දේ මනා කොට පවරණ ලද්දහු වෙත්. ඔවුන්ගේ හමුවෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට ඇවැත් නො වේ. 15.

නො ඇවැත් පසළොස් වර හිමි.

1. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමඛන්තූලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙන්නි. තෙති පචාරියමානෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති පුත්ත පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපත්ති දුක්ඛංසං. 1.

2. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමඛන්තූලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙන්නි. තෙති පචාරියමානෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. අවසෙසෙති පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපත්ති දුක්ඛංසං. 2.

3. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමඛන්තූලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙන්නි. තෙති පචාරියමානෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. අවසෙසෙති පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපත්ති දුක්ඛංසං. 3.

4. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමඛන්තූලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙන්නි. තෙති පචාරිතමනෙතෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා. -පෙ- අවුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකථරා ඵකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා. -පෙ- සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා පචාරිතා සුප්පචාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපත්ති දුක්ඛංසං. 4-15

වග්ගාවග්ගසඤ්ඤාපණ්ණරස්සං. නිට්ඨිතං.

1. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු ධර්මය යන කලානා ඇත්තාහ, විනය යන කලානා ඇත්තාහ, වර්ග වූවෝ වර්ග වූයෙමු යි යන කලානා ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවත පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලාආචෑන් වේ. 1.

2. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසික භික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු ධර්මය යන කලානා ඇත්තාහ, විනය යන කලානා ඇත්තාහ, වර්ග වූවෝ වර්ග වූයෙමු යි යන කලානා ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත සමසම වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පැවරුවාහු මනා කොට පැවරුවාහු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලාආචෑන් වේ. 2.

3. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු ධර්මය යන කලානා ඇත්තාහ, විනය යන කලානා ඇත්තාහ, වර්ග වූවෝ වර්ග වූයෙමු යි යන කලානා ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත් පැවරුවාහු මනා කොට පැවරුවාහු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලාආචෑන් වේ. 3.

4. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු ධර්මය යන කලානා ඇත්තාහ, විනය යන කලානා ඇත්තාහ, වර්ග වූවෝ වර්ග වූයෙමු යි යන කලානා ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ -පෙ- පිරිස නො නැගී හුන් කල්හි ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ -පෙ- පිරිස සමහරක් නැගී සිටි කල්හි ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ -පෙ- සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පැවරුවාහු මනා කොට පැවරුවාහු වෙත්. ඔවුන්ගේ හමුවෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලා-ආචෑන් වේ. 4-15.

වර්ග වූ වර්ග සංඝ, ඇති පහළොස් වර ගිණි.

1. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමිහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති. පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “කප්පති නු බො අමනාකං පචාරෙතුං? න නු බො කප්පති” ති වෙමතිකා පචාරෙතති. තෙති පචාරියමානෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පුත පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. 1.

2. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමිහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “කප්පති නු බො අමනාකං පචාරෙතුං? න නු බො කප්පති” ති වෙමතිකා පචාරෙතති. තෙති පචාරියමානෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. අවසෙසෙති පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. 2.

3. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමිහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “කප්පති නු බො අමනාකං පචාරෙතුං? න නු බො කප්පති” ති වෙමතිකා පචාරෙතති. තෙති පචාරියමානෙ අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. අවසෙසෙති පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. 3.

4. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමිහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “කප්පති නු බො අමනාකං පචාරෙතුං? න නු බො කප්පති” ති. වෙමතිකා පචාරෙතති. තෙති පචාරිතමතෙන -පෙ- බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා. -පෙ- අවුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා. -පෙ- එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා. -පෙ- සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. 4-15.

වෙමතිකපණණරසකං නිට්ඨිතං.

1. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “අපට පැවරීම කැප ද? නො කැප ද” යි විමති ඇත්තෝ පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවත පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලාආචාත් වේ. 1.

2. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “අපට පැවරීම කැප ද? නො කැප ද” යි විමති ඇත්තෝ පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත සමසම වූ අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. පවාරණය කළාහු මනා කොට පවාරණය කළාහු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලා ආචාත් වේ. 2.

3. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “අපට පැවරීම කැප ද? නො කැප ද” යි විමති ඇත්තෝ පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පැවරුවාහු මනා කොට පැවරුවාහු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලාආචාත් වේ. 3.

4. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසික භික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “අපට පැවරීම කැප ද? නො කැප ද” යි විමති ඇත්තෝ පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි නැවත ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ -පෙ- පිරිස නො නැගී හුන් කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ -පෙ- පිරිස සමහරක් නැගී සිටි කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ -පෙ- සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පැවරුවාහු මනා කොට පැවරුවාහු වෙත්. ඔවුන්ගේ හමුවෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලාආචාත් වේ. 4-15.

විමති ඇති පසළොස්වර නිමි.

1. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ තදත්ත පචාරණාය සම්බන්ධා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “කප්පතෙව අමනාකං පචාරෙතුං. නාමනාකං න කප්පති” ති කුක්කුළුවපකතා පචාරෙතති. තෙති පචාරියමානෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති පුන පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. 1.

2. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ තදත්ත පචාරණාය සම්බන්ධා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “කප්පතෙව අමනාකං පචාරෙතුං. නාමනාකං න කප්පති” ති කුක්කුළුවපකතා පචාරෙතති. තෙති පචාරියමානෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. අවසෙසෙති පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. 2.

3. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ තදත්ත පචාරණාය සම්බන්ධා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “කප්පතෙව අමනාකං පචාරෙතුං. නාමනාකං න කප්පති” ති කුක්කුළුවපකතා පචාරෙතති. තෙති පචාරියමානෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. අවසෙසෙති¹ පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. 3.

4. ඉධ පන භික්ඛවෙ අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ තදත්ත පචාරණාය සම්බන්ධා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “කප්පතෙව අමනාකං පචාරෙතුං. නාමනාකං න කප්පති” ති කුක්කුළුවපකතා පචාරෙතති. තෙති පචාරිතමතෙන -පෙ- බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා. -පෙ- අවුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා. -පෙ- එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා. -පෙ- සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.

කුක්කුළුවපකතාණාණරසකං නිට්ඨිතං.

1. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “අපට පැවරීම කැප වේ ම ය. අපට පැවරීම නො කැප නො වේ” යි කුකුසින් මඩනා ලද්දේ පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවත පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලාඥාවක් වේ. 1.

2. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “අපට පැවරීම කැප වේ ම ය. අපට පැවරීම නො කැප නො වේ” යි කුකුසින් මඩනා ලද්දේ පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි සමසම වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පවාරණය කළාහු මනා කොට පවාරණය කළාහු වෙති. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලාඥාවක් වේ. 2.

3. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “අපට පැවරීම කැප වේ ම ය. අපට පැවරීම නො කැප නො වේ” යි කුකුසින් මඩනා ලද්දේ පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පවාරණය කළාහු මනා කොට පැවරුවාහු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලාඥාවක් වේ. 3.

4. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “අපට පැවරීම කැප වේ ම ය. අපට පැවරීම නො කැප නො වේ” යි කුකුසින් මඩනා ලද්දේ පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ආසීල්ලෙහි ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා විකවූ -පෙ- පිරිස නො නැගී හුන් කල්හි ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ -පෙ- පිරිස සමහරක් නැගී සිටි කල්හි ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ -පෙ- සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පැවරුවාහු මනා කොට පැවරුවාහු වෙති. ඔවුන්ගේ හමුවෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලා-ඥාවක් වේ. 4-15.

කුකුසින් මැඩුම් පසලොස් වර නිමි.

1. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදන්ත පචාරණාය සම්මන්ත්‍රලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සන්තෙනෙ. විනස්සන්තෙනෙ. කො තෙති අත්ථො” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙන්නි. තෙති පචාරියමානෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ඛන්තරා. තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති පුන පචාරෙතඛං. පචාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලවට්ඨයස්ස. 1.

2. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදන්ත පචාරණාය සම්මන්ත්‍රලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සන්තෙනෙ. විනස්සන්තෙනෙ. කො තෙති අත්ථො” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙන්නි. තෙති පචාරියමානෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. අවසෙසෙති පචාරෙතඛං. පචාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලවට්ඨයස්ස. 2.

3. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදන්ත පචාරණාය සම්මන්ත්‍රලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සන්තෙනෙ. විනස්සන්තෙනෙ. කො තෙති අත්ථො” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙන්නි. තෙති පචාරියමානෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. අවසෙසෙති පචාරෙතඛං. පචාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලවට්ඨයස්ස. 3.

4. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදන්ත පචාරණාය සම්මන්ත්‍රලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සන්තෙනෙ. විනස්සන්තෙනෙ. කො තෙති අත්ථො” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙන්නි. තෙති පචාරිතමනෙතෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ඛන්තරා. තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති පුන පචාරෙතඛං. පචාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලවට්ඨයස්ස. 4.

5. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදන්ත පචාරණාය සම්මන්ත්‍රලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සන්තෙනෙ. විනස්සන්තෙනෙ. කො තෙති අත්ථො” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙන්නි. තෙති පචාරිතමනෙතෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. අවසෙසෙති පචාරෙතඛං. පචාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලවට්ඨයස්ස. 5

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවත පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිආවැත් වේ. 1.

2. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත සමසම වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පැවරුවෝ මනා කොට පැවරුවාහු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිආවැත් වේ. 2.

3. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පැවරුවෝ මනා කොට පැවරුවාහු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිආවැත් වේ. 3.

4. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි නැවත ඉතා බොහෝ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවත පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිආවැත් වේ. 4.

5. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි නැවත සමසම වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පැවරුවාහු මනා කොට පැවරුවාහු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිආවැත් වේ. 5.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සම්මනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති පඤ්ච වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙනතෙ. විනයස්සනෙනතෙ. කො තෙති අත්ථො” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙතති. තෙති පචාරිතමනෙත අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පචාරිතා සුසාචාරිතා. තෙසං සන්නිකෙ පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස. 6.

7. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සම්මනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති පඤ්ච වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙනතෙ. විනයස්සනෙනතෙ. කො තෙති අත්ථො” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙතති. තෙති පචාරිතමනෙත අවුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති පුන පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස. 7.

8. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සම්මනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති පඤ්ච වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙනතෙ. විනයස්සනෙනතෙ. කො තෙති අත්ථො” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙතති. තෙති පචාරිතමනෙත අවුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. පචාරිතා සුසාචාරිතා. අවසෙසෙති පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස. 8.

9. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සම්මනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති පඤ්ච වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙනතෙ. විනයස්සනෙනතෙ. කො තෙති අත්ථො” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙතති. තෙති පචාරිතමනෙත අවුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පචාරිතා සුසාචාරිතා. තෙසං සන්නිකෙ පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස. 9.

10. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සම්මනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති පඤ්ච වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙනතෙ. විනයස්සනෙනතෙ. කො තෙති අත්ථො” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙතති. තෙති පචාරිතමනෙත එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති පුන පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස. 10.

6. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක ඵදවස පචාරණදිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තා” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි නැවත ටික දෙනෙක් වූ අන්‍ය ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පචාරණය කළාහු මනා කොට පචාරණය කළාහු වෙත්. ඔවුන්ගේ හමුවෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිඇවැත් වේ. 6.

7. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක ඵදවස පචාරණදිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තා” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි පිරිස නො නැගී හුන් කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය ආවාසික භික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවත පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිඇවැත් වේ. 7.

8. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක ඵදවස පචාරණදිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තා” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි පිරිස නො නැගී හුන් කල්හි නැවත සමසම වූ අන්‍ය ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පචාරණය කළාහු මනා කොට පචාරණය කළාහු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිඇවැත් වේ. 8.

9. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක ඵදවස පචාරණදිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තා” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි පිරිස නො නැගී හුන් කල්හි නැවත ටික වූ අන්‍ය ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පචාරණය කළාහු මනා කොට පචාරණය කළාහු වෙත්. ඔවුන්ගේ හමුවෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිඇවැත් වේ. 9.

10. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක ඵදවස පචාරණ දිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තා” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි පිරිස සමහරක් නැගී සිටි කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය ආවාසික භික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවත පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිඇවැත් වේ. 10.

11. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමිහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති “අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙනතෙ. විනයස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අප්ථො” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙන්නි. තෙහි පචාරිතමතෙත එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. පචාරිතා සුය්‍යචාරිතා. අවසෙසෙති පචාරෙතඛං. පචාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. 11.

12. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමිහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති “අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙනතෙ. විනයස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අප්ථො” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙන්නි. තෙහි පචාරිතමතෙත එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති පොකතරා. පචාරිතා සුය්‍යචාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පචාරෙතඛං. පචාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. 12.

13. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමිහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති “අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙනතෙ. විනයස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අප්ථො” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙන්නි. තෙහි පචාරිතමතෙත සඛාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුති පුන පචාරෙතඛං. පචාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. 13.

14. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමිහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති “අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙනතෙ. විනයස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අප්ථො” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙන්නි. තෙහි පචාරිතමතෙත සඛාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. පචාරිතා සුය්‍යචාරිතා. අවසෙසෙති පචාරෙතඛං.¹ පචාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. 14.

15. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමිහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති “අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙනතෙ. විනයස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අප්ථො” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙන්නි. තෙහි පචාරිතමතෙත සඛාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති පොකතරා. පචාරිතා සුය්‍යචාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පචාරෙතඛං. පචාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. 15.

හෙදපුරෙකඛාරපණ්ණරසකං නිට්ඨිතං.

පඤ්චවිසතිනිකා නිට්ඨිතා.

1. “තෙසං සන්තිකෙ පචාරෙතඛං” ම ඡ සා.

11. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි පිරිස සමහරක් නැගී සිටි කල්හි නැවත සමසම වූ අන්‍ය ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පවාරණය කළාහු මනා කොට පවාරණය කළාහු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිආවැත් වේ. 11.

12. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි පිරිස සමහරක් නැගී සිටි කල්හි නැවත වික වූ අන්‍ය ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පවාරණය කළාහු මනා කොට පවාරණය කළාහු වෙත්. ඔවුන්ගේ හමුවෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසි-ආවැත් වේ. 12.

13. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවත පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිආවැත් වේ. 13.

14. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවත සමසම වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පවාරණය කළාහු මනා කොට පවාරණය කළාහු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිආවැත් වේ. 14.

15. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවත වික වූ අන්‍ය ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පවාරණය කළාහු මනා කොට පවාරණය කළාහු වෙත්. ඔවුන්ගේ හමුවෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිආවැත් වේ. 15.

බිඳීම පෙරවූකොට ඇති පසළොස්වර නිමි.

පස්විසිතිකයෝ නිමමන ලදහ.

1. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං. ආවාසෙ නදන්ත පචාරණාය සමඛන්තා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජාතන්ති “අඤ්ඤා¹ ආවාසිකා භික්ඛු අනෙතා සීමං ඔක්කමන්ති”ති. -පෙ- තෙ න ජාතන්ති “අඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනෙතාසීමං ඔක්කමන්ති”ති. -පෙ- තෙ න පස්සන්ති “අඤ්ඤා ආවාසිකෙ භික්ඛු අනෙතාසීමං ඔක්කමන්තෙ” -පෙ- තෙ න පස්සන්ති “අඤ්ඤා ආවාසිකෙ භික්ඛු අනෙතාසීමං ඔක්කමන්තෙ” -පෙ- තෙ න පුණ්නති “අඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනෙතාසීමං ඔක්කමන්ති”ති -පෙ- තෙ න පුණ්නති “අඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනෙතාසීමං ඔක්කමන්ති”ති. ආවාසිකෙත ආවාසිකා එක-සතපඤ්චසත්තතිතිකා නයතො.² ආවාසිකෙත ආගන්තුකා, ආගන්තුකෙත ආවාසිකා, ආගන්තුකෙත ආගන්තුකා - පෙය්‍යාලමුඛෙත සත්තතිකසතාති හොන්ති.

2. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛුනං වාදුද්දසො හොති. ආගන්තුකානං පණ්ණරසො. සවෙ ආවාසිකා ඛන්තරා හොන්ති ආගන්තුකෙති ආවාසිකානං අනුවත්තිතබ්බං. සවෙ සමසමා හොන්ති ආගන්තුකෙති ආවාසිකානං අනුවත්තිතබ්බං. සවෙ ආගන්තුකා ඛන්තරා හොන්ති ආවාසිකෙති ආගන්තුකානං අනුවත්තිතබ්බං.

3. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛුනං පණ්ණරසො හොති. ආගන්තුකානං වාදුද්දසො. සවෙ ආවාසිකා ඛන්තරා හොන්ති ආගන්තුකෙති ආවාසිකානං අනුවත්තිතබ්බං. සවෙ සමසමා හොන්ති ආගන්තුකෙති ආවාසිකානං අනුවත්තිතබ්බං. සවෙ ආගන්තුකා ඛන්තරා හොන්ති ආවාසිකෙති ආගන්තුකානං අනුවත්තිතබ්බං.

4. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛුනං පාටිපදො හොති. ආගන්තුකානං පණ්ණරසො. සවෙ ආවාසිකා ඛන්තරා හොන්ති ආවාසිකෙති ආගන්තුකානං න අකාමා ද්වබ්බා සාමග්ගි. ආගන්තුකෙති නිසසීමං ගන්ඛා පචාරෙතබ්බං. සවෙ සමසමා හොන්ති ආවාසිකෙති ආගන්තුකානං න අකාමා ද්වබ්බා සාමග්ගි. ආගන්තුකෙති නිසසීමං ගන්ඛා පචාරෙතබ්බං. සවෙ ආගන්තුකා ඛන්තරා හොන්ති ආවාසිකෙති ආගන්තුකානං සාමග්ගි වා ද්වබ්බා, නිසසීමං වා ගන්තබ්බං.

5. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛුනං පණ්ණරසො හොති. ආගන්තුකානං පාටිපදො. සවෙ ආවාසිකා ඛන්තරා හොන්ති ආගන්තුකෙති ආවාසිකානං සාමග්ගි වා ද්වබ්බා, නිසසීමං වා ගන්තබ්බං. සවෙ සමසමා හොන්ති ආගන්තුකෙති ආවාසිකානං සාමග්ගි වා ද්වබ්බා, නිසසීමං වා ගන්තබ්බං. සවෙ ආගන්තුකා ඛන්තරා හොන්ති ආගන්තුකෙති ආවාසිකානං න අකාමා ද්වබ්බා සාමග්ගි. ආවාසිකෙති නිසසීමං ගන්ඛා පචාරෙතබ්බං.

1. “අථඤ්ඤා” හො ඩි

,, “අථඤ්ඤා”ති ඛන්තසු සීගලකරපොඤ්ඤාසු දිස්සතෙ

2. “එකසතපඤ්චසත්තතිකායතො” ම ඡ සං.

1. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවරණ දිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඒ භික්ෂූහු “අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇතුල් සීමාවට පැමිණෙත්” යි නො දනිත්. -පෙ- ඒ භික්ෂූහු “අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇතුල් සීමාවට පැමිණියාහු” යි නො දනිත්. -පෙ- ඒ භික්ෂූහු ඇතුල් සීමාවට පැමිණෙත්- නාවූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූන් නො දනිත් -පෙ- ඒ භික්ෂූහු ඇතුල් සීමාවට පැමිණියා වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූන් නො දනිත්. -පෙ- ඒ භික්ෂූහු “අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇතුල් සීමාවට පැමිණෙත්” යි නො අසත්. -පෙ- ඒ භික්ෂූහු “අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇතුල් සීමාවට පැමිණියාහු” යි නො අසත්. ආවාසිකයන් හා ආවාසිකයෝ - ක්‍රම විසින් නික එක්සිය පත්සැත්තුවෙති.* ආවාසිකයන් හා ආගන්තුකයෝ, ආගන්තුකයන් හා ආවාසිකයෝ, ආගන්තුකයන් හා ආගන්තුකයෝ - පෙය්‍යාලමුඛයෙන් නික සත්සියයෙක් වේ.*

2. මහණෙනි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂූන්ට තුදස්වක වේ. ආගන්තුක භික්ෂූන්ට පසළොස්වක වේ. ආවාසිකයෝ බොහෝ වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් ආවාසිකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය. සමසම වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් ආවාසිකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය. ආගන්තුකයෝ බොහෝ වෙත් නම්, ආවාසිකයන් ආගන්තුකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය.

3. මහණෙනි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂූන්ට පසළොස්වක වේ. ආගන්තුක භික්ෂූන්ට තුදස්වක වේ. ආවාසිකයෝ බොහෝ වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් ආවාසිකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය. සමසම වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් ආවාසිකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය. ආගන්තුකයෝ බොහෝ වෙත් නම්, ආවාසිකයන් ආගන්තුකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය.

4. මහණෙනි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂූන්ට පැළවිය වේ. ආගන්තුකයන්ට පසළොස්වක වේ. ආවාසිකයෝ බොහෝ වෙත් නම්, ආවාසිකයන් විසින් ආගන්තුකයන්ට නො කැමැත්තෙන් සමගිය නො දිය යුතු ය. ආගන්තුකයන් විසින් සීමාවෙන් බැහැරට ගොස් පැවරිය යුතු ය. සමසම වෙත් නම්, ආවාසිකයන් විසින් ආගන්තුකයන්ට නො කැමැත්තෙන් සමගිය නො දිය යුතු ය. ආගන්තුකයන් විසින් සීමාවෙන් බැහැරට ගොස් පැවරිය යුතු ය. ආගන්තුකයෝ බොහෝ වෙත් නම්, ආවාසිකයන් විසින් ආගන්තුකයන්ට සාමගිය හෝ දිය යුතු ය. සීමාවෙන් බැහැරට හෝ යා යුතු ය.

5. මහණෙනි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂූන්ට පසළොස්වක වේ. ආගන්තුකයන්ට පැළවිය වේ. ආවාසිකයෝ බොහෝ වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් විසින් ආවාසිකයන්ට සාමගිය හෝ දිය යුතු ය. සීමාවෙන් බැහැරට හෝ යා යුතු ය. සමසම වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් විසින් ආවාසිකයන්ට සාමගිය හෝ දිය යුතු ය. සීමාවෙන් බැහැරට හෝ යා යුතු ය. ආගන්තුකයෝ බොහෝ වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් විසින් ආවාසිකයන්ට නො කැමැත්තෙන් සාමගිය නො දිය යුතු ය. ආවාසිකයන් විසින් සීමාවෙන් බැහැරට ගොස් පැවරිය යුතු ය.

* උපග්‍රන්ථය බලනු.

6. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛු පස්සනති ආවාසිකානං භික්ඛුනං ආවාසිකාකාරං ආවාසිකලිඛං ආවාසිකනිමිත්තං ආවාසිකුද්දෙසං සුපඤ්ඤතං මඤ්ඤපිඨං භිඤ්ඤිමොගනනං පානීයං පරිභොජනීයං සුපට්ඨිතං පරිවෙණං සුසම්මට්ඨං. පස්සිත්වා වෙමතිකා ගොනති “අඤ්ඤි නු බො ආවාසිකා භික්ඛු නඤ්ඤි නු බො”ති. තෙ වෙමතිකා න විචිනන්ති. අවිචිතිත්වා පචාරෙන්නති. ආපතති දුක්ඛකටස්ස -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිතිත්වා න පස්සනති. අපස්සිත්වා පචාරෙන්නති. අනාපතති. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිතිත්වා පස්සනති. පස්සිත්වා එකතො පචාරෙන්නති. අනාපතති. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිතිත්වා පස්සනති. පස්සිත්වා පාටෙක්ඛං පචාරෙන්නති. ආපතති දුක්ඛකටස්ස. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිතිත්වා පස්සනති. පස්සිත්වා “නස්සනෙනතෙ, විනයස්සනෙනතෙ, කො තෙති අඤ්ඤා”ති හෙදපුරෙක්ඛාරා පචාරෙන්නති. ආපතති පුලලව්වස්ස.

7. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛු සුණන්ති ආවාසිකානං භික්ඛුනං ආවාසිකාකාරං ආවාසිකලිඛං ආවාසිකනිමිත්තං ආවාසිකුද්දෙසං වඤ්ඤමන්තානං පදසද්දං සජ්ඣායසද්දං උක්ඛාසිතසද්දං බිට්ඨසද්දං. සුත්වා වෙමතිකා ගොනති. “අඤ්ඤි නු බො ආවාසිකා භික්ඛු නඤ්ඤි නු බො”ති. තෙ වෙමතිකා න විචිනන්ති. අවිචිතිත්වා පචාරෙන්නති. ආපතති දුක්ඛකටස්ස. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිතිත්වා න පස්සනති. අපස්සිත්වා පචාරෙන්නති. අනාපතති. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිතිත්වා පස්සනති. පස්සිත්වා එකතො පචාරෙන්නති. -පෙ- අනාපතති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිතිත්වා පස්සනති. පස්සිත්වා පාටෙක්ඛං පචාරෙන්නති. ආපතති දුක්ඛකටස්ස. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිතිත්වා පස්සනති. පස්සිත්වා “නස්සනෙනතෙ විනයස්සනෙනතෙ, කො තෙති අඤ්ඤා”ති හෙදපුරෙක්ඛාරා පචාරෙන්නති ආපතති පුලලව්වස්ස.

8. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛු පස්සනති ආගන්තුකානං භික්ඛුනං ආගන්තුකාකාරං ආගන්තුකලිඛං ආගන්තුකනිමිත්තං ආගන්තුකුද්දෙසං අඤ්ඤාතං පතනං අඤ්ඤාතං විවරං අඤ්ඤාතං නිසීදනං පාදනං ධොතං උදකනිස්සෙකං.¹ පස්සිත්වා වෙමතිකා ගොනති “අඤ්ඤි නු බො ආගන්තුකා භික්ඛු නඤ්ඤි නු බො”ති. තෙ වෙමතිකා න විචිනන්ති. අවිචිතිත්වා පචාරෙන්නති. ආපතති දුක්ඛකටස්ස. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිතිත්වා න පස්සනති. අපස්සිත්වා පචාරෙන්නති. ආනාපතති. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිතිත්වා පස්සනති. පස්සිත්වා එකතො පචාරෙන්නති අනාපතති. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති විචිතිත්වා පස්සනති. පස්සිත්වා පාටෙක්ඛං පචාරෙන්නති. ආපතති දුක්ඛකටස්ස. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිතිත්වා පස්සනති. පස්සිත්වා “නස්සනෙනතෙ, විනයස්සනෙනතෙ, කො තෙති අඤ්ඤා”ති හෙදපුරෙක්ඛාරා පචාරෙන්නති. ආපතති පුලලව්වස්ස.

9. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛු සුණන්ති ආගන්තුකානං භික්ඛුනං ආගන්තුකාකාරං ආගන්තුකලිඛං ආගන්තුකනිමිත්තං ආගන්තුකුද්දෙසං ආගම්පන්නානං පදසද්දං උපාගනාපපේඨාඨනසද්දං² උක්ඛාසිතසද්දං බිට්ඨසද්දං. සුත්වා වෙමතිකා ගොනති. “අඤ්ඤි නු බො ආගන්තුකා භික්ඛු නඤ්ඤි නු බො”ති.

1. “උදකනිස්සෙකං” ඉතිපි - අට්ඨකපා.

2. “උපාගනාපපේඨාඨනසද්දං” ම ඡ සං. අ ව්. නො ව්.

6. මහණෙනි, මෙහි ආගන්තුකභික්ෂුහු ආවාසිකභික්ෂූන්ගේ ආවාසික-
යන් පිළිබඳ ආචාරසංස්ථානය ආවාසිකයන් ඇතැ යි හඳුන් වන ලකුණු,
ආවාසිකයන් ඇතැ යි හඳුන්වන නිමිති, ආවාසිකයන් හඳුන්වන පිරිකර,
මනා කොට පැණ වූ ඇඳ පුටු ගුදිරි හා කොට්ට, මනා කොට
එළ වූ පැන් හා පිරිබෝදිය, මනා කොට හැමදි පිරිවෙණ දකිත්. දෑක
“ආවාසික භික්ෂුහු ඇත් ද නැද්ද” යි විමති ඇත්තෝ වෙත්. විමති
ඇත්තා වූ ඒ ආගන්තුකභික්ෂුහු නො සොයත්. නො සොයා පවරත්. දුකුලා-
ඇවැත් වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා නො
දකිත්. නො දෑක පවරත්. ඇවැත් නො වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු
සොයත්. සොයා දකිත්. දෑක එකතු ව පවරත්. ඇවැත් නො වේ. -පෙ-
විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දෑක වෙන් වෙන් ව
පවරත්. දුකුලාඇවැත් වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්.
සොයා දකිත්. දෑක “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා.
ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරටු කොට ඇත්තාහු
පවරත්. තුලසිඇවැත් වේ.

7. මහණෙනි, මෙහි ආගන්තුකභික්ෂුහු ආවාසිකභික්ෂූන්ගේ ආචාර-
සංස්ථානය, ආවාසිකයන් හඳුන් වන ලකුණු, ආවාසිකයන් ඇති බැව්හි
ලකුණු, ආවාසිකයන් හඳුන්වන පිරිකර, සක්මන් කරන්නවුන්ගේ පාහඩ,
ගැදිරීමේ හඩ, කැරීමේ හඩ, කිවිසිලි හඬ අසත්. අසා “ආවාසිකභික්ෂුහු
ඇද් ද නැද්ද” යි විමති ඇත්තෝ වෙත්. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු
නො සොයත්. නො සොයා පවරත්. දුකුලාඇවැත් වේ. -පෙ- විමති
ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා නො දකිත්. නො දෑක පවරත්. ඇවැත්
නො වේ. -පෙ-විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දෑක
එකතු ව පවරත්. ඇවැත් නො වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු
සොයත්. සොයා දකිත්. දෑක වෙන් වෙන් ව පවරත්. දුකුලාඇවැත්
වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දෑක
“මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම්
වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරටු කොට ඇත්තාහු පවරත්. තුලසි-
ඇවැත් වේ.

8. මහණෙනි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂුහු ආගන්තුකභික්ෂූන්ගේ ආගන්තුකා-
කාරය, ආගන්තුකලක්ෂණය, ආගන්තුකනිමිත්ත, ආගන්තුකඋද්දෙසය,
නො හඳුනන පාත්‍රය, නො හඳුනන සිටුර, නො හඳුනන නිසිදනය,
පා සේදූ තැන්, වැගුරුණු දිය දකිත්. දෑක “ආගන්තුක භික්ෂුහු
ඇද් ද නැද්ද” යි විමති ඇත්තෝ වෙත්. විමති ඇත්තා වූ ඒ ආවාසික-
භික්ෂුහු නො සොයත්. නො සොයා පවරත්. දුකුලාඇවැත් වේ. -පෙ-
විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා නො දකිත්. නො දෑක පවරත්.
ඇවැත් නො වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා
දකිත්. දෑක එකතු ව පවරත්. ඇවැත් නො වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ
ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දෑක වෙන් ව පවරත්. දුකුලාඇවැත් වේ.
-පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දෑක “මේ
මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම්
වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරටු කොට ඇත්තාහු පවරත්. තුලසි-
ඇවැත් වේ.

9. මහණෙනි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂුහු ආගන්තුකභික්ෂූන්ගේ ආගන්තු-
කාකාරය, ආගන්තුකලිඛගය, ආගන්තුකනිමිත්ත, ආගන්තුකඋද්දෙසය,
එන්නන්ගේ පා හඩ, වහන් පෙළීමේ හඬ, කැරීමේ හඬ, කිවිසිලි හඬ,
අසත්. අසා “ආගන්තුක භික්ෂුහු ඇද් ද නැද්ද” යි විමති ඇත්තෝ වෙත්.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තෙ වෙමනිකා න විවිනනනි. අවිවිනිකා පචාරෙන්නි. ආපතනි දුක්ඛකටස්ස.
 -පෙ- තෙ වෙමනිකා විවිනනනි. විවිනිකා න පස්සනනි. අපස්සිකා
 පචාරෙන්නි. අනාපතනි. -පෙ- තෙ වෙමනිකා විවිනනනි. විවිනිකා පස්සනනි.
 පස්සිකා එකතො පචාරෙන්නි. අනාපතනි. -පෙ- තෙ වෙමනිකා විවිනනනි.
 විවිනිකා පස්සනනි. පස්සිකා පාටෙකකං පචාරෙන්නි. ආපතනි දුක්ඛකටස්ස.
 -පෙ- තෙ වෙමනිකා විවිනනනි. විවිනිකා පස්සනනි. පස්සිකා
 “නස්සනෙනතෙ, විනස්සනෙනතෙ, කො තෙහි අනෙථා”ති තෙදපුරෙකකාරා
 පචාරෙන්නි. ආපතනි පුලලව්වස්ස.

10. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛු පස්සනනි ආවාසිකෙ
 භික්ඛු නානාසංවාසකෙ. තෙ සමානසංවාසකද්වසීං පටිලහනනි. සමාන-
 සංවාසකද්වසීං පටිලහිකා න පුච්ඡනනි. අපුච්ඡිකා එකතො පචාරෙන්නි.
 අනාපතනි. -පෙ- තෙ පුච්ඡනනි. පුච්ඡිකා නාභිවිතරනනි. අනභිවිතරිකා
 එකතො පචාරෙන්නි. ආපතනි දුක්ඛකටස්ස. -පෙ- තෙ පුච්ඡනනි. පුච්ඡිකා
 නාභිවිතරනනි. අනභිවිතරිකා පාටෙකකං පචාරෙන්නි. අනාපතනි.

11. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛු පස්සනනි ආවාසිකෙ
 භික්ඛු සමානසංවාසකෙ. තෙ නානාසංවාසකද්වසීං පටිලහනනි. නානා-
 සංවාසකද්වසීං පටිලහිකා න පුච්ඡනනි. අපුච්ඡිකා එකතො පචාරෙන්නි.
 ආපතනි දුක්ඛකටස්ස -පෙ- තෙ පුච්ඡනනි පුච්ඡිකා අභිවිතරනනි. අභිවිත-
 රිකා පාටෙකකං පචාරෙන්නි. ආපතනි දුක්ඛකටස්ස. -පෙ- තෙ පුච්ඡනනි.
 පුච්ඡිකා අභිවිතරනනි. අභිවිතරිකා එකතො පචාරෙන්නි. අනාපතනි.

12. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛු පස්සනනි ආගන්තුකෙ
 භික්ඛු නානාසංවාසකෙ. තෙ සමානසංවාසකද්වසීං පටිලහනනි. සමාන
 සංවාසකද්වසීං පටිලහිකා න පුච්ඡනනි. අපුච්ඡිකා එකතො පචාරෙන්නි.
 අනාපතනි. -පෙ- තෙ පුච්ඡනනි. පුච්ඡිකා නාභිවිතරනනි. අනභිවිතරිකා
 එකතො පචාරෙන්නි. ආපතනි දුක්ඛකටස්ස. -පෙ- තෙ පුච්ඡනනි. පුච්ඡිකා
 නාභිවිතරනනි. අනභිවිතරිකා පාටෙකකං පචාරෙන්නි. අනාපතනි.

13. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛු පස්සනනි ආගන්තුකෙ
 භික්ඛු සමානසංවාසකෙ. තෙ නානාසංවාසකද්වසීං පටිලහනනි. නානා-
 සංවාසකද්වසීං පටිලහිකා න පුච්ඡනනි. අපුච්ඡිකා එකතො පචාරෙන්නි.
 ආපතනි දුක්ඛකටස්ස. -පෙ- තෙ පුච්ඡනනි. පුච්ඡිකා අභිවිතරනනි. අභිවිතරිකා
 පාටෙකකං පචාරෙන්නි. ආපතනි දුක්ඛකටස්ස. -පෙ- තෙ පුච්ඡනනි. පුච්ඡිකා
 අභිවිතරනනි. අභිවිතරිකා එකතො පචාරෙන්නි. අනාපතනි.

14. න භික්ඛවෙ, තදනු පචාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො
 ආවාසො ගන්තබ්බො අඤ්ඤත්ථ සබ්බෙත අඤ්ඤත්ථ අන්තරායා.

15. න භික්ඛවෙ, තදනු පචාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො
 අනාචාසො ගන්තබ්බො අඤ්ඤත්ථ සබ්බෙත අඤ්ඤත්ථ අන්තරායා.

16. න භික්ඛවෙ, තදනු පචාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො
 ආවාසො වා අනාචාසො වා ගන්තබ්බො අඤ්ඤත්ථ සබ්බෙත අඤ්ඤත්ථ
 අන්තරායා.

විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු නො සොයන්. නො සොයා පවරන්. දුකුලාඥාවක් වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයන්. සොයා නො දකිත්. නො දැක පවරන්. ඇවැත් නො වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයන්. සොයා දකිත්. දැක එකතු ව පවරන්. ඇවැත් නො වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයන්. සොයා දකිත්. දැක වෙන් වෙන් ව පවරන්. දුකුලාඥාවක් වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයන්. සොයා දකිත්. දැක “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද”යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූකොට ඇත්තාහු පවරන්. තුලසිඇවැත් වේ.

10. මහණෙහි, මෙහි ආගන්තුකභික්ෂුහු නානාසංවාසක වූ ආවාසික-භික්ෂුන් දකිත්. ඒ භික්ෂුහු සමානසංවාසකදූෂිතය ලබන්. සමාන-සංවාසකදූෂිතය ලබා නො විවාරන්. නො විවාර එකතු ව පවරන්. ඇවැත් නො වේ. -පෙ- ඒ භික්ෂුහු විවාරන්. විවාර (නානාසංවාසකදිට්ඨිය) බැහැර නො කෙරෙත්. බැහැර නො කොට එකතු ව පවරන්. දුකුලාඥාවක් වේ. -පෙ- ඒ භික්ෂුහු විවාරන්. විවාර (ඒ දූෂිතය) බැහැර නො කෙරෙත්. බැහැර නො කොට වෙන් වෙන් ව පවරන්. ඇවැත් නො වේ.

11. මහණෙහි, මෙහි ආගන්තුකභික්ෂුහු සමානසංවාසක වූ ආවාසික භික්ෂුන් දකිත්. ඒ භික්ෂුහු නානාසංවාසකදූෂිතය ලබන්. නානාසංවාසක-දූෂිතය ලබා නො විවාරන්. නො විවාර එකතු ව පවරන්. දුකුලාඥාවක් වේ. -පෙ- ඒ භික්ෂුහු විවාරන්. විවාර (ඒ දූෂිතය) බැහැර කරන්. බැහැර කොට වෙන් වෙන් ව පවරන්. දුකුලාඥාවක් වේ. ඒ භික්ෂුහු විවාරන්. විවාර බැහැර කෙරෙත්. බැහැර කොට එකතු ව පවරන්. ඇවැත් නො වේ.

12. මහණෙහි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂුහු නානාසංවාසක වූ ආගන්තුක භික්ෂුන් දකිත්. ඒ භික්ෂුහු සමානසංවාසකදූෂිතය ලබන්. සමානසංවාසක-දූෂිතය ලබා නො විවාරන්. නො විවාර එකතු ව පවරන්. ඇවැත් නො වේ. -පෙ- ඒ භික්ෂුහු විවාරන්. විවාර (ඒ දූෂිතය) බැහැර නො කෙරෙත්. බැහැර නො කොට එකතු ව පවරන්. දුකුලාඥාවක් වේ. -පෙ- ඒ භික්ෂුහු විවාරන්. විවාර (ඒ දූෂිතය) බැහැර නො කෙරෙත්. බැහැර නො කොට වෙන් වෙන් ව පවරන්. ඇවැත් නො වේ.

13. මහණෙහි, මෙහි ආවාසික භික්ෂුහු සමානසංවාසක වූ ආගන්තුක භික්ෂුන් දකිත්. ඒ භික්ෂුහු නානාසංවාසකදූෂිතය ලබන්. නානාසංවාසක-දූෂිතය ලබා නො විවාරන්. නො විවාර එකතු ව පවරන්. දුකුලාඥාවක් වේ. -පෙ- ඒ භික්ෂුහු විවාරන්. විවාර (ඒ දූෂිතය) බැහැර කෙරෙත්. බැහැර කොට වෙන් වෙන් ව පවරන්. දුකුලාඥාවක් වේ. -පෙ- ඒ භික්ෂුහු විවාරන්. විවාර (ඒ දූෂිතය) බැහැර කෙරෙත්. බැහැර කොට එකතු ව පවරන්. ඇවැත් නො වේ.

14. මහණෙහි, එදවස පවාරණදිනයෙහි භික්ෂුන් සතිත වූ ආවාසයෙන් භික්ෂුන් රතිත වූ ආවාසයට සම්ඝයාගෙන් වෙන් ව අන්තරායයක් නැති ව නො යා යුතු ය.

15. මහණෙහි, එදවස පවාරණදිනයෙහි භික්ෂුන් සතිත වූ ආවාසයෙන් භික්ෂුන් රතිත වූ ආවාසයට සම්ඝයාගෙන් වෙන් ව අන්තරායයක් නැති ව නො යා යුතු ය.

16. මහණෙහි, එදවස පවාරණදිනයෙහි භික්ෂුන් සතිත වූ ආවාසයෙන් භික්ෂුන් රතිත වූ ආවාසයට හෝ අනාවාසයට හෝ සම්ඝයාගෙන් වෙන් ව අන්තරායයක් නැති ව නො යා යුතු ය.

17. නීතිකවේ, තදනු පවාරණය සහිතවූකා අනාවාසා අනිකු
කො ආවාසො ගනනබෙබා අසුසුතු සමෙසන අසුසුතු අනනරායා.

18. නීතිකව, වැදගත් වාර්ෂික සහතිකයන් අනාවාසය අතීතයට අනාවාසය ගන්නා බවට අසීරු සහතිකයක් අසීරු අනතුරය.

19. න භික්ෂුවෙ, තදහු පමාරණය සභිකවුකා අනාමාසා අභිකවුකො ආවාසො වා අනාමාසො වා ගන්තබ්බො අසද්දෙත්ථ සබ්බෙත අසද්දෙත්ථ අනත්තරායා.

20. න භික්ෂුව, හදුනු පවාරණය සහිතවූකා ආවාසා වා අනාවාසා වා අභිකුක්කො ආවාසො ගන්තබ්බො අඤ්ඤා සමෙඝන අඤ්ඤා අනතරායා.

21. නීතිකවේ, තදහු ප්ලාස්ටික් සහිත කුඩා ආවාසා වා අනාවාසා වා අභිකුක්කො අනාවාසො ගනනබෙබො අඤ්ඤා සබෙසන අඤ්ඤා අනතරායා.

22. න භික්ෂුවෙ, තදහු පවාරණාය සභිකයාකා ආවාසා වා අනාවාසා වා අභිකුක්කො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගතනබ්බො අඤ්ඤානු සම්මෙකන අඤ්ඤානු අනතරායා.

23. න භික්ෂුවෙ, තදහු පවරණාය සභිකයකු ආවාසා සභිකයකු
ආවාසො ගතබෙබ්බා යත්ඨසු භිකු භානාසංවාසකා අසුඤ්ච සබ්බෙන
අසුඤ්ච අනතරායා.

24. නීතිකවේ, තදනු පවාරණය සහිතවද, ආවාස සහිතවද, අනාවාසය ගන්නා බවට යථාසත්‍ය තීරණය නානාසංවාදයකට අදාළව සමූහයක අදාළව අනන්තරයා.

25. ත භික්‍ෂුවෙ, තදහු පචාරණය සභික්‍ෂුකා ආවාසා සභික්‍ෂුකො
ආවාසො වා අනාවාසො වා ගනනෙබ්බා යත්ථසු භික්‍ෂු නානාසංවාසකා
අසුඤ්ච සම්බන්ධ අසුඤ්ච අනතරායා

26. න භික්ෂුවෙ, තදහු පචාරණාය සභිකවූකා අනාචාසා සභිකවූ-කො ආචාසො ගන්තබ්බො යත්ඤ්ඤ භිකූ තානාසංචාසකා අඤ්ඤානු සමෙක්ඛ අඤ්ඤානු අනාරායා.

27. න භික්කුවෙ, තදහු පවාරණය සභිකවුකා අනාචාසා සභිකවු-
කො අනාචාසො ගනනලෙබ්බා යථස්ස භිකවු නානාසංචාසකා අඤ්ඤා
සමෙක්ඛා, අඤ්ඤා අනතරායා.

28. න භික්ෂුවෙ, තදහු පවාරණාය සභිකවුකා අනාචාරියා සභිකවු-
කො ආචාර්යො වා අනාචාර්යො වා ගනනබ්බො යස්සෙහි භික්ඛු නානා-
සංචාරිකා අඤ්ඤා සම්මෙතා අඤ්ඤා අනතරායා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

28. මහණෙනි, එදවස පවරණ දිනයෙහි යම් තැනෙක නානා-සංවාසක වූ භික්ෂූහු වසන්තාහු ද (එබඳු වූ) භික්ෂූන් සහිත වූ අනාචාසයෙන් භික්ෂූන් සහිත වූ ආචාසයට හෝ අනාචාසයට හෝ සමස්ථයෙන් වෙන් ව අනතරායයක් නැති ව නොයා යුතු ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

29. න භික්ඛවෙ, තදනු පචාරණංය සභික්ඛකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛකො ආවාසො ගන්තබ්බො යත්ඤ්ඤ භික්ඛු නානාසංවාසකා අඤ්ඤානු සංඝෙහ අඤ්ඤානු අන්තරායා.

30. න භික්ඛවෙ, තදනු පචාරණංය සභික්ඛකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛකො අනාවාසො ගන්තබ්බො යත්ඤ්ඤ භික්ඛු නානාසංවාසකා අඤ්ඤානු සංඝෙහ අඤ්ඤානු අන්තරායා.

31. න භික්ඛවෙ, තදනු පචාරණංය සභික්ඛකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො යත්ඤ්ඤ භික්ඛු නානාසංවාසකා අඤ්ඤානු සංඝෙහ අඤ්ඤානු අන්තරායා.

32. ගන්තබ්බො භික්ඛවෙ, තදනු පචාරණංය සභික්ඛකා ආවාසා සභික්ඛකො ආවාසො යත්ඤ්ඤ භික්ඛු සමානසංවාසකා යං ජඤ්ඤ “සකෙකාමි අජේථ ගන්තු”නති.

33. ගන්තබ්බො භික්ඛවෙ, තදනු පචාරණංය සභික්ඛකා ආවාසා සභික්ඛකො අනාවාසො -පෙ- සභික්ඛකො ආවාසො වා අනාවාසො වා යත්ඤ්ඤ භික්ඛු සමානසංවාසකා යං ජඤ්ඤ “සකෙකාමි අජේථ ගන්තු”නති.

34. ගන්තබ්බො භික්ඛවෙ, තදනු පචාරණංය සභික්ඛකා අනාවාසා සභික්ඛකො ආවාසො -පෙ- සභික්ඛකො අනාවාසො -පෙ- සභික්ඛකො ආවාසො වා අනාවාසො වා යත්ඤ්ඤ භික්ඛු සමානසංවාසකා යං ජඤ්ඤ “සකෙකාමි අජේථ ගන්තු”නති.

35. ගන්තබ්බො භික්ඛවෙ, තදනු පචාරණංය සභික්ඛකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛකො ආවාසො -පෙ- සභික්ඛකො අනාවාසො -පෙ- සභික්ඛකො ආවාසො වා අනාවාසො වා යත්ඤ්ඤ භික්ඛු සමානසංවාසකා යං ජඤ්ඤ “සකෙකාමි අජේථ ගන්තු”නති.

36. න භික්ඛවෙ, භික්ඛුනිදා නිසින්නපරිසාය පචාරෙතබ්බං. යො පචාරෙය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.

37. න සික්ඛමානාය -පෙ- න සාමණේරස්ස -පෙ- න සාමණේරාය -පෙ- න සික්ඛං පච්චක්ඛාතකස්ස -පෙ- න අනත්ථවජ්ඣං අජ්ඣාපනන-කස්ස නිසින්නපරිසාය පචාරෙතබ්බං. යො පචාරෙය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.

38. න ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකස්ස නිසින්නපරිසාය පචාරෙතබ්බං. යො පචාරෙය්‍ය යථාධම්මො කාරෙතබ්බො.

39. න ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිත්තකස්ස -පෙ- න පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකස්ස නිසින්නපරිසාය පචාරෙතබ්බං. යො පචාරෙය්‍ය යථාධම්මො කාරෙතබ්බො.

40. න පණ්ඩකස්ස නිසින්නපරිසාය පචාරෙතබ්බං. යො පචාරෙය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.

29. මහණෙනි, ඵදවස පචාරණදිනයෙහි යම් තැනෙක නානා-සංවාසක වූ භික්ෂුහු වසන්තාහු ද (එබඳු වූ) භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් හෝ අනාවාසයෙන් හෝ භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට සමිසයාගෙන් වෙන් ව අන්තරායයක් නැති ව නො යා යුතු ය.

30. මහණෙනි, ඵදවස පචාරණදිනයෙහි යම් තැනෙක නානා-සංවාසක වූ භික්ෂුහු වසන්තාහු ද (එබඳු වූ) භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් හෝ අනාවාසයෙන් හෝ භික්ෂුන් සහිත වූ අනාවාසයට සමිසයාගෙන් වෙන් ව අන්තරායයක් නැති ව නො යා යුතු ය.

31. මහණෙනි, ඵදවස පචාරණදිනයෙහි යම් තැනෙක නානා-සංවාසක භික්ෂුහු වසන්තාහු ද (එබඳු වූ) භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් හෝ අනාවාසයෙන් හෝ භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට හෝ අනාවාසයට හෝ සමිසයාගෙන් වෙන් ව අන්තරායයක් නැති ව නො යා යුතු ය.

32. මහණෙනි, ඵදවස පචාරණදිනයෙහි යම් තැනෙක සමාන සංවාසක වූ භික්ෂුහු වසන්තාහු ද යම් තැනක් “අද ම යන්නට කැක්කෙමි” යි දන්නේ ද එබඳු වූ භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට යා යුතු ය.

33. මහණෙනි, ඵදවස පචාරණ දිනයෙහි යම් තැනෙක සමාන සංවාසක වූ භික්ෂුහු වසන්තාහු ද යම් තැනක් “අද ම යන්නට කැක්කෙමි” යි දන්නේ ද (එබඳු වූ) භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් භික්ෂුන් සහිත වූ අනාවාසයට -පෙ- භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට හෝ අනාවාසයට හෝ යා යුතු ය.

34. මහණෙනි, ඵදවස පචාරණ දිනයෙහි යම් තැනෙක සමාන සංවාසක වූ භික්ෂුහු වසන්තාහු ද, යම් තැනක් “අද ම යන්නට කැක්කෙමි” යි දන්නේ ද එබඳු වූ භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට -පෙ- භික්ෂුන් සහිත වූ අනාවාසයට -පෙ- භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට හෝ අනාවාසයට හෝ යා යුතු ය.

35. මහණෙනි, ඵදවස පචාරණ දිනයෙහි යම් තැනෙක සමාන සංවාසක භික්ෂුහු වසන්තාහු ද, යම් තැනක් “අද ම යන්නට කැක්කෙමි” යි දන්නේ ද (එබඳු වූ) භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් හෝ අනාවාසයෙන් හෝ භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට -පෙ- භික්ෂුන් සහිත වූ අනාවාසයට -පෙ- භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට හෝ අනාවාසයට හෝ යා යුතු ය.

36. මහණෙනි, මෙහෙණක හුන් පිරිසෙහි නො පැවරිය යුතු ය. යමෙක් පවරන්නේ නම් දුකුලාආචාරී වේ.

37. හික්මෙන්නියක -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. තෙරණකු -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. තෙරණියක -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. ශික්ෂාව බැහැරලුවකු -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. අනතිම වසනුවට පැමිණියකු හුන් පිරිසෙහි නො පැවරිය යුතු ය. යමෙක් පවරන්නේ නම් දුකුලා-ආචාරී වේ.

38. ඇවැත් නො දක්මෙහි බැහැර ලුවකු හුන් පිරිසෙහි නො පැවරිය යුතු ය. යමෙක් පවරන්නේ නම් ධම්ම (විනය නීති) පරිදි කරවිය යුතු ය.

39. ඇවැත්වට පිළියම් නො කිරීමෙහි බැහැර ලුවකු පෙ- ලාමක මිසදිවු අත් නො කැරීමෙහි බැහැර ලුවකු හුන් පිරිසෙහි නො පැවරිය යුතු ය. යමෙක් පවරන්නේ නම් ධම්ම පරිදි කරවිය යුතු ය.

40. පණ්ඩකයකු හුන් පිරිසෙහි නො පැවරිය යුතු ය. යමෙක් පවරන්නේ නම් දුකුලා ආචාරී වේ.

41. න ථෙරස්සංවාසකස්ස -පෙ- න තීන්ද්‍රියපකකන්තකස්ස -පෙ-
න තීරච්ඡාතගතකස්ස -පෙ- න මාතුසාවකස්ස -පෙ- න පිතුසාවකස්ස
-පෙ- න අරහන්තසාවකස්ස -පෙ- න භික්ඛුණීදුසකස්ස -පෙ- න
සඬ්ඝභෙදකස්ස -පෙ- න ලොභිතුපාදකස්ස -පෙ- න උතතොඛ්‍යඤ්ඤ-
කස්ස නිසින්නපරිසාය පමාරෙනබ්බං. යො පමාරෙරස්ස ආපනති දුක්ඛටස්ස

42. න භික්ඛුවෙ, පාරිවාසිකපමාරණාදුතෙන පමාරෙනබ්බං අඤ්ඤානු
අවුට්ඨිතාය පරිසාය.

43. න ච භික්ඛුවෙ, අපමාරණාය පමාරෙනබ්බං අඤ්ඤානු සඬ්ඝ-
සාමග්ගියා' ති.

දුතියකභාණවාරං නිට්ඨිතං¹.

—

1. “දුතියකභාණවාරො නිට්ඨිතො” ම ඡ සං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

41. පැවිද්ද සොරකම් කළ එකකු -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. තිඤ්ඤයන් කරා ගියකු -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. තිරිසන් ගියකු -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. මාතෘඝාතකයකු -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. පිතෘඝාතකයකු -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. අරහන්තඝාතකයකු -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. භික්ෂුණීදූෂකයකු -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. සම්ඝභෙදකයකු -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. ලොභිකුප්පාදකයකු -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. උභයොබ්‍යඤ්ඤාතකයකු හුන් පිරිසෙහි නො පැවරිය යුතු ය. යමෙක් පවරන්නේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ.

42. මහණෙනි, පිරිස නො නැගී හුන් කල්හි හැර පාරිවාසික පවාරණය දීමෙන් නො පැවරිය යුතු ය.

43. මහණෙනි, සම්ඝසාමග්ගියෙහි හැර පවාරණය නො කට යුතු දිනයෙහි නො පැවරිය යුතු ය.

දෙවන බණවර නිමි.

—

1. එකල්හි කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණයෙහි වැද්දන්ගෙන් බියක් වූයේ ය. භික්ෂුහු තෙවරක් කීමෙන් පවරන්නට නො හැකි වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දෙවරක් කීමෙන් පවරන්නට අනුදනිමි” යි. දැඩි බියක් වූයේ ය. භික්ෂුහු දෙවරක් කීමෙන් පවරන්නට නො හැකි වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, එක්වරක් කීමෙන් පවරන්නට අනුදනිමි” යි. ඉතා දැඩි වැදිබියක් වූයේ ය. භික්ෂුහු එක්වරක් කීමෙන් ද පවරන්නට නො හැකි වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සමාන වස් ඇත්තන් එකතු ව (කීමෙන්) පවරන්නට අනුදනිමි” යි.

2. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණයෙහි දන් දෙන්නා වූ මිනිසුන් විසින් බොහෝ සෙයින් රාත්‍රිය ගෙවන ලදී. එකල්හි ඒ භික්ෂූන්ට “දන් දෙන්නා වූ මිනිසුන් විසින් බොහෝ සෙයින් රාත්‍රිය ගෙවන ලදී. ඉදින් සඬ්‍ය තෙමේ තෙවරක් කියා පවරන්නේ නම්, සඬ්‍ය තෙමේ නො පැවරුයේ ම වන්නේ ය. එසේ කල්හි මේ රාත්‍රිය පහන් වන්නේ ය. අප විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු දැ” යි මේ සිත් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි දන් දෙන්නා වූ මිනිසුන් විසින් බොහෝ සෙයින් රාත්‍රිය ගෙවන ලදී. එහි දී භික්ෂූන්ට ‘දන් දෙන්නා වූ මිනිසුන් විසින් බොහෝ සෙයින් රාත්‍රිය ගෙවන ලදී. සඬ්‍ය තෙමේ තෙවරක් කීමෙන් පවරන්නේ නම් සඬ්‍ය තෙමේ නො පැවරුයේ ම වන්නේ ය. එසේ කල්හි මේ රාත්‍රිය පහන් වන්නේ ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිඵල භික්ෂු නමක් විසින් සඬ්‍ය තෙමේ දැන්විය යුතු ය: “සමාමිති, සඬ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. දන් දෙන්නා වූ මිනිසුන් විසින් බොහෝ සෙයින් රාත්‍රිය ගෙවන ලදී. ඉදින් සඬ්‍ය තෙමේ තුන් වරක් පවරන්නේ නම්, සඬ්‍ය තෙමේ නො පැවරුයේ ම වන්නේ ය. දන් මේ රාත්‍රිය පහන් වන්නේ ය. ඉදින් සඬ්‍යයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සඬ්‍ය තෙමේ දෙවරක් කීමෙන් -පෙ- එක්වරක් කීමෙන් -පෙ- සමාන වස් ඇත්තන් එකතු ව කීමෙන් පවරන්නේ ය.”

3. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණයෙහි දහම් දෙසන්නා වූ භික්ෂූන් විසින් -පෙ- සුත්‍රාන්ත සඬ්‍යායනා කරන්නා වූ සුත්‍රාන්තිකයන් විසින් -පෙ- විනය විසඳන්නා වූ විනයධරයන් විසින් -පෙ- ධර්ම සාකච්ඡා කරන්නා වූ ධර්මකපිකයන් විසින් -පෙ- කලහ කරන්නා වූ භික්ෂූන් විසින් බොහෝ සෙයින් රාත්‍රිය ගෙවන ලදී. එහි දී භික්ෂූන්ට ‘කලහ කරන්නා වූ භික්ෂූන් විසින් රාත්‍රිය ගෙවන ලදී. සඬ්‍ය තෙමේ තෙවරක් කීමෙන් පවරන්නේ නම්, සඬ්‍ය තෙමේ නො පැවරුයේ ම වන්නේ ය. මේ රාත්‍රිය ද පහන් වන්නේ ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්. ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිඵල භික්ෂු නමක් විසින් සඬ්‍ය තෙමේ දැන් විය යුතු ය. ‘සමාමිති, සඬ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා: කලහ කරන්නා වූ භික්ෂූන් විසින් බොහෝ සෙයින් රාත්‍රිය ගෙවන ලදී. ඉදින් සඬ්‍ය තෙමේ තෙවරක් කීමෙන් පවරන්නේ නම්, සඬ්‍ය තෙමේ නො පැවරුයේ ම වන්නේ ය. දන් මේ රාත්‍රිය පහන් වන්නේ ය. ඉදින් සඬ්‍යයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සඬ්‍ය තෙමේ දෙවරක් කීමෙන් -පෙ- එක් වරක් කීමෙන් -පෙ- සමාන වස් ඇත්තන් එකතු ව කීමෙන් පවරන්නේ ය” යි.

4. තෙන බො පන සමයෙන කොසලෙසු ජනපදෙසු අඤ්ඤානරඝමිං ආවාසෙ නදහු පචාරණාය මහාභිකූසඝෙසා සනතිපතීතො තොති. පරිත්තඤ්ච අනොවසසිකං¹ තොති. මහා ච මෙසො² උග්ගතො තොති. අථ බො තෙසං භික්ඛූනං එතදනොසි: “අයං බො මහාභිකූසඝෙසා සනතිපතීතො. පරිත්තඤ්ච අනොවසසිකං. මහා ච මෙසො උග්ගතො. සචෙ සඝෙසා තෙවාචිකං පචාරෙස්සති, අප්පචාරිතො³ ච සඝෙසා හවිස්සති. අථායං මෙසො පවසසිස්සති³. කථනහු බො අමෙතභි පටිපජ්ජිතබ්බ” නති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරඝමිං ආවාසෙ නදහු පචාරණාය මහාභිකූසඝෙසා සනතිපතීතො තොති. පරිත්තඤ්ච අනොවසසිකං තොති මහා ච මෙසො උග්ගතො තොති. නහු වෙ භික්ඛූනං එවං තොති: ‘අයං බො මහාභිකූසඝෙසා සනතිපතීතො. පරිත්තඤ්ච අනොවසසිකං. මහා ච මෙසො උග්ගතො. සචෙ සඝෙසා තෙවාචිකං පචාරෙස්සති, අප්පචාරිතො³ ච සඝෙසා හවිස්සති. අථායං මෙසො පවසසිස්සති’ ති. බ්‍යතෙනන භික්ඛූනා පටිබලෙන සඝෙසා ඤ්ඤපෙනබ්බො: “සුණාහු මෙ තෙනන සඝෙසා. අයං මහාභිකූසඝෙසා සනතිපතීතො. පරිත්තඤ්ච අනොවසසිකං. මහා ච මෙසො උග්ගතො. සචෙ සඝෙසා තෙවාචිකං පචාරෙස්සති, අප්පචාරිතො³ ච සඝෙසා හවිස්සති. අථායං මෙසො පවසසිස්සති. යදි සඝස්ස පත්තකල්ලං සඝෙසා දෙවවාචිකං -පෙ- එකවාචිකං -පෙ- සමානවසසිකං පචාරෙය්‍යා” ති.

5. “ඉධ පන භික්ඛවෙ අඤ්ඤානරඝමිං ආවාසෙ නදහු පචාරණාය රාජනනරායො තොති -පෙ- චෝරනනරායො තොති -පෙ- අග්‍යනනරායො තොති -පෙ- උදකනනරායො තොති -පෙ- මිත්‍රස්සනනරායො තොති -පෙ- අමිත්‍රස්සනනරායො තොති -පෙ- වාලිනනරායො තොති -පෙ- සිරිංසපනනරායො තොති -පෙ- ජීවිතනනරායො තොති -පෙ- බ්‍රහ්මවර්ගනනරායො තොති නහු වෙ භික්ඛූනං එවං තොති: ‘අයං බො බ්‍රහ්මවර්ගනනරායො. සචෙ සඝෙසා තෙවාචිකං පචාරෙස්සති, අප්පචාරිතො³ ච සඝෙසා හවිස්සති. අථායං බ්‍රහ්මවර්ගනනරායො හවිස්සති’ ති. බ්‍යතෙනන භික්ඛූනා පටිබලෙන සඝෙසා ඤ්ඤපෙනබ්බො: “සුණාහු මෙ තෙනන සඝෙසා. අයං බ්‍රහ්මවර්ගනනරායො. සචෙ සඝෙසා තෙවාචිකං පචාරෙස්සති, අප්පචාරිතො³ ච සඝෙසා හවිස්සති. අථායං බ්‍රහ්මවර්ගනනරායො හවිස්සති. යදි සඝස්ස පත්තකල්ලං, සඝෙසා දෙවවාචිකං -පෙ- එකවාචිකං -පෙ- සමානවසසිකං පචාරෙය්‍යා” ති.

6. තෙන බො පන සමයෙන මුඛගහිකා භික්ඛු සාපතතිකා පචාරෙනති හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං: “න භික්ඛවෙ, සාපතතිකෙන පචාරෙනබ්බං. යො පචාරෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛවස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යො සාපතතිකො පචාරෙති, තස්ස ඔකාසං ඥාතාපෙඤ්ඤා ආපනතිකා වොදෙතු” නති.

1. “අනොවසසිකං” අ. වී. ජ. වී. නො වී. 2. “මහාමෙසො” ජ. වී.
3. “වසසිස්සති” නො වී. ම. හු ප.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. එකල්හි කොසොල්දනව්වෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි මහාභික්‍ෂුසඛ්‍ය තෙමේ රැස් වූයේ වේ. නො තෙමෙන තැන් ඉතා ටික වේ. මහත් මෙඝයෙක් ද නැංගේ වේ. එකල්හි ඒ භික්‍ෂූන්ට “මේ මහාභික්‍ෂුසඛ්‍ය තෙමේ රැස් වූයේ වේ. නො තෙමෙන තැන් ද ටික ය. මහාමෙඝයෙක් ද නැංගේ වේ. ඉදින් සඛ්‍ය තෙමේ තුන් වරක් කීමෙන් පවරන්නේ නම්, සඛ්‍ය තෙමේ නො පැවරුයේ ම වන්නේ ය. මේ මෙඝය ද වසින්නේ ය. අප විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද” යි මේ සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි මහාභික්‍ෂුසඛ්‍ය තෙමේ රැස් වූයේ වේ. නො තෙමෙන තැන් ද ටික වේ. මහත් වූ මෙඝයෙක් ද නැංගේ වේ. එහි දී භික්‍ෂූන්ට ‘මේ මහාභික්‍ෂුසඛ්‍ය තෙමේ රැස් වූයේ වේ. නො තෙමෙන තැන් ද ටික ය. මහත් වූ මෙඝයෙක් ද නැංගේ ය. සඛ්‍ය තෙමේ තුන්වරක් කීමෙන් පවරන්නේ නම්, සඛ්‍ය තෙමේ නො පැවරුයේ ම වන්නේ ය. ඒ මෙඝය ද වසින්නේ ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්‍ෂුනමක් විසින් සඛ්‍ය තෙමේ දැන් විය යුතු ය: ‘ඤාමිති, සඛ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මේ මහාභික්‍ෂු සඛ්‍ය තෙමේ රැස් වූයේ ය. නො තෙමෙන තැන් ද ටික ය. මහත් වූ මෙඝයෙක් ද නැංගේ ය. ඉදින් සඛ්‍ය තෙමේ තෙවරක් කීමෙන් පවරන්නේ නම්, සඛ්‍ය තෙමේ නො පැවරුයේ ම වන්නේ ය. මේ මෙඝය ද වසින්නේ ය. ඉදින් සඛ්‍යයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සඛ්‍ය තෙමේ දෙවරක් කීමෙන් -පෙ- එක්වරක් කීමෙන් -පෙ- සමාන වස් ඇත්තන් එකතු ව කීමෙන් පවරන්නේ ය” යි.

5. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි රජුගෙන් අන්තරායයෙක් වේ. -පෙ- සොරුන්ගෙන් අන්තරායයෙක් වේ. -පෙ- ගින්නෙන් අන්තරායයෙක් වේ. -පෙ- ජලයෙන් අන්තරායයෙක් වේ. -පෙ- මිනිසුන්ගෙන් අන්තරායයෙක් වේ. -පෙ- අභිමුක්‍යයන්ගෙන් අන්තරායයෙක් වේ. -පෙ- වණ්ඩමාගයන්ගෙන් අන්තරායයෙක් වේ. -පෙ- සම්පත්තෙන් අන්තරායයෙක් වේ. -පෙ- ජීවිතයට අන්තරායයෙක් වේ. -පෙ- බ්‍රහ්මවය්‍යායට අන්තරායයෙක් වේ. -පෙ- එහි දී භික්‍ෂූන්ට ‘මේ බ්‍රහ්මවය්‍යාන්තරායයෙකි. සඛ්‍ය තෙමේ තෙවරක් කීමෙන් පවරන්නේ නම්, සඛ්‍ය තෙමේ නො පැවරුයේ ම වන්නේ ය. මේ බ්‍රහ්මවය්‍යායට අන්තරායය ද වන්නේ ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්‍ෂුනමක් විසින් සඛ්‍ය තෙමේ දැන් විය යුතු ය: “ඤාමිති, සඛ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මේ බ්‍රහ්මවය්‍යායට අන්තරායයෙකි. ඉදින් සඛ්‍ය තෙමේ තෙවරක් කීමෙන් පවරන්නේ නම්, සඛ්‍ය තෙමේ නො පැවරුයේ ම වන්නේ ය. මේ බ්‍රහ්මවය්‍යාන්තරායය ද වන්නේ ය. ඉදින් සඛ්‍යයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සඛ්‍ය තෙමේ දෙවරක් කීමෙන් -පෙ- එක් වරක් කීමෙන් -පෙ- සමාන වස් ඇත්තන් එකතු ව කීමෙන් පවරන්නේ ය” යි.

6. එකල්හි සවග මහණෝ ඇවැත් සහිත වූවෝ පවරන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, ඇවැත් සහිත වූවුන් විසින් නො පැවරිය යුතු ය. යමෙක් පවරන්නේ නම්, දුකළා ඇවැත් වේ. මහණෙනි, ඇවැත් සහිත වූ යමෙක් පවරා නම්, ඔහුට අවකාශ කරවා (කැමැත්ත ගෙන) ඇවැත්නි වොදනා කරන්නට අනුදනිමි” යි.

7. තෙන බො පන සමයෙන ජබ්බග්ගියා භික්ඛු ඔක්කාසං කාරාපියමානා න ඉවජ්ඣති ඔක්කාසං කාතුං. නගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඔක්කාසං අකරොන්තස්ස පචාරණං ධපෙතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, ධපෙතබ්බා: නදහු පචාරණාය වාතුදදසෙ වා පණණරසෙ වා නස්මිං පුග්ගලෙ සමමුඛිගුතෙ සඛස්මජෙකි උද්ගරිතබ්බං: ‘සුණාතු මෙ නනෙත සඤ්ඤා. ඉන්ද්‍රිතනාමො පුග්ගලො සාපතතිකො. තස්ස පචාරණං ධපෙති. න තස්මිං සමමුඛිගුතෙ පචාරෙතබ්බ’නති. ධපිතා හොති පචාරණා.”

8. තෙන බො පන සමයෙන ජබ්බග්ගියා භික්ඛු “පුරමනාකං පෙසලා භික්ඛු පචාරණං ධපෙතති”ති පටිගළෙව ව සුද්ධානං භික්ඛුනං අනාපතතිකානං අවජ්ඣස්මිං අකාරණෙ පචාරණං ධපෙතති. පචාරිතානමපි පචාරණං ධපෙතති. නගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, සුද්ධානං භික්ඛුනං අනාපතතිකානං අවජ්ඣස්මිං අකාරණෙ පචාරණං ධපෙතබ්බා. යො ධපෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛටස්ස. න ච භික්ඛවෙ, පචාරිතානමපි පචාරණං ධපෙතබ්බා. යො ධපෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛටස්ස.”

9. “එවං බො භික්ඛවෙ, ධපිතා හොති පචාරණා. එවං අට්ඨපිතා. කුඨං ච භික්ඛවෙ, අට්ඨපිතා හොති පචාරණා? තෙවාචිකාය වෙ භික්ඛවෙ, පචාරණාය භාසිතාය ලපිතාය පරියොසිතාය පචාරණං ධපෙති, අට්ඨපිතා හොති පචාරණා. ද්වෙවාචිකාය වෙ භික්ඛවෙ, -පෙ- එකවාචිකාය වෙ භික්ඛවෙ, -පෙ- සමානවස්සිකාය වෙ භික්ඛවෙ, පචාරණාය භාසිතාය ලපිතාය පරියොසිතාය පචාරණං ධපෙති, අට්ඨපිතා හොති පචාරණා. එවං බො භික්ඛවෙ අට්ඨපිතා හොති පචාරණා.”

10. “කුඨං භික්ඛවෙ, ධපිතා හොති පචාරණා? තෙවාචිකාය වෙ භික්ඛවෙ පචාරණාය භාසිතාය ලපිතාය අපරියොසිතාය පචාරණං ධපෙති, ධපිතා හොති පචාරණා. ද්වෙවාචිකාය වෙ භික්ඛවෙ, -පෙ- එකවාචිකාය වෙ භික්ඛවෙ, -පෙ- සමානවස්සිකාය වෙ භික්ඛවෙ, පචාරණාය භාසිතාය ලපිතාය අපරියොසිතාය පචාරණං ධපෙති, ධපිතා හොති පචාරණා. එවං බො භික්ඛවෙ, ධපිතා හොති පචාරණා.”

11. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, නදහු පචාරණාය භික්ඛු භික්ඛුස්ස පචාරණං ධපෙති. නඤ්ච භික්ඛු: අඤ්ඤ භික්ඛු ජානනති ‘අයං බො අයසමා අපරිසුද්ධකායසමාවාරො අපරිසුද්ධවච්ඡිසමාවාරො අපරිසුද්ධආච්චො, බාලො අබ්‍රහ්මනා, න පටිබලො අනුසුඤ්ඤාමානො අනුසොගා දාතු’නති. ‘අලං භික්ඛු, මා භණ්ඩනං. මා කලහං. මා විග්ගහං. මා විවාද’නති ඔමද්දිකා සඤ්ඤන පචාරෙතබ්බං.”

12. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, නදහු පචාරණාය භික්ඛු භික්ඛුස්ස පචාරණං ධපෙති. නඤ්ච භික්ඛු: අඤ්ඤ භික්ඛු ජානනති ‘අයං බො අයසමා පරිසුද්ධකායසමාවාරො අපරිසුද්ධවච්ඡිසමාවාරො අපරිසුද්ධආච්චො බාලො අබ්‍රහ්මනා, න පටිබලො අනුසුඤ්ඤාමානො අනුසොගා දාතු’නති. ‘අලං භික්ඛු, මා භණ්ඩනං. මා කලහං. මා විග්ගහං. මා විවාද’නති ඔමද්දිකා සඤ්ඤන පචාරෙතබ්බං.”

7. එකල්හි සවග මහණෝ අවකාශ කරවනු ලබන්නෝ අවකාශ කරන්නට (ඉඩ දෙන්නට) නො කැමැති වෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ: “මහණෙනි, අවකාශ නො කරන්නහුගේ පචාරණය නවතාලන්ට අනුදැනීම. මහණෙනි, මෙසේ නැවැත්විය යුතු ය. එදවස පචාරණයෙහි තුදස්වක්හි හෝ පසළොස්වක්හි හෝ ඒ පුද්ගලයා හමු වූ කල්හි සහමැද ප්‍රකාශකල යුතු ය: ‘සමාමීති, සමිස තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා: මේ නම් ඇති පුද්ගල තෙමේ ඇවැත් සහිත වේ. ඔහුගේ පචාරණය නවත්වමි. ඔහු හමු වූ කල්හි නො පැවරිය යුතු ය’ යි (මෙසේ) පචාරණය නවත්වන ලද්දේ වේ.”

8. එකල්හි සවග මහණෝ “පෙයලභික්ෂුහු අපට පෙර අපගේ පචාරණය නවත්වති” යි වස්සුවක් නැති ව තිකරුණෙහි පලමු කොට ම ඇවැත් රහිත වූ පිරිසිදු වූ භික්ෂූන්ගේ පචාරණය නවත්වති. පචාරණය කළ භික්ෂූන්ගේ ද පචාරණය නවත්වත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, වස්සුවක් නැති කල්හි තිකරුණෙහි ඇවැත් රහිත වූ පිරිසිදු භික්ෂූන්ගේ පචාරණය නො නැවැත්විය යුතු ය. යමෙක් නවත්වන්නේ නම්, දුකුලාඇවැත් වේ. මහණෙනි, පචාරණය කළ භික්ෂූන්ගේ ද පචාරණය නො නැවැත්විය යුතු ය. යමෙක් නවත්වන්නේ නම්, දුකුලාඇවැත් වේ” යි.

9. “මහණෙනි, පචාරණය මෙසේ නවත්වන ලද්දේ වේ. මෙසේ නො නවත්වන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, පචාරණය කෙසේ නො නවත්වන ලද්දේ වේ ද ? මහණෙනි, තෙව්වික පචාරණය කියූ කල්හි පැවසූ කල්හි අවසන් කළ කල්හි පචාරණය නවතා ද, (එකල්හි) පචාරණය නො නවත්වන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, ද්වෙව්වික පචාරණය -පෙ- මහණෙනි, එකව්වික පචාරණය -පෙ- මහණෙනි, සමානවස්සික පචාරණය කියූ කල්හි පැවසූ කල්හි අවසන් කළ කල්හි පචාරණය නවතා ද, එකල්හි පචාරණය නො නවත්වන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, මෙසේ පචාරණය නො නවත්වන ලද්දේ වේ.”

10. “මහණෙනි, පචාරණය කෙසේ නවත්වන ලද්දේ වේ ද ? මහණෙනි, තෙව්වික පචාරණය කියූ කල්හි පැවසූ කල්හි අවසන් නො කළ කල්හි පචාරණය නවතා ද, පචාරණය නවත්වන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, ද්වෙව්වික පචාරණය -පෙ- මහණෙනි, එකව්වික පචාරණය -පෙ- මහණෙනි, සමාන වස්සික පචාරණය කියූ කල්හි පැවසූ කල්හි අවසන් නො කළ කල්හි පචාරණය නවතා ද, පචාරණය නවත්වන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, මෙසේ පචාරණය නවත්වන ලද්දේ වේ.”

11. “මහණෙනි, මෙහි එදවස පචාරණයෙහි මහණෙක් තෙමේ මහණකුගේ පචාරණය නවතයි. ‘මේ ආයුෂමත් තෙමේ කය පිළිබඳ අපිරිසිදු හැසිරීම් ඇත්තේ ය. වචනය පිළිබඳ අපිරිසිදු වූ හැසිරීම් ඇත්තේ ය. අපිරිසිදු වූ දිවිපැවැතුම් ඇත්තේ ය. අඥ ය. අව්‍යක්‍ය ය. කරුණු විචාරණු ලබන්නේ කරුණු ඉදිරිපත් කරන්නට දක්‍ෂ නො වේ ය’ යි අන්‍ය වූ භික්ෂූහු ඒ මහණකු දකිත්. ‘මහණ, කම් නැත, ඛබර නො කරව. කලහ නො කරව. විරුද්ධ ගැණිම් නො ගණුව. විරුද්ධවාද නො කරව’ යි (මෙසේ ඔහුගේ කීම) මැඩ සමසයා විසින් පැවරිය යුතු ය.”

12. “මහණෙනි, මෙහි එදවස පචාරණයෙහි මහණෙක් තෙමේ මහණකුගේ පචාරණය නවතයි. ‘මේ ආයුෂමත් තෙමේ කය පිළිබඳ පිරිසිදු වූ හැසිරීම් ඇත්තේ ය. වචනය පිළිබඳ අපිරිසිදු වූ හැසිරීම් ඇත්තේ ය. අපිරිසිදු වූ දිවිපැවැතුම් ඇත්තේ ය. අඥ ය. අව්‍යක්‍ය ය. කරුණු විචාරණු ලබන්නේ කරුණු කීමට දක්‍ෂ නො වේ’ යි අන්‍ය වූ භික්ෂූහු ඒ මහණකු දකිත්. ‘මහණ, කම් නැත. ඛබර නො කරව, කලහ නො කරව, විරුද්ධ ගැණිම් නො ගණුව. විරුද්ධවාද නො කරව’ යි (මෙසේ ඔහුගේ කීම) මැඩ සමසයා විසින් පැවරිය යුතු ය.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

13. “ඉඬ පන භික්ඛවෙ, නදඬු පචාරණාය භික්ඛු භික්ඛුස්ස පචාරණං ධපෙති. නඤ්ඤව භික්ඛුං අඤ්ඤඤ භික්ඛු ජානන්ති: ‘අයං බො ආයස්මා පරිසුඤ්ඤායස්මාචාරො පරිසුඤ්ඤවච්ඡිස්මාචාරො අපරිසුඤ්ඤාච්චො, බාලො අබ්‍යතෙතා, න පට්ඨලො අනුයුඤ්ඤායමානො අනුයොගං දාතු’න්ති. ‘අලං භික්ඛු, මා භණ්ඩනං. මා කලහං. මා විග්ගහං. මා විවාද’න්ති ඔමද්දිකා සඤ්ඤන පචාරෙතබ්බං.”

14. “ඉඬ පන භික්ඛවෙ, නදඬු පචාරණාය භික්ඛු භික්ඛුස්ස පචාරණං ධපෙති. නඤ්ඤව භික්ඛුං අඤ්ඤඤ භික්ඛු ජානන්ති: ‘අයං බො ආයස්මා පරිසුඤ්ඤායස්මාචාරො පරිසුඤ්ඤවච්ඡිස්මාචාරො පරිසුඤ්ඤාච්චො, බාලො අබ්‍යතෙතා, න පට්ඨලො අනුයුඤ්ඤායමානො අනුයොගං දාතු’න්ති. ‘අලං භික්ඛු, මා භණ්ඩනං. මා කලහං. මා විග්ගහං. මා විවාද’න්ති ඔමද්දිකා සඤ්ඤන පචාරෙතබ්බං.”

15. “ඉඬ පන භික්ඛවෙ, නදඬු පචාරණාය භික්ඛු භික්ඛුස්ස පචාරණං ධපෙති. නඤ්ඤව භික්ඛුං අඤ්ඤඤ භික්ඛු ජානන්ති: ‘අයං බො ආයස්මා පරිසුඤ්ඤායස්මාචාරො පරිසුඤ්ඤවච්ඡිස්මාචාරො පරිසුඤ්ඤාච්චො, පණ්ඩිතො ව්‍යතෙතා පට්ඨලො අනුයුඤ්ඤායමානො අනුයොගං දාතු’න්ති. සො ඵවමස්ස වචනීයො: ‘යං බො ත්වං ආට්ටසො, ඉමස්ස භික්ඛුනො පචාරණං ධපෙසි, කිලිති නං ධපෙසි? සිලවිපත්තියා¹ ධපෙසි? ආචාරවිපත්තියා ධපෙසි? දිට්ඨිවිපත්තියා ධපෙසි’ති?”

16. “සො වෙ ඵවං වදෙය්‍ය: ‘සිලවිපත්තියා වා ධපෙමි. ආචාර-විපත්තියා වා ධපෙමි. දිට්ඨිවිපත්තියා වා ධපෙමි’ති. සො ඵවමස්ස වචනීයො: ‘ජානාති² පනායස්මා සිලවිපත්තිං? ජානාති ආචාරවිපත්තිං? ජානාති දිට්ඨිවිපත්ති’න්ති? සො වෙ ඵවං වදෙය්‍ය: ‘ජානාමි බො අහං ආට්ටසො සිලවිපත්තිං. ජානාමි ආචාරවිපත්තිං. ජානාමි දිට්ඨිවිපත්ති’න්ති. සො ඵවමස්ස වචනීයො: ‘කතමා පනාට්ටසො සිලවිපත්ති? කතමා ආචාරවිපත්ති? කතමා දිට්ඨිවිපත්ති’ති?”

17. “සො වෙ ඵවං වදෙය්‍ය: ‘වත්තාරි පාරාජිකාති තෙරස්ස සඤ්ඤාදි-සෙසා අයං සිලවිපත්ති. පුලලව්වයං පාවිත්තියං පාවිදෙසනීයං දුක්ඛකට්ඨං දුක්ඛාසිතං අයං ආචාරවිපත්ති. මුච්ඡාදිට්ඨි අන්තග්ගාහිකාදිට්ඨි අයං දිට්ඨිවිපත්ති’ති. සො ඵවමස්ස වචනීයො: ‘යං බො ත්වං ආට්ටසො ඉමස්ස භික්ඛුනො පචාරණං ධපෙසි, දිට්ඨින ධපෙසි? සුතෙන ධපෙසි? පරිසුඤ්ඤාය ධපෙසි’ති.?”

1. “සිලවිපත්තියා වා” ම. ඡ. සං. 2. “ජානාසි” ම ඡ සං.

13. “මහණෙනි, ඵදවස පචාරණයෙහි මහණෙක් තෙමේ මහණකුගේ පචාරණය නවනයි. ‘මේ ආයුෂමත් තෙමේ කය පිළිබඳ පිරිසිදු වූ හැසිරීම් ඇත්තේ ය. වචනය පිළිබඳ පිරිසිදු වූ හැසිරීම් ඇත්තේ ය. අපිරිසිදු වූ දිවිපැවැතුම් ඇත්තේ ය. අඥ ය. අව්‍යක්‍යා ය. කරුණු විචාරණු ලබන්නේ කරුණු කීමට දක්‍ෂ නො වේ’ යි අන්‍ය වූ භික්‍ෂූහු ඒ මහණහු දකිත්. ‘මහණ, ඩබ්බ නො කරව. කලහ නො කරව. විරුද්ධ ගැණීම නො ගණුව. විරුද්ධවාද නො කරව’ යි මෙසේ (ඔහුගේ කීම) මැඩ සමසයා විසින් පැවරිය යුතු ය.”

14. “මහණෙනි, මෙහි ඵදවස පචාරණයෙහි මහණෙක් තෙමේ මහණකුගේ පචාරණය නවනයි. ‘මේ ආයුෂමත් තෙමේ කය පිළිබඳ පිරිසිදු වූ හැසිරීම් ඇත්තේ ය. වචනය පිළිබඳ පිරිසිදු වූ හැසිරීම් ඇත්තේ ය. පිරිසිදු වූ දිවිපැවැතුම් ඇත්තේ ය. අඥ ය. අව්‍යක්‍යා ය. කරුණු විචාරණු ලබන්නේ කරුණු කීමට දක්‍ෂ නො වේ’ යි අන්‍ය වූ භික්‍ෂූහු ඒ මහණහු දකිත්. ‘මහණ ඩබ්බ නො කරව. කලහ නො කරව. විරුද්ධ ගැණීම නො ගණුව. විරුද්ධ වාද නො කරව’ යි මෙසේ (ඔහුගේ කීම) මැඩ සමසයා විසින් පැවරිය යුතු ය.”

15. “මහණෙනි, මෙහි ඵදවස පචාරණයෙහි මහණෙක් තෙමේ මහණකුගේ පචාරණය නවනයි. ‘මේ ආයුෂමත් තෙමේ කය පිළිබඳ පිරිසිදු වූ හැසිරීම් ඇත්තේ ය. වචනය පිළිබඳ පිරිසිදු වූ හැසිරීම් ඇත්තේ ය. පිරිසිදු වූ දිවිපැවැතුම් ඇත්තේ ය. පණ්ඩිත ය. ව්‍යක්‍යා ය. කරුණු විචාරණු ලබන්නේ කරුණු කීමට දක්‍ෂ වේ’ යි අන්‍ය වූ භික්‍ෂූහු ඒ මහණහු දකිත්. ‘ඇවැත්නි, යම් හෙයකින් නෝ මේ මහණහුගේ පචාරණය නවත්වන්නෙහි කිනම් හෙතුවකින් එය නවත්වන්නෙහි ද? සීලවිපතනිය හෙතු කොට නවත්වන්නෙහි ද? ආචාරවිපතනිය හෙතු කොට නවත්වන්නෙහි ද? දූෂ්ටිවිපතනිය හෙතු කොට නවත්වන්නෙහි ද?’ යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ විචාල යුතු වන්නේ ය.”

16. “සීලවිපතනිය හෙතු කොට හෝ නවනමි. ආචාරවිපතනිය හෙතු කොට හෝ නවනමි. දූෂ්ටිවිපතනිය හෙතු කොට හෝ නවනමි’ යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කියන්නේ නම්, ‘ආයුෂමත් තෙමේ සීලවිපතනිය දකි ද? ආචාරවිපතනිය දකි ද? දූෂ්ටිවිපතනිය දකි ද?’ යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ විචාල යුතු වන්නේ ය. ‘ඇවැත්නි, මම සීලවිපතනිය දකිමි. ආචාරවිපතනිය දකිමි. දූෂ්ටිවිපතනිය දකිමි’ යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කියන්නේ නම්, ‘ඇවැත්නි, සීලවිපතනිය කවරි ද? ආචාරවිපතනිය කවරි ද? දූෂ්ටිවිපතනිය කවරි ද?’ යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ විචාල යුතු වන්නේ ය.”

17. “සතර පරිජ්, තෙරස සමසාදිසෙස යන මේ සීලවිපතනි නමි. ථුල්ලවිමස පාචිතනිය පාචිදෙසනිය දුක්කට දුබ්බාසිත යන මේ ආචාරවිපතනි නමි. ඕවණ්දිට්ඨි අත්තග්ගාහකදිට්ඨි යන මේ දූෂ්ටිවිපතනි නමි’ යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කියන්නේ නම්, ‘ඇවැත්නි, යම් හෙයකින් නෝ මේ මහණහුගේ පචාරණය නවත්වන්නෙහි දන්නා ලද්දකින් නවත්වන්නෙහි ද? අසන ලද්දකින් නවත්වන්නෙහි ද? සැකයකින් නවත්වන්නෙහි ද?’ යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ ඇසිය යුතු වන්නේ ය.”

18. “සො වෙ එවං වදෙය්‍ය: දිට්‍ඨෙන වා ධරෙමි. සුතෙන වා ධරෙමි. පරිසඛකාය වා ධරෙමි” ති. සො එවමස්ස වචනීයො: ‘යං ඛො නිං ආට්‍රිසො, ඉමස්ස භික්‍ෂුනො දිට්‍ඨෙන පචාරණං ධරෙසි, කිනෙන දිට්‍ඨං? කිනති නෙ දිට්‍ඨං? කදා නෙ දිට්‍ඨං? කත්තං නෙ දිට්‍ඨං? පාරාජිකං අජ්ඣාපනෙනා දිට්‍ඨො? සම්ඝාදිසෙසං අජ්ඣාපනෙනා දිට්‍ඨො? ථුල්ලච්චයං -පෙ- පාවිත්තියං -පෙ- පාවිදෙසනීයං -පෙ- දුක්ඛං -පෙ- දුක්ඛාසිතං අජ්ඣාපනෙනා දිට්‍ඨො? කත්තං ව නිං අහොසි? කත්තං වායං භික්‍ෂු අහොසි? කිංඛා නිං කරොසි? කිංඛායං භික්‍ෂු කරොති?’ ති.”

19. “සො වෙ එවං වදෙය්‍ය: ‘න ඛො අහං ආට්‍රිසො, ඉමස්ස භික්‍ෂුනො දිට්‍ඨෙන පචාරණං ධරෙමි. අපි ව සුතෙන පචාරණං ධරෙමි’ ති. සො එවමස්ස වචනීයො: ‘යං ඛො නිං ආට්‍රිසො, ඉමස්ස භික්‍ෂුනො සුතෙන පචාරණං ධරෙසි, කිනෙන සුතං? කිනති නෙ සුතං? කදා නෙ සුතං? කත්තං නෙ සුතං? පාරාජිකං අජ්ඣාපනෙනාති සුතං? සම්ඝාදිසෙසං අජ්ඣාපනෙනාති සුතං? ථුල්ලච්චයං -පෙ- පාවිත්තියං -පෙ- පාවිදෙසනීයං -පෙ- දුක්ඛං -පෙ- දුක්ඛාසිතං අජ්ඣාපනෙනාති සුතං? භික්‍ෂුස්ස සුතං? භික්‍ෂුණීස්ස සුතං? සික්ඛමානාස්ස සුතං? සාමණේරස්ස සුතං? සාමණේරියා සුතං? උපාසකස්ස සුතං? උපාසිකාස්ස සුතං? රාජ්‍යං සුතං? රාජමහා-මහත්තං සුතං? තිස්සියානං සුතං? තිස්සියසාවකානං සුතං?’ ති.”

20. “සො වෙ එවං වදෙය්‍ය: ‘න ඛො අහං ආට්‍රිසො, ඉමස්ස භික්‍ෂුනො සුතෙන පචාරණං ධරෙමි. අපි ව පරිසඛකාය පචාරණං ධරෙමි’ ති. සො එවමස්ස වචනීයො: ‘යං ඛො නිං ආට්‍රිසො, ඉමස්ස භික්‍ෂුනො පරිසඛකාය පචාරණං ධරෙසි, කිං පරිසඛකාය? කිනති පරිසඛකාය? කදා පරිසඛකාය? කත්තං පරිසඛකාය? පාරාජිකං අජ්ඣාපනෙනාති පරිසඛකාය? සම්ඝාදිසෙසං අජ්ඣාපනෙනාති පරිසඛකාය? ථුල්ලච්චයං -පෙ- පාවිත්තියං -පෙ- පාවිදෙසනීයං -පෙ- දුක්ඛං -පෙ- දුක්ඛාසිතං අජ්ඣාපනෙනාති පරිසඛකාය? භික්‍ෂුස්ස සුත්වා පරිසඛකාය? භික්‍ෂුණීස්ස සුත්වා පරිසඛකාය? සාමණේරස්ස සුත්වා පරිසඛකාය? සාමණේරියා සුත්වා පරිසඛකාය? උපාසකස්ස සුත්වා පරිසඛකාය? උපාසිකාස්ස සුත්වා පරිසඛකාය? රාජ්‍යං සුත්වා පරිසඛකාය? රාජමහාමහත්තං සුත්වා පරිසඛකාය? තිස්සියානං සුත්වා පරිසඛකාය? තිස්සියසාවකානං සුත්වා පරිසඛකාය?’ ති.”

21. “සො වෙ එවං වදෙය්‍ය: ‘න ඛො අහං ආට්‍රිසො, ඉමස්ස භික්‍ෂුනො පරිසඛකාය පචාරණං ධරෙමි. අපි ව අහං¹ න ජානාමි - කෙන අහං ඉමස්ස භික්‍ෂුනො පචාරණං ධරෙමි’ ති. සො වෙ භික්ඛවෙ, වොදකො භික්ඛු අනුයොගෙන විඤ්ඤානං සමුත්ථිචාරිතං චිත්තං. න ආරාධෙති. ‘අනුචාරාදෙ වුද්ධො භික්ඛු’ති අලං වචනාය. සො වෙ භික්ඛවෙ, වොදකො භික්ඛු අනුයොගෙන විඤ්ඤානං සමුත්ථිචාරිතං චිත්තං ආරාධෙති, ‘සානුචාරාදෙ වුද්ධො භික්ඛු’ති අලං වචනාය.”

18. “අච්ඡාදනී, හෝ නවත්වමි. අච්ඡාදනී හෝ නවත්වමි. සැකයකින් හෝ නවත්වමි” යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කියන්නේ නම්, ‘අච්ඡාදනී, යම් කෙයකින් තෝ මේ මහණහුගේ පචාරණය අච්ඡාදනී නවත්වන්නෙහි නම්, තා විසින් කුමක් දක්නා ලද්දේ ද? තා විසින් කිනම් ලෙසකින් දක්නා ලද්දේ ද? තා විසින් කවර කලෙක දක්නා ලද්දේ ද? තා විසින් කොතැනක දී දක්නා ලද්දේ ද? පාරාජිකාවට පැමිණෙනුයේ දක්නා ලද්දේ ද? සමසාදිසෙසයට පැමිණෙනුයේ දක්නා ලද්දේ ද? ථූලලවයයට -පෙ- පාවිතනියට -පෙ- පාරිදෙසනියයට -පෙ- දුක්කටයට -පෙ- දුක්ඛාසිතයට පැමිණෙනුයේ දක්නා ලද්දේ ද? තෝ කොතැනක වූ යෙහි ද? මේ මහණ කොතැනක වූයේ ද? තෝ කුමක් කෙරෙහි ද? මේ මහණ කුමක් කෙරේ ද?” යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය.”

19. “අච්ඡාදනී, මම මේ මහණහුගේ පචාරණය අච්ඡාදනී නො නවතමි. එහෙත් අච්ඡාදනී පචාරණය නවතමි” යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කියන්නේ නම්, ‘අච්ඡාදනී, යම් කෙයකින් තෝ මේ මහණහුගේ පචාරණය අච්ඡාදනී නවත්වන්නෙහි නම්, තා විසින් කුමක් අසන ලද්දේ ද? තා විසින් කිනම් ලෙසකින් අසන ලද්දේ ද? තා විසින් කවර කලෙක අසන ලද්දේ ද? තා විසින් කොතැනක දී අසන ලද්දේ ද? පාරාජිකාවට පැමිණියේ යි අසන ලද්දේ ද? සමසාදිසෙසයට පැමිණියේ යි අසන ලද්දේ ද? ථූලලවයයට -පෙ- පාවිතනියට -පෙ- පාරිදෙසනියයට -පෙ- දුක්කටයට -පෙ- දුක්ඛාසිතයට පැමිණියේ යි අසන ලද්දේ ද? මහණකුගෙන් අසන ලද්දේ ද? මෙහෙණකගෙන් අසන ලද්දේ ද? හික්මෙන්නියකගෙන් අසන ලද්දේ ද? ගෞරණකුගෙන් අසන ලද්දේ ද? තෙරණියකගෙන් අසන ලද්දේ ද? උපාසකයකුගෙන් අසන ලද්දේ ද? උපාසිකාවකගෙන් අසන ලද්දේ ද? රජුන්ගෙන් අසන ලද්දේ ද? රජමහආමනියන්ගෙන් අසන ලද්දේ ද? තිථිකයන්ගෙන් අසන ලද්දේ ද? තිථිකශ්‍රාවකයන්ගෙන් අසන ලද්දේ ද?” යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ අසිය යුතු වන්නේ ය.”

20. “අච්ඡාදනී, මම මේ මහණහුගේ පචාරණය අච්ඡාදනී නො නවතමි. එහෙත් සැකයකින් පචාරණය නවතමි” යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කියන්නේ නම්, “අච්ඡාදනී, යම් කෙයකින් තෝ මේ මහණහුගේ පචාරණය සැකයකින් නවත්වන්නෙහි නම්, කුමක් සැක කරන්නෙහි ද? කිනම් ලෙසකින් සැක කරන්නෙහි ද? කවර කලෙක සැක කරන්නෙහි ද? කොතැනක දී සැක කරන්නෙහි ද? පාරාජිකාවට පැමිණියේ යි සැක කරන්නෙහි ද? සමසාදිසෙසයට පැමිණියේ යි සැක කරන්නෙහි ද? ථූලලවයයට -පෙ- පාවිතනියට -පෙ- පාරිදෙසනියයට -පෙ- දුක්කටයට -පෙ- දුක්ඛාසිතයට පැමිණියේ යි සැක කරන්නෙහි ද? මහණකුගෙන් අසා සැක කරන්නෙහි ද? මෙහෙණකගෙන් අසා සැක කරන්නෙහි ද? හික්මෙන්නියකගෙන් අසා සැක කරන්නෙහි ද? තෙරණකුගෙන් අසා සැක කරන්නෙහි ද? ගෞරණකගෙන් අසා සැක කරන්නෙහි ද? උපාසකයකුගෙන් අසා සැක කරන්නෙහි ද? උපාසිකාවකගෙන් අසා සැක කරන්නෙහි ද? රජුන්ගෙන් අසා සැක කරන්නෙහි ද? රජමහආමනියන්ගෙන් අසා සැක කරන්නෙහි ද? තිථිකයන්ගෙන් අසා සැක කරන්නෙහි ද? තිථිකශ්‍රාවකයන්ගෙන් අසා සැක කරන්නෙහි ද?” යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ අසිය යුතු වන්නේ ය.”

21. “අච්ඡාදනී, මම මේ මහණහුගේ පචාරණය සැකයකින් නො නවත්වමි. එහෙත් මම මේ මහණහුගේ පචාරණය කුමකින් නවත්වමි ද? යි මම නො දනිමි” යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කියන්නේ නම්, මහණෙනි, ඒ වොදක භික්ෂු තෙමේ ප්‍රශ්න කිරීමෙන් නුවණැති සබ්බථසරුන්ගේ සිත සතුටු නො කෙරේ ද ‘චුදිත භික්ෂු තෙමේ වොදනා රතියෙකැ’ යි කීමට සුදුසු වේ. මහණෙනි, ඒ වොදක භික්ෂු තෙමේ ප්‍රශ්න කිරීමෙන් නුවණැති සබ්බථසරුන්ගේ සිත සතුටු කෙරේ ද, ‘චුදිත භික්ෂු තෙමේ වොදනා-සහිතයෙකැ’ යි කීමට සුදුසු වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

22. “සො වෙ භික්ඛවෙ, වොදකො භික්ඛු අමුලකෙන පාරාජිකෙන අනුඤ්ඤාංසිතං පටිජානාති, සම්ඝාදිසෙසං ආරොපෙත්වා සමෙස්සන් පමාරෙතබ්බං. සො වෙ භික්ඛවෙ, වොදකො භික්ඛු අමුලකෙන සම්ඝාදිසෙසෙන අනුඤ්ඤාංසිතං පටිජානාති, යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සමෙස්සන් පමාරෙතබ්බං. සො වෙ භික්ඛවෙ, වොදකො භික්ඛු අමුලකෙන ථුල්ලව්වයෙන -පෙ- පාචිත්තියෙන -පෙ- පාටිදෙසනීයෙන -පෙ- දුක්ඛවෙන් -පෙ- දුක්ඛාසිතෙන අනුඤ්ඤාංසිතං පටිජානාති, යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සමෙස්සන් පමාරෙතබ්බං.”

23. “සො වෙ භික්ඛවෙ, චුදිතො භික්ඛු පාරාජිකං අර්ඝ්ඤාපනෙනාති පටිජානාති, නාසෙත්වා සමෙස්සන් පමාරෙතබ්බං. සො වෙ භික්ඛවෙ චුදිතො භික්ඛු සම්ඝාදිසෙසං අර්ඝ්ඤාපනෙනාති පටිජානාති, සම්ඝාදිසෙසං ආරොපෙත්වා සමෙස්සන් පමාරෙතබ්බං. සො වෙ භික්ඛවෙ, චුදිතො භික්ඛු ථුල්ලව්වයං -පෙ- පාචිත්තියං -පෙ- පාටිදෙසනීයං -පෙ- දුක්ඛං -පෙ- දුක්ඛාසිතං අර්ඝ්ඤාපනෙනාති පටිජානාති, යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සමෙස්සන් පමාරෙතබ්බං.”

24. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු හදනු පමාරණාය ථුල්ලව්වයං අර්ඝ්ඤාපනෙනා හොති. එකච්ච භික්ඛු ථුල්ලව්වයදිට්ඨිතො හොනති. එකච්ච භික්ඛු සංඝාදිසෙසදිට්ඨිතො හොනති. යෙ නෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ථුල්ලව්වයදිට්ඨිතො, තෙහි සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකමන්තං අපනෙත්වා යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සමෙස්සං උපසඝිකම්භවා ඵවමස්ස වචනීයො: ‘යං බො සො ආට්ටිසො භික්ඛු ආපත්තිං ආපනෙතා, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සමිස්සස්ස පත්තකල්ලං, සමෙස්ස පමාරෙය්‍යා’ ති. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු හදනු පමාරණාය ථුල්ලව්වයං අර්ඝ්ඤාපනෙනා හොති. එකච්ච භික්ඛු ථුල්ලව්වයදිට්ඨිතො හොනති. එකච්ච භික්ඛු පාචිත්තියදිට්ඨිතො හොනති. -පෙ- එකච්ච භික්ඛු ථුල්ලව්වයදිට්ඨිතො හොනති. එකච්ච භික්ඛු පාටිදෙසනීය දිට්ඨිතො හොනති. -පෙ- එකච්ච භික්ඛු ථුල්ලව්වය දිට්ඨිතො හොනති. එකච්ච භික්ඛු දුක්ඛවදිට්ඨිතො හොනති. -පෙ- එකච්ච භික්ඛු ථුල්ලව්වයදිට්ඨිතො හොනති. එකච්ච භික්ඛු දුක්ඛාසිත-දිට්ඨිතො හොනති. යෙ නෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ථුල්ලව්වයදිට්ඨිතො, තෙහි සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකමන්තං අපනෙත්වා යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සමෙස්සං උපසඝිකම්භවා ඵවමස්ස වචනීයො: ‘යං බො සො ආට්ටිසො, භික්ඛු ආපත්තිං ආපනෙතා, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සමිස්සස්ස පත්තකල්ලං සමෙස්ස පමාරෙය්‍යා’ ති.”

22. “මහණෙනි, ඒ වොදකභික්ෂු තෙමේ අමුලික වූ පාරාජිකාපත්තිය කින් වොදනා කිරීම ප්‍රතිඥ කෙරේ ද, (ඒ වොදකයාට) සඛ්‍යාදිසෙසාපත්තිය ආරොපණය කොට සඛ්‍යා විසින් පැවරිය යුතු ය. මහණෙනි, ඒ වොදකභික්ෂු තෙමේ අමුලික වූ සඛ්‍යාදිසෙසාපත්තියකින් වොදනා කිරීම ප්‍රතිඥ කෙරේ ද, (ඔහුට) ඇවැත් පරිදි කරවා සඛ්‍යා විසින් පැවරිය යුතු ය.’ මහණෙනි, වොදකභික්ෂු තෙමේ අමුලික වූ ථුල්ලවට්ඨයාපත්තියකින් -පෙ- පාවිතතියාපත්තියකින් -පෙ- පාරිදෙසනීයාපත්තියකින් දුක්කට්ඨාපත්තියකින් -පෙ- දුක්ඛාසිතාපත්තියකින් වොදනා කිරීම ප්‍රතිඥ කෙරේ ද, ධම්ම පරිදි කරවා සඛ්‍යා විසින් පැවරිය යුතු ය.”

23. “මහණෙනි, වුද්ධ භික්ෂු තෙමේ ‘පාරාජිකාපත්තියට පැමිණියෙමි’ යි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද, ලිඛනාසනය කොට (=සිවුරු හරවා) සඛ්‍යා විසින් පැවරිය යුතු ය. මහණෙනි, වුද්ධභික්ෂු තෙමේ ‘සඛ්‍යාදිසෙසාපත්තියට පැමිණියෙමි’ යි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද, (ඔහුට) සඛ්‍යාදිසෙසාපත්තිය ආරොපණය කොට සඛ්‍යා විසින් පැවරිය යුතු ය. මහණෙනි, වුද්ධභික්ෂු තෙමේ ‘ථුල්ලවට්ඨයාපත්තියකට -පෙ- පාවිතතියාපත්තියකට -පෙ- පාරිදෙසනීයාපත්තියකට -පෙ- දුක්කට්ඨාපත්තියකට -පෙ- දුක්ඛාසිතාපත්තියකට පැමිණියෙමි’ යි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද, (ඔහුට) ධම්ම පරිදි කරවා සඛ්‍යා විසින් පැවරිය යුතු ය.”

24. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ඵද්වස පචාරණයෙහි ථුල්ලවට්ඨයාපත්තියකට පැමිණියේ වේ. ඇතැම් මහණෝ ථුල්ලවට්ඨයාපත්තිය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම් මහණෝ සඛ්‍යාදිසෙසාපත්තිය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. මහණෙනි, යම් ඒ මහණෝ ථුල්ලවට්ඨයාපත්තිය යන ලබ්ධිය ඇත්තෝ වෙත් ද, මහණෙනි, ඒ මහණුන් විසින් ඒ මහණ තෙමේ උසෙකට ඉවත් කොට ඇවැත් පරිදි කරවා සඛ්‍යා වෙතට ඵලම මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය: ‘ඇවැත්නි, ඒ මහණ තෙමේ යම් ඇවැතකට පැමිණියේ ද, ඔහු විසින් ඒ ඇවැත විනය පරිදි පිළියම් කරණ ලදී. ඉදින් සඛ්‍යාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සඛ්‍ය තෙමේ පවරන්නේය’ යි. මහණෙනි, මෙහි ඵද්වස පචාරණයෙහි මහණෙක් තෙමේ ථුල්ලවට්ඨයාපත්තියකට පැමිණියේ වේ. ඇතැම් මහණෝ ථුල්ලවට්ඨය ය යන ලබ්ධිය ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම් මහණෝ පාවිතතිය ය යන ලබ්ධිය ඇත්තෝ වෙත්. -පෙ- ඇතැම් මහණෝ ථුල්ලවට්ඨය යන ලබ්ධිය ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම් මහණෝ පාරිදෙසනීය ය යන ලබ්ධිය ඇත්තෝ වෙත්. -පෙ- ඇතැම් මහණෝ ථුල්ලවට්ඨය ය යන ලබ්ධිය ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම් මහණෝ දුක්කට්ඨය ය යන ලබ්ධිය ඇත්තෝ වෙත්. -පෙ- ඇතැම් මහණෝ ථුල්ලවට්ඨය ය යන ලබ්ධිය ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම් මහණෝ දුක්ඛාසිතය යන ලබ්ධිය ඇත්තෝ වෙත්. මහණෙනි, යම් ඒ මහණෝ ථුල්ලවට්ඨය ය යන ලබ්ධිය ඇත්තෝ වෙත් ද මහණෙනි, ඒ මහණුන් විසින් ඒ මහණ තෙමේ උසෙකට බැහැර කොට ඇවැත් පරිදි කරවා සඛ්‍යා වෙත ඵලම මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. “ඇවැත්නි, ඒ මහණ තෙමේ යම් ඇවැතකට පැමිණියේ ද, ඔහු විසින් ඒ ඇවැත විනය පරිදි පිළියම් කරණ ලදී. ඉදින් සඛ්‍යාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සඛ්‍ය තෙමේ පවරන්නේය’ යි.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

25. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහු පචාරණාය පාවිත්තියං අජ්ඣාපනෙතා හොති. [එකළෙව භික්ඛු පාවිත්තියදිට්ඨිනො හොනති. එකළෙව භික්ඛු සඛ්ඝාදිසෙසදිට්ඨිනො හොනති. යෙ තෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු පාවිත්තියදිට්ඨිනො, තෙහි සො භික්ඛවෙ භික්ඛු එකමනතං අපනෙත්වා යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඛ්ඝං උපසඛ්ඝමිත්වා එවමස්ස වචනීයො: ‘යං බො සො ආට්ඨසො භික්ඛු ආපනතිං ආපනෙතා, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සඛ්ඝස්ස පනතකල්ලං සඛ්ඝො පචාරෙය්‍යා’ති. ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ- එකළෙව භික්ඛු පාවිත්තියදිට්ඨිනො හොනති. එකළෙව භික්ඛු ථුල්ලච්චයදිට්ඨිනො හොනති -පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ- එකළෙව භික්ඛු පාවිත්තියදිට්ඨිනො හොනති. එකළෙව භික්ඛු පාවිදෙසනීයදිට්ඨිනො හොනති. -පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ, -පෙ- එකළෙව භික්ඛු පාවිත්තියදිට්ඨිනො හොනති එකළෙව භික්ඛු දුක්ඛාසිතදිට්ඨිනො හොනති. -පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ, -පෙ- එකළෙව භික්ඛු පාවිත්තියදිට්ඨිනො හොනති. එකළෙව භික්ඛු දුක්ඛාසිතදිට්ඨිනො හොනති. යෙ තෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු පාවිත්තියදිට්ඨිනො, තෙහි සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකමනතං අපනෙත්වා යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඛ්ඝං උපසඛ්ඝමිත්වා එවමස්ස වචනීයො: ‘යං බො සො ආට්ඨසො භික්ඛු ආපනතිං ආපනෙතා, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සඛ්ඝස්ස පනතකල්ලං සඛ්ඝො පචාරෙය්‍යා’ති.]”

26. “[ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහු පචාරණාය] පාවිදෙසනීයං අජ්ඣාපනෙතා හොති. [එකළෙව භික්ඛු පාවිදෙසනීයදිට්ඨිනො හොනති. එකළෙව භික්ඛු සඛ්ඝාදිසෙසදිට්ඨිනො හොනති. යෙ තෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු පාවිදෙසනීයදිට්ඨිනො, තෙහි සො භික්ඛවෙ භික්ඛු එකමනතං අපනෙත්වා යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඛ්ඝං උපසඛ්ඝමිත්වා එවමස්ස වචනීයො: ‘යං බො සො ආට්ඨසො භික්ඛු ආපනතිං ආපනෙතා, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සඛ්ඝස්ස පනතකල්ලං සඛ්ඝො පචාරෙය්‍යා’ති. ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ- එකළෙව භික්ඛු පාවිදෙසනීයදිට්ඨිනො හොනති. එකළෙව භික්ඛු ථුල්ලච්චයදිට්ඨිනො හොනති. -පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ- එකළෙව භික්ඛු පාවිදෙසනීයදිට්ඨිනො හොනති. එකළෙව භික්ඛු පාවිත්තියදිට්ඨිනො හොනති -පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ- එකළෙව භික්ඛු පාවිදෙසනීයදිට්ඨිනො හොනති. එකළෙව භික්ඛු දුක්ඛාසිතදිට්ඨිනො හොනති. -පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ- එකළෙව භික්ඛු පාවිදෙසනීයදිට්ඨිනො හොනති. එකළෙව භික්ඛු දුක්ඛාසිතදිට්ඨිනො හොනති. යෙ තෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු පාවිදෙසනීයදිට්ඨිනො, තෙහි සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකමනතං අපනෙත්වා යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඛ්ඝං උපසඛ්ඝමිත්වා එවමස්ස වචනීයො: ‘යං බො සො ආට්ඨසො භික්ඛු ආපනතිං ආපනෙතා, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සඛ්ඝස්ස පනතකල්ලං සඛ්ඝො පචාරෙය්‍යා’ති.]”

25 - 28 - ඉධ පන පාවිත්තියනො යාව දුක්ඛාසිතාපනතියා ආගතා පාලි ව්‍යාකෘත පොත්පතෙහු “ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු තදහු පචාරණාය පාවිත්තියං අජ්ඣාපනෙතා හොති - පාවිදෙසනීයං අජ්ඣාපනෙතා හොති” ඉව්වාදිනා පෙය්‍යාලමුඛෙන අභිසම්බන්ධතතා අභිසද්ධි තසමාමෙතභි සුඛගතණ්ණාය ආපනතිවාරවසෙන “[-] ” ඉමෙහි අනතර්ගපද්ධති පාලිනය නිසාය පෙය්‍යාලමුඛෙන උද්ධරිතාති.

25. “මහණෙනි, මෙහි ඵදවස පචාරණයෙහි භික්ෂු නමක් පවති ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. * [ඇතැම් භික්ෂුහු පවිත්‍රීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු සඛ්ඤාදිසෙස ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. මහණෙනි, යම් ඵ් භික්ෂුහු පවිත්‍රීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු ද, ඵ් භික්ෂුන් විසින් ඵ් භික්ෂු තෙමේ පසෙකට බැහැර කොට ඇවැත් පරිදි කරවා සඛ්ඤා වෙත ඵලභි මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය. ‘ඇවැත්නි, ඵ් භික්ෂුතෙමේ යම් ඇවැතකට පැමිණියේ ද ඵ් ඇවැත විනය වූ පරිදි පිළියම් කරණ ලදී. ඉදින් සඛ්ඤාට පැමිණි කල් වේ නම්, සඛ්ඤා තෙමේ පවරන්නේ ය’ යි. මහණෙනි, මෙහි -පෙ- ඇතැම් භික්ෂුහු පවිත්‍රීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු තුලසි ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. -පෙ- මහණෙනි, මෙහි -පෙ- ඇතැම් භික්ෂුහු පවිත්‍රීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු පාටිදෙසනීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. -පෙ- මහණෙනි, මෙහි -පෙ- ඇතැම් භික්ෂුහු පවිත්‍රීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්ඛාසිතය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. -පෙ- මහණෙනි, මෙහි -පෙ- ඇතැම් භික්ෂුහු පවිත්‍රීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්ඛාසිතය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. මහණෙනි, යම් ඵ් භික්ෂුහු පවිත්‍රීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ ද, ඔවුන් විසින් ඵ් භික්ෂුතෙමේ පසෙකට ඉවත් කොට ඇවැත් පරිදි කරවා සඛ්ඤා වෙත ඵලභි මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය. ‘ඇවැත්නි, ඵ් භික්ෂු තෙමේ යම් ඇවැතකට පැමිණියේ ද, ඵ් ඇවැතට විනය වූ පරිදි පිළියම් කරණ ලදී. ඉදින් සඛ්ඤාට පැමිණි කල් වේ නම්, සඛ්ඤාතෙමේ පවරන්නේ ය’ යි.]

26. “[මහණෙනි, මෙහි ඵදවස පචාරණයෙහි භික්ෂු නමක්] පාටිදෙසනීය ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. * [ඇතැම් භික්ෂුහු පාටිදෙසනීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු සඛ්ඤාදිසෙස ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. මහණෙනි, යම් ඵ් භික්ෂුහු පාටිදෙසනීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු ද, මහණෙනි, ඔවුන් විසින් ඵ් භික්ෂුතෙමේ පසෙකට බැහැර කොට ඇවැත් පරිදි කරවා සඛ්ඤා වෙත ඵලභි මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය. “ඇවැත්නි, ඵ් භික්ෂු තෙමේ යම් ඇවැතකට පැමිණියේ ද, ඵ් ඇවැත විනය වූ පරිදි පිළියම් කරණ ලදී. ඉදින් සඛ්ඤාට පැමිණි කල් වේ නම්, සඛ්ඤා තෙමේ පවරන්නේ ය’ යි. මහණෙනි, මෙහි -පෙ- ඇතැම් භික්ෂුහු පාටිදෙසනීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු තුලසි ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. -පෙ- මහණෙනි මෙහි -පෙ- ඇතැම් භික්ෂුහු පාටිදෙසනීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු පවිත්‍රීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. -පෙ- මහණෙනි, මෙහි -පෙ- ඇතැම් භික්ෂුහු පාටිදෙසනීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්ඛාසිතය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. -පෙ- මහණෙනි, මෙහි -පෙ- ඇතැම් භික්ෂුහු පාටිදෙසනීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්ඛාසිතය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. මහණෙනි, යම් ඵ් භික්ෂුහු පාටිදෙසනීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ ද, මහණෙනි, ඔවුන් විසින් ඵ් භික්ෂු තෙමේ පසෙකට බැහැර කොට ඇවැත් පරිදි කරවා සඛ්ඤා වෙත ඵලභි මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය. ‘ඇවැත්නි, ඵ් භික්ෂු තෙමේ යම් ඇවැතකට පැමිණියේ ද, ඵ් ඇවැතට විනය වූ පරිදි පිළියම් කරණ ලදී. ඉදින් සඛ්ඤාට පැමිණි කල් වේ නම්, සඛ්ඤා තෙමේ පවරන්නේ ය’ යි.]

* උපසුන්ධිය බලනු.

28. [[“ඉඬු පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදනු පචාරණංය] දුඛොසිතං. අර්ඝ්ඤා පනෙතා හොති. එකච්ච භික්ඛු දුඛොසිතද්ධීනො හොනති. එකච්ච භික්ඛු සම්ඝාදිසෙසද්ධීනො හොනති. යෙ තෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු දුඛොසිතද්ධීනො, තෙහි සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකමන්තං. අපනෙතො යථාධම්මං. ඤාරාපෙතො සම්ඝං උපසම්ඝමිත්වා එවමස්ස වචනීයො: ‘යං බො සො ආවුසො භික්ඛු ආපතති. ආපනෙතා, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සම්ඝස්ස පන්තකල්ලං සමේඝා පචාරෙය්‍යා’ති. ඉඬු පන භික්ඛවෙ භික්ඛු තදනු පචාරණංය දුඛොසිතං. අර්ඝ්ඤාපනෙතා හොති. එකච්ච භික්ඛු දුඛොසිතද්ධීනො හොනති. එකච්ච භික්ඛු පුලුච්චයද්ධීනො හොනති. [-පෙ- ඉඬු පන භික්ඛවෙ -පෙ-] එකච්ච භික්ඛු දුඛොසිතද්ධීනො හොනති. එකච්ච භික්ඛු පාචිතනියද්ධීනො හොනති. [-පෙ- ඉඬු පන භික්ඛවෙ, -පෙ-] එකච්ච භික්ඛු දුඛොසිතද්ධීනො හොනති. එකච්ච භික්ඛු පාටිදෙසනිය ද්ධීනො හොනති. [-පෙ- ඉඬු පන භික්ඛවෙ -පෙ-] එකච්ච භික්ඛු දුඛොසිතද්ධීනො හොනති. එකච්ච භික්ඛු දුක්ඛපද්ධීනො හොනති. යෙ තෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු දුඛොසිතද්ධීනො, තෙහි සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකමන්තං. අපනෙතො යථා ධම්මං. ඤාරාපෙතො සම්ඝං උපසම්ඝමිත්වා එවමස්ස වචනීයො: ‘යං බො සො ආවුසො භික්ඛු ආපතති. ආපනෙතා, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සම්ඝස්ස පන්තකල්ලං සමේඝා පචාරෙය්‍යා’ති.”

29. “ඉඩ පන නීතියට, නීතිවු බඳුන පවාරණය සම්බන්ධයෙන් උද්‍යෝගය: ‘සුභානු මේ නගන සමයක. ඉදං වන්ති පඤ්ඤයති, න පුග්ගලො. යදි සම්බන්ධ පනතලො, වන්ති යිපෙති. සමයො පවාරයා’ති. සො ඵවෙසස වට්ඨිතො: ‘ගගවතා ලො ආවුසො විසුඤ්ඤා පවාරණ පඤ්ඤනතා. සමෙ වන්ති පඤ්ඤයති, න පුග්ගලො, ඉදන්තෙව න: වදෙති’ ති.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

27. [“මහණෙනි, මෙහි භික්ෂු නමක් ඵදවස පවාරණයෙහි] දුක්ඛවා-
පතනියකට පැමිණියේ වේ. ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්ඛව ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු
වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු සම්භාදිසෙසය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්.
මහණෙනි, යම් ඒ භික්ෂුහු දුක්ඛව ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු ද, ඔවුන් විසින්
ඒ භික්ෂු තෙමේ පසෙකට බැහැර කොට ඇවැත් පරිදි කරවා සම්භයා
වෙත ඵලඹ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය: ‘ඇවැත්නි, ඒ භික්ෂුතෙමේ යම්
ඇවැත්තකට පැමිණියේ ද, ඒ ඇවැත් විනය වූ පරිදි පිළියම් කරණ ලදී. ඉදින්
සම්භයාට පැමිණි කල් වේ නම්, සම්භ තෙමේ පවරන්නේ ය’ යි මහණෙනි,
මෙහි -පෙ- ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්ඛව ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම්
භික්ෂුහු තුලසි ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත් -පෙ- මහණෙනි, මෙහි -පෙ-
ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්ඛව ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු පච්ඡි
ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත් -පෙ- මහණෙනි මෙහි -පෙ- ඇතැම් භික්ෂුහු
දුක්ඛව ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු පාටිදෙසනීය ය යන
ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. -පෙ- මහණෙනි, මෙහි -පෙ- ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්ඛව
ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්ඛාසිත ය යන ලබ්ධි
ඇත්තෝ වෙත්. මහණෙනි, යම් ඒ භික්ෂුහු දුක්ඛව ලබ්ධි ඇත්තෝ ද,
මහණෙනි, ඔවුන් විසින් ඒ භික්ෂුතෙමේ පසෙකට බැහැර කොට ඇවැත්
පරිදි කරවා සම්භයා වෙත ඵලඹ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය: ‘ඇවැත්නි, ඒ
භික්ෂුතෙමේ යම් ඇවැත්තකට පැමිණියේ ද, ඒ ඇවැත් විනය වූ පරිදි
පිළියම් කරණ ලදී. ඉදින් සම්භයාට පැමිණි කල් වේ නම්, සම්භ තෙමේ
පවරන්නේ ය’ යි.”

28. [“මහණෙනි, මෙහි ඵදවස පවාරණයෙහි භික්ෂුනමක්] දුක්ඛාසිතා-
පතනියකට පැමිණියේ වේ. ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්ඛාසිත ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු
වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු සම්භාදිසෙස ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. මහණෙනි,
යම් ඒ භික්ෂුහු දුක්ඛව ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ ද, මහණෙනි, ඔවුන් විසින් ඒ
භික්ෂු තෙමේ එක් පසෙකට බැහැර කොට ඇවැත් පරිදි කරවා සම්භයා
වෙත ඵලඹ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය: ‘ඇවැත්නි, ඒ භික්ෂුතෙමේ
යම් ඇවැත්තකට පැමිණියේ ද, ඒ ඇවැත් විනය වූ පරිදි පිළියම් කරණ
ලදී. ඉදින් සම්භයාට පැමිණි කල් වේ නම්, සම්භ තෙමේ පවරන්නේ ය’ යි
[මහණෙනි, මෙහි -පෙ-] ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්ඛාසිත ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ
වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු තුලසි ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. [-පෙ- මහණෙනි,
මෙහි -පෙ-] ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්ඛාසිත ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්.
ඇතැම් භික්ෂුහු පච්ඡි ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. [-පෙ- මහණෙනි,
මෙහි -පෙ-] ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්ඛාසිත ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම්
භික්ෂුහු පාටිදෙසනීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත් [-පෙ- මහණෙනි, මෙහි
-පෙ-] ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්ඛාසිත ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම්
භික්ෂුහු දුක්ඛව ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. මහණෙනි, යම් ඒ භික්ෂුහු
දුක්ඛාසිත ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ ද, මහණෙනි, ඔවුන් විසින් ඒ භික්ෂුතෙමේ
පසෙකට බැහැර කොට ඇවැත් පරිදි කරවා සම්භයා වෙත ඵලඹ
මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය: ‘ඇවැත්නි, ඒ භික්ෂුතෙමේ යම් ඇවැත්තකට
පැමිණියේ ද, ඒ ඇවැත් විනය වූ පරිදි පිළියම් කරණ ලදී. ඉදින්
සම්භයාට පැමිණි කල් වේ නම්, සම්භ තෙමේ පවරන්නේ ය’ යි.”

29. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් -තෙමේ ඵදවස පවාරණයෙහි සහ
මැද ‘සමාචිති, සම්භ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මේ වස්තුව පෙණේ.
පුද්ගල තෙමේ නො පෙණේ. ඉදින් සම්භයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ
නම්, වස්තුව නම් සම්භ තෙමේ පවරන්නේ ය’ යි කියන්නේ ය. ‘ඇවැත්නි,
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පිරිසිදු මහණන්ට පවාරණය පණවන
ලද්දේ ය. වස්තුව පෙණේ නම්, පුද්ගල තෙමේ නො පෙණේ නම්, දන් මි
ථය කියව’ යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

30. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහු පචාරණාය සඛ්ඝමජේඛ උද්ගරෙය්‍ය: ‘සුණාකු මෙ හනෙන සඛෙසා. අයං පුග්ගලො පඤ්ඤායති, න වන්ථි. යදි සඛ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, පුග්ගලං ධරෙතො සඛෙසා පචාරෙය්‍යා’ ති. සො ඵම්මස්ස වචනීයො: ‘හගවතා ආට්ඨසො විසුද්ධානඤ්ච¹ සමග්ගානඤ්ච පචාරණා පඤ්ඤානතා. සචෙ පුග්ගලො පඤ්ඤායති, න වන්ථි, ඉදුනෙව නං වදෙහී’ති.”

31. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහු පචාරණාය සඛ්ඝමජේඛ උද්ගරෙය්‍ය: ‘සුණාකු මෙ හනෙන සඛෙසා. ඉදං වන්ථි ව පුග්ගලො ව පඤ්ඤායති. යදි සඛ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, වන්ථිඤ්ච පුග්ගලඤ්ච ධරෙතො සඛෙසා පචාරෙය්‍යා’ ති. සො ඵම්මස්ස වචනීයො: ‘හගවතා ඛො ආට්ඨසො විසුද්ධානඤ්ච සමග්ගානඤ්ච පචාරණා පඤ්ඤානතා. සචෙ වන්ථි ව පුග්ගලො ව පඤ්ඤායති, ඉදුනෙව නං වදෙහී’ ති. පුබ්බෙ වෙ භික්ඛවෙ, පචාරණාය වන්ථි පඤ්ඤායති, පච්ඡා පුග්ගලො, කල්ලං වචනාය. පුබ්බෙ වෙ භික්ඛවෙ, පචාරණාය පුග්ගලො පඤ්ඤායති, පච්ඡා වන්ථි, කල්ලං වචනාය. පුබ්බෙ වෙ භික්ඛවෙ, පචාරණාය වන්ථි ව පුග්ගලො ව පඤ්ඤායති, තඤ්ච කතාය පචාරණාය උකෙකාවෙති. උකෙකාටනකං පාවිත්තිය’ නති.”

32. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බුද්ධා සමුහතො භික්ඛු කොසලෙසු ජනපදෙසු අඤ්ඤාතරස්මි. ආවාසෙ වස්සං උපගච්ඡන්ති. තෙසං සාමන්තො අඤ්ඤා භික්ඛු හණ්ඩනකාරකා කල්හකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඛෙස අධිකරණකාරකා වස්සං උපගච්ඡන්ති: “මයං තෙසං භික්ඛුනං වස්සං චුත්ථානං පචාරණාය පචාරණං ධරෙස්සාමා” ති. අස්සොසුං ඛො තෙ භික්ඛු “අමොඛං කිර සාමන්තො අඤ්ඤා භික්ඛු හණ්ඩනකාරකා කල්හකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඛෙස අධිකරණකාරකා වස්සං උපගතො ‘මයං තෙසං භික්ඛුනං වස්සං චුත්ථානං පචාරණාය පචාරණං ධරෙස්සාමා’ති. කථනහු ඛො අමෙහති පටිපජ්ජිතබ්බො” නති. හගවතො ඵතමත්ථං ආරොවෙසුං.

33. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සම්බුද්ධා සමුහතො භික්ඛු අඤ්ඤාතරස්මි. ආවාසෙ වස්සං උපගච්ඡන්ති. තෙසං සාමන්තො අඤ්ඤා භික්ඛු හණ්ඩනකාරකා කල්හකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඛෙස අධිකරණකාරකා වස්සං උපගච්ඡන්ති: “මයං තෙසං භික්ඛුනං වස්සං චුත්ථානං පචාරණාය පචාරණං ධරෙස්සාමා” ති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තෙහි භික්ඛුහි දො තයො උපොසථො වාතුද්දසිකෙ කාතුං ‘කථං මයං තෙහි භික්ඛුහි පඨමතරං පචාරෙය්‍යාමා’ ති.”

34. “තෙ වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු හණ්ඩනකාරකා කල්හකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඛෙස අධිකරණකාරකා නං ආවාසං ආගච්ඡන්ති, තෙහි භික්ඛවෙ, ආවාසිකෙහි භික්ඛුහි ලහුං ලහුං සන්තිපතිතො පචාරෙතබ්බං. පචාරෙතො වත්තබ්බො: ‘පචාරිතා ඛො මයං ආට්ඨසො. යථායසුමන්තො මඤ්ඤානති, තථා කරොනතු’ ති.”

1. “විසුද්ධානං” ඉති මරණිකාරපොඤ්ඤා න දිස්සතෙ.

30. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ඵදවස පචාරණයෙහි සහ මැද ‘සමාමිති, සඛ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මේ පුද්ගලතෙමේ පෙණේ. වස්තුව නො පෙණේ. සඛ්‍යයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, පුද්ගලයා තබා සඛ්‍ය තෙමේ පවරන්නේ ය’ යි කියන්නේ ය. ‘ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පිරිසිදු වූ ද සමග වූ ද මහණුන්ට පචාරණය පණවන ලද්දේ ය. පුද්ගල තෙමේ පෙණේ නම්, වස්තුව නො පෙණේ නම්, දෑත් ම ඔහු කියව’ යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය.”

31. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ඵදවස පචාරණයෙහි සහ මැද ‘සමාමිති, සඛ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මේ වස්තුව ද පුද්ගල තෙමේ ද පෙණේ. ඉදින් සඛ්‍යයාට පැමිණි කල් වේ නම්, වස්තුව ද පුද්ගලයා ද තබා සඛ්‍ය තෙමේ පවරන්නේ ය’ යි කියන්නේ ය. ‘ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පිරිසිදු වූ ද සමග වූ ද මහණුන්ට පචාරණය පණවන ලද්දේ ය. වස්තුව ද පුද්ගලයා ද පෙණේ නම්, දෑත් ම එය කියව’ යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. මහණෙනි, පැවරීමට පෙර වස්තුව පෙණේ ද, පසු ව පුද්ගලයා පෙණේ ද, කීමට (වොදනා කිරීමට) සුදුසු වේ. මහණෙනි, පැවරීමට පෙර පුද්ගලයා පෙණේ ද, පසු ව වස්තුව පෙණේ ද, කීමට (වොදනා කිරීමට) සුදුසු වේ. මහණෙනි, පැවරීමට පෙර වස්තුවත් පුද්ගලයාත් පෙණේ ද, පැවරීම කළ කල්හි එය උගුළුවා ද (=නැවත විනිශ්චය කිරීමට ඉල්ලා ද, එකල්හි) උකෙකාටනක (=විනයානුකූල ව සමථයට පැමිණ වූ අධිකරණයක් නැවත විනිශ්චය කිරීමට සැලැස්වීම හෙතුවෙන් වන) පාටිකතිය වේ යි.”

32. එකල්හි දුටුමිතුරු වූ දුඛිමිතුරු වූ බොහෝ භික්ෂුහු කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා ආවාසයෙක වස් එළඹියහ. ඒ භික්ෂුන්ට සමීප නැතෙක ඔබර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සඛ්‍යයා වෙත නඩු කියන්නා වූ අන්‍ය වූ භික්ෂුහු “අපි වස් වැස නිම කළ ඒ භික්ෂුන්ගේ පචාරණයෙහි දී පචාරණය නවතන්නෙමු” යි වස් එළඹියහ. ඒ භික්ෂුහු “ඔබර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සඛ්‍යයා වෙත නඩු කියන්නා වූ අන්‍ය වූ භික්ෂුහු ‘අපි වස් වැස නිම කළ ඒ භික්ෂුන්ගේ පචාරණයෙහි දී පචාරණය නවතන්නෙමු’ යි අපට සමීප නැතෙක වස් එළඹියාහු” යි ඇසූහ. “අප විසින් (මෙහි දී) කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද?” භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ.

33. “මහණෙනි, මෙහි දුටුමිතුරු වූ දුඛිමිතුරු වූ බොහෝ භික්ෂුහු එක්තරා ආවාසයෙක වස් එළඹෙත්. ඔවුන්ට සමීප නැතෙක ඔබර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සඛ්‍යයා වෙත නඩු කියන්නා වූ අන්‍ය වූ භික්ෂුහු ‘අපි වස් වැස නිම කළ ඒ භික්ෂුන්ගේ පචාරණයෙහි දී පචාරණය නවතන්නෙමු’ යි වස් එළඹෙත්. මහණෙනි, ‘අපි ඒ භික්ෂුන්ට වඩා පළමු කොට කෙසේ පවරන්නෙමු ද’ යි ඒ (මිතුරු වූ) භික්ෂුන් විසින් පොහොය දෙක තුනක් වාතුදායක කිරීමට අනුදැනිමි” යි.

34. “මහණෙනි, ඔබර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සඛ්‍යයා වෙත නඩු කියන්නා වූ ඒ භික්ෂුහු ඒ ආවාසයට එක් ද මහණෙනි, ආවාසික වූ ඒ භික්ෂුන් විසින් ඉක්මනින් ම රැස් වී පැවරිය යුතු ය. පවරා ‘ඇවැත්නි, අපි පැවරුවෝ වෙමු. ආයුෂමන්හු යම් සේ හඟිත් ද, එසේ කෙරෙත්වා’ යි කිය යුතු ය.”

35. “තෙ වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සමෙස අධිකරණකාරකා අසංවිතිනා තං ආවාසං ආගච්ඡන්ති, තෙහි භික්ඛවෙ, ආවාසිකෙහි භික්ඛුහි ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. පාදෙදකං පාදපිඨං පාදකස්ථලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං. පච්චුගන්ත්වා පත්තවිවරං පටිග්ගහෙතබ්බං. පාතියෙන පුච්ඡිතබ්බා¹. තෙ සංවික්ඛිතා² නියසීමං ගන්ත්වා පචාරෙතබ්බං. පචාරෙත්වා වත්තබ්බා: ‘පචාරිතා බො මයං ආවුසො, යථායසමන්තා මඤ්ඤන්ති, තථා කරොන්තු’ ති. එවඤ්චතං ලභෙථ, ඉච්චතං කුසලං. නො වෙ ලභෙථ, ආවාසිකෙන³ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා බ්‍යත්තෙන් පටිබලෙන ආවාසිකා භික්ඛු ඤාපෙතබ්බා: ‘සුඤ්ඤා මෙ ආයසමන්තා ආවාසිකා, යදයසමන්තානං පත්තකල්ලං, ඉදං උපොසථං කරෙය්‍යාම. පාතීමොක්ඛං උද්දිසෙය්‍යාම. ආගමෙ කාලෙ පචාරෙය්‍යාමා’ ති.

36. “තෙ වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සමෙස අධිකරණකාරකා තෙ භික්ඛු එවං වදෙය්‍යු: ‘සාධාවුසො, ඉදන්තෙව නො පචාරෙථා’ ති. තෙ එවමස්සු වචනියා: ‘අනිස්සරා බො තුමෙහ ආවුසො අමනාකං පචාරණාය. න තාව මයං පචාරෙය්‍යාමා’ ති.

37. “තෙ වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සමෙස අධිකරණකාරකා තං කාලං අනුවසෙය්‍යුං, ආවාසිකෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා³ බ්‍යත්තෙන් පටිබලෙන ආවාසිකා භික්ඛු ඤාපෙතබ්බා: ‘සුඤ්ඤා මෙ ආයසමන්තා ආවාසිකා, යදයසමන්තානං පත්තකල්ලං, ඉදං උපොසථං කරෙය්‍යාම. පාතීමොක්ඛං උද්දිසෙය්‍යාම. ආගමෙ ජුණ්ණ පචාරෙය්‍යාමා’ ති.

38. “තෙ වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සමෙස අධිකරණකාරකා තෙ භික්ඛු එවං වදෙය්‍යු: ‘සාධාවුසො, ඉදන්තෙව නො පචාරෙථා’ ති.⁴ තෙ එවමස්සු වචනියා: ‘අනිස්සරා බො තුමෙහ ආවුසො අමනාකං පචාරණාය. න තාව පචාරෙය්‍යාමා’ ති.

39. “තෙ වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සමෙස අධිකරණකාරකා තමපි ජුණ්ණං අනුවසෙය්‍යුං, තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි සබ්බෙතෙව ආගමෙ ජුණ්ණ කොමුදියා වාතුමාසිනියා අකාමා පචාරෙතබ්බං.

40. “තෙහි වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පචාරයමානෙ ගිලානො අභිලානස්ස පචාරණං යපෙති. සො එවමස්ස වචනියො: ‘ආයසමා බො ගිලානො; ගිලානො ව අනනුයොගභවමො වුත්තො හගවතා. ආගමෙහි ආවුසො යාව අරොගො නොසි. අරොගො ආකඛිමානො වොදෙස්සසී’ ති. එවං වෙ වුච්චමානො වොදෙති, අනාදරියෙ පාටිත්තියං.

1. “පරිපුච්ඡිතබ්බා” ම ඡ සං.

2. “වික්ඛිපාපෙත්වා” හි එසාවෙව, ආවික්ඛිතා “නි අඤ්ඤා.

3. “ආවාසිකෙත භික්ඛුනා” ම ඡ සං. තො ච. ම කු ප.

4. “පචාරෙය්‍යාමාති” ම ඡ සං.

35. “මහණෙනි, ඛබර කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සඛ්ඝයා වෙත නඩු කියන්නා වූ ඒ භික්ෂුහු සංවිදහන රහිත ව (එන බව නො අනවා) ඒ ආවාසයට එක් නම්, මහණෙනි, ඒ ආවාසික භික්ෂුන් විසින් අසුන් පැණවිය යුතු ය. පා දෙකා දිය පාපුටුව පාපුටුව එළවිය යුතු ය. ඉදිරියට ගොස් පාසිටුරු පිළිගත යුතු ය. පැතින් පිළිවිසිය යුත්තාහ. ඒ ඛබරකරුමහණුන් මුලා කොට (‘තෙපි කලානත වූවහු ය. මොහොතක් විඩා සංසිදුවා ගණිමු’ යි) සීමාවෙන් බැහැරට ගොස් පැවරිය යුතු ය. පවරා ‘ඇවැත්නි, අපි පැවරුවෝ වෙමු. ආයුෂමත් යම් සේ හඟින්නම්, එසේ කෙරෙන්නවා’ යි කිය යුතු ය. මෙය මෙසේ ලබන්නහු නම්, ඒ යහපත් ය. නො ලබන්නහු නම්, මහණෙනි, ආවාසික වූ වාසනා වූ ප්‍රතිබල භික්ෂු නමක් විසින් ඒ ආවාසිකභික්ෂුහු දැන්විය යුතු ය. ‘ආයුෂමත් වූ ආවාසික භික්ෂුහු මාගේ වචනය අසන්වා. ආයුෂමතුන්ට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, දැන් පොහොය කරන්නෙමු. පාමොක් උදෙසන්නෙමු. ලබන කඵල පොහොය දිනයෙහි පවරන්නෙමු’ යි.

36. “මහණෙනි, ඛබර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සඛ්ඝයා වෙත නඩු කියන්නා වූ ඒ භික්ෂුහු ‘ඇවැත්නි, මැනවි. දැන් ම අපට පවරමු’ යි ඒ ආවාසික භික්ෂුන්ට මෙසේ කියන්නාහු ද, ඒ ඛබරකරුමහණුහු ‘ඇවැත්නි, තෙපි අපගේ පවාරණයෙහි අභිපත්ති නො වහු. අපි ඒ තාක් කල් (ලබන පොහොය තෙක්) නොපවරන්නෙමු’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය.

37. “මහණෙනි, ඛබර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සඛ්ඝයා වෙත නඩු කියන්නා වූ ඒ භික්ෂුහු ඒ කඵල පොහොය (මහාපවාරණදිනය පටන් හුදුස්වක) තෙක් එක් ව වසන්නාහු නම්, මහණෙනි, ආවාසික වූ වාසනා වූ ප්‍රතිබල භික්ෂු නමක් විසින් ආවාසික භික්ෂුහු දැන්විය යුතු ය: ‘ආයුෂමත් වූ ආවාසික භික්ෂුහු මාගේ වචනය අසන්වා. ආයුෂමතුන්ට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, දැන් පොහොය කරන්නෙමු. පාමොක් උදෙසන්නෙමු. ලබන ජුණ්හයෙහි (පුරපසලොස්වන්හි) පවරන්නෙමු’ යි.

38. “මහණෙනි, ඛබර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සඛ්ඝයා වෙත නඩු කියන්නා වූ ඒ භික්ෂුහු ඒ ආවාසික භික්ෂුන්ට ‘ඇවැත්නි, මැනවි. දැන් ම අපට පවරමු’ යි මෙසේ කියන්නාහු නම්, ඒ භික්ෂුහු ‘ඇවැත්නි, තෙපි අපගේ පවාරණයෙහි ජ්ඣෙර නො වහු. අපි ඒ තාක් කල් නො පවරන්නෙමු’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය.

39. “මහණෙනි, ඛබර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සඛ්ඝයා වෙත නඩු කියන්නා වූ ඒ භික්ෂුහු ඒ පණණරසිද්ධියෙහි ද එක් ව වසන්නාහු නම්, මහණෙනි, ඒ සියලු භික්ෂුන් විසින් ම ඉදිරියෙහි එන සිටුමස්පිරිමි ඇති කොමුදි නම් ඉල් පුරපසලොස්වන්හි* නො කැමැත්තෙන් (අවශ්‍යයෙන්) පැවරිය යුතු ය.

40. “මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් පවාරණය කරණු ලබන කල්හි ගිලන් මහණෙක් නොගිලන් මහණකුගේ පැවරීම තවත්වාද, ඒ මහණ තෙමේ ‘ආයුෂමත් තෙමේ ගිලන් ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ගිලන් තෙමේ ද කරුණු විවාරීමට හුසුදුස්සෙකැ’ යි වදාරණ ලද්දේ ය. ඇවැත්නි, යම් තාක් කල් රොග නැත්තෙක් වෙති ද, (ඒ තාක් කල්) බලාපොරොත්තු වෙව, රොග නැත්තෙහි කැමැත්තෙහි වොදනා කරන්නෙහි” යි කිය යුතු වන්නේ ය. මෙසේ කියනු ලබන්නේ වොදනා කෙරේ නම්, අනාදරයෙහි පවති වේ.

* උපසුත්ථය බලනු.

41. “තෙහි වෙ තික්ඛවෙ, තික්ඛති පචාරියමානෙ අගිලානො ගිලානස්ස පචාරණං ධපෙති, සො එවමස්ස වචනීයො: ‘අයං බො ආවුසො තික්ඛ ගිලානො. ගිලානො ව අනනුයොගක්ඛමො වුනෙනා හගවතා. ආගමෙහි ආවුසො යාවාං තික්ඛ අරොගො හොති. අරොගං ආක්ඛිමානො වොදෙස්සසී’ ති. එවඤ්ච වුච්චමානො වොදෙති, අනාදරියෙ පාවිතතියං.

42. “තෙහි වෙ තික්ඛවෙ, තික්ඛති පචාරියමානෙ ගිලානො ගිලානස්ස පචාරණං ධපෙති, සො එවමස්ස වචනීයො: ‘ආයස්මනතා බො ගිලානා. ගිලානො ව අනනුයොගක්ඛමො වුනෙනා හගවතා. ආගමෙහි ආවුසො යාව අරොගා හොථ. අරොගො අරොගං ආක්ඛිමානො වොදෙස්සසී’ ති. එවං වෙ වුච්චමානො වොදෙති, අනාදරියෙ පාවිතතියං.

43. “තෙහි වෙ තික්ඛවෙ, තික්ඛති පචාරියමානෙ අගිලානො අගිලානස්ස පචාරණං ධපෙති, උතො සඛෙසන සමනුසුඤ්ඤා සමනුගාහිතා සමනු තාසිතා¹ යථාධම්මං කාරාපෙතා සඛෙසන පචාරෙතබ්බ” නති.

44. තෙන බො පන සමයෙන සම්බුලා සඤ්චාරා සමනතතා තික්ඛ භොසලෙසු ජනපදෙසු අඤ්ඤතරස්මි ආවාසෙ වස්සං උපගව්ඡංසු. තෙසං සමග්ගානං සමමාදමානානං අවිච්චමානානං විහරතං අඤ්ඤතරො ඵාසු- විහාරො අධිගතො හොති. අථ බො තෙසං තික්ඛනං එතදහොසි: “අමහාකං බො සමග්ගානං සමමාදමානානං අවිච්චමානානං විහරතං අඤ්ඤතරො ඵාසු විහාරො අධිගතො. සචෙ මයං ඉද්දති පචාරෙස්සාම, සියාපි තික්ඛ පචාරෙතා වාරිකං පක්කමෙය්‍යං. එවං මයං ඉමමහා ඵාසු විහාරා පරිබාහිරා හවිස්සාම. කථනානු බො අමොහි පටිපජ්ජිතබ්බ” නති. හගවතො එතමන්ථ ආරොවෙසුං.

45. “ඉධ පන තික්ඛවෙ, සම්බුලා සඤ්චාරා සමනතතා තික්ඛ අඤ්ඤතරස්මි ආවාසෙ වස්සං උපගව්ඡන්ති, තෙසං සමග්ගානං සමමාද- මානානං අවිච්චමානානං විහරතං අඤ්ඤතරො ඵාසු විහාරො අධිගතො හොති. තනු වෙ තික්ඛනං එවං හොති: ‘අමහාකං බො සමග්ගානං සමමාදමානානං අවිච්චමානානං විහරතං අඤ්ඤතරො ඵාසු විහාරො අධිගතො. සචෙ මයං ඉද්දති පචාරෙස්සාම, සියාපි තික්ඛ පචාරෙතා වාරිකං පක්කමෙය්‍යං, එවං මයං ඉමමහා ඵාසු විහාරා පරිබාහිරා හවිස්සාමා’ති.

1 “සමනුතාසිතා” ඉති එකවචසු සීහලකාරපොත්තොසු ව මරමකාර පොත්තෙ ව න දිස්සතෙ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

41. “මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් පචාරණය කරණු ලබන කල්හි නො ගිලන් මහණෙක් ගිලන් මහණකුගේ පචාරණය තබා ද, ඒ මහණ තෙමේ ‘ඇවැත්ති, මේ මහණතෙමේ ගිලන් ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ගිලන් තෙමේ ද කරුණු නො විවෘල යුත්තෙකැයි වදාරණ ලද්දේ ය. ඇවැත්ති, මේ මහණ යම් තාක් කල් රෝග තැත්තේ වේ ද, ඒ තාක් කල් බලාපොරොත්තු වෙව, රෝග තැත්තනුට කැමැති වන්නෙහි වොදනා කරන්නෙහි’ යි කිය යුතු වන්නේ ය. මෙසේ කියනු ලබන්නේ වොදනා කෙරේ නම්, අනාදරයෙහි පවිති වේ.

42. “මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් පචාරණය කරණු ලබන කල්හි ගිලන් මහණෙක් තෙමේ ගිලන් මහණකුගේ පචාරණය තබා ද, ඒ මහණ තෙමේ ‘ආයුෂමත්ත ගිලන්හු වෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ගිලන් තෙමේ ද කරුණු විවෘතව තුළුදුස්සෙකැ’ යි වදාරණ ලද්දේ ය. ඇවැත්ති, යම් තාක් කලකින් රෝග තැත්තේ වන ද, ඒ තාක් බලාපොරොත්තු වෙවු. රෝග තැත්තේ රෝග තැත්තනුට කැමැති වන්නෙහි වොදනා කරන්නෙහි’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. මෙසේ කියනු ලබන්නේ වොදනා කෙරේ නම්, අනාදරයෙහි පවිති වේ.

43. “මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් පචාරණය කරණු ලබන කල්හි නො ගිලන් මහණෙක් තෙමේ නො ගිලන් මහණකුගේ පචාරණය තබා ද ඒ දෙදෙනා සමස්තයා විසින් අනුයෝගවතෙහි යොදා කරුණු විවාරා, කරුණු පිළිගන්වා, කරුණු කියා, ඇවැත් පරිදි කරවා සමස්තයා විසින් පැවරිය යුතු ය” යි.

44. එකල්හි දුටුමතුරු වූ දූතිමතුරු වූ බොහෝ භික්ෂූහු කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා ආවාසයෙක වස් එළැඹියහ. සමගි ව සතුටු ව විවාද නො කරමින් වසන්නා වූ ඒ භික්ෂූන් විසින් එක්තරා පහසු විහරණයක් (තරුණසමපය හෝ තරුණ විදුහිනාව) ලබන ලද්දේ වේ. එකල්හි ඒ භික්ෂූන්ට ‘සමගි ව සතුටු ව විවාද නො කරමින් වසන්නා වූ අප විසින් එක්තරා පහසුවිහරණයක් අවබෝධ කරණ ලද්දේ ය. අපි දැන් පවරන්නෙමු නම්, භික්ෂූහු පචාරණය කොට වාරිකාවට යන්නාහු ම ය. එසේ ඇති කල්හි අපි මේ පහසුවිහරණයෙන් (සමප-විපස්සනාවෙන්) බැහැර වන්නෙමු. අප විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද’ යි මේ සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.

45. “මහණෙනි, මෙහි දුටුමතුරු වූ දූතිමතුරු වූ බොහෝ භික්ෂූහු එක්තරා ආවාසයෙක වස් එළැඹෙත්. සමගි ව සතුටු ව විවාද නො කරමින් වසන්නා වූ ඒ භික්ෂූන් විසින් එක්තරා පහසු විහරණයක් ලබන ලද්දේ වේ. එහි දී ඒ භික්ෂූන්ට ‘සමගි ව සතුටු ව විවාද නො කරමින් වසන්නා වූ අප විසින් එක්තරා පහසු විහරණයක් ලබන ලද්දේ ය. අපි දැන් පවරන්නෙමු නම්, භික්ෂූහු පචාරණය කොට වාරිකාවට යන්නාහු ම ය. එසේ ඇති කල්හි අපි මේ පහසු විහරණයෙන් බැහැර වන්නෙමු’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, -

46. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තෙහි භික්ඛුහි පචාරණාසඛගතං භාදුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, කාතබ්බො: සබ්බෙනෙව එකජ්ඣං සන්තිපත්තිබ්බං. සන්තිපත්තිනා ව්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සබ්බො ඤ්ඤපෙතබ්බො:

47. “සුඤ්ඤාදු මෙ හන්තෙහි සබ්බො අමනාකං සමග්ගානං සමමාදුමානානං අවිච්චදමානානං විතරතං අඤ්ඤාතරො ඵාසුචිතාරො අබ්ගතො. සවෙ මයං ඉද්දති පචාරෙස්සාම, සියාපි භික්ඛු පචාරෙත්වා වාරිකං පක්කමෙස්සුං. එවං මයං ඉමමනා ඵාසුචිතාරා පරිවාහිරා හවිස්සාම. යදි සබ්බස්ස පත්තකල්ලං, සබ්බො පචාරණාසඛගතං කරෙය්‍ය. ඉද්දති උපොසථං කරෙය්‍ය. පාතිමොක්ඛං උද්දිස්සෙය්‍ය. ආගමෙ¹ කොමුදියා වාදුමාසිතියා පචාරෙය්‍ය. එසා ඤ්ඤති.”

48. “සුඤ්ඤාදු මෙ හන්තෙහි සබ්බො අමනාකං සමග්ගානං සමමාදුමානානං අවිච්චදමානානං විතරතං අඤ්ඤාතරො ඵාසුචිතාරො අබ්ගතො. සවෙ මයං ඉද්දති පචාරෙස්සාම, සියාපි භික්ඛු පචාරෙත්වා වාරිකං පක්කමෙස්සුං. එවං මයං ඉමමනා ඵාසුචිතාරා පරිවාහිරා හවිස්සාම. සබ්බො පචාරණාසඛගතං කරොති, ඉද්දති උපොසථං කරිස්සති, පාතිමොක්ඛං උද්දිස්සති. ආගමෙ කොමුදියා වාදුමාසිතියා පචාරෙස්සති. යස්සායසමතො ඛමති පචාරණාසඛගතස්ස කරණං. ඉද්දති උපොසථං කරිස්සති, පාතිමොක්ඛං උද්දිස්සති. ආගමෙ කොමුදියා වාදුමාසිතියා පචාරෙස්සති. සො ධුණ්හස්ස. යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.”

49. “කතො සබ්බෙහි පචාරණාසඛගතො. ඉද්දති උපොසථං කරිස්සති, පාතිමොක්ඛං උද්දිස්සති. ආගමෙ කොමුදියා වාදුමාසිතියා පචාරෙස්සති. ‘ඛමති සබ්බස්ස. තස්මා ධුණි. එවමෙතං ධාරයාමි’ ති.

50. “තෙහි වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි කතෙ පචාරණාසඛගතෙ අඤ්ඤාතරො භික්ඛු එවං වදෙය්‍ය: ‘ඉච්ඡාමහං ආවුසො ජනපදවාරිකං පක්කමිතුං, අපි මෙ ජනපදෙ කරණිඤ්’ නති. සො එවමස්ස වචනියො: ‘සාධාචුසො, පචාරෙත්වා ගච්ඡාති’ ති.

51. “සො වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු පචාරයමානො අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුතො පචාරණං ධිපෙති. සො එවමස්ස වචනියො: ‘අනිස්සරො බො මෙ තිං ආවුසො පචාරණාය. න තාවාහං පචාරෙස්සාමි’ ති. තස්ස වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුතො පචාරයමානස්ස අඤ්ඤාතරො භික්ඛු පචාරණං ධිපෙති.² උභො සබ්බෙහි සමනුසුඤ්ඤිත්වා සමනුගාහිත්වා සමනුතාසිත්වා යථාධම්මං කාරාපෙතබ්බො.

1. “ආගමෙ ජුණ්හ” ම. ජ. සං.

2. “ධිපෙති තස්ස භික්ඛුතො” ම ජ සං. තො ව. P T S. ජ ව. තො ම.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

46. “මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් පචාරණය කල් තැබීම කරන්නට අනුදැනීම. මහණෙනි, ඒ මෙසේ කළ යුතු ය: සියල්ලන් ම එක් තැනෙක රැස් විය යුතු ය. රැස් ව ව්‍යාකූල වූ ප්‍රතිබල භික්ෂූන් මක් විසින් සමසංඝයාට දැන්විය යුතු ය:

47. ‘සමාමිති, සමසංගෙ මාගේ වචනය අසාවා. සමගි ව සතුටු ව විවාද නො කරමින් වසන්නා වූ අප විසින් එක්තරා පහසු විහරණයෙක් ලබන ලද්දේ ය. අපි දැන් පවරන්නෙමු නම්, භික්ෂූහු පචාරණය කොට වාරිකාවට යන්නාහු ම ය. මෙසේ ඇති කල්හි අපි මේ පහසු විහරණයෙන් බැහැර වන්නෙමු. ඉදින් සමසංගයට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සමසංගෙ පචාරණාසංග්‍රහය (පචාරණය කල් තැබීම) කරන්නේ ය. දැන් පොහොය කරන්නේ ය. පාමොක් උදෙසාත්තේ ය. ඉදිරියෙහි එන සිවුමස් පිරිසෙක් කොමුදි නම් පසළොස්වක්හි පචාරණය කරන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය.

48. ‘සමාමිති, සමසංගෙ මාගේ වචනය අසාවා. සමගි ව සතුටු ව විවාද නො කරමින් වසන්නා වූ අප විසින් එක්තරා පහසු විහරණයෙක් ලබන ලද්දේ ය. අපි දැන් පවරන්නෙමු නම්, භික්ෂූහු පවරා වාරිකාවට යන්නාහු ම ය. මෙසේ ඇති කල්හි අපි මේ පහසු විහරණයෙන් බැහැර වන්නෙමු. (එබැවින්) සමසංගෙ පචාරණාසංග්‍රහය කරන්නේ ය. දැන් පොහොය කරන්නේ ය. පාමොක් උදෙසාත්තේ ය. ඉදිරියෙහි එන වාතුමාසිනී කොමුදි නම් ඉල්පුරපසළොස්වක්හි පවරන්නේ ය. යම් ආයුෂ්මතකුකට ‘දැන් පොහොය කරන්නේ ය, පාමොක් උදෙසාත්තේ ය, ඉදිරියෙහි එන වාතුමාසිනී කොමුදි නම් පසළොස්වක්හි පවරන්නේ ය’ යි (මෙසේ) පචාරණාසංග්‍රහය කිරීම රුචි වේ නම්, ඒ ආයුෂ්මත තෙමේ නිශශබ්ද වේවා. යමකුට රුචි නො වේ නම්, හෙතෙමේ කියන්නේ ය.

49. ‘සමසංගයා විසින් පචාරණාසංග්‍රහය කරණ ලද්දේ ය. දැන් පොහොය කරන්නේ ය. පාමොක් උදෙසාත්තේ ය. ඉදිරියෙහි එන වාතුමාසිනී කොමුදි නම් පසළොස්වක්හි පචාරණය කරන්නේ ය. එය සමසංගයට රුචි වේ. එහෙයින් නිශශබ්ද වේ. මෙය මෙසේ දරමි” යි.

50. “මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් පචාරණාසංග්‍රහය කළ කල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ ‘ඇවැත්නි, මම ජනපදවාරිකාවට යන්නට කැමැත්තෙමි. මට ජනපදයෙහි කටයුත්තෙන් ඇත්තේ ය’ යි මෙසේ කියන්නේ නම්, ඒ මහණ තෙමේ ‘ඇවැත්නි, මැනවි. පචාරණය කොට යව’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය.

51. “මහණෙනි, ඒ මහණ තෙමේ පවරණයේ එක්තරා මහණකුගේ පචාරණය තබා ද, ඒ මහණ තෙමේ ‘ඇවැත්නි, තෝ මාගේ පචාරණයෙහි ඊශ්වර නො වෙහි. මම ඒ තාක් කල් නො පවරන්නෙමි’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. මහණෙනි, එක්තරා මහණෙක් තෙමේ පවරන්නා වූ ඒ මහණකුගේ පචාරණය තබා ද, දෙදෙනා සමසංගයා විසින් කරුණෙහි යොදා කරුණ පිළිගන්වා කරුණ විස්තර කොට ඇවැත් පරිදි කරවිය යුත්තාහ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

52. “සො වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ජනපදෙ තං කරණ්ණිං තිරෙනා පුනඳෙව අනෙතාකොමුදියා වාතුමාසිනියා තං ආවාසං ආගච්ඡති, තෙහි වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පචාරියමානෙ අඤ්ඤාතරො භික්ඛු තස්ස භික්ඛුනො පචාරණං ධපෙති, සො එවමස්ස වචනියො: ‘අනිස්සරො බො මෙ තං ආවුසො පචාරණාය, පචාරිතො අත්ත’ නති. තෙහි වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පචාරියමානෙ සො භික්ඛු අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුනො පචාරණං ධපෙති, උභො සඛෙස්ස සමනුසුඤ්ඤා සමනුගාහිත්වා සමනුහාසිත්වා යථාධම්මං භාරාපෙත්වා සඛෙස්ස පචාරෙතබ්බ” නති.

පචාරණභික්ඛුකො නිට්ඨිතො වතුසො.

තස්ස උද්දනං:-

1. වස්සං වුත්ථා කොසලෙසු ආගමම¹ සඤ්ඤාදස්සනං², අථාසු³ පසුසංවාසං අඤ්ඤාමඤ්ඤානුලොමතා.
2. පචාරෙන්නාසනෙ⁴ දො ව කමමං⁵ ගිලානඤ්ඤාතකා, රාජා වොරා ව ධුතතා ව භික්ඛුපචචජ්ඣිකා තථා.
3. පඤ්ච වතු තයො දොකො ආපනෙතා වෙමති සරී, සබ්බො සබ්බො වෙමතිකො බහු සමා ව⁶ පොකිකා.
4. ආවාසිකා වාතුද්දසො⁷ ලිඛිතසංවාසකා උභො, ගතතබ්බං න නිසින්නාය⁸ ඡන්දදනෙ පචාරණො⁹.
5. සචරෙහි බෙජිතා මෙසො අනතරා ව පචාරණා, න කරොනති¹⁰ පුරමාකං¹¹ අට්ඨපිතා ව භික්ඛුනො.
6. කිමහි වානි¹² කතමඤ්ච දිට්ඨොන සුතසංකයා¹³, වොදකො චුද්ධකො ව ථුලලව්වය¹⁴ වඤ්ච තණ්හිනං¹⁵, පචාරණො¹⁶ සඛිගහො ව අනිස්සරො පචාරයෙති¹⁷.

ඉමමහි බන්ධකො වඤ්ච ජවත්තාරිසා.

1. “අගමු.” ම ඡ සං.
2. “සඤ්ඤා දස්සනං” අ වී.
3. “අථාසු.” ම ඡ සං.
4. “පචාරෙන්නා පණාමඤ්ඤා” ම ඡ සං.
5. “කමම” තො වී. ම නු ර.
6. “බහුසමාන” අ වී. තො වී. ජ වී.
7. “වාතුද්දස” ම ඡ සං. “වාතුද්දස” PTS. තො වී.
8. “නිසින්නාය” තො වී. ම නු ර.
9. “ඡන්දදන පචාරණා” ඉතිපි
10. “න ඉච්ඡන්ති” ම ඡ සං.
11. “පුරමාකං” ම නු ර. තො වී.
12. “කිමහිවානි” ම ඡ සං.
13. “සුතසංකයා” ම ඡ සං.
14. “ථුලලව්වය” අ වී. ම ඡ සං ජ වී.
15. “ථුලලව්වයං ව තණ්හිනං” නු ර. තො වී.
16. “පචාරණස්ස” ම නු ර. තො වී.
17. “පචාරෙති” ම නු ර. තො වී “පචාරණා” ජ වී.

52. “මහණෙනි, ඒ මහණ තෙමේ ජනපදයෙහි ඒ කටයුතු අවසන් කොට නැවැත සිටුවස් පිරිණ කොමුදී නම් පසළොස්වක ඇතුළත ඒ ආවාසයට පැමිණේ ද, මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් පවාරණය කරණු ලබන කල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ ඒ මහණහුගේ පවාරණය තබා ද, ඒ මහණ තෙමේ ‘ඇවැත්නි, තෝ මාගේ පවාරණයෙහි ඊශ්වර නොවෙයි. මම පැවරුයේ වෙමි යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් පවාරණය කරණු ලබන කල්හි ඒ මහණ තෙමේ එක්තරා මහණකුගේ පවාරණය තබා ද, දෙදෙනා සමසයා විසින් කරුණෙහි යොදා, කරුණු පිළිගත්වා, සමනුහාමණය කොට, ඇවැත් පරිදි කරවා සමසයා විසින් පැවරිය යුතු ය.

සිටුවන පවාරණකතකතය නිමි.

මේ බකුකයෙහි උද්භය (වසතුනාමාවලිය) මෙසේය:-

1. කොසොල්දනව්වෙහි වස් වැස නිම කළ භික්ෂූහු ශායනාදර්ශනයට පැමිණියහ. අපකප්ප වූ පසුසංවාසය, උනුන්ට අනුලොම වූ පවාරණය,
2. උත්කුටුකයෙන් හිඳ පැවරීම, පැවරූ පසු අසුනෙහි හිඳීම, පවාරණ දෙක, කමී (සතර), ගිලන්හුගේ පැවරීම, නැයෝ මහණකු ගණිති. එසේ රජහු සොරහු බුහිමෝ පසම්බුරු භික්ෂූහු (මහණුන්) ගණිත්.
3. පස් දෙනාගේ පැවරීම, සිටුදෙනාගේ පැවරීම, තිදෙනාගේ පැවරීම, දෙදෙනාගේ පැවරීම, එකකුගේ පැවරීම, ඇවැතට පැමිණීම, ඇවැතෙහි විමර්ශය, ඇවැත සිහිපත් කිරීම, සියලු සමස තෙමේ ඇවැතෙහි විමර්ශ ඇත්තේ ය. බොහෝ පිරිස, සමපිරිස, විකපිරිස,
4. ආවාසිකයෝ [ආගන්තුකයෝ] තුද්ධවක, පසළොස්වක, ආවාසික ලක්ෂණ, උභයසංවාසකයෝ, යා යුතු ය. නො යා යුතු ය. මෙහෙණත් ඇ හුන් පිරිසෙහි නො පැවරීම, පාරිවාසික පවාරණාදනයෙන් නො පැවරීම, නො පැවරිය යුතු දිනයෙහි නො පැවරීම,
5. වැදිබියෙන් නො පැවරීම, රාත්‍රිය ගෙවන ලදී. වැස්ස, අන්තරාය, සාපතනිකව පැවරීම, වොදනාවට ඉඩ නොදීම. පෙර අපගේ පවාරණය නැවැත්වූහ යි අනාපතනිකයන්ගේ පවාරණය නැවැත්වීම, නැවැත්වීම (වන පරිදි හා) නො වන පරිදි, භික්ෂූහුගේ (පවාරණය තැබීම),
6. කිනම් හෙතුවකින් දෑ යි පිළිවිසීම, කිනම් දෑ යි පිළිවිසීම, දුටු වකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ පැවරීම, වොදක තෙමේ ය, වුදිතක තෙමේ ය, පුලලව්වය, වසතු, හඤ්ඤානකාරක යන මොහු ය. පවාරණසම්මුතය ද පවාරණයෙහි නො ඉසුරුවා ද වේ.

මේ බකුකයෙහි වසතු සහලිස් සයෙකි.

වමමකඛකං

1. තෙන තෙන සමයෙන බුද්ධෝ භගවා රාජගහෙ විහරති ගිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ. තෙන බො පන සමයෙන රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො අසීනියා ගාමසහස්සෙසු ඉස්සරියාබිපච්චං රජං කාරෙති¹. තෙන බො පන සමයෙන වමපායං සොණො නාම කොළීචීසො සෙට්ඨිපුත්තො සුබ්බමාලො හොති. තස්ස පාදතලෙසු ලොමානි ජාතානි භොනති. අථ බො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො තානි අසීනිගාමිකසහස්සානි සනති-පාතාපෙත්වා කෙනවිදෙව කරණියෙන සොණස්ස කොළීචීසස්ස සනතිකෙ දුතං පාහෙසි: “ආගච්ඡතු සොණො, ඉච්ඡාමි සොණස්ස ආගත”නති.

2. අථ බො සොණස්ස කොළීචීසස්ස මාතාපිතරො සොණං කොළීචීසං ඵතදවොචු: “රාජා තෙ තාත. සොණ, පාදෙ දකඛිතුකාමො. මා බො නිං තාත, සොණ, යෙන රාජා තෙන පාදෙ අභිප්පසාරෙය්‍යාසි. රඤ්ඤා පුරතො පලලඛෙකන නිසිද. තිසිත්තස්ස තෙ රාජා පාදෙ දකඛිස්සති” ති.

3. අථ බො සොණං කොළීචීසං සිවිකාය ආනෙසු. අථ බො සොණො කොළීචීසො යෙන රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතා රාජානං මාගධං සෙනියං. බිම්බිසාරං අභිවාදෙත්වා රඤ්ඤා පුරතො පලලඛෙකන නිසිද. අද්දසා බො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො සොණස්ස කොළීචීසස්ස පාදතලෙසු ලොමානි ජාතානි.

4. අථ බො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො තානි අසීනි ගාමිකසහස්සානි දිට්ඨධම්මකෙ අනෙථ අනුසාසිත්වා උයෙයාපෙසි “තුමෙන ඛවත්ථ භණෙ, මයා දිට්ඨධම්මකෙ අනෙථ අනුසිට්ඨා². ගච්ඡථ තං භගවන්තං පසිරුපාසථ. සො නො භගවා සමපරාසිකෙ අනෙථ අනුසාසිස්සති” ති. අථ බො තානි අසීනිගාමිකසහස්සානි යෙන ගිජ්ඣකුටො පබ්බතො තෙනුපසඛකමිසු.

5. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා සාගතො භගවතො උපට්ඨාකො හොති. අථ බො තානි අසීනිගාමිකසහස්සානි යෙනායස්මා සාගතො තෙනුපසඛකමිසු. උපසඛකමිතා ආයස්මන්තං සාගතං ඵතදවොචු: “ඉමානි භනෙන, අසීනිගාමිකසහස්සානි ඉබ්බපසඛකන්තානි භගවන්තං දස්සනාය. සාමු මයං භනෙන, ලභෙය්‍යාම භගවන්තං දස්සනාය” ති. තෙන හි තුමෙන ආයස්මන්තො මුත්තන්තං ඉධෙව තාව තොථ, යාවාතං භගවන්තං පටිවෙදෙමි” ති.

6. අථ බො ආයස්මා සාගතො තෙසං අසීනියා ගාමිකසහස්සානං පුරතො පෙක්ඛමානානං පාටිකාය නිමුච්ඡිත්වා භගවතො පුරතො උමුච්ඡිත්වා භගවන්තං ඵතදවොච: “ඉමානි භනෙන, අසීනි ගාමිකසහස්සානි ඉබ්බපසඛකන්තානි භගවන්තං දස්සනාය. යස්සද්දති භනෙන, භගවා කාලං මඤ්ඤති” ති.

1. “කරෙති” තො. වි. අ. වි. ම. නු ප.

2 “අනුසාසිතා” ම ඡ සං.

පස්වන වමමකඛනිකය

1. එකල්හි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ රජගහ නුවර සමීපයෙහි වූ ගිජුකුළුප්පිට්ඨෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි මගධෙඤ්චර වූ සෙනිය බිමබ්බසාර රජ තෙමේ ගම් අසුදහසෙක ඵෙඤ්චරියයෙන් හා අධිපති භාවයෙන් යුත් රාජ්‍යය කරවයි. එකල්හි වමසානුවර කොළිච්ඡි ගොත්‍රයෙහි උපන් සොණ නම් සිටුපුත්‍ර තෙමේ සිටුමැළි වූයේ වේ. ඔහුගේ යටිපතුල්හි (අඳුන්වන්) ලොම් හට ගත්තේ වේ. එකල්හි මගධෙඤ්චර වූ සෙනිය බිමබ්බසාර රජ තෙමේ කිසියම් කටයුත්තක් සඳහා (මෙන්) ඒ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයන් රැස් කරවා කොළිච්ඡිගොත්‍රයෙහි උපන් සොණ සිටු පුතු වෙතට “සොණ තෙමේ පැමිණේවා. සොණගේ ඊම කැමැත්තෙමි” යි දූතයකු යැවී ය.

2. එවිට කොළිච්ඡි සොණගේ මවු පියෝ “පුත් සොණ, රජ තෙමේ ඔබගේ පාදයන් දකිනු කැමැත්තේ ය. පුත් සොණ, තෝ රජු දිසාවට පාදයන් දිගු නො කරව. රජුගේ ඉදිරියෙහි අතරමිණිය ගොතා තිදුව. රජ තෙමේ එසේ හුන් තාගේ පාදයන් දකින්නේ ය” යි කොළිච්ඡි සොණට කීහ.

3. ඉක්බිති කොළිච්ඡි සොණ සිව්ගෙයකින් (දෝලාවකින්) ගෙණාවානු ය. කොළිච්ඡි සොණ තෙමේ මගධෙඤ්චර වූ සෙනිය බිමබ්බසාර රජු වෙතට ගියේ ය. ගොස් මගධෙඤ්චර වූ සෙනිය බිමබ්බසාර රජු සකසා වැද රජ ඉදිරියෙහි අතරමිණිය ගොතා හුන්නේ ය. මගධෙඤ්චර වූ සෙනිය බිමබ්බසාර රජ තෙමේ කොළිච්ඡි සොණගේ යටිපතුල්හි තටගත් ලොම් දුටුයේ ය.

4. ඉක්බිති මගධෙඤ්චර වූ සෙනිය බිමබ්බසාර රජ තෙමේ ඒ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයන් මේ ජීවිතයට හිත වූ කරුණෙහි අනුශාසනා කොට “කොලෙහි, මා විසින් තෙපි මේ ජීවිතයට හිත වූ කරුණෙහි අනුශාසනා කරණ ලද්දේ වනු ය. යවු. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹෙවු. අපගේ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පරලොවට හිත වූ කරුණෙහි අනුශාසනා කරන්නාහු ය” යි පිටත් කෙළේ ය. එවිට ඒ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයෝ ගිජුකුළුප්පිට්ඨට ගියහ.

5. ඒ කාලයෙහි ආයුෂමත් සාගත ස්ථවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ උපස්ථායක වෙත්. එතෙසින් ඒ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයෝ ආයුෂමත් සාගත තෙරුන් වෙතට ගියහ. ගොස් ආයුෂමත් සාගත තෙරුන්ට “ස්වාමීනි, මේ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට මෙහි පැමිණියාහු ය. ස්වාමීනි, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට ලබන්නෙමු නම් මැනවැ” යි මෙය සැලකූහ. “එසේ නම් ආයුෂමත්නි, තෙපි මම යම්තාක් කලෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එය දන්වන්නෙමි ද, ඒ තාක් කල් මොහොතක් මෙහි ම සිටිවු.”

6. ඉක්බිති සාගත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ඒ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයන් ඉදිරියෙහි බලා සිටිය දී සඳකඛපහණෙහි ගිලි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉදිරියෙහි මතු වී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “ස්වාමීනි, මේ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට මෙහි පැමිණියාහු ය. ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එයට කල් දන්නා සේක්වා” යි මෙය සැලකූහ.

7. “තෙන හි නිං සාගත, විහාරපච්ඡායායං ආසනං පඤ්ඤාපෙති” ති. “එවං භනෙන්” ති බො ආයස්මා සාගතො භගවතො පටිසසුණ්ණිවා පිඨං ගතෙත්වා භගවතො පුරතො නිමුඛස්සා තෙසං අසීති යා ගාමිකසහස්සානං පුරතො පෙක්ඛමානානං පාටිකාය උමුඛස්සා විහාරපච්ඡායායං ආසනං පඤ්ඤාපෙති.¹

8. අථ බො භගවා විහාරා නික්ඛමිත්වා විහාරපච්ඡායායං පඤ්ඤාතෙන් ආසනෙ නිසීදි. අථ බො තාති අසීති ගාමිකසහස්සාති යෙන භගවා තෙහුපසඛකමිත්සු. උපසඛකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිත්සු.

9. අථ බො තාති අසීති ගාමිකසහස්සාති ආයස්මන්තං යෙව සාගතං සමන්තාහරන්ති. තො තථා භගවන්තං. අථ බො භගවා තෙසං අසීති යා ගාමිකසහස්සානං වෙනසා වෙනො පරිවිතකකමඤ්ඤාය ආයස්මන්තං සාගතං ආමන්තෙසි: “තෙන හි නිං සාගත, භියෙසාසොමන්තාය උත්තරිමනුස්ස ධම්මං² ඉද්ධිපාටිහාරියං දස්සෙති” ති. “එවං භනෙන්” ති බො ආයස්මා සාගතො භගවතො පටිසසුණ්ණිවා වෙනසං අබ්භුග්ගන්ත්වා ආකාසෙ අන්තලිකේඛ වඛකමතිපි, තිට්ඨතිපි, නිසීදතිපි, සෙය්‍යමපි කපෙපති, ධූපායතිපි³, පඤ්ඤතිපි, අන්තරායතිපි.

10. අථ බො ආයස්මා සාගතො ආකාසෙ අන්තලිකේඛ අනෙකවිතිනං උත්තරිමනුස්ස ධම්මං ඉද්ධිපාටිහාරියං දස්සෙත්වා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතීත්වා භගවන්තං එතදවොච: “සත්ථා මෙ භනෙන්, භගවා. සාවකො ‘ගමිසමි. සත්ථා මෙ භනෙන්, භගවා. සාවකො ‘ගමිසමි’ ති.

11. අථ බො තාති අසීති ගාමිකසහස්සාති “අච්ඡරියං වත හො! අබ්භුතං වත හො! සාවකො හි නාම එවං මහිද්ධිකො හවිස්සති. එවං මහානුභාවො. අහො නුත සත්ථා” ති භගවන්තං යෙව සමන්තාහරන්ති. තො තථා ආයස්මන්තං සාගතං.

12. අථ බො භගවා තෙසං අසීති යා ගාමිකසහස්සානං වෙනසා වෙනො පරිවිතකකමඤ්ඤාය ආනුප්‍රබ්බිකථං කපෙසි. සෙය්‍යපීදං - දුතකථං. සීලකථං. සග්ගකථං. කාමානං ආදීනවං. ඕකාරං. සංකිලෙසං. නෙක්ඛමෙම ආනිසංසං පකාසෙසි.

13. යදු තෙ භගවා අඤ්ඤාසි කල්ලවිතෙන මුදුචිතෙන විභිවරණවිතෙන උදග්ගවිතෙන පසන්නවිතෙන, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්ඛකං සිකා ධම්මදෙසනා - නං පකාසෙසි, දුක්ඛං සමුදයං නිරොධං මග්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුද්ධං වත්ථං අපගතකාලකං සම්මදෙව රජනං පතිගණ්ඨය්‍ය, එවමෙව තෙසං අසීති යා ගාමිකසහස්සානං තස්මිං යෙව ආසනෙ විරජං විනමලං ධම්මවකනුං උදපාදි: “යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං සබ්බං තං නිරොධධම්මං” නති.

1. “පඤ්ඤාපෙති” ම ඡ සං. 2. “උත්තරිමනුස්ස ධම්මං” සි. මු.

3. “ධූමායතිපි” ම ඡ සං. “පඤ්ඤායතිපි” සි.

7. “සාගත, එසේ නම් වෙතෙර පිටිපස සෙවණෙහි අසුන් පණ-
වන්නැ” යි වදාළ සේක. “සමාමිති, එසේ ය” යි ආයුෂමත් සාගත ස්ථිරයන්
වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී පුටුවක් ගෙණ භාග්‍යවතුන්
වහන්සේගේ ඉදිරියෙහි ගිලී ඒ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයන් ඉදිරියෙහි
බලා සිටිය දී සඳකඩ පනණෙන් මතු වී වෙතෙර පිටිපස සෙවණෙහි අසුනක්
පැණවූහ.

8. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විහාරයෙන් නික්ම වෙතෙර
පිටිපස සෙවණෙහි පැණවූ අසුනෙහි වැඩ හුන් සේක. ඉන් පසු ඒ අසු
දහසක් ගම් ප්‍රධානයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ පසෙක හුන්න.

9. එකල්හි ඒ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයෝ ආයුෂමත් සාගත තෙරුන්
ගැණ ම සලකත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගැණ එසේ නො සලකත්.
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයන්ගේ සිතේ අදහස තම
සිතින් දෑත ආයුෂමත් සාගත තෙරුන් ඇමතු සේක: “සාගත, එසේ නම්
තෝ බොහෝවක් උතුරු මිනිස් දම් පෙළහර දක්වවු” යි. “සමාමිති,
එසේ ය” යි ආයුෂමත් සාගත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී
අහසට නැගී අහසෙහි සක්මන් ද කෙරෙයි. සිටීම ද කෙරෙයි. සයනය ද
කෙරෙයි. දුමන්තේ ද වෙයි. දිලිසෙන්නේ ද වෙයි. අතුරුදහන් ද වෙයි.

10. ඉන් පසු ආයුෂමත් සාගත තෙමේ අහස් කුසෙහි උතුරු මිනිස්
දම්පෙළහර දක්වා භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුල නිසින් වැටී භාග්‍ය
වතුන් වහන්සේට “සමාමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ ශාස්තෘ වන
සේක. මම ශ්‍රාවක වෙමි. සමාමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ ශාස්තෘ
වන සේක. මම ශ්‍රාවක වෙමි” යි මෙය සැලකෙළේ ය.

11. ඉක්බිති ඒ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයෝ “පින්වත්හි, ආශ්වයායෙකි!
පින්වත්හි, පෙරනො වූවෙකි! ඒ එසේ ම ය. ශ්‍රාවක තෙමේ මෙසේ මහත් සාද්ධි
ඇත්තේ මෙසේ මහත් අනුභාව ඇත්තේ වන්නේ නම්, ශාස්තෘ තෙමේ-
අනෝ සුදුමැ!” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම සලකත්. ආයුෂමත් සාගත තෙරුන්
ගැණ එසේ නො සලකත්.

12. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ අසු දහසක් ගම් ප්‍රධානයන්ගේ
සිතේ අදහස තම සිතින් දෑත අනුපිළිවෙලකතාව වදාළ සේක. එනම්-
දුනකථාව, ශීලකථාව, සවභීකථාව, කාමයන් දුක්ඛව, ලාමකඛව, කෙලෙසීම,
පැවිද්දෙහි අනුසස් වදාළ සේක.

13. යම් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන් සුදුසු වූ සිත් ඇත්තන්
මොළොක් වූ සිත් ඇත්තන් නො වැසුනු සිත් ඇත්තන් නො හැකුළුනු සිත්
ඇත්තන් පහත් සිත් ඇත්තන් ද කොට දත් සේක් ද, එකල්හි බුදුවරයන්ගේ
තමන් ම පියොවින් උසස් බවට පැමිණියා වූ යම් ධර්මදෙශනාවක් වේ ද,
ඒ දූඛ සත්‍යය සමුදයසත්‍යය නිරෝධසත්‍යය මාභීසත්‍යය යන වතුසත්‍යය
ප්‍රකාශ කළ සේක. පහ වූ කිලුටු ඇති පිරිසිදු වස්ත්‍රයක් මනා කොට
සායම් අල්ලා ගන්නේ යම් සේ ද, එසේ ම ඒ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයන්ට
ඒ ආසනයෙහි දී ම “යමක් හට ගැණීම ස්වභාවය කොට ඇත්තේ ද,
ඒ සියල්ල නිරුද්ධ වීම ස්වභාවය කොට ඇතැ” යි පහ වූ රාගාදී රජස්
ඇති පහ වූ කෙලෙස් මල ඇති සොනාපනතිමග්ගඤ්ඤාය පහළ වූයේ ය.

14. තෙ දිට්ඨධම්මො පතනධම්මො විදිතධම්මො පරියොගාලුකධම්මො තිණණ්ඨි විචික්ඛිත්ථ, විගතකථඛකථා වෙසාරජ්ජප්පතනා අපරජ්ජව්වයා සන්ත්තසාසනෙ භගවතනා එතදවොචු: “අභික්ඛන්තං භනෙන, අභික්ඛන්තං භනෙන, සෙය්‍යථාපි භනෙන, නික්ඛුජ්ජනං වා උක්ඛුජ්ජෙය්‍ය, පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය, මුලුභස්ස වා මග්ගං ආවිකේඛය්‍ය, අකුකාරෙ වා තෙලපජ්ජානං ධාරෙය්‍ය ‘වක්ඛුමන්තො රුපාති දක්ඛිනති’ ති, එවමෙව. භගවතා අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එතෙ මයං භනෙන, භගවතනං සරණං ගච්ඡාම ධම්මඤ්ච භික්ඛුසම්ඝඤ්ච. උපාසකො තො භගවා ධාරෙතු අජ්ජනගෙන පාණ්ණපෙන සරණං ගතෙ”ති.

15. අථ බො සොණස්ස කොළීවීසස්ස එතදහොසි: “යථා යථා බො අහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, නසිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාචසතා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිපුද්ධං සම්බලිබ්බිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. යනනුතාහං කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්ම අනගාරියං පබ්බජෙය්‍ය” තති.

16. අථ බො තාති අසීති ගාමිකසහස්සාති භගවතො නාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා උට්ඨායාසතා භගවතනං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කමීසු. අථ බො සොණො කොළීවීසො අවිරපක්කන්තොසු තෙසු අසීති යා ගාමිකසහස්සෙසු යෙන භගවා තෙනුපසම්බම්. උපසම්බම්භි: භගවතනං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තො බො සොණො කොළීවීසො භගවතනං එතදවොච: “යථා යථාහං භනෙන, භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, නසිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාචසතා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිපුද්ධං සම්බලිබ්බිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. ඉච්ඡාමගං භනෙන, කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්ම අනගාරියං පබ්බජිතුං. පබ්බාජෙතු මං භනෙන, භගවා” ති. අලත්ථ බො සොණො කොළීවීසො භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජං. අලත්ථ උපසමපදං.

17. අවිරුපසමපන්නො ව පතායස්මා සොණො සීතවතෙ විහරති. තස්ස අච්චාරද්ධවිරියස්ස චක්ඛමතො පාදා භිජ්ජංසු. චක්ඛමො ලොභිතෙන චුට්ඨො හොති සෙය්‍යථාපි ගවාසානනං.

18. අථ බො ආයස්මතො සොණස්ස රහොගතස්ස පතිසලලීනස්ස එවං වෙනසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: “යෙ බො කෙවි භගවතො සාවකා ආරද්ධවිරියා විහරන්ති, අහං තෙසං අඤ්ඤානරො. අථ ව පන මෙ න අනුපාදය ආසවෙහි විතතං විමුවෙති. සංවිජ්ජන්ති බො පන මෙ කුලෙ හොගා. සක්කා හොගෙ ව භුඤ්ජිතුං. පුඤ්ඤාති ව කාතුං. යනනුතාහං භිතායාවන්තිත්වා හොගෙ ව භුඤ්ජෙය්‍යං. පුඤ්ඤාති ව කරෙය්‍ය” තති.

19. අථ බො භගවා ආයස්මතො සොණස්ස වෙනසා වෙතො පරිචිතක්ක මඤ්ඤාය සෙය්‍යථාපි තාම බලවා පුරිසො සම්මිඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සම්මිඤ්ජෙය්‍ය, එවමෙව ගිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ අන්තර්ගිතො සීතවතෙ පාතුරහොසි.

14. දුටු දහම් ඇති පැමිණි දහම් ඇති අවබෝධ කළ දහම් ඇති නුවණින් බැස ගත් දහම් ඇති තරණය කළ විවිකිවෑ ඇති පහ වූ 'කෙසේ කෙසේ ද' යි පැවති සැක ඇති විශාරදභාවයට පැමිණි බුදුසසුන්හි අනුන්ගේ උපකාර නො වුව මනා වූ ඔහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ: "සාමිනි, ඉතා යහපත් ය. සාමිනි, ඉතා යහපත් ය. සාමිනි, යටිකුරු කරණ ලද්දක් යම් සේ උඩුකුරු කරන්නේ ද, වසන ලද්දක් යම් සේ විවෘත කරන්නේ ද, මං මුළු වුවහුට මාගිය යම් 'සේ' කිසිත්තේ ද, 'ඇස් ඇත්තෝ රූප දකින්නාහු' ය' යි ගතදුරෙහි තෙල් පහනක් යම් සේ දරන්නේ ද, එපරිද්දෙන් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් ක්‍රමයෙන් ධර්මය තෙමේ ප්‍රකාශ කරණ ලද්දේ ය. සාමිනි, ඒ අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද නවලොකොත්තර ධර්මය ද අභ්‍යායාසී පුද්ගල භික්ෂුසමාසාද සරණ කොට යමු. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අද පටන් අප දිවි තෙක් සරණ ගියා වූ උපාසකයන් කොට දරණසේක්වා" යි.

15. එකල්හි කොළිවිසසොණයන්ට "මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යම් යම් පරිද්දෙකින් දෙසන ලද ධර්මය දැනීම ද, ගිහිගෙයි වසන්නහු විසින් එකානුයෝගී පරිපූර්ණ වූ නැම ලෙසින් පිරිසිදු වූ සඞ්ඛලිබ්භ වූ බ්‍රහ්මවයාසියෙහි නැසීරීම පහසු නො වේ. මම කෙසේ රැවුල් බහා කසාවත් හැද ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිදිවන්නෙමි නම් යෙහෙකැ" යි මේ සිත් වී ය.

16. ඉන් පසු ඒ අසුදහසක් ගම් වැස්සෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාසිතය ඉතා සතුටින් පිළිගෙන අනුමෝදන් වී හුතස්තෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට ගියහ. ඉක්බිති කොළිවිස සොණ තෙමේ ඒ අසු දහසක් ගම් ප්‍රධානයන් ගිය නොබෝ වේලාවකදී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් කොළිවිස සොණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට "සාමිනි, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යම් යම් පරිද්දෙකින් දෙශනා කරණ ලද ධර්මය දැනීම ද එකානුයෝගී පරිපූර්ණ වූ නැම ලෙසින් පිරිසිදු වූ සඞ්ඛලිබ්භ වූ මේ බ්‍රහ්මවයාසියෙහි නැසීරීම ගිහිගෙයි වසන්නහුට පහසු නො වේ. සාමිනි, මම කෙසේ රැවුල් බහා කසාවත් හැද ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිදි වන්නට කැමැත්තෙමි. සාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා පැවිදි කරණසේක්වා" යි සැලකෙළේ ය. කොළිවිස සොණතෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි පැවිද්ද ලැබුයේ ය. උපසම්පදාව ලැබුයේ ය.

17. උපසපන් ඒමෙන් නොබෝ කල් ඇති ආයුෂමත් සොණ තෙමේ සිතවනායෙහි වෙසෙ සි. බලවත් වීර්යය ඇති ව සක්මන් කරන්නා වූ ඒ සොණ තෙරුන්ගේ පතුල් පැළුණේ ය. සක්මන ගවයන් මරණ නැතක් සේ ලෙසින් නැවැරුණේ ය.

18. ඉක්බිති රතොගන වූ විවේකයට පැමිණ හුන්නා වූ ආයුෂමත් සොණ තෙරුන්ට "භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ යම් කිසි ශ්‍රාවක කෙනෙක් පටන් ගත් වීර්යය ඇත්තෝ ව වෙසෙත් ද, මම උන්වහන්සේලා අතුරෙහි එක්තරා එකෙක් වෙමි. එහෙත් මාගේ සිත උපාදාන රහිත ව (නාෂණාදුෂ්ටි වශයෙන් අල්ලා නො ගෙන) කාමාදිආශ්‍රවයන්ගෙන් නො මිදේ. මාගේ ගෙයි භොගයෝ ඇත්තාහු ම ය. සම්පත් අනුතව කරන්නටත් පින් කරන්නටත් හැකි ය. මම ගිහි බවට පෙරැළි සම්පත් අනුතව කරන්නෙමි නම්, පිණුන් කරන්නෙමි නම්. යෙහෙකැ" යි මෙසේ අදහසක් උපන්නේ ය.

19. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් සොණ තෙරුන්ගේ සිතේ අදහස තම සිතින් දූත බලවත් පුරුෂයෙක් නැකිථැ අතක් යම් සේ දිගු කරන්නේ හෝ වේ ද, දිගු කළ අතක් යම් සේ හකුළන්නේ හෝ වේ ද, එපරිද්දෙන් ගිජුකුළුවව්වෙහි අතුරු දහන් වූ සේත් සිතවනායෙහි පහළ වූ සේක.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

20. අප්ථ ඛො භගවා සමඛනුලෙහි භික්ඛුහි සද්ධිං සෙනාසනවාරිකං ආභිණ්ඛන්තො යෙනායසමතො සොණස්ස වඛ්ඛමො තෙනුපසඛකම්. අදදසා ඛො භගවා ආයසමතො සොණස්ස වඛ්ඛමං ලොභිතෙන චුට්ඨං. දිසවාන භික්ඛු ආමන්තෙහි: “කස්ස ඛවායං භික්ඛවෙ, වඛ්ඛමො ලොභිතෙන චුට්ඨො සෙය්‍යථාපි ගවාසානන” නති. “ආයසමතො භන්තෙ, සොණස්ස අවචාරද්ධි විරියස්ස වඛ්ඛමතො පාද භිජ්ජංසු. නස්සායං වඛ්ඛමො ලොභිතෙන චුට්ඨො සෙය්‍යථාපි ගවාසානන” නති.

21. අප්ථ ඛො භගවා යෙනායසමතො සොණස්ස විහාරො තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්භා පඤ්ඤතෙන ආසනෙ නිසීදි. ආයසමාපි ඛො සොණො භගවන්තං අභිවාදෙභා ඵකමන්තං නිසීදි. ඵකමන්තං නිසීන්තං ඛො ආයසමන්තං සොණං භගවා ඵතදවොච: “නනු තෙ සොණ, රතොගතස්ස පතිසලලිතස්ස ඵචං වෙතසො පරිවිතකෙකා උදපාදි: ‘යෙ ඛො කෙවි භගවතො සාවකා අවචාරද්ධිවිරියා විතරන්ති, අතං තෙසං අඤ්ඤතරො. අප්ථ ච පන මෙ ත අනුපාදය ආසවෙහි වින්තං විමුවෙති. සංවිජ්ජන්ති ඛො පන මෙ කුලෙ නොගා. සකකා නොගෙ ච භුඤ්ජිතුං පුඤ්ඤති ච කාතුං. යනනුනාතං භීතායාවතතිභා නොගෙ ච භුඤ්ජෙය්‍යං. පුඤ්ඤති ච කතෙය්‍ය’ නති. ‘ඵචං භන්තෙ’ ති.

22. “තං කිමමඤ්ඤසි සොණ, කුසලො තං පුබ්බෙ අගාරිකභූතො විණාය තනතිස්සරෙ?” ති. “ඵචං භන්තෙ” ති. “තං කිමමඤ්ඤසි සොණ, යද්ද තෙ විණාය තනතියො අවචායනා තොන්ති, අපි නු තෙ විණා තසම් සමයෙ සරවතී වා තොති කමමඤ්ඤ වා?” ති. “නො හෙතං භන්තෙ” ති. “තං කිමමඤ්ඤසි සොණ, යද්ද තෙ විණාය තනතියො අතිසිච්චා හොන්ති, අපි නු තෙ විණා තසම් සමයෙ සරවතී වා තොති කමමඤ්ඤ වා?” ති. “නො හෙතං භන්තෙ” ති. “තං කිමමඤ්ඤසි සොණ, යද්ද තෙ විණාය තනතියො තෙව අවචායනා තොන්ති නාතිසිච්චා, සමෙ ගුණෙ පතිට්ඨිතා, අපි නු තෙ විණා තසම් සමයෙ සරවතී වා තොති කමමඤ්ඤ වා?” ති. “ඵචං භන්තෙ” ති.

23. “ඵචමෙව ඛො සොණ, අවචාරද්ධිවිරියං උද්ධවචාය සංවත්තති. අතිලිතවිරියං කොසජ්ජාය සංවත්තති. තසමානිහ තං සොණ, විරියසමනං¹ අභිට්ඨං. ඉන්ද්‍රියානඤ්ඤ සමනං² පටිවිජ්ඣ. තත්ථ ච නිමිත්තං ගණ්හාති” ති. “ඵචං භන්තෙ” ති ඛො ආයසමා සොණො භගවතො පච්චස්සොසි.

24. අප්ථ ඛො භගවා ආයසමන්තං සොණං ඉමිනා ඔවාදෙන ඔවදිභා සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමම්ඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමම්ඤ්ජෙය්‍ය, ඵචමෙව සීතවතෙ ආයසමතො සොණස්ස පමුබ්බෙ අන්තර්ගතො ගිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ පාතුරහොසි.

1. “විරියසමථං.” ජ 8.

2. “ඉන්ද්‍රියානඤ්ඤ සමථං.” ජ 8

20. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බොහෝ භික්ෂූන් සමග සෙනාසන වාරිකාවෙහි වඩනා සේක් ආයුෂමත් සොණ තෙරුන්ගේ සක්මන වෙතට එළඹි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් සොණ තෙරුන්ගේ ලෙසින් වැකුනු සක්මන දුටු සේක. දෑක භික්ෂූන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, ගවයන් මරණ තැනක් සේ ලෙසින් වැසී ඇති මේ සක්මන කවරකුගේ ද?” “සාමිනි, දැඩි සේ පටන් ගත් වීයාය ඇති ව සක්මන් කරන්නා වූ සොණ තෙරුන්ගේ පතුල් පැළෙන් ය. උන් වහන්සේගේ මේ සක්මන ගවයන් මරණ තැනක් සේ ලෙසින් වැකුනේ ය.”

21. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් සොණ තෙරුන්ගේ වෙහෙරට වැඩි සේක. වැඩ පැණවූ අසුනෙහි වැඩ හුන් සේක. ආයුෂමත් සොණ ස්ථවිර තෙමේ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් සොණ තෙරුන්ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක: “සොණ, රහොගත වූ විවෙකයට පැමිණ හුන් තට ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ යම් කිසි ශ්‍රාවක කෙනෙක් පටන් ගත් වීයාය ඇත්තෝ ව වෙසෙත් ද, මම උන්වහන්සේලා අතුරෙහි එක්තරා එකෙක් වෙමි. එකෙක් මාගේ සිත තෘෂ්ණාදූෂිතවශයෙන් අල්ලා නො ගෙන කාමාදිආශ්‍රවයන්ගෙන් නො මිදෙයි. මාගේ ගෙයි නොගයෝ ඇත්තාහු ම ය. සමපත් අනුභව කරන්න-ටත් පින් කරන්නටත් හැක්කේ ය. මම ගිහිබවට පෙරළී සමපත් අනුභව කරන්නෙමි නම්, පිණුන් කරන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි මේ සිත පහළ වූයේ නො වේ ද?” “සාමිනි, එසේ ය.”

22. “සොණ, ඒ කිමැ යි සිතන්නෙහි ද? තෝ පෙර ගිහි වූයේ විණා වාදනයෙහි දක්ෂ වූයෙහි ද?” “සාමිනි, එසේ ය”. “සොණ, ඒ කිමැ යි සිතන්නෙහි ද? යම් කලෙක තාගේ විණාවෙහි තත් තදින් අදනා ලද්දේ ඉතා තද වූයේ වේ ද, කිම, එකල්හි තාගේ විණාව මිහිරි හඬ ඇත්තී හෝ කමීයට යොග්‍ය වූවා හෝ වේ ද?” “සාමිනි, මේ නො වේ ම ය.” “සොණ, ඒ කිමැ යි සිතන්නෙහි ද? යම් කලෙක තාගේ විණාවෙහි තත් ඉතා ලිහිල් වූයේ වේ ද, කිම, එකල්හි තාගේ විණාව මිහිරි හඬ ඇත්තී හෝ කමීයට යොග්‍ය වූවා හෝ වේ ද?” “සාමිනි, මේ නො වේ ම ය.” “සොණ, ඒ කිමැ යි සිතන්නෙහි ද? යම් කලෙක තාගේ විණාවෙහි තත් ඉතා තද නො වූයේ ඉතා ලිහිල් නො වූයේ සමගුණයෙහි පිහිටියේ වේ ද, කිම, එකල්හි තාගේ විණාව මිහිරි හඬ ඇත්තී හෝ කමීයට යොග්‍ය වූවා හෝ වේ ද?” “සාමිනි, එසේ වන්නී ය.”

23. “සොණ, එපරිද්දෙන් ම දැඩි ව ගත් වීයාය උඩගුවට පිණිස පවතී. ඉතා සැහවුනු (හැකුළු) වීයාය කුසිතබව පිණිස පවතී. සොණ, එහෙයින් තෝ වීයායාගේ සමබව ඉටා ගණුව. ඉදුරන්ගේ සමබව දූත ගණුව. එහි නිමිති ද ගණුව.” “සාමිනි, එසේ ය” යි ආයුෂමත් සොණ ස්ථවිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්නේ ය.

24. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් සොණ තෙරුන්ට මේ අවවාදයෙන් අවවාද දී බලවත් පුරුෂයෙක් හැකිපෑ අතක් යම් සේ දිගු කරන්නේ ද, දිගු කළ අතක් යම් සේ හකුළන්නේ ද, එපරිද්දෙන් සිත චතයෙහි ආයුෂමත් සොණ තෙරුන්ගේ ඉදිරියෙහි අතුරාදහන් වූ සේක් ගිජුකුළුපව්වෙහි පහළ වූ සේක.

25. අථ බො ආයස්මා සොණො අපරොන සමයෙන විරියසමනං අභිධායි. ඉන්ද්‍රියානඤ්ච සමනං පටිවිජ්ඣි. නත්ථ ච නිමිත්තං අග්ගහෙසි. අථ බො ආයස්මා සොණො එකො වුපකටෙය් අස්මතො ආතාපී පතිනතො විහරතො න විරසෙව යස්සත්ථය භූලපුත්තා සමමදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති, වදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජා මිත්වා. “ඛිණං ජාති. වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං. කතං කරණියං. නාපරං ඉත්තතායා” ති අභිඤ්ඤාසී.¹ අඤ්ඤානරො ච පනායස්මා සොණො අරහතං අගොසී.

26. අථ බො ආයස්මතො සොණස්ස අරහතං පත්තස්ස එතදගොසී: “යනුනාහං භගවතො සන්තිකෙ අඤ්ඤං බ්‍යාකරෙය්” නති. අථ බො ආයස්මා සොණො යෙන භගවා තෙනුපසිඤ්ඤති. උපසිඤ්ඤති භගවතං අභිවාදෙත්වා එකමනං නිසීදි. එකමනං නිසින්නං බො ආයස්මා සොණො භගවතං එතදවොච.

27. “යො සො භතෙන, භික්ඛු අරහං ඛිණාසවො වුසිතවා කත-කරණියො ඕතිනහාරො අනුප්පත්තසද්ධො පරිකම්භිභවසඤ්ඤාජනො සමමදඤ්ඤා විමුත්තො, සො ඒ ධාතාති අභිමුත්තො හොති: තෙකම්මාධි මුත්තො හොති. පටිච්චෙකාධිමුත්තො හොති. අබ්‍යාපජ්ඣාධිමුත්තො හොති. උපාදනකම්මාධිමුත්තො හොති. වණ්ණකම්මාධිමුත්තො හොති. අසමො-හාධිමුත්තො හොති.

28. “සියා බො පන භතෙන ඉධෙකච්චස්ස ආයස්මතො එවමස්ස: ‘කෙවලං සද්ධාමත්තකං නුත අයමායස්මා නිසායා තෙකම්මාධිමුත්තො’ ති. න බො පනෙනං භතෙන, එවං දට්ඨබ්බං. ඛිණාසවො භතෙන, භික්ඛු වුසිතවා කතකරණියො කරණියමත්තො² අසමනුපස්සන්තො කතස්ස වා පතිවයං, බයා රාගස්ස චිතරාගතො තෙකම්මාධිමුත්තො හොති. බයා දොසස්ස චිතදොසතො තෙකම්මාධිමුත්තො හොති. බයා මොහස්ස චිතමොහතො තෙකම්මාධිමුත්තො හොති.

29. “සියා බො පන භතෙන, ඉධෙකච්චස්ස ආයස්මතො එවමස්ස: ‘ලාභසකකාරසිලොකං නුත අයමායස්මා නිසාමයමාතො පටිච්චෙකාධි-මුත්තො’ ති. න බො පනෙනං භතෙන, එවං දට්ඨබ්බං. ඛිණාසවො භතෙන, භික්ඛු වුසිතවා කතකරණියො කරණියමත්තො අසමනුපස්සන්තො කතස්ස වා පතිවයං, බයා රාගස්ස චිතරාගතො පටිච්චෙකාධිමුත්තො හොති. බයා දොසස්ස චිතදොසතො පටිච්චෙකාධිමුත්තො හොති. බයා මොහස්ස චිතමොහතො පටිච්චෙකාධිමුත්තො හොති.

1. “අභිඤ්ඤාසී” ම ඡ සා.

2. “කරණියමත්තො” යි වු. ම ඡ සා. “කරණියා අත්තතො” අංගුත්තරපාළි.

25. ඉක්බිති ආයුෂමන් සොණ සඨවිර තෙමේ පසු කාලයෙහි වීර්යයාගේ සමබව ඉටි ය. ඉඳුරන්ගේ සමබව දන්තේ ය. එහි නිමිති ද ගත්තේ ය. ඉක්බිති ආයුෂමන් සොණ සඨවිර තෙමේ එකලා වූයේ වෙන් වූයේ නිරතුරු සිහි ඇත්තේ කෙළෙස් තවන වීර්යය ඇත්තේ භාවනාවට යැවූ සිත් ඇති ව වාසය කරණුයේ යමක් පිණිස කුලපුත්‍රයෝ මනා කොට ම ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිදි වෙත් ද, නිරුත්තර වූ මාගීබුහුමවයාර්ය කෙළවර කොට ඇති ඒ රහත්බව නොබෝ දිනකින් ම තෙමේ විශිෂ්ටඥනයෙන් දෑත ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට (ඊට) පැමිණ විසී ය. “ජාතියක්ෂය විය. බ්‍රහ්මසර වැස නිමවන ලදී. සිවු මගින් කළ යුතු කටයුතු කරණ ලදී. මේ රහත්බව පිණිස අනෙකක් නැතැ” යි දන්තේ ය. ආයුෂමන් සොණ සඨවිර තෙමේ රහතන් අතුරෙහි එක්තරා නමක් වී ය.

26. ඉක්බිති රහත්බවට පැමිණි ආයුෂමන් සොණ තෙරුන්ට “මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි අභීත්තිය ප්‍රකාශ කරන්නෙහි නම්, යෙහෙකැ” යි මේ සිත් වී ය. එකල ආයුෂමන් සොණ සඨවිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගියේ ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් ආයුෂමන් සොණ සඨවිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය:

27. “සාමිනි, යම් ඒ මහණෙක් තෙමේ රහත් වූයේ ගෙවා දූමු කාමාදි ආශ්‍රව ඇත්තේ වැස නිම කළ බ්‍රහ්මසර ඇත්තේ සිවුමගින් කොට නිම කළ කටයුතු ඇත්තේ බහා තැබූ බර ඇත්තේ පැමිණි රහත්බව ඇත්තේ ගෙවූ බවබැඳුම් ඇත්තේ මනා කොට සිවුමගනුවණින් දෑත මිදුනේ ඵෙ ද, ඒ මහණ තෙමේ කරුණු සයක් ප්‍රත්‍යක්ෂ කළේ වේ: නෛෂ්ක්‍රමය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. ප්‍රච්චේකය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. අභීත්තිය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. උපාදානක්ෂය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. නාෂණාක්ෂය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. අසම්මොහය (නිව්‍රාණය)* ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය.

28. “සාමිනි, මෙහි ඇතැම් ආයුෂමනකුහට ‘මේ ආයුෂමන් තෙමේ හුදෙක් (ප්‍රතිවේධප්‍රඥර්භව) ශුඛාමාත්‍රයක් නිසා නෛෂ්ක්‍රමය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ඥ’ යි කිසි විටෙක මෙසේ අදහස් වන්නේ ය. සාමිනි, මේ ප්‍රකාශය මෙසේ නො දන යුතු ය. සාමිනි, ගෙවා දූමු කාමාදි ආශ්‍රව ඇති වැස නිම කළ බ්‍රහ්මසර ඇති සිවුමගින් කොට නිම කළ කටයුතු ඇති මහණ තෙමේ නමා විසින් සිවුමගින් කළයුතු තවත් කටයුතු ඇතැයි හෝ කළ (භාවනා) කමියාගේ නැවත (කිරීමෙන්) වැඩිමත් හෝ නො දක්නේ, රාගය ක්ෂය වීමෙන් පහ වූ රාගය ඇති බැවින් නෛෂ්ක්‍රමය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. දෝෂය ක්ෂය වීමෙන් පහ වූ දෝෂය ඇති බැවින් නෛෂ්ක්‍රමය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. මොහය ක්ෂය වීමෙන් පහ වූ මොහය ඇති බැවින් නෛෂ්ක්‍රමය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය.

29. “සාමිනි, මෙහි කිසි ආයුෂමනකුහට ‘මේ ආයුෂමන් තෙමේ ලාභසන්කාර කිර්තිය කැමැති වෙමින් ප්‍රච්චේකය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ඥ’ යි කිසි විටෙක මෙසේ අදහස් වන්නේ ය. සාමිනි, මේ මෙසේ නො දන යුතු ය. සාමිනි, ගෙවා දූමු කාමාදි ආශ්‍රව ඇති වැස නිම කළ බ්‍රහ්මසර ඇති සිවුමගින් කොට නිම කළ කටයුතු ඇති මහණ තෙමේ නමා විසින් කළ යුතු කටයුතු ඇතැයි හෝ කළ කමියාගේ නැවත වැඩිමත් හෝ නො දක්නේ, රාගය ක්ෂය වීමෙන් පහ වූ රාගය ඇති බැවින් ප්‍රච්චේකය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ වේ. දෝෂය ක්ෂය වීමෙන් පහ වූ දෝෂය ඇති බැවින් ප්‍රච්චේකය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ වේ. මොහය ක්ෂය වීමෙන් පහ වූ මොහය ඇති බැවින් ප්‍රච්චේකය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ වේ.

* උපග්‍රන්ථ බලන.

30. “සියා බො පන භනෙන, ඉබේකච්චස්ස ආයසමනො ඵවමස්ස ‘සීලබ්බතපරාමාසං නුත අයමායසමා සාරතො පච්චාගච්ඡන්තො අබ්බාප-ඡකාධිමුත්තො”ති. න බො පනෙනං ඵලං දට්ඨබ්බං. ඕණාසවො භනෙන, තිකඛු චුසිතවා කතකරණියො කරණියමත්තනො අසමුප්පස්සන්තො කතස්ස වා පතිවයං, බයා රාගස්ස චිතරාගතතා අබ්බාපඡකාධිමුත්තො හොති. බයා දොසස්ස චිතදොසතතා අබ්බාපඡකාධිමුත්තො හොති. බයා මොහස්ස චිතමොහතතා අබ්බාපඡකාධිමුත්තො හොති. -පෙ- බයා රාගස්ස චිතරාගතතා උපාද්‍යතකකියාධිමුත්තො හොති. බයා දොසස්ස චිතදොසතතා උපාද්‍යතකකියාධි-මුත්තො හොති. බයා මොහස්ස චිතමොහතතා උපාද්‍යතකකියාධිමුත්තො හොති. -පෙ- බයා රාගස්ස චිතරාගතතා වණ්ණකකියාධිමුත්තො හොති. බයා දොසස්ස චිතදොසතතා වණ්ණකකියාධිමුත්තො හොති. බයා මොහස්ස චිතමොහතතා වණ්ණකකියාධිමුත්තො හොති. -පෙ- බයා රාගස්ස චිතරාගතතා අසමමානාධිමුත්තො හොති. බයා දොසස්ස චිතදොසතතා අසමමානාධිමුත්තො හොති. බයා මොහස්ස චිතමොහතතා අසමමානාධි-මුත්තො හොති.

31. “ඵලං සමමා විමුත්තවිතතාස්ස භනෙන, තිකඛුනො භුසා වෙට්ඨි වකඛු විඤ්ඤායා රූපා වකඛුස්ස ආපාථං ආගච්ඡන්ති, නෙවස්ස විතතං පරියාදියන්ති. අමිසසිකතමෙවස්ස විතතං හොති සීනං ආනෙජ්ජපත්තං. වයඤ්චස්සානු-පස්සති. භුසා වෙට්ඨි සොනවිඤ්ඤායා සද්දං -පෙ- ඝාණවිඤ්ඤායා ගඤ්ඤා -පෙ- ජ්වහා විඤ්ඤායා රූපා -පෙ- කායවිඤ්ඤායා ථොට්ඨ්ඨං -පෙ- මනෝවිඤ්ඤායා ධම්මා මනස්ස ආපාථං ආගච්ඡන්ති, නෙවස්ස විතතං පරියාදියන්ති. අමිසසිකතමෙවස්ස විතතං හොති සීනං ආනෙජ්ජපත්තං. වයඤ්චස්සානු-පස්සති.

32. “සෙය්‍යථාපි භනෙන, සෙලො පබ්බතො අච්ඡද්දො අසුසිරො ඵකසනො, පුරුසභිමාය වෙට්ඨි දිසාය ආගච්ඡියා භුසා වානචුට්ඨි, නෙව නං සසිකමෙපය්‍ය. න සමපකමෙපය්‍ය. න සමපවෙධෙය්‍ය. පච්ඡිමාය වෙට්ඨි දිසාය ආගච්ඡියා භුසා වානචුට්ඨි -පෙ- උත්තරාය වෙට්ඨි දිසාය ආගච්ඡියා භුසා වානචුට්ඨි -පෙ- දකඛිණාය වෙට්ඨි දිසාය ආගච්ඡියා භුසා වානචුට්ඨි, නෙව නං සසිකමෙපය්‍ය. න සමපකමෙපය්‍ය. න සමපවෙධෙය්‍ය. ඵවමෙව බො භනෙන, ඵලං සමමා විමුත්තවිතතාස්ස තිකඛුනො භුසා වෙට්ඨි වකඛු විඤ්ඤායා රූපා වකඛුස්ස ආපාථං ආගච්ඡන්ති, නෙවස්ස විතතං පරියාදියන්ති. අමිසසිකත-මෙවස්ස විතතං හොති සීනං ආනෙජ්ජපත්තං. වයඤ්චස්සානු-පස්සති. භුසා වෙට්ඨි සොනවිඤ්ඤායා සද්දං -පෙ- ඝාණවිඤ්ඤායා ගඤ්ඤා -පෙ- ජ්වහා-විඤ්ඤායා රූපා -පෙ- කායවිඤ්ඤායා ථොට්ඨ්ඨං -පෙ- මනෝවිඤ්ඤායා ධම්මා මනස්ස ආපාථං ආගච්ඡන්ති, නෙවස්ස විතතං පරියාදියන්ති. අමිසසිකතමෙවස්ස විතතං හොති සීනං ආනෙජ්ජපත්තං. වයඤ්චස්සානු-පස්සති” ති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

30. “ඝාමිනී, මෙහි කිසි ආයුෂ්මනකුතං ‘මේ ආයුෂ්මත් තෙමේ එකානනයෙන් සීලබ්බතපරාමාසය සාරවශයෙන් ගණිමින් රහත්බව ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ඥෙ’ යි කිසි විටෙක මෙසේ අදහස් වන්නේ ය. ඝාමිනී, මේ මෙසේ නො දන යුතු ය ඝාමිනී, ගෙවා දුමු කාමාදි ආශ්‍රව ඇති වැස නිම කළ බමසර ඇති සිවුමගින් කොට නිම කළ කටයුතු ඇති මනණ තෙමේ තමන් විසින් කටයුතු ඇතැයි හෝ කළ කමියාගේ නැවත වැඩීමක් හෝ නො දක්නේ, රාගය ඝෂය චීමෙන් පහ වූ රාගය ඇති බැවින් රහත්බව ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. දෝෂය ඝෂය චීමෙන් පහ වූ දෝෂය ඇති බැවින් රහත්බව ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. මොහය ඝෂය චීමෙන් පහ වූ මොහය ඇති බැවින් රහත් වූයේ ය. -පෙ- රාගය ඝෂය චීමෙන් පහ වූ රාගය ඇති බැවින් උපාදානඝෂයය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. දෝෂය ඝෂය චීමෙන් පහ වූ දෝෂය ඇති බැවින් උපාදානඝෂයය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. මොහය ඝෂය චීමෙන් පහ වූ මොහය ඇති බැවින් උපාදානඝෂයය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. -පෙ- රාගය ඝෂය චීමෙන් පහ වූ රාගය ඇති බැවින් තෘෂණාඝෂයය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. දෝෂය ඝෂය චීමෙන් පහ වූ දෝෂය ඇති බැවින් තෘෂණාඝෂයය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. මොහය ඝෂය චීමෙන් පහ වූ මොහය ඇති බැවින් තෘෂණාඝෂයය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. -පෙ- රාගය ඝෂය චීමෙන් පහ වූ රාගය ඇති බැවින් අසමේවාහය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. දෝෂය ඝෂය චීමෙන් පහ වූ දෝෂය ඇති බැවින් අසමේවාහය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. මොහය ඝෂය චීමෙන් පහ වූ මොහය ඇති බැවින් අසමේවාහය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය.

31. “ඝාමිනී, මෙසේ මනා කොට මුදුනු සිත් ඇති රහත් මනණහුගේ ඇස්හමුවට ඉදින් වකුබ්බිඤ්ඤාණයෙන් දන යුතු වූ බලවත් (දිව්‍යමය වූ හෝ) රූපයෝ පෑමිණෙත් ද, ඒ රහත්හුගේ සිත නො ම අල්ලා ගණිත් (නො මගිත්.) ඒ රහත්හුගේ සිත අරමුණ හා අමුණ වූයේ ම පිහිටියේ නො සැලෙන බවට පෑමිණියේ වේ. ඒ අරමුණේ විනාශය ද දකි සි. සොනවිඤ්ඤාණයෙන් දන යුතු බලවත් ශබ්දයෝ -පෙ- ඝාණවිඤ්ඤාණයෙන් දන යුතු වූ බලවත් ගඤ්ඤාණයෝ -පෙ- ජීව්‍යාච්ඤාණයෙන් දන යුතු වූ බලවත් රසයෝ -පෙ- කායවිඤ්ඤාණයෙන් දන යුතු වූ බලවත් ථොට්ඨබ්බයෝ -පෙ- මනෝවිඤ්ඤාණයෙන් දන යුතු වූ බලවත් ධර්මයෝ සිත් හමුවට පෑමිණෙත් ද, ඒ රහත්හුගේ සිත මැඩ නො ගණිත්. ඒ රහත්හුගේ සිත අමුණ වූයේ ම පිහිටියේ නිසල බවට පෑමිණියේ වේ. ඒ ධම්මාරම්භණයාගේ විනාශය ද දකි සි.

32. “ඝාමිනී, කුඩා සිදුරු රහිත වූ මහසිදුරු රහිත වූ එකඝන වූ ගල්පව්වක් (වේ ද), බලවත් වාතමේඝයෙක් පෙරදිගින් එන්නේ, ඒ පචීතය යම් සේ සොලවාලිය නො හැක්කේ ද, තාත්පසින් සොලවාලිය නො හැක්කේ ද, වෙවුලුවා හෙළිය නො හැක්කේ ද, බලවත් වාතමේඝයෙක් පෑයුළදිගින් එන්නේ ද -පෙ- බලවත් වාතමේඝයෙක් උතුරුදිගින් එන්නේ ද, -පෙ- බලවත් වාතමේඝයෙක් දකුණුදිගින් එන්නේ ද, ඒ පචීතය යම් සේ සොලවාලිය නො හැක්කේ ද, කොසි අතින් සොලවාලිය නො හැක්කේ ද, වෙවුලුවා හෙළිය නො හැක්කේ ද, ඝාමිනී, එපරිද්දෙන් මනා කොට මුදුනු සිත් ඇති ඒ රහත්හුගේ ඇස් හමුවට වකුබ්බිඤ්ඤාණයෙන් දන යුතු වූ බලවත් රූපයෝ පෑමිණෙත් ද, ඒ රහත්හුගේ සිත නො ම අල්ලා ගණිත්. ඒ රහත්හුගේ සිත මුණින නො වූයේ ම පිහිටියේ නො සැලෙන බවට පෑමිණියේ වේ. රූපාරම්භණයාගේ විනාශය ද දකි සි. සොනවිඤ්ඤාණයෙන් දන යුතු වූ බලවත් ශබ්දයෝ -පෙ- ඝාණවිඤ්ඤාණයෙන් දන යුතු වූ බලවත් ගඤ්ඤාණයෙන් දන යුතු වූ බලවත් රසයෝ -පෙ- ජීව්‍යාච්ඤාණයෙන් දන යුතු වූ බලවත් ථොට්ඨබ්බයෝ -පෙ- මනෝවිඤ්ඤාණයෙන් දන යුතු වූ බලවත් ධර්මයෝ සිත් හමුවට පෑමිණෙත් ද, ඒ රහත්හුගේ සිත නො ම අල්ලා ගණිත්. ඒ රහත්හුගේ සිත මුණින නො වූයේ ම පිහිටියේ නො සැලෙන බවට පෑමිණියේ වේ. ධම්මාරම්භණයාගේ විනාශය ද දකි සි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

33. “නෙකකමමං අභිමුත්තස්ස පච්චෙකඤ්ච වෙනසො,
අඛ්‍යාපජ්ඣාභිමුත්තස්ස උපාදනකකයස්ස ව;
තණ්හකකයාභිමුත්තස්ස අසමෙවානඤ්ච වෙනසො,
දිස්වා ආයතනුප්පාදං සමමා විත්තං පිමුවති.
34. තස්ස සමමා විමුත්තස්ස සන්තචිත්තස්ස භික්ඛුනො,
කතස්ස පතිවයො නජ්ඣ කරණීයං න විජ්ජති.
35. සෙලො යථා එකස්තො වානෙන න සමීරති,
එවං රූපා රසා සඤ්ඤා ගඤ්ඤා එස්සා ව කෙවලා;
ඉට්ඨා ධම්මා අනිට්ඨා ව නප්පවෙධෙත්ති තාදිනො,
සිත්තං විත්තං විප්පමුත්තං වයඤ්චස්සානුපස්සති” ති.

36. අථ බො භගවා භික්ඛු ආමනෙත්ති: “එවං බො භික්ඛවෙ, කුලපුත්තා අඤ්ඤං ව්‍යාකරොන්ති. අස්සො ව ටුතෙනා. අත්තා ව අනුපජ්ජිතො. අථ ව පතිධෙකවෙව මොඤ්ජුරිසා හසමානකා¹ මඤ්ඤ අඤ්ඤං ව්‍යාකරොන්ති. තෙ පචජා විසාතං ආපජ්ජන්ති” ති.

37. අථ බො භගවා ආයසමන්තං සොණං ආමනෙත්ති: “ඤං බො සි සොණ, සුකුමාලො. අනුජානාමි තෙ සොණ, එකපලාසිකං උපාහන” ති. “අහං බො භනෙන, අසීතිසකට්ඨාගෙ තීරඤ්ඤං ඔසාය අගාරසමා අත්තාරියං පබ්බජිතො සත්තනත්ථිකඤ්ච අණීකං. අථාහං භනෙන, එකපලාසිකං වෙ උපාහනං පරිහරිස්සාමි², තස්ස මෙ භවිස්සන්ති වත්තාරො: ‘සොණො කොළිචිසො අසීතිසකට්ඨාගෙ තීරඤ්ඤං ඔසාය අගාරසමා අත්තාරියං පබ්බජිතො සත්තනත්ථිකඤ්ච අණීකං. සො දුතායං එකපලාසිකාසු උපහනාසු සත්තො’ ති. සවෙ භගවා භික්ඛුසඛස්ස අනුජානිස්සති, අනමපි පරිභුඤ්ජිස්සාමි. තො වෙ භගවා භික්ඛුසඛස්ස අනුජානිස්සති, අනමපි න පරිභුඤ්ජිස්සාමි” ති.

38. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මෙ. කථං කථා භික්ඛු ආමනෙත්ති: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, එකපලාසිකං උපාහනං. න භික්ඛවෙ, දිගුණා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න තිගුණා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න ගණ්ඛගණ්ණපාහනා³ ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා” ති.

39. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සබ්බනිලිකා⁴ උපාහනායො ධාරෙත්ති. -පෙ- සබ්බපීතිකා⁵ උපාහනායො ධාරෙත්ති. සබ්බලොභිතිකා⁶ උපාහනායො ධාරෙත්ති. සබ්බමඤ්ජුරිකා⁷ උපාහනායො ධාරෙත්ති. සබ්බකණ්ඨා⁸ උපාහනායො ධාරෙත්ති. සබ්බමහාරඞ්ගරත්තා උපාහනායො ධාරෙත්ති. සබ්බමනානාමරත්තා උපාහනායො ධාරෙත්ති. මනුස්සා උජ්ඣායනති, භීයන්ති, විපාවෙත්ති: “සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමතොගිනො” ති.

1. “හසමානකා” ම. ජ. සං. PTS ම නු ප. තො වි. “හසමානා” අට්ඨකථා.

2. “අථාහං භනෙන එකපලාසිකං වෙ උපාහනං පරිහරිස්සාමි” ති සීහලකාර-පොඤ්ඤාසු න දිස්සෙන. මරමරකාර පොඤ්ඤා “උපාහනං” න දිස්සෙන.

3. “ගුණ-ගුණ්ණපාහනා” ම ජ සං.

4. “සබ්බනිලිකායො” අ වි. ම නු පා. තො වි. ජ වි.

5. “සබ්බපීතිකායො” ම නු ප. අ වි. තො වි. ජ වි.

6. “සබ්බලොභිතිකායො” ම නු ප. අ වි. තො වි. ජ වි.

7. “මඤ්ජුරිකායො” ම නු ප. අ වි. තො වි. ජ වි.

8. “මඤ්ජුරිකා” ම ජ සං. ම නු ප. අට්ඨකථා.

8. “සබ්බකණ්ඨායො” ම නු ප. අ වි. තො වි. ජ වි.

33. “නෙකබමය, සිත්ති ප්‍රවිච්චෙකය, අබ්‍යාපර්ක්කය, උපාදානකකය, නණ්ණකකය, සිත්ති අසමොහය (යන නම් ඇති රහත්ඛව) අවබෝධ කොට සිටියා වූ රහත්හුගේ සිත ආයතනයන්ගේ ඉපදීම (පිපස්සනා වසයෙන්) දැක මනා කොට (ඵලසමාපත්ති වසයෙන්) මිදේ. (නිවන්අරමුණෙහි පිහිටයි යු සේසි.)

34. ඵලසමාපත්තිවසයෙන් මනා කොට මිදුනු සන්තූන් සිත් ඇති ඵ් රහත් මහණුට කළ කමියාගේ නැවැත වැඩීමෙන් නැත්තේ ය. සිවුමගින් (තවත්) කටයුත්තෙන් විදුමාන නො වේ.

35. එකසන වූ ගල්පච්චේත් සිවුදිගින් හමන හුළගින් යම් සේ නො සැලේ ද, එපරිද්දෙන් සියලු රූප, සද්ද, ගන්ධ, රස, ඵොට්ඨබ්බ යන ආරමමණයෝ ද, ඉෂට වූ හෝ අනිෂට වූ ධම්මාරමමණයෝ ද රහතුන් වහන්සේගේ සිත කම්පිත නො කෙරෙත් ඵ් රහත්හුගේ ඤාතී වූ මැනවින් කෙලෙසුන්ගෙන් මිදුනු සිත විනාශය ද දකී සි.*”

36. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, මෙසේ කුලපුත්‍රයෝ රහත්ඛව ප්‍රකාශ කෙරෙත්. අභිය ද කියන ලද්දේ ය. (මම රහත්මි සි මෙසේ ව්‍යඤ්ඤානවශයෙන්) තෙමේ ද නො එළවන ලද්දේ ය. එතෙත් මෙහි ඇතැම් හිස් පුරුෂයෝ සිතහසෙන්තවුන් මෝ රහත්ඛව ප්‍රකාශ කෙරෙත්. ඔහු පසු ව දුඛට පැමිණෙත්” යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක.

37. නැවැත භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “සොණ, තෝ සියුමැලි ය. සොණ, තට එක් පටලයක් (පටක්) ඇති වහනක් අනුදනිමි” යි ආයුෂමත් සොණ තෙරුන් ඇමතු සේක. “ස්වාමීනි, මම අසුගැල්බරක් මසුරන් ද (එක් අභිකයක් වූ ඇතකු හා ඇතීනියන් සදෙනකුන් ඇති) ඇත් අභික සතක් ද තැර දමා ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිදි වීමි. දැන් මම එක්පටවහනක් දරන් නෙමි නම්, ඵ් මට ‘කොළීපීස සොණ තෙමේ අසුගැල්බරක් මසුරන් ද ඇත් අභික සතක් ද තැර දමා ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිදි වූයේ ය. ඵ් මේ සොණ තෙමේ දැන් එක් පටක් ඇති වහන්හි ඇලුණේ ය’ යි කියන්නෝ වෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුසම්ඝයානට අනුදන්තා සේක් නම්, මමත් පරිභොග කරන්නෙමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂු සම්ඝයානට නො අනුදන්තා සේක් නම්, මමත් පරිභොග නො කරන්නෙමි” යි.

38. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ ඥාතයෙහි දැනැමි කතා කොට “මහණෙනි, එක්පටක් ඇති වහනක් අනුදනිමි. මහණෙනි, දෙපටක් ඇති වහන් නො දැරිය යුතු ය. තෙපටක් ඇති වහන් නො දැරිය යුතු ය. තුන් පටට වැඩි පට ඇති වහන් ද නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාආවාත් වේ” යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක.

39. එකල්හි සභ මහණෝ සම (සියල්ල) නිල් (පැහැයෙන් යුත්) වහන් දරන්. -සෙ- සම්මරන් වන් වහන් දරන්. සම්මරන් වහන් දරන්. සම්මදෙට- වන් වහන් දරන්. සම්මකථ වහන් දරන්. සම්මතනිවන් (රත්වැයන් පිහිටැහැ යුත්) වහන් දරන්. මුසු වූ (තෝ රත්පියුම්මල්පෙති) පැහැ යුත් වහන් දරන්. මිනිස්සු (මොහු) “කාමනොති වූ ගිහින් සේ” යි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

* උපසුත්ථය බලනු.

40. හඟවතො එතමන්. ආරොවෙසු: “න භික්ඛවෙ, සබ්බජීලිකා උපාහනා මාරෙතබ්බා. -පෙ- න සබ්බජීනිකා උපාහනා මාරෙතබ්බා. න සබ්බලොභිනිකා උපාහනා මාරෙතබ්බා. න සබ්බමසෙස්සජීකා උපාහනා මාරෙතබ්බා. න සබ්බකණ්ණා උපාහනා මාරෙතබ්බා. න සබ්බමහාරඞ්ගරත්තා උපාහනා මාරෙතබ්බා. න සබ්බමහානාමරත්තා උපාහනා මාරෙතබ්බා. යො මාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා” ති.

41. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු නීලකවට්ටිකා¹ උපාහනායො මාරෙතති. -පෙ- පීතකවට්ටිකා උපාහනායො මාරෙතති. ලොභිතකවට්ටිකා උපාහනායො මාරෙතති. මසෙස්සජීකවට්ටිකා උපාහනායො මාරෙතති. කණ්ණවට්ටිකා උපාහනායො මාරෙතති. මහාරඞ්ගරත්තවට්ටිකා උපාහනායො මාරෙතති. මහානාමරත්තවට්ටිකා උපාහනායො මාරෙතති. මනුස්සා උඡ්ඤායනති, බියනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි ගිහි කාමහොගිතො” ති.

42. හඟවතො එතමන්. ආරොවෙසු: “න භික්ඛවෙ, නීලකවට්ටිකා උපාහනා මාරෙතබ්බා. -පෙ- න පීතකවට්ටිකා උපාහනා මාරෙතබ්බා. න ලොභිතකවට්ටිකා උපාහනා මාරෙතබ්බා. න මසෙස්සජීකවට්ටිකා උපාහනා මාරෙතබ්බා. න කණ්ණවට්ටිකා උපාහනා මාරෙතබ්බා. න මහාරඞ්ගරත්ත-වට්ටිකා උපාහනා මාරෙතබ්බා. න මහානාමරත්තවට්ටිකා උපාහනා මාරෙතබ්බා. යො මාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා” ති.

43. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු බලලිකබද්ධා² උපාහනායො මාරෙතති. -පෙ- පුට්ඨබද්ධා උපාහනායො මාරෙතති. පාලිගුණ්ණිමා උපාහනායො මාරෙතති. තුලපුණ්ණිකා³ උපාහනායො මාරෙතති. නිත්තිර පත්තිකා උපාහනායො මාරෙතති. මෙණ්ඩවිසාණවට්ටිකා⁴ උපාහනායො මාරෙතති. අජ්චිසාණවට්ටිකා⁵ උපාහනායො මාරෙතති. විචජ්ජිකාලිකා උපාහනායො මාරෙතති. මොරපිඤ්ජපරිසිඛ්ඛිතා⁶ උපාහනායො මාරෙතති. විත්තා උපාහනායො මාරෙතති. මනුස්සා උඡ්ඤායනති, බියනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි ගිහි කාමහොගිතො” ති.

44. හඟවතො එතමන්. ආරොවෙසු: “න භික්ඛවෙ, බලලිකබද්ධා උපාහනා මාරෙතබ්බා. -පෙ- න පුට්ඨබද්ධා උපාහනා මාරෙතබ්බා. න පාලිගුණ්ණිමා උපාහනා මාරෙතබ්බා. න තුලපුණ්ණිකා උපාහනා මාරෙතබ්බා. න නිත්තිරපත්තිකා උපාහනා මාරෙතබ්බා. න මෙණ්ඩවිසාණවට්ටිකා උපාහනා මාරෙතබ්බා. න අජ්චිසාණවට්ටිකා උපාහනා මාරෙතබ්බා. න විචජ්ජිකාලිකා උපාහනා මාරෙතබ්බා. න මොරපිඤ්ජපරිසිඛ්ඛිතා උපාහනා මාරෙතබ්බා. න විත්තා උපාහනා මාරෙතබ්බා. යො මාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා” ති.

1. “නීලකවට්ටිකා” ම ඡ සං. එන් පිතකාදිසු ව සබ්බන් වද්දිකා’ති දිස්සතෙ.

2. “බලලකබද්ධා” ම ඡ සං P T S. ම හු ප. ජම්. තො. චි.

3. “තුලපණ්ණිකා” තො. චි. 4 - 5. “බද්ධිකා” සී. මු. “බද්ධිකා” P T S.

5. “අජ්චිසාණවට්ටිකා” අට්ඨකථා. 6. “මොරපිච්ජපරිසිඛ්ඛිතා” ම ඡ සං.

40. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකළහ. “මහණෙනි, සච්ඡිල් වහන් නො දැරිය යුතු ය. -පෙ- සච්චන්වන් වහන් නො දැරිය යුතු ය. සච්චතු වහන් නො දැරිය යුතු ය. සච්චදොවන් වහන් නො දැරිය යුතු ය. සච්චඵ වහන් නො දැරිය යුතු ය. සච්චඤ්ඤා වහන් නො දැරිය යුතු ය. මිත්‍ර වූ පාඨාන වහන් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාආවාත් වේ” යි.

41. එකල්හි සවගමහණෝ නිල් වැටි = වර (වරපට) ඇති වහන් දරන්. -පෙ- රත්වන් වර ඇති වහන් දරන්. රතු වර ඇති වහන් දරන්. මදටවන් වර ඇති වහන් දරන්. කළුවන් වර ඇති වහන් දරන්. පතතිවන් වර ඇති වහන් දරන්. මුසු වූ පාඨාන යුත් වර ඇති වහන් දරන්. මිනිස්සු “(මොහු) කාමහොති වූ ගිහින් සේ” යි අවමන් කෙරෙත්. නිත්‍ය කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

42. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකළහ. “මහණෙනි, නිල් වන් වර ඇති වහන් නො දැරිය යුතු ය. -පෙ- රත්වන් වර ඇති වහන් නො දැරිය යුතු ය. රතු වර ඇති වහන් නො දැරිය යුතු ය. මදටවන් වර ඇති වහන් නො දැරිය යුතු ය. කළුවන් වර ඇති වහන් නො දැරිය යුතු ය. පතතිවන් වර ඇති වහන් නො දැරිය යුතු ය. මුසු වූ පාඨාන යුත් වර ඇති වහන් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාආවාත් වේ” යි.

43. එකල්හි සවගමහණෝ විඵම් වසාලන වර ඇති වහන් දරන්. -පෙ- කෙණ්ඩය වසාලන සේ මැසූ වහන් දරන්. පිටිපාවසාලන වහන් දරන්. පුළුන් පුරවා මැසූ වහන් දරන්. තිත්වට්ටියාපනින් පිරියම් කළ වහන් දරන්. මැඩෙළ අං වැනි සටහන් ඇති වර (දෙපැත්තෙහි = පය දෙපැත්ති අවුළුවන තැන) යොදා කළ වහන් දරන්. තිරෙළ අං වැනි සටහන් ඇති වර යොදා කළ වහන් දරන්. ගෝනුසුනගුටු ආකාරයෙන් වර යොදා කළ වහන් දරන්. මොනරපිල්වලින් මසා කළ වහන් දරන්. පිසිකුරු (වර ඇති) වහන් දරන්. මිනිස්සු “(මොහු) කාමහොති වූ ගිහින් සේ” යි අවමන් කෙරෙත්. නිත්‍ය කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

44. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකළහ. “මහණෙනි, විඵම් වසාලන වර ඇති වහන් නො දැරිය යුතු ය. -පෙ- කෙණ්ඩය දක්වා වසාලන වහන් නො දැරිය යුතු ය. පිටිපා වසාලන වහන් නො දැරිය යුතු ය. පුළුන් පුරවා මැසූ වහන් නො දැරිය යුතු ය. තිත්වට්ටියාපනින් පිරියම් කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. එළ අං වැනි සටහන් ඇති වර යොදා කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. තිරෙළ අං වැනි සටහන් ඇති වර යොදා කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. ගෝනුසුනගුටු ආකාරයෙන් වර යොදා කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. මොනරපිල්වලින් මසා කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. පිසිකුරු වහන් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාආවාත් වේ” යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

45. තෙන බො උන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සීඝවමමපරික්කවා උපාහනායො ධාරෙන්නි. -පෙ- ව්‍යංග්ගවමමපරික්කවා උපාහනායො ධාරෙන්නි. දීපිවමමපරික්කවා උපාහනායො ධාරෙන්නි. අජ්නවමමපරික්කවා උපාහනායො ධාරෙන්නි. උද්දවමමපරික්කවා උපාහනායො ධාරෙන්නි. මජ්ඣාරවමමපරික්කවා උපාහනායො ධාරෙන්නි. කාලකවමමපරික්කවා උපාහනායො ධාරෙන්නි. උලුකවමමපරික්කවා¹ උපාහනායො ධාරෙන්නි. මනුස්සා උජ්ඣායන්නි, බීයන්නි, විපාවෙන්නි: “සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමතොගිතො” ති.

46. භගවතො එනමත්ථ ආරොවෙසු: “න භික්ඛවෙ, සීඝවමමපරික්කවා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. -පෙ- න ව්‍යංග්ගවමමපරික්කවා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න දීපිවමමපරික්කවා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න අජ්නවමමපරික්කවා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න උද්දවමමපරික්කවා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න මජ්ඣාරවමමපරික්කවා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න කාලකවමමපරික්කවා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න උලුකවමමපරික්කවා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා” ති.

47. අථ බො භගවා පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චිරං ආද්‍ය රාජගහං පිණ්ඩාය පාවිසි අඤ්ඤානරෙන භික්ඛුනා පච්ඡාසමණෙන. අථ බො සො භික්ඛු බඤ්ඤානො හගවන්තං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබන්ධි.

48. අද්දසා බො අඤ්ඤානරො උපාසකො ගණ්ඨගණ්ණපාහනං² ආරොභිත්වා හගවන්තං දුරතොව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන උපාහනා ඔරොභිත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඝිකම්. උපසඝිකම්ත්වා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඝිකම්. උපසඝිකම්ත්වා නා භික්ඛු අභිවාදෙත්වා එතදවොච: “කිස්ස හනෙත අයෙයා බඤ්ඤති” ති. “පාද මෙ ආවුසො එලිතා” ති.³ “හඤ් හනෙත, උපාහනායො” ති. “අලං ආවුසො, පටිකඛිත්තා හගවතා ගණ්ඨගණ්ණපාහනා” ති. “ගණ්ඨාහෙතා භික්ඛු උපාහනායො” ති.

49. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙත්ති: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඔමුක්කං ගණ්ඨගණ්ණපාහනං. න භික්ඛවෙ, නවා ගණ්ඨගණ්ණපාහනා ධාරෙතබ්බා, යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා” ති.

50. තෙන බො උන සමයෙන භගවා අපේක්ඛාකාසෙ අනුපාහනො වඛකමති. “සත්ථ අනුපාහනො වඛකමති” ති ථෙරාපි භික්ඛු අනුපාහනා වඛකමන්ති.

51. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සත්ථරි අනුපාහනෙ වඛකමමානෙ ථෙරෙසුපි භික්ඛුසු අනුපාහනෙසු වඛකමමානෙසු සඋපාහනා වඛකමන්ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨ්ථා, තෙ උජ්ඣායන්නි, බීයන්නි, විපාවෙන්නි: “කථං හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සත්ථරි අනුපාහනෙ වඛකමමානෙ ථෙරෙසුපි භික්ඛුසු අනුපාහනෙසු වඛකමමානෙසු සඋපාහනා වඛකමස්සන්ති” ති.

52. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එනමත්ථ ආරොවෙසු. “සච්චං කිර භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සත්ථරි අනුපාහනෙ වඛකමමානෙ ථෙරෙසුපි භික්ඛුසු අනුපාහනෙසු වඛකමමානෙසු සඋපාහනා වඛකමන්ති ?” ති. “සච්චං භගවා.”

1. “ලුවකවමම පරික්කවා” ම ඡ සං. 2. “ගණ්ඨගණ්ණපාහනා” ම සු ට. අ ටි. ජ ටි. තො ටි.

2. “ගුණ්ඨගණ්ණපාහනා” ම ඡ සං.

3. “එලිතාති” සී මු.

45. එකල්හි සවගමහණෝ සිහසුම් වටේ යොදා කළ වහන් දරන්. -පෙ- වගසම් වටේ යොදා කළ වහන් දරන්. දිවිසම් වටේ යොදා කළ වහන් දරන්. අඳුන්දිවිසම් වටේ යොදා කළ වහන් දරන්. දියබලුසම් වටේ යොදා කළ වහන් දරන්. බලල්සම් වටේ යොදා කළ වහන් දරන්. ලෙහෙනසම් වටේ යොදා කළ වහන් දරන්. මහමුහුණු (බකමුණු) සම් වටේ යොදා කළ වහන් දරන්. මිනිස්සු “(මොහු) කාමහොභි වූ ගිහින් සේ” යි අවමන් කෙරෙත්. තින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

46. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සිහසුම් වටේ යොදා කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. -පෙ- වගසම් වටේ යොදා කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. දිවිසම් වටේ යොදා කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. අඳුන්දිවිසම් වටේ යොදා කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. දියබලුසම් වටේ යොදා කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. බලල්සම් වටේ යොදා කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. ලේනසම් වටේ යොදා කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. මහමුහුණුසම් වටේ යොදා කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ” යි.

47. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරයෙහි හැඳ පෙරෙව පාසිවුරු ගෙණ කැටු ව යන එක්තරා මහණකු සමග රජගහනුවරට පිඬු පිණිස වැඩි සේක. ඒ මහණ තෙමේ කොර ගසමින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසු පස ලුහුබැඳ ගියේ ය.

48. එකල්හි එක්තරා උපාසකයෙක් සිවුපටක් ඇති වහන් ලා එන්නේ වඩින්නා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුර දී ම දුටුයේ ය. දැක වහන් මුදු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියේ ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ ඒ මහණනු වෙතට ගියේ ය. ගොස් ඒ මහණනු සකසා වැඳ මෙය කීයේ ය: “ස්වාමීනි, ආයඨී තෙමේ කුමක් නිසා කොර ගසයි ද?” යි. “ඇවැත්නි, මාගේ පතුල් පැළවෙත් ය.” “ස්වාමීනි, එසේ නම් මෙන්න වහන්.” “ඇවැත්නි, වුව මනා නැත. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිවුපට වහන් ප්‍රතික්ෂේප කරණ ලදී.” “මහණ, මේ වහන් ගණුව.”

49. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනායෙහි මේ කාරණයෙහි දහැමි කතා කොට “මහණෙනි, පරිනොගයෙන් මුදු ඉවත් කළ පටගණන් ඇති වහන් අනුදැනිමි. මහණෙනි, පටගණන් ඇති අළුත් වහන් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ” යි.

50. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එළිමහනි වහන් රහිත ව සක්මන් කරණ සේක. “ශාස්නාන් වහන්සේ වහන් රහිත ව සක්මන් කරණ සේකැ” යි ස්ථිර භික්ෂුහු ද වහන් රහිත ව සක්මන් කෙරෙති.

51. ශාස්නාන් වහන්සේ වහන් රහිත ව සක්මන් කරණ කල්හි ස්ථිර භික්ෂුන් වහන් රහිත ව සක්මන් කරණ කල්හි සවගමහණෝ වහන් සහිත ව සක්මන් කෙරෙත්. ආශා රහිත වූ යම් ඒ භික්ෂුහු වෙත් ද ඔහු “ශාස්නාන් වහන්සේ වහන් රහිත ව සක්මන් කරණ කල්හි ස්ථිර භික්ෂුන් වහන් රහිත ව සක්මන් කරණ කල්හි කෙසේ නම් සවග මහණෝ වහන් සහිත ව සක්මන් කරන් ද” යි අවමන් කෙරෙත්. තින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

52. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ශාස්නාන් වහන්සේ වහන් රහිත ව සක්මන් කරණ කල්හි ස්ථිර භික්ෂුන් වහන් රහිත ව සක්මන් කරණ කල්හි සවග මහණෝ වහන් සහිත ව සක්මන් කෙරෙත් ල. ට සැබෑ ද?” “භාග්‍ය වතුන් වහන්ස, සැබෑ ය.”

53. විගර්හි බුද්ධෝ හගවා “කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ, මොඤ්ජුරිසා සන්ධිරි අනුපාතනෙ වඤ්ඤමමානෙ ථෙරෙත්ථි භික්ඛුසු අනුපාතනෙත්ථ වඤ්ඤම මානෙත්ථ සඋපාහනා වඤ්ඤමිස්සානති? ඉමෙහි නාම භික්ඛවෙ, ගිහි කාම හොගිනො ඔද්භවස්සනා¹ අභිජීවනිකස්ස සිප්පස්ස කාරණං ආවරියෙත්ථ සගාරවා සප්පතිස්සා² සහාගවුත්තිකා විහරිස්සානති. ඉධ බො නං භික්ඛවෙ, සොතෙථ, යං භුලෙහ ඵලං සවාක්ඛානෙ ධම්මවිනයෙ පබ්බජිතා සමානා ආවරියෙත්ථ ආවරියමනෙත්ථ උපජ්ඣායෙත්ථ උපජ්ඣායමනෙත්ථ අගාරවා අප්පතිස්සා අසහාගවුත්තිකා විහරෙස්සාථ?

54. තෙන බො භික්ඛවෙ, අප්පසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- විගර්හිතා ධම්මං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙත්ති: “න භික්ඛවෙ, ආවරියෙත්ථ ආවරියමනෙත්ථ උපජ්ඣායෙත්ථ උපජ්ඣායමනෙත්ථ අනුපාතනෙත්ථ වඤ්ඤම- මානෙත්ථ සඋපාහනෙත්ථ වඤ්ඤමිත්ථං. යො වඤ්ඤමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. න භික්ඛවෙ³, අජ්ඣාරාමෙ උපාහනා ධාරෙත්ථං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා”ති.

55. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො පාදබිලාබාධො තොති. භික්ඛු තං භික්ඛුං⁴ පරිග්‍රහෙත්වා උච්චාරමපි පස්සාවමපි නික්ඛාමෙත්ති. අද්දසා බො හගවා සෙතාසනචාරිකං ආභිණ්ණිනො තෙ භික්ඛු තං භික්ඛුං පරිග්‍රහෙත්වා උච්චාරමපි පස්සාවමපි නික්ඛාමෙත්ති. දිස්වාන යෙන තෙ භික්ඛු තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිනො තෙ භික්ඛු ඵතදවොච: “කිං ඉමස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො ආබාධො” ති. “ඉමස්ස හනෙන ආයස්මතො පාදබිලාබාධො. ඉමං මයං පරිග්‍රහෙත්වා උච්චාරමපි පස්සාවමපි නික්ඛාමෙමා”ති.

56. අථ බො හගවා ඵතස්මිං නිද්දනෙ ඵතස්මිං පකරණෙ ධම්මං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙත්ති: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යස්ස පාද වා දුක්ඛා, පාද වා ඵලිතා, පාදබිලො වා ආබාධො⁵, උපාහනං ධාරෙතු” තති.

57. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අධ්‍යායෙහි පාදෙහි මඤ්චමපි පිඩමපි අභිරුහන්ති. විවරමපි සෙතාසනමපි දුස්සති. හගවතො ඵතමත්ථං ආරොවෙත්ථං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ‘ඉද්දති මඤ්චං වා පිඩං වා අභිරුහිස්සාමි ති උපාහනං ධාරෙතු” තති.

58. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු රතතියා උපොසථග්ගමපි සන්තිසල්මපි ගච්ඡන්තා අක්ඛකාරෙ බාණ්ණමපි කණ්ටකමපි අක්ඛමන්ති. පාද දුක්ඛා තොනති. හගවතො ඵතමත්ථං ආරොවෙත්ථං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අජ්ඣාරාමෙ උපාහනං ධාරෙතුං උක්ඛං පදීපං කත්තරදණ්ඩ” තති.

1. “ගිහි ඔද්භවස්සනා” ම ඡ සං.

2. “සප්පතිස්සවා” සි මු.

3. “න ව භික්ඛවෙ” ම ඡ සං. P T S.

4. “තං භික්ඛු” ම ඡ සං.

5. “පාදබිලාබාධො වා” සි

53. “මහණෙනි, ඒ හිස් පුරුෂයෝ ශාක්‍යාන් වහන්සේ වහන් රහිත ව සක්මන් කරණ කල්හි ස්ථවිරභික්‍ෂූන් වහන් රහිත ව සක්මන් කරණ කල්හි කෙසේ නම් වහන් සහිත ව සක්මන් කරන් ද?” යි භාග්‍යවහන් බුදුරජානන් වහන්සේ (ඔවුන්ට) ගැරුණු සේක. “මහණෙනි, සුදුපිළි අඳින්නා වූ කාමභෝගී වූ මේ ගිහියෝ දිවි පැවැත්වීමට සුදුසු වූ ශිල්ප තෙතුවෙන් ඇදුරන් කෙරෙහි ගෞරව සහිත ව ආදරසහිත ව සමාන පැවැතුම් ඇති ව වාසය කරන්නාහු ය. මහණෙනි, ඉදින් තෙපි මෙසේ මනා කොට දෙසු ශාසනයෙහි පැවිදි ව ඇදුරන් කෙරෙහි ඇදුරන් පමණ වුවන් කෙරෙහි උපාධ්‍යායයන් කෙරෙහි උපාධ්‍යායයන් පමණ වුවන් කෙරෙහි ගෞරව රහිත ව ආදර රහිත ව නො සමපැවැතුම් ඇති ව වසන්නහු නම්, මෙහි තෙපි හොඳිනහු ද?”

54. “මහණෙනි, මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වේ -පෙ-” යි ගරභා දෑහැමි කතා කොට “මහණෙනි, ඇදුරන් පමණ වුවන් උපාධ්‍යායයන් පමණ වුවන් වහන් රහිත ව සක්මන් කරණ කල්හි වහන් සහිත ව සක්මන් නො කළ යුතු ය. යමෙක් (එසේ) සක්මන් කරන්නේ නම්, දුකුලාආචාර්‍ය වේ. මහණෙනි, ආරාමය තුළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලා-ආචාර්‍ය වේ” යි භික්‍ෂූන් ඇමතු සේක.

55. එකල්හි එක්තරා මහණකුට පාදයෙහි මස්දළු ලියලන ආබාධයෙක් වේ. භික්‍ෂූහු ඒ මහණකු වට කොට (ඔසොවා) ගෙන මල ද මුත්‍ර ද පහ කරවන්. සෙනාසනවාරිකාවෙහි වසින්නා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මහණකු ඔසොවා ගෙන මල ද මුත්‍ර ද පහ කරවන්නා වූ ඒ භික්‍ෂූන් දුටු සේක. දෑක ඒ භික්‍ෂූන් වෙතට වැඩි සේක. වැඩි “මහණෙනි, මේ මහණ හුගේ ආබාධය කීනම් ද?” යි ඒ භික්‍ෂූන් අතින් අසා වදාළ සේක. “සාමිනි, මේ මහණකුට පාදයෙහි මස්දළු හට ගැණිම් ආබාධයෙක් වේ. අපි මොහු ඔසොවා ගෙන මල ද මුත්‍ර ද පහ කරවමු” යි.

56. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කාරණයෙහි දෑහැමි කතා කොට “මහණෙනි, යම් මහණකුගේ පාදයෝ දුක් ඇත්තාහු හෝ වෙන් ද, පතුල් පැළෙන් හෝ වේ ද, පාදයෙහි මස්දළු හට ගැණිම් ආබාධයෙක් හෝ වේ ද, එකල්හි වහන් දරන්නට අනුදැනීම” යි භික්‍ෂූන් ඇමතු සේක.

57. එකල්හි භික්‍ෂූහු නො සේදු පාවලින් යුක්ත ව ඇඳට ද පුටුවට ද නගිත්. සිටුර ද සෙනසුන ද කිලිටි වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දැන් ඇඳට හෝ පුටුවට නගින්නෙමි” යි වහන් දරන්නට අනුදැනීම” යි.

58. එකල්හි භික්‍ෂූහු රාත්‍රියෙහි පොතෝගෙට ද රැස් ව හිඳිනා නැනට ද යන්නෝ අකුකාරයෙහි උල් ද කවු ද පාගති. පාදයෝ වෙදනා සහිතවෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ආරාමය තුළ වහන්, ගිහි හුලක්, පහනක්, සැරයටියක් දරන්නට අනුදැනීම” යි.

60. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු රතනියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය කට්ඨපාදකායො අභිරුහිනා අජේඤාකාසෙ වඤ්ඤාමනනි උච්චාසඤ්ඤා මහාසඤ්ඤා බට්ඨපසඤ්ඤා අනෙකවිතිනං තීරවජානකථං කපේනනා - සෙය්‍යපීදං: රාජකථං චෝරකථං මහාමත්තකථං සෙනාකථං භයකථං යුද්ධකථං අත්තකථං පානකථං වත්තකථං සයනකථං මාලාකථං ගක්ඛකථං ඤ්ඤාතිකථං යානකථං ගාමකථං තිගමකථං නගරකථං ජනපදකථං ඉන්ද්‍රියකථං පුරිසකථං සූරකථං විසිබාකථං කුමාරවයානකථං පුබ්බපෙනකථං නානත්තකථං ලොකකක්ඛාසිකං සමුද්දකක්ඛාසිකං ඉතිහවාහවකථං ඉති වා, කීටකමපි අකක්ඛිනා මාරෙනනි, භික්ඛුපි සමාධිමනා වාචෙනනි.

61. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජා තෙ උජ්ඣායනනි, භියනනි, විපාවෙනනි: “කථං හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු රතනියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය කට්ඨපාදකායො අභිරුහිනා අජේඤාකාසෙ වඤ්ඤාමනනි උච්චාසඤ්ඤා මහාසඤ්ඤා බට්ඨපසඤ්ඤා අනෙකවිතිනං තීරවජානකථං කපේනනා - සෙය්‍යපීදං: රාජකථං චෝරකථං -පෙ- ඉති හවාහවකථං. ඉති වා, කීටකමපි අකක්ඛිනා මාරෙස්සනනි. භික්ඛුපි සමාධිමනා වාචෙස්සනනි” ති.

62. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “සච්චං කීර භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු රතනියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය කට්ඨපාදකායො අභිරුහිනා අජේඤාකාසෙ වඤ්ඤාමනනි උච්චාසඤ්ඤා මහාසඤ්ඤා බට්ඨපසඤ්ඤා අනෙකවිතිනං තීරවජානකථං කපේනනා - සෙය්‍යපීදං: රාජකථං චෝරකථං -පෙ- ඉති හවාහවකථං. ඉති වා? කීටකමපි අකක්ඛිනා මාරෙනනි, භික්ඛුපි සමාධිමනා වාචෙනනි?” ති. “සච්චං භගවා”.

63. විගරහි බුද්ධො භගවා -පෙ- විගරහිනා ධම්මං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතසි: “න භික්ඛවෙ, කට්ඨපාදකායො ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛකට්ඨස්සා” ති.

64. අථ බො භගවා ඤාපග්ගෙ යථාභිරතනං විහරිතා යෙන බාරාණසි තෙන වාරිකං පකකාමි. අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන බාරාණසි තදවසරි. තත්‍රසුදං භගවා බාරාණසියං විහරති ඉසිසනිතො මිඤ්ඤෙයෙ.

65. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු “භගවතා කට්ඨපාදකා පටිකඛිතනා” ති තාලතරුණෙ ඡේද්‍යපෙතො තාලපත්තපාදකායො ධාරෙතනි. තාති තාලතරුණාති ජින්නාති මිලායනති. මනුස්සා උජ්ඣායනනි, භියනනි, විපාවෙනනි: “කථං හි නාම සමණා සත්‍යපුත්තියා තාලතරුණෙ ඡේද්‍යපෙතො තාලපත්තපාදකායො ධාරෙස්සනනි? තාති තාලතරුණාති ජින්නාති මිලායනති. එකිත්ථිං සමණා සත්‍යපුත්තියා ජිවං විහෙයෙනනි” ති.

66. අස්සොසුං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනනානං භියනනානං විපාවෙනනානං. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “සච්චං කීර භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු තාලතරුණෙ ඡේද්‍යපෙතො තාලපත්තපාදකායො ධාරෙතනි. තාති තාලතරුණාති ජින්නාති මිලායනනි”? ති. “සච්චං භගවා.”

60. එකල්හි සචගමනණේ රු අලුයම් කාලයෙහි නැගිට දූවවහන් පය ලා ගෙන උස්තඩ ඇති ව මහතඩ ඇති ව බට බට යන හඩ නගන්නෝ නන් වැදූරුම් තිරිසන් කතා කරමින් එලිමහනෙහි සක්මන් කෙරෙත්. - එනම්: රාජකථා වොරකථා මහාමාත්‍යකථා සෙනාකථා භයකථා ආකාරකථා පානකථා වසානකථා සයනකථා මාලාකථා ගකිකථා ඥාතිකථා යානකථා ග්‍රාමකථා නිගමකථා නගරකථා ජනපදකථා සත්‍රිකථා පුරුෂකථා ශූරකථා වීරිකථා කුමන්ත්‍රණකථා (පැත්තොට හා පැත්තෙහෙන දැසින් පිළිබඳ කථා) පුළුප්‍රෙනකථා නානාකිකථා ලොකනිමාණ-කථා සමුද්‍රකථා වැඩිම හා නො වැඩිම පිළිබඳ කථා යන මොහු ය. පණුවන් ද පාගා මරත්. හික්කුන් ද සමාධියෙන් තොර කෙරෙත්.

61. ආශාරතිත යම් ඒ හික්කුහු වෙත් ද, ඒ හික්කුහු “සචගමනණේ කෙසේ නම් රු අලුයම් කාලයෙහි නැගිට දූව වහන් පය ලා ගෙන උස්-හඩ ඇති ව මහතඩ ඇති ව බට බට යන හඩ නගන්නෝ නන් වැදූරුම් තිරිසන් කතා - එනම්: රාජකථා වොරකථා -පෙ- වැඩිම හා නො වැඩිම පිළිබඳ කතා යන තිරිසන් කතා කරමින් එලිමහනෙහි සක්මන් කරත් ද, පණුවන් ද පාගා මරත් ද, හික්කුන් ද සමාධියෙන් තොර කරත් දැයි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

62. ඉක්බිති ඒ හික්කුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, සචගමනණේ රු අලුයම නැගිට දූවවහන් පය ලා ගෙන උස්තඩ ඇති ව මහතඩ ඇති ව බට බට යන හඩ නගන්නෝ නන් වැදූරුම් තිරිසන් කතා - රාජකථා වොරකථා -පෙ- වැඩිම හා නො වැඩිම පිළිබඳ කතා යන මේ තිරිසන් කතා කියමින් එලිමහනෙහි සක්මන් කරත් යනු සැබෑ ද? පණුවන් ද පාගා මරත්. හික්කුන් ද සමාධියෙන් තොර කෙරෙත් දැ?” යි. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය”.

63. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගර්භා කළසේක -පෙ- ගරභා දෑම කතා කොට “මහණෙනි, දූවවහන් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නෝ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ” යි හික්කුන් ඇමතු සේක.

64. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කැමැති වෘක් කල් රජගහ හුවර වැඩ වාසය කොට බරණැස් බලා වාරිකා කළ සේක. පිළිවෙළින් වාරිකා කරණ සේත් බරණැස් හුවරට වැඩි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි බරණැස් මිගදය නම් වූ ඉසිපතනයෙහි වසන සේක.

65. එකල්හි සචගමනණේ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දූව වහන් තහනම් කරණ ලද” යි තරුණ තල්ගස් සිදුවා තල්පතින් කළ පාදකා = වහන් දරත්. ගොබ සිඳින ලද ඒ තරුණ තල්ගස් මැලවේ. මිනිස්සු “ශාක්‍යපුත්‍රිය වූ ශ්‍රමණයෝ කෙසේ නම් තරුණ තල්ගස් සිදුවා තල්පතින් කළ වහන් දරත් ද? කපා දමූ ඒ තරුණ තල්ගස් මැලවේ. ශාක්‍යපුත්‍රිය වූ ශ්‍රමණයෝ එකිනිසෙකුට පෙළෙත්” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

66. හික්කුහු අවමන් කරණ නින්දා කරණ දෙස් කියන ඒ මිනිසුන්ගේ කතාව අසූහ. එකල්හි ඒ හික්කුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, සචග මනණේ තරුණ තල්ගස් කපවා තල්පතින් කළ වහන් දරත් ල. කපා දමූ ඒ තරුණ තල්ගස් මැලවේ ල. ඒ සැබෑ ද?” යි. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය.”

67. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරහු සේක. “මහණෙනි, ඒ හිස් පුරුෂයෝ කෙසේ නම් තරුණ තල්ගස් කරවා තල්පතින් කළ වහන් දරන් ද? ගොඩ කරා දැමූ ඒ තරුණ තල්ගස් මැලවේ. මහණෙනි, මිනිස්සු ගස්වල පණ ඇත්තානු ය යන කල්පනා ඇත්තෝ වෙත්. “මහණෙනි, මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වේ. -පෙ-” ගරභා දහෑමි කතා කොට “මහණෙනි, තල්පතින් කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාආවාත් වේ” යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක.

68. එකල්හි සවගමනණෝ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තල්පතින් කළ වහන් තහනම් කරණ ලද” යි තරුණ උණගස් කරවා උණපතින් කළ වහන් දරන්. කරා දැමූ ඒ ලපටි උණගස් මැලවේ. මිනිස්සු “ශාක්‍යපුත්‍රීය වූ ශ්‍රමණයෝ කෙසේ නම් ලපටි උණගස් කරවා උණපතින් කළ වහන් දරන් ද? කරා දැමූ ඒ ලපටි උණගස් මැලවේ. ශාක්‍ය පුත්‍රීය වූ ශ්‍රමණයෝ එකිනිඳියාට පෙළත්” යි අවමන් කෙරෙත්. නිදා කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

69. භික්ෂූහු අවමන් කරණ නිදා කරණ දෙස් කියන ඒ මිනිසුන්ගේ කතාව ඇසූහ. එකල්හි භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකුහ. -පෙ- “මහණෙනි, උණපතින් කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාආවාත් වේ” යි.

70. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කැමැති තාක් කල් බරණැස් නුවර වාසය කොට හදදියනගරය බලා වාරිකාවෙහි වැසී සේක. පිළිවෙළින් වාරිකාවෙහි වඩිනා සේක් හදදියනගරයට පැමිණියහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි හදදිය නගර සම්පයෙහි වූ ජාතියවන වෙහෙරෙහි වසන සේක.

71. එකල්හි හදදියනගර වැසි භික්ෂූහු නොයෙක් ලෙසින් වහන් සැරසීමෙහි එක්වන් යෙදී වසන්. තණවහන් ද කෙරෙත්. කරවන්. මුදුනණවහන් ද කෙරෙත්. කරවන්. බබුස්තණවහන් ද කෙරෙත්. කරවන්. කිකුල් (ඉඳි)කොළවහන් ද කෙරෙත්. කරවන්. කම්මලතණ (සැවැන්න) වහන් ද කෙරෙත්. කරවන්. පලස් (උණුලොම්) වහන් ද කෙරෙත්. කරවන්. උදෙසීම ද පිළිපිසීම ද අධිශීලය ද අධිවිතනය ද අධිප්‍රඥාව ද සිස් කෙරෙත්.

72. ආශා රහිත වූ යම් ඒ භික්ෂූහු වෙත් ද, ඒ භික්ෂූහු “හදදිය නගර වැසි භික්ෂූහු කෙසේ නම් නොයෙක් ලෙසින් වහන් සැරසීමෙහි එක්වන් යෙදී වසන් ද? “තණවහන් කරන් ද? කරවන් ද? මුදුනණ-වහන් කරන් ද? කරවන් ද? බබුස්තණවහන් කරන් ද? කරවන් ද? කිකුල්කොළවහන් කරන් ද? කරවන් ද? කම්මලතණවහන් කරන් ද? කරවන් ද? පලස්වහන් කරන් ද? කරවන් ද? උදෙසීම පිළිපිසීම අධිශීලය අධිවිතනය අධිප්‍රඥාව සිස් කරන් ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. ඉක්බිති ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකුහ.

73. “මහණෙනි, හදදිය නගර වැසි භික්ෂූහු නොයෙක් ලෙසින් වහන් සැරසීමෙහි යෙදී වසන් ල. ඒ සැබෑ ද? තණවහන් කෙරෙත් ද? කරවන් ද? මුදුනණවහන් කෙරෙත් ද? කරවන් ද? බබුස්තණවහන් කෙරෙත් ද? කරවන් ද? කිකුල්කොළවහන් කෙරෙත් ද? කරවන් ද? කම්මලතණවහන් කෙරෙත් ද? කරවන් ද? පලස්වහන් කෙරෙත් ද? කරවන් ද? උදෙසීම පිළිපිසීම අධිශීලය අධිවිතනය අධිප්‍රඥාව සිස් කෙරෙත් ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑය.”

74. විගර්හි බුද්ධො හගවා: “කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා අනෙකවිහිතං පාදකමණ්ඩනානුයොගමනුයුත්තා විහරිස්සනති - තිණපාදකං කරිස්සනතිපි? කාරාපෙස්සනතිපි? මුඤ්ඤපාදකං කරිස්සනතිපි? කාරා-පෙස්සනතිපි? බබ්බජපාදකං¹ කරිස්සනතිපි? කාරාපෙස්සනතිපි? හිනනාල-පාදකං කරිස්සනතිපි? කාරාපෙස්සනතිපි? කමලපාදකං කරිස්සනතිපි? කාරාපෙස්සනතිපි? කමලපාදකං කරිස්සනතිපි? කාරාපෙස්සනතිපි? රිඤ්ඤිස්සනති උදෙදසං පරිපුච්ඡං අබ්බිලං අබ්බිතතං අබ්බපඤ්ඤං.

75. “තෙතං භික්ඛවෙ, අපපසන්නානං වා පසාදය -පෙ- විගර්හිත්වා ධම්මං කථං කඬා භික්ඛු ආමනෙත්ති: න භික්ඛවෙ, තිණපාදකා ධාරෙතබ්බා, න මුඤ්ඤපාදකා ධාරෙතබ්බා, න බබ්බජපාදකා ධාරෙතබ්බා, න හිනනාලපාදකා ධාරෙතබ්බා, න කමලපාදකා ධාරෙතබ්බා, න කමලපාදකා ධාරෙතබ්බා, න සොවණණමයා පාදකා ධාරෙතබ්බා, න රුපිමයා² පාදකා ධාරෙතබ්බා, න මණ්ණිමයා පාදකා ධාරෙතබ්බා, න වෙච්ඡරියමයා පාදකා ධාරෙතබ්බා, න ඵලිකමයා පාදකා ධාරෙතබ්බා, න කංසමයා පාදකා ධාරෙතබ්බා, න කාවමයා පාදකා ධාරෙතබ්බා, න තිප්පමයා පාදකා ධාරෙතබ්බා, න සීසමයා පාදකා ධාරෙතබ්බා, න තමිලොගමයා පාදකා ධාරෙතබ්බා, යො ධාරෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛවස්ස. න ව භික්ඛවෙ, කාවි සඞ්ඛමනීයා පාදකා ධාරෙතබ්බා, යො ධාරෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛවස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තිස්සො පාදකායො³ ධුට්ඨානීයා අසඞ්ඛමනීයායො: වච්චපාදකං පස්සාවපාදකං ආචමනපාදකං”නති.

76. අථ බො හගවා හද්දිසෙ යථාභිරත්තං විහරිත්වා යෙන සාවඤ්ඤි තෙන චාරිකං පක්ඛාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන සාවඤ්ඤි තදවසරි, තත්‍ර සුදා හගවා සාවඤ්ඤිං විහරති ඡේතවග්ගො අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ.

77. තෙන බො පන සමයෙන ජබ්බග්ගියා භික්ඛු අවිජ්ජනියා නදියා ගාථිතං තරනතීතං විසාණෙසුපි ගණ්හනති, කණ්ණෙසුපි ගණ්හනති, හිවායපි ගණ්හනති, ඡේප්පායපි⁴ ගණ්හනති, පිට්ඨිමපි අභිජුග්ගනති, උත්තචිත්තාපි අභගජාතං ජුපනති, වච්ඡතරිමපි ඔගාගෙඬා මාරෙතති.

78. මනුස්සා උජ්ඣායනති, බියනති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා ගාථිතං තරනතීතං විසාණෙසුපි ගහෙස්සනති? කණ්ණෙසුපි ගහෙස්සනති? හිවායපි ගහෙස්සනති? ඡේප්පායපි ගහෙස්සනති? පිට්ඨිමපි අභිජුග්ගිස්සනති? උත්තචිත්තාපි අභගජාතං ජුපිස්සනති? වච්ඡතරිමපි ඔගාගෙඬා මාරෙස්සනති? සෙය්‍යථාපි ගිථී කාමිනොගිනො?” නි.

79. අස්සොසුං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්නානං බියන්නානං විපාවෙන්නානං, අථ බො තෙ භික්ඛු හගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං: “සච්චං කිර භික්ඛවෙ, -පෙ- සච්චං හගවා.”

1. “පබ්බජපාදකං” ම ඡ සං. 2. “රුපිමයා” ම ඡ සං. 3. “පාදකා” ම ඡ සං.

4. “ඡේප්පායපි” ම ඡ සං. “ඡේප්පායමපි” P T S අ. වී. තො. වී. ජ වී.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

74. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ “මේ සිස් පුරුෂයෝ කෙසේ නම් නොයෙක් ලෙසින් පාදකා සැරසීමෙහි යෙදී වසන් ද ? තණ පාදකා කෙරෙත් ද ? කරවන් ද ? මුද්‍රතණ පාදකා කෙරෙත් ද ? කරවන් ද ? බබුස්තණ පාදකා කෙරෙත් ද ? කරවන් ද ? කිතුල්කොළපාදකා කෙරෙත් ද ? කරවන් ද ? කම්මතණ පාදකා කෙරෙත් ද ? කරවන් ද ? පලස්වහන් කෙරෙත් ද ? කරවන් ද ? උදෙසීම පිළිවිසීම අධිශීලය අධිවිත්තය අධිප්‍රභව සිස් කෙරෙත් ද” යි ගැරුහු සේක.

75. “මහණෙනි, මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වේ යි - පෙ- ගරුකා දූතමි කතා කොට ‘මහණෙනි, තණපාදකා නො දැරිය යුතු ය. මුද්‍රතණපාදකා නො දැරිය යුතු ය. බබුස්තණපාදකා නො දැරිය යුතු ය. කිතුල්කොළපාදකා නො දැරිය යුතු ය. කම්මතණපාදකා නො දැරිය යුතු ය. පලස්පාදකා නො දැරිය යුතු ය. රනින් කළ පාදකා නො දැරිය යුතු ය. රිදියෙන් කළ පාදකා නො දැරිය යුතු ය. මිණියෙන් කළ පාදකා නො දැරිය යුතු ය. වෙරළමිණියෙන් කළ පාදකා නො දැරිය යුතු ය. පළිතුරෙන් කළ පාදකා නො දැරිය යුතු ය. කස්ලොහයෙන් කළ පාදකා නො දැරිය යුතු ය. කදම්භි(වීදුරු)යෙන් කළ පාදකා නො දැරිය යුතු ය. ඊයමෙන් කළ පාදකා නො දැරිය යුතු ය. කළුරියමෙන් කළ පාදකා නො දැරිය යුතු ය. තම් ලොහයෙන් කළ පාදකා නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ” යි භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, ගෙණ යා හැකි (පය ලා ඇවිද්ද හැකි) කිසි (යම්) පාදකා නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ. මහණෙනි, ස්ථිර ව (එහි ම) තිබෙන, තැන තැන ගෙණ යා නො හැකි වූ වැසිකිළිපාදකාව කෙසකිළිපාදකාව දියකිස සාහන පාදකාව යන පාදකා තුණක් අනුදනිමි” යි.

76. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හද්දියනගරයෙහි කාමැති තාක් කල් වාසය කොට සැවැත්නුවර බලා වාරිකාවෙහි වැසී සේක. පිළිවෙළින් වාරිකාවෙහි වසිනා සේක් සැවැත් නුවරට පැමිණියහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි සැවැත්නුවර සේනවනයෙහි වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ ආරාමයෙහි වසන සේක.

77. එකල්හි සචගමහණෝ අවිරවනිගංගාවෙන් එතෙර වන්නා වූ දෙනුන්ගේ අං ද අල්වා ගණිත්. කන් ද අල්වා ගණිත්. බෙල්ල ද අල්වා ගණිත්. නගුට ද අල්වා ගණිත්. පිටට ද නගිත්. රාගයෙන් රත් වූ සිත් ඇත්තාහු රහසහ ද ස්පඨී කෙරෙත්. නාඹු වැසිදෙන ද දියෙහි ගිල්වා මරත්.

78. මිනිස්සු “භාක්‍යපුත්‍රිය වූ ශ්‍රමණයෝ කාමහොභී ගිහින් සේ කෙසේ. නම් (ගිහින්) එතෙර වන්නා වූ දෙනුන්ගේ අං අල්වා ගණිත් ද ? කන් අල්වා ගණිත් ද ? බෙල්ල අල්වා ගණිත් ද ? නගුට අල්වා ගණිත් ද ? පිටට නගිත් ද ? රාගයෙන් රත් වූ සිත් ඇති ව රහසහ ස්පඨී කරන් ද ? නාඹුවැසිදෙනුන් දියෙහි ගිල්වා මරන් ද” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

79. භික්ෂුහු අවමන් කරණ නින්දා කරණ දෙස් කියන ඒ මිනිසුන්ගේ කතාව ඇසූහ. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කළහ. “මහණෙනි, සැබෑ ද ? - පෙ- භාග්‍යවතුන් වහන්ස සැබෑ ය.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

80. විගර්හි බුද්ධෝ භගවා -පෙ- විගර්හිත්වා ධම්මං කථං කථවා භික්ඛු ආමනෙතසි: “න භික්ඛවෙ, ගාථිතං විසාණෙසු ගභෙනබ්බං. න කණ්ණෙසු ගභෙනබ්බං. න හිවාය ගභෙනබ්බං. න ඡේය්‍යාය ගභෙනබ්බං. න පිට්ඨි අභිරුහිතබ්බා. යො අභිරුගෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛකට්ඨස්ස. න ච භික්ඛවෙ, රත්තවිත්තෙන අභිගජාතං ජුපිතබ්බං. යො ජුපෙය්‍ය, ආපනති ථුලලව්වයස්ස. න චච්ඡන්දි මාරෙතබ්බා. යො මාරෙය්‍ය, යථා ධම්මො කාරෙතබ්බො” ති.

81. තෙන බො පන සමයෙන ජබ්බග්ගියා භික්ඛු යානෙන යායන්ති ඉන්ද්‍රියතෙතනපි පුරිසන්නරෙන පුරිසස්සතෙතනපි ඉන්ද්‍රිත්තරෙන. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති, ඛියන්ති, විපාවෙන්නි: “සෙය්‍යථාපි ගඛ්‍යාමිතියායා” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. -පෙ- “න භික්ඛවෙ, යානෙන යාසිතබ්බං. යො යායෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛකට්ඨස්සා” ති.

82. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු කොසලෙසු ජනපදෙසු සාවන්ථිං ගච්ඡන්තො භගවන්තං දස්සනාය අත්තරාමගො ගිලානො ගොති. අථ බො සො භික්ඛු මග්ගා ඔක්කමම අඤ්ඤතරස්මිං රුක්ඛමුලෙ නිසීදි.

83. මනුස්සා තං භික්ඛුං පසසිත්වා¹ එතදවොචු: “කහං භනෙන, අයෙෂා ගමිස්සති” ති. “සාවන්ථිං බො අහං ආවුසො, ගමිස්සාමි භගවන්තං දස්සනායා” ති. “එහි භනෙන, ගමිස්සාමා” ති. “නාහං ආවුසො, සකෙකාමි. ගිලානොමි” ති. “එහි භනෙන, යානං අභිරුහා” ති. “අලං ආවුසො, පටිකක්ඛිත්තං භගවතා යාන” නති. කුක්කුච්චායනෙනා යානං නාතිරුහි.

84. අථ බො සො භික්ඛු සාවන්ථිං ගන්ත්වා භික්ඛුනං එතමන්ථං ආරොවෙසි. භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගිලානස්ස යාන” නති.

85. අථ බො භික්ඛුනං එතදගොසි: “ඉන්ද්‍රියතනං නු බො පුරිසස්සතනං නු බො” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පුරිසස්සතනං හන්ථවට්ඨක” නති.

86. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො යානුග්ගාතෙන බාලුකතරං අථාසු අගොසි. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සිවිකං පාටඛිකි” නති.

87. තෙන බො පන සමයෙන ජබ්බග්ගියා භික්ඛු උච්චාසයන මහාසයනාති ධාරෙන්නි. සෙය්‍යථීදං: ආසද්ධිං පලලඛිකං ගොණකං විත්තකං පටිකං පට්ටිකං තුලිකං විකතිකං උදුලොමිං² එකන්තලොමිං කට්ඨස්සං කොසෙය්‍යං කුත්තකං හන්ථන්ද්‍රං අස්සන්ද්‍රං රථන්ද්‍රං අජිනප්පවෙණිං³ කාදලිමුගපවරපච්චන්ද්‍රණං⁴ සඋත්තරච්ඡදං උභතො ලොභිතකුපධානං⁵.

1. “දිසා” ම ඡ ස.

2. “උදුලොමිං” ම ඡ ස. 3. අජිනපවෙණිං” ම ඡ ස.

4. “කාදලිමුගපවරපච්චන්ද්‍රණං” ම ඡ ස. 5. “ලොභිතකුපධානනි” ම ඡ ස.

80. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරඹු සේක. -පෙ- ගරභා දූහාමි කතා කොට භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, දෙනුන්ගේ අං නො (අල්වා) ගත යුතු ය. කන් නො (අල්වා) ගත යුතු ය. බෙල්ල නො (අල්වා) ගත යුතු ය. නගුට නො (අල්වා) ගත යුතු ය. පිටට නො නැගිය යුතු ය. යමෙක් තනින්තේ නම්, දුකුලාආවාච්චේ. මහණෙනි, රාගයෙන් රන් වූ සිතීන් අභගජානය නො පතල යුතු ය. යමෙක් පතස්තේ නම් පුලසිආවාච්චේ. වෘසිනැතැබිය නො මැරිය යුතු ය. යමෙක් මරන්නේ නම්, ආවාච්ච පරිදි කරවිය යුතු” යි.

81. එකල්හි සභගමහණෝ දෙනුන් යෙදූ පිරිමිරියැදුරා ඇති පිරිමිසතුන් යෙදූ ගැණුරියැදුරා ඇති යානයෙන් යෙත්. මිනිස්සු “ගඬගා උත්සව ක්‍රීඩා පිණිස (යන්නේ) යම් සේ ද, එ මෙනැ” යි අවමන් කෙරෙත්. තින්ද කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, යානයෙන් නො යා යුතු ය. යමෙක් යන්නේ නම්, දුකුලාආවාච්චේ” යි.

82. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දකිනු පිණිස කොසොල්දනව්වෙහි වූ සැවැත්තුවරට යන්නේ අතරමග දී ගිලන් වූයේ වේ. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ මාතියෙන් ඉවත් ව එක්තරා ගසක් මුල හුන්නේ ය.

83. මිනිස්සු ඒ මහණහු දක “සාමීන් වහන්සේ කොහි වසිනා සේක් ද” යි ඇසූහ. “ආවාච්චනි, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දකිනු පිණිස සැවැත්තුවරට යන්නෙමි” යි. “සාමීනි, (එසේ නම්) වසින්ත, යන්නෙමු” යි. “ආවාච්චනි, මම යා නො හැක්කෙමි. ගිලන්මි” යි. “එන්න, සාමීනි, යානයට නගින්න” යි. “ආවාච්චනි, වුවමනා නැත. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යානය තහනම් කරණ ලදී” යි. සැක කරන්නේ යානයට නො නැංගේ ය.

84. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ සැවැත්තුවරට ගොස් භික්ෂුන්ට මේ කරුණ සැලකළේ ය. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගිලනුට යානය අනුදනිමි” යි.

85. එකල්හි භික්ෂුන්ට “ගැණු සතුන් යෙදූ යානය ද ? (නොහොත්) පිරිමි සතුන් යෙදූ යානය ද” යි මේ සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, (ගොත් ආදී) පිරිමිසතුන් යෙදූ අතින් අදිනා යානය අනුදනිමි” යි.

86. එකල්හි එක්තරා මහණකුට යානය ගැස්සීමෙන් ඉතා දැඩි අපහසුවක් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සිව්කාව (දෙලාව) හිදෙව්ව (පල්ලාක්කිය) අනුදනිමි” යි.

87. එකල්හි සභගමහණෝ උසසුන් මහසුන් දරන්: දික් හතලා පුටුව, පලහ, මහාකොඳුපලස, විසිතුරු එළොම් ඇතිරිය, එළොම් සුදු ඇතිරිය, ගතප්පරතුඇතිරිය, පුලුන් බහා කළ තුලිකාව (ගුදිරිය), සිංහවංශාශ්‍රාදි රූපයන්ගෙන් විසිතුරු එළොම් ඇතිරිය, එක්පසෙක නැගි ලොම් ඇති එළොම් ඇතිරිය, දෙපස නැගි ලොම් ඇති එළොම් ඇතිරිය, රන් කම් කළ නුලෙන් විසු ඇතිරිය, රණින් මුසු තිහිරිනුසින් කළ ඇතිරිය, සොළොස් තලහනන්ට නැටිය කැකි පමණින් එළොමින් කළ මහ ඇතිරිය, ඇතු පිට ලත ඇතිරිය, අසු පිට ලත ඇතිරිය, රියෙහි අතුරණ ඇතිරිය, අඳුන් දිවිසමින් ඇඳ පමණට කළ ඇතිරිය, කෙහෙල්මුවසමින් කළ උතුම් ඇතිරිය, රතු වියන් සහිත වූ හිස් දොර පාමුල රතු කන්වැසින් තැබූ අසුන යන මොහු ය.

88. මනුස්සා විහාරවාරිකං ආභිණ්ඩනතා පසසිත්වා උජ්ඣායනති, බියනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමහොගිනෝ” ති. භගවතො එතමන්. ආරොවෙසුං. -පෙ- “න භික්ඛවෙ, උච්චාසයනමහාසයනාති ධාරෙතබ්බාති. සෙය්‍යපීදං: ආසන්දි පලලභෙකා ගොණකො විතතකො පටිකා පට්ටිකා තුලිකා විකතිකා උද්දලොමි එකනනලොමි කට්ඨස්සං කොසෙය්‍යං කුතතකං හන්තරං අස්සන්තරං රථන්තරං අජිනප්පවෙණි කාදලිමිගපවරපච්චන්තරණං සඋතතරච්ඡදං උභතො ලොභිතකුපධානං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛටස්සා” ති.

89. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු “භගවතා උච්චාසයනමහාසයනාති පටිකතිනාති” ති මහාවමාති ධාරෙනති: සීහවමමං බ්‍යග්ගවමමං දීපිවමමං. තාති මඤ්චප්පමාණෙනපි ඡින්නාති හොනති. පිඨප්පමාණෙනපි ඡින්නාති හොනති. අනෙතාපි මඤ්ච පඤ්ඤනතාති හොනති. බහිපි මඤ්ච පඤ්ඤනතාති හොනති. අනෙතාපි පිඨෙ පඤ්ඤනතාති හොනති. බහිපි පිඨෙ පඤ්ඤනතාති හොනති. මනුස්සා විහාරවාරිකං ආභිණ්ඩනතා පසසිත්වා උජ්ඣායනති, බියනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමහොගිනෝ” ති. භගවතො එතමන්. ආරොවෙසුං. -පෙ- “න භික්ඛවෙ, මහාවමාති ධාරෙතබ්බාති: සීහවමමං බ්‍යග්ගවමමං දීපිවමමං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛටස්සා” ති.

90. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු “භගවතා මහාවමාති පටිකතිනාති” ති ගොවමාති ධාරෙනති. තාති මඤ්ච-ප්පමාණෙනපි ඡින්නාති හොනති. පිඨප්පමාණෙනපි ඡින්නාති හොනති. අනෙතාපි මඤ්ච පඤ්ඤනතාති හොනති. බහිපි මඤ්ච පඤ්ඤනතාති හොනති. අනෙතාපි පිඨෙ පඤ්ඤනතාති හොනති. බහිපි පිඨෙ පඤ්ඤනතාති හොනති.

91. අඤ්ඤතරොපි පාපභික්ඛු අඤ්ඤතරස්ස පාපුපාසකස්ස කුලුපගො¹ හොති. අථ බො සො පාපභික්ඛු පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පතනවිවරමාදය යෙන තස්ස පාපුපාසකස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා පඤ්ඤතෙන ආසනෙ නිසීදි. අථ බො සො පාපුපාසකො යෙන සො පාපභික්ඛු තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා තං පාපභික්ඛු අභිවාදෙත්වා එකමනනං නිසීදි.

92. තෙන බො පන සමයෙන තස්ස පාපුපාසකස්ස වච්ඡකො හොති තරුණකො අභිරුපො දස්සනියො පාසාදිකො විත්‍රො සෙය්‍යථාපි දීපිච්ඡාපො. අථ බො සො පාපභික්ඛු තං වච්ඡකං සකකච්චං උපනිජ්ඣායති. අථ බො සො පාපුපාසකො තං පාපභික්ඛු එතදවොච: “කිස්ස භනෙත, අය්‍යො ඉමං වච්ඡකං සකකච්චං උපනිජ්ඣායති” ති. “අන්තො මෙ ආවුසො, ඉමස්ස වච්ඡකස්ස වමෙතනා” ති. අථ බො සො පාපුපාසකො තං වච්ඡකං වධිත්වා වමමං පිටුතිත්වා තස්ස පාපභික්ඛුනො පාදසි. අථ බො සො පාපභික්ඛු තං වමමං සඛ්ඝාටියා පටිච්ඡාදෙත්වා අගමාසි.

1. “කුලුපකො” ම ඡ සං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

88. විහාරවාරිකාවෙහි ඇවිදින මිනිස්සු දැක “කාමහොගී ගිහින් සේ ය” සි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකුලහ. “මහණෙනි, උසසුන් මහසුන් නො දැරිය යුතු ය. එනම් දික්සහලාපුටුව, පලහ, මහකොළපලස, විසිතුරු එළලොම් ඇතිරිය, එළලොම් සුදු ඇතිරිය, ගතපුප් රතු ඇතිරිය, පුළුන් බහා කළ බිසිය, සිංහවාහාසුදුරුපයන්ගෙන් විසිතුරු එළලොම් ඇතිරිය, එක්පසෙක නැගි ලොම් ඇති එළලොම් ඇතිරිය, දෙපස නැගි ලොම් ඇති එළලොම් ඇතිරිය, රත්කම් කළ නුලෙන් විසු ඇතිරිය, රණින් මුසු තිහිරිහුසින් කළ ඇතිරිය, නළහනන් සොළොසකට නැටිය හැකි පමණින් එළලොමින් කළ ඇතිරිය, ඇතු පිට ලන ඇතිරිය, අසු පිට ලන ඇතිරිය, රියෙහි අතුරණ ඇතිරිය, අඳුන්දිවසමින් ඇඳ පමණින් කළ ඇතිරිය, කෙහෙල්මුවසමින් කළ උතුම් ඇතිරිය, රතු වියන් සහිත වූ (හිස පය) දෙපස රතුකන්ටැසින් තැබූ අසුක යන මොනු ය. යමෙක් (මේ අසුන්) දරන්නේ නම්, දුකුලාආවාත් වේ” සි.

89. එකල්හි සවගමහණෝ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් උසසුන් මහසුන් තහනම් කරණ ලද” සි සිංහසම් වගසම් දිවිසම් යන මහසම් දරන්. ඒ සම් ඇඳ පණවන ලද්දේ වේ. පුටු පමණින් ද සිඳින ලද්දේ වේ. ඇඳේ ද පණවන ලද්දේ වේ. ඇඳින් පිටත ද පණවන ලද්දේ වේ. පුටුවේ ද පණවන ලද්දේ වේ. පුටුවෙන් පිටත ද පණවන ලද්දේ වේ. විහාරවාරිකාවෙහි ඇවිදින මිනිස්සු දැක “කාමහොගී ගිහින් සේ” සි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකුලහ. “මහණෙනි, සිංහසම් වගසම් දිවිසම් යන මහසම් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාආවාත් වේ” සි.

90. එකල්හි සවගමහණෝ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මහසම් තහනම් කරණ ලද” සි ගෙරිසම් දරන්. ඒ ගෙරිසම් ඇඳ පණවන ලද්දේ වේ. පුටු පමණට ද සිඳින ලද්දේ වේ. ඇඳේ ද පණවන ලද්දේ වේ. ඇඳෙන් පිටත ද පණවන ලද්දේ වේ. පුටුවේ ද පණවන ලද්දේ වේ. පුටුවෙන් පිටත ද පණවන ලද්දේ වේ.

91. එක්තරා පවිටු මහණෙක් එක්තරා පාපි උපාසකයකුගේ කුලපත වේ. එකල්හි ඒ පාපි භික්ෂු තෙමේ පෙරවැයෙහි හැඳ පොරවා පාසිවුරු ගෙණ ඒ පාපි උපාසකයාගේ ගෙට ගියේ ය. ගොස් පැණවූ අසුතෙහි හුන්නේ ය. ඉක්බිති ඒ පවිටු උපසු තෙමේ ඒ පවිටු මහණ වෙතට එළඹියේ ය. එළඹ ඒ පවිටු මහණ සකසා වැඳ පසෙක හුන්නේ ය.

92. එකල්හි ඒ පාපි උපාසකයාගේ තරුණ වූ මනා රු ඇති දුකුම්කලු සතුව එළවන දිවිපැව්වක සේ විසිතුරු පැහැ ඇති වස්සෙක් වේ. ඒ පාපි භික්ෂු තෙමේ ඒ වස්සා ගැණ ඉතා ඕනෑකමින් සලකා බලයි. එවිට ඒ පාපි උපාසක තෙමේ ඒ පාපි භික්ෂුහුට “කවරහෙයින් සවාමිනි, සවාමීන් වහන්සේ මේ වස්සා ගැණ ඉතා ඕනෑකමින් සිතා බලන් ද” සි මෙය ඇසී ය. “ඇවැත්නි, මේ වස්සාගේ සමින් මට වැඩෙක් තිබේ.” ඉක්බිති ඒ පාපි උපාසක තෙමේ ඒ වස්සා මරා හම උපුටා ඒ පාපි භික්ෂුහුට දුන්නේ ය. ඉන් පසු ඒ පාපි භික්ෂු තෙමේ ඒ හම සහල සිටුරෙක් වසා ගෙණ ගියේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුලත් කර ඇත.

93. අථ බො සා ගාථී වච්ඡගිඤ්ඤි නං පාපභික්ඛුං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුඛකි. භික්ඛු ඵවමාහංසු: “කිංසා ත්‍යායං ආවුසො, ගාථී පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුඛකො” ති.¹ “අහමපි බො ආවුසො, න ජානාමි කෙන ම්‍යායං ගාථී පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුඛකො” ති.

94. තෙන බො පන සමයෙන නස්ස පාපභික්ඛුතො සඛිකාටි ලොභිතෙන මක්ඛිතා හොති. භික්ඛු ඵවමාහංසු: “අයං පන තෙ ආවුසො, සඛිකාටි කිං කතා?” ති. අථ බො සො පාපභික්ඛු භික්ඛුතං ඵතමන්ථං ආරොවෙසි. “කිං පන කිං ආවුසො, පාණාතිපාතෙ සමාදපෙසි” ති. “ඵවමාවුසො” ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්ඡිජ්ජා, තෙ උජ්ඣායනති, ඩියනති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම භික්ඛු පාණාතිපාතෙ සමාදපෙසස්සි? නනු භගවතා අනෙකපරියායෙන පාණාතිපාතො ගරහිතො? පාණාතිපාතා වෙරමණී පසන්ථා” ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. අථ බො භගවා ඵතස්මිං නිදුතෙ ඵතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඛිකං සන්තිපාතාපෙක්ඛා නං පාපභික්ඛුං පටිපුච්ඡි. “සච්චං කිර කිං භික්ඛු පාණාතිපාතෙ සමාදපෙසි” ති. “සච්චං භගවා”.

95. විහරති බුද්ධො භගවා: “කථං හි නාම කිං මොඝපුරිස, පාණාතිපාතෙ සමාදපෙසස්සි? නනු මයා මොඝපුරිස, අනෙකපරියායෙන පාණාතිපාතො ගරහිතො? පාණාතිපාතා වෙරමණී පසන්ථා? තෙනං මොඝපුරිස, අපසසන්තානං වා පසාදය. -පෙ- විහරතිත්වා ධම්මං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙත්ති: “න භික්ඛවෙ, පාණාතිපාතෙ සමාදපෙතබ්බං. යො සමාදපෙය්‍ය, යථා ධම්මො කාරෙතබ්බො. න භික්ඛවෙ, ගොවමමං ධාරෙතබ්බං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛකටස්ස. න ව භික්ඛවෙ, කිංඤ්චි වමමං ධාරෙතබ්බං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛකටස්සා” ති.

96. තෙන බො පන සමයෙන මනුස්සානං මඤ්ඤාපි² පිඨමපි වමොනඤ්ඤාති හොනති වමමවිනඤ්ඤාති. භික්ඛු කුක්ඛුච්චායන්තා නාභිතිසී-දනති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගිහිවිකටං³ අභිතිසීදිතුං. තතෙව අභිතිපජ්ජිතු” තති.

97. තෙන බො පන සමයෙන විහාරා වමමවට්ටෙති ඔගුමබ්බියනති.⁴ භික්ඛු කුක්ඛුච්චායන්තා නාභිතිසීදනති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඛක්ඛිනමන්තං අභිතිසීදිතු” තති.

98. තෙන බො පන සමයෙන ජබ්බගගිඤ්ඤා භික්ඛු සඋපාහනා ගාමං පවිසන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායනති, ඩියනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි ගිහි කාමහොගිතො” ති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, සඋපාහනෙන ගාමො පවිසිතබ්බො. යො පවිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛකටස්සා” ති.

99. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. න සකෙකාති විනා උපාහනෙ න ගාමං පවිසිතුං. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගිලානෙන භික්ඛුතා සඋපාහනෙන ගාමං පවිසිතු” තති.

1 “අනුඛකි” ම ඡ සං. “අනුඛකො” සි චු. 2. “මඤ්ඤාපි” ම ඡ සං.

3. “ගිහිවිකටං” ම ඡ සං. 4. “ඔගුමබ්බියනති” ම ඡ සං.

93. ඒ චේලෙහි වස්සා කෙරෙහි ගිජු වූ ඒ දෙන ඒ පව්වු මහණහු පසු පස ලුහුබැඳ ගියා ය. “ඇවැත්නි, කුමක් නිසා මේ දෙන තා පසු පස ලුහුබැඳ ඒ දෑ” යි භික්ෂුහු මෙසේ ඇසූහ. “ඇවැත්නි, මේ දෙන මා පසු පස කුමක් හෙයින් ලුහුබැඳ එන්නී දෑ” යි මමත් නො දනිමි.

94. එකල්හි ඒ පාපී භික්ෂුහුගේ සහලභිචුර ලෙසින් වැඩුනේ වේ. “ඇවැත්නි, තාගේ සහලභිචුර කුමක් කෙළේ දෑ” යි භික්ෂුහු මෙසේ ඇසූහ. එවිට ඒ පාපී භික්ෂුතෙමේ භික්ෂුන්ට මේ කරුණ ප්‍රකාශ කළේ ය. “කීමෙන් ද ඇවැත්නි, තෝ සතුන් මැරීමෙහි සමාදන් කරවූයෙහි ද?” “ඇවැත්නි, එසේ ය.” අලොව්ජ වූ යම් ඒ භික්ෂුහු වෙත් ද, ඒ භික්ෂුහු “කෙසේ නම් මහණෙක් සතුන් මැරීමෙහි සමාදන් කරවා ද? භාග්‍ය වතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් ලෙසින් සතුන් මැරීම ගරහන ලද්දේ නො වේ ද? සතුන් මැරීමෙන් වැළකීම පසස්තා ලද්දේ නො වේ දෑ” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. ඉන් පසු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කරුණෙහි භික්ෂුසම්ඝයා රැස් කරවා ඒ පව්වුමහණහුගෙන් විවාද සේක. “මහණ, සැබෑ ද? තෝ සතුන් මැරීමෙහි සමාදන් කරවූයෙහි ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය.”

95. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරහු සේක. “සිස් පුරුෂය, කෙසේ නම් තෝ සතුන් මැරීමෙහි සමාදන් කරවූයෙහි ද, සිස් පුරුෂය, මා විසින් සතුන් මැරීම නොයෙක් ලෙසින් ගරහන ලද්දේ නො වේ ද? සතුන් මැරීමෙන් වැළකීම පසස්තා ලද්දේ නො වේ ද? සිස් පුරුෂය, මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වේ. - පෙ - ගරහා දැහැමි කතා කොට භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, සතුන් මැරීමෙහි සමාදන් නො කරවිය යුතු ය. යමෙක් සමාදන් කරවන්නේ ද, ඇවැත් පරිදි කරවිය යුතු ය. මහණෙනි, ගෙරිසම් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාආචාර වේ. මහණෙනි, කිසි හමක් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාආචාර වේ” යි.

96. එකල්හි මිනිසුන්ගේ ඇඳ ද පුටු ද සම් වද්දන ලද්දේ වෙයි. භික්ෂුහු කුකුස් කරන්නෝ නො හිඳිත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගිහිනි සතු ඇඳපුටුවල හිඳින්නටත් එහි නො නිදන්නටත් අනුදනිමි” යි.

97. එකල්හි විහාරයෝ සම්චාරියෙන් වෙලා බඳිනු ලැබෙත්. භික්ෂුහු කුකුස් කරන්නෝ නො හිඳිත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, බැඳුම්පමණ නිසා හිඳින්නට අනුදනිමි” යි.

98. එකල්හි සවගමනණෝ වහන්සහිත ව ගමට පිවිසෙත්. මිනිස්සු “කාමහොහි ගිහිනි වැනි ය” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, වහන්සහිත ව ගමට නො පිවිසිය යුතු ය. යමෙක් පිවිසෙන්නේ නම්, දුකුලා ආචාර වේ” යි.

99. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් හෙමේ ගිලන් වෙයි. වහන් නැති ව ගමට පිවිසෙන්නට අපොහොසත් වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගිලන්මහණහු විසින් වහනින් යුක්ත ව ගම් වැදීම අනුදනිමි” යි.

100. තෙන බො උන සමයෙන ආයසමා මහාකම්මායනො අවනතිසු විහරති කුරුරසරෙ¹ පපානෙ² උබ්බතෙ. තෙන බො උන සමයෙන සොණො උපාසකො කුට්ඨිකණ්ණො³ ආයසමතො මහාකම්මායනස්ස උපට්ඨාකො හොති.

101. අථ බො සොණො උපාසකො කුට්ඨිකණ්ණො යෙනායසමා මහා-කම්මායනො තෙනුපසිකමි. උපසිකමිත්වා ආයසමනං මහාකම්මායනං අභිවාදෙත්වා එකමනං නිසීදි. එකමනං නිසීනො බො සොණො උපාසකො කුට්ඨිකණ්ණො ආයසමනං මහාකම්මායනං එතදවොච: “යථා යථාං භනෙත, අයෙසන මහාකම්මායනෙන ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, නසීදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාචසනා එකනතපරිපුණ්ණං. එකනතපරිපුණ්ණං සංඛලිබ්බිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. ඉච්ඡාමහං භනෙත, කෙසමස්සුං ඕහාරෙත්වා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං උබ්බජිතුං. පබ්බාපෙතු මං භනෙත අයෙසා මහාකම්මායනො” ති.⁴ “දුක්ඛකරං බො සොණ, යාවජීවං එකසෙය්‍යං එකභතනං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. ඉඛස් ත්වං සොණ, තතෙථව අගාරිකභූතො බුද්ධානං සාසනං අනුයුක්ඛි කාලයුතනං එකසෙය්‍යං එකභතනං බ්‍රහ්මචරියං” නති.

102. අථ බො සොණස්ස උපාසකස්ස කුට්ඨිකණ්ණස්ස යො අහොසි උබ්බජාතිසංඛාරො, සො උච්චසස්සමති. දුතියමපි බො සොණො උපාසකො කුට්ඨිකණ්ණො -පෙ- තතියමපි බො සොණො උපාසකො කුට්ඨිකණ්ණො යෙනායසමා මහාකම්මායනො තෙනුපසිකමි. උපසිකමිත්වා ආයසමනං මහාකම්මායනං අභිවාදෙත්වා එකමනං නිසීදි. එකමනං නිසීනො බො සොණො උපාසකො කුට්ඨිකණ්ණො ආයසමනං මහාකම්මායනං එතදවොච: “යථා යථාං භනෙත අයෙසන මහාකම්මායනෙන ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, නසීදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාචසනා එකනතපරිපුණ්ණං. එකනතපරිපුණ්ණං සංඛලිබ්බිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. ඉච්ඡාමහං භනෙත, කෙසමස්සුං ඕහාරෙත්වා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං උබ්බජිතුං. පබ්බාපෙතු මං භනෙත, අයෙසා මහාකම්මායනො” ති. අථ බො ආයසමා මහාකම්මායනො සොණං උපාසකං කුට්ඨිකණ්ණං උබ්බාපෙසි.

103. තෙන බො උන සමයෙන අවනතිදක්ඛණාපථො අප්පභික්ඛුකො හොති. අථ බො ආයසමා මහාකම්මායනො තිණ්ණං වස්සානං අච්චයෙන කිවෙන්න කසිරෙණ තතො තතො දසවග්ගං භික්ඛුසංඝං සනතිපාතාපෙත්වා ආයසමනං සොණං උපසමපාදෙසි.

104. අථ බො ආයසමතො සොණස්ස වස්සං චුත්ථස්ස රතොගතස්ස උභිසලුච්ඡිනස්ස එවං චෙතසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: “සුතොයෙව බො මෙ සො භගවා ‘එදිසො ව එදිසො වා’ ති. න ව මයා සමුච්චා දිට්ඨො. ගච්ඡෙය්‍යාගං තං භගවනතං දස්සනාය අරගනතං සමමාසමුද්ධං, සචෙ මං උපජ්ඣායො අනුජානෙය්‍යා” ති.

1. “කුරුරසරෙ” ම ඡ සං. 2. “උච්චකෙ” ම ඡ සං.

3. “කොට්ඨිකණ්ණො” අට්ඨකපා.

4. “එවං චුත්ත ආයසමා මහාකම්මායනො සොණං උපාසකං කුට්ඨිකණ්ණං එතදවොච” සි.

100. එකල්හි ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන සථවිර, තෙමේ අවනන් ජනපදයෙහි කුරුසර නගරයෙහි ප්‍රජාතප්‍රේමයෙහි වාසය කරයි. එකල්හි කුටිකණ්ණ නම් වූ සොණ උපාසක තෙමේ ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන තෙරුන්ගේ උපසායක වේ.

101. දිනක් කුටිකණ්ණ සොණ උපාසක තෙමේ ආයුෂමත් මහා-කාන්‍යායන තෙරුන් වෙත ගියේ ය. ගොස් ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන තෙරුන් සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් කුටිකණ්ණ සොණ උපාසක තෙමේ ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන තෙරුන්ට මෙය සැලකළේ ය: “සාමිනි, ආයුෂී වූ මහාකාන්‍යායනයන් වහන්සේ විසින් දෙසන ලද ධර්මය යම් යම් පරිද්දෙකින් මම දනිමි ද, එකාන්තයෙන් පරිපූර්ණ වූ හැම ලෙසින් පිරිසිදු වූ සංඛ්‍යාලිඛිත* වූ මේ බ්‍රහ්මවයාසීයෙහි හැසිරීම ගිහිගෙයි වසන්නහුට පහසු නොවේ. සාමිනි, මම කෙස් රැවුල් බහා කසාවත් හැද ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිදි වන්නට කැමැත්තෙමි. සාමි වූ මහාකාන්‍යායන සථවිරයන් වහන්සේ මා පැවිදි කරණ සේක්වා”යි. “සොණ, දිවිහිමි කොට එක් සයනයක් ඇති එක් වේලේ බත් ඇති බඹසර විසීම පහසු නොවේ. සොණ, එබැවින් තෝ ගිහි වූයේ බුදුන්ගේ අනුශාසනය වූ කාලානු-රූප වූ එක් සයනයක් ඇති එක් වේලේ බත් ඇති ඒ බ්‍රහ්මවයාසීයෙහිම (අටසිල්හි) යෙදෙව” යි.

102. ඉක්බිති කුටිකණ්ණසොණ උපාසකයාහට ඇති වූ පැවිදි වීමේ තීරණ අදහස සංසිද්ධි ගියේ ය. දෙවනු ද කුටිකණ්ණසොණ උපාසක තෙමේ -පෙ- තෙවනු ද කුටිකණ්ණසොණ උපාසක තෙමේ ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන තෙරුන් වෙත ගියේ ය. ගොස් ආයුෂමත් වූ මහාකාන්‍යායන තෙරුන් සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් කුටිකණ්ණ සොණ උපාසක තෙමේ ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන තෙරුන්ට මෙය සැලකළේ ය: “සාමිනි, මම ආයුෂී වූ මහාකාන්‍යායනයන් වහන්සේ විසින් දෙසන ලද ධර්මය යම් යම් පරිද්දෙකින් දනිමි ද, එකාන්තයෙන් පරිපූර්ණ වූ හැම ලෙසින් පිරිසිදු වූ සංඛ්‍යාලිඛිත වූ මේ බ්‍රහ්මවයාසීයෙහි හැසිරීම ගිහිගෙයි වසන්නහුට පහසු නොවේ. සාමිනි, මම කෙස් රැවුල් බහා කසාවත් හැද ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිදි වන්නට කැමැත්තෙමි. සාමි වූ මහාකාන්‍යායන සථවිරයන් වහන්සේ මා පැවිදි කරණ සේක්වා” යි. ඉක්බිති ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන සථවිරයන් වහන්සේ කුටිකණ්ණසොණ උපාසකයා පැවිදි කළහ.

103. එකල්හි අවනතිදක්කණිපාඨය මහණගණයාගෙන් තොර වූයේ වේ. එහෙයින් ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන සථවිරයන් වහන්සේ තෙවසක් ඇවෑමෙන් ඉතා දුකින් ඒ ඒ දිශාවෙන් දශවර්ගික වූ භික්ෂුසංඝයා රැස් කරවා ආයුෂමත් සොණගෙරණහු උපසරත් කළහ.

104. ඉක්බිති වස් වැස නිම කළ රහොගත වූ විවෙකයට පැමිණ හුන් ආයුෂමත් සොණ තෙරුන්ගේ සිත්හි මෙබඳු අදහසෙක් උපත: “මා විසින් ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘මෙබඳු ය, මෙබඳු ය’ සි අසන ලදසේක් ම ය. (එහෙත්) මා විසින් ඉදිරියෙහි නො ද දක්නා ලදහ. මට උපාධ්‍යායයන් වහන්සේ අනුදන්තා සේක් නම්, මම අතීත් වූ සමයක් සමුදාය වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට යන්නෙමි” යි.

* උපසුන්‍ය බලහ.

105. අථ බො ආයස්මා සොණො සායණහසමයං පතිසලලානා චුට්ඨිනො යෙනායස්මා මහාකච්චායනො තෙනුපසඬකම්. උපසංකම්භා ආයස්මනනං මහාකච්චායනං අභිවාදෙභා ඵකමනනං නිසීදි. ඵකමනනං නිසිනෙනා බො ආයස්මා සොණො ආයස්මනනං මහාකච්චායනං ඵතද්දොච්ච: “ඉධ මිත්තං හනෙන, රතොගතස්ස පතිසලලිතස්ස ඵචං චෙතසො පරිචිතකෙකා උද්ථාදි: ‘සුතොයෙව බො මෙ සො හගවා ‘ඵදිසො ච ඵදිසො චා’ ති. න ච මයා සමුඛා දිට්ඨා. ගචේත්ඤාහං තං හගවනනං දස්සනාය අරහනනං සමාසමුද්ධං, සචෙ මං උප්පකායො අනුජානෙය්‍යා’ ති. ‘ගචේත්ඤාහං හනෙන, තං හගවනනං දස්සනාය අරහනනං සමාසමුද්ධං, සචෙ මං උප්පකායො අනුජානාති’ ති. “සාඬු සාඬු සොණ, ගච්ඡ තං සොණ, තං හගවනනං දස්සනාය අරහනනං සමාසමුද්ධං, දක්ඛස්සසි තං සොණ තං හගවනනං පාසාදිකං පසාදනීයං¹ සන්නිඤ්ඤං සන්නාමානසං උත්තමදම්ඨ සම්ඨමනුප්පනනං දනනං ගුත්තං යනීඤ්ඤං නාගං.

106. “තෙන හි තං සොණ, මම චචනෙන හගවතො පාදෙ සිරසා වඤ්ඤ ‘උප්පකායො මෙ හනෙන, ආයස්මා මහාකච්චායනො හගවතො පාදෙ සිරසා වඤ්ඤ’ ති. ඵචස්ථ වදෙහි ‘අවනතිදක්ඛිණාපථො හනෙන, අප්පභික්ඛකො. තිණණං මෙ වස්සානං අච්චයෙන කිචේත්ත කසිරෙන තතො තතො දසවග්ගං භික්ඛසඬ්ඝං සන්නිපාතාපෙඨො උපසම්පදං අලඤ්ඤං. අප්පෙව නාම හගවා අවනතිදක්ඛිණාපථෙ අප්පභිරෙන ගණෙන උපසම්පදං අනුජානෙය්‍යා’ ති.

107. “අවනතිදක්ඛිණාපථෙ හනෙන, කණ්ණුත්තරා භූමි බරා ගොකණ්ටකතතා. අප්පෙව නාම හගවා අවනතිදක්ඛිණාපථෙ ගණඬගණු-පාතනං අනුජානෙය්‍යා.

108. “අවනතිදක්ඛිණාපථෙ හනෙන, නතානගරුකා මනුස්සා උදක-සුද්ධිකා. අප්පෙව නාම හගවා අවනතිදක්ඛිණාපථෙ ධූවතහානං අනුජානෙය්‍යා.

109. “අවනතිදක්ඛිණාපථෙ හනෙන, වමමාති අත්ථරණාති ඵලකචම්මං අජ්චම්මං මිගචම්මං. සෙය්‍යථාපි හනෙන, මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු ඵරගු මොරගු මජ්ජාරු ජනතු², ඵචමෙව බො හනෙන, අවනතිදක්ඛිණාපථෙ වමමාති අත්ථරණාති ඵලකචම්මං අජ්චම්මං මිගචම්මං. අප්පෙව නාම හගවා අවනතිදක්ඛිණාපථෙ වමමාති අත්ථරණාති අනුජානෙය්‍යා ඵලකචම්මං අජ්චම්මං. මිගචම්මං.

110. “ඵතරහි හනෙන, මනුස්සා නියස්මගතානං භික්ඛුතං විචරං දෙනති: ‘ඉමං විචරං ඉත්ථනාමස්ස දෙමා’ ති. තෙ ආගතභි ආරොචෙනති: ‘ඉත්ථනාමෙහි තෙ ආච්ඡිසො මනුස්සෙහි විචරං දින්න’ නති. තෙ කුක්ඛච්චායනා න සාදියනති’ මානො නිස්සග්ගියං අගොසී’ ති. අප්පෙව නාම හගවා විචරෙ පරියායං ආචිකෙඬය්‍යා’ ති.

1. “පාසාදිකං පසාදනීයං” අ වී ම නු ප. තො වී. ජ වී.

2. “ඵරකො මෙරකො ජසුරකා මසුරකා” ඉති දිස්සතෙ “දිව්‍යාවදනො.”

109. ඉක්බිති ආයුෂමඤ්ඤා සොණසථිවිර තෙමේ අවස් කාලයෙහි විවෙකයෙන් නැගී සිටියේ මහාකාන්‍යායන සථිවිරයන් වහන්සේ වෙත ගියේ ය. ගොස් ආයුෂමඤ්ඤා මහාකාන්‍යායන සථිවිරයන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්වනේ ය. පසෙක හුන් ආයුෂමඤ්ඤා සොණ සථිවිර තෙමේ කාන්‍යායන සථිවිරයන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය. “සවාමීනි, මෙහි රතොගත ව විවෙකයට පැමිණ හුන් මාගේ සිතෙහි මෙබඳු අදහසෙක් උපත: ‘මා විසින් ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘මෙබඳු ය, මෙබඳු ය’ යි අසන ලදසේක් ම ය. (එතෙක්) මා විසින් ඉදිරියෙහි නො ද දක්නා ලදහ. ඉදින් මට උපාධ්‍යායයන් වහන්සේ අනුදන්තෝ නම් අර්භත් වූ සමයක් සමුදාය වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට යන්නෙමි යි. සවාමීනි, උපාධ්‍යායයන් වහන්සේ ඉදින් මට අනුදන්තිත් නම්, මම අර්භත් වූ සමයක් සමුදාය වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට යන්නෙමි” යි. “සොණ, ඉතා යහපතී. සොණ, තෝ අර්භත් වූ සමයක් සමුදාය වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට යව. සොණ, තෝ පැහැදීම ඵලවත පැහැදීමට ස්ථාන වූ සන්තූන් ඉදුරන් ඇති සන්තූන් සිත් ඇති උතුම් කායුපසමයට හා විනතුපසමයට පැමිණියා වූ දූමනා වූ රක්තා ලද ඉදුරන් ඇති හික්මවූ ඉදුරන් ඇති ශ්‍රෙෂ්ඨ වූ නොහොඳ් පව් නැති ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නෙහි ය.

110. “සොණ, එසේ නම් තෝ ‘සවාමීනි, මාගේ උපාධ්‍යාය වූ ආයුෂමඤ්ඤා මහාකාන්‍යායන සථිවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාදයන් හිසින් වදිති’ යි කියා මාගේ වචනයෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාදයන් හිසින් වදුව. මෙසේත් සැලකුව: ‘සවාමීනි, අවනතිදක්කිණාපථය මහණගණයාගෙන් තොර වූයේ ය. තුන් අවුරුද්දක් ඇවැමෙන් ඉතා දුකින් (අපහසුවෙන්) ඒ ඒ දිශාවන්ගෙන් දශවර්ගිකභික්ෂුසමසයා රැස් කරවා ගෙන (මම) මාගේ උපසම්පදාව ලැබුයෙමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අවනතිදක්කිණාපථයෙහි ඉතා අඩු වූ භික්ෂුගණයාගෙන් යුක්ත උපසම්පදාව අනුදන්තා සේක් නම් යෙහෙක.

111. “සවාමීනි, අවනතිදක්කිණාපථයෙහි කළු මැටි වැනි බිම ගවකුරු-යෙන් කැඩුනී ය. රළු ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අවනතිදක්කිණාපථයෙහි පට කීපයක් ඇති සන වහන් අනුදන්තා සේක් නම්, යෙහෙක.

112. “සවාමීනි, අවනතිදක්කිණාපථයෙහි මිනිස්සු නෑම ගරු කොට ගත්තෝ ය. දියෙන් පිරිසිදු බව බලාපොරොත්තු වන්නෝ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අවනතිදක්කිණාපථයෙහි නිත්‍යස්නානය (නිතර නෑම) අනුදන්තා සේක් නම්, යෙහෙක.

113. “සවාමීනි, අවනතිදක්කිණාපථයෙහි එළඹ, තිරෙළසම්, මුවසම්, යන සම් ඇතිරි වේ. සවාමීනි, මධ්‍යථනපදයෙහි එරගු, මොරගු, මජ්ඣාරු, ජනතු යන තාණයන්ගෙන් කළ කළාල මෙන් - සවාමීනි, අවනතිදක්කිණාපථයෙහි එළඹ තිරෙළසම් මුවසම් යන සම් ඇතිරි වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අවනතිදක්කිණාපථයෙහි එළඹ තිරෙළසම් මුවසම් යන සම්-ඇතිරි අනුදන්තා සේක් නම්, යෙහෙක.”

114. “සවාමීනි, දූන් මිනිස්සු සීමාවෙන් බැහැරට ගිය භික්ෂූන්ට ‘මේ සිවුර, මෙනම් ඇත්තනුට දෙමු’ යි සිවුරු දෙත්. ඔහු අඩුත් ‘ඇවැත්නි, මෙනම් ඇති මිනිසුන් විසින් තට සිවුරු දෙන ලදී’ යි කියත්. ඔහු කුකුස් කරන්නෝ ‘අපට නිසභිපච්චි නොවේවා’ යි තො ඉවසක් (නො පිළිඹිත්). භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිවුරෙහි ක්‍රමයක් (පිළිගැනීමේ නීතියක්) වදාළ සේක් නම්, යෙහෙකැ” යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

115. “එවං භනෙන” නි බො ආයස්මා සොණො ආයස්මතො මහා කල්වායනස්ස පටිසංසුතා උට්ඨායාසනා ආයස්මනනං මහාකල්වායනං අභිවාදෙතා පදකම්භං කතා සෙනාසනං සංසාමෙතා පත්තවිවරං ආදාය යෙන සාවන්ති තෙන පක්කාමි.

116. අනුපුබ්බෙන යෙන සාවන්ති ඡෙතවතං අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරුමො යෙන භගවා තෙනුපසඬිකමි. උපසඬිකමිතා භගවනනං අභිවාදෙතා එකමනනං නිසීදි. අථ බො භගවා ආයස්මනනං ආනන්දං ආමනෙතසි: “ඉමස්ස ආනන්ද, ආගන්තුකස්ස භික්ඛුනො සෙනාසනං පඤ්ඤාපෙති” නි.

117. අථ බො ආයස්මා ආනන්දෙ “යස්ස බො මං භගවා ආණාපෙති ‘ඉමස්ස ආනන්ද, ආගන්තුකස්ස භික්ඛුනො සෙනාසනං පඤ්ඤාපෙති’ නි, ඉච්ඡති භගවා තෙන භික්ඛුතා සද්ධං එකවිහාරෙ වන්ත්වා. ඉච්ඡති භගවා ආයස්මතා සොණෙන සද්ධං එකවිහාරෙ වන්ත්වා” නති යස්මිං විහාරෙ භගවා විහරති, තස්මිං විහාරෙ ආයස්මතො සොණස්ස සෙනාසනං පඤ්ඤාපෙති.

118. අථ බො භගවා බහුදෙව රතතිං අරේඛාකාසෙ විනිනාමෙතා විහාරං පාටිසි. ආයස්මාපි බො සොණො බහුදෙව රතතිං අරේඛාකාසෙ විනිනාමෙතා විහාරං පාටිසි.

119. අථ බො භගවා රතතිං පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය ආයස්මනනං සොණං අරේඛසි: “පටිභාතු තං භික්ඛු ධම්මො භාසිතු” නති. “එවං භනෙන” නි බො ආයස්මා සොණො භගවතො පටිසංසුණිතා සබ්බානෙව අට්ඨකවග්ගිකානි සරෙණ අභාසි.

120. අථ බො භගවා ආයස්මතො සොණස්ස සරහඤ්ඤාපරියොසානෙ අබ්බනුමොදි: සාධු. සාධු. භික්ඛු, ‘සුග්ගහිතානි බො තෙ භික්ඛු, අට්ඨක-වග්ගිකානි සුමනකසිතානි සුපධාරිතානි. කල්‍යාණියාසි¹ වාචාය සමන්තා-ගතො විස්සට්ඨාය අනෙළුගලාය අත්ඨස්ස විඤ්ඤාපනියා. තති වස්සොසි ත්වං භික්ඛු?’ නි. “එකවස්සො අහං භගවා” නි. “කිස්ස පන ත්වං භික්ඛු, එවං චිරං අකාසි?” නි. “චිරදිට්ඨො² මෙ භනෙන, කාමෙසු ආදීනවො. අපි ව සම්බාබො ඝරාවාසො³ බහුකීල්වො බහුකරණියො⁴” නි.

121. අථ බො භගවා එතමන්ථං විදිතා තායං වෙලායං ඉමං උද්දනං උද්දනෙසි:

“දිස්වා ආදීනවං ලොකෙ ඤාතා ධම්මං නිරුපධං,
අරියො න රමති පාපෙ පාපෙ ත රමති සුචි” නි.

1. “කල්‍යාණියාසි” ම ඡ සං. “කල්‍යාණියාසිසි” P T S.

2. “චිරං දිට්ඨො” ම ඡ සං. P T S.

3. “සම්බාබා ඝරාවාසා” ම ඡ සං. P T S. තො චි. ම නු ප

4. “බහුකීල්වා බහුකරණියා” ම ඡ සං. P T S. ම නු ප. තො චි.

115. “එසේ ය, ස්වාමීනි” යි ආයුෂමත් සොණ සථවිර තෙමේ ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායනසථවිරයන් වහන්සේට පිළිවදන් දී හුක්කනෙන් නැගිට ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන සථවිරයන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට සෙනසුන නැන්පත් කොට තබා පාසිවුරු ගෙණ සැවැත් නුවරට ගියේ ය.

116. පිළිවෙළින් (ගොස්) සැවැත්නුවර පෞත්තවනයෙහි අන්තර්විසිටි සිටුහුගේ ආරාමය යම් තැනෙක ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් තැනක ද, එහි එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරුන්ට “ආනන්දය, මේ ආගන්තුක හිඤ්ඤානට සෙනසුනක් පණව” යි ඇමතු සේක.

117. ඉක්බිති ආයුෂමත් ආනන්දසථවිරයන් වහන්සේ “ආනන්දය, මේ ආගන්තුක හිඤ්ඤානට සෙනසුනක් පණව” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට යමකු පිළිබඳ ව අණ කරණ සේක් ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මහණහු සමග එක වෙතෙර විසීම කැමැති සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් සොණ තෙරුන් සමග එක වෙතෙර විසීම කැමැති සේක.” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් වෙතෙරක වසන සේක් නම්, ඒ වෙතෙරෙහි ආයුෂමත් සොණ තෙරුන්ට සෙනසුන් පැණවූහ.

118. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රු බොහෝ වේලාවක් එළිමහනෙහි කල් ගෙවා වෙතෙරට පිවිසි සේක. ආයුෂමත් සොණ සථවිර තෙමේ ද රු බොහෝ වේලාවක් එළිමහනෙහි කල් ගෙවා වෙතෙරට පිවිසියේ ය.

119. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රු අලුයම තැනි සිට සොණ තෙරුන්ට “මහණ, තට දහම් දෙසීමට වැටහේවා” යි ආරාධනා කළ සේක. “එසේ ය, ස්වාමීනි,” යි ආයුෂමත් සොණ සථවිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී සියලු ම අභටකවර්ගයෙහි සුත්‍රයන්* මිනිරිනහින් කියේ ය.

120. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් සොණ තෙරුන්ගේ මිනිරි හඬින් (පෙළ අරුත්) කීම අවසන්හි වෙසෙසින් සතුටු වූ සේක. “මහණ, ඉතා මැනවි. මහණ, තා විසින් අභටකවර්ගයෙහි වූ සුත්‍රයෝ මනා සේ උගන්නා ලදහ. මනා සේ මෙනෙහි කරණ ලද්දහ ය. මනා කොට විමසන ලද්දහ ය. විශද වූ නිර්දේශ වූ අර්ථය වෙසෙසින් හඟවන්නා වූ යහපත් වචනයෙන් යුක්ත වූයෙහි ය. මහණ, තෝ කෙනෙක් වස් ඇත්තේ වෙහි ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම එක්වස් ඇත්තේ වෙමි” “මහණ, තෝ කුමක් නිසා මෙසේ බොහෝ කල් යැවූයෙහි ද?” “ස්වාමීනි, මා විසින් භාමයන් දුක්ඛට බොහෝ කලින් දක්නා ලද්දේ ය. එතෙක් ගිහිගෙයි විසීම අවකාශ රහිත ය. බොහෝ කාන්‍යය ඇත්තේ ය. බොහෝ කටයුතු ඇත්තේ ය”.

121. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කාරණය දැන ඒ වේලෙහි මේ උද්‍යනය පහළ කළසේක:

“සංස්කාරලෝකයෙහි අනිත්‍යාදිදෙශය දැක උපධි රහිත වූ නිව්‍යාණධර්මය ගතපල නුවණින් දැන ආර්ය පුද්ගල තෙමේ පවෙහි නො ඇලෙයි. (ඒ එසේ මැයි) මාගීඵලලාභී විශුද්ධිපුද්ගල තෙමේ පවිකම්මි නො ඇලේ” යි.

* උරුමය බලනු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 07 හි ඇතුළත් කර ඇත.

122. අථ ඛො ආයස්මා සොණො “පට්ඨමොදති ඛො මං හගවා. අයං බවස්ස කාලො යං මෙ උපජ්ඣායො පරිදස්සී” ති¹ උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසඛං කරිතා හගවතො පාදෙ සිරසා නිපතීති හගවනනං එතදවොච: “උපජ්ඣායො මෙ හනෙන, ආයස්මා මහාකච්චායනො හගවතො පාදෙ සිරසා වන්දති. එවඤ්ච වදෙති:

123. “අවනනිදකක්ඛණාපථො හනෙන, අප්පභික්ඛුකො. තිණණං මෙ වස්සානං. අවචයෙන කිවෙජ්ඣ කසිරෙන තතො තතො දසවග්ගං භික්ඛු සඛ්ඤං සනතිපාතාපෙතා උපසම්පදං අලඤ්ඤං. අප්පෙව නාම හගවා අවනනිදකක්ඛණාපථෙ අප්පහරෙන ගණෙන උපසම්පදං අනුජානෙය්‍ය.

124. “අවනනිදකක්ඛණාපථො හනෙන, කණ්ණුත්තරා භූමි බරා ගොකණ්ඨකතතා. අප්පෙවනාම හගවා අවනනිදකක්ඛණාපථෙ ගණඛගණ්ණපාතනං අනුජානෙය්‍ය.

125. “අවනනිදකක්ඛණාපථො හනෙන, නහානගරුකා මනුස්සා උදකසුද්ධිකා. අප්පෙව නාම හගවා අවනනිදකක්ඛණාපථෙ ධූවනහානං අනුජානෙය්‍ය.

126. “අවනනිදකක්ඛණාපථො හනෙන, වම්මානි අත්ථරණානි: එළකචම්මං අජ්චම්මං. භිගචම්මං. සෙය්‍යථාපි හනෙන, මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු එරගු මොරගු මජ්ජාරු ජනතු, එවමෙව ඛො හනෙන අවනනිදකක්ඛණාපථො වම්මානි අත්ථරණානි එළකචම්මං අජ්චම්මං. භිගචම්මං. අප්පෙව නාම හගවා අවනනිදකක්ඛණාපථො වම්මානි අත්ථරණානි අනුජානෙය්‍ය: එළකචම්මං අජ්චම්මං. භිගචම්මං.”

127. “එතරභි හනෙන, මනුස්සා තිස්සිමගතානං භික්ඛුනං විවරං දෙනති: ‘ඉමං විවරං ඉත්ථනාමස්ස දෙමා’ ති. තෙ ආගන්තවා ආරොවෙතති: ‘ඉත්ථනාමෙහි තෙ ආවුසො මනුස්සෙහි විවරං දින්න’ තති. තෙ කුකකුච්චායනා න සාදියතති ‘මා තො තිස්සග්ගියං අතොසී’ ති. අප්පෙව නාම හගවා විවරෙ පරියායං ආවිකෙඛය්‍යා” ති.

128. අථ ඛො හගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ, ධම්මිං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතසි. “අවනනිදකක්ඛණාපථො භික්ඛවෙ, අප්පභික්ඛුකො. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බපච්චනනිමෙසු ජනපදෙසු විනයධරපඤ්චමෙන ගණෙන උපසම්පදං.

129. “තත්‍රිමෙ පච්චනනිමා ජනපද: පුරන්ධිමාය දිසාය කාජඛගලං.² නාම නිගමො. තස්සාපරෙන³ මහාසාලා. තතො පරා පච්චනනිමා ජනපද. ඔරතො මජ්ඣෙකි. පුරන්ධිමදකක්ඛණාය දිසාය සලලවතී⁴ නාම නදී. තතො පරා පච්චනනිමා ජනපද. ඔරතො මජ්ඣෙකි. දකක්ඛණාය දිසාය සෙතඛණණිකා නාම නිගමො. තතො පරා පච්චනනිමා ජනපද. ඔරතො මජ්ඣෙකි. පච්චිමාය දිසාය පුණං නාම බ්‍රාහ්මණගාමො. තතො පරා පච්චනනිමා ජනපද. ඔරතො මජ්ඣෙකි. උත්තරාය දිසාය උසිරදබ්බෙජා නාම පබ්බතො. තතො පරා පච්චනනිමා ජනපද. ඔරතො මජ්ඣෙකි. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, එවරුපෙසු පච්චනනිමෙසු ජනපදෙසු විනයධරපඤ්චමෙන ගණෙන උපසම්පදං.”

1. පරිදස්සසීති” ම නු ප. තො වි

2 “කාජඛගලො” අ වි. මනු ප. තො වි. තො වි. ජ වි. “ගජඛගලො” ම ජ සං.

3. “තස්සාපරෙන” ම ජ සං. ම නු ප. තො වි තො වි. 4. “සලලවතී” ම ජ සං. අ වි.

122. ඉක්බිති ආයුෂමත් සොණ සඨවිර තෙමේ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා හා, පිළිසදර කතා කරණ සේක. මාගේ උපාධ්‍යාය තෙමේ යමක් දැන්වී ද, ඊට මේ කාලය වේ ය” යි හුනස්තෙන් නැගිට උතුරුසහසිවුර එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුල හිසින් වැටී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකෙළේ ය: “සමාමිති, මාගේ උපාධ්‍යාය වූ ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන සඨවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාදයන් හිසින් වදිත්. මෙසේ ද කියත්:

123. “සමාමිති, අවනතිදක්කිණාපථය භික්ෂුන් සවලා ගණනක් ඇති පෙදෙසෙකි. තුන් අවුරුද්දක් ඇවෑමෙන් ඉතා දුකින් ඒ ඒ දිශාවන්ගෙන් දශවර්ගික භික්ෂුසංඝයා රැස් කරවා (මම) මාගේ උපසම්පදාව ලැබීම. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අවනතිදක්කිණාපථයෙහි ඉතා සවලා වූ භික්ෂුගණයාගෙන් උපසපත් කිරීම අනුදන්නා සේක් නම්, යෙහෙක.

124. “සමාමිති, අවනතිදක්කිණාපථයෙහි මතුපිට කළුමැටි බහුල බිම රළු ය. ගවකුරවලින් කැවුනේ ය.* භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අවනතිදක්කිණාපථයෙහි ගණසහණ උපාහනයන් අනුදන්නා සේක් නම්, යෙහෙක.

125. “සමාමිති, අවනතිදක්කිණාපථයෙහි මිනිස්සු නැම ගරු කරන්නෝ ය. උදකසුද්ධිය (දිසෙන් පිරිසිදු බව) බලාපොරොත්තු වන්නෝ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අවනතිදක්කිණාපථයෙහි නිහර නැම අනුදන්නා සේක් නම්, යෙහෙක.

126. “සමාමිති, අවනතිදක්කිණාපථයෙහි එළසම් තිරෙළසම් මුවසම් යන සම් ඇතිරී වේ. සමාමිති, මධ්‍යමජනපදයෙහි එරගු මොරගු මජ්ඣාරුජනගු* යන ත්‍යාණයෙන් කළ කලාල මෙන් සමාමිති, අවනතිදක්කිණාපථයෙහි එළසම් තිරෙළසම් මුවසම් යන සම් ඇතිරී වෙයි. සමාමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අවනතිදක්කිණාපථයෙහි එළසම් තිරෙළසම් මුවසම් යන සම් ඇතිරී අනුදන්නා සේක් නම්, යෙහෙක.

127. “සමාමිති, දැන් මිනිස්සු හිමාවෙන් බැහැර ගිය භික්ෂුන්ට ‘මේ සිවුර මෙනම් ඇත්තනුට දෙමු’ යි සිවුරු දෙත්. ඒ භික්ෂුහු අවුත් ‘ඇවැත්ති, මෙනම් ඇති මිනිසුන් විසින් තට සිවුරක් දෙන ලද’ යි කියත්. ඔහු කුකුස් කරන්නෝ ‘අපට නිසගිටවිති නො වේවා’ යි* නො ඉවසත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිවුරෙහි (පිළිපදිනා) ක්‍රමයක් වදාරණසේක් නම්, යෙහෙක” යනු යි.

128. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කරුණෙහි දූතැමිකතා කොට භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, අවනතිදක්කිණාපථය භික්ෂුගණයාගෙන් හිඟ වූයේ ය. මහණෙනි, සියලු ප්‍රත්‍යන්තජනපදයන්හි විනයධරයා පස් වැනි කොට ඇති භික්ෂුගණයාගෙන් උපසපත් කිරීම අනුදනිමි” යි.

129. “මේ එහි ප්‍රත්‍යන්තජනපදයෝ ය:* (මහබෝමැඩට) පෙරදිගින් කප්බල නම් නියමිතම ය. ඉන් පිටත මහාශාලයෝ ය. ඉන් ඔබ්බෙහි ප්‍රත්‍යන්තජනපදයෝ ය. ඉන් මොබ මධ්‍යදෙශය යි. පූථිදක්කිණ දිශාවෙන් (ගිනිකොණින්) සලලවති නම් ගඟාව ය. ඉන් ඔබ්බෙහි ප්‍රත්‍යන්තජනපදයෝ ය. ඉන් මොබ මධ්‍යදෙශය යි. දකුණුදිගින් ශෙවනකර්ණිකා නම් නියමිතම ය. ඉන් ඔබ්බෙහි ප්‍රත්‍යන්තජනපදයෝ ය. ඉන් මොබ මධ්‍යදෙශය යි. බස්නාහිරිදිගින් පුණ නම් බමුණුගම ය. ඉන් ඔබ්බෙහි ප්‍රත්‍යන්තජනපදයෝ ය. ඉන් මොබ මධ්‍යදෙශය යි. උතුරුදිගින් උශිරධවස් නම් පථිත ය යි. ඉන් ඔබ්බෙහි ප්‍රත්‍යන්තජනපදයෝ ය. ඉන් මොබ මධ්‍යදෙශය යි. මහණෙනි, මෙබඳු ප්‍රත්‍යන්තජනපදයන්හි විනයධරයා පස් වැනි කොට ඇති භික්ෂුගණයාගෙන් උපසපත් කිරීම අනුදනිමි” යි.

* උපහ්‍රස්ථය බලනු.

130. “අවනතිදක්කිණිපථෙ භික්ඛවෙ, කණ්ණුතතරා භූමි බරා ගොකණ්ටකභතා. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බපච්චනතිමෙසු ජනපදෙසු ගණඛගණ්ණපාතනං.”

131. “අවනතිදක්කිණිපථෙ භික්ඛවෙ, නතානගරුකා මනුස්සා උදකසුභිකා. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බපච්චනතිමෙසු ජනපදෙසු ධූවනභාතං.”

132. “අවනතිදක්කිණිපථෙ භික්ඛවෙ, චම්මානි අස්රණාති: ඵලකචම්මං අජවම්මං මුගචම්මං. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු ඵරගු මොරගු මජ්රා ජනතු, ඵචමෙච ඛො භික්ඛවෙ, අවනතිදක්කිණිපථෙ චම්මානි අස්රණාති: ඵලකචම්මං අජවම්මං මුගචම්මං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බපච්චනතිමෙසු ජනපදෙසු චම්මානි අස්රණාති: ඵලකචම්මං අජවම්මං මුගචම්මං.”

133. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, මනුස්සා නිසසිමගභාතං භික්ඛුනං විවරං දෙනති: ‘ඉමං විවරං ඉස්රනාමස්ස දෙමා’ ති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සාදිසිතුං¹. න තාව තං ගණනුපගං යාව න භස්මං ගච්ඡති” ති.

චම්මකඛකිකො නිට්ඨිතො පංචමො.

130. “මහණෙනි, අවනතිදකඛිණාපථයෙහි මතුපිට කළු මැටි බහුල බිම ගවකුරයෙන් කැඩුණි රළු ය. මහණෙනි, සියලු ප්‍රත්‍යන්තර්ජනපදයන්හි පටගණන් ඇති ඝන වනන් (දූර්ම) අනුදනිමි” යි.

131. “මහණෙනි, අවනතිදකඛිණාපථයෙහි මිනිස්සු නැම ගරු කොට ගත්තෝ ය. දියෙන් පිරිසිදු වීම කැමැත්තෝ ය. මහණෙනි, සියලු ප්‍රත්‍යන්තර්ජනපදයන්හි නිතර නැම අනුදනිමි” යි.

132. “මහණෙනි, අවනතිදකඛිණාපථයෙහි එළඬු නිරෝළු මුටුසම් යන සම් ඇති වේ. මහණෙනි, මධ්‍යමජනපදයන්හි එරගු මොරගු මජ්ඣරු ජනතු යන තෘණයන්ගෙන් කළ කළාල සේ මහණෙනි, අවනතිදකඛිණාපථයෙහි එළඬු නිරෝළු මුටුසම් යන සම් ඇති වේ. මහණෙනි, සියලු ප්‍රත්‍යන්තර්ජනපදයන්හි එළඬු නිරෝළු මුටුසම් යන සම් ඇති අනුදනිමි” යි.

133. “මහණෙනි, මෙහි මිනිස්සු සීමාවෙන් බැහැර ගිය භික්ෂූන්ට ‘මේ සිවුර මෙනම් ඇත්තහුට දෙමු’ යි සිවුරු දෙත්. මහණෙනි, ඉවසන්ට අනුදනිමි. යම් තාක් කල් ඒ අත්පත් නොවේ ද, ඒ තාක් කල් ගණනට නො ගැණේ යි” වදාළ සේක.

පස්වන වමමකඛනිකය නිමි.

—

ඉමමති බඩකෙ වස්සු හෙසමයි.

තස්ස උද්දනං:-

1. රාජා ව මාගධො සොණො අසීතිසතස්සියාරො,
සාගණො ගිජ්ඣකුටමති ඛත්තං දසෙසසි උත්තරිං¹.
2. පබ්බජාරඤ්ඤිත්ථු විණං ඵකප්පාසිකං,
නිලා පිතා ලොභිතිකා² මඤ්ඤට්ඨා කණ්ණමෙව ව.
3. මහාරඞ්ගා මහානාමා වට්ටිකා ව³ පටික්ඛිපි,
බලලීකා⁴ පුට පාළී ව තුලතිතරිමෙණ්ණජා.
4. විට්ඨිකා මොරචිත්තා ව⁵ සීතඛ්‍යණ්ණා ව දීපිකා,
අජිත්ඤ මජ්ඣාරී ව කාළොලුක⁶පරික්ඛවා.
5. ඵලිතුපානනා⁷ ඞිලා ඛොතඛාණ්ණවට්ටංඛවා,
තාලවෙළුතිණ්ණෙඤ්ඤ ව මුඤ්ඤබ්බජිතිනතලා⁸.
6. කමලකම්බලසොවණ්ණො රුපිකා මණි වෙළුරි,
ඵළිකා කංසකාවා ව නිපු සිසඤ්ඤ තමිකා.
7. ගාථී යානං ගිලානො ව පුරිසසුත්තං⁹ සිවිකා,
සයනානි මහාවමො ගොවමෙමති ව පාපකො.
8. ගිහිනං වමමබ්බෙධිති පටිසන්ති ගිලානකා¹⁰,
මහාකච්චායනො සොණො සරෙනට්ඨකවග්ගිකා¹¹.
9. උපසමපදං පඤ්ඤාති ගණ්ඨගණා ධුවසිනායනා¹²,
වමමන්තරණානුඤ්ඤාසි න තාව ගණ්ණුපතං;
අද්දසි'මෙ වරෙ පඤ්ඤා සොණ්ණන්තරස්ස නායකොති.

1. "දසෙසසි උත්තරි" ම ඡ සං. අ වි.

2. "නිලපිතලොභිකා" අ වි. තො වි. ම නු ප. නො වි.

3. "මහාරඞ්ග මහානාමා වට්ටිකා" ම ඡ සං. ජ වි.

4. "බලලීකා" ම ඡ සං. තො වි.

5. "විත්තං" අ වි. තො වි. ම නු ප. ජ වි.

6. "කාළලු" ම ඡ සං. 7 "ඵලිතුපානනා" ම ඡ සං.

8. "සිතතාලා" ම ඡ සං. "සිතකලී" තො වි. ම නු ප. අ වි. ජ වි.

9. "පුරිසාසුත්තං" ම ඡ සං. ම නු ප. නො වි.

10. "ගිලායනො" ම ඡ සං.

11. "සරෙන අට්ඨකවග්ගිකා" ම ඡ සං. 12. "ධුවසිනා" ම ඡ සං.

මේ බඩ්ඩකයෙහි වසතු තෙසැවෙකි.

එහි උද්දනග (වසතුනාමාවලිය) මෙසේ ය:

1. මගධාධිපති බිමබිසාර තෙමේ ය. සොණසිටු තෙමේ ය. අසුදතසත් ගම්දෙවුනු ය. සාගතසථවිර තෙමේ ගිජුකුළුපව්වෙහි බොහෝ උතුරු මිනිස්දම් දක් වී ය.

2. සොණසිටුගේ පැවිද්ද හා අධිකවීර්යය නිසා පතුල් පැළීම, වෙණ වැසීම, එක්පට වහන් අනුදුනීම, නිල්වන් වහන්, රන්වන් වහන්, රතු වහන්, මදවියවන් වහන්, කළුවහන්-

3. පතතිවන් වහන්, මුසුපැහැති වහන්, නිල්වන් ඇ වරපට ඇති වහන් යන මේ වහන් ප්‍රතික්‍ෂෙප කිරීම, පිලිබ වසා කළ වහන්, කෙණකා වැසෙන සේ කළ වහන්, පිරිපා වසාලන වහන්, පුලුන් පුරවා කළ වහන්, තිත්වටුපියාපත් පිරියමින් විසිතුරු කොට කළ වහන්, බැටලු අං සටහන් වර ඇති වහන්, එළඹ සටහන් වර ඇති වහන්-

4. ගෝනුසුනගුටුසටහන් වර ඇති වහන්, මොනරපිල් වහන්, විසිතුරු වහන්, සිහසමින් කළ වහන්, වගසමින් කළ වහන්, අදන්දිවිසමින් කළ වහන්, දියබලසමින් කළ වහන්, බලල්සමින් කළ වහන්, ලේනසමින් කළ වහන්, බකමුණුපිතාටුවලින් කළ වහන් ප්‍රතික්‍ෂෙප කිරීම-

5. පැළුනු පතුල් ඇති මහණකු නිසාවහන් අනුදුනීම, පට කිහිපයකින් යුත්වහන් අනුදුනීම, සවගමනණුන් නිසා ආරාමය තුළ වහන් දැරීම තහනම් කිරීම, පාදබිලාබාධය, සේදු පාදය, උල් ඇණීම, බට බට යන ශබ්දයෙන් යුත් පාදකා දැරීම, තල්කොළ, උණකොළ, තණකොළ පාදකා, මුදුතණ, බබුසතණ, කිතුල්කොළ යන මෙයින් කළ පාදකා ප්‍රතික්‍ෂෙප කිරීම-

6. කමලතණ, පලස් පාදකා, රන්, රිදි, මැණික්, වෙරළුමණි, පළිඟු, කස්ලොහ, කදම්ණි, සුදුරියම්, කළුරියම්, තඹලොහෝ, යන මෙයින් කළ පාදකා ප්‍රතික්‍ෂෙප කිරීම-

7. ගහින් එතරවන දෙනුන්, යානාව, ගිලනා, පිරිමසතුන් යෙදූ යානාවන්, සිව්කා, හිදෙළු, මහසම්, ගෙරිසම්, පව්වුමහණ යන මොවුන් පිළිබඳ වසතු-

8. ගිහින් සතු සම්වෙලු අසුන්, සම්බැඳි වෙතෙර හිදීම, (වහන් පය ලා ගම්) වැඳීම, ගිලන්හු, මහාකාන්‍යායනසථවිර තෙමේ, සොණසථවිර තෙමේ, මිනිරිහඬින් අභටක වගී සුහු දෙසීම-

9. පංචවර්ගිකතික්‍ෂුන් විසින් උපසපන් කිරීම, තුන් පටින් වැඩි පට ඇති වහන් දැරීම, නිත්‍යස්නානය, සම්ආනිරි, අත්පත් වන තෙක් ගණන් නොගැණෙන සිටුරු ඉවසීම ද අනුදන් සේක. නායක වූ බුදුරජානන් වහන්සේ සොණ තෙරුන්ට මේ වර පස දුන් සේක.